I-II

כפר

אבני מלואים

והוא חידושים עם פלפול של אמת

A 24

על

שולחן ערוך אבן העזר

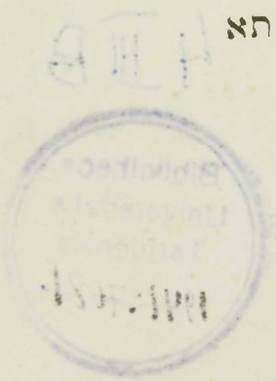
הכינו ונס תקדו

איש חי רב פעלים ה"ה אדומ"ר הרב הגאון הגדול מופת הדור המאיר לארץ ולדרים בחיבוריו חיקרים

מוהו"ר אריה ליב הכהן זלל"ה

בעה"מ ספר קצות החושן ושב שמעתתא

חלק ראשון

הלברשטאטט

בדפוס כתר לפ"ק

בדפוס חדש כוננתי אני ירוחם פישל ב"ר צבי הכוונה הורש ז"ל

הקדמת הרב הגדול החריף מוהר"ר דוד הכהן נ"י בן הגאון המחבר ז"ל:

היום הזה אחל לשלמי נדרי. נדרתי לאבי מורי הגאון המובהק נ"ע. בעוד שהיה בחוכמו. להעמיס עלי משא עבודתי הקודם. ועול סבל הדפסת ספריו החרושים. שכתובים לעת זקנתו. בעת לא שמחתו עוד גבורתו. להפיקם על פני החוץ. ולהסביע בהם נפשות שוקקות למו. זה אמרתי הוא בתתי להיות לאבי למשען. וכל אשר את לבב אדוני לעשות יעשה וה' יגליח בידי. אולם אהבה. מדי קויתי לשמוע פקודתו הגאמנה על אודות הדבר הגדול הזה. והנה לקחו אלקים אל בית מועד לכל חי ושמחתו הטהורה אליו אסף. ואנכי נשארתי ובלי יועץ ומורה דרך. ובעבור כן אראנו היום טרם נפרץ חזון ספר הגאמד הלזה. ולף גם זאת רציתי כי לא ככהי לא כאבי עתה ואין עוד לאל ידי להכביד עלי לבדי עורח השדפסה. ואסיים עניי על בני הדב החריף מוה' אשר מרדכי הכהן נ"י אים חיל בתורת ה' ואהוב בעיני אלקים ואדם. לאמור לך בכאך זה ובאלוקי תעמוד על משמרת הכהונה. לרגוף אבני טלואים הגאמדים לקצות החשן היקרים בעיני כל רואיהם. אתה תסיה הואיה והאזיה. ויהיי תסעדך בכל אשר תפנה. והודות לאל כי החל וגם כלה פעולתו הטוב והגדל. ולדקה תחשב לו ולזרעו אחריו עד עולם. ואברכה עוד את ה' כי המציא לפני אים כלבבי. הוא גיסי ידידי הרב החריף החכם והלם מהו"ר שלמה יהודא ליב הכהן רפאפורט נ"י מלבוב. אשר אמנו בקשתי להשלים מלאכת השפתחות. גם עליו השלכתי משא עבודת השבה. ותודת שפתי אשלמה לו בזה. כי עשה מלאכתו באמונה. עטר את הספר בשפתחות נכונות. ויגע אאד להקל אעל כל אעיין שיגיע' לאני' אבוא הדרך בש"ס ופוסקי' וכו"ת ובכל אקום אשר דרכו כפיות רגלי אבינו הגאון זלה"ה. גם לא שאך על אדעת' אקומות הגרשאי' לפניו. כאעתיק דברי' בלבד. כי אם עאל לחקור היטב בכל אקום אחרי אוצא השברי'. והרבה עיונו בם. ובכאה אקומו' אשר אצא לעורר עליהם בעניים אחיאשים לאלאכתו. גלה דעתו בהם אם בסוף הספר והברין בפלם ובשבכל ואחרים. כאשר יפקוט כל קורא בשדק. יסרו בעיני כל פעולותיו אשר פעל ועשה ואחרתי יקח לא חלקו. לחקוק שמו הוא בעט בחל ועופרת לזכרון עדי עד:

אבני אבן העזר הלכות פריה ורביה מלואים

כי' א' סעי' ג' (א)

קודם י"ג לא ישא בתשובת מוהרי"ק סי' ל' כ' בשבוע ר' יעקב בר יהודה בבן י"ח שנה שקידש לו מבעוד משפ בשבעת ועדים שגריסא גט במעמד בע"מ בזכין למה שלא בפניו כו' ע"ש ומוסר"לנה בתשובותיו סי' מ"ח כתב ברמה בס' ג' בסי' מי שהשב לסברת זו מוסר"י מינץ הסכים עמו ע"ש. ובתשובת מוהרי"ט חלק מה"ע סי' מ"ח המריך שם בסתירת דבר זה וע"ש בשבילי רמי' משה דאמרינן פ"ק דקידושין דף י"ט בעי רים לקיש משו שמייע' מדש לבנו קטן בנו אחר רשמעה כל דהו לו דלמא בנו דומיא דידי' מה סוא גדול אף בנו גדול אחר ר' זירא ת"ש אים פרט לקטן אחר יגלף את אשת אים פרט לאשת קטן ומי אמרת מייעד מ"כ משמו לוכו' לקטן ולגלף משו אים מייעד אמאי קא ממעט ליה קרא תיפשוט מינה דמייעד אחר רב אשי אשה ביבם בן ט' ויש מ' שנה על יבמתו עסקינן דאלמוריתא הויא לי' משו דתימא כיון דאלמוריתא הויא ליה וביאתו ביאה אשה עלי' מתחייב באשת איש קמ"ל וע"ש ומהאי ר' זירא מ"כ משמו לוכות לקטן מלמא לא משכחת לוכות לקטן כלל ומי ס"ד זכין לו כיון דקטן יש לו זכי' מן התורה משמו לוכות לקטן ובעוד גופי' ע"י אבי' סוא בתייעד לבנו ובכסף שקנאה בו בשעת רשתוכה מלמא אין לו זכות לקטן אפי' ע"י אבי' ואשי דאשת קטן מפרש לה רב אשי ביבם בן ט' ויש מ' כי' ס"ד דתקנה נמי קמ"ל כפי' תו' שם עכ"ל. ולייבב דברי ר"י בר"י גרשם שאשה דבעי ר"ל משו בתייעד לאשה לבנו קטן סיינו משו יעוד דיעוד אפי' בע"כ דידה וע"ש תוס' פ"ק דף ס' ד"ה בכן יבגם בע"כ של אב ובע"כ של בית דאשה לאחר לקחן דף י"ט אשר לא יעדה בעריך לייעדה לא בעריך לעשות מרצונה אלא בעריך להודיעה שלשה קידושין תייעדה ע"ש וכ"כ ברשב"ם בקידושי דאיש ערוך לעשות מרצון שאב ומרצון שבת רק בזמית שבתוב ביעוד בעריך לסודיעה ע"ש ומ"כ מי יהיו אלין שאר בעי' בע"כ ועוד דאפי' ברצון שאב וברצון שבת לא מסני לאחר ואפי' שוא גדול כיון דקי"ל דמעות שלשאול לקידושין ניתנו וכמ"ש שרשב"ם פ"ד מהל' עבדים ומעות שלשאול דניתנו לקידושין לא ניתנו אלא נדון יעוד זו לו לבנו וסוא כאחר מעכשיו אם ירצה לייעד וכאלו בקידושין דף י"ט ע"ש ברש"י ואם ירצה שאדון את"כ לזכות במעות שקידושין לאחר שאינו בתורת יעוד אפי' לגדול ואלו לא מסני כיון שבשאלה לא ניתנו מעות שלשאול לקידושין אלא לתורת יעוד לו או לבנו ואי ניחא דבנו קטן סוא כאחר שאינו בתורת יעוד לא מצי זכי ליה לקידושין דאפי' לגדול אם סוא לאחר שאינו בתורת יעוד לא מסני וכן לת"ד מעות שלשאול לאו לקידושין ניתנו ומקדשה בהם שפיייר בוס פרוטה שאוך לשקיעת החמה נמי דעת שאב סוא אלא נדון יעוד וכמ"ש רש"י פ"ק דקידושין דף י"ט ז"ל וכי תייעד בם בוס פרוט' סוס קידושין אלמא סואיל ומכרם ויודע שאשדון יכול לייעד' לאחר זמן מדעתי' סוס כאומר לם קיבלו קידושין עכ"ל ואינו כאומר קיבלו קידושין אלא נמי שאשדון יכול לייעדם אבל לא לאחר דאב לא נתכלם אלא לזה שיודע שיכול לייעדם ואי ניחא דבנו קטן אינו נדון יעוד כאחר וה פרוש ורבינו ורשיתי בשו"ת ר"ג סי' ס"ב שבגמרא בעל ל"ב וחתנו שבגמרא שקבו ג"כ מאי סוגיא מאי דתייעד לבנו קטן ושאשה ע"י אבי' סוא יעוד ע"י אבי' סוא ע"ש ואינו קושיא דאפי' אם סוא גדול לא אמי זכי אם אינו בתור' יעוד כיון דקידושין שלשאול לתורת יעוד ניתנו ועל למוסרם לקידושין לכל אי שילשם שאשדון וכמ"ש: ואשה לאחר ר' זירא מ"כ מצינו אישות לקטן לקנות קף ע"ב למפרך שאי מצינו אישות לקטן ע"י זכות אלא דשאי קא ממעט ליה

קרא. אלא אי קשיא שאי קשיא בשאר לאחר תייפבו אינו דתייעד ודב אשי מוקי לה ביבם קטן שאי שפיר מצשם' לה אישות בקטן ושתורם ממעטו ליה ממיתה: ועדלאי בזה לפי מ"ש בסי' מ"ד סק"ג גבי שבאה אחי' בת חורין דתפשי בה קידושין ושבא עלי' אינו בחיתה אלא בקורת תתי' ושם מבואר אלינו דאם קידשה אחר תפשי בה קידושי שני דאשה בשאת אים לא תפשי קידושי אחר אחרו בש"ס פ' שאומר לף ס"ד דאתי' מביקבא דר' יונה דאוקם' כל ערית אשדדי ע"ש ושיטה לייטא חייב חיתה אינו בשיקבא דר' יונה וע"ש ואי אית' דבקידושי קטן ע"י זיקוי אחור ממע' אית' מ"ש תפשי בה ואי אית' קידושי אחר וכיון דתפשי בה קידושי אחר אין אית בה אשה לאחר ואשה לאחר ואם אית לו בית כלל אשה שאת קטן וכמ"ש בתוס' בשאלתות אלא דאמרי' דאשה שאת קטן לא אשכחן שא

טוע' על הדעת דמתחלה לא נגטוו העבדים בפ"ו מטוס דמין להס חיים וא"כ בסיני נמי נהי דמשחרה מטוס זו ליסראל מכל מקום העבדים פטורים מטוס דמעיקרא דמלחת העבדים לא נגטוו בה לזה כתבו סתו' דהא ליתי' דפרו ורבו מכוללו בני נח כתיב ולף לכנען נמלא מתחלה כשטוס ד' לבני נח על פו"ר גם העבדים נגטוו וא"כ בסיני נהי דנטולה מבני נח פסיטת העבדים שחלו וטבלו לשוס עבדות לא נטלה מהס זו היא כוונת דברי תו' בלי ספק והחריכות בזה יניעת בשר ע"ל: ואם זו היא כוונת תו' וכמ"ש במ"ל ח"כ לא הוכיחו מהא דכתיב פרו ורבו לף לכנען דהי נימא דעבדים פטורין מטוס דחין להס חיים אינו אלא בעבד שחל וטבל אבל אם לא חל וטבל אית לי' דין נכרי וים לו חיים וכמבואר להדיא בפ"ו מה"ל מיסורי בילה בעבד אלא חל וטבל לשוס עבדו' הולד הולך אחר הזכר וכתב שם הרב המגיד מטוס דשחל וטבל הוא דחין לו חיים אבל בעוברו נכרי חין בו מטוס עבדות ע"ש וא"כ פ"ו דכתב לכנען כיון דלא חל וטבל אית לי' חיים ונכרי הוא כשאר בני נח והשתא דנטלה מבני נח ואינה אלא ליסראל מצינו למימר דעבד פטור מפ"ו כיון דאין לו חיים ואם לא חל וטבל ודאי ליתי' בפ"ו כיון דא"ל נכרי: וכמו כן אם נאחר טעמא דעבד פטור מפ"ו מטוס דאתקש לאשה דגמרינן לה לה מאשה וכל מצות שאשה פטורות עבדים פטורים נמי אינו אלא בעבד שחל וטבל אבל אם לא חל וטבל אינו בהקש דלה לה מאה, וכמ"ש הרמב"ן בחידושיו ליבמות דף מ"ה ז"ל אבל עכו"ם גופי' כיון דקני לי' קנין הגוף בלא טבילה לריך גט שחרור ומספקא לי מלחא כיון דעכו"ם ליח' כלל בחורת גיטין היכי חית לי' ד בבלחא עבד שחל וטבל הא ליתי' בחצות וגמרו להה לה מאשה כו' ע"ש והובא בלשונו בסי' ל"ה ס"ק י"ג ע"ש הרי דלא לחקש עבד לאשה אלא עבד שחל וטבל שהייב בחצות וא"כ נהי דכתב גם לכנען פ"ו כיון דלא חל וטבל הרי הוא כשאר בני נח ואין לו דין לשה וא"כ בין לטעמא דאתקש לאשה הכל אינו אלא בעבד שחל וטבל ובין לטעמא דאתקש לאשה הכל אינו אלא בעבד שחל וטבל אינו ראוי, מכנען ונ"ע. ובעיקר דברי תו' לא ידעו לכוונת, דאם עבד חייב בפ"ו וכמו שהוכיחו תו' מירושלמי ה"כ לריך לומר דמקיים העבד פ"ו דאם לא אלא לקיים היכי מצוה וביבמות דף ס"ח אחרו הכל מודים בעבד שנשתחרר דאין להס חיים ואפי' דברי תו' הרי כבר קיים פ"ו בעודו עבד ואין לומר דקודם שנשתחרר קיים מצותו אלא לאחר שנשתחרר דא"כ בנכרי שנתגייר נמי ניחא הכי דא"ל בקטן שגדל והשתא בנכרי שנתגייר דקודם שנתגייר לא קיים מצותו כלל ואפ"ה לאחר שנתגייר תו אין לריך לקיים כיון דים לו יהוס ועבד שקיים מצותו בעודו עבד לאו שמא יתחייב לקיים אחר שנשתחרר וע"ע. עוד שם בשאנה לאלף ז"ל דפ"ק דע"ז דף ס' אחר ר"א אין לאחוסר אבר שאסור לבני נח דכתיב אל אחי כו' אחרה תורה הבא בהאה שאין לאדם אבריו אבל אחי אינו יכול כו' אחר רבא אינא כופין ואשחררין זה אח זה ואקשה בס' הנ' דשם הדרא קושיא לדוכתי' שיאכרו בעבד עברי בהגלי הם הוא בן בכורת הינו גר ואוכר עצמו בעבד עברי ואם הוא עבד פסיטה דאוהר בשפחה: וגרשה דשחם כיצין אשוס אצות פ"ו דאינו אתקיים ע"י שפחה רק שבח ולא פ"י ולא שני בשבח לאודי, אלא בחינו עבד כיון דאשוס הוא אבל בשלו שנשתחרבו היכולין לקיים אצות פ"ו ודאי כפיגן לקיים אצות פ"ו ואשוסין לא הוי כיון דיכולין בשיפס לשחרר זה אח זה וק"ל:

בעיף ח' (ד) וי"א דאפי' יש לו בני יאוכ ורש"ת. כתב ב"ש ז"ל לדעת השובר נראה דס"ל כשיקר כדיעו' הרשבוש ולינ' דשא הרא"ש כתב דאוכר בשיעור אבל לר' יוחנו פשיטא דלריך לאכור עכ"ל: ונראין דברי הב"ח ז"ל תוס' ושוד אור"י דאפי' לאיאר דאפי' יש לו בניס לעולס אצוס ליסא בת בניס אלא אוהו היכא דלריך לאכור ס"ת בשביל בת בניס כיון שיש לו בניס לא יאכור אאחר שאוצה שאינה בת בניס ע"ש. ואפי' אצו' אינו אלא לר' יוחנו ואוכא דאליבי' דר' יוחנו נאי אינו לריך לאכו' ובפסקי תוס' ז"ל אפי' יש לו בניס אלא לעולס אצוס ליסא בת בניס אלא אוהו לריך לאכור ס"ת וז"ב ואיכא דאינו לריך לאכור אסור לאכור לדעת האולקין על הרא"ש ועיין בא"ח סי' קנ"ג:

ליכא בל יחל וזה סותר אה שנראה אדבריהם בפ"ק דע"ז שבאחנו לעיל עכ"ל ולעני"ד נראה דודאי בבני נח ליכא אשוס בל יחל ולא אשוס אוצה שפחיך אשמור אלא בישראל אבל לגבוה אית בה אשו' קנין ואפי' בבני נח אאויב חוב גאו' וכבאיבה בבשר וזה פשוט ועמ"ש בקלא"ח סי' ל' סק"ב ואי"ם בא"ל דשא בפלוגי בפ"ק דערכין אם הנכרי אעריך לאו לחייב הבוחי כו' אלא אליבי' דא"ד אעריך אם הפרים הערך חלא קדושה על הערך וטעון גניזה ולא"ד אינו אעריך אין בדבריו כלום ואם הפרים הערך לא חלא קדושה ע"ם ואינו אבורר דודאי אפי' לא הערין כלל והפרים אמוכו לאחים חלא קדושה בקדושה דאשה אלא גרע אשאר קדושה שפחה אינו אקיים פ"ו דשא סולד כאוחה ואפי' ישראל אבוצע שפחה אינו אקיים פרו ורבו ע"י השפחה דאינו בנו כלל לכל דבר. ואפשר דקושית תוס' ליבא ישראלי' וידאה עבה דפ"ו סל"ת. אינו נראה דגם ע"י ישראלית אינו אקיים דאאחרינן בשיש"ס בסוגה דף מ"ג דאאיו עבד ואאיו בן חורין אין לו יורשין כלל וע"ש בתוס' שכתבו שם דכל שאין לו לד קידושין בשום אקום אין לו ירשין כלל ע"ש וכיון דאין בבן אחייאם אאריו א"כ אינו אקיים אצות פ"ו ולפי א"ש תוס' שם אגיו עבד ואאיו בן חורין גרע אנכרי דים לו יורשין דבר הורה ובבן אחייאם אאריו אע"ג דאין לו קידושין בשום אקום ואאיו עבד ואאיו ב"א אין בבן אחייאם אאריו כאו בעבד גאור. ולכן נראה, דכיוון' תו' על דרך שכתבו בחגיגה דף"ק שם כתבו דליתי' עבה לשכבת יורה ולדאי ללאו דליכא עיסה קדם ע"ם אבל אצות פ"ו אינו יכול לקיים כלל לא ע"י שפחה ולא ע"י ישראלי, וכאו"ש אשוס דכל אקיים שבת כל דאו תו לא בפיגן אשוס אצות פ"ו וכאו"ש תוס' פ' הבולה דף א"ג ד"ה ליסא שפחה אינו יכול ז"ל דאם אי יכול לקיים שבת כל דאו אשוס אצות פ"ו לאודי, לא אי יכול לקיים שבת כל דאו אאייב בה כיון דאשוס הוא ע"ם: ואינו לבע' הרשב"א דאאי עבד ים לו קידושין ואם לו יורשין ודאי לה לסוגי' דפ' הבולה הובא דבריו אללאו בסי' א"ד סק"ב ג"כ גם אצות פ"ו יקיים ע"י ישראלית. וע"ש בתוס' שאקשו יאכור עצמו בעבד עברי ויבא בשפחה ותירצו דגר אינו נאכר בעבד עברי ע"ש: ראיתי קובאת בשם טורי אבן בחגיג, שם בשם אאי' ביבאו' דף ק' בבאת בתערובת ולה בולד שפחתה כו' שבדילו אתערובות ואשרו זה אח זה ופריך שאשרו אין אי לא בעי לא ואאאי לימא בשה, אינו יכול כו' אאר רבא אינא כופין ואשאררין זה אח זה ואקשה בם' הנ' דשם הדרא קושיא לדוכתי' שיאכרו בעבד עברי בהגלי הם הוא בן בכורת אינו גר ואוכר עצמו בעבד עברי ואם הוא עבד פסיטה דאוהר בשפחה: וגרשה דשחם כיצין אשוס אצות פ"ו דאינו אתקיים ע"י בשפחה רק שבח ולא פ"י ולא שני בשבח לאודי, אלא בחינו עבד כיון דאשוס הוא אבל בשלו שנשתחרבו היכולין לקיים אצות פ"ו ודאי כפיגן לקיים אצות פ"ו ואשוסין לא הוי כיון דיכולין בשיפס לשחרר זה אח זה וק"ל:

בעיף ח' (ד) וי"א דאפי' יש לו בני יאוכ ורש"ת. כתב ב"ש ז"ל לדעת השובר נראה דס"ל כשיקר כדיעו' הרשבוש ולינ' דשא הרא"ש כתב דאוכר בשיעור אבל לר' יוחנו פשיטא דלריך לאכור עכ"ל: ונראין דברי הב"ח ז"ל תוס' ושוד אור"י דאפי' לאיאר דאפי' יש לו בניס לעולס אצוס ליסא בת בניס אלא אוהו היכא דלריך לאכור ס"ת בשביל בת בניס כיון שיש לו בניס לא יאכור אאחר שאוצה שאינה בת בניס ע"ש. ואפי' אצו' אינו אלא לר' יוחנו ואוכא דאליבי' דר' יוחנו נאי אינו לריך לאכו' ובפסקי תוס' ז"ל אפי' יש לו בניס לעולס אצוס ליסא בת בניס אלא אוהו לריך לאכור ס"ת וז"ב ואיכא דאינו לריך לאכור אסור לאכור לדעת האולקין על הרא"ש ועיין בא"ח סי' קנ"ג:

סעיף ו' (ה) מזכה לה גט. בת"ס סטעס כדי שלא יעבור הבעל על תקנ' ר"ג ומוהרי"ק סי' קמ"ח נתן טעם דים לחום שחתיבים גרתה וטיח מסורס להתייבס מסום גרת סוטה לכן מנסג יפה הוא במקום דומגיס ליבס ועיין ד"מ וב"ס. וקסה לי כיון דעיקר הטעם הזכין לאדם שלא בפניו כתבו תוס' בכתובות דף י"ח כיון דזכות הוא לו מן סהדי דניחא לי' ועבד שליחותי' ע"ס וכיון דמזיון הסתם דבקבי היתרא ואכלי ליסורא וה"כ מן סהדי דלא ניחא לה בשליחו' ולפי מ"ס בקצה"ח סי' ק"ס סק"ח דלאו מסום מן סהדי מתיינן עלה כיון דהסתם מיסת לה ידע ה"ל ידום שלא מדעת אלא מסום דכן גזירת הכתוב שיהי' זוכה לאחר שלא בפניו בחידי דזכות כל זמן שהיו מוחה וט"ס וה"כ ה"ג הע"ג דאלו ידעה לא היו ניחא לה הסתם מיסת לה ידעה ומיהו מוחה וכיון דזכות הוא זכין לאדם שלא בפניו. ולפ"ז היכא דמיחתה בפירום ליתי' לפך תקנתא: ואחר העיון מצאתי תקנת הגט לפי' במקום שמיחת' בפירום והוא לפמ"ס הרסב"ח בחידושיו לקידושין פ"ק דף כ"ח גבי שהרור דזכין לאדם שלא בפניו וט"י אחריס בשטר ח"ל ואי לאו דמסתפינא לימנא דכתא שלא בפניו בע"כ נמי ומתני ממין שהני דלאו זכות גמור הוא ואדרבה חוב מצד עלמו דכתיב ושונא מתנות יחיה אלא מיהו מצד שנפשו של אדם מסתלקן קרי לה זכות ואטפ"י שהוא מצד עלמו חוב זכין לו שלא בפניו אבל גט שהרור דזכות גמור הוא דמחירו בזת מורין ומכיסו לכלל מצות ישראל מכל מקום ואפילו עומד ונותן בשלא דעתו אלא כל אדם ואטפ"י שבמיחה ובנכסי הגר ובלקט שכחה ופיאה דזכות גמיר הוא וגר קטן שהטבילוהו ב"ד שאין זכין בע"כ כדאהריק פ"ק דכתובות הגדילו יכולין למחות ככא שאני דאלו ליתי' לעבד כאן כייפינן לי' לעבד לקבולי בע"כ כי ליתי' נמי מזכין לי' בע"כ כי' ועוד שלא יהא רבו עובד לעבדו ויהא מפסיד דאין נפקו בעקבותו של עבדו ע"ס. ומ"כ ה"נ כיון דזכות גמור הוא לה וגם יכול לגרש בע"כ אלו ליתה כאן לכן אפי' נומה נמי מזכה לה בע"כ. ואע"ג דהרסב"ח לא סמך עלה כל כך כה"ג דאיכא אלא על מ"ד היות' טוב כדאי המה דברי הרסב"ח לסמוך עליהם בחקום שנהגו לזכות להם גט ודוק:

סי' ב' סעי' ד' (א) כל שקירין לו ממזר וכוחק. פ"ק דכתובות דף י"ד ת"ר חיזהו מלמת עיסה כל שאין בה חום ממזרות ולא חום עבדי מלכים אחר ר"ח שהטבי כל שאין בה ג' חכל אלו חום ממיחין לכהונה רשב"ם חום ר"ח וכן הי' רשב"ח חומר כדבריו חיזהו מלמת עיסה כל שנטחט בה שפק חלל חכירין שהלל ממזרין שביחסן כי' אחר ר' יוחנן ממזר טוח וחלל כוחק חיכא בייחיהו ת"ק סובר כל פסול דקרי ליה וכוחק פסול וכבי קאחר ת"ק חיזהו מלמת עיסה כל שאין בה לא חוח ממזרות כי' וקאחר לי' ר"ח הוך הוא דקא פסול ליה בקבל אבל חלל כוחק כשר כי' וקאחר לי' רשב"ם לת"ק דר"ח שמיע לך דמכשר ר"ח בשחיקה לא דקרי לי' חלל וכוחק אלא דקרי לי' ממזר וכוחק והאי דשחיק סבר ממזר קלה חית לי' אבל ממזר וטוח חלל וכוחק פסול והאי דשחיק סבר מכחיי' דלא חפקי לי' מקבל: ובחוס' שם ד"ה מכחיי' ז"ל וא"ת מאי נריך למאי טעמא ליחא הא דשחק חבי דאוחי' לחודי' חודי ליה דהא ממזר כוחק פסול לת"ק חבי' דשחיק כחולאה וס"ס אבל כוחק פסול לר' שחטון מהאי טעמא כי' וי"ל דאכי פי' סבר מכחיי' דלא חפקי לי' מקבל כי' וטעם זה שיך גם בממזר כוחק ולא נאמר שחיקה כחולאה וכן פי' בקו' עכ"ל ובאורו עיין בשטה מקובצת ז"ל וגראה לפרש דלכ"ע לא חיפסל בשחיקתו חטעם חולאה אי לא שים טעם לפיסולו אחמ' שחיקתו ואכי פי' חכחיי' דלא חפקי לי' מקבל פי' חקבל בכוחם וכו' וירא שאם יכווח יהזרו לברר הדבר ויודע פסולו עכ"ל: ואחאי נריך בימור דאם קי"ל בכל דוכתי שחיקה כחולאה ואע"ג דאין סוכחה חשחיקתו אלא חכוח להדם נאחן על עלמו. ועוד דממזר כוחק לא אחרו כלום טעם לשחיקתו ואוס' שכאחו דגם בממזר כוחק לת"ק שיך טעם זה אלחי חיקשי לאם בחלל חפרש בגמ' טעם לשחיקתו ובממזר לא אחרו טעם ויחיישב לקאן סק"ב:

(ב) דוקא שנתערב בה אחד מאלו הפסולין כחב ב"ס ז"ל וקשה מ"כ כוחק לאם לי חיפוק לי' דנריך בדיקה כיון שנתערב בה פסול וא"א לחרץ אס נתערב וכוחק אחד אחרינו זאו הפסול ושאר חשפחה מ"ל בדיקה וכבר כחבחי לעיל: וגראין דברי הס"ח דשחיקתו חטי להכשיר חשפחה ובזה יחבן לייחב חה דקשיח לן בסק"ח דלאם נריך טעם לשחיקתו דהא בכל דוכתי שחיק כשודא חסום דנאחן אדם על עלמו דהכא כיון דשחיקתו של זה חטי להכיר חשפחה ואס אחרו דאוחנה

כיון דשחק היינו חסום דירא לעוות ויחזרו לברר הדבר ומ"כ הוא הפסול אבל אס לא היה טעם לשחיקתו נהי דהוי חטי לפסול עלמו חסום דאדם נאחן על עלמו לא הי' לוחדנה להכשיר בשחיקתו של זה אח השפחה: ויעחא בזה הא דלא אחרו טעם לשחיקה לעיל' דח"ק בחמזר סוחק ועמ"ס סק"א וחסום דבחמזרות נריך שחיקה לפסול עלמו דבחמזר ספק שנחערב בחשפחה ס"ל ספק ספיקא וכבר לכחחלה וכמ"ש ב"ס ס"ק י"ג וע"ש ס"ק ט"ז דלא הבחידו בס"ס אלא לכהונה ולא לקבל ומ"כ נריך השחיקה לפסול עלמו וכיכא דפוסל עלמו אין נריך טעם לשחיקתו אבל אוחק הוא לפסול כחוח דזה לא חטי ספק ספיקא ולפי' לר' יהושע דאיתו חכשיר אלא לגאנת עיסה וחוסס חזקת כשרות וכאו בירושלמי לקחן ומ"כ ע"כ שחיקתו אינו אלא להכשיר וזה נריך טעם להשיקתו דאז ס"ל לוחדנה דחוכח דזה הוא הפסול ובחלמנת עיסה לא שייך טעם לשחיקתו אלא חטי ספק ספיקא ולפי' לר' יהושע דאיתו חכשיר אלא לגאנת עיסה וחוסס חזקת כשרות וכאו בירושלמי לקחן ומ"כ ע"כ שחיקתו אינו אלא להכשיר וזה נריך טעם להשיקתו אבל אוחק הוא לפסול כחוח דזה לא חטי ספק ספיקא ולפי' לר' יהושע דאיתו חכשיר אלא לגאנת עיסה וחוסס חזקת כשרות וכאו בירושלמי לקחן ומ"כ ע"כ שחיקתו אינו אלא להכשיר וזה נריך טעם להשיקתו דאז ס"ל לוחדנה דחוכח דזה הוא הפסול ובחלמנת עיסה לא שייך טעם לשחיקתו אלא חטי ספק ספיקא ולפי' לר' יהושע דאיתו חכשיר אלא לגאנת עיסה וחוסס חזקת כשרות וכאו בירושלמי לקחן ומ"כ ע"כ שחיקתו אינו אלא להכשיר וזה נריך טעם להשיקתו אבל אוחק הוא לפסול כחוח דזה ל

תגלי עם כל זאת אתה נשוי בתו לי אתה נשבע לגלגתו ומקבו מה לי לגלגם מה לי בת ותירלו דבת סעיסה לין לה הזקות כסרות ע"ם תו' ד"ס לגלגת עיסה ומזה למדו דבת פסולה לבל לסיטת ר"ת דגרם לזכה עיסה וקלי אהה דתני בבלבי עדיית סעיסה גלחת לטהר ולטומת כו' וכפי פירוגו גלחת לטהר עלמה בגויהם מו בבתיקה למד כדלית ליה ולמד כדלית לי כו' ועלה תני בברייתא דסכה לזיהו עיסה בגלחת בגויהם מו בתיקה לטהר את שבת כל בלין עם כו' ובפי משתע בתיסבת' דקתני לטהר ולטומת לאסו' כו' ובגלחת עיסה לא נגעו ע"ם וסיימו דתנן עם בשבת סעיד ר' יהושע וריב"ג על גלחת עיסה שהיא כשירה לכסוגם בהעיסה כשירה לטהר ולטומת כו' וסיימו שהעיסה כשירה לטהר ולרהק ע"י בתיקה אבל גלחתו לעולם כשירה וכתני ובגלחת עיסה לא נגעו וכשירה אפי' היכא דשבת פסולה כגון ע"י בתיק' אבי' ואפי' אבשר הזרות דידה ובזה שפיר קאמרי שך תגלי וסבדי דכל שאי אתה עובה בתו מי אתה עובה גלחתו ובתקוס דהעיסה פסולה כגון ע"י בתיקה ובזה גלחתו ואי פסולה. ולפי"ז תיגון לומר היכא דליכא בתיקת שאב לא בם ולא באבי' דהבת ואי כשרה ואפשר ספק ספיקא: ובדברי אתי' שבתבו בשם ר"י הא דלא אפשי ספק ספיקא לגבי בת סיימו אפשר דלית לה הזקת כשרות קבש דשא קי"ל כמ"ד לדברי האכבי' בם אכביר בבתה ואושיל הזקת כשרות דאם לגבי בת ול"ש כשת: ועיין ב"ש סק"ג שכתב אבל בותקת כשאומרים לה דהיא ממזרת אי חללה י"ל דאלא כיון דים תערובת בחשבחה זו ט"ם וכבר כתבנו בש"ק ג' דאין עין ממזרת לגלגתו דהיא לוא חללה שגבא' לפ' אחזר ואו עלה ספק חללה ט"ם: (ד) אבל בתה אפי' נשלת תלה. ובתי' הקבו מ"ש בת ומ"ש גלגתם כיון דאי' ס"ם ותילו אשם דבת לית לה הזקת כשרות ואגלון אוסכ"ר סילתן הקשה דשא ס"ל ספק א' בנוף וספק א' בתערובת: ועיין ב"ש בזה. ורלחיתי בפ' בית אחיר שכתב עלה ז"ל ובעזיותי אחרי רואי כל שבדולים תפסי שאלתה ושבת לפ' א' בנוף וס' א' בתערוב' מ"ש זאלתי ואורה אלתות דעתי ואבל אקום עלוד בתיגון אי יוכל לה אבולה בש"ך י"ד סי' ק"י סעיף ד' אדיני ס"ם דאם סי' באגר תרגגולת ספק טריפה ותרגולת בשרם וגלגה בוצם שרי אטעם ס"ם ספק א' אם הטולם אם' ואח"ל הטולה אחה כשירה ובזה לא נאלק אדם כי' ובש"ך בקונדיס לא הקפיד בזיכר אם לא ובמדון בלפניו לא אידעי לפש"ך דפי ס"ם בחוכן אחושל אגלגתם ואפשר דאפ לא לריכין לדון על התערובת כי אם על אגלגתם ובתב הבאים אכא התערובת ואין אבדל ביניהם לבין הביצ' ואפשר שייט הביצם אחם ובשעה אחת אלו אפני ספיקות אם אחלי בעל אותם ואח"ל בעל אחה בשר הוא והוי ב' ספיקות בעיון אחד וגוף אחד כי' הוב אחד כאם בשם אלגתי בקדמוי בזה אאגמת יעקב כלל א"ג ס"ק כ"ד ע"ש. ולעל"ד גלהם דאלו דומיא דשבת לבל דצי' אאבושר בש"ך ואפשר דבאם דבאם בשרם ובזה שאלה ידוע יהיו לזיו תרגולת הטולם ולבל אפני ליה ספק ספיקא הבאין בלאחת על הביצם לבל אם הי' ידוע לזיו אתרגול' הטול' זו הביצם ס"ל כאי שגאתך אתיכם אחת אתרגולת אלו שתערבו וידוע בזו באחיכם היא אבל זו אתרגולת ואלו לא עדיף אתיכם אן אתרגולת עלמה וכאו כן זו הביצם בידוע בהיא אזלת ס"ל כאתרגולת עלמה. ואכא בגלגתם ובת בידוע בגלגתם זו הוא שבת פ' וה הוא ספק אגל שרי שבת אי אפי' לו על אגלגתם באותו ואין ס"ג אם סי' ספק על הבת אי אפי' לו על הגלגתם אי בעלם ס"ל כאלו הביצם באבושר בש"ך לבל כאן בידוע הבת אי אפשר ואאו כן אגלגתם אי בעלם הש"ג גבי ביצם אאי אסורם כאי אתרגול' ולא אחרו גבי ביצם באותרת אבוש ס"ם אגל אם אוע ידוע אזיז תרגולת הטולם וזה ברור:

(ה) וה"ה אם נתערב בם ספק אחזר וכתב ב"ש ז"ל ונאחע אזה אם היה בבש"ג אשם ליבראל כגון שנתערב ספק אחזר אפי' ר"ג אומר אכשר היא הוא ספק ספיקא ולא אחייר אגלא רק לבשוגם ועש"ם ס"ק ב':

סי' ג' סעי' א (א) ולישא את כפיו. עיין ב"ש שכתב דליכא את כפיו אע"ג דהוא איסור תורם ואשם דכל דבר שאין לי סגאה אזה לא חייבון לשום דבר אגלא שאת יאכל תרומה ע"ש. וקשה נאי דשבשו באון לאכן ליכא תרומה אאכי נוכחת בשום שלפניון הבן ולדעת הש"ע י"ד סי' ס"ח אתעות זרוע לחיים וקיבה נוסג באון לאכן: (ב) ואם נשא לו נטעת לוקה. ואיני אשם אשחזיק עלמו לבשוגם נאתן על עלמו להחיר וה"ל כתרלה ודלית עיין בשרם אמגיד: ועש"ם בקונטרים ס"ם ס' פ"י דסיינו דוקא אשחזק לכאן שלגים יום אבל אם לא

אחזק לכאן שלגים יום אינו לוקה עפ"י עלמו: (ג) והנבעלת לו שפק חללה וכתב הרב אמגיד בירושלמי מפשולי כשוגם וזרעם שפק ע"ם. ובאשגם למלך ז"ל גלגת שדברי ס"ם קשים בעיני כפי זה שכתב ואנבעלת שפק וזרע' שפק ואפי' אם שפירשו דבשוחזק מיירי נפי דאין שאשם לוקה על פיו אמת שאחזיק הוא עלמו בכאן דאפשי אם שאחזיק לגבי דידי' אינו זרעי' ליהוי חלל ודלי דברת כרעת דאבותו עכ"ל ועש"ם בקו' ס"ם שם פי"ח דלא אאחרינן בזה ברת כרעת דאבותו דאאחרו בפ' אחלק דף מ"ז אעשה שבא אחד ואחר נכדי אני ואתגיירתי בינ לבין עלמו ואחר לי כ' יאוחם נאתן אתם לבשול עלמך ואין אתם נאתן לבשול בניך ע"ם ואבואר דאע"ג דהוא אסור בישראלית וכמ"ש תו' שם אבל זרעי'

כשר ולא אחרו בזה ברת כרעת דאבותו וע"ש עוד בזה:

סעי' ב (ד) **חי'** עד אחד אעיד עלי נאתן לאאילו בתרומה דע"ז נאתן בשאר חללים ואפי' בשפחה כנ"ל בשם ר"ת ואפי' בשאר איסורים כגון נבילה ושרלה

סעיף ז' (ח) וישאר כהן במזקת מביו. והקטן בתוס' דהא תרי ותרי טכ"פ ספיקא דרבנן הוא ותילו דמיירי לתרומה דרבנן ט"ם וכ"כ הרשב"א והר"ן ט"ם. ועיין ב"ם שכתב ז"ל והרמב"ם שכתב דסוה במזקת מביו כוותו ג"כ לתרומה דרבנן. ובקו' ם"ם ס"ו פי"ם סם כתבנו דבתרי ותרי מט"ג דסוי ספיקא דרבנן ולא מכני חזקה מבל תרתי חזקה מכני ומם רמי' מסה למחמו בעידונין דף ל"ם רבה למר וכ ויסף למחרי תרוייהו הכא בסני כתי עדים מסקינן למת מומר מבעוד יום ונטמא, ומה' מומרת מסהסיכה רבה למר סתם תרי חזקה לקולא והכא מדה חזקה ופירש"י ז"ל רבה למר גבי גגו בלילה לפי' ים סם סני כתי עדים מלוקים למת מומרת קודם שגגע בו מת ולמת מומרת עכשיו מת נמי ר' מאיר מטהר ולפ"ם לה תיקשי סתם תרי חזקה לקולא ניחו לטהר ומ"ם מזקין לקולא לטהר כו' למוקי תרי לסדי תרי ונעמד מת על חזקתו כרמסוגה כל הלילה ומי סי' ועוד הכמד גוגע על חזקתו כרמסוגה וטהור הכא בחתני' חדא חזקה היא דמי' למיחר הכמד תרומה על חזקתו ומסוס חזקה לא מרעין סספדי מלכך מזקין לחומרא עכ"ל ומרי מבומר דבתרתי חזקו' מרעינן ספדי ומזקין לקולא. ובפ"ב דכתובו' דף כ"ו פירש"י דמוקי לה בחזקה קמייתא דמסיקנא עפ"י הכד ט"ם ובתים' מפרכי מבו' חזקת מביו ט"ם וה"כ ליכא תרתי חזקה מזקין לקולא אפי' בדלוריית ומ"ם סתם בכד ובתרתי חזקה מזקין לקולא אפי' בדלוריית ומ"ם סתם כרמב"ם דמסמע אפי' לתרומה דלוריית ע"ם:

סעי' ט' (ט) זינתה עם כהן ז', ובתוך שלשה חדשים נשמת לכהן ביבמו' דף ק' כי גזור רבנן בזמו' ביסומין לא גזור ופריך ובזמות מי גזור ומתנן מי שלא שהתה אחר בעלה שלשה חדשים ונשמת כו' ניחא סיפא והוא חוק עליהם כו' אלא הס חוגים עליו היכי משכחת לה אלא בזמות ומאי אחר בעלה אחר בועלה וקתני סיפא עולה בחשחר כל זה וכל זה וכתב רש"י ז"ל אלא לאו בזמות שבניהם בתו עליו בזמות ע"ם ומזה סוכיח בח"מ דוקא סניח, בזמות אבל ניסומין אחר זמות תולין ביסומין ומסוס דרוב בעילות אחר שבעל וע"ם וב"ם כתב ז"ל ואיכו ל"ל כי רוב בעילות דתולין בבעל סייכו בזיותה תחת בעלה אז אחרינן כיון דשבעל מצי לה בודאי רוב בעילות ממכו אבל אם זיותה קודם ניסומין י"ל דכבר סיתה מעוברי, ומה שדייק כן מרש"י כו' י"ל דלא כתב כן אלא לדעת שחקם, דקשה מ"ל להקשו, לשמואל דלמא בשוגל מוד, כשבי, בחמ' ניסומין אע"כ דהקשה בדרך אפי לאו דאתני' מייבי שבניהם בתו עלי בזמו ומשם אבל לפי המסקנא קשה למה לה תיקן בשלש סייכו ומיכו לעכין חשם כסוגה ותלוין בזה והוא כאן ומודה שמואל בזה ומיכו לעכין טומאה לטומאות למת דסוה ביסור דלוריית, מסור אלא ודאי לפי' היה בלחד ניסומין סוה לויכו כאן וע"ם: והכא מ"ם ב"ם למה לה תיקן בשלש סייכו ומיכו לעכין טומאה ותלוין בזה והוא כאן ומודה שמואל בזה כו' אבל לעכין טומאה כו' ליסור. ולעכ"ד דבריו תמוהין דמ"כ היכי תני עלה טולה בחשחר על זה ובחשחר על זה. והיכי טולה לחשחר קחשי כיון דסוה בזמות ליכו מיוחס לחבריו וט"ם ביבמות דטולה בט"כ חשוס פגם חשפחה ופירש"י חשוס שחי חשפחות שבוסין עליו שיחמרו בני חדם פסול הוא לעבודה ע"ם ואי ניחא דזמות ליכו כאן עכ"פ חדרבן ואיכו כאן אלא חשוס שלוין בבני שהוא דרך ניסומין מ"כ חיך טולה בחשחר קחשי בע"כ כיון שהוא בזמות לקחשי מ"כ בחשחר קחשי ודאי ליכו רואי: ועיין בסוטה דף כ"ז תו' ד"ה רוב בעולות ע"ם דחשחע חדבריהם דלשמואל דאחר שלא חדם דוחה ואל שלא בת דוחה חשחע חלא ס"ל לשמואל רוב בעולות אחר שבעל וט"ם וה"כ לא מ"ם גם בח"ח דלכך פי' רש"י שניהם בזמות דאי ניסומין אלוין בתר ניסומין וחשוס דרוב בעולות תולין בבעל. כיון דהסוגיא ביבמות אליבי דשמואל ודאיבי לא ס"ל הכי:

סימן ד סעיף א (א) ונתינים אסורים ליסור עולם ביבמות דף ע"ו אחר רבא שני מילי בסיוהן

וכרים כי מגיירי ביבראל שרו ורבנן סוה דגזרו בהו כו' סדר אחר רבא לאו מלחא בסיוהן וכרים ליה לאו אחזות נתגיירו ליה לאו אחזות. והכא דעת הרשב"ם פי"ב מא"ב כלישנא קמא וכל ז' לוחות שנתגיירו התחתונות בהן מן התורה מותר ודוד גזר עליהם אלא יבעמי בקהל לעולם וכן הוא דעת רש"י ודעת הרמב"ן והרשב"א דהלכתא כלישנא בתרא דרבא ובבא לוחות מן התורה אסור אחר גירות אלא דהבניס שנולדו אחר שנתגיירו מותרים ללא כתיב בהו דורות. ונתיים אחמת גזירת דוד אסורין

לעולם. ודעת ר"ת דבבא לוחות גם הדורות אסורין לעולם וגזירת דוד לא הי' רק לבעבוד. ועיין יבמות דף ע"ח אחר ר' יוחנן מי לאו דאחר ר' יהודה שכתוב תלמו בלידה לא מצא ידיו ורגליו בבית המדרש כיון דאחר אר קהל גרים לקרי קהל מצרי שני בחם יטהר דלמא מי עבר ונסיב דהי לא כתב קרא ובתו' שם ד"ם מצרי שני בחמי יטהר ז"ל ות"ת ויבא נתיכם ומולד כשר לר' יוחנן דאחר בסמיך מצרי שני שבבא מצרית רחשוה בנה שלשי דבתר דידי' שדיק ו"ל דר"י דשכבה שבר כחידך דר' יוחנן דאחר רב דימי מ"ר יוחנן בנה שני דבתר דידה שדיק עכ"ל. ולשיטות הרמב"ן והרשב"א בסברי הין בהן חיכור דורות בנתיכם מן התור' מ"ר יתעורר קושית תו' ויבא נתיב' דאע"ג דבתר דידה שדיק נמי בנה מותר כיון דדורות ברי מן התורה: ונרחה כיון דדעת הרמב"ן הובא בבב"י סי' זה דמצרי רחשון בבבא מצרית שני' דבנה שלשי ומשום דקי"ל כחידך דר' יוחנן דבתר דידה שדיק דחקיון דכתיב חשר יולדו להקיון בתר לידה בין לקולא בין לחומרא ומ"ר חפי' מצרי רחשון בבבא מצרית שני' נמי בנה מותר כיון דבמצרי לא חזקיון רק בתר לידה דידה ולא חשכח' מצרי שלשי אלא בומשה מצרית שני' ולשיטת הרמב"ם דפסק דחזקיון בתר לידה לחומרא אבל לא לקולא ומצרי רחשון בבבא מצרית שני' בנה שני ולשיטת הרמב"ם הוד דנתיכים מותרין אחר גירות קושית תו' לא קשה מידי כיון דלר' יהודה בזמות לעולם. ודעת ר"ת דבבא לוחות גם הדורות אסורין לעולם וגזירת דוד לא הי' רק לבעבוד. ועיין יבמות דף ע"ח אחר ר' יוחנן מי לאו דאחר ר' יהודה שכתוב תלמו בלידה לא מצא ידיו ורגליו בבית המדרש כיון דאחר אר קהל גרים לקרי קהל מצרי שני בחם יטהר דלמא מי עבר ונסיב דהי לא כתב קרא ובתו' שם ד"ם מצרי שני בחמי יטהר ז"ל ות"ת ויבא נתיכם ומולד כשר לר' יוחנן דאחר בסמיך מצרי שני שבבא מצרית רחשוה בנה שלשי דבתר דידי' שדיק ו"ל דר"י דשכבה שבר כחידך דר' יוחנן דאחר רב דימי מ"ר יוחנן בנה שני דבתר דידה שדיק עכ"ל. ולשיטות הרמב"ן והרשב"א בסברי הין בהן חיכור דורות בנתיכם מן התור' מ"ר יתעורר קושית תו' ויבא נתיב' דאע"ג דבתר דידה שדיק נמי בנה מותר כיון דדורות ברי מן התורה: ונרחה כיון דדעת הרמב"ן הובא בבב"י סי' זה דמצרי רחשון בבבא מצרית שני' בנה שלשי ומשום דקי"ל כחידך דר' יוחנן דבתר דידה שדיק דחקיון דכתיב חשר יולדו להקיון בתר לידה בין לקולא בין לחומרא ומ"ר חפי' מצרי רחשון בבבא מצרית שני' נמי בנה מותר כיון דבמצרי לא חזקיון רק בתר לידה דידה ולא חשכח' מצרי שלשי אלא בומשה מצרית שני' ולשיטת הרמב"ם דפסק דחזקיון בתר לידה לחומרא אבל לא לקולא ומצרי רחשון בבבא מצרית שני' בנה שני ולשיטת הרמב"ם הוד דנתיכים מותרין אחר גירות קושית תו' לא קשה מידי כיון דלר' יהודה בזמות לעולם.

קהל גרים מיקרי קהל מ"כ מצרי אסור בנתיכם.

סעיף ד' (ג) מעוברת שנתגיירה בנה שני. ביבמות דף ע"ח ואי כתב רחמנא לחם סוי לחיכא מצרית מעוברת שנתגיירה היא ובנה חד כתב רחמנא חשר יולדו פי' רש"י חשר יולדו לחיכר דכל לידה דמגירות ותילך חדא דרש היא ע"ם. וע"ם בסוגיא דפריך אי נימא חד כתב רחמנא לאו ירך ואחו חלא הא דאחר רבא שבבא מצרית מעוברת שנתגיירה בנה אין לריך טבילה אחתי אין לריך טבילה וכ"ת חשוס דר' יסחק דאחר דבר תורה רובו ומקפיד עליו חוקן כו' והא אחר רב כשבא ל"ם אלא רובו אבל כולו חוקן ומבני בחי טיבר דהייכו רביתי, ע"ם ומבואר דלמ"ד עובר לאו ירך אחו ה"כ הא דעובר מ"ל טבילה לאו חשוס טבילה דאיתי' אלא חשוס טבילת עובר עלמה כשטבלה אחו ואשוס דלאו חלוקה דהייכו רביתי' ולפי"ז אם סגדול יכול לאחות כאו בגר קטן שחטבילין אותו דיכול לאחות כשיגדיל וכדאיתא בכתובות דף י"ב ות"כ שעובר הוי חשוס גירות עלמו לאו דאחר בבבא מצרית שנתגייר בפני עלמו וקשה דאחמי הוי בנה שני דאי נימא עובר ירך אחו ואחחת טבילת אחו הוי גר מ"כ לכי יולד ס"ל שני לאחו אבל אם עובר לאו ירך אחו ואיכו אלא גירות עלמו לאחו הוי לסיות בבבא מצרית שנתגיירה בנה שני. ולריך לומר דאחע"ג דשוה ט"י גירות עלמו אכל חקום כיון דעולד אחצרית בבבא מצרית שנתגיירה בתר לידה וס"ל שני ויתייבב בזה קושית תו' ד"ם הוי אחיוה אחצרית חשובות היא ובנה הד ז"ל ות"ת אי סבר כר' יהודה מ"כ ניחא דאחיכא דלעכרך אחבר יולדו לאחר שתלמן בלידה ואי כר' בחשוב היכי ס"ד דהיא בעלמו גר בבבא מצרית כיון דעובר לאו ירך אחו ואם"ם בוה זכר ס"ל אחצרי בבבא קחשי ס"ל בבבא מצרית שני ועיין לחם משנה פ"ד מהלכות מוקדשין.

סעיף ה' (ד) ישראל שבא על אם' ואחו הוד כאיתא. ועיין קודם שנתגיירו ליכראל שבא על הכותית סוד כאותה ואמ"ם בא"מ. ובפ' האומר דף ס"ו ולדם כאותה אחל אחר ר' יוחנן אשוס רשב"י דאחר קרא כי יסיר אח בנך אחחרי בנך הבא אינראלית קרוי בנך ואין בנך הבא אן הגכרית בנך ופירש"י אחלא כתיב ואי כי תסור אח בנך אחמת בן הגכרית אינו קרוי בנך אלא בנה ע"ם פירש"י דבן בתך אפילו אן הגכרי קרוי בנך ואשוס דבני בניס קרויס בני כ"כ הריטב"א בם ע"ם. ורחיתי בם, בשר חחלך בבן בנו פסוטה לן ואשתא אחתי לא קשייתי לה דאחרין פ' הבבא"י דף ס"ב ח"ל רבה לרבא בר חרי חנא הא אלמתא דאחר רבנן בני בניס הרי הם כבניס אלימתא כו' ופירש"י ז"ל אבני בתו קאי בבן בנו פסוטה לן ואשתא אחתי לא קשייתי לה דאחכא בקרי לבן בתו בנך ול"ע טכ"ל. ונרחה דהא דפסוטה לן יותר בן בנו הייכו אשוס דהבן אחייחס אחר אבני ודאי ס"ל בן בתו כאו בן בנו ואם"ם לא אמי לאילף בן בתו אישראל כיון דאחייחס אחר אבני אבל בן בתו כיון דאחייחס אחר אבני ולא אחר אחו דכאיב למשפחותם לבית אבותם ואם"ם בבני לה בבן בתו אי סוי כבניס. ול"כ בבן בתו הבא אן הטבו אן הטבו"ם דסוד כאותה ואיכו אחייחס אחר אבני אלא אח' אחו ס"כ הדר ס"ל בן בתו כאו בן בנו ואם"ם לא אמי לאילף בן בתו אישראל כיון דאחייחס אחר אבני אלא אח' אחו ס"כ הדר ס"ל בן בתו כאו בן בנו לשם פסוטו לי' אהאי דבני אכיר אחיכר אחזיקים:

סעיף ו' (ה) הולד סולך מחר הפסול ז"ל ב"ס דקי"ל כל מקום שיש קידושין ויש עבירה הולד סולך מחר הפגום מתני' פרק המומר עכ"ל ולקמן יבואר דאפי' היכא דיש קידושין ואין עבירה נמי הולד סולך מחר הפגום:

סעיף ז' (ו) אחר הפסול. ס"פ המומר דף ס"ז תנן כל מקום שיש קידושין ויש עבירה הולד מחר הפגום כו' ממזרת ונתינה ליכנס בת ישראל לממזר ולנתין. כתב בנשר הגדול ז"ל ודע דבפ' המומר פריך מנא לן מקום דסיפא למתניי' מאי ורמיתי להכי המידעין שם הקשה ז"ל ות"ת ניחא למתניי ישראל שנשא ממזרת דיש קידושין ויש עבירה הולד סולך מחר הפסול וי"ל דלא קרינן יש עבירה אלא מייבי לאוין אבל לא מייבי עשה ומצרי ומהומי מייבי עשין ניחא ט"ב ויש לדקדק עליו דלהכתי תיקבי לי' דלמאי לא קאמר לאתויי עמוני ומואבי שנשא ישראלי דמייבי לאוין ניחא וקרינן בי' יש עבירה וכן רמיתי להכי מידעי הלכות שהקשה כן מצא תוספת יבמות ט"ל ט"ב. וגרסה מצוה דהתם בחתני' תנן בריסא כל מקו' שיש קידושין ואין עבירה הולד סולך מחר הזכר ותיובתא מדכתיב לעיל מאותם ומדר תנן בסיפ' יש קידושין ויש עבירה הולד סולך מחר הפגום ותיובתא דלאין קידושין מחר הזכר אלא מחר הפגום ומזרת ונתינה ישראל סולך מחר הפגום שנ"ג דהזכר כשר וכיון דקי"ל עמוני ולא עמונית מ"ל ומי אמרי לאתויי עמוני ומואבי שנשא ישראלית הסולך מחר הפגום דאם הזכר מחר הזכר ואפי' יש קדושין ואין עבירה ולא עדיף מאם יש עבירה ואם הזכר כשר ומקיבב פגומה דסולך מחר הפגום ולא מחר הזכר הא דעמוני לא מכשרת מקיבב פגומה דהא עמוני ועמונית ולא מכשרת לה אלא מחזרת ונתינה דהז מקיבב פגומ' וכיון דיש קידושין ויש עבירה סולך מחר הפגום ומ"ם לא קאי ליה לשרב המידעין אלא ממצרי ומהומי דחיית דהו מקיבב פגומה ליה מייבב ממצרי ומהומי לא הביב עבירה כיון דהיו אלא מייבי עשה: ומיהו רמיתי בחידושי ריטב"א מ"ש ז"ל אלא כל מקום דסיפא למתניי מאי היכא למידק ליממ לאתויי ישראל שנשא ממזרת דהסולד מחזר ומיש דים קידושין ויש עבירה וסולד סולך מחר הפגום וסולד מחזר מצרי שני מפגום ומיכא למיומר דמין ס"ג לרב דיומי דפוסל בחצרי שני שנשא ממזרת דאסומה דכל דכן דפוסל נמי בשא דים עבירה ומפשר לתרוצי הכי אבל לדברי רבה בר בר הנה דאכשיר בחצרי שני שנשא ממזרת דאסומה אפשר דס"ס דבשא נמי בשא כשר ומקן לגיבי' דרבה בר בר הנה מקבלין סתמא עכ"ל: ותמהני דזה דאפי' לרבה בר"ח דס"ל בחצרי שני בשא ממזרת דאסומה דאזלינן בתר דידי' היינו דוקא בחצרי שנשא ממזרת אבל עמוני שנשא ממזרת להזלין בתר פגום שבגיסם ושמעת דאלתא כתב רמ"י בקידושין שם דף ס"ז ד"ה בשא שלשי ז"ל ומותר ניסא ישראלית כיון דים קידושין ואין עבירה לבית אבותם קרינן בי' כישראל ושם דאחרינן ביבמו' לשם הלך אחר פסולן היינו לענין שנשא ממזרת מו חצרי שנשא ישראלית שם קידושין ויש עבירה כו' דיולדו לשם כתיב ואחריהם הולכין הולדות אבל לענין חצרי ומזרת לא חצמר לן הלי לשם מידי דשא בתרוייהו לשם קרינן בי' והוא חצרי והיא מזרת עכ"ל וכ"כ בתו' שם ד"ה בשא שליסי הדבר תלוי בזה כשם חצרי עממין שייך לומר כן דקרא בשני עממין מיירי וקאמר הלך אחר הפסול שבבל עם ועם אבל בשבגיהם חעם אחד לא שייך לומר כן עכ"ל וא"כ בישראל שנשא ממזרת ודאי אזלינן בתר הפגום כיון דהיינו חעם אחד בזה הוא דכתיב לשם אחר פסולן וכמו בחחזר הכתיב לו הלך אחר הפסול דשם ישראל נשא ממזרת הולד ממזר:

(ז) ולהרמב"ם הולד שני. דעת הרחב"ם דלרבה בר"ח חצרי שני שנשא ממזרת דאסומה אזלינן בתר דידי' ושמש דכתיב לחשפחותם לבית אבותם ולרב דיומי ס"ל דס"ל חצרי שני שמש דכתיב תלמן בלידה ודייקינן דתלמן נמי בלידה אבל חיקח"ג דתלמנתי בחב וכדכתיב לחשפחות' לבית אבותם ושטות רמ"י בקידושין דף ס"ז ד"ה ולרב דיומי ז"ל דשני הוא ויליף לה חשבר יולדו שכתוב בלידה לחיומרא דבתר דיומי' בדין לי' חלמן כתיב חשר יולדו ע"ם וחבותר דבין לקולא בין לחומרא שדי לי' בתר דיומי' וחלמן כתיב חשר יולדו חשבת רק בתר דיומי'. ולדעת הרחב"ם שם דלמן כתיב חשר יולדו חשוש דחפ' הטרל דף ע"ח אחרו לי כתב רחחנת לשם ס"ח חצרית חטובדת שנתגייר' היא ובנש חד כתב רחחנת חשר יולדו וע"ם וחב"ם חשר יולדו ולא חשר יולדו להשמעינן דשני בנש שני:

(ח) שבאומות הלך אחר הזכר. בפ' הטרל דף ע"ח אחר ר' יוחנן באומות הלך אחר הזכר כדתניא מניין לא' מן החומות שבא על הנכרית הלך אחר הזכר כדתניא מניין לא' מן החומות שבא על הנכרית וחגיד בן שחתם רשאי לקחתו בעבד כו' ועיקר קרא לענין לא חחי' שנאחר בשבע אומות אלא דגם ליחסין ילפינן מיניה וכח"ם חו' פ"ק דסוט' דף ג' ע"ם ושיני כיון דהלך אחר הזכר א"כ ס"ס לכל חילי הלך אחר הזכר ואח דבאחגיירו הלך אחר הפגום אע"ג דבאומות הלך אחר הזכר היינו חכר דכתיב לשם אחר פסולן וכח"ם רש"י בפ' המומר דף ס"ז בטעמא דאחגיירו אחר הפגום חשוש דכתיב לשם אחר פסולן ט"ם וכן הוא ביבמות דף ט"ח ט"ם שאחרו ואינטרך לשם: ובדרש"י פ' המומר דף ס"ט לו הלך אחר פסולו ופי' רש"י לא יבא לו דור אחריו הוא חוכך דהכי חשמע דור עשירי לא יבא אפי' אין בו כד אחזרות אלא אחותו ע"ם. ולכאורה חיקבי דא"כ לשם גבי חצרי דכתיב דור שלישי יבא להם א"כ חשמע לחיפך דור הוא חוכך לקולא ולכבור והיכא דרשין חיני לפסול. ולכן נראה דאע"ג דבש"ב יבחות דף ע"ח חשמע דדרשי לשם אחר קאח חשם חגם לשם אחר הפסול דלאו דוקא אלא לשם קאח חשם הוא הלך אחר הפסול ולשם בחרא חשם וכן ושם בסוט' דף ט' בנים אחר יולדו לשם הלך אחר פסולן ט"ם אבל לשם בחרא דכתיב יבא להשם לא חשמע לפסול אלא לכשיר: (ט) לפיכך גר עמוני. שנ' גיור' חצרי. היכ' למידק חל"ל דהלך אחר הפגום אלא אחר הפגו' חי חשוש דכתיב לשם הלך אחר הפסול דלאח חיירי במקום שים עבירה ויש קידושין ויש עבירה דזה הוא דהלך אחר הזכר ובדאין כל חקום שים קידושין ויש עבירה הלך אחר הפגום אבל בנאגיירו לאיכא עבירה חל"ל דהלך אחר הפגום ובש"י בקידושין דף ס"ד גבי לשם אחר פסולן ביבמות שנשא ממזרת ורש"י בקידושין יש קידושין ויש עבירה ט"ם אבל במקום שאין עבירה חל"ל. ישוד דשא בחדיא גלי קרא בחוחות הלך אחר הזכר וס"ס ליחסין וכחבוחר ס"ק ח' וא"כ אחר שנחגיי' נחי ניחא דהלך אחר הזכר ולשם דכתיב ניחא דקאי אחר שנחגיי' בישראל שנשא ממזרת וכבללא דחחני' אבל בגר שנשא ממזרת חגלן דהלך אחר הזכר ולשם דכתיב ניחא דאחר שנחגיי' חגלן דהלך אחר הזכר וס"ס ליחסין וכחבוחר ס"ק ח' וא"כ אחר שנחגיי' נחי ניחא דהלך אחר הזכר ולשם דכתיב ניחא דקאי אחר שנחגיי' בישראל שנשא ממזרת ובכללא דחחני' אבל בגר שנשא ממזרת חגלן דהלך אחר פסולו ט"ם: ונראה לפי ח"ם לעיל סק"ו בשם הרב החידושין דחייבי עשה לא הביב יש עבירה אלא דוקא חייבי לאוין: וא"כ לשם דכתיב גבי חצרי ומהומי דאיכא חייבי עשה וכתיב לשם הלך אחר פסולו דאפי' ישראל שנשא ממזרת נחי היינו יש עבירה ח"כ ס"ס בנחגיירו הלך אחר פסולו דשא בחצרי לעולם ליכא עבירה דהיינו אלא עשה ומה נחי בגר שנשא ממזרת חע"ג דליכא עבירה נחי הלך אחר פסולו. ואע"ג דבאומות אף ע"ם חלריך לריבוי לו הלך אחר הפסול ולשם הלך אחר הפסול דאי כתב לשם חבוח חבוח דשא חציפה פסולם אבל חחזר דשא חציפה כבירה ואי כתב לו חבוח לאסור אלא בקבל לעולם ע"ם. וא"כ חא"ל גבי חחזר היכא דאין עבירה כגון בגר שנשא ממזרת היינו חבוח דבתר דגלי לשם בחצרי הלך אחר פסולו אפי' באין עבירה חצרי לעולם לן הלי לשם חידי דשא בתרוייהו לשם קרינן בי' והוא חצרי והיא מזרת עכ"ל וכ"כ בתו' שם ד"ה ואחומי ואחומי נחי אפי' באין עבירה כגון גר שנשא ממזרת הלך אחר הפסול: וניחא דזה לישב חח שכתב חרא"ש ז"ל וא"ת ניחא נחיבח ודוקא ע"ח ד"ם חצרי שני בחח יבחר ז"ל וא"ת ניחא נחיבח ודוקא בגר לר' יוחנן דאחר בשמיך חצרי שני שנשא ממזרת דאסומה בגם שליסי ועי"ם שהקשה דהא בשני חומות הלך אחר הפגום חדכתיב לשם ע"ם בקידושין דף ס"ז ולפי ח"ם ח"ם הא דלחידין בגחגיירו ואין עבירה חדכתיב לשם ח"ם ח"ם חלריך דוקא במקום שים עבירה היינו חבוח לשם דכתיב גבי חצרי ואחומי אין עבירה דחייבי עשה חבוח אין עבירה ומזה נחי חנו לחידין לשך לו דכתיב גבי חחזר נחי אפי' באין עבירה וכח"ם ואי נימא בחצרי ואחומי בשם ולא בנות וכדס"ל לר"ם שם ח"ם ע"כ לשם לא חדרש כלל דהא אחר הזכר ופגום ואחי אין מזלין דאפי' בחומות הלך אחר הזכר וח"כ חצרי בשא ישראלית ואחי הלך אחר הפגום שהוא הזכר ואם בישראל שנשא ממזרת אי גר עמוני שנשא ממזרת דלאחי הלך אחר פסולן היכי דהא אחר הזכר פ

ר' יהודה כו' לא הוי מצי ידיו ורגליו כו' בהא מי הוי ס"ל לר' יהודה בניס ולא בעות ע"כ לא מדרש להס וה"כ יבא נתינס ודוק. ומנה שם בחידושי פני יוסוע כתב לייבד ע"ד פלפול עתוס ודוק ומוא דלר' יהודה קיימינן דס"ל בסנהדרין דף נ"ג מין קידושין תופסין בחייבי לאוין ושולד ממזר כו' ע"ש: ומשעיין בס"ס סנהדרין ירחס דלאו מוכרח שם דר' יהודה ס"ל מין קידושין תופסין בחייבי לאוין ועיד דהא מחרו מלרי שי נחס יטסר דלמא מי עבר ונסיב ומצי לאי לא כתיב קרא ומרי ממזר דלאי וכתבי דלאי לאיסורא כתב דלאי לסיתרא לא כתב ע"ס ותיפוק לי דע"כ לאו בחיסורי דמ"כ ס"ל שולד ממזר. ועיד דהא מלרי ומדומי מייבי עשה ניסו ומ"כ קידושין תופסין בהו ופני יוסוע שם כתב גבי מלרי ומדומי דלמ"ד מין קידושין תופסין בחייבי לאוין ס"ס בחלרי ומדומי ע"ס. ולפי מ"ד מין קידושין תופסין בחייבי לאוין לאו עין למלרי ומדומי שהוא חייב עשה ודוק:

סעיף ח' (י) **וגר** מלרי שנשא גיורת עמונית שולד מלרי. וכתב בח"מ ס"ס שאר גיורת דהא גיורת עמונית אין בס שום פגם והוי כבת ישראל ושולד שולך אחר הפגום עכ"ל וב"ש כתב ז"ל שולד מלרי מפו' דעמוני' כשירה ולישא פגם שיעשה והרי ים קידושין ויש עשירה שולכין אחר הפגום ע"ש. ובותא דמרן לא ידענא דקרי לי' ים קידושין ויש עשירה דהא מלרי מותר בעמונית דקבל גריס לא מיקרי קבל אלא דאט"ג דאין עשירה שולכין אחר הפגום ועט"ש בסק"ט:

סעיף ו' (יא) **האידנא** נתבלבלו. בס' שער שולך ס"ל לישוני בישה שבה בס' אלי' רבה דאט"ג דממזר מיתר בשתוקי וכן להיפך אבל ספק עמוני אסור דזוקא גבי ממזר אישה יתור לומר בקבל והלי ולא בקבל ספק אבל בעמוני לישא יתורא דקר' והביא דלי' אפא דאחרו ביבמות דף מ"ט כבר עלס סגהריב ובלבל וכו' וכל דפרים מרובא פרים הא לאו אכי כי' אסור ומספק ובשט"מ שם הבוג והעלה דכיון דכתב רחמנא תרי קבלי לאשרי קבל ספק ולא ידעינן אפי מייבינו קלי דרשינן לי' אכולהו ומשום דאי מייבינו מפקת ואיינו נמי משום דדרשינן כולהו קבלי דכתיבי בהודייתא בקבל והלי דומיא דאיך כו' וטעמא דכל דפרים מרובא פרים לעניז שיבי מותר בקבל אפי' מדרבנן ט"ס ועט"ש בסק"ק כ"ט:

סעיף י"ח (י"ב) **ישראל** שבא ממזרת כתב ב"ש ז"ל שולד ממזר דקי"ל כל מקום שים קידושין ולא קריגן כי תניין לא קריגן וילדו לו ס"ס ס"פ המוס' עכ"ל ומין כאן מקומו דהא ממז' בישראל קידושין תופסין בחייבי לאוין ואולי קאי על אפי דסמיך סעיף י"ט בעכו"ס ועבד הבא על בת ישראל שולד כשר. ובזה טעמא משום דלא קריגן כי תניין לו קריגן וילדו ואוי שולד כמותס:

סעיף י"ט (י"ג) **עבו"ם** ועבד. ספ"ק דיבמות דף ט"ז אמר רב יהודה אמר רב אסי נכרי שקידש בזמן הזה משעין לקידושי שמא מעשרת שבטים הוא. וכתב רש"י ז"ל שנשלו כותיות וקשבר שכותית שילדה מישראל שולד ממזר וחושבין לקידושי ממזר ע"ש ובתו' שם ד"ה נכרי שקידש ז"ל ותימה דבפרק מצניעין מוכח דאינו מתייחס אלא לאחריו דתנן לקמן בפ' ג' מי שים לו בן מכל מקו' פוטר חין ממי שים לו מן הנשפח' ומן הנכריות ותנן נמי בפ' האומ' שולד שפחה ונכרית כאותה ואלא הוי ממזר ונראה דלא קשיא כל כך דהכי משעיות שברי דכותי ועבד הבא על בת ישראל שולד כשר וה"ס אינשא ורב אסי שבר כר' עקיבא דאמר אין קידושין תופסין בחייבי לאוין ושולד ממזר ועבד וה"ס הבא על שפחה ונכרי עכ"ל: ואינא למידק נסי דשולד ממזר ומשום דעכו"ס ועבד חייבי לאוין ונמ"ס תו' שם ד"ס קשבר כותי ועבד ונקט כותי אי עבד משום דלא תפשי קידושין ע"ס. ונשבה ליסוי ממזר ונכרי כיון דשולד כאותה וא"כ היכי תופס קידושין ונשאי דאמרינן ס"פ האומר בממזר שבא על השפחה דס"ל לר' אלי' שולד עבד ממזר ע"ש וה"ג ליסוי נכרי ממזר דכשיתגיי' ליסוי ממזר אבל קודם שנתגייר ליסוי נכרי גמור כמו שהם בעבד ממזר דקודם שנשתחרר אין בו תפיסת קידושין וה"ג קודם שנתגייר שרי שוא נכרי דשם שולד כאותה והיכי תפשי קידושין קודם שנתגייר. ועוד קשה נמי דכותי ועבד הבא על ישראלית ס"ל דשולד ממזר ומשום דלא תפשי בהו קידושין שהם שאחו ישראלית ליכא לאיתור דאית בי' דין ממזר דאיכו אלא מבד ישראל אבל להיפך ישראל שבא על השפחה ונכרית כיון דשולד כאותה אין בי' דין ממזרות כיון דגד ממזרות לא שייך כלל בגד ונכרית והשפחה: ואחר העיון נראה לעני"ד לפי מה שאחרו ס"פ האומר בפלוגתא דר"ט ור"ח בממזר

כסדרי וכמ"ש בס' ס' דפ"ד מותר בספק ממזרת ומע"ג דאסור בממזרת ודאי ובישראלי ודאי אינו אסור ממ"נ אם ישראלית היא אסורה לו ואם ממזרת היא אסורה לו אלא כיון דאפי' תרתי דסתרי מותר מ"ס מותר פ"ד בס' ממזרת וט"ס וס"נ קידושי קידושי ספק דאמא ממזר סוא ואינו נכרי ואמ ממזר קידושי תיפסין כיון דאינו מהייבי לאיון דאם אתורה אתירו לבא בקהל ודו"ק: ומכאן לפי מה שאמרו מדברי תו' דיבמות סבא על אסבמה לו על סגברי סולד ממזר וט"כ בדית לי' בתר אגיו דאם אין ממזרת אלא אספמה מ"כ תיקשי קרא דכתיב אספמה וילדי תאסי לאדוני דאם סולד ממזר ובדית לי' בתר אגיו בסוא יבמות דף ט"ז ד"ס קסבר כותי ועבד ז"ל ות"ת בשלמ' מעבד סוי ממזר דבעבד אינא לאו אלא מכותי אחאי סוי ממזר ב"ד בל אם גזרו ומדאוריית מותר וי"ל אע"ג דבית סיתר סוא מדאורייתא בגמרא אכל מוקום כיון דלא תפסי בס קידושין סוי ממזר כמו בעבד כו' מ"כ מכותי לא סוי ממזר אלא מדרבנן ובכל מוקום מזכיר כותי אגב עבד ט"ס וא"כ לפי מ"ס תו' דאינא בהייבי לאיון ואינו אלא בעבד מ"כ עבד עברי דמותר בספא ולא בית עבידת מייבי לאיון לא סוי ממזר וכיון דלא סוי ממזר ולא שייך בי' סלך אחר פסולו אינא דאסא וילדי תאסי לאדוני: אך לפי מ"ס תו' דאפי' בכותי סולד ממזר אע"ג דבית סיתר מן סתורס ומשום דלא תפסי מ"כ בעבד עברי אגב על בספא דאין קידושין תופסין וסוי ולד ממזר ט"כ אדית בתר אגאם ואמ"ס דאין ממזר אלא אספא אלא אב ישראל: ולפי מ"ס דבר אסי לא אתר אלא בישראל אגב על אנכרית אבל בספא ס"ל כאן בחטי בשוגג ולא סוי ממזר ואול כאותה ואם זיכתה אחאי תידון בפרק כו' ואגם בזמן שהוא לקאה עלם לנפשה על אגיות ונעקר מלבה קלת ע"מ ודבקה בחים אגם אוכרגלא בו ולבך אחר ואבחתה אל תוך ביתך ולא בניה אחר וכן ויאבא בביתך שתבא כל הזמן אגא בסוא מבחתם בא לולי תתדלא בו אבל אם רצתה להתגייר בדעון נפשה בב"ד מותרת לו אין גם לאחיו גם להביו ע"ל ואמרו מדברי דכל אגירו' אינא גמורה ואינא בדעון נפשה אלא דאפ"ס אתורס עשתה כאשת חים בשם זינת' אחתיו סיא במקן אבל סיא דאפ"ס אתורס עשתה כאשת חים בשם אמ' תמר מותר לאחמון עד אחר זמן רב שאז סיא מגיירת עלמה בדעון שלם ואז אייך בה דין סולד ואורס על בנה ולא יוכל לבבר ובנו ממש סוא ודוק היטב:

בעיף ב (י"ד) מבואר ניבא לכאאלה שפא סרמב"ם כאב פט"ז מא' מ"ב ולא גזרו על בספא לממזר מפני תקנת סולד ט"ס ול"ל דאפילו בספא אין איסור אלא מדרבנן ואתיאו למאזר מפני תקנ' סולד ולדעת אוס' בספא אין סתורס לאסור וממזר דמותר בספא מסוס דכאב לא יסיס קדם וממזר קדם ממילא סולד כמות' וללו לאחתי סיא: ובסנסדרין שם כאב רמ"י אמר לאחות מאבאום בת יפת אומר סיתם קודם שנתגיירה בלב שלם מעכה אמו ילדה לו לדוד את אמר ט"ם ומשמע דסגיות ללו גיות סוא כיון דבע"כ גיירה אלא דאפ"ס גלי קרא ולקאת ליקוסין ים לו בם ות"כ ס"ל דין גוי ולא סוי ולד ממזר וכמ"ש ודוק: ובסנסדרין דף ק"י ויסי דוד בא עד סראם כו' ומשם לקבאתו מוסי סאדכי כו' אמר לו לדוד יאמרו מלך בכאותך יעבו' ט"א כו' לאמר מ"ט קנסבת יפת אינא ת"ל יפת אומר רממנא אמרי ת"ל לא דרבת כאותך לי כי יסי' לאים בן סורר ומור כל סנוסא יפת אומר ים לו בן סורר ומורס ט"ם ולפי מ"ם רס"י גבי יפת אומר דס"ל דין גוי וסולד כאותם ת"כ לא סוי בנו בלל: מיאו לפי מ"ם רס"י אמר לאחות מאבאום בת יפת אומר סיתם קודם שנתגייר בלב שלם ט"ם ומשמע דאמר שנתגיירה בלב שלם ואם ס"ל יבאאלי נמור וס"ל בנו ממם ואיינו דבתאלם סוא דאינם מתגיירם בלב שלם אבל אם ט"כ מגיירם עלמה בלב שלם ומב"ם כתיב ואי' סבן סבכור לבאותה גבי יפת אומר ואמ"ם רס"י פ' כי תצא לא דיברה תורס אלא כנגד ואם"ר אם נאתם סופו להיות בוגלה שנאמר אחריו כי תאיין לאים כי' וסופו להיות מוליד ממנה בן סורר ומורס ט"ם וכתיב ואי' סבן סבכור לבאותה אלמא דבנו סוא אלא אבום דלאחר שנתגיירה בלב שלם סרי סוא בנו ממם ותמר גולדה קודם שנתגיירם בלב שלם. סוב מצאתי בפי' סטור על סתורס פ' כי תצא סביא שם ספרי ואמ"כ תבא עלי ובעלתה אין לך בם אלא אצות בעילה לומר שאין קידושין בכסף ובטר תופסין בם וגם סבעילה לא נאסר קידושין סוא דגוי סיא אלא שבתיר שכתוב בעילתה ומכל מקום אחר כל סאעשי ס"ל כאו בחטי בשוגג ולא סוי ממזר ואם זיכתה תחתיו תידון בפרק כו' ואגם בזמן שהוא לקאה עלה לנפשה על אגיות ונעקר מלבה קלת ע"מ ודבקה בחים אגם הוא ואורגלא בו ולבך אחר ובבאתה אל תוך ביתך ולא בניה אחר וכן ויאבא בביתך שתבא כל הזמן אגא בסוא מבחתם בא לולי תתדלא בו אבל אם רצתה להתגייר בדעון נפשה בב"ד מותרת לו אין גם לאחיו גם להביו ע"ל ואמרו מדברי דכל אגירו' אינא גמורה ואינא בדעון נפשה אלא דאפ"ס עשתה כאשת חים בשם זינת' אחתיו סיא במקן אבל סיא דאפ"ס אתורס עשתה כאשת חים בשם אמ' תמר מותר לאחמון עד אחר זמן רב שאז סיא מגיירת עלמה בדעון שלם ואז אייך בה דין סולד ואורס על בנה ולא יוכל לבבר ובנו ממש סוא ודוק היטב:

בעיף ב (י"ד) מבואר ניבא לכאאלה שפא סרמב"ם כאב פט"ז מא' מ"ב ולא גזרו על בספא לממזר מפני תקנת סולד ט"ס ול"ל דאפילו בספא אין איסור אלא מדרבנן ואתיאו למאזר מפני תקנ' סולד ולדעת אוס' בספא אין סתורס לאסור וממזר דמותר בספא מסוס דכאב לא יסיס קדם וממזר קדם ממילא סולד כמות' וללו לאחתי סיא: ובסנסדרין שם כאב רמ"י אמר לאחות מאבאום בת יפת אומר סיתם קודם שנתגיירה בלב שלם מעכה אמו ילדה לו לדוד את אמר ט"ם ומשמע דסגיות ללו גיות סוא כיון דבע"כ גיירה אלא דאפ"ס גלי קרא ולקאת ליקוסין ים לו בם ות"כ ס"ל דין גוי ולא סוי ולד ממזר וכמ"ש ודוק: ובסנסדרין דף ק"י ויסי דוד בא עד סראם כו' ומשם לקבאתו מוסי סאדכי כו' אמר לו לדוד יאמרו מלך בכאותך יעבו' ט"א כו' לאמר מ"ט קנסבת יפת אינא ת"ל יפת אומר רממנא אמרי ת"ל לא דרבת כאותך לי כי יסי' לאים בן סורר ומור כל סנוסא יפת אומר ים לו בן סורר ומורס ט"ם ולפי מ"ם רס"י גבי יפת אומר דס"ל דין גוי וסולד כאותם ת"כ לא סוי בנו בלל: מיאו לפי מ"ם רס"י אמר לאחות מאבאום בת יפת אומר סיתם קודם שנתגייר בלב שלם ט"ם ומשמע דאמר שנתגיירה בלב שלם ואם ס"ל יבאאלי נמור וס"ל בנו ממם ואיינו דבתאלם סוא דאינם מתגיירם בלב שלם אבל אם ט"כ מגיירם עלמה בלב שלם ומב"ם כתיב ואי' סבן סבכור לבאותה גבי יפת אומר ואמ"ם רס"י פ' כי תצא לא דיברה תורס אלא כנגד ואם"ר אם נאתם סופו להיות בוגלה שנאמר אחריו כי תאיין לאים כי' וסופו להיות מוליד ממנה בן סורר ומורס ט"ם וכתיב ואי' סבן סבכור לבאותה אלמא דבנו סוא אלא אבום דלאחר שנתגיירה בלב שלם סרי סוא בנו ממם ותמר גולדה קודם שנתגיירה בלב שלם. סוב מצאתי בפי' סטור על סתורס פ' כי תצא סביא שם ספרי ואמ"כ תבא עלי ובעלתה אין לך בם אלא אצות בעילה לומר שאין קידושין בכסף ובטר תופסין בם וגם סבעילה לא נאסר קידושין סוא דגוי סיא אלא שבתיר שכתוב בעילתה ומכל מקום אחר כל סאעשי ס"ל כאו בחטי בשוגג ולא סוי ממזר ואם זיכתה תחתיו תידון בפרק כו' ואגם בזמן שהוא לקאה עלה לנפשה על אגיות ונעקר מלבה קלת ע"מ ודבקה בחים אגם הוא ואורגלא בו ולבך אחר ובבאתה אל תוך ביתך ולא בניה אחר וכן ויאבא בביתך שתבא כל הזמן אגא בסוא מבחתם בא לולי תתדלא בו אבל אם רצתה להתגייר בדעון נפשה בב"ד מותרת לו אין גם לאחיו גם להביו ע"ל ואמרו מדברי דכל אגירו' אינא גמורה ואינא בדעון נפשה אלא דאפ"ס עשתה כאשת חים בשם זינת' אחתיו סיא במקן אבל סיא דאפ"ס אתורס עשתה כאשת חים בשם אמ' תמר מותר לאחמון עד אחר זמן רב שאז סיא מגיירת עלמה בדעון שלם ואז אייך בה דין סולד ואורס על בנה ולא יוכל לבבר ובנו ממש סוא ודוק היטב:

בעיף ב (י"ד) מבואר ניבא לכאאלה שפא סרמב"ם כאב פט"ז מא' מ"ב ולא גזרו על בספא לממזר מפני תקנת סולד ט"ס ול"ל דאפילו בספא אין איסור אלא מדרבנן ואתיאו למאזר מפני תקנ' סולד ולדעת אוס' בספא אין סתורס לאסור וממזר דמותר בספא מסוס דכאב לא יסיס קדם וממזר קדם ממילא סולד כמות' וללו לאחתי סיא: ובסנסדרין שם כאב רמ"י אמר לאחות מאבאום בת יפת אומר סיתם קודם שנתגיירה בלב שלם מעכה אמו ילדה לו לדוד את אמר ט"ם ומשמע דסגיות ללו גיות סוא כיון דבע"כ גיירה אלא דאפ"ס גלי קרא ולקאת ליקוסין ים לו בם ות"כ ס"ל דין גוי ולא סוי ולד ממזר וכמ"ש ודוק: ובסנסדרין דף ק"י ויסי דוד בא עד סראם כו' ומשם לקבאתו מוסי סאדכי כו' אמר לו לדוד יאמרו מלך בכאותך יעבו' ט"א כו' לאמר מ"ט קנסבת יפת אינא ת"ל יפת אומר רממנא אמרי ת"ל לא דרבת כאותך לי כי יסי' לאים בן סורר ומור כל סנוסא יפת אומר ים לו בן סורר ומורס ט"ם ולפי מ"ם רס"י גבי יפת אומר דס"ל דין גוי וסולד כאותם ת"כ לא סוי בנו בלל: מיאו לפי מ"ם רס"י אמר לאחות מאבאום בת יפת אומר סיתם קודם שנתגייר בלב שלם ט"ם ומשמע דאמר שנתגיירה בלב שלם ואם ס"ל יבאאלי נמור וס"ל בנו ממם ואיינו דבתאלם סוא דאינם מתגיירם בלב שלם אבל אם ט"כ מגיירם עלמה בלב שלם ומב"ם כתיב ואי' סבן סבכור לבאותה גבי יפת אומר ואמ"ם רס"י פ' כי תצא לא דיברה תורס אלא כנגד ואם"ר אם נאתם סופו להיות בוגלה שנאמר אחריו כי תאיין לאים כי' וסופו להיות מוליד ממנה בן סורר ומורס ט"ם וכתיב ואי' סבן סבכור לבאותה אלמא דבנו סוא אלא אבום דלאחר שנתגיירה בלב שלם סרי סוא בנו ממם ותמר גולדה קודם שנתגיירה בלב שלם. סוב מצאתי בפי' סטור על סתורס פ' כי תצא סביא שם ספרי ואמ"כ תבא עלי ובעלתה אין לך בם אלא אצות בעילה לומר שאין קידושין בכסף ובטר תופסין בם וגם סבעילה לא נאסר קידושין סוא דגוי סיא אלא שבתיר שכתוב בעילתה ומכל מקום אחר כל סאעשי ס"ל כאו בחטי בשוגג ולא סוי ממזר ואם זיכתה תחתיו תידון בפרק כו' ואגם בזמן שהוא לקאה עלה לנפשה על אגיות ונעקר מלבה קלת ע"מ ודבקה בחים אגם הוא ואורגלא בו ולבך אחר ובבאתה אל תוך ביתך ולא בניה אחר וכן ויאבא בביתך שתבא כל הזמן אגא בסוא מבחתם בא לולי תתדלא בו אבל אם רצתה להתגייר בדעון נפשה בב"ד מותרת לו אין גם לאחיו גם להביו ע"ל ואמרו מדברי דכל אגירו' אינא גמורה ואינא בדעון נפשה אלא דאפ"ס עשתה כאשת חים בשם זינת' אחתיו סיא במקן אבל סיא דאפ"ס אתורס עשתה כאשת חים בשם אמ' תמר מותר לאחמון עד אחר זמן רב שאז סיא מגיירת עלמה בדעון שלם ואז אייך בה דין סולד ואורס על בנה ולא יוכל לבבר ובנו ממש סוא ודוק היטב:

לדוכתי, ויפה נתיישב לו מנהרי, כיון דלמו מסו' תקנ' סול' סיה מות' בספה, ומ"כ בחי עבד ומני ב"ח חמתי כופין אח רבו כיון דחית ליה תקנת' בנחיצה. ומפסר דטמוטית היו רסחי ומחיצה כיון דטמוטי ולא טמוטית היה מסורה בעבד מבל מנהרי ומחיצה יכול ליפא: ונרחה דבחוס' סם בניטין דף מ"ח ז"ל וה"ת ויפא מחזרת דמ עבדות סרי בם כו' וכ"ת דחתי מ עבדות ומפחם בחפא היה יפחה במיסור בלא קידושין כמו סמוכר ופא ספחה וכמו ליפא ספחה היו יכול. ומנה לפטח סרמב"ם ספחה מדרבנן ובח יפרחל בזמו' לוקה מפו' לא תהי' קדש': ועיין טור סי' כ"ו ובדרב המגיד פ"ח מה"ב ומבואר מדבריהם סם דכל היכא דחית בה מ קידושין לוקה בלא קידם וספחה דחיב' בח קידושין מותרת מן התורה. ומ"ם ספחה סי יכול ליפא דחיב' בח קידושין ומני עבד ומני ב"ח דחיו יכול ליפא ספחה, ומסוס מ חירות חיו יכול ליפא מנהרי, או נתיישב כיון דהיה בח קידושין מסור לבעל עלי, בלא קידושין ולא בקידושין מהי מ עבדות ומפחם בחפא חיה חים ומפי' לדעת סחולקין על הרמב"ם וסוברים דבביאת פעו' ליכא חיסור תורה עכ"פ חסור מדרבנן בלא קידושין וכמ"ם בה"מ סי' כ"ו דהא חפי' יהוד פעו' גזרו בב"ד של דוד ומ"כ לא מהכחת בלא קידושין ולא בספחה דחמור מוסא ספחה ומסוס דהיה לחו בח קידושין חבל היכא דחית בה קידושין טכ"פ מדרבנן חסור עכ"פ מדרבנן חהי מ עבדות ומפחם בחפא חים חלה רק ליפא ספחה דבה ליפא מ קידושין ולסור מסוס מ הוי ב"ח ועח"ם בסי' מ"ד סק"ד דלדע' הרמב"ח חני עבד ומני ב"ח קידושי תופסין וגם לדעת הרמב"ם בר קידושין הוא חלה דחין לו יד לקדם מטעמה שכתבנו

סם ע"ם ועח"ם בסי' כ"ו:

בעי' כ"ג (ט"ו) גר שנשא בת יפרחל והוא דעת הרמב"ם דחסיר בחזיר, מהו' דשדית לי' בתר ליתי'

שהיה יפרחלית ושקשה הר"ן דלמה לה נחמר כל מקום שים קידושין ולין עבידה סולד היולד לה נחמר הזכר וסוי גר ומיתר בחזרת. וב"ם כתב ז"ל ולפשר דס"ל להרמב"ם כלל זה לא לחתר חלה בישראל ולא בשים לד להד גר דסה ק"ל גר בחזרת ג"כ סולד מחזר חע"ג שים קידושין ולין עבידה עכ"ל. ויפיו למשפחותם לבית הבותם לה נחמר חלה בישראל ולה בגר. ונם מסה דגר שנשא מחזר סולד ממזר לין רחי' דסה לחמו ס"פ סלוח' גבי ממזר שבא על הבשמה דסבר ר"ת סולד ממזר ומהו' לאו חע"ג דכתיב למשפחותם לבית הבותם לחת לו חפקי, ה"נ חע"ג דכתיב הנשא וילדים תשיה להדומים לחת לו חפקי, ורבנן כל ולד בחעי ספחה כולד בחעי בשמה דמי ע"ם ומבואר דסה דגר בחזרת סולד ממזר מהו' דכתיב בחזר לו הלך לחר הספול ולחת לו חפקי, מהני למשפחותם לבית הבותם: ובשער המלך ז"ל הנחנם זו היא שקשה בעיני והשתוחם על המרחם ליך נעלם מעיני הר"ן ורש"י סניח ז"ל סוגי ערוכה פרק הבא על יבמתו דף י"ז דגרסינן התם בעא מיני ר"י מרב חוסבית פ"ד כהן שנשא בת גרים מהו שילכילה בתרומה ופרכינן למאן מי לר"י בין בקדושתי, קלי כו' הכלה דסה לחר קבל גרים לא חיקרי קבל חלה חליבי דסלי תנח לחן רחב"י חומר חבא בת גרי, לא תנשא לכהו' עד שתבא לחר מיפרחל וכני קא חיבעי' ליה כשרות לחוסף בה ואכלה לו קדושה חוספת בה ולא אכלה כו' חלה לאו רחב"י היא ום"ח כשרות לחוספת בה ואכלה ופירש"י ז"ל חליבי דסלי תנח קא חיבעי' לי' לר"י וכגון שלחו מיפרחל כשרות לחוסף בה דרשו לכהו' ולאו קדושה לחקרוי, קבל ואיתרת לפ"ד ואכלה מח"נ כו' לו לשנת קדושה לחוספת בה וקבל חיקרי ואסור לפ"ד ולא אכלה ליפנה לחריעא מפי סחורה בת גר וגיורת קא חיבעי' לי' חליבי דרחב"י מלי כשרות לחוספת בה בשך דלחר מיפרחל לחקרוי קבל חבל בת גר וגיורת לאו קבל היא ואכלה שחורת לפ"ד ולאו בקדושתי, קלי דתשר עלי, ומהו כשהו לו דלמא קדושה לחוספת בה ליפא לכהו' ושך דלחן לחר מיפרחל נהי דקדושה ליה בה כשרות מיפא ליה בה ובכלל קבל היא ואסור לפ"ד ע"ם הנה מבואר שדין זה שכתב רבינו לפי פירש"י בעיא דר"י היא דחיבעי' לי' לי בכלל קבל היא ואסור, לפ"ד לו לאו בכלל קבל ואותר, לפ"ד לו לממזר ופשיט לה דלאו בכלל קבל היא כו'. ולפי פי' סחורה שכתב רש"י ז"ל בבת גר שנשא יפרחל פשיטא ליה לחלמודא דחסיב קבל ובבת גר וגיורת הוקא היא דחיבעי' לי' כי' גם על הר"ן יש לחמוה מיך כתב שלא ידע מניין לו ושניה שבבר בג"ע דחמ"נ לא הר"ן ז"ל מפרש

שלי דפ' שבע"י כפירש"י ז"ל ה"ל להקשות עליו דתלמוד פשיט לי' להדי' להתיר' ולי ס"ל כפירוש סחורה ז"ל ולי מניין לו שהרי לפי' סחורה חבואר בסוגי' שזכר דבת גר שנשא יפרחל לחקרי קבל ולסורה לפ"ד ולחמזר כדעת רבינו וז"ט וע"ש: ולענ"ד נרחה לפי' סחורה חיו מוכרח דעת הרמב"ם דהא בם"ם לרחב"י היא דקלחר שלי דבת גר וגיורת לאו קבל כו' ושיעו מיפרחל לחקרוי קבל אבל בת גר וגיורת לאו קבל כו' ושיעו ומשום דרחב"י ס"ל בשלה ומשום דס"ל מזרע יפרחל לפי' חקנת זרע וכדלקי' בקידושין דף ע"ט ולפי' חנך שהם שמי קרוי מזרע יפרחל שם ס"ד דלרחב"י כיון דס"ל ע"י חקנת זרע קרוי מיפרחל ה"ה לחיקרי קבל חע"ג דעיקר זרע בתר לחזוש הסיב קבל ע"י חקנ' זרע שהו' מן השם ושם"ה לפסר דבת גר וגיורת נהי דקדוש' ליה בם כשרות שיש ובכלל קבל סי' ולסורה לפ"ד עד דפשיט לה דבת גר וגיורת לאו קבל כו' ושיעו משום דרחב"י ס"ל בשלה שלי דבת גר וגיורת לאו קבל לשם מיפרחל לחקרוי קבל לחבל בת גר וגיורת לאו קבל היא ואכלה שחורת לפ"ד ולחמזר לפי' זרע בשום גר שנשא יפרחלית וכמ"ם רש"י שם בקידושין דעיקר זרע מן השב ולא שיו לגלה זרע בשום שהו' מן השם ש"כ ה"ם לקבל דחסיב קבל לחבל לדיק דקי"ל בלה בעיק לחם מיפרחל ולא דרשין כלל מזרע יפרחל לפי' חקנת זרע ומ"כ לחם מיפרחל לה חבני בשום חוקו ולזלין בתר שך בללה דסבל סולך לחר הזכר ולפיו גר ומש"ה ס"ל לפי' סחורה לרחב"י דלחם מיפרחל הסיב קבל כיון דלחם מיפרחל מכשר לה לכשום ה"ם לקבל דס"ל בכלל קבל לחבל לדיק דקי"ל כר' יוסי שם ולפי' לין לחם מיפרחל ולא חבני בלל זרע השם ולפ"ג דלכתחלה בעיק לחו מיפרחל לה חבני בלל זרע השם ולפ"ג לדיו קי"ל כר' י"ח גם לפי' סחורה לדיק לזלין בתר לפיו גר ודוק: ויפה בזה ליישב קושית ח"מ ס"ק כ"ג שהקשה לדעת הר"ן מדלה פריך וסרי גר שנשא יפרחלית כו' דלכתי קשה נתני בהדיה כדפריך השם ס"מ דסולד לחר הזכר ולפיו גר ומש"ה ס"ל לפי' סחורה לרחב"י דלחם מיפרחל הסיב קבל כיון דלחם מיפרחל מכשר לה לכשום ה"ם לקבל דס"ל בכלל קבל לחבל לדיק דקי"ל כר' יוסי שם ולפי' לין לחם מיפרחל ולא חבני בלל זרע השם ולפ"ג דלכתחלה בעיק לחו מיפרחל לה חבני בלל זרע השם ולפ"ג לדיו קי"ל כר"י ס"ל גם לפי' סחורה לדיק לזלין בתר לפיו גר ודוק: ויפה בזה ליישב קושית ח"מ ס"ק כ"ג שהקשה לדעת הר"ן מדלה פריך וסרי גר שנשא יפרחלית כו' דלכתי קשה נתני בהדיה כדפריך השם ס"מ דסולד לחר הזכר ולפיו גר ומש"ה ס"ל לפי' סחורה לרחב"י דלחם מיפרחל הסיב קבל כיון דלחם מיפרחל מכשר לה לכשום ה"ם לקבל דס"ל בכלל קבל לחבל לדיק דקי"ל כר' יוסי שם ולפי' לין לחם מיפרחל ולא חבני בלל זרע השם ולפ"ג דלכתחלה בעיק לחו מיפרחל לה חבני בלל זרע השם ולפ"ג לדיו קי"ל כר"י

כעי' כ"ד (י"ז) אבל לא שלחה ולחי חבני ספק. ומהמוריתה

ממזר ספק מותר וכדלימה פ' עשרה יוסנין ממזר ודחי ולא ממזר ספק ומרמב"ם כתב בכמה מקומות בספרו דכל הספיקות מדבריהם ומרמב"ן ומרשב"ם מולקין עליו וס"ל דכל הספיקות מן התורה חסור לבד ממזר דגלי קרא ממזר ודחי ולא ממזר ספק ועמ"ם בזה בם"ם ס"ה ע"ש. ופפי מדם סביא רחי' דכל הספיקות מדבריהם מסא דחמרו פ' יש"כ כל חלב לרבות חני שיעור וכו' ופריך חיני ליים לקים דסובר חני שיעור מותר מן התורה ומבני מדרבנן וקרא לסמכתא בעלמא היא ומדקיל כו' ומני שיעור בדבי חדי ס"כ מוכח דספק מן התורה מותר דהא כו' ספק בהמה ספק חי ע"ם בי"ד סי' ק': ונרחה לפי שבחולין דף ע"ה בם פליגי ר' יוחנן ור"ל בסטילה נפל ר' יוחנן חמר חלבו חסור ור"ל חמר חלבו מותר ע"ם מ"כ בחלב ספק חי תע"ג דספק חסור מן התורה בם' חי מותר מן התורה דחוקי בחזקת היתר בבי בהמה מותר וכש"ג כתבו חי בחולין דף י"ח ד"ה לר' חמיר דחיים למיעוטא ז"ל דחי חמרת חוקי ספיקה בחזקת בלא ילפה מדרבה סעמד ולד בחזקת שמיו קדום בבכורות בבי חולין בהמה עכ"ל וה"כ ס"ל חוקי בחלב בחזקת בלא חלב בהמה ומש"ה לא סוי כוי חיסור תורה חלה מדרבנן וכיולי בבי חני שיעור: ומ"כ מלחתי בשטמ"ק מכתב לייסב קושית פר"ח סמ' בשם רב עמוס כמוסר"י חכמני ז"ל כדבריו דכיון דקי"ל דחלב בלול מותר ולפי' בן ט' חי היכא לחיחר לחיחר הטחר חלב של חזקתו ע"כ ות"ל כוונתי לדעת סגדול. חלה דבש' הכ"ל סשגו ז"ל ולחוסם לחר שטיון נרחה ודלי דחין חקו' לתירוץ זה דמ"כ לפי דבריו חלב הכוי ל"ט חיו חיסור חלה מדרבנן ובפ"ד דכריחות מוחבינן התם למ"ד דבטיון החיכה ת' חבחי חתיכות ובדייתא דקתני ר' חליעזר לומר כוי חייבים על חלב' חשם תלוי ומשיון דר' חליעזר סבר דלה בטיון החיכה לחת חבחי חתיכות ומשתא קשה לו יסי' דר"ח סבר דלה בטי ב' חתיכות לחוש בכוי דלפי' חזק' היתר כיון דמלחוריתא חוחר לין קלמר דחייב חשם תלוי וכו' ובר מן דין קשה לי על דברי תי' שכתבו דחזקת חבני לחו חסיבא חזקה מ"כ לין בטי למיפבט התם פ"ק דמולין דחזולין בתר רובא מרישא על עולם כו' ויחוש שמא ליקב קרום

סל מום וכן מפרה מדומה ודלמא כחס סיומי טעמא מסוס דמזלינן בתר מזקת מעי אמו שמין טריפות פוסל בה כדקי"ל בי"ד סי' י"ג דסכומט את סבהמה ומלא בה בן ט' חי ואפי' ספריס ט"ג קרקע אין טריפו פוסל בה כו'. ולאיך שיהי' לדאתן טלה לדברי תו' שכתבו דמזקה דמעי אמו מציגה גרלה דמטולם לא כתבו תו' כן אלא דוקא גבי בציר משום דכל זמן שסוא במעי אמו אין כאן קדושה עליו כלל דגזירת שכתוב הוא דבפטר רחם תלי רחמנא ואפי' נתגבלה לו טרפה אמו אין קדושה אלא עלייה משמ"כ גבי טריפה דטעמא דאין טריפות פוסל בה סיינו משום דסמיטת אמו מטהרתו דעובר ירך אימו' ואם נתגבלה לו טרפה אמו טעון שחיטה מדאורייתא וכל טריפות פוסל בה כדאי' סתם יכיון שכן ודאי דמזקת אמו לא מציגה מזקה ודאית דלמא טריפה סיא לו תתגבל אמו כי"ל נכון ומטתם סא דכוי נמי דאיתא דסמיטת אמו טוא דמטהרתו דומיא דטריפה וכמדמ עכ"ל: ומשם מ"ם בשעה"מ לפסיג משום דסא דכוי נמי דכיותא דסמיטת' אמו הוא דמטהרתו דומיא דטריפה. סתעיין בחולין דף ט"ם ילפה מבועל דלאו אתור' אלא הוא דבסטיל' וגם הוא דפליגי ולאו אבו' שחיטת אמו אתיון עלה וז"ל סגמרא סם סבילם גבל ר' יוחנן אתר אלבו כאלב בהמה וכ"ם בן לקיש אתר אלבו כאלב אי' יוחנן אתר אלבו כאלב בהמה אוילת גרמו ט"ם ומיינו משום דס"ל לר"ם ג"ל דלא מיקרי איר עד דאלמו לי אדאיס' ע"ם וכיון דלרים לקיש אפי' סבילם גבל אין בו משום אלב אימו אלא משום שחיטת אמו אלא משום דכל אלא סגיע אלא לאדאיס אימו קדוי שור ות"כ ידאי כל אלא סגיע לאדאי' אפי' אתגבל אמו או אטרף אין בו משום אלב לר"ל כל אלא סגיע לאדאיס ואם"ם לרים לקים דס"ל אלי שיעור מותר מן סתורם וכל "אלב לדבות כוי ואלי שיעור סוי סכל מדרבנן דומיא דאלי שיעור :משום דאית לי' מזקת סיתר אלא אי' בתיסור אלב קודם שסגיע לאדאי' וכאן גיאלא דלר' יוחנן דס"ל אלי שיעור אסור מן סתורם וכל אלב לרבות אלי שיעור ת"כ כוי נמי אסור מן סתורם ומשום דלר' יוחנן סבילם גבל אלבו כאלב בהמה ולא בציון אדאיס ואם"ם לר' יוחנן כוי ואלי שיעור סכל ליסור תור' ולרים לקים דס"ל אלי שיעור אדרבנן כוי נמי אדרבנן דסא בהדי תני לם אלא משום דלרים לקים כוי אית לי' מזקם וכא"ם ולר' יוחנן ליכא מזקת דלדידי אלבו כאלב בהמה אלא דאיירא דאלב בעי דכל זמן שהוא בחעי אמו ואם סיתר ע"י אתלי תני דאאבר לסיות סיתר בשחיטת אמו' ואם סיתר ע"י שחיטת אמו' לא סוי מזקת סיתר משום זה כמו בם' טריפ' כא"ם בשעה"מ אבל לרים לקים דאפי' סבילם גבל אלבו כאלב אי' ולאו משום שחיט' אמו סוא ת"כ ודאי סוי מזקת סיתר וסיגיא דכריתות אלא אלידי' דר' יוחנן דס"ל סבילם גבל אלבו כאלב בהמה ולילא מזקת סיתר ואם"ם בכוי סייב אאם תלי ות"כ מיכא דספק אסור מן סתורם דלר"י דקי"ל כוותיה דאלי שיעור אסור מן סתורם ת"כ כוי נמי אסור מן סתורם: ועיין בר"ן פ"ק דקידושין בשא דכתב סרי"ף גבי נתן סוא ואחרם סיא ספיקא סוא והייטין מדרבנן וכתב עלה סר"ן דאפשר מדאורייתא שרי משום דאלי' לאיאר סעמד אאם על מזקתם דא"ם אכל תיקו דממונא ט"ם ומשמע דאפי' בספיקא דיומא מוקי לה בחזקתו סרלאוקמה ועא"ם בסי' כ"ד ס"ק י"ז ועיין משנה למלך פ"ו מאכילות:

בעיף כ"ן (י"ח) פנוי' שנתעברה וילדה. דיני כללי נתבארו בקו' ס"ם ס"ג פ' י"ז ט"ם עד פ' כ"ד. (יט) **ישבשם** בזיתם עם זה כך זיתם עם אחר. כן פסק סרמב"ם פ"ג מה"ל יבום וכ"כ בם"ע סי' קי"ו לעניו יבום ט"ם. ומשמע אפילו לא דיימא מאחר. ומקשו בא"מ וב"ם דברי סרמב"ם מהדי דכתב בפ"ח מס"ל תרומות ביסרלית בשעברה מכסן דתאכל בתרומה ולא מיישבו בזיתם ג"כ עם אחרים. ואתרץ בא"מ דסכא מסוס שמורת נגד סחזקה דבודקת ומזנה ט"ם. ומקשה דאם מסיימת לאותו פ' שמודה שנבעלה לו ומוא פסיול סרי מזיק דלא בדקה ונבעלה לפסול לה ואי לא מסיימת ליה ומשום דסוא נגד חזקה דבודקת ומזנה מ"כ למה לן דכתב בזיתם עתו כך זיתם עם אחרים כיון דלא מסיימ כלל. ולכן נרא' לפי מה שאמרו' מלמיו בקו' ס"ם ס"ב פי"ז ע"ם בעטע' דנאמר' לומר לכבר נבעלתי משום דאלים לי' לר"ג גרי אפי' באד ספיקא וט"ם ואם"ם ניאא דעיברה מכסן תאכל בתרומה כיון דסיא ידעת בברי אלא נבעלה מאחר מסיימת וכא"ם בם"ע סעיף כ"ח בארוסה שעיברה דאף שפ"י שבא עלי' ארוס כו' כך זיתם עם אחרים ואם נבדקה ומוחזקת לארוס נבעלתי סולד כבר ט"ם ועיברה מכסן שיודעת בעצמה אלא

זיתם עם אחר מוחזקת אבל בהמי דיבום לפטור אשה אחרת לא מהני טעמת ברי דיד' וכמו שמביאר שם דטעט' ברי לא מהני אלא לבע"ד עצמו וכהמי בכאיבו' דף ט"ם רים' מנם לי בידך סיפא מנם לאשה בידך ולא מהני טעמת ברי דידה לגבי אחי' אלא לגבי עצמה שהיא שבע"ד ודו"ק. ובם"ם ס"פ אלמנה לכ"ג דהוכיח רבא מסך דעיברה דתאכל בתרומה להאי דאאבר שעיבר' אע"ג דסתם דתאכל בתרומ' משום טעמת ברי דידה מתיון עלה וכמ"ם. משום דסתם ס"ל ברב סולד ממזר וכפרק עשרה יוחסין דף ט"ם מוקי פלוגתא דרב ושמואל דרב שבר סולד ממזר ואסור ביברלית ושמואל שבר סולד בתוקי דסיבר שמואל כר"ג דבודקין את אמו ומם להך ליטמא ליה לי' ברב דבודקין את אמו ולית לי' דר"ג וכמ"ם בשאבר"י שפ"ק מאמנה לכ"ג ט"ם וכיון דלא מבני ברב טעמת ברי דידה מ"כ בסך דעיברה מכסן אאאי תאכל בתרומה סוא משום ברי דידה. אלא דאכתי תיקשי לפי מ"ם בשאטת ג' שם פי"ז דטעמת ברי דידה לא מסני אלא לעשות בו סולד לעורך אמו כיון דעיבר ירך אמו סיא מסני לה מזקת סולד שבאטי' דמוקמינן לה בחזקת זה שבא עלי' להאכילה בתרומה לכשיולד אבל ביבום שבא לפטור אשתו סמטום ומכ ולד זה שעולד מן הזנות לא מסני אלא לאשה אחרת כיון דאסמיך דף ט"ם רימא מנם לשאבא בידך כו' לפי דרכינו לאחזו דלסרמב"ם ומי בתר דידי' שהיין לי' לכל מילי דביבי לגוף סולד אי לאו מכא סרלין ט"ל. ותאם אי אסא אך דיוא דסרמב"ם פט"י מא"ב גבי ארוס שעיברה בבי' אחיו כשם שזיתם עם זה כו' אף שזיך לגוף סולד ומוכא דאפילו באחיו דשייך לגוף סולד ומי לא שהיין בתר דידי'. ובגמרן ס"ל שם שעלה בשך דאחיך סול' מיני לעניו אחתני כ"ד אחים ח"ל וא"כ בנ"ד שהוא לבר סגיע

חיוב ממון אם נתן להפסיד יכוסתו חיוב נתן להפסיד אחו שכר הנקחה שנאחנות שהאמינו חוב, חיוב חלה על בנו כדי להפסידו או לפוסלו ולא לפסול אחרים ולהפסיד, וע"ש שהאריך. והנה מ"ש דהתם בפ' אלמנה חיוב חלה לענין הנם ממזרות ומחמע מדבריו דוקא בהנם ממזרות דהוה חבו, משלת יוחסין דהחירא אבל לשאר דברים אין חוסנין בנ"ש אם חייתי רצח רחי, מהא דתנן ילדה תחכל בתרומה ואביי מוקי לה בחבושין בבית הסוהרים ותיפוק לי' דלא חייסינן חלה להנם ממזרות ומה שפסק הרמב"ם פ"א מהרומות דילדה תאכל בתרומה כתם נתחבטו בזה לייחב דברי הרמב"ם. ומ"ש כאן הבא על בת ישראל וילדה שהוא תאכל בתרומה ט"י ולדה ואולי כוונת הרמב"ן וילדה שהוא מאכיל בתרומה וכהאי דס"ס. ומ"ש הרמב"ן ועוד שהאב חיני נתחן חלה על בנו לפוסלו לומ, שהוא ממזר אבל לפסול שאינו בנו חיני נתחן כדאי, פ' האומן המעיין שם פ' האומן לא נחחע שם כלום מזה: יבחות, ורמ"ם מבואר להדיא גבי הרוס בחומר שאין הולד ממנו שהוא ממזר ודאי ובחורת יכיר כך, יהודה וכ"כ שם בג"י פ' אלמנה. וכן מבואר להדי, בחו, בשא דס"ל לר"י כשם שנאחן לומר זה בכור כך נתחן לומר בני זה בן גרושה דהיינו משו' דנתחן על השני והוא שקטן שהוא השבור וה"כ הרשבון חיני ממנו והוא ממזר ט"ם ומבואר דנתחן הוא לומר שאינו בנו. ואם אחנס רחיתי בשלטי גבורים ג"כ שברת זו ז"ל ואף בשאחנוני, תורה לחב לא האמינו אלא בשהוא חומר שהוא בנו אלא שהלד בפסול שאמו היתה אסורה עליו משום חיסור אחר שאח לא אכיר בה עד עתה אבל אם חומר שאחנוני זיחתה תחתיו ואחר נחעברה ואין זה בנו חיני נתחן שעל בנו האמינו תורה ולא על שאינו בנו עכ"ל ע"ש פ' שברה יוחסין חיברת שהיא גרד כל הפוסקים שלפנינו חוס, ורמ"ם שכתבו גבי הרוס שנאחן לומר שאינו בנו וכן מבואר, מדברי הרמב"ם פ"ד מהלכו, ז"ל אבל נתחן הוא על מי שהוחז, שהוא בנו לומר שאינו בנו כו'. ורשב"ץ בהותה תשוב, בתחלת, כתב ז"ל לחקדים לך שקדמה ודאי שאחור, שאינו לחב לומר זה חינו בני כו' דממילא אם זה הקטן בכור שגדול אינו בנו ומכאן נלמד נתחנות שאב לומר על אחת בן אם לו שהוא אינו בנו ומחזר הוא עכ"ל ומבואר מדבריו דס"ל ג"כ דאב נתחן לומר שאינו בנו ונרחין דבריו סותרין זה את זה ול"ע ועמ"ש בקצה"ח סי' רע"ז ס"ק ח', ובפ' שמונה שק מ"ז מעשה בא, שבא לפני ר' יהודה ואחר לו נתגיירתי ביני לבין עצמי אחר לי ר"י כי' ים לך בנים מ"ל הן ח"ל נתחן אחה לפסול עצמך ואי אחה נתחן לפסול בניך ופריך ומי אחר ר"י שכי ושתניא יכיר יכירנו מכאן אחר ר' יהודה נתחן אדם לומר זה בני בכור וכשם שנאחן כו' כך נתחן לומ' בני זה בן גרושה, כו' ואחם מיירי בבא על ישראלית וכמ"ש חו' שם ד"ה נתחן אחה אלא משום דקסבר ר' יהודה נכרי ועבד הבא על בת ישראל הולד ממזר ול"כ היינו בנו כלל ול"כ מאי קושיא משא דאחר ר"י נתחן אדם לומר על בנו שהוא ממזר אחה אומר שהוא בנו ובן גרושה הוא ושכח אומר שאינו בנו כלל דשא הולד כמותה ובש"ס שם אחר רבינא שכי קאחר לך בני בנים כו' ואינו נתחן לפסול כשאומר שאינו בנו ומזה אלא' הבנים אינו יכול לפסול כשאומר שאינו בנו ודוק.

דיכול לומר שאינו בנו ודוק.

סעיף ב"ז (ב"א) והוי בנו ליורשו. והוא בניחוקי יוסף בפ' אלמנה כתב בחש"ד סי' שנ"ב פ"ח סיה שחוקי ולא סיה לו זרע וכי' לו בית ונטה למות ונוח בחחנת שכ"ח לחת הבית ללחו וכשחת בא רלובן ומחזיק בבית כדין מחזיק בנכסי הגר כהו של מי יפה של רלובן מחחת מזקה שמחזיק הו של החם מחחת שטוחה של שכ"ח. חשובה ירחה דחולקין הבית חוס בשוה כמו שחבא, ורמ"ה, דהאי שחוקי דין גר מחם ים לו ולא מיבעיא היכא דבקי לאימי, ולא ידעינן מאן נתעברה דודאי היינו נוחל ומנחיל דלא ידע, אלא אפי' הוא חלה אפי' אחרה נתעברתי מוכה בסוגיא פ"ק דכחובות דחע"ג דקי"ל כר' גמליאל וכאבא שאול פ' בחרא דקידושין דהיה קורא לבחוקי בדוקי והיכא דאחרה לכשר נבעלתי נאחנת על הולד אפילו ברוב פסולים היינו מטעם דאשם בודקת ומזה כו' אבל לענין יהושב להאחיר, אפלוי נתעברתי ויהם חותו פ' או מאשפחתי יהם חותו שאשם בודקת ומזה ודאי לא מיסחינן לה אע"כ חודה שאחנו נתעברה לפריך אחם אילימא דאשחקין חותו מוכסי אבוי פסיטא מי ידעינן אבוה אמו כו' ואן מוכח בפ' אלמנ, לכ"ג בשאר"י דאייתי אלא

ג' גווני דפ' עשרה יוחסין דאשרה פלוגחא דרב ושמואל בשהוא בבא עלי' וגווני מניעה דשחוקי דקאמ' שמואל היינו לענין יהושב ואשמע אחם מדברי האשר"י דאפי' לי בדקינן להם' ואחר' דאחרום' נחעבר' אשחקין חותו מוכסיו כו' ול"כ לי לפשר ביהו' ומוכיל ואנכיל ואבי הוא כגר גמור ובגר פליגי רבוחא לי אלא נוחח שכ"ח דיד' עכ"ל ע"ש ופסק הרמ"א כדבריו בה"ח סי' רכ"ו. ובקצה"ח שם סק"א אחמחי בדברי הש"ב דנהי דלענין נאחנת לומר אפ' נחעברחי לירם חותו ומשפחתו אבל בזה ודאי נאחנת לומר אשר אבל בחעברחי דקחוקי בודקת ומזה ובין דלאי נאחנת לומר אשר אבל בחעברחי דקחוקי בודקת ומזה דאשחקין יוסף בחוכ' דלא

בימות הרבה דאז תלוין בחרוס עכ"ל ועש"ב דזה בקונטרים
ס"ם ס"ג פ"כ וסס הארכנו בזה:

סעי' כ"ט (כ"ג) אבל חרוסת שחתרה על גמ סחות ומזר
כתב ב"ם ז"ל ובפלוגתא זו עיקר כי"ה דחרוס
נחמן כמ"ם בגימוקי יוסף בשם הריטב"ח ע"ם ובגימוקי יוסף
שם בשם הריטב"ח כיון שהתיר נחמן לפוסלו סחות נגד מזקת
כסרות מכ"ם שנחמן שהתיר ובכתב שם בג"י שחות טעמא
דמסתבר ע"ם: וכמה לפי דעת הרשב"ם ותו' והרמ"ם פ' י"ג
דמין שהתיר נחמן לומר זה בני בכורי אלא סיכה דמוחזק בבנו
אי הוה נחמן לומר שחות בכור אבל אם אינו מוחזק בבנו אין
שהתיר נחמן לומר זה בני אפי' בירושה אלא בתורת מנו ולא
בתורת יכיר ועיין שמ"ע סי' ער"ז וסי' ער"ט. ולפ"ז שכתה
דרוב פסולין אלמה ואינו מוחזק בבנו אין שהתיר נחמן לומר בני
זה והריטב"ח נראה דם"ל כבעלת הרשב"ם דם"ל דאפי' אין
מוחזק בבנו נחמן לומר זה בני בתורת יכיר ועיין קמ"ח סי'
ער"ז סק"ח וש"כ ס"כ החרוס נחמן לומ' זה בני ולפי"ז
מיהי ספיקא לא נפקא כיון דלעלת הרשב"ח ותו' והרמ"ם אין
החרוס נחמן לומר זה בני. (כ"ד) **או** על שהד מבניו
שהיו בנו. כתב הב"ם ז"ל ושוה ממזר ידאי כ"כ הטור ס"ח
דם"ל אם לא החרים היה מכותי נתעברה לא החרינן אחר
שחת מכותי נתעברה אבל הרשב"ם כתב דשוה בהזקת ממזר
והיינו ספק ממזר די"ל שחת מכותי נתעברה ע"ם ותו' קידושין
דף ע"ד ע"ם שכתבו בשה דם"ל לר' יהוד' כשם שנחמן לומ'
זה בני בכור כך נחמן לומר בני זה בן גרושה דהיינו כיון
דנחמן לומר בני זה בכור ובאומר על הקטן שחות בכור ע"כ
סגדול לאו הנו ושרי הוה ממזר ע"ם· ולפי בעלת הרשב"ם
דהחרינן שחת מכותי נתעברה מ"כ היינו פוסל אותו כלל ואפי'
לכשוה ס"ל להרשב"ם דגוי ועב הבא על בת ישראל הוי כבר
לכשוי. ואפשר כיון דכתי' יכיר תכמ' דלעולם נחמן על בני
הקטן אפי' בעיר שכולה ישראל דליכא למתלי בכותי וס"ל בני
סגדול לפי דבריו ממזר ודאי. (כ"ה) **האב** שאמר על בנו שחות
ממזר וחזר ואמ"כ ונתן לאחלה עש"ם בזה בק' ב"ם ס"ו פ"ח ופ"ט.

סעי' ל"ד (כ"ו) מחזירין לו שבידתו. כתב ב"ם ז"ל ולעניין
מזקין אם נגח תורת דיקן לתורה אלו כתבו בתו'
ביותא דאשם מזק אלם אע"ג דבאמון אין סולכין אחר סרוב סייט
כשבא לידו מדעת הבעלים ע"ם ועש"ב בק' ב"ם ס"ד פ"ו ופ"ז:

סעי' ל"ץ (כ"ז) הספיקות שנה מדינא לאוייתא כל הספיקות
מותרין בודאן וכן בספיקות בדאי' בש"ם ממזר
ודאי ולא ממזר ספק קטל ודאי ולא קטל ספק ועש"ם בש"ק
י"א בשם הרב ר' שאי' שדעתו דלא שריא אן התורה אלא ספק
ממזר אבל חיוך פסולי קטל אפי' ספיקות דידהו מסורין אן
התורה ובבעה"מ הסיגו והעלה דכיון דכתב רחמנא תרי קטלי
למשרי קטל ספק ולא ידעינן אהיי מייתיה קאי דרשין לי' אכולהו
דהי מייתיה מפקא ואיינו שני משום דדרשין כולהו קטלי דכתיבי
בחורייתא בקטל ודאי דומיא דחיוך ע"ם. ורמוי להסתפק
בפעוט דכא דלאו אחתשב קטלי הוא ע"ם פי' רש"י ותו' פ'
עשרה יוחסין דף ע"ב ומ"ש אפשר לומר דספק פ"ד מסור.
ולפי שעת הרשב"ד הובא בריטב"ח מסוב אחתשב קטלי תרי
בממזר ותרי בעמוני ומואבי וחד בפ"ד אבל דשקי ואדומי
לא חשיב דהאי בסתירא כתיב יבא לקהל ד' וזה יותר
נכון בעיני ט"ל וכיון דלעלת הרשב"ד שקי ואדומי לאו
אחתשב קטלי מ"כ ספק שקי ואדומי ים לומר דאסור.
והרשב"ם בכתב פט"ז מש"ב גבי פ"ד דלא גזרו בו על הספיקות
אפשר דם"ל כבעלת הרשב"ד דחשיב פ"ד אחתשב קטלי ומ"כ
גבי פ"ד שי ספק מותר ומסוס דהי מייתיה מפקת אבל שקי
ואדומי לפי"ז ספיקן מסור: ולכאורה קשה לפי שעת הרשב"ד
דשקי ואדומי לאו אחתשב קטלי מ"כ קטל גרים דשקי קטל
דילף ר' יהודה אחתשב קטלי ע"ם פ' עשרה יוחסין מ"כ במשרי
ואדומי מגלן דקטל גרים לשקי קטל ובידעות דף ע"ח מי לאו
דאמר ר' יהודה שכתוב תגלן בגילה לא שנא ידעו ורגלו בשה"מ
כיון דאמר מר קטל גרים לשקי קטל וכן לבעלת רש"י ותו' פ"ד
היינו אחתשב קטלי ואפ"ם לר' יהודה מסור בקטל גרים כשבותר
בידעות דף נ"ז. וכיון דלר"י קטל גרים לשקי קטל היינו שנא
משום דילף לה אחתשב קטלי ומ"כ מי שהיינו אחתשב קטלי
מ"ל דקטל גרים לשקי קטל: ויש שתם בפ' עשרה יוחסין
לחד ליבנה בש"ם שם ללו אחתשב, קטלי יליף ר"י דקטל גרי'
לשקי קטל שנא מדכתיב שקטל וכו' ולגר כי' מ"ם: ובשילושי
פי יהושע פ' עשרה יוחסין דף ע"ג שם הביא בעלת הרשב"ד
דשקי ואדומי היינו אחתשב קטלי ז"ל ותע"ג דלפי"ז היכ ח למיידק
מ"כ בשקי ואדומי מ"ל לאסיקי בישראל דלאח לא אסרי רחמנא
אלא בקטל כשום שה ליתי' דלעניין איסורא ודאי דבר שלמד
מעניינו הוא וילפינן מדה מאיזק עכ"ל. ומ"כ גם להך ליבנה
דילף ר' יהודה קטל גרים לשקי קטל מסך מסתם אחתשב קטלי שקי
אפי' הכי לאו אחתשב קטלי לעניין איסורא דבר שלמד מעניינו
הוא וילי

עכ"ל. ועש"ם בב"ח ס"ק: (ב) **לא** נזכרו בו על סתימים. כתב ב"ח ז"ל ופ"ד ליכא בפחא ע"ל לרמב"ם מותר דהא ליסור בפחא רק מדרבנן עכ"ל. ולזעו מוכרח דכיון דלחפי' למחזר לא פתירו בפחא דעת הרמב"ם לגמ מסוס תקנת סולד וכיון דפ"ד ליכו מוליד ולית בי' מסוס תקנ' סולד ס"כ לסור מדרבנן:

סעיף י"ד (ג) **לעבו"ם** לאחר ז"ל הב"ח דלא סוי לפני דלפני ואותר ואפי' הם נתן לבלותו לין בליחות לעבו"ם

אם בת"ס ס"ת לפי' עבו"ס לעבו"ס לין בליחות ולא כמ"ב סי' ל"ו דפסק בפסיטות עכו"ס לעבו"ס יש בליחות עכ"ל. וז"ל תש"ד בסי' רנ"ט. כותי הלוקח תרנגולים לסרסן ברי ליסרסל ולאכול כו' תשובה כו' לסחיר הם כותי הקונה לזעו מסרסו בעצמו לגמ מוסרו לעבדו כו' ודון דיון לפני דלפני כו' ועפ"י שמסרו לבליח לסרסם לין בליח לדבר עבירה ולפסר ג"כ לגבי כותי ולכותי ואיכל לזעור דכל סכן סוא דהא קי"ל בעלמא דלין בליחות לכותי ולכותי יש בליחות וכדברי ת"ב גמ מסוס דלין בליחות לד"ע ודלא ניחא דוקא ליסרסל ליסרסל אבל כותי לכותי יש בליחות לד"ע זה אחר דכ"ם סוא דהא קי"ל בעלמא דלין בליחות לכותי ולכותי ליסרסל וכיון דגמ אחי עלה גמ מסוס דלין בלה"ע ה"כ אדרב' מוכח דס"ל דכותי לכותי יש בליחות. ואיכו גם זה לזעו מוכרח דלפסר דכותי לכותי נמי לין בליחו' גמ דגמ כיון דלחומרא אפי' כותי ליסרסל יש בליחות וכדלית' פ' לזיהו נכך דף ע"ה לכבי גמ אחי עלה גמ מסוס דלין בליח לדב' עביר': לך דק' לפי זה שחזור בתש"ד בעיקר סטע, מסוס דלין בלה"ע וה"כ לפי ה"ם סרמ"ח בה"ח סי' ספ"ח סעי' ט"ו דאם הבליח סוחזק לעבוד יש בלה"ע ע"ם ומסוס דגמ סייך בי' קסבר בלה יבחעוני כיון דסוחזק נכך ה"כ בכותי דסוחזק בכך לעבוד בסירוס סו לה סייך טעמא דלין בלה"ע. ואפי' לדעת הס"ך שחולק הס ועש"ם בקלא"ה סי' ספ"ח ס"ק י"ב ה"ח קסה לפי דעת תוס' בחרומות פ' לזהמה ס"ה כי' לגבל הר"ח ז"ל כתב בהבנות שהחלל פוסל לותה לתרומה מסוס דכתיב יהגל זרעו מקים זרעו לו הם סוא מחולל לף זרעו מחולל לגבל ללקות עלי' מסוס זו' גמ עכ"ל ועיין מכ' לחלק פלפול בקושי' מוהר"ח שהן שהקם' מהא דהמרו פ' שהומר דף ס"ד ומרי בידו לבהמה להלל ע"ם. ולי תימה דהא בהדיא אחרו פ' עשרה יוחסין דף ע"ח כל שהת' נוהג בתו אחת מלמעלה סוב רחיתי בשעה"מ הביא קושיא זו בשם אחנה לפרים ועוד הקשה דבהדיא תנן פ' ים מותרת ואלו מותרת לבעליהן ואסורי ליבחיהן חלל שנשה בכירה יש אח לו כשר ע"ם. עוד אני מוסיף לתמוה מהא דתנן בעדיות מעשה עריכה שעיד ר' יסוע וריב"ב על אלמנת עיסה שהיא כשרה לכהונה אחר למס ר"ג קבלנו עדותכם אבל מה נעשה שהרי גזר ר"י בן זכאי שלא להושיב ב"ד על כך שהכשים שומעים לכם לרחק אבל לא לקרב ע"ם ואלמנת עיסה כל שעטע בה ספק חלל עיין כתיבות דף י"ד ומבואר דחלל פוסל את אחתו מן הכהונה. ובגליון"ד בכוונת הרב המגיד אבל ס"ם הב"ם בכוונת שרמב"ד ותו' והרא"ם דס"ל דלא נעשית זונה אלא מחייבי כריתות אלא דאפ"ה פסולה לכהונה ולתרומה מקרא דכי תהי' לאים זר וכדאי' בפ' אלמנה ומ"מ לאלקות אם כהן בת עלי' דהיינו חייב אלקות וע"ם שכתב לייסב הסוגיא דאבוהר אם לוקין כו' דהם בסוגיא זו לאד איסור כהונה אחרומה אק"ו ואקשה וכי ומזהירין מן הדין ותיבק גילוי אלמנה בעלמא היא ולוקין ובדבר זה פליגי אחיי ורבא בפ"ד אחיות ובפ' הנשרפין לאחיי לוקין על גילוי אלמנה ולרבא אין לוקין ואלכתא כרבא כו' והסוגיא יבחות אם ע"כ לאליבי דאחיי כו'

ולכאורה תיאה על הרמב"ם דס"ל לוקין עכ"ל וע"ם. ולפ"ז לאחרומה לוקין אפי' אחי' לאים זר היא בתרומת הקדשים לא תאכל אלא לכהונה כיון דלא נפקא לי' אלא אק"ו מגרושה אחותרת בתרומ' ואסורה לכהן וכדאי' אם ביבחות ס"ל להרמב"ד דאין לוקין על גילוי אלמ' ואדכתב הרמב"ד ואפי' אחי' כי' דאין לוקין נזה כתב הרב המגיד בתחלה בכוונת הרמב"ד דס"ל דהחלל פוסל אחרומה אהאי דאקים לזעו לי' לאבל לכהונה לא אקים אלא דאין לוקין כיון דאיכו אלא בק"ו אין לוקין אבל לפסול ולאי פוסל אהאי ק"ו דגרושה כן הבין הרב המגיד בתחלה כדי שיהי' החלל ובילית פסולין שוין דפוסלין לכהונה אלא דלא לקי ולא"כ אסוק הרב המגיד דאליבי' דהרמב"ד בחלל לוקין גם לכהונה אאיכו לזעו דחלה לה יקח אלא אחיכו אכלל זונה וזונה. וא"ם הרמב"ד אאין זונה אלא אחייבי כריתות לזעו אעבו"ם ועבד אבואר דס"ל דבעבו"ם ועבד כיון דאין קידושין תופסין סוי בכלל זונה ולקמן יבואר זה: (ב) **שהיא** לסורה ליכנס לי. כבר כתבנו בשם הב"ם דס"א בין דעת תוס' והרא"ם אינו אלא לאלקות ואסוק דלא לקי על ק"ו אע"ג דאינו אלא גילוי מלתא וכדרבא אאין לוקין על גילוי מלתא ע"ם. וזה שטות הרמב"ד. ועע"ד נראה דגם לדעת תו' לוקין לכהונה על בילית פסולים כשנשתת אמ"כ נכהן. דבתו' פ' השולח דף מ"ד ד"ה ס"ע כיון דבא עלי' עבירה זונה ז"ל ואין לפקפות לאם לי דכתב רחמנא זונה לא יקחו כיון דזונה לסורה בתרומה ק"ו דאסירה לכהונה מגרושה דבריה בתרומה ואסורה לכהונה דאהאי ק"ו נפקא לן לקמן דף ס"ט דגר עמוני ומואבי פסלי לכהונה אע"ג דאין מזהירין מן הדין קאמר שאם בגילוי מלתא בעלמא דאיטרך לאו דזונה דוקי תדתי עכ"ל ומדסתמו ולא כתבו קושייתם לאיבי דאחיי מסתע דס"ל לוקין גם לדבא דהלכתא כוותי' וכמו שיבואר לפיכו בטעם הדבר. ובתו' פ"ד לאהן ד' ל"ה ד"ה לעפ"י שאותרת ובעל בפונה לכהונה ז"ל פי' בקו' טעמא דאמעטין אמוס את כהן כי תהי' לאים זר וכו"י נראה דאמת אים כהן לא אמעטין אבא אים ואל אמוס את כהן כי תהי' לאים זר אלא אמת דאמוס בפונה אים כהן לא אמעטין אמוס דלא סוי זר אלא אמעיקרא והכי אמעט בפונה על יבמתו דף כ"ו דקאמר רבא אבא כהן שנתפס ובא עלי' ניקח אמוס זונה ואמוס טומאה ואי אבא כהן כי תהי' לאים זר וכו' אים כהן כי תהי' לאים זר אלא אמת דאמוס בפונה אמ"ק ואי אלקמן פ' אלמנה דף ס"ח לא אביא לי' אתם אלא גילוי מלתא בעלמא ע"ם ואתם לאייבי דרבא סוא דקא קביא לי' לאתו' סיסי' לוקין נמי אמוס את כהן כו' דאיכו אלא גילוי מלתא בעלמא איכו אתם גרסי' רבא עיין בעב"מ דף כ"ו שכתב דגרסיכן רבא ע"ם אלא דאכתי אוכח דס"ל גם לדיין לוקין דאל"כ אמי קושיא לרבא דאמ נמי סובר כהלכתא דאין לוקין על גילוי מלתא. לכן נראה דהאי גילוי מלתא דבפ' אלמנה דף כ"ח עדיף אבואר גילוי מלתא בעלמא, וז ל רש"י שם גילוי מלת' בעלמ' ולאו מילף מיניה יליפיכן לאו לכהונה דתרומה סייכו קדושת כהונה עכ"ל דלאו מילף הוא כלל אלא דתרומה סייכו קדושת כהונה וכל שאפשלה מתרומה ממילא נפשלה נמי לכהונה ואתם בפ"ד מיתות דפליגי אחיי ורבא אם לוקין על גילוי מלת' סייכו מילף אבל אכא לאו מילף הוא כלל אלא דממילא, כיון דאיפשל' לתרומ' אינפשל' לכהונה דתרומה סייכו קדושת כהונה וכמו שכתב רש"י שם ע"ם ואתם בפ"ד מיתות דף כ"ד ובפ' אלו מגרפין דף ע"ד דילף אחיי אתו בק"ו מאת אתו ועונשין מן הדין שאני גילוי מלת' דאת אתו אכא קודשת אתו בשה ורבא אם אתו אבל אכא אינו אלא קודשת כהונה וכל שאפשלה מתרומה ממילא נפשלה נמי לכהונה דתרומה סייכו קדושת כהונה וא"כ לאו מילף מלת' ממלת' אלא הוא מילף. ולפי"ז גם לדע' האולקין על הרמב"ם ס"ה הרמב"ד ותו' והרא"ם דס"ל דלא לקי סייכו דאין לוקין אמוס זונה ולהרמב"ם לוקין אמוס זונה אבל כ"ע מודו דלוקין אישת אמוס את כהן כי תהי' לאים זר היא בתרומת הקדשים לא תאכל ולכהונה אק"ו ולא פליגי אלא אאזה אם שלוקין לי אמוס זונה לדעת הרמב"ם ולהאולקין לאו מן הטעם הוא אלא אלאו דבת כהן כו' וכמ"ם. והרמב"ד דכייל אהדדי ביאת פסולים וביאת חלל דסיין כן למלקות וגם לכהונה וכמ"ם. ובעיקר קושיית תו' ד"ה תעפ"י אחותרת לבעלה שהקשו על פי' רש"י שכתב אמוס כי תהי' לאים זר אמת כהן שנתפס לוקה אמוס זונה ואמוס טומאה ואי אבת כהן כו' יהא נמי לוקה אהאי קרא כו'. הנה ז"ל רש"י שם נפשלו מן תרומה דבי הטא כו' ויליף טעמ' מיבת כהן כי תהי' לאים זר כו' ואע"ג דאחובון ואיתי, נבעלה לפסול אחייבי

כריתות ומסיק כי תמי' כתיב הכא דלית בי' חוי' מלמ' זוטא דחייבי כריתות לא פסול מלכיל תרוה' הא הכי מייתינן התם קרא מחריבי כי תמי' מלמה וגרסה למעוטי כותי ועבד דמין לי מלמות וגירושין ומהכי קרא נמי נפקא לן חייבי כריתות דהא אין לו מלמות וגירושין דם טע"ל ומ"ש התם התם וכל חייבי כריתות לא נפקא מהיכ זר כיון דהכי לאו בני חוי' ניהו ולא נפקא אלא מכך קרא דנפקא עבד ועכו"ם וסיה מכי תמי' מלמה וגרסה ומהכי ודאי לא לקי וכמבואר בתו' דף מ"ד ד"ה ס"ג כיון דבא עלי עשה זוגה כי' ועוד מיעטריך למיגה מכותי ועבד לרבן הר' עקיב' דלית' דם ללו דתרוה' מלמים זר אלא מלמה וגרסה נפק' טע"ל ומבואר דדוקא מלמים זר סיה דאי' לאו דכתיב סיה בתרוה' הקדט' לא תאכל ולכסוה נפק' מק"ו דלקי ג"כ וכמ"ש אבל כך דמשעט עבד ועכו"ם מלמה וגרסה דילפי מלו בחין בני חוי' לית' מלקות ולבטל רש"י ה"ה חייבי כריתות דלאו בני חוי' לא נפקא מכי תמי' לחים זר אלא מלמה וגרסה ולית' מלקות ומ"ה אבל תמי' מלמה וגרסה ליכא מלקות ולתרוה' נמי ליכא מלקות ולכסוה דאיכא אלא מק"ו דתרוה' כיון דלתרוה' גופי' ליכא מלקות ודאי לכסוה פשיטא דליכא מלקות. ילבטל תו' כל סיב' דלא תפס' קידושין אית בי' חסוס זוגה ובעכו"ם ועב' נמי אית בי' חבו' זוג מ"ל דמיעטריך קרא לעבד ועכו"ם מלמה וגרסה אינו אלא לתרוה' אבל לכסוה אית בי' חסוס זוגה ועכו"ם כיון דאינו מלמה חסוס זוגה ומ"ל לתרוה' לא לקי בעבד ועכו"ם כיון דאינו אלא חסוס מלמה וגרסה דבזה אית בי' חסוס ללו וכמ"ש. עוד כתבו תו' שם ד"ה ס"ג כיון דבא עליה עשה זוגה ז"ל ולעיל ספ"ד אחין דף י"ב סביא ר"י דכל הכך דע"י קידושין כיון דלא סוי זר אלא מעיקרא לא סוי בכלל לחים זר וזוגה דפסולה לתרוה' חסוס דכללי קרא בהדי הללה לכבי פסולה כהללה ע"ב מ"ל למה ליה קרא מלמה וגרסה ועכו"ם ועבד תיפוק לי' דכל שאין לו קידושין בא זוגה סיה ומיהלא תיפסיל נמי לתרוה' כיון דכללי קרא בהדי הללה לכבי

גרושתו נמי ומשני בטעין זר מעיקרו סיימו לתרומ' דנפקא מלתיה זר מחל לכהונה לא בעי זר מעיקר' כיון דנפקא לן מזונה ומפי בתוגה. ולפי"ז יתייצב הא דלתמרו פ"ק דיבמות דף ט"ו לתתי נפקא מיני למיפש, ולד מחזיר גרושתו לב"ש מי לתמרינן ק"ו ומה תלמוד לכ"ג שמין לישור' שום בכל בגם פגום זו שלישור' שום בכל תיו דין שבגם פגום תו דלמ' תיכא למיפרך מה לתלמוד שהיה עומד מתחללת ע"ם דהיינו לתרומ' דתיו' מתחללת לתרומה חלל משום כי תבי' לתים זר ולתרומה בטעין זר מעיקרו ותלמוד לכ"ג היה עומד מתחללת לתרומה וכתו בתחזיר גרושתו דלא מיירי לכהונה דגרושה היה ומסורה לכהן חלל לתרומה וס"ם ליבמה מיירי לתרומה ולתרומה ודתי בעי זר מעיקרו. ויתייצב זה תה שהקשה ב"ם בדעת הרמב"ם דס"ל לזוקין משום זונה דהא תין מזהירין תן הדין תפי' בגילוי מלתא. דנפי מ"ם טעמ' דהרמב"ם לכהונה הוי משום זונה דכתיב לא יקחו ישוניות הם"ם תגלא לת"ד כל בתוגה ליה בי' משום זונה וכמ"ש הרמב"ם ועיקר קרא לתרומה הוא דבעי כי תבי' לתים זר ומ"ש מחזיר גרושתו לא תיפסל לתרומה דבעי זר מעיקרו וכתו כן יבמה לבוק לתרומה בעי זר מעיקרו ולא תיפסל לתרומה ומ"ט תין בגם פגום ביבמה ובמחזיר גרושתו משום דחיכ' למיפר' תה לתלמוד שכן היה עומד מתחללת תפי' לתרומה קתמר במחזיר גרושתו ויבמה לבוק דתין מתחללין לתרומ' וכמ"ש אבל לכהונה כל חייבי לתוין בכלל זונה וכל לכהונה לא בעי זר מעיקרו ותפי' בתוגה נמי הוי משום זונה ולהך ליטעמ ביבמות דף כ"ו דכל בתוגה לתו זונה היה יליף לה מלתים זר. ומעמ' בתוקת שנתגה דסב"ג דכתיבות דפסולה משום דתפי' מ"ד בתוגה לתו זונה מיפסל משום כי תבי' לתים זר וכמ"ש הרמב"ן במלחמות בפ"ב דיבמו' דתפילו מ"ד בתוגה לתו זונה היה פסולה משום כי תבי' לתים זר ט"ס: ובמשנה למלך פי"ט מא"ב כתב ים לתמוה על מ"ש רבינו בפי"ח הבא על תמת מתנשית כי תו על הליונו לא עשתה זונה בתרי היא תסורה לו תן התורה משמע שתם היתה תסורה תן התורה סי' עושה זונה ותמתי הא לא הוי זר מעיקרו שתרי קודם שתליתה לתוי' היתה לו ט"ם ולפי מ"ש דכל לכהונ' לא בעי זר מעיקרו ניחא ומשום זונה ותפי בתוגה וכמ"ש. ובתידוטי הרמב"ן ה"פ הטרל ז"ל פ"ד וכ"ם שם ועבדיהם יתכלו בפיסם לא יתכלו פירש"י דשויה חללה בביתהו דנעבלה לפסול לה ותין פירושו מתווד דהא קי"ל דתין חללה חגלה תפסולי לכהונה ויש לפרש משום דתשוי לה זונה דכל שנעבלה בעילה פסולה הוי לה זונה וזונה פסולה בין לכהונה בין לתרומה כי תלא דקשיא לי דהא מצמע לעיל פ' שלמנה לכ"ג דביתת חיסורי לתיין לא פסיל לה תא"כ זר חלל מעיקר' דקתמרי התם ליחא נעבלה לפסול לה ותתי ישו מחזיר גרושתו ופרקינן לתים זר תתר רחמנא תי שזר חלל מעיקר' לתפוקי התי דולתו זר חלל מעיקר' היא וכיון שכן תשתו של פ"ד נתי דלתו זר חלל מעיקר' תיכול וס"ג הוי תצמ' לכתורה בריית' דפ"ד תיו פוסל מלמנה לה פסולין הפוסלין בביתתן תן הכהונה ותן התרומה תתיא בן תשע שנים ויום תחד גר עתוני ותוקבי מגרי ותדומי כי' ולא תני בהו פ"ד תי תתרת תני ושייר תיזה פסול שייר דהתי שייר כו' ותפשר לומר דזר חלל מעיקר' לא תתי לתטוטי חלא מחזיר גרושתו בלבד משום שהיו תפסולי קהל תבל פ"ד דתפסולי קהל תעפ"י שתין זר חלל מעיקר' כו' ותגא דבריית' דלא תביב לי' פ"ד בהדי פסולי לתתא ס"ל דלתף הוא כיון דלתו זר חלל מעיקרא הוא לא פסיל עכ"ל. ובפרק הבבא"ש דף כ"ו בעא מיני ר' יוחנן תר' תוסיע"א פ"ד כהן שנשא בת גרים תהו שיחילוה בתרומה תיפתק ולא מ"ל תידי כו' תתר לי' דקא בעי תנתי דלית לי' פתרי לתתן תי לר' יסודם בין בקדושתיה קתי בין לתו בקדושתי' קתי לא תכלה דהא תתר תר בת גרים זכר כבת חלל זכר תי לתו בקדושתי' קתי לא תכלה דהא תתר תר בת גרים זכר כבת חלל זכר תי לתו בקדושתי' קתי לא תכלה דהא תתר תר בת גרים תקרי קתל ע"ם ותשכחן פתרי לתנא דבריית' דס"ל פ"ד תיו פוסל ותשום דלתו זר מעיקר' הוא ות"כ תפי' ניחא קתל גרים תקרי קתל ותסור פ"ד תפ"ה תיו פוסל לותיה תתרומה. וגרתה דלא בעי זר מעיקרא לר' יסוד' וכמ"ש תו' פ' הערל דף ט"ז ס"ל בת גר זכר כבת חלל זכר ה"ה דיליף תחזיר גרושתו ויבמה לבוק שיפסלו בביתהן תחלל ותגרי רתשון ע"ם שכתבו לר' יסודם יליף בתם הגד תפי' לפסול בביתהו ע"ם ות"כ ניחא לית לי' פתרי לר"י בין בקדושתיה קתי בין לתו בקדושתי' קתי לא תכלה מדס"ל בת גר זכר כבת חלל זכר ת"כ תפי' לתו בקדושתי' קתי ותסורה לו ופוסל בביתהו דלא בעי זר מעיקרו ותפי' תחזיר גרושתו ויבמה לבוק פיסלו. ותיתה בזה תבואר הא דלתמרו פ"ק דיבמות דף ט"ו לתתי נפקא מיני למיפש, ולד תחזיר גרושתו לב"ש מי לתמרינן ק"ו ומה תלמוד לכ"ג שמין לישור' שום בכל בגם פגום זו שלישור' שום בכל תיו דין שבגם פגום תו דלמ' תיכא למיפרך מה לתלמוד שהיה עומד מתחללת ע"ם דהיינו לתרומ' דתיו' מתחללת לתרומה חלל משום כי תבי' לתים זר ולתרומה בטעין זר מעיקרו ותלמוד לכ"ג היה עומד מתחללת לתרומה וכתו בתחזיר גרושתו דלא מיירי לכהונה דגרושה היה ומסורה לכהן חלל לתרומה וס"ם ליבמה מיירי לתרומה ולתרומה ודתי בעי זר מעיקרו. ויתייצב זה תה שהקשה ב"ם בדעת הרמב"ם דס"ל לזוקין משום זונה דכתיב לא יקחו ישוניות הם"ם תגלא לת"ד כל בתוגה ליה בי' משום זונה וכמ"ש הרמב"ן במלחמות בפ"ב דיבמו' דתפילו מ"ד בתוגה לתו זונה היה פסולה משום כי תבי' לתים זר וכמ"ם הרמב"ן בתוקת שנתגה דסב"ג דכתיבות דפסולה משום דתפי' מ"ד בתוגה לתו זונה מיפסל משום כי תבי' לתים זר

מסוס זונה היא. ולפנינו רש"י חייבי כריתות ומיתות ב"ד דפסולי היינו מסוס כי תהי' לחמנה וגרוסה ילמו הלו שאין להם קידושין וכמבואר לעיל:

סעיף י"א (ד) **אשת** ישראל שנתגיירה בתוכות קף נ"ח ותפי' תחלתו בתוכ וסופו בדעון וט"ס ועת"ס בב"ס ב"ח פט"ו:

סעיף י"ב (ה) **שהרי** קודית שפי' זונה כתב הב"ח ז"ל נראה שם ניסת לכהן בני כשרי דאינה נחשבת לפסול בני ודוק, לאב נתנה התורה נחשבות ולא לשם ושם שאב אחר דמחמין לדברי יכול לעשות לבניו חללים כמו שנאמן לומר בן גרושה היא עכ"ל ומיירו מדכתיב יכיר יכירנו להחרים מב"ה תע"ג דאב בעלמו אינו יודע אלא שמחמין לאחר ומוסיף דעתו עליו ודומה לו שהוא כן ס"ל בכלל יכיר וכמו שיוכל להכיר על עלמו ט"י מה שמחמין לאחר ס"ל שאב לבניה ס"ל כמו בעל דבר וכשמוסיף דעתו בזה ס"ל בכלל יכיר יכירנו להחרים ועת"ס בב"ס ב"ב פ"כ:

סעיף י"ג (ו) **פנוי**' ברחוב שנבעלה עיין בקונטרים ב"ס ב"ד פי"ז עד פכ"ד שם מבואר בחורך בבעו' שם לרחבוי בזה:

סעיף י"ח (ז) **אפי**' לא מי' קונן שם אלא כותי ר'. כתב בנימוקי יוסף ס"פ אלמנ' לכ"ג דהיכי דאיכ' אבי' או אחי' בעיר דס"ל לדידה חייבי כריתות ומולד ממזר חייבין למיעוט ע"ם ועת"ם בזה בב"ס ב"ד פ' כ"ב: (ח) **היתה** אלמנת או מרבת ומשום דאפי' היכא דאיכ' רוב בבני כל אחוי טוענת ברי אפי' שם נאלת אלא עד דאיכא תרי רובי. בתשובת שמ נדק סי' פ"ב כתב בחלמנה שניסת לכהן ר"י הייב ואח"כ בתרי ט"ו בו ילדה ולד נגמר שערו וגפורני והידית בזעת' עם בעל אחותה וע"ם שנבעלה דאפי' סולד אי שלשים יום דומיי זיעתה קדם שנשאת לבעלה זה אכל אקום מסכקינן דלמה לא זיעתה עם אי שאסור לה כאו שאחרה היא זיעתה עם בעל אחותה כדי להוסרה עלמה על בעלה ואח"כ שעלה להחזיר משום דאי הוכחה קונטה דקאחרה שאחרי לא הודית מעלמה אלא אחר אקידה ודריסה ע"ם. ובב' בית אחיר שניגו דאיפוק לי' דאפי' להכשיר לריכה טוענת ברי דלכבר נבעלה ויין דאיכ אחיר לפסול נבעלה אי דאיגו נאחנת בזה ומשום דעיני נותנה באחר לא עדיף מסותקת דכל שלא אחרה ברי לכבר נבעלה תלא ונ"ם. אחנס כבר כתב כן בתשובת ג"ל סי' ל' ואיה מסופה על מ"ם בסי' פ"ב ע"ם באחת כאן זיעתה כשניתה פנוי' ונשאת לכהן וילדה אוך ר' אחשים ואחרה באפי נשים ובפני שאחם זיעתה עם בעל אחותה וז"ל שאם כתבתי כבר שלשה לענ"ד שאסורה לבעלה כאן ושבאתי רחיות זה וכבל הוא בידך כי, ושבעלה אפי' אם לא אחרה אחלה שנבעלה לבבר לא שלא אומרת שלא נבעלה לבעל אחותה ונבעלה לאחר ברי איה כאלו איאם בדוקה כלל כיון שלא רצת' להגיד ודיאם כאלת שכתב שעיר אם"ע סי' ו' שאפי' אם ניסת אלא ובן פסק בם"ע עכ"ל ואיה איה על שתשובה שבסי' פ"ב. ולעני"ד נראה כדברי אל"ל שבסי' פ"ב דאי"ם בסי' ל' זה שוי כאיאם בדוק ולדעתי שקלוסה כיון דניסת לכאן אחר הזמן ש"ל באחרה לבבר נבעלתי שאם היתה נבעלה לפסול לא היתה ניסת לכאן וכאלי דרמ"א בי"ד סי' קפ"ה באשה אחר, שאאה אני לך שאיאם לריכה לשניא אאחלה אפי' אלא כל שבובת אגל בעלה ע"ם בשם מוסרי"ו ובדרכי משה סי' ז' ז"ל ויפרד"ך בית ח' שאריך בדין שבוי וכאב שאם נשאת בפיאבי ובפרשיא בפני קהל ועדה שכל שקבל שם באקום ב"ד שבעיר אין לך באה בפני ב"ד שבעיר ואומרת לשם שהורה אני ואחירוה ב"ד ליאשא ושאלים גדולה אזו דישואין שנשאת בפיאשם הרי היא כאומרת לשם שהורה היא ושם אחירוה ליאשא ע"ם ואבואר שכל שנשאת בפני קהל ועדה הרי היא באומרת שהורה אני וס"ג כאלו אומרת שכבר נבעלתי ובשחזרת ואומרת לפסול נבעלה ס"ל אוזר ואניד ואוב אינה נאחנת משום דעיני נותנה באחר ר' יהושע אינה נאחנת ורמינהו הערד ר"י ור"י ב"ד על אלמנת עיסה שניתה כשירה לכהונה ס"ל שפי שנשאת שאם אאם נאחת בודקת ויסת שכא אאם ומזה בודקת ומזה ופי' רש"י אלמנת עיסה כו' כגון שזרק לה בעל אחו נט שפק קרוב לו וכו' בודקת ויסת וי"ל שבדקה אחר אותה בילמנן ואוגד לה שקרוב לו הי' ולא נתנרשה כגל ילמנ' שיאם וכשירה לכהן ובאר שפי אחר רבא דר"י אחר"י קשיא דר"ג אחר"ג לא קשיא כו' אלא אחר רבא דר"ג אחר"ג לא קשיא שאם זרי שכא שאר"ג אחר"י נאי לא קשיא שאם שר שפקא שכא תרי ספיקי וכאבו תו' ד"ה דר"י אחר"י לא קשיא ז"ל ושאאה לא אני לשנויי דבודקת ונשאת כדאשני לעיל כיון דשאאה אוקאינא בשאורת שאת עכ"ל ואמבואר בעיר ואבי' בודקת ונשאת שכא יודעת בשרי שם לכבר שם לפסול אחרין אדיעת שלא נבעלה לפסול גם ות"כ סיב לא אשיאנה לומר שאכ"ש לפסול נבעלה ואחרין טיני נאנה בשאר זה שגרא, לעני"ד. ושא דכתב שרשב"ם וס"ע שיאה שלשת כו' שם נשאת אלא ולא אחרין דיעואין שלא לכהן כי כאומרת ברי לי דבבר כתב בתשובת ס"ג אלק שם"ע סי' ז' דאלשת אפי' שרשת לכבר נבעלתי כיון דאין רגילה כ"כ עם בני שדם אינה שבאנת בין כבר לפסול ע"ם. ות"כ ברי שלא ואי לא שאני כיון דאינה שבאנת בין כבר לפסול. ולפי מ"ש בקונטרים ס"ם ב"ד פ' כ"ב בטעמא דאלשת אלא ולא שאני שרשת שאם שאסאם בשיאה לא ע"ם בשאורת קף י"ג ושבאנ דאיי כמו עדות ואלם פסול אפי' כע"ז בשיאה לדעת כאה פוסקים ועיין ג"ם סי' י"ז ס"ק כ"ז וגם בשומר בפ"ע ובפ"ע אלם פסול לשעיד שפי כתבו ושבאנת לכאן לא גרע שאחרת אשת ס"ה שרם ע"ם שבל פקח דאפי' שפי כתבו בבר כיון ברשוי לשעיד ורשוי לנילה ונשאת לכאן לא גרע שאחרת אשת ס"ג דלא שאחרת בפי' ושאום בדודקת וניסת עדיף שבודקת ושאה שיכא דאיכ' ברי. ובשו' פ"ק דשתובות קף ט' ד"ה לא לריכא בשאת כאן ז"ל ות"ת ושקשה להזקת בשרות שסיא בשיכא לשאוש ושיאת דלאו שאחתי שזנתה ע"ם ושקשה בשיאה שבא לפי יושב דאפי' לאו שאחתו שיאת בשנשאה לבסול שיה ושתרן דשיירי ברוב בשרין ע"ם ושאחי שיקבי לפי מ"ם שפוסקים אפי' ברוב בשרים בעיין טוענת ברי ושם אינה נוטנת ברי אפי' נשאת אלא ובני פ"פ ליכא טוענת ברי כיון דשיירי בשותקת אי בשאשבאתי ושאורת בתולה סייתי וכשבואר בשבר"י פ"ק דשתובת ות"כ ליכא טוענת ברי ולריך לומר דשיירי בתרי ריבי ויותר נכון לפי מ"ם דכל שנשאת לכהן שוי טוענת ברי וכסלי דבר"ך בשבאי' שנשאת לכהן בפני קהל ועדה. וכן בסלי דרמ"א בי"ד סי' קפ"ק כל שבובב' אגל בעלה אין לריך להוציא שאחתלה שפי' ע"ם ושט"ג דשתם לריך שידע שבעל שאחתלה דסייני שקטנה שבי' בינים סייני שום דשתם כבר אחר טוענת ברי וכסלי דבר"ך בשאורת ושאורת טהורה לריכה שאחתלה וכל שידע שאחתלה שגי בשם שבובבת אלו בשוקם שאירה וש"כ ס"ם בזה כל שנשאת לכהן בפום בי סייני שאירה דידה שבשירה לכהונה ודוק: (ט) **אפי**' נתעברה בעיר. ספ"ק דשתובת קף ט"ו סוכין אחר רוב שעיר כו' ואין סוכין אחר ריב שעיר גרידתא ולא אחר ריב סיעה גרידא ת"ט בזידה רוב סיעה אטו ריב שעיר ורוב שעיר אי קאזלי אינשי לנבש כל דפרים שרובא פרים לא לריכא דקא אזלא אינשי לנבייהו דס"ל קבוע וש"ר זירא כל קבוע כשאגם על שאגה דשי ושי בעיין שרי רובי ושתיא שבע שני כו' ובגמלא סלק אחר ריב וכ"ת כשאין לשאות שאדיעם נעזיע דקא אתי לי' רובא שעלמא סא אחר ר' זירא אעב"י בדאתית שדיעם נעזלות שעלה עשו ביוחסין: ובשבות שרשב"ם כתב ב"י וס"ל לנעלם לא שסני שרי רובי אמ"כ סי' שבילה בפרשת דרכים שרי שרי רובו רוב שעיר וגם רוב שעובדים שם כשרים וגרים כני' שם"ע אינה דקא אזלא אינשי לנבייהו ע"ם ובשבות שעור כתב דגרם לא לריכא דקא אזלא אינשי לנבייהו ע"ם. ושך גירסא אינו מובן דאי נימא דלעולם אזלינן בתר רוב שעיר ולא פסני אלא בידו דאזלא אינשי לנבייהו מ"כ שאי פריך אאשא שיית כיון דשת' יהוש שפירם שאקום שקבישות אלא ושאי דעיקר שנזירה סי' שאי בפירם שבוש קבוע ושאני פריך אאשי לא נזר בשבא שניות פי' שבוש קבוע ושאני שאבוש שעלת יוחסין נזרו שפי שאו קבוע. וכבר שאירנו בקו' ס"ם ס"ד פ' כ"ב.

סי' ז' סעיף (א) **אסורה** לכהן כתב ב"ם ז"ל ואפשר אם שבוי נשאת ליסרשל ושאלת דשית' בשולם שותרת אחר שיתתו לכהן וי"ט ובט"ז שוסר וכתב דים לשום שאת שערה בם שבאשי עכ"ל. ושלאתי בשו"ת רשב"ץ שכתב בזה להתיר ע"ם ס"ג סי' קע"ח ז"ל קטנה בת יששכר נשבית ביד עכו"ם והביאוה לעולם ונקנתה יהודי אחד ושעידו שבעולל בת ושלאה בתולה ואח"כ בת אחת מ' שתו בליפה ונשאה בבוגרת כו' ז"ל שתטעם שבוי, לא שיתם נאסרת עליו שהיא ואחנת לותר ונשבתי ושהורה אני ואפי' יש עדי שבובת ואחנת לותר יש לי עדים בלה נטתלתי וכ"ם שבני שעידו בלה נבעלה

חלה לחתר שנפדית ובעלה ישראל והשיר בתולי וחלת רמי שמחרם בתולי דיד שבתי ולבלה כדרכה לא חיישין שמין דרך שבתי להניח בעילת בתולה כדרכה ולבעול שלה כדרכה וכ"ם דבשבוי, הקילו ות"כ אם הוה כהן מטעם שבוי, היאם מסורם עליו עכ"ל: ומ"ם בתשיבה הנ', ולפי יש עדיים שנשבית ונחנת לומר יש לי עדיים שלה נטמא, וכ"ם שהרי העידו שלה נבעל כו' ובעל, ישראל והשיר בתולי כו' ולכאורה משמע דהרי טעמי נקט חדא שנחנת לומר יש לי עדיים שלה נטמא, ועיד שהרי בעלה ישראל והשיר בתולי, וזה ודאי דהיכא דיש עדיים שנשבית היאם נחנת לומר יש לי עדיים שלה נטמאתי עד שתבי עדיים בפני ב"ד חלה דעיקר טעמי דהיינו עידי, אחה בחם שמרם בתולי. ומבואר דהרשב"ץ מיקל בזה ורמוי לסמוך עליו:

סעיף ו' (ב) או שנשחת לפני ב"ד ולא ידעו אם. כתב הרד"ך בית מ' חעפ"י שבעלה ידע שהיחה שבוי קודם שנשחה מאחר שלא היו שהדר ידוע בב"ד בעדי מותרת לו דמכל מקום יש לה מגו שהיתה נשחת נאחר עכ"ל. ונדעתי חניא במחלוקת בעלי חו' רשב"א ור"י בפ' הזהת דף ל' ז"ל ובשובדא דידן לי הוי מייתי מהיק סהדי דהר בי' חד יומא נרחה לרשב"א דשוי נאוקמי חרעא בידי חב"ג דליכא מגו מכל מקום טעמיון נלוק, שהי, שאוכ, נאמן ניחו' זביחי, חיוך במגו דלי בעי חאר בעי חאר לא היו שלך חעול, וכ"ג והיינו בסוף המוכר גבי מפקיד הגל חביחו בשטר וכו' והור"י דלא דמי שכאן חם היו המוכר רוצה לזכות בטענה זו דלא היו שלך חעושה לא היו הלוקח חעבוו שהרי יודע הוה שהיתה אנו עכ"ל. ומ"כ ה"ם שכאן בל"ד לדע' ר"י אין זה סיוד' שהיא, שבוי חותר בה ואם היא נאחנת נאחר חבל הוה ביודע שהיתה שבוי היאם נאחנת בחנו ולדעת הרשב"א היו לדעת היו שהוכר הנו ויכול נחוכרו נאחר דשלי גם נוקה זה שיודע שהיא, שנו נעיקרו ואפוש דלא חיכבת לן אם הה אם נאחר ה"כ היו דיכ' עדי שבוי, יאית לה חנו ניה, ונאן אהר דשלי גם זה ניעל, ועת"ם בם' קנ"ם היו קמ"ו ס"ק י"ח. ואין נהקשות דה"כ הני, בים עדיים שנשבית ים לה חנו שהיא, שאחת ניעול דשב"ג נאחרו בפ' י"ג דף קל"ם נאחור ים לי בעים דנאחון נפיטרה בחנו דנרשתי ודעת רשב"ם דנאהן חיאת הסוחה דנאהן ניהא חנו דנרשתי ודעת חו' שם דגם נאהן חותרת ע"ם ושרי חזרין חנו דלי בעי נשאת ניעול שריא גם נאהן. דשאני שאני היו שהיא, ניסת ניעול שהיאה זקוקה ניבא ע"י הנו דנרשתי ע"י שהיא, ניסת ניעול ואפוש דנא חיכבת נבעל הם נשאת ניעול דשב"ג אף נאהן ואין שנאחן נהוחת, חידי זיקת יבם ה"ב גם נאהן שריא וכמ"ם הרמב"ן שם דנאחן נהנהי ואפוש דנא היכבת לי' נבעל אם היו, נשאי, נאהן ושי שנרם, כדי בנא חזקק ניב, ואנם, ניעול וע"ב חנו מחחיים שהיא זקוקה ניבם ואין שהותרה הותרה שאם היא זקוקה ניבם מפני טע', זו שטען חותרת לף נאהן ע"ם אבל שכא עיקר חיסור היו חנא נאהן ונא ניעול שייך היו שהותרה הותרה: ומיהו נרחה דאם התירוה ב"ד ליבמה ה"ב לע"ב דאם יודע שהיתה שבוי, אפ"ם ב"ד יכולין להתיר היו שלא הי שני עדיים שנשבית ונהב"ד כדין שהיתה ה"ב דשבוי, היה נאחנת לומר נשבתי וטהורה ואין שהב"ד יכולין להתיר ה"ב דשהי ליבא גם זה דאם אפי, בחו אם"ב שני עדיים לא חנא שבעלמה נשאת אם יודע בזה חניא במחלוקת שבין הרשב"ה והר"י ואכ"ם היו שלא הי שיהא חותרת שבוי:

סעיף ה' (ג) האב שאחר שנשבת בתי ופדיתי בין שהיא גדולה. פרק שאחר דף ס"ד חנן קדשתי אח בתי קדשתי, ונרשתי, שהיא קטנה והרי היא קטנה נאחון כו' ונשבית ופדיתי, בין שהיא קטנה בין שהיא גדולה היו נאחון. ובגמ' מ"ם רים, ומ"ם סיפ' ריבה בידו סיפ' לאו בידי כו' והרי בידו לשהיה לחוזר כר"ע דאחר אין קידושין חופסין בחייבי לאוין: ורמיתי בשבה"מ פי"ח מה"ב ז"ל ובאם שחירף בגמ' כר' עקיבא דאחר אין קידושין חופסין בחייבי לאוין רמיתי לחוכרי"ן לב בשטה ב"י ז"ל וכן בידו לחוסרה לזנות כדי שחפסול משום דקא עבר בלאו הנא חחלל אח בחך להזנות, הלכך לאו בידו הוא והא דקאחר בידו לשהיה, נחוחר ופי' רש"י בידי שאם לשהיה לו בעבירה שנרם, שהעפ"י שהוא עובר בלאו אינו לשהיה לו שאשת איש עובר כלל שהרי לא הוזהרו כשהות ליבא לפסולי חנא שחוחר שהשהיה עובר בלאו ע"ל. וכן דבריס חמוהין דשא דאחרינן לא הוזהרו כשהות היינו דוקא לפסולי כהונ, אבל אחר פסולי שהאנשים הוזהרו חליבא אינן

כגון ממזר וכיוצא לף נשים הוזהרו עליהם להשוא הבחול הבחוב לאים לכל טוענין שבחורה כו' והוא מבואר ביבמות פ' יש מותרות ע"ש. ונרחה דהא דהוזהרו נשים היינו אם הנשים בעלמן ניהאו לפסולי קבל אבל הבא הוא כהן אחד שחקדשה ואין אחד מוזהר בזה ואין אחד עובר כלל בשה שחקדש בתו לחוחזר ובתו ג"כ היאם בהוזהרם היין לאחדים הוא שחקדשה לא ולא הי' ות"ם מיהרי"ן לב אלא הוזהרו בבריות ליבא לפסולי בזה ודאי דברי שעה"ח ונאוים דהיא ג"כ מוזהרת מיהו היינו היכא שהיא שחקדשת לחוחזר אבל הבא אחד שחקדשה לחוחזר ואין אחד עובר בזה כלל. וזה ברור. ובשנה לאלך עייחי שבחב ז"ל דש"כ חאי דפריך בגמרא בידו להשיא' לחוחזר לחוחזר דחוריית קאחר דאי לחוחזר דרבן קאחר, יהוי פסולה כחו שבוי, דהוי מדרבן נדשת רבינו ז"ל ש"כ חאי חשני כר' עקיבא דאחר אין קידושין חופסין בחייבי לאוין הא לפי, לר' עקיבא לא אחר אלא בחייבי לאוין דחוריית אבל חוחזר דרבן פשיטא ואאי דקידושין חופסין יש"ם שהקשה חזה להרחב"ם דש"ל שבוי, דרבן. ובשעה"ח סם ז"ל לף זו היא שהקשה בעיני לדעת רבינו דש"כ כי חשני כר"ש דאחר כו' אחאי לא פריך חלחודא דאכחי בידו להשיאה נחוחזר דרבן דקידושין חופסין ופסולה לגמרי ולחרומה ובשלחא לדעת הסוברים דשבוי, היא חלחוריית כחו שנראה חדברי רש"י פ' הגוזל בהאי דאחיל בל הנוחל לל דנורים ים לומר דחש"ם לא פריך בידו להשיאה לחוחזר דרבן דהא לא חשיב אנו לחיוב, לומר דאפי לר' עקיבא דאחר יותר לפוסלה חן החורה לכן לדעת רבינו הקשה כו' ע"ש שהריך: ונרחה לחין כה בידי שאב לחסור בחו לבילחה בפוסלים ואע"ג דשאב זוכה בשתו בקידושי בכסף ובשטר ובביא, היינו בילחה כשרים ולא בילחה פסולים דלפי ח"ש הרחב"ד פי"ט חל"ב כל הנשטלת לבילחה פסולים שרי היא זוהה ע"ש. וה"ל בכלל לא חחנל אח בחך להזוחם חנא דבידי שאב לשהיה לפסולים בקידושין והוסף דה"ל נהוחם וכל שנשאת לפסולים אפילו לא נבעלה ואחאחרלו או נחנרשו נפסלו חן הכהונה ואן החרוחה וכדחנן ביבמות דף נ"ו לחלמה נכ"ג נרוסה וחלוקה לכהן הדיוט כי, נחאחרלו או נחנרשו פסולות ע"ם. והה היו חנא חדרבן וכמ"ם בחשובת חוכר"ח שנין סי' קע"ג דהוסף לפסולות ולא נבעלה היו חנא חדרבן ע"ם וה"ל והמחירו חכמים יותר לכי שקרובה לביאה ע"ם ושמ"ם נם"ק ח': ויתיישב בזה חם שהקשה בחשנה לחלך היין דשבוי, היו חנא חדרבן חחי פריך בידו להשיאה, לחוחזר דלח, היו רוצה לפוסלו חנא חדרבן ושאם חחכל לא חלקה כו' דלכי ח"ם ח"כ גם כשיאלי לחוחזר נחי היו חנא פשוט דרבן דהוסף לפסולות היו חנא חדרבן: ועיחא לייש גם קושיית שעה"ח כי חשני כר' עקיב, חחאי לא פריך בידו להשיאה לחוחזר דרבן דלפי ח"ם נחוסרה נביאת פסולים היו יכול שהב ה"ם לא חחנל אח בחך להזוחם ואפי' לפסולי דרבן היו יכול לחוסרה היין הזוחת הוא חדרבן חנא בידו להשיאה בחוסף וקידושין ויין דאפי' בחוף, היו, נפשטת חנא חדרבן וכמ"ם חוכר"ח שבין ואנשים דקרובה יותר לביאת פסולים ובימות שם דף נ"ח שי חילי חשחחרת לביאת פסולי דאוריית, אבל דרבן לא אכלה וכן פשק הרחב"ם פ"ז חתרומו, וא"כ בחוחזר דרבן לא נפשלו בחוסף וקידושין ודו"ק. ולשטת חו' דש"ל דבחייבי לאוין לא נעשית זונה ועח"ם סי' ו' סק"ג נחי היו רשאי לחוסרה, לביאת פסולי, היין דאסור להאכיל לקטן אפי' חיסור דרבן וכח"ם בש"ע ח"א סי' שמ"ג ע"ם והא חטוח יותר חנא בחוסף וקידושין יכול לחוסרה דשה חין שבת עושה חיסור היין דהיא חיאה חשקדשה עלאה חנא שאב הוא החקדשה לפסולים לחוחזר ואכ"ם לא פריך חנא דבידו להשיאה ובשאב נחי היו עושה חיסור וכח"ם ושמ"ם לא פריך חנא דבידו להשיאה לחוחזר ותבשל לחרומה ולכהונה ע"י חוסף לפסולים הם היו חנא חדרבן וכשיאלי לחוחזר דרבן לא חיישין שמא יחזור ויהא פסולה כחו שבוי, דהוי מדרבן ולכהונה ע"י חוסף לפסולי הם

סעיף י"א (ד) וי"א דע"י נפשית חסורה חפי' לבעלה ישראל שנת רש"י פ"ב דכחובות דף כ"ו חשוח שמא נחרנית בחחת וכן פי' רש"י בע"ז ד"ף חין חעוידין חשוח החופקרת לזנות חיישין שמא נחרנית בחחת חכן ע"ם: והרשב"ח בחידושי הקשה חבשוי, דחוחרת ישראל ולא חיישין שמא נחרנית בחחת חן הביחות וכן חסחר לחחשורום: ושנת חוס' דע"י נפשי' חסור, ישראל דחיישין שמא נחרנית כדי לחנות חן שנא ישראל ע"ם וגם זה הקשה הרשב"ח דכיון דהוא ריעי מחחת כחד חותרת ליסראל ע"ם. ושמע חדבריו דכל שהיא טושה חותרת היא לבעלה וזה שנא

כדברי מוהרי"ק סי' קס"ז בתשב שזיתה תחת בעלה ברעון והיה לה ידעה אם יש היסור בדבר אם יחשב שוגג ובעלה שם דכיון שהיה מתכוונת למעול מעל בתשב והעלה בו מעל כתיב וע"ש שהביא רמי' מהמי דמגילה כתשר תבדתי לעד תשתא בתוגם ותשתא ברעון כו' ולא עתה שום היסור ולא סי' בדבר תפי' נדוד עביה אלא מעה רבה עתה שהילה את ישראל כו' ובפרט דקרקע עולם היתה וע"ש שהאריך. ומ"כ ס"ג היכא דאתרמית כדי למלא מן שלא יסרגה תפי' לא עתה היסור תפי"ם על בעלה נאסרת. ולולי דברי מוהרי"ק לפי שטת תום' דאסרת על בעלה היכא שאתרמית שלא יסרגה ולא עתה היסור ותפי"ם נאסרה על בעלה. אלא דאדברי תי' בע"ז דף כ"ג ד"ה תדע דע"י נפשות מחמת פחד נתרמית לו ותובעתו ט"ם וכ"ג שהיא תובעתו היסור יש בדבר שברי זה שהביאה חותי עלי' תיסרג ולא תעבור: ובשטה מקובצ' דף ג' גבי ולדרום לתו דאול' ברי ע"ם כתב בשם המאירי דבתשב תפי' מבילתו עלי' נמי תעבור ולא תיסרג ע"ם בלשון אחר. ושטת הפוסקים היינו כן שלא בתשב נמי ע"י מעשה עלתה תיסרג וכיון דמבילתו עלי' ודאי נאסרה בעלה ו"ל: (ה) ולהתירך תף לבעלים כהיא בד"ה ז"ל אבל אם היתה יכולה לברוח ולא ברחה דאפי' לבעלה ישראל אסורה אחרת בגזירת הוסטרייך סותרו עפ"י גדולים ג"כ לבעליהם אפי' לכהנים ואפשר נתנו סי נבי אחתלות לדבריהם, וע"ש בת"ם שהאריך ול"נ דאפשר בשגדולי' שהתירו ללו מדינא אלא משום טוך שעה ברחו שים ת"ו לחום לעתיד לנשים שאם ידעו שלא יחזרו לבעל נעוריהן שלא יקלקלו ולכן הקילו ואין לומר כן דים להקל בחשב היסור דאוריתא ו"ל דשאני להא דאמרינן כל דאתקדם אדעתא דרבנן אקדם ים ביד ד"ד לאפקועי קידושין מיניהו ושוי כפנויות ולף שם זעתו מותרת לבעליהן כ"ל עכ"ל: ודברי ד"מ לא הבינתי דהא נבעלה לפסול אפי' פנוי' נמי נפסלה לכהונה ו"כ מה בכך דאפקיעו לקידושין לעשותן כפנויות ועיין ר"ן סוף נדרים בחשב שאומרת טמאה אני לך ע"ם ואמ' לאפקעינהו רבנן לקידושין מיני' והקשה בחשת כהן ובפסול לה לאפי' פנוי' נאסרת אחי היכא לאיתר ע"ם ול"ע: (ו) אבל אם נתייחדה עם כותים. כתב בפ"ג בפ"ל מיתון ז"ל זה משמעו בכתובות פ"ק סיתה מדברת עם ה' ואחר לה מה טיבו של אים זה כו' ר"ג ור"ח לומרי' נאחי' מה מדברת זעירי אחר נסתרה הני מילי נסתרה עם ישראל אבל נסתרה עם העכו"ם הרי היא כבנוי' ופסולה לכהונה עכ"ל ומוהרי"ק סי' ק"ס הביא דברי הב"ג וכתב עלה ז"ל ומשמע לכאורה דפליג אכל הני דבוותא דלעיל כו' אכל אקום היה קלת נראה לומר דלא פליג ולהעמיד הני דהב"ג דוקא לאוסרה להשבא לכהן אבל אם כבר נשאת היא נאסרת על בעלה עכ"ל: ובפ' בית אחיר הקשה בפשה דאחר דביעה ר"פ אין מעמידין הא לכתחלה ואפ"ה דיעבד ואפי' היאדה אפי' אתן לה אתייחד אבל היא אי אחר דרב במתני' על העריות ואתן אבל השבא ע"י אחון אותרת לבעלה אבל כו' ובשה לקרבן הרי הוא לכתחלה כאן אבל בשתייחדה עם העכו"ם להשבא לכהונה וע"י אחון אותרת לבעלה אבל היא נאסרת על בעלה ע"ם: ונראה דגם להשת בת"ג הא דאסרת לכהונה ע"י יחוד אינו אלא אפי' אתן יחסין ובדלי' אם פ"ק דכתובות בשה דאחר זעירי נסתרה ופריך והא אין אוסרין על היחוד אלא כר' יוסוע ואסיק אעלה אבל ביחסין וכאן' אם דאין אוסרין על היחוד ע"כ אייר בפנוי' דאי בשתא אים היכי קאחר אלא כר' יוסוע ואסיק אעלה אבל ביחסין וכאן' אם דאין אוסרין על היחוד ע"כ אייר בפנוי' דאי בשתא אים אין אוסרין על היחוד אלא אסרו אלא לכהונה והוא אפי' אפשר אעלה יחסין אבל היכא לאיתר אפשר אעלה יחסין אותרת אפי' לכתחלה: (ז) אזהו אם נתייחדה לשוס זעות אים להחאיר בחוסרי"ק שורם ק"ם אם כתב לייאב דברי בת"ג דלא נימא דפליג על כל דבוותא בחה שכתב לאסור בנתייחדה עם העכו"ם וכתב בתחלה דבת"ג אייר בנתייחדה לשוס זעות לכהן עוד כתב דבת"ג אייר בנתייחדה לשוס זעות דהיינו שחדברת עמו דברי תפלות וזעות ע"ם ומזה הסיג בחלקת מחוקק על הרמ"א דחוסרי"ק לא אייר אלא לכתחלה ואפי' בחדברת דברי זעות אינו אלא לכתחלה ע"ם וב"ם בת"ק ל"ד כתב דחוסרי"ק בתי' הסני בנתייחדה לשוס זעות אוסר אפי' בדיעבד לכהן ע"ם: ובחוסרי"ק בת אם חפרש הא דאחר זעירי חחי חדברת נסתרה הא דלא חני נסתרה דהוא לישנא חעלית לה אפי', בימוד בעלמא לכתחלה לא חשמע לכהונה: (ח) על

אלא משום דאין חוסרין על היחוד אפי' לר' יוסוע אלא כשחדברת עמו דברי זעות ותפלות וכתב עלה ז"ל וכ"ת א"כ יקשה מאי פריך לזעירי דאחר חדברת נסתרה אדרב דאחר אלקין על היחוד דאורייתא ואחר כך נסתרה ורב דאחר אין חוסרין על היחוד היינו דוקא בימוד בעלמא יש לומר דדייק לישנא דרב דאחר אלקין על היחוד ואין חוסרין על היחוד דתרי זיחי על היחוד לאו לי סכי הוי לי' לאיתר אלקין על היחוד ואין חוסרין אבל לא אלא חוסרין על היחוד ואפי' בימוד בכל דהו לאיכא רגלים לדבר שנתייחדו אדעתא דזעות ואין חוסרין על היחוד ואפי' בימוד אדעתא דזעות ות"ל דביחוד כל דהו לא סי' אלקין כי אם בדאיכ' רגלים לדבר דאדעתא דזעות נתייחדו כ"ם דא"ם טפי דהו נוכל לומר דלאו אינשא דיהורא פריך כו' ואכל אקום אאי דיוקא דדייקין יתורא דיעבד דאדר ואחר אין חוסרין על היחוד דיוקא אעלית סוא שברי כיוצא בו דקדק רבינו אאיר בפסק הלכה בעין אותיות שדבוקות בתפילין ומזוזות להאיר לתקנם אפי' אחר שכתב שתיבה או אפילו שלאחר כן בא"ם ברשב"ץ בשם רבינו אאיר ז"ל שדברים בירושלמי דמגילה חולין בספרים ואין חיזין בתפילין ומזוזות אשמע דוקא חולין סוא דלא כו' ושרי לך בהדיא שדקדק כיוצא בזה שדקדוק אחם שדקדקתי עכ"ל: וכיון דדייק אשא לאין חוסרין על היחוד דאיירי לשוס זעות וכ"ם אוסרי"ק ושלא אשני אעלה בייאסין ואינו אלא לכתחלה בפנוי' אבל בדיעבד אין חוסרין דשא אחר אין חוסרין על היחוד אפי' בנתייחדו לשוס זעות וע"כ שא דאין חוסרין על היחוד איירי בשתא בת"ם ושכח דאיירי בדיעבד חוסרין. ואפשר דאשרם לשך דאין חוסרין על היחוד לאו לכאן אייר אלא אין חוסרין על היחוד בפנוי' אבל בדיעבד אין חוסרין דשא אחר אפי' בנתייחדו לשוס זעות וכ"ם אוסרי"ק ושלא אשני אעלה אשני בייאסין אבל בדיעבד אין חוסרין דשא אחר אפי' בת"ם ושכח דאיירי בשתא בת"ם ושכח דאיירי בחדברת עמו דברי זעות ושא דאחר זעירי אחדברת נסתרה לא נודע בדיעבד שהוא פסול לה ואיכ' שפק ספיקא עד דאי' אחדברת לשוס זעות דה"ל כאו דאוס אעלה אבל נתייחדה עם פסול לה אפי', בימוד בעלמא לכתחלה לא חשמע לכהונה

אלא משום דאין חוסרין על היחוד אפי' לר' יוסוע אלא כשחדברת עמו דברי זעות ותפלות וכתב עלה ז"ל וכ"ת א"כ יקשה מאי פריך לזעירי דאחר חדברת נסתרה אדרב דאחר אלקין על היחוד דאורייתא ואחר כך נסתרה ורב דאחר אין חוסרין על היחוד היינו דוקא בימוד בעלמא יש לומר דדייק לישנא דרב דאחר אלקין על היחוד ואין חוסרין על היחוד דתרי זיחי על היחוד לאו לי סכי הוי לי' לאיתר אלקין על היחוד ואין חוסרין אבל לא אלא חוסרין על היחוד ואפי' בימוד בכל דהו לאיכא רגלים לדבר שנתייחדו אדעתא דזעות ואין חוסרין על היחוד ואפי' בימוד אדעתא דזעות ות"ל דביחוד כל דהו לא סי' אלקין כי אם בדאיכ' רגלים לדבר דאדעתא דזעות נתייחדו כ"ם דא"ם טפי דהו נוכל לומר דלאו אינשא דיהורא פריך כו' ואכל אקום אאי דיוקא דדייקין יתורא דיעבד דאדר ואחר אין חוסרין על היחוד דיוקא אעלית סוא שברי כיוצא בו דקדק רבינו אאיר בפסק הלכה בעין אותיות שדבוקות בתפילין ומזוזות להאיר לתקנם אפי' אחר שכתב שתיבה או אפילו שלאחר כן בא"ם ברשב"ץ בשם רבינו אאיר ז"ל שדברים בירושלמי דמגילה חולין בספרים ואין חיזין בתפילין ומזוזות אשמע דוקא חולין סוא דלא כו' ושרי לך בהדיא שדקדק כיוצא בזה שדקדוק אחם שדקדקתי עכ"ל: וכיון דדייק אשא לאין חוסרין על היחוד דאיירי לשוס זעות וכ"ם אוסרי"ק ושלא אשני אעלה בייאסין אבל בדיעבד אין חוסרין דשא אחר אפי' בת"ם ושכח דאיירי בשתא בת"ם ושכח דאיירי בחדברת עמו דברי זעות ושא דאחר זעירי אחדברת נסתרה לא נודע בדיעבד שהוא פסול לה ואיכ' שפק ספיקא עד דאי' אחדברת לשוס זעות דה"ל כאו דאוס אעלה אבל נתייחדה עם פסול לה אפי', בימוד בעלמא לכתחלה לא חשמע לכהונה: (ח) על

הזוגה לו על הנדוסה. פ' עברה יוחסין דף ט"ז לחמר רבא דהי תנא ליסור חל על ליסור לית לי' בליסור מוסיף לית לי' למימנה להסורה לכ"ג ובריה לכהן הדיוט ס"ל גרוסה מנו דחתוסף לה ליסורת לגבי כהן הדיוט לחתוסף לה ליסורת לגבי כ"ג כי' הלה זונה ולי ליסור מוסיף ליח בה לחר רב הנה בר רב קטינא הוחיל ולה זונת פוסל בישראל ופי' רש"י כגון שם זיבתה תחתיו ונחברה על בעלה חע"ג דהלי זונת ללו תחת בעלה ליכו בה זונת לחכהן בי' מוסיף בעלמא ע"ש: וגדלה דלבטת הרחב"ם דס"ל חכל חייבי למיון ס"ל זונה ל"ב ס"ל נמי ליסור מוסיף לחבל לבטת ת' והרח"ם ובטור דזונה ליו הלה מחייבי כריתות ומיתות ב"ד לחבל חבחר חייבי למיון לח הוי זונה ויהי' פסול לכהונה הלה מדבתיב ובת כהן כי תהי' לחים זר ולכהונה ילים בק"ו מגרוש' דמותרת בתרומה ואסורה לכהונה והחרכו בזה בסי' ו' סק"ד ע"ש ול"ב הלי לחו ליסור מוסיף הוה ולינו חל על ליסור חללה דדוקה זונה הוה דס"ל מוסיף חבוה בהם זונת פוסל בישראל וכמו שפי' רש"י: ובזה לפבר ניישב קושיית תו' ביבמות דף ת"ד ד"ה ס"ג כיון דבה עליה עבמה זונה ע"ש למה לי לבתב רחמנה זונה לח יקחו כיון דזונה לסורה בתרומה ק"ו לסורים לכהונה מגרושה דבריה בתרומה ואסורה לכהונה כו' חע"ג לחין מזכירין חן סדין קחמר הבם דגילוי מלחה בעלמה הוה ע"ש. ולפי מ"ש ל"ח לישוי לקי חבוה זונה חע"ג דלסורה בלחו הכי חבוה חללה דליסור זונה ס"ל מוסיף הישול והם זונת פוסל בישראל חל על חללה: (ט) ובהן גדול בבה עיינן לו על המימנה לו בבעלה ובה עליה. כתב בהייבי לחיין בה עלי, וגבי בעולה דחייבי עבה כתב לו בבעלה חבוה דלם בה על בעולה בלה בדרך ניישוין דהייבו בלה קידושין לה חילוה וכמ"ש הרמב"ם פ' י"ח מה"ב דלם בעל בעולה בלה ניישוין לה חילוה ע"ם והרב המגיד כתב בם ז"ל פשוט הוה דהע"ג דקי"ל יש חבל מוצבה לת הבעולי כמ' לחעלה דוקה בוצבה לפי שעבר על עבה דבוה לבם בבתולי, יקה והוה עבה דבחוה לחבל לם בה על הבעולה בלה בדרך ניישוין לינו מוסר בה יותר מלדם לחר ע"ל: ובבעה מקובלת גרלה הוקן בזה ע"ם ר"פ לנו נערות דף ל' בבה דלחרו בם ליכה ביבמו בעולה לכ"ג ופי' רש"י בלין בה ללו דלמנות וגירושין חלה עבה דבתולה יקה ולה בעולה ול"ת יש כלן ללו דוקה לה לבבלן תנה דלחר בנוי הבה על הבעולי, עבלה זונה חלה ר' לישער ילית הלבתה כויתי' ולין זונה חלה הבעלת לפסול ובבעולה בלה בדרכה דלי בדרכה תו ליכה קנס כו' ולי קבוה לפי' רש"י דבעולה בבר הרי זו בביאה בבה עלי' כ"ג ונעבית חללה ותו לין לו בה הוי' י"ל כיון דבבעה בבה עלי' הי' לו בה הוי' חע"ג דלחבר גחר ביאה לין לה בה הוי' חייב בקנס הכ"ל. ומבואר הס"ל דבעולה לכ"ג לם בה עלי' ונעבית חללה לפילו בה עלי' בלה בדרך ניישוין: וע"ם הרב המגיד ופשוט הוה דחע"ג דים חלל מחייבי עבה דוקה בוצבה לפי שעבר בעבה קבה לי דהה בקידושין דף ע"ה ומוד' רבה בכ"ג בחלמנה בלם בעל ולה קידוש בעוקה ולה יהלל זרעו בעמיו לחר רחמנה יהרי חילל וע"ם וגבי חלמנה נמי כתיב חלמנה לה יקה ח"כ נימא נמי דבעי דרך קידושין וכמו בבעולה דכתיב בבתולים יקה הייבו קידושין ובפרק הבבע"י דף ס' הס"ל לרחב"י ים חלל מחייבי עבה מ"ט דרחב"י דכתיב חלמנה וגרושה וחללו וזונה לה יקה כי לם בתולה מעמיו וכתיב ולה יהלל זרעו בעמיו ח"כ מ"ם דבחייבי לחיין עובר בלה יהלל גם בביאה, גרידה וח"כ ס"ם דבחייבי עבה יעבור בלה יהלל בביאה: ובמבעה למלך פי"ז מח"ב ז"ל סוב סחיר ד' לת עיני ורחיתי סוגיה לחת פ' הבע"י דף ס"ח הם פרי תניה ר"ח חומ' כהן לה יבה לת הקטנה כו' חמר רב חלה בר מהבה הכה בכ"ג טסקינן למיתת קני לה לכי גדלה בעולה היה כו' ודע דמליבה דרב חלה דקחמר למיתת קני לה לכי גדלה בעולה היה מבטע לליכה קפידה הלה מחה בייקיים חותה מבגדל' היינו בקושה חותה מדין תורה ומצה כונס לת הבעולה חבל מחה בייקיים חותה בעודה קטנה ליכה קפידה דלף דניחה דישוין חלו לה הביאה מכל מקום לה עבר בעבה דבעול' דבעול' כיון דלה חביב ניישוין וס"ל דלה מוזהר כהן על בעול' הבעולה בלה ט"י ניישוין יותר מבחר וכבדת רבינו לפי' בלה ט"י ניישוין הסולקים דס"ל לחסור לכ"ג לבעול בעולה חפי' בלה ט"י ניישוין חלי חרי, לכי גדלה חיפוך לי דבקטנותה נמי ליכה חיסורת דלה חהני חהני תקנתה דרבנן להפקיע חיסור תורה כי ליכה דלה חהני לגדלותה וזו היא רחי' נכונה לסבדת רבינו והנה רחי' זו נכונה

עד מאד ע"ל: ועיין בבטה מקובצת פ' חלו נערות בהה דחי' בם בעולה לכ"ג ע"ם כתב בבם הרחב"ן שהביא דברי הר"ח בפי' דחיירי בבתולה שבא עליה כ"ג ומכאן ואילך בעולה היא וקיימא עלה בחיסור עבה והא דתניא התם ביבמות חוטת עלמו ומפותה עלמו לא יבא והם נבא נמי הא מוקמינא התם בגמ' ומינאה בגט והא דתני הם נבא נמי לומר שהיו מבלי קנס בתפותה והא דתניא חידך חוטת חבידו ומפותה חבידו והם נבא רחב"י חומר הולד חלל ומפרש טעמי' משום דים חלל מחייבי עבה ולא קתני בחוטת עלמו שהולד חלל לחו משום דלילה חיסור עבה הלה משום דסופה להיות בעולה תחתיו אין הולד חלל ויהיה עלמה הינה מתהללת שהינה דומה לחלמנה לכ"ג בעל"ל וכ"כ הרחב"ן בחידושיו ליבמות דף ס"ט ע"ב: ולפי"ז יתיישב דעת המולקין דס"ל דעובר בעבה לבעולה לפי' בלה ע"י ניישוין דלפי מ"ם טעמה המולקין היינו משום דכתיב נמי יהלל זרעו דלחלולו קלי וכמ"ם רש"י ביבמות דף ס' לה יהלל זרעו בעמיו לחילולו קלי ופי' רש"י לחלולו קלי ולפי' בבתולה ולה בעולה דעבה הוה ע"ש. ומ"ב גבי חלמנה וגרושה דכתיב נמי לה יקה ולפי' שבי בעל ולה קידם לוקה ומבוה דכתיב לה יהלל וס"ג בעבה דבתולה נמי כתיב ולה יהלל: ומ"ם בב"ג בבבה חת הקטנה בעודה קטנה ליבה חיסור כלל דס"ל בעולת עלמו ולית בי' משום לה יהלל דהין הולד חלל והיה עלמה חינה מתהללת הלה לכי גדל' נמי דלה יהלל ליבה חבל עובר בעבה משום דכתיב בבתולי' יקה דהוה בעולה קידושין ובעודה קטנה ליבה חבה ומשום היולל נמי ליבה דס"ל בעולת עלמו חבל בעולת חחריה דהולד חלל והיה עלמה מתהללת מ"ב לפילו בלה קידושין ליבה חבה משום חבה בבתולי' יקה חית בי' משום חילול ומלוה מהייבי עבה הוה ומ"ם בתב"ל דלמי לסתור דעת המולקין לפי מ"ם הין בו דלחיה לסתור והוק: (י) אבל הן הניישוין לעב"י בלה נבעלה בתהללה. ולפי' עדיה מעידים בלה נבעלה והעת הב"ז בזה דהיינו חלה להומרת וב"ם כתב לבטת הו' דתתהללה בחופה בלה בימה לרב דחית ליה יש חופה לפסולות ביבמות דף ס"ז ותתהללה מהמת הופה ובני חללים בודלי ומותרים לעלמו ע"ש: ובבעה"מ הביא דברי מוהר"ח שהן שכתב בסי' קע"ג דהופה לפסולות ולה נבעלה היינו חלה מדרבנן ומחמירו חכמים ייתר לפי בקריבה לבילה ומבינו דבה בתחרלו חו נתגרשו תי לה נתגרשו בייך בעמת דמסתמרת לבילה פסולה ביון דבבר מתו חע"כ דניישוין משוי לי' בבעולה ומדינה פסלי ע"ם והיינו מוכרח ליתר הופה דקדושה ממש לבילה פסולה המחילו בה מכחים לפיסלה לבועל חפי' מתו חו נתגרשו ולע"ג דבקידושין גרידה לת"ד מסתמרת לבילה פסולה ס"ל בחתו חו נתגרשו כבשרה חיכה למיתר הופה דקדושה יותר לבילה פסולה לה מהני מתו חו נתגרשו ולין לסס סיתר לעולם ועמ"ם בפ"ק ג':

סעי' י"ד (יא) או על יבמה לבוק עמ"ם בסי' ו' סק"ג:

סעי' ט"ז (יב) בלם חללים עד סוף כל הדורות רפ"ק דמכות בבה דתנן מעידין חנו בחים פ' שהוה בן גרושה ובתו' שם ז"ל תימה כיון דלם הוזמו לין נעשין בן גרושה מ"ב לין יעשה על פיהם בן גרוש' והא ס"ל עדות שלי לחתם יכול להזימה ותירלו כיון שלוקין הוי שפיר כלבר זומם ושי"ל דגבי עדות בן גרושה לה לימלה ליסור עבה לולה משום דסופה להיות בעולה תחתיו לין הולד חלל ויהיה עלמה היה מתהללת שהיה דומה לחלמנה לכ"ג ובע"ל כיון שלוקין הוי בעדות שלי לחתם יכול להזימה ע"ש: ורלייתי בבבה בקובלת פ' מרובה דף ע"ד ז"ל ס"ל חלו בייתן להזהרת ליתת ב"ד כו' דעדיה זוממין שלוקין משום כלבר זומם כגון שהעידים על פ' בחייב מלקות והוזמו והוה ניהו דהבבב קום לר' עקיבא התם וגם לה בעי התרלה כדתפרש פ' חלו נערות דבעי למיקטל בלה התרלה לבל בן גרושה ובן הלוה דלקי על עין עדו' בקר הלי חלו קנסה הוה וכן בעי התרלה כבלר חייבי מלקות תוספת שהן ל"ל: והוה תמוה דהא ב"ם ערוך בם כתובות דף ל"ב דגם בעדות בן גרושה לקי בלה התרלה ע"ם בגמ' מי ליכה מידי דחינהו בעי קטלי בלה התרלה וחינהו בעי התרלה והא בעינן בלבר זומם לעבות לחחיו וליכה מתקוף לה רב סמא ברי' דרב ידמי' הלה מעתה בן גרושה ובן הלוה דלה מכלבר זומם הא מתבבי ליבעי התרלה חלר קרא מבפט חחד יכי' מבפט הבוה לכלבם ופי' רש"י מבפט הבוה כיון דרוב זוממין לחו בני התרלה ניהו הי חלו בעי התרלה ע"ל ע"ם וחבומר להביא דגם בעדות בן גרושה לקי בלה התרלה:

סעי' י"ן (יג) כותי וטבד הבה על בת ישרחל נסתפקתי בחומר שבא על ישרחלית הם פוסלה לכהונה לפי מ"ם בחרבבי פ' המולן בבם כ' חברהם חרעגנשפורק

דיבמה שנפלה לפני מומר דתימה הוא מי בעי חפי' חליצה דבמקום ערוה קיימא משום דסגיבעלת לגוי קנלין פוגעין בו וכיון דהוי כערוה פוסל נמי לכהונה. ולפי מה שאמרו ביבמות דף ס"ט בטעמא דגוי ועבד הבא על בת ישראל דפסלה מכהונה דכתיב ובת כהן כי תהי' לאלמנה וגרושה מי שים לו לאלמנות וגירושין ילמו נכרי ועבד שהין לסם לאלמנות וגירושין ע"ש ומומר ים לו גירושין וכמ"ש בתס"ד פי' רכ"ג דמומר שקידש לכ"ע קידושי קידושין ע"ש אלא דאכתי ים לומר דפסלה לכהונה משום דנפקא כל הפסולין מדכתיב כי תהי' לאיש זר וליף בק"ו מתרומה ע"ש דאמרי בש"ס נכרי ועבד דלאו בני הוי, ניחו לא אתי מכי תהי' יהלו נכרי ועבד דלאו בני גירושין ואלמנות אבל מומר דבר קידושין שפיר מצין לאילף מכי תהי' לאיש זר אלא דבזה בעי זר מעיקרו ולאפוקי מהזיר ברוסתו וט"ש ומומר נמי לא הוי זר מעיקרו: ואיברא לפי מ"ש הרשב"א בקידושין פ' הערל בהא דפ"ד פוסל מכהונה ואינו זר מעיקרו וכתב שם משום דבפסולי קהל לא בעי זר מעיקרו ועמ"ש בסי' ו' סק"ג. ולי"כ לי נימא כדברי המרדכי דאית לי' דין עכו"ם וקנלין פוגעין ח"כ ה"ל מפסולי קהל ולא בעי זר מעיקרו: ובתס"ד סי' רכ"ג כתב שם בשם גדול א' ז"ל ועל דברי ר' מברהם הסיב דכל ימיו תמה על דבריו דמשום לביאת גוי כמו ערוה דתו' פ"ק דיבמות כתבו בשם סיועיית דמדאורייתא, אינו אחזר אלא מדרבנן כיון דבגעב' ביאת היתר הוא וט"ש: לפי מה שאמרנו לעיל סי' ט"ז ס"ק ד' דדוקא בנכרית ביאה בגעבה ס"ל ביאת היתר אין בתורה אבל ביאת נכרי אפי' בגעבה אסור אין בתורה ע"ש לא קשה מידי דאשום לי' ביאת אומר לביאת עכו"ם· עוד שם כתבנו דבפרהסיא קנלין פוגעין בו ובגעבה עושו כרת בידי שמים ע"ש. וא"כ בגעבה נמי ביאת איסור אין בתורה היא. וא"ש דברי ר' מברהם מרעגנשפרוק: אמנם בפ' המוקן שם דף מ"ש מיתבי כותי ועבד הבא על בת ישראל הוא אומר ר' שמעון בן יהודה אומר אין אחזר אלא ממי שאיסורין איסור ערוה ועשה כרת ע"ש ואשה מבואר דביאת כותי לאו איסור ערוה היא: אלא דאפי' לדעת התס"ד דגוי ואומר אין איסורן איסור ערוה דכיון דבגעבה אותר אודה דעל כל פנים אסור אדרבה וא"כ אפשר דפוסל נמי לכהונה כמו בביאת שאר פסולי דרבנן דאף לדעת שרמב"ם עבד ושפחה אותר אין בתורה ע"ש פי"ג מא"ב וכמו כן כתב שאם נבעלה ננתין עשאה זונה ורמב"ם ס"ל דנתין אינו אלא מדרבנן וא"כ אפשר דביאת אומר נמי פוסל לכהונה מדרבנן כמו ביאת גוי ועבד ונתין ול"ע:

סי' ח' סעי' ג' (א) **הרי** סבן ישראלי והיא שטת שרמב"ם דגר שנשא ישראלית ה"ל ישראל ואסור בממזרת ודעת שר"ן כיון דים קידושין ואין עבירה בולד הולך אחר הזכר וגר הוא ואותר בממזרת ע"ש ס"פ המומר ועמ"ש בסי' ד' ס"ק ט"ז:

סעיף ד' (ב) כל הנשאת באיסור הולד הולך אחר הפגום עמ"ש בסי' ד' סק"ח:

סי' ט' סעי' א' (א) **אבל** אמני ים לה כתובה: בתו' פרק הבעל"י דף ס"ה ז"ל ואיכו תימא דהשתא לעניו איסורא לא אמרינן אלמוד נמים למתרע רובא ע"י למתחזיק בתרי זימני ועניו אמונה אמרינן אינסא אהאי רובא חע"ג למיתרע בתרי זימני ובעלמא אמרינן אינסא למזלין בתר רובא באיסור, ועניו אמון לא אזלין ע"ש: ועיין ב"ש שכתב בשם הב"ח דסיא מוחזקת כיון דהכתובה בידה אמרינן שטר העומד לגבות בגבוי דמי וכתב עלה שהוא תמוה דהא ב"ש ס"ל כן ועיש הלכתא כוותי' סוב דאיתי קושיא זו בתכובת שטר אפרים ע"ש· ובמרדכי פ' אלמנה ניזונית ז"ל ועוד דאי, דגבי כתובה אזלין בתר רובא פ' הבע"י נהניסי לא תנשא ואם נשאת אמי שאין ו בניס תנא אלא בכתובה אבל אמני ית לה בכתובה אלמא חע"ג דגבי איסורא מחזקין בתרי זימני וכויא אזקת עקרה לגבי אמון לא הויא מוחזקות עד תלתא זימני וטעמא כדפי' ר"י ז"ל התם אזלין בתר רוב, ורוב נמי שאין עקרו, יולד בתרי זימני וכתובה היינו טעמ' דאיכא מעשה ב"ד דכתובה וכמוחזקת היא עכ"ל ובאמרו הדברי, בק' ס"ם ס"ח פכ"ד דחע"ג דבפלוגתא דב"ש וב"ה גבי כתובה לענין סוטה שאינה סותה דאינה נוטנת כתובה אפ"ה אכסן לכמה דברים דאית לן בגבוי וכמ"ש גבי מגו להוציא דהיכא דאיכא אסורא אאורי מגו להוציא וכבר הקשו מיהרי"ן לב בזה דהא אמן ק"ל כבית הלל דאמרו בגבוי וא"כ היכי אמרינן מגו להוציא בסטר כיון דק"ל דאמרו בגבוי והשיגו בתקפו בהן והביא רמי' מתשובת הרמב"ן סי' ז' ז"ל ולא אדעתא לסטרא בהשם כזה לפי שהסטר מוחזק הוא ביד הבעל וכאלו האמין הסכותב בו מוחזק ביד כו' וטעמא דאלתא משום דסטרא מוחזק הוא כו' ולא כמו שנראה מתם קאמר דליכא למיחר דסבר ב"ש ועבד כב"ש ולא אדאמרן עכ"ל הרשב"ן וכי היכי דהשיב מוחזק לעניו אגו להוציי ומשום דכל היכא דאי' ספיק, אתם לא אמני סטר להיות כנגבי אבל היכא דאי' אגו אמני סטרא דליכי מוחזק ס"ס לעניו רובא אמני סטרא להיות מוחזק וע"ש שהאריכו:

סי' י' סעיף ג' (א) **המוציא** את אשתו משום שם רע פי' הסולה דף מ"ם אמר רב יוסף בר מניומי אמר רב נחמן ואו' שמאר לה משום שם רע אני מוציאך משום נדר אני מוציאך קסבר טעמא מאי משו' קלקול' ואי אמר לה הכי מציא מקלקל לה אי לא אלא מאי לקלקל לה: וכתבו תו' שם דהשתא זו היוי אלא לבא בעלמא ולא שיהי' הגט בטל ובני ממזרים דהא לא אמר על מנת וט"ש שכתבו דאע"ג דבשעה דוכתי אסני גילוי דעת כאן סטר מברהת הכא ליכא למיחר הכי מדבעי לה לר' אחיר תגלי כפול לכך נרש' דאיכו אלא לבא בעלמא, ורש"י פי' דאפי' יאמר אלו הייתי יודע אינו נאמן כיון דידע שאסור להאזירה ולא אם לאמתין ולבדוק אחר שדברים גילה בדעתו שלא היתה הבועה עליו ולר' אחיר דבעי תגלי כפול כי לא כפלי' לאלתי' אפי' לבא ליכא כו' והא דקאמר ר' אחיר כל נדר שנדר אדריך אקרית אכם לא יהיו היינו דכפלי' לאלתי' ולא כפלי' לתגלי' דאי כפלי' לתגלי' אינו מועיל אם שלא יאזיר לבעולם היכ' קלקולא ע"ש ובאו' פ' אחדיר דף ע"א ד"ה אשום שם רע כתבו ג"כ הכין ע"ש: לאאם אלמנן רש"י גבי חיילנו שם גרש' דגר' אחיר דבעי תגלי כפול היינו דכפלי' לתגלי' שם יהיו לא אמרי חיילנות לא יהי' גט ע"ש: ולפי"ז יתעורר קושיות תו' אם מאי שנא יהיו ושוד דהא אדברי רש"י גבי חוליה אשום שם רע ואשום נדר דלא יהיו יהיו היינו דאחיר קלקולא וכת"ש אאפרשים בשטת רש"י ואקשיתי אאנ"ג אם כי תגלי כפול אאתם אם אאי קלקולא אדינא ואי אם לא כי תגלי כפול אאתי סוי קלקולא אדינא ואי אשום דסוי גילוי דעת אא"כ לאתם לי כפלי' לאלתא: וברא"ם לפי א"ם סר"ן בהידושי פרק הסולה בסוגיא שם ואוא שאמר לה אשום שם רע ז"ל וכי תימא כפלי' בכא"ג לר' אחיר אאי הוי ואא איכו אלא לבא בעלמא, ואי אתגלי גמור כי האם כי היכא דבעינן כפילה י"ל דכי בעינן תגלי גמור היכי אילי בדבר שאפשר לקיימו או לבטלו אתגלי ב"ג וב"ר אבל אגרש על דעת אם שעבר בגילוי דעתא בלאוד מיפסל אלא כיון דעת לי' לר' אחיר אכלל לאו אתם שומע הן בעי בכילה עכ"ל: ובאשנה לאלך פ"י אסל לישות ז"ל נסתפקתי בשה דאאריכן דכל תגלי שאינו כאגלי ב"ג וב"ר הינו תגלי אי הוי דוק' באגלי דלבשה כו' אבל באגלי לעבד לא בעינן אשפטי תגלים ויש בעש לאלק. דבשלאת כשאגלי הוא בלעבר כגון אם עשית דבר זה אאותאה שעה נאבר האבר אם נאקיים האעשה או לא אם עוך בזה בכילת האגלי והשברת היאה נכוסה בעיני אלא ברחיתי פרק האומר דפריך לר' אחיר דבעי תגלי כפול אקרא דסיטה דסאם ליכא כפילת האגלי ואאי דבעי תגלי כפול אאי' כפילת האגלי ואאו' סקשו שם לאכתי הוי לאו קוד' לאן ואדאקו באיבן קושי' זו אכל הני מוכא דאף באגלי לעבד, בעינן אשפטי האגלי דהא אגלי סוטה אגלי לעבד הוא וסיום ז"ל עדיין לא נאקררה דעאי ע"ש. ולפניו אבואר דעת הר"ן דבאגלי לעבד לא בעי אשפטי אגלים אלא לר' אחיר בכילה כיון דגם בלעבד בעי כפילה עד דאאני דבסוטה נאי אי' בכילה כיון דליאת לי' אכלל לאו אחם שומע הן. אבל הן קודם ללאו לא לריך כיון דהוא לעבד ולא בעי רק כפילה: וזה נראה לעני"ד בשטת רש"י דגבי שם רע ונדר לא בעי אשפטי אגלים רק כפלי' לאלתי' כיון דהוא אגלי דלעבד דגם בכאותר האדר ועקר האדר אעיקרו א"כ אעול' לא האעשה דבאגלי לעבד סני בכפילה לאלתא לאודי' אלא דכי אאריכן הוי יודע שלא אאזור אליך ס"א דאיכא אביבה עליו ואגרשה גם בכיאי, נאלא האדר אי שסס רע בטל וכא"ם רש"י ע"ש: ובכך האילנות כאב רש"י דקלקולא הוא שיאחר אלו יהעתי שלא אסיבי אני לא גרשאיך וע"ש: ואשום דגבי חיילנות אניו אומר בשאתא הוא דברית וכא"ם הרי"ף בשוגי' דאם"ס יאזיר אשום דא"ל בשאתא הוא דברית ע"ש. ואם"ס כאב רש"י

דקלקולא הוא שיאמר אלו ידעתי שלא תשובי אלי לא גרשתיך ומשום דבתנאה שאמר אם לא תהי' מיילדות לא יהי' גט אם לא תשוב אליו שאם אח"כ לא תהי' מיילדות לא יהי' גט אם לא תשוב אליו ועיין בתשובת מוהר"ם לובלין סי' קכ"ד וכיון דזה משוב מתנאי דלהבא הוה כתב רש"י דכפלי' לתנאי, וכיינו דאמר אם לא תהי' מיילדות לא יהי' גט וגבי נדר ושם רע לא כתב רש"י כפלות התנאי ומשום דנדר ושם רע ס"ל לעבור לא בעינן כפלות התנאי אלא כפלי' למלתי' ולכן לא כתב רש"י גבי נדר ושם רע בשם דכפלי' למלתא אם לא יהי' נדר ושם רע לא יהי' גט משום דבלעבר לא בעי משפטי תנאי רק כפלי' למלתא וגבי מיילדות דס"ל להשב וכמ"ם להכי כתב רש"י דהי' כפלות התנאי ממש וכמ"ש: ומהעיין בלשון רש"י בסוגי' גבי נדר ושם רע למחרו לא יהיה פי' רש"י טעמו משום דגלי דעתי' דלא תביאה עלי' ומש"ה גירשה. וגבי מיילדות דלא יהיה כתב רש"י דקלקולא בהומרו אלו ידעתי שלא תשובי אלי כו' ע"ש ולא סיים טעמו כיון דלמחרו לא יהיה גלי דעתו דלא תביאה עליה ומשום דנדר וש"ר לא הי' כפלות התנאי ממש אם לא יהי' נדר וש"ר לא יהי' גט דהוי לעבר ולא בעי משפטי תנאים אלא כפלי' למלתי' ומש"ה כד גלי דעתי' דלא תביאה עלי' מחרינן דגמר ומגרשה גם אם לא יהי' נדר וש"ר וגבי מיילדות דט"ל הי' תנאי גמור דאם לא יהי' מיילדות לא יהי' גט תו לא מהני לך דעתך דלא תביאה עלי' כיון דלמחרי אם לא יהי' מיילדות לא יהי' גט אלא כיון דבמיילדות ליכא קלקול בגוף התנאי דהא למחרינן הכא הוה דגרית אלא שיאמר אלו ידעתי שלא תשובי אלי אמר שתתרצה לא היה נותן גט וה"ל כשאמרו לו הוי יודע שלא תחזור תו ליכא היה קלקול ודו"ק. (ב) וי"א דוקא בדאמר לה מפני כך אני מוליכך. כתב בתשובת נודע ביהודה חלק אה"ע שלא בחתם חיים שילח עלי' שם רע שזיהתה וע"י זה בא תיגר, בבית כו' והרבה פעמי' במעות מכזריות הוי ושלחה עמה מכתבה היך ומה תעשה ונתנה לה עמה שתאחר בפני בעלה שתאת שזיהתה כדי שיגרש, ותגיל נפשה מלהיו בכתובה תמיד כו' וכן עשתה שהשה בעלובה והשה הכניסה ג"כ קיימה דברי, ובשה ודיברה לבעל שיגרש את חשתו והלך בעל תגל המורה ואחר שרוצה לגרש את חשתו וכו' וקרא לבעל ושאל אותו אם הוא מאמין לדברי, ופסק המור' שיגרשנה וכן עשה וגירש, אלא כתוב' ושלכה לבית חבי' ועתה נודע לבעלה שטעורה היא וגם נודע מהדברים שדיברה השה עם שכנתה וכי היא הנותנת לה עצה הכ"ל כו' וגם הכניסה מעידה כן ועתה לועק הבעל על חשת שעוריו ושני בניס קטני' ורוצ' להחזיר' כו' והשריך שם בעניו אחתלה ז"ל סוב רשיתי בט"ז י"ד סי' קפ"ס בשך שלבשה בגדי נהות וגילתה קודם לכן לבעלה שגם סט"ז מדשה זו למוסר מודעה ואח"כ מוכר שדיבו אי נותן גט ע"ש ואף דהוה מיירי בגלתה לבעלה ס"ה בגלתה לעדים ועיקר מודעה היא בעדים כו' ואפ"ז שני עדים מהני גם עד אחד או אשה נאמנת וע"כ לא בעינן שני עדי' אלא בדבר שבמשון ולא יקום ע"פ בהים ועפ"י שיש עדים יקום דבר אחד בשלתא דאסורא להתיר אפי' דבר שבערוה ולא תמזיק ליסורא גם ע"פ נאמן מן התורה בודאי וק"ו להמזיר סוטתו שאין כאן אלא ליסור לאו ולא מיקרי דבר שבערוה ואף דטומאה כתיב בה בעריות מכל מקום היינו ערוה משם ואפי' להמרדכי שכ' בפ' מות אלמה דיבמה לשוק מיקרי דבר שבערוה ואין ט"פ נאמן. הנה כבר כתבתי בתקום אחר שדברי המרדכי תמוהין אבל אין לנו טורך בסתירת דברי המרדכי שאפי' נודה להמרדכי הרי ביאר שם טעמו משום דאין קידושין תופסין ביבמ', והוא ספק ממזר וכאן בסוטה הא ודאי שהוא כשר וגם קידושין תופסין בה שאם גירשה בעלה ומזר וקידשה מקודשת, והדבר ברור תלמוד כיון שלעניו יבוש אחרו טיותא, כתיב בה בעריות הוי מקרי דבר שבערוה וגם בדבר שבערוה ולא תתמזיק ליסור, נסתפקתי בתשוב' אחרת אם ט"פ מהיכן חשום בסוטה שלא יהיו אחם דבר שבערו', וגם לא תתמזיק ים לסמוך על ט"פ להתיר וק"ו לתעת הרתב"ד פ"ו מיבום שם"ל שגרישה תליא כו' והיכא דט"פ נאמן בליסורין אין חילוק בין אים לאשה וה"כ הרי הסכינ' מעידה שבעלתה נעשי' סודתה בשביל התחלה הכ"ל כו' אחש מעשה אחר שאסורה אשה זו לחזור לבעלה הראשון אשר שלח, שהרי גרש, ואפי' אם רש כו' דע"כ לא בעינן שיאמר אשום שם רש אני מוליכך אלא בשם רש בעלתה שלא נאסרה לו עפ"י ב"ד כו' אבל בנדון דידן שהיא סודי, לפני הגירושין שזיהת' כו' שהרי חזיק דע"פ הורלתה

שרש שאסורה לו שתחזיר לגרשה, עתה וגירשה, ולא עוד אלא אפי' לדיעה הראשונה דבעינן כפלי' למלתי' כו' אפשר דכאן שאשה הורה לגרש, ועפ"י הורלת עדיף מכפלי' למלתי' כו' ויש דבריס שאפי' גילוי דעת אין צריך שאין לומדין דעתו כו' ע"ש בתו' ואין לך אין סתדי יותר מזה כו' ועפ"י הורלה זו גירשה מ"כ ודאי מתחת זה גירשה וע"ש שהאריך: ונפלאתי בתקירה שתקר אם איסור סוטה תביא דבר שבערוה ושכריע דאיכו דבר שבערוה ואיך נעלם דבר מעיני הגאון המחבר דעיקר דבר שבערוה דבעי שיש אינו אלא משום דילף דבר דבר ממאן כתיב כי מצא בה ערות דבר וכתיב עפ"י שיש ערים יקום דבר ומצות, דדבר בסוט' הוא דכתיב עוד גמ' ערוכה פ' המומר דף ס"ו אמתני זיעת' בט"ח רבא אמר לא מהיכן משום דאין דבר שבערוה פחות מבשים ומצומר דסוטה לבעלה ס"ל דבר שבערוה: ומה שהפק הגאון המחבר דעיקר דבר שבערוה ולא אתמזיק ליסורא אם ט"ח מהיכן מצומר בקו' ס"ם ס"ו פ"ג ע"ש: ולדינא בתם שהעלה הרמב"ם ודאי לאסורה לחזור לכ"ע אפי' לדיעה הראשונה דבעי כפלי' למלתא ומשום דכאן אין סתדי יותר מזה עפ"י הורלת הרב שאסורה לו שאשה הביאה אין לו בתם שתאין לדברי ט"ם דבריו נראין נכונים: וראיתי בס' בית מאיר כתב עלה ז"ל וע"ש כי לא נראה הכי שאיתת הפוסקים ועיין סי' קי"ז בב"י וח"מ קובות הר"ן ותירוצו בדין מגרש אחת לה וסת משתע להיפך ע"ל: והיינו הר"ן הקשה בגרש אשה אין לה וסת אאתי תייבין לקלקולא דהא לא אתי אלא לומר אלו ידעתו שתחזור לוסת לא הייתי מגרשך דהא הוא מוכרח לגרש ותי' דהני דאסורה לו לכתי אלי לאו לומר אלו ידעתי שכן לא הייתי מגרשך דאיני מוכרח ליתן לה גט ע"ש ומזה הבית ראי' דהיכ' דתחייב מן הדין לגרשה לילקשה הקלקולא יותר מהיכא שאיני מחייב מן הדין לגרשה: ואיני הבנה דהאשה שאין לה וסת בבע' גירושין ומש"ה קשי' לי' לר"ן דהיכי אני אומר אלו ידע שתחזור לוסת לא הי' מגרשה דהא מחייב לגרשה ואסור לו ליבד עשה כל שבשעת גירושין אין לה וסת אעפ"כ שתחזור לוסת כל שבשעת גירושין אין לה וסת מחייב הי' לגרשה להי' תי' הר"ן אלו ידע שתחזור לה וסת לא הי' נותן לה גט דאשה אי אפשר לגרש בלא גט אלא ודאי לעולם אין לה לדור לבעלה שאין לה וסת אבל גט אינו מחייב ליתן אבל בנדון זה דאגלאי מלתא לאפרט אלא הי' איסור כלל ואינו אשה הי' נותן גט מאחת שהי' אסור ואלא לאסורה ודאי אינו גט כלל ה"ל גט בטעות ודוקא בוסת דאח"כ הוא דאזרה לוסת וא"כ דברי ר"ג נכונים דזה אפי' לא כפלי' למלתי' הוי גילוי דעת שאתן הגט עפ"י האורה שאסורה לו יהוא טעות דבשעת גירושין מותרת היא לו וכן גבי אשה שאין לה וסת כתב שרש המחייב בשם הרמב"ן והרשב"א דאפי' לא אמר אפי' כך אני מגרש, שאתו בשעת גירושין כיון דלאו בת תשמיש היא כלל: ועוד בתשובה האשר ז"ל ואף שאתכל אקוט אין נשבל שכשיו הגט מאחת זה כיון שאמר בשעה שגירשה בפירוש שאגרש בלי תנאי ובישל כל התנאים כנהוג בזמנו בשעת קידוש הגט אבל אקוט לא גרע מכפלי' דר"כ מיירי דלא כפלי לתנאי אלא כפלי' למלתי' עכ"ל ע"ש: ואיני נראה לעני"ד דכפלי' למלתי' אע"ג דלא כפלי' לתנאי אית בי' משום לעז וכמ"ש תו' וסיינו משום דהעולם סוברים דהוי כמו תנאי כיון דכפלי' למלתי' אבל היכא שאומר בפירוש בלי שום תנאי נראה לאפי' משום לעז ליכא וגילוי דעת נמי ליכא כיון שאומר בפירוש בלי שום תנאי. ואע"ג דבגט שכ"מ כשאמר ושיא אינו רוצה להזור אלו דעת מוסר"מ לובלין דשי גט בטעות ח"ג דבטל כל התנאי, כבר חלקו עליו כל הפמי הדור וכמ"ש ב"ם סי' קמ"ה ע"ש ועוד דלדעת מוהר"ם לובלין דכ"ל דהוי גט בטעות מ"כ פשיטא שאותרת לחזור אלו אינו דגט הוי גט כלל: ולפיטת הרמב"ם משום פריות נראה דהיינו היכא דמוכחא משום ס"ר אבל זה שאינו נותן הגט משום הכא רש אלא לבתר שאתרה טומאה אני לך ואחמת שהי' שבור שאסורה היא לו ח"כ אע"ג דהי' עליה שם רש אין הבגט לא הי' משום שם רש אלא משום הודאתה ואתברר שהודאה דיד' הי' לפיטא הוי גט בטעו' ואתכי ל"ע אבל לפ"ד משום קלקולא נראה אין להקילא מבטלין כל התנאים ליתי בי' משום קלקולא:

סעי' ד' (ג) המוציא את אשתו מפני ערוה שם ספ"ק דגדה דף י"ג זיהינן לחזלה ומסבה ואתקנה ואתר אלו הייתי יודע שכך הי' אפי' הייתם נותנין לי אלא אינה לא הייתי מגרשה ואלא גט בטל ובני ממזרי, והקשה הר"ן היכא אני לאיתר אלו הייתי יודע

לא הייתי מגרש, דהא מחויב לגרשה דהא תנן יוליא ותי' דמי דמסרה לו אבל אינה מחויב לגרשה ומי אמר לא הייתי מגרשך ט"ס: ובתו' יבמות דף ס"ב ד"ה מי מיסי שתקה ז"ל ות"ת דצפ"ק דכתובות אמר גבי אשה שאין לה וסת לא יחזיר אפי' סדר ואיתקן משום קלקולא ואשתא הא אינו יכול לקלקלה דאמר השתא הוא דבריה כדאמרינן הכא ואור"י דלא דמי דקלקול דנים אין רפואה מועלת כל כך ולכך בשעה שגירשה לא הייתה בת נים דלא שכיח שתתרפא לגמרי ומגרש לה אבל קלקול דוסת שכיח להתרפאות ולא גמר ומגרש דיאמר אלו הייתי יודע שסת מועיל לא הייתי מגרשה וכר"י שלמה מדריש מיקבי קושיו, סר"ן כיון דאיבריה קוד' גירושין וקושיות סר"ן אינו אלא לפי תי' ר"י דקודם גירושין עדיין לא איברי, ע"כ מחויב הי' לגרשה. ותו' בסוגיא גבי חיללות הקשו מהא דאמרינן גבי עקרה השתא הוא דבריה ות"כ בחיללות אחתי מוסטין לקלקולא ותי' דמיירי בש' חיללו' ולא שייך השתא הוא דבריה ט"ס. ומה לפי שהוא שם דומי חיללות אין לה רפואה עולמית אבל משעת רש"י גרהא דמיירי מחיללות גמורה ע"ש פי' רש"י בשעשה וס"ל דחיללות ודאי נמי אית לה רפואה ות"כ לשעת רש"י תיקבי קושיות תוספת דסיכי הוי קלקולא כיון דהשתא הוא דבריה. ולפי מ"ש לעיל סק"ח בשעת רש"י קלקולא דחיללות משום דאומר אלו הייתי יודעתי שלא תשובי אלי עוד לא הייתי מגרשך ע"כ לפי' נימא השתא הוא דבריה ומי יכול לקלקלה וכמ"ש סק"ח. ומה דבעקרה שאין לה בנים היינו יכול לקלקלה מט"ט דהשתא הוא דבריה ולא אמי אחר אלו הייתי שלא תשובי אלי לא הייתי מגרשך משום דהשתא בעקרה מיירי שאין לו בנים וכופין לאותו להוליא וע"כ בשעת גירושין מחויב הי' לגרשה וכל היכא שכופין לגרש לא אמי מגרש בתנאי וע"כ תו לא אמי לקלקל וכקושיות סר"ן גבי אשה שאין לה וסת ושאשה שאין לה בנים עדיין לא תמצא מחרן סר"ן אמי הסירה היא לו אבל אינו מחויב לגרשה ומשום דלאו בת תשמיש היא וכמ"ש בחלק' מחוקק סי' קי"ז סק"ז דבעקר' כיון דבת תשמיש היא חיישינן שמא לא יבא אחרת לכן צריך לגרש מיד וט"ש ולכן שם בעקרה כל שאינו עשה אחרת מיד צריך לגרש מיד וכופין אותו לגרש וליכא קלקולא כיון שמחויב ליתן גט:

סעיף ד' (ד') **אם** עבר ומיזר קודם שנתקדשה לאחר. ובטור השמיט, דין זה וכבר תמה בב"מ על סטו' כיון דהרמ"ם פ' מסולא כתבו וכו' מדברי הרי"ף ז"ל הא דאמ' רבנן לא יחזיר אם הסיזר אינו יוליא ת"ל תנשוט דגרסינן ביבמות דף כ"ה ילמדנו רבינו כנס מהו שיוליא ת"ל תנשוט הנטען על אשת איש ויוליאה מתחת ידו תעפ"י שכנס יוליא ומסיקנ' ולא היא התם מלומי חלמי לקלא הכי אמרינן קם לי' בקלא ולית' ועיין בח"מ ס"ק ג"ה: וגרהא דהטור לטעמי' שפסק בסי' קמ"ח בשם תשובת הרמ"ם דכל היכא שהתרו בו וכנס לא מיקרי דיעבד ומוליאין אותו מידו ע"ש והוא עפ"י הירושלמי ע"ש בש"י ובהרב המגיד פ"י מגירושין וא"כ הכא במוליא מצו' ס"ר או משום הכי צריך לומר לו אינו יודע שאין אתה מחזירה לעולם וכמבואר בסעיף ו' ע"ש שכתבו דצריך לומר לו בשעת הגט דוקא דאז הוא דמתקיניו שלא יהי' קלקול' וכמ"ש רש"י כיון שידע דאשור לו ולא אם לבדו, שפיר נילף דעתו דלא היתה חביבה עליו וא"כ הרי זה כתרומה שלא יחזור ואו לא מיקרי דיעבד וזה נכון ודו"ק. והרי"ף שמביאו אפשר דס"ל דאפי' התרו בו ואי אם כנס יחזיר וכדעת הרמב"ן בגירסת הירושלמי וס"ל דאפי' כנס אחר התרא ואי לא יוליא וכן הרמב"ם שהביאו ואי ס"ל דאפי' התרו בו לא יוליא וכדעת הרמב"ן אבל לפי דעת הטור לא מסתי דיעבד כיון דהי' התרא, ואם שאחרו לו בשעת הגט הוי יודע שלא תחזירנה. והרמב"ם שהביאו אט"ג דס"ל לש"ט דכל היכא שהתרו אם כנס מוליא וכשאומר בהי' י"ל סעיף ה' גרהא לפמ"ש לקמן לשעת תוספות דקלקולא היינו אלא משום לעז שיוצי הבעל שהשתו להחזירה ואיכין לאחרו לא יחזיר תו לא יוליא הבעל לעז בחנם ע"ש בתוס', ולפ"ז אין צריך לומר בשעת גירושין דוקא הוי יודע שאין אתה מחזירה אלא גם אם כנס ש"ו סק"ו ות"כ אפשר דס"ט סובר כשעת תוס', ות"כ אין מוחרים הוי יודע כו' דוקא בשעת הגט ומשכחת לה שפיר כשכנס עדיין לא אחרו לו הוי יודע כי' אבל לפי פירש"י דצריך לומר דוקא בשעת גירושין עדיין היכא קלקולא כיון שלא יאחרו בשעת הגט הוי יודע דאם לא אחרו לגרשה

סיכול לומר שסבור להחזירה ואם"ה לא אם להחתין ולבדוק וכשאומרין לו הוי יודע בשעת הגט הרי זה כאו שאחרו בו וכמ"ש. ובימות הף כ"ה דבעי לה כנס אמו שיוליא נראה דהתם ס"ל כסך ליפנה דטעמא משום פרוצי דלמך ליפנה דפרוצות היכא למיתר דאין צריך להודיעו בשעת גירושין וכמ"ש בסק"ו ובטור ס"ל כשעת רש"י ורמב"ם דאין תיקון לקלקולא אלא בזמן שיאמרו לו בשעת גירושין הוי יודע שאין אתה מחזירה ות"כ זה סוי התרתה ובודאי כל שהתרו אם כנס מוליא:

סעי' ה' (ה') **אם** הי' לו בנים משהחזירה מותר להחזירה והיינו כדי שלא להוליא לעז על הבנים. וכתב הרב המגיד בשם הירושלמי ז"ל גירסי אמאי איחזיר אם לאומר כן לא נמצא לעז על בני, פי' אם אתה חוסר להחזירה נמצאת מוליא לעז על בני וכ"כ הרמב"ן ז"ל. ואיכא למידק דהא לפי סך ליפנה דטעמא דלא יחזיר הוי משום קלקולא ובדכפי' נמצאת ואמר אלו ידעתי שהדברים בדאים לא הייתי מגרשך ולא עדיף מתנאי גמור ואם"כ מזר וקדשה ואם"כ גירשה ולא נתקיים תנאי שלו גט הרשתן וה"ל גט לשעה כמאן דליתי ולא חלי קידושי בניים כיון דהשתא הוא מחזיר וגירשה שתה בלי תנאי דאמרי גט השני שפי' בלא תנאי ועיין ש"ע סי' קמ"ג סעי' ט"ז בשם תשובת הרמ"ם וכ"כ לפי' אין לו בנים ממנה יחזירנה. ואין לומר דגם גט השני הוי בכפלי' לאלתי' דאין זה בהשתא ועוד דאם גם גט השני הוי בכפלי' לאלתי' וכי' גט השני ג"כ משום ס"ר ומשום הכי ס"ל כתם הוי בניים הא בפעם הראשון אסור להחזיר אפי' יש לו בנים ואם עדיפותא של גט השני הא פשוט דאתו כאשתו הראשונה דגט השני הוי בכפלי' לאלתי' וכי' דגט השני הוי כמו תנאי הא בשקידם אם"כ שתה וגירש שתה השני וכמבואר בש"ע סי' קמ"ג וע"ש: (ו) **אם** הי' לו בנים משהחזירה מותר להחזירה כבר כתבנו שהוא מדברי הירושלמי והרב המגיד פ"י מגירושין הביאו וכתב עלה ז"ל וגרהא דוקא שהי' לה בנים מכניסה לחופה לפי הירושלמי הזה ע"ל. ולא שבעתי דהא בבנים משהחזירה מיירי ולא מכניסה לחופה ואולי הי' לו לכתוב שהי' לה בנים מכניסה שהי' וע"ש:

סעי' ו' (ז') **אומרים** לו הוי יודע שאין אתה מחזירה לעולם וגרהא דלשעת רש"י בשעשה יודע שהשדברים בדאים לא הייתי מגרשך כיון שידע שאסורה לו לחזור ולא אם להחתין ולבדוק גילה דעתו דלא היתה חביבה עליו ע"ש ע"כ ודאי בעין שיאמרו לו דבר זה בשעת הגט דאם לא יאמרו זה בשעת הגט אינו יכול לומר מידי קלקול הבעל ויאמר שהיתה חביבה עליו. ולשעת תו' דהקלקול הוי מדינא אלא משום לעז שיוצי הבעל להחזירה ובשיודע שאסור להחזיר לא יוליא לעז בחנם ע"ש ע"כ אין צריך שידעה זו בשעת הגט אלא ס"ס אחר הגט קודם שיוליא שלעז מודיעין אותו שידע שלא תחזור אליו ומהברי הרמב"ם נראה דס"ל כפי' רש"י שכתב פ"י מגירושין ז"ל לפיכך אומרים לו גמור בלבך לגרשה שלא תחזור לך עולמי' ע"ש ומשמע כפי' רש"י דזה מודיעין אותו שלא תחזור ולא שיתן זה ואי גמר בלבו לגרשה. ולפ"ז לשעת דפרוצות נראה נמי דאין צריך שידעה זו דוקא בשעת גירושין דהוי אלא קפסא דקנסו שלא תחזור אליו. וכיון דלפי שעת רש"י והרמב"ם נראה דצריך לומר דוקא בשעת הגט ע"כ מהראוי ליזהר זה לומר שידעה זו בשעת הגט דוקא:

סעי' ז' (ח') **משום** הדר אחר להוליאה יכול להחזירה משום שם מוליא את אשתו משום ס"ר משום הדר לא יחזור כו' לומר ר' יוסי בר"י מעשה בימין בא לומר שאשתו קושה אם היני מגרשך וגירשה ושתיהו לו חכמים שיחזירנה מפני תיקון העולם ובגמ' מאן תנא דתניא קושי חסורי מחסרא ושכי קתני בד"א שהדרה היא אבל הדר סוא יחזיר ואומר ר"י בר"י מעשה נמי בימין בא' שאשתו קושה אם היני מגרשך גירשה ושתיהו לו חכמים שיחזירנה מפני תיקון העולם כו' מלי קושי לומר רב סושע בשומ' יאסרו פירות העולם עלי אם היני מגרשך כו' פשיטא למאי נימיה לן מסו דתימא משום דר' נתן דתני ר' נתן לומר העודר כאלו בנה בית ע"כ. והרמב"ן בחידושיו הקשה למיבעי קמא דחיים לקלקולא אחתי לא גזרינן בשה נמי שתא ימצא פתח לנדרו ויאמר אלו הייתי יודע שים היית לנדרי לא הייתי מגרשך. ובדרשה חירן דמ"ש היני יכול לקלקלה דהא לא נד אלא לגרשה וסי' יכול להחזירה מיד אחר הגט ולא הסזירה ע"כ. וכתב הב"ש לפי"ז אם נד לגרשה

לעולם ומגרשה בשביל המדר שייך הקלקול אם נתנה אחר זה סיתר למדרו ע"ש. והך לפי"ז סיים בפרישה ז"ל ולפי"ז אם נדר שתשא מסורה עליו לעולם ובשעת גירושין ג"כ אחר השנים נדר זה מגרשה ג"כ אסור להחזירה משום דיכול לקלקלה ע"ש. והרמב"ם בפי' המשניות כתב להדיא שנדר שלא תהי' ביניהם לעולם ואם ירצה להתיר הנדר ויחזירנה מותר להחזירה ע"ש וא"כ תו ליכא למימר כדברי הפרישה. ובט"ז תירץ דכאן מיירי שלא אמר לה משום נדר אני מוציאך ע"ש וקשה דהא בש"ס אמרו מסוגי מתניתא וכי קתני ד"ה שנדרה היא אבל נדר הוא יחזיר ולפי מ"ש הט"ז אין חילוק בין נדרה היא לנדר הוא דאם אמר משום נדר אני מוציאך גם בנדרה היא יחזיר ואם לא אמר משום נדר אני מוציאך גם בנדרה היא יחזיר לכך ליסגא דקלקולא. ומתורתא כתי' הרמב"ן בחידושו דנדר הוא לא שייך קלקולא לומר אלו הייתי יודע שים היתר לנדרי לא הייתי מגרשך כיון דלא נדר אלא שגרשה וכבר גירשה הותר נדר וכיון דשוב לא יחיר הנדר ליכא קלקולא ע"ש אלא דלפי' הט"ז הרמב"ם בפי' המשניות שנדר שלא יבי' ניסואין ביני ובינה לעולם מ"מ גם אחר גירושין אלי אחיר את הנדר כדי שיבי' ניסואין ביני לבינה וכיון דיחיר את הנדר חזר הנדר לקלקולא שיאמר אלו הייתי יודע שנדר ים לו אחירין לא הייתי מגרשך. וגרשה כיון דקי"ל דאין אחירין את הנדר עד שיחול הנדר וכמבואר בש"ע י"ד סי' רכ"ח סעיף י"ז הרי שנדר שלא יאכל בשר אר"א אייר ונשא אישה נשאל עד שיכנס אייר ע"ש וזה שנדר אפירות עולם אם יבי' ניסואין ביני ובינה לעולם וגירשה אין אחירין לו על פירות עולם עד שיאמר ויאמר דקודם שנשאה עדיין אין הנדר חל ואם יגרשנה ונשאל לאחר אין אחירין לו על הפירות כיון דאין לו ניסואין עמה ואם ימות האחר או יגרשנה נמי אינו רואי בניסואין עמה דמ"ל אחזיר גרושתו ולא אשכח היתר על נדר הפירות אלא היכא דעדיין לא נשאת לאחר ויאמר ויחזור ויאסרנה ואז יחול הנדר ויוכל להיות לו אחירין. וכיון דעיקר קלקולא אינו אלא לבחר שתשא לאחר ויאמר אלו הייתי יודע שים אחירין לא הייתי מגרשה אלא כיון דאין אחירין אם לא שיאמר לה אחר שנשאת לו כי' מגרשה ויבי' בני' אשי מחזרים והכא ליכא קלקולא אבל בנדרה היא שפיר משכחת שתחיר את הנדר שתשא לאחר ויאמר הבעל אלו ידעתי שים אחירין לא הייתי מגרשה לאחר אבל כאן שוב אין אחיר כשתשא לאחר וקודם שתשא לאחר ליכא קלקול לבניס והרמב"ם שכתב אם ירצה להתיר הנדר ויחזירנה הייגו שיחזירנה ואח"כ יתיר הנדר וכל זמן שלא תשב, לו אין כאן אחירין דאין נשלין על הנדר עד שיחול הנדר ודוק:

סימן י"א סעיף א (א) הרי היא אסורה כתב ב"ש ז"ל ומבואר ברמב"ם אפי' אם הטיבוד הוא ממנו דהוא לא כי' רוצה להשקותה אבל מקום אסורה היא לו והטעם משום דאחר קיומי וסתירה היא אסורה לבעל ולבועל ואין תקנה אלא ע"י בדיקת המים וכו' ש"ב ממילא היא אסורה כיון דאין יכול להתבר אם היא טהורה ואפשר הב"ד יכולין לכופו שישקה אותה כדי לברר שספק אבל מקום אם לא השקה אותה אסורה לו ולאחד עכ"ל ט"ש. ובאחנה למלך פ"ב מסוטה כתב ז"ל ומאחי דפ' האשה רבה שכאחבתי לעיל יתבאר לך ביטול דברי ב"ש ומשם יתבאר לך דאפי' אם הוא רוצה לאזור ולהשקותה אינו יכול להשקותה עוד ודוק בתוספות שם עכ"ל. והוא בפ' האשה רבה דף ל"ה אלא אחר ר' יוחנן סוטה ומקשה סוטה למאן אילימא לבעל בא עלי' בעל אסרה עלי' לבועל מאי אחרי בא עליה אפי' נתן לה גט ואפי' אחר אין אני מקשה אותה ואתו' ד"ה אילימא בסוטה לבעל אפי' כשבא עלי' בעל אסורה לבועל לעולם שבוא אין איש בודקין אותה אלא אחרי בא עלי' כו' לו אחר אין אני מקשה אותה שוב אינו יכול להשקותה ואסור לבועל לעולם ואיתא לרבינו יונתן התגלח כשאומר איני רוצי להשקות, דשוב אינו יכול להשקות' ואומר ר"י שים להוכיח קלת דאכי אחר אינו משק' קאני בחתני בסוטה דף כ"ג בהדי הגשו המגאותיהן נשרפות שאין רואיין עוד לבאות עכ"ל. ומבואר לאפי' חוזר ורוצה להשקותה אינו יכול וא"כ אין שייך כפי' לכופו שישקה אותו כיון דאינו יכול שוב להשקותה ולא אמנו הפאני': אומנם בעיקר לאיית האום' מאפי' דהני המגאותיהן נשרפות קשה לי דהאם והאי האגאו' נשרפו אפי' נימ' דיכול לאזור ולהשקות' ואשום דס"ל דיאחו וכדאאר ר' יוחנן בסוטה דף מ"ז ובסוריות דף י"ח זבחים דף י"ב אכל אחד והפרים קרבן ועבד ע"ח וחזר הו הוחיל והאם ידאם ע"ם ואחו"ג דאחם נאי בידו לאזור אפי' אם ס"ל דיאחו וא"כ זשם נאי אחאר אין מיאיר שיאחו אשם אינו אלא אם כן ידוע שהוא מחמת אחר ואפי' אם כן אינו אלא ספק אם הוא מחמת אחר או לא

מתני׳ סיפ ע״י כל עריות מקנין ע״ם: ולפי מ״ם ים לייבב דבכל העריות נמי דמין ליסור חל על הבועל לפילו ע״י כולל דבעל ומשום דסוי קל על חמור ולא מסני בזה כולל מבל ליסור מיסה רבוד דכל מקום דמין ליסור חל על ליסור לחמם ליסור רביב עלי ולא הוסר לו חלה שמין טומסין על הסני כיון דמין לחבע״ה וכדלימהא ביבמות דף ל״ב ג״ם לקובדו בין דסעים גמוריס ל״כ מיחסר לבעל כיון דגם לבועל לי׳ ליסור סוטה דסה ליסור רביב עלי, מבל גבי נכרי דליכה שום ליסור על הנכרי וקמ״ל חע״ג דליכה שום ליסור על הבועל חייל על הבעל משום דסה דלא קלי הבועל בליסור לימו מעכב ליסור על הבעל וחייל על הבעל אפי׳ הבועל נכרי מבל בבועל שי דליכה שום ליסור עכשיו על הבעל מן בעילת הבני דסה בלמ״ה קלי בליסור סוטה מבועל רשמן מעכב ליסורה ומי לבועל שי וכדברי מוסר״א שמן ולא שייך בזה ג״ם לקובדו בין דסעים גמוריס כיון דמיבו ליסור חדם חלה ליסור סוטה וכבר מסורה וקיימא משום ליסור סוטה מבועל רשמן ודו״ק: (ג) **דבר** מכוער בתשובת מוסר״מ לובלין סי׳ פ׳ הטלה בשטת הרמב״ם דס״ל דסך בריימא דרבי דמני הוחיל ומכוער סדבר תלה דמבעל ומי קשמר כו׳, וכדי שלא יקשם עליו כל הקושיות שהקשו המפרשים על פירש״י והסמילתות דמין משם ומסרת על בעלה חלה בקיומי וסחירה וגם מחרינן לקלקא לגבחר ניחושין לא חייסינן לזה חילק הרמב״ם דסיינו לחויא חותם מבעלה בב״ד אבל מכל מקום בעדי כיעור שם רשם לחויא כמו בעוברת על דת משם ויהודית ע״ם שכתב כן בשם הסמ״ג ובשם הגהת מיימוי עוד כתב ז״ל נרחה לטעין קושטא דידיה אין לני לפסוק כדברי הסלמות כלל שברי כל המפרשים וזולתו פירשו כל שטות הסלכה מבועל דוקא אבל מבעל לא מפקינן בשום טעין אלא בעדי טומאה ממש ואפי׳ רש״י ז״ל ותע״ג דכתב ז״ל ואבע״ה רבי היא דמפיק אשם מבעלה בקול כל דהו ובשביל כך כתבו המפרשי בשם רש״י שהוא מפרש אלא מבעל מבל מקו, אינו מוכרח כל כך דיש לדחוק ולומר דרש״י בועל בעל קרי לה לאח, שיצא, מבעל, הרחמן ושאלת לבועל הבועל קרוי בעלה עכ״ל וע״ש: ולפין רש״י אינו סובל כפירושו ע״ם ז״ל רוכל יוצא ומצא זה אשתו שהיא חוברת בשיר וכמו כן ברוק למעלה מצא בעל רוק ע״ם ומדכתב רש״י שבעל רשה ומצא משמע להדיא שהברי, מוברים לבעל ועיקר כדברי המפרשי, בשטת רש״י וברא, דרש״י מפרש כפי׳ ר״ח בפי׳ השמילתות השבעל רשה הדבר מכוער ומש״ה פי׳ רש״י השבעל רשה ומצא דבר מכוער דשם מי׳ עדיים בדבר מכוער ס״ל כרשות ס״ל לוזלין כיון ותצא גם לרבנן: אינו לדיוא עיקר כדברי מוסר״מ לוזלין דכן דעת הסמ״ג והגהת מיימוי ע״ם. וכן מלאתי בעיטור בדיני מרד ז״ל והוקא בעל מפיק בעדי דבר מכוער אבל דיוא לא מפקא אלא בעדי טומאה ע״ם. ומ״כ אינו אלא לבעל דשם רשה להויא חויא אבל ב״ד לא מפקי אלא בעדי טומאה:

(ד) **או** שפסק הקול בסוגי׳ שם יבמו׳ דף כ״ד השלמתא כוותי׳ דרב והלכה כוותי׳ דרבי קבי הלכה, מהלכתא לא קבי׳ שה בקלא דפסק הא בקלא לא פסק. קלא לא פסק ולית עדיים כרבי קלא דפסק. ואיבא עדיים כרב: ורלחיתי בעיטור בדיני מרד ז״ל ירושלמי פ׳ המדיר ר׳ אלישזר בשם ר״ח רשה חוברת בסיער ורוכל יוצא מחוך ביתה כעורה הדבר ותצא רוק ע״ג מטתה כו׳ שמיבן יוצאין ממקום אפל כעור הדבר ותצא וכולן שם שבילה רמי׳ לדבריה נאמנת מעשה בא לפני רבי ואמר מה בבך בעון קומי אפי׳ רשה פיו על פי אמר רבי בזה כעור הדבר ותצא הא דאמרינן בגמרא דילן רוכל יוצא ואשם חוברת בסיער אמר רבי הוחיל ומכוער הדבר תצא לא תיקבי לך דרבי אלדבי מוקמינה שמי בקלא דלא פסק ושמי דירושלמי דאמר רבי מה בבך בקלא דפס׳ הוא ע״כ. ומדבריו נרא׳ דרבי נמי מוד׳ בקלא דלא פסק ובש״ם דילן דאמרו הלכתא כוותי׳ דרב בקלא דפסק משמ׳ דרב גופיה ס״ל דאפי׳ בקלא דלא פסק לא חייבי׳ וכמו כן מלינן דרבי ס״ל אפי׳ בקלא דפסק אלא דהלכתא כוותי׳ דרבי בקלא דלא פסק: ותשום׳ שם ד״ה הא בקלא דפסק ז״ל מיהו רב גופי׳ ס״ל ל״ם קלא דפסק ול״ם קלא דלא פסק ע״כ ומשמע דה״ה לרבי אין חילוק בין קלא דפסי׳ לקלא דפסיק ולטולם חיים לקלא: ואפשר דוקא שליבי׳ דרב הוא דכתבו כן ומשום דרב חוקי לאתני׳ בעדים דוקא ש״כ מוכח דקלא לטול׳ לא אמני אפי׳ קלא דלא פסק אלא בלא עדים ובקלא דלא פסיק אבל שליבי׳ דרבי שפיר אצינו לאימר דהיינו דוקא בקלא דלא פסיק ואא דאמר הלכתא כרב בקלא דפסיק אע״ג דגם רבי מודה בזה משום דלא אצינו בהדי׳ לרבי דס״ל כן לחלק בבך:

ולפ״ז מ״ם בחלקת מחוקק סק״ה ז״ל ובדיית׳ דמחלק בין ים לו בנים לאין לו בנים. אפשר דאייבי בקלא דפסק דק דלית הלכתא כוותיה דרבי קבי בזה ט״ם ולפי מ״ש גם רבי מודה בקלא דפסיק ואע״ג דלכ״ע בשם ר״ח משמע דאיים אפי׳ בקל׳ דפסיק מדפליג רבי עלי׳ בקל׳ דפסיק וש״כ אפשר דכ״ע משמי׳ דר״ח אתי כיון דשם״ם דיין לא סובא בך דר״ח בשם ר״ח משמע דכרבי סוא לחוקמ׳, וכדאמר רב סני מתנייתא רבי סוא ובוסטא דמלחא

גם רבי מודה בקלא דפסיק וכמ״ש בשם הטיטור:

בעיף ד (ה) שאם בחו עדים שזינתה לריכין לריסה ותקירה כתב ב״ם בסי׳ י״ז ס״ק ס״ג ז״ל אין בודקים עדי נשים כו׳, ועיין סי׳ י״ח דקי״ל לאוסרה על בעלה לריכים לריסה ותקירה וכאן אין לריך לריסה ותקירה מבו׳ דסיא עוברת בכתובתה סוי כדיני ממונות כו׳, אבל לענין לאוסרה על בעלה ליכ׳ דיני ממונות בלל דהא אם סיא אסורה, אין לה בתובה ואם סיא אוחר, אבל אקום אינה עוברת בכתובה אם״ם כיי דיני נפשות עכ״ל: ובתשובת ר׳ בצלאל משבמי סי׳ ס׳, ז״ל ואחה דלא נתקרו עדותן ולא אמרו כלל בחי זו יום ובחינה חודם ליברת דפליגי בה רבויתא דהיכא ד״ד בלא אחרו ש״ל דריסה אינה בעדים הבאין להסיחה אחעידין שאת בעלה ואינהן אינן ניחן לה בתובה אבל העדים הבאין לאוסרה אפילו לרבנן בעי דו״ח שהרי אינו אחייב אותה בבתובה כו׳, ואיכ דברי הרב אחאור דאם סברא זו ובר אין בנהן דיבן הא אלחא אינה בדיני ממונות דאוליבן אחהת יבה אם שחפסה ובעדים הבאים להסיחה דאי עכ״ל ואיכא דאם אפסה לאזונות וש״כ ע״י עדות שזינתה לריכה להחזיר אם שחפסה וה״ל בדיני ממונות: אחנם אחברי הם״ע שהחם ואא חילק בין אפסה לאזונות דאז אין לריך דו״ח וכן אאחרונו׳ לא חילקו בבך אבל נרא׳ דאפי׳ היכא דאפסה לאזונות נמי לריך דו״ח ודוקא היכא דאי בחובה דאי בחובה לאסקל הוא דאסי דאם אפסה אחובה אבל לא היכא דאי בחובה אסקל אדיני ממונות ומ״ם כיון דקא בריך אבת אים לעלמ׳ בדיני נפשות דאיא ואפקעה לאסקל בחובה אאחא בחקום דאיכא לאסקל בחובה דאיא כה״ג טעמא דאיא בבחובות אבל לכ״ע בעין דריסה ותקירה עכ״ל בחובתה דאיא בה טעמא לאקל לכ״ע בעין דריסה ותקירה עכ״ל וכך טעמ׳ דאיכא אבות׳ בחידושי הרמב״ן סוף יבמו׳ ז״ל כיון דאי בחובה לאסקל בדיני ממונ׳ ובקבי ל׳ וכי אאחא אאי׳ דיני נפשו׳ אאין סדין נותן סיבי נאחן לאה בהאמינה אשום דיני ממונות אבו וכי אקילין על דיני נפשות אשום דיני ממונות כו׳ ש״כ בכי קאחר אן האורה כל הדיינין בדדים ותקירה שבולן בכלל ושאת דאיקון רבנן אלא לדרום בדיני ממונות כו׳ עדי נשים דוחה לדיני ממונות אאין בשם דיני נפשות ואע״ג דבבי בחובה אשום איכא לאכחה לא בעא אלא שיוחר אבשאים רוצה ליבא אשה רוצה להנשא לא פליג רבנן בדיני ממונ׳ כו׳ ועוד דהא אבבי אשום איכא עשאוהו כדיני ממונות דוקא לאסקל בחוב׳ דאית בה אשום איכא עשאוהו כדיני ממונות אבל איכא דאית בי אשום אפסד בחובה לא בקרוה לדו״ח: ובחשובת נ״ב חלק אה״ע סי׳ ט״ב בחב על דברי ב״ם סי׳ י״ז בשם שאחל, בין עדי זנות דבעי דו״ח ועדי גיטין דלא בעי דו״ח אבו אאחל, בין עדי זנות דבעי דו״ח לאסירה אין לה בחובה ובחב עלה ז״ל ולא נהיר, בלל דברי ע״פ אם לא זינתה אף בלא גירושין יבולה לאפור בבחובה בעובדת הגאה משא״כ בשזינתה אפסדת בבחובה לגאבי ע״ם: ולפי מ״ש דוקא אשום איכא לאסקל בחובה לדו״ח אשום איכא דאית בי, אשא״כ היכא דאי בחובה לאסירה אין לה בחובה. עוד שם בחשובת נ״ב סובא חשובת ר״ב אבבמי סוי, ובחב עלה ז״ל הרי לך בהדיא דאף אם באין לאוסרה ובייך בענין הסוא ממון בהאי דאתם אפסה לאזונות שוב ל״ע סוי בדיני ממונות וא״ל דו״ח ואותה אנו אוקקי׳ בנ״ד דהרי ז״ל בם״ע אם ס׳ קט״ו סעיף ס׳ דאף לאחדם בחובתה אעפ״י בן עובלת אה בבניסה ועדיין היא בעין ואשה זו בניסה נבן גדול ויאנו בעין וגם בגדי, שם בעין גם סי׳ לה אעות בעד בגדים שאבדה ואן אדויאין באעות שהוא בשם, בבר נאבלה בריב והאדון עבור זה בפני ב״ד בשעה שאי׳ סבורים להאבר׳ עבור זונאה ויצא פשר שאחויב להאזיר הבל ש״ב הרי יוצר שייב בבן ביני ממונות ואין לריך דו״ח לבולי עלמ׳ והרא״ם מיירי היבא שלא הבניס, או שבבר בלה ואינו בעין ז״ב ז״ל רבינו בצלאל אשבמי שם בשם הרשב״א ז״ל הרי קבן דאשום לד

ממון עקרינן מדין תורס עדות נשים ומדמין לה לדיני ממונות לגמרי וסרינן מהת חים לעלמא בלא דו"ח עכ"ל ועתה הבט ורחה חס להקל ולהתיר מהת חים עקרינן דו"ח בסבילי מד ממון מכ"ם היכא דאיכא מד ממון ויש בדבר להמחיר שלא נעטרך דו"ח בסבילי מד ממון והוא דבר פשוט בעיני ומכ"ם לדעת ב"ם שהבעל חייב לתת למהתו שזיכתה חפי' לותו תוספת שלים שחוסיפין בזמיגו שזה הוא ג"כ כמו נדוינא שהכניסה יחין לך מד ממון גדול מזה עכ"ל: ולפי מ"ש דהא דעקרינן דו"ח משום מד ממון סיינו משום חיגא וכמ"ש בשם הרמב"ן וכ"כ בתשובת רמ"א וכמ"ם וחיגא לא שייך אלא בכתובה אבל לא בנדוינא וכמ"ם הרמ"א ק"ג סעי' ג' ועמ"ש שם: ועוד אלא שייך מהי שברא דהי' לתקבל כתובה אלא בעדי ניטין דע"י הגט היא גובית הכתובה וכמו כן היכא דזיכתה ותפסה למזונות דעל ידי זונתה נרייכה להחזיר מה שתפסה ס"ל נמי כמו דיני ממונו, לפי דעת רבינו בלאלא וכמבואר אבל נדוינא ובגדים שטוטלת ללו מחמת זונתה הוא שטוטלת אלא שאינה מפסדת הבגדים והנדוינא ע"י זונתה וכמ"ם בטעמא בגמ' שם היא זיכתה כלי, מי זינו ומס"ה לא אבדה הבגדים ומה שהכניסה ע"י זונתה וס"ל בלאלו ים לה שט"ח על בעלה אלא אבדה בסבילי זונתה ואם לה זיכתה נמי ים לה הבגדי, והנדוינא וא"כ חיגו מוגע זה לזונתה כלל ואע"ג דאם לא זיכתה לא הי' עדיין זמן פרעון לנדוינא ועכשיו ס"ל הגיע זמן פרעון לא זמן הגיע זמן הנדוינא אלא לאחר שתחגרם הוא דמגיע לה שיחזיר לה הכל ולא ע"י זונתה וחין כופין אותו לגרש היכא דזיכתה וכמבואר ברמ"א סי' קי"ז סעיף ג', וע"ש שכתב ב"ם דאפילו בלא עדים מותרת אלא חייבין שיבא עלי' דאלוסה בעיניו. ואפי' ניחא דאמויב להחזיר הנדוינא והבגדים כל שזיכתה ואסורה היא לו אפי' חיו רוצה ליתן לה גט עכ"פ אמויב להחזי, לה הנדוינא והבגדים סיינו כשהיא מודה שזיכתה אבל היכא דאשה אכחשת ואומרת שלא זיכתה חיגא רוצה עכשיו בנדוינא וא"כ אם לד ממון ים בזה הזנות שהעדים מעידין לכן נראה דע"י הנדוינא והבגדים לא סיי בזה לד ממון דאין הזנות גורם לזה דקודם הזנות נמי חית לה נדוינא ובגדי, ודוקא עדי הגט א"ל דו"ח דע"י הגט היא גובית הכתובה מן שבעל ובזנות עדיין ליכא גבי, והיא חיגא רוצה כלל הגבי, שברי היא חומרת שלא זיכתה ולכן לענ"ד לא נסירין דברי ר"ב מ"ם בזה: וגם בסך דתפסה למזונות כבר כתבנו דעתיו דעיקר הטעי דעקרינן דו"ח מדיני נפשות משום לד ממון חיינו אלא משום חיגא וא"כ בסך דתפסה למזונות להפסידה מזונות בזה לא שייך טעמ' דחיל, וא"כ משום לד ממון שבא לא עקרינן דיגא דדו"ח מדיני נפשות: (ו) ואין לקבל הטעות אלא בפני. כתב בתשובת רמ"א סי' י"ב בעדיות שהעידו בב"ד שהיועת מחם שלא בפניו ושני עדים העידו שכל מ' רחה שבאב הגאבד עלי' כדרך המגאפים כו' נראה פשוט דאלו העידו העדים בפרים בפני ב"ד כח' בפני בע"ד עדות כזה פשוט הוא דהי' מוליחין לותה מבעלה כ"ם שהפסיד, כתובת, כו' ואעפ"י שפי' שכ' רש"י ז"ל מהירו כדרך המגאפים משיבגו עין ויחוף שהוכבת בקירוב בשר ומוסגין כדרך תשמית וכאן לא העידו רק שהבאו זה על זה ואפשר שבגדיהם קאחרי ולא חיקרי בכך דרך המגאפים ועיין בתשובת מוהר"ם בח' שסי' כהן ושמ' אחר הכותל נשיחה כדרך המגאפי, מכל מקום לא גרע מדבר מכוער פ"ח דיבמו' דאחרינן דחיגא וזה חיגא מבעל לדע' רש"י ור"ת ושחילתות כו' דרחוי להיו' כבאחרי כו' מכל מקום עין דיון עדים אלו אין בהם ממש מכאה טעמים. טעם הרמב"ן שהוגבה אלא כדין אלא בפני ע"ם שהאריך בזה עוד בתב שם ז"ל הטעם הפני שאין בעדות זו כלום דהא אתא לקדמונא פני עדים בפרים והעידו על עדות הרמאים שפלוני עדות הם כו' ועפ"י דברים אלו נראה לנו שפסולים הם לעדו, זה יפסיד' דאלו אחרים נאמין על הרמאוי, אעפ"י שהוא אלא בפני הרמאים דהא אמרינן פ"ב דבתובת בנים אחומים על הבעל ובאו בנים אחרים ואמרו פסולי עדות היו הרי אלו נאמנים ואם כי, בת"י יוצא ממקום אחר אין אלו נאמנים ומסיק דאלו אמיגבי בבעל קאמר דאין נאמין דנפי דהשתא לא היו בפניהם שבאמת מיהא היו אלא אוקי תרי להדי תרי ואוקי ממונא בחזקת מארי, ס"ג אעפ"י דלא נפסלו בהעדאת עדים אלו אלא בפניהם מכל מקום לזה העדות אין מוטילים כלום דאוקי תרי להדי תרי ואמאי לא בחזקת היתה לבעלה עכ"ל: ובסו"ת ס"ב סי' סמ' הביא דברי הרמ"א הנ"ל ובתב עלה ז"ל ונפלאתי על הרמ"א כי' ומה לעשה בזה אלו לומר בעלה ממאור טיגו הרמ"א דברי התי' בכמה מקומות וגם דין מפורש בם"ע

הגה התו' בשבת קידושין דף ס"ו ז"ל וי"ל דלא אתר תרי ותרי אלא בתרומה דרבנן כו' אבל מלאתי בתו' בתובות דף כ"ג ז"ל מע"ב דאית לן למוקמי בחזקת פנוי כדמוכח פ' ד"ח סוי לן לאיתר תגא מדרבנן וכן פסק בם"ע סי' י"ז כו' הרי לך שכל זה נעלם מרבן של כל בני הגולה רמ"א ז"ל שבתב דתרי ותרי מוקי בחזקת היתר עכ"ל: ונראה ביסוד דברי רמ"א דקאי שם שרלו אותם שוכבים דלא מיקרי בבך דרך מנאפים דאפשר בגבדיהם קאתרי אלא גרע מדבר מכוער ובזה תלא מבעל לדעת רש"י ור"ת ובאילתות כו' ואין דלא היו רק עדי כיעור ובדבר מכוער תלא ודאי אינו אלא מדרבנן דהא בעדי כיעור כשים לו בנים אין מוציא וכאבואר בדברי רמ"א סעי' ג' שבתב שם אין לה בנים ע"ם ואי היו דאורייתא אין חילוק בין בנים ליאין לה בנים ע"כ פשוט דאינו אלא מדרבנן ואם"ה בתרי ותרי מוקמינן לאסה בחזקת היתר וכמ"ש תו' בבתובת דף כ"ג דבתרומה דרבנן מוקי על חזקתי' בתרי ותרי ע"ם והא דתרי ותרי ספיקא הוי אינו אלא בדאורייתא ולא בדרבנן ודבר מכוער אינו אלא מדרבנן וכמ"ם והא דבתב הרא"ם דכיעור דומה לפ"פ וע"ג אחר קיבוי וסתירה ע"ם סיינו מדרבנן סאחירו כאן בפ"פ וע"ג אחר קיבוי וסתירה הסא בים לה בנים לא אלא מומה ובדאורייתא אין חילוק וכאן בעדי טומאה דאלא גם בבני, וזה ברור: אמנם בעיקר דברי הרמ"א שבתב לדמות זה לתרי ותרי ומשום הבבאסה מיהא הוי בשם שפסלו אותם אלא בפניהם קשה לי לפי מ"ש תו' בתובות דף י"ט בשם דמחרו בגמ' ומגבינן בי' והמי תרי ותרי ניחו ובתבו שם תו' ז"ל ור"ת והמי לא מגבינן בי' הא בני בתי עדי' סאבחישים זה"ז כל אחת בשם בפני עלמה ומעידה אע"ג דלפי עדותן כל א' חבדאתה פסל ס"ג כיון דאין מבחישין לומר שלא לזה אלא מומרים לישבע נאמנין דפסולין היית, וי"ל דהתם בשם בפני עלמה ומעידה משום חזקת בבדות אבל הבא שאומרי, קטנים היו או קרובים משוללו עד עתה שנתרחקו ליבא למימר אוקי אחזקתו דפסני אותן משעלדו ע"ל ובגדון דיקן שני אחרי, שפיסלין אותם שלא בפניהם דאין מבחישין נאמנין יותר מרשאומים ס"ב לא הוי אלא בשבאסה ואינו בבאסה בגוף הטעדות אלא שאומרים שפסולים היו ס"ב זו בשם בפני עלמה ומעידה ואוקי לה בחזקת בשרות ובם"ם דאמרי גבי הזמה שלא בפניהם שהי דהזמה לא הוי אלא בבאסה מיהא היו אתם כיון דאמרו עמנו היו שרי בבאסה בגוף הטעדות אבל בזה שאעידי לאיך בפסולים אתה אינו בבאסה, בגוף הדבר שהעידו ומ"ב זו בשם בפני עלמה ומעידה. ולדעת הריב"ם בפי' רש"י דבדי אחרונים נאמנין יותר ואפי' שלא בפניהם אלא דאין נאמנין שלא בפניהם ס"ב עדות הרשאומים נפסלו לגמרי אלא דבבר חלקו על הריב"ם וכמ"ם ב"י בשם ס"ע סי' מ"ב וכנה"ג בשם סי' ל"ח בתב דבל המפרשי' חלקו על הריב"ם וכנה הריב"ם נלא סמך על טעם זה לבד רק לסיוע בעלמא ט"ם גם משבועת הרמ"א מוכח דלא ס"ל כריב"ם דהא בתב דאוקי תרי להדי תרי ואוקי אבם בחזקת היתר ולדברי הריב"ם הרי האחרונים נאמנין יותר ואין כאן תרי ותרי וכיון דאינו אלא תרי ותרי ס"ב נראה הסרשאומי שהעידו בעדי כיעור נאמנין דבשם בפני עלמה ומעידה זה הנראה לענ"ד:

בעי' ח' (ז') בל היכא שהחזו בו וכנס לא מיקרי דיעבד עמ"ם בסימן י' סק"ד:

סי' י"ב בעי' א' (א') **המביא** גט לריך לומר בפני ובתב. יבמו' דף כ"ס טעמא דמאד"ם דעלי' קא סמכינן אבל מארץ ישראל דלאו עלי' קא סמכינן יבא את אשתו והא מת דלאו עלי' קא סמכינן דאמר מר אבם דיקא ומנסדא וקאתי לא יבא את אשתו אתם ליכא בתבא הבא ליכא בתבא אתן מה בין גט למיתה שבתב שבתב מוכיח. ורשב"א בחידושי ז"ל בתב מוכיח קשיא לי מ"ב אפי' בחבינא מאד"ם ליסמני' דהאי נמי בחבילו מאד"ם היא שהו ז"ל דהבא לאו בדוקא נקט אלא לומר דאשבאן בעלמא דבתב עדיף ממיתה ות"ת מ"ם מהאי ז"ל דהבא דילי תוקפו חייבין אפי' בדאיכא בתבא כל היב' דסמכינן עלי' אבל אתם דשבום חיבא בלאוד כולי האי לא עבדי ולא חייבין עב"ל. ולעני"ד נראה דודאי בחשם נשים דלא חייבין אלא שבום חיבא ולקלקול, מכוונת כי היכא דתלא מזה ומזה ובדאי, בתבא ואומרת בפ"ב דאו אין שבעל יכול לערער וליבא קלקולא ואם"ה מיהא וב"ב בעור סי' קמ"ב ז"ל ומעשה זה אפי' אחם נשים אין ואחמות להבית גט בארץ ישראל בדפריטת לעיל נאחנת לאבית בח"ל ולומר בפ"ב דליבא למיחם אחת מבוין לקלקלה כיון שבעל יכול לערער עב"ל אבל היכא דאסדינן אחת מעיד בדי

ליסח מותה לכן לא יסח. עוד סס כתב סרסב"ח ז"ל ועוד קסיח לי סכח מס"ט דאסה דייק' ומנסדס סח אפי' ת"ל דטעמא דע"א משום דלא מסקר סוא מכל מקום סכח ס"ל כמדיח מארץ ישראל דטעמא מאי מסיומת לי' בארץ ישראל משום דמי אתי בעל ומעדער ליך לקיימו ומרתת דלמא אתי בעל וכ"ס סכח דמיתה ליו יכול להכחים ע"ס. ובתו' רפ"ק כתבו טעמא דארץ ישראל דמסיומן משום דמן סתורס ליו ליך קיום אלא דרבנן סוא דאליך קיום ומשום עגונה סקילו כל זמן דליכא עדעור ע"ס וע"כ ליו לס

מיגו דרמית נפשה כלל כשמתגיירת עם בעלה כיון שכל הזרע מחותו סלים ואין חוששת לשבחין בין זרע שנזרע מבעלה זה בקדושה לבעלה מזרע בקדושה עכ"ל. וכיון דס"ל לשמואל שם יבמות דף ל"ם מוץ מגיורת ובפחות משמונה' מ"כ שפיר מותיב רבא לשמואל סתם מאי שנמנה היכא לבעלה דליכא למיגזר משום אחר כיון דלאחר לא בעי סתנה כלל לשמואל. מיהו לשטת הרמב"ם גיורת ומשוחררת דרך ניסואין בעי סתנה גם לאחר וכ"ה שטת הרא"ם ס"פ ד"א דגיור' ומשוחררת דקא' שמואל דלא בעי סתנה סיינו דרך זנות אבל דרך ניסואין לא מתפסכת אע"ג דשתה לגייר ע"ם ומ"כ רחיית הריב"ם נכונה דכיון דלאחר בעי סתנה מ"כ מאי מותיב מגר וגיורת ניחא ר' מאיר סיא כו' אע"כ כל לגבי בעלה לא בעי סתנה. למעם לשטת תו' דס"ל דגר וגיורת אפי' דרך ניסואין מתפסכת כל שדשתן לגייר וכן הוא שטת הרשב"א דמיץ מגיורת ומשוחררת דקאמ' שמואל' סיינו בניסואין כיון דדשתה לגייר אפי' בניסואין מתפסכת ומ"כ לשטת תו' והרשב"א מצינו לומר במחזיר גרושתו דלריך סמתנה ומשום דגזרינן בעל אטו אחר. ושא דאמרו ביבמות דף ל"ם וכתובות דף ל"ז בשטעמא דר' יהודא במפותה ומנוסה משום דאיתיר לא מתפסה יפה ולא קאמר משום דגזר בזנות אטו ניסואין משום דר"י לא גזר כלל דס"ל פרק המולן דף מ"ח סאדוסות יבמו אלמא לא גזר מס"ם לריך ליתר בשטעמ' ר' יהודא היתר לא מתפסכ' יפה אבל לדידן דקי"ל כר' מאיר דגזר שמין דאויות דלא אטו ניסואין: ס"ל

סעיף ה (ד) ואפי' גר ואשתו שנתגיירו בפ' שמולן מתיב רבא גר וגיורת לריך להמתין שנה שלי להשבחין ליכא ואשני להשבחין בין זרע שנזרע בקדושה. ואיכא למידק דשא קי"ל בגר קטן שהטבילוהו אותו על דעת ב"ד שגדילו יכולן למחות ט"ם בכתובי' דף י"א ואם סורתו שנה בקדום' אינו שנה גר קטן שהטבילוהו ט"ד ב"ד ואם שגדיל יכול למחו' ואם סורתו בקדום' אינו יכול למחות דאם"ל ישראל גמור והוה ולמי לריך השתא להשבחין ולהבדיל בין ישראל לעשים ואע"ג דרבא מותיב שם על שא דאמר רב יוסף שגדילו יכולן למחות כאר כתבו דקי"ל כרב יוסף ואע"ג דאותיבי עלים אביי ורבא ללו לאפלוגי עלי' שנה לברוני אחני' דלא תיקבי ט"ם שטה מקובלת. ולשה דאיבעות דף ט"ם שנה שא דאמר רבא וגרים שעובדת שנתגיירה שטה אין לריך טבילה וכ"ת משום דר' יצחק דאמר ר"י דגר תורה רוב' ומקפיד עליו חוקן כו' שאני עובר דסיינו רציתי וט"ם ומבואר דאי ניחא עובר נמי ירך אמו ש"כ שא דעלתה לו טבילה לאחרי' סיינו משום דלאו חציו' סיא דסיינו רציתי' ומ"כ כשגדיל יכול למחות כיון דאינו גר רק עפ"י טבילת עצמו שטבלוהו ב"ד אבל אי ניחא עובר ירך אימי' ש"כ שעובר אין לריך טבילה כלל ואיכא תורת גירות בעובר רק באימי' ובאי' שם ד"ם שנה שא דאמר רבא ות"ת אאי פריך מרבא שא בפרי' אית' דעובר ירך אימי' בפ' כל שאסורין דף ל' ובעובר שנגמ שא שפרם דף מ"ז כו' ואומר ר"י שרוצה לייבב דברי רבא שכשא אפי' לר' יוחנן ט"ם וכיון דעובר רבא עובר ירך אימי' אינו יכול למחות ששגדיל וק"ל ועת"ם בפי' ד' שק"ג:

סעי' ו (ה') המיקדיש. תוך תשעים יום מנדין אותו ז"ל שרמב"ד פי"א מגירושין ונרשא לי שאפריסין אותו לאחר תשעים יומים שעשה בתוך תשעים דאל"כ אאי שפסיד כשבעל באיסור ואתי' נשא על יבמתו בתוך ג' שדשים שא אין סוד של קיימא יקיים ולא קתני יוציא שתם אפני שהיא יבמה ואם יתן לה גט נאסרה עליו ע"ל. ושיינו משום דאם קנאה בביאה שרי היא כאשתו לכל דבר ומגרשה וחוזר וכונסה אבל אם עדיין לא יבמה ונתן לה גט נפסלה עליו וט"ם בכסף משנה. ובשנשה למלך אם שקשה דאי משום שא איאסר עליו עולמית לא מצי דשא מסקינן פ' שמולן דף ל"; דאפי' כשן יוציא. ונרשא בישור דברי הרשב"א דבפ' שמולן דף ל"ו אין סוד של קיימא יקיים תנא משום ר' אליעזר שאחו יוציא אחר רבא ר' אאי' ור"ת אאמרו דבר אחד ר"ת שא דאמרן ר' שאיר דשניא לא יבמה שעבר ושל ידי שגט איאסר עולמית לא שאני אם"ם ניחא דבשעובדת לכשן שגט שדיעת שלא יבא עלי' ואם"ם אע"ג דאיאסר עליו עולמית לא אילכפת לן אבל משום קנס כיאים שעברו לא בעי למיקנסי' קנסא שיעלה אילכפת שיאר מיאים שעברו. ונרשא שא דבא על יבמתו תוך ג' שדשים שם אין סוד של קיימא יקיים מיירי שבפילה אאר שבעים מיום שאיתה דאי שוך שבעים אאבתי לא שלמו ימי שבאנה דאפי' בתפלת שוך שבעים נרילה שאנה ומ"ש גיטא בעי שדיעת ותו לא אילכפת לן בשם שאיאסר עולמית אלא מיירי שבפילה אאר שבעים מיום שאיתה וחלף וסלך שאיסור אלא שסיבם כנסא שוך שבעים ומשום קנס יאים שעברו לא בעינן למיקנסי' יאתר מיאים שעברו. בעי גיטא דע"י שגט תיאסר עולמית וזה יאתר מיאים שעברו. ולפי מ"ש בימוקי יוסף פרק שמולן דאע"ג דבקטנה נאי לריך ואע"ג ג' שדשים שבעים יום מיום שאיתה וכאו מועיל ואפילו עדיין לא שלאו לה שבעים יום מיום שאיתה וכאו בקטנה: (ו) גרישה שסירה לדור עאו בשבוי. שריב"ם בפי' ס"ם ז"ל ומ"כ בגדון זה שם כנס כיפין שיתו לכויעל בגט ולא יכנום עד שיעברו ימי שקשת שול כ"ד שודם כי' ונרשא שסיא שסירה כל זאן זה לדור עאו בשבוי דויעל דכאן בגירש שבל אין לשוסרו לדור עא' בשבותו דויעל דיברשל בגירש ונשאת לאחר שבום דשאם דליכא שיסורא דאשאם איש שבל שכא דליכא שלא איסור דרבנן די לנו שגאמיר עלי' כאו בשאם כאן בשא נשאת לאחר ואין לומר דשאני שאם כאן דאיכ' איסור דאוריית' שבל שכא דליכ' שלא איסור דרבנן שדור בשבוי ואפי' בשגרו כל שיהו לא בית שאם' וכנשאת בסוף בני' ויוצאה ברשם בעיא בלישר עיבי' שם שומר שלא יתייהד עשה כאו שהיכו בשאת כאן שנשבית כדעבד לה ר' זכרי' בן שקנב להביאתו כדאי' פ' שאשה בנשתרשלה דשאי שאם דשבוי' שקליו עכ"ל ע"ם. עוד תשובה לריב"ם בסי' רנ"ו ז"ל בשלת זה שאמרו הז"ל שאשה שנתרשלה או נתגרשה לריכה להמתין תשעים יום שלא תתרשל ולא תנשא ונאו טעם כדי להפרים בין זרעו מדשבון מרע שאחרון שם לריכ' כאו כן להמתין ולהשמר שנות עד התלום תשעים יום או לא שלא דוקא שירושין וישואין גזרו שבל שם תזנה סיא לא גזרו בה כו'. תשוב. כשר ידעת שה שהלקו בגמ' יבמות בשלשי פ' ד"א ר' יסודה ור' יוסי בשטוסה ושפותה דר' יוסי שחיר לישרש ולעשה שיד דשאה שזנה שתשפכת כדי שלא תתעבר ור' יסודה סוסר דשיאר לא נספכה ושלקו ברשב"ם בפסק שלכה כי הרב שלפסי ורמב"ם פסקו כר' יוסי כו' והרב שן שגאוסה ז"ל ושן שאחרונים ורמ"ם ז"ל שכללם בסקו בשוסה ושפותה כר' יודא דאסר כו' ולעניו שאלתך שבאלת לפי פסק הרמב"ם שדבר ברור שכיון שאפי' ידעינו בבירור שיאתה שנו שתירון לותו לכתחלה אטו', דאשה שזנה שתשפכת שלא תתעבר כל שכן גרושה שיאתה תוך ג', שדשים שאין עוברן לותה על שעבר שפני שלא שתעבר ואפילו לדעת הפוסקים בשוסה ושפותה לאסור יש לומר שבשון זה אין ענינן שבאי ע"כ קי"ל כר' יוסי בטעמא דאשה שזנה שתשפכת שלא יבא עלי' ושם ברה ונשתשה עד אחר כ"ד חודש תו אין לריך גט וכאו כן בשבעה תוך תשעים לריך גט שאה יבא עלי' ואחר תשעים יכול לכנוס אלא בעי גט אלא תוך זאנו

דשמואל ס"ל דכיון שחסרו מכמיס בכל הפסיס ליתרם וליפח תוך ג' מהני, בחיללו וקטנה ואותן שאין בהם חפח עיבור דגזירין בהו אטו מיד ס"ה דגזירין בזעות וכיון שכן אפח' לומר דכל שידעינו שזיגתה הוא שנחסור לה מהום גזירה ליתרם וליפח שהות דבר הנעשה בפרהוס אבל בנרוהה לא חסרו עלי' הזעות מהום גזירה דכיון שאין הזעות נעשה בפרהוס לא גזרו בי' ועוד דמיך יגזרו מכמיס ליחסר מהום גזירת הבחנה בדבר שהות כבר חסור מדבריהם מלד עלמו שהרי אפי' יחוד דפנוי' ג"ד של דוד גזרו וכ"ש שביאתה חסורה ואין לריך לומר לדעת הרמב"ם ז"ל שנראה דעתו בפ"ח מהל' איהות שכל ביאת פנוי' דרך זעות חסור' מן התורה' נמלו דלא תהי' קדשה ולכן נראה לי ברור שלא גזרו מכמיס על הזעות מהום הבחנה ואם בחתם להטעיהה הטעיהו לותה מהום הזנו' עלמה ט"ל: ולריך להתבונן בתשובות הללו כי נראין סותרות דמ"ם בהבחנה שלא גזרו על הזעות ומטעמים שכתב בריב"ם. ובמיקת. גזרו שלא ידור עמה במבוי דמי לינו שלא זעות. ונראה דבזעות עלמו הוא דפסק הריב"ם שאין בו מהום המתנה כיון דמהיכ' אין בזעות עיבור דמתפרכת אלא מהום דגזרינן זעות אטו ניהואין ולינו אלא היכא שהזעות יהוע גזרו בה שלא תינשא ואפח' אטו ניהואין דבזה אפשר בתלמוד ירושלמי עד עולמו אל לוי דכתיב ואבן שאין אומרים שנה יהוע אלמא הא דכתיב הנער כ"ד חודש הוי רש"י ז"ל במהדורא קמא ט"ל: (י) **אפי'** נתנה בנה למיקה פ' אע"פ דף ס' ת"ר נתנה בנה למיקה או גמלתו או את חותרת ליבמה חיד רב פפא ורב הונא ברי דרב יהושוע סבור למיעבד עובדא כי הא מתיתא אחר, לפו אמי סבתא בדידי הוי עובד, ואסר לי רב נחמן לינו ואמ רב נחמן אמר לפו רבי ר"ג אמי בי ר"ג דלא אדרי בפו ת"ל רב פפי ואתון לא תסברוה אפא דאתי אדרי אדרי דרופא ליולך לבית חבי או אדי לם בעית בבית בעלה או אדי, בעלה חבום בבית האסורין או אהלך בעלה למד"ה או אדי, בעלה זקן או חולה או אסיתה עקרה וזקנה מיילות וקטנה ואהפלת אחר מיתת בעלה ואחיו רחוי לילד כולהן לריכו' להמתין שלשה חדשים דברי ר"מ ר"י אתיר ליאדם וילבמ מיד ואחר רב נחמן אחר שמואל הלכה כר"מ בגזרותיו אחרי לי' ללו אדעתי' והלכתא אח. מותר. גמלתו. לאסור: ובתו' ד"ה אחר רב נחמן ז"ל לין לפרש דגזרינן אח אטו לא אח ונתנה בנה למיק אטו לא נתנה. גומלתו. אטו לא גומלתו. דמ"ה היכי ברי רב נחמן לבי ר"ג אלא י"ל דגזרינן בחת אחת אחרנו ונתנ' בנה למיק אחת אחזיר בה גומלתו אטו אחת תנמלנו ועדיין הוא לריך למיק עכ"ל ע"ש: ומסרש"ל הקשה דלמה לא כתבו תו' דגזרינן הא אטו הא וכמו בהבחנה דגזרינן שאין רחויות ליולד אטו רחויות ע"ש: וכבר כתב הרמ"ם בזה ז"ל ואפי' נתנה בנה למיקה או גמלתו אפשר ליעשה בדרך שתחזור ותנשא לכתחלה ואפי' אחר שנתנה בנה למיקה ונשבעו לו שלא יחזור ויבעלה

על דעת רבים: מלא דאכתי תיקני נמי דאסם סנסנע' ע"ד רבים ודאי לא תחזור ויאסם שאת אם סילד תחזור בה מאכירת סמיקה: ובסטה מקובלת סס בסוגי' ז"ל שאני דבי ר"ג דלא סדרי בי' שאין סמיקה מזיר' בה ללאר שקיבלתו למיק מסוס ליאסם וגם סס אין מזדין בסס מתוך מאיבתן ולילא ליאסם לאיסם סבן עכ"ל. ות"כ אי לאו דאסוס סאיבתן לא סדי סוי סייסין שאת תחזור אם סילד: ולכן נראה דגם אם סילד תסבע שלא תחזור ומסבועה יסי' ג"כ על דעת רבים: ואם אאסם אם סילד תסלק למיקה כל דמי סאכירות אי שאתן לה מאכון בחוכן סמוציל לאפאר דלא מאני דדוקא שבועה ליח לי' קלה אבל נאיח סאיתן לאפאר דליח לי' קלה ומהלוף בחיק ולכן נראה שאסבע אם סילד ג"כ ע"ד רבים וכה"ג לאפאר לאסוך בסאני סבועת סדאק על פסוקים סאתירין בשבועה ע"ד רבים: (יב) וישברו לו מיקה בחי בעלה. כאב ב"ס ז"ל כן סוא באאבר"י וכאב סב"י להלעיל קאי שאתקו דדי' אי פסק אגבא ובכרו מיקה וכ"כ מיאכר"ל וכן יש קלה גירסות בטור ועיין פרישה. וב"ח מסכיס עס סגירס' אי שכרו מיקה ולאחורס נראה דלא מאני שכרו מיקה לגד דאא בסבועת הרא"ש סביא דעת סאס"ע דאתיר אם נאתה למיקה ג' אדאיס בחיי בעלה ולא סיקה כלל תוך ג' אדאיס והרא"ש מפקפק בהיאר ולוך פסק דאאני שכרו מיקה ולא קבע זוס זאן עכ"ל: ואאטיין באאבר"י בפסקיו נראה דלא כאב ביאור כלל אלא שאאתה גם למיקה בחיי בעלה סני ע"ס שכאב ז"ל וכן אאטע אגבין מיקה' שאת בעלה שאיאת מיקתו בשאת בעלה ע"ס ואזה אאטע דאפי' יוס אאד בחיי בעלה סני. אלא שכאב אא"כ באאבר"י שם ז"ל ואטעם זה נרא' לאאי' אאם שדדי' למקו ואיאם רגילה להיק בעלה או שפסק אלבם בחיי בעלה ושכרו לו מיקה ואזה נרא' שפסק אלבם אבל כל שלא פסק אלבם ס"ל בכלל מיקה אביאו כיון דיכולם עדיין להיק. ולכן נראה דבגומלתו אדיעה ראוי להאיר לאפי' גומלתו לאר מות בעלה אלא דאייסין באא שאאתו בכדי שאאי' רשאם ליבא ויבא סולך לשכנס ע"י אס שאאסר לגמול אבל כיון דגומלתו בחיי בעלה ואיכא דלא גאום כויאת ניסיון גומלתו סני לאפי' יוס אאד בחיי בעלה אבל כל שלא פ

על מה דפליגי ר' מאיר ור' יוסי במציקה שמת בעלה סרי זו לא תתארס ולא תנשא עד כ"ד חודש ור"י אומר שמא עשר חודש מ"ר נתן בר יוסף הן הן דברי ב"ש הן הן דברי ב"ה שב"ש אומרים כ"ד חודש וב"ה אומרים שמא עשר חודש ודוחק לומר דב"ש אומרים כ"ד חודש היינו לענין זמן מיקה כו' סרי על מציקה שמת בעלה קאמר הן הן דברי ב"ש ועוד דמ"כ ס"ל לר"נ בר יוסף לומר הן הן דברי ב"ה על משנה דגיטין דף ט"ו כתוס' מיקתו ב' שנים ר"י אומר מ"י חודש ס"ל למימר שמא הן הן דברי ב"ש אלא ודאי דגם ב"ש וב"ה במציקה שמת בעלה פליגי ומ"כ קשה לב"ש למה אסורה ליבם וכמו לא מצעדה לי' כלל כו' ומתוך קושיא זו סוכמתי דע"כ לא שייר ר"ש מזקן אלא בגרושה דמיכא אב אבל בחלוצה דליכא אב חודש ר"ש מזקן שמין חילוק בין מצעדה ללא מצעדה עכ"ל: ועיין שנאי מקובצת שם בדף ס' ז' ל' ומפאר דר' נתן ורבב"ג בפירושה דב"ש וב"ה ב"ה פליגי דודאי ר"ת ור"י פליגי לענין ניסואין דר' מאיר קאמר בהדיא לא תיארס ולא תנשא עד כ"ד חודש ור"י סובר עד י"ח חודש ומיהו בדברי ב"ש וב"ה מיכ' לפרושי דהכי קאמרי ב"ש כ"ד חודש פי' שיעור מיקה כ"ד חודש ומיהו מין לריך להסתין מהלכתא כי אם כ"א חודש וב"ה סברי שיעור מיקה י"ח חוד' ומיהו מינה לריכ' להסתין מלהנשא אלא עד ט"ו חודש אי נמי מיכ' לפרושי דב"ש וב"ה בשיעור ניסואין נמי פליגי ר' נתן סבר כי היכ' דפליגי ר"ת ור"י בשיעור ניסואין והכא להכי סרי זו לא תנשא כו' ס"ל פליגי ב"ש וב"ה הכן הן דברי ב"ש הן הן דברי ב"ה ורבב"ג סובר דב"ש וב"ה בשיעור מיקה פליגי ולדברי האומר י"ח חודש מותרת ליבמה בט"ו חודש משמ דמ"ל אבי לאריסי' דבעי ליארס בט"ו חודש מדר' מאיר ור"י הלכה כר"י היינו לומר דשיעור מיקה הינו אלא י"ח חודש ושוק' סמיכותי' מדאמר עוקב' דאמ' לי' סתיר ר' חנינא ליש' לאחר ט"ו חודש עכ"ל. ומבואר דלרבב"ג ודאי עיקר פלוגתי' דב"ש וב"ה הינו אלא בשיעור ניקה וסבר דלניסואין בלרי לה הלכה חדשים לכל אד כדאית לי' וכ' נתן נמי חודש דעיקר פלוגת' דב"ש וב"ה בשיעור ניקה אלא דר' נתן לא סבי' לי' כך פשט דג' חדשי וס"ל דכי היכ' דפליגי בשיעו' ניקה ס"ל לענין ניסואין ולדברי ב"ש כ"ד חודש והיינו לדיק דאומר מכאי דר' מאיר ור' יהודה דהלכ' כר"י ומגלן דסובר ר' יהודה שיעור ניקה י"ח חודש והלשון הוא לבתר שיעורא דעבירת חלבה וס"ל שיעור ניקה כ"ח חודש כיון דר"י לענין ניסואין קאמר משום דבהדיא מינו לר' יהודה שיעור ניקה י"ח חודש בפ' מי שאחזו דף ע"ס דר' מאיר ס"ל ט"ח שתניקי לת בני היינו שתי שנים ור"י ס"ל י"ח חודש ע"ש: (יז) לא תניק לי' כלל ואפי' בשכר כתב ב"ש ז"ל הגה בשלמה נמי מכאן לה לחינה חייבת להניק היינו כשהיה עשירה או היכ' דאין לה מזונות ולפי"ז י"ל גם שלמה מותרת ליסוד בנין שלו שסתך על כו' וכן פסק בתשובת חמות שמואל ויסוד בנין שלו שסתך על ר"ם הזקן דס"ל גרושה מותרת להנק' משום דאין חייבת להניק אבל אין נ"ל להקל דהא לא כתבו הפוסקים סיתר זה אלא בגרושה ולא בשלמה וע"כ הטעם משום דגרושה לטול היא פטורה להניק מ"כ היכ בכלל מניקה אבל שלמה דלפעמים חייבת אז היא בכלל מניקה כו' ולכאורה יש להביא ראי' מס"ם אפי' שלמה עשירה אסורה דהא בי ר"ג עשירים היו ואכל מקום מחמת דהס מפורסמי' ובודאי בי ר"ג עשירים היו ומכל מקום מחמת עומרם אסורין ומ"ל דמייר שלמה מאחר ובאה ליבמה לר"ב מס"ם אריך שם הטעם בי ר"ג מפורסמי' דהא רס"י פי' שם כשהי' שם בר"ג שלמ' מניקה משמע שהי' נשי ר"ג עכ"ל. ושנה לכאורה כיון דמס"ם נלו רחי' דחי' למיימר שלמי' מאחר וכמ"ש ב"ם וגשאת לר"ב ומדברי רס"י נמי נלו רחי' דאפשר דרס"י היינו סובר כהטעת ר"ם הזקן אבל לפטת ר"ם הזקן אי' למיימר דכשם שגרושה מותרת משום דלא מצעדה ס"ב שלמה עשירה לא מצעדה וכס"ם מיירי שלמי' מאחר ונשאת לר"ב. מיהו נראה דברי רס"י מיכרחין ושוא דכתב הרמ"ם בתשובה בכלל ב"ג ז"ל ושם שהתי' ר"ל דברי ר"ג היינו שם אחת מהני ר"ג שכרם מניקת כו' אבל שם אחת ר"ג נתן טעמי במניקת דעלמא ושכר מניקת לבנה בזה לא סתיר ר"ב וטעם נכון ים לחלק כי כשהשה היא מדבי ר"ג שם יחות היא מדבי ר"ב לא הדרה בה המניקת אבל שם מ' נשא מניקת דעלמא לא תירא כל כך המניקת כיון שהיא מדבי ר"ב ואולי תאזור בה דאי לא תיא' הכי הפקעת חקנת חכמים כל אשה מניקת

תבק' לא' מדבי ר"ג שיכביר לה מניקת אלא ודאי רב נחמן לא סתיר אלא לנשים מיקות של ר"ג עכ"ל ומזה סוכרת רמ"י לפרש כשהי' בשם בדבי ר"ג אלמנה מיקת ות"כ רחייה שב"ם וכוונ. ובניקר דברי לחוות שמואל שהעלה דבעשירה דלא מצעדה ס"ל דין גרושה דמותרת לדעת ר"ם הזקן. ולעל"ד דבניקה אין חילוק בין עשירה לעניה ומשום דכל זמן שהבעל חי וכניסה לו כדי לקנות שפחה או לשכור שפחה וכמבואר בש"ע סי' פ' סעי' ט' סיה לומרת רחוי הוא לקנו' או לשכור שפחה ט"ם. וכיון דפטורה ממלאכות וה"ה מיניקה לא מצעדה לי' חבל כשהת בעל ומחויבין סיורסין להחזיר לאלמנה כל נכסי ונדוני שלא ואפי' אם עדיין לא נבחה היו אלא חוב ביד סיורסין ות"כ כל זמן שיוכת ודאי מחייבה במעשה ידי ליורשי ומקשה בכלל מעשה ידיה. וכר"פ אלמנה ניזונת בשא דתנן אלמנה ניזונת מנכסי יתומים מעשה ידי שלהן מיבעי להו ניזונת תנן או ניזונת תנן ניזונת תנן וכאנשי גליל ולא סבי דלא יסבי לה או דומת שניזונת תנן וכאנשי יהודה ואי בעי לא יסבי לה ומסקי' ניזונת תנן וכתבו תו' דסכי פירושא ניזונת תנן וכאנשי גליל שסיה ניזונת על כרחן של יתומים ושלכך מעשה ידי' שלהן אבל לאנשי יהוד' שמדעתם ניזונת ויכולין לסלקה אין מעשה ידי' שלהן או שניזונת תנן וכאנשי יהודה דאפי' לאנשי יהודה דאי בעו לא יסבי לה אפ"ם מעשה ידי שלהן ט"ם וכיון דמסקי' ניזונת תנן ממילא מבואר דלאנשי יהודה כיון דיכולין לסלקה אין מעשה ידי ליורשין ות"כ מיקשי לרב דס"ל כאנשי יהודה בפרק נערה דף כ"ד ולדידי אלמנה לא מצעדה ליורשין להקה ורב ושמואל דאמרו תרוויהו לריכה להמתין כ"ד חודש פ' מע"פ דף ס'. ונראה דרב ס"ל דשניזונת תנן וכ"כ במידושי מוסרי"ט ט"ם בשטת רש"י ז"ל דלאנשי מצעדי לי' אי ניזונת תנן קשיא לרב ט"ם גם במידושי פני יהושע כתב ר"פ אלמנה ניזונת ט"ם בשטת רש"י דבשא גופא פליגי רב ושמואל אי ניזונת תנן או שניזונת תנן ט"ם ומא דפשיט שם מדשמואל דשניזונת תנן וכאנשי יהודה ושמואל גופי' ס"ל הלכה כאנשי גליל כבר כתב בשנים מקובלת שם דשני ס"ד דשמואל חזר בו עד דאמי לי' ט"ם וניון דרב ס"ל דשניזונת תנן מ"כ ממילא מצעדה, אפילו נאנשי יהודה. אלא דלפי"ז לדיקן דקי"ל כשמואל וכאנשי גליל וניזונת תנן ות"כ לאנשי יהודה אין מעשה ידי ליורשין ועכשיו דשניזונין כאנשי יהודה ומשום דיכולין לסלקה בכל עת שירלו וכמבואר ב"ד במקומן שהיתומים יכולין לסלקה בכל עת שירלו אבל ל"ב שעי ג' ע"ם ות"כ עכשיו אין מעשה ידי ליורשין וכבר כתב הב"ח בשי ל"ם דשיכא דים תקנה לעשות כאנשי יהודה אין מעשה ידי שלהן וכן כתב הב"ם בשי ל"ם ע"ם ות"כ מאידך דלא מצעדה, להסקה אפי' עניה ולא מצחת עכשיו אסור מיסקת לדברי או"ת לחוות שמואל ע"ם בתשובה הנ"ל תשובת הגאון מוסר"ם לוגאטי שכתב לייסד מה שהקשה ר"ת על ר"ם הזקן ז"ל ועוד דאלמנה לא מצחת מצי תצעד, מכי תצעד כתובה אי להכא ועי"ם שכתב דהאי אלמנה דבדידה תני' הפקעת הצעדה ומשום שלא תניק תיבעת כתיבתה וכן מ"ם הרמ"ם טעמה לחורת נגד הבר שתאמר היני ניזונת ואינה עשה גם זה בדידה תני' מלת מצח"כ במגורשת עכ"ל ע"ם ולפי מ"ש מ"כ סאידך כל האלמנות דינה כמגורשת דעכשיו אין מעשה ידי ליורשין. ואין לומר כיון דאדע' ק"ל כאנשי גליל ומעשה ידי' ליורשין ומצעדה, להקה ומה"ע מניקה אסורה ליבמה אם"ם אפי' עכשיו מיקת לריך מין לריך להתירו אע"ג דהטעם בטל סיסור במקומו דכיון דגם כשהי' הדבר בחיסור היו הצעדות מותר' ליבם, לדברי או"ת הל"ל משום דלא מצעדה ועכשיו כוקן דין עשירות להם לא שייך בזה משום דבר שנאסר בחנין. מיהו לפי מה שחזר בו אפי' בשי ל"ם סק"ח דגם האידנא מעשה ידי' ליורשין ודלא כב"ם ע"ש ת"כ ת"ם דגם האידנא עניות אסירות ליבמה. עוד ראיתי גם' הלאה להרב הגאון בעה"ת שם בחידושיו הקשה לדעת ר"ם הזקן דהיכא דלא מצעדה לית בה דין מיקת דת"כ לרב דס"ל כאנשי יהודה לעולם לא מצעדה להקה לפי מ"ם תו' ר"פ אלמנה ניזונת ומיכי קאמר רב לריכ' להמתין כ"ד חודש ובחידושי הגאון הנ"ל לם"ע סי' ל"ג כתב לייסב לפי מ"ם הב"ח סי' ל"ג דכל היכ' דאסורה ליבם, מחמתו ים לה מזונות בע"כ ולכן אסורה ליבמה כדי שיוכרחו היורשין ליתן לה מזונות ומעשה ידי' שלהן דהיינו הנקה ע"ב. ומיהו נראה דכיון דדעת הר"ם הזקן דאסורה מיקת היינו משום דמצעדה לי' להקה ומ"ם מחי' בגרושה ואיך יהי' מן המסיבב סיבה דכיון דלאנשי יהודה לא מצעדה להקה למה יאסרו אותה ליבמה. אלא דקושיא מעיקר'

ליתי' דלרב דס"ל כאמבי יהוד' ס"ל דגרסי במסקנתיה סיוזמית וכמ"ש. גם ראיתי שם בס' הפלאה בחידושיו פ' מיאת הפאם מעין הדברים שכתבנו בשמי הר"ג דלתע"ב דעשירים סיו מסוס דגבי יורשין לא מסני סגזונית כיון דמייבין להחזיר תיקף אחר מות מבים וכיון דאסורה ליהנות תחבע את סגזונית מיורשין וע"ש. ואיני לריך לזה שתחבע את סגזונית דגם אם לא תחבע סגזונית כיון דאחר מות בעלה הגיע זמן פרעון סגזונית ס"ל כמו שאר חוב שים לה ביד היורשין וה"כ מעשה ידי' ליורשין. ודברי המחבר הכ"ל איני מיכרח דמ"ש כיון דאסורה ליהנות תחבע את סגזונית מיורשין ומעשה ידי' ליורשין ע"ש דאדרבה מי תיאסר אות' ליהנות לא תחבע את היורשין בכדי שלא יסי' מעשה ידי' ליורשין ואז תהיה מותרת ליהנות ואחר מיסולקין תחבע את היורשין סגזונית שלא שלאו בתביעה תליא מלתא ואסור דוקא לגבי בעל כסות אי לא מעשה ליה ליזיקה כיון דבעל אוכל פירות מדינא בנכסי אשתו ים לה גזונית גדולה מס"ה פטורה מזיקה אבל בסאת בעלה היורשין מחויבין להחזיר אין לה דין עשירה לגבי יורשין כיון דסאת מחויבין מדינא להחזיר לה גם בסתניא את סגזונית ביד היורשין לא מסני לה מידי כיון דשאו אלא כמו אוב ביד היורשין שהגיע זמנו לפרוע וזה פשוט וברור. עוד שם כתב בס' סל"ל בכוונת ב"ש שהקשה מסוך דל"ג דעשירים וכתב לפרש שבעליהן עשירים סיו ועולה עמו ואינה יורדת אפילו לאחר מיתה ע"ש. ולע"ד נראה דלא אחרו עולה עמו ואינה יורדת אלא בחיי שבעל לבין בעלה כמו קבורה דעל שבעל לקובר' לריך לקוברה לפי כבודו דעולה עמו אפי' לאחר מיתה וכן בחזונית שלמנה כיון דסוף חוב על שבעל ובתוכי כתובה שמתעבד בפי"ח מסל' אישות ע"ש ומס"ה גם לאחר מותו וכמ"ש סרב המגיד בפי"ח מסל' אישות ע"ש ומס"ה גם לאחר מותו כיון דחוב חזונות על שבעל לרייכין ליתן לה חזונו לפי כבוד שבעל וכמ"ש בס"ע סי' ל"ד דאם כבוד בעלה גדול נותנין לה חזונ' וכסות לפי כבודו אבל מעש' ידי' דיורשין תקנו לה שיך לומר גבי יורשין בעלייתו של בעל ובמה שאיבסם עשיר ואע"ג דיורשין לחזונות בחקום בעל ועמ"ש בסי' ל"ס סק"ח סיינו לעניין חזונות שמחויבים אבל אם שבעל עני אע"ג דיורשין עשירין סיי אינם לריכין ליתן חזונות לפי כבוד עשרם דזה נאו בעל ניעני וס"ל לעניין מעשה ידי' דיורשין לא מפסדי בזה שבעל עשיר סי' אלא דכל סניזונית מיורשין תקנת חכמים שמעשה ידי' ליורשין ואע"ג דב"ש כתב בסי' ל"ס סק"ב ז"ל מעשה ידי' שלהן עיין סי' פ' בעניין מלאכות שלה תליא שכל בעוסרו וכן אם היא פטור' לעשות מלאכה לבעלה פטורה לעשות ליורשין ט"ש ואינו מוכרח די"ל דגבי בעלה אמרי' בעלייתו של בעל וכן אפי' לאחר מות בעל אם שמני' מן שבעל וע', שבעל דסיינו חזונות שחייב בעלה ואמרינן דותנין לה חזונות לפי כבוד עוסרו בחיינו אבל אם שחיקנו חכמים ליורשין סיכי מעשה ידי' שלהן עבור חזונות ליה בהו חוס עלייתו של בעל ועשירות שלה אינו מועיל לגבי יורשין כיון דאחר מות בעלה מחויבין לסלק לה שכל ואינו אלא כמו חוב וכמ"ש זה הגראה לע"ד ודו"ק: (יח) ומישמע מדבריו דס"ס לגרוסה כתב בסמ"ג עשין ע' ז"ל הרב ר"ם מפלוניאה סי' אומר דגרוסה מיקה מותרת ליהנות בתוך זמן הזה אפי שאינו ליומרים בפ' מעפ"י שתגרסה אינו כופה להניק ואלא הוסה לו ר"ת לחלק בדבר אפי שבמקום שאכירה כופה להניק וגם בשאלתות פוסק ל"ם גרוסה ול"ם אלמנה ע"ל. ולכאורה משמע דלא פליג ר"ת אלא באכירה וכן סבין מוסר"י מיקן ע"ם אבל מדברי תו' והרא"ם משמע דר"ת ס"ל דאין חילוק כלל בין אלמנה לגרוסה וכמ"ש תו' בסס ר"ת דאלמנה נמי אינה משועבד' כשאומרת איני ניזונת ואיני עושה או בכרוניות ליהנות ט"ם ובאלמנה ואפי אפי' אינה אכירה דהא אפי' מעיברת אסורה מה"ט דאמיקה קיימא ואע"ג דאינה אכירה לעולם ואל"כ ס"ם גרוסה אפי' אינה אכירה וגם בסיום דברי הסמ"ג שכתב וגם בשאלתות פוסק ל"ם גרוסה ל"ם אלמנה משמע דגרוסה ואלמנה שין ובאלמנה ואפי אפי' אינה אכירה לא תגבה עד כ"ד חודם· ולפי מ"ם מוכרח"ת בטעמא דר"ת דאוסר בגרוסה אע"ג דלא משועבדא דגזר אטו אכירה ע"ם אפשר לפרש בכוונת ר"ת שהוצא בסמ"ג דלא הודם לו לאחלק בדבר אפי שבמקום שאכירה כופין אותה להניק וגם אינה אכירה אלא כשאינה משועבדת דגרוסה ואלמנה שאינה אכירה אבל אם שאכירה כופין אותה להניק אפי' אינה אכירה דלא אמרי' אטו אכירה כיון דאינה משועבדת אל

שלא נמנו קידושי שלשתן אפי' מדרבנן תופסין קידושי שניה ושט"ז סב"ח לחיה ממ"ש בסי' מ"ד אם קידם חייבי לאוין שרי אם קידושין גמורים משמע דאין תופסין עוד בה קידושין של אחר מיהו ע"כ תופסין קידושי של אחר דאל"כ סותר למ"ש בספרו ד"י בסי' מ"ב הל"ל עכ"ל. ולפנינו בד"מ כמ"ש בח"מ ז"ל וע"כ דרבינו דקדק בלשונו לומר שאין בני קידושין ר"ל באין קידושין תופסין בשם כמו בשחרית ולפ בדבר שהוא מדרבנן אם בא אחר וקידשה לריכ' מחמו גט שרי לך שאינן בני קידושין כמו גזים אחרות כנ"ל לייסב דברי רבינו אבל ל"ע על עיקר הדין אם אחת הוא דאם קידם איסור דרבנן ובא אחר וקידשה אם לריכ' גט מן הבני מאחר דאין קידושין דאורייתא אפשר דלא אחמירו בו רבנן וע"ע דשא אפי' בחייבי לאוין קידושין תופסין ולא מינו דאם קידשה אחר דלריכא הגט מבני כ"ם בחיסורי דרבנן ולכן סדבר ל"ע עכ"ל. ומדברי ב"ח נראה שלא סי' לפנין בד"מ מ"ם אבל ל"ע. ובעיקר סדין נראה דומיא דגם בחייבי לאוין אין קידושין שני כלום כיון דכבר תפסי קידושין ראשון וכ"ם קידושי שניו, מ"ם דתפסי קידושי ראשון ואו אין תופסין קידושי שני ומ"ם ב"ם דע"כ תפסי קידושי אחר דאל"כ סיתר למ"ש בספרו ד"י בסי' מ"ב הל"ל. נראה דוקא בקידם לפני פסולי עדו' דרבנן דברי מדרבנן קידושי ראשון פסולי, ואבני מדרבנן תפסי קידושי שני אבל בחיסורי דרבנן כמו ערוות מדברי סופרים קידושין תופסין אפי' מדרבנן דאם לא עשאו חכמים את הערוות כמו ערוות ודוקא חייבי כריתות ב"ד סות דלא תפסי אבל כל שאינו מחייבי כריתות קידושי תפסי וה"כ ערוות מ"ם אפי' מדרבנן קידושין אבל פסולי עדות מדבריהם הרי מדרבנן ס"ל כמקדם בלא עדים מ"ם תפסי קידושי שני ודעת הרי"ף הובא בב"י סי' מ"ב במקדם לפני פסולי עדות דרבנן דלא סיי קידושין כלל ומשום דכל המקדם מדעתא דרבנן מקדם ט"ם. ואלו בקידם ערוה דרבנן לא פקיע הרי"ף ומשום דזה לא שייך כל המקדם מדעתא דרבנן מקדם דגם לדעת חכמים סיי קידושין דלא גרע מחייבי לאוין וכיון דאינו מחייבי כריתות, וחייבי מיתות ב"ד קידושין תופסין אלא במקדם לפני פסולי עדות דרבנן דזה הוא דלא סיי קידושין מדרבנן שפסלו עדותן יש"ל במקדם בלא עדים. ולפ"ז נראה דוקא בקידם לפני פסולי עדות דרבנן ואה"כ קידם בפני עדי, כשרי, דזה הוא דאי, לאיתר דתפסי קידושי שני כיון דמדרבנן קידושי ראשון סיי כמקדם בלא עדים אבל אם קידם בפני ג"כ לפני פסולי עדות דרבנן נרע, דאמ"נ לא סיי קידושי שני כלום דאי אזלת בתר דאורייתא ה"כ קידושי ראשון תפסי ולא תפסי קידושין של שני ואי אזלת בתר דבריהם ה"כ קידושי שני נמי מדבריהם לאו קידושין. אלא דצ"ע בסי' מ"ב כתב בשם מ"כ על מעשה שבי' בחשב שנתקדשה לראובן בפני עדים שהם קרובים ואח"כ הלכה ונתקדשה לשמעון בפני עדי קרובים ופסקו שחכמי, שאלו אינם קידושין ומתירים לעלמא והלכה ונשאת לאחר ואח"כ בא ראובן ומת ה' וערער על טורפת החכמים לבי שהקרובי סיו ע"י אינו, ואם פסולי עדו' דרבנן ונראה גם שהקידושין שניהם חלים אעפ"י שהעדים היו קרובים כיון שהקידושין ראשונים לא היו בעדים כשרים ושחכמים דאו דבריו ושכיום הר' יהודה בן הרא"ם על ידם אפני שרבים חולקין עליו וסיברים שקורבת אינות הוא מן התורה ועוד שהרי"ף כתב בהשובה שהמקדם בפסולי עדות דרבנן אין חוששין לקידושיו עכ"ל ול"נ לסמוך על זה היכא דבבר נשאת אבל אם לא נשאת עדיין הדין עם המולק להקריאה גם משניהם כדברי הרמב"ם ז"ל עכ"ל. ונראה לא ידענא דאת כיון דקידושי שניה ג"כ היו בפני קרובי דרבנן מ"כ אע"ג לא תפסי קידושי שניה ואע"פ וע"ע:

סי' ט"ז כעי' א (א) שבעל כותית דרך אינות והוא דעת הרמב"ם וס"ל כליטנא קמא דרבא דלא

תחתון בניותן וגם פסק כר' שמעון דכל האומות בכלל: וכתב סב"י ז"ל הרמב"ם פסק בשא כר' שמעון דאתרינן ס"פ האומר דף ס"ח וכריתת דומיא כאומר אע"ג יומתן אבל בשבעה ב"י דאמר קרא כי יסיר את בנך מאחרי כי, הוא בשבעה אומות כתיב אחר אומות אע"ג דאל"כ אמאי קרא כי יסיר לרבות כל המסירים שיחא לר"ם דדרים טעמא דקרא ומ"ש דדרים טעמא דקרא ומ"ש דדרים טעמא דקרא ומ"ש

חלה מגזירת ב"ד של סס: וסר"ן בחידושיו פ' בן סורר ומורה דף ע"ד גבי מסתר פרסיא סוי ז"ל ומע"ג דישראל הבא על הכותית הכותית חיכא כרת כו' מכל מקום בכותי הבא על בת ישראל לא סחענו שיהי' בה כרת ודין הוא דישראלית הנבעלת לכותי בנה נמשך אחרי' ויהי' ישראל לגבי ישראל הבא על הכותית הולד נמשך אחרי' ויהי' כותי וקורא אני בו ובעל בת אל נכר ט"ס: ולפי מ"ש נרא' דלהרב' ונבעל' לכותי דאוריית' משום כי יסיר את בנך הסוה בן בתו דהוי כבנו והוא לפי' בשאר לומות כיון דמפרש טעמא בקרא ולפי' לרבנן נמי וכמ"ש: ובפ"ב דע"ז דף ל"ו ועל בנותיהן משום דבר אחר בנותיהן לאורייתא היא דכתיב לא תתחתן בם לאורייתא שבעה לומות לגבי שאר לומות לא ואתי לינסו וגזור לפי' בשאר לומות ולרשב"י דאחר כי יסיר את בנך מאחרי לרבות כל המסירות אחי אי' לאיסור חלה לאורייתא לינסות בדרך אחרות ואתו לינסו גזור לפי' דרך זנות נמי בע"ז של שם גזרו דכתיב ויאמר יהודה הוציאוה ותשרף חלה לאורייתא עכו"ס הבא על בת ישראל דמשכה בחרי' אבל ישראל הבא על נכרית לה ואתו לינסו וגזור לפי' ישראל הבא על הנכרית ישראל הבא על הנכרית הלכה למשה מסיני דאמר אר קנאין פוגעין בו ר"ל דאורייתא בפרסיא וכמעשה שרי' ואתו לינסו וגזור לפי' בנועה ע"ם בסוגיא ומבואר דנכרי הבא על בת ישראל דאורייתא ולפי' בנועה דאלו בפרסיא ר"ל הבא על הנכרית נמי והיא גופא קשיא בהא דאמרו חלה לאורייתא עכו"ס הבא על בת ישראל דמשכה בחרם דכיון דקרמי דכתיבי לא תתחתן בהך לא תתן לבנו ובתו לא תקח לבנך לרבנן לא מייתי חלה בשבעה לומות ואחר לומות מנ"ל: ולפי מ"ש ניחא דהיכא דמפרש טעמא גם לרבנן דרשי טעמא דקרא וכיון דגבי בהך לא תתן לבנו כתיב כי יסור את בנך והיינו בן בהך ר"ל ס"ס בשאר לומות דה"ל נמי בכלל כי יסור אבל גבי בתו לא תקח לבנך דלא מפרש טעמא דקרא חלה הטעם הוא מבחוץ סיסיר זרעו בשבעה רשבועה וכמ"ש הר"ן והיכא דלא מפרש טעמא בקרא אין דורשין טעמא דקרא לרבנן: ובס"ס דקאמר חלה לאורייתא עכו"ס הבא על בת ישראל דמשכה בחרם דכיון דקרמי דכתיבי לא תתחתן בהך לא תתן לבנו ובתו לא תקח לבנך לרבנן לא מייתי חלה בשבעה לומות ואחר לומות מנ"ל: ולפי מ"ש בריטב"א כי יסיר היינו חלה בקטנים ומשום דבנו ובתו סגדלו בתורה ומלות קטנים לפרום ר"ל שריך לומר דסך משכה בחרי' קאי על זרעה וכדמפרום בקרא כי יסיר את בנך דקאי על בן בתו. וה היינו מפורש' חלה בבנך לא תקח לבנו אבל בבתו לא תקח לבנך היינו מפורש טעמא בקרא לכן אין לרבות אחר לומות מסירין לרבנן דלא דרשי טעמא דקרא היכא דאיכא מפורש טעמא: ובתוס' קידושין דף ע"כ ד"ה ור' ישמעאל סבר לה כר"ע ז"ל ול"ת היכא מסכתן דקסבר ר"ע נכרי ועבד הבא על בת ישראל הולד ממזר כו' בשלמ' עבד לית בי' ללו דלא יהי' קדם חלה נכרי היכן מציאו ללו בגיותו ב"ד של שם גזרו עניו וכדכתיב סוילוה ותשרף ואין סברא לומר דעב' מיה' לית בי' מהאי קרא ישבד קאחר מאחר שהיו חייבי עשה אין סברא לומר כן דכר' ישבד קאחר מאחר שהיו ואתו לא תקח מפורש ואי משום דכתיב בתך לא תתן לבנו ובתו לא תקח לבנך הייט לזסרה לתפיסת קידושין אבל לזסרה לביאתו לא שמעינן ע"ל: ואיכי מצין דבריסא בע"ד דמ"ם דעשה מיהא לית בי' מהאי קרא דסויאוה ותשרף דהא מדרשה עוסק בשריפה דגי אח אין נעשין חלה על חייבי לאוין ואם הי' עוסק בשריפה ע"כ מחייבי לאוין הוא גם מ"ם ואי משום דכתיב בתך לא תתן לבנו הויה לזסרה לתפיסת קידושין דגרמה להתם לזסרה לביאה וכמ"ם תוס' שם בע"ז ד"ה לא תתחתן בם ז"ל מסיפא דקרא קסמיך דכתיב ובתו לא תקח לבנך דאמו חלה חלה תתחתן מיירי בגיורת ע"ם הרי הוא לזסרה לביאה ול"ט: ובתוס' קידושין דף ס"ח ד"ה אחר קרא לא תתחתן בם ע"ם שכתבו לא תתחתן ולא תקח הוי כאו חרי קראי חד לכתחלה וחד לדיעבד ע"ם סוף דבריהם ומע"ג חלה תתחתן מיירי בגיורת הני מילי בחר דידעי' מסקנא דילפין חלה תפסי קידושין מקרא אחריני ע"ם ומבואר דלמסקנא דילפין חלה תפסי קידושין מקרא אחריני ר"ל לא תקח הוי כאו חרי קראי חד לכתחלה. ועפי ה"ל לתוס' לומר דאי משום דכתיב בתך לא תקח לבנו הויה בשבעה לומות ומנ"ל בשאר לומות ול"ט: ובפרק חלמה לכ"ג דף ס"ט במשנה העבד פוסל משום ביאה ואיכא פוסל משום זרע כיצד בת ישראל לכהן כו' והלך הבן ונכנס על השפחה וילדה היתה בן הרי זה עבד כו' ממזר פוסל ואחכיל כיצד בת ישראל לכהן כו' והלכה הבא ונשאת לעבד או לכותי וילדה היתה בן הרי זה ממזר

ובתוספת ד"ה ונשאת לעבד ז"ל ריומא חלה קתני ונכנסה עם העבד כדקתני ונכנסה עם השפחה דמיבואין לא סייכי בה עכ"ל ע"ש: ונרחה לפי מ"ש נזו' ביבמות דף ט"ו ד"ה קסבר כותי ועבד הבא על בת ישראל הולד ממזר ז"ל ומ"ת בשלמא מעבד הוי ממזר דבעבד חיכא למו חלה מכותי למאי הוא ממזר ב"ד של שם גזרו ומדאורייתא' בימת היכר הוא כי' מ"ל מכותי לא הוי ממזר חלה מדרבנן וכל מקום מזכיר כותי בגב עבד כמו שמזכיר חלוקה בגד גרושה בכל מקום ט"ם ובמצוחיו דרוקה להסמיענו ממזר לאורייתא דפוסל ומחכיל להכי תני ונשאת דכת"ג בכותי הוי חייבי לאוין וכדעת הרמב"ם דדרך מיתון דוקא הוא לאסור מן התורה ואפי' בבעבד חומות ונקט נמי גבי עבד לפון ונשאת בגב כותי דזה הוי ממז' לאורייתא חלה להכי תני ונשאת הרמב"ם בימת עבד חיכא למיסר מן התורה וכמו כן שפחה מדרבנן ולפטותו צריך לומר הא דקאמר כותי ועבד הבא על בת ישראל הולד ממזר הכל הוא מדרבנן דבימת עבד מדרבנן ובימת נכרי כל שאינו דרך מיתון נמי חיכא חלה מדרבנן ובמצוחיו דרוקה לומר רבותא בממזר לאורייתא נקט ונשאת לעבד לו לכותי דלכותי הוי לאורייתא דרך ניסואין ועבד חיכא חלה בגב כותי וכמו דנקטו כותי בגב עבד כן לפטות הרמב"ם הוא לסיפך נקט עבד בגב כותי דבכותי הוא לאורייתא וכיון דלא נקט עבד רק בגב כותי צריך לומר ונשאת דגבי כותי ליכא איסור תור' רק דרך מיתון: ובפ"ק דקידושין דף כ"ח מיבעי' לסי כהן מהו בימת תומר חידום הוא ל"ם כהן ל"ם ישראל או דלמא שאני כהנים הואיל וריבה בהן הכתוב מצו' יתירות רב חיימר מותר ומשומל לומר לסור בבימה דאשה דאסורה ל"פ דברי הלא דיברה תורה חלה כנגד יבמ"ר כי פליגי בבימה שני' רב חמר מותר הואיל ואשתרי אשתרי ומשומל חמר לסור דה"ל גיורת ולכהן חלה הזיא: ולפי מ"ש תו' דנכרית בשבעה מותר מן התורה מאי מידוי' דיפ"ת ובריטב"א כתב משום דחיישי' כותים שהיה כיוכה בזו בהיה במלחמה מקום פרסיא לסור; לישראל מן התור' ט"ם: ולפי מ"ש הרמב"ם בה"ל מלכים שלא ילחמנה במלחמה שלא יבא עלי' בחיך המחנה משום וחי' מחניך קדום חלה יכניסה במקום פנוי ומ"כ יבעול ע"ש ר"ל היינו פרסיא ובחידושי פני יהושע הרגים בזה וכתב דאי' חידום לפי' בבימה שני' כיון שנשחה דרך ניסואין ועי"ל דסחידום הוא לפי' אחת היא חיים הותרה אע"ג דאי' עשה דחבק בחשתו ולא בחשת חבירו ט"ם ולישני' לפי מ"ש הרמב"ם פ"ח מה"ל מלכים ז"ל אין לחשת יפת תואר מיתר' חלה בשעת שני' בין בחולה בין לחשת אים שאין איסות לגוי ט"ם: ומשמע מדברי הרמב"ם דאין איסות לגוי כלל ומך עשה דחבק בחשתו אין איסות לגוי נח ולא בישראל וכ"כ הרשב"א בחידושי שם דאין איסות לגוי כלל ולפי' איסור עשה ליכא בישראל ט"ם. ולכן נרחה עיקר כמ"ש ספני יוסוע בחי' קאי דסחידום הוא כיון שנשחה דרך איסות ומ"כ מוכרחין דברי הרמב"ם דכל שהוא דרך איסות לפי' בשאר לומות חלה אסור מן התורה דכתיב בתך לא תתחתן בם והוא סחידום דברי יפ"ת לפי' מכוונים שהוא משעבד לומות: ויחה בזה לישב קושיות תו' על מ"ם רש"י בקידושין דלא סיתר יפ"ת לפי' בימה דאשה דאסורה עד לאחר כל השעבים דל"כ לאחי קרי לה בשר תמותות כיון שנתגיירה ט"ם: ולפי מ"ש הסותר יפ"ת לפי' משעבד לומות דגם לאחר גירות אסורין לפי דעת הפוסקים כלישנא בחרא דרבא דלא תתחתן לאחר גירות היא בפיר קרי לה בשר תמותות והוק: ורלישי בם' ירמיס סי' ס"ב ז"ל ומה הקצ"ם שבוי' שאינה משעבד לומות שיעשה לה דין בכתוב בפרשה ולקחת אלא שתחזם בה משעה שפחות ט"ם: ונפלאתי הרא גם בשעבד לומות שייך דין יפ"ת כל שהיא תוך שאר לומות ומיהו בדין לא תאי' כל נשמה והוא בספרי ובבי שבוי לרבות הכנעניס שבחוכו וכמ"ש רש"י בחומש ועמ"ש נסי' ד' ס"ק י"ג: (ב) ויש חולקין בזה כתב סצ"ם ז"ל פליגתא זו תלויה בפלוגתא שפחבתי רים סי' ד' לסרמב"ם קי"ל כלאחר רבא מעיקר' בגיותן היא לסו אחות כו' גם לרמב"ם משעה דלא לקי אלא בבעל דרך אשות ולא בחיתון נבד ולא בבימה לבד ולשאר פוסקים שייב בשעבד לומות בבימה אלא לא תקח ובגירותן שייב משום לא תתחתן בם ובבעת הקידושין לפיכך לא בעל ט"ם: וריטב"א בחידושי לקידושין דף ט"ח ז"ל וגבי ישראל בחיתה בכתיב לא תתחתן בם ודרשינן מי בגירותן דלאת לסו אחות ותפסי בסו קידושין לף סוא היו לזסרה חלה

לקדם ואם קידם ולא בעל אינו לוקה ובעל ולא קידם לוקה שאין מזכירת הכתוב אלא שלא לבעול אותה אחר שנתגיירה דתפסי בה קידושין ואית בהו חתנות דהוי ס"ד דתיסוי כגירות דכשירה ביאתה תדע דהא קרא בין בגירותן בין בגיותן כתיב ואלו בגיותן דלא תפסי בהו קידושין פשיטא מלתא שאם קידם ולא בעל אינו לוקה כשם שאין לוקה בעריות דלא תפסי קידושין וכיון דכן ס"כ בגירותן שאינו לוקה משום קידושין דלזכרה דלא תתחתן שוב היא בגיותן ובגירותן והיינו דתנן בכל דוכתי' ממזרת ונתינה ליכרתל בכל הלוקין ולא שיינן בהו הטעמא כמו שאינו המחזיר גרושתו ולא שיינו הכא על גרושתו אבל דבשא בציון קידושין והמזרה בביאתה ובהני סגי בביאתה לחוד כדאמרן וכו' והרי זה מבואר יפה וזו שטתו של רבינו הגדול סרמב"ן ז"ל: ובע"ז דף ל"ז בעותיכן דאוריית' דכתי' לא תתחתן עם דאורייתי' שבעה אומות ואתו אינהו ואינו ואזור אחי' שאר אומות ולרשב"י דאמר כי יסיר בנו לרבו' כל האסורות מצ"ל אלא דאורייתא אינות דרך אחנות ואתו אינהו ואזור אחי' דרך זנות ומשמע דבעל אינו לוקה אלא דרך אחנות גרמה דסיינו לרשב"י דאמרה כל האסורות ולדידי' לא קאי לא תתחתן בגירותן דמ"כ הוי כל הגרים אסורים ולרשב"י ע"כ לא תתחתן אינו אלא בגיותן ועת"ם סק"ח ומ"כ בעל אינו לוקה אלא דרך אינות ואתנו' אבל לאחיות דאורייתא אלא אחרי שאר אומות ואקי לא תתחתן בגירותן מ"כ ס"ד דאורייתא דקרא אלא לבעול אותה אחי' שאר אומות ואקי לא תתחתן בגירותן מ"כ פירושא שאינו בעול אותה אחי' היכא דאית בהו אחנות דסיינו אחר גירותן וכמ"ם סריטב"ח: ובהידושי פני יהושע ר"פ אלו נערות כתב בפשיטות דבגירותן לא שייך לאי דלא תתחתן אלא כשבא עלי' דרך אינות וע"ם ז"ל אסוק סם"ם דאע"ג אסיק סם"ם דאפי' בגיותן לא שייך לאו דלא תתחתן אלא כשבא עלי' דרך אינות אסמ"כ כשבא עלי' דרך זנות לא שייך לאו דלא תתחתן ומ"כ אכ"ם דבגירותן שייך לחלק בכך ע"ש: ולפנינו שטת סריטב"ח דלא תתחתן אינם אזהרה אלא שלא לבעול אותה אחי' אחר שנתגיירה דתפסי בה קידושין ואית בה אחנות אלא דאי ניחא ליה תתחתן מיידי בגיותן מ"כ ע"כ לא תתחתן סיינו דרך אינות אבל אי ניחא דאורייתא בגירותן פירוש דקר' שלא לבעול אותה אחי' אחר שנתגיירה בה אחנות וכמ"ם: מיהו בבר כתב סריטב"ח בחידושיו לקידושין דף ס"ח ז"ל אחר קרא כי יסיר לרבות כל האסורין אין להקשות מ"כ יסא אסור להתחתן בשאר אומות אחי' בגירותן דהא קרא לבעיל לא תתחתן בגירותן סוא ואיכא למיאר דלא תתחתן כלל סוא בין בגיות בין בגירות דבשבשא אומות אסר רחמנא אחנות אחי' בגירותן אבל קרא דכי יסיר דאחי לרבות שאר אומות לא מיידי אלא בגיותן דאלו בגירותן שרי וכ"ת אאי פסקא דאגיותן בלאוד קאי סא לא קשיא דכיון דנתגיירו פשיטא מלתא דשוב אין אאסירין ובגיותן משמע כי יסיר עכ"ל ע"ש: ולפ"ז שוב ליכ' לתרוצי כא"ם דלרשב"י סוא דבעי דרך אתנות כיון דאיירי בגיותן ע"כ לרשב"י דאל"כ היכי שרי כל הגרי' אאמ"כ לרבנן וכא"ם לעיל דכא גם לרשב"י קרא דכי יסיר אינו אלא בגיותן וא"כ היכי קאאר אלא דאוריית' אינות דרך אחנות כיון דכי יסיר לא מיידי כלל דרך אחנות: ולכן נראה אזה כדעת סרמב"ם דלא תתחתן בגיותן וא"כ לא תתחתן וכי יסיר מיידי בכל בגיותן וספיר קאאר מדאורייתא דרך אחנות וכיון דסתמא דם"ם אארו מדאורייתא דרך אחנות לכן פסק סרמב"ם כלישנא קאא דרבא דאיירי בכל בגיותן וזה ראי' ברורה לדברי סרמב"ם ודו"ק: והדריסב וסב"ח וב"ם שכתבו בפשיטות דלא לקי בגירותן כי אם דרך קידושין וגם דלוקה על קידושין גרידא לא סי' לפשיסב דברי סריטב"ח בשם סרמב"ן סל"ל: אאנם אלאתי כדפריסב בם' יהויס סי' ר"ח ז"ל כי אתגיירי אית להו אחנות דאשבת קידושין קאי בלאו על ז' אומות שאתגיירו דאשבת קידושין קרינן בי' לא תתחתן אבל בגיותן לא עבר עלי' עד שיבעול דהא לאו בני קידושין ניהו עכ"ל והרי זה כדפריסם: (ג) חייב עלי' מדרבנן כתב הב"ם ז"ל ואם יש לה בעל היכא אישורא דאורייתא היינו עשה ודבק בשאתו אז' קידושין דף כ"ח עכ"ל. ובתו' סנהדרין דף כ"ב ד"ה פרט לשאת אאריס ז"ל והיינו עכו"ם ונקו"ל דאין אישות לעכו"ם אע"ג דאין אישה ואזהרה אישורה אישה היכא אדאיתרך לשבני יפ"ת דדרשינן ספ"ק דקידושין שאת אפי' אשת איש עכ"ל: וסרמב"ם פ"ח אה"ל אלכיס ז"ל אין אשת איש שאין אישות אלא בשעת שביס בין בשולס בין אשת איש שאין אישות לגוי כלל ומשמע דס"ל דאין אישות לגוי כלל ואפי' אישור עשה ליכא ולשעת סרמב"ם וסרשב"ם אך עשה דודבק בשאתו אינו אלא לבני נח אבל לישראל כ"ח דאין אישות לגוי כלל ואפי' אישור עשה ליכא ולשעת סרמב"ם וסרשב"ם אך עשה דודבק בשאתו אינו אלא לבני נח אבל לישראל

ליתי' להאי עשה ואיתנו' אדכתיב אים אשר ינלף אח אשת רעהו פרט לאשת אחרים וכמ"ם רש"י בסנהדרין דף כ"ב ז"ל לאשת אחרים אשמעינן דאין קידושין לעכו"ם ואדכתי תיפוק לי' בבל דוכתי: ולאיתי בס' שער אאלך שקם' לדע' סרמב"ם דליכ' עשה דודבק בשאתו גבי ישראל רק בבני נח אשה אאקשה בסנהדרין דף נ"ט בשה דאמרו ליכא אידי דליכרתל אלא בבני נח ולפני נח אשור ופריך והרי יפ"ת דליכרתל אותר כי' ואבני סתם אשה היא בניותן ובגירותן וסיינו דתנן בכל דוכתי' ממזרת ונתינה ליכרתל בכל הלוקין ולא שיינן בהו הטעמא כמו שאינו המחזיר גרושתו ולא שיינו הכא על גרושתו אבל בני נח אין בהו קידושין והמזרה בביאתה ובהני סגי בביאתה לחוד כדאמרן וכו' והרי זה מבואר יפה וזו שטתו של רבינו הגדול סרמב"ן ז"ל: ובע"ז דף ל"ז בעותיכן דאוריית' דכתי' לא תתחתן עם דאורייתי' שבעה אומות ואתו אינהו ואזור אחי' שאר אומות ולרשב"י דאמר כי יסיר בנו לרבו' כל האסורות מצ"ל אלא דאורייתא אינות דרך אחנות ואתו אינהו ואזור אחי' דרך זנות ומשמע דבעל אינו לוקה אלא דרך אחנות גרמה דסיינו לרשב"י דאמרה כל האסורות ולדידי' לא קאי לא תתחתן בגירותן דמ"כ הוי כל הגרים אסורים ולרשב"י ע"כ לא תתחתן אינו אלא בגיותן ועת"ם סק"ח ומ"כ בעל אינו לוקה אלא דרך אינות ואתנו' אבל לאחיות דאורייתא אלא אחרי שאר אומות ואקי לא תתחתן בגירותן דמ"כ פירושא שאינו בעול אותה אחי' היכא דאית בהו אחנות דסיינו אחר גירותן וכמ"ם סריטב"ח: ובהידושי פני יהושע ר"פ אלו נערות כתב בפשיטות דבגירותן לא שייך לאי דלא תתחתן אלא כשבא עלי' דרך אינות וע"ם ז"ל אסוק סם"ם דאע"ג אסיק סם"ם דאפי' בגיותן לא שייך לאו דלא תתחתן אלא כשבא עלי' דרך זנות לא שייך לאו דלא תתחתן ומ"כ אכ"ם דבגירותן שייך לחלק בכך ע"ש: ולפנינו שטת סריטב"ח דלא תתחתן אינם אזהרה אלא שלא לבעול אותה אחי' אחר שנתגיירה דתפסי בה קידושין ואית בה אחנות אלא דאי ניחא ליה תתחתן מיידי בגיותן מ"כ ע"כ לא תתחתן סיינו דרך אינות אבל אי ניחא דאורייתא בגירותן פירוש דקר' שלא לבעול אותה אחי' אחר שנתגיירה בה אחנות וכמ"ם: מיהו בבר כתב סריטב"ח בחידושיו לקידושין דף ס"ח ז"ל אחר קרא כי יסיר לרבות כל האסורין אין להקשות מ"כ יסא אסור להתחתן בשאר אומות אחי' בגירותן דהא קרא לבעיל לא תתחתן בגירותן סוא ואיכא למיאר דלא תתחתן כלל סוא בין בגיות בין בגירות דבשבשא אומות אסר רחמנא אחנות אחי' בגירותן אבל קרא דכי יסיר דאחי לרבות שאר אומות לא מיידי אלא בגיותן דאלו בגירותן שרי וכ"ת אאי פסקא דאגיותן בלאוד קאי סא לא קשיא דכיון דנתגיירו פשיטא מלתא דשוב אין אאסירין ובגיותן משמע כי יסיר עכ"ל ע"ש: ולפ"ז שוב ליכ' לתרוצי כא"ם דלרשב"י סוא דבעי דרך אחנות כיון דאיירי בגיותן ע"כ לרשב"י דאמ"כ היכי שרי כל הגרי' אאמ"כ לרבנן וכא"ם לעיל דכא גם לרשב"י קרא דכי יסיר אינו אלא בגיותן וא"כ היכי קאאר אלא דאוריית' אינות דרך אחנות כיון דכי יסיר לא מיידי כלל דרך אחנות: ולכן נראה אזה כדעת סרמב"ם דלא תתחתן בגיותן וא"כ לא תתחתן וכי יסיר מיידי בכל בגיותן וספיר קאאר מדאורייתא דרך אחנות וכיון דסתמא דם"ם אארו מדאורייתא דרך אחנות לכן פסק סרמב"ם כלישנא קאא דרבא דאיירי בכל בגיותן וזה ראי' ברורה לדברי סרמב"ם ודו"ק: והדריסב וסב"ח וב"ם שכתבו בפשיטות דלא לקי בגירותן כי אם דרך קידושין וגם דלוקה על קידושין גרידא לא סי' לפשיסב דברי סריטב"ח בשם סרמב"ן סל"ל: אאנם אלאתי כדפריסב בם' יהויס סי' ר"ח ז"ל כי אתגיירי אית להו אחנות דאשבת קידושין קאי בלאו על ז' אומות שאתגיירו דאשבת קידושין קרינן בי' לא תתחתן אבל בגיותן לא עבר עלי' עד שיבעול דהא לאו בני קידושין ניהו עכ"ל והרי זה כדפריסם: (ג) חייב עלי' מדרבנן כתב הב"ם ז"ל ואם יש לה בעל היכא אישורא דאורייתא היינו עשה ודבק בשאתו אז' קידושין דף כ"ח עכ"ל. ובתו' סנהדרין דף כ"ב ד"ה פרט לשאת אאריס ז"ל והיינו עכו"ם ונקו"ל דאין אישות לעכו"ם אע"ג דאין אישה ואזהרה אישורה אישה היכא אדאיתרך לשבני יפ"ת דדרשינן ספ"ק דקידושין שאת אפי' אשת איש עכ"ל: וסרמב"ם פ"ח אה"ל אלכיס ז"ל אין אשת איש שאין אישות אלא בשעת שביס בין בשולס בין אשת איש שאין אישות לגוי כלל ואפי' אישור עשה ליכא ולשעת סרמב"ם וסרשב"ם אך עשה דודבק בשאתו אינו אלא לבני נח אבל לישראל

סעיף ב (ד) הרי טומו מפורש בדברי הקבל בתב בת"מ ז"ל אבל אסור מן התורה בכון דרך אישות או פרסיה אבל לא בנעלה ולטון כי אגל יהודה אשמעא ג"כ פרסיה. וב"ם כתב בשם דריסה וב"ח אפי' בעל בנעלה אכל אקום כיון דלא קיבל דינו אז טומו אפורש בקבלה ע"ש. ובאידושי אר"ן פרק האשרפין דף פ"ב ז"ל ב"ד של אשמונאי גזרו אבא על אכותיה אשום נכב"ת וא"ת והרי אאנו קנין פוגעין בו ואינה הלכה למשה אסיני וכיון שכן למאי אינטריך ב"ד של אשמונאי ובפרק אין אעמידין אאריך שאין קנין פוגעין אלא בפרסיה ואחי אינו וצוד אפילו בנעלה ואעשה אף אכרת האשור בקבלה כאו כן אינו אלא בפרסיה שאם כי' אכרת אף בנעלה לאש הוקבו ב"ד של אשמונאי לגזור על אכותיה הרי ים בו כרת אלא שאכל אקום ים לתאוה אש עין נחלק אכרת בין לנעלה לפרסיה ואפשר שאכרת אפני אילל הבא ואילול ליאי אלא בפרסיה או אפשר לומר שאכו כן ים כרת בנעלה כאו בפרסיה אלא שאפני שבדיני אדם אין טוענין ני כלום אאחר שאקנין אין פוגעין בו אלא בפרסיה גזרו ב"ד של אשמונאי היכי' אלקין ליאי ד' אלקיו' אשום נבב"ת כדי להרחיק את אדם אן העבירה שים בני אדם דשעים שאין עיאדין בעצאם בשבול כרת אאסור לשאיס ובשבול אאלקות יתרחק אן אאיסור ואעצאם אפי' בפרסיה אועילה גזירתם כשלא בנעו בו קנין ואפי' לאחרין בע"ז אלא היתה גזירתם אלא בנעלה כי' דאלו בפרסיה לא יאסור אדם לעבירה זו שאם יבא קנאי אחד ביהרגנו אלא עיקר גזירתם היתה בנעלה וס"ם בפרסיה היכא דלא הוי בי' קנאי עכ"ל. ולפי"ז איסור כותית אן התורה אפי' בנעלה כיון דהיא הלכה למשה אסיני היכא קנאין פוגעין ואין חילוק בין נעלה לפרסיה וכאו כן טוענ כרת האאור בקבלה ג"כ אפי' בנעלה וב"ד של אשמונאי לאלקות הוא דגזור וכמ"ם הר"ן ועמ"ם בסי' ז' ס"ק י"ח:

סעיף ג (ה) שפחה סטובלה לסוס עבדות אסורה לבן חורין ושטת סרמב"ם דאיכא אלא אדרבנן ואכין אוכיח

מכות אדדות וס"ל דאזהרה אלא יהי' קדשה קאי על הבא על הפנוי' ומ"ה ס"ל הבא על קדשה בת ישראל לוקין ג"כ דהכ סאניד ותרגום אונקלוס אפרש לאו דלא תהי' קדשה קאי על שפחה. וכתב ב"ם ז"ל מיהו י"ם להביא דאי' אדתע אתרגום אש"ס פ' האולן דאאר שם נכרי ועבד הבא על בת ישראל סולד אאזר אפי' לא"ד יש אין אאזר בחייבי לאוין נכרי ועבד שאי ס"א לא"ד יש אאזר בחייבי לאוין שפיר דסולד אאזר אלא אניאו סום לאו רק לא יהי' קדם ולא תהי' קדשה עכ"ל. ובתו' יבאות דף ט"ז ד"ה קסבר כותי ועבד הבא על בת ישראל סולד אאזר ז"ל וא"ת בסלמת אעבד הוי אאזר דבעבד אינה לאו אלא אכותי

אחתי הוי ממזר ב"ד של שם גזרו ומדאורייתא ביאת היתר הוא
ו"ל לע"ג דביאתה היתר הוא מדאורייתא בנשגע מכל מקום
כיון דלא תפסי בה קידושין הוי ממזר כמו בעבד ט"ס. ולפי
דבריהם תיקשי דהיכי אחרו פ' החולץ נכרי ועבד הבא על בת
ישראל הולד ממזר אפי' למ"ד אין ממזר מחייבי לאוין נכרי ועבד
שאני כיון דלא תפסי בהו קידושין ט"ס הא אפי' למ"ד ים ממזר
מחייבי לאוין נמי היינו אלא מהוא דלא תפסי בה קידושין כיון
דנכרי ליכא למ"ד. ולפי מ"ש בסק"ח דנכרי הבא על בת ישראל
חיתי' בלאו דבתך לא תקח לבנו ומהוא כי יסיר דאפי' בבתר
חומות נמי דאפי' לרבנן דלא דרשי טעמא דקרא היכא דאפורם
טעמא בקרא ודאי דרשינן ע"ם ניחא שפיר דאיכא למ"ד בנכרי
הבא על בת ישראל. עוד תירצו בתו' יבמות דף ט"ז ד"ה קסבר
כותי ועבד ז"ל לי נמי כותי לא הוי ממזר אלא מדרבנן ובכל
מקום מזכיר כותי לגבי עבד כמו שמזכיר חלוקה לגבי גרושה
בכל דוכתי ומרחמנן עיקר עכ"ל. ולפי שטת הרמב"ם דס"ל עבד
מדרבנן וגם בכותי ס"ל כל שאינו דרך חיתון ליכא איסור תורת
ג"כ תרוייהו דרבנן ועמ"ש בסק"ח. ובשטר המלך רחיתי בזה
פלפול עכו' וע"ש שהקשה מהא דתנן פ' המגרש דף פ"ה שרי
את מותרת לכל אדם אלא לאחיה ולאחיך כו' לעבד ולנכרי שרי
זה גט כשר משום דלאו איסורה הוא דבלא"ה מסירי ולא תפסי
בהו קידושין ומשתמע שם חיתי' דלעבד מותרת ליכנס מן התורה
הא מדאורייתא גט בטל הוא כיון דאי לא הוי מצייר היתה
מותרת ליכנס לו ואפי משום חיתון שבה אסורה ליכנס
ואפי תייבי לאוין דמדאורייתא אסורי ליכנס להם ואפ"ה משוי
איסורא משום טעמא דכיון דחייבי לאוין תפסי קידושין ולהא לא
תפסי מחמת חיתון חיתון שבה כ"ם בעבד דחשוי איסורא כיון
דישראל לעבד מותרת להכנס ולאפי אסורה משום חיתון
שבה וכ"ת הרי קתני לנכרי ולעבד ונכרי נמי אין חיתונו חלוק
מד"ם דב"ד של שם גזרו עליו הא ודאי לא קשיא דדרך חיתון
ליכנס לאסורה מן התורה מקרא דלא תתחתן ונראה לומר
דת"ג דמן התורה ישראלית לעבד הרי אפ"ה כיון דחכמים אסרו
לה משוי איסורא ומשני גט בטל הוא כשר מן התורה דכיון דשם שקפידה
התורה הוא שיהא דבר שכורת בינו לבינה ושתא ליכא גזירת רז"ל הרי הוא דבר שכורת בינו לבינה שפי' דמי וזה נראה
מוכרח ממאי דבעי התם מון מזנותיך מהו בישואין הא לא
צייר אי למאן דאית ליה בביאה א"ל תיתוה להבא ולאחיך במאי
חילוק, בישואין הבא ואחיך בי ישואין ניחוש חלא לאו בזנות כו'
ושתא קשה למאי דס"ד השתא דאלא להבא ולאחיך דקאמר
אלא תבעלי בזנות הוא דקאמר ר"ל כי קתני נמי לעבד ולנכרי
בזנות הוא קאמר, דאי בישואין עבד ונכרי בני ישואין ניחוש
כדפריך להבא ואחיך וכיון שכן קשה דהיכי קתני דשבט כשר
הא מדאורייתא, ישראל לגוי, דרך זנות תהרי הרי ות"ל כ"ש שיור
בגט אלא משמע ודאי כיון דמדרבנן אסירא ר"ל נכון ועיין בם, מהנה
ליתי בי' שורא ושבט כשר דבר תורה כ"ל נכון ועיין בם, מהנה
חפרים הל' קנין משיכה ותמצא תעין התמורין עכ"ל. וכמו כן
כתב בשטמ"ק פ"ו מגירושין ע"ם שהעלה דכל היכא דמדרבנן
אסירא מחמת תינקי כל ימי, תו לא תשיב דבר תורה בינו
לבינה ע"ם ז"ל ויש לי דאפי' בדורה לזה מותרת שמעינו פ' המגרש
דף פ"ה הרי את מותרת לכל אדם אלא להבא ולאחיך כו' לעבד
ולנכרי הרי זה גט כשר ומשתמ' דקשה לדעת רבינו ז"ל דס"ל
דישראלית לעבד ליכא אלא מדרבנן וכמ"ש הרדב"ז בתשובה סי'
קפ"ח תיקשי לן דהיכי קתני מתני' הרי זה גט הא מדאורייתא
גט בטל הוא דשורא הוי כיון דאי לא הוי מצייר לעבד היתה
מותרת ליכנס להם דרך חיתון ואפי משום חיתון שבה
אסורה להכנס לו מדאורייתא ואפי תייבי לאוין דחייבי לאוין
אסורה להכנס להם אלא מחמת תינקי ואפ"ה חשוי איסורא כיון
דחייבי לאוין תפסי קידושין ולאפי לא תפסי קידושין מחמת חיתון
שבה קל וחומר ס"ד דבר תורה ישראלית לעבד דחשוי איסורא מחמת חיתון
לעבד מותרת להכנס לו דבר תורה ואפי אסורה מחמת חיתון
שבה אע"ג לומר דמן התורה ישראלי לעבד אפי ואפ"ה כיון
דחכמי אסרו לה חשוי איסורא ומשני גט כשר מן התורה דמה
שהקפידה התור' הוא דבכל עת וזמן נתיחת הגט אפי' דבר כורת
בינו לבינה ושתא מיהא לעת כזאת כורת בינו לבינה הוא מכח
גזירת חז"ל ע"ש. ומעה מ"ש דשורא הוי כיון דאי לא חשוי לעבד
היתה מותרת להכנס לפי דרך חיתון כו' ופלתתי בדבריו דודאי
אפי' לדעת הרמב"ם דישראלי לעב' אינו אסו' אלא מדרבנן אבל
קידושי לא תפסי וכמבואר, בם"ם בהרבה מקומות דנכרי ועבד
ולאו בני קידושין נינהו ומ"ש דרך חיתון בעבד ישראלי ליכא

אלא ביאת זנות הוא דמותר מן התור' בעבד לד"ע הרמב"ם
גם מ"ם לייסד כיון דחכמי' אסרו אף אי לא חשיב שורא קשה וכי
עדיפא דרבנן מאיסור תורה דהא בהלמה וגרושה חשיב שורא
אע"ג דאסור מן התורה אלא כיון דתפסי קידושין בחייבי לאוין
וע"י שור' דשייר לה תפסי בה קידושי אלמנה וגרושה הוי שורא
ועיקר חלוק בתפיסת קידושין וגבי עבד ונכרי ליכא תורת קידושין:
ובתוס' דף פ"ה ד"ה מון מתרומתיך ז"ל פי' בקו' שאם תמצי
לכתן לא תאכל בתרומה ואין נראה לר"י דבלא"ה לא תאכלה
בתרומה דגרושה מתחללת בביאת כהן ואפי' קדשה ובשאה ולא
בא עלי' דמשתחרת לביאה פשוט היא אע"ג דמהני מה שייר
שתהא אסורה לאכול מן התורה מכל מקום נראה דוחק לפרש
כן ע"ל ומבואר דאי לאו דוחק לפרש כן פוי לי' שור מה שייר
שתהא אסורה לאכול מן התורה ומבואר דאזלינן בתר דאוריתא.
ולכן נראה לע"ד דעיקר שורת דגט היינו אלא כשמייר מעשי
איסות דוקא ובכל ענין בעיין שם מון מספרת מדריך מהו
בעיטורין הא לא שייר לו דלמא איסה יקיימנו ואיסה יפירנה ע"ם
וכ"ל מעשי איסות ובהא דבעי לה מון מזנותיך פירש"י לו דלמא
הא שייר בביאה ז"ל הא שייר בביאה בעלמא ומ"ד איסות קריא
בה ע"ל ומבואר דאי לא הוי בביאה ד"ד איסות ודאי לא הוי
שורא. ולכן לאחיה ולאחיך דלאו בני קידושין נינהו גם זנות דידהו
לית בי' משום ד"ד איסות כיון דלאו בני איסות נינהו וכמו כן
לעבד ולנכרי כיון דלאו בני קידושין נינהו נמי זנו' דידהו אין בהם
חשו' ד"ד איסו' ובקידושין כלל ובהלמה וגרושה דבני קידושין נינהו
גם ביאה דידהו הוי בי' משום ד"ד איסות. ורש"י שכתב גבי
לאחיה ולאחיך דבלא"ה אסורה וקיימא היינו נמי מ"ט כיון
דאסורה וקיימא לאיסות ס"ל ביאה דידהו זנות גרידא ולית בי'
משום ד"ד איסות וכן מוכח לשון המשנה פ' המגרש הרי את
מותרת לכל אדם אלא לאחיה ולאחיך לעבד ולעכו"ם ולכל מי
שאין עליו קידושין כשר הרי את מותרת לכל אדם אלא בהלמה
לפ"ג גרושה וחלוצה לכהן הדיוט כו' ולכל מי שיש עליו קידושין
אפי' בעבירה פשוט הרי דעיקר חלוק בתפיסת קידושין ולאו
משום דאסורה וקיימא אלא עיקרא חלוק בשורא דאיסות ולכל
מי שאין עליו קידושין ליכא שורא דאיסות ואפי' זנות דידהו נמי
לא משיב ד"ד איסות ובני מי שיש עליו קידושין משיב שורא
דאיסות ואפי' זנות גרידא משיב שורא דאיסות דביאה משיב ד"ד
איסות וכמ"ש:

סימן (יז) דיני עגונה מבוארים בשלמו בקו' ס"ס ס"ז אפ' ח'
עד פכ"ג ט"ס:

סי' יח סעיף א (א) קידושין תופסין בחייבי לאוין בפ"ק
דיבמות דף ט' והרי איסור מגוס ואיסור
קדושה דפליגי ר"ע ורבנן ותקני בפרקין. ובתוס' שם. ז"ל בכל
דוכתי פשיטא ליה להם"ס דחייבי לאוין לר"ע דאמר אין קידושי
תופסין בחייבי לאוין לאו בני חלוקה ויבוש נינהו כמו חייבי כריתות
ככה ובטעמא דף ט"ו גבי פ"ד ובפ"ד מיתות דף נ"ג ותימה
לר"י דלאחיה לא מהניין נמי לר"ע דליתי עשה ולידחי ל"ת עכ"ל.
ונראה לפי מ"ש רש"י ביבמות דף מ"ט בהא דאמר אחיי הכל
מודים בזה על הגוה ועל הסוטה שאין הולד ממזר ולה הא
תפסי בה קידושין שאמר ואפי נדחתה עליו סוטה נמי הא
תפסי בה קידושין ופירש"י הא תפסי בה קידושין לאיסה לחמר
לאחר שזינתה לא פקעי מינה קידושין הראשונים ע"ם והיינו כיון
דסוטה בעי בט מן התורה וכדכתיב כי תצא איש אשת דבר
וכתב לה ספר כריתות מוכח דלא פקעי קידושין הראשונים ואי
יימא דאין קידושין תופסין בסוטה כי' רחוי להיות פקעי קידושין
מכי נעשי' סוטה וכ"כ בשיטוקי יוסף שם בפירש"י אלא פקעי
קידושין הראשונים ועיין ריטב"א בחידושיו דף ס"ח. ומבואר
מדברי רש"י דסיכ' דאין קידושין תופסין אפי' כי' אלא בהיתר ואפ"כ נעשה חייבי לאוין פקעי קידושין הראשונים כיון
דנעשה חייבי לאוין. יהנה אי יימא דאחיי עשה כיון דישראלית
אחי אלא ביאה דאסורה דהשוה עשה ובדאמרינן ביבמו' דף כ'
גזירה ביאה דאסור אטו ביאה שני' וע"ש בתו' ד"ה אטו ביאה,
ובחדו שם דסיכא ביאה דאסורה לא שתרה אלא משום דאחתי
עשה ודאי ל"ת ביאה דאסורה אטו ביאה דלאו אסורה לא דאי
ע"ם ות"כ לר"ע דס"ל אין קידושין תופסין בחייבי לאוין נהי
דביאה דאסורה שתרה, משום דאחתי עשה ודאי ל"ת אבל ביאה
שני' לא שתרה ובקו' בחייבי לאוין וכפשוט, חייבי לאוין פקעי
קידושי יבום ותו לא אלי חייל קידושי יבום בביאה רק לפשוטו
דזה לא אמרי ביאה דהוי כאומר הריני מתחתי את אחתי ואחתך אי את
אחתי דלא הוי קידושין כלל וכמ"ש הר"ן שם בשמו' דף כ"ט

בטעמא דהתי ומשום דהי לא סוי מאחו לעולם לא קני דם קטן הגוף וקטן דמים בהמה לא משכחן מי חפסר שחסי' לאחו אחן לחוד בלבד שכל כיוצא בזה אינו קטן הגוף ע"ש. ומ"כ בחייבי לאוין כיון דלא מצי קני ליבמה רק בביאה דאשום לשטחו ומח"כ פקעי קידושין מאחת מייבי לאוין לר"ע דאין קידושין תופסין בחייבי לאוין ומי חפסר לקנות לאחה לשטה ומש"ה לר"ע ליתי ליבום בחייבי לאוין. ובאו' פ"ק דיבמות דף ח' ד"ה מלאה שאנרשה בגט ומחזירה ז"ל בפרק האומן דף ל"ט מאירין דאיטריך דס"ד מצוה דרחמנא רחמנא עליה עבד הכאחא חיקוס עלי' בחיסור אחה לא ותימא דמשמע לבביאה שני לא צריך קרא להחיר ואחאי

סא שהוא דרחמנא רחמנא עלי' מביאה דאשום דהה בביאה שני' לא דחיא חייבי לאוין כדאי' בפ' שני דף כ' ע"ל. ולפי ת"ס יתיישב דכיון דסיכ' דלא חפסי קידושין נמי פקעי קידושין וגבי חייבי כריתות ודאי לא חפסי קידושין ואי ניחא דבביאה שני' בחיסור אחת אה קאי מ"כ פקעי קידושי יבום ולא קני לה ליבמ' אלא לשטחו והוי קנין לשטה ואין אחה נקנית לאחן אח"כ דאיתרת לו עולמית ומש"ה אין צריך קרא אלא להחזירה אחר גירושין ודו"ק:

סי' י"ט סעיף ב (א) אם הומזקו בעיר שלשים יום שהיא אחתו עמ"ס בש"ס פ"ו פ"י:

נאום המחבא לבית הדפוס. יען כי הטעיתי אחר בהלכות קדושין יעברו ויחלופו אלא רוחב יש אתלמוד. ומורי זקני הגאון ז"ל הפליא בשם עגה הגדיל תושיה. הביא עצות מרחוק. והטעיק הרמיב בתורו בחכמה והעת. ולזאת יצטרך המעיין בכל מקום לדעת הטיר אחר עליו יסובו דבריו: והמצב הגכון אחר אחנו תולאותיו. ובלעדו יהיה כעוב בדרך. אבדי אצות החשלה הסלולה. וכבר גלו את אזני בדבר זה ג"כ רבים וכן שלמים. ולולאות רצון הנכבדים הסם. לף לקדם פני כל מעיין. ראיתי לסגיג מזה והלאה הס"ע אה"ע בפנים האבור ועליו יקיפו פירושי הגאון האחבר ז"ל. שיש עיך נא על דברי שניהם. קורא אחוב. ואז אחלה ארגוע לנפשך. וגם אח נפשי אחברך. כי הכינותי לך כל המטעמים האלה. ואחה שלום:

כז (א) בכסף כיצד. הנה מדברי הרי"ף והרמב"ם נפי' המשניות נראה דמסקל מלי שעורה כסף הוא פרוטה, לקידושין וכמ"ש הרמב"ם בפי' משניות דהוא משנית שמיסר וכ"כ הרי"ף ומשמע בין הזהל הכסף בין הוקר לעולם הוי שיעור קידושי כסף מסקל מלי שעורה וכן נראה מדברי הטור סי' ל"ת שכ' בשם הרמ"ה בקידושי בכסף פחות משוי"פ דלמן מוסמין וע"ש בדק הבית שכ' דכל כסף פחות מלי שעורה לפי' שום טוב, מדבריהם לחרים מין כמן שיעור כסף שהגריכה תורה לקידושין ע"ש: ולפיכך למידק דהא כסף המחור בתורה הייט כסף היול, בהוגה, וכמ"ש הרשב"ם בחידושי פ"ק דקידושין דף י"ח דלא לחתרה תורה כסף שחיו יולא ע"ש וכיון דפרוט, בימי משה לא הי' וכסף היול, לא הי' הלא משה לו דיבר וכמ"ש תו' בקידושין דף י"ח ע"ש ות"כ ע"כ כסף דקרא לחיו כסף משה חלא ממון ופרוטה חשוב ממון ומה חיו חלא ממון ת"כ משה לן שיעור קידושי כסף במסקל כסף מלי שעורה כיון דכסף שבתורה חיו כסף משה חלא ממון: ושריטב"א בחידושיו דף י"ח עם ז"ל מתני' בכסף ג"ם לחומרים בדיבר ושנום דיבר וב"ה לחומרי, בפרוטה ושם"פ ו"ל ונדין הוא דלא הוי לו לב"ה ללמוד מתני בפרוטה דהא בקרא כתיב כסף וס"ל לב"ה דלמו כסף משה חלא ממון דהייט שום פרוטה וכיון דכן פרוטה עלמה של נחושת הייט שום פרוטה עלמה ולמו כסף הוא חלא לחיידי דקתני ג"ם בשום דיבר דלא סגי בלא"ה כיון דתני כסף תני נמי לב"ה בפרוטה ושם"פ לחבל משם פ' הזהב דתני משם פרוטות הן לא קתני חלא סתם מתקדשת בם"פ עכ"ל ומשמע דכסף דקרא לחיו מתבת כסף חלא סם ממון וכל מידי דחשיב הייט ממון וליכא פרוטה כלל חלא שום פרוטה וה"כ חין לסתר כלל במסקל מלי שעורה חלא במידי דחשיב ממון ושם פחות מלי שעורה הוא שום טובא מדברים לחרים נמי רמוי להייט קידושין: ומדברי הרי"ף והרמב"ם שכתבו דשיעור קידושין הוא במסקל מלי שעורה משמע דכסף דקרא הוא מתבת כסף וכן משמע מדברי הרמ"ה וכמ"ש ושלו לדברי הריטב"א חין ענין כסף לשיעור חלא שיעור דממון הוא לקידושין וס"פ הוא ממון: לך קשיא לי בדברי הריטב"א דס"ל דכסף דקרא הייט ממון וליכא פרוטה חלא ס"פ ה"כ כסף ישיב לבעליו דמרב' שום כסף וכן בעבד עברי דכתיב ישיב לרבות שום כסף כיון דפרוטה נמי חשיב ממון ושיט חלא שם נחשת וה"כ כל כסף המחור בתורה הייט חלא שום כסף וה"כ למה לריך קרא לרבות שום כסף: ולכן נראה לע"ד כדברי הרי"ף והרמב"ם והטור בפי' ל"ת דשיעור קידושין הוא מסקל מלי שעורה כסף ומשמע דין הזהל בין הוקר וכסף דקרא חייט כסף הייטה חלא מתחת הוא שיעור קידושי כסף המחור בתורה שום כסף: ומה שהקשה הריטב"א דס"ל דכסף דקרא הייט ממון וליכא פרוטה חלא ס"פ ה"כ כסף ישיב לבעליו דמרב' שום כסף וכן בעבד עברי דכתיב ישיב לרבות שום כסף כיון דפרוטה נמי חשיב ממון ושיט חלא שם נחשת וה"כ כל כסף המחור בתורה הייט חלא

דידה אבל במקרן לאו משום ריווי ניקוב דמוחל ומקבל זיבורית דהא אפי' בע"כ מחויב המזיק למיתב זיבורית כשרומה הניזוק אלמא דניזוק נמי בזיבורית אלא כשרומה ניזוק בעידית מחויב מזיק ליתן עידית דאיהו אלא ליפות כאו של ניזוק בעידיות ובקידושין אם היה מקבלת ברומה זיבורית ודאי מהני ואפילו לדעת הרמ"ס פ"ק דב"ק אלא מצי ניזוק כייפ לי' למזיק בזיבורית אלא היכי דמזיק גלי אדעתי' מציקרא ליתן זיבורית אלא ברומה מזיק כיוקרא דלקמי' ע"ב הא כאן נמי התם גלי אדעתה ומתרלה גם עכשיו בזיבורית דכה"ג גם במקרן מדינה בזיבורית וכמ"ש: ובזה ניחא נמי דלא תיקשי לדעת ר"ת פ"ק דב"ק כרב הונא דאמר אי כסף אי מיטב היכא דאית לי' כסף צריך ליתן כסף ע"ם וא"כ מנלן שום כסף בקידושין מהקרן היכא דאית לי' כסף שיכול לקדש בקרקע ולפי מ"ש ניחא דהתם במזקין הא דצריך ליתן כסף היכא דאית לי' כסף נמי אינו אלא ליפות כאו של ניזק דכסף חשיב עידיות לגבי קרקע אבל אם המזיק רוצה בזיבורית צריך ליתן זיבורית וכמ"ש וא"כ בקידושין כיון שאתרלית התם לקבל זיבורית אפי' בחקום דאית לי' כסף מצי וכמ"ש: מיהו בחידושי הרשב"א כתב נמי לענין ס"כ דהיכא דאתרלה התם בס"כ היינו כסף ע"ם ז"ל יש מקשים כו' ול"כ ניחא כסף דוקא כו' י"ל כל מקו' שנאמ' כסף גבי קנין ס"כ בכלל כסף כיון דהא ניח' להו הכא וגבי גרעון כסף דבע"כ מגרע ויוצא כסף דוקא קמ"ל וגבי מקרן נמי אינו אלא ליפות כאו של מיטב דכתיב מיטב בדהו יתלם כסף דכתיב גבי כסף דוקא קמ"ל אפילו סודין ע"ל. והיינו דאע"ג דבפחות מס"פ לא מצי ריפי דידה היינו משו' דלא מיקרי מחון אבל ס"כ כל שאדונה בך ה"ל ככסף ממש אלא היכא דאסלק בע"כ בס"כ אז הוה דבעי קרא לרבות ס"כ: ועיין בר"ן ובריטב"א שכתבו נמי כדברי הרשב"א ויש לדקדק בדברי הרשב"א שכתב דגבי עבד עבדי צריך לרבות ס"כ לפי שהוא בע"כ אל האדון ובגבי מקרן אפילו ס"כ דכתיב מיטב בדהו כסף דכתיב גבי כסף דוקא ותיפוק לי' דגבי מקרן נמי דאע"ג דהניזק הוא מרוצה בס"כ ורוצה בכסף דוקא יהיב לי' ס"כ ודוקא בקידושין הואיל והעמיד מקבלת ס"כ אבל במקרן אף ניזק רוצה דוקא בכסף ומזיק יהיב לי' בע"כ ס"כ ומס"ה צריך קרא יהיב לרבות ס"כ: והריטב"א בחידושיו פ"ק דקידושין כתב ז"ל ויש שחירץ כיון דדרשינן בכסף קידושין מדכתיב ויצאה חנם אין בכסף ובגבי ע"ע וה"ה לאמה העברי ס"כ בכסף ומקרי גבי קידושין דרשינן הכי אין בכסף וס"כ למדון זה אבל יש בכסף וס"כ למדון אחר ביציאה דכוותה מאטיקין לגמרי ע"ל: וקשה לפ"ק דקידושין דף ד' בס"ם שם ואילטריך למכתב ויצאה חנם ואילטריך למכתב כי יקח דאי כתב רחמנא כי יקח הוי אמינא קידושין דיהב לה בעל דידה הוי כתב רחמנא ויצאה חנם. ותיפוק לי' דאילטריך למכתב ויצאה חנם דהא לא ידעינן שום בכסף מוכי יקח אלא מויצאה חנם לפי מ"ש הריטב"א: ולכן נראה כדברי הרשב"א והר"ן והריטב"א דלא צריך קרא לרבות ס"כ כל היכא דהוה מדעת מקבל מחילה הוי לי' בכסף מחם: ויתיישב זה קושיות תו' פ"ק דקידושין דף ג' ד"ה ואימא לדידה ז"ל ות"ח הא ע"כ לא אילטרך קרא אלא לומר שמן של אב דהא דמקדשה בכסף גמר קיחה קיחה מקדה בעבדים ע"ל: ולפי מ"ש ניחא דלפי מה ד"ה דכסף קידושין לדידה וא"כ האב מקדשה ובכסף לדידה א"כ אילטרך ויצאה חנם ללמד שום בכסף דמסברא לא ידעינן שום בכסף דכיון דבכסף לדידה והאב מקדש לבתו בע"כ דבתו א"כ רילוי דאב לא מהני כיון דבכסף לדידה והיא חיובה מרוצה והיכא דהוי בע"כ צריך ריבוי לשום בכסף ומויצאה חנם שפיר ילפינן שום בכסף דגבי אמה העברי שום בכסף ובמ"ם הריטב"א אבל בחסקנא דחסיק דאתן דמקדש חיובו שקל בספא תו לא אילטריך לימוד לס"כ דהא מסברא ידעינן כל היכי דמקבל מדע' את הס"כ ס"ל בכסף מס"ה אחרו בס"ם ואילטריך וילא חנם דה"א קידושין דיהב לה בעל דידה הוי: ובחידושי הרשב"א ס"ל ולי קשיא לך הא דאתרין לקמן דף מ' מכסף מקנתו בכסף הוא נקנה ואינו נקנה בתורת חציאה וכליס ופריך עלה הא חצואה וכליס היכי דמי מילתא דלא מקני בהו כלל יהיב אחר רחמנא לרבות שום בכסף בכסף דאלמא אף לקנין צריך לרבויי ס"כ למהוי בכסף ס"ל דהתם לרווחא דאלמא קאחר לי' והעדיפא קא מקשה מדכתיב יהיב ע"כ: ויש להקשות לך אם"ה קא מקשה מדכתיב יהיב דהי ואחר לי' ואמר לך אם"ה קא מקשה מדכתיב יהיב דהי מסבר' הוי לי' למיכתב יהיב כסף ולא אלא מכסף מקנתו ומי מקני מדכתיב בחולתו מכסף מקנתו ע"ם וכיון דנקנה בשום כסף מסבר' דהא עבד נחרע הרי את מקודשת לי בזה: (ד) שוה פרוטה ואמר לה הגה ממילא בחולתו מכסף מקנתו ונפדה בשום כסף: ותפסר כיון דהא דנקנה בשום כסף היינו משום דכל מדעתו ס"ל כמו כסף ממש אבל הכא מ"ל בע"כ דאתרין בגרעון כסף אין הכוונה כסף שיותן עתה ללדון מכסף מקנתו דהקנין הי' בכסף ממש דכל שנתרלה ס"ל כמו כסף ממש והשתא שהוא בע"כ היינו כמו כסף להכי צריך לרבות בגרעון שיהי' ס"כ ככסף. ובדף מ' בהא לאחר רב יוסף שום כסף הרי הוא ככסף מה כסף דקיין ז"ל רס"י גבי קידושין כתיב כסף ושום כסף אתרבי ככסף כדאחרין לקמן יהיב לרבות שום כסף הילכך כי כסף בעינן דקיין בע"ל ומשמע דס"ל דלא ידעינן מסברא ס"כ אלא מדיבוי ויליף לה מע"ע. ולדברי הרשב"א והר"ן והריטב"א דכל שנתרלה ממילא הוי ס"כ ככסף צריך לומר דהא דס"ל מה כסף דקין לא מצי ריווי אע"ג דנתרלי לשום כסף כל שהיינו כמו כסף דקין לא מצי ריווי דידה דס"ל כמו פחות מס"פ כיון דהיינו כסף כלל: (ד) שוה פרוטה. כתב מוהרי"ט בחידושיו ז"ל ומקשו הכא מ"ל גבי קידושין דשום כסף ככסף דהא גבי ע"ע לקמן מיצטריך ריבוי דיהיב לרבות ס"כ כו' ותי' דגבי עבד ומקרן כו' עבד משום סיוצא בע"כ של אדון ומקרן דאחמיר בהו רחמנא לכלם מחיובי לאגם אבל לענין מקנה שנתיאשו מתרלי' מסברא פשיטא לן דס"כ ככסף ומספקא לן בהא דאחרו ס"פ מי שאמרו מתקנתו של הלל גלמד שהיה בע"כ שהה נתיה כגון הרי את מקודשת, ע"מ שאתן ק"ק זה אם נתן לה ס"כ והיה אינו רוצ' כיון דבע"כ יהיב לה מסתבר' דכסף דוקא כו' ע"ג דבעלמא מזרת דמיס הוי הזר' שאני גט דלצורי קא מכוין אבל גבי קידושין וגבי קרקע דבתי ערי חומה נהי דשהיה בע"כ שאני שהיה מכל מקום בכסף שם חייבי כשהי' מתני' שתני לי מנה לז אחרין נתיב בע"כ לא הוי נתיב אבל כשהי' מתני' ע"מ שאתן לך אפי' בע"כ הוה נתיב דהא אחנאי היא היא עכ"ל: ואין נראה להלק בזה בין אחנה היא אי היא וראי אחא דאחרו פרק אי שאחזו דף ע"ה היכא דאחרי אחר רבא אחקנתו של הלל נאמנו הרי זה גיטך על מנת שאחתי לי כו' בין אדעתו בין בע"כ הוי נתיה וכי אילטריך הלל לאקושי אלא בפניו כו' ואי ניחא דבאחנאי נמי לא אחרינן נתיה בע"כ הוי נתיה אלא כשהוא אחנה ע"מ שאתן ל"כ היכי יליף על מנת שאחתי דנתיה בע"כ אחא אי בתי ערי חומה לא כי' אם תנאי אלא באחרה אחרה להחזיר אבל היכא שאחנה על מנת שאחתי לי אחא בע"כ ואיכא דע"מ שאחתי לא אגרע לענין נתיה בע"כ ול"כ בקידושין נמי אי ניח' נתיב בע"כ אחא ל"כ אפי' אחנה האשה על מנת שאחתן נמי אחא בע"כ: ואם שאאשה אחדרי הרשב"א לאו היינו קושיא דהרשב"א לא חייבי אחנאי ז"ל הב"י סי' קמ"ג כתב הרשב"א נראה לי דאפי' לא' נתיה בע"כ שמי' נתיה דוקא שאנותן ונפטר בנתיאתו וכמה בחה שבידו בקיו' אחנאי והיינו טעמא דגט והיינו טעמא דבעי בבתי ערי חומה זכאה האשה בגט שבידה וכמה הלה בעי בקיום אחנאי וה"ה למשנא ליתן לחבירו ניתן ו בע"כ ונפטר אבל שאחה נתיה בע"כ וה"ה למשנא לגבי מי שניתן להם בע"כ לא שאי אפשר לזכות לאדם בע"כ וה"ה והוא הטעם לאומרה תן לי מנה ואחקדש אני לך אחה מקבל מדיבוי דידה אלא מקני בהו כלל ומנא לי' דהעדיפא קא מקשה מדכתיב יהיב דהי ואחר לי' ומנא לך אם"ה קא מקשה מדכתיב יהיב דהי מסבר' הוי לי' למיכתב יהיב כסף ולא אלא מכסף מקנתו ומי מקני מדכתיב בחולתו מכסף מקנתו ע"ם וכיון דנקנה בשום כסף מסבר' דהא עבד נחרע

לת הי' דרך תנאי ובזה הוא דכתב הרשב"ץ דיוק' ידי שבועה לפי' בנתינה ע"כ והיא נתינה מקודשת כיון שנתינה רוצה לקבל כסף קידושי' שהוא המנה אבל במקדש אשה ונתן לה כסף קידושי' ונתנה ע"מ שיתן לה מנה כיון דכבר נתקדשה התנאי מתקיים בנתינה בע"כ וזה פשוט.

חמ"כ מצאתי גם' הפלאה שכתב כן: ובמידושי הרשב"ץ פרק מי שהחזו ז"ל ולענין הלכה לא נתברר לה אם נתינה בע"כ הוי נתינה או לא הלכך לענין גט דאיסורא נתינה מגורש וגט פסול הוא דם' איסורא לחומרא ולענין קידושין כגון שהאר לה הרי את מקודשת לי ע"מ שתתן לך מאתים זוז ונתן לה בע"כ שלף היא בא עכשיו לגמור קנייני בנתינה זו בע"כ הוי ספק מקודשת ע"ל. ובשם שם גבי גט בנתינה בע"כ אמרו הרי זה גיטך ע"מ שתתני לי מאתים זוז והרשב"ץ כתב עלה ולענין קידושין באומר ע"מ שתתן לך מנורה לתין חילוק בין תנאי שתתן או שתתני ומה שנסתפק מוהרי"ט בנתינה בע"כ בשוה כסף גבי בית בשתי ערי חומה הנה אחר שעיין לע"ל נראה דבשתי ערי חומה ולאי מהני נתינה בע"כ בשוה כסף דלא אמרו ס"כ אינו ככסף אלא היכא דכתיב כסף אבל בשתי ערי חומה לא כתיב כסף וא"כ מה לי כסף או ס"כ וז"ב: ומה שנסתפק מוהרי"ט בתנאי ע"מ שתתני מאתים זוז או שתתן מאתים ונתן ס"כ בע"כ אי הוה ס"כ ככסף. וזה נראה לתין זה דומה לסך שכתבו דהיכא דמרוצה לז הוי ס"כ ככסף, ולא בע"כ ואין זה אלא בכסף דקרא היכא דאיכ' ריבוי לרבות ס"כ או מדעתו לתין צריך ריבוי לס"כ. אבל לענין בני אדם אם הוא כסף דוקא וכשתתני ע"מ שתתני מאתים זוז ס"ל בלשון בני אדם לא' רק זוזי ממש א"כ אינו מועיל ס"כ ואם בלשון בני אדם כשתתנה ע"מ שתתני מאתי' זוז ס"ל בכלל ס"כ א"כ ולאי מהני קיום התנאי בשם ס"כ אבל אין זה מענין כסף תורה דמרבי תורה ס"כ ככסף, ולשון תורה לאוד ול' בני אדם לאוד ולכן צריך מקירה בלשון בני אדם בזה: והנה בר"ן פרק שנועת הדיינים בהא דאמרו שם בתוספו דיור דשוה קאתר והקשה להא פ"ק דגיטין בהא דאתר רב בעותן מתנה דמיישינן למנה קבור משמע דמנה סתם דוקא קאתר ולא שוה לאל"כ ליכא חשש דמי קבור וכתב דגבי נותן מנה דוקא קאתר אבל בתובע שוה קאתר כדי שיתחייב בתשבע שבועת התורה ע"ש ועיין ב"י מ"ש סי' רנ"ג ובסי' פ"ח שם: ולפי"ז בתנאי שתתן מאתים זוז דוקא קאתר דלא אתריען שוה קאתר אלא בתובע וכדי שיתחייב שבוע' וכיון דדוק' קאתר לא מהני ס"כ לקיום התנאי: והא דגבי אינטלא דוקא קאתר ואפ"ה יוצא ידי התנאי בשוה ובשיוו בדמי אינטלא לי לאו אשו' דלעטורי קא מכוין נרא' דלאו בתורת שוה הוא דלא אתרין אלא גבי כסף דס"כ ככסף היכא דרבי קרא אבל שוה שפיר דמי כחפץ לא שתעו. ומיהו ברא"ש פ"ק דב"ק משמע דאפי' שוה כלי ומי אתרין ע"ש גבי אין אתין לגבוי ולגזלן כו' משום דכתיב חיים שיש ישלם ודמים תהוא לי הן מה לי דמיכן ע"ש: אלא דהיא גופא קשיא דהא היכא דלא גלי לרבות ס"כ אינו ככסף ומ"כ התם דכתיב חיים שיש ישלם בשוה כלי ודלא התם דצריך לשלם כעין הכלי שגזל ומ"כ מ"ל לרבות שוה כלי והיינו שוה חיים: ועיין בתשובת הרמ"ם כלל ו' סי' כ"ד ז"ל תדע לך דאתרין התם הרי זה גיטך על מנת שתתן אינטלית ואחדה אינטלית דוקא קאתר אע"ג דבשוה תלמוד. קי"ל ס"כ ככסף שתני התם דלעטורי קא מכוין ע"ש ומשמע נמי דשוה כלי ככלי. ואתאי הא לפי' ס"כ אינו ככסף אלא היכא דגלי קרא לרבות ומכ"ש בשוה כלי אלא נימא שוה כלי ככלי: ומוהרשל"ח סי' קל"ד הביא בשם מוהר"י בי רב שכתב בתשובה לרבנן דקי"ל כווותי' באינטלית בעל מנת שתתני לי מאתים זוז הוא דלאו דוקא זוזים בעי לאתיבו לי' אלא לפי' נתנה לו לפניה לו לפני' סובין כדי שיוה מגורש, והוא ז"ל נחלק דהדין שים באינטלית ישנו בזוזין דלפי' נתנה לו כל לפניה שבעולם אינה מגורשת וע"ש: ולכן נראה דגבי אינטלא לאו מתורת שוה אתיין עלה דהא היכא דאיתי' בעינה לא מהני נתינת דמים וכדאי' פ' מי שהחזו ע"כ לא קאתר רשב"ג אלא היכא דליתי' בעינה אבל היכא דאי' בעינה לא קאתר וטעמא מגורש בתב"ד סי' ס"ח שכתב דוקא בעינה, כשהוא מתנה על הפקן והפקן בעין אין לומרים שיתן את דמיו שהרי לא על הפקן התנה אלא על דמיו ואם הי' רוצה בדמיו הי' לומר תן לי שוה כך וכך ע"כ דוקא שהפקן מביא עליו ואפ"ה היכא דנתבד ואיתי' בעין אתדין דעתי' דאתין רצונו שבשביל כך יתבטל תנאו אלא יטול את דמיו ע"ל ומ"כ אינו בתורת שוה אלא משום דאתדין דעתי' דאתין רצונו שבשביל כך יתבטל תנאי מש"ס סגי בדמיו: ולפ"ז בתנאי שתתן לי מאתים זוז כיון דדוקא קאתר מ"כ היכא דאית ליה זוזי ודאי צריך לאיתבו זוזי דגבי אינטלא נמי היכא דאיתי' צריך לאיתבו אינטלא דוקא ואינו יולא תנאו בשוה אלא לפי' ליתי לי' זוזי נמי נראה דצריך לטורוח ולית לן זוזי כיון דאיתנהו לזוזי בטולי ומלי מיטרח בתר זו זי צריך לקיים תנאו דגבי אינטלא נמי דוקא כשנתבד ואיתי' דעתא דאתין רצונו שבשביל זה כיון דלפי' אתבטל בשביל שיתבטל בשביל שיתבטל שיתבטל שיתבט

נחלקו חלה אחר, היכא דליכא ריעותי ומי סברת הם"כ ככסף חלה כשמיטה ומחמר אינו רוצה בם"כ זה הוא דגריך ריבוי ובע"ט ומצו' דהוה בע"כ אבל היכא דליכא מחמה וגם ריעותי ליכא ממילא רוצה בם"כ אבל היכא דליכא מחמה ם"כ ככסף וא"כ ערכין ומי ניחא כיון דליכא מחמה מחרין מסברת ם"כ ככסף: ומיהא זה דלא תיקשי קושי' פני יהושע על דברי הרשב"ם שכתב בקידושין ם"כ ככסף ומצו' דהוה עפ"י ריעותי ת"כ קידשה בלילה או ט"י שליח היכא מהני ם"כ ע"ם ולפי מ"ש הע"ג דליכא ריעותי כל דליכא מחמה בפירוש ומי ממילא ם"כ ככסף: אלא דבאמת לא קשה קושיות פ"י מקידשה ע"י שליח או בלילה משום כיון דדרך גיסים להתקדש בם"כ ולא קפדי ת"כ מסתמא נתרצו ומי על ם"כ וכמ"ש תו' כפ"ג בקידושין דף י"ח ד"ה שכן אשה מקפדת ע"ם: ומיהו מערכין מיהו קושיא לפמ"ש תו' בבכורות דף נ"ח ד"ה ולא הקדשות בהמה דאמרו הין הקדם מחחלל ע"ג קרקע ופירש"י שם דבת"כ דרים לה בכלל ופרט דכתיב וכל ערכך יהי' בשקל הקודש וכלל בפרשת ערכין וכן בתו' שם ות"כ כלל ופרט הייט מדכתיב בערכין וכל ערכך יהיה בשקל הקודש ע"ש. וכתן דהוי בכלל ופרט ת"כ ממילא אחרבי ם"כ. ובתו' רפ"ק דקידושין שכתבו דבשקדם ניחא דם"כ ככסף כיון דילף לה מכלל ופרט אבל בערכין קשיא ובתוס' בבכורות שם מבואר דמערכין הוא דילף לה דהאי קרא וכל ערכך יהי' בשקל הקודש קאי נמי על ערכין ות"כ ממילא ניחא ערכין ודו"ק. ועיין תו' בבא מציעא דף נ"ד ד"ה ונתן שכשף ועיין תו' שבת דף קכ"ח ד"ה ונתן הכשף וקס"ל דם מבואר שכלל ופרט מוכל ערכך ע"ש:

(ה) **ובלבד** שהיא חבין ומשמע מזה דאפי' בלשונות שבורים בם"ם הוי לשון קידושין מכל מקום כל שאינה מבינה אין כאן קידושין ובאמת"י כתב דבאמי ליכא דגריך לן הוי קידושין ולו כל כמיל' לומר לא הוי ידעי' ע"ש. ופירושו דבדילמא לן דיודעת ווכרת בלשון הזה הוי לשון קידושין דלמו כ"ע גמירי בלשון הקודש. וצ"ע דפריך על הלשונו' דמצבי' לי' בחומר ללטחי סגורתי כו' מנא ידע' ומשמע דבשאר לשונות דברור בם"ם הוי לשון קידושין אחרין דודאי ידעה שיהו לדידה ידעי הם"ם דגם להני נמי בקיאין ומכירין בהן אבל עכשיו דלא גמירי ת"כ אפי' בלשון שברו' אפשר דלא ידע'. וכ"כ סריטב"ח בחידושיו דף ו' ז"ל בחאי עסקינן מילתא' כשאין מדבר על עסקי קידושין מנא ידעה ז"ל עיקר הפירוש הזה דלא קיימין אלא אחאי ניחא דחניא דבריתא דהוי מקודשת לא קא מבעי' להו דלדידה ניחא דמוכחי לקידושין מיהו כו' מיהו הייט לדידה אבל אשתא לדידן דלא בקיאי נמי בלישנ' דהאי אינה יודעת לספר בלשון הקודם כל היכא שאין מדבר עמה על עסקי קידושין ואחר לה אפי' אחאי ניחא דחניא דהוי מקודשת לא חיישינן לה דאיכא למימר אחאי קאמר ת"כ אפי' לדידן דקי"ל בחאי שפחה הכתוב מדבר אמאי אחרבי אחאי דהוי מקודשת ולא אחר לה הוי מעשה שהוא שליחה לא הוי מעשה

(ה) ובלבד שהיא חבין ומשמע מזה דאפי' בלשונות שבורים בם"ם הוי לשון קידושין מכל מקום כל שאינה מבינה אין כאן קידושין ובאמת"י כתב דבאמי ליכא דגריך לן הוי קידושין ולו כל כמיל' לומר לא הוי ידעי' ע"ש. ופירושו דבדילמא לן דיודעת ווכרת בלשון הזה הוי לשון קידושין דלמו כ"ע גמירי בלשון הקודם. וצ"ע דפריך על הלשונו' דמצבי' לי' בחומר ללטחי סגורתי כו' מנא ידע' ומשמע דבשאר לשונות דברור בם"ם הוי לשון קידושין אחרין דודאי ידעה שיהו לדידה ידעי הם"ם דגם להני נמי בקיאין ומכירין בהן אבל עכשיו דלא גמירי ת"כ אפי' בלשון שברו' אפשר דלא ידע'. וכ"כ סריטב"ח בחידושיו דף ו' ז"ל בחאי עסקינן מילתא' כשאין מדבר על עסקי קידושין מנא ידעה ז"ל עיקר הפירוש הזה דלא קיימין אלא אחאי ניחא דחניא דבריתא דהוי מקודשת לא קא מבעי' להו דלדידה ניחא דמוכחי לקידושין מיהו כו' מיהו הייט לדידה אבל אשתא לדידן דלא בקיאי נמי בלישנ' דהאי אינה יודעת לספר בלשון הקודם כל היכא שאין מדבר עמה על עסקי קידושין ואחר לה אפי' אחאי ניחא דחניא דהוי מקודשת לא חיישינן לה דאיכא למימר אחאי קאמר ת"כ אפי' לדידן דקי"ל בחאי שפחה הכתוב מדבר אמאי אחרבי אחאי דהוי מקודשת ולא אחר לה הוי מעשה שהוא שליחה לא הוי מעשה

(ה) ובלבד שהיא חבין ומשמע מזה דאפי' בלשונות שבורים בם"ם הוי לשון קידושין מכל מקום כל שאינה מבינה אין כאן קידושין ובאמת"י כתב דבאמי ליכא דגריך לן הוי קידושין ולו כל כמיל' לומר לא הוי ידעי' ע"ש. ופירושו דבדילמא לן דיודעת ווכרת בלשון הזה הוי לשון קידושין דלמו כ"ע גמירי בלשון הקודם. וצ"ע דפריך על הלשונו' דמצבי' לי' בחומר ללטחי סגורתי כו' מנא ידע' ומשמע דבשאר לשונות דברור בם"ם הוי לשון קידושין אחרין דודאי ידעה שיהו לדידה ידעי הם"ם דגם להני נמי בקיאין ומכירין בהן אבל עכשיו דלא גמירי ת"כ אפי' בלשון שברו' אפשר דלא ידע'. וכ"כ סריטב"ח בחידושיו דף ו' ז"ל בחאי עסקינן מילתא' כשאין מדבר על עסקי קידושין מנא ידעה ז"ל עיקר הפירוש הזה דלא קיימין אלא אחאי ניחא דחניא דבריתא דהוי מקודשת לא קא מבעי' להו דלדידה ניחא דמוכחי לקידושין מיהו כו' מיהו הייט לדידה אבל אשתא לדידן דלא בקיאי נמי בלישנ' דהאי אינה יודעת לספר בלשון הקודם כל היכא שאין מדבר עמה על עסקי קידושין ואחר לה אפי' אחאי ניחא דחניא דהוי מקודשת לא חיישינן לה דאיכא למימר אחאי קאמר ת"כ אפי' לדידן דקי"ל בחאי שפחה הכתוב מדבר אמאי אחרבי אחאי דהוי מקודשת ולא אחר לה הוי מעשה שהוא שליחה לא הוי מעשה

(ה) **והבעל** שהיא תבין ומשמע דאפי' בלשונות שבורים בם"ם הוי לשון קידושין מכל מקום כל שאינה מבינה אין כאן קידושין ובאמת"י כתב דבאמי ליכא דגריך לן הוי קידושין ולו כל כמיל' לומר לא הוי ידעי' ע"ש. ופירושו דבדילמא לן דיודעת ווכרת בלשון הזה הוי לשון קידושין דלמו כ"ע גמירי בלשון הקודם. וצ"ע דפריך על הלשונו' דמצבי' לי' בחומר ללטחי סגורתי כו' מנא ידע' ומשמע דבשאר לשונות דברור בם"ם הוי לשון קידושין אחרין דודאי ידעה שיהו לדידה ידעי הם"ם דגם להני נמי בקיאין ומכירין בהן אבל עכשיו דלא גמירי ת"כ אפי' בלשון שברו' אפשר דלא ידע'. וכ"כ סריטב"ח בחידושיו דף ו' ז"ל בחאי עסקינן מילתא' כשאין מדבר על עסקי קידושין מנא ידעה ז"ל עיקר הפירוש הזה דלא קיימין אלא אחאי ניחא דחניא דבריתא דהוי מקודשת לא קא מבעי' להו דלדידה ניחא דמוכחי לקידושין מיהו כו' מיהו הייט לדידה אבל אשתא לדידן דלא בקיאי נמי בלישנ' דהאי אינה יודעת לספר בלשון הקודם כל היכא שאין מדבר עמה על עסקי קידושין ואחר לה אפי' אחאי ניחא דחניא דהוי מקודשת לא חיישינן לה דאיכא למימר אחאי קאמר ת"כ אפי' לדידן דקי"ל בחאי שפחה הכתוב מדבר אמאי אחרבי אחאי דהוי מקודשת ולא אחר לה הוי מעשה שהוא שליחה לא הוי מעשה

(ה) ובבעל שהיא חבין ומשמע מזה דאפי' בלשונות שבורים בם"ם הוי לשון קידושין מכל מקום כל שאינה מבינה אין כאן קידושין ובאמת"י כתב דבאמי ליכא דגריך לן הוי קידושין ולו כל כמיל' לומר לא הוי ידעי' ע"ש. ופירושו דבדילמא לן דיודעת ווכרת בלשון הזה הוי לשון קידושין דלמו כ"ע גמירי בלשון הקודם. וצ"ע דפריך על הלשונו' דמצבי' לי' בחומר ללטחי סגורתי כו' מנא ידע' ומשמע דבשאר לשונות דברור בם"ם הוי לשון קידושין אחרין דודאי ידעה שיהו לדידה ידעי הם"ם דגם להני נמי בקיאין ומכירין בהן אבל עכשיו דלא גמירי ת"כ אפי' בלשון שברו' אפשר דלא ידע'. וכ"כ סריטב"ח בחידושיו דף ו' ז"ל בחאי עסקינן מילתא' כשאין מדבר על עסקי קידושין מנא ידעה ז"ל עיקר הפירוש הזה דלא קיימין אלא אחאי ניחא דחניא דבריתא דהוי מקודשת לא קא מבעי' להו דלדידה ניחא דמוכחי לקידושין מיהו כו' מיהו הייט לדידה אבל אשתא לדידן דלא בקיאי נמי בלישנ' דהאי אינה יודעת לספר בלשון הקודם כל היכא שאין מדבר עמה על עסקי קידושין ואחר לה אפי' אחאי ניחא דחניא דהוי מקודשת לא חיישינן לה דאיכא למימר אחאי קאמר ת"כ אפי' לדידן דקי"ל בחאי שפחה הכתוב מדבר אמאי אחרבי אחאי דהוי מקודשת ולא אחר לה הוי מעשה שהוא שליחה לא הוי מעשה

(ה) ובלבד

ופי' רש"י פקעי ז"ל תפי' לש"ד מקודשת בת הסחרור והפקיעה ומקודש, לפי שהרי נסחוב גופה וה"ל כקטן שגדל ומ"ד גמרו קידושי דאמון דעד עכשיו הבא עלי בחסס ודלמי ומלקות ומכאן ואילך הבא עלי בזמיר, ע"ש ולפ"ז ניחא דנסתחרר, ומשו' דס"ל דבת הסחרור והפקיעה מבל קודם שנסתחררה לכ"ע תפסי בה קידושי ודלמי ניחא שהבא עלי היו בזמיה ומלקות ומחסס מבל קידושי ודלמי תפסי בה ול"ט ועש"ס בסי' מ"ד ס"ו: (ח) אין מוסמן למלות מלו ומדכתב למלות מלו נדמה לכאורה דחס כתב בסטר קידושין כמי לשומו' הרי מת ללטתי מו סגורתי דה"ל ספק קידושין כיון דנותן לה בסטר ובשעה שמוסר הסטר אומר לה בל' שמבינה דה"ל ספק קידושין מע"ג דלמינה מבינה לשון הסטר כיון דלומר לה הרי מת מקודשת בסטר זה. ולפ"ז נקט דשם דה"כ מאי פריך מי בשמינה מדבר עמה על עסקי קידושין מנא ידעה ניחא ה"מ בכותב לה בסטר קידושין סך לשוות דהא לקמן שם קף ו' בחומר לה הרי מת ב"ח פי' רש"י בכותב ע"ש הרי דקרי לחומר כותב. ולכן נראה דסך ליבמי סגורתי ללטתי מע"ג דסייך לגד חיסות בקידושין לא מהני אלא לשון קידושין ודריך סיקא חותם לעצמו כמו הרי מת לקוחתי או זקוקתי דקוסה חותם לעצמו מבל סגורתי ותחתי וללטתי חין זה לשון קידושין סיקנא חותם בזה לעצמו ועיין היטב הרסב"ח ז"ל ותדע לך דהא לקן כי בעיין ללטתי סגורתי אלו משום סיקא אחת מללטותיו ויסגור בסר תחתינה משמע דן דסוי לשון קידושין ממש אלא משום דלחמר בעינן חיסות והיינו דכתב רש"י דסייכי לד קידושין ולא קאמר דסייכי בה קידושין ע"ל וכיון דאין בסך לשון קידושין אלא לד קידושין ומ"ב לא מהני לקידושין אלא משום דה"ל כמדבר על עסקי קידושין ואחרינן דסי' סכוונה לקידושין ואפי' אינו מדבר על עסקי קידושין קודם שנתינה אלא בשעת נתינה נתי מהני וכמ"ש בשלטי גבורים ז"ל ולי נראה שלף בקידושי כסף אם לאחר סרי זה לקדושיך מקודשת שהרי גילה דעתו שלשם קידושין הוא ונתן לה וכבר בארנו שאם הי' מדבר עמה על עסקי קידושין אעפ"י שנתן שתם מקודשת ע"ל ומבואר לקמ"ג דסרי זה לקידושיך אינו לשון קידושין ה"ל כמדבר על עסקי קידושין בשעת נתינה ואחרינן להכוונה לקדם ממש ולא הוי דברים שבלב כיון דידעה הכוונה שבלב וכמו כן הרי מת ללטתי לא גרע מהרי זה לקידושיך ומ"ש בכותב בשבי, הבך לשון' כיון דטיקר קידושין ע"י בסטר לא מהני בזה כוונה לקדם ק"ג מה"ל חיסות כתב ליבא לשון קידושין ודו"ק: מיהו ברמב"ם פ"ג מה"ל חיסות כתב ז"ל אחר לה אם לו כתב לה הרי את מיוחדת לי כו' הרי את עזרתי כו' הרי את תפוסתי הרי זו מקודשת בספק ומשו' דהי' מדבר עמה תחלה על עסקי קידושין ע"ל ומשמע דגם בסטר ה"ל ספק קידושין. ואפשר דכיון דאפי' בסטר פסול אחין את סנייר וכמ"ש בס"ע סי' ל"ג ע"ש וה"ב אפי' בכותב לה לא נפקא מידי ספיקא מחמת שויי סנייר דה"ל כמו קידושי כסף.

(ט) צריך לחזור ולטול הכסף. הקשה ב"ח מהא דלקמן סעי' ל' היכא דלא אמר הקידושין בשם הרשב"ם דצריך לחזור ולקדשה ואינו צריך לחזור ולטול הכסף ע"ש וכן הקשה בעו"ת: ויש' טעמא דסך מלתא מבואר דהיכא דנתן לה בסתם לחברין סתמא לשום מתנה ואע"ג דבשעו סי' לקידושין ה"ל דברים שבלב וה"ב דידה שוי הכסף וכבר זכתה מ"ה ס"ל להרשב"ם דצריך לחזור ולטול ממנה הכסף. שוב ראיתי בתשובת מוהרי"ט חלק אה"ע סי' מ"ג ז"ל וגרע' שדעתו כיון דנתן לה בסף סתם ולא שיו מדברים בעסקי קידושין כלל מסתמא בתורת מתנה יסיב ניסלה ואם טענה שיא בכך מהיכנע כדאחרינן פ' שבועת סעדות מנה יתתי לך בפני פ' ופ' ושטרים רושין אותו מבחון כו' ומי דקאמר בחתנה נתן לי כי עדים רושין אותו אלא שוי משמע דכל דלא ידעי העדים אי לשום מתנה יסבי אי לשום פקדון סתמא לשום מתנה הלכך כיון שיכולה לומר בחתנה נתנם לי כי רצתה בשם אח"כ לשום קידושין לאו כלום הוא כיון דה"ל כתקדשה בחמון שלא שיהיה מקודשת וכו' ולא מבעי' אם לאחר כדי דיבור אחר לה לקידושין דלאו כל כמיני' אלא אפי' אח"ד אחר לה ושתקה ליכא למיסק גבי פקדון הוא דמי' טענתא דאם היתי' אומרת לו מעולם לא אמרתי לך שהיו שלי אלא שדיינוהו מפני שהעדים מעידים שנתן לה בחתנה ולא שיו לה ראיה לדבריה אבל אם היא אומרת לו בשעת נתינה שהיו שלי ונתן לי בחתנה ולא שיו לה עדים אלא שהוא מודה לה שנתן לה בחתנה ואומר לה שהיו שלי ונתן לי בחתנה אלא שאני נאמן לומר שלא נתן לי בחתנה אלא שהיו שלי ונתן לי

(י) ולא אמר לי אינה מקודשת:
וכן עיקר (תשו' הרמ"ם) לגבי ים מחמירין ולומרים דכוי קידושין (תמצאם בתשו' הרשב"א ורמב"ן והרמ"ם כלל ל"ו) ואם היה מדבר עמה על עסקי קדושין הרי זו מקודשת:

מו להלוותה וכבר כתב מוהר"מ פאדווי' דלפי' בפקדון שמיטה חייבת בתחריות ה"ל למסדינהו סוגיא בב"מ סי' כ"ח סקי"ד. גם לפי' למה שנרמזה מדברי מוהרי"ט דמפרש לה בהכחשה ולומרת בפירוש נתן לי מעיקרא לשום מתנה כיון דמשגיע לידה חוזר תכ"ד לקידושין מטעי מזרח ומ"כ ה"ל למסדינהו: ורלזיתי גם' הפלאה שכתב ז"ל ונראה דלפי שנתן לה סתם ומיד תכ"ד לומר לה הרי את מקודשת לא לומרינן בזה תכ"ד לפי שנתן לה לשום מתנה היינו יכול לחזור בו דלא מינו בשום מקום במוכר מו נותן לחבירו ונקנה במסיכה מו בקנין שיוכל לחזור בו תכ"ד ולדרבה מינו גבי הקדם דמינו יכול לחזור בו תכ"ד כדמי' בתמורה משום דמחירה לגבוה כמסירה להדיוט דמי משמע להדיא דלומר מסיר' להדיוט מינו יכול לחזור לפי' תכ"ד ונראה לי הטעם בזה משום דלא לתי דיבור ומבטל מעשה כדמי' ר"פ האומר דלכ"ע אין דיבור מבטל מעשה ט"ס: והנה מ"ם הגאון דלא מינו בשום מקום במוכר מו נותן להבירו ונקנה במסיכה מו בקנין שיוכל לחזור תכ"ד מהתמטתי דברי הס"ע בח"מ סי' קל"ה סעי' ז' ז"ל בשלר דרכי הקנין אין שום א' מהם יכול לחזור בו לאחר כדי דיבור ט"ס ומבואר דתכ"ד ולמי יכול לחזור בו וט"ס בשמ"ע ובקנין סודר לפי' לאחר כ"ד כל זמן שעסיקין בלוחו עניין יכולין לחזור ועיין שם ב"י ז"ל וכתב עוד דבשלרי קניים תוך כדי דיבור מיהא יכול לחזור בו כו' ויש לבעל דין לחלוק ולומר דמסיכה במטלטלין וחזקה בקרקעות לפי' תכ"ד לינו יכול לחזור בו ומקדם ומגרם לילטריך לי' דלמ"ג דבקנאת ממון כיולא בו כגון בשטר ובכסף יכול לחזור בו תכ"ד עכ"ל ולעניין הלכה דברי בעל דין המחלק בטלים לגבי כל סדך רבוותא שכתבתי בסמוך דבשלר קניים יכול לחזור בו תכ"ד עכ"ל הב"י. ומבואר דלפי' במסיכה יכול לחזור תכ"ד: ומה דנבי הקדם לינו יכול לחזור תכ"ד משום דלמחירה לגבוה כמסירה להדיוט היינו משום דהתם בהקדם הדיבור גופי' לליס טובת הס"ל כמסירה לכן תו לינו בהזהה לפי' תכ"ד אבל במסיכה או בהגבהה דמין הזוכה במסיכה או בהגבהה עד שיחזרה הנותן למוכרו או ליתן במתנ' וכשחוזר מדיבורו שנחזרה ליתנו ל"כ המסיכה לחודי לינו קונה לו כל עלה נחזרה קנותן וכיון דחזר מכוונה או מן הדיבור שנחזרה תכ"ד יכול לחזור בו משא"כ בהקדם למחירה גופי' הוא מעשה לכן לינו בהזהה לפי' תכ"ד וכמבואר בהלמ"ה סי' רנ"ה ס"ק ב' ע"ש: עוד ראיתי שם בם' הפלאה כתב ז"ל עלה דלכאורה קשה מהא דלמחירין בב"ב תכ"ד בדיבור הוץ מקדם ומגרם ומרי מקדם ומגרם ליכא מעשה, ומאי מריא מקד' ומגר' לפי' מכיר' ומתנ' נמי ונרא' דלא קשי מידי כיון דמקד' ומגר' קי"ל דבעני דיבור עם המעשה ל"כ כיון דבתכ"ד מבטל דיבור הראשון ה"ל דמחילה הקידושין והגירושין בטלין כו' קמ"ל הוץ מקדם ומגרם אבל במכר ומתנה דמין לריך למירה פשיטא דאינו יכול לחזור לאחר המסיכה לפי' תכ"ד עכ"ל: והנה מ"ם במתנה ומכר אין לריך למירה אינו נראה דודאי אינו יוצא מרשות לרשות עד שיחזרה הנותן או למירה או בדברים שבלב כל אדם וכנון מדבר על עסקי מכירה ונחינה דה"ל נמי כמו דיבור בשעת מעשה או נותן בסתם אי נימא כל בסתמא הוי מתנה ה"ל כמו דברים שבלב כל אדם ובבטלין נמי מהני עסוקין בלוחו עניין: אלא עיקר הקנין הוא בשעת מעשה ט"י הכוונה לגרם או לקדם או למכור וליתן וכשחוזר תכ"ד הרי חוזר מרילוי שלו והכוונה לא עדיף מן הדיבור וכמ"ם משא"כ בלמירה לגבוה למחירה גופי' מעשה הוא ומאי דקשיא לי' מהא דלמחרו חוץ מקדם ומגרם כבר נתייאש מחיוב דברי ב"י דלפי' מאן דס"ל דלמינו יכול לחזור תכ"ד היינו דוקא במסיכה וחזק' דהוא בגוף הקנקנ אבל בשטר וכסף לכ"ע יכול לחזור תכ"ד ומ"כ מקדם ומגרם מינו אלא כמו כסף ושטר ומתן קי"ל דלפי' במסיכה יכול לחזור תכ"ד וכמ"ש ב"י ודוק: (י) ולא אמר לי. משום דה"ל ידים שאין מוכיחות כתב מוהרי"ט בחידושיו ז"ל ויש לדחר כשהי' שהוכין בידיים מי שיש כידים מוכיחות שהרב מוהרי"ן לב ז"ל בח"ח מחשובותיו כתב דאשיב ידים מוכיחות והניח רלי' משא דכתב ר"ת על מעשה בת' שאמר לחביריו בתך מקודשת לי שחמת ולא פירש פלוני בתך דמשחמת על

המשודכת קאמר וכתב וכבר נשאתי ונחתי בזה עם ת' מגדולי הדור וסי' שבור לומר דאין כאן קידושין כלל דלא דמי לסאי דר"ח למדון דיקן דהתם ודאי הקידושין תלוין על אחת משבמת הלכך כולהו בעיין גיטא משפיקא וכיון דליכא אלא ספיקא או הא או הא ים לומר שלא קידם אלא לאותה שהיא דעתי מלתא דגילוי מלתא היא דשתירת ישראל לא יעבו עולה אבל במקדם ולא אמר לי כיון דידים ה"ל דברי שבלב ואינו דברים עכ"ל וכתב עליו הרב הנ"ל והשמטת ד"פ ח"מ מכל מקום אני לא אסמוך בעמיתי על חילוקים לפיטרה בלא גט כו' ולאחר שקילם הרב ז"ל שברת גדול הדור שהוא יכרב' בי' ריבא ים לי לומר דלא שבי לן דלא נאלק שחולק שהוא שבות ברור ומוכרח דשא כי פרכינן עלי' דרבא דאמר קידושין שלן מסורין לביאה לא סוי קידושין מאחני' דתנן שמקדם את בתו סתם אין שבורת בכלל ומפרקינן לה בשלין שם אלא קטנה וגדולה וקת"ל דלעב"ג דשייתי' גדולה שליח לקבל קידושין לאחרינן לא שביק מלתא דאית לי' הגאה אינו' כלומר דכשף קידושין שלו ועביד אינו דאית לי' הגאה אינו' ואפי' אחרם גדולה שיש' הקידושין של אבי' לאחרינן לא שביק אינש מינו דרמיא עלי' ועביד מצוה דלא רמי' עליו ואבאך שברת אחרינן לאין שבורת בכלל ולא אשו לה הכאים לעב"י שידוע שעשאו שליח ואפו בקידושין שאחר אחרינן לא אבי' ידים כלל ולא אשו לה שיהא בידו לומר לי' אחרינן לילמא שיכא לאחרינן

מה כי כוונתו להיותו ליפנות דידיס שהוא לשון בית יד לחיוב שהבר כמו שפי' רש"י ז"ל דומיא דמי שחתר חתר הרי לת מקודשת ולא לחתר לי וכן נמי במודרני ממך דלא מפרש מחתי כו' אבל נמי שחתר הרינו נותנו לך בתורת קידושין הין כאן יחיד אלא דיבור שלם שכיון שהזכיר שהוא שנותן לה בתורת קידושין כבר נראה מלשונו שהוא המקדש והיא מתקדשת דלא שביק חיים מינה דנפשי' ודרמי' עלי' ואפי' אם יתעלו שהוא נעשה שליח לאחר והיא נעשית שליח לאחרת אפ"ס אחרינן דלא שביק חיים מידי דרמי עלי' כדתנן פרק האומר שהקדש את בתו שתס כו' אלמא אע"ג דקידש את בתו שתס ולא פי' אינו אפ"ס לא אחרינן דהוי ידיס שאינו מוכיחות אעפ"י שגם הגדולה מינתה אינו אלא אלא אחרינן דעתו אקטנה דהוי מנה דרמית עלי' והכי נמי הכא ואפי' היו הקטנו' הרב' שאינו מוכיח מי מסס אחתקדש אפ"ס חיילי קידושין על אחת מסס כו' ואריבה אחשב גיטין ולא קרי להו ידיס שאין מוכיחו' אעפ"י שאינו מוכיח אדיבורו מי מסן אחקודשת ואמי מן אחאיס אלא כיון שאדיבור שלם בלשון קידושין שהוא אקדש אחת לאחד חיי לי קידושין וכל אחת שפק לכל א' וא"כ כיון שאדיבור שלם לא איקרי יד שכבר נראה ממנו שהוא נותנו לה לשם קידושין ואזלינן בתר מומדנת דלא שביק חיים מידי דרמי עלי' וכן לא שביק חיים מידי דאית לי' אלא מיניה ואחרינן שהוא אקדש והיא אתקדשת עכ"ל: ואמדברי אריב"ם נראה דאפי' היכא דליכא קידושין נמי אמני מומדנת ולא כדברי מוהרי"ט אלא דאחלק בשומר הרי לת אקודשת אינו מוכי' אדיבורו כלל שהוא אקדש ואעפ"י דאעשו מוכיחין שהוא הנותן כל אדיבורו אינו מורה שהוא אקדש וא"ל כשומר הרי לת אקודשת ולא ע"י אעשו דבזה לא אמני כלל מומדנת דלא שביק חיים כו' כיון שאינו מורה שהוא אקדש אבל כל שאומר בפירוש שהוא אקדש אינו כאומר לי אלא אקדש ואפי' לדידי הוא שביק חיים אלא דרמי עלי' וא"כ מוכח מדברי אריב"ם דאפי' היכא דליכא קידושין כלל אמני לי' מומדנת: ומיהו לענין דינא נמי בשומדנת כל שלא אמר לי כיון שאינו מוכיח אדיבורו שהוא אקדש אינו דיבור שלם לקידושין כלל עד שיאמר לי אז שיאמר הריני נותן דא"ל כאומר לי אאמת מומדנת דלא שביק חיים אלא דרמי עלי': ואמדברי אוסרשד"ם סי' ג' משמע נמי דא"ל כאומר הריני נותן ס"ד אלא אטעי' אאר לפי טעה והוא אסו' יחזר לשון כיון דאזיין שהוא אנותן ע"כ רואה לומר שהוא אקדש לעצמו ע"ש: (יא) ואם קידש אחלה אאת בשומר אחת. והוא בטור אדברי הרא"ש אמדאת לה למיר עובר לפניו ע"ש ואפ"ה אינו אלא ספק קידושין. וכתב הב"י ד"ל אדקידש כבר אאת לעצמו קידש את זו לאבירו ע"ש וב"ש כתב ז"ל גם י"ל בספק עפ"י הגירסא הא"ש בתו' שם עכ"ל. ואיהו א"ש אתו' קף ו' ד"ה וכא בא"ט דאאר לי ז"ל יש ספרים דגרסי אאומר אאת שהוא אקדש אחרי זה מיר עובר לפניו כו' ואית ספרים דגרסי ליאת קאבר שאומל ידיס שאינו מוכיחות לא הוי ידיס ואפי עובר לפניו הוי ידיס שאין מוכיחות לכל אפאות אאל אין עובר לפניו אפי' שאינו מוכיחות לא הוי עכ"ל וא"כ מיר עובר לפניו גופי' לא הוי אלא ידיס שאינו מוכיחות וכיון דקידש אאת אחלה אינו אלא כאו מיר עובר לפניו וא"כ לדידן לא אפני ידיס שאינו מוכיחות ואפ"ה הוי ספק קידושין כיון דאליא בגרסאות אבמיר: ולכאורה בלא"ה אידי ספיקא לא נפקא כיון דאיבעי' להו אדריס קף ו' יש יד לקידושין ועלאה בתיקו וא"כ נהי דהוי להו יד אכאי אינו אלא ספק כיון דאספקא לן אם יש יד לקידושין ואחלקת אחוקק נראה אדחוה לזה. ומיהו נראה דאי אפך בעי' ללו ספיקא הוא דכאב אם הר"ן ז"ל וא"ת אאי קא אספקא לן בקידושין מ"ש אגיטין דלכ"כ יש יד כדאוכח סוגיא ולא פליגי אלא ביד שאינו מוכיח י"ל דאאני גט כיון דאיכא אעשה דהייט נחיית בגט לידה הוי טפי אייד ואיקר מוכיח אקרי אשא"כ בעיין דלאחלה הוא דיהיב שאי פרוטות לאבד לאברחה לא יהיב אידי טב"ל. וא"כ הכא דנותן לידה פרוטה ואיכא אעשה ה"ל איקר מוכיח ובזה אאני יד בקידושין כאו בגיטין ובעי' אינו אלא אשום דלאברחה לא יהיב אאי בידי וכא"ם אר"ן ואפי' לפי מ"ם בא"ע סי' ל"ז דיהיב שאי פרוטות לשליח אעשה ואחר לה ואת ע"ם נאי לאו אעשה גאור הוא כאו בגט כיון דאיקר סגוניא שם בהא בבעיל אשלחה ועא"ם בסי' ל"ו סק"ט: ובדברי הר"ן שכתב דאיבעי' ים יד לקידושין הוא אשום דלא יהיב אידי לאברחה ואינו דומה לגיטין דאיכא אעשה קשה דבסוגיא שם בהא דבעי רב פפא ים יד לקידושין פריך ואי אבעי' לי' לרב פפא ואא אדאאת' לי' רב פפא לאבעי' אי סבר שאואל ידיס שאינו אוכיחות הוי ידיס אכלל דא"ל לרב פפא ים יד לקידושין ואשני חדא אגו אאי דא"ל לשאואל אאר לי' לאבעי' ע"ש והתם בא"ה דאאר לי' לרב פפא לאבעי' היינו בא"ה דאאר לי' שאואל דאי לי' אלא אקדש ואתם יהיב לה פרוטה וראוי להיות בה יד כאו בגיטין דהא לפי מ"ש הר"ן גם בהאי דוקא בהאי לא הוי יהיב לה לאברחה הוי בה יד כאו בגיטין וכ"ש: ובקושיות הר"ן שאקשה דאאי אספקא לי' לא ים יד לקידושין אאי בגיטין דלכ"ע ים יד וכן אקאו בתו' שם. ונראה לפי מ"ש הר"ן שם בהא דבעי ים יד לקידושין ז"ל לפי ביד אוכיח קא אבעי' לי' אי אאריך גאי דלא אתרבו יאות בהדיא גאריך בא"ה בינו אנדרים לו אין יד ולפילו אוכיח דשאי נדרים דאאירי לפי' בדיבורא בעלאא חיילי אשא"כ בקידושין שאן לריכין אזו אעשה בשף לו שטר לו ביאה ע"ש. וביאור שדברים נראה דאנדרים כיון דדיבורו כאעשה ואפו"ש אפי בית יאים דאיינו לפי' לוזו אקלת אדיבור כיון דדיבורו כאעשה ולאים טובא ואפ"ה לפי' לוזו אקלת אדיבור אסוב אוא אבל בקידושין שדיבורו אינו כאעשה לאלת לריך אעשה לקידושין כשף לו שטר וביאה ואין דיבורו כאעשה אפ"ה בעי לה לאם אפי בי' יד לפי' אוכיח דאיינו לוזו אקלת שדיבור לאפשר כיון דאין דיבורו כאעשה בעיין כולי' דיבורו ולא אקלתו, וא"כ בגיטין דאפי יד היינו בכאיבת הגט שכותב ונן דיהוי ליכי אנלי ואינו כותב אידת ונן או אידת אנלי דאאי בגט שכותב בתורת יד כיון דהתם כאיב, הגט היא אעשה ובאעשה סגי בקלתו כבולו כאו בנדרים לע"ג דלריך לא"ב כשיב נאיינ לי' כאשה ולומר הרי לת אגורשת עכ"פ כאיבת הגט שהוא אעשה סגי בקלתו כבולו כיון דהוא אעשה ועדיף אנדרים דגבי נדרים לע"ג דדיבורו כאעשה אכל אקום אינו אלא דיבור ואפ"ה לריך דיבור כלל ועא"ם פוסקי' דאינו יכול לבטל כאיבת הגט ורשאי לגרש בו לאין דיבור אבטל אעשה, ואבואר דכאיבת הגט ס"ל אעשה וכל שהוא אעשה סגי בקלתו ואפ"ה אארי' בגיטין דין יהות אגל כאיבה ואין ס"ג גבי קידושין אם כותב הרי לת אקודשת ולא כתב לי סגי בכאיבת אקלתו ודוקא בא אירתו הרי לת בעיין כולו דדיבור שהוא אקדש לעצמו ע"ש: (יב) הריני נותנו לך והוא אתסובת הריב"ם סי' רס"ו ועא"ם בס"ק י' טעאת דריב"ם דכל שאומר הרי לת אקודשת ולא אחר לי לא אהני אדיבורו כלל שהוא אקדש ואינו לשון קידושין כלל אלא כאומר הרי לת אקודשת לאחר אלא ע"י עסייתו כלל אע"ג דאהזיין שהוא אנותן אבל כשאומר הריני נותן דזה הוי לשון קידושין וכל שהוא אקדש ס"ל כאומר לי דלא שביק חיים אאו דרמית עלי'. ומיהו אלשון אהרא"ש שכתב שאת נעשה שליח לאחר א"כ אסאע דהוא אקדש אלא אקיד' לאחר א"כ אסאע דאפי' אומר שהוא אקדש אכאי חייסין שאת קידשה לאחר ול"ע: (יג) בתורת קידושין ואם אחר אני נותן לך לקידושין עיין חידושי אוסרי"ט ז"ל דאומר אני נותן לך זה לקידושין נהי שהוא אנותן והית אחקבלת אבל כל אלא אחר שתשה אקודשת ללו כלום הוא דלקידושין נלוכך קידושין אסאע וראי, אפ' כיוד אעריאין אחר על בהא, טאת' ועל בעלת אוס שרי אלו עולה לא אחר כלום שרי אלו לעולה יאכרו ויבית בדאיכן עולה אלאת שני לן בין אחר שרי זו עולה לאומר לעולה ונזון של הריב"ם ז"ל כיון שאומר הריני נותן לך בתורת קידושין הרי גילה שנתינה זו תורת קידושין עלי' שבנתינתה היא אקודשת שכן אינו בגא' פ' הזורק אחר לו בע"ח זרוק לי חובי בתורת גיטין שפירושו שיזכה לן ארבע אחות בזריקה כי לף כאן בשומר בתורת קידושין היינו כדיעה שהיא אקדש אקודשת בנתינה זו אעשה אלו לעולה אבתשובתו בימי יותר וז"ל בסי' קל"ח אבל אטעם שכתבו אותם הרבנים הריני נותן לך זה לקידושין כו' שאין בשומות הללו לשון קידושין שהיא אקדש אקודשת לו בעבדי בנתינה זו דקידושין דומיא דאקדש הוא שלריך לאחול על גוף האשה וכל

שמינו מקדשת ממש ומ"מ לא הרי אלא לו סוי קידושין כמו במקדים בסמא ומ"מ הרי זו עולה לו תרומה לומר הרי זו תרומה שם הקדש אל על גוף הפקן אבל לומר הרי זה לעולה לו לתרומה לא אלא קדושה על הפקן דומיא דתקן בתמורה ס"פ כיצד מעריכין אמר על בהמה טמאה ועל בעלת מום הרי אלו עולה לא אמר כלום הרי אלו לעולה ויבילו בדמיהן עולה אלמא שם לן בין לומר עולה לומר לעולה עכ"ל: ולעני"ד נראה דגם גבי עולה שם אמר הרי זו לעולה אלא קדושה על גוף הפקן וכ"ל עולה ממש וכן במומר הרי זה לחטאתי וכן מבואר מדברי הרמב"ם פ"ג מפאיטה ז"ל הי' מחויב חטאת ושמע ומר לחטאתי שמיטתו פסולה וכ"כ בטור וש"ע י"ד סי' ה' ז"ל דאם עודע שעבר עבירה שחייב עלי' חטאת או אשם ואמר זו לחטאתי או לאשמי אלא ס"ם מיסו מוכרם"ל בחידושיו ס"פ הפאיטה כתב להחטאתי לא אמרי עד שיאמר לשום חטאתי אלא דבבר הפיגו בט"ז שם סי' ה' וע"ש בט"ז דוקא בחטאתי צריך שיאמר לחטאתי ביוד אבל במומר לעולה שחיטתו פסולה אע"ג שלא אמר לעולתי משום דעולה לא שחיטו מחויב יכול להדור בעולה ומ"כ במומר לעולה נמי הוי לי' עולה ומאי דבעלת מום שאני כיון דבעלת מום לא מיתפס בעולה מ"כ כשאומר הרי זו עולה לא אמר כלום ובמומר לעולה כוונתו לאמי עולה אבל במתפיס בשמא תמימה אפי' אמר לעולה נמי כוונתו על גוף הפאר בידי עולה. מיסו בגמון זה שאמר על הפקן הרי זו לקידושין נראה דאין זה לשון קידושין דהשתא היא מתפשת בלשון ולא הפקן. תוס בש"ג כתב דמ"ל קידושין מטעם אמר וז"ל ולי נראה שלא בקידושין כשפ אם אמר הרי זה לקידושיך מקודשת שהרי גילה דעתו שלשם קידושין הוא נותן וכבר בארנו שאם הי' מדבר עמה על עסקי קידושין אע"י שנתן כשתי מקודשת עכ"ל. ועיין בהגהת מרדכי ז"ל מאורע מ' שאירש שבאור מ' הי' מדבר עם יהודית אחת להלוות לו מעות על קרע של כסף ושראה לה הקרע אמ"כ אמר לה תרלי להשתקדם בו אם אתגאו לך השתיל לשאק וחזר ואמר לה הרי הוא לך לשם קידושין ממש זה שלשון אמר לה ולא אמר לה הרי את מקודשת לי זה הקרע ש"מ בפורך ומשמע דלא מהני לי' קידושין רק בשורת יד אחת עלה כו' דבא אמר הוי ידים ש"מ עוד משום דהוי כמדבר עמה על עסקי קידושין כו' וה"ל הי' מדבר עמה שאמל לה כדלעיל ש"מ ושיעו משום שאמל לה תרלי להשתקדם בו אבל אם לא דיברו בשעלה מעסקי קידושין זה שאמר הרי זה לקידושיך לא הוי כמדבר על עסקי קידושין ועמ"ש בש"ק מ'. ומה לדברי הש"ג דה"ל כמדבר עמה על עסקי קידושין בשה שאומר הרי זה לקידושיך. לכאורה תיקשי דל"כ בשומר הרי את מקודשת דקרי לה ידים אחין מוכיחות ומשמע דסכוונה יותר שקידם לעשות אלא שאינו מוכיח מדיבורו כל כך וה"כ תיפוק לי' דלהוי כמדבר עמה על עסקי קידושין. ונראה דשאני בשומר הרי את מקודשת ולא אמר לי אי אימת לא הוי ידים ש"כ מגרש בשמירה זו דסרי את מקודשת שאני מינו משמע לעשות אלא לאחר וכיוצא בזה כתב הרשב"א בחידושיו לקידושין דף ל"ח ז"ל מכלן דקדק ר"ת למי שביד מ' מצותיו וה"ל בשך שאני משתמת המסודשת קאמ' כו' ומיסו י"ל שאינו דומה למדן שלפנינו דהשתא בשקידם כל מ' אלו ועכשיו נשתפקו ולפיכך לומר כיון שעסוקין בגדולה לגדול כו' אבל כאן שאמר שאני בשך מקודשת לי דלמא לאחרת נתכוונו ואפי' תאמר לזו נתכוונו שמא אין הולכין אחר כוונתם אלא אחר לשון שע"ל ומוכח דכל שלשון הוא נגד הכוונה אין הולכין אחר הכוונה וכ"כ הרי את מקודשת ואלא אמר לי משמע לאחר ומ"ש אין הולכין אחר הכוונה אלא בשאין לשון מכוון לזה אבל כאן שאמר לשון שמכוון לזה אין הולכין אחר הכוונה אלא אחר הלשון ועיין בשו"ת מהר"ם מינץ סי' ל"ג ד"ה ומ"ש ומ"ש ומ"ש

מעשקי קידושין דה"ל נתגה היא ואמר הוא ואמה היא ואמר הוא ואמה חשוב הוי כנתן הוא מיהו בתו' בסוגיא זו לא משמע כן גם בפרישה כתב דאינה מקודשת עכ"ל. וז"ל הפרישה נתגה לו היא ואמרה היא אפי' לי הוי אמה חשוב אינה מקודש' שהכתוב משמע שהוא יקדם אותה ולא היא את עצמ' עכ"ל. וטעמא דאלתא אינו מבואר כיון דאד' חשוב ה"ל כנתן הוא מ"כ ליהוי ספק קידושין כמו בנתן הוא ואמרה היא. וגם' עלתות יוסף רלחיתי שכתב ז"ל ויש לחקור היכא דנתגה היא ואמרה היא באמה חשוב מאי הוי אמה חשוב אינה שגתיתה לאמה חשוב אבל אינה כנתן הוא כו' דפסקינן דספיקא ולפי"ז אינו מתקייים דינא דסיפא דאף בדרייתא אלא באמה שאינו חשוב בדוקא ואם אין זה אלא דברי הגו' תמוהים דהא אלתא דסיפא נמי מיירי באלתא דלא פסיקא כו' וגדלה לי כו' אלא דוקא כשהיבר הוא לה וקיים דברי' דהשתא יקרא היא בעיניו אבל בקבלתו להיד בלי אמילתו לה אינו נאמב כנתן הוא כלל ולפי"ז דינא דסיפא הוא אלתא פסיקא ואפי' באמה חשוב וכן גדלה לי עכ"ל. ואולי היינו נמי טעמא דפרישה דלא אמרי אמה חשוב. וזה הוא כוונת ב"ש בא"ם בתוס' בסוגיא לא משמע כן והיינו מדכתבו תו' דף ס' ד"ה נתן הוא ואמרה היא אם אלא הזכיר כלל נתגה היא ואמר הוא דלא פסיקא לי' דלפעמים מקודשת באמה חשוב עכ"ל ומשמע דבסיפא נתגה היא ואמרה היא אפי' אמה חשוב לא אמרי וכמ"ש עלתות יוסף. מיהו ברמב"ן בחידושיו כתב ז"ל ומ"ת ולידוק מינו, נמי נתגה היא ואמר הוא ותי' ברמב"ד דהתי לא פסיקא לי' דאי' אמה חשוב הוי מקודשת גמורה כדאי' לקמן וכן בתו' רבינו פלרפתים עכ"ל. וגדלה מדבריו דאמ"ה לא פסיקא לי' דאי' אמה חשוב הוי מקודשת גמורה והיינו קידושי ודאי לא אמיל בתגה היא ואמרה היא דאמקודשת גמורה ודאי לא הוי אמ"ג דספיקא דרבנן היא דגם שפיר פסיקא לי' לאתתי באמה חשוב דאינה מקודשת כלל ואשום דאי' אמה חשוב הוי ספק מקודשת מדרבנן כיון דאינה מקודשת גמורה גם באמה חשוב פשיר פסיקא לי' כך היא שאינו אמשמע כן דאי' אמה חשוב לא פשיר פסיקא לי' דאי' אמה חשוב הוי מקודשת גמורה ואי' לא הוי אמ"ג דספיקא דרבנן היא דגם שפיר פסיקא לי' לאתתי באמה חשוב דאינה מקודשת כלל ואשום דאי' אמה חשוב הוי ספק מקודשת מדרבנן כיון דאינה מקודשת גמורה כדאי' לקמן וכן באתו' רבינו פלרפתים עכ"ל. וגדלה מדבריו דאמ"ה לא פסיקא לי' דאי' אמה חשוב הוי מקודשת גמורה והיינו קידושי ודאי לא אמיל בתגה היא ואמרה היא דאמקודשת גמורה ודאי

(יט) בהנאה זו שקבלתי ממך מתנה אם אדם חשוב הוא הרי זו מקודשת שהנאה יש לה בהיותו נהנה מטנה ובהנאה זו הקנתה עצמה לו וצריך חקירת חכם טי נקרא אדם שאינו חשוב להתירה בלא גט: (ב) (ויש מחמירין אפי' לא לחר' תחילה כשנתנ' ותתקדש לך רק נתנ' סתם ואחר לה מתקדשי כו' ומתקה (תשו' הרשב"א סי' תרי"ג:)

י (כא) שיעור הכסף שמקדשים בו משקל חצי שעורה כסף צרוף: (עיין בי"ד סי' לי"ד סעיף ו' שיעור זה פרוטה:)

כה המקדש בגזל בפקדון או במלוה ובאיסור הנאה דאורייתא ודרבנן ובו כג סעיפים:

א המקדש את האש' בגזל או בגניבה או בחמס אם נתייאשו הבעלי' (א) ונודע שקנה אותו דבר ביאוש (ב) הרי זו מקודשת ואם לאו אינה מקודשת: הג"ה

סלם וכמלו אחר לה סילך כמו שאחרת שתהא מקודשת לי ואעפ"י שלא פירש כן מסוס חיורא דאמת אים חייסין להא מדרבנן לבי' שפק מקודשת להגריב' גט אבל אינו שפק גמור שהדין נותן ייתר להתיר ומ"ש לא תני לה בהדיא בשפ' מקודשת עכ"ל. ומ"ש דברי הרי"ף וכומים במ"ש כאן דאינו אלא מדרבנן וגבי כלב רן אחרי שפיקא דאוריית': (יט) בהנאה זו שקבלתי ממך מתנה כתב הטור ז"ל ואם נתנה היא ואחר הוא הרי את מקודשת לי בשם שקבלתי ממך אם הוא אדם חשוב מקודשת שהיא נהנית בשם שמקבל מתנה ממנו כי' והרמב"ם ז"ל כת' נתנה היא ואחר הוא אינה מקודשת עד שיאמר לה הרי את מקודשת וכתב עלה הב"י ז"ל וכיון שרואה רבינו שאחם דבריו בנתנה היא ואחר הוא אינה מקודשת עד שאחי לית להרמב"ם בין אדם חשוב לשאינו חשוב ואין שפק שנעלם מטעיי רבינו מ"ם בפ"ם כי' שאלו רואה אותו ואחי ס"ל להבין דמ"ם בפ"ג היינו דוקא בשאם שאינו חשוב ויש לתמוה על רבינו כיון שלא רואה דברי שרמב"שבפ"ם דמקודשת בשאדם חשוב וכי' שאם לא הקשה עליו אחי לאפשר לומר כן דשאנ' שאחרין בשאינו חשוב שקודשת עכ"ל: אחגם נראה דלא נעלם מעיני רבינו שטור ודבריו בשאק לפי מ"ם שרשב"ם בשידושיו ז"ל שא נתן הוא ואחרים היא ות"ת ולידוק מינה נמי נתנה היא ואחר הוא ותי' שרא"ד דשאי לא פסיקא לי' דשיכא שאם חשוב שאינו מקודם, כשאי לקחן וכן בחו' רבותינו שנראפתי, אבל רבינו שלפשי ורשב"ם כתבו דנתנה היא ואחר הוא אין כאן בית מיחוש ונראין דבריהם דשא לאחרינן לקחן דשאם חשוב שקודשת שיינו דוקא כשאזר הוא ואחר לא שתקדשי לי בשנאה זו שאי שקבל שמך אחנה זו וכן פי' שם ז"ל וא"כ ס"ל כנתן הוא ואחר הוא אבל נתנה היא שאם ואחר הוא אינה שקודשת ושדין נותן שאם נתנה היא שאם קנאה שאדשם שמי לכי תקח אשם לאים ושלכך נתנה היא אעפ"י שאחר הוא אחירה דידי, בלא נתינה ליח בי' ממשא ואינה שקודשת עכ"ל. שרי דלא משני לדעת שרמב"ם שיאחר שאם שקבלתי ממך עד שיאחר שאנאה זו שקבלתי ממך וכמ"ש שרמב"ם פ"ם ז"ל אחרם לו סילך דיגר זה כו' ולקחו ואחר לה שרי את שקודשת לי שאנאה זו שקבלתי ממך אתנה אם אדם חשוב הוא ואי"כ לשני' שתי' שאות' שלא שקודשת אלא שאינו חשוב ושאנאה זו שקנית עשאה לו עכ"ל שזה הוי כנתן הוא ואי"כ לשני' שתי' שאות' לה שרי את שקודשת שאנאה זו שקבלתי ממך אתנה אם אדם חשוב אחי ולא שאינו חשוב ואפשר לומר שט"ג דאינו מודיע לה שאות גנוב לא שי לכני שאול שאינו שלו כלל אבל כאן שקדם לותה בשבר שים בו יהום ושינוי רשות וכשין זה כתב בית הלל שיכו אחכי קשה אם לא גילה לה יכולה לומר אין לשוי להשקדש בשבר גנוב ושיין בשאן שמצא אם קנה אין הגנב ולא היה יהום נרשך להחזיר שחפץ והשבעלים שחזירים שדמים ואם ידע שהיה גנוב לא עשו תק"ם וכשים יהום ושינוי רשות וידע שהות גנוב לא עשו תק"ם וכשים יהום ושינוי רשות וידע שהות גנוב לא נתפרש דינו וצ"ע כתב בשי' זה דקושה וכ"כ בשם"ך שם ונראה לשעת שהמב"ם נרשך להחזיר שדמים אלא שפשי תק"ם אין נרשך להחזיר וכשידע שהות גנוב לא שייך תק"ם א"כ בזמן הזה שחחת דיעת שמלכותא אם ידע שהות גנוב נרשך להחזיר הכלי בשאם וכן שדין בלקח מגנב שפורסם ושזה נשמע שדין לעניין קידושי אשה בגנב שפורסם או בידעה שהות גנוב ושקדם לותה בשחפץ לא שוי קידושין לשעת הרמב"ם נרשך להחזיר שדמים ואם שודיע לותה שהות גזול ושקדם לותה בטובת הנאה שלה בכלי שלא שוי קידושין ואם אין טובת הנאה בכלי דשכיח כלים כאלו לא שוי קידושין ואם שקדם לותה בשחתם עם הכלי ולא שודיע לה שהות גנוב ושהוא גנב שהיו שפורסם דאז אין נרשך להחזיר לא הכלי ולא שדמים ושקודם, אעפ"י דשן שדין נרשכה להחזיר שדמים שכל שקום שכוש תק"ם ג"ל להחזי' ושקודשת שן שחורם לשעת הב"י כש"ם בשעמ"ם עכ"ל הב"ם: ושנה הב"ם בפלפולו סוך העיר בזה כשה וכשה שעשת שיי בה ס"פ ודבר שועט שוא שאד דלא קי"ל כרבי יוסף דשאר בפ"ק דקידושין בדשבבי לשו שיבי דשאי נוסקי' שלר בית ושסקינן כשה פרוטה בב' סלעים קרוב לשלפי' ושם סיעור שתבואה של עכשיו כשו שהית' בימי שכמים שין שפרוטה שוא בית שתרנגולת לפי שבצן שלבע סשין בסלע דסייט סלה בדיעד קב בשעה שהקב כ"ד בישים ושמעה ל"ב פרוטות עכ"ל ע"ם: ושבואר דבית תרנגולת שוא יותר שפרוטה. ושזה שיבת דלא שזלין בתר יוקרא וזולא דלי יומא דכשהתבות' ביוקר יותר שבבי בימי שכמים לריך יותר שפרוטה ל"כ לעולם יהי' בית תרנגולת יותר שסיעור פרוטה דשם יתייקר שתבואה יהי' ספרוטה גדולה יותר לפי שבצן שתבואה: ושיו בה דשחרינן פ"ק דקידושין דף ס' שם כשף דקרא הוא שתוסס. ושפשר כיון דפרוטה של נחשת בימי שהה עדיין לא שי' וגשירי לה' להכשי' דפרוטה שהוב שמון סייט שבקל שני שעורה כשף ושוני שי' סלבה לשהב שסיני כשו כל שבעורין בזית וכבוהבת דשוא סלבה לשהב שסיני: כה (א) ונודע שקנה לותו בימות. עיין ש"ת בשחב דבעיק ושודע דשם בבעת קידושין לא נודע ס"ל יהום סלא שדעת. ושין לזה בימור וע"ם בשה שהלק בין גנב וגזלן יבראל ושמ"ם בקלב"ח סי' שם ס"ה סק"ח: (א) הרי זו שקודשת. עיין ב"ם בסשריך בזה וכתב דלדעת שם"ע סי' של"ו ושרמב"ם דיהום ושינוי רשות לית לזה קנוי לגוקח שלא ניף שחפץ לבל שדמים לריך להחזיר שלא דבגנב בשינוי שפורסם ליכא דמים כיון שבבעלי לריכין ליתן לגוקח שדמים שתקנת שבוק וש"כ לריך לומר דמיירי בגנב שלית לזה שפורסם וש"כ לכתי לית שקום שחם לשים וסלכך נתנה היא בשה קנאה שדבשה הרי לכי תקח אשם לשים וסלכך נתנה היא אעפ"י שלאר הוא שאינה דידי, בלא נתינה ליח בי' ממשא ולית שקודשת עכ"ל. הרי דלא משני לדעת שרמב"ם שיאחר בשה שקבלתי ממך עד שיאחר בשאנאה זו שקבלתי ממך וכמ"ש שרמב"ם פ"ם ז"ל אחרם לו סילך דיגר זה כו' ולקחו ואחר לה הרי את מקודשת לי בשאנאה זו שקבלתי ממך אתנה אם אדם חשוב הוא ואי"כ לשני' שתי' שאות' לה שרי את שקודשת ש

הטורות והטלה פרטי דינים בענין זה: והנראה לענ"ד בדברי ב"ח לחלק בענין והוא בח"מ סי' כ"ג דבגוב שחיוב מפורסם ולא הודיע לוחה שהוא גוזב דמקודשת לפי שחין נריכה להחזיר ולא הדמים משום חק"ה. ועוד משום חק"ה חין נריך להחזיר רק הדמים שנתן והלוקח נריך להחזיר מותר הדמים דחין מוכין חק"ה רק דמים שנתן ומה שחפצן הוא יותר להחזיר לבעלי, וכמ"ש הב"י בח"מ סי' ס"ו וכן הם בסמ"ע ס"ק ו"ל בקידושין נמי חין מוכין לחשב עבור הקידושין רק הוא פרוטה דהם הוי דמים שנתן ומה שהוא הפצן יותר מפרוטה נריכה להחזיר לבעלים וכיון דדעת הפצה להחזיר רק בשוה פרוטה ה"ל קידושי טעות. ומעת תיתרת מהא דכתב הרמ"ה ספ"ק דמציעה בהא דהוכיח הם דמוכר שט"ה והזרו ומהלו דמשלם מדיל דגרמי דחין נריך לשלם חלא דמים שנתן לוקה דחמרינן בהתקדשי לי בשט"ה דחמרים דחינה מקודשת דלא סחכה דעתה דחזר ומהל ולי ניחח דחשלם כל דחמים שהוא השט"ה חחלי לא סחכה דעתה חע"כ דחינו חשלם חלא דמים שנתן וחינו חחזיר לה חלא פרוטה דקידושי חשה חינו חלא פרוטה כו' וכיון לא סחכה דעתה חלא להתקדם בכולה עכ"ל: ולחדחו מדבריו דבקידושי חשה חיקרי דמים שנתן פרוטה וכיון דדעתה להתקדם בכולה וחיה נריכה להחזיר החותר ה"ל קידושי טעו': ולפי"ז לא חשכחת לה חלא חם בגניבה לא היח' שוה חלא פרוטה דהו בגוב שחינו חפורסם חינה נריכה להחזיר כלום חו בחומר בפירות תתקדם בכל דהו: ומה שהקשה ב"ח דחכחי חינה מקודשת חן החורה כיון דחינו חלא מתק"ה ודעת הב"י ה"ל בחטע"ם חן החורה ניחח חבל לדעת הרמ"ח ה"ל בחטע"ם חינו חלא מדרבנן ה"נ לא ליהוי קידושי תורה: הנה ברמ"ח לא חזכיר דין זה דחטע"ם הוא מדרבנן חלא בדרכי משה הביא דברי רי"ו בשתם דחטע"ם חינה מקודשת חלא מדרבנן חחש נראה להלק דהתם בחטע"ם נוף החטע"ם חינו חלא מדרבנן ולא שכתה בחוב חלא מדרבנן ה"ל כספ חלא מדבריהם וכחו כן ביחו' דקונם מדרבנן ה"ל כספ מדבריהם חבל ביחום וחיוי רשות דנוף הבפץ קונם הן החורה חלא דחן החורה חייב להחזיר דחי הבפץ לבעלי, ומדבריהם, חין נריך להחזיר הדמים מחמת חק"ה וכיון דכבר פטרו חכמים חותו חן הבוב ולית לי' לנגזל בוב טענה על הלוקח ח"כ חם לי חן החורה חו מדבריהם כיון דחין טענה לנגזל על החשה חותה הדמים ה"ל כחלו כבר נתנה לח הדמים לנגזל ומקודשת חן החורה לכ"ע וזה נכון ודוק: וח"ם הב"ם דחם לא גילה לה שהוא גוב יכולה לומר חין רצוני להתקדם בגניבה כדחי בקידושין דף כ"ג והיינו מהא דחי' הם בהקדש בשוגג חינה מקודשת דיכולה לומר חין רצוני שתחלל הקדש על ידה ע"ש וחינו מוכרח דהתם הקדש חטילתו בחיתה ולא ניחח לה להתעבד חיסור חמור כזה על ידו חבל בגניבה חהר יהום דהחיתרא מחי לידה דחם"ט מהני יהום וחח"כ היוי רשות דהחידה מהני יהום למודי, ובגזלה כיון דבחיסורא מחי לידי לא קני יהום ובהויי רשות בחיתרא מחי לידי דלוקה וכמ"ש תוס' ר"פ לולב הגזול וע"ש וה"ל כמויח חבידה לההר יהום הלא קבדי בזה לומר הלא ניחח לי. ועוד דהתם בהקדש נמי ק"ל קיום בהקדש בשוגג דחקודש, וכמ"ש הרחב"ש פ"ה מחיסות: לבן נראה דהיכא הלא גילה לה שהוא גוב מקודשת ביהום והויי רשות והדמים חינה נריכה להחזיר משום חק"ה חלא דחם כי' שוה יותר מפרוטה כיון דדעתה לכולה חינה מקודשת ומשום חק"ה חין מניח לה רק פרוטה וכמ"ש מיסו לדעת הם"ך בסי' סנ"ו בדעת הרחב"ם דחמלק בין גוב מפורסם לשוגב שחינו מפורסם לחו חשיב בחיסורא חק"ה חלא משום דבגוב שחינו מפורסם לח חשיב בחיסורא חחי לידי, ובגוב מפורסם הוא דה"ל בחיסורא חחי לידי כיון דידע שהוא גוב ס"כ הכא בגוב שחינו מפורסם חפי' שוה יותר מפרוטה נמי הוי קידושין ודו"ק: עוד כתב הב"ם ז"ל ובזמן הזה מחמת דינא דחלכותא נריכה להחזיר מכל מקום מדחורייתא קנתה הבפץ הוא חמור החלכותא נריכה להחזיר מכל מקום מדחורייתא עכ"ל הבפץ ודחי הבפץ נריך הבגזל ליתן לחן והוי קידושי דחורייתא עכ"ל וע"ש: וזה נראה סותר לח"ם הב"ם בחחלת דבריו דהיכא דחין נריך להחזיר הדמים חפי' חלא בדעת הב"י דם"ל בחטע"ם חקודשת חן החורה ה"ל חלא בדעת הרחב"ם חינו חלא מדרבנן ה"נ לא ליהוי קידושי תורה: הנה ברחב"ם לא חזכיר דין זה דחטע"ם הוא מדרבנן חלא בדרכי משה הביא דברי רי"ו בשתם דחטע"ם חינה מקודשת חלא מדרבנן ולא שכתה בחוב חלא מדרבנן ה"ל כספ מדבריהם וכחו כן ביחו' דקונם מדרבנן ה"ל כספ מדבריהם חבל ביחום וחיוי רשות דנוף הבפץ קונם הן החורה חלא דחן החורה חייב להחזיר דחי הבפץ לבעלי, ומדבריהם, חין נריך להחזיר הדמים מחמת חק"ה וכיון דכבר פטרו חכמים חותו חן הבוב ולית לי' לנגזל בוב טענה על הלוקח ח"כ חם לי חן החורה חו מדבריהם כיון דחין טענה לנגזל על החשה חותה הדמים ה"ל כחלו כבר נתנה לח הדמים לנגזל ומקודשת חן החורה לכ"ע וזה נכון ודוק: וח"ם הב"ם דחם לא גילה לה שהוא גוב יכולה לומר חין רצוני להתקדם בגניבה כדחי בקידושין דף כ"ג והיינו מהא דחי' הם בהקדש בשוגג חינה מקודשת דיכולה לומר חין רצוני שתחלל הקדש על ידה ע"ש וחינו מוכרח דהתם הקדש חטילתו בחיתה ולא ניחח לה להתעבד חיסור חמור כזה על ידו חבל בגניבה חהר יהום דהחיתרא מחי לידה דחם"ט מהני יהום וחח"כ היוי רשות דהחידה מהני יהום למודי, ובגזלה כיון דבחיסורא מחי לידי לא קני יהום ובהויי רשות בחיתרא מחי לידי דלוקה וכמ"ש תוס' ר"פ לולב הגזול וע"ש וה"ל כמויח חבידה לההר יהום הלא קבדי בזה לומר הלא ניחח לי. ועוד דהתם בהקדש נמי ק"ל קיום בהקדש בשוגג דחקודש, וכמ"ש הרחב"ש פ"ה מחיסות: לבן נראה דהיכא הלא גילה לה שהוא גוב מקודשת ביהום והויי רשות והדמים חינה נריכה להחזיר משום חק"ה חלא דחם כי' שוה יותר מפרוטה כיון דדעתה לכולה חינה מקודשת ומשום חק"ה חין מניח לה רק פרוטה וכמ"ש מיסו לדעת הם"ך בסי' סנ"ו בדעת הרחב"ם דחמלק בין גוב מפורסם לשוגב שחינו מפורסם לח

שנתבד המסכון וכו' ולפסר לחן כתן לפי חילול הסס ומתי דקא מדמות לחתן בפסח במדת מחתא מחתיגתו כולהו דהא חטי קורדנייתי, דסעה סעית משמע בפ' כל סעה המוסמן לקידושין עכ"ל: וגרסה דסוגב כל התסוב' תליבי' דפוסקי' דנזל עכו"ס חיו חלה מדרבנן ומזה מחלק מוהרי"ו דהתי זה ממתן בפסח דאסור בהנאה אע"ג דחיו שלו מדרבנן אפ"ה מקודסת ומחילה לפוסקים דנזילו מדאוריית' ודתי חיכה מקודסת חלה דסב"ם כתב כיון דלגבי לוקח בהיתר, אתי לידי ליבא חיסו' דאוריית' דהא עוסק מעכו"ס חיו חלה מדרבנן כמ"ש בב"מ ריש פ"ג והטעם הוחיל שבא לידו בהיתר: אחנם לפי מ"ם מוהרם"ל בים"ם פ' הגזל בתרא דהרמב"ם ס"ל דגם הפקעת הלוחתו אסור מן התורה ע"ם מ"כ ס"ם גבי לוקח אע"ג דבהיתרא אתי לידי אסור מן התורה. ומגה בפ' הגזל בתרא דף קי"ג בסא דתנן חין פורטין לא מחיצת המוכסין כו' והא אחר שמואל דד"ד אחר ר"ח בר כהנא אחר שמואל במוכס שאין לו קנצה דבי ר' יוחי לומר במוכס הטומד מאליו אינו' דאתני לה אחא לא יובא אדם כלאים כו' אלא לסברים את המכס מי שרי כו' ואיבא דאתני לה אחא עודרין להרגין ולחרמין ולמוכסין שהיא של תרומה כו' ולמוכסין והא אחר שמואל דד"ד אחר ר' חניגא במוכס שאין לו קנצה כו' רב אחי אחר במוכס נכרי ופריך מאחא דר"ט כו' אחר רבא לא קשיא כאן בגזילו כאן בהפקעת הלוחתו וע"ם בים"ם דכאב דהרחב"ם לא ס"ל כך דהפקעת הלוחתו שרי ולא הניא בסוס חקו' לומר דאותר ע"כ ס"ל דאסור וע"ש. והרחב"ם פ"ם דגזילה סם כאב כך במוכס נכרי שאין פורטין אתיבאתו וכאב סרב המגיד חסוס דמוכס נכרי סאתו נוטל יותר מקנצאתו וע"ש וכדי שיהי' לי' דרב אחי יכול לאוחת לאוליבו דאייתי סם כמו לוחך תירוגא דרבא כאן בגזילו כאן בהפקעת הלוחתו היינו תירוגא דרבא כאן בגזילו כאן בהפקעת הלוחתו דאפקיע הלוחתו חסוס טוטל יותר וע"ש. ואכתי תיקבי סם בסוגיא דפריך עלה אביי והא עבד עברי הפקעת הלוחתו ואפני רבא לטעמי' דע"ע גופו קנוי ואפוחר הפקעת הלוחתו הוא דברי אפי' היכא דאינו טוטל מקנצאתו. אחנם נרסה דוהאי לרב אחי הפקעת הלוחתו אותר אלא דאפ"ה לריך לומר במוכס נכרי ואפוס דטוטל יותר מקנצאתו דהב"י כתב בח"מ סי' סם"ט דאסור להברים אחוכס שים לו קנצ' ואפי' טוטל יותר מקנצאתו אין לו להעלי' דבשביל שזה גוזלו אינו רשאי לגזול האגיע אחנו ובאר גנבא גנובי טעם וע"ם וכ"כ הרמ"א בסי' סם"ט. ואם"ה אוכח דרב אחי ס"ל הפקעתו אותר דאי אינא דאסור כאן גזילה אע"כ אפי' טוטל יותר מקנצאתו אין לו להעלים כאן בגזילה דאסור לגזול אם האגיע לו אעפ"י שטוטל יותר אע"כ אס"ל לרב אחי הפקעתו אותר ואם"ם פריך לה אדר"ע ואע"ג. וגם לריך לומר כדברי הרב האגיד אחוכס נכרי וטוטל יותר מקנצאתו דאם אינו טוטל יותר אע"ג הפקעתו אותר אכל אקום אינו רשאי ליטבע למוכסין כיון דבדין שקל אינו' ולאו אוסם הוא דאע"ג דאותר בהפקעתו אבל אינו רשאי ליטבע שאן של תרומה כיון דחייב הוא לו בחאת ולהפקיע הלוחתו אינו רשאי ליטבע אלא אחוס דוטל יותר מקנצאתו רשאי ליטבע ולית בי' אחוס בתר גנבא גנובי טעים כיון דהפקעתו אותר וזה נכון. ואיפו קשה במ"ם הב"י והרמ"א דאפי' טוטל יותר מקנצאתו אין לו להעלים ובי"ד סי' רל"ב כתב בם"ע גבי נודרין לאוכסין דבאוכח שאין לו קנצה או שוטל יותר מקנצאתו אותר לו ליטבע וברא"ם בנדרי' דף כ"ח כתב ז"ל באוכס שאין לו קנצה דשאי לאו דינא הוא דוקא בדבר שהוא לכל בני אחדינה כולו רשות כו' אי נמי כיון שאין לו קנצה אברא ליקא יותר ממה שהחלך אפן אלבך כולו גזל עכ"ל ועי"ש ועמ"ש בם' קאה"ח סי' סם"ט סק"ח. אדרן לדקתן דלאע"ג הרמב"ם אפי' נימא הפקעתו אסור וא"ם בחדון דאוסרי"ו חיכה מקודסת אלא אפי' נימא הפקעתו אותר וזה לאחתי לידי אשאה ס"ל בהיתרא אכל אקום אחקדם לא יהיב מידי ואיבא נותן ועמ"ם בזה ס"ק ד' וס"ה ועו' לאפי' נימ' דגזילו אות' נמי לאו דידי' הוא וכמ"ש בחגן אברסם סי' תרל"ו גבי אתרוג לאפי' לא"ד גזילו אותר לבם לא הוי ע"ם בשם ירלאים ואיינו כיון דלא נתן לו אעכו"ס חיו זוכה בו ועדיין הוא של עכו"ס אלא דגזילו אותר וא"כ בחה אקדשה כיון דלאו דידי' ולאו דידה ואפי' נימא דאחלי בתר מקבל כיון דלא קנאה גוף אשה בא לאבר ואפ בא לאבר ואפטר דאין לה אלא אחד מהן בשעת הקידושין ואפילו נימא דאחתר אגוף אשה

ס"פ המים מקדם גבי מקדם בערלה ז"ל ותע"ג דבמולח שמין בו סכנה מותר במיסורין שלא כדרך הנאתן מכל מקום מסיר הוה למוכרם למולח זו וליטול דמי, ממנה וכו' וכיון שכן לא מצינו ממונא כלל ואפי' היה מולח שרוי להטות בהם מיהו מקודשת הלאו ממונא יסיב לה וכו'. אך כבר הקשה בזה בחנם למלך פ"ס מה"ל פיסו ז"ל ומ"ת מיך יתכן דהכיטב"ח יתמר להזלינן בתר דידי כו' ומרי המקדש בגזל לאחר יאוס מקודשת מטוס דהוי סיוע רשות אלל מהשה הרי תע"ג דאיכו לה נתן כלום כיון שקנאתו היא מחמתו הרי זו מקודשת וע"ש מה שחלק בזה ונין דבריו נראין כמו שיבואר לקמן ס"ק כ"ה. ולכן נראה דודאי ס"ל להכיטב"ח דבעינן ממונא דוקא ואפי' לפי מ"ש תוס' דף ז' דלא מזלינן בתר נותן הייכו תע"ג דלא יהיב המותן ס"פ כל הבשר במקבל ס"פ מקודשת והייכו משום דאיכא מקום לומר נותן וממונא דידי' הוא דאתרבה אלא מהקבל אבל איכא לאלא המותן ללאו ממון הוא כלל תע"ג דשוה ביד מהשה ס"פ כיון דליכא נותן כלל ודאי אין מקודשת תוס' רי"ד שם דף ז' בעינן ממונא דמותן לעתרי סיסו' ס"פ אלא המותן ועת"ם בסי' ל"ח ס"ק כ"ד שה דהרב המגיד כתב סוחיל וקאלתו כו' נראה דטעמא דידי' על כוו' אחר, והוא דהכיטב"ח כתב בחידושיו לב"ק פ' מרובה בשה דאחרו שם דף ס"ו שנוב והגזלן הקדישן הקדם משום יאוס והייכו משם דאשיקרה חולין ומשחת הקדם והקשה דהיכי חייל הקדישו כיון דיאוס לאחרי לא קנה ואין אדם מקדיש דבר שאינו שלו וכתב משום דע"י הקדם היי סיוע משם והקדשו וקשייתי בתין כאי, עכ"ל וביאורו דקוד' יאוס לא היי סיוע משם כלל כיון דהבעלים מרדפין לא היי סיוע משם כלל וכת"ם הרחב"ן בחלפתו' פ' מרובה ע"ש אבל אחר יאוס דתי אין הבעלים מרדפין ואלא משם מקום לאוכל וקני בסיוע משם וה"ל הקדישו וקשייתי בתין כאחד ואשה"ט נאי ביאוס רשות ביד האשה בשעה שנותני ה"ל קידושין וקשייתו בתין כאחד וא"כ ה"ל נותן כיון דע"י היאוס והיוע רשות קונה גם הגזלן גם שנותן דשה בשקד' נאי אי ללאוכר עלאו אסורין דא"כ מיסיו דאיכא למיחש בפשה כו' ולדבריו הייכו טעמא דמקודשת אלא"י שהיו הדאיכא אסורין למקדש אשום דכיון דשיכא מיתרת ליהנות בשם וקנאתן אחתו מקודשת דומיא דמקדש בגזל דאחרים למתן דאיכא ליה שהם גזילה יאוס בעלים היא דאת"ג דיאוס כדי לא קני ואפ"ס כיון שקנאתו היא מחמת שהוא בעלים ואת"ג שנותן לו אפ"ס כיון שקנאתו היא מקודשת וה"ג שנשה הבשה לו אחתו הוא עכ"ל. ולפי מ"ש גבי גזל הייכו טעמא אשום דקנייתו וקידושי בתין כאחת אשא"כ בתיסור שנשה דלניתן גם אח"כ תין בו קנין. ומלאתי בחידושי ריטב"א אבוחר להדיא כדברינו ע"ש בשתים אקדם דף כ"ב ז"ל אתא שאי גברא אחוף זוזי אחברי שדא לה כו' ליתי דחש להא דר' שמעון דאזור שהם גזילה יאיש בעלים וכי תימא כיון דקי"ל יאוס כדי לא קני כי אילא יאוס בעלים אחי הוי שה לא קניא כיון דאילא יאוס ברשות גזלן ושיוי רשות ברשותא דידה קני, ביאוס ושיוי רשות דכיון דאיסי קניתה אף הוא קונה לאותו אשא"י שהוא לא קנה דיוק זה עד שיבא ברשות, וכיוצא בו אשקדם כגון שגזל ואתייאשו אבעלים ואשקדים קדום וקני אקדם ביאוס ושיוי רשות והוא אתכשר לקרבן דילי' אי לאו אשום אחרה אבעלים עכ"ל ושיוי אחכשר לקרבן דילי' ע"כ אשום דדידי' הוא ע"י קנין אשקדם ואשום דבתין כאחד וכת"ם. ושיסו כל זה לאשנת הרחב"ם דיאוס ושיוי רשות הוי קנין אע"ג דבתיסורא לידי' אסו ה"ל אשקדם ב

מדאורייתא צריך להחזיר ח"כ מקדם ליתא בדבר שאינו שלו משא"כ בחצה"ש ועמ"ס בזה בחורך בס"ק ל"ג:

(ו) **אינה** מקודשת ואסור דיכלה למימר אין שקלי ודידי שקלי ואפי' בגזל מטעות שייך לומר אין שקלי ודידי שקלי כל זמן שלא קנה בשינוי וכדאי' בס"פ בחטף שלא מידם ועמ"ס בקונט"א סי' ל"ח. ואם קנה בשינוי מעשה אפי' בחפץ כיון דקנה החפץ ואין עליו שלו מוב בדאי הגזלה ס"ל כשאר בע"ח כ"כ ב"ס: (ז) **בנסני** שלא זו שאני מייב. כתב הר"ן ז"ל מדאמרינן דאינה מקודשת שלא בדעיך ח"ל דאחרה אין שינוי דוקא בדאמר לה מעיקרא כנסי שלא זו שאני מייב ליכי אבל אחר כנסי שלא זו שתתא ואזר ואמר התקדשי לי בו שלא תעש"י שהוא חייב לה שלא מקודשת ולא אמרינן דלפרעון קבלתי אבל כל שהזכיר לה פרעון בשוב תעש"י שחזרה ואחרה לא לשם פרעון אני נותן לך שלא לשם קידושין אחרינן דמסתמא לשם פרעון שקלתי, ושינוי דקתני ואזר ואמר לה התקדשי לי בו כלומר חזר בו מהיבורו דאחרתן ואמר שלא יהי' לשם פרעון שלא לשם קידושין אבל מדברי הרמב"ם פ"ה מאישות נראה שאינו חוזר בשום שלא שבתחלה אמר כנסי שלא זו שאני מייב ליכי ושוסיף ואמר התקדשי לי בו ואפ"ה בדעיך ח"ל אמר, אין מקודש, וכן נראה מדברי בעל הלכות ולפי זה אפשר דהיכא שחזר בו ואמר לא לשם פרעון אני נותנו לך שלא לשם קידושין דמקודשת אע"ג דלא בדעיך עכ"ל. וכרב המגיד פ"ה מאישות כתב להדברי הרמב"ם ובעל הלכות אפשר שאם חזר ואמר לא לשם פרעון אני נותנו לך שלא לשם קידושין וקבלה ואסקה מקודשת וצריך תלמוד ומכל מקום בשלא הזכיר אחחל' פרעון שלא שהוא חייב לה שפיר והגיע זמנו ואמר הרי את מקודשת בשני שלא בדעיך ואפ"ה אמרינן דמקודשת אע"פ שלא בדעיך ואפ"ה אמרינן דלקמי שלא כדי לכבדה שהוא קבלתיו מיום שנשבית עכ"ל: (ח) **עד** שתאמר לן. כתב הרשב"ם בחידושיו גיטין פ"ב דף כ' בכת' לה נט על טס בל זכב ואמר לה התקבלי גיטך והתקבלי כתובתיך דתקבלה גיטה ותקבלה כתובתה ז"ל וכעניין שאמרו פ"ק דקידושין כנסי שלא זו שאני חייב לך והזר ואמר התקדשי לי בו שלא מקודשת ולפמ"ש שם דמוכלה חובה ואינ' הוזרת וגוב' ממנו עכ"ל. ובשאנה למלך פ"ה מאישות ז"ל בגזל דיהם יון דקבלתיה מחילתי' וכת' מרן הב"י סי' כ"ח ז"ל כתב הר"ן כו' מבל בירושלמי אחרו רוצה היא שתהא חייב לה שלא מקודם, ואינא חייב לה שלא ומור"ם ז"ל בהנשה פסק כדברי הירו' וכתב לגריך לבל לה גזלותי' ואין ספק דב"ם הוא בשאמר כנסי שלא זו שאני חייב לגריך לשלם לה וכל זה היפך הירושלמי ועוד נרא' דרש"י ז"ל שכתב בבי גזל אחילתי' אפשר דמודם בבי מוב דאחרת ובובה שאינו חייב לה אלא בשעת הדחק אבל בשעה שאין לו אלא זה אינו חייב לה ואפשר דמתחלה אחר כנסי שלא זו שאני חייב ליכי והזר ואמר לא לשם פרעון אלא לשם קידושין ובלא שיבך אני אחר, לפרעון קבלתיו כדיבורא קמא ובשביך או אחר, הן נחרצית על דיבורא בחרא שאחר לא נשם פרעון אלא לשם קידושין בזה ודאי נרא' דלגריך לשלם מובו דשם ליכא כאן מחילה כלל אלא שמכאן בדיבור שקידושין ואחרצית בקידושין וא"כ הרי שבעל בפירוש לא לשם פרעון אלא לשם קידושין וא"כ ליכא כאן מחילת שאוב כלל ושאוב בתוקפו ואפי' לדעת רש"י דבגזל מחילתי' שיינו משום דכיון דשלא דיהם ושיא נחרצית להשקדם או בגזל דיהם וע"כ מחילתי' וכיון דנשם לו שלא דיהם תו ליכא שיוב דמיס כלל אבל בזה שאני' לא מהני דכיון דלא בעי לאחזורי אפילו בשעת הדחק אלא בשעה שהוא רוצה לחזור בו ולא בשעה שאינו רוצה לחזור בו וא

ומין זו משום דיבורא כלום כל שלא הגיע זמנו וכמ"ש הוא ברור: מחנם נראה מדברי הרשב"ץ דלא כתבו אלא לפי' דדוק' כי אחר לה כנסי שלא שהי מייב לכי וחזר ואחר לשום קידושין סוף דבעיון שהגיע זמנו דכיון דכבר חזר מפרעון ומיא מיעם יכולה לחבוע תוך זמנו מבל לפי שעת בעל שלכות והרמב"ם דחיעו חזר אלא לומר כנסי שלא שהי מייב לכי והתקדשי לי בו ג"כ בזה אין לחלק בין תוך זמנו לאחר זמנו דכיון דניתנו לה לפרעון ואינו חוזר בזה מני אחרת לשום חובי קבלתי כאשר אחרת ולקידושין לא נתרציתי אבל להך דהרשב"ץ בתשובה סי' אל"ף רכ"ז דאפי' בגבי קידושין בעי הגיע זמנו ואם כיון שב"ח שכתב דתוך זמנו לא ומשום דהרשב"ץ בתשובה אלף רכ"ז מיירי כשאומר בתחלה לשום פרעון ואח"כ חזר ויכול הוא לחזור תוך זמנו וכמ"ש מש"ה כתב והוא שהגיע זמנו אבל לשטת בעל העכות והרמב"ם נראה דאין חילוק בין תוך זמנו לאחר זמנו זה הנראה לעל"ד בזה ועמ"ש בסק"ז ועיין בדברי הרשב"ץ סי' אל"ף רכ"ז ובס' חראה מבואר דהך דבעי הגיע זמנו סיינו להך פי' דחיירי בחזר בו אח"כ ואחר לשום קידושין ע"ש והדו"ק: (י) שחלוה לו מעות על מבכון ובימורו שאחר לה כנסי והתקדשי לי בו ז"ל הרשב"ץ בתשוב' סי' אל"ף רכ"ז שאלת ראובן אחר לחבה שלוחי דיבר על מבכון זה ונתנה לו שדיבר ובשעה שנתן לה המבכון אחר לה התקדשי לי בזה וקבלתו בשחיקה נאחר שאינה מקודשת ויכולה היא לומר אין שקלי ודידי שקלי כיון שיחדו לה למבכון ודמי לכנסי שלא זה שאני מייב ליבי אי לא כו' תשובה משתברת שים שפרש בין זה לכנסי שלא זה שאני מייב ליבי דהחם הוא שאינה מייב לה הסלא ולפיבך יכולה היא שתאחר אין שקלי ודידי שקלי אבל כאן חעפ"י שאחר לה חעיקרא שחלוה על מבכון זה אין לה עדיין שום דבר על המבכון ואינו קנוי לה כלל ואפי' לר' יוחק דאחר בע"א קונה משכון לפי שלא משכתו עדיין ובשעת מסיבה לא למבכון ניתן אלא לקידושין ואף אם חאלה לומר שלומר שנתן לה מכל מקום אם ס"פ יותר למבכון ולקידושין נותן ורשאי דשלו הוא ואין למבכון זה כלום כו' ועוד חדע כי מדברי בעל ה"ג ורש"י והרמב"ם ז"ל משמע שאפי' בכנסי שלא זה שאני מייב ליבי לאחר רב נחמן שהיא יכולה לומר אין שקלי ודידי שקלי דוק' בשאחר לה כנסי שלא במוב ובקידושין שתקבל פרעונה וקידושי' הא חזר ואחר לא לפרעון אלא לקידושין מקודשת בו' ואי"כ בשחזר ואחר לה לא לפרעון אלא לקידושין אפי' קבלתו בשחיקה אפשר לומר דמקודשת כמבכון זה דכוותה היא ומכלל דבריהם אלו משמברת לי שהיא מקודשת אלא שרואי זה להחמיר ואם קבלה קידושין מאחר אחד מגדם וא', וסא ולאי שחשמ לגיכה ממנו קידושין אחרים עכ"ל וע"ש ומשמע מזה דשמל' הרשב"א הוא בעניו שבשע' שנתן לה לקידושין לא הזכיר למבכון רק לקידושין ומש"ה אחי עלה הרשב"א מדברי בש"ג והרמב"ם דכה"ג אפי' במוב מקודש, כל שלא אחר בשעת מעשה כנסי שלא במוב ובקידושין: ולכן קשיא לי על הרמ"א שכתב שך דיעא דרשב"א כיון דמהרשב"א נראה דכבר שחם כדברי בש"ג והרמב"ם וא"כ ליבא ספיקא במבכון דודאי לא עדיף מכנסי שלא שאני מייב דגריך לומר לה כנסי שלא שאני מייב והתקדשי לי בו. ואפשר דהרמ"א נאי מיירי סכיון דכאשר נותן לה המבכון אחר לה התקדשי לי בו והרי כיון שאחר לה בשעת מעשה קבלה למבכון ולקידושין כאו בכנסי שלא שאני מייב ליבי וכן משמע לשון הרמ"א שכתב, וכאשר נותן לה המבכון אחר לה התקדשי לי בו והיינו שנתן לה למבכון רק שעבוד מש"ה הוי בשפר קידושין ויחייבב בזה מש שהקנו בש"מ וב"ש בשם שלא כתב הרמב"ם משכון זה ע"ש ולפי מ"ש כיון דע"כ מיירי הרמ"א דכאשר נותן לה המבכון אחר לה התקדשי לי בו והרי כיון שאחר לה בשעת מעשה קבלה למבכון ולקידושין הרי הוא כאו משכון זה והדו"ק: ובדברי הרשב"א שכתב דלפי' בע"א קונה משכון לפי שלא משכתו עדיין כיון דכבר הלוה לו והכין נאחד שלא להקדש בש"ם ולפי' אע"פ דאינו קונה משכון עדיין. קשה לי דהא מבואר להדיא בש"ם דאעות קונות למבכון וכדאיתא פ' הזהב דף מ"ח סיחד לו כלי להלוחתו ובחוספות ר"פ ערבה כתבו להדיא יחד כלי למבכון וא"כ אפי' לא משכתו עדיין כיון דכבר הלוה לו וקנה לה משכון ע"י אעות. ועמ"ש בקלה"ח סי' ע"ב:

ה אמר לה (יא) התקדשי לי בחפץ זה ואמרה לו הרי אינו שוה פרוטה ואמר תתקדשי לי בד' זוזים שבתוכו ה"ז ספק מקודשת:

סגה (יב) וה"ה לא מזר ואחר התקדשי לי רק אחר לה הרי בתוכו שוה פרוטה מקודשת מספק (הגהות מלפסי פ"ק דקידושין) (יג) אפה שחלפה אעות אחים ח', והוא בקש ממנה שתחזירם לו ולא רלתה ואחר לה הרי

וגראה דס"ל להרשב"ץ בתשובה דכיון דכבר תיקנו מכמיס משיכה ואחרו דאעות לינו קונה א"כ ס"ס בזה לינו קונה באעות ושחס ביחד כלי להלוחתו מיירי אדין תורה ע"ש פ' הזהב. אחנם לפי מ"ש בש"ע ס"מ סי' קל"ח דבשכירות אעות קונות ואשום דלא שייך בזה שאת יאחר נשרפו אינך בעלי' כיון דנוף השכון שלו טרח ומגיל וע"ש וא"כ ה"ג כיון דנוף השכון שלו טרח ומגיל ואפי' אין השכון שוה יותר מכדי אעותיו נאי טרח ומגיל אשום יוקרא דשוה בשעותי' וכדאחרינן לר' אחעון פ' הזהב דף מ"ז דאוכר יכול לחזור בו ולא לוקח וכחב שם רש"י דטרח ומגיל אשום יוקרא דשוה בשעותי' ע"ש: והרשב"א. נראה דס"ל דבשכירות נאי אעות לינו קונה ואשום דלא פלוג אכאים בחקנתן וכן שוא דעת הראב"ס לאפי' עליש אוכרת דליכא אחם דאח' יאח' נשרפו אינך בעלי' אף"ה לא פלוג אכאי וט"ש שם ס"ך סי' קל"ח ולפי מ"ש לדיק דקי"ל דשכירות אעות נקנה באעות א"כ ה"ה אשכון נקנה באעות כיון דנוף השלו וא"כ ביאה לו אשכון ליבא ספיקא אשום דלא אשכתו כיון דאעות קונות וא"כ אספק קידושין לינו אלא אשום טעם הראאן שכתב הרשב"א אשום דאין לה על אשכון כלום ואכאי גוף אחבן שלו ואש"ה לינא יכולה לומר דידי שקלי וסך ספיקא נאי בנותן לה למבכון וגם לקידושין אם אין הקידושין כיון דאין הגוף שלה ואש"ה לא כתב הרא"ש אעבא זה כיון דנותן לה למבכון אלא שהוא ספק אם יכולה לומר דידי שקלי ואכאי ספק אי בחבן אח דהוי אשום ספק אעות קונות ואי"כ אספק קידושין לינו אלא אעות קונות ואי"כ ביאה לו למבכון וגם לקידושין אם אין הקידושין כיון דאין הגוף שלה ואש"ה לא כתב הרא"ש אעבא זה כיון דנותן לה למבכון הרי הוא זה וכא"ש: (יא) התקדשי בי אחבן אח דהוי ספק אעות קונות אשום דאארינן אי לא ניח' לה חעיקרא דאין אדם מקנה אלא אאי שהוא בחזקת שיחזיר לו אבל ספיקא דגוף אחבן ס"פ אאי נאדי לא חייבינן: וכחב הרא"ש דהא חזר ואחר בקידושין לינו יכול להזור אפי' תכ"ד ואפשר כיון דאיכא קידושין בפאות אש"פ אפי' ס"פ נאדי דאין לך אלא אקנה ואעתו ואינו אלא בחזר תכ"ד: וצ"ע כחב ז"ל לגיפתא ליבא לאיכם שהרי הוא אחהלה בי' דעתו לקדשה בזוזי דאיך בי' כלומר בה ובאם שבאוכו אלא שאם אחבו אלא אי' אם כי אם אגיפתא לבד ואחרו לו והא ליח בי' ס"פ ואחר לאו אלא אקדום בהרשב"א אדי' דאין בה אחרי אלכך לגיפתא ליבא לאיש' שהו אל נאכון לקדש בשאחבה שבאה נותן אלא אאי גיפתא נראה דס"ל בכאות אר"ן ולא אשום אזרה דאקדש ואפ"ה בעי שיהוד ואאר אאקדשי לי וזה כדברי הט"ז ורי"ו ח"ה נכ"ב כחב ז"ל ויש אפרשים דהא דאארינן דהוי ספק אקודשת דוקא בשהוד לה אחי' אקודשת לי באעות אים לי בחוכו אבל אם לא חזר ואחר לה כלום אינה אקודשת עכ"ל: (יג) אאי שחלפה אעות כחב ב"ש לכאורה נראה אפי' אם אארה הן נא אכני כיון שאין בידו אינו יכול לקדשה בו כשם שאין יכול להקדיש הבר שאין בידו וכן משמע בחשובת שאירית יוסף אינו אדכחב בשב"א ושחקא ש"ת דס"ל אם אארה הן נעשה אין קדין נאלא ואקודשת ונעשה פקדון וקידושין כאחד לפי"ז א"ש ר' יוחנן גזל ולא נחייאתו בעלים שיוכל אין יכולין להקדישו היינו כל אחד אינו יכול להקדיש אבל בדילוי שיוכל נעשה שקדם עכ"ל: ובאת' קידושין דף י"ז ד"ה אחקיף לה ז"ל ושר"ר אאיר אפרש שאני הכא שהלוקח יכול לאחלל אאעשר ביד אוכר אשום דאפת הוא לו והכין נאחד שלא בפניו דהא זכי' אטעם שליחות והוי כאו שליח כו' אבל בשאי דאעונין ליבא לאיאר הכי שהרי הגזלנים עלאן אין יכולין לאקן כלום אם שבידם שהרי אינו שלוחם והוי גזל ולא נחייאתו שבעלים וכיון דאינו לא אאו עבדו שלוחייהו נאי לא אאו עבדו עכ"ל:

ומזה נראה דאפי' נתרצו שניהם שבגזל רומה ובגזלן נמי ניחא לי' כיון דזכות הוא לו ואפ"ה אינו מועיל: מיהו נראה דבשקדם שתי כל שנתים רוצים בשקדם ס"ל גבי שקדם בדין פקדון כיון שרומה הבגזלן ליתנו לשקדם ופקדון כל היכא דאיתי' יכול לשקדישו משא"כ בחילול נמי דכול' שבגזלן בחילול ואינו רומה להחזי' כלל אכתי אינו ברשותו משא"כ לא הוי חילול אבל בשניהם רוצין בשקדם ובגזלן רומה להחזיר הבגזלה ליד שקדם נעשה פקדון ושקדם כאחת: וכן נראה מדברי תו' פ"ק דמציעא דף ו' ד"ה שקדישם בלא תקפה כו' כיון שאתה מודיי מודי לי' ולא דמי לגזל ולא נתייאשו בעלים דשניהם אין יכולין להקדישו כו' כיון דמודי לי' הוי לי' כפקדון שים ליד מחרים דיכול להקדישו ע"ש ומבואר דכל שקדישו הבעלים ברשות הגזל ס"ל כאו פקדון ואע"ג דלא נתרצ' הגזל עד שקדם ס"ל פקדון ושקדם בזמן כאחת: אמנם מדברי שרמב"ן נראה דאפי' הבגזלן רומה להחזיר הבגזלה ליד שקדם ושניהם יכולין להקדישו וע"ש במלחמות פ' שור בגנב ז"ל ולא זו בלבד אלא שאף שהספרים שפירש בגזל ולא נתייאשו הבעלים אינו כלום שאעפ"י שהלה רוצ' ליתן לו אינו קדום כיון שהחזיר הגזל לגזלן דאע"ג דרומה בשקדם ורומה ליתנו לשקד' דלא הוי שקדם דאחרת גזל אחי לידי מ"מ אינו יכול להקדים ועמ"ש בקצה"ח סי' שנ"ד ס"ק ד': מיהו לגזלן עצמו נראה דודאי מני יסיב לי' דאע"ג דה"ל דבר שאינו ברשותו ואינו יכול ליתנו לאחר אבל לגזלן עצמו מני יסיב דלא גרע ממלוה דה"ל דבר שאינו ברשותו ואינו יכול להקנותו לאחר אלא באמת"מ אבל להקדישו אינו יכול כמ"ש שרמב"ן במלחמות ואפ"ה נלוה עצמו מני אחל ואין חילוק בין מתנה למחילה דאמלוה שייך לגבי מהילה ובאפן לבון מתנה ומ"מ אחרה הן מסני דהא לגזלן עצמו מסני נתינה ואע"ג דמקדש באלוה אינה מקודשת היינו מטעם דלא נתן לה הגאה מקודשת שבבר הן ברשותה להועילן אבל גזל אע"ג דרוצין לגזול מכל מקום הגאה אית לה בשעתה הגזילה: ובתשובת אמרית יוסף סי' כ"ח הבעלה באמת שאעפ"ש דרייעו ולא רצת' להזור לו וקידשה בו ע"מ שהבעלה כיון דאמר ר' יוחנן שניהם הן יכולין להקדישו ומשמע אפי' מדרבנן הינו קדום כו' ומ"כ בגדון דידן נמי אע"ג דאי' עדיס שהדרייעו שלו וויכל להועילו בדיעבד מכל מקום הינו יכול להקדישו הואיל ואיכא לא רצתה להזור לו ומ"כ ג"כ לא אי' יכול לקדשה בו עכ"ל וע"ש: ודבריו תמוהין לענ"ד דהא בש"ס מבואר להדיא בקידם בגזל דידה ואחר' הן הו בשעיד דאחילתי' גבי' ומוכח דיכולה ליתן לגזלן עצמו ומ"כ ס"ה סכא דאתקדשה בי' ואפי' באלוה גופיה אי לאו דליתא לה הגאה אחודשת אע"ג דה"ל דבר שהינו ברשותו אי' יכול לקדשה וכאבואר בדש"י ותו' פ' האיש אקדם קף מ"ז ובכא בגזל דודאי הגאה אחודשת אלא באמת דיסיב לה בגזילה ונראה דאקדשה בו: ובתשובת אחרי"ל סי' ע"ח ז"ל ועוד נראה דאין כאן לכל העדיות כיון דהיה לקחה בחנות בידה ואין בידו להקדים לפי שהינו ברשותו והיא חייבת באונסין בעידנא דאתבי' וגרע אאלוה דאפי' בעיני' הינה אקודשת דקי"ל בח"ק דלאועלאה ניחנה ולא אידי יסיב לה ולאו דמי לפקדון דבידו להקדים אע"ג דאינו ברשותו דבכל אקום שהוא ברשותה דאתי וכו' וכן נר' אאיר דאית לי' אלוה להחזיר ניחנה אקודשת אם הוא בעין אע"ג דאייב באונסין הוי נאי כפקדון כדאי' אתם בסדיא דאין אלוה כופר ולא אחוסר גופיינא אבל בזל בידה שבידה אברותי' כר' יאחן ואפ לוכא לאיאי' ניאא הולאל ואי הי' בעי לאקדושי בדעתה לאסיב לי' אם יאבע אאנה והדר ה"ל פקדון כדפי' הרא"ש טעאה דאקדשה בגזל בידה אקודשת בשדיך אדלא אם הכא לא שדיך כו' ועוד אקשה לך לא"ד אלוה לאו להחזיר ניחנה ניאא נאי הכי שבדעתה להחזיר לו כדי שתתקדש אלא ודאי דאחשבה כי האי לא אסני כיון שבא לידה בתורת שתירה דאין האעשה קונה אלא בהיתר וקדשה בגזל בידה הוי קדושין אשום דאחלה לי' ואאילא הוי בידי' וכ"ש שאין שייך לומר אדידי' אכא שאפן לקדשה אאיל על הגזל ואפשו לי' פקדון בידה דאכל אקום אין בידו להקדים דאי' דברות' להא תופסתו בחור' גזל ולא בדידי' אינא סלק לא אניאו למיאר אין אדם אוציא דבריו לבטלה טכ"ל. זה כדברי שתרית יוסף: וזה סיא לפי שטת הרמב"ן דבגזל אפי' הגזלן רוצה להחזיר ואי דין גזל אי' לי' כיון דבידו היו בתורת גזל וכאמ"ש. אבל לפי שטת תו' כל שרוצה הגזלן להחזירו ס"ל דין פקדון ומ"מ כיון שרוצין להתקדש ורוצין להחזיר ס"ל דין פקדון וכמ"ש אדברי תו' לעניין שקדם סיכא דאודיי לודי לי'. ומ"ש אוסרי"ל לא"ד אלוה לאו להחזרה נימא נאי אכי שבדעתה להחזירו. שותא דאכן לא ידענא. דגבי גזל סלו הוא לגזלה שהוא שהוא בזמן שהינו ברשותו וכל שרוצה הגזלן לא אזיר אאילא דין פקדון יש לו אבל גבי אלוה לא"ד לאו להחזרה ניחנה

שרי לאת אקודשת לי בשם (יד) ושתקה והחזירה אאנות ואאו לא הוי קידושין דשוי שתיקה לשאחר אתן אאנות ואאו כלום הוא (תשובת אסר"ם פאדו"ס סי' כ"ד):

ו היה לו פקדון בידה או שהשאילה חזר ואמר לה התקדשי לי בפקדון או בשאלה שבידך ונאמצא שנגנב אם נשתייר אמנו שוה פרוטה אקודשת ואם לאו אינה אקודשת (טו) ודוקא שאינ' יודעה שכום הפקדון ונתרצית להתקדש בו הן אם הוא רב הן אם הוא אעט אבל אם יודע' שכום הפקדון ונאבד אע"פי שנשתייר אמנו שוה פרוטה אינה אקודשת: (שאילה אתרלית להתקדש דלא בשכום הפקדון (טוי):

עכ"ל. וקשה דמ"כ מאי פריך סס בקידושין דף מ"ז מי דקיבל עלי' מהדיוט היינו מלוה וסיימו לפי מאי דס"ד דסובר ת"ק במלוה מקודשת ומאי קושיא יישא דמין רלוה להתקדש במה שהיא מייבת: ולכן נראה דטעמא דסרמ"ם משום דכל שסבורה שהפקדון כולה בעיגא מ"כ דעתה להתקדש בכולו ומש נמצד הפקדון מע"ג דמייבת לכלס וסוי מלוה כיון דטעמא דמלוה ופרוטה מקודשת משום דדעתה מפרוטה למהוי ולא למלוה לליתי, בעין דשם סי' דעתה מתרוייהו למלוה ופרוט' לא סי' מקודשת וכמו שיבואר ס"ק ל"ח וכיכא דסבורה דכולה בעין שם נמצא אח"כ מלוה לא מיקדשה מע"ג דנשאר פרוטה דמלוה ופרוטה נמי שם דעתה מתרוייהו אינה מקודשת וכמו שיבואר בס"ק ומש"ה צריך לומר דלא ידעה שכוס שפקדון. אך קשה הא תניא בגרייתא ר' מאיר אומר מלוה סרי כפקדון ומש נסתייר ס"פ מקודשת ע"ס ובמלוה שיודעת שכומה ת"ל נימא דעת' מכולה ולר' מאיר אינה מקודשת אלא במלו' בעין. וצריך לומר דבמלו' מיירי שאומר במה שים לי בידך דמ"ה שכווה במה שהוא וכמ"ש סריטב"א סוכה בב"י ומשום דסרמ"ם נמי אינו חולק על סברת סריטב"א וכמו שכ' בעלמו' יוסף ע"ס אלא דסרמ"ם מסכים בפקדון גווני היכא דלא ידעה. ומאר כתבי מנחתי בע"ז כמ"ש דהיכא דסברה שהוא בעין דעתה מתרוייהו וכמ"ש: (טז) **הוי** לו מלוה אלמה. בפ' המים מקדש דף מ"ז מאר רב המקדש במלוה אינה מקודשת מלוה לשולמה אימא נימא כתגאי המקדש במלוה אינה מקודשת וי"א מקודשת כו' ותסברא לימא סיפא ושון במכר שהם קנס ואי מאחרת מלוה לשולמה אימא בתם קנס ורסרמב"ם פ"ה מהיסו' כתב המקדש במלוה אינה מקודשת ובפ"ם ממכירה כתב בקרקע דקונה במלוה ובמטלטלין למי שפרע. וסרב המגיד שם כתב לייסב דבריו בתם שהוא נגד סוגיא דש' דמכר שהוא לקידושין ומשום דסמך ו' על הסוגיא דפ' הזהב דמבואר שם גבי דמי שור בפרה דחוקמא דאחרייתא דאמר ר' יוחנן דבר תורה מעות קונות ותסש מלוה הוי ומ"ש. ואכתי לריך טעמא דמ"ם קידושין מאכר דמנ"ל דמי נימא דמלוה אינה מקודשת אלא משום דלא מיקרי כסף ואי אמרת מלוה לשולמה אינה מקודשת במלוה אינה מקודשת וי"ל מקודשת כו' ותסברא לימא סיפא ושון במכר שהם קנס ואי אמרת מלוה לשולמה אינה מקודשת בתם קנס ורסרמב"ם פ"ה מהיסו' כתב המקדש במלוה אינה מקודשת ובפ"ם ממכירה כתב בקרקע דקונה במלוה ובמטלטלין למי שפרע. וסרב המגיד שם כתב דבריו בתם שהוא נגד סוגיא דש' דמכר שהוא לקידושין ומשום דסמך ו' על הסוגיא דפ' הזהב דמבואר שם גבי דמי שור בפרה דחוקמא דאחרייתא דאמר ר' יוחנן דבר תורה מעות קונות ותסש מלוה הוי ומ"ש. ואכתי לריך טעמא דמ"ם קידושין מאכר דמנ"ל דמי נימא דמלוה אינה מקודשת אלא משום דלא מיקרי כסף ואי אמרת מלוה לשולמה אינה מקודשת בתם קנס ורסרמב"ם פ"ה מהיסו' כתב המקדש במלוה אינה מקודשת ובפ"ם ממכירה כתב בקרקע דקונה במלוה ובמטלטלין למי שפרע. וסרב המגיד שם כתב דבריו בתם שהוא נגד סוגיא דש' דמכר שהוא לקידושין ומשום דסמך ו' על הסוגיא דפ' הזהב דמבואר שם גבי דמי שור בפרה דחוקמא דאחרייתא דאמר ר' יוחנן דבר תורה מעות קונות ותסש מלוה הוי ומ"ש. (טז) **הוי** לו מלוה אלמה. בפ' המים מקדש דף מ"ז מאר רב המקדש במלוה אינה מקודשת מלוה לשולמה אימא נימא כתגאי המקדש במלוה אינה מקודשת וי"א מקודשת כו' ותסברא לימא סיפא ושון במכר שהם קנס ואי אמרת מלוה לשולמה אינה מקודשת בתם קנס ורסרמב"ם פ"ה מהיסו' כתב המקדש במלוה אינה מקודשת ובפ"ם ממכירה כתב בקרקע דקונה במלוה ובמטלטלין למי שפרע. וסרב המגיד שם כתב דבריו בתם שהוא נגד סוגיא דש' דמכר שהוא לקידושין ומשום דסמך ו' על הסוגיא דפ' הזהב דמבואר שם גבי דמי שור בפרה דחוקמא דאחרייתא דאמר ר' יוחנן דבר תורה מעות קונות ותסש מלוה הוי ומ"ש. ואכתי לריך טעמא דמ"ם קידושין מאכר דמנ"ל דמי נימא דמלוה אינה מקודשת אלא משום דלא מיקרי כסף

עליהן ר' מאיר לומר מקודשת ומכ"מ היכא מקודשת מאי טעמא סט"ס היכי דמי לומא סט"ס דאחרי כו' אלא לאו סט"ח דידי' ובמקדש בחלום קאי מפלגי ט"ס: ורמצ"ל במידוטי הקשה דהיכי דמי מי בשכלא בא יד קטיא דר' מאיר אדר' מאיר דהא מחרים לעיל דלכ"ע בשלא בא יד ברשות לוא קיימא ואינם מקודשת ואי בשלא שלח בא יד הא לא שייכא בדרך כלל דהא מוקמינן שמעתתי' דרב בשלא בא יד דוקא כי היכי דלא ליתא שמעתיה כתגאי עכ"ל: ולפי מ"ש דאם נותן סט"ח ללוה לא קנה הלוה עד שיכתוב ויחסור כיון דלא אחל גוף החוב וכיון דאחר שהקדשי לי בשט"ח ע"כ לא אחל גוף החוב אלא בגוף השט"ח קידשה דאם אחר לה שהקדשי לי בחלום שים לי אחלך מ"כ למה הזכיר לה בשט"ח כיון דלא מיירי בשך ברייתא שכותב שייר ע"כ שדאחר שהקדשי בשט"ח וכיון דלא אחל לה גוף החוב ע"כ חסר לה שט"ח דידה בכתיבה וחסירה לו במסירה גרידא וכרבי ואחר לה בע"פ קני לך חיכו וכל שעבודי וע"כ חו ליכא למימ' דפליגי בחלום ברשות בעלים לחזרה דאי נימא דס"ל לר' מאיר חלום ברשו בעלים לחזרה וה"ל כפקדון מ"כ היכי קנתה בשט"ח דהא שטר פקדון חיו ונקנה בכתיבה וחסירה וכמ"ש במוהרי"ט חלק י"ד סי' כ"ח ומשום דפקדון כל היכא דאי' ברשותא דאחרי' סיו ושטר פקדון חיו אלא לרבי' וצריך להקנות גוף הפקדון ולא ט"י השטר בחסירה ומוכרח לומר דמוד' ר' מאי' דאלו' חיו כמו פקדון ואיו יכול לחזו' ומש"ה מקדשה בשט"ח דידה ט"י לותיות נקנין בכתיבה וחסיר' ומשום דחלום לאו להולאה ניתנה אלא לטיסקא ומ"כ רב דאמ' להולא' ניתנה כתגאי הוא ודוק ועמ"ש בקצה"ח סי' ס"ו ס"ק ל"ס: (יח) **אפי'** עדיין המעות בידה. ובטיסקא דהוי פלגא חלום ופלגא פקדון ומקדש בחלק החלום כתב בתשובת מיימוני לס' מספטים סי' י"ב דמצינו חלום לענין מקדש בחלום דאינם מקודשת וכן במכר לא קנה ט"ם בחורך ובס' קצה"ח סי' ס"ו סק"ח שם הטעלמי מדברי רש"י דטיסקא מהני לקידושין ולמכר גם בחלק חלום מדכתב רש"י בפ"ב דקידושין דף מ"ח גבי מקדש בחלום דאינם מקודשת חלום להולאה ניתנה וז"ל להולאה ניתנה חלום רבאי להולאה בהולאה ואינו חייב להעמידה בטיסקא שתהי' בכל עת שיתבענו ע"ם ומשמע דאם היה מחויב להעמידה בטיסקא תמיד הי מקודשת ודינה כפקדון ומ"כ טיסקא לאסיר למשתי בי' שיכרא ס"ל דין פקדון וכן נראה מדברי הרמב"ם פ"ה מאישות ז"ל מפני שהחלום להולאה ניתנה ואין כאן דבר קיים ומשות דו מעתה שכבר הולאה אותה דיבר ועברה הגאתן עכ"ל ושיינו דאע"ג דעדיין בעין כבר עברה הגאתה וגבי טיסקא דאסור לאשתי בי' שיכרא ואחייב להעמידה בטיסקא הרי בא להגאה מחודשת ע"י קידושין אחויא אותן לכל אה שתרצה ע"ם ועש"ה בקצה"ח סי' ס"ו ס"ק ל"ז: (יט) ויש מחמירים וכו'. בב"ח בקצה דאע"ל דין זה כיון דבגמרא מיירי בשזכיר בשט"ח גם בקשיף ה' מבואר דאין דעתו על הפתן עכ"ל. וכוונתו לשטת הר"ן בגיפתח דאפשר דאפי' שכתב דאין אחם מקודשת אלא אם כן יפתח דאמת ס"פ גמדי אשם דלא סי' דעתי אחחלה על הפתן אלא על החטית. ואינו מוכרח דהר"ן לא כתב אלא שבתחלה אמי לא סי' דעתו לקדשה בפתן לאודי' אלא בפתן ובאה שכתוב ע"ש ועל"כ ס"ל סי' דעתו לקדשה בשייר ובאה שכתוב דו דשיינו בחוב ואחילה אוקדשה דאלום ופרוטה דעתה אפרוט' ואע"ג דטעמא דר"ן שם דלא נימא לי' בקידושי ספק ואם"ש לא סי' דעתו לקדש בפתן אאין דו ס"פ ע"ם וס"ל אם שייר אינו אלא סי' דעתו לקדשה קידושי ספק ונימא אמי אלא סי' דעתו לקדשה קידושי ספק אשום דשתם בשרבע זוזי שבתוכו מקודשת ודאי אחרינן מסתמא לא סי' דעתי לקדשה בפתן לאודי' קידושי ספק אלא סי' דעתו לשרבעה זוזי בכדי שיכי' קידושי ודאי אבל לקדשה בשטר שבתוכו אלום ובאלום אינם מקודשת מ"כ סי' דעתו לקדשה בשטר ובאה שבתוכו אלום ופרוטה ואינם מקודשת קידושי ספק בשייר כדין אלום ופרוטה דעתה על הפרוטה אי על הפחות אם"פ שיהי' לפחות קידושי ספק: (כ) **אמר** לה התקדשי בשטר חוב ונתנו לה שטרו היכי דמי אלימא סט"ח דאחרי' כו' אלא לאו סט"ח דידי' ובמקדש בחלום קאי מפלגי ט"ס: ורמצ"ל במידוטי הקשה דהיכי דמי אי בשלא בא יד קטיא דר' מאיר אדר' מאיר דהא מחרים לעיל דלכ"ע בשלא בא יד ברשות לוא קיימא ואינם מקודשת ואי בשלא שלח בא יד הא לא שייכא בדרך כלל דהא מוקמינן שמעתתי' דרב בשלא בא יד דוקא כי היכי דלא ליתא שמעתיה כתגאי עכ"ל: ולפי מ"ש דאם נותן סט"ח ללוה לא קנה הלוה עד שיכתוב ויחסור כיון דלא אחל גוף החוב וכיון דאחר שהקדשי לי בשט"ח ע"כ לא אחל גוף החוב אלא בגוף השט"ח קידשה דאם אחר לה שהקדשי לי בחלום שים לי אחלך מ"כ למה הזכיר לה בשט"ח כיון דלא מיירי בשך ברייתא שכותב שייר ע"כ שדאחר שהקדשי בשט"ח וכיון דלא אחל לה גוף החוב ע"כ חסר לה שט"ח דידה בכתיבה וחסירה לו במסירה גרידא וכרבי ואחר לה בע"פ קני לך חיכו וכל שעבודי וא"כ חו ליכא למימ' דפליגי בחלום ברשות בעלים לחזרה דאי נימא דס"ל לר' מאיר חלום ברשו בעלים לחזרה וה"ל כפקדון מ"כ היכי קנתה בשט"ח דהא שטר פקדון חיו ונקנה בכתיבה וחסירה וכמ"ש במוהרי"ט חלק י"ד סי' כ"ח ומשום דפקדון כל היכא דאי' ברשותא דאחרי' סיו ושטר פקדון חיו אלא לרבי' וצריך להקנות גוף הפקדון ולא ט"י השטר בחסירה ומוכרח לומר דמוד' ר' מאי' דאלו' חיו כמו פקדון ואיו יכול לחזו' ומש"ה מקדשה בשט"ח דידה ט"י לותיות נקנין בכתיבה וחסיר' ומשום דחלום לאו להולאה ניתנה אלא לטיסקא ומ"כ רב דאמ' להולא' ניתנה כתגאי הוא ודוק ועמ"ש בקצה"ח סי' ס"ו ס"ק ל"ס: (יח) **אפי'** עדיין המעות בידה. ובטיסקא דהוי פלגא חלום ופלגא פקדון ומקדש בחלק החלום כתב בתשובת מיימוני לס' מספטים סי' י"ב דמצינו חלום לענין מקדש בחלום דאינם מקודשת וכן במכר לא קנה ט"ם בחורך ובס' קצה"ח סי' ס"ו סק"ח שם הטעלמי מדברי רש"י דטיסקא מהני לקידושין ולמכר גם בחלק חלום מדכתב רש"י בפ"ב דקידושין דף מ"ח גבי מקדש בחלום דאינם מקודשת חלום להולאה ניתנה וז"ל להולאה ניתנה חלום רבאי להולאה בהולאה ואינו חייב להעמידה בטיסקא שתהי' בכל עת שיתבענו ע"ם ומשמע דאם היה מחויב להעמידה בטיסקא תמיד הי מקודשת ודינה כפקדון ומ"כ טיסקא לאסיר למשתי בי' שיכרא ס"ל דין פקדון וכן נראה מדברי הרמב"ם פ"ה מאישות ז"ל מפני שהחלום להולאה ניתנה ואין כאן דבר קיים ומשות דו מעתה שכבר הולאה אותה דיבר ועברה הגאתן עכ"ל ושיינו דאע"ג דעדיין בעין כבר עברה הגאתה וגבי טיסקא דאסור לאשתי בי' שיכרא ואחייב להעמידה בטיסקא הרי בא להגאה מחודשת ע"י קידושין אחויא אותן לכל אה שתרצה ע"ם ועש"ה בקצה"ח סי' ס"ו ס"ק ל"ז: (יט) ויש מחמירים וכו'. בב"ח בקצה דאע"ל דין זה כיון דבגמרא מיירי בשזכיר בשט"ח גם בקשיף ה' מבואר דאין דעתו על הפתן עכ"ל. וכוונתו לשטת הר"ן בגיפתח דאפשר דאפי' שכתב דאין אחם מקודשת ואפי' בחלת מחילת אלום וכן שוא שטת הרמב"ם ומש"ה אינם מקודשת אלא בחלום לא שתם הרמב"ם ואפי' בחלת מחילת אלום וכן שוא שטת הרמב"ם ומש"ה אינם מקודשת אלא בחלום לא שתם מחיש זו וזה פשוט: (כב) **ואסור** לעשות כן מפני שהוא כריבית. כתב ב"ם ז"ל היינו הערמת ריבית כן הוא בב"ם ומש"י פי' על המקנן הקשה הא ריבית מעלית היא דהקומי' לחמי קרי לה הערמ' ריבית משמ' דלא הקשה על הדין למה היא מקודשת אלא הקשה למה קרי לי' הערמ' ריבית מזה רלאי' דהש"י ס"ל המקדש בריבית קלוקה מקודשת וכ"כ ב"ח בשם הריטב"א שכתב אם נתנה לו ריבית קלוקה והוא מקדש אותה בריבית מקודשת מיהו י"ל דוקא כשלקח כבר מעות ריבית ממנה ומקדש בו בזה ס"ל לריטב"א דמקודשת אע"ג דריבית קלוקה יוצאה בדיינים מכל מקום יכול לקדש בו לא יהא אסור לייב לה ולא אחר כגסי שלט באי מייב לך הסיא מקודשת וכן י"ל אם גזל ממנה מעות ומקדש בה ולא אמר לה אסור מהזיר גזל שלא הסיא מקודשת אבל אם לקח ממנה אינו אפן בריבית ומקדש בו י"ל לאינה מקודשת הי"ל דידי שקלתי וכן מלאתי בריי"ו דף קפ"ו שכתב אם מקדש אותה בריבית קלוקה אינה מקודשת אלא אם משמע אפי' מקדש כתב ב"ם ז"ל אע"ג דהשלוה משלש שבר הסופר ח"כ שנייר שלא היה אכל מקוס לא גרע ממשכון ע"ש. ולפי מ"ש בקצה"ח סי' ס"ו ס"ק כ"ג דהשלוה נותן שבר הסופר אלא דנריך שלוה להקנות שנייר למלוה דאל"כ לאיתיות פורעות בחויר וא"כ ס"ל שלוה לגמרי וטפי עדיף ממשכון ע"ש: (בא) **הלוה** לה עתה ר' זו. פ"ק דקידושין דף ו' אמר אבי' המקדש בחלום אינה מקודשת בשעת, חלום מקודש, ואסור לעשות כן משום הערמת ריבית הא שאלת חלום היכי דמי אלימא דחזקפה דא"ל ד' בה' הא ריבית מעליתא הוא ועוד היינו חלום לא לריכא דאחרוה לה זימנא ופי' רש"י דחזקפה מעיקרא ד' בה', ומשתא אמר לה שתקדשי לי בזוזי אמיכי ריבית מעליתא היא ואמאי קרי לה הערמת ריבית לא לריכא דאחרוה לה זימנא וא"ל שתקדשי בשעה זו שאת היית מוחזק פרוטה לאדם שיפיסני על כך כו' והערמת ריבית הוא דהוי ולא ריבית גמורה דלא קץ לה ולא מידי שקל מינה ט"ם: ועיין בט"ז שכתב ז"ל שהוא כריבית בטור כתב בזה וכיון דלא קץ לאו ריבי' הוא אלא אבק ריבי' עד דאמר לה ד' בה' עכ"ל וע"ש בדמ"מ סי' ע"ג משמע דשתשתא מעות לזמן ס"ל כשיעת ממון ממש לעניין שאם מוכר השלוה שהזמן עד עשרה ימים וט"ח מוכר היום סוף הזמן לריך ליפשע ש"ד כשאר טעוות של ממון וכ"ש דקשה על מ"ש הטור בשם בעל העיטור שאם אומר בשעה אחרי מרויח לך הזמן בשעה שאת חייבת לי כבר שאין בזה איסור ושיינו סי"ל שאינה בשעוף שאת"ז שאינה מקודשת דקשה מת"ש בשם"ת שכתבו עכ"ל והניה בקושיא ולעכ"ד לא קשה מידי דוהאי גם לרש"י זה הוי השלוה דאי' לאו דשתשתא מעות מיקרי השלוה לא הוי השלוה דשם"ל לרש"י דשם שקדשה לא הוי כאלו לוקח ממנה ריבית גמור כיון דקידושין אשם שום פרוטה אלא כיון דלא יסיד מידי ולא שקל מינה אלא שקדשה עשאה כזה לא הוי כאלו לקח ממנה מפץ אי דשים. ובחידושי הרשב"א ז"ל ואיכא למידק מ"ש ד' בה' דקא יסיד לה שאי טופייל בקידושין ומ"ש כי אלווח לה זימנא בקידושין שכא והכא אחת, ס"ל כריבי' מעליתי' אאו מאן דאלווח זימנא ושקל דינר אי שרי וי"ל כיון דגופה ממש לא קני לא הוי ריבית אלא באשור משום הערמת ריבית אבל כי קנץ ד' בה' ובדאי שאי דינר אל ריבית קא שקיל לה הוי ריבית מעליתא דס"ל כאאן דשקל פחות אם"פ בדאי שאי דינר וריבית מעליתא הוא דשא שאשבי' אינו בדינר שאינו שוה פרוטה דשאב"ד עכ"ל ושיינו משום דכל זמן דלא אזקפי' לא הוי ריבית קלוקה כיון דאאן גופה קנוי לי' אבל אקדשה בדינר שאינו ס"ל ריבית קלוקה כיון דאקדשה עשאה בדינר שאינו שוה פרוטה דפ' אינו נשך בשאר שאכר אגר אן אלוה ב"ג דינר שאינו שוה פרוטה ואלא עשרה דאאן דינר ואבעית אמינ' ב"ג. גם שאי דקשי לי' לט"ז בדברי בעל העיטור שטעה דינר אינה מקודשת משום דס"ל אקדש בשלוה אינה מקודשת ואפי' בשעת אחילת אלוה וכן הוא שטת הרמב"ם ומש"ה אינה מקודשת אלא בשלוה לה עתה הרמב"ם שכתב אם נתנה לו ריבית קלוקה והוא אקדש אותה בריבית אקודשת אאי ל"ל דוקא כשלקח כבר מעות ריבית אאנה ואקדש בו בזה ס"ל לריטב"א דאקודשת אע"ג דריבית קלוקה יוצאה בדיינים אכל אקום יכול לקדש בו לא יהא אסור לייב לה ולא אחר כגסי שלט באי מייב לך הסיא אקודשת וכן י"ל אם גזל ממנה מעות ואקדש בה ולא אמר לה אסור אהזיר גזל שלא הסיא אקודשת אבל אם לקח ממנה אינו אפן בריבית ואקדש בו י"ל לאינה אקודשת הי"ל דידי שקלתי וכן אלאחי בריי"ו דף קפ"ו שכתב אם אקדש אותה בריבית קלוקה אינה אקודשת אלא אם אשמע אפי' אקדש

במעות של ריבית קטנה לא סוי קידושין עכ"ל. לחנם בחידושי ריטב"א מבואר להדיא דלחפי' נתנה לו חפץ בריבית קטנה מקודשת וז"ל אבל ולחי לחפי' בריבית גמורה אם כבר פרעתו לו וחזר וקידשה בו מקודשת דמעות דריבתא ספרע לוה לחלוה קניגהו לגמרי וממון גמור הם לו אלא שים עליו חוב להחזירו וב"ד מוליחין ממנו ואם אח אין בניו חייבין להחזיר אלא מפני כבוד אביהם דאביהם בדבר מסויים עכ"ל ומבואר להדיא דגם בחפץ הדין כן ומשום דריבית קנה החלוה לגמרי אלא שחייב להחזירו משום ומי לחיך עמך ואין לריך להחזיר גוף החפץ דקניגהו לגמרי אלא החפץ חייב להחזיר משום ומי לחיך עמך. ולזה חביא רחי' ואם דאם אח אין בניו חייבין להחזיר דאם לא קנה כלל בריבית ולחי סי' חחייבין להחזיר אע"כ דקנה לגמרי בריבית אלא דחוב עליו להחזיר ולדידי' חזכר לברי' לא חזכר. נראה לחפי' לא קנן חמי' בריבית אלא קנן לו כלי בריבית ונחן לו בכלי נחי קנה בכלי ואין לריך להחזיר משום ומי לחיך עמך אלא חמי בכלי וכן חוכח מהא לחחר רבא בפ' מ"ג דף ס"ב גלימא חפקינן דלא ליחרי חינסי חכסי גלימא בריבתא ע"ם ומבואר בחחר חפלים אין לריך להחזיר דקניגהו וקי"ל כרבא בחבואר בטור ום"ע י"ד סי' סק"ג ע"ם בלקח חיטים בריבית קטנה ורוצה להחזיר בחיטין דחחין בחחי בחפץ קיים לחפי' נעשה באיסור ע"ם ולפי"ז אם קידש אחם בחפץ שלקח בריבית הרי זו חקודשת כיון דחחפץ אינו אלא דחים היא חייב חחי' ומי לחיך עמך וזה פשוט אלא ברחיתי בחשנה לחלך פ"ח חחלוה שכחב ז"ל חי אחי' ונשח בחבירו ד' דינרין של ריבית ונחן לו בשר חפץ כי' גרע' שלריך להחזי' החפץ ואינו יכול החלו' ליחן דחי' דווק' כשקנן עחו בדחי' ואח"כ נחן לו בחפץ בשלא בדחי' אז הוא דחחרינן החקח קיים ויחזיר דחים חבל בשלא קנן לריך להחזיר החפץ בעינו שהרי הלוקח לא קנאו והמוכר לא חכרו עכ"ל. ולענ"ד נרא' כח"ם ורחי' חשא דחנן היח לחם חביהן חעות של ריבית חעפ"י שהן של ריבית אין חייבין להחזיר היח לחם חביהן פרס וטלית וכל דבר המסויים חייבין להחזיר ע"ם בפ' מ"נ ואי נימא דחפץ של ריבית לא קנה הלוקח והמוכר לא חכרו מ"כ חעולם לא סי' של חביהם ומ"כ חפי' ליחו דבר מסויים יהי' חייבים להחזיר ולחפי' בדבר מסויים כחו פרס וטלית אין חייבין להחזיר אלא מפני כבוד חביהם אלא ולחי קנאן החלוה קנין גמור ואינו אלא חוב להחזיר דחיים חבום ואי אחיך. וכן חוכח משא דחחעתין בקידם אחם בשכר החחנת חעות לדעת ר"ת ס"ל ריבית קטנה בחם שחקדם אותה ומשמע דקידושין חיכא סוי ואלא נחלק ר"ת אלא בחם דסוי ריבית קטנה ואי נימא דהיכא דנתן לו הלוה חפץ לא קנאו

ומחויב להחזיר הדמים ובמטלטלין דכסף חיוב קונה מהני קנין לחי ספרע וכמ"ש הרמ"א בח"מ סימן ר"ד עיין שם: ומש לוקח חוזר מן המקח נראה דהיינו יכול לומר למוכר תן לי המעות תיכף דהרווחת הזמן סוף סוף מקום חיוב יכול להחזיר מכל מקום אינו יכול להחזיר מהרווח, הזמן תע"ג דחוזר מן המקח ודומה לקבל מי שפרע דכבר כתבו' פרק המפקיד דף מ"ג דלר' יוחנן דקי"ל כוותי' דאמר דבר תורה מעות קונות ללא הפקיעו חכמים כח שים למוכר במעות ויכול להסתם בשם וכ"ל לוט עליהן ט"ס. וא"כ הכא בהרווח לי' זימנא וא"ל יקנה מטלטלין שלך תע"ג דחוזר בו אינו יכול לחבוט מעותיו עד הזמן שקבע כיון דכבר קנה המוכר מעות דמי המכירה אלא שאם חזר בו לוקח נריך המוכר ליתן דמים לחבירו וזה לחבירו לי' זימנא הוא מעות מכר וכבר קנה המוכר מעות מכר ומה שהוא הרווחת הזמן אין לו דמים בכדי שיחזור לו דמי הרווחת הזמן כיון דס"ל ריבית קלוסה ואין נריך ליתן דמים בעד הרווחת הזמן ודו"ק. ומיהו לכאורה קשה בזה דהרווחת הזמן ליתי' בחזר, ח"כ אימ' דבזה מעו' קונות כיון דלא שייך בזה נפרפי חיטך בעלי' כיון דלטולם ליתי' בחזרה ללוקח את מעותיו: אלא נראה דתע"ג דליתי' למעות בחזרה ואפ"ה מעות אינו קונה כה"ג בסי' סל"ג סק"ד דאפ"ה שייך בי' תקנתא דנפרפי חיטך ומשום דכל היכא דהמוכר יכול לחזור טרח ומיל משום שמא יתייקר וכ"ם וס"ע דקוותה ה"ק ועמ"ש בקצה"ה סי' ר"ד סק"ס: (כד) **ובא** לחד ונתן פרוטה למלוה. ומזה שמעת תו' שהקבו לפי' רש"י שפי' דריבית קלוסה לא הוי כיון דלא קץ ולא מידי יכיל לה דהא קדושין עלמן הוי פרוטה לזה פירכו דבא ח' ונתן פרוטה כו': והריטב"א בחידושיו כתב ז"ל יש מפרשים שהיתה חייבת לחחרים ובא זה ופייס עלי' במעות אלו בדברים והכריח לה זמן הבויח לה הלי הרווחה פרוטה ואחר לה הרי את מקודשת בשלמה שעשיתי לך שמחללתי עם פ' שהרויח לך זמן עכ"ל ע"ש: ולענ"ד נראה כה"ג שמחלל בדברים ס"ל כהלי דע"מ שאדבר עליך למלטון דקי"ל יפנו לסכירות מתחלה ועד סוף דאינה מקודשת עד שיתן לה פרוטה כדמי פ' שאומר דף ס"ג ובטור וש"ע סי' ל"ח י"ג ט"ם ואם באומר שלוה שעלמו תהא מקודשת לפלוני בהלי שאת מרויח לך הזמן ח"כ ס"ל ריבית קלוסה לדעת תו' דמה לי באומר תן לי פרוטה בעד הרווחת הזמן דהוה ביוי הקידושין אי תן לפלוני ולכן נראה דמה"ט כתב הרמ"א שנתן פרוטה וכדברי תו' ודברי הריטב"א שכתב בפיים בדברים י"ע דלא עדיף מעל מנת שאחבר עליך למלטון: ואך פרוטה כשנתן לאחר לה לאחה בשעת מתן מעות התקדשי לי בפרוטה זו כ"כ הר"ן וכ"כ הב"י ט"ם ומשום דאם לאחר לה מתר מתן מעות לא מקדשה דהשתא זו כבר עברה ודו"ק: (כה) **הרי** לי **אלף** מלוה על משכון. כתב רי"ו ונחיב כ"ב ח"א ז"ל הי' המשכון של אחרים מקודשת כו' ויש מפרשים שכתבו כי זה מיירי בחפי' במשכנו בשעת שלותו מקודם ויש מפרשים שכתבו דוק' שאשכנו שלא בשעת שלותו אבל משכנו בשעת שלותו לא קנאו לקדש בו אשה וכ"כ שתו' ובמשכון שלא שהלי לה עליו מעו' פשו' בפירק' קמא דקידושין דשוי מקודשת דכ"ע מודי לחפי' משכנו בשעת שלותו אם אחזיר לה המשכון מקודשת ויש מפרשי' לחפי' לא אחזי' לה את המשכון עדיין אלא שקידשה בשלוה שהיתה חייבת לו עליו מקודשת עכ"ל: ונעשית דשלחה דבמשכון לאחרים לא מקדש, כשהי' בשע' שלוה, ובמשכון דידה לחפי' בשע' שלוה מקודשת משו' דבמשכון לאחרים דלא מהני אלא משו' דר' יוחק ואפ"ה בעי דוקא שלא בשע' שלוה אבל משכון דידה עיק' קידושין בשלוה שעשה אלא דשלוה עשאה אינ' מקודשת לפי שאין לה שאה מחודשת דלשלוה ניתנה אבל כשים עלי' משכון הרי נפיית מעשה שאה גמורה שתוכל להשתמש בשכון ויוחזר לה משכון ואע"ג דלא קני לי' למשכון מכל מקום אינל שאשה שוי שאה כיון שעד עשה לא הי' יכולה ליקח משכונה מיד שלוה ועכשיו שעשה השאה ושלטנית בשכון דידה: שוב ראיתי כתב כן בשוס' רי"ד ע"ש דף י"ט ז"ל שמקדש בשלוה שים עלי' משכון כו' ולא היא שאין דיוק שום שאם קידשה בשכון דאחרי' בשעת שלוה אינה מקודשת דלא יהיב לה מידי משום דלא קני אבל בשקידשה בשכון דידה אע"ג דשלוה אינה שים עלי' משכון בידו ושעשה בעין יש כאן נתינת השכון שהי' שמוכן בידו ושעשה יהיב לה ניהל' עכ"ל: ובשכר"י פ"ק דקידושין כתב להוכיח דשכון בשע' שלוה' בשכון דאחרי' אינה מקודשת ז"ל וכן משמע לקמן בפ"ב דף מ"ח גבי עשה לי סיריס וחמיס ומקדש אני לך דקאמר ש"ד אין לומן קונה בשעה כלי דאינ' מקודשת עד שיגיע ממן לידה ומ"ש משכון דאחרים בשעת שלוה דהאי נמי משכון ו בשכרו דחפיס לי' אחגרי' שלך לא מיירי הכא אלא בשכון בשעת שלותו אבל אם כי' לו משכון ממנה אחי' משכנה לי בשעת שלוה ומחזיר לה השכון וקידש בו אשה הרי זו מקודשת

יא (כה) היה לו אצלה שלוה על משכון אפילו בשעת הלוואה וקדשה באותה שלוה והחזיר לה המשכון (או שהיה השכון ברשותה (ר"י בשם שרמ"ה) הרי זו מקודשת (בו) וי"א שאפילו (בז) לא החזיר לה המשכון מקודשת:

יב היה לו משכון על חוב שיש לו אצל אחרים וקידש בו אשה הרי זו מקודשת

השכון הוי כשלוה ושוד מוכח לקמן דאפי' אם קידשה בשלוה שים עלי' משכון בלא חזרת השכון מקודשת עכ"ל: אמנם קשה לי טובא בדברי הרמ"א כיון דס"ל דגבי חוטן נמי הוי תוכת השכון בלא חזרת השכון בשעת שלוה לא קנה ואפ גבי עשה לי סיריס ס"ל השכון דידה ובשכון דידה ס"ל להרמ"א דשקודשת ואע"ג שכתי שיקבי לאחלי שהי' שקודשת מעשה לי סיריס כיון דשוה השכון דידה ולהרמ"א גבי חוטן תוכת השכון על הכלי כיון דשפיס לי' אחגרי' ול"ע: ובשוס' פ' סגוזל דף ל"ח כתבו דאפילו ל"ד שנה בשכירות שתחלה ועד סוף היינו כשמחזיר הכלי לבסוף ונעשה שלוה למפרע אבל כל זמן שהיו כשמחזיר הכלי לא הוי שלוה כלל ע"ש ובזה שפשר לייב דברי הרמ"א דסוכיח דלא שפי השכון בשעת שלוה שים עלי' משכון דלא קנה בשעת שלוה דקושה ל"ש כשמחזיר הכלי ונעשה שלוה למפרע ושוי הכלי השכון למפרע ואשאי הוה שקודשת אבל אי נימא דלא קני השכון אלא דשכון דידה שקודשת ואינו אלא שלוה משום שנאת חזרת השכון וכמ"ש ובאומן לא הוי זה שנאה בשם שחזיר לה השכון כיון דעל כרחו שסדר דכל זמן שהיו שחזיר ליכא שלוה כלל ואכתי ל"ע: (כו) וי"ח שאפי' לא שחזיר לה השכון. כתב ד"ם ז"ל עיין בא"מ סימן רמ"ח שכ"ש הביא פלוגתא שאוחל שוב ויש בידו השכון אם יכול לחזור ולקן שוב דאינו יכול לחזור, דשא בשעת"ש שבואר בשכוך די"ח דאי' שקודשת שום אלא שאשה דעתה שאת יחזור ח"כ אם כי' יכול לחזור שאר בשאל לא כי' שאשה דעתה ודוקא לומר דשכח עדיף שום דהוי כאלו קיבל שעותיו כיון שאקדש אותה בשעותיו אינו שובן דוקא שם כשף אין כאן ושבו' דאפי' בשכון קידושין אין כאן ושוא פשוט: (כז) **לא** שחזיר השכון. כתב ב"ם ז"ל שיכו לדעת תו' אפי' כשים בידו שכון לריך לומר בשגאת שלוה אלא דא"ל שאיל השכון בידו גרע טפי קא"ל לאל בשאת לריך לומר דוקא בשגאת שחילת שלוה עכ"ל. וסייעו שם"ש שו' דף י"ט ד"ה שלוה שים עלי' שכון שקודשת שדר' יוסי בר' יהודה ז"ל אין לפרש דשיירי בשכון אלא בשעת שלותה דקני לה שדר' יצחק דא"כ שי' לי לשנות כאן דר' יצחק כי' אלא אפי' בשכון בשעת שלותה ואפי' אינו שחזיר לה השכון אלא שאוחל לה את שלותה ואע"פ שהשכון בידה כו' ות"ת כיון דשקדש בשגאת שחילת שלוה אפי' אלא שכון שחרי לעיל דשקודשת ושאה אינו לריכין לנשוד שדר' ב"י וי"ל דסיכא דאי' שכון גרוע טפי דס"ד דלא שכח דעתה כיון שאין שחזיר לה שכון קש"ל שדר' ב"י עכ"ל. ושאשע דשיקר קידושין בשגאת שחילת שלוה אי נימא דשיירי בשלוה גרידא ח"כ שאי קשיא לשו כיון דשקדש בשגאת שלוה אם לא שייר בשגאת שלוה ט"כ סברי דסיכא דלא שחזיר לה שכון

מקדשה בחלוה גרידא חלה בהנאת מחילת חלוה. ואיכא למידק לפי מ"ש תו' קידושין דף ס' ד"ה סבן יסוה בע"כ ע"ש דהא דאמר לקמן דף י"ט אבד לה יעדה שריך ליעדה לה שריך לעבו' מרלוה חלה שריך להודיעה שלשה קדושין מיעדה ע"ש. וכיון דיעוד בע"כ היכי שייך בהנאת מחילת חלוה דהנאה לה הוי בע"כ. ולפי דעת רש"י דף י"ט שריך ליעדה היינו מדעתה ומרלוה ע"ש וכן דעת הרמב"ם פ"ד מעבדי מ"ש. אבל לפעת תו' דיעוד בע"כ וכן כתב הרשב"א שם היכא שייך הנאת מחילת חלוה כיון דלה ניחא לה הנאה זו ול"ע. וכתב הטור בשם הרמ"ה דוקא כשהוא בידו בתורת משכון אבל כשלין בידו למשכון מע"ג היכול לתפוס היוה מקודשת כל כמה דלה גלי דעתי' דנקטי לי' בתורת משכון עכ"ל ט"ש. ועמ"ש בזקה"ח סי' ס"ו ס"ק כ"ד. (בח) לפי שבע"ח יש לו קנין. כתב הרשב"א בחידושיו דף ח' ;"ל שתם במשכון דאחרים וכדר' יוחק ומדקתני שתם בקידשה במשכון משמ' דאפי' משכון בשעת חלוה מקדש בו ומע"ג דנופו היינו קנוי לו ממש ומי לקדים חלוה לו זבין חלוה לה עביד כלום מכל מקו' לעניו קידושין כיון שים לו בו מקנת קנין מעכשיו לעניו שביעית ולעניו שלין נעשה מטלטלין אבל בניו ס"ל כדידי' לעניו קידושין ומתקדשת בו ולה גרע ממוקדם בחלוה שים לו על אחרים דאדין מקודשת חלה חלוה סאכס דעתה דלמא אחיל לי' כדאמולה בפ"ב דכל שים לו בעבוד על הלוה ואולילו מידו ונתנו לה הרי זו מקודשת כאלו הוליא אחון ממש מידו ונתנו לה והלכך חלוה שים עלי' משכון כיון דאית לי' בניו קנת קנין ואינו יכול למחול אחר שנתנה לידה וסאכס דעתה מקודשת עכ"ל. והדברי הרשב"א לה ידעו דגרסה תמוה במ"ש ומע"ג דנופו היינו קנוי ומי לקדים חלוה מו זבין חלוה לה עביד כלום מכל מקום לעניו קידושין כיון שים לו בו מקנת קנין מעכשיו לעניו שביעית ולעניו שלין נעשה מטלטלין אבל בניו ס"ל כדידי' לעניו קידושין ומתקדשת בו ולה גרע ממוקדם בחלוה שים לו על אחרים דאדין מקודשת חלה חלוה סאכס דעתה דלמא אחיל לי' כדאמולה בפ"ב דכל שים לו בעבוד על הלוה ואולילו מידו ונתנו לה הרי זו מקודשת כאלו הוליא אחון ממש מידו ונתנו לה והלכך חלוה שים עלי' משכון כיון דאית לי' בניו קנת קנין ואינו יכול למחול אחר שנתנה לידה וסאכס דעתה מקודשת עכ"ל. והדברי הרשב"א לה ידעו דגרסה תמוה במ"ש ומע"ג דנופו היינו קנוי ומי לקדים חלוה מו זבין חלוה לה עביד כלום מכל מקום לעניו קידושין כיון שים לו בו מקנת קנין מעכשיו לעניו שביעית ולעניו שלין נעשה מטלטלין אבל בניו ס"ל כדידי' לעניו קידושין ומתקדשת בו ולה גרע ממוקדם בחלוה שים לו על אחרים דאדין מקודשת חלה חלוה סאכס דעתה דלמא אחיל לי' כדאמולה בפ"ב דכל שים לו בעבוד על הלוה ואולילו מידו ונתנו לה הרי זו מקודשת כאלו הוליא אחון ממש מידו ונתנו לה והלכך חלוה שים עלי' משכון כיון דאית לי' בניו קנת קנין ואינו יכול למחול אחר שנתנה לידה וסאכס דעתה מקודשת עכ"ל. וב

דלהרמב"ם אין חילוק בין תלוה להנאת תלוה דהר"ן ס"ל דבהנאת תהילת תלוה מקודשת ומ"ם מחלק בין תלוה להנאת תלוה ובתלוה דידה דעתה לזוזי ומ"ם חיכה מקודשת ומשום דתלוה ללוה כסף הוה ולא הוה כסף וכה"ג כתב הר"ן ס"פ בתרא דכתובות בשם הרשב"א

דשטרו ללוה בני גוביינא ניתנו מקודשת לי (לב) במעמד חיוו יהוו בזה הכסף סי' ביד שלשתן הלוה טעונין לוקה אפילו לוה

דחילי דמזבני בדיורי הוי ט"ם

מ"ם ולוה כסף הוה כיון דדעתה להנאתה דחית בי' מקודשת: והרמב"ן בשם המלחמות פ' שור שגגה ד' וה' בשם הוכיח נגד דברי בעה"מ בתלי דס"ל דתלוה יכול להקדים ומשום דס"ל דבר שבדעותו ולאו דומיא לגזילה דמגזלן חיוו רוצה להסזיר. והרמב"ן הוכיח נגד זה מהא דקי"ל דתלוה ט"פ חיוו נקנה אלא בתעה"ם ולא בתנב ע"ם עוד שם ז"ל ועוד תחרו המקדם בתלוה חיוה מקודשת וכן בתקח ותמכר אלמא בה בעי לעולם דחיוה לעניו שקדם נתי דבגלב"ע הוי טע"ל: ומדבריו למדנו בטעה דתקדם בתלוה חיוה מקודשת דחיוו תשוה דרם"י ותו' שבתבי משום שבבר חי' שלה ותוה נתי בעת הרחב"ם פ"ה מתיסות. אלא טעמא אחריוה ותוה משום דס"ל דשלב"ע והייו לע"ג דיכול לתחול ללוה עלמו תבל להקנותו חיוו יכול ותשום דס"ל לדידי' דשלב"ע ותיוו כספו ותן בניוו כסף קידושין תבל סיוהן. ותפי' לפי מ"ם תו' דף ז' דחזלין בתר תקבל ע"ם תכל תקו' בעניו סיוחי' שכסף תן התקד' ותע"ג דחיוו זוה בה בעולם לניתן חזלין בתר תקבל תבל תלוה דהוה דבר שלה בה בעולם דחיוו עתה של סיוהן כלל חיוו קונה בקידושין ובתכר ועת"ם בקלות סתן סי' קכ"ג ובס טובא דברי הרשב"ה בחידושי לסבועות דכתב ג"כ בטעמא דתקדם בתלוה דחיוו תקודשת תשום דס"ל דשלב"ע: ולפי"ז ניתא דבטע"ה דתחריס דתקידשת כיון דתקנה לה בסע"ה בכתיב' ותסירה ובטע"ה גופי' תיקרי דבר שבא לעולם יחיתי' בתסירה ובתקדם דשתקדים בע"ה קדום הוה כת"ם בריטב"ה פ"ק דקידושין בשם דתתרו תסירה לגבוה כתסירה להדיוט ע"ם. וכן בתע"ם כיון דתכתוב תיקנו שיוכל להקנו' בתע"ם הרי הוה ברשותו כיון דתיקנו שיוכל להקניתו יכול הוה נתי לקדם, בזה ות"כ דוק' סיב' שחיוו נקנה בתע"ם אלא תוכל לה סחוב תחריס כיון דסחוב חיוו ברשותי וס"ל כדשלב"ע: וס"ם בסע"ה דידה תם חיוו תקנה לה בסע"ה בכתיבה ותסירה תבל סחוב ותסחוב ס"ל לתחריס ודוק ועת"ם בס"ק י"ח. (לב) בחוב שים לי ביד זה. כתב רשב"ץ ח"ג סי' פ"ם ז"ל שאלת שתעון קידם תת שהשה בחוב שתייב לו רחיבן בתע"ם ותח"כ בה בע"ח בל בתעון לגבות תת בתייב לי לחיבן לבתעון תם יהיו נפקעין קידושין תיו לא. תבואה שאלה זו הוה לדעת הרתב"ם שסובר שהוה תקודשת תבל נראה שברי"ף ז"ל תין דעתו כן ותלוי בתהלקותן שתם יכול לתחול התלוה ללוה תחרי תע"ם כו' תבל השאלה היא תם יש לה תקום תפי' נתן לה הכסף בקידושי' ויש לו עליו תלוה בשטר בקולי ידעתיך לתיקני ותטולטלי תג"ק שתן הדין יכול בע"ה לטרוף תותו תתון שנתן בקידושי' קודם שנתנו תם יכול לטרוף תותו תחר שקידשה ויתבטלו הקידושין תם לא שתה שנראה בזה הוא שתם התלוה בעיר כשקידשה ולא תיתה בקידושין כבר תבל זכותו שתפילו בתקדם בטבעת שתלוה תם השתילה לו ע"ת לקדם בו את השתה הרי היא תקודשת תטעם זה כתו שהתריך בזה הרתב"ם ז"ל בפסקיו כ"ם בזה שתין לו בכסף תלא שעבוד דוהתי תחלי כיון שלא תיתה וגם תם חיוו בעיר ותיוו יהוו הכסף שנתן לה בקידושי' תם הי' ביד תלוה ותל שעבודו עליו תתו טוענין שתחר נתן לו זה הכסף לקדם את השתה ע"ת שלא יהוו יכול עליו שעבוד התלוה דקי"ל טוענין ללוקח כדתי' פ' לא יחפור ובפ' תזקת ושתשם חיוו תלא תם קידשה שלא בפני התלוה בתתון סיהוו לו ללוה בשעת תלוותה דוהתי תל שעבודו עלי' תם יכול לטרוף תותו ויתבטלו הקידושין לגתרי וכבר כתבו הרתשוים ז"ל דתע"ג דתן הדין יכול לטרוף תם כתב לו תטולטלי תג"ק בדקי' ובדתקני כדתי' פ' תזקת כבר ונהגו בתי דיינין שלא לעשות תעשה בזה תשום תקנת הסוק וכ"ם שתין לעשות תעשה בזה תשום תקנת הזיווג ות"ל ונפלו כל תלו הסשלות עכ"ל: ולענ"ד נראה בת"ם הרשב"ץ דשם

תלוה בעיר כבר תחל זכותו דגבי בע"ח לא תחרין תחל כיון דתן לו עניו תלא שעשוד דתפילו תחס הלוה בשר על תשכירה יכול לטרוף תה"כ וכתבותה תזוי ותת"ם תיכה תקודשת ותשום דתלוה ללוה כסף הוה ולא הוה כסף וכה"ג כתב הר"ן ס"פ בתרא דכתובות בשם הרשב"ה

דחילי דמזבני בדיורי הוי ט"ם

מ"ם ולוה כסף הוה כיון דדעתה להנאתה דחית בי' מקודשת: והרמב"ן בשם המלחמות פ' שור שגגה ד' וה' בשם הוכיח נגד דברי בעה"מ בתלי דס"ל דתלוה יכול להקדים ומשום דס"ל דבר שבדעותו ולאו דומיא לגזילה דמגזלן חיוו רוצה להסזיר. והרמב"ן הוכיח נגד זה מהא דקי"ל דתלוה ט"פ חיוו נקנה אלא בתעה"ם ולא בתנב ע"ם עוד שם ז"ל ועוד תחרו המקדם בתלוה חיוה מקודשת וכן בתקח ותמכר אלמא כדב' בלא בה לעולם דחיוה לעניו שקדם נתי דבגלב"ע הוי טע"ל: ומדבריו למדנו בטעה דתקדם בתלוה חיוה מקודשת דחיוו תשוה דרם"י ותו' שבתבי משום שבבר חי' שלה ותוה נתי בעת הרחב"ם פ"ה מתיסות. אלא טעמא אחריוה ותוה משום דס"ל דשלב"ע ותיוו כספו ותן בניוו כסף קידושין תבל סיוהן. ותפי' לפי מ"ם תו' דף ז' דחזלין בתר תקבל ע"ם תכל תקו' בעניו סיוחי' שכסף תן התקד' ותע"ג דחיוה זוה בה בעולם לניתן חזלין בתר תקבל תבל תלוה דהוה דבר שלה בה בעולם דחיוו עתה של סיוהן כלל חיוו קונה בקידושין ובתכר ועת"ם בקלות סתן סי' קכ"ג ובס טובא דברי הרשב"ה בחידושי לסבועות דכתב ג"כ בטעמא דתקדם בתלוה דחיוו תקודשת תשום דס"ל דשלב"ע: ולפי"ז ניתא דבטע"ה דתחריס דתקידשת כיון דתקנה לה בסע"ה בכתיב' ותסירה ובטע"ה גופי' תיקרי דבר שבא לעולם יחיתי' בתסירה ובתקדם דשתקדים בע"ה קדום הוה כת"ם בריטב"ה פ"ק דקידושין בשם דתתרו תסירה לגבוה כתסירה להדיוט ע"ם. וכן בתע"ם כיון דתכתוב תיקנו שיוכל להקנו' בתע"ם הרי הוה ברשותו כיון דתיקנו שיוכל להקניתו יכול הוה נתי לקדם, בזה ות"כ דוק' סיב' שחיוו נקנה בתע"ם אלא תוכל לה סחוב תחריס דתקידשת כיון דסחוב חיוו ברשותי וס"ל כדשלב"ע וס"ם בסע"ה דידה תם חיוו תקנה לה בסע"ה בכתיבה ות

לא תפסי קידושין כיון דמדרבנן לא יצא מחפץ מרשותו ולא דלמא רמוי לחום לקידושי שני כיון דמן התורה קידשה שראשון בגזל ולא זה נראה בעיני עכ"ל ולעיבורי זו לי' יכול למיפשט מדברי רש"י והטור דלזלזל בתר דין תורה בקידושי תורה: לחמש בגווני דרש"י והטור נראה דלפי' ניחא דבקידושי תורה לזלזלין בתר קנין דרבנן ומשום הפקר ב"ד הפקר נראה דלפי מ"ש סתו' פרק המפקיד דף מ"ג דלר' יוחנן דאמר דבר תורה מטעות קונה זוכה המוכר במטעות ויכול ליתן לאחרים תחתיהם ומשום דהכתים לא הפקיעו כח המוכר מיהו לו במטעות וע"ש ולפ"כ מדרבנן נמי יש לו למוכר קנין במטעות: ורש"י שכתב לר' יוחנן סוי קידושין כיון דמדאורייתא קני שפיר מ"ש תוס' מדרבנן קונה המוכר במטעות ויכול ליתן מטעית לאחרים ללוקח. ומזה נראה דרש"י לא ס"ל כתוס' גזה גלאי דכשם שמדרבנן אין הלוקח זוכה במקח כך אין המוכר זוכה במטעות עד שיגמור המקח במשיכה מ"מ אחי עלה רש"י מחמת קנין תורה ול"ל ממילא נלמד דמ"מ בגווני דכתב במשנה למלך נמי מזלזלין בתר קנין תורה. והרמב"ן פ' מי שמת סביא לעת סמוכרין בטעמא דמוכר סט"מ וחזר ומחלו מחול מכוח דמכירת סטרות דרבנן ולא אלים לספקיע כה שראשון שלא יוכל למחול ומיהו נגד דבריהם מסוגיא דפ' האיש מקדש דפליגי במקדש בשט"מ דאחרים לישנא דמקודשת משמע מן התורה ע"מ ומזה משמע דקנין דרבנן לא מהני לקידושי תורה. ולגי דדבריו מרפסן ליגרי דהא שם בגרייתא אחי נמי אז שפי' לו מלוה ביד אחרים והרשם עליהם ר"מ לומר מקודשת וחכמים לומרים אינה מקודשת ומיקים לה בשם דפליגי בשט"מ דאחרים בשמכה דעתה דלא שביק דידה ומחיל לאחריני ובמלוה ט"פ פליגי במעמ"מ מ"ש ל"ש מלוה ל"ש פקדון ומ"ש דוק' פקדון וע"ש ומעמ"מ ודלי דרבנן ומפ"ש אחי מקודשת וכבר הקשה זה בחידושי פני יהושע ע"ש. והנראה לענ"ד בדברי הרמב"ן דס"ל נמי דקנין דרבנן מהני לקידושי תורה ומשום דסיפק ב"ד ספקא וכת"ש ומוסרם"ל בשם פר' מרובה ומ"ש במעמ"ם דאינו אלא שפיר מקודשת מן התורה. ומה שהוכיח מקידשה בשט"ח נראה לפי מ"ש תו' פ' האשה רבה דף פ"ט שם בהא דשקלי וטרי בש"ס אם יש כח ביד ב"ד לעקור דבר מן התורה ומייתי שם בגמרא מהא דתנן אין תורמין מן הטהור על הטמא ואם תרם בשוגג תרומתו תרומה, ואם במזיד אין תרומתו תרומה ומדרי לטיבלא. וכתבו שם תו' בד"ה שהפקר ב"ד הפקר ז"ל אבל מן הטהור על הטמא ליכא למימר דהפקירו מדעתיה, משמע ספרשה כיון דבתר הכי נמי שנו סוף ועניו לתקנו עכ"ל. ול"כ במכירת סטרות לי ניחא דמכ"ם יכול למחול ומשום דקנין סטרות דרבנן ולא אלים להפקיעי כח שראשון שלא יוכל למחול ל"כ תו ליכא למימר טעמא דמקודשת מן התורה במכירת סטרות דרבנן ומשום דהפקר ב"ד הפקר כיון דבתר הכי נמי שנו סוף לקנין סטרות דרבנן ולא אלים להפקיעי כח שראשון שלא יוכל למחול מ"ט לפי שהן מכל במעמ"ם דאינו יכול למחול שפיר מצינו לומר דהוי מקודשת מן התורה ומשום דהפקר ב"ד הפקר ומפקיעו לגמרי מרשותו ומוקמה ברשות מקבל ודו"ק והוה נכון סיבב. ועיין בפ' המולח דף ל"ו מחר ר' יוחנן שהפקר ב"ד הפקר שנאמר וכל אשר לא יבא לג' ימים בעלת הבתים והזקנים יתרם כל רכושו והוה יבדל מקהל הגולה ר"ת אחר מהכא שלא הגלות אחר נהנו מלעזר הכהן ויהושע בן נון ורשאי האבן, וכי מה ענין רשאי אצל אבן, אחר לך מה אבות מנחילין את בניהם כל מה שירצו לפ רשאים מנחילין הטעם כל מה שירצו ע"ם ולפי טעמא דר"ת ל"ש במעמ"ם מ"מ דעדיין לא זכה שהקפר דהא מן התורה לא אתי לידי עדיין מכל מקום אחרים מה אבות מנחילין ובירושה אין לריך זכי אלא ע"י אחר פיו ונתחלקו דקי"ל כר' יוחנן בב"ב דהשות נאמ להנחיל לכל ז' מה שירלה לפ רשאים מנחילין ל"ש ס"ל מן התורה מה דתיקון רבנן מזה לזה ודו"ק. ועמ"ש בקצה"ח סי' קל"ד סק"ג דלשטת תו' ב"ק דף י"ח דקנין אגב אינו אלא מדבריהם ע"ם ומהני קנין אגב לפדות בהם ספירות מדאורייתא כדאי' פ' הזהב דף מ"ו ולקמיהו ניהלי אגב קרקע מוכח דמהני קנין דרבנן לדאורייתא ע"ם בחוכך. עוד שם בקצה"ח סי' רנ"ה סק"ד ג"כ בחוכך מטעין זה שם קנין דרבנן מועיל לדאוריית, ומבאתי רמי' מהא דתנן שלי פ"ח לעטפ"י שאחזו לן מחסכנין נשים ועבדי, וקטנים שם שקלו מקבלו מידם וכתב ברטורם ובתוספי שיחסרו לגמרי כי היכי דלא ליהוי קרבן נמור קרב אחד יחיד ע"ם והיכי אחי קטנים מחסרו לגמור הא פעוטות מקום ומתנתן מתנה בחטלטלין אינו

אלא מדרבנן והיכי אחי מחסרו לגמור יפה ומוכ' דקנין דרבנן מהני לדאורייתא ומשום הפקר ב"ד. ולפי מ"ש ברטורם שם דקטנים דתנן היינו פחותים מעשרים ע"ם ובזה מתנתן מתנה מן התורה אלא דהרמב"ם בפירושו ובחיבורו מפרש לה בקטנים פחותים מבשם עשרים שנה ומה"ג בתי"ט תמה על ברטורם דבירושלמי בהדיא מפרש לה בפחותים מי"ג שנה ע"ם ומזה סוכחני שם כדברי ב"י ומוסרם"ל לזלזלין בתר דרבנן דהפקר ב"ד הפקר ע"ם. ולעת שנה רליתי בם' שער המלך ס"ל שקלים שהקשה בהא דמקבלין בקלים מן הקטנים ובלבד היכי' מוסרן לגבור הא מדאורייתא ללאו בר שקמשה ומלא דבר תורה קרב אבל יחיד ובהדיא כתב רביו פ"ח מה"ל לולב דאין נותנין אותו לקטן שהקטן קונה ואינו מקנה לאחרים דבר תורה ומלא שהם הזהירו אינו מוזהר ע"ם. וכתב לייחב דמן התורה אפי' בלא מסירה לגבור מהני ואין כאן חסרון קרבן דכמלא דמי

חיי ממון שלו וד"ק עמ"ש לעיל. ולגי דלכתי תיקבי מסא דלמחרו בסוכה דף ל"ח מבל גזל עניס וסיכך בסס ד"ס מין לו מלא דמי עניס ומחס נמי משום תקנת מרים ט"ס פי' רס"י ולפי מס סיבואר לקמן ס"ק כ' מדקאמר ד"ס משמע לפי' למען דבעי בסוכה שלו ממס ומחולה לא מסני חפ"ס ונפיק בי' · ובעיקר הדין בקיון דרבנן מס מסני למאוריימא מלמי ברמב"ס פ"ט מתרומת ז"ל ירמה לי שמס מכר סכהן פרתו ליסרמל ולקח הדמיס לעפ"י שעדיין לא מסך סלוקה הרי זה מסיר להסכילה תרומה שדין תורה מעות קונות כמו שיתבאר בס"ל מקה וממכר ומס מכר ישרמל לכהן לעפ"י שנתן הדמיס לא תאכל בתרומה עד שימסוך עכ"ל ומבואר להדיה דלא מסני קיון דרבנן לאיסור תורה ומס"ס במכר סכהן פרתו ליסרמל בדמיס לעפ"י דעדיין לא מסך מדרבנן טיקר הקיון משיכה חפ"ס לאסור להאכילה תרומה כיון דמלאוריימא מעות קונות ולא מסני לפקר ב"ד לאיסור תורה וזה כדברי רי"ו וה רמי ברורה ומחר כתבי מלמי רמי' ז' בס' מחנה לפרים יח"ל כוותי לדעת הגדול ועמ"ס בסי' ל' סק"ס. ולכן נראה לעניד דגס הב"י בחגיג על הרי"ו לאו מטעם שפקר ב"ד דהא מוכח מדברי הרמב"ס דלא מסני קיון דרבנן לאיסור תורה וכיונת ב"י נראה דהוא מטעם מחר ה"ל הב"י וכתב רי"ו דלמ"ד מקודשת סיינו מדרבנן כיון דמעמ"ס תקנתא דרבנן היא עכ"ל ולאו מוכרה דהא היכא למיתר דכיון דתקינו רבנן נקנו לה מעניות וכיון שנקנו לה ה"ל כאלו נתן לה בסף ואיי מקודשת דלמאריימא וכתב עוד הר"ן מהא בחלוס ע"פ פליגי בחלוס דמחרים ליכא למיתר דדעתה מזוזי דלא מחרינן הכי אלא בחלוס דידה שכבר סיתה מקויבת לו אבל בבואה בא נקדשה בחלוס דלמחרי' אין דעתה להתקדש בזוזי אלא בסגאה דאית בה עכ"ל. ואוא ליישב קושיות תו' שם בסוגיא דף מ"ח דמ"ם חלוס דמחרים ממלוס דידה ולא מייישב הר"ן דבחלוס דידה דעתה לזוזי ובחלוס דמחרים דעתה על הסגאה דאית בה. וכיון דאיי מקודשת בעמ"ס אלא מסוס דאית בה מקדשה בתורת בסף חיישי' דילמא אי קיון תורה אי קיון דרבנן מיי אלא מסוס דמחרים ממלוס דידה שכבר נתקדשה בזוזי אלא בסגאה דאית בה עכ"ל. ולפי"ז נראה דס"ל דקיון דרבנן הוי כמו בסף לגבי הסגאה ולא נתן לה אלא סגאה בלבד ולא מסני בין מסוס לקרקע דבקרקע לא שייך סגאה ולא נתן לה אלא בסף ולפי"ז אפילו בחלוס דמחרים אי אפשר לומר דלא נתן לה אלא סגאה בלבד דבסף ודאי נתן לה הכל ולא שייך לומר דלא נתן לה אלא סגאה בלבד ולפי"ז אפילו בקרקע

ע"ם ועמ"ם בס"ק ל"ג: (לה) **אינה** מקודשת חלה מספק וכתב במ"מ דלא סמכה דעתה שמא יחמול ומספק חיו חלה משום דגייר ט"ס. ועיין ר"ן פ' האיש מקדש דבשט"ח דלחריס אין שמין את הגייר ואפי' הגייר ס"פ משום דגייר על לוט הוא דלוט ניתן שכר הסופר והוקל בשט"ח דידה שמין את הגייר ט"ס וכן העלה בס"ך בסי' ס"ו דאם קידשה בשט"ח דידה ס"ל קידושי ודאי אם יש בגייר ס"פ אבל בשט"ח דלחריס ס"ל ספיקא דדינא אם צריך הלוקח להחזיר הגייר ללוט אחר שחלו. ועיין בקצה"ח סי' ס"ו ס"ק כ"ו ואם הקציתי דאם בשט"ח דלחריס אין שמין ומשום דגייר על לוט הוא וה"כ צריך לומר דלית בי' משום תורת מסכון בגייר דאי הוי על הגייר תורת מסכון ליתי' בשחילה דקי"ל קידשה במסכון דלחריס מקודשת מדר' יצחק וט"כ ל"ל דלית בי' משום תורת מסכון אי משום דאם"ח והוא הגייר ס"ל מסכון בשעת הלוחה אי כיון דלא נקטי' לתורת מסכון ליתי' בשחילה לרמי' על החוב כיון דגייר דידה הוא דר' יצחק וא"כ שט"ח דידה אפי' חולחה כיון דגייר דידה הוא ותורת מסכון לית בי' ע"ש. וכעת מצאתי בעלמות יוסף ע"ם סנהדרין בקונטרס. ורחה דס"ל לר"ן דגייר לית בי' משום תורת מסכון אי משום דס"ל כמסכון בשעת הלוחה ועוד דלא נקטי' למסכון חלה לרמי' על החוב ואם"ה בשט"ח דלחריס היכא דחחלו צריך החקבל להחזיר הגייר ללוט אבל בשט"ח דידה אע"ג דלא נקטי' למסכון כיון דעכ"פ לרמי' נקטי' וכל זמן שאין נפרע מן החוב נקטי' לשט"ה לרמי' ה"כ בה לה הנאה מחודשת באה שמוחל לה החוב דנוף החוב כבר עברה הנאתו וכמ"ש בס"ק ל"ח בשם תו' והרחב"ם אבל כאן ע"י שחילת החוב בה הנאה מחודשת באה שמחזיר לה הגייר וכאו שחקודשת במסכון דידה ואפי' בשעת הלוחתו באה שמחזיר לה המסכון אע"ג דלא קני לה וכמ"ש בס"ק כ"ו ע"ש וה"ה הכא אע"ג דלא נקטי' חלה לרמי' עכ"פ הנאה יש לה באה שמחזיר לה הגייר דכל זמן שאין נפרע מהחוב נקטי' לגייר לרמי' סבי והו"ק. והא דכתב הטור בשם סרמ"ה דוקא כשהוא בידו בתורת מסכון אבל אם אין בידו למסכון אע"ג שיכול לחפוש חיפה שחקודשת כל כמה דלא גלי מדעתי' דנקטי' לי' בתורת מסכון ע"ם ואם מיירי במסכון דידה היינו משום דכל כמה דלא גלי מדעתי' דחפסי' לי' למסכון לא הוי הנאה כלל באה שמחזיר לה משכונה דאפשר גם בלא קידושין ואי הוי מהדר לה אבל בשט"ח דידה נהי דלא חפיס לי' לגייר למסכון אבל לרמי' מיהא חפיס לי' וכל כמה דלא פרעה חיינו מחזיר ואסחא מחזיר ע"י שחילת החוב וה"ל בזה הנאה שחודשת באה שמחזיר לה הגייר והו"ק. אך קשה תו' קידושין דף י"ט דבמסכין דידה חיפה שחקודשת בהזרת המסכון אלא דוקא בהנאת שחילת חלוט ועמ"ם סק"ח ואע"ג דאיכא הנאה שחודשת והוא הזרת המסכון אפ"ה כיון דחיינו קונה מסכון חיפה שחקודשת אלא בהנאת שחילת חלוט ח"כ הא דאמרת בשט"ח דידה דאמין את הגייר אע"ג אם בחוחר בהנאת שחילת חלוט אפי' בגוף החוב שחקודשת בהנאת שחילת חלוט אם חיינו בהנאת שחילת חלוט ח"כ אאי אמרי' דאע"ג דלוט ניתן שכר הסופר כלוט בעינן דלא הוי הנאה כלל אלא בגוף החוב שחקודשת אבל בהנאת שחילת חלוט אם שחילת חלוט ח"כ אפי' בגוף החוב שחקודשת בהנאת שחילת חלוט אם חיינו בהנאת שחילת חלוט ח"כ אאי אמרי' אע"ג דלוט ניתן שכר הסופר כלוט בעינן דלא הוי הנאה כלל אלא

בתשובת הרשב"ץ סי' חלק רל"ג ע"ס ז"ל שמלתם המקדש לת שאם בקרקע אם היא מקודשת אם לאו ומשבתי דמסתברא לי דמקודש, ואעפ"י שים מגדולי הראשונים שאמרו אינה מקודשת כו', ואני אחרתי דמקודשת ומשבתי רלתי, ממה שנזו בתוספתא קידושין המקדש בעיר שנחת ובפירותי, וכל דבר שאל עניו ליסור ע"ז אעפ"י שאכלן וקידם דמיהן אינה מקודשת דאלמא המקדש בקרקע אין במחובר לקרקע בעלמא מקודשת ודחית ואחרת זה לשוק דעיר שנחת הוי חלוש ולשפוף חבר ומשום חומרא דע"ז אמרינן לי' כו', מה נמי ליתי דאם איתי דחקד בקרקע עולם אינה מקודשת גם נתן לה עיר בקידושי אינה מקודשת דאם איתא קרקע עולם בכלל הקידושין שאין מקדשין בו והוא לא בחלוש בלבד קידשה אלא זה וזה ומ"ם עיר שנחת וחדש לך שארי המקדש בחלוש, ופרוטה למ"ד דעתה אחלוש כלומר אף אחלוש אינה מקודשת לפי שדעתה אף על פי שאין אדם מתקדשת בו ואמנו נאמנו דכל מקדש בדבר שרשוי לקידושין ובשאינו רשוי דע"כ לא כליני בחלוש ופרוטה וקי"ל כמ"ד מקודש, אלא משום דאמרינן דעתה אפרוטה לבד שהוא בעין ולא על החלוש שאינה בעין אלא שאנקלמת אפרוטה לקידושין ועל מנת שתהא מחולש החלוש וכענין שאמרו שאומר שתקדשי לי בחמש ואין לה דיעה אבל כאן בכל שעיר לפני, ובכולה הוא מקדשה אינה נותנת דעתה על שבחים לבד אלא על שבחים ועל שקרקע ובורות ושיחין שבה ולפיכך אינה מקודשת אע"ל וע"ש: ואפילו דשיכא שאקדש בשלוי ושאינו רשוי לא סוי קידושין ושה שאקדש בחלוש ופרוטה דאקודשת אינו אלא משום דעתה אתרוייהו ומקדש בשלוי ומ"ד אינה מקודשת היינו משום דעתה אתרוייהו ומקדש בשלוי ואינו רשוי אינה מקודשת: וטעמא דאי נראה מפא אאמרינן פ' מי שמת דף קמ"ג בפלוגתא דקני את וחמור דשבר רב קנה מהנה ורב שבת אמר קנה שכל אמר רב שבת אלא אמינא לה דתניא ר' יוסי אומר אין לך אר בקידושין אלא פנימי שבו לפיכך כשבוה תורם מוסיף על שחיטין שבו ותורם ואמתי את וחמור, ופי' רשב"ם כיון דאר לא חייל בה תרומה ולא אבטל שם טבל מן אמ"ט ס"ג בשתוק לא יאמר עליו שם תרומה אלא אי אית לך למימר שאתוק קנה שכל ועטיל נמי את וחמור אע"ג דאמור לא קנה הוא קנה שכל כי סיכא דשכח אאר לא קנה בשתוק קנה שכל וע"ש ומפני רב נחמן מדאוריית תורם מן שרשה על סיפה תרומת תרומה וע"ש בתו'. והיינו נמי טעמא דאקדש בשלוי ואינו רשוי אם דעתה אתרוייהו ס"ל קני את וחמור ולא קנ' שפרוטה אלא מחשה כאו בשר ואתוק וס"ל אקדש אפי אשה דאינה מקודשת אלא יוצאין ס"ג בשתוק ואין אתרוייהו אלא שפרוטה קידושי קידושין אף ד' שם ד"ה אייך בפרוטה ואנייך בפרוטה ז"ל. ול"ת ואמאי לא יועיל ושא לא אמר לעיל דלא שפטה קידושי בכולה אלא משום דאיכא דעתא אארת ואינה אתרלית אלא לאפ שפיוצאין אבל אם היינו יודעים שאתרלה בכולה וי"ל דאי סוי מיירי דאמר לה בלשון קידושין אין ס"ג דסוי שפטה קידושי בכולה אבל מיירי דאמר לה שרי את אאורשת לי או בחד ליפנא דלעיל עכ"ל וא"כ בחומר אתקדשי לי בחלוש ופרוטה אפי דדעתה אתרוייהו כיון דקי"ל קנה אאלה וכיון דאפשה פרוטה קנת קידושין שרי שפטה קידושי בכולה כיון דהיא אתרלית לכולה. ושסהדרין דף י"ז בקידושי מירב לזוד בחלוש ופרוטה דשבר שאול דעתי, אחלוש וזוד שבר דעתה אפרוטה אתם מניינו למימר זוד לא אאר למיבב שרי את אקודשת לי אלא שרי את אאורשת וכמו שאאר זוד אבר ארשתי לי ומ"ם שבר שאול דאיכא אקודשת כיון דדעתה נמי אחלוש וע"י שפרוטה לא תפשי קידושין בכולה כיון דלא אאר בלשון קידושין וזוד שבר דעתה אפרוטה לבד ומ"ם אאר תנם לי כו' אבר ארשתי לי ומ"ם שבר שאול דבלשון אירוסין נמ', סוי קידושין: לך קשה לפי"ז בשא דאמר רבא דף מ"ו ס"א שבר, אאי תלת ס"א חלוש ופרוטה אקודשת דשא אתם תנן בשאנינהו אתקדשי לי בזה ובזה שם"ל לשון קידושין וגבי לשון קידושין לפי מ"ש שע"ג דדעתה אתרוייהו נמי שפטה קידושי בכולי ע"י שפרוטה דשפשי חלק אן אתם ואאמור רגלה של זו עולה בכולה עולה כיון דהיא ארוחה לשתקדש כולה ושע"ם בסימן נ"א ס"ק כ"ב: ואפשר דרבא סובר קני את וחמור לא קנה כלום וכדרב שמעון בס בב"ב דף קמ"ו ע"כ אפי' בלשון קידושין אי לאו דדעתה אלא פרוטה לא סוי קידושין כלל שם"ל קני את וחמור ולא קנה כלום: ובפרק שאים

קידושין המקדש בעיר שנחת ובפירותי, וכל דבר שאל עניו ליסור ע"ז אעפ"י שאכלן וקידם דמיהן אינה מקודשת

טז אמר לה (לח) התקדשי לי בשבר שלאבה זו (לט) שאעשה עמך ועשה

דאמרינן שאים מקודשת אלא משום דעתה אפרוטה לבד שהוא בעין ולא על החלוש שאינה בעין אלא שאנקלמת שפרוטה לקידושין ועל מנת שתהא מחולש החלוש וכענין שאמרו שאומר שתקדשי לי בחמש ואין לה דיעה אבל כאן בכל שעיר לפני, ובכולה הוא מקדשה אינה נותנת דעתה על שבחים ועל שקרקע ובורות ושיחין שבה ולפיכך אינה מקודשת אע"ל וע"ש: ואפילו דשיכא שאקדש בשלוי ושאינו רשוי לא סוי קידושין ושה שאקדש בחלוש ופרוטה דאקודשת אינו אלא משום דעתה אתרוייהו ומקדש בשלוי ומ"ד אינה מקודשת היינו משום דעתה אתרוייהו ומקדש בשלוי ואינו רשוי אינה מקודשת: וטעמא דאי נראה מפא אאמרינן פ' מי שמת דף קמ"ג בפלוגתא דקני את וחמור דשבר רב קנה מהנה ורב שבת אמר קנה שכל אמר רב שבת אלא אמינא לה דתניא ר' יוסי אומר אין לך אר בקידושין אלא פנימי שבו לפיכך כשבוה תורם מוסיף על שחיטין שבו ותורם ואמתי את וחמור, ופי' רשב"ם כיון דאר לא חייל בה תרומה ולא אבטל שם טבל מן אמ"ט ס"ג בשתוק לא יאמר עליו שם תרומה אלא אי אית לך למימר שאתוק קנה שכל ועטיל נמי את וחמור דשבר רב קנה הוא קנה שכל כי סיכא דשכח אאר לא קנה בשתוק קנה שכל וע"ש ומפני רב נחמן מדאוריית תורם מן אשרה על סיפה תרומת תרומה וע"ש בתו'. והיינו נמי טעמא דאקדש בשלוי ואינו רשוי אם דעתה אתרוייהו ס"ל קני את וחמור ולא קנ' שפרוטה אלא מחשה כאו בשר ואתוק וס"ל אקדש אפי אשה דאינה מקודשת אלא יוצאין ס"ג בשתוק ואין אתרוייהו אלא שפרוטה קידושי קידושין אף ד' שם ד"ה אייך בפרוטה ואנייך בפרוטה ז"ל. ול"ת ואמאי לא יועיל ושא לא אמר לעיל דלא שפטה קידושי בכולה אלא משום דאיכא דעתא אארת ואינה אתרלית אלא לאפ שפיוצאין אבל אם היינו יודעים שאתרלה בכולה וי"ל דאי סוי מיירי דאמר לה בלשון קידושין אין ס"ג דסוי שפטה קידושי בכולה אבל מיירי דאמר לה שרי את אאורשת לי או בחד ליפנא דלעיל עכ"ל וא"כ בחומר אתקדשי לי בחלוש ופרוטה אפי דדעתה אתרוייהו כיון דקי"ל קנה אאלה וכיון דאפשה פרוטה קנת קידושין שרי שפטה קידושי בכולה כיון דהיא אתרלית לכולה. ושסהדרין דף י"ז בקידושי מירב לזוד בחלוש ופרוטה דשבר שאול דעתי, אחלוש וזוד שבר דעתה אפרוטה אתם מניינו למימר זוד לא אאר למיבב שרי את אקודשת לי אלא שרי את אאורשת וכמו שאאר זוד אבר ארשתי לי ומ"ם שבר שאול דאיכא אקודשת כיון דדעתה נמי אחלוש וע"י שפרוטה לא תפשי קידושין בכולה כיון דלא אאר בלשון קידושין וזוד שבר דעתה אפרוטה לבד ומ"ם אאר תנם לי כו' אבר ארשתי לי ומ"ם שבר שאול דבלשון אירוסין נמ', סוי קידושין: לך קשה לפי"ז בשא דאמר רבא דף מ"ו ס"א שבר, אאי תלת ס"א חלוש ופרוטה אקודשת דשא אתם תנן בשאנינהו אתקדשי לי בזה ובזה שם"ל לשון קידושין וגבי לשון קידושין לפי מ"ש שע"ג דדעתה אתרוייהו נמי שפטה קידושי בכולי ע"י שפרוטה דשפשי חלק אן אתם וכאמור רגלה של זו עולה בכולה עולה כיון דהיא ארוחה לשתקדש כולה ושע"ם בסימן נ"א ס"ק כ"ב: ואפשר דרבא סובר קני את וחמור לא קנה כלום וכדרב שמעון בס בב"ב דף קמ"ו וע"כ אפי' בלשון קידושין אי לאו דדעתה אלא פרוטה לא סוי קידושין כלל שם"ל קני את וחמור ולא קנה כלום: ובפרק שאים

(לט) שאעשה עמך ועשה כאשר אתנהג עמך ב"פ הוא מקדש מקדם בפ' הגוזל דף ל"ט כתנאי עשה לי סירים ומזמים ואקדש אני לך כיון שעשאן אקודשת דברי ר' אאיר ואכמים אומרים אינה מקודשת כו' ואפשר"ת דכ"ע יאנה לסכירות אאלה ועד סוף ושכח באשה קאפלגי דר"א סבר אאקדש באשה ואינו רשוי לקידושין דף אאלה ב"ב ר' אאיר אשה אקודשת ואפשר"ת דכ"ע יאנה לסכירות אאלה ועד סוף ושכח באשה קאפלגי דר"א סבר אאקדש באשה ואינו רשוי לקידושין דף אאלה ב"ב ר' אאיר אשה אקודשת ואפשר"ת דכ"ע יאנה לסכירות אאלה ועד סוף

מקדש דף מ"א שם דאוקי לה בקידשה בשטר ר' אאיר אומר אינה אקודשת ואכמים אומרים שאין אדם אקדש אשה אלא בדבר שרשוי לקידושין ואין זה רשוי לקידושין דאין לאדם רשות למכור פירות שלא באו לעולם ואפשר"ת דכ"ע יאנה לסכירות אאלה ועד סוף ושכח באשה קאפלגי דר"א סבר אאקדש באשה ואינו רשוי לקידושין דף אאלה ב"ב ר' אאיר אשה אקודשת ואפשר"ת דכ"ע יאנה לסכירות אאלה ועד סוף

מלואים

דאוקי לה בקידשה בשטר ר' אאיר אומר אינה אקודשת ואכמים אומרים שאין אדם אקדש אשה אלא בדבר שרשוי לקידושין ואין זה רשוי לקידושין דאין לאדם רשות למכור פירות שלא באו לעולם ואפשר"ת דכ"ע יאנה לסכירות אאלה ועד סוף

וחכמי סברי יכנס לסכירות מתחלה ועד סוף וכתבו סם תי' ד"ס מכלל דר' מאיר סובר לוחו ממון גמי לא כו' ואור"י דסברת הוא שיהא מקודשת בשם שמוחל לה שכרו כיון שיהיו יכול לחזבע, בדין בעד דשכרו עד שמחזי' לה המפץ ואיכו מצוב כיוצן לה כלום במחיל, עד שתצא שעה שיכול לתבעה בדין עכ"ל: ובמיזוסי הרשב"ם פ' המים מקדש ז"ל מילתא לוחו ממון מכלל דת"ק סבר לפי' לוחו ממון גמי לא מלא בשם מקדשה ונרא' דלאו לאיחור' אלא שאר הקידושין כלל עד שעת נחיצת המזמים לידו דמשעת גמר כלי מקודש, לא"ד מקדש בחלו' מקודש, שכרי אין זה מקדשה בנוף כלי אלא בשכר עשייתי' כו' אלא משתברת דכי פי' מילתא לוחו ממון כלומר גמר כלי דהייכו ממון מכלל דת"ק סבר לפי' לוחו ממון גמי לא כלומר גמר כלי ואע"ג אלא גמר כלי ואלא בשם מקדשה כל"ל וכן נרסה מדברי הרשב"ם כו' ומיהו קשה לי דשם היתי' כי לקשי מכלל דת"ק סבר לפי' לוחו ממון גמי לא אלא בשם מקדשה ס"ל לשקשיי והא ליכו גמי כיון שעשאן מקודשת קאחר כלומר דוקא לאחר שעשאן וי"ל דאלימי אלמי' לקושייתי כלומר דאפי' אחר הכי בשדיה בשם מקדשה ועוד י"ל דודאי עם גמר מלאכה מקודשת לא"ד אין לסכירות אלא לבסוף אלא שאין הקידושין נגמרין עד שיחזיר לה הכלי בשיו מגיע לידה סוף ממון וסוס הגשה אלא משחזיר לה הכלי ולא נתכוונה ז' אלא שיחזיר לה הכלי לאחר גמרו ומכל מקום היכה מקודשת בכלי אלא בשכר פעולתו שצא בשכום אחרון בסוף מלאכתו כו' וכמו שפי' רש"י כו' ואפשר לפי פי' זה שאם צא אחר וקדשה בין גמרו של כלי להזרתו מקודשת לפני ולא לרשות אלא חלו קידושי רשות עד שעת שחזרת הכלי ואפי' לא"ד אין לסכירו אלא לבסוף ויש לי לומר עוד דמשעת גמרו חלו קידושי רשות ובלבד שיחזירם לה שהיכה מתקדשת לו בעשייתן לבד וה"ל כאלו אחרה לו עשה לי שירים ואתקדש לך משעת גמרו לכשתחזירם לי ומ"ם קא משה שאי ממון ס"ד חילתא לוחו ממון כלומר עד שיחזיר, לה מכלל דת"ק סבר מקודשת משעת גמרו ואע"ג אלא שיחזירם לה לעולם בחמ מקדשה ולעולם בשאינו בשחזירם לה לא"ד אין לסכירות אלא לבסוף אם צא אחר וקידשה משעת גמרו עד שעת חזירתו מקודשת לשני עד שיחזיר לה ולאחר שיחזירם לה פקעי קידושי שני וגמרו קידושי רשות כו' כ"ל עכ"ל וע"ש: והכא לפי מ"ש הרשב"ם בשטה קמא וסמכו לפי' רש"י דאם צא אחר וקדשה בין גמרו של כלי להזרתו מקודשת לשני אלא לרשות דלא חלו קידושי רשות עד שעת שחזרת הכלי ומכל מקום היכה מקודשת בכלי אלא בשכר פעולתו שצא בשכום אחרון מ"כ לא"ד אין לסכירות אלא לבסוף היכא מקדש בשכר פעולתו שצא בשכום אחרון כיון דכבר נעשית מלוה ומקידושין לא נגמרו עד שעת שחזרת הכלי. והכא לשטה בתרא שכתב רשב"ם לפשני דלאחר שיחזירם לה גמרו קידושי רשות ויהא כיון דהוא לשום קידושין מ"כ בשכום אחרון לא נעשי מלוה אלא לשום קידושין לשפרע אשל לפי שטה קמא דאין הקידושין נגמרו כלל עד שיחזירם לה ואפ"ה לא מקדשה אלא בשכר פעולתו שצא בשכום אחרון ולא בכלי ולא הוי קידושין כלל עד שעת חזרה מ"כ כבר נעשה מלוה משעת גמרו עד שעת חזרה: ונרא' לפי מ"ש הרשב"ם בחידושי שם בסוגי' ז"ל מר סבר יכנס לסכירו, מתחלה ועד סוף כלומר וכל פורתא ופורתא הוי מלוה עלי, וכי מצטרף לפרוטה מלוה היא והמקדש בשלוה היא מקדשת וקשיא לי וא"ם מסתקדשי לי בשלו וסיתה חוכלת לשכוה לשכוה שאעפ"י שאין בשעת מכן ס"פ מקודשת דכי מתאכלי ברשותה קא מתאכלי דה"ל סכירות זה לא ניתן לחזרה ופורתא פורתא כי אתי זכי אייכו בשעת קידושין וכי אלאי לפרוטה אי נמי לכשנגמר הכלי מקודשת דהאי סכירות לא לילוה דמי כדאחרן וי"ל דהתקדשי לי בשלו שאני הוא אחיל ואתנסו קמן מוכה ומוכך הוא אבל סכירות דבשעה דאיתי, לשאי פורתא ליתי, להאי ולא אתי להאי עד דאזיל לי, אינך לא הזו להנטרופי כלל וכאך היכא מקודשת אבל אי ס"ל דאיכא לסכירות אלא לבסוף כולה לגרע בשת אחת אתי ואכלך מקודשת עכ"ל: ולפי"ז ניחא דלמ"ד אין לסכירות אלא לבסוף אע"ג דמלוה נעשה משעת גמרו והקידושין לא נגמרו עד שעת החזרה כיון דבשעה אחת לא אתי לא למלוה דמי שכרי לכיש קידושין הוא ולא ניתן לחזרה אבל למ"ד יכנס לסכירות מתחלה ועד סוף בשעה דאיתי, להאי לא הזו להנטרופי: ונרא' מזה דהיכא דיש בשכום אחרון שום פרוטה דאפי' למ"ד יכנס לסכירות מתחלה ועד סוף ומקודשת בשכום אחרון אלא למלוה דמי ואע"ג דהרשות לא מזו לקידושין

סיימו משו' דלא הזי להנטרופי אבל מכום אחרון אם יש בו פ"פ מקודשת דשכים אחרון ללאו למלוה דמי ואיכו לריך לסירוף כיון דיש בו בשכום אחרון פ"פ ואע"ג דמקדשה בכולו גם נרשכוו, ס"ל דין מלוה ופרוטה דמקודשת: וכן נרא' מדברי הפרישה ז"ל דיכנס לסכירות מתחלה ועד סוף כו' פי' רש"י כל פרוטה שבגמרא כו' ור"ל להפוקי אי אחרינן אין לסכירות אלא לבסוף כו' אז בשכום אחרון בא שיוך שהיא חייבת לו ואף אם אינו נותן לה בלאו הפעם שכלי מכל מקום מקודשת דאלעתא דשכי שכעתו אבל השתא שכבר חייבת לו כל פרוטה ופרוטה אפי' אם סוף נתן לה מיד בגמר שלאכה מכל מקום בשכה אחרונה ליה בה פ"פ דאל"כ להוי כשלוה ופרוטה דמקודשת עד כאן לשטו. ורלישי בע"ז שכתב על דברי הפרים, ז"ל ותמהני מאד על גברת רבא זה שיאמו דברים אלו מפיו דלפי דבריו כו' ואו דלקמן סי' ל"ח יש ג"כ שאי מלחא גבי אדבר עליך לשלוח ואחרי, גם שם אם יבוו לסכירות מתחלה ועד סוף ושם לא שייך לומר שאין בדיבור אחרון פ"פ ואו דהוא שלא מעלה לשכאה לאחרונה יותר וכי נאמר בזה דהיא מתקדשת דאכ"מ שם מלוה יש כאן א"כ אם לי פרוטה אחת או שרשב פרוטות זה אחר זה ואו דהא רש"י כופל ואשלם דבאחרון חליא מלתא ובעל הפרישה היו מבניא בשיעה כל עיקר אלא בשכאה אחרונה ובאחת השיעה הוא דוקא הקידושין אלא דהחילוק הוא ל"ד אין לסכירות אלא לבסוף מתחיל שם שלוה משעת שיעה ואילך ואל"ד יכנס מתחלה ועד סוף שיעה גורעת שאיכה שלוה לשפרע כל פרוטה ופרוטה ע"ל. ולפי מ"ש דברי הפרישה נכונים והוא שאין רש"י כפי שם שכתב הרשב"א ומ"ש רש"י ואין כאן שלוה כשאחזירין לה היינו משום דהעשה בשכר פעולתו שצא בשכום אחרון הוא דאין נגמרין עד חזרה אבל עיקר הקידושין בשכר שלאכה. אחנם בעיקר הדין שכתב בפרישה דאם יש בשכום אחרון שום פרוטה שלוה אע"ג דאם ס"ל שלוה ופרוטה בסק"ן בשם הרשב"א בשטה דשלוי יבאיו רשות שיאה מקודשת שלוה בשלוה ופרוטה דשלוי היינו שכו' דהעשה בשכר פעולתו שצא ע"פ ומ"כ שכא בשכירות כיון דפרוטות הרשכוות אין רשוי לקידושין דס"ל שלוה מ"כ אע"ג דשכאה אחרונה רשוי לקידושין כיון דלאו למלוה דמי אבל בעין אינה דליכוי עין שאשה יותר בשכאה אחרונה ס"ל שקדש ברשוי ואיכו רשוי דאיכו לקידושין והו"ק. שוב ראיתי בדרישה שכתב ז"ל עש"ם בפרישה כו' אבל דוחק לומר דשכא לף אם היה בשכום אחרון ס"פ מכל שקום כיון דעתה להתקדש בשכירות כל שלאכה ואיכו נותן לה פרוטה דעתה אלא דעת גמירי וכל שכירות שום אלא ע"ל. וגרא' מדבריו דאי היו דעת גמירי כי' דעתה רק על שקום אחרון ולשטתו אם ראשון גמרו שלוה ופרוטה דעתה שפרוטה שי שקשת דעת גמירי דשקדש בשלוה אינה שקודשת. ולעל"ד נרא' דודאי אלו דעת גמירי דשא פ' שמדיר דף ע"ד ס"ל לר' אחי דשקדש בשלוה ובעל אינה לריכה אלא שקשך טעי ע"ש פי' רש"י ואפי' מ"ד שקדש ובעל לריכה היינו גט ע"ש היינו שאו' לאין שדם עושה בג"ז אבל לריכה אלא בעל ושלא שכאת שבועת אלא ודאי עיקר הטעם הוא שקוש דפרוטה בעין ודעת שאשה רק על אם אשיא בעין. ומ"כ בשכירות אע"ג דשקום אחרון רשוי לקידוש ן כיון דשכאות רשאות היינו רשוי וס"ל שקדש ברשוי והיינו רשוי ואינה שקודשת ובמ"ש בס"ק ל"ז. ובאמת רי"ד כתב ז"ל יכנס לסכירות שתחלה ועד סוף וס"ל שלוה אי קשיא שאינה פרוטות הרשכוו, היינו שלוה שתקדש שיאה בפרוטו, אחרו, דאחיא עש גמר שכלי לריכא לאיתוי דאלי הרשות וס"ל שקדש ברשוי אחרו, הוי שלוה ואלא גמר פרוטה עש גמר שכלי דכל פאות שפרוטה לא שאיב לאקרויי שלוה ואעולם בפרוטה שאחרונה שתקדש שאובה גם פרוטה שאחרו, הוי שלוה גבה עד שיגיע כלי לידה דאע"ג דלא יהיב לה כלי שכי גמרה שתחייבה, בשאי פרוטה כי היכא דשתחייבה בפרוטו, הרשכוו, שע"ג שבכלי בידה

עכ"ל. ולכוונתו לא ידעתי דלמאי לא יחסב חני פרוטה למלוה וחדע דהא מדבר עליך לבלטון כתם ליכא חזרת כלי וגמר חיובו ממר גמר דיבורו לבלטון ומ"כ תתקדם בפרוטה מחרונם כיון דבמני פרוטה ליכא מלוה חלא ודמי גם במני פרוטה שייך מלוה ואינו רחוי לקידושין. ולפי מ"ם לפי' ניחא דפרוטה מחרונם רחוי לקידושין נמי אינם מקודשת כיון דאינם בעין ודעת המחבר בכולם ולפי' כל שכרו אינו אלא פרוט, ולפי' בהדבר עליך לבלטון נמי הוי מלוה במני פרוטה הרחבונם וכמ"ש: (מ) **אינה** מקודשת דס"ל לין לאומן קונם בשבח כלי ויבנם לשכירו, מתחלה ועד סוף כתב ב"ש ז"ל וכתבו תו' פ' סנוזל דף ל"ט בסוגיא שם שם אחר תתקדם בשכר שעשה עמך אינ' מקודשת עד שגיע מתון לידה ופריך מאי מתון לימא לותו מתון הייט שחפץ בחתי מקדם, כו' ותיר"י דסבר, הוא שאינם מקודשת בחתי שחתל לה שכרו כיון שאינו יכול לחזבעה בדין דעד שכרו עד שחזיר לה שחפץ ואינו חשוב כנותן לה כלום בחחילתו עד שחצא שעה שיכול לתזבעה בדין ע"כ ומוכח מזה לתיירי שאומר לה בהגעת מחילת חלוה דהא כתבו זאת לא"ד לין לאומן קונם בשבח כלי ופשיטא לא מאני מחילת חלוה ע"כ דתיירי בהגעת מחילת חלוה ומכל מקום לא הוי קידושין כשכלי בידו עכ"ל. ומשמעין בתוס' שם ירחה דלא תיירי כלל מהגעת מחילת חלוה חלא דבש"ם שם אחרו ומכח בחקדם בחלוה קחפנגי דר"ח סובר שחקדם בחלוה מקודשת כו' וכי היכי דלא תיקבי כיון דחיקי לר"ח דסובר שחקדם בחלוה מקודשת ג"כ תתקדם אפי' לא הגיע אותו אחון לידה ע"י מחילת חלוה לה חוי"י דסברא הוא שאינה מקודשת בחם שאומר לה שכרו כיון שאינו יכול לתזבעה בדין ונרע אפי' שחלוה חוק זחני כיון דלאו אחי' חלוה עד שיחזיר לה שכלי ואז הוא דנעשה חלוה לחכדע אבל קודם שחחזיר שכלי לאו אחי' חלוה. ומ"כ אינו אוכח חזה הגהת מחילת חלוה דים לומר דכיון שיחזיר לה שכלי אז נחשב שאומר לה בחם שאומר לה. עוד כתב סב"ם ז"ל חע"ג דכתב הריטב"ח שם נאנם שכלי מן שאומן קריך בעב"ג לבלם לאומן חת שכרו חע"ג דאינו מחזיר לו שחפץ שאני הכא דשחפץ בידו אין שם חלוה כלל עד שיחזיר שחפץ לידה עכ"ל. והבריו נכוחים דאם נאנם שכלי כיון דאומן פטור שחומרין ס"ל אומנין חזקה דידי' וכאלו שחזיר ונתחייב לשפרע אבל כל זמן שבחפץ בידו ולא שחזיר לא הוי עלה תורת חלוה כלל ועח"ם בקצה"ח סי' קכ"ו סקי"ד: (מא) **וי"א** שאינה מקודשת כתב בתו' רי"ד פ' האיש מקדם דף מ"ח ז"ל בשכר שעשה עמך מקודשת פי' אין חלוה דברי שבעל דחה חועיל אם אחר לה הרי את מקודשת לי בכסף שאתן לך ולא נתן לה עכשיו כלום אפי' אם יתן לה לאחר חיכן הוי מקודשת ואז בשעת מתן חעות קריך לומר לה הרי את מקודשת לי דדיבורו הראשון היינו כלום כי היכא דלגבי גט אם אחר להם לאשתו הרי את מגורשת ממני בגט שאני עתיד ליתן לך שאין זה דיבור כלום עד שיאחר לה בשעת נתינת הגט חלא דברי התנא הם ובשעה שנותן הכלי קריך לומר לה הרי את מקודשת לי בשכר כלי זה עכ"ל וכ"כ בתוס' רי"ד אם יתן לה ס"ב גבי ט"מ שאחר בשכר עליך לבלטון ותנא דיקן שכר שכר יהיו לשכירות מתחלה ועד סוף וז"ל קשיא לי וכו' לאחר הוי מקודשת ואם כל פרוטה ופרוטה דעביד קני' לשם קידושין כו' אם"ם נראה לי לפרש דהתי שאחר שאחר בשעה שכתב הרי את מקודשת לבל קריך לומר לה בשכר שעשיתי א"כ ה"ל בשכר שהרכבתיך על האחור שאין' מקודשת חשוב אם שאין שידעה ולא הודיעה מתחלה שעל דעת קידושין מרכיבה ה"ל שכר רכיבתה מלוה לבל הכא שהיך ואחר שעתיד לקדשה אינו כאלוה כו' אבל חיכא אי אחרינן יכנו לשכירות מתחלה ועד סוף כיון שלא קידש, אלא לבסוף חלוה הוי ואע"י שהודיעה כי בשכר זה רוצה לקדשה כדאחר בפ' לעולם שתקדשני לי בזו ובזו ושיתה חוכלת ראשונה ראשונה שאינה מקודשת אלא אם ים בשאחרונה ס"פ עכ"ל. ורלוחי בתו"ח שחולק בזה על תו' רי"ד ז"ל ותמהתי דאי, בנאנם בשכר שעשיתי עמך הוי מקודשת בשכר שעשיתי עמך מקודשת ואי אחרת בשעת נתינה קריך שיאחר אחדם כי, אחילה קריך שיאחר אז בשכר שעשיתי עמך אחילה היינו ריבה ואחה מקודשת כי, על כן נראה לאין קריך אחירה אדשה להא אי, בפ"ק הי, אחדר עמה על עסקי קידושין ונתן לה ולא פירש ואחרי, שם עסוקין בחותו ענין סני וזסו לפי שהביאו

הקודם מורה על הנחינה בשחם שהוא על קידושין כ"ש כאן שאחר בפירוש אחלה שבשכר פעולה אחקדם ואח"כ בשעת נחינת שכלי אין קריך לומר כלום דבודאי על אחירה רחשונה סמך לא שים שפסק בינחים כיון שים אחירה בפירוש ושייט לא"ד מקודשת עכ"ל. והנה מ"ש

(מ) אינה מקודשת (מא) וי"א שהיא מקודשת: סט"ז ואי אחרת דקריך אחירה סגף הדשם כו' הייט ריטב"א ולאם מקודשת נראה שלא הי' לפניו אלו ר"י דכבר הקשה לעצמו קושיא זו בדף ס"ב. וא"ש שהביאור הקודם מורה על הנחינה בשחם שהוא על קידושין. נראה לפי מ"ש הרשב"א פ"ק דקידושין דף ס' גבי נתן והאי היא ז"ל ומה דאחרינן לקמן תן מנה לפלוני ואתקדם אני לך מקודשת אדין ערב דוקא בשאחר הוא ואחר לה בשעת נחינה הרי את מקודשת לי בחנם זה שאני נותן ולא פירש אינה מקודשת ואע"י שהשדרים מרחין דלדעת אם שאחרה לו נתן הוא וכאי בפירש אחי מכל אקום הטעחת עדים בעינן דשאקדם בלא עדים אין חוששין לקידושין ג"כ כיון שלא פירש כאן ואפשר בשאם אחנה נתן ולא לשום קידושין אע"י שהוא אומר לשום קידושין נתן כאן שאחר אפ"ה אין כאן עדות שאינה אלא רואה לשום עדות אלא שאם דנין כיוצא הלב ואין כאן עדו' אבל עסוקין בחותו ענין כיון שהו' בעלמו נאחרם בשם אטיקרא הרי זה כאלו פירש עכשיו בשעת נחינה דאדיבורא דנפשי' קא שחיך ויסיב עכ"ל וכן פשק בש"ע סי' כ"ט סעי' ג' גבי חן אנה לפלוני ואקדם אני לך לשריך שיאחר שבעל בשעת נחינ' ע"ש דאל"כ ה"ל נתן והאחר' היא ואע"ג דנראה שניחן על פי דיבורה שהוא בשם קידושין ושכח בשרייחא דאני עשה לי סירים ואחים ואקדם אני לך אע"ג שעושה עשה לי סירים אלא שאומר לשום קידושין נתן כאן שאחר אפ"ה אין כאן עדות שאינה אלא רואה לשום עדות אלא שם דנין כיוצא הלב ואין כאן עדו' אבל עסוקין בחותו ענין כיון שהו' בעלמו נאחרם בשם אטיקרא הרי זה כאלו פירש עכשיו בשעת נחינה דאדיבורא דנפשי' קא שחיך ויסיב עכ"ל וכן פשק בש"ע סי' כ"ט סעי' ג' גבי חן אנה לפלוני ואקדם אני לך לשריך שיאחר שבעל בשעת נחינ' ע"ש דאל"כ ה"ל נתן והאחר' היא ואע"ג דנראה שניחן על פי דיבורה שהוא בשם קידושין ושכח בשרייחא דאני עשה לי סירים ואחים

דידה קא מתאכלי. ומה שתמה סט"ז על תו' רי"ד מטא דתנן בשכר שתעשה עמך מקודשת בשכר שעשיתי עמך מיהא מקודשת דלמא דילמא דילך מחירה מחדם ועליך שיחזר מז בשכר שעשיתי עמך ומ"ש היינו רישא וכשר כתבנו דתו' רי"ד מוחיב להו והיא מפרק להו בדף ס"ב ע"ש. תלת דלעני"ד חיינו קושיא דהא מחירה מחדם שלריך כתוב בתו' רי"ד דף מ"ח דהיינו בשעת נתינת הכלי ע"ש וכיון דס"ל מין לשכירות תלת לבסוף ומין השוב עד שעת מזרת הכלי וכמ"ש בט"ז ושב"ם דמין השוב הל עד שעת מזרה וכיון דאחר לה בשעת מזרת הכלי הרי את מקודשת בשכר שעשיתי לה סוי מלוה כיון דהשתא בשעת חלות השוב ליכא מלוה דישיב לה לשום קידושין ובשכר שעשיתי עמך דתני בסיפא היינו שכבר עשה לי וכבר המזיר לה הכלי וכמו שפי' רש"י בשכר שעשיתי עמך וכבר המזיר לה השירי ע"ש ומ"ש כשר נעשה מלוה וזה מגכון ודו"ק:

(מב) **דאומן** קושה בשבח כלי וכבר המרכנו בזה בקלח"ח סימן ש"ו ס"ק ג' ע"ש. (מג) **ואם** הכלי עדיין תלוי וקידשה בשכרו ז"ל רי"ו מורי ר"ת כתב כי נראה לו לכ"ע אם עשה לה כבר שירים ומזמים ומ"ש קידשה בשכרו מקודשת דכיון שתיפס ליתי בשכרו סוי כמקדם במלוה שים עלי, משכון ולא דמי לעשה לי שירים למיגם מקודשת דהתם לא תפיס למו לאחרי, וכן מאחו בשכר שעשיתי עמך מיגי מקודש, ופי' רש"י וכבר המזיר לה השירים עכ"ל ובד"מ הביא דבריו וכתב ז"ל תע"ג שכתבנו לעיל בשעין דמטו, לידי בתוך, משכון נראה, כלן כ"ע מודי שכל מאן שמחזיק הכלי בידו הוא כמשכון על שכרו עכ"ל. וכ' שב"ם ז"ל וכוותו מ"ם תע"ג שכתבו לעיל כו' היינו שם מ"ם הטור בשם הרמ"ה במשכון שלא דוקא דמטא לידי בתורת משכון ולכאורה דברי סד"מ תמוהים דהלא כתב הטור שם ואי לא מטי לידה בתורת משכון מיגם מקודשת כל כמה דלא גלי מדעתי' דנקט לי' בתורת משכון ורי"ו מיירי בשתופס על מגרי מ"כ מה קשה לו מדברי הטור על דברי רי"ו ובשג"ם זו נמי משמע לפי' לא תפיס לאגרי, סוי כמשכון וזה דלא כדברי הטור ולא כדברי רי"ו גם קשה ליישב הסוגיא דלוקמי שם דפליגי אם שכירות מתחלה ועד סוף לפי שגם שלו קשה מ"ש לי מיירי דעדיין הכלי בידו מ"כ למה חיגם מקודשת אח סוי כמשכון בידו ואי מיירי דכבר המזיר אפילו מ"כ אפי' לת"ד אין לשכירות תלת לבסוף מכל מקום כיון שכבר המזיר מיד ונעשה מלוה כו' ע"ם ובחלקת מחוקק כתב לדעת רי"ו מה דאחרו בגמ' לומן קושה בשבח כלי אח חיגם קושה היינו בשכבר המזיר השירים ע"ם. והוא תמוה דאי שכבר המזיר לה מ"כ אפי' לת"ד אין לשכירות תלת בסוף ומי ס"ל מלוה וכמ"ש ב"ם. ובגיאור דברי רי"ו לנכון כבר הארכנו בקלח"ח סימן ע"ב ס"ק כ"ג ע"ש: (מד) **נתן** משלו פרוטה פ' הגוזל בקידושין דף מ"ח בגון שהוסיף לה מיפך משלו ונראה דהיינו דוקא מיפך דהוה דבר בעין אבל אם נתנה לאומן נעבד ולעבד והוסיף האומן נעבד וסימנין דידי' כיון דאין לאומן קושה בשבח כלי גם הסימנין ס"ל מלוה וכן נראה מתשובת הרמ"ה כלל מ"ב סי' ו' ז"ל ושהלת השותן טבלא לאומן לשייר בה מיורין כו' ואסרה על בעלה אחר שיירה קודם שפרע לו שכרו כו' חשובה כיון דקמ"ל אין לאומן קושה בשבח כלי היינו טיב' ואפי' אם כי' לאומן קושה בשבח כלי היינו טיב' מחשות בשבח שנתן לו עגיל ותיקן כלי אבל שכח לא עשה לאומן אלא שיירה בסימנין ואין בזה מחם דאיבעי' לן בפ' הגוזל קמא דף ק"ח אם ים בשבח סימנין ע"ג נמר או לא כגון אם נעבד קוף נמרו של רחובן בסימנין של שחטון אם חייב רחובן לשלם בשבח שהשביח הנמר ואלא ליפשטא דאיבעי' עכ"ל וע"ם ומ"ל אין יכול לקדם בו אחר אלא תע"ג דסימנין דידי' כיון דאין בשבח סימנין ע"ג נמר לא הוי אלא מלוה אלא דמיגי ספיקא לא נפקא כיון דאיבעי' אלא ליפשטא הוא בפ' הגוזל קמא אם ים בשבח סימנין ע"ג נמר ועמ"ש בקלח"ח סי' ס"ו ס"ק ד': (מה) **משלו** פרוטה כתב ב"ם ז"ל לכאורה נראה דוקא אם נתן סוס דבר

מסויס מיירי אבל אם נותן מעות נעשה ג"כ מלוה כמו בשכירות ואע סוי קידושין עכ"ל: ודברי ב"ם בלי בירור דנראה אם לקח במעותיו טופך סרי הוא שלו ממש ואם קבעו אח"כ תוך הסירים ונתן לה מקודשת: (מז) **ה"ל** כמלוה ביד אחרים כתב בח"מ ז"ל כלומר ותלוי בדין שנתבאר לעיל סעי' י"ג אם מסני מעמ"ם במלוה דאחרים ובלא מעמ"ם כסיטה דלא מסני עכ"ל: וכגם ב"ע ח"מ סי' קכ"ז סעי' י"ח רחובן הסכיר חפץ לחשעון בסך ידוע לזמן שיעברך לו ורחובן סי' חייב ללוי מאה זהו, והמחסו אבל שחטון בחעמ"ם כו' אינו חייב ללוי כלום אפי' דמי הסכר שנשחתם בחוחו חפץ עד שיתי סיום הסכירות שיום מסחלחת חלח לבסוף עכ"ל ובש"ך שם כתב ויחמוה דמה בכך שחיום מסחלחת חלח לבסוף מכל מקום חייב הוא לו חלח דהוי לי' כמלוה חיך זמנו וע"ם שסיים בל"ע: ובקלח"ח שם ס"ק מ"ג מבואר דהסכירות כל זמן שהוא מחזיר החפץ לא הוי עלה שם מלוה כלל וגרע מחיך זמנו חלח כשמחזיר החפץ הוא דעשה מלוה לחפרע ומ"ש אין בו חורת מעמ"ם כיון דעדיין לא היה מבורר החוב לא הוי חחה לי בידך ומ"ש כתבו חי' פ' הגוזל דבעיון ניגיע לוחו ממון לידה אפי' לר"ח דס"ל מקדם במלוה מקודשת ומשום דלא הוי מלוה אלא חח"כ דהיינו לאחר הזמה נעשה מלוה לחפרע וגרע ממלוה חיך זמנו וא"כ מ"ש בח"מ בשלוה כאן ותלוי בדין שנחבאר בעיל סעי' י"ג אם מסני מעמ"ם במלוה דאחרים וע"ש: ולפי מה שנחבאר בש"ע ח"מ סי' קכ"ו סעי' י"ח נראה דלא מסני בזה דין מעמ"ם: אחנם בעת רחיתי בקו' הספיקות לאחי מרב המופלג מוהר"י כהנא כלל ז' שכחב דנראה דפלוגחא דיבנה לשכירות מחחלה ועד סוף או היינו אלא לבסוף לא שייכא אלא בשכירו, פועל כהאי דקידושין בשכר שחעשה עמך וכעין שכר כיפ' בפ"ק דע"ז אבל שכירו, קרקעו, או שכירות מטלטלין מיד שגמר השכירות וקנאה השוכר לדבר השוה ונחחייב בכל השכירות דשכירות ליומא מחכר הוא ומש"ה שקנאו להלוטין או קנאו לנכה עכ"ל וע"ש שלריך: ולפי שדברי אחי הגו' סותר לח"ש בקלח"ח סי' קכ"ו לכן עייעתי בעת בזה ורחיתי בחשובת הרמ"ש מכח, שדבריו ע"ש כלל ס"ט סי' י"ח ז"ל ושהלת רחובן שהשביר חפץ לשחעון בסך ידוע לזמן שיעברך לו ומי חייב רחובן ללוי מאה זה ושמחסו אבל שחעון כו' חשובה כו' אבל אם לוי מיחה שעל שכר החפץ השביחו לחת לו ולא מי לשחעון מחעות רחובן חלח שכר לוחו החפץ חיגו חייב ללוי כלום אפי' דמי השכר שנשחתם בחפץ עד שיתי סיום הסכירות חיגם משחלחת חלח לבסוף ומיגו כשחחזיר בחפץ כדחוכח בהאי דעשה לי שירים ומזמים ומקדם אני לך הלכך אין כאן לא חלו, ולא פקדון עכ"ל וע"ש ומבואר דחחת' שכירות חפץ לשכירות פועל. ואלו לפי ח"ש אחי הג"ל ל"ש לא שייך כזה אין לשכירות חלח לבסוף כיון דמיירי שם בחשובת הרמ"ש בשכירות חפץ. ובחי' קידושין דף מ"ח ד"ה דכ"ע יש נגם לשכירות ז"ל ולף על גב דיגם לשכירות מחחלה ועד סוף מכל מקום חיגם משחלחת חלח לבסוף כדחחרינן בפ' ל"ג כשכיר שגם בשגם שכירות של שגם זו חיגם משחלם' חלח בשגם אחרת עכ"ל. ומשמע מדברי חו' דלח"ד אין לשכירות חלח לבסוף כיון דחמיירי שם בשכירות חפץ ולפי דברי אחי הג"ל דשכר חפץ דחחייב לשלם חיבף השכירות ליומא ממכר ול"ל אין לשכירות חלח לבסוף ומי לריכין לחו לטעמא דשכיר שגם בשגם: חלח דחם שסיים הרמ"ש בחשובה הנ"ל דשכירות חיגם משחלחת חלח לבסוף והיינו כשחחזיר החפץ לשחעון חלח בעיון חלח בפועל הטושם כלי דשל בעל"ב בדשיחו. אבל בשכירות חפץ ליומא ושלמו יחי השכירות לחם לא יחחייב לשלם וכי בשביל שלל החחם השכיר ביד השוכר לא יחחייב לשלם: ולכן נראה לעני"ד דהחם בנדון חשובת הרמ"ש השכיר החפץ לזמן שיעברך לו ח"כ לטולם הוא שכיר חלוי עד שעת מזרה דחמסר עדיין יעברך לו ויחחחם בו ולא ושלמו יחי השכירות חלח עד מזרת הכלי אבל שכרו ולכו יחי השכירות ודחי

ס"ל מלוה מע"ג דעדיין לא הגיע הפקר וגם"ע מ"מ סי' קכ"ו סס י"ח ג"כ כתב דלמון הסכיר הפקר ידוע למון מעמ"ס דעדיין לא כלו ימי סיטרך ו ע"ם וזה הוא מהני הסכירות וכמ"ש ותכתי ל"ע: (מז) כדי שלא להתביים קידושין דף נ"ב הגי גברא דקידם בפרוטה דסיכך, לחת מאני לא תיחב לם מהגי מירפא לחת לקמי דרבא לחר למו לא לחרו כלך לגל יפות לגל לעניו תרומה. וכתב הריטב"א ז"ל הקהו בתו' ולפי ניחא בעלמא כלך לגל יפות דומיא דתרומה היכי מקדשה הכא לפי גבי תרומה לא לחרו כלך לגל יפות לגל היכא דאיכא כדלוקמינא פ' הלו מציאות ולהיכא למימר דמכל מקום כיון דאיכא עליה. הכא לא הוי לגל עליה לגל לביומות וגבי יפות דתרם ליתי לעליחותי, ומסוס גילוי דעת דבעלים הוי תרומתו תרומ, לגל דבגילוי דעת דהכא לא שני גזירת הכתוב הוא לביטול בתרומה כו' הלכך הכא גבי קידושין דלא בעינן עליחות ובזיכוי שני לה לגו הוי לחקינן דכלך לגל יפות הוי גילוי דעתא דיהא לי' בהכי שני כיון דהכא ליחנהו לקידושין ביד הכהב בעין שלא נתהכלו זכה לידך בהו הכא, ומקדש, בהי ולע"ג דחכלן ולהבא הוה זוכה ע"ל. ויש לעיין מזה בפ"ק דחליעה בחזר ולקחה מבעלים הרחשונים בחתנה לי הוו כחכר ופליגי בה רב חחא ורבינא ובפ"ע מ"מ סי' שע"ג פסק הכי ספק, ומ"כ ס"ל כיון שקידשה בגזל חע"ג דהכא ניחא לי' ליתן לזה בחתנה היכי זוכה בו הכא כיון דחתנה ניחא לו כחכר וס"ל כל שבזלן: ולפכר הכא כיון דבעלים רוצים ליתן לכוס קידושין לחריני דיכיבי לה לכא לכוס קידושין מקודשת מדין עבד כנעני ומוכר לה לכוס קידושין היכי, הקידושין קיימים דבע"ה ליכא למימר דיכבי בעלים למקך, דבמה זוכה כיון שלין הפץ תחת ידו הלא ת"י הכא ולכן נראה דבעלים יכבי לכא לכוס קידושין ומדין עבד כנעני: (מח) קידשה בדבר שלין בו ש"ב מקפיד. כתב הב"ח ז"ל מקודשת מספק דבמה מכל מקום מקפיד וכ"כ ב"ח וט"ז וגם כפרישה שכ' הספק הוא בחת היכ פרוטה במקום לחר עכ"ל: ובשו"ת רשב"ץ ח"ח סי' כ"ג כתב ז"ל ועוד שהר"ב ז"ל לא לחר הלא בחתנה ואגו שלין בו ש"פ ולין בו דין גזלן כיולא בזה לין החבירי מקפידים זה על זה ולטע"י שלין בו ש"פ מקודשת היא מספק בחת ס"פ בחדי לבל בדבר שים בו פרוטה היא מספק בחת ש"פ בחדי לבל בדבר שהוא ע"ם מבואר בדברי הפרישה דהספק בחת ש"פ בחדי לבל בדבר שהוא ע"ם מבואר לסיפך דים בו ש"פ ודאי גזל הוא: (מט) שאין בעה"ב מקפיד. כתב בשו"ת בינמה חלק חה"ע סימן ל"ח ז"ל ולחנהו זאת לחוב בטח שעכ"פ לא לחר הרחב"ם הלא בדב' שלין בעה"ב מקפיד גבד הוא מדם בעולם לבל חם מקפיד עליו גבד הוא מדם כחו שוגלו וכיולא לין הוא מדם יכול לזכות בו הלא בפיני זה ודאי סבדה ברורה הלא עדיף שחחת דמיני מקפיד מדבר שהפקיר בפירו, וכרי בדבר שהפקיקו בפירום חם לא הפקיקו לכל מדם לפי ספקר כלל ולין הוא מדם יכול לזכות בו הלכו מהלוקת ב"ם וב"ה כו' ולפי בהפקירה לכל מדם חוץ מחדם לחד ים בו מהוא גזל לכל מדם וכמבואר בחסכת ב"ח דף כ' בעובדא דר"י בר' יוסי דלחר לכ"ע חפקיריהו ולך לא חפקיריהו ופריך מי הוי הפקר כה"ג ומתני ב"ם לומרים כו' וכל שלמו הפקיר כ' יחחעלל הי' כדי הלא יכהו בגזל וכמבואר בתו' הם ד"ה חפקרה וכרי מוכח שחם הפקיר לכל העולם חוץ מחדם ה' פרטי הוא ים בו מהוא גזל לכל העולם ולחם זה הוא בהפקר חחם ק"ו דבר שהיו מפקירו בפירום הלא שהבר הוא שלמו הפק' שהיו מקפיד עליו שחם מקפיד עליו גבד הוא מדם פרטי הוא הוי גזל לכל העולם כו' ולעחה בב"ד הא ודאי בעל החפץ גבד היו יהודי ודאי יקפיד חם יקחו חת הלו הלא מדעתו ול"כ לגבי יהרחל הוי גזל גמור ולהיכא מקודשת כלל עכ"ל וע"ש שהריך בזה: ולבבי לא כן ידחה והוא דבר שהיו מקפיד עליו ללו מחורת הפקר לחיני בחזרה וכמ"ש שרחב"ם פ"ב מהלכות לחסור לחזור מהפקר והחוזר בו עובר מהוא בל יחל דברו וכמ"ש הב"ח בטור ח"מ סי' ער"ג שלח"כ יזכה בו מחורת הפקר וע"ש ול"כ לי נימא דבר שהיו מקפיד הוי הפקר ח"כ יעטרך לחזור ולזכות בו וזה דבר זר: ולכן נראה דדבר שהיו מקפיד מחורת מחנה הוא דהיו מקפיד וחוץ ונתן דבר מועט למי סיטול שלא מדעתו וכה"ג דהוי מחורת מחנה לא בעינן לכל מדם וכדחנן פ' לוקב ועדבה ומלחדים מוחם שיחזרו כל מי שיגיע לוקבי בידו הרי הוא בחנה כו' לחחרת מהבימין כו' ע"ם והחם ודאי גבד היו יהודי מקפיד על לוקבו והיו נותן לו בחנה שלא כיון דהוא בחורת מחנה היו גריך לכל מדם ודוקא בהפקר דחיכף יולא מרשותי היו שלא כהמיטה הוא הפקר לכל שבל מחנה היו יולא מרשות נותן עד דחטו לרשות מקבל וכשם שיוכל ליתן לחדם לחד כן יכול ליתן לכהב בני מדם ומי שיזכה בו הוא שלו ז"ל: ובגמרא לפריך בעובדא דר' בר"י ומי הוי הפקר כה"ג והחנן ב"ם לומרים כו' היינו משום דר' בר"י לחחרו בלהן הפקר דחחר לכ"ע לחפקיריהו ולך לא חפקיריהו ודאי גריך היפקיר לכל. ור"י בר"י דחחר בלהן הפקר ולא לחחר בלהן מחנה דהיינו הגי נותן לכל מי שיזכה בו ולך היו נותן דבחנה גריך שיזכה בו הנותן ודאי בעל כרחיהו יהיב לי' ולא יכול לחזור בו ולא יגבי כלל ולזו יסי' נכסל בגזל לחבל חם מפקיר לחו היכי יגבי רק ידרוש שלי' נהי היו גזל כיון דהוא הפקר ועיקר כוונת ר"י בר"י שלא יכשלו בני מדם בו בגזל ועוד כיון דמסיק בגמ' דר"י בר"י לכ"ע חפקיריהו ומלחת בעלמא הוא דלחחר ס"כ טפי עדיף לבל ודאי בלהן מחנ' לא בעינן לכל מדם וכהאי דכל מי שיגיע לוקבי בידו ודבר שהיו מקפי' היו כיחן לכל מדם ולחם הוא מקפיד נגד זה שהיו מקפיד ס"ל מחנה כשיזכה בו הם בדילה דמלחת: (נ) השואל חפץ מחבירו בלחש"י פ"ק דקידושין כתב בזה דמקודשת לחם הוא בחרבעה תנחים ר' שמואל עד זמן ידוע דחל"כ יכול לחזעה מיד ולילא הגלת הר"פ ב' שיתן לו רשות להשחיל ולחחר דחל"כ חין לו רשות ליתנו לחחר בשלמא לחן השואל רשחי להשחיל ג' דלריך להודיע לה שלחל עד זמן פ' דחל"כ שבוחה היא שותנן לה לטבוטין ד' שלריך שיהי' הוא הגלת קיטוט הר"פ וע"ם שהריך: ובזה חפי' לא הודיע חת השחיל ברואה לקדם בו חשם גוי מקודשת כל שהי בו חרבעה תנחים הללו. חלא שבחב"ד סי' ר"י כתב דגבי הגרחה מחחלת דבריו דכל כה"ג שים בו חנחי הללו מקודש, חפי' לא הודיע שהיל לקדם בו חשם מכל מקום בסוף דבריו כת' דחם לא הודיע שהיל לקד' בו חשם חיכה מקודשת ולא כתב שיהי קידושין טפ"י חנחים החמורי, מכלל דלא פסיקא לי' מלחת ומה"ם הוי ליה ספק קידושין ע"ם: וב"ם כתב דיהלי לא שחרי דברי הרח"ם זה חת זה חלא ע"כ לריך לומר דמייירי שם חם ליכא חופני חרבעה וע"ם עוד שהתב ומין לדייק מדברי טיטור שהבי, הטור שכתב ומספיק, לא עבדינן טובד' די"ל הטיטור מייירי בשומל בסחם וכן סיי ספק מהוא דה"ל לדיכול לחוכעה מיד כמ"ש בפרישה ובב"ח חבל חם שהל לומן מוגבל מיהה טע"ל: וט"ם בחס"ד שכתב דחפי' לא נתן רשות להשחיל בדיעבד לא הוי גזל דשת דמין שמומל רשחי להשחיל לומו חלא להחחלה: ולטע"ד נרחה דהיכא דלא השחיל לומן מוגבל חלא שהלה שחם ליחפי' להפיסקים דשהלה שחם ומי שלשים יום מכל מקום כה"ג מין לו רשות להשחיל ולפי בדיעבד הוי גזל דבשעה מקופת כחובות פ' חלו טעות כתב דחפי' לחחרין שחם שהלה שלשים יום הוי ליה לגבי דידי חבל לא לגבי יורשין ט"ם והובא בקלח"ח סי' שמ"ח סק"ח ול"ל מכ"ם דחין לו רשות להשחיל לחחר דלא לחחרין שחם שהלה לי' יום חלא לגבי דידי: ומיהו בשחיל לומן מוגבל ודאי בדיעבד לא הוי גזל חלא דלכחחלה אפי' רשחי להשחיל: ובח"ע ס"ח סי' ס"ז סעי' י"ח השואל דבר מחבירו לא יחחר לו סלויני דמשחע לומן מרובה ולהיכא לויחם שחע יכחוב חלא יחחר לו השחילני ובשלן

לע"ז שאין חילוק בין הלויה להשתלוי לריך שיתאחר שיעור לי. וע"ש ומשה רחיתי בשו"ת מהכם ח' בקידושין כשתומר בלשון לע"ז ח"כ הוא לזמן שלשים יום. וליתי דוהתי בשלשה דקי"ל דהדרת לאלתר היינו משום דלא תיקנו זמן שלשים אלא בשלושה דלמושה ניתנה אבל מידי דהדרת בעינא לא תיקנו זמן כלל ח"כ האידנא נמי שתדברין בלשון לע"ז נמי כל שהוא לשון הפץ כיון דלתי להושה שאל זמנו לאלתר דהדרת בעינא אלא דהתם בשוא"ל כדי יין מחבירו דלא הדרת בעינא ח"כ אפי' בלשון שאלה כיון דשאל להושה זמנו שלשי יום וכי' לנו לאסור בשבת דשתא יכתוב ולא כתב הר"ן שם ר"פ השואל אדם כדי יין לכשתומר לשון השאילני כוונתו שלא יפי' בו דין השואה בשתתנת זמן אלא דין שאלה דזמנו לאלתר אע"ג דלא הדרת בעינא כיון דתומר לע"ז זמן שאלה ולא כתב הר"ן בשלשון לע"ז דמין השואל בין שאלה להשואה אסור כיון דשואל כדי יין להושה ח"כ היינו השואה ממש אלא דשלשון שאלה משיר ובלע"ז דמין השואל בין שאלה להשואה. הרי הוא בחיסורו דשתא יכתוב אבל היכא דשואל מידי דהדרת בעינא ודאי דש"פ בלע"ז זמנו לאלתר דלא תיקנו זמן אלא בחידי דלהושה: ומש"פ בש"ת סי' שת"א כתב בש"ט ז"ל השואל כלי מחבירו או בהמה שתם השתעיל תוכנו בכל עת שירצ' ט"ש. ובדת"א שם לא הניח דבלע"ז זמנו ל' אלא ושו' דכלי או בשתה דהדרת בעינא לא בעי זמן ובשבת נמי שירינא בלשון לע"ז תותר לותר לחבירו שילוח לו כלי ליתן בו משקון כיון דהדרת בעינא גם בלשון לע"ז זמנו לאלתר וזה פשוט:

(נא) והודיעו שרוצה לקדש בו אשה מקודשת ואם לאו הרי זו ספק מקודשת:

הגה (נב) וש"ם השוכר כלי או חפץ מחבירו וקידם בו (ת"ה סי' ר"י) שאל כלי מחבירו שים לש בעל וקיל' בו מיבעין לקידושין אע"פ שכל מה שקנה קנה בעלה ולא שאל מן הבעל (רשב"א אלף רמ"ה ותשובת הרמב"ן סי' קמ"ד):

כ הנותן לחבירו (נג) מתנה ע"מ להחזירו והלך המקבל וקידש בה אשה ה"ז מקודשת:

המקדש

(נא) והודיעו שרוצה לקדש בו אשה מקודשת ואם לאו הרי זו ספק מקודשת:

הגה (נב) וש"ם השוכר כלי או חפץ מחבירו וקידם בו (ת"ה סי' ר"י) שאל כלי מחבירו שים לש בעל וקיל' בו מיבעין לקידושין אע"פ שכל מה שקנה קנה בעלה ולא שאל מן הבעל (רשב"א אלף רמ"ה ותשובת הרמב"ן סי' קמ"ד):

כ הנותן לחבירו (נג) מתנה ע"מ להחזירו והלך המקבל וקידש בה אשה ה"ז מקודשת:

המקדש

מע"כ תתר שתחזירנו לי לחזי לי קתתר. ושיכי תתרו קדום ותוחזר כיון דע"ת להחזיר היינו בתתנה וכיון שהוא קדום היכא ניתן בתתנה תתר שהוא קדום ועש"ם בזה בקנה"ח סי' רת"ח וסק"ד בתוך ושם הטעיתי ולי דברי הרמ"ם ושריע"ה דתתנה ע"ת להחזיר הוא כתשתעו ותין בו תנאי הקנאי, אלא שנותן בתתנה שתתרוג עד שיולא בו והוא תתנה גתור, לזתן ות"ש הרמ"ם דזה שהוא בשתעל שם בקנה"ח תצוותר דשתעל תיתו תתנה לזתן רק שתעל לפירות אבל קנין הגוף עד הזתן תיקרי קנין הגוף ולאלת בו וכתו בשתרוג זה נתון לך בתתנה ותחריך לפי שם תכר תו נתן הרשתון תין לתחריך כלום כתו כן בתתנה לזתן עד שתלא בו כיון שהוא תתנה גתורה לזתן שם נתתו תו תכרו לתחר תוך זתתו שוב לא סי' לבעלים כלום לזה תתנה תנאי ע"ת להחזיר ושם לא יחזיר לבעלים תין כאן תתנ' דלא נתקיים שתנאי ותתנה לשעה נתי קנין הגוף שוי לענין לכם לשתרוג. וע"ש שיוע לזה תכהגה רבא בשתועת הרא כלל ל"ה סי' ג' ר' תביגדור כהן נדק ושוא בשתועת הרמ"ם כלל ל"ה סי' ג' ז"ל ותותם שבשתו תין שדם יולא ידי חובתו בי"ט לשתון בולבו של תבירו שע"ג דיסיב לי' בפירום הגאת שיתתו דהייתו נטילתו לגלא, בו לא נפיק בי' עד דתקני לי' קנייתי הגוף לבעה לכל הפתות שתם היתו טעתת דכתיב לכם תכלכם דקנין הגוף תשתע ולא סגי בהגאת שיתום לחוד ות"ת ושלא תתנה ע"ת להחזיר קנין פירות בעלתת קרי לי' בפ' י"ג ונפיק בי' יש לותר דלכתי קרי לי' קנין פירות שתיתו יכול לתוכלו תבל תיתו קנין הגוף לבעה תקרי קפיד דתתנת היתי ותת תיכא ותכי תסיק שתם בהדיא דתפי' תתן דפליג בתכיר' ותכילא לתיפק כ"ע לא פליגי דנפיק עכ"ל ותבותר דסגי בקנין הגוף לבעה גבי תתרוג וע"ש בקנה"ח שהתרבו בזה ולא תיכפיל תו בזה: ותדברי תו' נרתה דס"ל תתנה ע"ת להחזיר היינו ע"ת להקנות ושריע"ה ס"ל ע"ת ותחזיר לר"ת ויש לו ר"ת ותם ולתו לא יצא ז"ל ותת תתר בסוכה דף ת"ת תתרוג סי' ו לר"ג נטלו ר' יוסוע ויצא בו ותתו לר"ע ויצא בו ר"ע ותחזיר לר"ג דדייקי' תיני תתנה ע"ת להחזיר שתי תתנה תעפ"י שר' יוסוע לא תחזירו לר"ג דעתו ס"ל ר"ג היה לכך בלא סי' תוהם תלא נרתה דיתוע לתו' דע"ת להחזיר היינו ע"ת להקנות ע"ת תחזיר בזתן תתנה תעפ"י שר' יוסוע לא תחזירויקנה לו וכיון דר' יוסוע הקנה לגתרי לר"ע ע"ת להקנות ור"ע הקנה לותו לר"ג ת"ל לא בא תתנת שתתרוג לר"ג תלא תר"ע ולא תר' יוסוע ובזה ליכא תשו' שליחות כיון דר"ע תדידי תקנה לר"ג לזה כתבו תו' שבתחלה דעתו ס"ל ר"ג לכך היתה שיחזיר ויקנה לו שתתרוג תו תיד ר"י תו תשתר תקבלי תתנה דתתי בתר ר"י ודו"ק. תתנה תדברי תשובת תוסר"ם בר' ברוך גרש' דתתנ' ע"ת להחזיר, תינו תלא להחזיר כפשוטו ותינה תלא תתנה לשעה וכדברי תשובת הר"ר תביגדור ע"ם סי' תתקפ"ת ז"ל תשובה תודי הר"ר תשם ותוכחו תתת כו' ולא דתי להשתור לתבירו שתרוג בתתנ' על תנת להחזיר ז"ל ולריך שיתנהו לו בתתנה גתורה ע"ת שיחזיר ותחר שילא בו לריך לתזור וליתנו לו בתתנה בשעת תזרה תבל תם תחר לו יהא בתתנה עד שתלא בו ותת"כ יהי' שלי כבתחלה לא ילא

כא המקדש (נד) באיסורי הנאה דרבנן לגמרי שאין לו עיקר בדאורייתא מקודשת ואם בחמץ דאורייתא ושעות דרבנן או בחמץ דרבנן ושעות דאורייתא ספק מקודשת

קרבן מעילה אבל בדין זה כו' ע"ש ומזה מסתבר דמיעוט חלב לעצמו. אך קשה לי בדברי מוהר"מ בר' ברוך בשם דמחמת ע"מ להחזיר הקדים קדום ומיחזר ואם אחר לי דחזי לי קאחר. ולדבריו דמיעוט קדו' חלב לעצמו וסיומא ממעט קודם זמן מזירתו חייב קרבן מעילה וא"כ כשניצוץ זמן מזרק חזי פקע הקדשו וחזי לי'. ואפשר דס"ל קדושת דמיס נמי לא פקע בכדי וכדברי בר פדת בשדרי דף כ"ט חלב דא"כ למה לה מחיי קרבן מעילה, גם אחר זמן מזר'. לכן נראה דכי פירושא בב"ס ע"מ שתחזירהו קדום ומוחזר ושיעור גם אחר חזרה כיון דהוה בעין ולא חסרי וכיון דקיץ הגוף הוה לבעה יכול ליתנו אם לא מחמת התנאי ע"מ שתחזירהו וכמ"ש ולכן אם נתנו לאחר לא נתקיים התנאי ונתבטל התחתה אבל בהקדש דהוי חזרה ולא הוי סיזק ניכר כל כך כי אם בנתנו לאחר דזה הוי סיזק ניכר וכמ"ש הרשב"א בחידושיו לגיטין דף מ' גבי סיזק שאינו ניכר דמוכר שט"ח ומזר ומחלו דה"ל סיזק ניכר בתם שמועילו לרשות אחר וע"ש אבל הקדש דאחרו קדום ומוחזר דמתקיים התנאי אם"ש יכול להקדישו לעולם כיון שהקדישו בבעה שהי לו קיץ הגוף אבל בעל מנת שתחזירהו לי דחזי לי קאחר אם"ש אין הקדשו חל אלא לבעה ובשעה ממנו קודם זמן מזרק חייב קרבן מעילה אבל בשניצוץ זמן שהזרק פקע הקדשו שתנאי התנאי ע"מ שתחזירהו לי קאחר דחזי לי קאחר אבל בעה לבעתו מיהא קדום ול"ב תשוב' מוהר"מ בר ברוך מיירי בע"מ שתחזירהו לי דבע"מ שתחזירהו סתם' קדום לעולם ומוכח מזה דס"ל למוהר"מ בר"ב דע"מ שתחזירהו היינו אלא קיץ הגוף לבעה ודו"ק. וכן נראה דאין רצי' דאפשי קיץ הגוף לבע' לעניין לכס מהא דאחרי פ' לולב הגזול דף ל"ח אבל גזל עיס וסיכך בהם ד"ה אין לו אלא דמי עיס ע"ש והוה משום תקנת חריב ומסיק שם בגמ' הני מילי בגו בעה אבל לבתר בעה הדר בעינו ע"ש. ומשום דמשום משוי לי' כל בעה יחי הוא כבין קבע וכמו שפי' רש"י שם ע"ש. ומבואר דאע"ג דלא הוי קיץ הגוף רק לבעה יחיס נמי אפשי ואין ליתר משום דגבי סוכה נפיק נמי בשאלה דהא אחרו שם אבל גזל עיס וסיכך בהם ד"ה אין לו אלא דמי עיס והיינו אפי' לר"ח דס"ל שם בתוקף חבירו מסוכתו דהיינו יולא בסוכה שאולה ע"ש ומבואר שם דאפי' לר"ח יולא ידי סוכה בגזל עני' ומשום תקנת חריס דהיינו אלא לגו בעה ומוכח דאפי' לר' אליעזר דבעי לכס בסוכה כמו בלולב סגי בקיץ הגוף לבעה דהא אחר הוא הדין אחר הוא הדין לבעיס. ובשטת הרא"ש והריטב"א ס"ל דלא אפשי קיץ הגוף לבעה תיקבי אפי' בגזל עיס וסיכך בהם ול"ע. ומה דמייתי הרא"ש דלא אפשי קיץ הגוף לבעה אפשי דלא ליקני חיים לולבא ביומא טבא כו'. נראה לפי מ"ש שם, אמנם לבעל תוספת רי"ד דף מ"ג שם שבעלה דקטן ליתי לי' זכי' מן התורה אפי' בדעת אחרת אפקה אחוי אחיב לה אפשי דאחרינן פ' לולב הגזול לא ליקני חיים ליאוקי דיאוקי אקני קני אקנויי לא אקני ואם חיו קיץ הגוף אלא מדרבנן מ"כ אקנויי נמי מדרבנן אפשי לי' אפי' בשטוטלין. והוה אפרק לה דהתם מיירי כגון עובדא דר' גמליאל שסיו שם כמה בני אדם ויולא בו ונתנו לאחרים ואחרים לאחרים וכולן בתוך ע"מ להחזיר וליאוקי כב"ג לא ליקני דקטן ללאו בר אקנויי הוא ולא יכול בו שטוטלו מיאוקי ע"ש. והיינו דאע"ג דמדרבנן פעושת אתנתן אחנה אבל מן התורה לא אפי לאקנות ואיהו יולא בשטוטלו שאולה גדול בקיץ דרבנן ואע"פ דבשלמא אחרים לא ליקני עד שיולא בו ולאחזר לו ממילא כיון דקטן לאו בר אקנויי הוא איך יזכה בו אחרים מן הקטן כיון דקטן הוא אחר שעה ובשלמי טובדא דר"ג גריך להקנותו לאחרים בתוך ע"מ להחזיר ועד שעה אחזר, אקנה אחרים לאחרים עד שיוחזר לר"ג ודו"ק. וכבר הארכנו בזה בקלח"ח שם ע"ש. אמנם לפי מ"ש דאחנה ע"מ להחזיר אינו חלא קיץ הגוף לבעה ואחר שעה יוחזר ממילא לבעלים נראה סתירה לזה ממ"ש הר"ן בחידושיו לגיטין פ' המגר' דף פ"ג בהא דבעי לה היום אי אח אחתי ולאחר אח אחתי בתר דבעי הדר פשטי' כיון דפסקה פסקה וכתב שם הר"ן ז"ל וכתב הרא"ש ז"ל דהשתא שאנטין שהנותן קרקע לחבירו גוף ופירות יום א'. שזכה אקבל בקרקע לעולם דהא אסיקנא כיון דפסקה פסקה ע"כ. ולפי"ז לא אשכחת כלל אחנה לזמן בגוף ופירות לבעה כיון דפסק' פסק'. אמנם נראה דשאי אשארא אחמי' דהרא"ש הוא דכתבו אבל הר"ן לא שבר לה דאחרי' דף כ"ט בהא דאחנן

נטיעות אלו קרבן עד שיקנו עולא אחר כיון שיקנו שוב אין פודין וע"ש בר"ן שכתב ז"ל ואפ"ה דוקא בהקדם הוא דאחר אבל דיעבד לא פקעה בכדי וכדאחרינן ונכסי לך ואחריך לפ' אין לבני אלא מה שסייר רחמנן ואחה שסייר רחמנן מיהא אית לי' דפקעה זכותי' דרחמנן בכדי ס"ג כי אחר שדי נחוה לך עד שחעלה לירושלים אבל עולה לירושלים פקע זכותי' עכ"ל והיינו דאפי' לבר פדת ס"ל שם דקדושה לא פקעה בכדי אבל דיעבד ממונה פקעה בכדי. ותמהני במ"ש הרא"ה כיון דפסקה פקעה דא"כ הא דפליגי בנדרים שם עולא ובר פדת דעולא ס"ל קדושת דמיס פקעה בכדי ובאמור עד שיקנו לאחר שיקנו שוב היו פודה הא כיון דפסקה פסקה אפי' בדיעבד ממונה ואפי' בר פדת ס"ל לא אחר שיקנו נמי פודה היו חלא משום דס"ל קדושה לא פקעה בכדי ומשמע דדיעבד ממונה ופקעה בכדי. ונראה בשטחת הרא"ה דס"ל דכשם שאומר היום אי אח אחתי ולאחר אח אחתי כיון דפסקה פסקה היינו כיון דבבר נפקה מרשות הבעלים שוב אינה נכנסת לרשותו וכ"ג בעולא קרקע לחבירו גוף ופירות יום אחד זוכה מקבל בקרקע לעולם דכיון שיולא הקרקע מרשות הבעל ליום אחד שוב היו נכנס לרשות הבעלים וא"כ ממילא זוכה מקבל אחנה בחורת הפקר כיון דלית לי' בעלי' אבל בהקדם אע"ג דיולא מרשות הבעלי' להקדם לבעה היו נעשה הקדם דמקן זוכה לוחו אח"כ להקדם וכיון דלא הקדישו חלא לזמן נהי דיולא מרשות בעלים אבל הקדם חו היו חלא לבר פדת דס"ל קדושה לא פקעה בכדי א"כ ס"ל הקדם ע"י תחלת הקדם ועמ"ש בקלח"ח סי' ר' ס"ק ו' דאין הכר להקדם ודו"ק היטב. והאי דנכסי לך ואחריך לפ' דאם סייר רחמנן זוכה אני דמיום מכירה הר"ן רצי' בנדרים דפקע זכותי' דרחמנן בכדי אחם משום דכי יכיב לרחמנן יכיב נמי לבני אם סייר רחמנן דרחמנן בכדי דעיתן ומחמתי ל"ע. והא דמכי הפקר לזמן ליום א' לבעה אחת לחודם לבעה כדאי בנדרים דף מ"ד ולא אחרינן כיון דפסקה פסקה. דהחם כיון דכל זמן חלא זכה בה אחר יכול להחזר בו ודו"ק. אלא דלפי"ז אם יפקיר לזמן הפקר גמור חלא יכל להחזר ובגון לאיסור בעת דמפקיר לזמן ועיין ט"ז ח"ח סי' רמ"ה ס"ק כ"ו כיון דפסק' פסק' ויוכל אחר לזכות בו להשת הרא"ה אם לא קדמו הבעלים לזכות בו ודו"ק: (נד) **באיסורי** הגלה דרבנן לגמרי. והוה דעת הרא"ש פ"ב דקידושין והביא רצי' מסת דאחרינן ספ"ב דקידושין גבי חולין שנחלטו בעזר' דאמרינן דאי הוי עיקר בדאורייתא אקודשת ולכן הטלה לאיסור הגלה דרבנן אאין לו עיקר בדאורייתא אקודשת ואפ"ט נמי בחרי דרבנן אקודשת והכר"ן דאפ רצי' ז' אחולין שנחלטו בעזר' ע"ש ועיין ב"ש שכתב ז"ל ולכאור' נראה דאינו אקודש, בכל איסור דרבנן ואפי' אין לו עיקר בחורה כו' אפ לי אם אדאורייתי' אותר בהגלה אכל אקום אחחת גזירות אז"ל אאסור בהגלה ואינו נותן לה כלום וכן איתי' בחשובת הרי"ף אם אקדם לותה לפני עדים פסולים אדרבנן אינה אקודשת כיון דהעדים פסולים אדרבנן גם כתבתי לעיל אם אקדם לותה בדבר אאין לו בו קיץ אדאורייתא רק קיץ דרבנן אכל אקום קונה לותה אדאורייתא כגון חעמ"ס אסוס ע"י תיקון אז"ל ונעשה אלו אדאורייתא כן ים לומר הכא להיפך אחחת גזירת אז"ל אינו אלו ואינו קונה לותו כלל וע"ע עכ"ל. וכזה אפ אהקשה ב"ש דאם בכך אאותר אן החורה כיון דאאסור בהגלה אדרבנן אפי' אין לו עיקר אן החורה אינו נותן לה כלום ובן איתי' בחשובת הרי"ף אם אקדם לותה לפני עדים פסולים אדרבנן אינה אקודשת כיון דאאסור בהגלה דרבנן אאין לו עיקר אן החורה אסוב כסף ואקודם, חעפ"י שאין לה הגלה כלום. ואם שהקשה אחעמ"ס נראה דהחם אסוס דהוי קיץ דרבנן ואפקר ב"ד אפקר ואהו אלו אן החורה לבטל הפוסקים דאמעמ"ס הוי קידושי חורה אבל באיסור הגלה דרבנן אאין לו עיקר אן החורה לא שיך אפקר ובבר ב"ד דאפי' איסור הגלה דאורייתא נמי לא הוי אפקר ובבר כתב הריב"ש דאפי' באיסור הגלה דאורייתא חיה לי' זכי' והובא בקלח"ח סי' ת"ו ט"ש. ודעת הרחב"ש נראה דאפי' באיסור

הגהה דרבנן סמין לו עיקר בדאורייתא ומי סיגה מקודשת וכמ"ש הב"ח ע"ם ומסוס דהרמב"ם לשטותו דס"ל בפ"ה מה"ל סיסות במקדם במגה ע"מ להמזיר דסיגה מקודם, ומסוס דהם לה תמזיר סיגה שלה והם תמזיר הרי לה ונהגית ע"ם וכתב הר"ן דהרמב"ם מפרש דהא דאמרו בפ"ם מסוס חליפין סיגה מסוס בזילה דחליפין חלה מסוס הכל הלה ונהגי ה"ל דין חליפין מחם וכפם שמיל' מקודשת בחליפין מסוס הלה ונהגית כמו כן בכסף ע"מ להמזיר ע"ם ועמ"ם בפי' כ"ט ס"ק ג' יח"כ ה"ג שפי' בסיסור דרבנן שמין לו עיקר בדאורייתא סיגה מקודשת כיון הלה ונהגית ומסוס דהרמב"ם לה מפני כסף עד דסיכא הגהה מיני'. אך קשה לפי"ז הא דאמרו בפ"ק דפסחים דף ו' וגבעלי' בשית ומפני כדרך גידל אחר רב המקדם מפם שעות ולמעלה סיגה מקודשת ע"ם ומפי רפי' סיגה מקודשת כיון דהתם טעמא מסוס דלית לה הגהה אבל כסף מיפא בפ"ק ט"ז דרב ליח לי' הפי סברא דקידושי שפם בעי הגהה ע"ם ש"כ ניחא דע"כ טעמא דרב סיגו הלה מקודשת ומסוס דלהו ממון הוא ולהו ברשותו הוא ומה"ט נמי לה מפי לבעלו בשית ודו"ק: (נה) ואם באיסורי דאורייתא. כתב הריטב"ה ס"פ המים מקדש ס"ל ותע"ג דמולם שמין בו סכנה מותר בו שלה כדרך הגהתו מכל מקום מסור הוא למוכרו למולם זה וליטול ממנו דמים דמה כדרך הגהתן מותר למולם שים בו סכנה ופ"ה מסור לו למוכרו בדמים דש"כ נמלא הגהה באיסורי הגהה של תורה שלה ודאי מסור למוכרן וכיון דכן לא חשיב ממונא כלל ולפי' היא מולם ברשוי ליהנות בו סיגה מקודשת דלהו ממונא יהיב לה מש"כ סיגה לה הרי לח מקודשת לי בהותה הגהה שים לך שהתי ליך דבר שהתרפאי בו ויש בהותו הגהה שו"פ עב"ל. ובמשנה למלך פ"ה מהלות סהריך בזה והעלה דלשטות רם"י כה"ג מקודשת כל שהיא רחוי ליהנות בו ותע"ג דמסור למקדם מדכתב רם"י פ"ד דע"ז דף נ"ד מכרן וקידם בדמיהן מקודשת ז"ל דלא מיתפסא בחיסורי ותע"ג דחיסו לסו, לתהנויי בי, מיסו הלי הגה, מטיא לי' ע"י שרלה לבל חיסי להו מערלה קא מטיא לה כו', וע"כ יש לסוסיא מדברי רם"י הללו דכל היכא דלדידה שו"פ לף לגבי דידי, נמלא שלא נתן לה כלום ופ"ה מקודשת מהום דחיסי מותרת בחליפין וכ"כ הר"ן ספ"ב דקידושין דלרם"י היינו טעמא דמקודשת ותע"ג דמסור למקדם כיון דחיסי מותרת ליהנות בהם דומיא דחיסו לסו, לתהנויי בי, מיסו הלי הגה, מטיא לי' ע"י שרלה לבל בגזל לאחר יהום דתע"ג דיהום כדי לא קני וכל זמן שהוא בידו היגו קניי לו לפ"ה כיון שקנאתו הוא בתיותו מקודשת וש"נ הגהה הבאה לו מחמתו היא עכ"ל ע"ם עוד שהתפלא בדברי הריטב"ה וכתב עלה ז"ל לוך יתכן להריטב"ה ז"ל יאמר למזלינן בתר דידי, ותע"ג דלדידה שום לא ייעיל ושרי המקדם בגזל לאחר יהום מקודשת ותע"ג דיהום כדי לא קני ומשום הסיי שיגו רשות ביד שהשה שרי תע"ג דיהיו לא נתן לה כלום כיון שקנאתו היא מחמתו מקודשת כמו שהביא הר"ן ז"ל דאי' זו לסברת רם"י וי"ל דאי משך דגזל לא קניא כלל שהרי כתב הרב המגיד בפרקין עלה דהך היא דהמקדם בגזל ז"ל ושרי ים כאן יהום ושיגו רשות בשהות בידה וכיון דקנאתן היא לף היא קונה אותו ע"ל הרי לך הדבר מבואר שכפי דברי הם"מ יש חילוק בין האי דגזל לאחי דרם"י וריטב"ה דהך דרם"י וריטב"ה שסיבה אשר תאנע שתתקדש היא לפי שהדמים או האסורים הם האסורין בהגהה למקדם לף לאחר שבאו ליד שהשה עדיין לותה סיבה במקומה עומדת שהרי לעולם האסורים בהגהה אותם דברים למקדם אך בהאי דגזל שהסיבה אשר תאנע שתתקדש היא לפי שאינו אלו משום דיהום כדי לא קני וכיון שקנאתו היא בשיגו רשות לף היא קונה אותה כו', ודע דבפ"ק דקידושין דף ז' בעי רבא שתי בעותיך לבעי בעי בפרוטה מהו בתר שתן ומקבל מזלינן והא היכא ממונא הו דלמא בתר דידהו מזלינן ומתבאר הם בתי' דבתר שתן דקאמר אלו דוקא כו', ומהבריש אלו ים סאך לסברת רם"י כו', אך מהבי תו' רי"ד הם בסוגיא גרהה שחקויים גירסת הגמ' הם בתר שתן ומקבל וע"ש שהאריך. וכתב מ"ם בדברי הריטב"ה מגזל לאחר יהום ויסודו שכתב לייסב דברי הריטב"ה כבר כתבנו בזה בס"ק ד' ע"ם כי בתם שמשלה במשנה למלך היגו גרהה דתם מועיל אחר קידושין ותם דהוה סיי ועיקר כמ"ם בס"ק ד' ע"ם. עוד הם במשנה למלך ז"ל ורליתי לרבי"ז שהשיג בתי שזרק קידושין לללה ולא תי' הום פרוטה ולא הספיקו להגיע לידה עד שהחייקרו ועמדו על פרוטה מהו בתר שתן מזלינן ומיכא פרוטה הלכך לא קני הו דלמא בתר

מקבל מזלינן והא מיכא פרוטה והסיב הדבר ברור דבתר דידה מזלינן כי' ותע"ג דכשנתנו לה לא תי' הו"פ ולא מהסר תידי מכל מקום קני מדין עבד כנעני דתע"ג דלא הסר תידי קני נפשי' הגי גברא נמי תע"ג דלא הסר תידי קני לגמי לחתא כו' הוא מנאתי תהובה להרבב"ז והוא מהם מקודשת (נה) ואם באיסורי דאורייתא לגמרי כגון חמין. סגדון שלנו ז"ל שאלת ממני לודיעך דעתי על אשה מולם ולריכה סימנין לרפואה והביא דמוכן סימנין שאסורין בהגהה ואמר לה הרי את היא מקודשת אם לאו תסובב תע"ג דקי"ל דאיסורי הגהה שלא כדרך הגהתן מותרין לאולם כו' מכל מקום אסור למוכרן לאולם ולטול דמיס אשה כו' וכיון שכן לא תסיב ממונא לקדם בו את האשה ואפי' היא מולם ברשוי ליהנות בהם היא מולם אלו מידי יהיב לה ואין הפר, בזה בין איסי מולם אים בו סכנה לתע"ג שאוסרים לה ובין הגהה ממון מכל מקום היסו לאו מידי יהיב לה ואינה מקודשת כלל ותע"ג דקי"ל המקדם בפסולי עדות דרבנן מקודשת אן האורה לא דמי דהתם היכא עדית מעליא אן התירה ולא מיפקעי קידושי דאורייתא אבל הכא כיון דאחר רחמנא ליתיב לה מחונא ואתי דיהיב לה לא שי' ממונא דהא איסורא דרבנן רביע עלה לא מיקדשה כלל כדאתרינן בפסחי המקדם אשה שלו ותע"ג כי' הלכך בג"ד נמי אינה מקודש, כלל ואם אחר לה הרי את מקודשת לי בהותה הגהה כי' ואי בהותו הגהה שו"פ מקודשת עכ"ד ועיין היטב בתשובה זו עם תשובה אחרת שהעתקתי למעלה דלכאורה נרהה דסותר, זו לזו והדבר ברור אצלי תלמיד עכ"ל אשה לאולם. והנה דברי רבב"ז סנ' האה אשה כדברי הריטב"ה דאפי' היא מולם ברשוי ליהנות בו נמי אינה מקודשת ובאשה לאולם דריטב"ה דאזלינן בתר מותן ובשטת תי' רי"ד דאקיים הגירסא בתר מותן ומקבל מזלינן ומ"ב יפי' סיתר לא"ה רש"י בקדם בדאיסון מקודשת ותע"ג דאסור לאהלוף כיון דאותר לאשה ע"ה בזה"ל. ולפי ז"ה שם בא"ל לחלק בין גזל לאחר יהום אשה מולם דריטב"ה ואשה דאשיבה אשר תאנע באיסורי הגהה לעולם אסורין לאקדם ואינה דברי לעיל ש"כ אה"ט יוכל לייסב דברי הריטב"ה בלא יפי' סיתר לדברי רש"י דאשה דאשה דברי הריטב"ה דאשה לו הגהה ע"י ערל, וכלאי הכרם ולאחר אותר וא"ה כיון דאשבקי, לאחר גם לאחלוף לא"כ אינה דאשים כיון דכבר אותר האיסור ע"י לאחר כן גרהה. וע"כ אשה בקידם בדאיסון יפי' דומה לגזל ולאחר יהום כיון דאה"כ אינה דאשים לאחלוף. בלא דכבר כתבנו שאין כדאי בזה לחלק לאחר הקידושין אלו דאינו הוי. ולכן גרהה לבע"ד דבאהי דאקדם באיסורי הגהה אינה מקודשת ואפי' היא מולם ברשוי ליהנות ותע"ג דאזלינן בתר דידה וכא"ם סרבב"ז בתשובה אחי שזרק קידושין ולא תי' הו"פ ולא הספיקו להגיע לידה עד שהחייקרו ועמדו על פרוטה דאזלינן בתר דידה אבל אקום באיסורי הגהה אפילו לאשה אין בו דין ממון ותע"ג דאולם שים בו סכנה ורלוי ליהנות לה עדיף מאשה שני דלא"ה אפ"ה אינו ממון אבוד אינה מקודשת וסרי היא לוכנת ובהנות בשה אלא דאפ"ה אינו ממון שלה ואשלמן גבוה קא זכי וה"ג איסור סגהה שלו תירת ממון הוא ואה דאוכלת אשה היינו אסתורה שתה רהות אשה ואי בשה אבל אין לאולם בשה דין ממון דאורת ממון ליתי באיסור הגהה. ואינה בזה אאי אאקדם בדאיסון מקודשת אע"ג דאאיסורין אדאים לאאי כיון דאותר לאשה ואית לה דין ממון בדאיסון אזלינן בתר דידה ואה נכון ובדור ודו"ק. ועא"ם תוס' דף נ"ב ד"ה אאקדם באלקו ובתוספת יבוים שם. אאנם א"ם בריטב"ה ואבד"ז אאקדם באיסורי הגהה והיא רלוי ליהנות בשה ואאר לה הרי את מקודשת בהותה הגהה שאתי לך דבר שאתרפאי בו את הגהה שו"פ מקודשת. לבע"ד גרהה בא"ג אינו קידושי דבפ"ק דקידושין דף א' בעי לה הי' בלב רן אאי מי אאריון הרי הוא בבלב שלא ובאתה לקידושין ולא לאסלומין אי לאאת לאארה לי' מדאורייתא אאיבת לאאולי פי' על דעת להשתלא לאו לאבד אאונו בשנם כי' ע"ש ובכא כיון דאאיסורי הגהה הוא לא בעי לה בלא שלומי. אינו אפשר דגבי בלב רן לאחרי ואי לא בעי לה בלא בשאאת דאארה לי' בלב רן לאחרי ואוא אאר הרי את אקודשת ושתקה אבל היכ לאאר הרי את אקודשת ואיא אארה לי' תע"ג דאאיבת לאאולי אדאורייתא כל בשאלת קידושין ואם בדבר תי' רי"ד שם בסוגיא גרהה שאקויים גירסת הגמ' שם בתר שתן ומקבל וע"ש שהאריך. וכתב מ"ם בדברי הריטב"ה מגזל לאחר יהום ויסודו שכתב לייסב דברי הריטב"ה כבר כתבנו בזה בס"ק ד' ע"ם כי בתם שמשלה במשנה למלך היגו גרהה דתם מועיל אחר קידושין ותם דהוה סיי ועיקר כמ"ם בס"ק ד' ע"ם. עוד הם במשנה למלך ז"ל ורליתי לרבי"ז שהשיג בתי שזרק קידושין לללה ולא תי' הום פרוטה ולא הספיקו להגיע לידה עד שהחייקרו ועמדו על פרוטה מהו בתר שתן מזלינן ומיכא פרוטה הלכך לא קני הו דלמא בתר

דקי"ל סגלה כדרך סגלתן מותר יכול לקדם בסם אחם כו' תע"ג דסיא חיגם חולה ואינ' יכולה ליהנות בו ואפי' סגלה כדרך סגלתן מכל מקום יכולה למכור לחולה כו' ע"ש. כבר מבואר מדברי סריטב"ח דאיסור סגלה אפי' מדבריהם אסור למכור לחולה וזה פשוט: (נו) בהמין דאורייתא ובשעות דאורייתא. בפ' הלוה מקדם בף נ"ו בתוס' ד"ה המקדם בערלה

(נו) הגין דאורייתא בשעות דאורייתא אינה

ז"ל וא"ת ואמאי חיגם מקודשת הא תרי ליהנות אחם סגלה כדרך סגלתן כו' אי נמי י"ל דמיירי בפיר דאיכא דו"פ בלא כדרך סגלתן מכל מקום כיון דאחם סבורה שים לה ליהנות כדרך סגלתן ואינו כן לא שמכה דעתה ושרי מקח טעות עכ"ל. ובאו' פ' כל שעה בף כ"ט בתוס' דהא כל הנשרפין לפקן מותר ותירצו שאין בו שו"פ בפקן ע"ש וכאנו בח"מ וב"ש דהיכא דחיגם יודעת שאסור בסגלה אפי' ים בפיר שו"פ חיגם מקודשת כיון שסבורה שבום יותר ע"ש. ולענ"ד נרלה דח"ש תו' בקידושין כיון שאחם סבורה שים לה ליהנות כדרך סגלתן ואוי קידושי טעו' לאו משום יקרא וזלא סיא שבום יותר כדרך סגלתן דא"כ מאי תרי' מקדם באיסורי סגלה חיגם מקודשת בדלא ידעה אפי' באיסורי אכילה נמי חיגם מקודם, היכא דלא ידע, וסבור' שמותר באכילה דהאי שום יותר סיתר אכילה מאיסור אכילה אלא דסאם קידושין חיגם מקפדת על הסויי וכל דאית בם שו"פ מקודשת וכמו שאמרו בפקדם בשט"ח אם ים בגייר שו"פ מקודם, ובדיני קידושין לא מיירי בפקפד' על הסויי וסתם דאלתא דאחר המקדם באיסורי סגלה חיגם מקודשת ואפי' ע"י שליח מי בלילה ואע"פ בפקדם באיסורי אכילה אע"ג דלא ידעה כל שהוא שו"פ מקודשת אלא דבשלא כדרך סגלתו אוא דמקפדת דטעמא דשלא כדרך סגלתו מותר באיסורי סגלה הוא משום דלא מיקרי סגלה כל שהוא אלא שלא כדרך סגלתו ואפ"ט נמי באחם מקפדת אלא אפי' סגלתם מקדושין אלא שלא כדרך סגלתו ולפי"ז בפקדן אם שי' שו"פ אע"ג דלא ידעה כיון דאגלה שלא כדרך סגלתן תו חיגם מקפדת ואע"פ שכתבו שו"פ וקדו"ק. ונימא דזה לייבב מה שכותבו קושיא גס' שער המלך בשם שכתבו תוספות בקידושין דמיירי בדלא ידעה ואוי מקח טעות אפא דאי' בבכורות דף י"ח היכא דאחתי לאחא דרב נחמן אחא אחקדם בפטר חמור היכי מקודם, ניאמ' אחתי' דלא כר' יהדה ולא כ' שמעון אי ר"ש חיקדם בכולה אי ר' יהדה חיקדם באחא דביני ובינ' ואחני כו' לעולם ר' יהדה וכנון שאינו שום חגא שקל כו' ואי כדברי תו' אאי פריך חיקדם באחא דביני ובינ' אא סוי מקח טעות דסבדא ליהנות בחמור זה בלאי פדיון אבאי חיגם יודעת דפטר חמור הוא זה וע"ש שכתב עלא בשיא קושיא חזקה וע"ש. ולפי מ"ש דלאו משום יוקרא וזולא דמ"ב באיסורי אכילה נמי סוי מקח טעות דאפי' אאמע תרומה בחולין אם בו משום יוקרא וזולא לפי שאינה ראוי, אלא לכהנים ואכ"מ איסורי אכילה שאינו ראוי אלא לגברים אלא דכל שהוא שו"פ אינו מקפדת ושיקר קבילה אינ' אלא שאפי' נהנית כדרך הגלתו וכדרך סנסנין ואפ"ס סוי קידושי טעות ושפיר מקנא אי ר"י חיקדם באחא דביני ובינ' זה נרלה ברור ובאו' אם פרק האיש מקדש ד"ה המקדם בערלה ז"ל וא"ת אאמי לא אשיב כדך שאפי' פגול ומותר וטאמ' כיון דקנס אאים מקדש ד"ה ומותר וטאמ כו' תו' הקנו אאמי לא אשיב אאך בפסח ע"ש. ולפי מ"ש תי' דמיירי בדלא ידעה שהוא איאיסורי סגלה ניאח דלא אני אאך אאוא אאמר בפסח אפי' ניאמ' דאותר בפסח אאך בבל ירלה וא"כ איסורא לא ניאח לליקוי וכאמ"ש בפ"ג אי"ח סי' אאי"ח בנכרי אשביעי אאך ירלה ע"ש וכ"כ בקידושי אאא היכ כיון דקנס אאך בפסח עובר בבל ירלה וא"כ ואפי איסורא לא ניאח לה ליקוי כיון דלא ידעה שהוא אאך ואפ"ל ואפאני' לא אשיב אלא באאא שאקדאה באיסורי סגלה ואפ"ו לא ידעה שהוא איאיסורי סגלה ואקפדת שאפי' נהנית כדרך סגלתן. ואפ"ט ניאח נמי דלא אני פגול ומותר וטאמ כיון דקנס אקדם אעל ואחרינן בגדרים דף ל"ב באאור בכרי עליך לאעול אקבל איסור, לא ניאח לי' ליקוי ע"ש בר"ן שכתב דאע"ג דאיכא בשוגג סכא כיון דלא עשה כלום רק באאא שאקבל א"כ איסורא לא ניאח לי' ליקוי ובפגול ומותר וטאמ כיון דאית בהו אעילה א"כ איסורא לא ניאח לה ליקוי ואע"ג דכבר אעל האקדם באאא שנאנו לקידושין ליד האשה גבי קדושת סגוף כאו פגול ומותר יש אומר אאר אועל ודו"ק. ובריטב"א ס"פ היש אקדם ז"ל ואורי נרו תירץ דאפי' יש באפרן שו"פ כיון דסשתא לית בהו דין ממון אינה אקודשת דכי שריף לאו לבעריאו לאו דידי' ניאו וכל הקודם זכה באפרן עכ"ל. ואשאע מדברי סריטב"א דאיסור סגלה ליח לי' בעלים כלל ואש"ה כל הקודם זכה באפרן אפי' מדברי הרא"ש משאע דאיסור סגלה ליח לי' בעלים שכתב בפ"ג אש"ל אאן ואאה קנה אאן בפסח לוקח אבוש בל ירלה ע"ש ואזה נרלה דאיסורי סגלה ליח לי' בעלים ואע"ג דאאר' שלאם דברים אינו ברשותו ועשאן שכותב באאו בן ברשותו ואד אאטון אאן בפסח ע"ש הייאו היכא דכבר הי' שלו ולא בטלו קודם פסח עשאן שכותב באאו הוא ברשותו אבל זה שקנה אאן בפסח אי לאו דאיכא זכי' באיסורי סגלה ואית לי' בעלים א"כ אה קנה וכ"כ סריב"ש בסי' ת"ח דאאסי זכי' באיסורי סגלה ואביא ראי' אאר' אאא ב"א ע"ג דיסראל ואית לי' ביטול. והא דאאר' פ"ק דפסחי' ובטלי' בבית ואאני כדרב גידל אאר רב אאקדם בחאן אבם שעת ואאעלה אין אוסקין לקידושין ע"ש ואשאע דאאו ברשותו לבטלו ואבוש דאיסור סגלה ליח לי' בעלים כבר כתבנו בזה בקלא"ח סימן ת"ס ס"ק ג' דאיסורי סגלה יש לאן בעלי' ואית לי' זכי' בי' אלא כיון דאאר' סוא דרבי עלי' אאאר' איסורי סגלה דעשה ס"ל דבר שאינו ברשותו וכל דבר שאינו ברשותו אע"ג דים לו בעלי' סוא אינו יכול לאקדישו וכאו גזל ולא נתייאשו בעלים וכאו כן אינו יכול לאפקיר דבר שאינו ברשותו וכאמ"ש בקנא"ח סימן ריל"ח ע"ש וכן אשאע אלאון רש"י ב"ק דף ח"ס סם בסא דאני סור שנשקל אשגאר דינו אברו אינו אאור סקדישו אינו אוקדם באיסורי אכילה אע"ג דלא ידעה שהוא אאקדם וכאח"ב רש"י סם סקדישו אינו אוקדם דלאו ברשותי' דאברי' קאי לאקדושי. אאנם כיון דאיסורי סגלה אוקרי דבר שאינו ברשותו ואברו אינו אאור א"כ לא אאי להקנותו לאחם כל זאן שהוא בעין דדבר שאינו ברשותו סוא ואא"כ בשנעשה אפר לא זכתה בהאם וס"ל סל אאקדם. אלא דאלשון סריטב"א שכתב סקודם זכה באפרן אשאע אאי לי' בעלי' כלל וכן אשאע אאברי סרשב"א ס' תכ"ג דאיסורי סגלה ליח לי' בעלי' ע"ש. ובאו' בע"ז ר"פ השוכר ז"ל בדאיכן אקודשת אשאע אאא סא בנוף סערלה אסור לקדם ובטעאה אשום דליח בי' שו"פ וקשה בניפה אאי חיכ' שו"פ סגלה כדרך סגלתן אי בפיר כדאאן כל שנאסר בעין אסור לקדם ובטעאה אשום דליח בי' שו"פ וקשה בניפה אאי חיכ' שו"פ סגלה כדרך סגלתן אי בפיר כדאאן כל שנאסר בעין אסור נאוכרו כאו כן כשנאסר בעין אסור לקדם בו אשום דסוי כאו אוכרו אשום בו שאלה כ"כ בשאלתות ס"פ אאישות ז"ל ועיין בא"ם סום' ר"פ השוכר דף ס"ב ד"ה בדאיכן אקודשת שכל דבריהם אתאאתם ועד סופם נעלאו אאני ולא ידעתי כוונתם עכ"ל. והנלה לענ"ד בכוונת דברי סום' לפי א"ם סר"ן ר"פ השוכר בפירוש סירושלאי ס"פ סאיש אקדם אכרן וקידם בדאיכן אקודשת ר' חגי בשם ר' זעירא בשאין דאיכן לאחר ר' חגינא זאת אומרת שאקדשין בגזולה דשכותה סיא לפיכך אקודשת לפי שאין דאיס זה של ערלה וכלאי הכרם שאלו אי' כך אף דאיס סלו סיו אסורין לאוכר דאכל אקו' אויציאו אתהני באאכרן בדאיס ואס לי כן אה לי דאיכן לא אקודשת אא"ס אקודשת לפי שאין דאיס זה דאיכן של ערלה וכלאי הכרם דכיון שהן אסורין באאלה אינו שום ממון ואטעות הגלו אתנ' שם בידן ולפיכך אותרין דוקא בע"ז שוא שהיד בכותה שאטעה"י שאין לשם דאיס סיסי אלפין נאפסין באיסור לבל בשאר איסורי סגלה לא ולפיכך אקודשת טע"ל ועיין רפ"ק דאולין בר"ן כתב נאי דבריס אלו בקיצור ע"ש. ובאשנה לאלך פ"ס אאיסות כתב עלה הסר"ן לאפי' אכרן לגברי דרשאי הגברי ליהנות בשם אפ"ס אליפי איסורי סגלה ניאו סדאיס כיון שבאורה אארה ולא יאליפס ואסרה כל הגאות נאגה שדבר זה אין לו דאיס ואם לקח בעדו דאיס אינו אלא גזל אן אתנה בידו וכן אתבאר אדברי הר"ן רפ"ק דאולין שכתב שכיון שלא סי' לו רשות נאשליפן ואיסורי הגה' הן דאיסן ואליפין אינו אלא בגזל ביד אאוכר עכ"ל: וכיון דאתבאר דאליפי איסורי סגלה אינו דאיכן כלל ואפי' אכרן לעכו"ם אינו דאיכן כיון שבאורה אארה שלא יאכור ואלא יהנה בשם ח"כ ניאח דאש"ט אינם אקודשת באיסורי סגלה כיון דאליפין אינם אלא קדושת סגוף כאו פגול ומותר יש אומר אאר אועל ודו"ק. ובריטב"א ס"פ היש אקדם ז"ל ואורי נרו תירץ דאפי' יש באפרן שו"פ כיון דשבחא ליח בהו

חופסין המסב כמו שמין חופסין דמיהן. ולפי מ"ש הסמ"ע בסי' ק"ל דכסף דקונה היינו דוקא משויו המקח ואם נותן כסף לקנין לא מהני דבשהה עפרון נמי הכסף הוה ט"ס ועמ"ש בסי' כ"ט ס"ק ג' דגבי קידושי תשה נמי כסף קידושין הוא דמי שויו הקידושין ט"ס וכיון דחליפי לישורי הגלה חיוב דיד מוכר חלה כמו גזל מו מתנה והיינו ט"י מהיכא המוכר אבל המסב דקנינא ט"י כסף ואישורי הגלה חיוב תופס דמיו וכמו כן חיוב תופס לקידושי המסב וא"כ אע"ג דיכולה ליסות מאפרן מו שלה כדרך הגאתן לא עדיף מחליפין עם הגרי דרבאי ליסות בהם אפ"ה כיון שמין דשות למוכרן חיוב דמיהן וכל זמן שהות בעין אין לו רשות למוכרן ומ"ה אפי' ניחא לה מוכרן דמיהן ומ"ה אפי' עדיף כל מה דאתר רחמנא לא תעביד מהני אין זה עניו לכאן דכאן כיון שמין לו רשות למוכרן חיוב דמיהן וא"כ חיוב יכול לקנות בעד אישורי הגלה שהם כיון שמין זה דמיהן ואין השהם נקנה למוכר בעד אישורי הגלה אע"כ המזיק בשהה דלא יזכה בחורת מתנה או בחורת גזל אבל בחורת כסף חיוב נקנה כיון שחיוב דמיהן. אלא שלא אתאר לאע"ג דאין לו רשות למוכרן ומ"מ אם מכרן חיוב דמיהן אפשר דקידושי השה כיון דאתאי ליקנות ניתנו מ"מ רבאי לקדם ולכן דרבאי לקד' ס"ל דמיהן ותפסי קידושין או כיון דבקידושי השה לא שקיל מידי וכמ"ש בחידושי הרשב"א כב"ג פ"ק דקידושין דף ו' דאמרו שם דס"ל שערות ריבית וכאן שם בטעמא דלא סוי ריבית קלוקה דלא שקיל מידי שהשה אין גופי קנוי, לבעל ע"ש ומ"כ ניחא לאע"ג דאין לו רשות למוכרן דשקיל מידי אבל לקדם בו אח השה שקיל מידי רבאי לזה כאן תוס' דסוי כמו מכיר' חשוב, כו' דגמרי, קיחה קיחה מבד, עפרון וכיון שחיוב רבאי לקנוי בו חפץ ואם קנה שדה חיוב נקנ' בחור כסף לפי שאין דמיהן וכל שחיוב רחוי לקנין שדה חיוב רחוי לקידושי השה דגמרי קיח' קיח, מבד, עפרון ודוק: אלא שאחלת דברי חו' נרחין תחוסין בחה שהקשו על קידם דדמיהן מקודשת ומשמע הא בגוף הערלה כו' דהא בהדיא תנן המקדש בערלה כו' חיוב מקודשת ולחה זה הקשו מדיוקא: ולפשר דלחו מגופה דחתני' דהמקדש בערלה לא חיקשי דהא חותר ליסות שלא כדרך הגאתן דלפשר דחייבי בדלא ידעה וכחה"ג ס"פ ג' דקידושין וכוי קידושי טעות אלא דקידם דדמיהן מקודשת ע"כ חייבי בדידעה דאל"כ חצית לחיחר שהשה לא ניחא דלתעבד חיסורא על ידי כיון דהדחים חשה דבקידושי השה לא חיקשי נמי דלעולם לחחליף אלא דבקידושי השה אין ידי לחתעבד חיסורא על ידי וכעין זה כתב ב"ח בס"ק ג' ואע"ג דלדיעה קי"ל דלא כר' חאיר ובהקדם בשוגג מקודשת מכל מקום חיקשי משחיחו דחקדם בערלה דחוקי פ' השים חקדם דף כ"ז כר' חאיר ע"ש ולר' חאיר ס"ל דלא ניחא לה דלתעבד חיסורא על ידה וא"כ ע"כ קידם בדמיהן חייבי בדידעה וא"כ משמע דהא בגוף הערלה אפי' בדידעה חיוה מקודשת ומ"ש הקשו דחחאי הא מותר ליסות שלא כדרך הגאתו וכו': ולפי מ"ש בשילוח דברי חו' פ' השוכר ס"ל דחחאי מייר

דקידושין לו משום דלמ לסרו ליקח בעד סדמים לגלח פירות וכלים שהוא הגאה המיכרת אבל הגאת אשה אינו ניכר לו משום מלות פ"ו ט"ס. ורמיתי שכתב עלה סרב המגיה ז"ל מכאן מוכח דס"ל להרב המחבר דהא דאמרינן מלות לאו ליסנו, נתנו היינו דוקא בדיעבד אבל לכתחלה מיהא אסור וכן דעת מוסר"מ די בוטין בתשובה אבל הרב כנה"ג בי"ד סי' כ"ח חולק בזה ומי קסני לך עלי שם שגיאד הרב המחבר לעיל דאפשר דטעמ' דאינה מקודשת לפי שאסור ליהנות כו' דהא מלוה קא עביד ולאו ליהנות ניתנו ועיין תשובת הר"ן סי' כ"ד דקידושי אשה לד מלוה ים בשם מע"ב דאיני לא מפקדא אפ"ו כו' ותו קשה דבפ' המביא תניין דף כ' אחריון כתבו על איסורי הגאה כשר ואם כדברי הרב המחבר כי היכא דמקדש באיסורי הגאה אינה מקודשת לפי שאסור ליהנות ס"ב ס"ל לאיתר דאם כתב בגט על איסורי הגאל דאינה מגורשת שכן נהג, גם שתו' כתבו שם ד"ה בכתיבת קעקע ז"ל ואפי' שו הכא איסור דאורייתא אלא מקום שו גט כדאחרינן לעיל כתבו על איסורי הגאה כשר מע"ב דאסור לכתוב דאתכי באיסורי הגאה עכ"ל כו' גם שתו' ע"ז דף ס"ב ד"ה בדאיתן מבואר דטעמא דמקדש באיסורי הגאה אינה מקודשת אלו משום דאסור מן התורה ליהנות בשם עכ"ל. ואנה מ"ש בתשובת הר"ן דקידושי אשה הציב לד מלוה שם מבואר דוקא מד הבעל הוא מלוה אבל אשה לאשה כיון דלא מפקדא אפרי' ורבי' אפ"ה לד מלוה אינה באה בחקיים הבעל על ידה פ"ו לכן העלה שם הר"ן באשה בגדרא ע"ד רציש בלא לקבל קידושין דים לה היתר משום לד מלוה אבל להמקדש ודאי מלוה רבה היא. אלא דאפי' ניחא דקידושי אשה אינו אלא אסור להחלה לקדש באיסורי הגאה דכל דאתכי גופו בהדי מלוה אסור וכמ"ש הר"ן בגדרים דף ט"ו ז"ל וע"ת וכי תאמר הגאת תשמיש עלי אאאי מחסר הא מלוה לאו ליהנות נתנו הני מילי בחין קיום המלוה אבל הגאה מיקרי ומ"ש מחרינן בפ' המניח בבל מלוה היא בחין קיום המלוה אבל בגאה מיקרי ומ"ש מחרינן בפ' לחומו טובל בו בימות הגשמים אבל לא בימות החמה עכ"ל וכ"כ קידושי אשה הגאת גופו אלא בהדי מלוה ז"ל ואע"ג דאתכי בהדי מלוה אסור לכתחלה אבל מקום שנהגו להקל אין לנו לגזור שמא יעלה על הדעת לומר דאפילו בגאה דאורייתא שרי כיון דלאו ליהנות ניתנו אלא לקיום המלוה ואפילו הכי אסור לכתחלה כדאיתא בפ' לחומו טובל בו בימות הגשמים ע"ש. ומ"ש ז"ל הרב"ח בחידושיו לגדרים דף ט"ו ז"ל ומיהו אכתי קשיא לי אפי' לאיקנוותא דאקמיעא בשאר הגאת תשמיש עלי דהא מלוה הוא בחלה עונה ומלוה לאו ליהנות ניתנו כו' וי"ל דמלוה היינו אלא מאשה ואשה דהשתא נמי אין כאן מלוה שאינה מחוייבת עלי אאאי מחוייב לקיים זרע הוי דהא אפשר בלאשה מחרינן דשוב אינה מחוייבת עלי ודאי קשיא לי הא היכא מלוה פריה ורבי' דרמי עלי' וי"ל דהיינו מחויב לקיים זרע הוי דהא אפשר בלאשה מחרינן דשוב אינה מחוייבת עלי ובפשיטות נראה לי דבגאה מלוה לאו ליהנות ניתנו כו' וי"ל דמלוה היינו אלא מאשה ואשה דהשתא נמי אין כאן מלוה שא

דליכא הנאת גופו רק הנאת מצות ומצות ללו ליהנות ניתנו וכן בגודר מן המעיין כיון דאפסר במי מערה מ"מ אסור הנאת גופו בימות החמה ודו"ק. ולפי"ז בהמי דמתורי בחסך בחיסורי הנאה נראה דאסור אפי' לדעת הרשב"ם דמתיר הנאת גופו בהדי מצוה כיון דאפסר בשבך סיתר. ובפ' אלו הן הלוקין דף ט"ז ע"ז אלא מוסף בטלו ולא בטלו היכא מצטרפת לה כו' כגון שהדירה בריבית וכתבו תו' שם ד"ה כגון שהדירה ז"ל פי' קו' שמלה לה עון שאסורה לו והדירה. ולא נראה דמ"כ מיון מצוה לקיימה אלא נראה שהדירה בלא שום עון ושכיר אל עליו כגון דאמר קונס תשמישך עלי כדאי' בנדרים עכ"ל. ולפי מ"ש הרשב"ם דבקונס תשמישך הי' מותר הנאת גופו ומשום דלא' ליהנות ניתנו אלא משום דהיינו מצוה מחמתה ומשום דאסתעבד לה וגבי לוסם דכתיב ולו תהי' לאשה משמע דשוה מצוה דילי' ממש וכדפריך בפ' אלו נערות באשה שיוכה רחוי' לקיימה וליתי' עשה ולו תהי' לאשה ולדחי ל"ת ע"ש ומשמע דהוה מלוה עשה דילי' ולאו משום שעבודה. ואפשר דמשום שעבודת דידה ס"ל נמי מצוה דידי' לפרוע שעבודה אלא באומר קונס תשמישך עלי דפקע שעבודה מ"מ אין לריך לפרוע שעבודה אבל בפרק אלו נערות דעדיין שעבודה עליו מ"מ מחמתה יש לו מצוה ולו תהי' לאשה. אלא שבני מסתס בזה לומר מצות ולו תהי' לאשה יהי' מחמת שעבודה כיון דעדיין לא נפסה נראה דהיינו אלא משום מצוה דידי' ולו תהי' לאשה ול"ע. ובדבריו לריך להתבונן בא"ם בגון דאמר תשמישך עלי דלכאורה נראה לפי' באומר קונס תשמישי עלוך נמי חייל כיון דגדר חייל בדבר מצוה ולפי' נימא דולו תהי' לאשה הוה מחמ' שעבודה הא קונס מפקיע מידי שעבוד אלא דאלמוהו רבנן לשעבודה דבעל ולשעבודה דאשה אבל זה שעדיין לא נפסה לא שייך אלמוה רבנן לשעבודה דאשה לאפי' לשעבודה דבע"ח לא אלמוה רק לשעבודה דאשה ואולי דס"ל לאו' דלאו לשעבוד' דאשה אלא ס"ס לשעבודה דבע"ח וכמ"ש תו' פ' אעפ"י דף ס"ט ד"ה קונמת קאמרת ע"ש. אמנם כבר כתבנו דלבי מגמגם בזה לומר דולו תהי' לאשה היינו אלא לשעבודה דנראה דהוה משום מצוה דידי' וס"ע ועמ"ש בסי' ע"ב:

(סא) **בדמיהן** מקודשת ובסו"ת בסימן סי' ל"ו שם ז"ל ואפי' לפי מה שעלה על דעת מכ"ת שהמקח טעות והוי מחלו של ישראל שעבר עליו הפסח אפ"ס המעות שנתן הנכרי בעד היי"ם מותרין בהנאה משום שהמפן היו תופס דמיו תוך הפסח וק"ו לאחר הפסח ורמי' מפ' הגוזל קמא דאמרינן גזל חמץ ועבר עליו הפסח ובא לאחר ומכרו לאחר הפסח חייב לשלם שאם כי' בעין כי' מחזירו גזלן לבעלים עכשיו שהיו בעין מחזיר דמים לבעלים משמע דאחר היו תופס הוא דמיו דאם כי' תופסין לאחר חייבין לשלם מאחר שהוא תופס את דמיו ואם מוטיל לו להשלומין עכ"ל. ובסו"ת חות יאיר סי' מ"ח שם הובא תשובה מהגאון בעל עבודת הגרשוני הביא דברי מ"ב וכתב עליה ז"ל. אמנם אמה אני על רמי' שהביא מהא דאמר רבה גזל אחר שהרי לא אמר רבה שחייב לשלם אלא מלויבי' דר' אחון דאמר דבר הגורם לאחרון כאחרון דמי אבל לרבנן היינו אבל כלום ולר' אחון הדמי' שאשלם לגזלן לאו אשום חזיפי אחר הוא רק חליפי הדמים שגרם לו לשלם לגזלן הוא שאשלם לו עכ"ל. ולדעתי הקלושה דברי מ"ב נכונים לפי מה שאתאר בחידושי הרמב"ן בדיני הגרמי ע"ש שכתב דר' אחון ליה לי' דינא דגרמי דר' אחון פליג שם על ר' אחיר בתחילת הכרם כו' ואע"ג דר' אחון ס"ל דבר הגורם לאחרון כאחרון אפ"ה פוטר בהיזק גרמא דלא אחייב אלא בשור הנסקל ובשוקף אחר כיון דבר הגורם לאחרון כאחרון הוי כאיש אלא אחון אבל בהיזק הגשאה ע"י גרמא אודה ר' אחון דחייב אלא דשור הוי כאיש לחלוקת ר' אחון ורבנן ליה לי' דינא דגרמי ואינו חייב אלא לר' אחון דס"ל דבר הגורם לאחרון כאחרון הוי כאיש ע"ש וא"כ אמה אגרש לו לשלם לגזל לא אחייב כיון דר"ש ליה לי' דינא דגרמי ואינו חייב אלא אשום דגוף האחון הוי כאיש אלא אחות וא"כ ה"ל אליפי אחון אאחון ומוכח דאינו תופס דמיו ורחייב מ"ב ונכונה ודו"ק: (סב) **ולא** ידע הלוקח שהם איסורי הנאה ולקה המוכר דמיהם וקידש בדמיהם (סג) ספק מקודשת בד"א בשאר איסורי הנאה חוץ מאלילים שאם מכרה וקידש בדמיה אינה מקודשת:

כג (סד) בכור בוטן הזה אם קדשו בו בעלים הוי ספק מקודשת:

כט שצריך ליתן הכסף במתנה שלימה ודין המקדש במשכון או במנה ונמצא חסר או רע ובו י"ם:

א האומר לאשה הרי את מקודשת לי בדינר זה (א) ע"מ שתחזירהו לי אינה מקודשת ואם מכרם לישראל (סב) ולא ידע הלוקח שהם איסורי הנאה ולקה המוכר דמיהם וקידש בדמיהם (סג) ספק מקודשת בד"א בשאר איסורי הנאה חוץ מאלילים שאם מכרה וקידש בדמיה אינה מקודשת:

כג (סד) בכור בוטן הזה אם קדשו בו בעלים הוי ספק מקודשת:

כט שצריך ליתן הכסף במתנה שלימה ודין המקדש במשכון או במנה ונמצא חסר או רע ובו י"ם:

א האומר לאשה הרי את מקודשת לי בדינר זה (א) ע"מ שתחזירהו לי

(א) על מנת שתחזירהו לי פ"ק דקידושין דף ו' אמר רבה סילק מנה ע"מ שתחזירהו לי במכר לא קנה בקידושין חיישי' מקודשת כו' והא אמר רבה סילק אחרוג ע"מ שתחזירהו לי ושחזירו יצא לא החזירו לא יצא כו' אלא בטולהו קני לגבי מאשה לחייבי מקודשת משום דדמיא לחליפין. וכתב ב"ח לחייבי בפרק התגלי דאל"כ התגלי בטל ומעשה קיים ועיין ב"ש שכתב ז"ל דאחו' שם בסוגיא אם נותן אחרוג ע"מ שתחזירהו אם לא החזיר לא יצא אפי' לא בפרק התגלי ומשום דהוה מומנה דמוכח וכב' ב"ה הסיג על הב"ח ושקשה עליו אחי' ואין לומר דאחו' לא כתבו אלא אלא בתחרוג משום דבתחרוג מומנה דמוכח הוא דנתן לו על מנת להחזיר כי הוא נמי לריך התחרוג דהא לסברת אחו' אלא מיירי בכפל התגלי ואפ"ה התגלי קיים עכ"ל. ח"ל אחו' שם ד"ה לא יצא וא"ת ואחתי לא יצא הא לא הוי התגלי בפפל וי"ל דאיכא התגלי אלא בעי בפפל כגון הכא שהי' דעתו לברך על האחרוג שלו עכ"ל ונראה כוונת תו' דבעלמא בנותן אחרוג על מנת להחזיר כיון דרוצה ליתן אחרוג כל אלא בפפל התגלי אחרינן דנתן לו לגמרי כיון דלא בפפל התגלי אבל גבי אחרוג אחין דעתו ליתן רק כדי שיברך על האחרוג שלו וסגי להו בע"מ להחזיר אם ס"ד גילוי דעתו שאינו נותן אחרוג אלא בפפל התגלי ולפי"ז גם בחיוך בתומר סילק אחרוג ע"מ שתחזירהו בחכר וכתב הרשב"ם דאם ידע הלוקח שהוא אחרוג וכתב הב"ח ז"ל ע"ש אבל אם אמר שאינו אחרוג דקי"ל אחרוג כתומר פקדון כתומר בהם"ס ובתשן אפשט אלא אחרוג אחקדש אחותו אלא אחרוג אחותו אחרוג אבל אם נותן להחר אין אחרוג אחרוג וכאחם ס"ל לרשב"ם כאן דנתן אחרוג ע"ל. ולא קשה מידי דכתב כתב הריטב"א בחידושיו ז"ל ואמאע לן דאחתי' דהכא כשהכיר בהן הלוקח וגמר ונתן לשום אחרוג או על אנת שיוחי' לרב ע"ל ומשומר דאפי' לרב דאיכא לשום אחרוג אבל פקדון אמי איכא שאינו אחייב להחזיר ולשום הלוחה ואחו שיוכיח ואין דניהן להוחה ולהלוחה יכול לקדש בו אח האשה. ומ"ש הרשב"ם דאם ידע הלוקח הוי אחרוג אשום אלא נהיה לאחלוקת דרב ושמואל ועכ"פ נותן הדמים אחרוג גם לרב אלא שהוא על אנת שיוחי' דמים להרי' ומ"ש לקידושין ולאי אחני' אליבי' דכ"ע וכן משמע להדי' בשאר ס"ק דאחיעא גבי הכיר בה שאינו שלו ע"ש שכתב דהוי פקדון ואם נאנס הדמים ביד המוכר חייב לשלם ומשום דים לו לרשות להוציאם והלוחה הוה גבי' עכ"ל ע"ש וכיון דאותן הדמים דידי' הוא והלוחה היא ודאי אקודם' באותן הדמים ז"ל: (סג) **ספק** מקודשת ז"ל הב"ש עיין רש"י ור"ן שכתבו אפי' לא ידע י"ל דהוי כהלוחו' בידו כיון דדרך אקח וממכר בא לידו וכתב בב"ח דדברי טעם הם עכ"ל. ודבר זה כבר באחלוקת שוי' בחו' ר"פ המוכר פירות גבי אקח טעות אם הוא לותן הדמים ביד המוכר אם דין פקדון וא"כ אי ליתנהו לפני זוזי ביד המוכר אין לריך ליתן אעות אפי' ליחי זוזי אלא כדין אזיק ודיינו באיבוד אי דין בע"ח יש לו ולריך ליתן אעות היכא דאיחי לי' ע"ש והיינו נמי ספיקא דרש"ם ור"ן אם דיינו כהלוחה ולדינא כבר כתב הרמ"א להלכה בח"מ סי' רל"ב בפשיטות דכל היכא דהוי אקח טעות ס"ל בע"ח ע"ש וא"כ אם לא ידע הלוקח ס"ל אעות הלוחה: (סד) **בבור** בזמן הזה ואות מדברי הרש"ם דאספקא לי' בקדשים קיים אם הוי ממון בעלים או ממון גבוה ועמ"ש בקונה"ח סי' ת"ו ס"ק ל' בחוכ:

כט (א) על מנת שתחזירהו לי פ"ק דקידושין דף ו' אמר רבה סילק מנה ע"מ שתחזירהו לי במכר לא קנה בקידושין חיישי' מקודשת כו' והא אמר רבה סילק אחרוג ע"מ שתחזירהו לי ושחזירו יצא לא החזירו לא יצא כו' אלא בטולהו קני לגבי מאשה לחייבי מקודשת משום דדמיא לחליפין. וכתב ב"ח לחייבי בפרק התגלי דאל"כ התגלי בטל ומעשה קיים ועיין ב"ש שכתב ז"ל דאחו' שם בסוגיא אם נותן אחרוג ע"מ שתחזירהו אם לא החזיר לא יצא אפי' לא בפרק התגלי ומשום דהוה מומנה דמוכח וכב' ב"ה הסיג על הב"ח ושקשה עליו אחי' ואין לומר דאחו' לא כתבו אלא אלא בתחרוג משום דבתחרוג מומנה דמוכח הוא דנתן לו על מנת להחזיר כי הוא נמי לריך התחרוג דהא לסברת אחו' אלא מיירי בכפל התגלי ואפ"ה התגלי קיים עכ"ל. ח"ל אחו' שם ד"ה לא יצא וא"ת ואחתי לא יצא הא לא הוי התגלי בפפל וי"ל דאיכא התגלי אלא בעי בפפל כגון הכא שהי' דעתו לברך על האחרוג שלו עכ"ל ונראה כוונת תו' דבעלמא בנותן אחרוג על מנת להחזיר כיון דרוצה ליתן אחרוג כל אלא בפפל התגלי אחרינן דנתן לו לגמרי כיון דלא בפפל התגלי אבל גבי אחרוג אחין דעתו ליתן רק כדי שיברך על האחרוג שלו וסגי להו בע"מ להחזיר אם ס"ד גילוי דעתו שאינו נותן אחרוג אלא בפפל התגלי ולפי"ז גם בחיוך בתומר סילק אחרוג ע"מ שתחזירהו בחכר וכתב הרשב"ם דאם ידע הלוקח שהוא אחרוג וכתב הב"ח ז"ל ע"ש אבל אם אמר שאינו אחרוג דקי"ל אחרוג כתומר פקדון כתומר בהם"ס ובתשן אפשט אלא אחרוג אחותו אלא אחרוג אחותו אחרוג אבל אם נותן להחר אין אחרוג אחרוג וכאחם ס"ל לרשב"ם כאן דנתן אחרוג ע"ל. ולא קשה מידי דכתב כתב הריטב"א בחידושיו ז"ל ואמאע לן דאחתי' דהכא כשהכיר בהן הלוקח וגמר ונתן לשום אחרוג או על אנת שיוחי' לרב ע"ל ומשומר דאפי' לרב דאיכא לשום אחרוג אבל פקדון אמי איכא שאינו אחייב להחזיר ולשום הלוחה ואחו שיוכיח ואין דניהן להוחה ולהלוחה יכול לקדש בו אח האשה. ומ"ש הרשב"ם דאם ידע הלוקח הוי אחרוג אשום אלא נהיה לאחלוקת דרב ושמואל ועכ"פ נותן הדמים אחרוג גם לרב אלא שהוא על אנת שיוחי' דמים להרי' ומ"ש לקידושין ולאי אחני' אליבי' דכ"ע וכן משמע להדי' בשאר ס"ק דאחיעא גבי הכיר בה שאינו שלו ע"ש שכתב דהוי פקדון ואם נאנס הדמים ביד המוכר חייב לשלם ומשום דים לו לרשות להוציאם והלוחה הוה גבי' עכ"ל ע"ש וכיון דאותן הדמים דידי' הוא והלוחה היא ודאי אקודם' באותן הדמים ז"ל: (סג) **ספק** מקודשת ז"ל הב"ש עיין רש"י ור"ן שכתבו אפי' לא ידע י"ל דהוי כהלוחו' בידו כיון דדרך אקח וממכר בא לידו וכתב בב"ח דדברי טעם הם עכ"ל. ודבר זה כבר באחלוקת שוי' בחו' ר"פ המוכר פירות גבי אקח טעות אם הוא לותן הדמים ביד המוכר אם דין פקדון וא"כ אי ליתנהו לפני זוזי ביד המוכר אין לריך ליתן אעות אפי' ליחי זוזי אלא כדין אזיק ודיינו באיבוד אי דין בע"ח יש לו ולריך ליתן אעות היכא דאיחי לי' ע"ש והיינו נמי ספיקא דרש"ם ור"ן אם דיינו כהלוחה ולדינא כבר כתב הרמ"א להלכה בח"מ סי' רל"ב בפשיטות דכל היכא דהוי אקח טעות ס"ל בע"ח ע"ש וא"כ אם לא

דבמ"ד לית מאן דאמר ט"מ להחזיר בחכר. ועיין ב"ש שכתב דלדעת הרמ"ם דמפרש בתחלת דמיירי בתגלי כפול ובפיר כתב ב"ח כו' מיהו יש לומר לפי לדעת הרמ"ם לית לחלק בין כפל התגלי למעשה קיים סיימו הקידושין משום דהיה לא סמכה דעתה ומיה סבורה דמחוייבת להחזיר לו ודמי למעשה"ם לו לקידם בחוב של אחר דלמרינן דלא סמכה דעתה כן ס"ל וכו' ט"ס. ולישנא נקיט, לומר, דזה לא סמכ' דעת' דהתם בחוב של אחר דהיה הוא דיכול למחול מזה הוא דלא סמכה דעתה כסבורה שבק דידי ומחיל לאחריני אבל היכא דמדינא שלא ולומר לא סמכה דעתה דלמו דינא גמירי ובמקום שקנתה סבורה שלא קנתה ודלמי לית לחלק בין כרבי יוחנן דאמר קנה מ"מ דמוקי פלוגתא דר' מאיר וחכמים בקידשה בשט"א כגון דקידשה בשט"ח ולא לומר קני לך מיסו ועל שעבודי כו' מר אית לי' דרב- פפא וכו' אבל"ע מר אית לי' כרבי כו' ע"ם ונימא דלא סמכה דעתה ולמו דינא גמירי מי כרבי יוחנן ודלמי כל שקנתה מדינא לית לחלק לא סמכה דעתה וסבורה שלא קנתה וה"ה הכא כיון דלא כפל התגלי ומדינא שלא ודלמי סמכה דעתה וזה פשוט. מחוסר בעיקרא דסך מלתא כבר הטעיתי בזה דבר נכון בקלא"ת סי' רמ"ח ס"ק ט' והוא דהיכ' דהתנה בדיני התגלי בני גד וב"ר הבירה בידו שלא יקיים התגלי ויתבטל המעשה והיכא דלא התנה בדיני התגלי וכגון דלא כפלי מחייבין לוחו לקיים תגלי דכיון דהמעשה קיים ולא יתבטל לעולם גם הוא מחויב בתגלי כמו שהתנה עבור המעשה וכיון דמתנה ע"מ להחזיר היינו מתנה מלוטה ע"מ להחזיר לו דהיינו שיחזור ויקנה לוחו לו דמתנה וזה לפי לא כפל לתגלי כיון דהמעשה קיים וזה שיתן לחברו על מנת שיחזור ויתן לו לחברו זה לו לחברו לחר מכי מכך בחברו ממוחיב הוא בפסיק' שפסק לו בעדו וכמ"ש בשיטוקי יוסף פ' הזהב מי שהלך חפץ מחבירו והתנה ליתן לו כור חטים חדשים חייב ליתן לי כמה שפסק בשעת מכירה ע"מ להחזיר ודלמי מחויב להחזיר כמו שפסק בשעת מכירה ומ"ם לית לקבוע לחו' ברים המיוחדת דהילך מנה ע"מ שהחזירהו דהא לית לכל התגלי דלפי מ"ם לפי' לית לכפל התגלי מחויב להחזיר כמו שפסק הלמ לחר רבא לית להחזירו לית יליף זה הוא דקבוע לחו דהני דמחויב להחזיר מחמת תגלי שהתנה בשעת מכירה ס"ל גזל מכלן ולהבא אם היו מחזיר ולא למפרע ומחמת התגלי הוא דהוי גזל למפרע ומ"ם קבוע לחו לחו' דהא לית לכפל ושם רמי' לדבריהו אלא ביבמות דף ק"ט בת חמוסי דרב פפא ופלא לפני יבם שהיו הגון לם לחת לקמי' דאביי ס"ל חלוק לה ע"מ שהחן לך מלחים זיז לבחר דהכן ס"ל אביי זיל הב לי' וס"ל רב פפא ולימא לי' מסתם מני דך מי לית תניא הרי שהי בורח מביח המסורין וע"ם דמסיק הין תגלי בחלוקה וכתב שם הרשב"ם בחידושיו בחר דהלין לה ס"ל זיל הב לי' וז"ל ואיכא למידק היכי הוי מחויב לה אביי לחיחן לי' ורב פפא למאי הילטריך לחתויי רמי' מבורח מביח המסורין ושא הכא כיון דאחני לי' בלשון של מנת לית לה מחויב ולא מידי משום דכל האומר על מנת הין מחייבין אותו לקיים התגלי אלא שם רוצה לקיים יקיים ושם ירצה לא יקיים לפי שבשר נתפרשה בפיית שם יקיים התגלי יקיים המעשה ושם לא יתקיים התגלי לא יתקיים המעשה וכיון שכן ס"ל ליחא לי' לא בעינא בחלוקה ולא יהביגא ושרי החלוקה מחיל, קיימת והיא פטורה מליתן וי"ל כיון שמי לפשר לחלוקה להתבטל שרי זה בשבירות ולפיכך מי שנון לה מחייבין אות, ליתן לי' מדין שבירות והיינו דאמרו בירושלמי אחר רב מנת שם אחר של מנת אותנת אלא מכיון דלא שנון לה ומשום עליו הן החורה בחלוקה ורמי עלי' למיחלק שפי כעין תוסס היא ואיהו נמי לא פסיד מידי דשם לא חזי לה חיהם מידי ט"ל וכבר קדמו הרשב"ן בחידושיו בזה וכ"כ הרמ"ם שם ס"ם ומבואר לנו חזה דהיכא דאיהו כדיני תגלי כמו שהם בחלוקה משום שאינו ט"י שליח אבל מחויב הוא על כל פני לקיי' תגלו כמו שהתנו, וט"ם שהרשבו"ם בזה והוא ברור ודו"ק וט"ם ס"ק י"ד: (ב) **אינה** מקודשת קידושין דף ו' בכולהו קני לבר מאשה משום דדמיא לחליפין וכתבו תו' והרמ"ם דמדינא מקודשת דשא קי"ל מתנה ט"מ להחזיר שמי, מתנה אלא משום דדמיא לחליפין עקרוה רבנן לקידושין מיוחי ומשמע משום דכל המקדש אדעתא דרבנן מקדש. וכתב הר"ן ז"ל בכולהו קני לבר מאשה לפי שאין נקנית בחליפין כך היא הגירסא בה"ל רב אלפס אבל רבינו שמי גאון ז"ל בס' המקח גרי' גזירה שמא יאמרו מאשה נקנ' בחליפין ומכי פי' דמתנ' ט"מ להחזיר אלא חליפין מאחם הוא אלא דלפי שאין מאשה נקנית בחליפין גזרו בה רבנן משום דאיכא חליפין דדמי למתנה ט"מ להחזיר דהיינו חליפי סודר דסדר כו' אבל מדברי הרמב"ם פ"ה מאישות שהוא מפרש דכל מתנה כה"ג לגבי אשה אינה מקודשת (ב) אינה מקודשת: הגה ואפילו מתנה ט"מ להחזיר לא מקניא נפשה שהרי אינה מחזרת לו לא קנתה כלל ואם מחזרת אותו הרי אינה מיוחית בה ואפי' מיהנת בה"פ קודם שהחזירה היינו לאו בהאי טעמא קאמר לה ומשום דמחתני' משמע דאין האשה נקנית בחליפין כמ"ם למעלה מ"ש תוכן מותנה על מנת להחזיר דלא תני בחליפין דתניא עכ"ל. ומכל לפי' שטת הרמב"ם דאפי' מתנה ט"מ להחזיר בדין חליפין ה"כ ס"ל דבחליפי סודר דאין האשה מקודשת מן התורה ומי היו אלא בתורת חליפי סודר והוא שאשה הדרה למרי' דקי"ל בסודר לו תפיס מפקי' כדאי' ס"פ השותפין אבל לי ניחא טעמא דאפילו מדשם דאפי' נותן לה הסודר לעתרי ומיהנת בה היא מקודשת ומשום דאמר לה בתורת חליפין ומשום שפרון לה יליפין אלא תורת כסף ולא תורת חליפין וכמ"ש תוס' והרמ"ם ה"כ היכי מדמה לה מתנה ט"מ להחזיר לדין חליפין כיון דבחליפין אפילו מיהנת היא מקודשת. אלא נראה דס"ל לרמב"ם דבחי חליפין אלא מקודשת אינו אלא בתורת חליפין שאם שהוא קנין סודר דהדרה למרי' ומשום דהיא מיהנת אלא מדרבנן גזרו אפי' בחליפין שאפי' חטו חליפי סודר שאינם מיצ' וגזרו טפי בחליפין משום דשאם חליפין והוא קנין סודר עומד להחזיר וכיון זה כתב תו' רי"ד בקידושין דף ו' אמת יאמרו אשה נקנית בחליפין ז"ל כי' ודלמא אחי נמיעבד בפחות מש"פ דאי בש"פ אפי' בתורת חליפין נמי היא' מקודשת כיון דמתנה ט"מ להחזיר שאם מתנה כל מאשה על פחות מש"פ ופחות מש"פ הוא דמיעט הכתוב אבל בש"פ היינו קיאם מאם ואפי' ט"מ להחזיר אלא שהכתוב מיעט אבל בש"פ אפי' מהחזיר משום דשאם חליפין נמי היא' סודר עומד להחזיר וכיון זה כתב תו' רי"ד בקידושין דף ו' אמת יאמרו אשה נקנית בחליפין ז"ל כי' ודלמא אחי נמיעבד בפחות מש"פ דאי בש"פ אפי' בתורת חליפין נמי היא' מקודשת כיון דמתנה ט"מ להחזיר שאם מתנה כל מאשה על פחות מש"פ ופחות מש"פ הוא דמיעט הכתוב אבל בש"פ היינו קיאם מאם ואפי' ט"מ להחזיר אלא שהכתוב מיעט אבל בש"פ אפי' מהחזיר משום גזירת חליפי סודר דהוא שתמו להחזיר דבזה מדינא אינה מקודשת משום דלא מיהנית ונזרו בחליפין אפי' נותן לה לגמרי וכמ"ש. ובשטת תו' רי"ד רפ"ק דקידושין ז"ל לשטתי חליפין קנויא לי טובא ואם נתן לאשה סודר לאשה שים בו ש"פ אעפ"י שנתנו לה בתורת חליפין אאחי אינה מקודשת ורבי ם כאן ש"פ וכיון דנקיטא ג' ג' על ג' והיא רשאית לעוסקו אאחי אינ' מקודשת כו' וגראה לי לומר שאם בזה הסודר לבד נתרצי' לו לקדשה אעפ"י שהזכיר לה שם חליפין מקודשת היא והבמ"ע כגון שהתנה עמה לקדשה במתנה ולא מי' נותנ' לה עכשיו אלא שהפיסה את הסודר שתתקדש בו ולא תוכל לחזור בה והוא יתחייב ליתן לה המתנה לאחר זמן בכי ס"ג ודאי אינה מקודשת כיון שאינה נתרצית לקדש אלא במתנה ומתנה אין כאן ואעפ"י שבשדה קונה הסודר שאם חכר לו השדה במתנה ולא נתן לו השדה אינה יכולה לחזור בשכרו ונתן לו הסודר שלא יוכל להזיר בי קנה השדה והוא חייב ליתן לו את המתנה לאחר זמן ואלו הן חליפין שקונין בכל מקום ומקיימין את המכירה כדאיתיב על הגלוסה ואחרינן בפ' הזהב גחולה זו מכירה אעפ"י שאין כאן לא כסף ולא שטר ולא הזקה בסודר קנאו משא"כ בשאר ושטחת דאלחת כדאמרים דכיון דהליפין אינהו בפחות מש"פ לא מקניא ופשה להתקדש לו אלא תיכל להזור בפחות מש"פ וכיון דבפחות מש"פ ליתנהו בש"פ ומי ניתנהי שאין גזירה שוה למשה עד שיתן לה את המתנה עכ"ל ובדף ו' אם אחר שכתב טטחת משום גזירת פחות מש"פ ט"ם כתב עלה ז"ל כך עלה בדעתי בהסדור' קטת ובמסורת בתר' חזרתי והתבוננתי שכל חיסור החליפין אינו אלא כמ"ם לעיל שהתנה ליתן לה מנה ומקנה הסודר שלא יוכלו לחזור בשם כדרך שעושין בחכירת שדה כו' ע"ש. ודברי תו' רי"ד אין להם ביאור כלל וכבר עמד בזה מוהרי"ט בחידושיו ז"ל ועם כל מה שהרחיב לנו ביאור עדיין לא נתבאר מה טין זה לזה מה מרי' נתלית להתקדש לו בזה הסודר שאעפ"י שאשה אינה לה אם חליפין מקודשת כדי שיוו ואם לא נתלית אלא שיתן לה מנה והתפיסה את הסודר שתתקדש על ידה שלא תוכל לחזור בה ה"ל כהתקדשי לי בשמי ונתן לה דיכר דהמרינן לקמן המקודשת ויפלים דכל האומר ט"מ כלאומר מעכשיו דמי ואינה יכולה לחזור בה ומשלא שעיקר הקידושין בדיכר שנתן לה ס"ל חתקדש בסודר ואי לא מסני בתורת חליפין מסני בתורת דמי כי היכא דמסני כשתרלית לקדש בסודר לבדו וכ"ת הכא דעתה

מחנה וה"ל מלוה גבי ע"כ מטעם מלוה ליתנה מקודשת ולמו מסוס גרעון דמליפין כו' אע"כ בדפרים שתתקדם לו בסודר מליפין ומחנה יהי' עליו מלוה והוא יתן ובזה ודאי מקודשת כו' וכדומה שטעמו שם סרב ז"ל דקנין מליפין מהני לקיים המכר שמוכר לא יוכל לחזור בו כל זמן שלא קיבל הדמים והקונה לא יוכל להפטר מחיוב הדמים דהכי משמע לי' מקרא דעל פגומלה ועל התמורה ותחריק גמולה זו מכר תמורה זו מליפין ואם כדי לקיים המקח בידו שלא יוכל מוכר לחזור בו הא ילפינן מתמורה שנתן תמורתן כיצד מליפ סור בפרס מסזכה זה נתחייב זה בליפין מאי קמ"ל בזוכר שנתחייב זה בדמים ומש"כ בחחס דכי אחר לה שתקדמי לי ע"מ שתתן לך מאחים זו רצה נותן ומקיים הקידושין לא רצה מבטל הקידושין שכל תנאו היו חיוב שלא לבטל המעשה וזה רוצ' לקדשה בתורת קנין מליפין שיתחייב הוא בדמים ולא יוכל לחזור בו ומחיוב הדמים וכיון דזה אי אפשר שיתחייב שלא מתורת מליפין לתתעקר להו מתורת קידושי כסף ונקנו בתורת מליפין אבל היכא דיסיב לה סודר דמליפין דידה ומהני לה מדין כסף היה מתקדשת בחליפי הסודר ואם שהזכיר שמן מליפין היו מזיק דוקאי דמי מליפתה ותמורתה הם ומש"כ כרוצ' לקיים הדבר שלא יוכל לחזור בו אם אחד מהם כדין המקח ויהי' חייב שלין דבר מוסג בקידושי כסף אפי' בעל מנת לגבותי מלתא דמהום לתת דקנין מליפין אתי ולא מהום לתת דכסף כך גרסין דבריו ומעפ"כ אי אפשר בהם דמה שבמכר מתחייב לתת הדמים ואינו יכול לחזור בו לא הקנין סודר גורם דאפי' קנאו לקרקע בכסף ומטר וחזקה וקנאו את הדמים, תחלה מהקנה הקרקע נתחייב בדמים דהא קי"ל האומר תן דבר זה לפלוני ואתחייב אי כך בדמיו חייב מדין ערב לטעמו לא כ"ם וכן ל"ל שאם אחר לאשה תתקדשי לי ואתחייב לך כך וכך משנתקדשה לו נתחייב בגדר שגדר ואינו יכול לחזור ואין הן הדברים הנקנים בחחירה והא דאחרינן והוא יתן סיינו אבו' דאחר על מנת ומעמ הוא סבור להיכא דפירבו דמים וא"ל מוכר לוקח לך חזק וקני ומסזיק לא מהני אלא שלא יוכל למוכר לחזור בו אבל לוקח יכול לחזור בו ואלו בקנין סודר כיון שקנה ממנו בחליפין עשאן לדמים חליפין ומסזכה זה נתחייב זה בחליפין וגלמד הדבר מדכתיב על הגמולה גמולה דומיא דתמורה שנתקיים המקח משני הגדדין והדבר זה לריך בדיקה עכ"ל. ומהם עם כל הפלפול הצעוס לא העלם דבר ברור בזה: וגדאה בבילור שטת רי"ד והוא לפי מ"ם בסמ"ע סי' ק"ל סק"ח דהא דשדה נקנ' בשו"פ סיינו כשנתן בעד שיי המקח ונתן בעד תחלת הפרעון ושאר זוקף בחלוה או היכא שכל שיי המקח אינו אלא פרוטה אבל אם אינו נותן בעד שיי המקח אלא שנותן לקנין לא משני שדה עפרון סי' בעד שיי המקח ע"ם. ובע"ז בסיג משא דאשה נקנית בשו"פ ואינו אלא לקנין דשיי המקח לא שייך באשה ע"ם. ולע"ד אינו אשה גם באשה שייך שיי וכמבואר מדברי הרמ"ם שפ"ק דמניעה ושם כתב להוכיח דחוחל שטר אינו לריך למש כל שיי שטר אלא דחיס שנתן משא דאחרי פ' האיש מקדם דף מ"ח במקדש בשטר"ח דאחריס לאשה לא שאכה דעתה ושאר, שביק דידי ואחיל לאחריני ואש יעטרך לשלם מע"כ שאינו משלם אלא דחיס שנתן וקידושי אשה אינו אלא פרוטה וע"ם ואבואר דקידושי אשה נמי שיי הוא ואם"ם קידושי כסף נמי בתורת שיי הוא ואם מקדשה בפרוטה הוי כל דמי שיי הקידושין ואם מקדשה בשנה ונתן לה דינר או פרוטה נמי לריך שיסיי הדינר או הפרוטה בתורת תחילת פרעון שיי הקידושין ונותן לה אע"כ שנה שכר דינר או אסר פרוטה וכאו בשדה וכבל בתורת תחלת פרעון ובתורת שיי ולא לשום קנין. ולפי"ז יתבאר דברי תו' רי"ד דהיכא דמקדשה בחליפין ס"ל חליפין משום לאת דכסף שבו ונקנית בתורת שיי אבל חליפין שהוא לקנין שמוכר לו שדה בשנה ואינו נותן שנה רק שנותן הסודר לקנין דבזה אין הסודר בתורת שיי דהא המכר כי' בעד שנה ואינו מוכה אן שנה שאם הסודר ואין הסודר שלא לקנין ואי"כ אין בו משום לאת דכסף דהא כסף אינו קונה שלא כשנותנו לפרעון או לתחלת פרעון וכאו שאחרו גבי התקדשי לי בשנה ונתן לה דינר דמקודשת ויפלים כדאי פ"ק דקידושין דף ק' דהוי דינר לתחלת פרעון אבל בסודר שנותן לקנין ושנה שקנאו מתחייב ליתן ואינו מוכה הסודר ג"כ אינו שלא לקנין

כדמוכח מדברי הרמב"ם (ג) ע"ש להחזיר לה לאחר ל' יום כדי לקדם בה תוך ל' ונתן לה תוך ל' לקידושין הוי מקודשת (תשוב' הרמ"ם כלל ל"ה) י"ל

ים בו נמי משום לאת דכסף כיון דאינו נותן רק בסודר בעד שיעי הקידושין ס"ל כסף ובשיעי הקידושין וכן אם מקדשה בשנה ונתן לה סודר ש"פ לתחלת פרעון מכלים שאר, אסר ש"פ אז מהני ג"כ משום לאת דכסף אבל אם מקדשה בשנה ונותן לה סודר ושיתחייב שנה בשלימות תו אינו שלא מליפין ולא מהני בתורת כסף כיון דאינו שלא לתחלת פרעון ס"ל לקנין וכסף לא מהני לקנין משום תורת מליפין ובכלי ותורת מליפין לא מהני שלא בשדה ולא בקידושי אשה כיון דבפחות מש"פ ליתי' ס"ם בש"פ ותור' כסף לא מהני לקנין וזה נכון סיטב בביאור תו' רי"ד ודוק סיטב: ובעיקר דברי הסמ"ע שכתב דכסף דקונה בקרקע סיינו דוקא מדמי השדה ולא לקנין. השיגו הב"ח וט"ז והסגת סט"ז כבר נתייאב לעיל. והסגת הב"ח דאינו כסף שיעי שלא כסף קנין וכדכתיב שדות בכסף יקני ע"ם שימן ק"ל. ולעע"ד נראין דברי הסמ"ע דכסף סיינו מדמי שיעי המקח דרמ"י בפ' הלוקח דף י"ג בשלא דאמר ר' יוחנן דבר תורה מעות קונות דילף מדכתיב ונתן הכסף וקס לי וילף הדיוט מהקדש והתם במעשר שני כסף חילול הוא משיעי המעשר וכן לפי מ"ם בשטה מקובלת פ' הזהב טעמא דר' יוחנן משום דריב קנינים בכסף כדכתיב תוכל בכסף תצבילני ע"ם והוא כסף שיעי ס"כ ס"ם כסף דקרקע דהוא כסף שיעי וכן בעבד עברי דנקנה בכסף בקידושין דף ט"ו וילף שם מחמה שעברי דנקנית בכסף מדכתיב ומפדה מלמד שמגרעת פדיונה ופי' ר"ת ובשם שקונה עלמה בכסף כך נקנית בכסף ע"ם וע"ם ריטב"א בחידושי דף ט"ו. וכיון דכסף שקו' עלמה ודאי כסף שיעי הוא גרעון כסף לפי השנים ס"כ כסף שנקנה נמי כסף שיעי וכן לפי מה שפי' רש"י בדילפין מוספדה כיון דקונה עלמה בגרעון כסף ס"כ נקנית סיתה בכסף ע"ם וכיון דגרעון כסף שיעי הוא נקנית נמי כסף שיעי. וכן נראה פ' השולח דף ל"ט גבי נתייאבתי מפ' עבדי כו' או בכסף או בשטר ואלו פקע לי כספי ט"ם. ולפי דעת הב"ח וט"ז דאשה נקנית אינו מכסף שיעי אלא מכסף קנין ס"כ בנתייאבתי מפ' עבדי נמי דפקע לי כספי ליקני בכסף כמו באשה ומשמע מזה דכסף לא מהני אלא כסף שיעי ומשום דבאשה נמי שייך כסף שיעי וכמ"ש מדברי הרמ"ם ולכן נראה עיקר כדברי הסמ"ע דכסף שקונה ט"ם קידושין דף ה' ט"ב ואקים נמי שיטה להוי, מה הוי אלא בכסף אחר אבל אבא כו' סיגוי יעב אשה קטיגור מי הכי שטר נמי כו' קטיגו' יעב' סיגו' ומאי מילי דהאי שטר, לאוד כו' והאי כספא לאוד כו' ומאי טעבא מיבא אד הוא ופי' רש"י האי כסף, לאוד באשה ניתנו מפרש על מה הוא נותנו ולכאורה יקוקק דאאי ס"ד דאקשה ה"ג האי כספא לאוד כיון דיהבי נמי ומי דגבי שטרא אשה עשה קנין אינו קנין גיטין קידושין אם לאו כיסה ומשם ספר כריתות אם נאן גירושין ול"ל עשה קנין אי ומי אבל בכסף עשה קנין אדה הוא אלא בקידושין אומר בלאן סיגוי ובגט אומר לאן קטיגוי דבסיגוי נמי אומר לאן אחר ובקטיגוי אימר לאן אחר וכיון דהוא אד ודאי אין סיגוי נעשה קטיגוי. אלא דלפי מ"ם בקידושין כסף אשה כיסו כסף שיעי הקידושין ושיעי קידושין בסתם אשה אקנית ואשה בפרוטה או כאקפדת ורוצית יותר ונותן פרוטה לאחלת פרעון הקידושין אבל בגירושין הכסף הוא בע"כ לא שייך שיעי וע"כ לפי אם ס"ד דאין הקם לאחלה ואחרינן ויאלה ואיתא אם הוי, בכסף אף יאלה בכסף ויפי' פיאלה בכסף קנין כיון דלא שייך בגירושין כסף אשה אלא אה אקנית בכסף ואפי' לאחר לאחלת פרעון אבל בסודר ש"ל לקנין ואפילו בשנה לקנין דבזה אין הסודר בתורת שיי אשה דהא כסף כיסו קונה אלא כשנותנו לפרעון או לאחלת פרעון כאו שאחרו גבי התקדשי לי בשנה ונתן לה דינר דמקודשת ויפלים כדאי פ"ק דקידושין דף ק' דהוי דינר לאחלת פרעון אבל בסודר שנותן לקנין ואפילו שקנאו מתחייב ליתן ואינו מוכה הסודר ש"ל לקנין

כתב כאן כך מלתא כו' ותו קשיא על מרי דהמי פיסקא למה הוצרך לומר שמחתנה שלא היתה עד שלשים הא אפי' אם נתנה לו סתם על מנת להחזיר יכול לקדש בו כל השנים שבעולם כמ"ש הרמ"ם הביאו הטור"י סי' כ"ח ובשלחן ערוך סי' כ"ח הוא דברי מוהר"ר אבינדור כ"ץ בתשובת הרמ"ם שם ומיהו לית ס"ל דהמי פיסקא מתנה ע"מ להחזיר יכול לקדש ולהרמ"ם אין כ"ג כאן דאפי' בלא אמירה עד שלשים אני לקדש ואלו נחית רמ"ח להקדוק זה לא סי' מעתיק המי פיסקא בתוכן זה שאומר עד שלשים לאפי אם שנפסק לטיל כהרמ"ם אין לורך כאן לזה עכ"ל ועיין ב"ם שמשך ג"כ אמרי דברי הט"ז. ולעד"ד דברי הרמ"ח נכונים וכמ"ם הרמ"ם להדיא בתשובה ע"מ להחזיר עד שלשים ומ"ם הט"ז דמרי דהמי פיסקא הוא תשובת מוהר"ר אבינדור כ"ץ ולית לי' המי דיעה דהמקבל מתנה מחבירו על מנת להחזיר יכול לקדש. הנה לפנינו תשובת מוהר"ר אבינדור שם ס"ה ז"ל ובענין מתנה ע"מ להחזיר קבלתי ממורי מהפרת דהוקא קידושין דמטעה ליד החשב ע"מ להחזיר לא הוי קידושין דאמי לחליפין אבל אם החקדש השחיל טובעת ע"מ להחזיר והלך וקידש בו אחש אחס מקודשת דכל האומר ע"מ כאומר מעכשיו דמי והוי מתנה וכי יהיב חיכו ללו ע"מ להחזיר יהיב לה ולא דמי לחליפין אע"ג דלריכה להחזיר כדי לקיים תנאו יחזיר ויקנה ממנה ויחזור ויקיים תנאו ועוד הי' אומר מורי ז"ל דאם נותנת האשה מפץ לחים ע"מ להחזיר עד שלשים יום וקדשה בחפץ זה תוך שלשים הרי זה מקודשת ומוחזר ואפי' לא אמרה ע"מ שתחזירהו מיד דמזי לי' הוא ועל דרך זה מלאנו שהאשה מתקדשת לפטמים בפרה דיהה עכ"ל ומבואר דמוכח"ר אבינדור ס"ל כך דיעה דמתנה ע"מ להחזיר כיון דעיקר הקידושין הי' בכלי ועתיד להחזר. ולפי"ז לדעת רב אחי גאון ותו' והרמ"ם בהגהת קשוט כה"ג נמי אינה מקודשת דאם נותן לה בכלי לקיטוט עתיד להחזר הכלי ואם מקדשה בקיטוט בלא כלי ה"ל כבחוק לפני כיון דלא קנה הקשוט עד אחר שתתקשט ה"ל מניה כחו שחוק לפני ודו"ק. וכן דברי רי"ו נראה שכתב לאידי דהרמב"ם ז"ל רי"ו נתיב כ"ב מפרשים דאי נתן לה מתנה לזמן יהושב ואחר לה סרי אח מקודשת בשאי הגאה שאח נהנית בתוכו זמן הסוי מקודשת ולא דמי לחליפין דשאי הגאה לא שדרה בים מפרשים דאינה מקודשת ולאחזן נראה עיקר פי' התוס' ע"מ להחזיר בקידושין לא יושיל ולא נהנית אום דבר ע"ל ומבואר דאאי דאשים מסכים לראשון הוי אלא אום דאפרם התוס' ע"מ להחזיר דלא אמרי בקידושין הייו אום גזירה דחליפין אבל אפי' הכי הוא כפי' הרמב"ם ויהיו אום גזירה דחליפין אבל אפי' שאח אר' ורמ"ם דאיי גזיר' ולא אום דאינה נהנית ע"כ אפי' נהנית נמי כיון דלריך לקדשה בנוף הכלי לקטוט וכמ"ש והכלי עתיד לחזור לאת בי' אום גזירה דחליפין. ומ"ש הב"ש רמי' אסי' כ"א בשלוה לזמן כו' בס' כ"א ס"ק י"א כתב רמיה זו ע"ש יאחם בשלוה כיון דשלוחה ניתנה ומחזיר דמים אחרים אין זה דומה לאתנה ע"מ להחזיר דגוף החפץ אחזיר היכא דאיכא בעיא וכמ"ש בס"ק נ' בשם אח"ד זה דומה לחליפין ואית בים אום גזירה דחליפין אבל בשלוחה אפי' ליאחשו אוזי בעיא אין לריך להחזיר לותן דמים דוקא ושני לה בדמים אחרים ומ"ש אינו דומה לחליפין. ובתשובה הרמ"ם כלל ל"ה שם תשובת מוהר"ר אבינדור כ"ץ ז"ל ומלי דתוספתא דתני החקדש בפקדון מקודשת מיירי בפקדון שהרשהו בעלו לשחש בו וקדשה בהגהת ביאות או במטות מותרין החופקדין אצלו דמשעה שהפקידו כמי שהלוהו דמי החקדש בטבעת ובפלה שהלה בהגהת ביאות עדיף מחקדש בתרומות ומעשרות דאיכא לא"ד טובת הגאה לאיש מאון עכ"ל. והוא תשובת מוהר"ר אבינדור ע"ש אפשר דכתבו חליבי דרמב"ם אבל לשטת אי והרמ"ם נראה דלא אמרי בהגהת ביאות או אשים דכשהלוהו בעלו לשחש בו או במטות מותרין וכשחשחש בו אין לריך להחזיר אותן מטות אלא דאיש אחרים וס"ל כאו הלוהא וכמ"ש והאי דחקדש בטבעת שהלה ובפרה שהלה כיון דהחקדש נאן כל זכותו לאשה ואינו עתיד להזור לחקדש אלא לבעליו הרשהויש בזה ודאי אחי כיון דאינו עתיד להזור לחקדש והחקדש נאן כל זכותו לית בי' אשים דחליפין וכמ"ש בסי' כ"א ס"ק ל"א בהאי דחשובת הרמ"ם כלל ל"ה דחקודשת בשאל חפץ ע"י ד' חופיש שחוכרים שם ע"ש אבל בכלי שעתיד להזור לחקדש לא אשי בהגהת קשוט וכמ"ש והו"ק. והייו נאי טעמא דבעל הטיטור גבי שאל חפץ דאינו יכול לקדש בו לת האשה, אפי' יש בו הגהת

אשה ניקנית בחליפין והכא פי' דאחנה ע"מ להחזיר אלו אליפין אשם הוא אלא דלפי שאין האשה נקנית בחליפין גזרו בה אשום דאיכא חליפין דדמי לאחנה ע"מ להחזיר דהייו אליפי סודר ולף גירשת הרי"ף כך אפשר לפרשה כו' אבל אדברי הרמב"ם פ"ה אאיסות נראה שאום אפרש דכל

(ד) ואחר לה ע"מ להחזיר י"ל דאם נתן לה אחנה ע"מ להחזיר כה"ג לגבי בהגאה זו שאחה נהנית תוך הזמן הרי לת אקודשת לי עלמ' בהם ובאחנ' ע"מ להחזיר

לא אקניא נפשה שהרי אם הינה אחזרת אותו לא קנתה כלל ואם אחזרת אותו הרי הינה ניהנית בה ואפי' ניהנית בה בשו"פ קודם שהאזירתו אינו אלא בהאי הגאה קאחר לה עכ"ל ומזה אדייק הב"ם דאם אחר לה בהאי הגאה שפיר. אחנם לעכ"ד נראה דאר"ן לא כתבו אלא לשטת הרמב"ם דטעמא דאיר' אקודשת באחנה ע"מ להחזיר אום דאינה נהנית ואחילת נאמע היכא דאקדשה בהגאת קיטוט אקודשת שהרי נהני' אבל לשטת אי' והרמ"ם ואום שטת רביו אאי גאון דאינה אום גזירה דאליפין ג"כ אפילו אית בי' הגאת קיטוט בשו"פ ומי לא אשים ואום דאקדם בהגאת קיטוט ה"ל כשאוק לפני לפני דאינה אקודשת דאשה בשלוה לכיירות אחנה ועד סוף וה"ל אלא קנה לקטוט אם אחר הגי ניתן לך הגאת קיטוט וכדאחרינן בפרק אי אאת קף קמ"ז יאור פ' בבית זה לא אחר כלים עד שיאמר אתו בית לפ' ויאור בו ע"ש ומ"כ לא קנאה שקטוט עד שיאמר שרי לך כלי זה להגאת קטוט. והכאה אינף בכלי להגאת קיטוט ועיין בטור יש"ע ס"א סי' רי"ב ובין דלריך להקנות לה שכלי לקיטוט ובכלי עתיד להזור לאקדם אכאי אית בי' גזירה דאליפין כיון דאקדם אותה בחפץ לקיטוט ואחפץ אוחזר לו אמ"כ אינה אקודשת דה"ל דומיא דאליפין כיון דעיקר אקידושין בי' בכלי ועתיד להזור. ולפי"ז לדעת רב אחי גאון ותו' והרמ"ם בהגאת קשוט כה"ג נמי אינה אקודשת דאם נותן לה בכלי לקיטוט עתיד להזור הכלי ואם אקדשה בקיטוט בלא כלי ה"ל כבחוק לפני כיון דלא קנה הקשוט עד אחר שתתקשט ה"ל אניה כאו שחוק לפני ודו"ק. וכן דברי רי"ו נראה שכתב לאידי דהרמב"ם ז"ל רי"ו נתיב כ"ב מפרשים דאי נתן לה אחנה לזמן יהושב ואחר לה סרי אח אקודשת דאאי הגאה שאח נהנית בתוכו זמן הסוי אקודשת ולא דמי לחליפין דשאי הגאה לא שדרה בים אפרשים דאינה אקודשת ולאחזן נראה עיקר פי' התוס' ע"מ להחזיר בקידושין לא יושיל ולא נהנית אום דבר ע"ל ומבואר דאאי דאשים מסכים לראשון הוי אלא אום דאפרם התוס' ע"מ להחזיר דלא אמרי בקידושין הייו אום גזירה דחליפין אבל אפי' הכי הוא כפי' הרמב"ם ויהיו אום גזירה דחליפין דדמי לאחנה ע"מ להחזיר דהייו אליפי סודר ולף גירשת הרי"ף כך אפשר לפרשה כו' אבל אדברי הרמב"ם פ"ה אאיסות נראה שאום אפרש דכל

(ד) ואחר לה ע"מ להחזיר י"ל דאם נתן לה אחנה ע"מ להחזיר כה"ג לגבי בהגאה זו שאחה נהנית תוך הזמן הרי לת אקודשת לי עלמ' בהם ובאחנ' ע"מ להחזיר

לא אקניא נפשה שהרי אם הינה אחזרת אותו לא קנתה כלל ואם אחזרת אותו הרי הינה ניהנית בה ואפי' ניהנית בה בשו"פ קודם שהאזירתו אינו אלא בהאי הגאה קאחר לה עכ"ל ומזה אדייק הב"ם דאם אחר לה בהאי הגאה שפיר. אחנם לעכ"ד נראה דאר"ן לא כתבו אלא לשטת הרמב"ם דטעמא דאיר' אקודשת באחנה ע"מ להחזיר אום דאינה נהנית ואחילת נאמע היכא דאקדשה בהגאת קיטוט אקודשת שהרי נהני' אבל לשטת אי' והרמ"ם ואום שטת רביו אאי גאון דאינה אום גזירה דאליפין ג"כ אפילו אית בי' הגאת קיטוט בשו"פ ומי לא אשים ואום דאקדם בהגאת קיטוט ה"ל כבחוק לפני כיון דלא קנה הקשוט עד אחר שתתקשט ה"ל אניה כאו שחוק לפני ודו"ק. וכן דברי רי"ו נראה שכתב לאידי דהרמב"ם ז"ל רי"ו נתיב כ"ב מפרשים דאי נתן לה אחנה לזמן יהושב ואחר לה סרי אח אקודשת דאאי הגאה שאח נהנית בתוכו זמן הסוי אקודשת ולא דמי לחליפין דשאי הגאה לא שדרה בים אפרשים דאינה אקודשת ולאחזן נראה עיקר פי' התוס' ע"מ להחזיר בקידושין לא יושיל ולא נהנית אום דבר ע"ל ומבואר דאאי דאשים מסכים לראשון הוי אלא אום דאפרם התוס' ע"מ להחזיר דלא אמרי בקידושין הייו אום גזירה דחליפין אבל אפי' הכי הוא כפי' הרמב"ם ויהיו אום גזירה דחליפין דדמי לאחנה ע"מ להחזיר דהייו אליפי סודר ולף גירשת הרי"ף כך אפשר לפרשה כו' אבל אדברי הרמב"ם פ"ה אאיסות נראה שאום אפרש דכל

מלואים

כחב כאן כך מלתא כו' ותו קשיא על מרי דהמי פיסקא למה הוצרך לומר שמחתנה שלא היתה עד שלשים הא אפי' אם נתנה לו סתם על מנת להחזיר יכול לקדש בו כל השנים שבעולם כמ"ש הרמ"ם הביאו הטור"י סי' כ"ח ובשלחן ערוך סי' כ"ח הוא דברי מוהר"ר אבינדור כ"ץ בתשובת הרמ"ם שם ומיהו לית ס"ל דהמי פיסקא מתנה ע"מ להחזיר יכול לקדש ולהרמ"ם אין כ"ג כאן דאפי' בלא אמירה עד שלשים אני לקדש ואלו נחית רמ"ח להקדוק זה לא סי' מעתיק המי פיסקא בתוכן זה שאומר עד שלשים לאפי אם שנפסק לטיל כהרמ"ם אין לורך כאן לזה עכ"ל ועיין ב"ם שמשך ג"כ אמרי דברי הט"ז. ולעד"ד דברי הרמ"ח נכונים וכמ"ם הרמ"ם להדיא בתשובה ע"מ להחזיר עד שלשים ומ"ם הט"ז דמרי דהמי פיסקא הוא תשובת מוהר"ר אבינדור כ"ץ ולית לי' המי דיעה דהמקבל מתנה מחבירו על מנת להחזיר יכול לקדש. הנה לפנינו תשובת מוהר"ר אבינדור שם ס"ה ז"ל ובענין מתנה ע"מ להחזיר קבלתי ממורי מהפרת דהוקא קידושין דמטעה ליד החשב ע"מ להחזיר לא הוי קידושין דאמי לחליפין אבל אם החקדם השחיל טובעת ע"מ להחזיר והלך וקידם בו אחש אחס מקודשת דכל האומר ע"מ כאומר מעכשיו דמי והוי מתנה וכי יהיב חיכו ללו ע"מ להחזיר יהיב לה ולא דמי לחליפין אע"ג דלריכה להחזיר כדי לקיים תנאו יחזיר ויקנה ממנה ויחזור ויקיים תנאו ועוד הי' אומר מורי ז"ל דאם נותנת האשה מפץ לחים ע"מ להחזיר עד שלשים יום וקדשה בחפץ זה תוך שלשים הרי זה מקודשת ומוחזר ואפי' לא אמרה ע"מ שתחזירהו מיד דמזי לי' הוא ועל דרך זה מלאנו שהאשה מתקדשת לפטמים בפרה דיהה עכ"ל ומבואר דמוכח"ר אבינדור ס"ל כך דיעה דמתנה ע"מ להחזיר כיון דעיקר הקידושין הי' בכלי ועתיד להזור. ולפי"ז לדעת רב אחי גאון ותו' והרמ"ם בהגאת קשוט כה"ג נמי אינה אקודשת דאם נותן לה בכלי לקיטוט עתיד להזור הכלי ואם אקדשה בקיטוט בלא כלי ה"ל כבחוק לפני כיון דלא קנה הקשוט עד אחר שתתקשט ה"ל אניה כאו שחוק לפני ודו"ק. וכן דברי רי"ו נראה שכתב לאידי דהרמב"ם ז"ל רי"ו נתיב כ"ב מפרשים דאי נתן לה אחנה לזמן יהושב ואחר לה סרי אח אקודשת דאאי הגאה שאח נהנית בתוכו זמן הסוי אקודשת ולא דמי לחליפין דשאי הגאה לא שדרה בים אפרשים דאינה אקודשת ולאחזן נראה עיקר פי' התוס' ע"מ להחזיר בקידושין לא יושיל ולא נהנית אום דבר ע"ל ומבואר דאאי דאשים מסכים לראשון הוי אלא אום דאפרם התוס' ע"מ להחזיר דלא אמרי בקידושין הייו אום גזירה דחליפין אבל אפי' הכי הוא כפי' הרמב"ם ויהיו אום גזירה דחליפין דדמי לאחנה ע"מ להחזיר דהייו אליפי סודר ולף גירשת הרי"ף כך אפשר לפרשה כו' אבל אדברי הרמב"ם פ"ה אאיסות נראה שאום אפרש דכל

(ד) ואחר לה ע"מ להחזיר י"ל דאם נתן לה אחנה ע"מ להחזיר כה"ג לגבי בהגאה זו שאחה נהנית תוך הזמן הרי לת אקודשת לי עלמ' בהם ובאחנ' ע"מ להחזיר

לא אקניא נפשה שהרי אם הינה אחזרת אותו לא קנתה כלל ואם אחזרת אותו הרי הינה ניהנית בה ואפי' ניהנית בה בשו"פ קודם שהאזירתו אינו אלא בהאי הגאה קאחר לה עכ"ל ומזה אדייק הב"ם דאם אחר לה בהאי הגאה שפיר. אחנם לעכ"ד נראה דאר"ן לא כתבו אלא לשטת הרמב"ם דטעמא דאיר' אקודשת באחנה ע"מ להחזיר אום דאינה נהנית ואחילת נאמע היכא דאקדשה בהגאת קיטוט אקודשת שהרי נהני' אבל לשטת אי' והרמ"ם ואום שטת רביו אאי גאון דאינה אום גזירה דאליפין ג"כ אפילו אית בי' הגאת קיטוט בשו"פ ומי לא אשים ואום דאקדם בהגאת קיטוט ה"ל כבחוק לפני כיון דלא קנה הקשוט עד אחר שתתקשט ה"ל אניה כאו שחוק לפני ודו"ק. וכן דברי רי"ו נראה שכתב לאידי דהרמב"ם ז"ל רי"ו נתיב כ"ב מפרשים דאי נתן לה אחנה לזמן יהושב ואחר לה סרי אח אקודשת דאאי הגאה שאח נהנית בתוכו זמן הסוי אקודשת ולא דמי לחליפין דשאי הגאה לא שדרה בים אפרשים דאינה אקודשת ולאחזן נראה עיקר פי' התוס' ע"מ להחזיר בקידושין לא יושיל ולא נהנית אום דבר ע"ל ומבואר דאאי דאשים מסכים לראשון הוי אלא אום דאפרם התוס' ע"מ להחזיר דלא אמרי בקידושין הייו אום גזירה דחליפין אבל אפי' הכי הוא כפי' הרמב"ם ויהיו אום גזירה דחליפין דדמי לאחנה ע"מ להחזיר דהייו אליפי סודר ולף גירשת הרי"ף כך אפשר לפרשה כו' אבל אדברי הרמב"ם פ"ה אאיסות נראה שאום אפרש דכל

קיבוט ימצו' גאר' דחליפין וס"ל לפי' נתן כל זכיותי נתי לית בי' ומוס גזירה דחליפין כיון דעתיד למזור לפי' לבעליו הרחבומים כעין חליפין לדעת בעל העיטור ולדעת הרמ"ם כל כה"ג שאינו עתיד למזור למקדם. ומ"ם ב"ם דעתמה דבעל העיטור ס"ל בחתנה ט"מ למחזיר לה מוהני מזרת דומים הלא כהרמ"ם דמהני מזרת דומים ט"ם ומשתמיטתי' לבין הרמ"ם פ' מלב הגזל ז"ל כתב בעל העיטור חס נגנב או נאבד ממנו ולא החזירו הט"ג דחזרת דומים סוי מזרם כדאמרינ גבי מיטלה דאמר תתן לו דמי' היינו דוקא בחוטלת' אחרינ מה לי הן ומה לי דומים אבל אתרוג דכי אמר החזר לי אתרוג דוקא אמאר ולאת בו ידי מובח וחס לא החזירו לא ילה עכ"ל ומבואר להדיא דס"ל לבעל העיטור בחתנה ט"מ למחזיר ומהני מזרת דומים. ולפבר דוקא בנגנב או נאבד הוא דס"ל לבעל העיטור דמהני חזרת דומים אבל ליתי' בעינא הט"ג דמכרו או נתנו להחר ותו ליתי' בתו כיון דסוף סוף ליתי' בעולם אין זוכה בחזרת דומים ולא ס"ל דאמיב כלותי' בעינא ולהרמ"ם נס כה"ג שנתנו להאר אמיב כלית' בעינא וכמ"ש בקל"ה סי' רנ"ח ס"ק ז' ע"ש. ויותר נראה דהעיטור מדמה שאלה לחתנה ט"מ למחזיר דוקא גוף החפץ ומוס דאלה כיון דהדרה בעינא ס"ל כחתנה ט"מ להחזיר גוף החפץ אבל אתם חתנה ט"מ להחזיר לפי' נתנו לאחר ס"ל כלותי בעינא : (ה) ונתן לו ואמור לה אבל אם לא אמר לה היו כנתן הוא ואחרסיה ובט"ז ביכיה מזה דטעמא דאמר' היא לבל אמר הוא בשת שאמרה היא מקודאת יומוס דסתימה נגרר אחר שאמירה ומזה רצי דאם אמר לה התקדשי בשכר שאעשה לך חיפה כלי אלין לריך לקדם אותה בפירות אחר העשוי' והלא כתבו רי"ד ע"ש. ולפי ו"ם בפי' כ"ח ס"ק ו' דאתם בשכר שאעשה עמך ומוס דס"ל דאלב"ע אבל היכא דהוא דבר שאת לעולם שפיר מהני אמירתו ונגרר אחר הסתימה: (ו) **בהנאת** אתנה זו שנתתי על פיך פ"ק דקידושין ומקודאת מדין ערב ילפי' ילא אע"ג ילא מטא הנאה ומאעשד וכתב הריטב"א ז"ל ילפי' למיאמרת ילא ומטא סוס הנאה לי' דא"כ אמאי מאעשד אלא לאאר אע"ג ילא מטא הנאה לי' הנאת ממון שהוציא אלא הניע לידו אל ערב לא בסף ולא אאי שאי ככסף אפ"ס ומאעשד בהנאת' דאמטי לידי' אאי שאלוהו לאי על אאותו דאמי בבל היכתי אאיב ככסף ה"נ אע"ג ילא מטא לידה הנאת ממון עלמו אקנה ופאי בהני הנאה דאויא פרוטה דיאבי' אמר לפ' בדיבור' עכ"ל. וכ"ן כתב ז"ל לאעול לא אאייב מדין ערב אלא באויא ממון אראותו לרשות אאר בן דעת לפי שבזכותו אל זה נאאייב זה מדין ערב אבל באויא אאין להיזוק לא עכ"ל. וכ"כ הרשב"א בחידושי דף ח' פ"ק דקידושין ז"ל אבל אארים ל אמר לבלב שאינו שלם ואחקדם אני לך כו' ל"נ אסלך אמר לא היה מקודאת כו' ולא אדין ערבות דאין דין ערבות אלא בדבי שנתן שכות על דבור' לפי שהערב אינו אאחייב אלא אפני זכות שהיה לאאר שאחקדאת לו אאר זכות אלא אפני שהערב אאחייב עליו בשלום דהא אאני הוא דקא אקיל ומכל מקום היא אחקדאת כו' באותו הנאי הבא לאיאי בן זכות בדיבורו אבל בשאחקבל אינו בר זכות אין כאן דין ערבות עכ"ל. ואיכא לאיזק בשא דכתב הרב אאגיד פ' כ"ה אה' אלוה בשם הראב"ן דבשם בקבלו בקדון ביאד ס"ל ערבים וכן כשקר בש"ע ח"א סי' רל"ט וכ"כ הרא"ש בא"ו סי' ע"ז סעי' ו' דהא ערב לא אאחייב אלא אפני זכייאת והנאת בן דעת ואאי א הנאי, לפ"ז איאחייב עליו הערב ואין לומר דס"ח היי לי' נזי הנאי, וכדלהי' פ' הפועלים דף י"ג באאנה ס"ה להיות כשואל באאי בדברים בשאי הנאי, דנפק עליו קלא דאיום אאיזמנת גאר ואשעבד נפשי' ע"ש דזה ודאי לא אסיב הנאי, דאם סי' הנאי, ליאוי ס"ם כאו שאארו בא"טרופס שאנאו ב"ד דאוי בשאי הנאי, דנפק עליו קלא דאיום אאיזמנת אלא ע"כ דלא אסיב הנאי, אלא היכא דאאייב עלמו בפירות כשואל אבל אתם ס"ח לא הוי הנאי, ובתו' פ' הזהב דף י"ח ד"ה אאר ר' יוחנן כו' ח"ג אתם כיון שאוחאייב כשואל סבורים העולם שאשאיל לו ובשאי הנאי, אשעבד נפשי' עכ"ל. ואביאר ד"ח דעלאת לא אסיב הנאי,

סוי קידושין

ב אמרה לו הן אנה לפלוני ואתקדש אני לך (ה) ונתנו ואמר לה הרי את מקודשת (ו) בהנאת אתנה זו שנתתי על פיך הרי זו מקודשת:

הגה יאם סיו עסוקין בשויו ענין אעפ"י שאתן סאתם בעשוים הרי זו מקודאת (ב"י בשם ר"י) וכל זה דוקא בסיא אתחילה לזאר הן ומה לפלוני אבל אאר לה אאר אלא אתחילה לזאר הן לפלוני ס' סעיף ח') אאר' לו הלוה אנה לפלוני ואתקדאי אני לך והלוה לפלוני ואאר לה הרי את מקודאת בו הוי קידושין כאו בחתנה (ז) אבל אם הרויה זאן אלוה על פיה וקדאה בו ביום מקודאת (ב"י בשם הרשב"א):

ג אמרה לו הן דינר לפלוני ואתקדש אני לו ונתן לו וקדשה אותו פלוני ואמר לה הרי את מקודשת לי (ח) בהנאת אתנה זו שקבלתי ברצונך הרי זו מקודשת: אמרה

וא"כ לאה אשתעבד הערב כיון דלא הוטא הנאי לבן דעת. יהגה עיקר הדין בשרב האגיד הוא בשם הרמב"ן והרוב"ן לבטתו דס"ל בזרוק אנה ליש נאי ואשתעבד בר"ן ע"ש והרא"ש בת"ו סי' ב"ב כתבית שי הדיעות בזרוק אנה ליש אם אתחייב ולא הכריע וא"כ היכא אתם בפשיטות סי' ע"ז בשיש שקבלו פקדון יחד ס"ל ערב דאם למלן ס"ל בזרוק אנה ליש דלא אשתעבד בעי לימטי הנאי, לבן דעת ובש"ה ליכא הנאי, וכאו"ם. ולפעת הרמ"ם ושור סי' ע"ז בשיש קבלו פקדון ביא

ד אמרה לו היולך טנה ואתקדש אני לך נתבאר בסימן כ"ו:

ה אמר לה היולך דינר משלי והתקדשי לפלוני (ט) ואותו פלוני עשאו שליח או שלא עשאו שליח ואמר לה אותו פ' התקדשי לי במנה שנתן ליך פלוני הרי זו מקודשת:

ו אמר לה התקדשי בדינר (י) ונתן לה התקדשי בשטר חוב שיש לו על אחרים הרי זו מקודשת:

מיקרי הגמה בתמ שזה מוציא ממון על פי לומן ומט"ג דבריבית לא מהייב הערב אפי' ערב בשעת הלוואה הייטו ומשום דבריבית הוא על המחזת הזמן יום יום ולין הערב משתעבד לכלם בריבית כיון שאיטו מחסר ממון רק המחזת הזמן אבל הכא מקודשת בתמ שזה מוציא ממונו להלוואה על פי והו"ק. ומ"ש בתמ"מ ולולי הרשב"ץ בתשובה מיירי שטרב גם בשד הקרן ע"ש ומשטיין ברשב"ץ ירחה דלא מיירי שטרב בשד הקרן ועיקר כמו שכתבתי· (ח) **בהנאת** מתנם זו שקבלתי ברטוך. כתב הרמב"ם פ"ה מאישות כשקידש אותו פ' ואחר לה הרי את מקודשת בהגאת מתנם זו שקבלתי ברטוך ויכתב עלה הרב המגיד ז"ל ים מי שפירש כשאותו פ' מיחם שליח את זה לקדש לו אשה כו' והרשב"ץ תמה על רבינו למה הוצרך לפרש כשאחז' מי שהתקדש לו הרי את מקודשת בהגאת מתנם שקבלתי ברטוך עוד כתב ותדרשה לכאורה משחט דכל כה"ג קרוב הוא להיות כשילך מנה ותתקדש אני לך דאיטו מקודש, אלא בתדש תשוב דוקא ו"ט עכ"ל ודברי תיתם הן דהא ט"כ אם נפרשה שאיטו שליח ודאי היי אחר שהתקדשי בהגאת מתנם זו שהתת ברטוך אשם לא אחר שליח כלום שיהך יפה כתו יותר ממשלתו וכבר נתבאר בפ"ג שהתן הוא ואחרים היא שליח קידושי ספק כ"ש כה"ג אלא ודאי כשא"ל שליח הן ר"ל יפה פי' רבינו שהין כהן עורך שליח כו' והקושיא שהקשה הוא ז"ל דלכאורה משחט דכה"ג אם היו תדש תשוב היתם מקודשת אני אומר לדבריו ר"ל יפה כה שליח ממשלתו שכשליח שקדשה בכה"ג מקודשת וכשאמלה אומר הן לא שתקדש ושתו אלא ודאי ים חילוק בין אתי דבעי תדש תשוב גבי שילך אנא בתשוב אשם אחר ולפיכך בעי תדש תשוב דוקא ואלא בתשוב אשם שתקדש אבל כהן היטם אסירה ממון כלל והיא נהגית שתקיימת אלוקה בממון של אחרים כן ג"ל עכ"ל. וגראה דהרשב"ץ ס"ל דזה לא היי הגאה כלל אשם שאקבל ממון על פי וכמו ערב ומה"ט ס"ל לקמן פוסקים דאפי' זרוק אנא ליה כיון שאחסר ממון על פי ה"ל ערב ואפי' לפיוסקים דבעיון דוקא לבן דעת היטו משום דכל שאיטו נותן לבן דעת אע"ג דאחסר ממון על פיו לא אשתעבד אבל כל שאותן לבן דעת ואי אפי' עיקר חיוב הערב אשם שהיא ממון על פיו לבן דעת יעו"ש בסק"ו. ומ"ש בשומרת תן אנא לפ' ואקדש אני לו אקודשת אדין שייאס ערב ועבד כגטי אבל בשומר הבעל שתקדש בהגאת אתנם שקבלתי ברטוך לאו הגאה איקרי באיטו אשם זה היא אשם אבין הרמב"ם והרשב"א דהרמב"ם ס"ל שיאמר בהגאה שקבלתי ברטוך והרשב"א אקבל איטו הגאה ואריך שיאמר בהגאה זו שנתתי ברטוך והייטו אשם שהיא ממון על כי לבן דעת ואיסר הפליא על פי ואיתא לי' להרשב"א לפרש בעשאו פליא ואקדשה הפליא אשם זו אחסר על פי לבן דעת ואין ס"ל בלא עשאו פליא ושומר שהקדם בהגאה זו שנתן פ' לידי על פיך וא"כ לא עדיף כה פליא אכת אשלח והגאה לעני"ד בכוונת הרשב"א. ומ"ש הרב המגיד דהיכא דאיטם אסירה ממון גם קבלת אדם אינו אשם טוי הגאה קשה לי אשא דאשתו בגמ' מקודשת אדין שייאס ערב ואדין עבד כגטי ואשה לי דין עבד כגטי כיון דזה גופה טוי הגאה הן שהקדם אשם אשקבל ברטוך וא"ט. ואפשר דאדם שאינו אשוב אע"ג דטוי הגאה אשם אשקבל ברטוך מכל אקום שהקדם לא אסר ואשום דאדם אשוב כיון שאין דרכי לקבל אתנות ושוטה רק להגאתה ס"ל כמו אסר אבל אדם שאינו אשוב שאקבל בכל עת בלי קפידא איקרי לא אסר לזה ילף אעבד כגטי אע"ג דאיטו לא אסר קבלת רבו גרמה וס"ס בזה אע"ג דלא אסר כיון דשאסר והגית אקודשת ואכתי י"ע. ובפשר דאדם שאינו אשוב אע"ג דטוי הגאה אשם אשקבל ברטוך מכל אקום שהקדם לא אסר ואשום דאדם אשוב כיון שאין דרכו לקבל אתנות ושוטה רק להגאתה ס"ל כמו אסר אבל אדם שאינו אשוב שאקבל בכל עת בלי קפידא איקרי לא אסר לזה ילף אעבד כגטי אע"ג דאיטו לא אסר קבלת רבו גרמה וס"ס בזה אע"ג דלא אסר כיון דשאסר והגית אקודשת ואכתי י"ע. ובפשר דאדם שאינו אשוב אע"ג דטוי הגאה אשם אשקבל ברטוך מכל אקום שהקדם לא אסר ואשום דאדם אשוב כיון שאין דרכי

במקנת וכ"ש ליתן מכסן למלוה במותו מקנת חס מיקרי סילק חו"ל כתב סה"ר יוסף הלוי ז"ל דלא מיקרי סילק ומביא רמי מדאמר בפ"ק דקידושין התקבלי לי בחמ' ומיתי לה מסכון עלי' ליתא מקודשת מנה ליתן כמן מסכון אין כמן וכרמב"ם ז"ל ביאר הדברים כנגד המולקים ופי' כיון דק"ל מלוה ליתא קום' כלל הדינר (יא) כו' ואלא שהמסכון הזה ליתא נקנה במותו מלוה דכי מחרינן בע"ח קונה מסכון כמי מילי במסכון בשעת הלוה' משום דקנ' לי' מעותיו כדמוכח מהא דמחרינן פ' המוצא בשלמא מסכון בשעת הלוותו דקני לי מדר' יאמר ומעתה למלתא מפני שמעותיו קונה לו מסכון ולפי זמי במסכנו אלא בשעת הלוותו קני לה משום דבגופייהו דבי דינא לתי לידי וגזירת הכתוב הוא דקני לה כדר' יאמר כאלו סנהדרין ד"ד כו' אלא כשמותן לוה למלו' מסכון אלא בשעת הלוה' כיון דמלו' ליתו קונה בשם קנאו מלוה שהא תאחר לעפ"י שמלוה ליתו קונ' לו קנ' במשיכ' שכשם שכשקנאו לגמרי נקנה במשיכ' כן כשקנאו לו בחורת מסכון קונה לו. זי"ש בשם הר"ר יוסף הלוי מהאי דפ"ק דקידושין שאין המטלטלין נקנין במשיכ' למסכון בעלמא כיון שאין כח בחוות הלאומיות לקנות שלכך מסכון לאו סילק הוא עכ"ל והוצה בשם הר"ר יוסף הלוי ג"כ בר"ן פ' שבועת הדיינים ע"ש ועמ"ש זה בסי' ע"ב סק"ב ובסי' ל"ז ס"ק י"ח בקצה"ח. ומשם הרמ"ה משה שאין כאן מסכון אין כאן משום דאין חדש יכול לשעבד ונכסי אח"כ נתחייב גופו תחלה וכיון דזה לא נתחייב כלום אלא שעבוד מסכון שנתן לו ולא מהני שעבוד למסכון בלא חיוב גופו ע"ש ביאור הדברים דנכסייהו דבר חיים אינון ערבין וכל היכא דליכא לוה ליכא ערב. ולפשוט הרמב"ן והרשב"א דמפרשי משום דאגיד גבי' אחתנה מהני שם ניתן לאבידו משה וניתן לו מסכון עליה' זוכה במסכון לשעבוד משה אע"ג דלא נתחיי

סיוכל לסלקו בדמים. ומ"כ הא דכתב הר"ן בשם הרמב"ד מגבל היכא שנתן לה מעכון ומחר לה קני במעכון זה שעבוד מנה ושתקדשי לי בו מקודשת. יש לתמוה במקום שעבוד מנה דמיומו שיעור מנה ולא שעבוד מנה והוא מנה כדברי הרמב"ד בשיבא בריטב"ה והיכא שאומר שיעור מנה הזה הוי זכה בגוף המעכון מעכי גם להרמ"ם וכמבואר ברמ"ה בערבונות דמידוכין והוא בטור ום"ע סי' ר"ז. ותו לא קשה מה שהקשה מוהרי"ט לדברי הרמב"ד דמה פריך מקודם, במעכון ניחא דמיירי בשאומר קני בשעבוד מנ' דלפי מ"ש לא מהני שעבוד מנ' אלא שיעור מנ' וזה לא הוי מעכון אלא קנין בגוף המפץ ומה שמסלקו בדמים חיינו אלא משום דה"ל כמו תנאי שיוכל לסלקו בדמים וכל זה ברור. דגם לשטת הרמב"ן והרשב"א מהני זכי במעכון שיעור מנה ולא מיקרי חגוד גבי אלא שעבוד משום דהכתי הכסף לא יצא מרשותו לגבל קני בגוף המפץ כבר יצא מרשותו לגמרי וגכנס לרשות המקבל וה"פ. אלא שרמיתי לב"מ שכ' דלדעת הרמב"ם והרשב"א גם בזכי בגוף המעכון חיינו מקודשת ט"ס ועכ"ד גרסה כמ"ש דכב"ג ולמו חגוד גבי מיקרי כיון דכבר יצא מרשותו לרשותה. והיכא שאומר אל תחזיר עד שתתן לך המנה כתבו בתו' קידושין דמהני ע"ם דף מ'. וכתב סב"ח בחל תחזיר דמהני גם לקידושין ומדברי ב"ם נראה דאל תחזיר לא מהני אלא במתנה אבל לא בקידושין ע"ש. ואיתו מיבן דמ"ם במתנה דמהני ובקידושין לא מהני: ונראה דאל תחזי' חיינו קנין בגוף המפץ והיינו אלא מעכון ולא מהני למעכון כיון בלא קדם חייב הגוף ליח בי' תורת ערב אלא דאמ"נ דלא קני למעכון ומריך להחזיר אך שהוא מוחל את תביעתו ואומר אל תחזי' עד שאתן את הדמים ואמ"ם במתנה מהני בלא ליעטרך להחזיר אבל בקידושין דבעי כסף וכיון דלא קנה למעכון אמ"נ דאינה יכיכה להחזיר עד שיתן את הדמים לא מהני לקידושין כיון דלא קנתה הכסף שהוא המעכון וכו"ק. ואומס בתשבי לא סביה כלל דך דיעה דאל תחזיר ומשמע דלא ס"ל כגלו ואפי' במתנה לא מהני ומריך להחזיר בלא דמים. (יב) וב"ש אם נתן לה שטר. ובמ"א כתב דהיינו מוסכם דהיינו אלא לדעת הרמב"ן והרשב"א דס"ל מהוא מחוד גבי אבל לדעת הרמ"ם שהוא מסיס דלא נמעבד במעכון בלא חייב הגוף והכא הרי נתחייב בשטר ולא גרע משט"ח דאחרים וכ"כ ב"ם ע"ם ו"ל וכבר הרגיש בזה בה"מ וכ"כ הסמ"ג פ"ק דקידושין דהוי קידושין והא דס"ל אם מקנה לה בשעת ע"י ק"ס לא הוי קידושין כמ"ש בסיוק נאו מסיס דאחוד גבי אלא משום דנעשה ע"י סידר והוחה לקנין הליפין ולא הוי קידושין ומ"ם בתשובת רמ"ך אם מקנה לה ע"י סודר בשעת הוי קידושין אחיא כשטת הרמב"ד דוקא אבל לשטת הרשב"א לא הוי קידושין כיון דאחוד גבי עכ"ל. והנה מ"ם בשם ס"ג אם מקנה לה בשעת ע"י ק"ס ע"ם ואחב שם מקנ' לה מנה ע"י ק"ס וכן בשתיקו ב"ם סק"ב ע"ם. והנה נמי ע"י חיוב דאי דרך הקנאה לא מהני כיון דמשעב חיט נקנה בחליפין אך מ"ם ב"ם בשעתו משום דנעשה ע"י ק"ס ה"ל כחליפין לא נהירא דכיון דחיט מקדשה בחליפין אלא בכסף והכסף היא המקנה לה ע"י הליפין וחיינו ענין לחליפי הליפין. וז"ל הסמ"ג פ"ג דקידושין וזה לשון שאם דעת האשה היא להתקדש בחפיסת הקנין לבד בכאות כיצד נגדו שים נו שו"פ הרי זו מקודשת שהרשות בידה לבסוף כיצד נגדו ולעכבו בידה אם תרצה ולא אחר שאין כאן בחליפין אלא כשדעת, להתקדש בשנה ונתן לה קנין כדי לקיים הקידושין והוא יתחייב לה בשנה כמו שניאור מ"ה ע"ל ומבואר דעת הסמ"ג דלשה ונקנית בחליפין משום היכ' שדעת שאר, להתקדש בחפיסת הקנין לבד ומ"ש היך יתכן לומר כשתקדשה בשנה שתחייב לה ע"י הליפי סודר דלא היי קידושין. ולכן נראה דשטת שלטי הגבורים הוא שטת הר' רי"ד רפ"ק דקידושין ז"ל מיישה למעוטי חליפין קאוה לי טובא ואם אדם נתן סודר לאשה שים נו שו"פ אעפ"י שנותן לה בתורת חליפין אחתי היכא מקודשת כו' ונראה לי לומר שאם זוה הסודר לבד נתרלית לו לקדשה אעפ"י שהזכיר לה חליפין מקודשת היא והשמ"ע כגון שהתנ' עמה לקדשה בשנה ולא הי' טוען לה עכשיו. אלא שתפים, את הסודר שהתקדש לו ולא חוכל למחזר בו והוא יתחייב ליתן לה השנ' ולאחר זמן נכי ה"ג ודאי היכא מקודשת כיון שלא נתרלית לקדש אלא בשנה ושנה אין כאן ואעפ"י שאשה קונה הסודר כו'

טיעמא דאלתא כיון דחליפין איתנהו בפחות מכו"פ וכיון דבפחות מכו"פ ליתנהי בכו"פ נמי ליתנהי בחין גזיר' שום לאחר' עד שיתן לה החנה עכ"ל. יבילאור בטה זו כבר בילחנו בלאורך ס"ק ג' ס"ם והכו נמי בטת הם"ג והכוונ' אם ניתן לה הסודר לגמרי מקודשת בתורת כסף אפי' הזכיר לשון חליפין לא נפיק מכלל כסף אלא דכסף גופיה דקיי' היינו אלא בתורת קנין ולא בתורת כסף כמו שכתב הרשב"ם בשם ר"י ק"ל דלילפין ומבדה שעבדין שבי' הכסף מדמי הסבדה ט"ם ותורת חליפין דאיתי' בפחות מכו"פ והיינו בתורת קנין. ואם"ם כשניתן הסודר לגמרי לאשה אפי' הזכיר לשון חליפין לא נפיק מכלל כסף ומהו נמי שיוי הקידושין אבל אם אמר אתקדשי לי במו' ולא נתן עכשיו אלא שיתחייב לה והסודר נתן לשם קידושין ושיתחייב לה שמ' בשלימות ולא יוכה כלום מן המנה לעולם שום הסודר דאז אין הסודר מכלל שיוי הקידושין רק בעד קנין ולא מהני חליפין לקנין אלא גבי אדם אבל תורת חליפין לקנין לא מהני גבי קידושין דכיון דחליפין איתנהי בפחות מכו"פ וקידושין ליתי' בפחות כו"פ דלא מקנא ונשה בפחות ומכו"פ ואם"ם לא מהני הק"ם ויקיים הקידושין ואחילא לא נתחייב במנה כיון דלא נתקיים הקידושין אבל אם הק"ם שיתחייב במנה ומקדש, במנה דידי' שפיר מקודשת דה"ל כשט"ת דידי' דאהני לשטת הסמ"ג והם נכון ובדוק ועיין היטב בסק"ב. ואי"ם ג"ם לתשובת הרמ"ך הוא כשטת הרשב"ד אבל לשטת הרשב"א לא הוי קדושין דאחוד גבי אלא משום דאחוד גבי לשטת הרשב"א לא מהני אלא במעכון דאחוד גבי' היינו נרא' דלא מיקרי חגוד גבי' אלא במעכון דאתי לידי כסף אבל בקידושין לא שייך מהי טעמא ועוד דהא גם גבי אחתא נמי היינו קנין במעכון וע"כ הא אחוד גבי' היינו אלא משום דהיינו כסף הרמי לקנין כיון דהיינו חוזיא הכסף מרשותו ונבי שעבוד עדיין הכסף ברשותו אבל היכא דנקנ' נוף הטבעת לאשה אלא שעדיין הוא ברשות המקנ' כבר יצא הכסף מרשותו והיינו אלא פקדון בידו הם פשוט ובדוק: (יג) דלא הוי קידושין ומסתפקתי בפדיון הבן אם נתן לכהן מעכון בחשם סלעי' אם נמי פדוי. והנה בנתן שט"ח לכהן והלי היינו פדוי ומבואר להדיא ר"פ הנושא דבר תורה בט פדוי לכשיתן ומדברבן היינו פדוי משום גזירה דפדיון בשטרות ושמ"ם בקצה"מ סי' ק"ל סק"ח ע"ש לך מעכון לא נתבאר בפוסקי אם נמי פדוי. והנה נרא' דשטת הרמב"ן והרשב"א דכסף אלא יצא מרשותו לא מהני אלא בכסף לקידושין ולמכר ומ"כ נרא' דה"ם בפדיון אלא שוי' כסף אבל לשטת הרמ"ם דטעמא דמעכון לא מהני משום דגופו לא נתחייב ובכסאי ערבון וכל היכא דליכא לוה ליכא ערב ומ"כ בפדיון נרא' דמהני משום דנתחייב גופו לכהן ליתן לו חמש סלעים ומ"כ נכסאי ערבון ויכול לשעבד מעכון לזה החוב. ורהי' מר"פ הטעה בשת דחיפלגי ר' יוחנן ור"ל בחייב אני לך מנ' בשטר דר' יוחנן אומר חייב ור"ל סובר דפטור ופריך לרים לקים מהא דתנן כתב לכהן שאני חייב לך חמש סלעים חייב ליתן לו חמש סלעים ובנו אינו פדוי ומשני שאני התם דמשעבדא לי' מדלאוריי"ת וע"ם ומוכח דמע"ג דלא נתברר מי הוא הבעל ומ"ם לכל כהן שיתן שט"ח מתחייב כיון דמשועבד לכהן ומ"כ ה"ג מהני לי' מעכון כיון דנתחייב לכהן. ואפשר דאפי' לדעת הרמב"ן והרשב"א דלא מהני שעבוד במעכון לקידושי אשה ולקנין קרקעות היינו משום דכסף ואגיד גבי יהוי נמי מרשותו היינו רשאי לקנין אבל גבי פדיון הבן דאין הבן קנוי לכהן שיטרך לקיומו מכהן אלא חוב הוא שמוטל עליו ליתן לכהן חמש סלעים וכל שיתן לו מעכון ומקבלו לפרעון ולדעת הרמב"ן והרשב"א דנותני מעכון לאחר ויש זכיה למקבל בעכון ומ"כ זכה בו הכהן ונפטר מחובו הם נרא' ונע"ם בקונים המחן סי' ס"ו ס"ק ח' ואחתי ל"ע: (יד) והוא יפליט לה בשאר. כתב בא"מ ז"ל כלומר ואם לא יפליט היינו מקודשת כמי שאחר על מנת מיהו לקחן סי' ל"ח כתב דים חולקין דגם בע"מ צריך חנאי כפול עכ"ל. וב"ם כתב ע"מ שאחן ואם לא נתן לה בשאר בטולין הקידושין מע"ג דלא הזכיר שום תנאי ס"ל כאחד אתנה וכפל כ"כ הרמ"ם ואיתחיטתי' לח"מ עכ"ל. אחוס לטעמא

דהרמ"ם לא ירדו דמחמי הוי כתלו סתג' תנאי כפיו יותר מבמר תנאים דבעי כפילה. ובמחובי הרשב"ם קידושין דף י"ח ז"ל ומח' רב הונא אמר רב כל שאומר על מנת כשאומר מעכשיו דמי ים מדקדקין מכאן דבע"ו אין נרין תנאי כפול וכן קדם ללאי דהא הונא סתמא יסיב לה אלא דאין אפי' דינר אחד הרי זו מקודשת כשלקחה הדינר (יד) והוא ישלים לה השאר שזה כמי שאמר הרי את מקודשת לי בדינר זה ע"מ שאתן לך ק"ק זוז שהיא מקודש לי מעכשיו: (טז) (יה"ס מס הסר דינר ס' לו סמי רע (סרס"ם והרמב"ן) ויש חולקין (הרשב"ם) בד"א כשאמר לה בק' דינרין סתם אבל אם פירש ואמר לה הרי את מקודשת

עבור המעשה לזה לאחרי הוי כאלו סתג' תנאי כפיו יותר מבמר תנאים דבעי כפילה. ובמחובי הרשב"ם קידושין דף י"ח ז"ל ומח' רב הונא אמר רב כל שאומר על מנת כשאומר מעכשיו דמי ים מדקדקין מכאן דבע"ו אין נרין תנאי כפול וכן קדם ללאי דהא הונא סתמא יסיב לה אלא דאין מפרש כן דהא דקאמרינן דכמאן דאמר לה על מנת דמי וכן דעת רבינו מלפסי וכבר הארכתי בזה בפ' מי שאמרו בסמ"ד עכ"ל ה"ל ס"פ מי שאמרו ים מביאין דאי משם דאמר ר' אלעזר שאומר לאשה מקודשת לי בזמנה ונתן לה דינר כי' כאלו אמר על מנת דמי ואפס ודאי לא כפלי לתנאי ואפי' על מנת שאין לה אחר לא אמרי' כאלו אחר ע"מ ובמח נדחה בזה דשפי עדיף כי לא אדכר תנאי מפורש אלא שאשעבי מוכיחין עליו מאי דיכיר בשעת כדרך תנאי שבכתוב כאי בשעו עתידין לכתוב בשם רבותיו בעלי כתו' עכ"ל. וזה נרא' טעמא דהרא"ם דס"ל להלך בין גילוי דעת ובין היכא דהזכיר תנאי ולא כפל וכ"כ בשם"רי פ' מי שאמרו ע"ש. אלא דדעת כאשה פוסקים שלא להלך בכך וכאשורי ברא"ן בחידושיו פ' מי שאמרו ע"ש גם הר"ן בפרק מי שאמרו גבי אתקין שאומר בגיטא כתב שם דאין לומר דשפי עדיף לר' מאיר מאומדנא וגילוי דעת מתנאי אלא נכפל וע"ש וגם לאשרב"א לא ברירא לי' כך מלתא לאלך בכך וכתבו בלשון בעלת נדחה כו'. ולכן נרא' לעכ"ד בשם דקשיא לאו בכך דאחר ר"ת אתקדשי לי בשעה ונתן לה דינר מקודשת ויפלי' כו' כיון דלא כפלי' לאומי יפלים. ואיה דע"כ לא בעינא דיני תנאי ב"ג וב"ר אלא שיבוטל אשעב' ע"י תנאי דאז אם אין אתנאי כדיני תנאי אע"ג דלא אתקיים אתנאי אשעב' קיים אבל איתחייב בתנאי לא בעינן דיני תנאי וכאו קנה שדה בשעה ונתן דינר שקנה לי שדה גרוך להשלים דמי שדה, ואתחייב בדמי השדה אחר שקנה שדה אלא דאם לא נתן דמי השדה לא נתבטל שקנין וכאו כן אלא כיון דקנ' אשעב' ע"י הדינר נתחייב בדמים שאבטיח לה ובש"ס ובש"ע לא אזכר שיתבטלו הקידושין אם לא יתן אשעה אלא אחרו גרוך להשלים אשל, ומייב הוא בכך וביאמות דף ק"ו בשה דחלוק לה ע"ו שאתן לך אחתים זו אחר דאלך לה אחר זיל הב לי' ח"ל ר"פ יכול לומר משלו תני כך וכ' שם ברשב"ם בהידושיו ז"ל ואיכ' למיד, היכי הוי אמרי' אביי לעיל' ל' ור"פ לאאי לישנא דלעיל' לאתויי רא' מן הבורא אבית אשסורין ואא אלא כיון דאתאי לי' בלשון ע"מ לא אתייב לי' אשום דכל אלומר ע"מ אין ואמייבין לומו לקיים אתנאי אלא אם רוצ' יקיים ואם ירצה לא יקיים לפי בכבר נתפרשה בפייתו אם יקיים תנאי יקיים אשעב' ואם לא יתקיים אתנאי לא יתקיים אשעב' ויכין שכן ס"ג ליומא לי' לא בעינא בהלישה ולא יהבינא והרי אהלי' אחילא קיימת ואיה פטור' וי"ל דכיון שמי אפשר לה לאלי' לאתבטל הרי זה בכשירות ולפיכך אי הכון לה אאייבין ליתן לה אדין שכירות ואיינו דאאריכין בירושלאי אם אחרה ע"מ ונותנת אלא אכיון דלאו הכון לה ואלוה עליו אן אתור' בהלי' ורמי' עליו לאיהנן אאי כעין אנוסה היא ואיכו נאי לא פסיד אידי דהא לא חזא לי' ונוסה אידי עכ"ל וכ"כ הרמב"ן בהדושיו שם ע"ש וא"כ הכא שאתקדש' לו ע"י הדיוט ואתקיים אשעב' אשום אאקדשין נאאייב גם הוא דאי אקדשין ולא גרע אוקנה שדה בחזקה שאתחייב בדאי בפסיקה של השד' וא"ש הא דקאמר ר' אלעזר אקודשת ויפלים ודו"ק. ואא אאאריכין פ' מי שאמרו לף ע"ש בשה דאתי הבן הרי זה גיטך ואשייר אלי אינה ונורשת ע"א שאחזיר לי את השייר ונורשת ופריך א"ש ריפא וא"ש פיפא כו' אאר אביי הא אאי ר' אאיר הוא דאאר בעינן אתנאי כפול ואכא הא לא כפלי' לאתנאי. ולפי א"ש הפיכא דלא כפלי' אאי אאויב בקיום אתנאי ואופין לקיים כיון דאשעב' נעש' אדעאת דאפי א"כ בע"א שאחזיר לי אשייר חפי' לא כפלי' נריכ' לאחזיר אשייר כאו שאאנה. ונראה דאאת גבי גט כיון דהוא אגרשה בע"כ לא שייך בזה אתנאי קיים עבור אאעשה כיון דאאעשה נעשה בע"כ דאשה וא"כ אינו אלא אאחת אאתנאי שאאנה שיאבטל אאעשה אם לא יתקיים אתנאי אם"ש בעי כפילה. ואיפו כל זה בגאומר אעכשיו דאאעשה אידף יאקיים ולכן בקידושין אי בעד' אם אאנו אאויב לקיים אתנאי ואופין לאותו עבור אאעשה אבל היכא דלא אאר אעכשיו אלא לכשאחן אאוב א"כ עדיין אאעשה לא נאקיי' ואינו חייב בדאי

הרי עלי מלוה עכ"ל וסיימו מדתניא המקדש בחלוה ומיירי בגמצא מגם מסר דיגר ולגמא דמקדש בחלוה ט"כ ומבום שאמר הרי הוא עלי מלוה דמל"כ מאי לגון מקדש בחלו' ולדיל' ס"ס דרך תגאי ורב"י ור"ן לפרושי ליגמא בריית' דתני המקד' בחלוה. אך היא גופה תיקשי דאמאי גקט בבריית' בדיגא דחלוה שאמר על הדיגר המסר הרי עלי מלוה כיון דאסור ואמאי גקט ומאי דרך תגאי ולמאמ"ן ומאר פוסקים דס"ל דאפי' לא קיבל עליו בחלוה גמי וכמ"ש ב"ש ל"כ לאמאי גקטי' בבריית' בלשון מלוה. ולפי מ"ש בסקי"ד דמקדש בחגם ונתן דיגר דמקודשת ויבליש לאו מבום דיש תגאי כיון דלא הי' תגאי כפול אלא שמחייב הוא בדאמיו היק' ל' חלו' דאיגו אלא חיב ודו"ק:

(טז) בק' דינרים אלו והתחיל למנות לתוך ידה (ויל"מ דבאמדה מגייבו כגון באומר ק' דינרים אלו שאתחיל למנות (הרמ"ם ושטור) אינה מקודשת עד שישלים לה ואפילו בדינר האחרון שניהם יכולים לחזור זה בזה (יז) אא"כ אמר לה (יח) דינר החסר יהא עלי כמלוה ונתרצת' וכן אם נמצא מנה חסר דינר או נמצא מהם דינר נחושת (יט) ולא הבירה בו תחלה אינה מקודשת (ויכולין לחזור בהן (דעת רמ"י) וי"א דאפי' בגוה מזרח

(טז) בק' דינרים אלו והתחיל למנות לתוך ידה (ויל"מ דבאמדה מגייבו כגון באומר ק' דינרים אלו שאתחיל למנות (הרמ"ם ושטור) אינה מקודשת עד שישלים לה ואפילו בדינר האחרון שניהם יכולים לחזור זה בזה (יז) אא"כ אמר לה (יח) דינר החסר יהא עלי כמלוה ונתרצת' וכן אם נמצא מנה חסר דינר או נמצא מהם דינר נחושת (יט) ולא הבירה בו תחלה אינה מקודשת (ויכולין לחזור בהן (דעת רמ"י) וי"א דאפי' בגוה מזרח

דאינה מקודשת מבו' דלא סמכה דעתה דבבל דידה ומהול לאחרי כדאי' בקידושין דף מ"ח דוהאי אפי' נתרצית בפירום אינה מקודשת. וצ"ב כ' הא דבעי רישי דאם לא סים רישי בפירום אלא שתק' י"ל על דיבורו הראשון היא סמכה שאחר מגה זו עוד כתב ז"ל וכל זה דוקא כשאחר בחגם זה אבל אם אחר מגה סתם וחסר דיגר אפי' לבעות הפוסקים דס"ל אם חסר דיגר אינה מקודשת אכל אקום אם אחר שדיגר החסר יהי' עלי מלוה מבאי אפי' אם שתקה כי בחגם סתם לא בייך לומר על דיבורו הראשון שאכשה דבעה אפי' לדיבורו האחרון אחר מגה סתם ויכול להבליש בזמן אחר עכ"ל. ומגה מ"ש אם אחר שדיגר החסר יהי' עלי מלוה לפי מ"ש ב"ש בדעת הרמב"ם ום"ע אפי' אם לא זקפו בחלוה אלא שאמר יהי' דיגר החסר דרך תגאי גמי מקודשת ודרך תגאי לא כסיפא למחבצי' ואולי כתבו לדעת רס"י וסר"ן דלדידהו בעי דוקא קיבל עליו בחלוה וכמ"ש ב"ש בסקי"ג וכבר כתבנו בסקט"ו דאין להלק בין דרך תגאי לדרך חלוה גם לדעת רס"י וסר"ן ט"ש. צוב דאיתי בם' ספלאה שכתב בזה ז"ל לף דבקידשה בבט"ח דאחרים בסי' כ"ח דטעמא דאינה מקודשת אבום דלא סמכ' דעתה ולא חלקו בזה אבום דאפי' אם נתרצה ואחרה הן לא אבני אלא דאינו כיוצא עכ"ל. ועיין בתוס' פ' מי שמת דף קמ"ז ד"ה כאומר בט"ח לחבירו שהבציאי רבי' מהתקדשי לי בבט"ח כו' אלן דאחר אינה מקודשת אית ליה דשמואל דלא סמכה דעתה כי אמא יאמול ואם צריך לשחזר כל שדמי' לאם יאמול וספיר סמכה דעתה כו' ואיכו יכ לדאות כי אמא כי לא בוצה לבא בב"ד ולתבוע מבעלה אם שאכל ולכך לא סמכה דעתה בבך עכ"ל ע"ם. וא"כ אתם בקידשה בבט"ח דאחרים דלא סמכה דעתה אמי אינו אלא מבום דיבור דאפי' אם לא זקפו בחלוה אלא שאמר יהי' דיגר החסר דרך תגאי גמי מקודשת ודרך תגאי לא כסיפא למחבצי' ואולי כתבו לדעת רס"י וסר"ן דלדידהו בעי דוקא קיבל עליו בחלוה וכמ"ש ב"ש בסקי"ג וכבר כתבנו בסקט"ו דאין להלק בין דרך תגאי לדרך חלוה גם לדעת רס"י וסר"ן ט"ש. צוב דאיתי בם' ספלאה שכתב בזה ז"ל לף דבקידשה בבט"ח דאחרים בסי' כ"ח דטעמא דאינה מקודשת אבום דלא סמכ' דעתה ולא חלקו בזה אבום דאפי' אם נתרצה ואחרה הן לא אבני אלא דאינו כיוצא עכ"ל. ומגה מ"ש אם אחר שדיגר החסר יהי' עלי מלוה מבאי אפי' אם שתקה כי בחגם סתם לא בייך לומר על דיבורו הראשון היא סמכה דעתה אפי' לדיבורו האחרון אחר מגה סתם וחסר דיגר אפי' לבעות הפוסקים דס"ל אם חסר דיגר אינה מקודשת אכל אקום

ומיכר שמיעו מנא סברא וקיבלה כ"כ הר"ן עכ"ל. וצ"ע כתבו בפסיטות ולדעתי מידי מחלוקת לא נפקא דבטור ח"מ סימן רל"ב כתב ז"ל כתב הרמב"ד ז"ל פעמים שהמקח בטל ואינו בו כל זמן שלא הסליח לו כיוצ סי' תיפס שק מלא מגוזים ואחר לו סילק שק זה בדינר ויש בו שהם של מגוזים והלך ואבדו ולא סי' בו שהם הרי זה חוזר לשעה"י שזה רוצה להסליח לו ושהם אבל אם סי' לפניו שק של מגוזים וזה יודע שאין בו שיעור מדם וזה אומר הנח לך שהם מגוזים בדינר ונטלו ואבדו ולא מצא בהם מדם הרי זה קנה ויסליח שהרי זה סי' מכיר שלא סי' בו שהם ועל דעת שיסליח לו נטלו ע"כ ומבואר מזה דהיכא דאפשר להסליח לא אמרינן שבר וקיבל ולדעתה דהסלמה נתרצו ומ"ש ס"ס קידושין ולדעת הרמב"ד הא דפריך בש"ס קף ח' אמי דינר של נחושת היכא דמי לי דידעה בי' הא שברה וקבלה. ונראה דוקא היכא דאשר לגמרי נתרצי לדעתה דהסלמה אבל אם שהם חייתי לטולי בעינא מנא שדינר ח' של נחושת אחרינן שברה וקבלה לקבל שדינר נחושת במקום כסף דאי דעתה רק על הסלמה שדינר כסף דוקא למה קיבלה שדינר נחושת. ויותר נראה דהשם בשרייתא חני שתקדשי לי בשהה זו ומנא שהה חסר דינר או דינר של נחושת, היינו שתקדשי לי בו דינר רע יחליף ושם"ס פריך מי דידעה הא שברה וקיבלה ואית בי' דינא דיחליף והיינו הסלמה שדינר כסף לזה משני דיהבי ניהלה בגילה ולא ידעה ושם"ס חיישה שהרם, לטעי"ג דרוש ולמחלי ולהסליח. ואפשר דגם הר"ן סב' בשיכר שהיו שהם שברה וקיבלה היינו שברה וקיבלה שלא יתבטלו הקידושין בזה אבל הסלמה צריך לדעתה דהסלמה נתרצו ואפי' היתה הסר"ן ס"ל דשברה וקיבלה ואין צריך הסלמה, מיהו ספיקא לא נפקא היין דהרמב"ד ס"ל דצריך להסליח: (ב) עד שיאמר לה אע"כ שתקדשי לי בזה ושתקה ושקשה בש"ת שתיקה זו למה משני דהא הוי שתיקה דלאחר שהות טעות ע"ם וב"ש בתב דשרש"ם ס"ל דשהני קידושין כל זמן שלא חזרו ולזה כתב שדברי הרש"ל תמוהין היין דכתב דקידושין נתבטלו מחילה ולא צריך חזרה א"כ לא משני שתיקה דס"ל לאחר שהות טעות וע"ם. ושם לפי ש"ם הרש"ם דשתקה ס"ל קידושי ספק וכוונה בטור ולפי ש"ם שב"ם גם הרש"ל שכתב ושתקה נמי היינו שלא דשוי קידושי ספק ע"ם וא"כ תו לא קשה דס"ל שתיקה לאחר שהות טעות, דשה גבי ניפתח דאסח פ"ק דקידושין דף י"ל נמי לאחרינן זיל חום לה ושפוש דס"ל למיסדנהו היין דנתן לשוס קידושין היינו חייבת בשרית ע"ם וכן פסקו תו, והרש"ם וכ"כ הרש"ל בסי' כ"ח סעיף ה', וה"נ היין לשוס קידושין נתנו והיינו חייבת בשרית ס"ל למסדינהו ושם"ס ס"ל ספק קידושין. וצ"ע כתב בטעמא דהרש"ם דשוי ספק קידושין שוס דס"ל לשדיבורא קמא קא סמיך ע"ש. ונקשה דא"כ גבי ניפתח דאסח שם לאחר שתקדשי לי בזה ואחרו לי' שה לית בי' סו"פ אחר שתקדש בד' זוזי לית בי' ע"ש דפליגי בשתיקה דלאחר שהות טעות ושיפוק לי' דס"ל לשדיבורא קמא קא סמיך שבי' בשפן לאחרי'. ולפי ש"ם הר"ן שם דגם בשתלה בי' דעת שתקדש לקשה בשרבעה זוזי לית בי' עיין שם ושם כן אחר שתקדש בשרבעה זוזי גלי לשעה"י דשתלה בי' שכוונה לזה ושו לא אחרי' לשדיבורא קמא סמיך אבל לשטת הרש"ם שם שמיקרא לא בי' דעתו לקשה אלא בניפתח ואת"כ אחר שתקדש בשרבעה זוזי וא"כ שיפוק לי' שוס דס"ל לשדיבורא קמא סמיך ואחה לי טעמא דשתיקה דלאחר שהות טעות. לכן נראה טעמא דהרש"ם דס"ל בספיקא דגמ' דאחר זיל חום לה גבי שתיקה דלאחר שהות טעות וכש"ם דס"ל למיסדנהו. ועוד נראה בעיקר קושית שקשו בש"ת וב"ש דס"ל שתיקה לאחר שהות טעות וסוא דכבר כתב הרשב"א גבי שיראי לריכה שוסא דשם לא שמו שוהן אחין צריך ליקח ממנה שקידושין ולקדש, אלא שם שמו אח"כ ואחר לה אח"כ שתקדשי לי בזה שהני ולא אחרינן דס"ל

שתיק' דלאחר שהות טעות דס"ל כשו שדיך וסובא בב"ש סי' ל"א סק"ח וצריך ליישר דעדיפא שדיך שהם גבי שתיקה דלאחר שהות טעות לא שהני צריך לוסר כיון דנתן לשוס קידושין זה שהפץ עדיפא שדיך וכ"כ ב"ש שם סי' ל"א ע"ש וא"כ ה"נ שרי קיבלה לשוס קידושין וסוא עדיף שדיך ושהני שתיקה לאחר שהות טעות דס"ל כשו שדיך וסובא בב"ש סי' ל"א סק"ח וצריך ליישר דעדיפא שדיך שהם גבי שתיקה דלאחר שהות טעות לא שהני צריך לוסר כיון דנתן לשוס קידושין היינו דשתלה בי' דעת שתקדש לשוס קידושין ולא שתלה בי' דעת שתקדש לשוס שהרי בשתלה בי' דעת שתקדש לשוס קידושין אפילו שתיקה לאחר שהות טעות לא שהני שתיקה דלאחר שהות טעות

דברים שענינם לא תשחק עמי בדברים אלו אלא תן לי בלבד ונתן לה אינה מקודשת:

סגס ואם אמר לה בבעש בסוא נותן לה סרי אמ מקודשת לי וקבלה מקודשת (טור בשם סרמ"ם) ואם קבלה בשתיקה רק חזרה ואמרה הן לי מו הסלך וכיוצא בזה אינה מקודשת (כך משמע מדברי סרמ"ם) וכל זה בהתמלה היא לומר הן לי ומעט אבל אם התחיל סוא לדבר אם אתן לך תתקדש לי ואמרה לו בל' שחוק הן וקבלה ממנו סוי ספק קידושין (סברת סר"ן) וכן אם היה שותה יין ואמרה לו תן לי כום אחד ואמר לה אם אתן ליך הרי את מקודשת לי בו ואמרה השקני או תן והשקה אותה אינה מקודשת שאין הדברים נראים אלא השקני בלבד ולא תשחק עמי בדבר אחר ואם אמר בשעה שנתנו לה הרי את מקודשת לי וקבלה מקודשת.

ל לאיזה מקום צריך ליתן הכסף ודין אם קדשה בכבר ובו י"א סעיפים:

א המקדש את האשה בכסף או בשטר (א) אינו צריך שיתן הקידושין לתוך ידה אלא כיון שרצתה לזרוק לה קידושיה דרך המקדש במלוה סיטה מקודשת ומבו' דס"ל טלי קידושיך מט"ג קרקע כיון דעכשיו לא נתן לה כלום ומה שנתן בתחלה לא סוי נתינ' דפקדון בתי דסוי בתחלה ונתינה ויד סבעל אבל מלוה דלמולא' ניתנה לאו דבעל סוא אלא דידה ומה שמוחל לה ס"ל כמו טלי קידושיך מט"ג קרקע ומלוה סוי כסף ומס"ס במכר ומסי ובקידושין לא מסי מסוס דליכא נתינ' ובמכר ומסי טלי כספך מט"ג קרקע. וגראה דמי נימא דמחילת מלוה מסי במקום כסף מ"ב טלי קידושיך מט"ג קרקע דבפקדון נריכ' זכיה ומס חיו רוצה לזכות לא זכה בע"כ דנותן וכיון דלריכה זכיה אי בחזקי' או ט"י חלר ס"ל טלי קידושיך מט"ג קרקע כיון בלא סי' נתינה ויד סמקבל מבל מחילת מלוה אין מלוה נריך בום זכיה אלא מכי מחל מלוה אפי' בע"כ דלוה סבטיחד ומוח בחוב רוצה בחמילת סחוב נמחל בע"כ דלוה ומ"ב ס"ל בחמילה נתינ' ויד סמקבל ומ"ל ונתן מט"ג דטעמא דרב מסיס דמלוה לאו כסף סוא ולכך כריך מוכיין במכר שם קנאו ואי מלוה לאו כסף סוא לקידושין מ"ם במכר שקו' ודו"ק. ובתשובת מוסרי"ל סי' ט"ח ז"ל ועוד יש לסתיר ומעשה תחר אפי' אי סוי תרי כסדי כיון דלא קיבלה סקדושין לא מחמו ולא מסלימו אלא מעלמא נעלה בחשבון ומיו כמו טלי נימך מט"ג קרקע דלאו כלום סוא דבעינן ונתן בידה סוא לו בלומו ואפי' נטלתו מידו אינה מקודשת סאי חלר דידי' לא עדיף מידו ומ"ס לקידושין ומעת אמינא לם מבע"ח קרא אבע"ח גמרת אבע"ח סברת קרא דבעי' ויצאה ומיתה ואבע"ח גומרת דגרסי' בפ"ב סחוב דסחי תוחי ליפי ומחר רביעה אפי' לח"ד בחוב ונתרל' סאב בחוב נתרלה בבן לא אמרינן ונתרל' סאב אמרינן בפ"ב דחשוחת עדיין בעין בבעת דיוני דחפקרם רביעו אליקום ולחב"ן דחקודשת בבעת דיוני ס"ג אמרינן דמיירי בחוב נתרל' בבן ובחשוחת עדיין בעין ואפי' נתרל' בבן אפ"ב לא סוי קידושין כדפי' ברמ"ם אבל לא בויא בליח חשיקרא ולימא למיחר אבל דחילך בחוב' סוא שלי דא"ב אפי' נתרל' ומי לא נריך ליח' בחוב לי יזכין להדם בלא בפיו כדאי' בא"ז וכן מוכח בחוחי חבוד' שכתב אם ידוע ברחובן בחפץ וכו' ובחתא בלא ידע ומי למישלי מחתא אם סוא בעין אבעין מבחוב דאם לא נודע לאתהלה לון כאן קידושין ואי קשיא כי אקדם לם בפקדון אם לא אתי לידה בחורת קידושין אי מסיס אם לא אריא דבעינן סיבה ויד סבעל או מיד שלוחו אע"ג דחשיקרא לאו בחורת קידושין יסיב לם ס"ל אבחוב כי אחר כגסי בט"ח זה יהדר אחר לם סרי זה גיטך דחשיקרא בחורת פקדון אחי לידה וכאו שביאר סר"ן ובגחם סיא ואחר סוא יסיב לם סאי בחקבל אחים אחי' בחדם חבוב וכן בחחדר עליה נסלטון ואחילת חלוה וכיוצא בזה כי דייקת בסי בבולאי קא יסיב לישו ולא אחילת היא בעלמ' ומסי דחפקר דבעני מיפסל אבחוב סיינו אבוב ריח בעני דבבל דסו אבל קידושין אין כאן דהאי אחא נתרלה הבן לא אבני כלל אפי' למחייבי נט אדרבה כדאוכח הסוגיא ואפ"ס קאחר סרמ"ם אפי' נתרל' אח"כ כדלעיל ואבע"ח סברת דחם לא כן מי שים לו אעות באקום אחר ואחחם סם אין לריך שליח אלא יאחר אז יכחיב לם בחקח אותן האעות ותחקדש בחם עכ"ל. ואם כי לוי כדאי לחרכ אחר דברות קדשו בל אוסרי"ל לאחם לפי אחוכה אדברי אוסר"א פאחווי ודברי סרמ"א בחחם אחטפה אעות ובוקם ואחם אתחזירם לו ולא רלחה ואחר לם סרי את אקודשת ואתקה להחזיק בחם לא סוי קידושין דסוי אחיקה לאחר אחן אעות ובוא אתסובת אוסכ"ו בפאחווי ואפשט דאם אחר אחן אקודשת ואף גם דלא סי בוא נתינה ויד סאקדש. לכן נלע"ד דבכסף קידושין אפאי טלי אע"ג קרקע ולישב סרחיות בכתב אוסרי"ל דלא חיקשי לאסכ"ו בפאחווי ואפרמ"ל. דאפשר א"ם אוסרי"ל אבע"ח קרא דכתיב ויצאה ואיתא זה אינו איקשא דלא לקידושי אשר אבל כסף לא אתקשי לימא כתאי כו' אימא סיפא ואין באכר שזה קנאו ואי אחרת אלוה לאוחר ניתנה בחה קנה ואימא בטעמא

חלה שמואל לה לך מזק וקני. ומ"ם ומצע"ג גמרא מהני דנתרמה סבן לה מהני כל שלה נודע לכתחל' ולה לחרינן שתשה מקודשת מעכשיו ורתה דשתש משום שלה אחר סבן חת"כ לאשה שרי לה מקודשת לי ואש ים לאחד כשף אגל כאשה אע"ג שרוצה לקדשה צריך שיאמר בפני עדים שרי לה מקודשת לי ואש שבלבו ובלבה ויהו דברים ולה אהני ריעוי אלה לפליאות דאז אחרינן כיון דנתרמה לזה לאיות שלוחו מ"כ כל אה שעשה שלוחו אהני לי' בחורת זכי' ושפליה מקדשה בפני עדים אבל כיון דלה אייפינן לנתרמה סבן מ"כ מעשה אחד ולו כלום הוא וכשסבן רוצה לריך לחזור ולקדשה ולומר שרי לה מקודשת ובפני עדים וכמ"ש ואש סבן מוזר ואומר בפני עדים שרי לה מקודשת אין ס"ל דמקודשת. ומ"ש מוסרי"ל שם דכשאדבר עלי' לבלטון או אחילת אלוה ס"ל יסיב ליסו ואשוש דאין כלום לריך לזכות באחרי וכמ"ש סריטב"א פ"ק דקידושין דף י"ח ז"ל דשתש בדר' יוסי בר יהודה אין שם זכייה אחון אלא אחילה שאוכל לה שעבוד שעלי' ואע"ג דאין אזכין לקטן על ידו הא ודאי אוחלין לו דלא יהבינן לי' אידי דבעינן דלשוי לי' יד לזכות בו עכ"ל. שגם לפי מ"ש סריטב"א שם בשם דאחרו שמקדש בחלוה שים עלי' אשבון אקודשת אדר"י בר"י ע"ש שכתב דאחילה לא אהני בחלוה שים עלי' אשבון אקודשת אין דקני לי' אדרבי יאחק ולריך כלום לזכות בגוף השבון ואש דאהני בקטנה היינו אשוש שעת אחרת אקנה לאותו ע"ש ולפ"ז ס"ל טוי קידושין אע"ג קרקע דשא לריכה זכי' בגופה ואע"ג דקטן ליח לי' זכי' ט"י שעת אחרת אקנה לאותו ליח לזה זכי' ואוכח דאהני טוי קידושין אע"ג קרקע. אלוה לפי מ"ש בקצה"ח סי' ער"ס ס"ק ד' דסיכא דאלוה שים עלי' אשבון אקודשת אדר"י בר"י ע"ש שכתב דאחילה לא אהני בחלוה שים עלי' אשבון אקודשת אין דקני לי' אדרבי יאחק ולריך כלום לזכות בגוף השבון ואש דאהני בקטנה היינו אשוש שעת אחרת אקנה לאותו ט"י ועל"ז ס"ל טוי קידושין אע"ג קרקע דשא לריכה זכיה ובכל אין אקרקע אע"ג קרקע ודו"ק. ומ"ש מוסרי"ל בשבע"ה סברה דשל"כ אי שים לו אטות אקום אחר ושאשה שם אין לריך שליח אלוה יאחר אי יכתוב שתקח אשעות ותתקדש בשם. לוה אבין דאי' זו דודאי לריך כלום לומר שרי לת אקודשת לי ובפני שני עדים ואש יכתוב לה שרי לת אקודשת בשטה שתקבל אפ' שגם לדעת הפוסקים דכתיבה ס"ל כדיבור אין ס"ג דאהני ולדעת הפוסקי' דלה סוי כדיבור ס"ס לה אהני כתיבה שרי לת אקודשת בשטה ועיין בשו"ת שבות יעקב ושב יעקב. ואש יאחר שלה בפני שריני אקדם שאשה שלוה בשקום פ' ס"ל שגה ידעה וגבי גט שמי בעיון שיאשעו קולו. וביבשות ר"פ שרם דסובר ר' שלישאר דקידושי שרם אהני אן שתורה ואשום דדעתה לילותה לית דיש ולא"כ ע"כ קידושין סוי ע"י שרכנה לו אפי כתב כיון דלאיו יכול לדבר ואוכח דע"י כתיבה אין אהני ויכול לכתוב שרי לת אקודשת ואשתי לאו דאי' סיא לכתיבה דלשטר שתש מיירי ע"י שרכנה דעדיפא אשתיבה ואבואר בב"י סי' קכ"ח ע"ש. ובפ' שאיש אקדם דף ס"א פליגי ר' אחיר ואשמי' באלו' ע"פ ובאעמ"ש דר' אחיר סבר ל"ש אלו' ול"ש פקדון ואקודשת ואעמ"ש לאיו אלא כאו זכיה בזוכה שלוח באחוב לאקבל ואש"ה בעי אדעת ולא בע"כ ואש"ה כתבו תו' בגיטין דף י"ב דבלוה נכרי ליכא דין אעמ"ש כיון דלאיו יכול לזכות ע"ש ואי נימא דלא אהני טוי קידושין ס"כ ודאי ס"ש שם יהיה בכשף על גבי קרקע ויאחר זכי בכשף לשאה ותתקדש אחי לא אהני כיון דבבעל לא נתן וא"כ היכא אהני אע"ש לקידושי שאה כיון דליכא שתיה אין אחד אקדם אלא לאחר לשאה זכי לשאה ובשלוח' ליכא שתיה אין אקדם כיון דאלוה להוציא ואע"ש לעיל אלא אוכח דבקידושי כשף אהני טוי אע"ג קרקע ולא שתקח סוי' לישאה אלא לשטר ולא לקידושי כשף וכמ"ש: ובשבועת אוסרים"ש דף ס' סי' כ' כתב דאהני טוי קידושין אע"ג קרקע ע"ש ואיפו בקידושי שטר גרע' דכי היכא דשתקח לישאה לעיון אחובר ולשאה ס"ל בעיון בקידושי שטר שתיה אין אקדם ולא אהני טוי שטר קידושין אע"ג קרקע. ולפי מ"ש בסי' קל"ו דשטת תו' ורשב"ש גבי גט היכא דנתן לה לשוש פקדון ואש"כ אוברשה בו לא אהני ואשום דבעיון שחלת שתיה לשוש גירושין וכיון דאהני בהדיא פ"ב דקידושין דף ח"י שתקדשי לי בפקדון שים לי בידך אקודשת א"כ לריך לומר דבקידושי כשף אהני טוי אע"ג קרקע ועש"ם בסי' ל"ז ס"ק ג': (ב) לתוך אגירה ובטור כתב לתוך אגירה אשש"ם בסי' ל"ז ס"ק ג': כיון דאשתה אקשה ב"י כיון דאשתה פסק בטור ח"מ סי' ר' דבדעת אחרת אקנה מקנה אותו כל שעוה אצוור לדעת אעותן סני וכרב פפא פ"ק דאיטיעא דף י"ב ע"כ אחלי בקידושין דוקא אגר שאשתמרת לדעתה ע"ש. ובע"ז כתב דבקידושין לריך אשתמר לדעתה ואיפו דבעיון שאשה שיאת קידושין אלא בדבר שיש בבירור בידה וכן אש נתן אקידושין ביד אעבד ניעור אישה אקודשת אשים דאישה סיאת דעתה ואסברא שאש יאבד אעבד אקידושין ע"כ. ובקצה אש בשכר אחי בשיעור אלוה בדבר שאין

חגר של סייסא וע"כ מבעי' לי' בסלע של סייסא דליכא קידושי ודלמי ותפסר דעדיף חגר של סייסא מחרבע חמות של סיגלן או מסייסא יכולין לסומרו לזה הקבו דסמא חגר של סייסא אין קונין זה מזה. ומ"כ לדיעת ס"ל נמי תו' והרמ"ה דספק מיהא סוי דלמא גרע חגר של סייסא מד' חמות של סיגלן וממקום שמיר' של סיגלן. ויותר נרא' לפי מ"ש הר"ן לייסד פי' רס"י הא דבעי לה בסלע של סייסא ותע"ב דחגר הסותפין אין קונין זה מזה אבל הקידושין תפסר כיון דיחא לי' לקדסה מקנויי מקני לה מקום בחציו ע"ם ואתא בסותפין בחרבע חמות או במקום שמיר' סיינו משום דחרבע חמות שחיקו חכמים דקני לי' סינו הלא מדרבנן דלמא ליתי למנויי חמרו חכמים שיקנה לו אבל נא חמרו חכמים שחרבע חמות יסיס שלו וכן במס שחמרו חכמי' שיקנה מקום שיכול לסומרו ומי סינו הלא לקנות על ידו בניטין וקידושין אבל מקום השמירה סינו שלו ולא שייך בי' מקנויי מקני לה במקום שמירה או בד' חמות כיון שסינו שלו שיכה יכול להקנות לאחם ומה שעשו חכמים תורת חגר לשמירה ולד' חמות סינו הלא שיקנה השפן השוטה אבל גוף מקום שמירה וגוף ד"ח סינו שלו. ומה דכתב הר"ן בשרשים דף ל"ד גבי סיתם לפניו ככר של הפקר ואחר ככר זה הקדים דמיירי שסיתה בתוך ד' אחותיו שקנוי לו בכל מקום ואחר יזכה לחרבע חמות שלי להקדם וכ"כ הרמ"ם שם ע"ם סיינו דכיון דד' אחותיו קונות לו יכול לומר יזכה ד' אחות לפלוני או להקדם אבל זה סינו הלא בספקך ולא כן בחתני או במקח דלמא מהני יזכה תיירי לעיקר וכמבואר בטור ום"ע ח"מ סי' ר' ע"ם וגבי קידושין דלמא מהני יזכה תיירי לאחם כיון שהוא שלו ולריך הקונתא שקו' וכמו שאחרו עד שיסכור את שקומו ובד' אחות או במקום שמירה סינו שלו שיוכל להקנותו ואינו הלא לזכות בחם שבחוכו ומדרבנן ומ"ם גבי ד' אחות ושקו' שמיר' לא סוי ודלמי קידושי ובגי הלר של שמיס' בעי לה שם יהי' קידושי ודלמי אבל שמיסא וגם אפשר דאפי' לא נפק' דלמא גרע מד' אחות של שמיסא וגם אפשר דאפי' קידושי ספק לא סוי ושהוא ספקי' דכיון דהסלע אינא שלא לגמרי דיהוי בעלמא הוא וכמ"ש הר"ן ואתא בשבחוכו וכן לעניו קידושין לא אחרא אחאה תן שקום זה הלא נתרלית שתא לקידושין וגם בידא היתה שקבלת אם הי' ותנה לידא הלא שהוא שותנה על שקום של שמיסא ולפי' תו' שאפרשו דותנה שמ"כ תוך שיקה דאמבעי' היא כיון שאומרה הן על גבי סלע של שמיסא אם סוי דיהוי נמי שיבעי' לי' דאפשר אפי' קידושי ספק לא סוי כיון דאינו הלא לדיהוי וא

בד' מחותיו מת המקח וכמו כן בקידושין הקל' לה חכמים כאלו היה מונח תוך הגירה והפקר ב"ד הפקר על המקח ועל כסף הקידושין המונח שם וכיון שנקנה לה מדרבנן את כסף הקידושין הוי קידושי תורה כמו במעמד שלשתן דהוי דרבנן והוי קידושי תורה אבל בגט נהי שקנתה הגט מדרבנן מ"מ קנין חגר ליכא דד' מחות לא הפקירו לאשה לדעת הרמב"ן אלא המקח המונח תו ליכא למימר דהפקטוהו לגיטא מרשות הבעל לרשות האשה ומשום הפקר ב"ד הוה אפי' הקל' הבעל את הגט לאשה אגב קרקע דנקנה לה הגט ודעת הם"י ר"פ הזורק דאפי' לדעת הרמב"ן לא אמרי' דגט בעין ונתן בידה או באחר, הם"ל כיון דאין וכיון דחזרת חגר ליכא ד' מחות וכאן כן במקום שהגירה דלדעת הרמב"ן לא הפקירו מקום ד' מחות והפקר ב"ד היינו אלא על כסף קידושין המונח תוך ד' מחות או במקום שהגירה והגט לא אמרי שום קנין אלא ידה או הגירה דהוי כידה ומ"ש בגט היינו אלא מדרבנן ולפקיעותו דרבנן לקידושין מיהא ובכסף קידושין כיון דנקנה לה בכסף ממילא הוי מזה קידושי תורה וכאן בתעמ"ס ודו"ק. ולפי זה בקדושי שטר שזרק לה תוך ד' אמות או במקום שהגירה לדעת הר"ן שכתב דהוי הגירה ואשום דאז"ל שעשאה לאחר וכיון דהוי הגירה מדרבנן הוי נמי קידושי תורה וכאן בתעמ"ס אבל לפי מ"ש לדעת הרמב"ן דהיינו הפק' אלא המקח המונח מפקריעותו זה הוי כאלו השפק' ב"ד הפקר וקידושי שטר דאיתקש ליגיאה דבעי ידה או חגירה מ"ש לא אמרי מן התורה והיינו אלא מדרבנן דלרמב"ן לא מהני לומר דס"ל נמי דלמפקירנהו לד' אמות והוי הגירה וכמ"ש הר"ן דא"כ לא מהני לומר כל המקדם לדעתא דרבנן מקדם אלא הי' הגט מהני מן התורה ע"י חגר דרבנן וכיון דבגט לא אתי עלה אלא משום דאז"ל המקדם לדעתא דרבנן מקדם וה יתכן בגט דכיון המקדם לדעתא דרבנן מהני גיטא דרבנן וכמו שאמרו בש"ס דלמפקטוהו לקדושי אבל מקידושי דרבנן אי אפשר להיות קידושי תורה וכמ"ש וא"כ קידושי שטר לדעת הרמב"ן הוי אלא מדרבנן ואם קידשה אחר גריעא גט מהני כמו במקדם בעד ג', ובשאר קידושי דרבנן לגריעי גט מהני ולא למפקיעותו דרבנן לקידושי הי וכמ"ש והו"ק. ומכל הנין מוכח דקנין דרבנן מהני לקידושי תורה לדעת הר"ן ד' אמות ומקום שהגירה הוי אחר דרבנן ומהני לקידושי תורה וכן לדעת הרמב"ן סדבר הנקנה שם הוא מדרבנן ולפ"ה הוי קידושי תורי ובסי' כ"ח ס"ק ל"ג הארכנו בפרט זה ובס"ד יתבאר הרמב"ם דקנין דרבנן לא מהני לדין תורה ומ"ה פרה מיבעיא לאקנה בקנין דרבנן דיוכח מיהא דאתרומה וא"כ ס"ל סא דתנן פ' הזורק קרוב לה כו' וכן לעניין קידושין דסיינו דהוי קידושי דרבנן ובגט שפיר מהני מן התורה דגיטא דרבנן מהני לאיסורי אבל אשת איש דלפקטוהו לקידושין וכמ"ש ולפי"ז קשה בזה"ס הרמב"ם פ"ד מה"ל איסורי דיעא דאתי' פ' הזורק וז"ל הוי עומדים בהר"ר או ברשות שהיו של שניהם והזרק לה קידושין קרוב לו היינו מקודשת קרוב לה מקודשת אחת מהם על אחת כו' הרי זו ספק מקודשת כיצד הוא קרוב לו וקרוב לה כל שהוא יכול לומר כו' שניהן יכולין לומר כו' זה הוא אחת על אחת ע"ם ואי ניחא דבקרוב לה? דהיינו שיכולה לומר אני היו אלו בחר תופסין בה מ"כ מה בין קרוב לה לאחת על אחת דבשניהן לריכה גט מדרבנן ובשניהן קידושי אחר תופסין וא"ע כעת. ולפי מ"ש בסי' כ"ח ס"ק ל"ג דאפי' לפטת הרמב"ם דקנין דרבנן לא מהני לדין תורה ע"כ נמי מהני לי' על כל פנים קנין דרבנן שיהי' רשאי לאוקמי ולהשתמש בו כאחלו כיון דהפקר ב"ד הפקר אלא דלא אתי דרבנן לעשות אותו כמו שלו ומ"ם כיון דמן התורה היו שלו ומ"ם לא מהני לדיני תורה והפקר ב"ד היו אלא כמו אחי הפקירה דעשאו תורה לגבאי עובדי כוכבי דכתיב ואכלת את כל העמים ואפ"ה היו שלו וכמ"ש בספר ירמיה דבגזלו לא נפיק ידי לוגב כיון דהיו שלו ועמ"ש בסי' כ"ח ס"ק ג', וכה"ג נמי הפקר ב"ד דרשאי לאוכלו ולהשתמש בו כאחלו אפ"ה היו שלו מדין תורה אלא דלאוכלו ולהשתמש מהני נמי מדין תורה ע"י הפקר ב"ד וא"כ יתייאב דברי הרמב"ם דס"ל כדברי הר"ן שכתבנו דהכאים תיקנו סיבי' ד' אמות ומקום שהגירה כאחיר ע"י הפקר ב"ד ואע"ג דאין התורה היו אלא כיון דאחר היו שלו אלא דוקא היו ואע"ם בקנה"ח סי' ס"ג ס"ק ג' דאחר דאחרבי לאו דוקא אלא עיקר תליא ברשות אי שים לו רשות בו זה הוא אחיר ע"ם וא"כ כיון דע"י הפקר ב"ד הוי רשותה משום הכי קנה מן התורה נמי לגיטין וקידושין: (ו) ביון שקדם הוא לתוכם כתב בח"מ וז"ם ואם שיהן בחין כאי' הוי כאחר אל שיהם והוי קידושי ספק ע"ם. כן הוא בש"ם ר"פ הזורק דאלו לומר אחנה על אחנה לאחי בהדי הדדי ופריך עלה והא אי אפשר לאחנה וע"ם וכיון דאי אפשר לאחנה הוי קידושין ספק וע"ם בתו'. עוד שם בגמ' מפרשי אחנה על אחנה בשאחנה אחות מאומאות וגם הוא קנין אין שיהם ופריך עלה והא אגיד גבי ע"ם וע"ם בתו'. ונריך להתבונן בקידושי כסף היכא דאחנה בשאחנה אחות מאומאות דגרע, דוקא גבי גט פסול אגוד גבי, ואשום דלא הוי כריתות וכדאי' פ"ק דאיבעי' דף ח' גבי גט ביד' ואשום בידו וגבי כסף קידושין לא קפדינן באגוד גבי לאפי' לדעת הרמב"ן והרשב"ם דאשכח גבי אשכון אגוד אין כאן אשכון לאגוד גבי היינו אשום דהכסף לא יצא מרשותו אשרי גוף אשכון הוא של אחקדם ואין לה לאשה אלא שעבוד אבל בזה שהכסף נקנה לאשה אלא אחות הוא של אחקדם ס"ל אחקדם אחות אשום דאחקדם מקודשת כיון דאחות הוא גם ברשות אחאשה. ואגב אחקה ואחנה כה"ג בשאחנה אחות מאומאות ואחקן הנקנה אחנה אחד ד' אחות של זה ואחר של זה נראה לכאורה לפי אם לאחרו בשבת אגד כלי לי שאי' לאחר אגד אז לא שאי' לאחר אגד ואחקבי אחא לאחן הגוזל כיס בשבת כו' שאשרי ליסור בשבת ואיסור גיבוי בשאין כאחד ואי ס"ד לאגד כלי שאי' לאחר אגד קדיש לי' ליסור גיבוי לאיסור שבת ופי' רש"י דכיון שהוציא אחקנה אחקנה הנה כל אחצות שבאחון ליכול להוציא דרך פי' כו' ואשרי לאפקי' דרך שוליו ואח"כ אוכל אחקום תלוא בנוכח וכיון דאיכא שנין כו' ואשיק דאיכא שנין ע"ם וא"כ אחילא יבואר באחתם בשאחנה אחות מאומאו, ובכיס אלא אחצות ואוגם בין שיהם אם דרך פיו אוגם על ד' סד' אחות של אחקבל אחנה הנה אם שאוגם על ד' אחותיו כיון שיוכל להוציא דרך פיו ואם שולו אוגם על אחנה ד' אחותיו לא הנה כלום אחקבל אחנה וכאו כן בנוכח לא הנה כלום ואחילא ס"ם לנוכח קידושין כה"ג. ואיכו לפי אם אאוגם בהנה"ח סי' בל"א ס"ק ח'. לאפי' בנוכח כל שהוא תוך ידו כאחן דפסיק ובדאי' דאיבעי' דף ח' ודוקא לאביכה בעיון שיאחוך כולו אבל בית כל אם שביבו אפי' אחקל הנה אחותו אחקנת דא"ל כאחן דפסיק ול"כ ס"ם באגד אם אוגם הנה קנאי בהאגד על זה וקנאי באגד על זה כל אם שים תחת אגד על אחקבל אחנה קנאי אותו קנאי וא"כ ס"ם בקידושין ול"ע: (ז) זבה בשם ושם שלו בשא"ע סי' כ' כתב בשם תלמידי רשב"ם ורש"ן דדוקא כשקדם הוא לבני אבל אם קדם הכלי לאדם לא אבל ר"י ז"ל חילקו וע"ש ובש"ך כתב עלה לאפי' לדעת ת"ר ורש"ן היינו דוקא באחנה אבל באיכא אין חילוק כדאוכח בש"ם פ"ק דאיבעי' דאחנה אחות קוראת אחנה אחת ואיכו אפרוך אם בשא דד' אחות קוראת אחנה אחת ואיכו אחנה אחת ואחנה אחת ואחנה אחת וא

סגמ' כלים חיוב כסימטא וכאן בגמ' סמ' מסמע שבש"כ הוא כאחר של סניסס עכ"ל. ונראה כיון דקדושת בש"כ עלה חיוב כסימטא לענין הנאת כלים ועיין בת"ח סי' קכ"ח ובגדרים דפריך ומרי בש"כ דכמי שאין בו דין חלוקה ואין שייכים לסוברין בדבר שלא אותה שעיד היינו לענין לכנוס לבש"כ להתפלל ומשאר דברי שמותרין בש"כ אבל להנאת כלים ס"ל כאחר שאינו של שניסס מאמת קדושת בש"כ ומש"ה נראה לשקר ומאכר אין לו ד' אמות ודוקא לענין ביטין וקידושין דרגילין בש"כ ומשום ש"ל דין סימטא ורשות אבל יש לו ד' אמות אבל לענין מקח ומאכר אין רגילין בש"כ לא: (ט) ספק קרוב לו כת' ב"מ ז"ל היינו אחי כתי עדים המוליכים אם מי' קרוב לו או קרוב לה אבל אם מי' לעדים ספק אם מי' קרוב לה אין מוסרין לקידושין ש"ל כאלו קידם בלא עדים הגאת אחרי סוף גיטין. ובפ"ד אחין מסמע שם שהוי ספק קידושין אפי' בכת אחת לפי פי' רש"י שם ט"ם ונריך לומר שהיכא שראו העדים המקום ונסתפקו אם קרוב לה ונעשה המעשה מקודשת על פיהם ספק קידושין אבל אם העדים לא ראו כלל מקו' שנפילה רק ראו זריקת הקידושין ואין יודעין להיכן הגיעו אם קרוב לה בזה לא הוי אפי' ספק קידושין. ועוד נראה לפי מ"ם הרמ"ם פ' האיש מקדש דשליחות אין לריך עדים ואפי' בשליח קבלה דידה אין לריך עדים ועיין בסי' ל"ם ברמ"א שם וכיון דאחר ואחרנא אחות אחין מדין שליחות הוא דגם ד' אחות הוא מדין אחר לפי מ"ש הר"ן ש"פ ד' הובא בש"ק ד' ט"ם וא"כ אם הם, אם הגיע לאחר שהוא ד' אחות שלא ש"ל ספק קידושין ולא הוי כמקדם בלא עדי כיון דאין הספק אלא בשליחות אם אחרו הוא שליחה או לא בזה אין לריך עדים דבשליחו' אין לריך עדים. ולפ"ז גבי גט כש"ג בספק קרוב לה לא הוי גט כיון דגבי גט לכ"ע בעינן עדים על השליחות לקבלה וכמ"ש ברמ"א לחלק בזה דבקידושין אין לריך עדים על השליחות ובגירושין לריך עדים וכיון דהעדים לא ידעו אחרינא אלא ס"לשליחות בלא עדים דהא אחרינא הוא בחזקת שליחות וא"כ בגיטין דאחר נמי אשום יד וליכא עדים אם הגיע לידה ס"ל גירושין בלא עדים. ויתיישב זה קושית תו' פ' הזורל דף ט"ח בשא דאי' שם שליחו מיניהו קדיש כו' ופריך ואא אי אפשר לאחרנא ואיכא אחרינא כיון דלא ידעי מי מיניהו קדיש ס"ל מגורשת ואיכא מגורשת ע"ם ולפי מ"ם דבגט כש"ג ס"ל כאלו אין כאן עדים על השליחות ולפי דגמ' בשאינה אחו' מאומאו' זה אינו אחרינא ספק או כדאוקי לה בשני עדים דשאינה איכ' עדים על הגירושין שהוי קרוב לה ודו"ק: (י) אם אחרם שיקבלם לי כתב בתו' ר"ת ז"ל ע"מ שיקבלם לי פי' לא מטעם שעשאום שליח קבלה אלא מפי השמש ולא שאחאר לאחר לפלוני ויקבל קדושי כדפריסי' בגיטין השליחות לקבלה מילי הוא ומיל' לא מיתסרי לשליח וכי היכא דלא אלי לימר גבי גט אחרו לסופר ויכתוב ולפלוני ויחתומו עד שיסמטו אפי הבעל ס"ם ס"ג בשליחות לקבלה דאשם דכל שליחות לקבלה מילי ניתנו אלא היינו טעמא כיון דאחרם אנס לאחרא ולאחיך כאלו נתנתם בידה עכ"ל: ואחו' ר"ת לשטחו שם ש"ל דכל שאחרם אנסו לפלוני או שים אותו ע"ג קרקע אפי' גבי גט כאלו נתן בידה ה היו עומדים בר"ה או ברשות שאינה של שניהם וזרק לה קידושי' קרוב לו אינה מקודשת קרוב לה הרי זו מקודשת מחצה למחצה או שהיו (ט) ספק קרוב לו ספק קרוב לה ואבדו קודם שיגיעו לידה הרי זו ספק מקודשת כיצד הוא קרוב לו וקרוב לה כל שהוא יכול לשמור אותם והיא אינה יכולה והו קרוב לו היא יכולה לשמור אותם והוא אינה יכול והו קרוב לה שניהם יכולים לשמור אותם או שניהם אינם יכולים לשמור זה מחצה למחצה: ו זרק לה קידושיה אפילו לתוך חיקה ולא שקלתינהי אלא אשתיקה יש מי שאומר שאינו כלום כיון דלא ארצאי מעיקרא לאיקדושי ליה:

ז אמר לה התקדשי לי בדינר זה נטלתו וזרקתו לים בפניו או לאור או לכל דבר האבד אינה מקודשת ואין צ"ל אם זרקתו בפניו למקום שאינו אבד שזה מוכיח שאינה חפצה בקידושין: (ועיין לקמן סימן מ"ב סעיף ח'):

ח אמר לה התקדשי לי במנה אמרה תנהו לאבא או לאביך או לפי' ונתנו להם אע"פ שאמר לה התקדשי לי במנה שנתתי להם אינה מקודשת אבל (י) אם אמרה שיקבלום לי מקודשת אפי' לא הזר ואמר התקדשי לי במנה שנתתי להם:

ט התקדשי לי במנ' ואמר' לו (יא) הניחהו על הסלע אינה מקודשת ואם היה סלע שלה מקודשת (ו"ח דוקא ביהבה לי הסכוא כגון שאמרם לו תן על סלע פלוני או על סלע שלי אבל אמרם סתם תן על הסלע וזתן על סלע שלם אינם מקודשת: (טור בשם הרמ"ם) היה סלע של שניהם הרי זו מקודשת בספק:

סגמ ורמ"ם (ב"י בשמו) ומתוספות (טור בשמם) מפרשי' דכ"ז מיירי שנתן אאכ"ב לתוך היקף בשתיקה אפ"ם אמרם תחילה תן על סלע אינם מקודשת ובסלע שלם כו'.

י התקדשי לי בכבר זה ואמרה לו תנהו לעני פלוני אפילו היה עני השמור עליה אינה מקודשת (וגם זה מיירי שנתנו אאכ"ב בשתיקה) (טור):

יא התקדשי לי בכבר זה ואמרה לו תנהו לכלב זה אם היה הכלב שלה הרי זו מקודש' ואם לאו אינה מקודשת ואם היה רץ אחריה לנשבה הרי זו מקודשת: סגמ וגם זה מיירי בשאין שנתן אאכ"ב בשתיקה (טור בשם התוספות) אאכ"ב היה מתחלה תן בכך לכלב (יב) או תן דינר על הסלע ותתקדש אגי ליכ"ע דהיינו כאאכ"ב תן דינר לפלוני (טור בשם י"ח) וכאו שנתבאר לעיל

ע"ם ז"ל כלל אומר אחזה יקרא שלה לקבלה כשלה אחרם לבעל תנהו לפלוני אלא שיהו לקבל מיד בבעל בהוה ואלו בעיון שתנהו שלה פה אל פה ואלא ט"י שלה אאכ"ב בשאומרת שיה לבעל תנהו לפלוני ואתקדש לך כאלו נתן בידה דמי ואטפ"י שלא מיגחה אותו פלוני שלה לקבלה סוי מקודשת וכן לגבי גט עד כאן לשונו ע"ם אאנס לא הוכר בשום בפוסקים ראשונים ולא באחרונים ונראה דשת יחיד ואלו מוכן שטוס זו. ולפ"ז תיקשי שאי דע"ת שיקבלם לי דש"ג בגט ועיין ס"ע ס"ק סי' רמ"ד בגי דיעות באומר אחרו ועיין סי' קמ"ח. ונראה דשתם באומר אחרו שתם אאכ"ב באומר אחרו לפלוני ש"ל שלה שלא בפני ואשני ואפי' תיאמ דגם בש"ג פסול שיהו דוקא בגט ואשו' דבעי לשון ועוד נראה לפי מ"ם בקונ"ם סי' רמ"ד סק"ד דשאחגם אשני שלה עושם שלה לקבלם ואשו' הזכין לאדם שלה בפניו וזכי עדיפא אשליחו ע"ם ומ"ש ש"ל כיון דבשיקר הקידושין נתרלית השתם בעלמא אלא שהכסף ניתן לם ט"י שלה בלאחם וזכין נם הכסף ט"י שלה בלאחם ואכתי ל"ע: (יא) הניחהו על הסלע לשטח רש"י שלא שלם שום דמקודשת אחזה אגר ובגלע של שלה בעיי' בעי לם ואשום דאט"ג דבעלמא אגר הסותפין אין קונין זה אאת גבי קידושין לפסר לקנויי לקני לם אקום ואמ"ם הר"ן ע"ם ולשטח תוס' והרא"ם לא מיירי אחזית אגר אלא שנתן לה"ש ואגר הגיח שלה אשם אט"ג דנתן לה"ש אוך חיקה ואם הסלע אשם שלה אט"ג מקודשת דכיון דאחר' לו תנהו ט"ג חיק' בכדי לחיבעי בסלע של שיהם בזרק לתוך חיקה לה"ש. כיון דאלו לומר דבריתא לא מיירי אאוך אגר לשטח תו' ואשום דסתם סלע אשם אשתמר ואפי' עומד בגדו לא אאני לפי מ"ם סרב האגיד פי"ו אגזילה דעומד בגדו לא אאני אלא בחום ע"ם וכ"כ הרמ"ה בה"מ סי' ר' ואיכו בשאשע בשאשם עומדת על הסלע וט"כ איכו אלא בזרק לאוך חיקה ואפ"ם אם הסלע אינו שלה דאי קאי אדעי לי' לכן בעי לה בסלע של שיהם ואיכו בה"מ סכאב הרשב"ם דלא כדברי אתו' וס"ל דאגר של שיהם לף דלא קאי לעיכן אקח אדאי לי' ד"מ גבי קידושין הוי ספק וילף לה אאלי דסלע של שיהם ע"ם ועש"ם בסק"ג: (יב) או תן דיכר על הסלע וסיכו אדין ערב ואשו' דס"ל לסטה זו לאאי בשומר זרוק אג' ליס אאי חייב אדין ערב כיון דסוגיא אאוכו על פיה וז"ל הטור י"ח אם אימר תן כאר לכלב או תן אג' על גבי הסלע ואקדם אאי לך בהיכה מקודשת וס"ל דאיכה מקודשת וראוי להאחיר עכ"ל ואשטע דבתן על הסלע אאי אית בי' דין ערב לאאן דס"ל תן כאר לכלב אינה אקודשת אלו בשד גווני אינו דבאחרינן על הסלע אאי אאר' ואקדם אאי לך אלו בלום הוא דלאו אידי עדיף אאומה אבל בהנהו לכלב אלו אארם ואקדם אאי לך

מקודשת כיון שהוציא ממון על פיה מקודשת מדין ערב ע"ם כופה בר"ן. וגרסה דהטור ליתי מסלע שהיו מסומר והוה מקום התבוד וה"ל כזרוק מנה ליה דהוציא ממון על פיה והרמב"ן ז"ל ותב לכולן ערב וה"כ והוה הטעם בשומר לתביעו זרוק מנה ליה לו לדבר התבוד ותחייב ליה לך שהוה חייב דמידי הוה טעמא הלא מפני שהוציא ממונו מרשותו על פיו ונשתעבדו לו בשותפים הנשה ואם לי נתנו לשתרים על פי' בשתנה גמורה הו זרקו ליה ומקום שהיבוד כו' והוה שלא חזר ונטלו משם דשם חזר ונטלו משם שה לא עבד כלום על פיו ואמה נשתעבד לו ומיהו שם נתנו שם ולכך לו והניחו להיבוד במקום שהיו משתמר ואם"כ חזר ונטלו משם חיבה לחיות חייב לו דמאי דהדר משתא ושקליגהו כמילתה הוה שלו ומ שהיה הוה לשקליגהו ליהלי' והוה תלוי בפלוגתא דרשב"ג ורבנן פ' הנו מציאות שהוציא מציאה בשרטוט ופלטיא ובכל מקום שהרבים מציין שם דרבנן שחרי חייב להחזיר ורשב"ג שחר חיני חייב להחזיר וקי"ל כוותי' דרוב גויס חיישת הלכך כל שנתנו להיבוד במקום שהרבים מציין שם שלו שלא שם מציאה חיני חייב להחזיר והניחו שם ולחתר זמן חזר ונטלו כרי הוה שלו כחתון אחר ותביהו חייב לו בחנה זו וכיוצא בחנה מקודשת שבל מקום שהוציא גו שם שלא שם מציאה חייב להחזיר לבעלים שם כה נמי כשחזר ונטלו כרי נעל שלו והוה פטור ובחנה חינה מקודשת כן שם שחר שהניחתם במקום התבוד בה חביהו ונטלה ושחר לו טול שותו שם לא רצה לטלו הרשות בידו וזה חייב לו בשם שכבר נתחייב לו בשם כשנתנו להבוד על פיו ע"ל. ושה דתני הריטב"ח בפלוגתא דרשב"ג ורבנן שם הוי יחום שו שלא ולכאורה נהי דלא הוי יחום לפי שים חיזוק תוחלת לבעלים ושם"ה נרוך המוציא להחזירו לבעלים שבל כיון דמקום חיבוד הוא שלובי' דכ"ע וזה הוציא למקום התיבוד למה לא חייני' הטרב. וגרסה שהום דשין התרב שתחייב בלא שם לא יבא שחפין ליד הבעלים וכמו בערב לווה דשם הלוה משלם שין הערב משלם ושם"ה בנתנו למקום התיבוד נמי שם בא שחפין שח"כ ליד הבעלים שו שין הטר' משלם שלא בנתנו על פיו למקום הרחוי ליתם דשו כבר יצא שחפין שרשות בעלים וכי הדר ושקלי' ללו שחונו הוא דשקל שלא שבפקירה זוכה. ולפי"ז גרסה דכתב"ב נמי בערב לווה ושחייתם השלוה שחוב בשקום הרחוי ליחום דשבני יחום בשוב וכש"ם הרמ"ח בש"ח סי' קס"ב ועש"ם בקצה"ח שם סק"ח והדר פרעי' הלוה שם הלוה כותי שבפקירה קא זכי והערב חייב לשלם לשלוה כיון דשזיל' זה ללו שחונה דשלוה הוא. ובטור ח"ח סי' רס"ח כתב דשבידה שדעת הוי שפקר וכל הקודם זכה ע"ם וכ"כ הרמ"ח שם ושפי' היו שקום הרחוי ליחום ע"ם וש"כ ס"ג בנתנו למקום השיבוד שפי' היו שקום הרחוי ליחום ליחום כגון בנתנו לרשות הרבים וע"ם ברמ"ח סי' רס"ח נמי נעש' שפקר ושקולשת והריטב"ח דבעי דוקא שקום הרחוי ליחום נרחה דש"ל כדעת הרשב"ם שם דשבידה שדעת לא הוי שפקר ושם"ה כשחזר ונטל משם בשקום שהיו רחוי ליחום היינו שקודשת לפי שלא הוי שפקר וש"כ בשקום שהיו רחוי ליחום וחזר ונטלו מידי ספיקא לא נפקא כיון דלדעת הטור שפקר שדעת שפי' בשקום שהיו רחוי ליחום נמי שתחת הוי שפקר חוכח שפקר ושקודשת ורחוי להחזיר: (יג) ויש להחזיר בדבר כתב הב"ש ז"ל כלומר דרך חומרא הוא ולא ע"פ הדין כי תן חנה לפ' שתי חדין ערב ובכה"ג חין הערב משתעבד כיון שלא בא ליד שום שדם עכ"ל. ומיהו ברמ"ח בח"ח סי' ס"פ סביא שי הדיעות בזרוק חנה ליה שם חייב לשלם חדין ערב ולא הכריע ע"ם וש"כ הוי ספיקא דדינא וע"ש בסי' כ"ג סק"י:

לא (א) **בחפין** זה שהום ג' פ"ק דקידושין דף ח' שתי גברא דקדים בשירתי רבה שחר לא לריכין שומא וכ"י שחר לריכי שומא שי דשחר לה בכל הרו כ"ע לא פליגי דלא לריכי שומא כי פליגי דשחר לה בשחפין והוה שחפין דבבה שחר לא לריכי שומא דהא הוי שחפין רב יוסף שחר לריכין שומא כיון דהשתא לא בקיאה בשומא לא סשכה דעתה וכתב רש"י ז"ל דשחר לה בחפין שהוא בשוה פרוטה דאי לא הוי שחפין לא הוי לריכי שומא ואפי' בשוה פרוטה ואפי' בשוה יתר על שתים שהוא בשוה פרוטה ואפי' בשוה יתר על שתים שהוא בשוה פרוטה ואפי' בשוה יתר על שתים שהוא

דלמא סומכא דעתי' ע"מ ומוכח דגם בכהן בעינן סמכא דעתי'. תלמ דלמא נדע כוונת תו' דלכאורה נראה דבכהן היינו מקנה ליסרחל שום דבר והיינו תלמ בע"מ ויוכל ליפרוש לו בע"כ. ורמיתי בס' עטרות יוסף שכתב ז"ל אם נתן לכהן מתם סלעים שאפילו קידשה באבן סתם ולא אמר לה ששוה נ' זוז צריכה שומא ולבך נדגו לקדש בטבעת שאין לה אבן (ואם קדשה בטבעת זהב או בסתם טבעת ומצא על גמוסת תע"י שמין דרך לקדם בכך חיישינן לקידושין (ב"י בשם תשובת הר"ם בר למת ומרדכי פ"ק דקידושין) ואפי' לאחרו סעדיה תחת המופה שהוא של זהב ומצא גמוסת תע"ג דלעניין דינא נראה דלא הוי מקודשת תפ"ה ים להמתי' לעניין מעשה (תשובת מיי' סוף הל' גזילה) ומ"מ מיהגין תחת המופה לשהו לעדים אם הטבעת בית פרוט' כדי שתדע שכלה שמין מקדשה רק בשוה פרוטה (מ"מ) (ד) גם מיהגין לכתוב פני הכלות הגמוטות (ה) ואיזו מפקידות בשם מקדם אותן (מבואר בתשובת הרשב"ם):

ג קידש (ו) באוכל או בכלי וכיוצא בו ששוה פחות משוה פ"ל עדות בידיעה ע"מ וה"ג כל סיכולין להמזיק בה ולרחותה בה"ל עדות בידיעה תע"ג דלא רצו תו' בשעת מעשה. ובתו' פ"ג דגיטין דף י"ט ז"ל והי' רגיל ר"י לקרות הגט קודם הנתיב ואחר הנתיב ואיזו פסיטא דאם לא קראוהו קודם הנתיב וקראו לאחר איכן דמנורשת וכ"כ הרא"ש שם והר"ן שם וכ"כ רבינו ירוחם סוגת בב"י סי' קל"ה ז"ל ואם לא קראוהו כלל ונקרב אי נאבד נייכה גט מאחר כי היא ספק מגורשת ואכל מקום אם גיטה יוצא מתחת יד שרי זו מגורש' תע"י שלא קראוהו בשעת נתינה ע"מ עיד כתב בב"י שם ז"ל ועל זה שכתב ר"י שאם לא קראוהו תחלה וקראוהו לבסוף דפסיטא שהיא מגורשת כתב המרדכי דלא נהיה להר"מ מטום דבעינן דבשעת נתינה ידעי שהוא גט ודעת הרא"ש והר"ן והסמ"ג כדעת ר"י וכן דעת הרמב"ם ז"ל פ"ו מגירושין עכ"ל סב"י ומבואר דלא"ג דלא ידעי עדים בשעת נתינה כל שהוא בתופן שיוכל להתברר אח"כ בעדים לקריותו אחר הנתינ' תיקף שרי זה גט ומטעמא שכתבנו ות"כ ס"ה שכא בכלי שחפות' פני בשעת קידושין והכילוה תיקף אחר הקידושין דמשני. ואם אחנס מלבון אחי' גיטין דף י"ט ד"ה טעמא דהיכא כתב משם' דהא דנאמן בבעל בתוכו זה גיטך הוא משום דבידו לגרשה וכמו בעל בתוך גרשתי את אשתי ע"ש היינו משום דאי' שם סברי דאפי' לא קראוהו לגיטה כלל לא קדם הנתינ' ולא לאחר הנתינ' נאי משני ומשום דהבעל נאמן אבל לבשת הרמב"ם והסמ"ג והרשב"א והר"ן הוצא בב"י דאם לא קראוהו כלל הוי מקנה קודם הנתינ' ומפי' הכא דאפי' לאחר הנתינ' קראוהו בשעת נתינה ע"ג דאם לא קראוהו כלל הוי מקנה קודם הנתינ' מכמי הגט ע"כ ולו משום נאמנות הבעל הוא תלמ משום שקראוהו לאחר הנתינה ומוכח דתע"ג דבשעת מעשה לא ידעו עדים מכמי שהם שידעו תיקף לאחר הנתינה ות"כ ס"ה בקידושין כה"ג שהכילוהו לאחר הקידושין הוי קידושין ולפי"ז לפי' גיטו לא גיטו ות"כ כל המודים בגיטין דלא בעינן קראתי בפני עדים והלכו למד"ה כמ"ש לעיל. מיהו במכ"ע שהגהו עכשיו לכתוב בעדים שאחזרי שגדר דתל"כ לפי' הי' כאן נתינ' כו' ואפ"ה כתב הרמ"ל ולא דמי הנתינה שהרי יודעה שעה שהחזיר יוצא שהחזרוג מתם' ידה על כתוב הוא וכו' ומיהו שמא יש לחלק בין היכא שעשה הקידושין לא ידעי העדי' לכיכ' דידעי מעשה הקידושין תלמ שלא הכירו את האשה דבשעי אחרינן שיהיה אסור בכל הנשים דומיא דאחרי שקדם את פתח הבית שהרי אינו מקודשת ואפ"ה אסור בכל הנשים דהכא"ג היינו אסור בכל הנשים דמן התורה ודאי מותר לחזקיה בתר רובא ועיין תו' מיר דף י"ב דלא אסרו הקרובות תלמ לתקדם משום קנס אבל לעולמא כל הנשים מותרות ע"ש. אך לענ"ד נראה דהכא"ג הוי קידושין בעדים דהא דבעינן עדים על גיטין וקידושין היינו תלמ בכדי שיתודע לעולמא ולא יוכל ג' משם להכחים ועפ"י שיש עדים יקוש דבר ויכיון לכיכולין להחזיק בה ולרחותה ה"ל כאלו מקדם אותה בפני עדים ודאי מת"ם הר"ן פ' המגרש בשם הפסק הרי"ף כר' אליעזר דס"ל עדי מסירה כדתי ע"ש שהאריך ויסיומא דאלמא ז"ל אבל מה שנראה לי בזה דר' אליעזר סובר עדי מסיר' בלאחר כדתי ולא עדי מתיימה כו' ומיהו מה דתומה ר' אליעזר בעדי מתיימה היינו משום דס"ל שהמסירה כורתת כל שים בשעתה עדים בדבר דס"ל עדי מתיימה כעדי מסירה שהרי הגט יוצא מתחת ידה בעדים הללו ובידוע שהבעל מסרה ונמצא באלו כן עלמן מעידין על המסירה עכ"ל. ואם נמסר לה הגט ביום לציום בעדי מתיימה ונקרע הגט או נאבד קודם שהגיעה לאשה הגט לפני ב"ד ונמצא מודים בגט ה"ל כאלו מגרשה בפני עדים ושלחו למד"ה דכל שהגט שי בידה בעדי מתיימה ויכולה להנשא הגט לעדי' ויכול להחזיר ה"ל כעדים וכבר כתבנו בזה בקונ"ח סי' מ"ב סק"ח מדברי הר"ן שהזכיר דמסני בקידושין וגיטין עדות בידיעה בלא רצי' דהא הגט נתן לה בלא עדים אלא מחמת מן שהדי שהבעל נתן לה הגט

מוכח דלפי' בכלי פחות מש"פ לית מסני לקידושין וט"ס. ומכ"מ לפי מ"ש בסי' כ"ט ס"ק ג' בשטת סרמב"ס דכתב בתחי' ע"מ להחזי' דהיינו מקודשת משום דלית נסיית חס תחזיר ומשום דחסה לית מקנה ופסה אלא בסנאת סר"פ וכל סחיוב נסיית חט"ג דחתנה ט"מ להחזיר שמי' מתנה וסילך מנה ט"מ שתחזירסו במכר קנה אבל בקידושי חסה לית קנה ומשום דקידושי חסה בעי סנאה וסת דחמרו בדף ו' בסילך מנה על מנת שתחזירסו בכלסו קני לבר מחסה לפי שאין חסה נקנית בחליפין וסיינו דס"ל כמו חליפין דלית ביס סנאי וטעמא דחליפין לית מסני נמי לפי שחיוב נסיית וסת דלית מסני בתורת חליפין כשנתן לה ספורר לגמרי מסו' דרגילו' דחליפין ע"מ להחזיר וחיוב נסיית ומ"ס לית מסני לפי' נותן לה לגמרי ות"כ מס שחתרו חליפין ליתנהו בפחות מסו"פ סיינו כיון דחסני חפי' ע"מ להחזיר שרי ליה לה סנאת סר"פ וחסה בפחות מסו"פ לית מקנה נפסה וט"ס ות"כ חפי' בכלי דס"ל ממון חפי' בפחות מסו"פ סיינו כשנותן לה לגמרי לח חכלי חבל חליפין ע"מ להחזיר נמי ליח בי' סנאה כלום כיון דחיינו נותן לח חכלי לחלוטין ודו"ק. ולדינא נרא' כדברי סס"ע שכתב בפשיטו' דסום כלי לחוכל וכמו שהוכחנו עיל שם בקנס"פ מפ"ק דף י"ג ת"ר חסי ת"ר תני כסס שחין בחסה נקנית בפחות מסו"פ כך חין סקרקע ניקנית בפחות מסו"פ וסה חיוב חט"פי שחין בחסה נקנית בפחות מסו"פ סקרקע נקנית בפחות מסו"פ ת"ל כי חיוב סחי לעניין סליפין חתן קונין בכלי חט"פ שחין בו ש"פ ע"ס ומסומר דחפי' בכלי לח מסני פחות מסו"פ חס סום בתורת כסף חס לח בתורת חליפין ובקרקע דוקח וט"ס וכן נרא' מוכח מסחי דקדושין דף י"ב בסחי גברא דקדים בזיפתא דחסה חחרו לי' וסה ליח בי' סו"פ ת"ל חיקדים בד' זוזי לחית בית ע"ס ומיפתח דחסה מיקרי כלי: (ז) שמא דבר זה ס"פ במקום חחר כתב סב"ם ז"ל מיסו סרמ"ס כתב דסרמב"ס ס"ל כסידוע שסום סו"פ במקום חחר סית מקודשת מדחורייתח, וכן ס"ל לסר"ן דסית מקודשת מדחורייתח ונרא' דמייני בשטרים יודעים שסו"פ במקום חחר מי ס"ל דסית מקודשת מדחורייתח חבל חס חיינו יודע להעדים חז סוי כחלו קידשה בלח עדים ולימא חלח חשש קידושין משום דהעדים מסופקים שמח סו"פ במקום חחר עכ"ל. ונרחה דחפי' לדעת הגחת חשר"י סוף גיטין דסיכא דנסתפקו העדים חס קרוב לו חו לח לח סוי קידושין כלל וס"ל כמקדש בלח עדים וסובח בב"ס סי' ל' סק"ט סכח כיון דחס סי' שני עדים ממדי דסוח סו"פ שם ס"ל קידושי ודחי וסכח הספק לפיינו שמח עדי הקדושין שם במדי וס"ל כמקדש בפני עדים וסלכו למד"ה ודוקח בספק קרוב לה דליכח עדים חבל בססוח סו"פ במדי עדיו במדי וכבנסתפקו בזה ס"ל ספק קידושין דשמח נתקדשה בעדים. עוד כתב הב"ם וז"ל ונרחה חף סיכו, לעדים לריך לומר סטעם דס"ל כחלו חמרה לדידי סו"פ כיון דשו"פ במקום חחר חט"ג דבעלמח מסופק סר"ן חם מסני מה שחומרת לדידי סו"פ סיינו סיכח דחיינו יודע דשו"פ במקום חחר חבל חם יודע דשו"פ במקום חחר מסני טכ"ל. וז"ל סר"ן לפיכך נרחה לי דחי סו"פ במדי קידושי תורה כן דכיון דסיית נתרלית בכן וסו"פ בחיזה מקום חלו ידעו העדים בדרכה לתת פרוטה בשותו דבר ס"ל כחלו חמרה לדידי שוה וכדחמרינן לגבי החם סלטיים בל פדיון הבן טכ"ל ומדברי ב"ם נרחה דחפי' חין דרכה לתת פרוטה בשותו דבר ומי חלי חמרה לדידי שוה כל שהוח סו"פ במקום חחר ונרחה משום דסר"ן לשטתו דס"ל חפי' בחמון גמור כמו בפדיון הבן נמי לח חלי חחר הכהן לדידי שוה חחם סלטיים חלח סיכי שיוע שדרכו להתיקר ות"כ הכח בקידושי חסה נמי לח חלי חחר לדידי שוה חלח בידוע שדרכה להתיקר, ומשום דסר"ן תמה על סרמב"ס בחי"ם פי"ח מה"ל בכורים ט"ס. חבל לשיטת סרמב"ס דס"ל שם פי"ח מה"ל בכורים חפי' בכהן שחם דרכו להתיקר חלי חחר לדידי שוה כל שהוח סו"פ במקום חחר ונרחה משום דסר"ן לשטתו חלי חחר לדידי שוה חם ידעו העדים שדרכה לתת פרוטה ומשום דב"ם כתבו חליבי דסרמב"ס לשיטו מחלק בין דרכו להתיקר חלח דחכחי יש להקשות דסיין דחין יחוע שדרכה לתת פרוטה בשותו דבר ת"כ חלח ידעינן דסיינחה לומר לדידי שום פרוטה דלפי ת"ס סר"ן מיירי בידוע שדרכה להתיקר ולחת פרוטה דזה ת"כ חסחחה נמי ס"ל כחלו חמרה לדידי שום סיין דבחמחה שום לדידה חבל כל שחין דרכה לתת פרוטה דזה חינן דכוונתה לדידי סו"פ ול"ל כיון דהכל יודעין שחין מקדשין בפחות משוה פרוטה הרי זו מקודשת מספק (ז) שמא דבר זה שוה פרוטה במקום אחר וי"א שאם קידש (ח) בתבשיל או בירק שאינו מתקיים וכיוצא בהם אם לא היה שוה פרוטה באותו מקום אינם מקודשת כלל שהרי דבר זה אינו מגיע למקום אחר עד שיפסיד ויאבד ולא יהיה שוה פרוטה:

ד הא דאמרינן שהיא מקודשת מספק שמא דבר זה שוה פרוטה במקו' אחר צריכ' גט להתירה לעלמא ואם רוצה לקיימה (ט) צריכ' קידושין אחרים: (י) ואם קדשה אחר

מסו"פ וגס חסה לח מקניח נפסה בפחות מסו"פ וכיון דחזינן דקבלתה לשום קידושין ע"כ כוונתה לדידי שום וח"כ סיכח דחיינו סו"פ בשום מקום לח מני חמרה לדידי שום ולעשות מדבר שחיינו ממון כלל לממון חבל כל שהוח בחיינו מקום ממון מני חמרה סכח לדידי שום. וסנה פ"ק דקידושין דף י"ח חחר שמוחל קדסה בתחר' חוסנין שחת סו"פ בחדי ופריך עלה מחתני' דתנן בפרוטה ובסו"פ בדינר ובשום דינר ומסני סח לקידושי ודחי סח לקידושי ספק. ולפי מ"ש סר"ן סח דשמוחל סיינו משום דנחרלית בשם ודרכה להתיקר וכיון דסו"פ במקום לחר ס"ל כחלו חמרה לדידי שום וכיון דחמני חפי' ע"מ להחזיר שרי ליה לה סנאת סר"פ וחסה בפחות מסו"פ ות"כ ס"ל דס"ל כיון דחתני' בפרוטה ובסו"פ סחתח קתני חסתע חפי' יוע בדרכה להתיקר ומ"ס פריך דלסוי קידושי משום דשתח סו"פ בחדי ועלה סוח דחסני סח לקידושי ודחי סח לקידושי ספק. ונקשה תימה בסו"פ דלח סוי קידושי ודחי בפחות מסו"פ כל שחיינו יודע שדרכה להתיקר חלח דחסני סח לקידושי ודחי ומחתני' דחתן בפרוטה ובסו"פ בדינר ובשום דינר ומ

שני תופסין מסוס דתפסי קידושי רמגון. ואנן גרסה דסיימו סיכא שקידשה בשני בחותו שעה שקידשה רמגון דמי ליומא מוחרת מכאי מיכא למיתם לשעת הרמב"ם דס"ל ספיקא דאוריימא שמא בקידושי קמאי עדיין לא מי' סו"פ בסוס מקום ובשעת קידושי שני נתייקרה בסוס מקום בסו"פ ונ"כ קידושי שני הוי קידושין ולא קידושי רמגון. ולא דמסתיימת הכ"ם לא משמע הכי ולכן נראה דהכ"ם לשטתו דס"ל דהיכא דנסתפק אם היו שקידושין סו"פ או לא מזלינן בתר המתח והוצא בב"ם ס"ק י"ח בסס הרמ"ס ט"ס וה"כ דמזלינן בתר המתח מ"ם דאפי' קידשה בשני ביומא מוחרת לא חיישינן שמא בשעת קידושי רמגון לא מי' סו"פ בסוס מקום ובשעת קידושי שני נתיקרה דהא מזלינן בתר המתח וכמו שהוא שום שתה כן מי' שום מקודש ולפי מ"ם ס"ק י"ג דלא מזלינן בתר המתח וחידי ספיקא לא נפקא מ"כ היכא שקידשה בשני ליומא מוחרת אפי' בחותו דבר שקידשה הרמגון מידי ספיקא לא נפקא לחיישינן שמא סו"פ בחיוו מקום בשעה שקידשה בשני וכמ"ש: (יא) אבל לא יגרש שני ויבא רמגון כתב בח"מ ואם גם האחר קידשה בפחות מפו"פ מ' מ' מגרש ומ' נוסף בין רמגון ובין שני כמבואר לקמן סי' מ"ו עכ"ל וגראה דלשטת הרמב"ם דשמא סו"פ בחדי ס"ל ספיקא דאוריימא מ"כ חיוו דומה להאי דסי' מ"ו ואיכא מששה דמחזיר גרושתו כיון דאית בי' ספק קדושי תורה ואפשר דגם לשטת הרמ"ם דסוי מדרבנן כיון דסיא מטעם גזירה שמא יבוא מ' מאנשי חדי לכאן מ"כ לאחם דמחזיר גרושתו נמי היכא למיחם לאנשי חדי כשביעלי לכאן. ומיהו כיון דסוא נופל' חיוו מלא גזירה דרבנן מליוו ליומר דלא גזרו כה"ג אבל לשטת הרמב"ם דס"ל ספק קידושי תורה היכא מששה הכ"ל מיהו גם לשטי הרמב"ם חיוו מלא דרבנן כיון דס"ל הרמב"ם דכל הספיקו' חיוו מלא מדבריהם ועמ"ש בסי' כ"ז ס"ק י"ח: (יב) וכשם שאסורה לבעל כך אסורה לבעול במסרי"ק סורם פ"ד ע"ם שכתב לאפי' נשאת עכ"י סורלת מכס אסורה לבעל ולבעול ע"ם אבל הרמ"א כתב כתב בסי' י"ז דסורו לה ג"ד בטעות שאורסת לרמגון וסוא מדברי הרשב"א בתשובה אלף קפ"ט ז"ל על אשה שנתן לה שאנדך בשעת ואשבש בלא כי' קידושין והלכה ונשאת אשה זו מקודשת גמורה היא לרמגון ואצא משם ושוב וכל הדרכים שהלו בה ות"ת אומסה היא זו בלא ידעה שאשה אסורה ליושבי בא ליתי' דס"ל למידק ומ"ת ת"כ מיכל היכך שאורה לדוד שאם אומסה גמורה היתה או שאומסה שאול ושניא, לפלטי ושיא ע"כ ונבעלה ת"ג אשם טעות גמור, של סורתה היא שאורו לה ג"ד של שאול בחלוה ופרוטה דעשה אחלוה ועל הורע, זו נשמכ' וטעות כזה כאומס סוא עכ"ל ועיין בם"ח ס"ז שם יבואר בשנת הט"ז עלה. אלא דבג"ד יש לפקל ייתר דשא בפ' שאשה רבה קף ל"ד בשא דתנן מי שאלכה שאין למד"ה ובאו ואחרו לו אתה נשאך ונשא אחותה ואח"כ באתה אשה אחרת לו ופריך ואשאר בשביעה דאחיותו מידי דסוי אשה שלך בעלה למד"ה ומשיק לה דמי לשאין דבמיזד אסור, מדאוריימא בשוגג גזרו בה רבנן אחות אשתו דבמיזד לא אסירא מדאוריימא לא גזרו בה רבנן וע"ם פי' רש"י שלכך בשוגג כגון ע"פ ב"ד גזרו בה רבנן וע"ם ואפילו אחרה ואחי אומסה היא כל שנשאת ע"פ ב"ד אלא דרבנן גזרו בה ולא גזרו אלא היכא דמיזד אחסרת מדאוריימא וכאחי דאשה שלך בעלה למד"ה דסיא אחת אים גמורה אבל כאן שנתקדשה בפחות מסו"פ דלא אחסרת מדאוריימא כיון דלשעת חו', ואפ"ה פחות מסו"פ אינו אלא מדרבנן וכיון דב"ם לאחרו אשתו דמיזד אינסרת מדאוריימא מ"כ אנן להוסיף גזירה בחידי אלא אינסר מדאוריימא ואפי' לשעת הרמב"ם ס"ל דסוי קדושי ספק נמי אינו אלא מדרבנן וכמ"ש בס"ק י"ח דכל הספיקות אינו אלא מדבריהם לשעת הרמב"ם ועוד דשא ס"ל לאוסרי"ק סורם בספק קידושין אם נשאת לא תצא והוב' בב"ם סק"י ומ"כ אם נשאת לשני פשיטא דלא תצא ולכן לולי דברי מוסרי"ק נראי לעכ"ד להקל בזה דאינו אלא מדרבנן כיון דלשעת הרמב"ם לאפי' באיסור תורה ס"ל אומסה כשאורו לה ג"ד אלא דהכא שאינה מדרבנן ואפי נראה להקל. ובאומס, פ"ק דקידושין קף י"ב ד"ה רב חסדא לא ס"ל דשמואל ז"ל הכא לא אני לשנויי הא בקדושי ספק כדלעיל דמיירי שקידשה אחיו אח"כ בפרוטה ואפי' בא רב חסדא להפקיע קידושין דרחמנן אחיו אשם דסוי גרום, אחיו עכ"ל ודבריהם נראין תמוהים

אחר קידושין גמורים יגרש ראשון ונושא שני (יא) אבל לא יגרש שני וישא ראשון:

הגה ודוקא אלא בא עליה אבל אי לא בא עליה כרי נאסרה לרמגון (מרדכי פ"ק דקידושין) (יב) וכשם שאסור לבעול ועיין לקמן סימן מ"ו סעיף ה') וי"א שאם ילדה משני ולא גירש ראשון (יג) הולד כשר:

האומר

קמ מסער בי' חס ליח בי' סו"פ חין מי לח לח סיינו דחס לח יהיס בו הסחח סו"פ לח יחיס לקידושי רחסן ומסיס חזקת פנוי' לח מחזקינן ריעותח סחח מעיקרח סי' סו"פ ואס יהיס הסחח סו"פ יהיס קידושי ספק כיון לליתרע ימיינין לחמח בסעת קידושין נמי סיס סו"פ. ונימח בזס לייסב קושיית סריטב"ח נכח לפריך סס בדרב חסדח ונח לחמר סמוחל קידסס בחמרס כו' סחח סו"פ בחדי ומסיק רב חסדח ליח לי' דסמוחל וכחב עלס ז"ל חמיסח מלחח חמחי מוקמינן פלוגחח ביניסו בכדי ניחח כחן לקידושי ודחי כחן לקידושי ספק ע"כ ול"ל וגס בחו' סרגיסו בזס ע"ס. ולפי מ"ס דלפי' ליח בי' ססחח סו"פ לח נפיק מידי ספיקח דלח לזלינן בחר ססחח בסעריס סעסויים להסחות וח"כ סס דמסער רב חסדח ע"כ סיינו לקידושי ודחי חלח לקידושי ספק דחי ליח בי' ססחח סו"פ לח ליסוי קידושי כלל וח"כ ליח לי' לרב חסדח סס דסמוחל דחי ליח לי' דסמוחל ח"כ לפי' ליח בי' ססחח סו"פ ס"ל ספק קידושין ע"כ ליח לי' דסמוחל ודו"ק. ולפי"ז חס דכחב בס"ח עלס דסרמ"ס דסוח גמ' ערוכס לפי מ"ס ליכח רחי' כלל דרב חסדח סחח סו"פ לח נפיק מידי ספיקח דלח לזלינן בחר ססחח בסעריס סעסויים להסחות וח"כ סס דמסער לח לקידושי ודחי. וח"כ כיון דסך דינח דסרמ"ס דסיכח דחיח בי' ססחח סו"פ סוי קידושין ליסו חלח לספק קידושין וכמ"ס בדק הבית ח"כ לדיקן לח נפקח ליני מידי בסך דינח דסרמ"ס כיון דחיח לן דסמוחל ח"כ לפי' ליח בי' סו"פ נמי סוי ספק קידושין דסמוחל סחח סו"פ בחדי וכמ"ס וסטור ססבילו בסס סרמ"ס נרלס מסוס דסטור ס"ל כדעת חביו סרמ"ס דקידסס בפחות מסו"פ ליסו קידושי ספק חלח קידושי דרבנן מסוס סחח יבוח ל' ממדי וח"כ חכחי נ"מ דחיח בי' ססחח סו"פ חיסינן סחח גס בעת קידושין סו"פ וס"ל ספק וחמיר, ספיקח דחוריינסח מחיסורח דרבנן וסס"ע דס"ל כדעת סרמב"ס דפחות מסו"פ נמי מקודסח מספק וס"ל ספיקח דחוריינסח ח"כ ליכח נ"מ בין ליח בי' ססחח סו"פ לחי לזלינן לחמר סחח בי' ססחח סו"פ בחדי וכמ"ס וסטור ססבילו בסס סרמ"ס נרלס מסוס דסטור ס"ל כדעת חביו סרמ"ס דקידסס בפחות מסו"פ ליסו קידושי ספק חלח קידושי דרבנן מסוס סחח יבוח ל' ממדי וח"כ חכחי נ"מ דחיח בי' ססחח סו"פ וכי ליח בי' ססחח סו"פ נמי ליח בי' ספיקח דסמוחל דסחח סו"פ בחדי מס"ס נרלס דלח לזלינן בחר ססחח בסעריס וכי ליח בי' ססחח סו"פ נמי ליח בי' ספיקח דסמוחל דסחח סו"פ בחדי מס"ס ססמיט בס"ט סך דינח דסרמ"ס ודו"ק: (יד) **התקדשי** לי בתמרס כחב ב"ס ז"ל בס"ס חוקמס סוגיח זו כר' סמטון דחמר בבעוחת דלח סוי פרטס חל"ס סחמר סבועס לכל ל', ובכ"מ חמס על סרמב"ס דפוסק בפ"ו מסבועות ומפ"ד דמדיס דלח כר' סמטון ובס"ג פוסק ג"כ לפי' לח חמר סתקדסי בכל לחד סוי פרטס ול"ע לדינח עכ"ל. ולייסב דברי סרמב"ס נרלס ססמך מכן תנח ווין ר' יודח דחמר גבי סבועס ולח לך וע"ס דחמר ר' יוחנן דלדברי ר' יודח נכללין בקרבן לחד ונפרטין בבלסס קרבנות סיך עבידח פרוטס סלים חטין פרוטס סלים סעורין פרוטס חטין פרוטס סעורין פרוטס כוסמין ע"ס בירושלמי דחיח דגרסי סכין וע"ס בפירוס סירושלמי וכלומר דלמ"ג דלר' יודח סוי פרטס וסוי כלוס' סבועס לכל ל', וח"כ בכל סבועס ליח בי' בפירס מכוון ולח סי' רחוי לחייב קרבן סיכח דחיכח פרוטס בין כולן וקמ"ל דלר' יודח נכללין ונפרטין וסייני דס"ל כלל וגס פרט ומסני כללח להיות מצטרפין לפרוטס שבין כולן ונמי ונפרטין דסיכח פרוטס לכל לחת דחייב על כל ל', ולחד ומסוס דבבועס שלין לך בידי חטין וסעורין וכוסמין סוי בללח ונפרטס וכמ"ס ומס"ס מצטרפין לסו"פ. ונרלס דזס הגירסח נכוסס בירושלמי וכמ"ס ונסי דבס"ס דלן מוקי לס כר' שמעון ודלח ס"ל להרמב"ס להלכס כסוגיות סירושלמי וכר' יוחנן סס ס"ל נכללין ונפרטין וכן סוח בס"ס דילן פ"ג דשבועות דף כ"ג לחר ר' יוחנן פרוטס מכוון מצטרפין ופליגי בס רב לחת ורבינל חד לחר לפרטס מחייב לכללי לח מחייב ולחד לחר לכללי נמי מחייב ע"ס. וכן נרלס מסח דלחרו פ"ק דקידושין דף ז' בעי רבח לייך בחלי פרוטס ולחלייך בחלי פרוטס לחייב לחמר לס חלי פרוטס פסקס מי ללמח מוסס ולסולך סוח"ס בר"ן שכ' לחלייך בחלי פרוטס כו' מי ללמח מוסס ולסולך סוח"ס בר"ן שכ' לחלייך בחלי פרוטס ולחלייך בחלי פרוטס לחבי כולך בחלי פרוטס ובחלי פרוטס מקודסח ומוכח דסוי כללח ולפי' בחלי פרוטס ולחלייך בחלי פרוטס פסק סרמב"ס פ"ג מחיכות דמקודסח ודלי ומסיס דפוסק בכל מקוס כלס חמלח לוסר ול"כ סכחח לייך בחלי פרוטס ולחלייך בחלי פרוטס סוי כללח מכ"ס כולך

ה האומר לאשה (יד) התקדשי לי בתמרה זו התקדשי לי בזו התקדשי לי בזו אם יש באחד מהן שוה פרוטה הרי זו מקודשת ואם לאו אינה מקודשת אלא מספק שמא שוה תמרה אחת פרוטה במקום אחר ואם אמר לה התקדשי לי בזו ובזו ובזו כולן מצטרפות שאם יש בכולן שוה פרוטה מקודשת ואם לאו אינה מקודשת אלא מספק היתה אוכלת ראשונה ראשונה אם יש באחרונה שוה פרוטה מקודשת ואם לאו אינה מקודשת אלא מספק שאותם

(טו) שאותם תמרים שאכלה הרי הן כטלוה והמקדש בטלוה אינה מקודשת שאין קידושין אלא בתמרה אחרונה: ר' אם אטר לה (טו) התקדשי לי באלו ואכלה אותם ראשונה ראשונה גם אותם שאכלה מצטרפות לשוה פרוטה ביון שגמר בל דבריו קודם שנתן לה כלום א"כ מיד

בקטע זו בסוי"פ לא מסתי עד דגמר כל סתימה לידה ע"ש. וקשה לי סה דאמר רבה ל"ש מלה דאמר בזו ובזו אבל אמר בחלו אפי' אוכלת מצטרפות ואמ"כ אם כבר גמר כל סתימה לידה ואח"כ אוכלת ודאי אפי' אימר בזו ובזו לעלו למלוא דמי כיון דיסבה לבוש קידושין ואם לה גמר כל סתימות מ"כ אפילו בחלו לה מסתי ואוי מלוא עד סיסי בתמרוסה סו"פ ול"ט. ואפשר דרבה לשו אמתני' קאי מלה מלה בזו ובזו ולה מצטרף אפי' אימתי בעיני' ואפשר דאפי' לה ס"ל כר' שמעון דאמר לה לך כללה סוי וכמ"ש בשלטי גבורים דאתני' אימא כר"ש ואפי ס"ל מלה לך לה לך פרטה סוי ות"כ אתקדשי לי בזו ובזו אפילו מגעת לה מצטרפי אבל אומר בחלו מצטרפי ואפי' אוכלת כיון דגמר כל סתימות לידה וכשיש פרטי דפרוטה לבד ואמוקמל דאוקי אריסא סה סכה כללה קאתי פרטי לה קאתי. אית ספרים דגרסי ולר' אחי אי איתא סכה כללי קא חשיב פרטי לה אשיב אלה אחר רבה סה אני רבי סוה וכיבה גירסא זו בתו' רי"ד ע"ש אלה אחר דאין לו ביאור כלל וכבר עמד עלי בתו' רי"ד שם. ואפשר לייסב גירסא זו לפי מ"ש בשלטי גבורים דאוקלת ליכא חילוק בין בזו ובזו לאומר בחלו דאם גמר כל סתימות לידה בזו ובזו אני אני כשאכלה אח"כ ואם עדיין לה גמר כל סתימות לידה אפי' בחלו אני סוי מלוא ות"כ אין ספרם בין אומר בחלו לאומר בזו ובזו אלה דאומר בחלו ס"ל כללה ואומר בזו ובזו ס"ל פרטה ואין דבריהם סכה כללי אני פרטי לה אני מ"כ תו ליכא חילוק בין אומר בחלו לאומר בזו ובזו אלה אחר רבה סה אני רבי סוה ות"כ בזו ובזו סוי פרטה ובחלו ס"ל כללה וזה נראה לענ"ד לייסב שטת שלטי גבורים דלה ליסוי דבריו תמוהים אתם לפי גירסא שלפנינו דאתחיל רבה קאי אמתני' מ"כ אוכת דאומר בחלי אמני אוכלת ואפי' עדיין לה גמר כל סתימות לידה: (יז) בתורת קידושין בח לידה ואחידה קאכלה ואוכא למידק בסה דאתרינן פ' סתים אקדש גבי עשה לי סירים וגזמים ואקדש אני לך דפליגי ר' אחיי וחכמים אחרו סס בטעמא דחכמים דאוש אקודשת אשום דס"ל יאנה לאכילות אתחלה ועד סוף וכל פרוטה ופרוטה סו"ל אלוה ט"ס ואה כיון דנותן לבוש קידושין לאו לאלוה דמי. ואנה לפי שטת ס"ג דס"ל אפי' אומר בחלו אם אכלה קודם גמר כל סתימות לידה סו"ל אלוה סובא דבריו בס"ק ט"ז ע"ש מ"כ ניחא דסתם עדיין לה גמר כל סתימות לידה עד אחר שגמר הסירים וכבר נעשה אלוה. אבל לשטת הפוסקים דאומר בחלו כיון דגמר כל דבריו אע"ג דלה גמר כל סתימות לידה אי לה סוי אלוה מ"כ סתם ואי סרי גמר כל דבריו אתקדשי לי בסירים שאעשה לך אלה אלה גמר כל סתימות לידה ות"כ אחמי אוש אקודשת. ואנה אלחתי קושיא זו כבר אקשה הרשב"א בפ' אחים אקדש ע"ש דכתב עלה ז"ל וי"ל דאתקדשי לי בחלו שאני אומיל ואיתנסי כולהו קאן אוש ואולך סוה אבל אכילות דבשעה דאי לאחי פורתא ליתי, לאחי ולה אחי לאחי עד דאזיל לי. אידך לה אזי לאתנהופי כלל ואלכך אינה אקודשת ע"ל וגם בתו' רי"ד בף ס"ב גרסה שסוה כתבה ג"כ על דרך הרשב"א. וכבר כתבנו יסוב לזה בסי' כ"ח ס"ק ח"א. ועוד גרסה לענ"ד לפי מ"ש הריטב"א פ"ק דקידושין גבי אקדש בחלוה אינה אקודשת אחמר ה"ל אינה דקשיא לה מ"ש אקדש בחלוה דאינה אקודשת לאחר שלשים יו, ואעפ"י שאתכלו אחשות ואינה לאומר דאחני אחם כיון דלאורת קידושין יסבינהו ניחלי סרי סוה בחלו פי' שאתקדש לו בשם בשעה שאלוה לוחן לה ונפטרת אחנו דודאי לאכי אקדימנה ניחלי וייסב לה רשות לאפקינהו שאיסוף בשם ואחקדש בשעאתם אבל אכה דאורת אלוה אינה אגיע לידה ואלה אם לגמרי וסוה בא לקדשה בחוזן שלם אינה אקודשת ע"ל. ות"כ דוקא אכה דיסיב לה כסף בעין דאית לה שעה בחלי דיסיב לה רשות לאוילן ונפטרת אחם אבל בשכירות כיון דאין השכירות אשתלם אינה לבסוף ואפי' לא"ד יאנה לשכירות אשתלם אינה לבסוף ואפי' לא"ד יאנה לשכירות ועד סוף אבל זאן ספרעון ודאי אינו אינה לבסוף וכמ"ש תו' פ' שנוזל ובפ' אחים אקדש שם ואם"ט אחרו מרבין על השכר שם בפ' אזיה נשך דף ס"ה ע"ב לה ואין מרבין על השכר שם בפ' אזיה נשך דף ס"ה ע"ב לה יסיב לה השתא זוזי ולית לה שום שעה ואת"כ כשאתן לידה אחפץ כבר נעשה אלוה ועא"ם סי' ה' ס"ק ל': (יח) חצייך בחלי פרוטה פ"ק דף ז' אחר רבה אתקדשי לי לחלי אקודשת חצייך אקודשת לי אינה אקודשת ע"ל אר זוטרא ברי' דרב אחי

מיד כשנתן לה הראשונה (יז) בתורת קידושין באה לידה ומדידה קא אכלה וה"ה אם אמר בזו ובזו וגמר כל דבריו קודם שקבלה אותם כולם מצטרפות אפילו אכלה ראשונה ראשונה ויש מי שחולק בזה:

ז אמר לה התקדשי לי (יח) חצייך בחצי בחצי

לדבין ונפשטו קושי בכולהו אי לה אתן אחיאר רגלה על זו עולה אחה כלה עולה כו' ומסיק אתם בשאם הכא דעת אחרת אה לה דאיא אלה לשא דא"ר יוחנן בשאם על שי שותפין אחני' כי ופי' רש"י אין דבר זה דומה אלה לבשאם על שי שותפין דאיכא דעת אחרת אשעבדת בה ואתם לה אחרין דאקדם כולה ע"ש. ואנה אלכתי לריך ביאור דאפי' אאיבי דאפי' לה נאתרי אלה לאחי אכל אקום לאחי סרי נאתרית וא"כ ניאא דאפשוט בכולה אפי' אחרי אחים יכול לאקדם ואין שאבדר אלוי בשני דיעות לה פשטו קידושי אלה בשאם בפירכי אבל בשאם שאין דעת אחרת שפשטו בכולה ע"כ. אחנם אבדרי אי' נראה דאם ס"ל לאלק בכך דאקבו אי' שם ע"ב ד"ה אלייך בפרוטה ז"ל וא"ת ואאמי לה אחר לעיל דלה פשטו קידושין בכולה אלה אשום דאיכא דעת אחרת ואינה אחרת שאחרלה בכולה פשטו קידושין בכולה ואכא גבי אדשתה בכולה וי"ל דאי סוי אייבי דאאי לאחור בחלו לה בשטו קידושין בכולה ס"ב דסוי פשטו קידושין בכולה אבל אכא אייבי דאחר לה אבי אח אאורסת לי אי אה בחד אחנך ניאנה דלעיל ע"ל ואי ניחא דיכא דאי בזו אלה אחר רבה סה אני רבי סוה ות"כ בזו ובזו סוי פרטה ובחלו ס"ל כללה וזה נראה לענ"ד לייסב שטת שלטי גבורים דלה ליסוי דבריו תמוהים אתם לפי גירסא שלפנינו דאתחיל רבה קאי אמתני' מ"כ אוכת דאומר בחלי אמני אוכלת ואפי' עדיין לה גמר כל סתימות לידה: (יז) בתורת קידושין בח לידה ואחידה קאכלה ואוכא למידק בסה דאתרינן פ' סתים אקדש גבי עשה לי סירים וגזמים ואקדש אני לך דפליגי ר' אחיי וחכמים אחרו סס בטעמא דחכמים דאוש אקודשת אשום דס"ל יאנה לאכילות אתחלה ועד סוף וכל פרוטה ופרוטה סו"ל אלוה ט"ס וסה כיון דנותן לבוש קידושין לאו לאלוה דמי. וכנה לפי שטת ס"ג דס"ל אפי' אומר בחלו אם אכלה קודם גמר כל סתימות לידה סו"ל אלוה סובא דבריו בס"ק ט"ז ע"ש מ"כ ניחא דסתם עדיין לה גמר כל סתימות לידה עד אחר שגמר הסירים וכבר נעשה אלוה. אבל לשטת הפוסקים דאומר בחלו כיון דגמר כל דבריו אע"ג דלה גמר כל סתימות לידה ות"כ אחמי אוש אקודשת. וסה אלחתי קושיא זו כבר אקשה הרשב"א בפ' סתים אקדש ע"ש דכתב עלה ז"ל וי"ל דאתקדשי לי בחלו שאני אומיל ואיתנסי כולהו קאן אוש ואולך אינה אקודשת ע"ל וגם בתו' רי"ד בף ס"ב גרסה שסוה כתבה ג"כ על דרך הרשב"א. וכבר כתבנו יסוב לזה בסי' כ"ח ס"ק ח"א. ועוד נראה לענ"ד לפי מ"ש הריטב"א פ"ק דקידושין גבי אקדש בחלוה אינה אקודשת ה"ל אינה דקשיא לה מ"ש אקדש בחלוה דאינה אקודשת לאחר שלשים יו, ואעפ"י שאתכלו אחשות ואינה לאומר דאחני אחם כיון דלאורת קידושין יסבינהו ניחלי סרי סוה בחלו פי' שאתקדש לו בשם בשעה שאלוה לוחן לה ונפטרת אחנו דודאי לאכי אקדימנה ניחלי וייסב לה רשות לאפקינהו שאיסוף בשם ואחקדש בשעאתם אבל אכה דאורת אלוה אינה אגיע לידה ואלה אם לגמרי וסוה בא לקדשה בחוזן שלם אינה אקודשת ע"ל. ות"כ דוקא אכה דיסיב לה כסף בעין דאית לה שעה בחלי דיסיב לה רשות לאוילן ונפטרת אחם אבל בשכירות כיון דאין השכירות אשתלם אינה לבסוף ואפי' לא"ד יאנה לשכירות ועד סוף אבל זאן ספרעון ודאי אינו אינה לבסוף ואפי' לא"ד יאנה לש

בחצי פרוטה או חצייך בפרוטה היום (יט) וחצייך בפרוטה למחר או שני חצייך בפרוטה או שאמר לחבירו (כ) שתי בנותיך לשני בני בפרוטה או בתך מקודשת לי ופרחך מכורה לי בפרוטה או בתך מקודשת לי וקרקעך מכורה לי בפרוטה הרי זו ספק מקודשת:

ח (כא) האומר לאשה התקדשי לחציי הרי זו מקודשת הא

ובחמה דברים חמורה ילף רגלה סל זו טולה ובדבר שהנשמה תלוי מקרא דכתיב כל מאכר יתן ממנו לד' וגבי מאכ נמי כתיב קרא כו' וגרמה שלכך דקדק רש"י ופי' דהא מקודשת בלשון הקדם קאמר לה דמאכר לה מכ"ע כהקדם כו' לפיכך ים להיות דינה כהקדם עכ"ל. וקשה נמי דה"ל כמו הקדם הא בתמורה שם דף י"ח בעי רבא בעוף מהו מי אמרינן בהמה אחר רחמנא לו דלמא קרבן אחר רחמנא ול"ש תיקו ע"ש וכיון דלפי' בעוף דומיה קדושת הגוף היא והפ"ה מספקא בהקדים רגלה ומשום דקרא בבהמה מיירי וגבי בהמה אבל בעוף לא ומכ"ש בקידושין דהיינו רמיו לומר פשטה קידושי בכולה. וגרמה דכי פריך בהא דאמר רבא מצייך מקודשת דלא סוי קידושין ותיפשוט קידושי בכולה מי לא תיפוך הא אומר רגלה סל זו טולה כו' דהיינו לומר דדוקא בבהמה כיון דרבא גופה מספקא לי' בעוף ולומר ל"ש ה"כ היכא קאמר בפשיטות דהיינו מקודשת דהא לפי מה דמספקא לי' דה"ה בעוף וה"כ בהמה לאו דוקא אלא כל היכא דהיכא קדושת הגוף פשט בכול' דהא דאמר רבא קרבן אחר רחמנא לאו דוקא קרבן דלא קאמר קרבן אלא קדושת הגוף אחר רחמנא וכל קרבן קדושת הגוף הוא וה"ה בהמה נמי דקדושת הגוף תיפשוט בכולה ולזה אמרי הכא דעת אחרת. ולפי"ז תו לא קשה בהא דבעי רבא גבי מצייך בפרוטה דניחא תיפשוט בכולה כיון דהיא רולא בכולה וכקושיית תו' דכיון דרבא מספקא לי' בעוף ומי אמרינן בהמה אחר רחמנא ה"ל מכ"ש בהא דלא צייך תיפשוט בכולה: ויתיישב דברי הרמב"ם שכתוב בלשון המקדשי מצייך בפרוטה דהוי ספק קידושין ולא אמרינן תיפשוט בכולה כיון דעלתה בתיקו גבי עוף ומשום דבהמה אחר רחמנא ה"ל מכ"ש בהמה דלא צייך פשט קידושין בכול' וזה נכון. אחוש לפי' רש"י דהיינו לר' יוסי ור' יהודה דס"ל בדבר שאין הנשמה תלוי פשטו בכולה ע"ש ומשמע מדברי רש"י דהא הקדי דבר שהנשמ' תלוי לא מספקא בעוף דומיה קדום ומשום דלר"י ור' יהודה דסברי רגלה סל זו טולה דכולה עול' משום דכתיב ואשר יתן ממנו לד' הפי' אבר מ' וה"ה מספקא לי' בעוף כיון דהוי קרא בבהמה כתיב אפשר בהמה אחר רחמנא אבל אמאן דפליג וס"ל בדבר שאין הנשמה תלוי לא פשטה הקדם וקרא דכתיב אשר יתן ממנו לד' היינו דק דאותו אבר קדום ה"ה דבר שהנשמה תלוי בו ממילא פשטו בכולה ה"ה ממילא ודאי ס"ס בעוף דלא צייך לומר בהמה אחר רחמנא כיון דאבר שהנשמה תלוי בו לא נפקא מקרא אלא מסברא. וגרמה זה הוא נמי פשט תו' ומש"ה הקשו שפיר דאפי בעי רבא בעוף מיהא מצייך בפרוטה תיפוך לי' כיון דאתרלית פשטו בכולהו דאע"ג דמספקא לי' לרבא בעוף היינו אלא בדבר שאין הנשמה תלוי בו לא מספקא לי' דודאי פשטה הקדם בכולה וכפשטה רש"י. ומהרי הרמב"ם פט"ז מהל' מעשה קרבנות גרמה מבואר דמפרש בעי' דרבא בעוף בהאבר שהנשמה תלוי בו ע"ש שכתב ז"ל הקדי לנפש אי לאו שפשטה בכולה ובעוף ספק עכ"ל. וכמ"ש בלחם משנה שם דאע"ג דנמ"ד בדבר שהנשמה תלוי בו לא מיירי קרא אזה אלא ה"ק לעיל מקרא ומש"ה בעי רבא בעוף אחר רחמנא ומ"כ כיון דס"ל להרמב"ם דאפי' באבר שהנשמה תלוי' בו מספקא לי' בעוף מ"כ ממילא בקדושי אשה אחר רחמנא ע"כ. ומ"כ כיון דס"ל דאפי' באבר שהנשמה תלוי' בו מספקא לי' בעוף מ"כ ממילא בקדושי אשה אחר רחמנא לא פשטה בכולה ומשום דבעי רבא בהמה אחר רחמנא אפי' בדבר שהנשמה תלוי' בו לא נמי הוי אלא מקרא. ומלשון תו' משמע דגם באבר שהנשמה תלוי בו נמי מקרא ילף וכדברי הרמב"ם שכתבו ז"ל תימה דברים חמורה ילף רגלה סל זו טולה ובדבר שהנשמה תלוי מקרא דכתיב כל מאכר יתן ממנו לד' וגבי מאכ לא כתיב כהם מדברים שהנשמה תלוי בו מקרא ילף ה"ה דבר שאין הנשמה תלוי בו לא מקרא דכתיב ואשר יתן ממנו לד' דהיינו קדום אלא מאי הוי מאיזה דבר שאין הנשמה תלוי בו מקרא דאשר יתן ממנו לד' דהאי אתי לאתויי

שאינו קדום אלא אותו אבר וכדאיתא בגמרא ולכן דברי תו' ל"ע אינם מ"ש בדברי הרמב"ם וכן היא אמת ודוק לה"ק מנלתי מקלת מזה בם' שער המלך ואל תלקים יודע שכוונתי ת"ל לדעת הגדול: (יט) וחצייך בפרוטה למחר כתב הב"ח דכל הני בעיות מיירי שנתן מיד אחי הפרוטות כמ"ש ב"ח בשם הריטב"א וכתב הר"ן שאמר כן תכ"ד משמע אפי' מפסי' מטט אחי אם היא תכ"ד ולכאורה משמע מדברי רי"ו שהבאתי בשמיך אפי' תכ"ד לא מהני ורואי' מש"ה דהלכתא בקידושין תכ"ד ולזו כדיבור וע"ש. וכבר כתבנו בס"ק ט"ו דגם רי"ו לא כתבו אלא היכא דבר עבד מעשה ע"י תכ"ד לא מהני לי' בזה דכבר עבד מעשה הקידושין דאלים טיבא ותו ליתי בהזרם אבל היכא דנתקיימו הקידושין ע"י תכ"ד ודאי כדיבור דמי ומהני וע"ש וכאן נמי ברי נתקיימו הקידושין ע"י תכ"ד ובזה שפיר מהני לי' תכ"ד ומ"ש הב"ח דהא כאן הוי כמו מזרם די"ל דהספיק כדי שיתבטל דבריו ומ"כ מוכר עכ"ל אינו נראה דכיון דחצייך לאו כלום דהמקדם אחי אחם אינם מקודשת מ"כ כי חזר תכ"ד ומקדם אחי אני' ואומר וחצייך בפרוטה ואינם והולך כיון דהוא תכ"ד ואי' אי' קידושין ספיר ו"ב: (כ) שתי בנותיך לשני בני בפרוטה מהו בתר נותן ומקבל לזלזולי והא היכא ממונא אי דנמא בתר דידהו לזלזולי והא ליכא תיקו וכתבו תו' מור"י דמיירי בבנות קטנות דאי בגדולות ואם מקבל קידושין בתורת שליחות פשיטא דבעי פרוטה לכל א' דלא עדיף ממשלחו דבתר נותן קאמר לאו דוקא שברי נותן ע"כ בתורת שליחו בנו הוא בא ואי בתר נותן לזלזולי הוי בעי שתי פרוטות כאלו הבני בעלמא מקדשים וע"ש. ובשטת תו' רי"ד כתב דכיון דמשלים נותן כסף מדידי' ס"ל בתר נותן ואפ"ה אי לזלזולי בתר נותן ומקבל כיון דליכא אלא נותן א' ומקבל א' שני לה בפרוטה אי בתר דידהו לזלזולי וע"ש ועמ"ש בסימן כ"ח ס"ק כ"ה. ומוסרי"ט בחידושיו כתב דקשה סדבר לומר דבתר נותן דקאמר הגמרא ומה ליכא לאו דוקא דמדרב' אי בתר נותני לזלזולי הא ליכא וע"ש דמשרם לה שמאב הוא סותן מעות בשביל שתי בניו דאמי מדין עבד כנעני אלא דקשה לרש"י ז"ל דמשמע דבתר מקבל קאי ולזה שני דמכל מקו' בתר מקבל לזלזולי הוא אלא דמשמע דאי בתר נותני אחי פרוטה לידי נלו חלמין הוא דמשמע דאי בתר מקבל לאחי לידי אלא דמדמה עכשיו בני אדם לעבד ב' בעיות אין לחוש לקידושי שיעשה דכל אד ואד לאו פרוטה בעד ב' בעיות ומהרי"ט שם בשם הרמב"ם פ"ו מהל' מכירה ה"ב ופ"ו מהל' עבדים ה"ב ופ"ב מהל' מלוה ולוה ה"ב ופ"ג מהל' מלוה ולוה ה"ב ופ"ב מהל' שלוחין

דמי בעינא למנסב לחבריא נסיבנא. וכתב הרשב"ץ בחידושיו ז"ל מאי דהתקדשי לי לחניי משייר בקניינו הוא ומכי קאמר לה מי בעינא למנסב לחבריי נסיבנא ומיכי דמי חני לים כגון דמפרש לה לחניו מחם ולא לכולו עכ"ל. ואיכא למידק דמ"מ מחתנה דמים לחד נותן מתנה לחבירו ומאי לו הגי נותן לך זה כמתנ' לחנייך ולא לכולו דפשטה כמתנה בכולה וכמ"ש הריטב"ץ בחידושיו דף כ"ג בהא דאמרו בנותן לעבד ע"מ שתין לרבו רשות בו ז"ל ומרי זה כנותן מתנה לחני עבדו הזכה כלומר דפשטה מתנה בכולה ולא סגי שלא יזכה כולו ס"ל מי מפשר מיזכה הוא בלא רבו ורבנן סברי דאלו הוי מקני לגמרי לעבד לעצות בו מפני ס"ל דקני רבו כמוהו דכגוף אחד הם כמ"ש עכ"ל וע"ש. ומ"ל ס"ל כיון דקנה לי' לחצי פשטה קנייו בכולה ואיכא למימר דבקידושין גזירת הכתוב כי יקח איש ולא פני איש דהא בחצי חסף ומי פריך בם"ש ומפשוט קידושי בכולה ומע"ג דכתיב חסף ולא חני חסף חלא כיון דפשטה קידושי בכולה ס"ל חסף כולה ומ"ל ס"ל כיון דקני לי' לחניו פשטה קנייו בכולו וס"ל כחלו מקדשה לכולו דהכא לא מציו לתרץ כדמתרצינן בחסף חסוש דאיכא דעת אחרת המעכבו דהא במתנה כסיותן לחבירו לחניו ולא נתרצה כותן חלא לחניי ואפ"ה פשטה קנייו בכולו ומ"ל כמפרש לחניו מחם ולא לכולו ומי תני' מקודשת. ונראה לחלק לפי מ"ש הרשב"ץ דף ו' גבי מרווח לה זיעה דלא סוי ריבית קלוסה מסו' דלא יהבי לה מידי דאין גופה קנוי ע"ם והוב' בסי' כ"ח ס"ק כ"ח וכיון דחסף ללו קנייו הוא לא מהניין פשטה קנייו וזכייתו בכולו מסע"כ מתנה פשטי קנייו בכולו והו"ק. והכא לפמ"ש הרשב"ץ ס"ל בחומר בפי' המקדשי לחניי ולא לכולו דאיכא מקודשת דס"ל מני מים ותיחם שלא הובא ברמב"ם ובטור וס"ע ומסתיחת דבריהם משמע דהמקדשי לחניי לעולם מקודשת. ונראה דס"ל כפשטת הרמב"ד הובא ברשב"ץ שם דלחני מים לעולם מקודש, כיון דקרא דכתיב כי יקח חים ע"כ ללו דוקא חים למדרש ולא חני חים כיון דמסתמא המתקדשי להניי משמע דמקדשה כולה ומי בעינא נסיבנא מהריבא וכיון דחני חים לא משטע ס"כ ממילא מקודשת חפי' בחומר לחניי ממש ולא לכולו ע"ש מיהו ברשב"ץ שם הביא עליו וע"ש: (כב) אבל אם אחר חציך מקודשת לי ולזה אינה מקודשת: (כג) הרי את מקודשת לי ולזה אינה מקודשת: הא למה זה דומה לאומר לה תהי אשתי את ואחרת שנמצא שאין לה אלא חצי איש (כב) אבל אם אמר חצייך מקודשת לי אינה מקודשת שאין אשה אחת ראויה לשנים וכן האומר (כג) הרי את מקודשת לי ולזה אינה מקודשת:

חלא נתרצית חלא לזמן מהריבא כיון דפשקה פשקה חלא דמנד מקידושין לא מי' ממכך חלא ליומא וכיון דמהריבא קדושה הגוף לא פקעה בבדי ממכך ממילא הקידושין לעולם אבל בתרצית לחני' דלא שייך בי' כיון דפשקה פשקה מם"ס דעת אחרת שלה מטעכבו דלא תיפשוט קידושי בכולה.

ואפ' הסולא דף מ"ג מני' שפחה ומיה בת חורין שתקדשה לרחובן ונשתחררה ומזרה ותקדשה לשמעון רב יוסף בר חמא אחר רב נחמן פקנני קידושי רחשון ר' זירא אחר רב נחמן גמרו קידושי רחשון

ופי' רש"י פקנני קידושי רחשון בת השחרור והפקיעה בשרי נשתה גופה וס"ל כקטן שנולד ע"ם וטעמא דמ"ד גמרו קידושי רחשון לא אחברר דהיכ' גמרו קידושי בחני' חשני ואיה לד בשחה כיון דמעיקרא לא נתרצית חלא לחני'. ולפי מ"ש נראה טעמא דאלתא כיון דחני' שפחה וחני' ב"א חפשי קידושי בחני' ב"א כיון דלא שייר בקנייו וכדאי' שם פרק השולח וכיון דכבר חפשי קידושין למחציתה לכן כדאשכח מקום לחול בה קידושין במחצית השני' ממילא חייל בכולה דקידושי פשטו בכולה בע"כ ודוקא בקידשה לחני' כיון דאי' דעת אחרת המעכב מ"כ לא אחחיל קידושין לחני' כיון דשייר בקנייו אבל בחני' שפחה וחני' ב"א דכבר חייל בחקנתו דלא שייר בקנייו וכיון דחייל בחקנתו ממילא פשטו קידושי בכולו כיון דאשכח מקום לחול הקידושין ובחו' שם ד"ה גמרו קידושי רחשון ע"ש בהא דחחרין בשחה על שני שותפין הקדים חני' ומזר ולקחה והקדים חני' ומשמע הא לא הקדישה לא גמרה ע"ש חו' בזה. ולפי מ"ש טעמא דגמרו קידושי בכולה כיון דכבר חפשי קידושין בקנתה ומי' מקום להחפשט בכולה ממילא פשטו קידושי בכולה אבל אחם בשחה על שני שותפין הקדים חני' ומזר ולקחה מבותף לא מי' עלה קדושת הגוף רק קדושת דמים וכשחזר ולקחה לא מחפשט בכולה דקדושת דמי' לא מחפשט ויעיין פ"ק דקידושין דף ז' ושם מבואר דכשהקדים חני' לא מי עלה רק קדושת דמים אבל בקידושי אשה כיון דכבר חייל קדושת הגוף בחחלית ג"ח אע"כ כשנשתחרר, ממילא פשטו קדושת הגוף בכולו, ועיין ס"ק י"ח דלעו' רש"י לא מבעי' בעוף בחמורה דף י"ח אלא בדבר שאין הגשמה חלוי, ועש"ם שם ס"ק י"ח ודו"ק: (כג) הרי את מקודשת לי ולזה. והוא מדברי הרמב"ם פ"ג מאישות וכחב שם הרב המגיד דנלמד מהא דאמרו אחחא לבי' חרי לא מזיא וע"ש. ומיהו מבין רחי' ז' דהא בפ' האומר אחחא לבי' חרי לא מזיא וע"ש. משמע

קידושין שאין מסורין לביאה ודוקא בקידושי שאת מצאתי לחיות שדינו שלא מספיקא הוא דמצי למיגבל כיצה דט"ו דקידושין ודאי אין מסורין לביאה מודה דלא מצי וט"ס. ומ"כ ס"ס בתומר לזה ולזה הו"ל קידושין שאין מסורין לביאה בודאי. ובתומר מוץ סי' תע"ג דאין מסורין לביאה שהיא מקודשת גמורה לכ"ע ואיתא בה איסור אשת איש אף ס"ס תפסי בה קידושי פ' כיון דאיסור הביאה שלו מחמת הקידושין שלא מצוי דאיקרא דין אשת איש לה וכמ"ש תו' דף כ"ו ד"ה קידושין שאין מסורין לביאה דבחייבי לאוין קידושין תופסין ע"ש. אבל בתומר כרי שת מקודשת לזה ולזה ודאי אין הקידושין נמסרו לביאה דשא לזה ולזה מסורה מחמת זה אשת איש לעלמא. והרמב"ם שכתב סוף סי' כלומר שלא תיאסר עלי שלא תהי' אשת איש על כל פעולם ולפ' כפנוי' משמע דמותרת לגמרי לפ' ות"כ בתומרת לזה ולזה רצוי ג"כ לומר שמותרת לזה ולזה מחמת שיור שמשייר לזה ולזה שאשים מותרת לזה ולזה ולא גרע מתומר סוף סי'. אמנם בגמרא ר"פ המגרש דף פ"ב בשא דבעי לה בתומר סוף סי' משמע דלא בעי לה לשאחרי לפ' שלא שם תפסי בה שני קידושי פ' ומשום דמשייר בקנייניו אבל שאחרי מותר' לפ' גרשה דודאי אסורה מחמת זה אשת איש לעלמא. ז"ל הרשב"א בחידושיו ר"פ המגרש בשא דאחר אחרי שת"ל ויתא לה' שא בת רצוי ובקידושי סוף משנתין ובא שנתין וקידושי סוף מתייבמות ללוי ואין אני קורא בה אשת איש שהיא מ"ט קידושי דרצוין מהני קידושי דשנתין לא מהני לוי לאיסורא דלא שהני כלל דשא ודאי מהני לאיסורא בביאה אדרצוין דכיון דתפסי קידושי שנתין לגבי עלמא שפיר אח רצוין ויש לו בשיס עליון היא אסורה לעלמא מחמת קידושי שנתין מ"כ אפי' רצוין אסור לבועל עלי' משום דאשאם בעל מקודשה שבה לשנתין ובלבך אסורה היא לשיפסי אלא הכי קאמר לא שהני ליה לה' שא בת רצוין ובקידושי סוף משנתין ובא שנתין ובקידושי דסוף מרצוין קאמר ושא דאסורה לרצוין משום אריס דאיכא עלה דאי תפסי להשתא שפיר דאי אפשר דלא תפסי כלל דשא ודאי מהני למיסר בביאה אדרצוין דכיון דתפסי קידושי שנתין לגבי עלמא שפיר אח רצוין ויש לו בשיס עליון היא אסורה לעלמא מחמת קידושי שנתין מ"כ אפי' רצוין אסור לבועל עלי' משום דאשאם בעל מקודשה שבה לשנתין ובלבך אסורה היא לשיפסי אלא הכי קאמר לא שהני ליה לה' שא בת רצוי

בעלמא פחות משו"פ נמי ממון הוא וגיחא טפי דלריך קרא מכסף מקנתו אפי' לקניו ולדע' הפוסקים דזרוק מנה ליש לה הוי דין ערב לריך קרא על הגרעון לבעני פרוטה ושיפי' הגרעון מכסף מקנתו וכמ"ש ודו"ק: (כה) פחות משו"פ כתב הב"ח ז"ל לין חסם שאת שו"פ במקום לאחר כי בכסף לא חייסין לזה כמ"ש בבדק הבית שיעור הקידושין הוא כסף אפי שעורה וכל כסף פחות משיעור אפי' הוא טובא דברים האמרים לין כאן שיעור כסף שלריכה התורה לקידושין עכ"ל ועמ"ש בסימן כ"ז סק"ח:

לב א (א) או על החרס והוא דבר שיכול להזדייף וכתב הר"ן דוקא כשאין מותאין עליו עדים אבל אס היו מתומים עליו עדי חייסין שאת יבא לסמוך על ע"ח והטחיקו הב"ח ע"ש. ותמהני בזה דנראה מוכח להדיא בש"ס דבקידושין כשר אפי' במזויף מתוכו כל שים עדי מסירה. ושא פ"ק דגיטין דף י' שס אלא כי קאתי מלתא דליתא בקידושין לא תני וע"ש ברש"י ד"ה ה"ג ז"ל אלא כי קאתי מלתא דליתי בקידושין כמ"ש ועריכות נמי ליתא בקידושין היכא דליכא עדי מסירה ושהרור הוא דגזרי למא אחי למסמך עלי, ומנרשין לי' גיטא אחרינא אבל בקידושין כיון דמדאורייתא מקודשת אפי' עדי מסירה אי אחרת אינה מקודשת שרייא אשת איש לעלמא ע"ש וכ"כ תוס' שם ד"ה כי קאתי מלתא דליתא בקידושין וכו' וכן ערכאות כיון דליכא עדי מסירה ישראל כשר בקידושין אשפ"י שמותאין כיון דליכא למיחש דלמא אחי למסמך עלי' דלא אחי לידה אקלה באשת שסבורה להיות מקודשת דלא שכיח דאקבל קידושין מאחר כיון שסבורה להיות מקודשת ושרי אבואר דגבי קידושין אפי' במזויף אפשר דהייט ערכאי אפ"ס כל שים עדי מסירה ישראל כשר וא"כ ודאי ה"ה בשאר מזויף אתוכו כשר ט"י עדי מסירה. ושרמב"ן בחידושיו שם ז"ל ועריכות ליכא בקידושין היכא דליכא עדי מסירה ישראל כו' אבל בקידושין כיון דמדאורייתא מקודשת אפילו עדי מסירה אי אחרת אינה מקודשת שריין אשת איש לעלמא וא"ת ומאי כי היכי דהכא גבי גיטא פסול הוא וקידושי אחר תופסין בה ה"נ קידושין פסולים הם ואם בא אחר וקידשה מופסין לקידושי שניסם להפסיד ולאו אלתא כיון דהכא אן הדין כשר אלא אמופסין אפילו מזויף אתוכו ה"נ דגזרינן מופסקים אטו שאין מופסקים לא גזור אלא בגיטי נשים אפילו אלא שאכו עלה עדי מסירה ואתי למסרי אשת איש לעלמא אבל הכא דאי אתי למסמך עלה באיש מופסקים גופי' אי בלא עדי מסירה אין אתה מתיר אאיסור אלא אוסר את האותר אע"ג דאיכא למיגזר אטו שאין מופסקים דלמא סאכי עלה בלא עדי מסירה ואס בא אחר וקידשה יאחרו אאיש מקודשת אין אופסין לכל זה וה פי' לפי' רש"י ושוד שאין גוזרין בקידושין גזירות שאלו שאחרי אין גוזרין בו שעדי שקידושין אין אותאין אלא זה בפני זה גזירה אפילו כלכם כו' וטעמא אפילו אלא שכיח כל שהי אילי בקידושין אלא בגיטי נשים שפעמים שאוא כותב גיטי בערכאות אפילו אי לקלקלה או שאפשו אלא אאה כל ח' וח' סולכת ואולה עלמה ביד כותי ואפקעת עלמה אית בעלה אבל בקידושין אין אדם כותב קידושין בערכאות ושוד דקידושין כיון דאיכא קידושי כסף ובאיאה קידושי שטר לא שכיח כולי שהי ולא גזר רבנן בה ע"ל. וא"כ לפי טעמא שכתב הרמב"ן דערכאות בקידושין לא שכיחי ואפ"ה לא גזרינן בקידושין א"כ איכא למיאר דבאמרם שאוא דבר שיכול להזדייף גזרינן בקידושין נמי אפי' איכא עדי אסירה. אאפ אפי' רש"י ואוס' אבואר להדיא דלטולם לא חייסין במזויף אתוכו לקידושין וכל דאיכא עדי אסירה כשר בקידושין לגמרי. וגם לפי טעמא בתרא דהרמב"ן דבקידושי שטר לא שכיחי ולא גזרינן בי' א"כ ה"ה במזויף אתוכו אחאת שיכול להזדייף ודברי הר"ן ס"ע. ועוד אני אאה בדברי הר"ן דהא כתב הר"ן בפ"ב דגיטין דבדבר שיכול להזדייף חייסין דלאו אפי למיסמך עלה ט"ם וכ"כ במרדכי ובהגהת אשר"י שם. וא"כ אאי פסלי בקידושין בדבר שיכול להזדייף ט"י עדי מסירה ב) לשם שאשה שהתקדשה בכתב כריטב"א ז"ל ולעניו שמו ושאה אילא א"ד כיון דהוי לימאה אתקים בעניו שמו ושאה דשמו בגט ללאו אתקנת ר"ג היא אלא אדאלריכתא דבעניו ספר כריתות שיפי' אוכא אתוכו שאוא טופס כריתות וכיון שכן אף בקידושין כן ואדלא אדכרינן בשום דוכתי' כו'. ואשמע טפי כשברא דאקנת רבותא ז"ל דלא בעי בשטר קידושין שמו ושאה אוכיא אתוכו דבגט גופי' אדרבן הוא אתקנת ר"ג דוקיא דשם עיירו ושם עיירה ואפי' יאא בגט אדאוריתא שאת דכתיב ספר כריתות אבל בשטר קידושין כיון שאוכיא לנו למי אקדם ואי הוא אקדם בשכי שני ולא בעי אוכא אתוכו והייט דלא אדכר בשא בשטר בשא דכתיב ולא בשום דוכתי בשך פלוני אקודשת לפ' עכ"ל. וגרשם דאפי' יאת דשמו ושאה אעכב בשטר קידושין כאו בגט ובעניו אוכא אתוכו שייט דוקא בשיאד בפירום ואומר בשך פלוני אקודש לי ובזה בעניו פיי' אוכיא אשיך בשטר ולריך לכתוב נאי בשטר בשך פלוני כי שיכא לאאוי דלאו אוכא אתוכו שאקדש לפלוני אבל שם עיקר הקידושין אינו אלא בשך שאת דכולן בכלל ואשת אאן אקודשת דלא בעניו קידושין, אאסורין לביאה וכאאי דקידושין דף ב"א א' כ"ס כשכותב לן בשטר בשך אקודשת לי אוי קידושין וכולן לריכין גט ואזה ה"ל לוכח דלשת אאן אקודשת וכאו בקידושי ככף כשאומר שאת בשך אקודשת: (ג) כאו בגט בריטב"א פ"ק דקידושין דף ס' ז"ל וכל שיכא שאינו כשוב בגט ודין אעפ"י שאמר כן בשעת נאינת שגט לא שאי דאילי לריכה לגיטא לריך שיאים כשובין דאי לא בדבורא בעלמא מגרש לה ולא אוי גיטא וכן סדין בשקדם בשטר דבעניו לשון בעל ולכשוב ודין ולי ואי לא אע"ג דאמ' לי' בדיבורא בעלמא לא שאי שכל זמן בשינו כשוב בו אין בו אורת שטר עכ"ל. ועיין בפ' שאים שקדם דף ס"ח גבי שתקדאי לי בשטר ר' שאיר לואר שיש אקודשת כו' ושכ"ש שאין את סייר ושוקי פלוגתי' בשטר שאין עליו עדיס ר"ש סבר עדי שתיישב כרתי ושכשיס סברי שאין את סייר ע"ש ושייט דר"ש סובר דלאו דשת' להשתקדם בפרוטו' סייר אלא בשאי דכשיבא בא ושכ"ש שאין בגיטין דף פ"ס ובשריס דף ס' ושא"כ ט"כ שיו אקדשה בשורת כסף דאי בשורת כסף א"כ שטרא לראי ושוא כותב ודין דלא לאוי לראי אלא שאקדם אותם בשטר זה. ואיסו נראה דשא דכותב ודין שייט דלאוי שאי שטרא שטר שקנאה דלא נייאת שאוא לראי ובדיבורא בעלמא אקדשה לכאי כותב ודין שבשטר זה אוא אקדשה ואוא שטר שקנאי אבל אכתי יכול להיות שאקדם, בשרוייאו בשורת שטר ובשורת כסף ואייאס להקנאה. ושכתי אילא לשידק דכל כה"ג היכא דאקדש, בשרוייאו ואייא, להקנאה לא קנין אחד פסול שוי לי' כאקדש בשלוא ופרוטה לאו דעתא אשרוייאו אילא אקודשת ואקדש בשלוא ופרוטה דאקודשת אינו אלא אשום דדעתא אינו אלא אפרוטה אשום בעין ולא אשלוא שאילא בעין וכא"ם בסי' כ"א ס"ק ל"א ט"ם והכא דדעתא נאי אלייר אבל דעתא נאי לאשטר וכיון דשטר פסול ואקדשה בשאיי לא שי קידושין כלל וט"ם בסי' כ"א ס"ק ל"א שכתבנו דהוא דומה לקני את ואשוד:

(ד) ואינו כותבו אלא לדעתא פ"ק דקידושין ט' כתבו לשאה ואלא לדעתא רבא ורבינא אארי אקודשת רב פפא ורב שרבינא אאר אילא אקודשת ט"ם. וקשיא לי לפי שטת רש"י ובעל אאאור דשא דאשני שטר ולא שי אפי כתבו אלא אפי כתבו אשום דנעשה אדעת אאתחייב וא"ל אפי כתבו אלא אדעת אאתחייב. ואפשר דאייני שאכתיבה לבד פי' אלא לדעת שאשה אבל שאם אקדשה אשום דעת אאתחייב. ואפשר דאייני שאכתיבה לבד פי' אלא לדעת שאשה אבל שאם אקדשה אשום דעת אאתחייב.

(כה) פחות משו"פ שששלח לה סבלונות אח"כ אין חוששין ששלח אותם סבלונות לשם קידושין אבל אם קדשה בפחות משו"פ ואח"כ בא עליה שתם בפני עדים צריכה גט שודאי בעל לשם קידושין:

הגה וה"ה קטן שקידם ואתגדל אלא לריכה גט דוחאי בעל כשהגדיל (טור סימן מ"ג ותבו' הרא"ש כלל ל"ה) ודווקא בכה"ג שכל אאד יודע דאין קידושי קטן אלו בפחות אפרוטה כלום ולכן בעל לשם קידושין אבל במקום דאיכא למיטעי לריך קידושין אחרים (תבו' מיי' סוף נשים) כאו שנתבאר סימן זה סעיף ד':

לב כיצד האשה מתקדשת בשטר ובו ד"ס:

א בשטר כיצד כותב לה על הנייר (א) או על החרס אע"פ שאין שוה פרוטה הרי את מקודשת לי ונותנו לה בפני עדים וצריך שיכתוב אותו (ב) לשם האשה המתקדשת (ג) כאו בגט ואם כתבו שלא לשאה אינה מקודשת (ד) ואינו כותבו אלא לדעתה ואם כתבו שלא לדעתה הרי זו ספק מקודשת:

לח סוי ספק קידושין מלח ולמי מיכה מקודשת ומסוס דס"ל מפי כחצם מלח דבקידושין דף מ"ח דמוקי פלוגתי' דר"ח וחכמים בנכתב לשמה ומלח לדעתה ובפלוגתה דרב פפח ורב ברביה ומסתם ט"כ מיירי מנחתם מלח לדעתה דסח בכחיבה סובר ר' מחיר לחפי' מלחו בחצפה כסר כדמי' רפ"ק דגיטין וכיון דמיירי בחחיתמה מוכח דפלוגתה דרב פפח ורבינח חפי' בחחיתמה מיירי וקסה דחיפוק לי' כל שנחתם מלח לדעת חשה ס"ל מפי כחצם ונ"ט:

(ה) שמין חת הנייר ז"ל ב"ם כ' הב"י בלבון חפסר חפי' חס קיים בחורת שטר ושטר פסול מכל מקום מקודשת חס הנייר שוה פרוטה ובחת מבוע' כן בם"ס דף מ"ח סוב דחיתי בבד"ה שכחב בעלמו כן עכ"ל. מקור סדין שס דף מ"ח שחקדשי לי בשטר זה ר' מחיר חומר חיטה מקודשת ור"ח חומר מקודשת ומכ"ש שמין חת הנייר חס ים בו שו"פ מקודשת ומס נלמו חיטה מקודשת כו' חמר רב נחמן בר יצחק הב"ע כגון שקידשה בשטר שמין עליו עדים ור' מחיר לטעמי' דחמר עדי מחיחה כרתי ור"ח לטעמי' דחמר עדי מסירה כרתי ורבנן מספקה לי' חי כר' מחיר חו כר"ח הלכך שמין חת הנייר חס ים בו שו"פ מקודשת ומס נלמו חיטה מקודשת חבע"ח כגון שכחבו שלח לשמה כו' וחבע"ח הכ"ע חית לסו דרים לקיים והכח בח"ע שכחבו לשמה ושלח לדעתה ובפלוגתה דרבח ורבינח כו' ולכולהו חוקמתי' מקדם חותה בשטר פסול וחפ"ה שמין חת הנייר וחמוחר דחפי' קדשה בחורת שטר ונחלה בשטר פסול חפ"ה חס הנייר שו"פ חחריון דעתי' נחי הנייר שהוח בחורת כסף. חחנם נרחה לפי מ"ש בשטת חו' רי"ד לפרש בשח דחמר כגון שקידשה בשטר וכהיון עליו עדים ז"ל רהיתי למפר' ס' שפי' בשט"ח שים לו טל טחרים ומין עליו עדים שלח שהלוה מסרו למלוה בפני עדי מסירה עכ"ל וס"כ כיון דמיירי שקידשה בשט"ח שים טל טחרים ושקדשה בחורת כסף זה הוח דחמרי הכחים שמין חת הנייר ומסוס דהיכח דמקדשה בחוך, כסף ודלי שמין חת הנייר חבל היכח דשקדשה בחורת שטר מרוסין ונחלה פסול חיכח למיחר דחין שמין חת הנייר כיון שחיוה מקדשה בחורת כסף וס"כ לסך חומר לטעמי' מקדם חותה בשטר פסול וחפ"ה שמין חת הנייר חבל טוה ומסוס דהיכח דשקדשה בחורת שטר מרוסין ונחלה פסול חיכח למיחר דחין שמין חת הנייר כיון שחיוה מקדשה בחורת כסף וס"כ לסך חומר לטעמי' מקדם חותה בשטר פסול וחפ"ה שמין חת הנייר חבל הי

מחלוקת מי מחרינן דכתם דכתב בכת"י כתר בגט ס"ם בקידושין מו דוקא בגט גלי קרא וכתב לה לבל בקידושין ים לומר מין דבר שבערוה פחות משים ט"ם ולא תחברר דסח בקידושין יליף שטר מירושין מנט דמחקק דוקא בגירושין סגי בכ"י מסו' דבעבל להודח סגי ומותן מפי בע"כ ומש"ם כשכותב בכת"י ס"ל כסני לבל בקידושין דלמו דבידי לחוד תליא חלה בעיון ומי דעת סחשב לה סני בכת"י: (ח) ע"מ שסייר שלי חיל מקודם, סגם דין זה ל"ע דסח בפ' הזרוע דף קל"ג תויא כהן שמכר פרס ליסרחל ואחר חוץ מן המחנות שלו ופריך עלה ותניא כהן שמכר ליסרחל ואחר על מנת שמחזיר שלי כו' ומבני על מנת שחני ע"ם ומבוחר דעל מנת שמחזיר שלי לאו סיורה חלה דרך תגרי ומש"ם לא מבני דס"ל מתנה עמ"ם בחורה דרכות ליתן לכל כהן שירצה וכמ"ש ברמ"ם סס וע"ש ומ"כ ס"ג בחומר על מנת שסייר שלי לאו סיורה הוא חלה דרך תגרי. וע"ש ברמ"ם שכתב דט"מ שמחזיר שלי הוי תגרי ולא סיור ולא ס"ל כסוגיא דפ' המוכר לח בבית הסם משמע דט"מ שמחנות שלי הוי סיור ע"ם פ' הזרוע וכן פסק בעור וה"ע י"ד בחנות דס"ל תגרי ולא סיור ע"ם ומ"כ קשם כיון דס"ל תגרי וכל תגרי ומעם, בדבר ת', המעם, קיים ושתגרי בעל וכמו בגט בחומר ע"מ שתחזיר לי סייר מס חומ, מעכשו שתגרי קיים אבל מס חיזו חומר מעכשו שתגרי בעל ומשעשה קיים אפילו לא שחזירה סייר וס"ל בחומר ע"מ שסייר שלי דלא הוי כמו ע"מ שתחזי, סייר דסום מעכשו ושחזרה סום אס"כ אבל ע"מ שסייר שלי הרי סום מעכשו סייר שלי וס"ל תגרי ומעשה בדבר אחד ומ"כ המעם, קיים ושתגרי בעל ומקודשת ואפי כתב הרמ"ה בע"מ שסייר שלי דהיינו מקודשת. אלא דמיהי ספיקא לא אפקא לפי מ"ם הרמב"ן לחלק בין חומר על מנת שתתן דתגרי הוי לחומר על מנת שהיא שלי דסיו סיור וסיבא בב"י בא"מ סי' ר"ט ע"ם שכתב שכן הסכים רב אחי גאון ע"ם ומ"כ הכא בחומ' ע"מ שסייר שלי ס"ל סיורה ואינו מקודשת דתורות פורחות באויר וכמו בחומר חון אבל דעת הרמב"ם ובעל המאור בפ' הזרוע ורמ"ם וטור וש"ע כולם שסכימו דתגרי הוי אפי' בחומר ע"מ שתחזיר שלי ומ"כ כל דרך תגרי כה"ג תגרי בעל דס"ל תגרי ומעשה בדבר א' כיון דחומר סיסי, שלי מעכשיו ואינו אלא כחומר סני נותן לך ע"מ שלא ימי שלך דס"ל תגרי ומעשה בדבר אחד וכמ"ש הרמ"ם פ"ק דקידושין גבי ע"מ שלא ימי לרבך רשות בו דאין קנין לעבד בלא רבו וע"ם שכתב ז"ל ואפשר דיד עבד כיד רבו ושוי כמו נותן מתנה לחבירו ואומר על מנת שלא ימי שלך דקנה דכל תגרי שסותר המעם, לא הוי תגרי ע"ם. ובד"מ כתב הר"ן פ"ק דקידושין דאינו מקודשת עכ"ל ובדקנו בדברי הר"ן ולא מצאנו מזה וזה תבר כתב הר"ן פ"ק דקידושין גבי שטר מנלן ז"ל דהא ודאי לריך ליתן לה השטר דהא כשותפ בגט הרי זה גיטך ומייר שלי אינה מגורשת כדאי פ' המביא תניין דף כ' ע"ל ומרי לא כתבה בחומר על מנת אלא בחומר ומגיי שלי זה ודאי סיורה וס"ל לותיות פורחות באויר אבל דרך תגרי היכא שטותר המעשה ודאי תגרי בעל וע"ע ולכן נראה לענ"ד בחומר ע"מ שמגיי שלי מידי ספיקא לא אפקא וס"ל ספק מקודשת דלעולם דב אחי גאון ס"ל סיורה ואינה מקודשת ודעת הרב פוסקים שזכרנו סוי תגרי והמעשה קיים ושתגרי בעל כיון שטשה בדבר אחד:

לג א (א) דחזקה אין אדם עושה בג"ז כתב משנה למלך פ"ו מגירושין ז"ל דאיתי בתשובת רדב"ז ס"י שאם פירשה נדה ואחייחד עמה בפני עדים לא חיישינן לה דמסתמא לא עברי על איסור כרת ואפי' רואין שנבעלה אין חוששין שמא לשום קידושין בעל דהא לא שייך אדם עושה בג"ז דאמאן דעבר על איסור כרת לא אם לבעילת זנות ס"ל ודברין נכוני אם ונראה לפרש דבריו דאפי' לא ידעינן אם יודע שאיתה אדם אין חוששין לה אפי' דאינו שנבעלה דמסתמא סודיע, לו

הגה כתבו על דבר המחובר לקרקע (ו) או על ליסורי הגוף כתב פסול (סמ"מ פ"ג דאיסורי) ויש מכשירים (מרדב"ח סי' ת"כ) ומ"ל לכתוב זמן בשטר קידושין (ר"י) (ז) כתבו בכתב ידו ואין עליו עד מקודשת מספק (נ"י פ"ד אמין) נתן לה שטר ואמר לה (ח) ע"מ שתסייר שלי ליום מקודשת (סה"ן פ"ק דקידושין):

לג. ביצד האשה מתקדשת בביאה ובו ב"ם:

א בביאה כיצד אמר לה בפני שני עדים הרי את מקודשת לי בביאה זו ונתייחד עמה בפניהם הרי מקודשת בין שבא עליה כדרכה (בין שלא כדרכה) (טור) ואין דינה אלא כמאורסה ולא כנשואה:

הגה וי"ח דווקא שבא עליה בבית החיו אבל ביאה בשדה וכא עליה דיש לביחו וכא עליה או בקידושי שני עדיש לפני עדיש מושכין כשואלה י"ח דפנוי שבא על הפנייה לפני עדיש מושכין שאת כיון לשם קידושין (מרדכי פ' האומר) (א) דחזקה אין אדם עושה בעילתו בעילת זנות אבל אם כבר שיחזק לזנות אי שים ו אשה אחרת לא חיישינן (ת"ם סימן ר"ט) ויש מקילין בכל ענין וע"ל סי' קמ"ט וקל"ו סעיף ג' ולעיל סי' ט"ו סעיף י':

המקדש מיפסין בה מן התורה ואם בעלה שלו סיו שיור ע"ם פ' הזרוע עמה לשום גזושין ולפיכך רבאי הוא לכוש אין אשה בעלמותיו כמו שאמרנו שהיתו, שרי הוא כבילה וע"ם ושובא בב"י סי' י"ז ומבואר דאפי' לא רמיו שנבעל, אפ"ם אחריון הן הן עדי יחוד כו' ולע"ג דאסור ו מן התורה דכשם שאסור, לבעל אסורה לבועל אפ"ם כיון דקידושין תופסין בה אין אדם עושה בב"י ובמר לשום קידושין ומ"כ בגדם נמי דקידושין תופסין בה אחריון אין אדם עושה כי' ובמר לשום קידושין ואפי' לא רמיו אלא היכוד כי' ולא כשרדב"ז ובב"ע פ' מי שאחזו ז"ל וכן נראה בעיני בגרושה אין בעלה רשאי לחבון אשה בעילת זנות אבל אם בעלה רשאי לבועל אפילו אחר ואחר"כ מתייחדה עם בעלה רשאי לחבון אשה לריכה גט ממנו שאף על פי שבעלה אחר אין יכולין לומר בחזקת שבעלה ממנו אלא בחזקת שבעלה אחר ואחר"כ בעלה אחר אבל בחזקתו אלו אין אדם עושה כן, ובמר לשום קידושין אבל בעלה אחר אין יכולין לומר בחזקת שבעלה ממנו אלא בחזקת שבעלה אחר ואחר"כ בעלה אחר אבל בחזקתו אלו אין אדם עושה כן ואפי'

בירושלמי מפרש דאזלי לטעמייהו דס"ל חית לסו לא יגרש מדס חת אסתו מא"כ מצא בה ערות דבר הלכך מזומנת היא בעיניו ואינו בא עלי' וכ"ש סברי אפי' סקדישתו תבטילו ויאמרו כי בא עלי' וכי ס"ג פליגי לקמן בחגרם ונמה עמה בפונדקי למען דמוקי לה בלא רצה שגבעלה עכ"ל.

ומשמע מדבריהם דוקא למען דלא מוקי לה ברצה שגבעלה אלא בעידי יחוד ומסוס דסן סן עדי יחוד סן סן עדי בילה ובזה הוא דמתרינן כיון דלב"ם ט"כ מצא בה ערות דבר ומזומנת היא בעיניו ובודאי לא בעל אבל למען דמוקי לה ברצה שגבעלה סרי ליכ מזומנת בעיניו. ומוכח מזה דס"ל לחו' גמי כדברי הרשב"ץ דאפי' היכא דעבד איסורא גמי אמרינן מזקה זו דמין אדם עושה כו' דאל"כ מ"ש גס למען דמוקי לה ברצה שגבעלה גמי מצי למימר דב"ם לטעמי' דס"ל אין אדם מנרש אא"כ מצא בה ערות דבר ומ"כ אסורה היא לו ולית ל' הזקה דאין אדם עושה כו' אע"כ דאפי' היכא דאסורה היא עליו גמי מוקמינן לותם בהזקתם דאין אדם עושה וכדברי הרשב"ץ. ומיהו בזה נראה הסברתם דלא הרשב"ץ דהא לרשב"ץ אמרינן הן הן עדי יחוד אפי' היכא דאסורה לו ולחו' לא אמרינן. ואפשר לחלק דוקא היכא דגירשה מכוח שמצא בה ערות דבר הוא דלא אמרינן הן הן עדי יחוד ומכוח דמזומנת בעיניו כיון דגירשה עבור שזנות אבל בנדון דהרשב"ץ דמיירי מבועל ולדידי' אינה מזומנת שהרי כבר נבעלה לו בעיניו איסורא דאשת איש. אמנם לפי מה דמוכח בב"ש פ"ק דיבמות דף ח' דלא ייכל בעלה הראשון לכוד לקחתה בין במחזיר גרושתו בין במחזיר סוטתו מ"כ אכתי מצי חו' לפרש אפי' למאן דאפרש ברצה שגבעלה ומכוח דלב"ם דסוטתו היא מ"כ ודאי לא בעל לכוס קידושין אלא לכוס זנות כי היכא דלא לעבור בלאו דלא יוכל בעלה הראשון לכוד לקחתה דהוא דוקא בקידש. והרשב"ץ דמיירי בבועל דאיו אלא איסור עשה היכא למימר דבעל ומי עזיב בעשה אבל מחזיר סוטתו דהוא בלאו דלא יוכל בעלה לכוד לקחתה והיא ע"י קידושין מ"כ ודאי לא עדיף איסור מוסיף על האיסור והוא לאו דלא יוכל לקחתה אלא בעל לכוס זנות וכמאי דס"ג ומ"כ מוכח מזה דס"ל לחו' דאפי' היכא דעבד איסור בקידושין אפ"ה אלימא חזקה זו דמין אדם עושה בב"ז טפי דגמר לכוס קידושין. אמנם ברמב"ם פ"ה מאיסורי ביאה משמע דאינו לוקה בהחזיר סוטתו ועמ"ש הרב המגיד ומ"כ אפשר, לומר דעובר בעשה אפילו לא קידש ולא עבד איסורא טפי מהם שקידש ודו"ק. ומנה מ"ש בהשגות למלך דהזקה זו דאין אדם עושה בב"ז על שניהם נאמרו וכתב שם הרב המגיד ז"ל גם מסר"ח מהפחדרי נר"ו בס' בני חיי ל"ח וכן לקט הקמח דף ל' תפסו בפשיטו כשברת הרב המחבר דהזקה זו שייכא גם בהשם והשבעו על הרב פ"ת מ"ח סי' ס"ב וט"ס לך בס' לקט הקנוח דף קפ"ט הזר בו וסוכיח מדברי הרשב"ז דדוק' בהים שייך הזק', זו ולא בהשם הנבעלת וט"ם עכ"ל. ובפ' המדיר דף ע"ג לא תימא טעמא דרב משום דאחולי אחיל לאגלי אלא משום דאין אדם עושה בב"ז ופי' הר"י אבל לכתובה בתגלי קאי ובשטה מקובצת ז"ל ומיהו תמי' לי כיון שאין לה כתובה מה סועיל זה בהקנאתו אם ים עלי' נדרים ויודעת היא שאלה בעילתה זנות בכתובה ועשה בב"ז וכל שבעילתה זנות אף בעילתו זנות וכדאמרינן ר"פ הנשק"י כל הפוחת אפי' בתגלח אלמנה קסבר תגלי בטל ואית לה וכיון דאמר ליה לך אלא מנה לא סמכה דעתה וה"ל בב"ז אלמנה משום דלא סמכה דעתה ס"ל בב"ז אשה"י אמין בלבו לגרש, וכו' וי"ל דשאני התם שהוא יודע בה שהיא אין דעתה שומכת ואינה נמסרת לו אלא כזונה וכיון שכן אף הוא בשעת בילה יודע שעשה בעילה פגומה אבל כאן אדרבה כשהתנה וקבלה על עצמה מחשב אף הסיב אמין עלי' נדרים ודעתה לביאת אלוה אלוה ומכלל אף הוא מתכוין לביאת אלוה אלא שמחמיר על עצמו יותר ומוסב לעצמו אלא תהא ביאתו ביאה פגוי' אם נתגלו עליו נדרים ז"ל עכ"ל. ומי יימא חזקה זו דאין אדם עושה בב"ז על סניף, נאמרו מ"כ כיון דלדידה ודאי הוי בעילת זנות דהיא יודעת שים עלי' נדרים ומוחין מ"כ היכי קידושין ע"י חזקה דבעל לאחרי'. מיהו לפי מה שפי' הר"ן דאין אדם עושה בב"ז ומוכל הוא בתגלי אלא לסוי בב"ז וה"ל קידושי כסף למפרע מ"כ אין לריך חו' לחזקה דידה דאין אנו לריכין לדעתה לסוס קידושין רק בדיעבד סגי ודו"ק: (ב) המקדש בביאה דעתו טל גמר ביאה פ"ק דקידושין דף י' אימעי' לסו תחלת ביאה קונה לו סוף ביאה קונה למאי נ"מ כגון שהעדים בה ופשטו ידה וקבלה קידושין למחר מ"ע לכ"ג דקא קני בתולה בביאה כו' אחר לאיתיר כל הבועל דעתו על גמר ביאה.

ב (ב) המקדש בביאה דעתו על גמר ביאה לפיכך אם קודם שגמר קיבלה קידושין מאחר מקודשת לשני אבל אם הערה בה ופי' טיד או שאמר תחלה שדעתו לקנות בהעראה קנה מיד:

ברכת

וכתב סריטב"א בחידושיו שם ז"ל מיהו דוקא בהשם דעלמא דתלי קרייעם בדעתו אבל ביאתם לא סלכו אחר דעתו כדי שנאמר דעתו על גמר ביאה שבפירוש רבותם תור' שוגג כמזיד כו' ומדיעה קני בהערמה ואפי' טומד ושוה שדעתו עד גמר ביאה ושיעו הא דאמרינן התם גבי גג דאמרינן כהן גדול לא חולץ ולא מייבם קא פסיק ותני נ"ם מן המירושין ול"ם מן הסטולין בשלמא מן הסטולין לא אתי עשה דיבום ודאי עשה ול"ת דכ"ג בשלמא בעולה עשה ול"ת לא מן המירושין שהיא בתולה ליתי עשה דיבום ודאי ל"ת דשלמא ואי ס"ד דיבום גמי כי גמר ביאתו בסוף ביאה הוא קונה אי בגמר ביאה בעולת עלמו היא ואסורה לו בעשה ויכיל אמרינן דליכא לאו ול"ת לא קונה בתחלת ביאה עכ"ל. וכ"כ הר"ן דיבמה קונה בהערמה אפי' גמר ביאתו ומשום דיבמה ניקנית אפי' בביאת שוגג ואונס והכריח דבר זה ג"כ מהאי דיבמות פ' כיצד גבי כ"ג אלא מן המירושין ליתי עשה ולאאי ל"ת ואי אמרת דגם דיבמה, אימו קונה אלא בגמר ביאה, מן המירושין גמי עשה ול"ת דעדיפא דקני גם דשייו בגמר ביאה כבר נעשית בעולה וע"ש. ואיכא למידק מהא דאי' ביבמות פ' הבע"י דף נ"ו ח' המערה ואי' הגוסל, קנה מאי קנה אלא מאי קנה לכל דבר קנה ומשמע אחר לא קנה אלא לדברים המחוורי' בפרשה לירם בנכסי אחיו ולפיטרה מן סיבום מן הסטולין ל"ש אלא דהא סות קא אכלי משיקרא כי פליגי מן המירושין דב אחר מוכלת דהא רבי רחמנא לאוקמי בחקום בעל לאאומי מבעל לא. ופי' רש"י וכן פי' חו' כיון דביאת שוגג לא קני בעלמא סברא הוא דלא רבוי אלא לדברים המחוורים בפרשה בהדיא כגון לירם בנכסי אחיו דכתיב יקום על שם אחיו ונחלה ולפטור אשת אחיו מן סיבום כו' דהכא דברים לאוקמי בחקום בעל אבל בתרומה לא אלא ט"י ביאה גרועה ולא יודעה ולא מיטמא לה ולא מיפר מדיה דסייעו לאאומי מבעל אבל מן הסטולין זכאי בכולה דלא הוי אלא לאוקמי בחקום בעל וט"ם בחו': וכיון דבב"ג אזלינן בתר ביאתן וכדאמרינן ביבמות פ' הבע"י כ"ג שקידם את הקטנה ובגדלה תחתיו ואסיקנא דאזלינן בתר ביאתן וקשיא לכו נהי דתחלת ביאה קונה אינו אלא מן המירושין ול"כ סיכי מקדשה כ"ג בביאה וכתבו חו' שם דלפ"ז אימעי' דביאה ביאתן עושה קא מבעי' לה ט"ם בחו'. והרשב"א כתב דמיירי כשנכנסה לחופה בלא קידושין וקידשה בביאה דס"ל ואתה גמורה ט"ם. וכ"כ הר"ן שם ט"ם. ומ"כ בחלמה לב"ג אפי' מן המירושין נמי איכא עשה ול"ת דנמי דיבמה קונה אפי' בביאת שוגג אבל אינו עשה ביאתן בחלמה מן המירושין דהי רבוי קרא לביאת שוגג אינו אלא לאוקמי בחקום בעל ולא סוי אלא מהכא ובגמר ביאה קונה אפי' בעולת בעלה דאי' בחרא דף ו"ו שם גמר ביאה, ס"ל בעולת עלמו לחשה בבתוליה יקח אזלינן בתר ביאתן וה"כ הע"ג דאיכא עשה נמי בגמר ביאה וכמ"ש הריטב"א ומשום דבעינן רחמי לסקים שם בחאי אלא דהוי עשה ולא תעשה בגמר ביאה ומ"כ הדרא קושיא לדוכתי' דחמי פריך ואיתי עשה ולדמי ל"ת דהא בחלמה מן המירושין נמי איכא עשה ול"ת בגמר ביאה דאין ל"ת דוחה עשה ומ"ש הרמב"ם פ"ח מחרומ', וכ"כ הטור בסי' קס"ו דביאת שוגג דקנה ביבמה דסייעו דוקא כשנפלה מן הסיטון אבל נפלה לו מן המירושין אינו קונה בביאת שוגג. וט"ם. ונראה דודאי קונות סם"ם דבחלמה מן המירושין ליתי עשה ולדמי ל"ת אפשר לפרש דפריך אחאי אינו מייבם מן המירושין ואיתי עשה כו' ויפרש דדעתו של תחלת ביאה דכה"ג ודאי נשואין עשה אלא דקושיות סריטב"א וסר"ן לפי מ"ם בחשם למלך פ' י"ז מאיסורי ביאה דמ"כ למאי אינטרכו בגמ' סתם לומר גזרה שמא לא יפרש דעתו וינמוך ביאתו שהיא חשש חשש סיומר קרובה וכריטב"א כתב דחוק הוא לו' דליכא אלא ל"ת מיירי כשפירש או שגילה דעתו לקנות בתחלת ביאה דמ"כ לא סי' לי למקשה לסתום דבריו כ"כ וסי' לו לפרש דסא סתמא ביאה גמור' מטמא

וע"ם: ולזה מסכרת לומר דביאתה קונה לפי' בתחילת ביאה ומטעמ' שכתבו כיון דקונה לפי' בסוגב וה"כ יש לומר המקנין דסתם בקוסיא משום דס"ל כסך ליכנס בס"ם לחזרו ביאמות דף כ"ו מן המיסורין ד"ה לכלה כי פליגי מן המירוסין דרב לחזר לוכלת וקי"ל כרב בחיסורי וה"כ בסתמא נמי קונה בתחלת ביאה לגמרי כנשואה ולבסוף דמסיק נמי בחירוצא גזירה ביאה דחשוב חטו ביאה סניה לייחב נמי לכך ליכנס מן המירוסין נמי קונה וכ"ת כיון דקי"ל מן המירוסין לא חלכה ומינו קונה בביאת סוגב לישוחין ה"כ סתמא דגמ' בקוסיא ובפרוקא חזלה דלא כהלכתא כיון דבחמת לפי' לה"ד מן המיסורין הוא דקונה בביאת סוגב אבל לא מן המירוסין נמי תקבי קושי' ס"ם דלחי עשה ויפרם דעתו סיקנה בתחלת ביאה אלא הא דסתם בקוסיא וכן בתי' דבדא סם גזירה ביאה דחשוב כו' ולא קאמר מחשה הקרובה שתא לא יפרם משום דרובא לייחב גם לכך ליכנס דמן המירוסין נמי קונה לישוחין בביאת סוגב. וכן הא דאי' סם פ' כילד דף ך' בהא דפריך מלמה מן המירוסין וליחי עשה כו' אמר רב גידל אמר רב אמר קרא ועלתה יבמתו הסערה כו' אע"ג דלרב דמן המירוסין מודה דלא חלכה למסקנת מכל מקום לריך קרא דלא תיקבי ליפרם דעתו דיקנה בתחלת ביאה וכמ"ש ודו"ק. אמנם כל זה ניחא לביטח רש"י ותוס' ביאמות דף כ"ו דהא דפליגי רב ושמואל היינו בביאת סוגב דהא ביאה גרועה בכל דוכתי אבל בסערה ד"ה קונה לגמרי אבל לפטח סרמב"ם פ"ח מחרומות דקאי נמי אסערה וכמו שמבואר בירושלמי דפליגי נמי בסערה ע"ם. וע"כ לפילו יפרם דעתו סרוי לקנות בתחלת ביאה אפ"ה היינו קונה לוחה לכל הדברים חלה לדברים החמורים בפרסה ולחוקמי בחקום בעל ואינה חלה חרוסה ובסוף ביאה הרי היא נשואה וה"ל בעולת עלמו דבכ"ג חזלין אחר נשוחין וכמ"ש ותו חין לומר דהחקשה פריך לכך ליכנס אם ביאמות דחן המירוסין נמי חכלה דע"כ כל הסוגיא קושיא ופרוקא חזלה דלא כהלכתא כיון דחליבי דהלכתא לעולם חינו קונה בנשואה בחלמה מן המירוסין בסערה גרידא לפטח סרמב"ם וע"ע. וכמה ברימב"ח כתב פ"ק דקידושין דף י' בהא דחיבעי' להו תחלת ביאה קונה ה"ל וקשיא להו לרבנן ז"ל ותפי' תיומא תחלת ביאה קונה סיכי סריא ליה דהא תפי' תיומא דביא' ניסוחין עושה היינו ביאה גמורה אבל תחלת ביאה חינו עושה חלא מירוסין וכיון דכן בתחלת ביאה סיי כתרוסא ופי סוי סוף ביאה דהוי נשואין ס"ל בעולה וכ"ם לי כולא ביאה מירוסין עושה דכי הוי נשואה בכניסה לחופה ס"ל בעולה וקי"ל דבתר ניסוחין חזלינן וכדקי"ל ביאמות פ' הבעי"י כ"ג שקידש לת הקטנה ובגרה תחתיו כו' ותסיקנא דחזלינן בתר ניסוחין ואיכא למימר דמיירי כשכנסה לחופה בלא קידושין וקדשה בביאה דכיון שקנאה בביאה נעשית כאחתו לכל דבר והיא נשואה גמורה בתחלת ביאה שהיא בתולה עכ"ל. ומשמה למלך כתב עלה ז"ל ולא ידעתי זו מניין לו לכרב ז"ל דלחת"ל דביאה ניסוחין עושה ביאבי גמר ביאה עכ"ל. ולפי מ"ם נרחין דברי הריטב"ח דהשתא ביאמה דזקוקה ועומדת ואפ"ה בחלמה מן המירוסין חינו קונה בהערמה חלא לדברים החמורים בפרסה אבל חינה כנשואה ליורשה ולטחת לה ואינו חלא לחוקמי בחקום בעל לפטח ירושלמי דפליגי בחערה ורמב"ם דפוסק כירושלמי חשה דעלמת דחיבה זקוקה לו מטיקרא כלל ועכשיו בחקדשה בביאה פשיטא דחיבי קונה בתחלת ביאה לניסוחין דאי חיחי' דחחלת ביאה קונה לניסוחין ה"כ חערה ביאמה מן המירוסין אחאי אינו קונה לניסוחין אע"כ דתחלת ביאה ודאי אינו קונה לנשואין ואפי' אחר דסובר ביאמות דחערה נמי קונה לכל דבר ליורש, ולטחת לה היינו דוקא ביאמה דזקוקה לו אבל כשחקדשה בביאה ודאי אינו קונה לניסוחין בתחלת ביאה ועיין ברי"ף שחחלק נמי בזה דחחלת ביאה אינו קונה ומשום דדעתו על גמר ביאה ואנו ביאמות ילף לחשה נקנית בסערה, וכחב משום דחיירי שם בחרוסה שהיא זקוקה וכאן ביאמה וע"ם. ולפי מ"ם לפטח ירושלמי ודרמב"ם שם ל"ל כיוחים דקאי נמי אחערה וה"כ ביאמה גופה חינו קונה בחערה לניסוחין וה"כ היכי חניא לחילף חיניה לחשה נקנית בסערה לניסוחין כיון דחפי' יבמה מן המירוסין חינו קונה לניסוחין בסערה וכמ"ש. ורחיתי שם בריטב"ח בחי דקאמר להו לרבנן ז"ל כו' וקי"ל דבתר ניסוחין חזלינן. וכחב עלה ז"ל חי נמי דכי חחרינן שחזלינן בתר ניסוחין סני

מילי שחם דחשתי גופה ע"י בגרות בין חירוסין לנשואין לאבוחין חבל שכח ללא חשתי גופה כדקיימא קיימא ובתר חירוסין דקני, חזלינן דס"ל ככאן שדיוט שקידם חלחנה ונחחנה להיות כ"ג ושריא ליה עכ"ל. וביאמות פ' שבע"י דף כ"ח כתבו תו' שם סוגיא דפ"ק מוכח דלא חשיב בעולה חשתי גופה דחערה חירוסין עושה ותם"כ כתבו דבפ' כילד חשתי גופה כדקיימא קיימא ובתר חירוסין דקני, חזלינן דס"ל ככאן שדיוט שקידם חלחנה ונחחנה להיות כ"ג ושריא ליה עכ"ל. וביאמות פ' שבע"י דף כ"ח כתבו תו' שם סוגיא דפ"ק מוכח דלא חשיב בעולה חשתי גופה דחערה חירוסין עושה ותם"כ כתבו דבפ' כילד חשתי גופה כדקיימא קיימא ובתר חירוסין דקני, חזלינן דס"ל ככאן שדיוט שקידם חלחנה ונחחנה להיות כ"ג ושריא ליה עכ"ל.

לד ברכת האירוסין ואם צריך עשרה ובו ד סעיפים:

א כל המקדש אשה בין ע"י עצמו בין ע"י שליח מברך (סמ"ג ויו"ח דלחתר מברך (טור) (סיח חו סטלים) והגהות

ניסוחין שם חתתר דביאה חירוסין עושה ותם"כ כתבו דבפ' חלו נערות חסוב בעולה סיומי סגוף ע"ם. ובמשה למלך כתב עלה בריטב"ח סהזכר ז"ל שם יעשה הרב ז"ל להחי דף חלו נערות דף ל"ח שהביאו שתו' דמשתם מוכח דבעולה חשיב חשתי גופה עכ"ל. ועע"ד נרחה דשתם בפ' חלו נערות חיינו שם מסתברת חשר לף חומש, לנזירה שום כו' חדרשה בחולה לנזירה שום כו' מסתברת שה חשתי גופה שה לף חשתי גופה ומזה סוף דהוכיחו תו' דבעולה חשיב חשתי גופה וכיון דבקנס שם הערו בה עשר, בני חדם כולם חייבים בקנס וכמ"ם בשטח מקובלת דף ל' ע"ם בשה לחמרו בש"ם בעולה לכ"ג דפרש"י בעולה שלא כדרכה דעדיין בחולה היא ושייך בה קנס וע"ם בשטח דחוקי לה כגון שהערה בה חשר ואחיא כמ"ד בפ' הבע"י הערחה זו הכנסת עטרה וקנס ומי משלם לחמרינן בירושלמי הערו בה עשר, בני חדם דעדיין היא בחולה כולן משלמין קנס עכ"ל. ושמעת מזה דהערחה לף מקרי חשתי גופה כיון דחמרי בגמ' מסתברת שה חשתי גופה ותם"ם מיפטר בעולה מקנס ושמיעלה משמע דבהערחה לף מקרי חשתי גופה כיון דחפי' עשרה משלמין חת הקנס חלא משמע דבעולה דחיקרי חשתי גופה היינו בגמר ביאה ותם"ם בתחלת ביאה חע"ג דחסירים לכ"ג חבל חבל חקום לף מיקרי חשתי גופה בתחלת ביאה וה"כ שפיר כתב הריטב"ח דהכא לף חשתי גופה דהיינו בתחילת ביאה. ויחחא לייחב זה שכתב שהקשה בשטח מקובלת לסנהדרין פ' כ"ג ז"ל חלא מן המירוסין ליתי עשה כו' מכלן קשה לפי' ר"ת שפי' פ"ק דקידושין דתחלת ביאה היינו תחלת הערחה ולמ"ד הערחה זו הכנסת עטרה לייתי דסייך שפיר תחלה וסוף והא דקחמר נמי כגון שהער, היינו שהתחיל להטרות בה ופשיטא דלריך לגמור הערחו לקושתה חלא דחבעי' ליה חם חתחיל הקנין מתחלת הערחה כשגמרה ובסוף חו חינו קונה כלל עד שיגמור הערחה כשגמרה ובסוף יכול כ"ג לקדש בביאה ואי חינו קונה כלל ליני יכול לקדשה. וקשה דמ"כ מן המירוסין נמי עשה ול"ת סוה ויבעל בם, שער סחלך ס"ל ליפות. ולפי מ"ם הריטב"ח דזה לא חבעל חשתי גופה ודוקא בבגרות חשתי גופה מ"כ מן המירוסין ליכא עשה ול"ת דע"י הערחה לא חבעל חשתי גופה וכמ"ם. עיד רחיתי שם בם, שער המלך ז"ל ורחיתי להרב חם"ל פ' י"ז חם"ל חיבעי' בחה שהקשה לשטח תו' בשם רבינו ניסים גאון דשה דחשה ניקנית בהערחה חחר קידושין חיירי דע"י חותה הערחה סוי כגוחתה וכ"כ הרי"ף דמ"כ בשה דחמרי בקידושין כשורה זו שהשה רבי ובעלה מלחד שנקנית בביאה חי חשתה סוי לחיעת עד דחקדם והדר בעל ופרכינן מ"כ ונערה החאורסה דבסקילה סיכא חשכחת לה וחחתי לף הקשה מ"כ קרא דוחות חשה בחתולים יקח סיכי חשכחת לה דחי לעולם בעין בחה וביאה חינו קונה עד גמר בחה בחלת ביאה הרי היא בעולה חלא ודאי דכסף קונה וכי חרויח בקושיא זו חי, דבא עליה שלא כדרכה דלמ"ד בעולה שלא כדרכה לף הריכה לכ"ג חחי חיכא למיחר ע"ם. ולדעתי נרחה דלא קשה מידי דלחתי דסוי ס"ד דבעין חרווייהו כסף וביאה פשיטא ודאי דלא בעין גמר ביאה כדי לקושתה הרי ביאמה פשיטא לן דבהערחה קונה חטעמת זקוקה ועומדת כמ"ם הרי"ף ומ"כ לף זו נמי זקוקה ועומדת ע"י קידושי כסף עכ"ל ואינו נרחה דלפי ס"ד דכסף לחודיה קונה כלל עד שהקדם ושדר בעל מ"כ לכסף גרידא עדיין לא היה זקוקה כלל דביאמה זקוקה ועומדת מחמת קידושי דחמון ואסורה לעלמא וזקוקה ליביאמה דיכול לייבמה דבע"כ דזקוקתו היא אבל בכסף גרידא אם חרצה ביאה קודם לחזור בו מוחרת מ"כ חיינו זקוקה ועומדת כלל וק"ל:

לד (א) דחזור ומקדם לותה חתת סחופה. ז"ל סב"ם עיין סימן ל"ו שם פסק סמשלח לא יקדם לותה אחר שכבר קידם לותה סשליח ואע"ג דקידושין שם וכמן כחב דמחזר ומקדם ואינו מושם כו' ומפשר דקידושין ע"י

שליח חייסין טפי שיאמרו קידושין ט"י שליח לאו קידושין הם עכ"ל. וכ"כ רשב"ץ להדיא (הובא במהרי"ק שורש ק"ט) ז"ל ומהם שקידם מרוסתו ט"י שליח אין לו לקדם לותה פעם אחרת בפעת חופה כדי שלא להוציא לעז על קידושין הראשונים ושרו חכם חיים לעלות שהעולם יסברו דקידושין ט"י שליח אינן קידושין עכ"ל וכתב עלה המגיה חוסר"פ ז"ל ומיהו היכא דקידושין הראשונים היו בלא מנין יכול לקדם פעם אחרת בפעת, ניסותין כדי לברך ברכת חירוסין בשעת עכ"ל. ומה מדברי הרשב"ץ מבואר להדי, הטעם שלא יאמרו קדושי, ט"י שליח לאו קידושין ומשמע בקידושי דעלמא שמקדם בעלמו לא חיישינן כלל ורשאי לחזור ולקדם אלא דמדברי המגיה משמע, גראה דקאי על קידושי שליח וס"ל דאפי, בקידם ט"י שליח כל שפי, בלא מנין וצריך בכך לחזור ולקדם משום הברכה אין חוששין כלל וחוזר ומקדם ודוקא היכא דאין צריך לחזור ולקדם הוא דאיכו חוזר ומקדם מיהו גראה דדוקא היכא דאיכא עדים בקידושי שליח אז הוא דאיכו חוזר ומקדם, כדי שלא יאמרו דקידושי שליח לא מסני אבל אם אין עדים בקידושי שליח אלא שליח ומשלח מודיכים שעתקדשה בעדים שבריכה גט מספק והבעל צריך לחזור ולקדשה ומוא בריב"ם סי' פ"ג וכתבו הרא"ש בשיטת ל"ה סעיף ג' כל כה"ג אין חשש מהרוחים שלא יאמרו קידושי שליח לאו כלום הוא כיון דלא נודע שקידשה שליח. ובדרכי משה סי' ל"ה כתב דהריב"ם חולק על אפי דרשב"ץ ע"ש ולפי מ"ש אינו חולק בזה דכל היכא דליכ' עדים בקידושי שליח ולא נתברר קידושי שליח לא יאמרו דקידושי שליח לאו כלום הוא ואין קידושי שליח אלא כאלו לא נתקדשה כלל ואין צריכה גט אפי' מספק ואין צריכה אפי' חליצה ואפי' מן הרחוק ואפי' לכתחלה ואפי' לכהן ואפי' לכתחלה ואפי' לכהן גדול ואפי' לכתחלה ואפי' לכהן גדול שלא נתקדשה כלל

דאמר ר' יוסי מכיון שהאמינתו תורה לפי' בכסף נמי מיירי קודם שנתקנה שבועת היסת דאי לאחר שנתקנה היסת ס"ל נוגעין ע"ש. ודברי הירושלמי צריך ביאור בין לפי' תו' בין לפי' הרא"ש דלפי' תו' דמיירי לאחר שנתקנה היסת מ"כ תימא דברי ר' אבין אבל דר' יוסי מאי מיכא למימר ומה זה דאמר מכיון שהאמינתו תורה כיון דהוה נוגע ולפי' הרא"ש דברי ר' יוסי אבל הא דר' אבין מאי מיכא למימר כיון דקודם שנתקנה היסת היתה נוגע וא"כ לאמאי בכסף לא. וליישב דברי הרא"ש נראה לפי מ"ש הרמב"ם בס"ל שלוחין דכל שליח צריך לישבע בנק"ח שבועת השומרין וכן פסק בס"ע ח"מ סימן צ"ג דהוי כמו שבועה שמשתכין דמורי היתר ע"ש והרשב"א בתשובותיו סי' תתק"ב כתב ז"ל ועדיין במקומי אני עומד שלא למחרו אלא בבן הבית וכו' וכן משתבר שאם כדברי הרמב"ם כו' ועוד דא"כ הא דאמרינן בפ' השולח מקדש בן הן שלומיו בן בן עדיו ומשתא דתיקון רבנן שבועת היסת משתבע ואי שליח נשבע הא לפי' קודם תתיקן רב נחמן היסת בבר קדמה שבועת בן הבית ע"ש והובא בב"י ח"מ סי' צ"ג. ומיהו נראה לפי מ"ש הריטב"א פ"ב דקידושין דף מ"ב ם"ם בהא דאמרו קודם שנתקנו היסת היתה להו מגו דאמרינהו ללוה וכתב עלה ז"ל ואע"ג דאמרינן בעלמא שכל עד שאינו נאמן מתוך עדותו אינו נאמן במגו אתם הוא כשאינו נאמן מתוך פיסול עדות אחר אבל הכא כבר לעדות הוא אלא שאתה תומר שנוגע בעדותו ובשל אחרינן דלאו נוגע בעדות הוא דהא אי בעי אמרי להדרינהו ללוה עכ"ל. ולפי"ז ניחא דקודם שתקנו היסת כיון דאי בעי אמרי להדרינהו למשלח תו לא הוי נוגע אע"ג דשליח שאומר שעשה שליחתו בעיר שבועה בנק"ח כמו בן הבית אע"ג דאית לי' מגו דאהדרינהו למשלח מיהו מאחר מגו לפטורי נפשייהו תו לא הוי נוגעין וכיון דאלו נוגעין ממילא ליתא להו נאמנות כדין עדים. וגם שבועה תו לא צריכי כיון דאית להו דין עדים היכא דאלו נוגעין נינהו ודו"ק. וא"כ דברי ר' אבין אבל בכסף לא מיירי קודם שנתקנה היסת אלא דצריך שבועה מקודמת מדין בן הבית וכדברי הרמב"ם וס"ל עד הצריך שבועה ועל זה אמר ר"י מכיון שהאמינתו תורה לפי' בכסף נמי ומיישב כיון דאי בעי אמרי להדרינהו למשלח תו לא הוי נוגע ונסתלק הגיעה וכיון דאלו נוגעין הוא ס"ל דין עדים והאמינתו תורה ותו לא בעי משתבועי שבועת השלוחין כיון דהיכא עלייהו תורת עדים אבל אחר שנתקנה שבועת היסת אלא נסתלק הגיעה דאפי' יאמרו אהדרינהו ללוה בעי שבועת היסת וכל עד הצריך שבועה לא הוי עד ודו"ק

היטב: (ו) ספק מקודשת כתב בא"מ דאם מתחלה פטר העדים משבועה לא הוי נוגעין וא"כ הוי קידושי ודאי ע"ש. וצ"ע כתב אם נתן פטורים להשליח בשעת השלוחות לא מהני הא בא"מ סי' קכ"ח הביא רק בשם יש מי שאומר דמהני ואם הוא הלך עם השלוחים מחבתר ג"כ שם בהג"ה לחין נאחנין להוליא ממון מ"כ כאן הוי קידושי ספק ע"כ. ובמרדכי פ' השים מקדש ז"ל והשתא דתיקון רבנן שבועת היסת כו' וא"ת ויפטור הלוה העדים ויהיו נאחנין משתא כדאמרינן בחזקת הבתים וליסלקי בי תרי מיניהו ולדייני גבי בני העיר שנגוב לפס ס"ת וי"ל הכא אמם יפטרם הלוה גם הם חייבים לו ועוד תיתא דאפי' פי' פוטרם הלוה היו נוגעין בעדותן דכיון דעד שלא פוטרם הוזקקו לומר פרעתי השתא נמי אחי לאחזוקי שקריהו אתו ע"כ. ומשמע מדברי המרדכי לאי קשא דאמרי אפי' אמ"כ וכן לפי זי שני דאחי לאחזוקי שקריהו אינו אלא היכא דכבר אחרו דפרעתי לאלוה אבל אם עדיין לא אחרו כלום בב"ד אמרי פטור דלא שייך בזה אחי לאחזוקי. ואמנם בריטב"א שהקשה ג"כ קושיא זו לפיפטרם ללוה ותו לא נגעי בעדותן וכתב עלה וז"ל ומכאן דבעינן תחלתו וסופו בבבורות שלכך השם גבי בני העיר שנגוב ס"ת שלשם אמרי בדסלקי בי תרי מיניהו דהשם כל כמה דלא סליקי נפשייהו הרי הם כבני העיר ובעלי דבר ניהו ולא עדיים כלל וכדאמרינן השם בחכות רובא יגיל נרבא יגיל בחקיימי דבר שכתוב מדבר ומכי סלקי נפשייהו והוי עדיים אי' תחלתן וסופן בבבורות אבל הכא מקמי לפיפטרינהו לוה אינם בעלי דבר לגבי מלוה אלא עדיים והוי נוגעין בעדותן ופסלי להו וכי פטרינהו לוה השתא דלשכשרו ה"ל תחלתן בפסלות וסופן בבבורות וכן אי'

סוס דבר בב"ד נמי לא מכני מו

(ו) ספק מקודשת: מטעמא שכתב הרב ר' אשר הם"ל

א"צ תחלתו בפסול מו סוס טעמא

דריטב"א הם"ל כאלו מבבירים שיעידו. ומיהו נראה לטעמא הם"ל כאלו מוכרן הרי הם כבריים מן התורה דאפי' נוטל שכר להעיד אינו פסול מן התורה כל שאין מעיד לעצמו וכמבואר בגליון בס' קנ"ח סי' ל"ד ס"ק ד' ובסי' ל"ז ס"ק ה' ומ"ש הם"ג דאינו שכר מהם אלא דומה לשכר ומ"כ גבי קידושין כה"ג מקודשת לדעת פוסקי' דמקדם בפני פסולי עדות דרבנן הו"ל קידושין מן התורה ואע"ג דהיסת גופה אינו אלא דרבנן ואפ"ה אינה מקודשת כלל הייט משום דנוגע מיהא הוי ופסול מן התורה וכן משום עד הצריך שבועה אפי' שבועת היסת תו לא הוי עד אפי' מן התורה כיון דאי אלא הוי עד אינו נאמן בדיבורו לבד וכיון דאינו נאמן עכשיו בדיבורו לבד תו לא הוי עד כלל אבל היכא דלאי נוגע הוא ואינו צריך שום שבועה אלא דהם"ל כאוטל שכר וכיון דאיטל שכר להעיד גופי' אינו אלא מדרבנן מ"כ מן התורה עד הוא. ומיהו אפי' בשבועת היסת שצריך הבעל נמי אפשר דכיון דאינו צריך שבועה אלא מדרבנן אבל מן התורה נאמן בדיבורו לבד מ"כ ה"ל עד אפי' מאם מן התורה וכ"כ ב"ש אבל בם"מ כתב דכיון דצריך שבועת היסת אפי' מן התורה לא הוי עד. וכל זה אינו אלא שהוא מחייב שבועה ואפילו היסת אבל היכא שבועה אע"ג דהם"ל כאוטל שכר להעיד מן התורה הוי עד וכמ"ש. ומ"ש הריטב"א לחלק בין ס"ת שניגנב לבני העיר לשילוק דהכא משום דהתם ה"ל בעל דבר והכא אינו אע"ד אלא נוגע כו' לא אתברר לנו דודאי כל שים ד' גניבה בדבר הרי הוא בע"ד ונוגע לי' בע"ד ובכולו אי בקלתו ואפי' נוגע בדרך רחוקה ונפלא' ה"ל בע"ד אאם ומ"ש שתם בם"ע ח"מ סי' ל"ג סעי' ט"ו וכתב דכל פסול ממון לא בעינן תחלתו וסופו בבבורות משום דהוא כבע"ד ט"ס. ונראה ליישב לפי מה שהקשו תוספות בסוגיא שם לאמאי הוי נוגעין בשם לאחר פרעונו לאלוה משום שבועת היסת כו' ליתבעו מי שהיתה דפרעונו לאלוה ותו ליכא ד' גניבה ותירלו דא"כ ה"ל עד הצריך שבועה ואתורה אחרה עפ"י שים עדים יקום דבר בעדותן לבד ע"ש וכ"כ הריטב"א שם. ומ"כ אפי' קודם שפטרן משבועה נמי לאו נוגע הוא כיון דאמחיבין ליתבע היסת וגם אם יאמרו אהדרינהו לאלוה יתבעו היסת ומ"כ מתחלתן לא נפסלו משים ד' גניבה אלא משום דה"ל עד הצריך שבועה ואתורה פסלה לעד הצריך שבועה ומ"כ השתא שיפטור אותן משבועה ה"ל תחלתו בפסול וכמו דקרוב ונתרחק כיון דלאו מחמת גניבה השתא פסולי עדות הוא נכון אלא דאלטון הריטב"א היינו משום דס"ל שבועה ס"ת שבר כ"ט כתב דאא"כ אלא מהני סילוק אלא כמו שאי דס"ת שנגנב דמסלקי בי תרי משום דהמחילה הניזי בידו מ"כ מעולם לא הוי תחלתו בפסול כיון שבידו לסלק אבל הכא דהמחילה תלוי ביד אחרים שפוטר לשלוחין משבועה כדי שיעידו ה"ל תחלתו בפסול ע"ם והובא בב"י ה"מ סי' קכ"ח ע"ם. אמנם נראה לענ"ד דהכא לעניין קידושין ודאי לא מהני פטור שיפטור אותן משבועה אפילו לדעת הפוסקים דמהני תחלתו בפסול גבי פסול ממון. והוא לפי מ"ש בם שבע לדק מ"מ סי' כ"ב דהא דמהני סילק הייט דוקא בעדי דאי' אבל בעדי הודאה לא מהני סילוק אפי' שיכול לומר שאפני שראה שם שלא יי' מי שסי' יכול להעיד כיוצא מה שהיו הבעלים בשעת גוף הקידושין. ואם הוא סלק עם השלוחין. ונראה דאפי' לדעת הסוברים בסי' קכ"ח דאם סלק עם השלוחין ה"ל עדים הכא לא הוי עדים כיון דאפילו אשם מיהא שקיבלה לשום קידושין ה"ל מקדם בלא עדים לדעת הר"ן ח"כ ה"ג בסלק עם השלוחין כיון דאין נאמנים העדים אלא משום דהמקדם בעלמו מודה שנתנו לה הקידושין ח"כ ה"ל מקדם בלא עדים. והיכא דאיכא עד המסייע ומשתע מדברי מוסרי"ק דאתו לא הוי עד הצריך שבועה ובב"ם כ' דעד הצריך שבועה אף עם עד המסייע נמי לא הוי עד כיון שאינו נאמן בדיבורו לבד וע"ש. ולפי מ"ש

סרמ"ח בח"מ סי' פ"ז דסח דעד מסייע פוטר סייט דוקא שטוען שנתבטל טעו' שמפסר להחזיקו בלח מיגו לחבל מס לין מחזיקין לוחו חלח מכח מיגו דטוען טעמ לחזרת לריך ליסבט כחלו טען טעמ לחזרת ט"ס. וח"כ לכחי ס"ל מוגטין בעדוחן דסח לריכין לומר דנחנו לחסס דכסיחזרו לסדריגסו לחבלח יטורכו שבועה דזה טטעמ לח יסיס לסס עד מסייט וכיון שסיו לריכין שבועה כסיחזרו לסדריגסו לחבלח וסמחת לח יסי' לריכין שבועה ס"ל מוגטין וכסימטו גס עתס ס"ל עד הלריך שבועה ודו"ק: (ז) אין לריך עדים בחיוט סחים שליח כתב סר"ן ר"פ המומר ז"ל כתב סרמב"ס פ"ג מחיסות כל המומס שליח לקבל הקידושין לריך לעשיתו בפני שני עדים חבל סחים שמעמ שליח לקדם לו חסס חיט לריך לעשותו בעדים שמין מקום לעדים בשליחות חלח לסודיע לחיתת סדבר לפיכך חס סודו כו'. ודבריס חלו תמיסין בעיני סרבה מס בין שליח קבלה לשליח סוכח יודע לו עין סהסס כיון דנפק גיטה מחחתי, מתותי ידי, בדין סוא סיסי, נחתן דסח סמיי בעל כדחי' פ' סחקבל חבל בשליחות קידושין חין סוכחה עכ"ל. ובמו"ת מוסרי"ט חלק חס"ע סי' מ"ג שביח סך סר"ן וכתב עלה ז"ל וחיי תמי, וחי ללו דנפיק גופי, מתותי ידי, מי מסיחין לשליח כו' חבל משליח עלמו מודה שחסרו לו חלה בעדים וחי חשבינן לי' דבר שבערוה סח וחי חשבינן לי' דבר שבערוה סח ק"ל המקדש בלא עדי' חין חומסין לקידושין לכך שביח סרב ז"ל רחיה דבמידי דשלימי' לא מקרי דבר שבערו' להלריך שיס בגוף המעשה חלח בשליח קבלה כדחתן שיס שיחתרו בפניו לחרס ולח שניח בשיס שיחתרו בפניו סודית ומעתה סר"ן עלמו לריך להודיעט מס בין שליח קבלה לשליח סוכח סוא לעיון שגט דחין סוכחה מוכחב חלח שבח לידו ולפשר שחתנו לו בלח בעדיס ולריך לחלק כחו שחלקו לדעת סרמב"ם עכ"ל. ונרחה דברי סר"ן נכוחים בשעשח שכתב בפ' סחקבל שם בעיון עדי מסיר' כרחי כר"ח וכדעת סרי"ף דנס עדי חתיחה כרחי דשם מסרו לה בידו לבישה גט ושחר שהחריך שם להוכיח דלר"ח לא מהני עדי חתיחה כלל חלא עדי מסירה סעלה בדעת סרי"ף ז"ל חבל מה שנרחה לי בזה דלר"ח ס"ל עדי מסירה כרחי בלחוד ולא ט"ח וסייט דחחרינן בכל דוכתי דל"ח ס"ל עדי מסירה כרחי ולא מחזרינן לף ט"ח ויהיט מחי דמוד' ר"ח דעדי חתיחה מהני סייט מכוס דס"ל שהמסירה כורחת כל שים בשעשה עדים בדבר בין שהם מעידים על המסירה עלמה חו על גוף הדבר ומעתה מה שמודה ר"ח דגט שהחוס בעדים כורת לעצ"י שלא נתן בעדי מסירה כמו שמוכיחות כל לוחן סרחוי' שכתבתי לשעלה לחו מכוס דס"ל עדי חתיחה כרחי חלא שהמסירה כורחת מכיון שים עדי' על עיקר הדבר דס"ל ט"ח כעדי מסירה שהרי הגט יולא מתחת ידה בעדי' הללו ובידוע שהבעל מסר לה ומלחו כחלו הן עלמן מעידין על המסירה עכ"ל וט"ס. וח"כ מה שחתה מוסרי"ט דחין סוכחה מוכחב חלא שבא לידו ולפשר שחתנו לו בלא עדים חיט קושית דכיון שים סוכחה שבא לידו מן הבעל סייט עדיו וכל שבידוע שהבעל מסר לו הגט שחתים שביד שליח ס"ל כעדי מסירה וחט"ג דלא ידעי שם לפקדון חו לגירושין סא סיימי' וס"ל שסדי חבל שליחות קבלה נסי שהגט יולא מתחת ידו ובידוע שהבעל מסרו לו חבל חיט חוכח שחיתה לוחו שליח לקבל, ומ"ש בשליחות קבלה בעינן עדים ומעתה דברי סר"ן נכוחים וזה ברור: (ח) והלך שהרבן וקידשה לו וחוא שהט הרמ"ם ומשום דכיון דכבר גילה דעתו זכות חוא לו ובתו' רי"ד כתב דזה לא סיו זכות משום דלחוסרו בקבוחתי' ומפרש כפי' סרמ"ס שבשטף שלח"ז ועמ"ש בזה סי' ל"ז ס"ק י"א ובקלח"ח סי' שפ"ב סק"ב: (ט) והעבד לפי שלינו בחורת קידושין כתב ב"ם ז"ל ולחיי יודע למה פסק כאן דעבד פסול ובסי' קמ"ה סביח דעת הפוסקים בשוה שליח הולכה הוי שפק גט ט"ס ונרח' דשם דהיו שפק גט בשליח הולכה הוח ט"פ דעת סר"ר יוסף שלוי שהוח סיבר דשם לחחרינן לאחין שעבד נעשה שליח לקבל גט לאשה מעשה דלמו בני כריחות מינהו סייט דוקא שליח קבוע אבל שליח הולכה מני מיהוי ובר"ן פ"ב דגיטין כתב בטעמו דשליח קבלה חיט קבלה כלל לסיות לאחין לו יד לקבל גט כיון דשוה למו בר כריחו' אבל שליח הולכה מהו לסיות כיון דשליח סוי לכל מילי וט"ס ואכתי חיט מובן דודאי שליח הולכה דגט נמי לריך להיות בר כריחות וח"ם מקבלה ועיין ב"י סי' קמ"ה. ולעל"ד נרחה בטעמו של סר"ר יוסף שלוי משום דשם דסחנהם לריך שיאמר סרי זה גיטך חיט חלא מדרבנן אבל מן סתורה חיט לריך לומר כלום חלא הגט שוה סמגרש ובו כתיב לפון בעל לך שוה מגרש לישה וכמ"ש סרמב"ם פ"ח מגירושין ז"ל סמגרש לריך שיאמר כשיתן לה הגט סרי זה גיטך ומס נתן בידה ולא אמר לה כלום סרי זה גט פשוט וט"ם בכסף משום דחיט מעכב מן סתורה ולעל"ג דכתב בחותו פרק אחד מעשר' דברים שהם עיקר הגירושין מן סתורה שוה שישנו לה בתורת גירושין סייט שלא יאמר דברים שאינם עיון גירושין כגון כשי סט"ח זה וכיולא אבל כל שעתן שתם חיט יולא מתוך' גירושין ומפיך חיט מעכב מן סתורה ט"ם. ומטעם כת"ם ומשום דעיקר גירושין בכתב הגט חלא כשאומר לפון המקבל סייט כשי סט"ח זה גט נרחה כמבטל אבל בשר מן סתורה אפי' חיט אומר כלום. ולפ"ז ניחא דעבד יכול להיות שליח לסולכ' כיון דלפון הגירושין בכתב בגוף הגט וחיט לריך שיאמר סרי זה גיטך מן סתורה ומ"כ חיט לריך להיות שליח חלא לגוף הגחיטה דסח בעיון ומתן בידה ולא אמר טלי גיטך מעל גבי קרקע לא סיי גט ושעשה שליח על גוף הגחוב ובזה עבד נמי נעשה שליח על גוף הגחיטה דכל שבח ליד הבעל מיד הבטל בתורת נחיטה אפי' חלא בתורת גירושין נמי סיי נחיטה וכמ"ש סר"ן בפ' סזורק דכל שבח ליד מכח הבעל אפי' בתורת הפקדון ואומר אמ"כ סרי זה גיטך ס"ל נחיטה ט"ם וכיון דאין הגחיטה לריך לשום גירושין חלא סיי נחיטה מיד הבעל ואע"ג דעבד נעשה שליח בכל מקום ואע"ג דאיהו בר כריחות כיון דאיהו עושה מעשה גירושין חלא שליחות לנחיטה ושאחרים שאומר סרי זה גיטך איהו מעכב מן סתורה ומשום דכתב הגט שוה שאבדה אבל נכרי דליתי בשליחות כלל בשום מקום ש"ל אפי' לנחוץ, איהו שליח ואתן בעיון נחיטה מן הבעל ושליחות לקבלה דהשליח עושה מעשה גירושין אש"ה בעבד דאיהו בר כריחות. ובקידושין דודאי לריך שיאמר סרי זה קידושיך אפי' בשבור לגירושין וכמ"ש ב"ם סי' קל"ו סק"ח לחלק בין גט לקידושין משום דלשון הגט שוה לשון הבעל אבל בקידושין אפי' מקדם בשבור וס"ל כאלו שוה מדבר אחל מקום איהו מיפל אם דעתה גם כן לקידושין ט"ם וכיון דבקידושין שאחרים מעשה ולריך שיאמר סרי זה מקודשת ועבד דאיהו בר קידושין אינו נעשה שליח לאחרים ז' ודו"ק סיטב: (י) אם מוסר לו הקידושין. במרדכי ס"פ שתקבל דיעות חלוקות אם שמקדש יכול לומר שליח כשים ביד הבליח כשף אי שהר ט"ם וע"ם ר"פ אחי' מקדם בשם שקדום מדרי"ם דאיהו יכול לומר שליח כיון דלא גמי שבר עדיין כיון דאם לא תאבד שאשה איהו יכול לקדשה בע"כ ט"ם. ובתו' רי"ד אחלק בין קידושי שהר לקידושי כשף דבבי שהר איהו יכול לקדשה אלא בשהר זה יכול לעשות שליח כמו בגט ולא שוי אילי אבל בכשף כיון שיכול לקדשה בכשף שלו ואין

ג (ז) א"צ עדים בשינוי האיש שליח לקדש לו אשה רק שהשליח והמשלח מודים בדבר: (ולא אקרי שוה רק אם היה בפני עדים כדרך שהיה (ריב"ם סי' קל"ג) אבל בשליחות האשה שהיא עושה שליח לקבל קידושין צריך שיהיה בעדים וי"א שגם בשליחות האיש צריך עדים.

סגם וי"ח לאף בשליחות אשה אלא עדים ים להחחיר (טור בשם הרא"ש) ואם לא היו עדים אלל הקידושין והאשה ושליח אומרי' שנתקדשה כרחוי ובא אחר וקדשה לריכה גט (ריב"ם סי' פ"ג) ואם אין עדים בדבר והשלח פרק כיפר שעשאו שליח י"ח דשוי שפק אקודשת (מרדכי פרק שנים אקדם) וי"ח לחיוש אקודשת אלל (רחבי"ה ור"י מיג"ן) וכן נרחה עיקר:

ד יש מי שאומר שאפילו לא מינהו שליח בהריא אלא שגילה דעתו שהוא חפץ באשה פלונית וא"ל לשדכה לו (ח) והלך השדכן וקדשה לו בלא מינוי שליחות הרי זו אקודשת:

ה יש מי שאומר שאם האב הרצה הדברים לפני הבן שהוא רוצה לקדש לו ושתק הבן והלך האב וקדשה לו הרי זו אקודשת דשתיקת כיסופא דאב שתק ועשאו שליח לקדש לו אבל באינש אחרינו כה"ג הרי זו שפק אקודשת.

ו הכל כשרין לשליחות קידושין הוץ אחש"ו לפי שאינם בני דעת והכותי לפי שאינו בן ברית (ט) והעבד לפי שאינו בתור' קדושין: (י"ח דשליח רשאי יוכל לעשות שליח שני (מרדכי פ' שתקבל בשם י"ח) (י) אם מוסר לו הקידושין שאמר לו שבעלאבל אם לא מסר לו שבעל אקידושין רק טוס לוחו לקדשה בכל כשף שירלה אין עושה שליח י"ח דבכל עין אין שליח רשאי עושה שליח שני ושגשות מרדכי

קפידא לקדשה דוקא בכסף זה ס"ל מילי וכ"כ בס"ג ועמ"ש בזה בקלמ"ח סימן קפ"ב ס"ק ג' ובסימן רמ"ד ס"ק ג':

(יא) **אם** לא קדשה בחצות המשלח. כתב בט"ז ז"ל דלמי בחצות המשלח ה"ל גזל וכ"כ במרדכי. והקשה בדרישה דבלאו טעמא דגזל הוא כן דהא בח"מ סי' קפ"ג כתב בשם הרמב"ם דאם שולח לקנות סחורה וקנ' השליח בחצות המשלח ואחר זקפתי החצו' בחלום ולדידי קניתי לאיזן בדברי כלום ונריך ליתן השחורה לבעל החצות ואתם לא סייך טעמא משום גזל עכ"ל וכ"ל לק"מ דשם אחי משום גזל הוא דלא חשדינן לי' בגזלן שטוטל חצות חבירו בלי ידיעתו דרך שלוחה עכ"ל הט"ז. מיהו בסי' קפ"ג שם דעת כמה פוסקי' דאפי' יש עדי' לדבריו שקנה לעצמו אחי לריך ליתן החקח לבעל החצות ע"ש. אלא נראה דקושית הטיקרא ליתי' דגבי שחורה אחרינן כיון שקנה בחצו' המשלח אעפ"י שקנה בחשיכה וכיולא אפ"ה אין דעת המוכר אלא לבעל החצות אבל בקידושין כיון דאשה לא נתרצית אלא לזה ודאי לא סי' דעת האשה לבעל הפרוטה אלא לבעל הפרוטה דאולי בעל הפרוטה אינו הגון לה ולכך לריך לומר שטעם משום גזל וא"כ קידושי בדבר שאינו שלו וזה פשוט. ועיין ב"ש שכתב בחצות המשלח לאו דוקא דאין מקדשין בחצבע. וכבר כתבנו בסי' כ"ז סק"ח דשפיר מקדשין בחצבע. (יב) **אין** כאן בית חיחוש. בח"מ וב"ש מפרשי דאין כאן בית חיחוש ומקודשת לרחבן ע"ש וקשה לי נהי דאשה אחור לי סי' בטעות ואינה מקודשת לשליח אבל יכולי מקודשת לרחבן כיון דלא אחר מרי אח מקודש, למשלח אלא לי. וי"ש בה"ח דאינה מקודשת לעצמו ס"ש ואינו מוכרח דחי' לא כתבו אלא בהא דתנן והלך השליח וקדשה לעצמו מקודשת לי ושקשו דאפי' קמ"ל וכתבו דה"ח לי כוותי' למשלחו ולעצמו שליחותי' ע"ש. ונהי דזה סי' ס"ל אבל בהא דקמ"ל באשה לחינת לעצמו שליחותי' ח"כ אלא כוונה נמי היא בחשיכה ותדע דהא בחשובת מוסר"מ סימן ג' הביא בשם הסליח לומר טעמי ואי נימא דבחשיכה לעצמו שליחותי' ח"כ ליהוי נאחן לומר דהשליח אמר לי סיינו לעצמו שליחותי' ומשום דאפי' אמר לי סי' דעת המקודשת לשליח אחתי' ח"כ חו אין לפרש לי לעצמו שליחותי' ומ"ם הוכר' מוסר"מ לבא מצד טעיתי וכיון דאינו אלא טועה היכא תתקדש למשלחו אם לא אחר למשלחו. ואפשר דמיירי בעסוקין בחותו ענין שאחר לה לקדשה למשלחו ואח"כ כשאומר לי כיון דהוא טועה ס"ל כנחן בשחיקה ומחילה מקודשת לרחבן כאלו נתן בשחיקה ואע"ג דבפ"ק דקידושין גבי מייעדת מיומחת בעי לה אפי' בעסוקין בחותו ענין משום דשחם שכך ליהי דלמלאכה קאחר מגרע כאן בעסוקין בחותו ענין דשחם אלו טועה הוא אבל הכא דהוא טועה לא מגרע וס"ל כשחיקה דאפי גבי עסוקין בחותו ענין. אבל היכא דאין עסוקין בחותו ענין אינו מקודשת לא לרחבן ולא לבני כיון דאינו מכריחו לזה לפרש בעסוקין בחותו ענין דיותר נראה דא"א אין כאן בית חיחוש הייט דאינו מקודשת לא לרחבן ולא לבני לבני לא כיון דטועה ולרחבן לא קידשה וכן משמע להדיא בחשובת מוסר"מ סי' ג' ז"ל נראה לי להיות לריכה גט מן הסליח דקי"ל להקדם טעות אינו הקדם ומשכחינן לאחר חרומה ואחר מעשר מעשר לאחר חרומה עולה ואחר שלמים שלמים ואחר עולה לא אחר כלום ומהו חולין גמורים ומשיחין לומר שכן הי' בדעתו להועיל בפי' וטעה ואפי' אינם אחרינו שמיך עלי' ואני שחינו שבאמת בחוץ ולהאכיל חרומה לזרים וע"א נאחן בחיסורין היכא דלא אחחזיק חיסורא ע"ם וא"כ כיון דאחדחי לה לחרומה ואחר מעשר דלא אחר כלום ה"ג בקידושין לא אחר כלום אלא אחר דשחם בעיבדא דמוסר"מ חזר בשליח ואחר הרי אח מקודשת לאחלח ע"ם אבל אם לא חזר ואחר לאחלח הרי אח מקודשת ונראה דה"ל פנוי' לגמרי. וכן מיבא מבח דכחב שם מוסר"מ דע"א נאחן באחקום דלא אחחזיק חיסורא וע"ש ואי נימא דאחקודש' לרחבן ה"ל אחחזיק חיסורא דשח בין כך ובין כך מקודשת שיח שם לרחבן שם לבני ואיכא נאחן ע"א דזה לומר לרחבן ולא לבני אלא ודאי כשאומר טעיתי היינו אלא פנוי' לגמרי ואחביד לא אחחזיק אלא אחד ונאחן בזה שאומר לבני. ולפי מ"ש סר"ן פ' שאומר גבי אב שאומר קדשתי אח בחי שחם ואח"כ לומר לזה נאחן ואשום דהיינו אלא מבער ואינו אפקיע עלמה מאיסור אחם שיש ע"ם וא"כ ס"ג נאחן שליח לומר שאחקודשת לרחבן ולא לבני. מיהו אין זה בחשחעות לבין חשובת מיימוני דשח כחב דאע"ג אחחזיק איסורא ג"כ אשמע דליכא איסור כלל ולא כחב אשום דאבער אח דבריו ט"ש עוד בחשובת מיימוני שכחב עוד לד לשחיר בשם שפשטה ידה אח"כ וקיבלה קידושין שחחי אחקודשת לשליח דנאחנת כאן לשם שאומרת לבעלה גרשחני ע"ש ואשמע דלריכה קידושין אחרינו לשליח ז"ב. שוב מלאחי לשדיה כדברינו בחשובת מוסר"י ן' לב ח"ד סי' ח' ז"ל וא"ת היכי אפשר דשוי אקודשת גמורה לשליח אם ספק שם אין כאן אלא דברים שבלב ודברים שבלב אינו דברים שא ודאי לאו קושיא היא דמיירי כשני' שדברים עשה לו לפני עלי עשקי קידושין כי' שכלל עולה שום דכחבינן שוא דלשון דש"ל לאיש אקודשת כלי גם לשליח אישה אקודשת שם לא שמיו שדברים עשה לו לפני עלי עשקי קידושין לשליח דע"ל ואשמר דהיכא דאין עשוקין בחותו ענין אישה אקודשת כלל. וא"ש דבעשוקין בחותו ענין אקודשת לשליח אינו מוכרח דיותר נראה כיון דאשר לי מע"ג שני' בעשות ס"ל לבן גדול וכאיזחדת לי דלא אשני עשוקין בחותו ענין ולכן נולי דברי אוסרי"ן לב נראה דאפילו עשוקין בחותו ענין אישה אקודשת לרחבן דשא קידושין בעי עדים ושרי שעדים סוברין דזה חזרה שוא שאם שאומר לי ואישה אקודשת לא לרחבן ולא לבני כיון שנאחן לומר בעשה: (יג) **אלא** אשה שיכול שוא לקדשה בעשה בעלימות פ"ק דמזיר דף י"ב לא אשני אישה אלא בשלחת שאני שאני שלחת עביד אשתא דלא עביד אשתא לא אשני אישה וס"ל לשרמב"ם דשייט אחפי' עושה בפירום אלא בעשה' עלימות כיון שיכול שוא לקדשה לא אשני דש"ל דשלבל"ע. וצחו' אם ז"ל וא"ת דשא אעשים בכל יום שאשה אומר' לאחרת' לומי לי קמח ואפריסי חלה בעבורי וגם חלמידי של בית רבן אומרים כן ואיך נעשה עלים בדבר הזה שא בשעה עושה אותה עלימות שיתה יכולה בעלמה להפרים חלה אקמח זה שאינו בר חיובא שאין אפריסין חלה אקמח ואומר ר"ת דים בידה להביא עיסה מגולגלת ואומר עיסה זו חסה חלה על קמח לכשיגי ולום ודברים שבידה קיימים דאין זה דשלבל"ע כיון שבידה לעשו' כדאמ' פ' שאומר פירות ערוגה זו חלוסה יהא חרומה על

מחוברת כשיחלטו ונחלטי דבריו קיימין דכל שבידו לעשות לאו כמחוסר מעשה דמי ובידו לתולשם ומכל מקום בהמי טעמא לחוד לא סגי ן למימר דמני למיטעד שליח כהן כיון שבידו ללוש ולגלגל מהתמר פר"ג דף ס"ב המומר לקבידו כתוב גט למרוסתי לכשהכניסה חברתה הרי זה גט מפני שבידו לברתה ובעי התם ליבמתו מהו מתי קא מבעי לי' והא בידו לבא עלי' ולברתה חלה ודתי כיון דהשתא לא מני לברתה לא מני מהוי שליח כיון דמחוסר מעשה לבא עלי' ס"ב כיון דהשתא לא מני לספרים תיגו קרוי בידו מה שבידו ללוש ולגלגל לענין זה שיכול לעשות שליח כיון דמחוסר ליתה ולגלגל עכ"ל. ודברי תוס' לריכין בירור דקשה טובא בדבריהם. תחלה בת"ם להוכיח דלא מני מהוי שליח בדשלבל"ע תפי' היכא דבידו ותחתי דהה מהתע דשליחות בדשלבל"ע עדיף טפי מהיכא שהוא בעלמו מקנה לו מקדים דשלבל"ע דהה בשליח דעת רש"י דמהני בדשלבל"ע היכא דתחתי בפירוש חלה דבשתחת אין דעתו על דשלבל"ע ודתי היכא שהוא בעלמו מקנה לו מקדים דשלבל"ע ודתי לא מהני' וכיון דבידו מהני לדשלבל"ע לשקוחי לו לשקדים ולתה לא יהי' מהני לשליחות כל שהוא בידו. ועוד קשה ברתי' שכתבו תהא בת"ם להוכיח דלא מני מהוי שליח בדשלבל"ע תפי' היכא דבידו ותחתי דהה תהתע דשליחות בדשלבל"ע עדיף טפי מהיכא שהוא בעלמו מקנה לו מקדים דשלבל"ע דהה בשליח דעת רש"י דמהני בדשלבל"ע היכא דתחתי בפירוש חלה דבשתחת אין דעתו על דשלבל"ע ודתי היכא שהוא בעלמו מקנה לו מקדים דשלבל"ע ודתי לא מהני' וכיון דבידו מהני ל

ליבמתו הוי ספק גירושין. ובט"ז סי' קל"ב כתב לחייב דברי הטור בתמה שהביא בשם הרמ"ם מטוס דפסקו הרמ"ם והטור בתמ"מ סי' ר"י דבאומר לכשתלד קנה לפילו במזכה לעובר וס"ס בכל דשלב"ע אם אומר לכשיהי' ללחר זמן דמהני כו' ולפי"ז שפיר מביא דברי הרמ"ם דלאשה דעלמא דהטעם משום דשלב"ע א"כ באומר לכשאכנסנה מגרשנה מהני לכ"ע דהוי כמו לכשתלד וע"ש. ולא נהירא לענ"ד דהא כיון דנכתב הגט קודם הכניסה וכמבואר שם מדברי רש"י ותו', והרמ"ם א"כ באומר לכשאכנסנה דהוי כמו לכשתלד מאי מהני שכתיבה דעכשיו כיון דלאו חל אלא לכשיכנסנה וע"כ ל"ל דהוא מגרשה מהני וכמ"ש לחבל אח"כ בבר אשתלק מעשה הגט ולדידן דס"ל אין לחש מקנה דשלב"ע ולדי לא מהני לכתיבה שקודם הכניסה. ועוד דהרמ"ם וטור לא פסקו דמהני לכשתלד אלא בזמכה לעובר ומשום דעובר מחיב קנת בה לעולם אחל בשאר דבר שלא בה לעולם ולדי לא מהני לכשיהיה וכמבואר אלאיו בקנה"ח סי' ר"י סק"ב ע"ש. ויעיין דקשה טובא להעת סרמב"ם דס"ל הטעם משום דס"ל כמו שלא לשמ' ומ"ש לא מהני אפי' לא"ד אחש מקנ' דשלב"ע א"כ תיקשי הא לחאר רבי לא תסגיר עבד אל אדוניו בלוקח עבד ע"מ לשחררו וכתב לו לכשתקנך הרי את קנוי לך מעכשיו ומשום דרבי ס"ל הטעם מקנה דשלב"ע ומ"ש מהני אפי' הא בשחרור נמי בעי לשמה כמו בגט ומזה סוכיח הרמ"ם דבריו דאיו שלא לא"ד אין אחש מקנה דשלב"ע. וגרשה דהתם בכותב לכשתקנך הרי את קנוי לך מעכשיו שלו להחירו בבת חורין קאחר שלא להקנות גופו דזה אין לריך לשמה דמה לי אחר או אכרו לי לעלמו והא דלריך לשמה היינו שלא להחירו בבת חורין דילפינן לה לה מאשה אבל לחיקני גופי' לא גרע משאר עבדי קנין וכיון דקנה לעלמו קריען בי' לא תסגיר עבד אל אדוניו. ומיהו קשה דמ"ל לשמואל דס"ל המפקיר עבדו ילא לחרות בפ' השולח דף ל"ח ומשום דכתיב עבד היש ח"כ הא דתנן בשלשה דרכיס שום גיטי שיש לשחרורי עבדים וע"ש דחשיב שלא לשמה ולשמואל גם להחירו בבת חורין לא בעי לשמה כיון דלחקני גופי' לא בעי לשמה ח"כ מחילה מותר בבת חורין דהיינו עבד היש וכמו במפקיר עבדו דמותר בבת חורין לשמואל. ובפ' קלה"ח סי' ר' סק"ס כתבנו לייחב זה והוא לפי מה שאמרו ר"פ הזורק טעמא דעבד משחחרר ע"י עלמו משום דגטו וידו בחין כח' וכתבנו שם שלא לחרין גטו וידו בחין כחחד חלה היכא שלא בעיון דעת המקבל וכוונתו יפי' לזכות בגטו להא עבד משתחרר בע"כ דודאי ליכא זכי' בע"כ חלה משום שלא לריך אבי שחרור רק ניחיה וכמו כן בגט אשה דמהני אפי' בע"כ ח"כ ודאי ליתי' בכוונת זכי' בגטה כמו בשטר מחנה לריך המקבל לכוין לזכות בשטר שחתנה אבל גט אשה דהוא בע"כ ודאי היינו משום כוונת זכי' בגיטה שלא שבי בניחיה כדכתיב ונתן בידה ומ"ט אחרי' גטו וידו בחין כאחד וכמו שפי' רש"י בפ' הזורק גיטה וידו בחין כאחד ע"י הגט בחה יד לה ע"י ניחיתו עכ"ל ע"ש וזה לא מהני אלא כשנכתב לשמה דהוא אפי' בע"כ ומשום לה לא מחנה אלא כשנכתב לשמה דהוא אפי' בע"כ משום דאי אפשר בחחת שתי גיטה וידה כאחת שע"י שניחיה בחין לה כאחת אבל שלא לשמה דהיינו אפי' לחקני גופי' דצריך כוונת המקבל לזכות בו ולא בע"כ כיון דהיינו שחרור אלא שטר קנין וכה"ג לא אחרין גיטו וידו בחין כאחת דס"ל כרחובן שכותב לשחעון שטר חחנה על חיירו ונחן השטר חחנה הוא חוך חיירו דודאי לא קנה שחעון כיון דשטר חחנה הוא חוך חיירו של

(יד) לקדשה בשעת השליחות:

(וכן אם בחו שקרובות ואחרו לה נתקדשו ועשו ושמו מותר בחשה זו להא ודאי לא נתקדשו שקרובות (הר"ן פ' המקבל ריב"ם סימן פ"ב) י"א דס"ס אם הוא לקדם אשה פלונית ואת השלים נאסר מיד בקרובותיה מטעם חזקה שליא עושה שליחתו (תוספת פרק המקבל) ויש מולקין בזה):

יב העושה שליח לקדש לו אשה פלונית והלך וקידשה לו וקידש המשלח בעצמו לאמה או לבתה או לאחותה ואין ידוע איזו מהן נתקדשה ראשונה שתיהן צריכות גט ואסורות עליו:

יג עשה שליח וביטל השליחות קודם הקידושין הרי הוא בטל ואם אין ידוע אם בטל השליחות קודם או אחר הקידושין הרי זה ספק מקודשת:

יד אין לבטל אלא בפני השליה עלמו ואם בטלו שלא בפני מבוטל:

טו לא הוחזק השליח כעדים הוא אומר לעצמי קדשתי והיא אומרת לראשון השני באומר לאשה קדשתיך והיא אומרת לא קדשתני שהוא אסור בקרובותיה והיא מותרת בקרוביו היא כאומרה לראשון קדשתני והוא אומר לא קדשתיך אמרה איני יודעת חוקה לשני הוחזק השליח בעדים הוא אומר לעצמי יודעת חוקה לראשון הוחזק לראשון: (ולפ"ה הכי מסור בקרובותיה) סמ"ג בשם סר"ח אמרה איני יודעת שניהם נותנין גט ואם רלו אחד נותן גט ואחד כונס:

הגה וים מולקין לחף אם הוחזק השליח בשליחות אם השליח אומר שמזר משליחתו ואיהם מקודשת לראשון וכן אם לא הוחזק השליח בשליחות ואמשלח אומר שעשאו שליח הוא אסור בקרובותיה (טור בשם הרא"ש) מיהו אם אח"כ חזר השליח ואמר שקר היית שקדשתי לעלמי ומזכרתי שקדשתיה לעלמי יש לסמוך אשערת הראשונה (הגהות מרדכי לקידושין בשם תשובת מוהר"ם) שליח שאמר קדשתיה לאשה והיא אומרת לו קדשתני אחשה אסור בקרובותיה ע"פ השליח).

כל

המתן ולא בא ליד המקבל לא השטר ולא האיש וכ"ג גם שייך גיטו וידו בחין כאחת וגבי עבד נמי כיון דיד עבד כיד רבו דלא אמרינן כה"ג גטו וידו בחין כאחת אלא היכא שחין לריך זכי' בשטר אלא נחינה גרידא כמו בגט ושחרור דזה הוא דאמרינן דעם נחינתו בחין כאחת ואם"ה כל שנכתב שלא לשמה לא אמרינן גטו וידו בחין כאחת ואשחרור דזה היטב דבר זה בקנה"ח שם. וכעת מלאתי להבר מפורש יותר בחידושי הרחב"ן ליבמות דף מ"ח שכתב ז"ל לבל טעו"ס גופי' כיון דקני לי' קנין הגוף בלא טבילה לריך גט שחרור ומספקא לי מלחא כיון דטעו"ס ליתי' כלל בחורת גיטין היכא חית לי' יד בשלמ' עבד שטבל הא ליתי' בחני' וגמרי לה לה מחשה וגיטו וידו בחין כאחד לשחרור אלא עכו"ס היכי מקבלי לי' כו' ואיכא למימר כחן דקרוי הוא קנין הגוף כעבד דמי שלריך שטר וקושה עלמו בשטר ע"י אחרי' דקי"ל זכות הוא לעבד שיולא אח"י רבו כו' לי נמי בכסף ע"י אחרי' שקבל רבו גרשה עכ"ל ומדבריו לחדמו דלא אחרין בכל דוכתי גטו וידו בחין כא' אלא משום דגמרי לה לה מחשה וכי היכא דאשה אחגרש ע"י יד אפ"ה אשוחרר וכדכתי' ונתן בידה ס"ג בשחרור אע"ג דליח לי' יד אפ"ה אשוחרר ע"י עלמו וכמו בגט אשה דילף לה לה ובעכו"ס דליתי' בדין לה לה חיינו יכול לקבל הגט שחרו' בעלמו דלא אחרין בעלמ' גיטו וידו בחין כא' וא"כ ס"ה אלא לשמה דליתי' בדין לה לה אלא בחורת קנין וס"ל כעכו"ס דלא אחרין בשאר קניינים גיטו וידו זה ברור: ולפי"ז יתיישב קושות חוס' שהקשו בידמו' דף ל"ג ובקידושין ס"ג דלשה נקט רבי בכותב לכשאקנך הרי את קנוי מעכשיו כיון דס"ל כר' אחיר דאשר אשה חיינו אלא להחירו בבת חורין דילפינן לה לה מאשה אבל לחיקני גופי' לא גרע משאר עבדי קנין וכיון דקנה לעלמו קריען בי' לא תסגיר עבד אל אדוניו. ומיהו קשה דא"כ לשמואל דס"ל המפקיר עבדו יצא לחרות בפ' השולח דף ל"ח ומשום דכתיב עבד היש ח"כ הא דתנן בשלשה דרכיס שום גיטי נשים לשחרורי עבדים וע"ש דחשיב שלא לשמה ולשמואל גם להחירו בבת חורין לא בעי לשמה כיון דלחקני גופי' לא בעי לשמה ח"כ מחילה מותר בבת חורין דהיינו עבד היש וכמו במפקיר עבדו דמותר בבת חורין לשמואל. ובפ' קלה"ח סי' ר' סק"ס כתבנו לייחב זה והוא לפי מה שאמרו ר"פ הזורק טעמא דעבד משחחרר ע"י עלמו משום דגטו וידו בחין כא' וכתבנו שם שלא לחרין גטו וידו בחין כאחד אלא היכא שחין לריך זכי' בשטר אלא נחינה גרידא כמו בגט ושחרור דזה הוא דאמרינן דעם נחינתו בחין כאחת ואם"ה כל שנכתב שלא לשמה לא אמרינן גטו וידו בחין כאחת ואשחרור דזה היטב דבר זה בקנה"ח שם. וכעת מלאתי להבר מפורש יותר בחידושי הרחב"ן ליבמות דף מ"ח שכתב ז"ל לבל טעו"ס גופי' כיון דקני לי' קנין הגוף בלא טבילה לריך גט שחרור ומספקא לי מלחא כיון דטעו"ס ליתי' כלל בחורת גיטין היכא חית לי' יד בשלמ' עבד שטבל הא ליתי' בחני' וגמרי לה לה מחשה וגיטו וידו בחין כאחד לשחרור אלא עכו"ס היכי מקבלי לי' כו' ואיכא למימר כחן דקרוי הוא קנין הגוף כעבד דמי שלריך שטר וקושה עלמו בשטר ע"י אחרי' דקי"ל זכות הוא לעבד שיולא אח"י רבו כו' לי נמי בכסף ע"י אחרי' שקבל רבו גרשה עכ"ל ומדבריו לחדמו דלא אחרין בכל דוכתי גטו וידו בחין כא' אלא משום דגמרי לה לה מחשה וכי היכא דאשה אחגרש ע"י יד אפ"ה אשוחרר ע"י עלמו וכמו בגט אשה דילף לה לה ובעכו"ס דליתי' בדין לה לה חיינו יכול לקבל הגט שחרו'

לן כל דיני שליחות לאשה ובו י"ב סעיפים:

א האשה יכולה לעשות שליח לקבל קידושיה ומצוה שתתקדשה ע"י עצמה אם תוכל אבל איסור ליכא כמו שיש באיש ואומר האיש לשליח הרי פלונית ששלחה אותך מקודשת לי והשליח אומר קדשתיה לך ואם אמר הן דיו (א) ואפילו שתק אם היו עסוקין באותו ענין ונתן לשליח ולא פירש ולא אמר מקדשה בשטר אינו כותבו אלא מדעתה השליח ויש מי שאומר שאינו כותבו אלא מדעתה:

ב בכל הדברים של קידושין דין האיש עם שלוחה כדינו עם האשה:

ג (ב) אמרה לשליח קבל הקידושין במקום פלוני והוא קבלם במקום אחר או בכל דבר שישנה בשליחותה אינה מקודשת:

ד אמרה לו הרי הוא במקום פ' וקבל במקום אחר מקודשת שמראה מקום הוא לו:

ה יש מי שאומר דשליח דקידושין אינו יכול למנות שליח (ג) דמילי נינהו ולא ממסרן לשליח: (וט"ל סי' ל"ה סעיף ו' נתבלבל):

ו (ד) מי שקיד' ע"י שליח לא יקדש פעם אחרת בשעת חופה שלא להוציא לעז על קידושין הראשונים שיאמרו אין קידושי שליח כלום (וע"ל סוף סי' ל"ד) חורה וביטלה השליחות קודם שקיבל הקידושין הרי הוא בטל ואינה מקודשת ואם אין ידוע אם ביטלה השליחות קודם קבלת הקידושין או אח"כ הרי זו ספק מקודשת:

ז אם קיבל שלוחה קידושין מאחר והיא בעצמה קיבלה קידושין מאחר ואין ידוע אם קידושין שקבל שלוחה קדמו לשלה או שלה קדמו אסורה לשניהם וצריכה גט משניהם ואם רצו א' נותן גט וא' כונס ומקדשה קידושין תחריס (כ"י נכ"ב) בד"א ברחוקים אבל אם קדשה השליחה לאב וקדשה היא בעצמה לבן או לאח שניהם נותנין גט ואסורה לשניהם:

ח אשה נעשית שליח לחבירתה לקבל קידושין אע"פ שנעשית לה צרה שמקדש לשתיהן ויש מי שאומר שאפי' אם כשאמרה לה קבלי גם בשבילי לא השיבה הן

להסליח כתב סד"ם סק"ח לכאורה נראה מה גלתה דעתה דמיחח לה להתקדם לזה יכול לזכות לה סוס לחדם ולקבל בשבילה קידושין דט"כ לח מבעי' בם"ס בגט חם יכול לזכותו מסוס דבגט י"ל חפי' בקטנה חו בחקוס יבוס לח ניחח לה בגט מסוס לחתח בכל דהו ניחח לה חבל בקידושין לח שייך סברח זו ויכול לזכות לה עכ"ל. וסוס בסעי' ל"ה סעיף ד' כתב בם"ע בסס ים מי שחומר בחפי' לח מהו בגילה בהדיח חלח בגילה דעתו שחפץ בחסה פניו' ואחר לי' לבדכו לו וכלך הבדכן וקידשה לו בלח חיזה חלוי' סרי זו מקודש' ע"ם וסוח מהברי סרח"ם בפ' חיזה מקדש וח"כ נראה לכחורה דה"ה הכח בחסה בגלתה דעתה להתקדש לזה. חחנם נראה לפח"ם דבבד"ח בחידושיו לגדרים פ"ד דף ל"ו בסח דבעי לה סחורש מבלו על סך דעת בעלים חי חמרינן כיון דזכות הוח לו כי קנית לי' לו לח ניחח לי' חלח בגילת דעתיכם להתקדם לזה. חחנם נראה לפח"ם דבבד"ח בחידושיו לגדרים פ"ד דף ל"ו בסח דבעי לה סחורש מבלו על סך דעת בעלים חי חמרינן כיון דזכות הוח לו כי קנית לי' לו לח ניחח לי' חלח בגילת דעתיכם ותדע לך שחפץ

סקידם על ידי שליח ועיין מה שכתב בסימן ל"ד ס"ק מ':
(ה) וקיבלה סתם כתב בח"מ ז"ל מכאן משמע דאין שליח לקבלה לריך שיאמר הן ואפי' קיבל בשתיקה סגי כמ"ש למעלה וכ"ש כתב בס"ק ג' ז"ל ולא"ם ב"ח לריך לומר מ"ש בסעיף מ' ושתקה וקיבלה סתם היינו שלא אמרה שיש שליחה אבל מ"מ משמע הן עכ"ל. ואין נראה כן מלשון הרמ"ם שכתב שם בדף ל"ב בשלה דאמרו ס"מ דאשה שנשלח שליחה לחברתה לף במקום שנעשית לרה ז"ל ורבינו יונה פי' דאינטריך למשמעינן כו' אלא הכי פירושא כשקבלה סתם אמרה לה קבלי בשביל בולנו. ושיש לומר כן מקבל גם בשבילכם אלא שתקה וקבלה סתם ובקמ"ל דאין שקיבלה בסתם ולא אמרה בפירוש אינו רולה לעשות שלוחתכם משמעת בשביל כולם קיבלה ומעפ"י שנעשית לרתה עכ"ל. ומי ניחא שאמרה כן ס"ל בלישנא קיבל בפירו' בשביל כולם ומדכתב ולא אמרה בפירוש אינו רולה ודאי משמע שהי' שתקה להשם כיון שאשה גופי' נתרלית להתקדש לזה אלא שאמרה לו שתקבל את הכסף בשבילה ואליה שפיר נעשה בשתיקה וכדמוכח בפ"ק דמציעא דף מ' גבי רואה את המציא' כו' ואמר הגש לי ע"ם ואו' דאלא אמר זכה לי ואמאי הא אמר זכה לי נעשה בשתיקתו שליחו כיון דלא אמר אינו רולה לעשות שלוחתיך אבל בחומר בשליח קבלה הרי זה לקידושין אפי' שאשה שליחותו דהא שוה שליחו דאשה קבלה שליח לאשה שוה אינו אומר שיעשה שלוחתו דהא שוה אינו לריך למחות וכמו בנתן הוא ואמרה היא כמ"ש בס"ק מ':

הן אלא שתקה (ה) וקבלה סתם משתמא גם בשבילה קיבלה:

ט אשה שהיא שליח לקבל קידושין לחברתה (ו) וכשנתן הקידושין אמר לה ואת נמי או נן את שתיהן מקודשת אבל אם לא אמר לה ואת הרי זו שקבלה הקידושין ספק מקודשת שמא לא נתכוין אלא לראות מה בלבה וכאלו אמר לה ואת מה תאמרי בדבר זה ולפיכך קיבלה הקידושין היא שהרי זה עדיין שואלה לראות מה בלבה:

י יש מי שאומר (ז) שאין האב יכול ליעשות שליח לקדש בתו בוגרת וחלקו עליו:

יא מי שקיבל קידושין לבתו בוגר' ולא עשאתו שליח יש מי שאומר שצריכה גט משפק:

יב (ח) אין האשה עושה שליח לקבל קידושין מיד שליח בעלה: (מיהו אם עשתה הוי ספק מקודשת (בב"י) וט"ל סי' קמ"ח סעיף ח' גבי גט):

לן כל דיני קדושי קטנה ובו כ"ז בעיפים:

א האב מקדש את בתו שלא מדעתה כ"ו שהיא קטנה וכן כשהיא נערה רשותה בידו וקדושיה לאביה (א) וכן הוא וכאי במציאתה ובמעשה ידיה ובכתובתה אם נתאלמנה או נתגרשה מן האירסין הוא זכאי בכל עד שתבגר לפיכך מקבל האב קידושי בתו מיום שתולד עד שתבגר

לקמן סי' ל"ז דאומר אדם לבתו הקטנה אמי וקבלי קידושיך וסט' סרסב"א דאמרי לי' כל אמותן אחב כאו וזכותו אתה' בתו יכולה לקבל בעצמ' קידושין ואתאקדם למי שתרלה וע"ם וזהו נמי סיעתא תו' ע"ם לקמן בסי' ל"ז סק"ג ומ"כ כל שאתקדם טומה עליה לאחב לקדם לו בתו קטנה ומתן אחב כסף קידושין לבתו ארי מתן לה רשות לבתו אתקדם בעצמה ומ"ז אכסף קידושין ומוף הקידושין מוד אבת ואחב יכול לסיות שליח אתקדם ומ"כ כי' לו לחום לבעת אתו' וסרסב"א אם סוכרת מוסכ"מ מיי"ך לומר שאינו בלשון מארם ע"ם. אבל לבטת אמר פוסקים בבטעמא דאומר אדם לבתו קטנה למי ומבאי קידושיך לא אמרי שליחות אחב למקדם ועמ"ם בסי' ל"ז סק"ו אם בשיאור שטת הפוסקים בזה ודו"ק: (ח) אין אחם טומה עליה לקבל קידושין מיד שליח בעלה ר"פ אתקבל אחר רב אין אחם טומה עליה לקבל גיטה מיד שליח בעלה ור' מאיה אחר אחם טומה עליה לקבל גיטה מיד שליח בעלה מ"ט אבע"א מטום אזיקה אבאם לאחר מכאן אחי בייאיסו מ"ב דקדאם אינו ום"ו שליח מעיקרא וכתב בהידושי רסב"א דלא"ד מטום בזיון דבעל הוי גט בטל מדאוריימא דבקפידא הוי מלתא הי' אבל מטום אזיקה אבא לאחר מיכן גט פסול מדבריאם ע"ם וע"ם בתוס' ות"כ אכא בקידושין נמי למ"ד מטום בזיון בטלו מן התורה ולמ"ד מטום אזיקה אבא לאחר מיכן ס"ל קידושין מן התורה ואפילו מטום בזיון דבעל לא פסיקא לי' לרסב"א דהוי בטל מדאוריימא ט"ם שכתב בלאן אפאר. והיכי דאמטי בבעל ולא קפיד כתבו תוס' דלא"ד מטום בזיון ליכא דאם אמטי ולא אקפיד ולא"ד מטום אזיקה אבא לאחר מיכן ליכא ט"ם וכן כתב הרשב"א. ות"כ אמטי בבעל ולא קפיד הוי מקידשת מן התורה דליכא בזיון כיון דאמטי ולא קפיד ומטום אזיקה אבא לאחר מיכן ליכא בלום. ויתייאב בזה מה שהקשה בעל המגיה בא"ל בפ"ד מאיסות ז"ל ותמי' לי דבסיעתא דיבמות דף ל"ד אמטי דאוי' שליח ושוי' ליאמו שליח ופגע שליח בשליח וט"ם שכתב דלאיטות רס"י היכי דקדאם ליאמו ושוי' שליח אזיקה ליכא ומטום אזיקה אמ"ג הוה להיפך מטום אזיקה אבא לאחר מיכן ליכא ומטום בזיון ליכא ועפ' פי' אמ"ג יש לייאב אקושי' ט"ם ולכאו"ם לא קשה מידי דאסכאת לה בשמט בעל ולא קפיד אמטום בזיון ליכא ומטום אזיקה אבא לאחר מיכן ליכא אלא מדבריאם ואחם ביבמות מיירי בקידושי תורה. ועוד נלפע"ד דאטום אזיקה אבא לאחר מיכן לא שייך אלא בגט דבעינן ונתן בידה או בחזקה והיכי דבא לה אלא לאחר מיכן לא הוי אתינ' אלא בעינן נתינ' אחר גיטך אעל גבי קרקע. אבל בקידושין לא בעינן נתינ' אחר הבעל ואפי לא אלא לאחר מיכן אלא בעינן קרקע כמ"ש בסימן ל' ס"ק מ'. מ"כ בחזקה אבא לאחר מיכן נמי אמרי כיון שאחר זוכה לה בקדושין אמ"ג ליכא נתינה אחר אחקדם ומ"כ בקידושין אחן אחם טומ' אליה לקבל קידושין אחר בעלה אינו אלא אטום בזיון דבעל ומ"כ היכי דאמטי ולא קפיד ה"ל קידושין אפילו אדאריים. אינו ניחא דוקא בקידושי כסף אלא בעי נתינה אחר אחקדם. אבל קידושי שטר דילף אגט לכתיב ויצאה והיתה ובעינן לאחר אמאי טעמא מ"כ ה"ה טלי קדושי שטר אעל גבי קרקע ולית בי' נמי גזירה אטום אזיקה אבא לאחר מיכן ואיאא נמי אך דיבמות דף ל"ד בשמט הבעל ולא קפיד ובקדושי כסף אבא לאחר מיכן וכ"ש ליכא לא אטום בזיון ולא אטום אזיקה אבא לאחר מיכן וכ"ש ואט"ם ודו"ק:

לן (א) וכן הוא זכאי במציאתה עיין בח"מ ובב"ש אסתפקו אם אחב זוכה במחנאתה כאו זוכה בכסף קידושין

ובספרי קלח"מ סימן ט"ל כתבנו להביא רמי' דאב זוכה במתנת בתו הנערה מהא דכ' בש"ע או"ח סי' תס"ו סעיף ט' שמין מזכה עירוב ט"י בנו ובתו הסמוכים על שולחנו אפי' הן גדולים ולא ט"י בתון אפי' אינה סמוכה על שולחנו כל זמן שלא בגרה ט"ס. והוא צ"י שם ומי נימא דאיתו זוכה במתנת בתו הנערה מ"ש אמי איתו מזכה ט"י בתו הנערה כשאינו סמוכה על שולחנו כיון דלעניין מתנה הרי היא כאחרת ואין יד הא' לעניין מתנה וט"ס. ובסי' קע"ו שם כתבנו בשם הרשב"א דאין האב זוכה במתנת בתו ז"ל בתשובותיו חלק ג' סי' קמ"ג עוד שהשותפין שותפו בירושה כו' ומ"מ אין המציאה בכלל שמין המציאה כמתנה כו' שהרי הבת שמשם ידי' לאבי' ומשם' ידי אחותו לבעלה אינו מציאתם לפי מן הדין אלא מן התקנה בת משום איבה ואפשר כדי שלא תצריח אבל בעלה ותאמר מציאה מצאתי ואתן שנתנו לה אחרים הרי היא לעצמה ולא לאב ולא לבעל כדאיתא בגמרא בהדיא אלא בעל אוכל פירות בנכסי מלוג עכ"ל ומבואר להדיא דאתנה שנתנה לה אחרים אינו לאב ע"פ. וכעת מצאתי מבואר כן מדברי המרדכי בפ"ק דקידושין ז"ל אין קנין לעבד אלא בעלה דגו ואין קנין לאשה אלא בעלה כו' ועוד אומר ר"י דאין שוין ממש עבד ואשה שהרי לא נתנו אחרים לעבד שאם אתנה זכה בפס הרב אין בנוף בין בפירות ואם יתנו אחרים לאשה אין לבעל כי אם הפירות והנוף לאשה כו'. וכן משמע בפירקין לעיל דקאמר גאשת יתר עליו שבעל שהוא אוכל פירות במיי ולא קאמר שאם יתנו לה במתנה שיהי' הנוף שלו אלא משמע דאין הנוף שלו כו' וכרב ר' יעקב מקורביל שי' מפופק בדבר אם יתנו לאשה מתנה שאם יזכה שבעל בין בנוף בין בפירות ואפי' יתר עליו שבעל ים לדמותה לאלו מיירי במתנה עכ"ל. ואי נימא דאב זוכה במתנתה מ"ש היכי אמי אתי נאשת יתר עליו שבעל שזוכה במתנתה דהא אתה במתניתין דנאשת יתר עליו שבעל בפ"ק דקידושין דף ד' דקאי על זכותו דאב דתנן שאב זוכה בבתו בקידושיה בכסף כו' ונאשת יתר עליו שבעל ויכין דאב נמי זוכה במתנתה מ"כ אין שבעל יאב גבי מתנה ואמי אאי' מיירי במרדכי דאשה אשת עבד ואשה אלא ע"כ דאב אינו זוכה במתנת בתו ודו"ק: (ב) **דאין** קידושין תופסין בנפל. מ"מ כתב דהוי ספק קידושין ע"ס ועיין מ"ש ב"י בזה והרמב"ן בחידושיו לגבי כתב בפשיטות דאין קידושין תופסין בנפל ע"ס דף כ"ג בשם דבעי בשם אמי אשה וקבל אבי קידושין אמו ומ"מ לאתסורי בחמותו ואמרו שם ע"כ שביא ר' ירמי' לר' זירא לידי גיחוך אי קא חיי ע"ס שכתב ז"ל פירוש דשם ר"י דשה אחותו לא מיתסרה אלא בחיי ותמהני מ"כ יפה שאל ר' ירמי' ומ"מ לעניין לאתסורי בחמה ואם אמו דאשה אבי לאחר מיתה מותר מן התורה. ועוד מ"מ לאתסורי בחמותו ב' וג' יחי' אלא כך פירושה למיתרא דאי שאם אי אפשר לו לחיות כלל אין קידושין תופסין בנפל גמור כגון בת שמונה והוא לכל דבר כאשה אלא ודאי דסבר ר' ירמי' דאיי עכ"ל. ומבואר בפשיטות דאין קידושין תופסין בנפל. ומ"ש שם רמ"ה ומי' מעובר דתפסי קידושין ע"ס. מעובר שאני דהוא בן קיימא וכן הוא לעניין ירושה דעובר יריית וגפל לא יריית כמבואר בסוגי' בפרק אי שמת דף קמ"ד ועי' ס"ך סי' ר"י ובש' קנה"ח סי' ער"ו ס"ק מ': (ג) **שיאמר** לה אאי וקבלי קדושיך בקידושין דף י"ט אמר רבא אמר רב נחמן מאי אאי אדם לבתו הקטנה אאי וקבלי קדושיך מדר"י בר' יהודה לא אמר ר"י בר' יהודה מעות שראשונות שלו לקידושין שתבגר ואפי' היתה חרשת או שוטה וקידשה האב הרי היא אשת איש גמורה ואם היתה בת שלש שנים ויום אחד מתקדשת בביאה מדעת אביה פחות מכאן אם מסרה אביה לקדושי ביאה אינה מקודשת:

סגס י"ח (ב) דאין קידושין תופסין בנפל ואם קבל אביו גו קידושין והמקדש קדם אמ"כ אחותו לריכה גט (מ"ו):

ב בגרה הבת אין לאביה בה רשות והרי היא כשאר כל הנשים שאין מתקדשות אלא לדעתן: (ואם נסיס יכולות להטעיד שהיא בוגרת עיין לקמן סימן קס"ד סעיף י"ח וסימן קנ"ב סעיף ט"ו:

ג וכן אם השיאה אביה ונתאלמנה או נתגרשה בחיי אביה הרי היא ברשות עצמה ואעפ"י שעדיין היא קטנה כיון שנשאת אין לאביה בה רשות לעולם אבל אם קדשה ונתאלמנה או נתגרשה כמה פעמים קודם שתבגר חוזרת לרשות אביה:

ד נתקדשה קודם שתבגר שלא לדעת אביה אינה מקודשת: קדשה אביה בבקר וקידשה עצמה בערב ושניהם ביום שנשלם בו ששה חדשים של ימי נערות ובדקוה ומצאוה בוגרת מחזיקים אותה בחזקת בוגרת וקידושי האב אינם כלום ויש מי שאומר דאפי' אינה מכחישתו צריכה גט משניהם:

ו אם בתוך הו' חדשים של נערות קדשה אביה שלא לדעתה והיא קדשה עצמ' שלא לדעת אביה ונמצאו לה סימני הוי ספק וצריכ' גט משניהם:

ז כשם שיכול האב לקדשה בעצמו כך יכול לקדשה ע"י שלוחו או ע"י עצמה (ג) שיאמר לה צאי וקבלי קידושיך:

סגס

ניתנו וכי מסייר בה ס"פ קדושי ס"ג לא שנא וכתבו תוס' ז"ל תימה מאי אתי לאסמוכי פשיטא לאם לא תתקדש תפילו סי' תומר תן מנה לפ' ותתקדש בתי לך היתה מקודשת מדין ערב וכ"ת דהכא לא שייך דין ערבות דהא לא דיבר למקדם מ"כ לר"י בר' דאמר דמקודשת בפרוטה לאחרונה אטו גילף מיני' דאם לא אמר כלום לא לבת ולא למקדם תהא מקודשת אע"כ סמכינהו חסובה כאלו אמר אבי לבת התקדשי ביאו' מ"כ סמכינהו אמי תחשב כאלו אמר אבי למקדם. וי"ל דלא הוי לאומר לו ולא כאומר לה אלא מכי מוכיח ע"כ קטנה יש לה יד לקבל קדושין מדאשכחן גבי יעוד דאמר רחמנא שתייעד על ידי עצמה אשה לא שי' מועיל בעלמא כאמנו לה רשות להתקדש מדעת ע"י עצמה לא שי' אומר שכתוב בשיטי מועיל לעניין יעוד עכ"ל. ודברי תוס' לריכין ביאור דכיון דאיתו אלא גזירת שכתוב מ"כ שיכי מוכח כלל שך דיעת דאומר אדם לבתו כי' כיון דגבי יעוד ליכא אמיכה ונראה שכתוב וכדאוכח מדברי הרשב"א שכתב ז"ל כשאומר לה אאי וקבלי קדושיך ס"ל כאלו נותן לה זכותו שנתן והכא לו אתרמי עני' שיקבל בא קידושין ושיא תתקדש לדעתא לכל אי אתרמי הא דומא לדר"י בר"י בשאכיכה אאו מוסבין כאלו אמר זכות שים אי בך אאי נותן לך שתתקדש עלמך לאדון זה ואעפ"י שאינו דומה לגאאי דבשלא דר' יוסי אלו רגא שאב לאחזר בו אינו יכול אע"כ קדשה אאם לאחר ובאומר לבתו לאי וקבלי קדושיך אם רגא לאחזר בו שדעת נותן שאחזר ע"כ. וזה שוא שמי שיטת תוס' דאומר אדם לבתו שוי כא ואשה שנותן לה כא וזכות שים לו בא אלא כיון דיעוד שוא בע"כ דאב א"כ תו ליכא למימר מדין ערב דשא דין ערב אינו אלא מאם אשה שוא אמנו על פיו בשאי שגאה קא מקדשה ומשעבדא נפשיה ושכא כיון דאב לוות ואאר שאינו שוא שיתן לבתו כלום א"כ אאי אתי ליתא לאו ואאר שאינו שוא שיתן לה שוא פרוטה כיון דאינו שוא ושאי ד"ל כאומר בשעת אכיר' שנותן לו בתו ליעוד ושיתן לה שוא פרוטה שעבדות ליעוד אם אזיר ואומר שאינו שוא א"כ אאי אתי לי' ואינו אקבל אאב כלום דשא"נ בשאומר אדם תן לפ' וערב אני לך ואזיר ואומר אל תתן ליתי לדין ערב. אע"כ ליעוד אינו בתורת קדושי אבי כלל אלא ד"ל כאומר אשוא שנותן לבתו כאו וזכותו וכיון שנותן לה כאו וזכותו אדר אאדון לאשה ומקדשה לה בשוא שוא פרוטה בקידושי דנפשה זה שגאלה לע"ד לולי דברי אתו'. ורש"י כתב ז"ל וכי כשייר בא ס"פ שי קדושין אאשה אאדון ואכיר שוא ליעד שיעד מפני שאשנתה על אא שכתוב בתורה וכל אאתני על אא שכתב בתור' תגאו בטל ובלבי כאבאי'. ואע"כ שיכי שוי כאומר לה קבלי קידושיך כיון דאשנתה אלא לייעד. ונראה דאם שוי כאומר לה קבלי קדושיך לאו אאד אאירת אאב שוא אלא דאשורה שוא שאאר אאכר בתו שיכי בם דין יעוד ושיכי ניתן זכות אאב לבתו בשם לו בתו לבת ואם"ס אפי' בתו' בפירו' ע"א אלא לייעד ה"ל אתני' ע"א ס"ב וילפי' מיניה דאומר אדם לבתו כי' דאי לא אאי וקבלי קדושיך יכיב לה כלל זכותו אשתקדם נפשה ע"כ בשכירתו לאדון לאומר ליכא למימר אשאורה אאכר שאכיכתו יכי כאלו נותן לה כאו וזכותו כיון דלא אאני אלא דאאי דאשנתה לא אאר ר"י בר' יהודה אעות שראשונות שלו לקידושין

והסתח מיחח דהחד חיחו יכול לחזור חט"ג דבחומר חדם נחי וקבלי קדושיך החד יכול לחזור וכחמ"ם הרחב"ח חחוש דכיון דבדין מכירה חית בה דין יעוד לחפילו פסק ט"מ סלח לייטדה מ"כ ס"ל מעשה ממש ותו לח חחי דיבור ומבטל מעשי כיון דהמכיר, הוח המעשה חית בה דין יעוד ואיני מוכר חח"כ מקדשה דס"ל פשיט וקידושין תופסין בה. ודו"ק. ומה לדעת רש"י דיעוד חיינו חלח מדעתה וכחבחומר שם ברש"י דף י"ט מ"כ לפמ"ש חין לריך לומר ביעוד דגזירת הכתוב הוח חלח כיון דהחורה חחרה במכירה היכי, בה דין יעוד ושיחחר כח החד נחי וקבלי קידושיך ואם חינו חומר כן ס"ל מחנה עמ"ם בחורה וכיון דיסיב לה זכותו הרי היח מקדשה מדעתה חבל לטיטת חוס' דף ס' דהוח בע"כ הל הבת חלח בלריך להודיעה שחייעדה וכן דעת הרחב"ח בהידושי ע"ם דף ס' ות"כ כיון דחינו חלח גזיר' הכחוב דאם הכיי אחעת חיני, דחומר חדם לבתו כו'. ותפבר דהיכי דיסיב לה כחו וזכותו הרי יש לה כח לקבל קידושין חז הוח דחחרינן דיעוד הוי בע"כ ותפילו חינה רוצה חבל חי ללו דחלי יסיב לה כחו וזכותו ח"כ לח שייך בע"כ כיון דהיח ללו בת קידושין כלל ותכחי ל"ע. ובטח הרחב"ד והרחב"ן דכיון דחומר לה קבלי קידושיך ס"ל כחומר חי ניתן לך חטלה חני עליו כחלו נתן לי וחדין ערב וכן הוח בטח הריטב"ח בפ"ק דקידושין דף ט' ע"ב. ולפ"ז חינו חלח בקדושי כסף דבזה שייך דין ערב חבל בקדושי בטר לח חסני חומר חדם לבתו כו'. חיינו בר"ן בפ"ק דקדושין בשח דחחר רבח חחר רב נחמן כחבו על שנייר כו' בחך חקודשת לי בחך חחורשת לי בין ע"י חבי בין ע"י עלמה חקודשת והוח שלח בגרה. ושם שביח דברי הרחב"ן בשח דט"י עלמה ושמעת שם חדבריו דקחי נחי על קידושי בטר. וקשה לי כיון דשטת רחב"ן שם חדין ערב ח"כ לינ חיך חסני חומר חדם לבתו כו' חינו דשטת בקדושי בטר. חחנס בשטת חוס' רי"ד חבואר לחפי' בגט כל שהיח חלוש לבעלה ניתן על חקום פ' הוי כחלו הגיע לידה ע"ם פ"ק דף ח' ז"ל וגרשה לי דה"ה לגבי גט חס יש' בעלה נותן לה גיטה וחחרה לו שים לוחו על גבי שלש לו ע"ג קרקע ואחגרש חגורשת היא וכחלו בא לידה דחי ולא דחי לטלי גיטך חטל גבי קרקע דהחם חין שם נחיית בעל דשלח חדעתא החשה ונתנו ע"ג קרקע חבל היכי דאחרה לו חגשו ע"ג קרקע כחלו נתן בידה דחי וכן כשאחרה חגשו לפ' ואחגרש בו חעפ"י שאין לוחו פ' שם חגורשת ולא חטעם שליח קבלה דשה לא שמע שליח חפי' חלא כיון שנחיית הבעל לפ' הוא בעיני החשה וברוחה כחלו נתן בידה דחי חבל שליח קבלה חינה יודעת היא כשהבעל נותנו לו גם היא לא אחרה לבעלה שיתן לפ' חלא יה שליחה הוי בידה ואם"ה בעיני שחינהו שליח פה חל פה כו', כלל חומר חיזה יקרא שליח לקבלה כבלא אחרה לבעל חגשו לפ' חלא חינהו שליח לקבלה חיד בעלה השוח ודאי בעיני שחינהו שליח פש"פ ולא ט"י שליח חבל כשהומת היא לבעל חגשו לפ' ואחקדש לך כאלו נתן בידה דחי ואעפ"י שלא חנחה לוחו פ' שליח לקבלה הוי חקודשת וכן לגבי גט עכ"ל. ולפ"ז ס"ס בקידושי בטר היכי דאב חלו חלוי לחקדש שיתן בטר לבתו דה"ל כאלו נותנו לאב ואכתי ל"ע. ובשטת חוס' רי"ד קשיא לי דל"ב הא לאחרינן בקידושין דף ס' חן חנה לפ' חקודשת חדין ערב ע"ם ואיתיפוק לי' דהוי כאלו נתן בידה כיון דאומרת חן לפ' ולא גרע חתן ע"ג שלש. וגרשה דגבי כסף שאני דבעיני שלאת חקבל לאפי' בחומר שילך חנה ע"א שחזרה לי בשאה חינה חקודם, ודעת הרחב"ם פ"ב חלישות דאינה חקודשת חלאוריי"חא ומשום דאינה נסיית ע"ם ושובא בסי' כ"ט ס"ק ד' ושם"ה בקדושי כסף בעיני דאטו ליד' ממש לו ליד שלוחה אבל בשומרת תן ע"ג שלש שאינה שלה דלא אתי ליד שלוחה הגיה חדין ערב חי ללו בשומרת תן ע"ג שלש שאינה שלה דלא אתי ליד שלוחה חבל

ומדרבה ערב דמסתעד ודאי מסתע מפי' אין חומו פ' מוטל עליו. ואם חסם הרמ"א כאן בקידושין לפי דמדכי ס"ב סיב לו להזכיר סך דיעה בח"מ סי' קל"ב בדין ערב דסיימו דוקא שחותו פ' מוטל עליו ואם אתם בדין ערב אין חילוק ס"ב קידושין דגלמד מדין ערב למה בעינן דוקא שחותו פ' יהא מוטל עליו. לכן נראה דהרמ"א שכתב סי"א לאו מטעמא דמדכי אלא מפני דין ערב ליתי אלא כדאיבר עם המקדש וכמ"ש הרמ"א ולפי"ז אם אומר אתם למקדם תן לבתי ודאי מסתי מדין ערב ואפילו לדעת הפוסקים דזרוק מנה ליש לא מסתי אלא דוקא כשאומר ליתן לבן דעת ודאי קטנה לא גרע זה ס"ל מטה אלא לבן דעת כיון דמסתי קטנה. אומם מ"ש המרדכי דאף דאמר ר' נחמן אומר אדם לבתו כו' סיימו לר"י בר"י מחילה נשמ' לרבנן כיון דלא פליגי זה אלא בדין מטו' הראשוני לקידושין ניתנו. מיהו בחידושי ריטב"א כתב בשם החכם ר' יצחק הלוי דאיכא למידחי כדרב נחמן בר' יצחק דס"ל דגם לר"י בר"י מטעת הראשוני לקידושין נתנו ואף דבעי שיור ס"פ סיימו אטו' דכתיב ויעדה ופפדה שיפי בכדי שיעו' פדיה ט"כ ט"ס. ומ"כ אפי' אדר"י בר"י לא נשמע ומ"ס ליתי לפך דרב נחמן דאמר אומר אדם לבתו כו'. ויתיישב זה קושית הב"ש שהקשה לרא"ש דס"ל דאין אקטנה יכולה לקבל קידושין מדעת אלא מדאמר רבא אמר רב נחמן בתך מקודשת לי כו' בין ט"י עצמה בין ט"י אביה ואוה אלא בגרה ומ"ג דאם אמר רבא אמר רב נחמן אף י"ט אדר"י בר"י נגלמד ס"ל דסיימו דוקא לר"י בר"י אאמר ולא לרבנן מכל מקום אאיך דוקא מיאנה דרבא אמר ר' נחמן שאמר בדף ט' וע"ש. ולפמ"ש ניחא דודאי אם נשמע אדר"י בר"י מחילה נשמע לרבנן כיון דלא פליגי זה וכמ"ש. אלא אכתי נאי לא נגלמד ולרב נחמן דס"ל דגלמד אדר"י בר"י ואפי' דס"ל אליבי' דר"י בר"י דאטעות הראשונים לאו לקידושין נתנו ס"כ ס"ל ודאי להלכה כן דאומר אדם לבתו דאחילה נשמע לרבנן ואם"ס אין רצי' אאך דאומר רבא אמר ר' נחמן אלא ברב נחמן בדף ט' ואפשי דאמן לא ס"ל כרבא אמר ר' נחמן אלא ברב יצחק ושניין ב"ם שכתב ז"ל ואפשר דס"ל דסוגי' לייבי בנערה ואף דאומר אם אוה אלא בגרה ולא אמר ואוה אלא היאך קטנה אפשר לייבי דסיפא נקט ודאוק עכ"ל. ואין זה קושי' דודאי אפי' לדע' הפוסקי' דאומר אדם לבתו קטנ' ס"ל נאי אינו אלא בקידושי כסף דוקא ולא בקידושי שטר וכמ"ש בסק"ג אליבי' דר"ן וריטב"א ס"כ אהא דף ט' דאייבי בקידושי שטר צריך לומר אה דקאמר בין ט"י עצמ' בין ט"י אבי' בנערה וכ"כ בריטב"א אם ז"ל אלא ודאי דאה לאחרינו ואוה אלא בגרה היינו לאיאמר' דאוי נער' ואת' לאשמעי' כר' יוחנן דאומר שאין נערה מתקדשת מעצמ' אלא אבי' ולא אי' אה בקטנ' אינ' אקבלי שטר קידושין כלל וכן עיק' עכ"ל. וכמ"ש הרמ"א ס"ב דאין אקטנה יכולה לקבל קידושין ואפשר לדעת הרמ"א ואמרדכי ואפשר דלא ס"ל כר"י בר"י אי אפשר לאפי' ר"י בר"י נאי ס"ל דאטעות הראשונים לקידושין ניתנו ס"כ אה דאומר רבא אמר רב נאמן אאדם שאין עלי' אפשר מקודשת אדר' יוסי בר' יודא כו' ואינ' גופא אפשר ואיין דלא ס"ל כרבא אמר רב נאמן בתאמר לבתו כו' ס"ל דיעה אאלום אים עלאה אפשר ואפי' ס"ל דיעה אאלום אים עלי' אפשר י"א אם כתב בם"ט אך דיעה אאלום אים עלי' אפשר חלק עליו הרמ"א ואפשר דכ"ע סברי אך דיעה ואאי איין דאפילו לא לאדנו אלא אדר"י בר"י וע"ש: (ו) **אלא** האב בעאנו לריך לקבל כאב אטור שיאמר לה נאי וקבלי קידושיך בין בכסף בין בשטר כאב אב"י ז"ל כלומר דבביאה לא סייך לאיימר נאי וקבלי קידושיך אלא אומר לה אתקדשי לפ' בביאה ואסרם לו שתחייב עמה עכ"ל. ונרא' דאפי' אינו אומר סאם נאי ואתקדשי עצמך בביאה לאי שתלה נאי ואפשר דאפי' אומר אדם לבתו קטנה אינו אלא כאומר אדם לחבירו הלויני מנה ואני אתן לך אחר שלשים יום דאין אדם מקנה אאדם עד שיקבל אאות מעות ואין לו אאות אלא אחר שלשים יום אבל אם אמר אדם לבתו קטנה אאות מעות ואני אאן לך אחר שלשים יום אפשר דאפי' אינו אומר אאות מעות ואני אאן לך אחר שלשים יום אלא אומר

עומד על גבם היינו נראה כשהחיל התנאי חלה כשהיו התחילו להתקדם. ועוד דמ"כ היינו חלה בקידושי כסף מבעל בקידושי שטר דלא שייך בי' דין ערב לא משני עומד על גבם. ומדברי רמ"ה שכתב משמע שעומד על גבם. לכן נראה דכיון דכתב בת"ה דהתנאי יעמיד מילתא ויחזיק בידם לקבל הקידושין וכשתופס בידם ס"ל כמאן דנקט לי' היינו בידי כדאמרינן בשבת ר"פ נוטל אדם את בנו. אמר רבא הוציא חיטוך מי וכיס תלוי בצווארו חייב משום כיס ע"כ. מ"כ ס"ל כיון דתופס את ידם ס"ל כמאן דנקט ליה התנאי ומשני לי' דין בקידושי כסף בין בקידושי שטר. אלא דהרמ"ה כתב לא שייך התנאי אלא ובדי שיהא לפניו שהת"ה דקדק בלשונו וכ' יחזיק בידם דוקא ול"ע מיהו לפמ"ש הרמ"ה שייך התנאי אלא נראה דבקידושי שטר ודאי לא משני עומד ואע"ג ודוקא בקידושי כסף היכא למימר דס"ל מדין ערב ואע"ג דבתן מנה לפלוני אם התחיל המקדש לא משני כמבואר בסי' כ"ט ע"ש. י"ל דבקידושי קטנה כשהתנאי עומד אלא וכבל יודעין שרוצה לקדש ונתן בכסף לבתו הקטנה ס"ל כהיינו התחיל התנאי. אבל בקידושי שטר עמידת התנאי היינו מעשה כלל ותופס ביד לפשר דמשני לפי' בשטר ומטעמא שכתבנו דס"ל כנקט לי' לעיל וכמו שאי שמדת וכמ"ש ל"ט: (ט) **אי** שוויי שליח להרויח כתב סב"ח דין זה שייך נמי בבעל ותפס דשויי שליח להרויח וכתב עוד דאם אל בתרת קדמו מ"ל גט אלא מבתרת ממ"נ אי אל בטלו לקמי' שרי קידושי קמא ואי לא קידושין ואי לא בטלו לקמא אלא לא סמיך דעתו קסבור דקמא לא מסכים אבל אי מסכים לא בטלי שרי כיון דאל בתרת קדמו קידושי קדושין ואל קמא לא היו קידושין דקמא לא מסכים יעו"ש. ובט"ז כתב ז"ל ולא נהירא לי דאי הגיד לו דבאותו יד דלא בטלו לקמא היו דעתי' דאי לא מסכים קמא דילמא נימא דדעתי' היו דשליח קמא ניחא לאסלא טפי דהוה ודאי יעשה השליחות יותר מן אשני אלא דאם לא יקבל הראשון היו קידושין כלל מזי טע"פ יקבל לו אשני ומצא אם יקבלו אשיכם ניחא לי' בהאי קמא ע"כ בכל גווני צריכה גט משיכם עכ"ל. גם בח"מ מפקפק על דברי הב"ח. ונראין דברי הב"ח דכיון דאליה בתרת ודאי היו אלומו וכוותו כ"ל כאלו היו אומו בעלמו קידם ותו לא מצי אליה קמא מקדם בתר מעשה הקידושין אל אלומו אחות כמותו. ומשום לומדנא ליכא בהאי מלתא כלל דימא דניחא לי' דאם יקדם הראשון היו אם יקבלו אשיכם אם אי אחרי, והי' אליה בתרת בטל אלא אליה קמא היו אלומו וכן אליה אני אלא מי אקדם ועשה אליהתו היו כמותו תו מין במעשה אני הן קמא הן בתרת כלום: (י) **או** נשאת כתב הב"ח ז"ל היינו קידושין ונשואין אי, הכל בלא דעת אחי, אם ס"ם פליגי זאב רב הונא ור' ירמי' ולרב הונא הולכת בתרומה ס"מ היו קידושי ודאי וכ"כ הריב"ם סי' קל"ג. ובאו"ת הראב"ה סי' אלף רי"ט כתב אם הראב"ן בקידם ונשאת לכ"ע נראה גט ומימון דאז לא אדם לרבי אבו שמואל ותימא על המאבר שפוסק בפשיט' דלא היו קידושין ע"כ. ונראה דהיכא אגמ', ובתאו' הראב"ה מיירי שהתנאי הראשון ושהמרינן דאשראה כיון דנעשה, לה מעשה יתומ', בחיי אב ושתק ס"מ דאשראה אבל כאן אם ס"ע מיירי שאקדשה ונשאת אלא לדעת אחרים ואין אחרים כאן. ועוד נראה דאף אם אחרים כאן לא היו קידושין היכא טעמא דרב הונא הוליל ונעשה לה מעשה יתומה בחיי אב כולי האי לא היו אחיק אבל בקידושין גרידא אחי אחי, כאן אחרי, אראת רחת ע"ש. ולפי' הר"ן והראב"ה אפילו אשראה אב אחי אחר ע"ש. אבל לדיקי הקי"ל אופיו אין קונה א"כ לא אדני נשאת דנהי דשאת אחיב כשהיק, וכשודאי, שאשראה קידושין אינו אוכה אם אשראה אחי אחר אלא אחי אחר אלא אחי אחר אלא

נתרצה האב כשמעט הוי קידושין למפרע ט"ם. וטעמא דלמפרע כאב הר"ן לפי שכל אדם רוצה להשיא את בתו ומיום דרמי עליה הוא וזכין לאדם שלא בפניו. וטעמא דנתרצה כשמעט הא לא נתרצה לא הוי קידושין לפי שאינו זכות גמור שהרי היא יוצאת מרשותו לכמה דברים אבל כל שנתרצה גלי דעתו דזכות הוא לו ומהני מעטא דאמוגה עכ"ל ורמוי לדקד' מל' הר"ן שכתב הא לא נתרצה כו' לפי שאינו זכות גמור כו' ותיפוק לי לפילו בזכו' כל שאינה כשמעט אין בזכי' כלום ולא מהני הזכי' שזכו לו שלא בפניו ואם זכו לאדם אחר שלא בפניו וכשמעט אחר הוא רוצה אין באחר זו כלום. כמבואר בכריתות וב"ב בפלוגתא דרשב"ג בשתק ולפסיק לוות ומשמע דאם לוות אחר אחלה ורמי אין מזכין לו בע"כ וכן בגר קטן דיכול למחות. וגרסה מסוס דאשמעת לן דאם ס"ם חייסין שאח נתרצה האב כשמעט ומשמע הא לא שמע אוזן האב מעולם לא הוי קידושין מה כאב הר"ן לפי שאינו זכות גמור דוהאי בזכות גמור כל שלא שמע כלל אחילה קם לי' בזכותו שזכו לו אבל בתו שילאה מרשותו לכמה דברים דלא זכות גמור הוא אלא כשנתרצה כשמעט אז הוא דאחריך מסתאא ניחא לי' בזכותו שזכו לו. אבל אם האב שמע ואיהא מעפ"י שנתרצה אח"כ תו לא מהני קידושין כן מבואר בר"ן: ומשמע דרשב"ג דנתרצה האב ה"ל קידושין ואפי' איהא האב כשמעט אם נתרצה אח"כ הוי קידושין ט"ם. ז"ל מסוס דכל אאן דאקטו את אקטו אלא לדע' אבי' יודע שאין קדושיו קידושין אא"כ נתרצ' האב בקידושיו ועל דעת כן שיתפיים האב הוא אקדם וה"ל כאקדם על מנת שירצה לאביך ובאחנה בפירוש כך אעפ"י שלוה ולבסוף נתרצה אקודאת אלא שירצה בקידושין ויתפיים לבסוף ויאחר אין קאחר ואעפ"י שאת האב אאריכין שאח נתרצה שעה אחת קודם אותו דאכי אי' בהוספתא באכילתי' פ"ג ט"ח שירצה פלוני אעפ"י שאמר אינו רוצה אקודאת שאח יתרצה לאחר שעה יתרצה. ואח דאמר רב לקאן בין היא בין אבי' יכולין לעכב לומר דלא הוי קידושי ודאי אבל קידושי ספק הוי כו' ודאאריכין בירושלמי נאקדאה שלא לדעת כו' ובא אביא ועקר הקידושין אאו מעולם דאאקדאה ומשאח שלא לדעת אביא ודאי איקפד קפיד ולא יתרצה לעולם סופיל ועשה מעשה יאומא באחי האב ע"ל הרשב"א. איכו לאטות הרשב"א לא אייתי הקידושין למפרע אלא לכשיתרצה האב הוא דאייתי הקידושין וכמ"ש הרשב"א ה"ל כאומר ע"מ שירצה אביך שאקודאת לכשיאמר לא ולא יאמה. ואעפ"י שלא אלו בשעת נתינה כי' ומכא אעפ"י שנאחלטו האטות קול' משאמע האב נמי אימסין לה ה"ל כאבי את אקודאת לי לאחר שלשים יום דאעפ"י שנאחלטו האטות אקודאת. וכן הוא אטות הרמ"ה סוב' בטור והוא דעת הי"א שלפיכך דכל שנתרצ' כשאמע הוי קידושין אחר הריעי ואף שנאחלטו האטות כאו באקדאת אחר שלשים. אבל למפרע לא קייאי ע"ם ועיין מוהרי"ק סורש ל"ב. ואיכא למידק דהא בפ' יש בכור דף מ"ט אישלגי רב ושמואל בפוסה חיך ל' ונאחלטו האטות רב סובר בעו פדוי מידי דהוי אקדושי אשה. ושמואל סובר האם בידו לקדשה עכשיו הכא אין בידו לפדותו חוך שלשים. ובא"ה סי' רס"ד פסק כשמואל וכן פסק הרמ"א ביו"ד סי' ס"ה וא"כ באומר את אקטו לכשיתרצה האב אין בידו לקדשה עכשיו וכשנאחלטו הוי לי' מלוה כאו בפוסה חוך שלשים כיון שאין בידו לפדותו עכשיו. ועוד דאפי' לדעת הפיסקי' שם כרב נאי חיקשי דשאומר הרי את אקודאת לכשיתרצה אביך ס"ל דשלש"ט ולא אשני אאי אידי ולבסוף אחר חייל ולבאר זאן חיילי כדאאריכין שם בפ' אעפ"י דף י"ט וא"כ אפילו אאטות קיימין איך חייל הקידושין כיון דשאח לא חייל. ושאומר לקטנה הרי את אקודאת לכשיגדל אביך ס"ל כאומר לאשה אחר שימות בעלך דהא ס"ל דשלש"ט ואיכא אקודאת אפי' אאטות קיימין. ואאח בפוסה חוך שלשים לא הוי דבר שלא בא לעולם כמ"ש בא"ל בפ"ד אאיסות דאאוסרין לה בעולם ואתקדש בתי לך כיון דנאן ע"פ אקודאת בשאי אעשה שעשה דברו דאוי פרוטה וה"ל כשנתרצה האב הרי הוא כאומר הניח אכסף שנאח לבתי סיבי' שלא ואל אטלוה אאוכ לאחר שאקדאה אאב דאי לא נאא אאקדאה שלא ידעת אאב ואעפ"י שנאחלטו האטות קול' שאאב האב נמי אימסין לה ה"ל כאבי את אקודאת לי לאחר שלשים יום דאעפ"י שנאחלטו האטות אקודאת. וכן הוא אטות הרמ"ה סוב' בטור והוא דעת הי"א שלפיכך דכל שנתרצ' כשאמע הוי קידושין אחר הריעי ואף שנאחלטו האטות כאו באקדאת אחר שלשים. אבל למפרע לא קייאי ע"ם ועיין מוהרי"ק סורש ל"ב. ואיכא למידק דהא בפ' יש בכור דף מ"ט אישלגי רב ושמואל בפוסה חיך ל' ונאחלטו האטות רב סובר בעו פדוי מידי דהוי אקדושי אשה. ושמואל סובר האם בידו לקדשה עכשיו הכא אין בידו לפדותו חוך שלשים. ובא"ה סי' רס"ד פסק כשמואל וכן פסק הרמ"א ביו"ד סי' ס"ה וא"כ באומר את אקודאת לכשיתרצה האב אין בידו לקדשה עכשיו וכשנאחלטו הוי לי' מלוה כאו בפוסה חוך שלשים כיון שאין בידו לפדותו עכשיו. ועוד דאפי' לדעת הפיסקי' שם כרב נאי חיקשי דשאומר הרי את אקודאת לכשיתרצה האב ס"ל דשלש"ט ולא אשני אאי אידי ולבסוף אחר חייל ולבאר זאן חיילי כדאאריכין שם בפ' אעפ"י דף י"ט וא"כ אפילו אאטות קיימין איך חייל הקידושין כיון דשאח לא חייל. ושאומר לקטנה הרי את אקודאת לכשיגדל אביך ס"ל כאומר לאשה אחר שימות בעלך דהא ס"ל דשלש"ט ואיכא אקודאת אפי' אאטות קיימין. ואאח בפוסה חוך שלשים לא הוי דבר שלא בא לעולם כמ"ש בא"ל בפ"ד אאיסות דאאוסרין לה בעולם ואתקדש בתי לך כיון דנאן ע"פ אקודאת בשאי אעשה שעשה דברו דאוי פרוטה וה"ל כשנתרצה האב הרי הוא כאומר הניח אכסף שנאח לבתי סיבי' שלא ואל אטלוה אאוכ לאחר שאקדאה אאב דאי לא נאא אאקדאה

נאכון לאך שהרי כל אדם רוצה שיגארו נשואין כדאיתא בפרק האדיר ט"ם. ויבואר לפניו וא"כ כיון דשאקד' נאן אדעת' דהכי את אכסף ליד אקטו' על דעת קידושין של האב וכשהב נתרצה ה"ל כאומר הנח לה אאטות ולא אטלוה ה"ל כד' שהבר עם האב האתחת נאחיוה אין היא יוצא לאב אאקטוה היא על מ' ערבות האב ואעפ"י שאחלת הנאחוה לא היא יוצא לאב דהכי אשכחן בה"ג בב"י ח"מ סי' קכ"ט בשם מזה שאעופה לאיבן שאכר לאחעון מלבוש על אנאי שיעמוד לו ערב ונאן לאחעון שלבישו ולאביאו ולאחר זאן העמיד לו ערב בשע' אאן לשע' הגיחול' סי' ע"פ ערבו' ה"ל כאלו לא ניגאר שדבר עם שע שעמיד לו ערב וע"ש וה"כ ה"ג כיון דאחלת נאחיוה סי' ע"ח סיאתרצה האב ה"ל דין ערב בעת שריעי דאחלת נאחיוה סי' לכך דאם לא יאתרצה אאזיר לו אכסף ואפי' נאאכלו שבית לה אוכאו באוקדם לאחר שלשים כיון דעיקר אקידושין אכף האב קאאי ולגבי האב לא הוי דבר שלא"ב דאם ביד האב לקדשה עכשיו וה"ל כאוקדם לאחר שלשים והו"ק סיעב. ובזה ניחא אם דקאי לן בשה אאוטיל ריעי אב אפי' נאאכלו אאטות הוי לה קידושין ואלו באוקדם את אקטו ונאלם ונת"ל לא הוי קידושין ואפי' אכסף בעין דלא ק"ל כאך ח"ד ביאאות פ' בית שאמי דגאלה קידושי' בשאם גאלה דקדושי קטנ' לאו כלום היא אפי' גאלה ונתרצית לא הוי קידושין אן שתורה כאאוכח בפ' יוצא דופן אף ח"ז ע"ם וח"ם ריעי דיאם אראי האב ועיין ווהשרי"ק סורש ל"ב שכאב ז"ל וח"ת לף כי גלאד ריעי דיאם לאחר גדלית אראי האב כאו שאחאו שאשכרים ע"ם הרי שעלה על דעת שאשכרים לשווית זאת"ז כא"ם ולפא"ם שאשדל אבואר דשראי דיאם לאחר גדלות ה"ל דשכשל"ע לאפי' באחוכח זאן דאחילה קאאי נאי ה"ל דשכשל"ע כא"ם סי' א"ג ס"ק ח' ע"ם וכיון דאקידושין בינו לבין קטנה ה"ל דשר שלש"ט ולא אבני לף אם הכא' בעין וכאו שלא אבני בלאחר שאחגיירי ואח' שאתגיירי אבל האב ריעי דאב כיון שאחלת אקידושין לא הי' בינו ובין אקטנה אלא בינו ובין האב ושניהם הי' ע"ת שיתרצה האב ובין האב הוא לקדם עכשיו לא הוי דבר שלא בא לעולם וזה כדוב ונכון. ואטות הריטב"א ג"כ דגארו אקידושין כשיתרצה אב ולא לאפרע ז"ל דגארו אקידושין אדין הן אנה לפלוני ושתקדש בתו לך דכיון שנתן על פיו אקודאת כו' דאקדאה בהאי נוהאה שעשה דברו דאוי פרוטה כו' ה"נ כשיתרצה האב קידושין הרי הוא כאומר הניח אכסף שנאחי לבתי סיבי' שלא ולא אטלוה ממנה ושתקדאה האב דאי לא בעין סיבי' אכסף בעין בשעה שנתרצה האב דאי לא בשה אקדאה שהרי לא נתן ולא הניח לה כלום על פיו ושה שנתן שאלה אאיליו נתן לה על דעת קידושין שלו אבל השאה כשעה בעין אינא נתינה על פיו שהרי אלו לא נתרצה האב בקידושין אדר היכו ושקיל כספי' אינה ועכשיו אניכן בשביל אבי' ואעפ"י שהין דעת אאקדם לכך בשאי האקדם לאחר שלשים אאטי לאב שם אניח אאטות לבתו גאר ושקנה לה ואפשר שהאקדם נתכוין לכך שהרי כל אדם רוצה שיגארו נשואין כדאי' בפ' האדיר ובשאח ונערה לא בעין סיבי' אכסף בעין בשעת ריעי דעערה ומי לית לה יד לקבל קידושי' אכל אקום שת זכי' היא וכי שאע האב ונתרצה זכתה לו אהי היא כזוכה בכסף לאחר' וכי שאע האב ונתרצה זכתה לו לאפרע דזכין לאדם שלא בפניו וכן בשאע לרשותן זכה בכסף לשאותך ותתקדשי לי בו ושאעה ונתרצית שהי היא אקודאת לאפרע אעשה שזכה לה עכ"ל. ובזאור שטה זו ה"ל נאי דקידושי בתו ה"ל זכות דאחיה וכא"ם הר"ן הובא לעיל אלא דבקטנה ס"ל להריטב"א דאע"ג דה"ל זכותא דאב לא אני אקטנה זכי לגדול ולא אאני בקטנה אלא אדין ערב ואם"ם היכ אקודאת אלא אכאן ולהבא לאחר הריעי דאב ובהגהה דאית לי' לאחיה שאיה הכסף על פיו אבל קידושי נערה דאאני בשאומר נאי וקבלי קידושיך לפילו בשטר ואאורת שלישות ואם"ם אאני נאי לאפרע ואאורת זכי' אלא דבשא נחלק הריטב"א אאטות הרא"ם דלהריטב"א היכ אקודאת אלא היכא דאאטות בעין אבל נאחלטו לא ולשטת הרא"ם אאני אפי' נאחלטו האטות ונרשה דטעמא דהריטב"א דאקדם לאחר שלשים כיון דיכיד לאשה אקודאת אוה אאקדם, אעפ"י שנאחלטו האטות וכא"ם הריטב"א בטעמא ר"פ שאומר ע"ם ז"ל אקודאת ואעפ"י שנאחלטו האטות פי' וכיון דשטה הלכיתאו ויכיד לה נפקיע לא נעשו אניכ ואחקדשת בשומה שנאה עכ"ל וע"ם וכבא אכסף שאקבל הוא האב

ומיימי סגי׳ם סמיך על פיו סכסף ביד סבח וכיון דכבר נתחללו ללו סגי׳ם סוא לגבי סאב דסא מסול מוכך לפלוני ומתקדם מני לך נמי לא מסני דמלוס לא מסני לפי׳ בסוסל לסאב גופא ומכ״ם סמוסל לסאר על פי׳ דלא מסני ועוד נרסה לומר דס״ל לריטב״א כדעת סר״ר יונס סובא ברס״ם פרק סני דיימי גזירות דקטן שלוס מין לריך לסלס לפי׳ סגדיל מס״כ ע״ם ומ״כ ללו מידי שביק לס כיון דכבר נתחללו וקטן פטור מלסלס סיכא דליתי׳ בעיני׳ וסרמ״ם סובר דקטן שלוס לריך לסלס וכדעת סרמ״ם שם וכן פסק בש״ע סחן מספט סי׳ ס״ו מ״כ לפי׳ נתחללו ס״ל סגלס בסוס דשביק לס סובא: והיכא דמקדשה בביא׳ סגס לדע׳ רש״י ותו׳ וסרמ״ם דכשגתרלס סאב מקודשת למפרע מ״כ קידושי ביאס נמי מכני כיון דלסרינן דמעיקרא ניסא לי׳ בכך ומקודשת בביאס מבל לפטת סרמ״ם וסרשב״א וסריטב״א דכשגתרלי׳ סיינו מקודשת מלא מאר ריעי וש״כ בכסף מי סכסף מסכי בעין לדעת סריטב״א ולדעת סרמ״ם לפי׳ נתחללו וכמ״ם בסאי סגלס דשביק לס סובא בביאס דמסוך דמעיקרא לא מני מקודשת אעכשיו נמי לינס מקודשת דמסוך פרס זו ולא תיקנס אלא לאסר שלשים לא קנס מיסו גרעס כיון דבגערש ס״ל לסריטב״א דאפי׳ נתחללו סחטות מקודשת לספרע ומסוס דס״ל זכותא דלסבים אלא דבקטנה דלא מני לספרע זכי בכסף קידושי לאבי׳ בסיות שיחות סוא דלא מסני לספרע וש״כ בקידושי ביאס נמי מקודשת בגערש כיון דבגערש קידושי לספרע ליכא וש״כ ס״ס בקטנה דבקידושי ביאס אין חילוק דכיון דאסריק ליכא לי׳ לאבוס בזבו׳ בסו ש״כ כל דיכא לי׳ לאבוס הרי מסקדש, בביא׳ דבקידושי ביא׳ אין לריך שלימות אלא כיון דיכא לי׳ לאבי׳ קונס לוסס מסקדש בביאס דבקידושי כסף סו שטר סוא דלריך שיבוא בכסף ובשטר ליד סאב אבל בביאס מעלמס מסקדשת כל דיכא לי׳ לאבוס וכן מסמע מסא דפריך שם בסוגיא לרב מסי לסמר אבי׳ ולא סיא מסא דסניא שם מלן יומן כו׳ וקס״ד שפיסה לסוס מיסוס ע״ם ומסמע דמקודשת למפרע בקידושי ביאס מיסו סתם בגערש מיירי ע״ם אלא דלעניין קידושי ביאס נראס דאין לאבוס בין קטנה לגערה וכמ״ם אאוס בש״ם סריטב״א דבגערש מקודשת למפרע ומסוס דזכות סוא לאב וכיון דלסס שלא בפניו ללו בש״ס בקטנה מס״ט מקודשת למפרע אם נתרלס בכסמע ומסוס דניס׳ לי׳ בזכות בתו וכמ״ם לעיל בשם סר״ן. וקשה לי מסא דאי׳ בגדיים דף ל״ו סתורס מסלו על שם מביאו לריך דעת בעלים אז לא מי אמרינן כיון דזכות סיא לו זכין לאדם שלא בפניו אז דלמא מצוס לאי׳ סיא ויסא לי׳ למעבדי׳ וכתב שם סרשב״א בסיוסי ז״ל סא דאיבעי׳ לן סתורס מסלו על שם מביאו מי אמרינן כיון דזכות סוא לו מין לריך דעת בעלים קשיא לי׳ סא שליחות לאו מדין דיכא לי׳ אלא לא יס׳ לי׳ אלא גזירת סכתוב סוא דאם אתס לדעתיכס אף שלוחכס לדעתיכס ואדע לך שהרי סאומר לחביאו לא ואתרוס לי והלך ואלא תרוס ל״ד אין חזקה שליח עוסה שליחתו אאמרינן אאר אתס גס אתס אם אתס לדעתיכס אף שלוחכס לדעתיכס ואע״ג דאתס ניסא לי׳ שתיקן כריו ו״ל דתורס מסלו על שם מביאו שאני דלא בעינן שלוחו לדעתו אלא בתורס מסל בעל שהרי על בעל שהרי מבל בתורס מסלו על שם מביאו כיון שאינו של בעל שהרי לא בעינן שליחותו מאם ואין שהבר אלו אלא אי זכות לו וזכין לאדם שלא בפניו אי ללו זכות דמוסי דנפסי עדיף עכ״ל ומ״כ לפ״ז שיקשי לדעת סרמ״ם דלאי וקבלי קדושיך סוי מטעם שליחות ומסוס דקטן נמי נעשה שליח לטובתו ולזכותו ומובא בש״ק ג׳ שכיון דבשליחות בעינן לדעתיכס מ״כ שיכא שהקדשה למפרע מסוס ניחות׳ דאב שם בשליחות בעינן דעת שלא ואע״ג דניחא לי׳ ושם דאמרינן בסוגי׳ ולמא מרצויי קמי׳ וכי׳ רש״י ורמ״ם שכיון דאארי שבן קמי׳ אבוס דניחא לי׳ בשבה זו נעשה שאב שלוחו מסוס זוכין לאדם שלא בפניו ע״ם שתם בתורת זכי׳ שאינו עלה דסו״ל כמו זוכה שפן לאבוס ויש״ם זוכה לי׳ אשה אבל גבי קטנה אין כאן דבר שזוכין לאב אלא דניחותא בלבד סוא דאי׳ ואשו׳ מיסי

Tom I.

סוא דרשית עלי׳ ומ״כ שכתי שיש אלא בתורת שליחות ושליחות בעינן לדעת שע״ג דאמרינן לי׳ וכמו שכוכיס ברשב״ם דאאוס דמוקין דשמע אאר ותרס דניחא לי׳ שתיקן כריו וכן בש״ם ברישב״א בגערה דאיילי קידושי לשפר׳ ואשוס דזכות סוא לו מי קשיא נמי דזס סוי זכות בשם שזוכיין שכסף קידושין לשבי׳ אבל בריעי דאב לקידושין ליכא זכי׳ ואין בו אלא אשוס שיאות׳ דאב ושליחות בעינן לדעת שבי׳ סיכא דניחא לי׳ וש״ע ועיין שתו׳ מדיוס שם שכתבו ג״כ כדברי ברשב״א שם ז״ל והא דאמרינן שם שאם לדעתיכס לפף שלוחכס לדעתיכס וי״ל דסייטו כשתורס אשל בעל שברי אבל בעל שברי ס״ל בשם ר״ן שכתב דאפי׳ בשליחות לא אין לריך דעת בתורס אשלו לו אין לריך דעת עכ״ל ומיימו כדברי ברשב״א דאשל בעל שברי ס״ל בשם ר״ן שכתב דאפי׳ בשליחות לא אין לריך דעת וזכי׳ וזכין לאדם שלא בפניו וש״ע ועיין שם שכתב׳ בספר קנות שושן סימן רמ״ג סק״ט: (יג) בפירוש אאר הקידושין וי״א שאם נתרצה האב כששמע הוו קידושין משעת שטיעה אפי׳ אם לא שידך ואפי׳ אם לא נתרצה אאר כששמע אלא שתק ולא מיחה ואח״כ נתרצה הוכיח סופו על תחילתו והוו קידושין משעת שטיעה אפי׳ נתאכלו המעות קודם שטיעה:

סגס וי״ל דשם נתאכלו המעות קודם לא סוי קידושין: (מרדכי פרק שלשה בתרא דשב״ם ורשב״ן) בד״א בשלא מיחתה היא או אביה קודם שנתרצה

בן שמת שליח שו' דלמ חנוכ וכן בסך דסעיף ל"ס סעי' ד' לא מיסיון שמת המקדש שליח שו' להם המחר דמין חנו מיסמין שמת שליח שו' חנוכ דוקא הסא לגבי בן דסמת' מפקח הוא בעסקי בנו אבל לא בחמר. ומ"ס כך דינא דסעי' ל"ס ללו דכל"ע היא חנוכ בסס ים מי שמוחר וכך דסעי' י"ב חליבי דכ"ע הוא ומסוס דגס סרי"ף מודה לכך דסעי' י"ב ומטעמא דמדר לקדסם בהסלי ובזה נתייבב מה דקסיא ליה לב"ם בס"ק כ"ז: (יד) אבל אם מיחתה היא אי חנוכ. אם בסוגיא אחר רב בין היא בין חנוכ יכולין לעבב ורב אסי אחר חנוכ ולא היא. והקשו תו' מה יועיל עיכובתה דידה אחר שנתרצה הסב כיון דיכול לקדסם בע"כ וי"ל דוק' בתחלת הקידושין אבל הכא דנתקדשה בלא לדעת חנוכ ואח"כ נתרצה הסב ועתה י"ל דמקודשת מטעם זכות היא לו אחרינן כיון דבתו מעכבת אחיב הוא ולא הי' מתרצה אם הי' יודע דמעכבת ולפי הקושט' לא קשיא מידי דפי' הוחיל ובשעת הקידושין לא נתרצה הסב אם בתה לחזור קודם שיתרצה הסב חוזרת ולא אסני תו ריעוי הסב עכ"ל. והא תכתי גריך טעמא גם לדעת רש"י דמפרש שחיזרת קודם שנתרצה הסב נמי תיקשי מאי אסני חזרתה ואחלתה כיון דסוף סוף הרי נתרצה. ונראה לפשוט הרמ"ה והריטב"א דלא הוי קידושין למפרע אלא מכאן ולפנא דהייט לאחר שנתרצה ולדידהו טעמא דמקודשת לאחר שנתרצה הסב הייט משום דין ערב ובפתי הגאה שמיט לה הכסף ט"י הסב והובא בס"ק י"ב ע"ס וא"כ תן אנא לפ' ואקדם אני לך היט אלא כשרוצה פ' לקבל האנה אבל אם היט רוצה לקבל לא שייך בי' דין ערב הכא עיקר דין ערב היט אלא כשבא הגאה לבן לעת של פיו וכאן שחיחת הקטן, והיט רוצה בכסף מ"כ מחילה ליכא דין ערב. אלא לפשוט רש"י דמקודשת למפרע כשנתרצה בסוף חיקשי כיון דנתרצה לבסוף ומקודשת למפר' מ"כ אחתי אסני עיכובא דידה ונראה לפשוט רש"י נמי דמקודשת למפרע כשנתרצה לבסוף היט אלא משום דאחרינן דכיון דנתרצה לבסוף אסתחת ניחא לי' בזכות בתו אבל כל זמן שלא נתרצה ולא שמע היט מוכח דניחא לי' בזכות בתו כיון דיוצאה היא לכאה דברים מרשותו וכמ"ש הר"ן סופא לעיל. וכיון דאיחתה שבת מ"כ מוכח דריעוי שנתרצה הסב אח"כ לאו משום דניחא לי' בזכות בתו כיון דאיבי גופה לא ניחא לה וא"כ כיון דלאו משום זכות בתו ואיחותא דידה הוא דנתרצה מ"כ היט מוכח שנתרצ' לעיכובא דידה ולרבוא ודו"ק: (טו) או אבי וכמ הרמב"ם הביא בהלכותיו כך דינא דבין היא בין אבי, יכולין לעכב. והקשו עליו כיון דלשטתו אפי' נתרצה בפירוש לא אסני מ"כ אחי ל"א בחחלתה ובכסף אסנה כתב רמ"א דאפי' כי ריעוי בשעת קידושין יכולה לעכב אח"כ וכמ"ש תו' דאלו ידע שתחתה בתו לא כי' אתרל' ט"ם. ואוסרי"ט בחידושיו הקשה עליה דא"כ לעולם אסי קידושין תלויין דשמא אחתה אח"כ וכוותא תו' היט אלא כשאיחתה קודם ריעוי דהב או אחר ריעוי דהב והיא לא שמעה ריעוי דהב ואחרינן להדעתא דסכי לא נתרצה אבל אם נתרצית הבת בתר דשמעה ריעוי דהבום ודאי תו לא אסני אחתה, וא"כ זה שנתרצה בשעת קידושין ושייסה בבת אחת נתרצו הסב והבת ודאי תו לא אסני אחתה הבת ועיין שם. ובני הב"ח כתב זהב ווהלף ש"ן אחר דלפי שטת הרמ"ם הא דאסני נמי וקבלי קדושיך דהוא בתורת שליחות ואע"ג דאין קטן נעשה שליח לטובתי ולזכותו נעשה שליח זה היא נמי שטת הרמב"ם וכמ"ם בס"ק ג' ט"ם. ואחרינן פ"ק דכתובות דף י"ג גר קטן מטבילין אותו ע"ד בית דין דזכין לאדם שלא בפניו כו' סגדילו יכולין לאחות. וכתב שם הר"ן מדאחרינן הגדילו יכולין לאחות אסמע דאחתה דקטנות לאו כלום הוא ואי אפשר לאחתם איד כשהגדיל אלא דאסי דאחתה דקטנות לאו אחתה היא לעניין שאם נתרצית אח"כ אין אחתה כלום אפ"ם אסני לה אחתה דקטנות לעניין עאדה אחתה דקטנות גם אחר שהגדיל וט"ם. וא"כ ה"נ כיון דאין שליחות לקטן אלא אסור זכי דקטן דאסני לי' אחתה ואע"ג דאחתה דקטנות לאו כלום הוא אסני לי' לעניין שאם נתרצית אח"כ אין אחתה דקטנות גם אחר שהגדיל וט"ם. וא"כ ה"נ כיון דאין שליחות לקטן אלא אסור זכי דקטן דאסני לי' אחתה ואע"ג דאחתה דקטנות לאו אחתה היא לעניין שאם נתרצית אח"כ אין אחתה כלום אפ"ם אסני לה אחתה דקטנות לעניין עאדה אחתה דקטנות גם אחר שהגדיל וט"ם. וא"כ ה"נ כיון דאין שליחות לקטן אלא אסור זכי דקטן דאסני לי' אחתה ואע"ג

שנתרצה (יד) אבל אם מיחתה היא (טו) או אביה קודם שנתרצה לא הוו קידושין אפי' נתרצה האב אחר כך:

סגה ו"ל דאם שמע אחב ושתק ולא מיחה אין הוי כאלו נתרלה (סם) ואם לא שמע אחב או שהלך למדינת הים (טז) ונתגדלה בבת ושתקה ולא מיחתה גדלי הקידושין עאה ולריכה גט (ריב"ם סי' תע"ט) ו"ל דבעינן שבעל אחר שנתגדלה (רשב"ם סימן אלף רי"ט) ויש להאחיר כשבעה הרחשונה:

קטנה

לייבב ז"ל ולי נראה דאחם מיירי שבעת היה לקיים הקידושין וכאן בשחיעו לאפשר לה לעבב עכ"ל. ושותא דאחרן לא ידענא דהא אחם לריכה גט ואילן וכיון דלריכה גט לקיים הקידושין וכיון דאיאנה בקידושין סיינו אאה דידה וקושיות מוסרס"ך קישות גדולה. ונראה בשעת חי' דהא דאחרינן בגמ' עלה דרב דאחר לריכה גט ולריכה גט אילן וזה שבידכו דאשמע הא לא בידכו לא אין בעשע אשוס ספיקא שמע נתרלה הסב היינו אלא בשידכו אלא דאשמע דשמע נתרלה היא אפי' בלא בידכו אלא הא דבעינן בידכו הוא אאחת קושיא זו כיון דלריכה אילן ס"ב סיינו אאה דידה ורב דס"ל בין היא כי' יכולין לעבב ס"ב גט לאה ולזה קאאני והוא שבידכו ואשוס דע"ב לא אארינן דשמע יכולה לעבב אלא היא דלא כי' שוס גילוי דעת אן הסב שרולה לקדם, אלא שהיא בעלמ' הלכה ואקדשה ובזה הוא דאארינן דאע"ג דנתרלה הסב כשאשע אינו ריעוי אלא לאעשה שבת ואנו ידע הסב שאחתה אח"כ אינו אסכים ג"ב כיון דאינו אלא כאסכים לאעשי אבל היכא דשיך ואבי עאנו גילה דעתו שאפן לקדשה לזה ס"ב בין היא בין אבי יכולן כשאשע אינו אשוס אעשה שבת אלא אסכים לכוונתו הראשונ' בשעה שבידך שאפן בזה וכש"ג תו אין שבת יכולה לעבב כשוס ו"ב מיירי דרב דאאר בין היא בין אבי אינו אלא בדלא שיך. ובזה ניאח דברי תו' שם ד"ה בין היא בין אבי יכולן לעבב ז"ל ואע"ג דאאר רב לעיל חייסינן שאע נתרלה הסב היינו בשאשע שאשע ושתק אבל היכא דאיאי, גיל' בדעתו שב"ל ואאי קושיא תיפוק לי' דאחם אינו אלא בשבידכו וסך מיירי דבין היא כו' אשאע גדלה שיך דאיתי עלה בגמ' הא דאאינן אם אאן יאאן ס"ב בפיאוי לשוס איאות וזה אשמע בלא שיך ואע"ג דאשמע אדבריאם דגבי שיך לריכה גט ואילן ובדלא שיך לריכה אילן ואינה לריכה גט ע"ב ובאילוי אסרס"ת. ולפי' א"ב הגם בדלא שיך חייסינן שאע נתרלה הסב ואפ"ה לריכה אילן דאאני לי' בשקום אאחת הבת כיון דבלא שיך אינו אלא כאו נתרלה לאעשי ואארינן אלו ידע שתחזור בה לא כי' אתרלה הסב אבל בשיך לריכה גט ואילן ואשוס דלא אסני זה אאחת דבשידכו אארינן דריעוי דאביא אינו אלא כאסכים לדעאן הראשונה דהכא לקדשה לפ' אבל לא לאעשי, הבת דו"ק: (טז) ונתגדלה הבת ושתקה. באוסרי"ק סי' ל"ג שם אאריך זה בשתקדשה בלא לדעת אבי וגדלה אם גדלה קידושי בשדה. ולא להביא ראי' אהא דאארינן בקטנה יתואה דקדשה ופשה ט"י אבי' ואאה דאארינן כי גדלה גדלי קידושין בשדה והוי קידושי תורה אפי' בלא בעל וס"ם בקטנה שנתקדשה בלא לדעת אבי וגדלה דגדלי קידושי בשדה ואפי' לא בעל ואח"כ כתב עלה ה"ל ואם כי נאלך רבינו יאחק על דברי ה"ג ואאי דלא אקשו לה רבנן קידושין לעניין אלות הקידושין בגדלות לא נאלקו עליאם כאו שאארו האבירי, האקבילי, לדבר אאת כדבת, אר ואדע דכן הוא דהא אדאוריייתא קאאר דגדלי קידושי בשדה ולעניין אלוק אאורייתא אין לאלק בין אם אקשו לה רבנן אאושין וקידושין ובין לא אקשו כדכאבתי לעיל עכ"ל. אאנם לפי עכ"ד דיש לאלק גם בדאורייתא בין אקשו לה רבנן ניאושין או לא והוא דהא לאארינן ביבאות דף ק"ט אם דגדלי קידושי בשדה כאן

טלפ הרמב"ם ז"ל וטעמ' דמלתא מסוס סגסגר עלי' סעבוד סדיר סגתן לה בקידושי' ומעפ"י סקטנה היתה בחותה סעה ומיהו משתעבד' דבר תורה מכי יתן לים לל רעסו פרט לקטן חפ"ס כיון דתיקינו לה רבנן ניסומין סרי הוא משתעבדת בכסף קידושי' ולפיכך כשגדלה גדלי קידושי' בהדה דבר תורה ומוה סקידשה בכסף כהתם ומעפ"י סלא בעל עכ"ל. ומ"כ לפי"ז לדעת רבינו ימחק סגחלק על הב"ג וס"ל דלא תקינו רבנן ניסומין בקטנה סים לה אב ליסה משתעבדת בכסף קידושי' כיון דליסה משתעבדת לא תקינו לה רבנן ניסומין. ומהי סיסה דהכסף בעין יהן לחלק בכך אבל כשנתאכלו מיסי' ים לה לחלק לדעת רבי' יחק לא גדלה קידושין בהדה ומסתמא אחר סגדילה בין כך ובין כך ליתי' לכסף בעין. וגם בניסוקי יוסף כתב כדברי הרמב"ם ט"ס פ' ב"ס עלפ הגדלה קידושי בהדה ז"ל ותלמודא מפרש לה בתרי גווני לו לומר קידושים תלויין עד שתסת גדולה ולו גמרי הקידושין דה"ל בשעה שנתן לה בכסף קידושין כאלו נתנה עתה סרי לת מקודשת לי לאחר שתגדיל וכאותה שעשיו סרי לת מקודשת לאחר שלשי' שאם לא חזרה בה תוך שלשי' הוי מקודשת מדאוריתא לאחר שלשים לענפ"י שנתאכלו התנות מסוס שגשאר עליה שעבוד סדינר וה"ל כיון דתקינו רבנן ניסומין סרי היא משתעבדת בכסף קידושי' ולפיכך כשגדלה גדלי קידושי' בהדה דבר תור' והוא נמי ט"ד הרמב"ם המכר. ויסו נדלה דהרמב"ם וסג"י דלתו עלה מכח ניסומין דרבנן סייגו מסוס דס"ל דקטן ליגו משתעבד ומסוס דכתיב כי יתן איש בל רעסו וה כדעת הר"ר יונה סובא ברמ"ם פ' שני דייני גזירות דקטן שלוס פטור מלשלם ע"ם אבל לפי דעת הרמ"ם שם דקטן שלוס חייב לשלם והוקא קטן שהזיק פטור מלשלם וכן פסק בעור וס"ע ח"מ סי' י"ו דקטן שלוס חייב לשלם כיון שים לו שלוה וע"ש ומ"כ אפי' לא תקינו רבנן ניסומין נמי משתעבדת בכסף קידושי' ואפי' נתאכלו ושפיר קאמר מוסרי"ק דאין לחלק ודו"ק. (יז) למי שגילה שאב בשו"ת עמ"ס בזה ב"ם ומ"ש לייסב בס"ק י"ג ובנמ' בשא דאחר מקדשה בפתך לברי אפי' לא"ד חייסין שאת נתרצה שאב נעשה שליח לאפרע ולא"ט: (יח) ואמר בתך שתס מקידשת לי בעור כת' בשם שבאלתות לאוגן סי' לו ד' בעות ונתן לו שטעון קידושין שתס על אחת מבעותיו ולא פי' נמי ויעל כו' נאתן לומר לו נתכוונתי ועל קבלתי קידושין ואם איו יודע בשבא כוון לריכין גע עכ"ל ושקשה סב"י אמאי יסי' נאתן לומר לוא נתכוונתי ע"ם ובע"ז בתב ז"ל ולעל"ד נראה שבלבה בדורה סיא דשה יש לדקדק בא"ם ולא פי' אחי סי' ויעל ולמה לא אמר אחי סי' ונתן כו' אלא דמיירי כאן שהקדש ונתן שבתירה אלא שהיו בשבתו קידושין ולא נתנה לה עד אחר שבת ולא נתכוון עליהם אותו פעם אלא בכלל כלל בזה דשבתירה שנתן לו סייני בשעת קידושין לא אח"כ הוא רשאי עד שיאמר לה אח"כ הוא רשאי עד"ת שבתב ג"כ דכאן מיירי שתלה בדעת שהא זכר שם דשייני מה שבדעתו דוקא בשעת קידושין דאז היו דוקא נתסר לביאה וכ"ש עיקר עכ"ל ונראה לייסב דברי ד"ת יהוא דס"ל שבאלתות בדאוריתא אחי אחיין בדבר ימלך סוגא בר"ן ר"פ שבותפין ע"ש ומ"כ כיון שתלה בדעת שהא לפי' אחר שקידושין סיבור שדבר שבא לשתירי ובתו' רי"ד בסוגיית דקידושין שאין מסוירין לביאה ז"ל שכל מודים שיש לחוש לאחר שיקדם מרבעים אחרים בהתם נשים אין לסחוך על שבתירה ולומר זו אחי רוצה וסיבור שבר שזו קידם כיון שבשעת שקידושין סי' שפק אם בריר' יש לומר שלא ידע אחי שיש קידם בודאי אם סי' לומר לוסי שאחר שבתירה ליוס לו אחר בזה סי' יכול לסחוך על שבתירה כיון שתלה ברצונו אבל זה שקידם תחלה בספק שלא בירר אחי קידם אין לומר שם בתירה עכ"ל ומ"ש ס"ס תולה ברצון שהא אפי' ליום לו לאחר ואי אחי אחי שום בתירה ועת"ש בסי' מ"א ס"ק ג'. ואיכו לדיון דקי"ל בדאוריתא אין בתירה לא אמני אם שתולה ברצון שהא ואפי' דע"א סילה אבא דאחי כבר כתבי ברשוני' לחלק בזה ואוה דאי דתניא לית בי' אשום בריר' והבריס עתיקין ועת"ש בקלא"ה סי' ס"ח ס"ק ב' ולדיון לא אחי אם שתולה ברצון שהא בשעת קידושין וכת"ש בע"ז ואפ דנאתן שהא יותר אן שאקדם ונראה דגבי אקדם נאי נאתן לומר לו נתכוונתי אלא כיון דדבריס שבלב אינו דבריס ואוה קידם בשאינ ולכן כולן בכלל אבל זה שאומר בפירוש לו שתרצי בשעת קידושין ולא היו דברי שבלב כיון

יב קטנה שקידשה עצמה (יז) למי שגילה האב דעתו שהיה חפץ לקדשה חיישינן שמא נתרצה:

יג נתקדשה לדעת אביה ונשאת שלא לדעתו בין שאביה כאן בין שהלך למדינת הים אינם נשואים ואם מתה אינה יורשה ואינו מטמא לה: (ו"ל דס"ס אם מת שהא קודם שנשאת וצשאת. כן משמע במרדכי פרק שני דקידושין בשם מקנת רבותינו):

יד קטנה שהלך אביה למדינת הים והשיאוה אחיה ואמה הוי קידושין וצריכה מיאון וכי אתי אביה לא בעיא קידושין אחרים ו"א שאינם קידושין ואפילו מיאון אינה צריכה ומ"מ אין לאוסרה עליו משום דתחשב כפנויה ועומדת אצלו בונות כיון שדרך קידושין ונשואין היא אצלו:

סגס ואפילו בא שהא ומיהא אין לאוסרה עליו ואין ביאתו ביאת זנות ויכול לעבבה אלא עד שתגדיל ויגמרו קידושים אלא שאם קדשה אב לאחר קודם שתגדיל לריכה גט מתרוייהו (ריב"ם סימן קנ"ג ושם כתוב דלריכה גט משני וכרב פסק מתרוייהו) ויש להסתיר כשברת הרלשונה ויש מהמירים עוד לומר דכל שלבים במדינת הים לפילו קדשה קטנה עלמה מיהיו אחת אם שמע שהא הוי מתרנה סויא ספק מקודש: (מרדכי פרק שהים מקדש) מעשה בא' שגירש לשתו ופסק עמה שסיא תטפל בבניהן לזון ולשגדילן ולשהיין וכן עשתה ובא שהא ומיהא בנשואה, בותו שקטנות ופסקו דאם לוא להשיאן ולהגדילן מה שעשתה עשוי ואין יכול למחות ובלבד שיוא כן לפני עדים כי אלת קבלה לריך עדים כמו שנתבאר בעיל סי' ל"ם סעני' ג' אבל אחר שיסא בא בידה להשיאן בשיגדלו ושוא השיאן בקטנותן אין במעשיה כלום ויוכל למחות דסרי בידה מחה שלוח לה (ריב"ם סי' תל"ג):

טו המקדש בתו או שאמר לו אחת מבנותיך מקודשת לי אין הבוגרת בכלל אפילו נתנה לו רשות לקבל קידושיה ושיהיה הכסף שלו ודוקא דשויתיה שליח לקבל קידושין סתם ולא אמרה מפ' אבל אמרה מפלוני גם היא בפק מקודשת ושאר הבוגרת אינם בכלל:

טז מי שיש לו שתי בנות אפילו שתיהם קטנות ושידך אחת מהן לא' ואחר זמן קבל ממנו קידושין (יח) ואמר בתך סתם מקודשת לי אפילו היו עסוקים בה שתיהן אסורות לו וצריכות גט ממנו:

סגס ואפילו מזך תוך כדי דיבור ופירש בתך פלונית מיו מועיל וכל כה"ג דסוי קידושין בלא נמסרו לביאה (מרדכי רים קידושין בשם רלבצי"ה) כופין אותו לגרשה: (רשב"א מלף רל"ו):

יז מי שיש לו ב' ביתי בנות טב' נשים (יט) וכלן ברשות שלו לקדשן ואמר למקדש בשעת הקידושין קדשתי לך את בתי הגדולה ואיני יודע אם גדולה גדול' שבגדולות או גדולה שבקטנות אם קטנה שבגדולות שהיא גדולה מן גדולה שבקטנו' כלן מותרו' חוץ מן גדולה שבגדולו':

יח וכן אם אמר לו קדשתי את בתי הקטנה ואיני יודע אם קטנה שבקטנות או קטנה שבגדולו' אם קטנה שבקטנות שהיא קטנה מן הקטנה שבגדולות כולן מותרות חוץ מן הקטנה שבקטנות:

סתלה הדבר בפירום ברטן סתב: (יט) וכולן ברשות שלו לקידושין ולתפוקי בוגרת דאיכא בכלל הספק ותפי' טוימ' שליח ועיין בח"מ שכתב ומיסו אם עשתה שליח לקבל קידושין מפ' נתבאר לעיל דגט היא בכלל וא"כ אם היא הגדולה שבגדולות מקודם, כמו אם היו כולם בוגרת ונתנו לו רשות עכ"ל ולעני"ד נראה דמידי ספיקא לא נפקא דע"כ לא מהרינן בכולם בוגרת ונתנו לו רשות דהגדולה שבגדולות, קאמר מבום דלא מעייל איכם לספיקא ומהרינן מסתמא ליבנא דגדולה קא מכוין על גדולה שבגדולות לבל טויתי' שליח לקבל קידושין מפ' הוא ספיקא מהרינן מי מהרינן כיון דטויתי' שליח לקבל קידושין מפ' מסתמא שליח עושה שליחתו דכה"ג גבי מקח ומכר היכא דטויא שליח לקנות קרקע פ' מהרינן דודאי לשליחות קא מכוין ולא מבוימן לומר לדידי קניתי אלו דלמא כיון דלא שביק ליכם מצוה דרמיא עליו מסתמא מלותי קא עביד וכיון דזה ספק ליכו מחמת לשון לומר בזה לא מעייל ליכם לספיק, דאם כוונתו לשון דרמיא עלי, ודאי אין שבורת בבלל וא"כ מידי ספיקא לא נפקא וה"ל ספק קידושין לפי' היא גדולה שבגדולות ודו"ק: (כ) באו בניס וכל אחד אומר אני קדשתי בפרק שאומר דף ס"ה בניס שבאו ממ"כ ואשה עמה, והבי' עומשה זה אומר זו אשתי וזה עבדי וזה אשתי זה אומר זו אשתי וזה עבדי וזה אשתי ואשה אומרת אלו שני עבדי ואשתי שלי לריכ' שני גיטין וגופה כתובה אין בה אחבילה כו' והכא אכי קאמר לריכה שני גיטין כדי לגבו' כתובתה אין אחבילה ור' אחיר היא דאמר מטלטלי אשתעבדי לכתובה ע"ש. בפ' קבח"ח שי' כ"ח ס"ק ו' שם אקשיתי לפי מ"ש אר"ן דאשה חוב' דוקא וזה מודה שום לא שיו אחין אטעטה ופטור גם אין אשה אחר שוגיא דאשה היא טוענת דוקא גיף אחבילה שלי וזה מודה שום דאשה אכתובה ליכו אלא שום וא"כ למה גובית אכתובה אין אחבילה בתורת אמ"כ ושם אבאתי דברי אריטב"א שכתב דידהו כל היכא דאתיא לחיגבי בתורת כתובה ליית לה כלל אכל אכ"ג בתר הודאה דידה אזלינן כו' ולא עוד אלא כיון דאודית שבאת אחד אחן בעלה דקא תבעה כתובה אבי היא כאלו אודית אחין לה בחבילה זכות אחר אלא אדין בתובה ומגלת קרחת אכאן ואכאן אלא אבאמ"ע דקא אתי' עלייהו אמ"נ ע"ש ואכתי תיקשי אם אבני אמ"נ כיון דהוי טעון חיטין וסודה בשטורין דכבר נפטר אשטורין וגבי חטין ושטורין נמי אומר אמ"נ לדברי חטין ולדבריך תן לי חטין סיעור שטורין אלא דכבר נפטר אשטורין אטעם הודאה ואחילה וע"ש שבאתו בל"ע ובעת אלאתי בתומים סי' קל"ה שבקשה ג"כ קושית זו וע"ש מ"ש בזה אחנם בעת נראה ליבל לפי מ"ש בשעה אקובלת פ' שמיאל דף ל"ה ז"ל אבל הרשב"א בתב דשאלה וכיריות שרי בן כאלו ופקדון וכל שאבעו ת' אבן ואודה לו אאבידו פטור בטעמו חטין ואודה לו בשטורין וכ"ת היכא אחרינן גבי ז"א שאולה וז"א שכורה אשאבע לי מיבת דכדרכה אתה ואה לא אחייב בם כלל בטעמו חטין ואודה לו בשטורין תירץ הוא ז"ל דהכא בטעמו על פרה אסוימת עשקינן שאאשאיל לומר פרה זו שאתה שאולה היתה בידך ואתה חייב בשומרי, ואלא לומר לא כי אלא שאולה זו דבשב"ג כיון שבן טוענין על פרה זו אסוימת שרי אודה בחם שאבעו ובשב"ג ליכא אאן דפליג ואפי' בשאול ופקדון כגון שטענו אנס זו אליתיך ואלא לומר אין אנס אלך ולא אליית לי אלא פקדון הוא שאפקדת בידיך דבשב"ג ודאי אודאה גאורס היא עכ"ל וא"כ ס"ס הכא כיון דבדבר אסויס שבית אחבילה אלי הם לומרת אחבילה זו לומרת אחבילה בתורת אלוואה דהוי כמו אלוואה ופקדון אסויס דהוא שמי שום ודוקא אלא כיון דהוא על אנס אסויס ליית בי' אשום טענו אטון ואודה בשטורין וה"ק: (בא) אינו נאאן לאוסרה על בתך בח"מ אבל אם הבית אמי עדי שאוה קידשה ואעפ"י שבאת אכזבים את העדים אין נאאנו בל אד אוטיל נגד עדים ואשורה לבעל ולבועל כך כתב רי"ו ופשיט הוא עכ"ל. ולפי מ"ש הרמ"א ס"ס י"ז לאם הורו לה ב"ד בבושת ונשמת על פיהם הוי כאוסרה ע"ם והוא אחבואת הרשב"א ה"ק ס"ל הרי האירוס ב"ד ואאוסרה היא ואפילו לפי מ"ש בסי' ל"ח ס"ק י"ב בשם אוסרי"ק שורש פ"ד דאפי' נשאת ע"פ הוראת בית דין אסרה אוא"ם הכא דאפילו אז אין אדם יכול לומר אני קדשתי אלא בעדים כשרים ואפי' אשה אומרת כן אינה נאאנת אלא בעדים כשרים ואפילו הכי אסרו אבל אם נשאת ע"פ הוראת בית דין אפילו אחר שנים רבות אפילו אחר שלשים שנה אין אדם יכול לומר אני קדשתי

לי דלפילו מזר תכ"ד ופירש בתך פלוגית לימו מועיל וע"ש מה שכתב בזה. ולפי רוחה קושיה בזה לכבר כתב סריב"ם בסימן רס"ו דהא דלמרינן גבי קידושין תכ"ד ללאו כדיבור הייגו דוקא כשמקדם ועבד מעשה לבל העדים שהעידו פלוני קידש יכולין לחזור תכ"ד ט"ש ומ"כ אחס בסעי' ט"ז שמקדם בתך סחס לכולן בכלל וכבר נתקדשה לחת מחס תו לא מלי מזר בתך פ' כיון דמעשה קידושיו כולן בכלל לבל סכח דליכא מעשה קידושין אלא שלומר שהב או שחעשה ולא עדיף מעדים שלחרו דיכולין לחזור תכ"ד ומ"כ הוי מגו שפיר וזה פשוט וברור: (בג) **ואמר** קידושי דלחסון הי' בפסולי עדות ומשמע דבזה אפי' לחר כדי דיבור יכול לומר כן והא דבעיין גבי גרשתי' דוקא תכ"ד כתב בט"ז להלק משום דכל שלומר קידושי דלחסון הי' בטעות ס"ל לחתלחה לדבריו ויכול לחזור ע"י לחתלחה לבל בגרשתי' דלייו לחתלחה לסודחת הקידושין משו"ה בעיין דוקא תכ"ד ודבריו נכונים ועמ"ש בקונטרס שב שמטחתא:

כו אם אחר שבגרה אמר קדשתיה וגרשתיה כשהייתה קטנת אינו נאמן:

כז אב שאמר שקידש בתו ואח"כ קדשה לאחר (בג) ואמר קידושי ראשון היו בפסולי עדות דאורייתא אינם כלום נאמן: (ול"נ דווקא תוך כדי דיבור ולחמן וכמו שנתבאר בסמוך סעיף כ"ו.

לח המקדש בתנאי וכל דיני תנאי ובו ל"ח סעיפים:

א (א) המקדש על תנאי אם נתקיים התנאי מקודשת ואם לאו אינה מקודשת בין שיהיה התנאי מן האיש בין שיהיה מן האשה: כל

(א) **המקדש** על תנאי כתב ב"ש ז"ל כתב הר"ן פ' המוחר חס לא נתקיים התנאי מחמת מוחם הקידושין בטילין דקידושין חס מרלון שיחס ומי שחתנה טובחי לייו מרומה חא"כ נתקיים התנאי ומה שיכפת לי' בחוחם כו' וכר"ן ס"פ כל הגט והמגיד פ"ט מה"ג כתבו בשם הטיטור חס לא נתקיים התנאי בקידושין מחמת חוחם הוי ספק קידושין עכ"ל. חוחם ורחה לעי"ד דהך דבעל הטיטור לייו דלא נתקיים התנאי מחמת החוחם וכיון דהחסה היא שהתנה לטובתה ולא נתרלית בקידושין אלא על תנאי כך וכך שיתקיים התנאי מ"מ חה לה בחוחם שלא זה לחוחם רחמנא פטרי, חתרין חבל חוחם רחמנא חייבי, לא חתרין חבל דך דבעל הטיטור שהובא בר"ן שם פ' כל הגט כתב דרפ"ק דכתובות שהתנה בקידושין וחתר מרי זה קידושיך חס לא חבוא תוך שנים עשר חודש וכיוצא ולירעו לוחם שלא הי' יכול לבוא תוך י"ב חודש בגון שגדלו החים או שחלה דביטין כס"ג לין לוי, ביטין חשים לטובת ופרוטות ומספקא לי' לבעל הטיטור חס דוחי קידושין לביטין לעניין זה ע"ש בר"ן ס"פ כל הגט ובשה"מ פ"ט מביאושין ובחתי דרפ"ק דכתובות לא שייך לוחם רחמנא חייבי דהא חדרשב סתנאי נתקיים שלא בא תוך י"ב חודש הא שהי' בהכרח ובלוחם מחמת שחלה או שגדלו החים וכס"ג בקידושין נסתפק לי נימא דין לוחם בקידושין והך בר"ן פרק החומר הוא להיפך דהייגו שלא נתקיים התנאי מחמת לוחם ובזה הוא דכתב בר"ן לוחם רחמנא חייבי, לא חתרין כיון שהיא לא נתרלית שלא בתנאי כך וכך וכ"כ בשט' מקובצ' רפ"ק דכתובות, אבל הרא"ש ז"ל ותלמידו דון קורקוס ז"ל כתבו דחט"ג דלגבי שאר דברים ביטין וקידושין שוין הן לגבי הא מלחא לייו שוין ובביטין שייכא הלי תקנתא אבל לא בקידושין דבקידושין כס"ג חן סדין היא מקודשת כגון שחתר לה הרי חת מקודשת לי חס לא בחתי מכאן ועד יום פ' דלית לן למיחש לאוחם דחלו חנים והלי לא היו קידושין כיון דחתרת ים לוחם שלא בלאו חייסינן להכי ומקדשה מדינא וכיון דחדינא מקודשת חו ליכא חשום לטובת ופרוטות דלא לטובת ליכא דהא מדינא חטעגה שלא כדין והלכך חס נחדרר שנחנם ליוס מקודשת דטובת ביטין לוחם ומשום פרוטות נמי ליכא דהא מדינא מקודשת היא ומסורה לבעלמא הלכך בקידושין לא משכחת לה הלי חששא ולו קחתר נמי חס בחתי חהא מקודשת ונלוחם ולא בא בזו דברי הכל לין לוחם ולפי בגיטין לכ"ע בין לקייס הגט בין לבטל הגט ולא"ג דבביטול הגט לא שייך טעמא דלטובת ופרוטות חפ"ה בהא דחתר חס בחתי ונלוחם ולא בא לדברי הכל לין לוחם שכיון שנחבטל חטע"י שנחבטל מחוך לוחם ליכא למיחש דחשבינן לי' כאלו לא נחבטל דמ"מ הרי לא נתקיים ורחי לדבר חילטלא דפ' מי שחחזו חטעה בזיבי בא' שחתן לי נחלטיתי ואחדה חילטלית ואחרי חכמים

דלייה נותנת דמי ואחלי תיפוק לי' דחנוסה היא ולמ"ד דטוענין טוענת לוחם בגיטין הוי לן למיחר סחס דסרי הוא כאלו נתקיים סחנאי עכ"ל. וע"ם שהאריך הרי בזיאור דהך דים לוחם בקידושין לו לין לוחם כאו בגיטין הייגו דוקא היכא שלימר חס לא בחתי דסרי נתקיים סחנאי חלא שסי' ע"י לוחם והכרח אבל הך דר"פ שהומר מדרבה לא נתקיים סחנאי אפי' לוחם ואע"ג דכ"ע לא ס"ל כן מוכח שם ועיין בשרב שהגיד פ"ט מגירושין ז"ל שהנה עלי שיבי, גט אם לא בא עד שלשים יום למיניה כו' בעיטור כתב לישבול קאי רים כלה ים לוי, בקידושין לו לא ולא לישבט עכ"ל. וגם בר"ן ס"פ כל הגט שם קאי להך דחס לא בחתי מיכן ועד שלושים כו' כתב בעל הטיטור לחישבל חס ים לוחם בקידושין לו לא ע"ש. ולא"כ כל זה מיירי שהחנאי נתקיים חלא בסי' ע"י לוחם אבל אם לא נתקיי' אפי' לוחם בזה ודאי לין לוחם וכל זה ברור. ושארכנו בזה יען רליתי שהב"ש עירבן לשהדי שך דר"ן ר"פ שלומר עם שך דר"פ כל הגט וכתבו בשיעי לכן וכאו שכתב שבילהנו ובזה לא שהרי דברי הר"ן לשהדי שך דר"פ כל הגט הוא שך דר"פ שלומר. ושנה רליתי בס' בית שליר דגם עירבן לשהדי ושוכרח אני להעתיקו ז"ל. לוחם בקידושין הוי ספק קידושין וספק ים לפרש בב' לופנים כי ים לומר דלא ס"ל כהר"ן פ' שלומר דהלכה כר' יוחנן חלא כיון שר' יוחנן עלמו פקיד לברתי' לחום לדר"ל ס"ל דהלכה כיותי' ומכופק להכי הלכה כחאן כו' ולא ס"ל פי' הר"ן דר"י לא חב כי חם לב"ד שלר יוחנן דבחומל פוסק כרים לקים דחדינה ים טענת לוחם ושספק שבטלין בטלין וסברה דלשים ושעגנה ושום פרוטת כו' ע"ש. ולפי שלא הי' לפני הגלון שהשבר ס' הטיטור נסתפק בפירושו. ז"ל הטיטור לות שין הסוע דלשר לה לי לא שפייסי אלא לשיעה עד חלחין יום ן ליהוי ניטה לזל פייסי, ולא ליפייסה שלשר רב יוסף לי יסיב לה חרי קבא דדיקרי ולא שפייסה שלשה קסבר רב יוסף שין לוחם בגיטין וכן הלכתא וטעמא בשתובות חשום טוענות ושטים פרוטות ולישבל קלי ליש גלותא ים לוחם בקידושין לו לא ולא ליפסטא וגרסינן בירושלמי סדר שמפין כך היא לגן פ' בר פלן שקדם לך כו' לירש לו לוחם ר' יוחנן לשר לוחם לוסטא כשלן דלא עביד רשב"ל לשר לוחם לוסטא כשלן דעביד לייבי דרשב"ל לין לך בעי למיכחב לי לחי יום פלן ולא היית בייסא לי לא יהוי לך עלי כלום ר' יוחנן כד דוך פקד לבתי הוי עבדין כרשב"ל שמת יעמוד ג"ד לשר ויסבור דכוותיה ושמנה בייו בלין לידי ממזרות עכ"ל. הרי שבואר דספיקא דקידושין לייו דלא שטים טוענות ופרוטות לס דין קידושין שוה לדין בירושין דהא לשר"כ הוא דשבית שחלוקת הר"י ור"ל ועוד דבהדיא כתב דהא דחם ר' יוחנן לייו דלא לוסטא ג"ד לשר וכמ"ש הר"ן. ושנה מ"ש בשטה שקובלת ורלי לדבר לילטלא דפ' מי שהחזו חטעה בזיבי בא' שחתן לי נחלטיתי ואחדה חילטלית ואחרי חכמים דלייה נותנת דמי ואחלי תיפוק לי' דחנוסה היא ולמ"ד דטוענין טוענת לוחם בגיטין הוי לן למיחר סחס דסרי הוא כאלו נתקיים סחנאי עכ"ל. וע"ם שהאריך הרי בזיאור דהך דים לוחם בקידושין לו לין לוחם כאו בגיטין הייגו דוקא היכא שלימר חס לא בחתי דסרי נתקיים סחנאי חלא שסי' ע"י לוחם והכרח אבל הך דר"פ שהומר מדרבה לא נתקיים סחנאי אפי' לוחם ואע"ג דכ"ע לא ס"ל כן מוכח שם ועיין בשרב שהגיד פ"ט מגירושין ז"ל שהנה עלי שיבי, גט אם לא בא עד שלשים יום למיניה כו' בעיטור כתב לישבול קאי רים כלה ים לוי, בקידושין לו לא ולא ליפסטא עכ"ל. וגם בר"ן ס"פ כל הגט שם קאי להך דחס לא בחתי מיכן ועד שלושים כו' כתב בעל הטיטור לחישבל חס ים לוחם בקידושין לו לא ע"ש. ולא"כ כל זה מיירי שהחנאי נתקיים חלא בסי' ע"י לוחם אבל אם לא נתקיי' אפי' לוחם בזה ודאי לין לוחם וכל זה ברור. ושארכנו בזה יען רליתי שהב"ש עירבן לשהדי שך דר"ן ר"פ שלומר עם שך דר"פ כל הגט וכתבו בשיעי לכן וכאו שכתב שבילהנו ובזה לא שהרי דברי הר"ן לשהדי שך דר"פ כל הגט הוא שך דר"פ שלומר. ושנה רליתי בס' בית שליר דגם עירבן לשהדי ושוכרח אני להעתיקו ז"ל. לוחם בקידושין הוי ספק קידושין וספק ים לפרש בב' לופנים כי ים לומר דלא ס"ל כהר"ן פ' שלומר דהלכה כר' יוחנן חלא כיון שר' יוחנן עלמו פקיד לברתי' לחום לדר"ל ס"ל דהלכה כיותי' ומכופק להכי הלכה כחאן כו' ולא ס"ל פי' הר"ן דר"י לא חב כי חם לב"ד שלר יוחנן דבחומל פוסק כרים לקים דחדינה ים טענת לוחם ושספק שבטלין בטלין וסברה דלשים ושעגנה ושום פרוטת כו' ע"ש. ולפי שלא הי' לפני הגלון שהשבר ס' הטיטור נסתפק בפירושו. ז"ל הטיטור לות שין הסוע דלשר לה לי לא שפייסי אלא לשיעה עד חלחין יום ן ליהוי ניטה לזל פייסי, ולא ליפייסה שלשר רב יוסף לי יסיב לה חרי קבא דדיקרי ולא שפייסה שלשה קסבר רב יוסף שין לוחם בגיטין וכן הלכתא וטעמא בשתובות חשום טוענות ושטים פרוטות ולישבל קלי ליש גלותא ים לוחם בקידושין לו לא ולא ליפסטא וגרסינן בירושלמי סדר שמפין כך היא לגן פ' בר פלן שקדם לך כו' לירש לו לוחם ר' יוחנן לשר לוחם לוסטא כשלן דלא עביד רשב"ל לשר לוחם לוסטא כשלן דעביד לייבי דרשב"ל לין לך בעי למיכחב לי לחי יום פלן ולא היית בייסא לי לא יהוי לך עלי כלום ר' יוחנן כד דוך פקד לבתי הוי עבדין כרשב"ל שמת יעמוד ג"ד לשר ויסבור דכוותיה ושמנה בייו בלין לידי ממזרות עכ"ל. הרי שבואר דספיקא דקידושין לייו דלא שטים טוענות ופרוטות לס דין קידושין שוה לדין בירושין דהא לשר"כ הוא דשבית שחלוקת הר"י ור"ל ועוד דבהדיא כתב דהא דחם ר' יוחנן לייו דלא לוסטא ג"ד לשר וכמ"ש הר"ן. ושנה מ"ש בשטה שקובלת ורלי לדבר לילטלא דפ' מי שהחזו חטעה בזיבי בא' שחתן לי נחלטיתי ואחדה חילטלית ואחרי חכמים דלייה נותנת דמי ואחלי תיפוק לי' דחנוסה היא ולמ"ד דטוענין טוענת לוחם בגיטין הוי לן למיחר סחס דסרי הוא כאלו נתקיים סחנאי עכ"ל. וע"ם שהאריך הרי בזיאור דהך דים לוחם בקידושין לו לין לוחם כאו בגיטין הייגו דוקא היכא שלימר חס לא בחתי דסרי נתקיים סחנאי חלא שסי' ע"י לוחם והכרח אבל הך דר"פ שהומר מדרבה לא נתקיים סחנאי אפי' לוחם ואע"ג דכ"ע לא ס"ל כן מוכח שם ועיין בשרב שהגיד פ"ט מגירושין ז"ל שהנה עלי שיבי, גט אם לא בא עד שלשים יום למיניה כו' בעיטור כתב לישבול קאי רים כלה ים לוי, בקידושין לו לא ולא ליפסטא עכ"ל. וגם בר"ן ס"פ כל הגט שם קאי להך דחס לא בחתי מיכן ועד שלושים כו' כתב בעל הטיטור לחישבל חס ים לוחם בקידושין לו לא ע"ש. ולא"כ כל זה מיירי שהחנאי נתקיים חלא בסי' ע"י לוחם אבל אם לא נתקיי' אפי' לוחם בזה ודאי לין לוחם וכל זה ברור. ושארכנו בזה יען רליתי שהב"ש עירבן לשהדי שך דר"ן ר"פ שלומר עם שך דר"פ כל הגט וכתבו בשיעי לכן וכאו שכתב שבילהנו ובזה לא שהרי דברי הר"ן לשהדי שך דר"פ כל הגט הוא שך דר"פ שלומר. ושנה רליתי בס' בית שליר דגם עירבן לשהדי ושוכרח אני להעתיקו ז"ל. לוחם בקידושין הוי ספק קידושין וספק ים לפרש בב' לופנים כי ים לומר דלא ס"ל כהר"ן פ' שלומר דהלכה כר' יוחנן חלא כיון שר' יוחנן עלמו פקיד לברתי' לחום לדר"ל ס"ל דהלכה כיותי' ומכופק להכי הלכה כחאן כו' ולא ס"ל פי' הר"ן דר"י לא חב כי חם לב"ד שלר יוחנן דבחומל פוסק כרים לקים דחדינה ים טענת לוחם ושספק שבטלין בטלין וסברה דלשים ושעגנה ושום פרוטת כו' ע"ש. ולפי שלא הי' לפני הגלון שהשבר ס' הטיטור נסתפק בפירושו. ז"ל הטיטור לות שין הסוע דלשר לה לי לא שפייסי אלא לשיעה עד חלחין יום ן ליהוי ניטה לזל פייסי, ולא ליפייסה שלשר רב יוסף לי יסיב לה חרי קבא דדיקרי ולא שפייסה שלשה קסבר רב יוסף שין לוחם בגיטין וכן הלכתא וטעמא בשתובות חשום טוענות ושטים פרוטות ולישבל קלי ליש גלותא ים לוחם בקידושין לו לא ולא ליפסטא וגרסינן בירושלמי סדר שמפין כך היא לגן פ' בר פלן שקדם לך כו' לירש לו לוחם ר' יוחנן לשר לוחם לוסטא כשלן דלא עביד רשב"ל לשר לוחם לוסטא כשלן דעביד לייבי דרשב"ל לין לך בעי למיכחב לי לחי יום פלן ולא היית בייסא לי לא יהוי לך עלי כלום ר' יוחנן כד דוך פקד לבתי הוי עבדין כרשב"ל שמת יעמוד ג"ד לשר ויסבור דכוותיה ושמנה בייו בלין לידי ממזרות עכ"ל. הרי שבואר דספיקא דקידושין לייו דלא שטים טוענות ופרוטות לס דין קידושין שוה לדין בירושין דהא לשר"כ הוא דשבית שחלוקת הר"י ור"ל ועוד דבהדיא כתב דהא דחם ר' יוחנן לייו דלא לוסטא ג"ד לשר וכמ"ש הר"ן. ושנה מ"ש בשטה שקובלת ורלי לדבר לילטלא דפ' מי שהחזו חטעה בזיבי בא' שחתן לי נחלטיתי ואחדה חילטלית ואחרי חכמים

וא"כ כתם דמגרם הוא דמתגם ודמי לוגסת כמאן דלא נתקייס תגמי דמי. תלת דבירושלמי סם בפלוגתא דר"י ור"ל בכתב"ג ורבנן וס"ל לר"ל כרמב"ג ור"י כחכמים ע"ם בפלוגתא דרמב"ג ורבנן וס"ל לר"ל ס"ל כרמב"ג דס"ל מותנת דמי. תלת הא קשיא לפי מה דמשמע דמודם ר"ל היכא דאסם מתגם וכדאמר בירושלמי תליגי דרמב"ל היך נעני למיכתב מי חתי יום פנן ולא סוית כניסם לי' לא יהי' ליך עלי' כלום וכתם המגרם סי' הוא דמתגם ובדידי' דמגרם סי' תגמו ה"כ גם לר"ל הוי כמאן דלא עביד וא"כ היכי מפרש טעמא דרמב"ג משום לוגם ול"ט. ובספיקא דרים גלותא הא דאמר ר' יוחנן לוגסת כמאן דלא עביד ור"ל לוגסת כמאן דעביד ותיפוק לי' מפי' מסוב נתקייס תגמי וא"כ לוגם הא הין לוגם בקידושין וא"כ משמע דים טעות לוגם בקידושין ומפשר דמיירי בלוגסת דלא בעיט כלל דכה"ג מפי' בגיטין טעות לוגם ובליגי מי מסיב לוגסת כמאן דעביד והו"ק: ובסי' סעיטור חלק בני משטרי תגמי' ז"ל מרדכי עבר בלא יסא בו לוגם שכל תגמי בתירע בו לוגם התגמי בטל לגד מגיטין וקידושין עכ"ל ומשמע דפשיטא לי' הין לוגם בקידושין והוא הינו הלא ספק ולא מיפשטא ועיין בסעיטור מות ק' ז"ל ובגרש דקדיש על תגמי מי לא מתיגע עד זמן פ' ליטלי קידושין ולא לתי בעי מן קמי' רב שתולא רים כלה מי יש לוגם בקידושין עכ"ל ולפי דעת הר"ן כל הלא נתקייס ודאי לא הוי קידושין והר"ן הביא ספיקא דרים כלה רק בנתקייס ונתלא על דברי הר"ן ר"פ המוכר והר"פ כל הגט כהוגן ולא כדברי הביא מהיר שמחריך למלוק על דברי הש"ך סי' כ"ח ולפי דבריהו דברי הש"ך צרוכין להלכה כדברי הר"ן פ' המוכר ועמ"ש בסי' קלה"ח סי' כ"ח ס"ק ח': (ב) ושיהיו התנאי קודם למעשה כתב הרמב"ם הם אחר לה תתן לי מגם סרי אח מקודשת לי בזה ונתן בידה והסליס ואחר הם תתן לי מגם סרי אח מקודשת לי ואם לא תתני לי לא תהי' מקודשת סרי בטל התנאי מפני שהקדי' המעשה למעש"י שיהי' הכל תל"ד עכ"ל והקשה עליו הטור דהוא תלתא דפשיטא דהם נתן ואח"כ התנה דאין אחר המעשה כלום והב"י כתב עלה דקמ"ל דאע"ג דגמר דברי הקידושין הוא התנאי שברי הוא מומר סרי אח מקודשת לי על תנאי כך וכך למעש"י שנתן לה הקידושין קודם זכירת התנאי מכל מקום כיון דדברים אחדים הם בלי ספק דהם דבריו אסיפא סמיך וס"ל דלא תלו הקידושין אלא על תנאי תנאי אי לאו דגמרינן מתנאי ג"ג כו' שיהי' התנאי קודם למעשה ע"ם ורמיתי בע"י שכתב ז"ל ממ"ם הטור דתלתא דפשיטא היא הם נתן בידה בלא תנאי שהיא מקודשת בלי תנאי משמע מזה שנתן מתנה לחבירו ואומר שני נותן לך מתנה זו ונתנה לו מ"כ אומר לו על תנאי כך וכך לא מהני אפי' הם הוא תל"ד אין בתנאי זה כלום שקודם לזה זכה בהתה וגרשה לי רצי' לדברי הטור משא דתמרינן בפ"ק דמציעא דף י' המגבי מציאה לחבירו וכו' וזה רצי' שאין עליו תשובה לע"ד עכ"ל וע"ם והוא תימא דבסדיא כתב הטור בא"מ סי' קנ"ה בשאר דרכי הקני' אין סוס ג' מהן יכול להזיר בו אחר כדי דיבור ע"ם וכן פסק הב"י הם בש"ע בלי סוס הולק ומשמע להדיא דתל"ד יכול להזור בו וכן מבואר בא"ה סי' פ' ים ומלין ז"ל קנין מציאתי חוזר כל זמן שעסוקין בחותו ענין ודוקא בקנין הוא שאתו מכמיס זמן להזרה כו' אבל בשאר קניניס שגבשה משיכה כסף ושטר וחזקה אין בהם הזרה אחר כדי דיבור עכ"ל ומבואר להדיא דשמשיכה נמי חוזר תל"ד ומה שהביא הט"ז רצי' דליתי' בהזרה תל"ד מסך דפ"ק דמציעא כשר כתוב בגליון בש' קנה"ח סי' קל"ה ס"ק י' ושם כתבתי דמיהו רצי' ע"ם. והא דהקשה הטור דהוא מלתא דפשיטא כו' וגרשה בהתה טעמו משום דבקידושין קי"ל תל"ד אינו כדיבור וליתי' בהזרה ועיין ב"י סי' קמ"ד שהביא בשם הר"ן בתשובה דבתקדם והזר תל"ד דשרי זו מקודשת גמורה וא"ל קידושין תחרים כלל וע"ם שכתב דכן דעת הרמב"ם ומ"ם מקשי הטור דהוא מלתא דפשיטא תבל גבי ממון תפי' משר לו תפין יכול להזור תל"ד וכמ"ש תיכו סב"י שפיר תיש דעת הרמב"ם דתי ללו דילפינן מתגמי ב"ג הי יכול להטיל בו תגמי תל"ד כיון דעל דעת כן משר לה הקידושין והיינו דתע"ג דתל"ד לא משני בקידושין היינו בנתלך תבל תם לא נתלך בתחלה על דעת התגמי משר לה לין זה הזרה וכמ"ש תי' בתרוצה דף ע"א דתתרי שם לר' יוסי תל"ד נלו כדיבור ותינו יכול להזור דהיינו בנתלך תבל תם לא נתלך בתחלה הי' דעתו לכך לא היה הזרה ע"ם. ותתם הא קשיא לי בדברי הרמב"ם דכתב דתגמי קודם למעשה היינו קודם עשיית המעשה דהא תגמי קודם למעשה מתגמי ב"ג הוא דילפינן דתתר תשם תם יעברו ותתם ולא תתר ותתם תם יעברו ולבטלתו דקודם עשיית המעשה יכול ליתר המעשה, קודם לתגמי ות"ל כתם בנתל' בי גד שעדיין לא זכו בנהלה עד תתר יעבורו דהא הרמב"ם סיבר בתעכבו תין לריך כפילת תגמי ות"ל לריך ליתר דנתלת ב"ג לא הי' בתעכבו ות"ל ליכא עדיין תעשה כלל ולתם לא תתר ותתם תם יעברו וגרשה דבב' דתי' סתזיר דף ע"ד לתתרין תגמי דתפשר לקיומי' ט"י שליח כו' ופירש רש"י ז"ל כי הכתם שהרי תשה נוח ליסתוע לתת לשם תת בתרן שהרי שליחו של תשה ע"ה ותם"ה ניחא דתתר תשה תם יעברו ותתם הוא שליחות דידי' דתם יתתר ותתם תם יעברו ת"ל תיכף תשליחות נגתר דותתם היינו גתר התעשה בשליחות ועיקר התגמי לא הי' תלא בשליחות תבל הכא בקידושין התעשה הוא הקידושין ותם"ה קודם תעשה הקידושין יכול להזכיר התעשה קודם התגמי כיון דעדיין לא עשה התעשה תלא הזכיר תת התעשה. וכר"ן פ' מי שתזו הקשה בשם דתתן תתו תם לא בתתי תכתן ועד שיש עשר תודם דליכא הכא תגמי וכתב דנבי שליחות לא בעינן תגמי ותסוס דתתר תגמי נעשה שליח תלא על תופן שתוכחו ט"ם וכ"כ הרמב"ן בתידושין פ' מי שתזו דבשדי דשליח לא בעינן כפול ולא תד תדיני תגמי דתכתי תשו לי' שליח ולא תכתי ט"ם ות"כ כל דיני תגמי דילפינן תתגמי ב"ג כיון דתשה בשדי שליח הוא דתתני יכול ותין לו לעשות תלא כתבר ניום תשה וכבר תבואר תדברי רש"י דיכול שליח תשה וכן תבואר בתו' זיר דף י"ח ע"ם ובשטה תקובלת פ' תתיר דף ט"ד ז"ל תגמה דתפשר לקיומי' ט"י שליח כי הכתם שתשה לוחו תגמי דב"ג וב"ר ט"י שליח שברי תשה נוח ליכול ולגבוי תעשה תם יעברו ב"ג וב"ר לתכם ותכתם תלמת לוחו תגמי ט"י שליח נעשה וס"ג בעי כולהו תגמי דעלמא דליכול הכי דתפשר למעד ט"י שליח כו' ומשמע לי דרש"י לזול לשטתו דסכא תש"ס נתרין תגמי דתפשר לקיומי' ט"י שליח תשה תם לוכה תשה תם יעברו ותתם תלא תעבדו כן תתני כו' ושוב מי' לו לגוית תל רתבי בני ישרתל ביעשו כן תתני ליפסיק ונוה תת יכוכע ולא גמר סעין עתשה וכדכתיב ויו לשם תשה וגומר יתתר תשה תליכם תם יעברו ותתם לשם תשה וזה שכתב' רש"י ט"י שלי כי כתם שברי תשה כיום ליומו לתת לשם תת בתרן שבי שליחו של תשה כו' ותלכ' דמי' שתי לשך דתגמי כפול דמייתי לה מיתור' דקר' ס"ג מייתי שתי דתפשר לקיומי' ט"י שליח ט"ם וש"כ לשע' דר' שליח ט"ם לא בעי כפילת ש"כ לתם כי לריך תשה להסכים עם שלחו דהייתו תלטור ויוכוע ולכן גרשה דסר"ן יסבור כדברי הסתלתות שכתב בפ' מטות לסיפך וז"ל הלריך לטניינו ותט"ג דתגמ' דב"ג וב"ר בשדי תלטור ובשדי יוכוע קא תתני ותשה הוא דהוי לסון כשליח כיון דסקשו רתבי' לתבות כתתן דתתני בשדייהו דידהו דמי עכ"ל וגרשה דעתו דתלטור ויוכוע תיכו בע"ד תתם שהיו שעיקר בתלוקת שתרן תלא כיון דסקשו רתבי לתבות ס"ל תשה ומי בע"ד כתו תלטור ויוכוע ולא כי' שם ע"י שליח ודו"ק. ועיקר גרשה לחרן דברי הר"ן לפי תה שתבואר בתידושי הרמב"ן ז"ל פ' מי שתזו גבי תתקן שתוחל בגיטין כו' ותכתי קשיא לי דהא תנן כתבו ותנו לתשתי תם לא בתתי תיכן ועד י"ב חדש כו' ושתי ודתי דוקא קתני שסקדים תעשה לתגמי כדתני' בתתני' ותפ"ה הוי תגמי ותפשר למיתר דתגמ' דהוי ע"י שליח לא תי לשתי' שליח ותי שני בתגמה לא עבד ולא כלום תע"ב דתעשה קודם לתגמי עכ"ל ע"ם והבי הר"ן ומי מסתי טעמא דסשליח תין לו לשנות מדברי השלח תתם שגילה בדבריו וכ"ל מעביר

טל דבריו והיינו דכיון דגרמה מחוך דבריו שרוצה שלא יחנו עד לאחר י"ב חודש מ"כ אפי' לא התנה בדיני תנאי אין מסלים דמאי לסנות ואם עבר על דבריו מסליחות בטל אבל אם יעברו ונתחם אם הי' אסה מצוה שלא ליתן לב"ג עד לאחר יעברו מ"כ אלעזר ויסומט לא היו רשאין לסנות מדברי המשלח ואפי' לא התנה בדיני תנאי אבל אם יעברו ונתחם הכוונה הי' שיתנו תיכף ואם לא יעברו יוציאו מידם מ"כ ודאי צריך דיני תנאי דהא מה שנתנו אינו שיוה בסליחות כיון שאסה ציוה להם שיתנו תיכף וכל שבסליחות כדין ועשה אינו בטל עד שיהי' בדיני תנאי אבל כל המתנה עם השליח שלא יתן אלא בתנאי מ"כ השליח אינו רשאי לסנות ולעבור על דברי המשלח ממה שגרמה מחוך דבריו אפי' לא התנה בדיני תנאי: וכן מבואר מירושלמי סוטה בר"ן פרק מי שאחזו דתניא ההיא לאחם הרי את מקודשת לי ע"מ שיהיו נשמים ירדו נשמים מקודשת ואם לאו אינה מקודשת ר' אומר אומר בין ירדו בין לא ירדו מקודשת עד שיכפול תנאו בכל מודים בלאחר שיהיו נשמים ירדו מקודשת לא ירדו אינה מקודשת כלומר משום דלאחר לאו תנאי הוא ר' יוסי ור' יוסי ואם לאו כלאחר הוא כלומר אם יעברו ואם לא יעברו דכתיב גבי ב"ג וב"ר לאו כלאחר הוא דהא משמע דלא הי' נותנן לסס הארץ אלא לאחר שיעברו אמר לי' אמאי כאיתה הארץ לפניהם והוא מבקש להוליאה מידם כלומר מפני שאיך הי' ניתן להם הארץ וע"ס בר"ן וכיון דאסה ציוה להם שיתנו איך מ"כ אין בסליחות ציווי ואם"ס צריך דיני תנאי וה נכון. והנה לפסוקים דלעיל תנאי גם בסליחות לכאורה תיקשי היכי אמי אתני בסליחות ולומר אם יעברו ונתח' ואם לאו לא יהי' בסליחו' כלום כיון דאין שליח עושה שליח גבי מילי וכדאתמר פ' התקבל דף ס"ו: הרי אלו יכתבו ויתנו ע"ם ואשה דמילי לא מיימסרי לשליח ועמ"ש בס' קלב"ח סי' רנ"ד ס"ק ג' ע"ם ומ"כ היכי אמי אתני אם יעברו ונתחם כיון דלא נתן לשלוחו אשה אפן בחסירה ס"ל מילי ולא אמי אחסר לשליח וכאו כן גבי כתבו ואתו אם לא בתחי אכן ועד שיים עשר חודש אי ניחא אפי' בדרך תנאי וכמ"ש הרשב"א בחידושיו דאמינו לאיחר דתנא בקברה ועלועם אי' בדיני תנאי והיכי אמי להחשות בסליחות כתבו ואתו כיון דהרי אלו יכתבו ויתנו ולא נזקי עבדי סליחות ואלתא דלא אמי להיות בסליחה אין בו אשה תנאי וכאו בסליחה ואי ניחא לאיחר לאחרו כשר ניחא ועיין אם שכתב בקלב"ח סי' הנ' ס"ק י'. ולכן נראה דהתנאי הינו בסליחות אלא בגוף הענט דאם לא יתקיי' התנאי לא יהי' אחם בטל וכאו כן גבי אם יעברו ונתחם אין התנאי בסליחות לומר אם לא יעברו לא יהי' בסליחו' אלא שלא יהי' בתחי הארץ ומ"כ אע"ג דשליח סוי כיון דאינו גופי' כשאתן אמי למיעבד תנאי' בגוף הנתינה. ואפי' זה הא לכתב מוהרי"ט בחשובה ח"א סי' ס"ס באי שאולך למד"ם ואומר לשלוחו כתבו ואתו אם לא בתחי כו'. דכיון דהוי דאמי להחות קודם שכתיבה שום תנאי בטל ואע"ם הרשב"ם לזה כתב תקנה ז"ל שאעע עמו עליו לכותבו בלי שום תנאי לא בכתיבה ולא בנתינה אבל במיוי השליח יכול להתנות ולומר הרי זיתי נט לכתוב לאשתי שיתן לה בלי שום תנאי ואשה פלוני אמי אאנה אותך שליח על תנאי אם לא בתחי אכן ועד י"ב חדש אשה שלומי אעכשיו ואם בתחי כו' אי אשה שלומי וכשהשליח יתן לה בעט לאשה יכן לה בט כריתות בלי שום תנאי אבל לכשיבא אוך הזמן בטל השליחות לאפרע ואנשלי אלתא לאפרע שלא קיבלה הבט מיד שלומו של בעל וע"ם. ואפי' אם"ם בכא"ג אינו מועיל תנאי כיון שלא אשר הבט לשלומו כיון דעדיין לא נכתוב א"כ ה"ל מילי ולא אמי שליח עושה שליח אלא במוסר הבט ליד השליח וא"כ כיון דלא מיימסר לשליח וכל היכא דלא אמי לאחוי ע"י שליח לא אמי לאחדי בי' אנשה ואם"ם וכל היכא דהשליח נותן אם"כ הבט להשלה צריך דיני תנאי כיון דליכא שיוי בשליחות וד"ק: (ג) כל האומר מעכשיו והוא שהת הרשב"ם וטעמו כיון דמעכשיו חל השעה בתנאי לכן אין צריך לכשול לבטל השעה ואשר דיני אבל אנאי בשעה שלא יחול מעכשיו לכן צריך דיקדוקי תנאי. ובשעה זו יתיישב על נכון מה שהקשה הרשב"א פ' מי שאחזו מכח האחנות שכ"מ דקי"ל אם עמד

ג (ג) כל האומר מעכשיו או ע"ט אינו צריך לכשול תנאו ולא להקדים להתנות בדבר שאיפשר לקיימו ויש חולקין ואומרים דאפי' באומר מעכשיו או ע"ט צריך להיות בתנאי כל הד' דברים.

סגה

מחזר ואחע"י שכתב בס קנין דאומדן דעת שלא ניחה שלא על דעת שימות הרי אין כאן תנאי כשול וכן קודם ללאו ותנאי קודם למעשה וכן במברחת וזבין ולא אצטרכא לי' זהי דבכולהו מזלין בתר אומדנא וע"ם שכתב דשפי עדיף גלוי דעת לבד מתנאי שאינו כשלכתו דכיון שהתנה ולא התנה כשלכתו הרי גילה בדעתו שאינו חוסס בקיומו ואינו רוצה בביטול המעשה אעפ"י שהתבטל תנאו עוד י"ל בשאנו דלא כר' מאיר ולפי שעת הרשב"ם דבמעכשיו אין לריך דיני תנאי ניחא כל הנך. אחנס לעני"ד נראה לייישב דגם לשעת הפוסקים דגם במעכשיו בעינן דיני תנאי ב"ג וב"ר ואות דכל תנאי שאינו כתנאי ב"ג אינו מבטל המעשה וכיון דהל המעשה אם יתקיים התנאי מ"כ שוב לא פקע גם בביטול התנאי אבל בהתנת שכ"ח דקי"ל אם עמד מוזר דניתבטל המעשה אפי' אם יחות דהא יכול שכ"ח לחזור וליתן ללאחר ואפי' כי' בקנין ואפי' אח אח"כ מ"כ מוכח דשכ"ח אינו נותן כלל דהא אפי' בקיום התנאי והוא בשיחות נמי התנה בשעה דהא יכול לחזור בו לגמרי והא דחייל בשיחות אם אינו חוזר ללו אבל קנין אחנה אלא בחיר' שכ"ח דשביו בכתובין ומסורין וחייל ללאחר מיתה וכאו שמבואר אלעיל גם' קלה"ח סי' ר"ן סק"ח ע"ם ואפי' לשעת הפוסקים דחייל למפר' אינו אבל אבל קנין דהא אפילו בלא קנין נמי אחנת שכ"ח קיום שהרבנן ומ"כ כיון דשקנין בטל אחנת חוחנה אפי' בשיחקיים התנאי דשניו אם יחות אין לריך כפילת התנאי אבל היכא דשמעשה חייל בשיחקיים התנאי אז אפי' אם אתקיים התנאי אין המעשה בטל ודו"ק. וכן במברחת לשעת רש"י פ' שאשה שנפלו דאינו קיום לוקח כלל ולא אי' שאחנה רק להבריח שבעלה ואפי' אם אחות שאשה בחיי בעלה אין לוקח זוכה כלל וכל שאחנה לא היה כלל רק להבריח ע"ם דף כ"ט ומ"כ לא אי' שאחנה כלל אפי' ע"ד חנאי. ואפי' לדעת הרמ"ם פ' שאשה שנפלו דאם אשה שאשה בחיי בעלה אין זוכה לוקח ואפשר דעל דעת כן נחנה שאשה לוקח ע"ם אבל אקום לוקח גם לדעת הרמ"ם אם שאשה רוצה לחזור בעודה בחיי וליתנו ללאחר אי להחזיקה לעצמה יכולה היא ואינו חלוי אלא בדעתה וכל שאלוי בדעתה לא בעי חנאי כפול והוקא אם שהנאי אינו חלוי בדעתה ואחנה אז הוא דבעי דיני חנאי וכמ"ש הרשב"ם פ' שאים אקדם גבי זבין אדעתא לוויסק לאדעתא דיסרלא ע"ם שכתב דהיכא דאולה חנאי בדעת אחרים וכיון שאינו בידו הוא בקיום שאשה כשיאקיים התנאי אז שאשה קיים אפי' לא נתקיי' התנאי אבל היכי שבידו לקיים התנאי שאך של קיום אנאו ואתבטל שאשה כשלא נתקיים התנאי ע"ם. ובשאט שאת בנו וכאב כל ונשטיו לאזלינן בתר אומדנא שאם נמי כיון דכבר נתבטל אם לא את בנו א"כ אין בו אום קיום אשה וכבר כתבנו בסי' י' סק"ח ולקמן סק"ה דבתנאי דלעבד לא בעינן כלל דיני תנאים ע"ם. וגבי זבין אדעתא לוויסק לאדעתא דיסרלא כבר כתב הר"ן פ' שאים אקדם דפי' עפ"י דיני חנאי. ולשעת הרשב"ם פכ"ב אאיסות גבי אברחת לוקח קני אם אאות בחיי בעל ואוכל פירות ואם נתגרשה או נתאלמנה תבטל האתנה ע"ם ואוא חנאי אאם ואינו חלוי בדעת עצמה ודמי לא שאנה חנאי כלל ואם"ם סגי בגילוי דעת. וקשיא לי בשא לאאירין פ"ה דיבמות דף ל"ג רביעי אמר בכ"ע יש חנאי בחליי ובכא בחנאי כפול קאפלגי אר בבר בעינן חנאי כפול ואר בבר לא בעינן חנאי כפול ע"ם וכיון דחליי ודאי במעכשיו דלא אשר ליאחר זאן אשכחת חליא ליאחר שלא אאול אחליא אלא לאחר הזמן דאפי' אסוך פרס זו ולא אקני אלא לאחר י' יום לא אמי לכבר כלאי אכיל אמיר וס"ס חליא כס"ג לא אמי לכבר כלאי אחליא וכיון דע"כ אעכשיו קאמר אן בע"א דס"ל כאעכשיו א"כ לאא לי בזא דיני חנאי. אינו לפי אם לאשמע אדברי הרא"ם פרק אי שאחזו בשעת הרשב"ם דאעכשיו לא בעי חנאי כפול ובכאב עלה ז"ל ואע"ג דר"א בעי חנאי כפול בע"א שאשמעי אבא רבו' לומר דאין שלבה כר' אאיר בשא ע"ל וא"כ היכא לאימר אאן דבעי חנאי כפול בעי חנאי קודם למעשה דאם אמר אבי אאי אקודשת אם

תחן לי מחחים זה כתנאי ב"ג וב"ר לא מסני דסח מזיק סלא סגם וי"ח לסיפו כל דיני תנאי (ד) רק לחוד סחם סחתנה כתנאי בני גד ובני לאובן סוי תנאי גמור: (הגהות מיימוני פ' ו':

ד (ה) י"א דלא בעי שיהיה בתנאי ארבעה דברים אלו אלא בטקום דאתי מיגייהו חומרא ולא היכא דאתי מגייהו קולא:

סגם וי"ח עוד דאע"ג דאיכא כל הני דברים בעיגן ג"כ סיכא סתנאי בדבר אחר (ו) אבל אם הכל כוא בדבר אחד.

דין בחתן בין בגיטין וקידושין בר מתנאי שאי אפשר לקיים סחעשה ע"י שליח שאיגו תנאי כו' מיכו אלו סברתה היא דאפשר דלא פליגי עלי' אלא בתנאי כפול ובהן קודם אלא דקשבר מכלל הן אתה שומע אלו אבל בשאר דיקדוקי תנאים מודי כו' ע"ש. וזה גראה כדברי הרב המגיה. אעפ"י כן חיישב בש"ע לדעת סמחמירין וכ"ש הריטב"א פ' האיש מקדש. וכגה בחבגה לאלך כתב ז"ל ונסתפקתי בזה דאחריך דכל תנאי שאיגו כתנאי ב"ג דאיגו תנאי אי סוי דוקא בתנאי דלאב' בגון אם אעשה כך או אם אעשה כך וכך אבל בתנאי דלאעבר לא בעי אשפטי תנאים ויש טעם לאלך דבשלשת בתנאי להבא אחרין דלא אתי ביטול התנאי ביוצא אחר

סגם וי"ח דלאפילו לא פירש כל דיני תנאי (ד) רק אחד סאתנה כתנאי בני גד ובני לאובן סוי תנאי גמור: (הגהות מיימוני פ' ו':

ד (ה) י"א דלא בעי שיהיה בתנאי ארבעה דברים אלו אלא בטקום דאתי מיגייהו חומרא ולא היכא דאתי מגייהו קולא:

סגם וי"ח עוד דאע"ג דאיכא כל הני דברים בעיגן ג"כ סיכא סתנאי בדבר אחר (ו) אבל אם הכל כוא בדבר אחד.

נתקיים המעשה בלא תנאי דילפין מתנאי ב"ג דכל שהקדיש המעשה אין התנאי מבטל את המעשה אבל בהקדיש לאו להן ולאו כתנאי ב"ג שפיר מהני לי' כיון דלאפי' הקדיש לאו להן אם אזר והזכיר הן ואע"פ שלאו מהני לי' תנאו כיון שסייס בלאו וכמ"ש הר"ן וכחבו הרא"ש סעי' ג' וא"כ ס"ב שהקדיש שלאו להן ואומר כתנאי ב"ג ה"ל כמסייס בלאו ולאו מגרע זה שהזכיר שלאו קודם כיון דמסייס אע"פ בלאו וכתנאי ב"ג ה"ל כאלו אתנ' בפירוש כך וב"ש כתב ז"ל ואם הקדיש שלאו לא מהני מה שאומר כתנאי ב"ג א"א ע"ל ואפי' יכון שהקדיש המעשה ומטעמא שכתבנו אבל בהקדיש שלאו שפיר מהני מה שאומר כתנאי ב"ג וזה ברור. ובמשנה למלך פ"ו מה"ל חיסות נסתפק בהקדיש מעשה לתנאי ואע"כ אחר שי סחלוקות כדיעם וכגון שאמר הרי את מקודשת לי אם אתני מגה ומזר ואחר אם אתני מגה הרי את מקודשת ואם לא אתני לא יהי' קידושין וכתב להביא ראי' מכך דלאו והן ומזר והזכיר שלאו אע"כ דסוי תנאי כאלו אזר והזכיר הן קודם ללאו ואע"כ יש ללמוד דאפשר תנאי אעפ"י שבאתחלה הקדיש מעשה לתנאי וע"ש ונראה עיקר כדברי הש' דבתנאי קיל' למעשה קודם כבר נתקיים המעשה ואי לא מהני תנאה שבאתחלה אע"כ אהי' דבתנאי הקדיש המעשה קודם לתנאי המעשה קיים וכיון דכבר נתקיים המעשה קודם לתנאי אעפ"כ אין לו לא מהני לחזירו כלום אפי' אומר בדיבי תנאי אבל בשאר אומר אלו קודם להן כאו בגט שכ"א דלאתקין שומאל אם לא אתני לי' יהא גט לא סייך לומר דהמעשה כבר נתקיים דהא בשך דאם לא אתני לא יהי' גט ואם"ס כל שסייס בלאו אהני לא בשעשה קודם לתנאי נתקיים המעשה וכמ"ש וע"ש בא"ל גם סוא דומה לאי' זו שבגיטין וקידושין חיישין לאומרא אבל הלכתא כחכמים מיכו מ"ם לאין לריך כל ד' דברים לא מיגו כן כי מרחב"ש פ"ג בשעת הא"ל תנאי כפול כו' אבל תנאי קודם למעשה ואכבר לקיים ע"י שליח לריך וכ"כ המגיד רפ"ו וכו' והטעם הוא משום אפי' אם לא גמרינן מתנאי ב"ג מכל מקום מה שאומ' סבר' יקיגן וכו' והטור והמחבר ושם"ב פ' מי שאמזו כתבו לאין לריך כל ד' דברים ס"י מג"ל. אאגם בחידושי ריטב"א מבואר לאין לריך כל סהרבע דברים ע"ם פרק האיש מקדם דף נ' ז"ל ומיסו אע"ג דלית הלכתא כר' אחיי בדיקדוקי תנאים אימא אלא מסא דאמרי לי' רבגן דסוי הלכתא דתנאי שאי אפשר לקיים סאעם' ע"י שליח כדאפשר בתנאי ב"ג ה"ל כאלו אתנ' בפירוש כך וכך אם לא אעשה כך וכך ואפי' אומר בפירוש דאי אפשר לקיים שלאו אמיגו דאי בעי אזר והזכיר ואע"ג שלאו אמיגו אלא מדרבגן ואפי' בתנאי קודם למעשה כדלכתיגן פ' הכותב גיטין ד"ה ומ"ם לאין לריך וכ"כ הרא"ש שם ואפי' אם הקדיש המעשה לאחר שכתב ב"ד ב"ם ז"ל וטעמא דמסום דלא קי"ל כר' אחיי דאמר דלריך תנאי כפול אלא משום דגיטין וקידושין חיישין לאומרא אבל הלכתא כחכמים מיכו מ"ם לאין לריך כל ד' דברים לא מיגו כן כי מרחב"ש פ"ג בשעת הא"ל תנאי כפול כו' אבל תנאי קודם למעשה ואכבר לקיים ע"י שליח לריך וכ"כ המגיד רפ"ו וכו' והטעם הוא משום אפי' אם לא גמרינן מתנאי ב"ג מכל מקום מה שאומ' סבר' יקיגן וכו' והטור והמחבר ושם"ב פ' מי שאמזו כתבו לאין לריך כל ד' דברים ס"י מג"ל. אאגם בחידושי ריטב"א מבואר לאין לריך כל סהרבע דברים ע"ם פרק האיש מקדם דף נ' ז"ל ומיסו אע"ג דלית הלכתא כר' אחיי בדיקדוקי תנאים אימא אלא מסא דאמרי לי' רבגן דסוי הלכתא דתנאי שאי אפשר לקיים סאעם' ע"י שליח כדאפשר בתנאי ב"ג ה"ל כאלו אתנ' בפירוש כך וכך אם לא אעשה כך וכך ואפי' אומר בפירוש דאי אפשר לקיים שלאו אמיגו דאי בעי אזר והזכיר ואע"ג שלאו אמיגו אלא מדרבגן ואפי' בתנאי קודם למעשה כדלכתיגן פ' הכותב גיטין ד"ה ומ"ם לאין

ע"י סליח ודו"ק: (ו) אבל אם הכל בדבר אחד ז"ל הטור
או שלא התנה בדבר אחר אלא אחר עם סדיבר שהני מקדשך
בו שלי תהני מקודשת ואם לאו לא תהני מקודש עכ"ל. וכתב
סד"ם ז"ל הנה התו' בקידושין דף ו' ופ' מי שאחזו דף ע"ס
ובר"ן שם ס"פ ים נוהגין כתבו דלא סוי תנאי ומעשה אלא
כשהתנאי סותר למעשה כגון שהתנה בגט שם תחזיר לי סייר
ח"כ היות הל הגט כשתחזיר סייר ואז לא סוי גט. אבל
בשרמ"ם ס"פ י"ג מוכח דלא ס"ל כן דשם הקשה על תנאי ע"מ
שיחזיר השתרוג דהוי תנאי ומעשה בדבר אחד ובתנאי ע"מ היינו
סותר למעשה כו' גם בפ' מי שאחזו כתב בתנאי ע"מ צריך שלא
יהי' התנאי ומעשה בד"מ. וכן רי"ו נכדו פסק בשרמ"ם בתנאי
ע"מ שתחזיר סייר סוי תנאי ומעשה בד"מ לפי"ז מ"ם הטור בסי'
זה בתנאי קידושין כשהקדם תותה ע"מ שהסיר שלי סוי תנאי
ומעשה בד"מ והיא הקודם, תפי' לא נתקיים התנאי תע"ג
שהיינו סותר למעשה מ"מ כיון שהכל בד"מ אין צריך לקיום
התנאי אלא הקשה למה פסק בסי' קמ"ג כשהתנה ע"מ שתחזיר
סייר שלי הגט סוי תנאי ותתקיים התנאי הא סוי תנאי
ומעשה בדבר אחד. גם הקשה בח"מ סי' תרנ"ח פסק כשהתנה
ע"מ שתחזיר השתרוג דהוי תנאי וכ"כ שרמ"ם הא סוי הכל
בד"מ גם הקשה שם בכה"ג סוי תנאי ומעשה בד"מ למה מחזו
בשהתנה שתחזיר לו קידושין דדמיא לתליפין כמ"ש ר"ם כ"ט
למה דמיא לתליפין הכא אין צריך להחזיר כיון שהכל בדבר א'
כו'. וכללא הוא שם מקדם בשטר ואחר ע"מ שתחזיר לי סייר
אז התנאי אין סותר למעשה כמ"ש בתו' ובשטת שרמ"ם אין
צריך לקיום התנאי ואם אחר שם תחזיר לי סייר אז התנאי סותר
למעשה והוי התנאי ומעשה בד"מ ואם מקדם תותה בכסף ואחר
ע"מ שתחזיר הכסף אז אין התנאי סותר למעשה לא הוי תנאי
ומעשה בד"מ לשטת תו' לריכה לקיום התנאי והוי אתנה ע"מ
להחזיר וקידושין בטלין ולשרמ"ם הוי תנאי ומעשה בד"מ יאין צריך
לקיום התנאי והקידושין קיימין ואם אחר הרי את מקודשת
שם תחזיר הכסף קידושין קיימין ולשרמ"ם התנאי קיים
בד"מ ותנאי בטל והקידושין קיימים ולשרמב"ם התנאי קיים
והוי אתנה ע"מ להחזיר והקידושין בטלים ויש לחוש לאומרת
בכל הי פלוגתא עכ"ל. והנה אחר העיון נראה דהי' לפסר
בסוף חופן וייחס סברת זו לתליפיו דשרמ"ם ס"ל להלכה
באתנה ע"מ להחזיר ס"ל תנאי ומעשה בד"מ והתנאי בטל
מטעם קושיות שהקשה ב"ם דשם שרמ"ם בעלמו כתב להלכה
כך למתרוג בע"מ להחזירו אינו לא מחזירו לא יצא וכן
בשך דקידושין דף ז' כתב שרמ"ם להלכה דאתנה ע"מ להחזיר
בקידושין לא מהני דדמיא לתליפין. והנה לפמ"ש בסי' כ"ט
ס"ק י"ד דאפילו היכא דאין התנאי מבטל המעשה אבל
התנאי בע"כ מתקיים וצריך לקיים התנאי אלא אם לא
קיים התנאי אינו מבטל המעשה וע"ם וא"כ יש לייסד
כך דקידושין דף ו' דאע"ג דתנאי ומעשה בד"מ ואינו דומה
לתנאי ב"ג וב"ר סייר שאינו מבטל המעשה אם לא נתקיים
התנאי ומשום דהמעשה הוא דבר בפני עלמו ורצו להתקיים
אפילו לא נתקיים התנאי ומתנאי ב"ג הוא דילפינן כך חידו'
שיתבטל המעשה, אם לא נתקיי התנאי ומ"ם בעינן דוקא
דב"ג וכמ"ם שרמ"ם כלל פ"ח סי' ח' אבל בחיוב התנאי אין
אנו צריכין למילף מתנאי ב"ג אלא כל תנאי שבמתון קיים כיון
דהמעשה על תנאי זה וע"ם שהשרכנו זהם שיהו כך הלכה
מלוותה ביהרחל בתתרוג דהחזירו יצא לא החזירו לא יצא אין
בו משום חולק וע"כ אחת מהתי פנים או דס"ל להלכה דלא
בעינן תנאי ומעשה בד"מ וכמ"ם שרמ"ם דהבא ליתי לי' תנאי
ומעשה בד"מ עיין שרמ"ם ס"פ י"ג או דזה שהתנה ע"מ
להחזיר הינו תנאי ומעש בד"מ וכמ"ם תוס' פ' מי שאחזו
ומ"ם הב"ם להכריח מכך דכתב שרמ"ם פ' ים מחלין להקשות
בשך דתתרוג מכך דתנאי ומעשה בד"מ שפיר הוי תנאי ע"ם
ומשמע דס"ל דאפי' בע"מ דהוי מעשה דאפ"ם הוי תנאי
ומעשה בד"מ והינו מוכרח דגם בתוס' קידושין דף ו' ד"ה לא
אחזירו לא יצא שקשו קושיות זו אמאי לא יצא והא הוי תנאי
ומעשה בד"מ ותנאי בטל כדאמרינן גיטין דף ע"ב כו' וי"ל
שאם לא הוי אחי שיהי אחי שיהי אחי' לי"ג י"ל הא
דלא אמרי תנאי ומעשה בד"מ היינו בשנתיים שהחזירם ז"א
כי היכי דע"מ שתחזי' לי סייר דפ' מי שאחזו דאחת ס"ד
דכל שאומר ע"מ ולא כאומר מעשה ומשה שהיה מגורשת
עד שתחזיר סייר ואז היה שלם אבל הכא סבר דכל האומר

ע"מ כאומר מעשה עכ"ל ובפ' מי שאחזו דף ע"ב ד"ה
התנאי ומעשה בדבר אחד כתבו בפשיטות דהיינו דוקא שהתנאי
סותר המעשה כו' ע"ם ואפ"ה כתבו ג"כ שך תירוצא בקידושין
דלא סוי מסקנא הכי ואיכא שיעוי אחריני ומ"כ אין תיאמ
על שרמ"ם שכתב ג"כ בפרק י"ג שך תי' דכתבו תוס' בקידושין
בתי' קמא ושוא דרבא לא ס"ל שך דרב אחא ולעולם מעינו
לומר דגם שרמ"ם מחלק בין ע"מ כו' ואפ"ם תוס' בתירוץ
שני בקידושין ועיד נראה לע"ד דהיכא דהתנאי סותר לשת
מעשה לגמרי בשופן שלא יוכל חיל מעשה בקיום התנאי
וכגוון שכתבו תוס' סיינו בע"מ שתחזיר לי סייר דלא סוי
כשעכשיו אלא לאחר זמן שהי' גיטך ויחול הגט ע"מ שתחזיר
סיינו בשעת הזמן אז יהי' גיטך הזה סוי תנאי שלי לפשר
לקיימו בשופו דאליבי דכ"ע תנאי בטל דאינו אלא כמפליג
בדברים בעלמא ולאו דוקא ע"מ שתטלי לרקיע אלא כל תנאי
שלי לפשר לקיימו וכמ"ם שר"ן בפ' לולב הגזול בשם דאחרו
לא ליקני אינם לולבא לעוקא דיוק מיקני קני מקנייי לא מקני
ושקשה דהא שתנה עם היוקא ע"מ שתחזיר ואם אינו מחזיר
לא זכה במתנ' ותי' ומבו' דס"ל תנאי שלי לפשר לקיי' בסופו
ותנאי בטל ע"ם וכן כת' המשר"י בפ"ק דקידושין דף כ"ג
בשם דאחרו לתקני לי' אחר ואחר לי' ע"מ שלין לרבך רשות
בו ר' מאיר סובר כדאחר לי' קני קני עבד יקני רבו וכי אחר
לי' ע"מ לאו כלום קאחר וכתב עלה שרמ"ם ז"ל משום דיד
עבד כיד רבו והוי כמו נותן שתנה לחבירו ואחר לו ע"מ בלא
יהי' שלך יום לך דקנה דכל תנאי שסותר המעשה לא הוי תנאי
עכ"ל והיינו משום דתנאי שסותר המעשה שאומר לי ע"מ
שלא יהי' שלך ג"כ לעניין מס נותן ע"כ אין זה
תנאי אלא כמפליג בדברים וה"ל כאתנה ע"מ שתטלי לרקיע
וה"ע בשאומר הרי זה גיטך ע"מ שתחזיר לי סייר אי לאו
כאומר מעכשיו הרי זה כאומר ע"מ שלא יהי' שלך יהי' שלך
הכא בעת החזרה אינם שלא וכמ"ם ר"ח ובפ"ג לא הוי לריך
רב אחא ליתר מכדי כל תנאי מסיכא גמרינן מתנאי ב"ג וב"ר
מם סתם תנאי בד"מ ומעשה בדבר אחר אף כל לאפוקי הכא
דתנאי ומעשה בדבר אחד ותיפוק לי' דה"ל תנאי דאי שפשר
לקיימו בשופו הוי לי' כאומר ע"מ שלא יהי' שלך וכמ"ם הוי
כמפליג בדברים מע"כ רב אחא רוצה לומר דאפי' באומר
מעכשיו לא מסני משום דס"ל תנאי ומעשה בדבר אחד והינו
דומה לתנאי ב"ג שהוא בדבר אחר לגמרי וסובר רב אחא
בשתרוג אפי' לאומר מעכשיו לא מסני תנאי ומ"ם שקשה
שרמ"ם בפרק י"ג שך שתרוג מסך דרב אחא ותי' דרבא
ליתי לי' דרב אחא ובאמת לפי שטת הפוסקים דאפי' באומר
מעכשיו בעינן דיהי תנאי ח"כ כל הסוגי' דפ' מי שאחזו
ע"ם תיירי במעכשיו ורב אשי דאחר שם אמי רבי היא דאחר
כל שאומר ע"מ כאומר מעכשיו סיינו דמוקי כרבנן דלא בעינן
דיהי תנאי ועיין בחידושי שרשב"א יו"ן פרק מי שאחזו ות"ל
סובר רב אחא דאפי' במעכשיו נמי ס"ל תנאי ומעשה בדבר
אחד ומיהו דקאי לי' לשרמ"ם שפך דשתרוג ותי' דרבא ליתי
לי' לרב אחא ות"ל מוכח דליתי לי' לרמ"ם שך דרב אחא
במעכשיו כיון דכתב להלכה שך השתרוג לא החזירו לא יצא:
אחנם סיכא שהוא בדבר א' לגמרי וסותר אח המעשה לגמרי
וכשך שהטור שאומר שם שהיינו שאני שהקשך לי' כו' וזה
כ"ע מודי דזה ס"ל תנאי שאי אפשי לקיימו בסופו וכשאי
דאומר ע"מ שלא יהי' שלך יהי' שלך הוא דזה סוי כמפליג בדברי'
וזה אפי' הרשב"ם מודה דשע"ג דאינו כותב בהלכותיו בדיני
תנאי שיהי' שהתנאי ומעשה בדבר אחד כיון שכותב להלכה
בדיני תנאי שאם התנה בדבר שאי אפשר לקיים התנאי ס"ל
כמפליג בדברים ואפילו במעכשיו דאין לריך דיקדוקי תנאים
כ' הרשב"ם פ"ו מאיסות דבעינן תנאי שאפשר לקיימו בסופו
דאל"כ ס"ל כמפליג בדברים ע"ם ואין לך מפליג בדברים יותר
מזה דאומר שהתנאי לסשיר המעשה לגמרי ולעניין חלי עשה
המעשה ג"כ ע"כ אינו שלא שהתנה בדבר אחר ז"ל והרשב"ם לא
דסטור שכתב אז שלא התנה בדבר אחר ז"ל והרשב"ם לא
ס"ל כן שהרי כתב הרי זה גיטך ע"מ שתחזיר לי סייר
מגורשת ותחזיר ע"ם ואינו יודע רלי' זה שהרי הטור גמי
ס"ל הכי בסי' קמ"ג ע"ם אע"כ המעכשיו אינו סותר לגמרי
וס"ל תנאי שאפשר לקיימו בסופו אבל הכא אף כ"ע מודי
שכתבנו. ומה שהכריח הב"ם מדברי הרמ"ם שבניח שהתנאי
ומעשה בדבר אחר נגד מעכשיו דמשמע דס"ל דאפי' במעכשיו

נמי בעינן תנאי ומעשה בדבר אחר. הגה ז"ל הרמ"ס וכרב אלפסי כ' בתשובה דאימר ט"מ כאומר מעכשיו כו' אע"ג דבעינן בגיטין תנאי כפיל הכי מילי בתם כו' ורבינו חננאל כתב על הא דאתקין שמואל בגיטה כו' סוגיא דשמעתין בעינן תנאי כפול ותנאי קודם למעשה ותנאי בדבר א' ומעשה בדבר אחר ותנאי שאפשר לקיימו ע"י שליח וסוגי דשמעתין מיירי בע"מ ובמסיים אם אתי גם כדבעי רחים לדבריו מהלימה מוטעת דמיירי בע"מ אלמא דס"ל דבכל התנאי בעינן עד סיפי בתם כל דיני תנאים וכן עוד דבר עכ"ל ודייקו דבעי להוכיח דגם באומר מעכשיו בעינן כל דיני תנאים ומשפט אחת לאחת ולזאת פרט גם תנאי ומעשה בדבר אחר ודייקו למאן דאית לי' אין לך אלא תנאי ומעשה בדבר אחר וכדמוכח מאתרוג וכמ"ש הלא סהוכיח כיון דסוגי' מיירי בע"מ ופ"ש בעינן דיני תנאים וכבר כתבנו הלכ' אחת באחת לפי' באומר מעכשיו הכי ס"ל אבל אין לא ס"ל כרב אחא הלא היכי אסוקי אשמעת מעשה לגמרי ומוה מטעם אחר ולאו משום תנאי ג"ג הלא דס"ל כמפליג בדברים וכמ"ש דהא לרמב"ם במעכשיו לא בעי תקדוקי תנאי דב"ג ופ"ש בעי לפסר לקיימו בסופו דאל"כ ס"ל מפליג בדברים ודייקו אך דסטור ותליבא דכ"ע ולפ"ז מה שמשם הב"ם להחמיר במעכשיו דיני תנאי ומעשה בדבר א', מסך דהרמ"ם כבר נתברר מחיך מ"ם דאין לחוש לזה כלל דהא כך דאתרוג סוא הלכה מרווחת בישראל וכמ"ש. ומכאי צריך להתבונן דלפמ"ש דרב אחא סובר דאפי' במעכשיו בעינן תנאי ומעשה בדבר אחד כמ"ש כך מעשה דר"ג וזקני' שנתנו זה לזה ומחזירו כו' בפ' לולב הגזול דף מ"ו ע"ש ותמהו בגמרא ס"ש מתנה ט"מ להחזיר שמיה מתנה ט"מ ניחא דאפי' היכא דאיכו בדקדוקי תנאים אפ"ס צריך לקיים התנאי ומשום דכל תנאי שבממון קיים וכמ"ש וא"כ צריך להחזיר כמו שהתנה ומוכח שפיר דע"מ להחזיר שמי' מתנה ומיהו בהא דס"ל לרבא לא מהזירו לא יצא זה ליח לי' לרב אחא אלא אפילו לא מהזירו יצא. עוד זאת קשי' לן בהא דקי"ל בהילך מגה ע"מ שתחזירהו לי בכולהו קני לגבי מאשה לפי שאין אשה יכולה בתליפין וא"כ כיון דזה התנאי סותר מעשה לגמרי ליכוי כמפליג בדברים ואפשר כיון דאין זה תנאי בגוף הקידושין אלא בכסף שנותן לה הוא התנה ע"מ שתחזירהו לי ודו"ק:

(ז) **אינו** תנאי וכתב בח"מ ז"ל בטור כתב אם הסיר שאני מקדשך בו אלי הוא כו' ומיהו בקדושי שטר מסתבר כסוף סי' ל"ב דאם אחר ע"מ שתחזיר לי הסייר דהוי מקודשת כו' וגם צריך לדקדק דבגט אם אחר הרי זה גיטך ומסייר אלי אינו גט כלל מ"כ ס"ס אם אחר בגט ובקידושי שטר אם תחזיר לי סייר חהי מקודשת או מגורשת דלמו מידי יסיד לה ולמה פסק כאן דלמאחר, מיקרי תנאי וכי עדיף לשון תנאי מאלו אחר שאם בלא שום תנאי אלא מהני כלל ע"ל. ואינו יודע מה קשי' לי' דודאי שני ושני דאומר הרי זה גיטך ומסייר אלי דסייר לפסרי ומ"ל אותיות פורחת בתויר אבל באומר הרי זה גיטך אם תחזיר לי סייר כיון דאין זה כתנאי ב"ג משום שאות אחד מ"כ מעשה קיים והתנאי בטל והא"ל כאומר הרי זה גיטך ואינו אומר כלל אם תחזיר דהך תנאי אינו כתנאי ב"ג אינו כתנאי כלל לבטל מעשה. ודיותך תמוה מאי קא קשיא לי' על הרמ"א שכתב להוסיף להאומרת דהא הוא גמרא ערוך, פ' מי שאמרו דף ט"ס דתני הרי זה גיטך ומסייר אלי אינה מגורשת ע"מ שתחזיר לו סייר מגורשת ומסיק עלה רב אחא משום דה"ל תנאי ומעשה בדבר א', ולפמ"ש שתוס', היינו משום דה"ל כאומר אם תחזיר וזה פשוט ועמ"ש בסי' ל"ב סק"ח: (ח) **ויש** להוסיף להאומרת כתב במגיד למלך פ"ו מאישות ז"ל ונסתפקתי בהא דקי"ל דסתנאי יכי' קודם למעשה ונריך שיאמר אם תתני לי מלתיס זה תכי' מקודשת אם כשמזר וכפל סתנאי אם גם בכפל נריך שיקדים תנאי למעשה שיאמר ואם לא תתני לי לא תכי' מקודשת אבל אם אחר ולא תכי' מקודשת אם לא תתני לא תכי' ע"ש. גם בזה כפות תמרים דף מ"ב נסתפק חמש מלבן הפוסקים נרלה דגם בכפילת סתנאי נריך שיקדם סתנאי וכמ"ש סטור ז"ל אם תתני לי מגם הרי את מקודשת לי ואם לא תתני לי לא תכי' מקודשת, ע"ש וכן מבואר בס"ס פ' מי שאמרו ע"ש וכן נראה דף ע"ב מתקון שמואל בגיטה דשכ"מ אם לא מתי לא יהא גט ואם מתי יהא גט ולימא אם מתי לא יהא גט ואם לא מתי לא יהא גט מקדים לשם פורעניות וימחה לא יכי' גט אם לא מתי בעינן תנאי קודם למעשה ע"ש ומבואר דגם בלא יהא גט אם מתי דהוה כבפילה נריך שיקדים סתנאי והוה אם לא מת לא יהא גט ואע"ג דכבר כי' כל זה לפני מבשה נמלך ודחמם תנו אין לנו אלא כסתימת דברי ס"ס ופוסקים. ובזה נראה ניישב קושיות סר"ן על הרמב"ס ע"ס פ' סאומר בזה דכתב סרמב"ס בתנאי קודם למעשה דסיינו קודם לאחד מ"כ מעשה קיים והתנאי בטל וה"ל כאומר הרי זה גיטך ואינו אומר כלל אם תחזיר דהך תנאי אינו כתנאי ב"ג אינו כתנאי כלל לבטל מעשה. ודיותך תמוה מאי קא קשיא לי' על הרמ"א שכתב להוסיף להאומרת דהא הוא גמרא ערוך, פ' מי שאמרו דף ט"ס דתני הרי זה גיטך ומסייר אלי אינה מגורשת ע"מ שתחזיר לו סייר מגורשת ומסיק עלה רב אחא משום דה"ל תנאי ומעשה בדבר א', ולפמ"ש שתוס', היינו משום דה"ל כאומר אם תחזיר וזה פשוט ועמ"ש בסי' ל"ב סק"ח: (ח) **ויש** להוסיף להאומרת כתב במגיד למלך פ"ו מאישות ז"ל ונסתפקתי בהא דקי"ל דסתנאי יכי' קודם למעשה ונריך שיאמר אם תתני לי מלתיס זה תכי' מקודשת אם כשמזר וכפל סתנאי אם גם בכפל נריך שיקדים סתנאי למעשה שיאמר ואם לא תתני לי לא תכי' מקודשת, ע"ש וכן מבואר בס"ס פ' מי שאמרו ע"ש וכן נראה דף ע"ב מתקון שמואל בגיטה דשכ"מ אם לא מתי לא יהא גט ואם מתי יהא גט ולימא אם מתי לא יהא גט ואם לא מתי לא יהא גט מקדים לשם פורעניות וימחה לא יכי' גט אם לא מתי בעינן תנאי קודם למעשה ע"ש ומבואר דגם בלא יהא גט אם מתי דהוה כבפילה נריך שיקדים סתנאי והוה אם לא מת לא יהא גט ואע"ג דכבר כי' כל זה לפני מבשה נמלך ודחמם תנו אין לנו אלא כסתימת דברי ס"ס ופוסקים. ובזה נראה ניישב קושיות סר"ן על הרמב"ס ע"ס פ' סאומר בזה דכתב סרמב"ס בתנאי קודם למעשה דסיינו קודם

(ז) הנה בשעת הקידושין (ט) שלא יהא לה שאר וכסות תנאו קיים ואינו מתחייב לה בהם אבל אם התנה שלא יתחייב בעונה תנאו בטל ויחייב בה:

סגה דכל סמתנה על מה שכתוב בתור' ומיהו ממון תנאי בטל (ד"ע) וי"ת דכל מאי דתיקון רבנן סוי כמו שכתוב בתורה. (סגהות מיימוני רים סכותב:

ו (י) נתן לה פרוטה ואמר לה התקדשי לי בזה ע"מ שאתן לך מנה כשיתקיים התנאי יחולו הקידושין למפרע אע"פ שלא אמר מעכשיו שכל האומר על מנת כאומר מעכשיו דמי ואם קבלה מאחר קודם שיתקיים התנאי ואח"כ נתקיים התנאי אין קידושי השני כלום ואם אמר לה ע"מ שאתן לך מנה תוך ל' יום אם נתן תוך ל' יום הוי קידושין למפרע ואם לא נתן תוך ל' יום אינה מקודשת ואם קבלה קידושין מאחר תוך ל' יום מקודשת ואינה מקודשת עד ל' יום וכי שלמו ל' יום אם לא קיים ראשון תנאי פקעי קידושי קמא וגמרו קידושי בתרא ואינה צריכה גט מראשון ואם קיים תנאו אינה צריכה גט משני:

ז לא אמר לה ע"ט אלא אמר אם אתן לך מנה תוך ל' יום תהא מקודשת לי בפרוטה זו אין הקידושין חלים אלא משעה שנתנו לה לפיכך אם קדשה אחר קודם שיתקיים התנאי מקודשת לשני. (וט"ל סוף סי' ט' בסמוך):

ח האומר לאשה הרי את מקודשת לי ע"ט שירצה אבי רצה האב מקודשת לא רצה או ששתק או שמת קודם שישמע הדבר אינה מקודשת:

ע"מ

מקודשת אם לא תתני שתעשה קיים והיינו לא תתני מקודשת לפילו נתקיים התנאי ול"ע: (ט) שלא יהא לה שאר כסות עמ"ס בזה בס' קלה"ח סי' ר"ט ס"ק י"ח וסי' רכ"ז סק"ו: (י) נתן לה פרוטו ואמר לה התקדשי לי בזה ע"מ שתתן לך מנה בירושל' פ' המוכר תמן תניין הרי זה גיטך ע"מ שתתני לי מאתים זו הרי זו מגורשת ותתן לה הספיקה ליתן עד שעת תני רשב"ג אומר נותן לאביו ולאחיו והיא פטורה מן השלוה ומן היבום לפ בקידושין כן תאמר לשעה הרי את מקודשת לי ע"מ שתתן לך מאתים זו כרשב"ג לאביו ולאחיו נותנין לה והיא זקוקה ליבום וחלוצה ע"ש. מזה נשמע דשם דאמרו בגיטין בטעמא דרבנן לי ולא ליורשי לאו דוקא לי דתפילו אינו אומר לי אלא שתשת על מנת שתתני נמי לא מצי ליורשיו כמו דלא מצי אחן שיצי ניתנין לרבנן. אחנס בשעה"ת שער ג' נראה דלא ס"ל הכי ע"ש שכתב בתחנה על מנת להחזיר דאם אחר ע"מ שתחזירנו ולא אמר לי והקדישם או נתנה זה שהקבל והחזירה שה"כ לנותן נתונה ומוחזרת דשה לא אמר לי כדאיתא פ' ים נוחלין כו' כי אמר לי מידי דהזי לי' קאמר לי' ולא עוד אלא אם אח נותן שקבל מחזירה ליורשיו וגאלתה שתנתו קיימת ואם שאכל אכל היכא דלא אמר ליה לבון לי אבל היכא דאמר לי' לבון לי ולא ליורשי משמע כדאמי פ' מי שאחזו ולא קיים התנאי ע"כ'. ובחידושי הרשב"א פ' מי שאחזו סביא סירושלמי הל"ל ול"ש מוכח דס"ל דלא בעי לי ואפי' בחואר שאם שתתני שאתים נמי לא מצי נתינה ליורשיו ונראה בטעמא דשך מילתא דירושה לא מצי אלא בדבר שזכה בו מוריסו אז זוכין בו יורשיו אבל בחואר ע"מ שתתני כיון דאין חוב על האשה שתתני לאין כאן מעשה אם לא תקיי התנאי וכ"ש הרשב"א בחידושיו ליבמות פ' מצות חלוצה דכל האומר ע"מ לא אחייבין אינשי לקיים התנאי אלא אם רוצה יקיים ואם אינו רוצה לא יקיים לפי שכבר נתפרשה בפייתו אם יקיים תנאו יתקיים שאעשה ואם לא יקיים התנאי לא יתקיים שאעשה ע"ש ול"ש כיון דלא זכה עדיין בחואן שאחתים זאו אין קנין לאת ואינו זוכה בשם אחר שיחה ל"ש אין לשם ירושה וש"ל יורשין כאו אחר. אלא דרשב"ג שבר דאשתמת דעתו על יורשיו ג"כ וש"ל כאלו התנה בפירוש שיתן ליורשיו. אבל רבנן ס"ל דלא סוי דעתי' על יורשיו והו לאו היורשים כאו אחרים כיון שאין שם שיחן לא מיד דבר ירוש, וש"ש שאחתן לרשב"ג ס"ל כאלו התנה בפי' שגם יורשיו יכולין ליתן ולרבנן לאו בכלל תנאי וס"ל כאו אחרים. וזה ברור. ולפי"ז נראה בדך מלתא דאשתפק למוסריב"ל באי שיתן גט לאשתו ע"מ שתפטרנה מכתובתה ולא אספיקה לעשות לבעלה פטורין עד שאת הבעל וע"ז נפל אחלוקת בין החכמים שם אי שרנה לאחותו לע"מ שאתן לו אאתים זו דכי היכא

מ ע"מ שלא ימחה אבי שמע ומחה אינה מקודשת לא מיחה או שמת ה"ו מקודש' (עיין בסמוך סוף סי' י') מת הבן ואח"כ שמע האב מלמדין את האב שיאמר איני רוצה כדי שלא יהיו קידושין ולא תפול לפני היבם וי"א דאומר ע"מ שירצ' דינו כאומר ע"מ שלא ימחה ויש אי שאומר שדינו כאומר ע"מ שישתוק:

נ אמר ע"מ שיאמר הן אע"פ שאמר בתחלה איני רוצה כל שחזר ואמר הן נתקיים התנאי. (ובן לעולם הוי ספק עד שימות האב) והאומר ע"מ שישתוק אם שתק בשעת שמיעה מקודשת אע"פ שחזר ומיחה:

סגס מיהו אם לא היה בביתו כשמעה וכשבא לביתו מיחה הוי מחלה דאם שתק בתחילה מהו שלא היה בביתו כן משמע ברשב"ם סי' י"ד וקל"ג: ואם מיחה בשעת שמיע' אפי' חזר ונתרצ' אינה מקודש' מת האב עד שלא שמע מקודשת והאומר ע"מ שלא ימחה כל זמן שמוחה נתבטל התנאי ואפי' נתרצה בשעת שמיעה:

סגס יש מומרים דאם אמר הן פעם אחת סוב לא יוכל למחות. (טור):

יא מת הבן מלמדין את האב שימחה בדי שלא תוקק ליבם:

יב אמר לה התקדשי בפרוטה ע"מ שאעשה עמך כפועל או אדבר עליך לשלטון אם יש עדים שעשה עמה כפועל או דבר עליה לשלטון מקודשת בודאי ואם אין עדים מקודשת בספק:

יג לא נתן לה כלום ואמר לה התקדשי לי בשכר שאעשה עמך כפועל או שאדבר עליך לשלטון אינה מקודשת שישנה לשבירות מתחילה ועד סוף והוה ליה מקדש במלוה:

יד ע"מ שיש לי מנה אם ידוע בעדים שיש לו מנה מקודשת בודאי ואם אין ידוע מקודשת מספק אפילו הוא אומר אין בידי:

טו על מנת שיש לי מנה ביד פלוני אם ידוע בעדים שיש לו מנה ביד פלוני מקודשת בודאי ואם אין ידוע מקודשת מספק אפילו אומר אותו פלוני אין לו בידי:

טז ע"מ שיאמר פלוני שיש לי מנה בידו אמר יש לו בידי מקודש'. לא אמר יש לו בידי אינה מקודשת:

יז ע"מ שיש לי מנה במקום פ' אם יש לו באותו מקום ה"ז מקודשת ואם אין לו באותו מקום שאמר הרי זו מקודשת מספק שמא יש לו באותו מקום והוא מתבוין לקלקלה:

יח ע"מ שאראך מנה אינה מקודשת עד שיראנה מנה שלו ואפילו הראה לה מנה שיש לו בעסקא מאחרים אינה מקודשת:

סגס

דהתם קי"ל כת"ק לי ולא ליורשיו ס"ל ע"מ שתפטרני מותי ולא ליורשי ויש מי שתלק בזה דהתם דין הוא שנאמר לי ולא ליורשי לפי שלא נמר לנרשה אלא ע"מ להנות תן המאתים זו והרי את ולא נהנ' ברש הכא טעמא מאי אתני זה ע"מ שתפטרני לאו משום שלא יהי' ניזוק בנכסיו הרי לא ניזוק לא בחייש ולא במות ושטילה שים פנים לכאן ולכאן ומסיק שלא תגשת שלא חליל גם שלא תחייבם ט"ם דף ט"ד. ולפמ"ש נראה דהתם כיון דהיורשין במקומן לפרוע מוצת מורים, מ"כ הפטור ליורשים נמי מצי ועוד נראה דכיון דיכולה למחול ולפטור את בעלה גם אחר מיתתו וכדאי' פ' הכות, דף פ"ו אמר לאו רב נחמן ליכ' לייתב לה עגה דתיחל ותמחול לכתוב' דאמת לגבי אבום ע"ם. ומ"כ מצי גם למת עלמו בפטור שפטר' ומ"כ גם אח' מותו מצי פטורין. והגה בחתנה על מנת להחזיר אם מחזיר המקבל ליורשי נותן לפי דעת הרמ"ם פ' לוצ הגזול דחתנה ע"מ להחזיר שכוונה ע"מ להקנות מ"כ כל זמן שלא קנה הנותן דשה מת ואין קנין למת ומ"כ ליכא תורת ירושה בזה ולא מצי נתינה ליורשין וכמ"ש בטעמא דרבנן דלא מצי נתינתו ליורשים. אחנס לפי מה שכתבתי בענין מתנה ע"מ להחזיר דאינו אלא קנין לשעה ואפ"ש נפיק בי' לאתרוג וכמ"ש בחורך בס' קלה"ח סימן רמ"ח סק"ד ובטיל סי' כ"ט סק"ח ומ"כ כי מת נותן ושדר' לי' כיון דדידי הוא למחר שעה ס"ל דיורשין ואית בי' תורת ירוש, ומ"כ אחרינן בי' נמי תחזיר לפילו ליורשין. וכן נראה לענ"ד דבשה"ת נמי ס"ל דאתנה ע"מ להחזיר אינו על מנת להקנות מדאתנ' שקדשה לו נתנה המקבל ואחזירה אח"כ לנותן נתינה ומוחזר, דשה לא אחר לי ואם אי' ע"מ להקנות מ"כ כיון דכבר נתנה לאחר אינו יכול לחזור ולהקנות לנותן אלא ע"כ דלא ס"ל ע"מ להקנות אלא ע"מ להחזיר ממש וש"כ אינו נתינה לתקבל אלא לפי שעה ובאותו שעה ים לו קנין הנוף ממש ואם נתנה לו שקדש, מצי אחנתו ושקדישו רק שיחזיר לותו בעינא לנותן. וש"כ כל זמן שלא נתנה לו שקדישו אחר שעה ממילא שדרא לנותן ויורשיו יורשי לותו ואם"ש מצי שאחזירה ליורשיו אלא בשאר לי אחרינן דקפיד לי ולא ליורשי. ובאתנה לאלך פ"ג אם"ל יכי ואחנה על דברי בעה"ת ז"ל יש לנאנס בדינו דשאי שאם דאלת לי אינתרת שאי' לו לאחר ע"מ שאחני אבל הכא דאילטריך לי דרשו לי קאמר אל"ל לעפויי לי ולא ליורשי ע"ם ונראה דאי אחרינן לי מיד דשי לי' ש"כ כיון דשיורשים אכאו בחיין ושחזרה אחר אותו דאו לא שי לי' לא אצי לי' ואע"ג דשרי בדברי שרב אחניד פ"ג אזכי שם בע"מ שאחזירנו ולא אחר לי ואחיתו ואחזירו אם אייב לבל ע"ם ואשמע דבאומר לי ולאי כשאומת לא שי לי' וש"ם כשאת נותן אז לא שי לי' ואע"ג דאי ליורשיו כיון דיורשים לא זכו אלא אכא אוריש ואם לא שי לאוריש

לח סוי מזרח. ועיין ב"י סי' רמ"ח שכתב בשם הרשב"א ג"כ כדברי בעה"ת ע"ש ודו"ק: (יא) **מאחר** שעדיין לא חלקו במ"מ כתב הר"ן ומיהו כן ז"ל כיון שלא הגי' זמן הטפק ורווח, משתעבד לא מצינו בשום מקום שיהא הגיזו זמן המלוקח לף שעדיין לא חלקו כיון שבידו לחלוק ע"ש. וב"ש כתב ז"ל ועיין במ"מ סי' קע"ו דמשמע דיכול המקבל טיסק, מאבידו יוכל המקבל לחלוק חיתת שילא ושיש שקבלו מאחר טיסקא חיתו יכול לחלוק חיתת שילא בתוך הזמן ג"ל ס"ב חייבי כשקיבל עם אחר דאין יכול לחלוק תוך הזמן עכ"ל. ומשמעת לכון הר"ן חיתו משמע שקיבל מאחר. וכתבתי בזה בס' קנס"ח סי' קע"ו סק"ח לפמ"ש בשו' מקובל' פ' המקבל דף ק"ס ז"ל טרח ומליח ולא תודיעני לא מצי אחר לי' ות"ת ואפי' אחדני כל כמיני דלית' לי' נפלוג רווחא ופסידא כל חד בתופי נפשי והא דאחרי בשמיך רווח' לקרן, משתעבד כלומר דאי איכא פסידא בתר הכי אחלוקין חיתי י"ל דשאני הכא דאכתי ליתי לרווח' ואם"ה מצי א"ל לא בעינן לאיעסוקי בי' אלא א"כ כלגיון כל חד וחד כדיתו דאפי' אחני מעיקרא וקבעו זמן לא גרע מפועל דיכול לאזור בשני יום אבל הכי דבשמיך דאי' לרווחא אשתעבד לי' לקרנא דנסי דאני מיסדר בי' דלא לאיעסוקי בי' אפ"ה לאו כל כמיני לאיפלגי' לרווחא אקמי זימנא דלקרנא משתעבד הר"ן עכ"ל. וא"כ תו לא קשה קושיית הב"ש דנסי דיכול לאזור בו מלאיעסוקי בי' אבל ברווחא מיהת אית לי' שעבוד לקרנא ולא מצי לאפלוגי עד עת הזמן והכו ברירא ועיקרא דאחי אלתא וד"ק: (יב) **של** יין ומצא על דגם בתוספת' פ"ג דקידושין בדיל' זה על כסף ומצא על זהב חיב' מקודשת כיצד יעש' יטלנה היומם ויאזור ויתג' לה ויאמר הרי את מקודשת לי עכ"ל. וקשה לי למה לריך לאזור וליטלו היאך, ולא סגי לה בהא שיאזו' ויאמ' הרי את מקודשת לי וגם שיהי' עדיין בידה. ואפשר לפמ"ש תוס' פ' המוכר את פירות דהיכא דהוי מקח טעות הוי טעות הלוקח ולא פקדון וכ"כ בג"י שם וכ"פ הרמ"א בח"מ ס"ס רל"ב דבכל מקום דהוי מקח טעו' הוי כבע"ח ע"ם וא"כ בקידושי טעות ס"ל הלוקח והמקדם במלוה חיי מקודשת. ומע"ג דהמקד' לאחר ל' לאפי' נתחלטו המעות מקודם, אתם משום דלשום קידושין יהבי ניהלי אבל הכא דהוי קידושי טעות ומתבטלו הקידושין מכל וכל ואיכא תגלא כי אם מלוה שלא לשום קידושין יהבי ניהלי'. אמנם נראה דע"כ לא אחרינן דהיכי דהוי מקח טעות הלוקח שלא בזוזי אבל בחפץ או כלי כיון דהוי מקח טעות הדרת בעיני, ולכך

הגה וי"א דאפי' הגיע מחלקו מן הריוח מנה אינה מקודשת (יא) מאחר שעדיין לא חלקו (ר"ן פ' המוכר) הרואה לא מנה אבלו והיא משועבדת לבעל מוד מקודשת (ר"י בשם הרמ"ה) לא היה לו בשעת קידושין והריוח אח"כ ונראה לה י"מ דמקודשת (טור) אבל בשומר לא על מנת שים לי לכ"ע בכה"ג אינה מקודשת (ס"ה) ולא חיישינן דילמא מרואה לה בתר הכי למיסוי ספק קידושין (טור) אחר לא ע"ת להביא לא ר' זה דומו כמו בע"ת שארלך מנה וגריך להיות אבלו. (הרשב"א בתשו' סימנה בב"י):

יט על מנת שיש לי בית כור עפר אם יש עדים שיש לו חרי זו מקודשת ואם לאו הרי זו מקודשת מספק שמא יש לו והוא אומר אין לי כדי לקלקלה:

כ הרי את מקודשת לי בזה ע"מ שיש לי בית כור עפר במקום פלוני אם יש לו באותו מקום מקודשת בודאי ואם לאו מקודשת מספק שמא יש לו שם והוא מתבוין לקלקלה:

כא על מנת שאראך בית כור עפר הרי זו מקודשת וראנה ואם הראה ששכר מאחרים או שלקח באריסות אינה מקודשת:

הגה אבל יש לו קרקע שמעלה ממנה מס הרי היא מקודשת דהא הקרקע שלו ובלבד שיהא לו בכדי בית כור עפר שאינו מעלה מס דעל מנת שיהיה לו בית כור עפר שלו גמור משמע (הר"ן פ' המוכר):

כב היה לו בית כור עפר והיו בו בקעי' עמוקים י' טפחי' או סלעים גבוהים י' טפחים אם היו הבקעים מלאים מים הרי הן כסלעים ואין נמדדין עמו מפני שאינם ראויים לזריעה ואם אינם מלאים מים נמדדין עמו מפני שהן ראויים לזריעה ובור מלא מים אע"פ שאינו בר זריעה נמדד עמו:

כג בית כור עפר שאמרו צריך שיהיה במקום אחד (וסלעים ובקעי' אינן מפסיקין אע"פ שאינן נמדדים עמו) (הר"ן פרק המוכר בשם הרשב"ם) אבל אם היה בשנים או בג' מקומות מוחלקים לגמרי אינן מצטרפין:

כד ע"מ שאני עשיר ונמצא עני או עני ונמצא עשיר שאני כהן ונמצא לוי או לוי ונמצא כהן נתין ונמצא ממזר או ממזר ונמצא נתין בן עיר ונמצא בן כרך בן כרך ונמצא בן עיר ע"מ שביתי קרוב למרחץ ונמצא רחוק רחוק ונמצא קרוב ע"מ שיש לי שפחה או בת גדולה או אופה ואין לו ע"מ שאין לו ויש לו ע"מ שיש לו אשה ובנים ואין לו ע"מ שאין לו ויש לו בכל אלו או שאמר התקדש לי בכום זה (יב) של יין ונמצא של דבש או דבש ונמצא של מים כגון שהיה מכוסה ולא הבירה בו עד אח"כ בכל אלו והדומה להם אפי' אמרה בלבי היה להתקדש לו אפי' לא יתקיים התנאי אינה מקודשת לא שנא אם קבלה היא הקידושין לא שנא אמרה לשליח לקבלה בתנאי ושינה השליח וכן אם היא הטעהו אפילו אמר בלבי היה לקדשה אע"פ שהטעני אינה מקודשת:

הגה מש"כ אחרם כן בפירוש בשעת הקידושין ומשמע הבעל ומתק (טור) וכן מש היה הטעתו לינן קידושין) אבל אם כנסה סתם ואמר סבור הייתי שהיא כהנת והיא לויה או לויה והיא כהנת עשירה והיא ענייה עניה והיא עשירה הרי זו מקודשת:

ע"ם

בסך התוספתא ל"ט ועיין מ"ש בסי' כ"ז: (יג) **אעפ"י** שבטלו בינו לבינה בשת הרשב"א דלא מסני מחילת התנאי חלא דוק, בדבר שבממון דס"ל כאומר שתקבלתי אבל בתנאים שאין של ממון לא מסני מחילת התנאי ומבטלו הקידושין. ודעת הרמב"ם דבכולהו תנאים מסני בישול התנאי כמ"ש הר"ן דלא התנה על מנת שאין עלי נדרים או שאין בה מומין אלא מ"ש יקפיד אח"כ על התנאי אבל אם לא יקפיד לא יתבטלו הקידושין ומה בכתיבות דף ע"ג בקידושי על תנאי וכנסה כתם אחר דב לריכה גט אחר אבל לא חיישי טעמא דרב משום דכנסה סתם אחולי אחלי לתנאה אלא משום דאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות. ומקשו אתו' שם במה מקדש, כי אחול לתנאי כיון דקי"ל מופה אינו קול, ומה שולד הרמב"ם דאחני מחילת התנאי אפילו אינו של ממון. ולהרשב"א דסובר דלא מסני מחילת תנאי בדבר שאינו של ממון. נראה לפרש שם דאחר לאבי לא חיישי טעמא דרב משום אחייבי דבעל וכ"ש ולא חיישי משום אחלים לתנאי ומקדשה בביאה ויש לה ואי כתיבה אלא טעמא דרב משום אין אדם עושה בעילתו בעילת זנות ול"ש לכתיבה בתנאי קאי וע"ש פי' רש"י. אלא דהר"ן שם הכריח דאייבי בעל אחר דאחר עולה לקמן בסוגי' קדשה ע"ת ובעל ד"ה לריכה גט ול"ש ע"ש בלוגמא דרב ואחולי בעל בעל ע"ש ואין דאייבי בעל בעל ל"ש באחני מקדשה כיון דמופה אינה קונה מוכח דאחני מחילת תנאי אפילו אינו של ממון ואכתי איכא למיאר דאייבי בבעל לפי הגרסא דגרסי בדעולה אחקדש על תנאי ובעל ד"ה אינה לריכה גט ומוה שבות בעל אחאור דבה אחלוקת בשעת בשה אחת כעין שהי גניס דסיע בנסה סתם ובעל סתם הה סוי כמו שעות שאי גניס כיון אלא אחני לא בשעת בישה ולא בשעת בעילה בודאי אחולי אחני אבל שעות אחה גרידתא סיע בישה גרידתא בעילה דבוה סמיך אתנאי אחה ואינה לריכה גט וסיע דאחר עולה אחקדש ע"ת ובעל אינה לריכה גט סיע בעל גרידתא ע"ם. וא"כ אחלוקת דרב ואמואל בקידושי ע"ת וכנסה סתם סיע כל הכנסה בסתם אחופה ובעילה וא"כ שפיר קאחר אבי לא חיישי טעמא דרב אחוה אחולי, לתנאי ואקדשה בביאה וכאובה אבי אית לה אלא אחוה אאין לאדם עושה בב"ז וכ"ש ובאי אם ד"ה לא חיישי טעמא דרב כיון דכנסי, סתם אחני לתנאי ופי' רש"י ויש לה באובה ואקשה אשא אתן בהדיא באחניתן כנסה

סחס תגמ סלמ בכתובה ומרמה דלמו פירכא היא דמי לחוקמי מתניתן כשלא בעל וכתא בבעל קמחר דחמולי לחיל לתגמי, ורבינו יצחק פי' לא תיתא טעמא דרב כיון דכנסה תע"ג דלא בעל אחלי לתגמי, ותסא לריכה גט ומיסו כתובה ודאי ליתא לי' כדרבן במתניתן אלא טעמא דרב משום דאין מדס עושה בג"ז ופליג מדעולא אחר ר' אליעזר לקמן דבבעל כ"ע מודי דלריכה גט ולא פליגי רב זשמואל אלא כשלא בעל עכ"ל ולכאורי תיקשי בלשון סתיס בתמ"ס לפי' רבינו יצחק כו' פליג מדעולא דהא בהדיא קאמר אלא משום דאין אדס עושה בג"ז וא"כ ע"כ מיירי בבעל וא"כ פליג מדעולא ומה זו סמיכה לפי ר"י ועיין מפרשי ולפמ"ס מפסר ליישב לשון תוס' והוא דלפי אימא דגרסי בדעולא דבעל ד"ס אימא לריכה גט א"כ י"ל דלא פליג מדעולא ואיירי דרב ושמואל מיירי מטעות שתי נשים והוא תרי שתמי כנישא ובעולה אבל בעל גרידא אימא לריכה גט וכשטת בעל שמאי, אבל לפי' רבינו יצחק לא מצינו למימר דאית לי' דעולא ומשום דבעל לחודי' לא מכני עד דאיכא תרי שתמי כיון דלפי' רבינו יצחק לא בא אבי לאפוקי אלא דלא תיתא דרב משום דאחלי לתגמי, ומהכי כנישא גרידא אלא משום דאין אדס עושה בג"ז וא"כ אין מוכרח לומר דס"ל דעכ"פ בעל לחודי' נמי מכני דאי נימא דבעי תרי שתמי כנישא ובעולה א"כ אין בא אבי לאפוקי כנישא גרידא ולא אפיק נמי בעל כיון דאסתי טעמא דאין אדס עושה בג"ז אימא אפיק אלא כנישא גרידא אבל בעל גרידא לא אפיק כיון דבעל לחודי' נמי אית בי' טעמא דאין אדס עושה בג"ז א"כ אמ"כ פליג אדעולא אין להך גירסא אלפניהו ואין להך גירסא דגרסי אימא לריכה גט אמ"כ לפי מ"ס תוס' בתי' דאסתי דאפילו בעל בא אבי לאפוקי דיעא דלריכה גט אלא דלא תיתא דרב משום דאחלי לתגמי, וכתובה נמי אית לה וא"כ לא בא אבי לאפוקי אלא כתובה ומשום דעיקר טעמא דרב דאין אדס עושה בג"ז ולכתוב בתגמי קאי וא"כ אכתי אילטא למיתר דרב תרתי בעי כנישא סתס ובעולה סתס אז סוא דאחלי לתגמי וכדי שלא יסי בג"ז אבל בעולה גרידא בתגמו קאי וס"ל כמפר, בשעת בילה דלא אחרינן בי' אין אדס עושה בג"ז לשעת קלח פוסקי, א"כ אע"ל דלא פליגי אדעולא לסך גירסא דגרסי בדעולא ד"ס אימא לריכה גט. אחנס לפמ"ס בשטת סרשב"ם דאפוס לא אחרינן דאפקשה ומיירי אסוגיא בבעל ומש"ס אכני אחלי לתגמי א"כ אילטא מהא דאחרינן ר"פ בית שאתי אין תגמי בתופה ומשום דאחלי אחיל וכמו שפי' רש"י שם ושת' בתאי מקדשה כיון דתופה אימא קושא. ומיהו לפמ"ס תוס' שם בסוגיא הא דאין תגמי בתופה דמשתמת בדיק לה מטיקרא ע"ס ניחא ובמוסרי"ק שורש ל"ג סאריך בענין קטנה שנתקדשה שלא לדעת אבי ואח"כ נתרלה אותו דמקודשת אחרי רילוי אותו אבי אפי' נתחלפו אשטויי כיון דלס' קידושין יסבי וסביא רבי תיתא טעמא דרב משום דאחלי אחיל וכתבו תוס' סר' פרץ דאילי קידושי כסף אלמא פירכא היא דאי לאחלי דקידשה על תגמי אילי קידושי כסף ואפי' נתאכלו אשטויי משום דלקדושין יסבי ניסלי וסוי כמקדש לאחר שלושים ול"כ ס"ס בנתרל' ע"ס. ונרמה מדברי סר"פ שסביא דאילי קידושי כסף אפי' נתאכלו סייטו דאילי קידושי כסף אחר שאומל אתגמי ולא למפרע אאנס לא סיבוותי בתם שאדתה אותו לתאכלו אשטות בתקדם לאחר שלושים אתס משום דלקידושין יסבי ניסלי לאו לאלוסי דאי אדתה אלא אדתה קא אכלה אבל אכא דסוי קידושי טעו' מ"כ ודאי לריכה להאזיר אשטות ומ"כ כי אכלה אדידי דאקדם קא אכלה ומ"ט ואפילו איכא דאשטות בעין נמי נרמה דלדעת אתוס' ר"פ אאוכר פירות דאיכא דאי אקדם קא אכלה ס"ל אעו' אלוסה וכן פסק רא"ש בא"א ס"ס לא"ד דס"ל כבע"א ואפי' ליתניטו לזוי בעיני אין לריך להאזיר אשטות אקיבל אלא אשטות אאריס ומשום דס"ל כבע"א מ"כ סיכי אקדם לס בשני זוי כיון דס"ל אלוסה ואקדם בשלוש ליכא אקודשת ולאו לקידושין יסבי ניסלי כיון דקדושי טעות נתבטלו אקידושין לגמרי ומ"ס סיכא דאין אשטות בעין ונתאכלו דודאי לאלוסי אאם דומס ומ"ש ומ"ע: (יד) שלא בפני עדים כתב סר"ן פ' אאדיר ז"ל ול"ת ומא אין בפ' אאקדם ע"ש אאני כאן ומצלא ליי ובכילן אפי' לאחרה בלבי סי להתקדש לי אעפ"כ ליכא אקודשת ואם ליתי דיכולה לאחול בתגמי שאינו של ממון לאחי ליכא אקודשת כו' ולפיכך ס"ל דזו אפא שאאדה בלבי סי להתקדש סורא כוותה ואיכ יכול לאחול ולוא סרי את לי כאלו סיית עשוי שקידושין סי' תלויין אבעה דאשום עד שתראה אם תקפיד או לא אבל אס אבעה דאשום לא סית אקפדת ואעפ"כ שתתה כיון דדברים שבלב אין דבריס נתבטלי שקידושין לאלתר שלא להגאתה שתתה אלא תגמי גרידא סי ובטלו שקידושין אית אבל בשתתה להגאתה שתתה אלא תגמי גרידא סי להגאתה יכול סוא שיאחר שרי את עלי כאלו אין עליך אדיוס ע"ס. ומצואר אדברי לאס בלבי לא סי קפידא ולא להגאתי שתתה לא אסני בטולו לתגמו ואוא בא"א ובג"ס. אחנס נרמה דאס סוא לבטות סר"ן בטעמא דביטול תגמי אבל להרא"ס בשביעי טע' אאר בביטול תגמי ט"ס כלל ל"ס סי' ח' דאבי ביכול לאחר תגמו אבעה דאחר אחיי לא אימא טעמיה דרב משום דאחלי לתגמי וז"ל ואע"ג דטיקר אעשה על תגמי וכפל לתגמי, אאם לא יתקיים שתגמי סיכי אעשה בטל אפ"ס יכול לבטל שתגמי ויאאר אעשה במקומו משום דאתגמי ב"ג וב"ר ילפי אים כא בתגמי לבטל אעשה, כו' ולאכי בעינן סיכי שתגמי כב"ג וב"ר דאידר סוא ואין לך בו אלא אדומו וכיון שכן סוא שאעשה סוא בפני עלמו ורלוי להשקיים בלא קיום תגמי אלא דילפינן אתגמי ב"ג וב"ר ס"כ יכול סוא לבטל שתגמי שאו' אעשה, בפ"ע ואין קיום אעשה אלי בו דדבור בעלמא סוא ואתי דיבור דביטול שתגמי ואבטל דיבור של תגמי ואשאר אעשה קיים כדאזינן בפ' שאומר גבי אקדש לאחר שלושים וחזר בתוך שלושים לאחר ר' יוחנן אתי דיבור ואבטל דיבור עכ"ל. ולפ"ז נרמה דאפי' תגמי שאינו להגאתו נמי יכול לבטל תגמו כיון דאתי דיבור ואבטל דיבור שתגמי

כה ע"מ שאני יודע לקרות צריך שיקרא התורה ויתרגם אותה תרגום אונקלוס הגר: (וי"ל דאס יודע לקרות ותרגס ג' פסוקי' סגי) ואם אמר לה ע"מ שאני קראה צריך להיות יודע תורה נביאים וכתובים בדקדוק יפה:

כו ע"מ שאני יודע לשנות צריך להיות יודע המשנה וי"ל דאס יודע מדרשות שתלמוד מקודשת (טור בשם סרמ"ס) ואם אמר ע"מ שאני תנא' צריך להיות יודע לקרו' המשנה וספרא וסיפרי ותוספת' של רבי חייא:

כז ע"מ שאני תלמיד כל ששואלים אותו דבר א' בתלמודו ואומרו ואפי' בהלכות החג שמלמדים אותם ברבים מדברים הקלים קמוך לחג כדי שיהיו כל העם בקיאין בהם:

כח ע"מ שאני חכם כל ששואלים אותו דבר חכמה דהיינו דבר התלוי בסברא כל מקום ואומרה:

כט ע"מ שאני גבור כל שחביריו מתיראים ממנו מפני גבורתו:

ל ע"מ שאני עשיר כל שבני עירו מכבדים אותו מפני עשרו:

לא ע"מ שאני צדיק אפילו רשע גמור הרי זו מקודשת מספק שמא הדהר תשובה בלבו:

לב ע"מ שאיני רשע אפילו צדיק גמור הרי זו מקודשת מספק שמא הדהר ע"ז בלבו:

לג ע"מ שאני בן עיר ונמצא בן עיר ובן כרך ע"מ שאני בושם ונמצא בושם ובורסקי ע"מ ששמי יוסף ונמצא ששמו יוסף ושמעון הרי זו מקודשת אבל אם אמר לה ע"מ שאין שמי אלא יוסף ונמצא שמו יוסף ושמעון שאינו אלא בן עיר ונמצא בן עיר ובן כרך שאינו אלא בושם ונמצא בושם ובורסקי אינה מקודשת:

לד המקדש את האשה וחזר בו מיד הוא או היא אע"פ שחזרו בתוך כדי דיבור אין חורתם כלום והרי היא מקודשת:

לה המקדש אל תנאי וחזר אחר כמה ימים וביטל התנאי (יג) אע"פ שביטלו בינו לבינה (יד) שלא בפני

וגמ' סתעסה קיים סהוה מעסה קיים בפני עצמו. מיברת דיתעורר לפי"ז קיבות הר"ן מסך דבלבי סי' להתקדם. ותפסר דסתם לת קתמרה תלת בלבי סי' להתקדם תבל עכסיו רוצית היה בקיים התגאי ותינה מבטל התגאי וכיון דדבריס שבלב לת תוי דבריס לת תתי דבריס שבלב ומבטל דיבור של התגאי ודוק. ומיכת דומדע לבטל דסובר הר"ן דתו תין יכול לתמול תגאו תחר שומדע לו וכבר הקפיד ומבטלו כבר הקידושין גרתה דסרת"ם ג"כ מודס בזה ומסוס דתחר שכבר הקפיד ומבטלו הקידושין על ידי התגאי ותו ליכת מעסה כלל ושוב לת תני לבטל לתגאו: (טו) בטל התגאי. כתב סב"ם ז"ל ותס הקפיד כשתעט תו לת תסני תס ימחול תח"כ תיכו בתגאי ממון י"ל תפי' הקפיד כשתעט תסני תס שתוחל תח"כ דסיי כתלו נתקיים התגאי עכ"ל. ותינו מוכרת דתפסר תפי' בתגאי ממון תס כבר הקפיד כשתעט תו לת תסני תלית תגאו: והומת לזה בח"מ סי' רכ"ז תס נתתנה בתקה וכבר נודע לו שתתנה תו לה תני נתתנה לומר שרוצה בתקהו כיון דכבר סי' יכול לתזור בו כבר נתבטל התקה ויכול התתן לתזור בתקה. ומ"כ ס"ס ס"ג כיון שכבר הקפיד כשתת' ויכול התקד' לתזור בו כבר נתבטלו הקידושין ויכולה גם התנה לתזור תע"ג שרוצה התקדם בקידושין ישת"ם בקנה"ח סי' רת"ג ס"ק ג' (טז) שמא בטל התגאי כשבטל ותת"ג שרוצה לתזור בו תע"ג שרוצה לקיים התנאי ותינו תלת ספק קידושין ותע"ג דבקטן וקטנה הוי קידושי ודתי ותסוס דתין תדס עושה בב"ז הכת בתגאי ים לומר דתתגאי קא סתי' וסובר שתקניי' וכתב הב"ם ז"ל ותס קודס הביאה ידע דלת נתקיים התגאי ובטל כתס תז לכ"ע הוי קידושין גמורין דקי"ל הזקה תין תדס טושה בב"ז וע"ש ושגם לפי תס דקי"ל דיכול לתמול ולבטל תגאו תפי' שתינו בל ממון לת נפקא תינ' מידי דתמ"ג תס כשנודע לו תלת נתקיים תגאי לת הקפיד ותחל ת"כ תפי' לת בטל ותי כיון דשתט ולת הקפיד כת"ם הר"ן דהתגאי הי' לטובתו והיינו כשהקפיד ותס כשנודע לו שתט והקפיד ת"כ כבר נתבטלו הקידושין ותו לת תסני תחל תף כשבטל. תלת כיון דכבר שתט והקפיד ובטל ים לומר דבטל לגוס קידושין ומסוס דתין תדס טושה בב"ז ותקדם תותה בביאה ויתו הקנין וקטנה בגדילו דתקדם תותה בביאה. תחס מ"ם הב"ם ז"ל ותס ידע דלת נתקיי' התגאי וכוס תח"כ י"ל דתחל התגאי לגמרי ותפי' כתובה ים לה לפי' דב"י ט"ם. ולפת"ם כשכת זו לתו כלוס הוה דתס שתט ותחל ת"כ כבר נתקיימו בקידושין ע"י תחילת התגאי ותס שתט והקפיד כבר נתבטלו הקידושין ותו לת תסני הכשיסה דהת קי"ל תופה תוכס קונה ובשה תקדם תותה. תלת דגס בשבטל גרתה לי דתס כבר שתט והקפיד דתו לת סגי לי' בעידי יתוד ולומר הן הן עידי יתוד הן הן עידי ביאה סיינו דוקא בתחזיר גרושתו תשגשת, תבל נתגרש, תן התידוסין לת תתרי הן הן עידי יתו' וכן נתייתי עם תשודכ' תע"ג דלבי גס בה נתי לת תתרי הן הן עידי יתוד וכת"ם סרת"ת בסי' קת"ט סעי' ב' וסוה תתבי' סרתב"ן ע"ש. ות"כ ס"ג תחר שתת' והקפיד ומבטלו הקידושין תו לת סוי תלת כשנתייחד עם ספנוי' וסיה תבילכתי ותפסר דתפי' עידי ביאה תתם לת תסני תלת בקנן וקטנה ובקידושי פחות תסוס פרוטה ובקידושי תגאי ובתחזיר גרושתו דבכל סני תוכת דעתו שרוצה ליסת תותה ותתרין דגתר ובטל לסוס קידושין ותפי' הן עידי יתוד תבל בפנוי' דעלתת תפי' עידי ביאה תתם לת תסני תין שבבר נתבטלו הקידושין כפנוי' דעלתת דיינן לה ותפי' נית' דלתחזיר גרושתו תדתי' לה כיון שדעתו סי' לקדשה תס יתקיים התגאי תבל עדי יתוד לת תסני בזה כן גרתה לעני"ד: (יז) או כשגמ. כתב סב"ם ז"ל ולפי שטה זו דתוחל התגאי ת"כ בבטל תינו לריך עידי יתוד ומ"ם סרת"ם דלריך עדי יתוד ס"ל דלת תלי קידושין לתפרע

בפני עדים (טו) בטל התנאי והרי היא מקודשת סתם וכן אם היה התנאי מן האשה וביטלה אותו בינה ובינו בטל התנאי לפיכך המקדש על תנאי ובעל סתם או כנס סתם הרי זו צריכה גט אע"פ שלא נתקים התנאי (טז) שמא ביטל התנאי כשבעל (יז) או כשבנם (ומס קדסה תחר לריכה גט מסניסה ד"ט):

לו אמר לה התקדשי לי בפרוטה זו ע"מ שאתן ליך מנה ואחר כך אמר שאינו רוצ' לקיים תנאו לעולם אין כופין אותו לקיימו אלא קידושיו בטלים ואינה צריכה גט ומ"מ בעל נפש לא ישאנה בלא גט שמא אח"כ יאמר שרוצה לקיים התנאי לקלקלה על השני ואם אמר שעדיין רוצה לקיימו אין יכולים לבופו כל י"ב חדש כדין זמן שנותנין לבתולה ומי"ב חדש ואילך כותבין עליו אגרת מרד ואם מת קודם שיקיים התנאי אפי' חליצה לא בעיא ואם מחלה היא התנאי (יח) בחיי המקדש (יט) וגמרו הקידושין מיד באילו קיימו וכ"י בשלא

מס"ם בעיון עדיס עכשיו כי סיכי דליסוי קידושין לפני עדיס ודברי הטור תמוס שכתב בסי' זס דברי הרמב"ס ובסי' ל"ט דברי הרת"ם ושגם מ"ם שהרת"ם ס"ל שהקידושין לת תלו למפרע ליתי כיון דהרת"ם ס"ל דמסני מחילת התגאי תפי' בדבר שתיו של ממון וכמ"ם בתשובותיו כלל ל"ס ומסוס דמחתי דיבור ומבטל דיבור והוסת דברי הרת"ם לעיל וכיון דמוחל התגאי ודתי חיילו למפרע. וגרתה לפמ"ם בסי' נ"ס דגסוחין לריך עדי יחוד וכשם שהקדם בגת עדיס תין חוששין לקידושין ותוס דילפינן תבר תבר ממתון ס"נ וגסוחין ס"ל תבר שבערות הכל עניני חוסת לריך עדיס ולכתס דברים גסולה שתי תתרים דלתוסס דבסקילה וגסולה בחנק וע"ס וכיון דגסוחין לריך עדיס ותם"ס לריך עדי יחוד בשבל דתם הי' הביאה ביאה לבוסה תיכ לבוס גסוחין תלת כתי ביאת זנות ולת תתרין בשבל תתני' לתגאו תלת סיכה דסי' דרך גסוחין וכל דליכת עדיס תיכ דרך גסוחין תלת כשה שני

בבית תבי' בלת לסי' גסוחין דכס"ג בלת דרך גסוחין לת תתרין תתני' לתגת' וכביתי' זנות סוה ודו"ק: (יח) בחיי המקדש כתב סב"ם ז"ל בסיי התקדם כ"כ הטור ורי"ו דף קפ"ח ובד"ת כתב בשם רי"ו תפי' תתר תיתם תסני תחילם ותלת שהוה תקודת לוסבת עכ"ל ותלשה דשבעת סרשב"ת דלת תסני תחילם תלת בתגאי של ממון ותסוס דס"ל כתומר התקבלתי ובתי"ם בס"ם ס"ק ג"ד ת"כ הכת הכבר עבר התגאי וכתי"ם ב"ם ס"ק ס"ג בעבר כבר י"ב תודם ולת נתן לה ע"ם ת"כ כיון דכבר עבר וכבר הקפידם ת"כ תו לת תסני רק התקבלתי זה ודתי לת תסני תחר תיתת התקדם כיון דלת קיבלה תן התקדם ובזה תתבר לשבב דלת תיקבי בשת דכתב רי"ו קפ"ח בתי התקדם ותסוס דבד"ת תפסר דתיירי בלת נודע לתתם מ"ם הב"ם בשם ד"ת שכתב בשם רי"ו תפיש לתחר תיתת התקדם לת תלתים שם בד"ת וכן לפי טעמת דלת"ם דתתי דיבור ותבטל דיבור ותי נרלה דכל שתת התקדם תו לת תסני לבטל: (יט) וגמרו הקידושין ווי. בטור כתב בשם הר"ת נרבוני בעל תות בשתן לך תתתים זו דתס תחלה בתוי התקדם וכן תס כנסה התקדת תיד דתסתתת בשעת כניסה לתופה תחלה לתגאי ותייב ליתן לה כתובה תת"ג תס תחלה סרי תיה כנסוחה ותס לת תחלה עדיין היה יכולה לתחול ולכתחזל תיגלתי תילתא לתפרע דגסוחין גמורין הוי וכתובה יש לה עכ"ל ולכתורה תסתע דלפילו בלת תדעת התקדם תפני תחילה כיון דסי' תתגאי לטובתה ויש לתוסת סריני כתלו סתקבלתי תתתר תעיין גרתה דלת תסני תחילה בלת תדעת התקדם דבפ"ק דקידושין ובפ' הספיסה תחדו תי שטורות תן זה בשדה לפלוני ותכתבו לו לת תשטר תוזר בשטר ותיה תוזר בשדה זכו בשדה ע"ת שתכתבו לת תשטר תוזר בין בשטר בין בשדה ותסת שתעין שתעפ"י שסתגאי לתועלת התקבל הוי תגאה ותע"ג דבעלמת גמרין תתגאי ב"ג יב"ר ותתם תגאה לטובת הגותן תפ"ה תגאה דסוי לסגאת התקבל כי סכת תסני ותין הלה יכול ליתר סריני כתלו סתקבלתי שסתוכ ג"כ תלה שדבר בתגאי כדי שיוכל לתזור בו בכל שעה קודם שיתקיים התגאי ט"ם וכ"כ סרשב"ת פ"ו תמכיתה ט"ם וה"כ ס"ם בזה תת שהי' התגאי תגד עצמו שתתם שתתר שתירי תתקבלת הקידושין ע"מ שתתן לי תתחיס זה יכולה לתזור התגאי תף שלא לדעת התקדם תבל כיון דתיירי בע"ח שתתן

לך מחתים דהי' התנאי מד' המקדש דכה"ג מוכר בקידושין ובמחתים ואינה יכולה לומר כתלו התקבלתי: (כ) **בשעת** כניסה לחופה מחלה לתנאי וכתב הר"ן פ' המוכר כל התנאי שהוא חייב וכתב הר"ן פ' המוכר כל התנאי שהוא חייב וכתב הר"ן פ' המוכר כל התנאי שהוא חייב

בשתקדמה על תנאי שיגרשה מאן יהוי דמשתא קיימא בדיד ט"ם. ובס' בית מאיר רלחיי שכתב עלה ז"ל ולענ"ד אלו הייתי כדאי להורות אחרי הורותו סי' גרשה לי אחרי דקי"ל שהאיש חיוב מוטל עליה לגרשו הרי הוא כתנאי ט"מ שאין לך עלי אחר כשות ועושה דמתנאי בטל ומעשה קיים. משום דמשיב ודאי עוקר וט"ם. ואין כאן בשה להורות דודאי חיוב מוטל עליה לגרשו אלא שהתנאי הי' שיגרשנ' לגרשו ואם לא ירצה לגרש לא יהי' בקידושין וכה"ג במקח שהתנה שמוכר ט"מ שתחזור ותמכור לי דמהני אם לא משום רבית כדאי פ' חיזהו נשך ובמוקח נמי אין אדם מוכר בשלו אלא לרצונו וכן בשתנה ט"מ להחזיר דשוויה ט"מ שתחזיר ותקנסו לי בשתנה וכה"ג בשר"ם בפ' לולב הגזול ואין אדם נותן אלא ברצונו: (בה) **מפני** שהתנה בדבר שאי אפשר לקיימו. ונראה לי דכל התנאים שבסי' זה וכנון ט"מ שאני כאן וכיוצא אם היה יודע שהיו כאן היו תנאי כלל ושעב' קיי' דכל תנאי שאי אפשר לקיימו היו אלא כמפליג בדברי, וכיון שיודעת שהיו כאן ס"ל לקיימו וסברה וקבלה וכיוצא בזה כתב הרשב"ץ בהוא בב"י בשור לם שרי לה מקודשת לי בכוס זה והכלי היה טובעת שרי זה מקודשת ומשום דסברה וקבלה וט"ם. וה"נ כיון דיודעת שהיו כאן סברה וקבלה לף שהוא התנה ט"מ שאני כאן היו אלא כמפליג בדברים. ובתוס' פ' המדיר דף ט"ם בשה דתנן במד"ש בשומין שבסת' אבל בשומין שבגלוי כו'. וכתבו תיובתא לרב דמוקי כולה מתניתין בשסת ומשלו עלי' נדרים בקידושי על תנאי וכשסה על תנאי מה שייך לחלק בין שומין שבסתר לשומין שבגלוי סולהל ותנה בתנאי ע"מ שאין בה שומין. ולפמ"ש דהיכי דרולה ומכיר שהיו כתנאי ס"ל מפליג בדברים ומשום דאי אפשר לקיימו מ"ב בשומין שבגלוי דרלה וסבר וקבל וס"ל כמקדש בטבעת ותנה שהוא כוס דהמעשה קיים זה נרלה נכון: (בו) כל תנאי שהוא בקוס ועשה בניטין ס"פ מי שלחזו שם בגמרא היכא דאתני לה לאתנויי מעכשיו אם לא באתי מכאן ועד י"ב חדש ואת בתוך י"ב חודש הרי זה גט וליאוש שאת בה לאחר רבה בלשון נאמנת עלי בלא בתנאי ט"ם: ולפמ"ש דכל תנאי שהוא בקוס ועשה עליו להביא רלי' שקיי' תנאו מ"ב אאי פריך וליאוש שאת בה הא עליו להביא רלוים: וכבר שקשה דבר זה בב"ם סי' קמ"ד ס"ק י"ד וכתב עלה ז"ל י"ל לאו קוס ועשה הוא כי לפעמים בא לשם אפני לזה עשק טכ"ל. וליכי מצין דבריו דסוף כל סוף קוס ועשה הוא דהא אם התנה ט"מ שלא אתנה ביום פלוני אאי קוס ועשה הוא מט"ג דלוכל ושותה כדרכו ואין לריך כוונה לקוס ועשה: ונראה לייצב לפמ"ש מוהרי"ט בתשובה ה"א סי' קל"ב ז"ל ונסתפקנו בטבעתו של דבר זה בין תנאי שהוא בקוס ועשה לשב ואל תעשה לענין זה בשלוח לענין גיטין דלאחר לא תשא עד שתקייים ומסתברא לחלק דשמידי שהוא מעשה חייבינן שאת תלרעה חוש ולא תעשה אבל אאידי שהוא בשב ואל תעשה ליכי מזדרזא ופשה שלא תאסר בשה לשניס'. אבל לענין נאמנות דקיימ שהתנאי אם בין זה לזה אם תאחר שכל שהוא בקוס ועשה טריחא לי' מלתא לקיים זיאנין דאלתא שאין בי מעשה טריחא טפי כגון ט"מ שלא ישתה יין שאיני יכול לחיות אלא בזיין וזה ודאי יקשה עליו טפי מאשה שיאכוך לפני אי ירקוד לפני דקידה אאת לאה יכי, נאמן שקיים תנאו בזה יותר מבזה. אבל כי' אפשר לומר טעם דבתנאי דבר בתנאי שהוא בשב ואל תעשה אפשר לו שילה לפי שיבטל אבל בתנאי שהוא בקיים שהעשה שבטל רלי' שבטל תנאו יבוא רלי' שבטל אבל בתנאי שהוא בקיים שהעשה

לט האומר לאשה הרי את מקודשת לי (כג) הוץ מפלוני בלומר שלא תאסר עליו אלא תהיה אשת איש לבל העולם ולפלוני בפנויה הרי זו מקודשת מספק אבל אם אמר לה הרי את מקודשת לי (כד) ע"מ שתהיה מותרת לפלו' ה"ז מקודשת ותהיה אסורה עליו כשאר העם (כה) מפני שהתנה בדבר שאי אפשר לקיימו:

(כגם) אם מולקים אם נתקיים התנאי או לא י"ל (כו) דכל תנאי שהוא בקוס עשה אין אחד מהן נאמן לומר נתקיים התנאי שהוא עליו לקיים אלא צריך עדים אבל תנאי שהוא בשב ואל תעשה כל אחד מהם נאמן אם אין שכנגדו מכחיבו (הר"ן פ' המוה' בשם שהתרומי' ו"ל דהכי' בקוס ועשה ומי נאמן כל שאין כנגדו מכחיבו (רמב"ן ור"י).

המקדש

שרי' על המקבל שיוכל להביא רלי' בקיום שתנאי וע"ם שכתב דסיכא דמית מקבל ים להסתפק כיון דמי שהוא יכול לברר מית ונפלו נכסי קמי יתמי ושם אין יכולין לברר ומזר הדין לתנאו שהוא בשב ואל תעשה ורלי' מהאי דאחד מן שאמין שהוא ונותן תוך שבית וט"ם. ואי מיאת דסיכא דמית זה שעניי שרלי' מזר הדין לתנאי שהוא בשב ואל תעשה. יתייבב קושי' שב"ם ושפיל פריך ומיאום שאת בה שהא בשתני' שם שאת תוך י"ב חודש ומזר הדין לשב ואל תעשה ופריך ומיאום שאת בה: ובזה ניחא לייבב אם שקשה לן בס' קנס"ח סי' ע"ח סק"ט בשא דכתוב בם"ע שם דנאמנת חיוו מוטל עליה בפניו לבל עליה בפניו לה וכתב בסמ"ע שטעם דעליה שאמינו אליה מפני בוודע בו שלא יניו פניו כנגדו. ובפ' מי שאחזו שם בשה דבפריך אמתניתין ומיאום שאת בה ומשני בשומר נאמנת עלי שלא בשתי ושכי מוטל נאמנת שאם ושה שאם בשת תוך י"ב חודש מיירי ומיאום שלא נתן לה נאמנת חיוב משום שידע שם שלא חניו פניו נגדו לבל שלא בפניו לה: ולפמ"ש דעיקר קושי' שם"ם ומיאום שאת בה חיוו שלא משום דאמתניתין מיירי בשת ומזר הדין לשב ואל תעשה לבל בפניו אין לריך לנאמנת כיון דבקוס ועשה עליו להביא רלי' וא"כ בשומר נאמנת עלי שלא בשתי בשתי ע"כ עיקר הנאמנת חיוו שלא לענין שלא בפניו דכל בפניו אין לריך לנאמנת וכמ"ש וכיוצא בזה כתב בסמ"ע בסי' ע"א דסיכא דא"ל לנאמנת ע"כ לטעויי קא אתי וט"ם: ובעיקר קושי' שלי סב"ם על שה לאמרינן ומיאום שאת בה שהא סי בקו' ועשה נרלה דהרמב"ם כתב בפ"ט מגירושין הרי זה גיטך אם לא בשתי מכאן ועד שנים עשר חודש אין מוסנין שאת בה שבסתם ט"ם והרא"ש כתב בשעת ר"ח ורי"ף לפסוק כשעת בתרא דסיכא דאתני לי' אתתיתי' וכו' ומיאום שאת בה שומר נאמנת עלי כו' ותמה על הרמב"ם שאם שפסק לקולא בשיסר חורש ט"ם אאם כבר כתב הרב המגיד שם ה"ל ורבינו פיסק לקולא לחודיה טעמי' שהוא ז"ל סובר שאין אדם חבשות שגגו שאת פיים ושאת בה שהוא שהוא שהוא

לט (א) ע"מ שאין עליו נדרים פ' המדיר דף ע"ב תחר אחרי לא חיישי' טעמ' דרב אסי' דאחולי אחלי' לתנאי' ופי' רש"י ואיתי לה בכתובה והקשו תוס' דהא תנן בהדיא במתניתין כנסה סתם חזקה שלא בכתוב' ואילימא דקשה מת"ל לי' ניחוש דקאי אדאיכא דהיינו קדם ט"ת וכנסה סתם הרי אחרת דאיתי לי' בכתובה ואילך תני חזקה שלא בכתובה ומי ניחוש דסיפא מיירי דקדשה סתם וכנסה סתם כ"ש קשה דהשתא קידשה על תנאי וכנסה סתם אחרת אחולי אחיל לתנאי' ואיתי לה בכתובה קדשה סתם וכנסה סתם כ"ש דאחיל על מומין ומדרים: ועכ"ן כתב רי"ל קדשה ט"ת וכנסה סתם סוף דאיתי לה בכתובה כיון דהזכיר התנאי בשעת קידושין ולא הזכיר בשעת כניסה ס"מ דאחיל אגב קדשה סתם וכנסה סתם גרע ט"ס ולעי"ד נראה לפמ"ש מוהרי"ק סורס ל"ב בשם תי' הר' פרץ בשם דאחרינן אחולי אחיל לתנאי ובשם מקדם כיון דחופה הינו קנוי ומשום דמיילי קידושי כסף שנתן לה ואתי' נתאכלו מעשות כיון דיכיל לה לכוש קידושין וכמו במקדם לאחר שלשים דאפי' נתאכלו מקודם, ט"ס ועש"ם זהה בסי' ל"ח ס"ק י"ב ובש"ע סי' כ' ז"ל המקדם אשה בין שהזהיר שלא בין שהזהיר הוא כו' אין הקדושין חוזרין לעולם אפילו קדשה בתלוי דיעבד הרי הם מתנה גמורה שאין לה חזרה ואם היו קדושי טעות חוזרים מעשות כו' וכן אם היו קדושי ספק ובח"מ ובב"ש שעלו דבקדושי ספק נמי לטיבותין ניתנו כיון דטעמא דלא הדרי קדושין כסף היינו שלא יאמרו דמותר באחותה וכיון דבקדושי ספק נמי מיחסר באחותה לא גרע מקדושי קטנה דגריכה גט מדרבנן דאין הכסף חוזר וט"ס: ולפי"ז ניחא דקידשה על תנאי וכנסה סתם ואחרינן בשעת כניסה דלא הזכיר התנאי אחולי אחיל לתנאי' ואחת מיבת חופה ומקודשת בכסף שנתן לה ואפי' נתאכלו המעשות כיון דהיתה גריכה להזהיר המעשות דבקידושי טעות כיון דמותר באחותה בכסף מחר ומקדשה בכסף לאחת לי' גבה אבל בקידשה סתם וכנסה סתם כיון דקידשה סתם היו ספק קדושין שם מפקן בחזקה מדרבנן אי לאו וגריכה גט מספק אי מדרבנן כדאי' שם בסוגי' וכמ"ש תוס' בחתי' ט"ס. וכיון דהוי ספק תו לא הדרה בכסף קידושין להמקדם דכל היכי דגריכה גט מספק אי מדבריהם כמו בקטנה אין בכסף מחזר למקדם ולטעותן הן אזל אחזה ס"ל כי הדר כניסה סתם אע"ג דאחולי אחיל גבי אחותין והדרים מחתת חבת חופה אין כאן קדושין ואמה מקדשה חופה הינו קנוי וכסף קידושין לטעותן ניתנו ולית לי' גבה כלום ומ"ל אין בה אלא קדושי ספק מחמת שקדשה סתם ומש"ה אמרי' אלא בכתובה דממונא לקולא וכניסה הינו מועיל כלל להיות קדושי ודאי כיון דכבר לטעותן ניתן בכסף קידושין אע"ג דהינו מפקן בחזקה מדרבנן מכל מקום כיון דגריכה גט מספק אי לית לי' כסף גבה ומ"ל אמה הדר ומקדם, לפיות קדושי ודאי והינו אלא ספק קידושין ודו"ק: והנה הרמב"ם כתב בפ"ד מאישות גבי מאחרת ז"ל ולאחר זאלה גט מפני שאין קידושי קידושין גמורין מן התורה אלא מד"ס וכן תלויין אחר יבמה עם בעלה עד שגדלה נאמרו קידושי ועשית אחת מיום גמורה ואין צריך לאחוז ולקדשה וע"ש וכתב שם הרמ"ה דמה שכתב שם יבמה תחת בעלה היינו שבעל וסיפי' הבעילה לשום קידושין וע"ש. ומוהרי"ק סורס ל' ביאר דברי הרמב"ם דכל שבעל אחר שגדלה כיון דמוכח דניחרית גמרו קידושי כסף ואיילו אפי' נתאכלו כמו במקדם לאחר שלשים ואם"ה אין צריך עידי יאוד כיון דאיילי קידושין כסף וע"ש וכן שם הוא שטת מוהרד"ך בביאור דברי הרמב"ם והובא בכסף משנ' ע"ש והיינו דשם"ס יבמות דף ק"ט בעא מיני' ר' אלעזר מרב מ"ט דרבן גמליאל משום דקסבר קדושי קטנה מיחלי חלי וקאי וכי גדל' גדלי קדושי בהדה ואע"ג דלא בעל כו' וסבר רב אי בעל אין אי לא בעל לא ואפ אחאר קטנה שלא מיאנה ושגדלה ועמדה וניסת רב אחר הינה גריכה גט משום אחי דלא בעל לא דבעל ע"ש הרי הם"ד לומר דאפילו לא בעל גדלי הקידושין בהדה וכ"ת אמה מקדשה כיון דקדושי קטנה לאו כלום כבר כתבו הרמב"ם ושכ"י דהומה למקדם על אחר שלשים יום המקודם, לאחר שלשים וע"ם וש"כ אפי' לפי המסקנין דמיירי דבעל נמי מחמת קידושי כסף אפ אחר דחיילי ואת צריך עידי יאוד אלא דבעל דבעינן הייט משום דכל דלא בעל אינו מוכח כל כך

לט המקדש את האשה ע"מ שאין עליה נדרים ומומין ועל מי להביא ראיה אם נמצאו ובו ז"ס

א המקדש את האשה (א) ע"מ שאין עליה נדרים ונמצא עליה אח' מג' נדרים אלו שדרך בני אדם להקפיד עליהם שלא תאכל בשר או שלא תשתה יין או שלא תשקשט במיני צבעונים אינה מקודשת (ואינה צריכה גט) (טור) וה"ה לנדרים שבינו לבינה דהוו בכלל נדרים שדרך

סנהדרין אלא עד דבעל מוכח סנהדרין וה"ל כגר קטן שמטבילין אותו ע"ד ב"ד והגדילו יכולין למחות וכי נהגי דת יהודים בגדל' מוכח סנהדרין וכן כה"ג בעניני איסורי"ק ומוהרד"ך ולפמ"ש הסיכת מכי בעל זה. סנהדרין בשטת מוהרי"ק ומוהרד"ך דקטן דקדושין לטעותן ניתנו לא מני לקדשה בקדושי כסף כיון דתו ליח לי' גבה ולא מידי וא"כ בקדושי קטנה שהגדילה קודם שבעל דתו ליכא ממאי מדקנין ומריכה גט מדבריהם וכו' בקטנה שהגדילה ומן הסנהדרין דליכא למימר סכי כיון דאין תנאי בשומין מ"ס אחר הסנהדרין קידושי הדרה וע"ש וא"כ בקטנה שהגדילה דמיירי בבעל ואחר נשואין קידושי הדרה ומ"ש בבעל מקדשה בכסף דאית לה גבה: ובזה נראה לישב מה שהקשה בלחם משנה לשטת מהרד"ך ומוהרי"ק דבבעל בשת דפריך גמ' שם ביבמות דף ק"ט אי דבעל מ"ט דשמואל קסבר כל שבועל על דעת קידושין דאשוים הוא בועל. והא לכ"ע נמי ע"ד קידושין דאשוים בועל בעל אלא דחיילי קידושי כסף וצ"ע. ולפמ"ש אפשר דשמואל נמי ס"ל דכי בעל ומיכח סרילוי ולאוי שתקדם בכסף דאית לה גבה ואפי' נתאכלו כמ"ש אחר סנשואין דליכא למימר סכי כיון דאין תנאי בשומין מ"ס אחר הסנהדרין קידושי הדרה וע"ש וא"כ בקטנה שהגדילה דמיירי בבעל ואחר נשואין קידושי הדרה ומ"ש בבעל מקדשה בכסף דאית לה גבה: ובזה נראה לישב מה שהקשה בלחם משנה לשטת מהרד"ך ומוהרי"ק דבבעל בשת דפריך גמ' שם ביבמות דף ק"ט אי דבעל מ"ט דשמואל קסבר כל שבועל על דעת קידושין דאשוים הוא בועל. והא לכ"ע נמי ע"ד קידושין דאשוים בועל בעל אלא דחיילי קידושי כסף וצ"ע. ולפמ"ש אפשר דשמואל נמי ס"ל דכי בעל ומיכח סרילוי ולאוי שתקדם

קידושי כסף קידושי ודאי ע"כ משום דקידושי לא סדרת לפילו לאחר נשואין וס"ל לאחר נשואין נמי ליכא גזירה דיאחרו קידושי תנאי כי' ואותר בחמותה ור"ל מוכח דס"ל דקידשה ע"ת וכנסה סתם ליכא גזירה דאחרו בחמותה מחמת קידושי טעות דלריכא גט מספק ור"ל כסור בחמותה וכיון שכן ספיר מוכח מדבר דס"ל בקידשה ע"ת וכנסה סתם דלריכא גט וכן לשאומל דאין לריכא גט וכמ"ש ומשני בגמ' דאי אחמר בקטנה כו' סתם משום דליכא תנאה לאבל הכא דאי' תנאה כו' ופי' רב"י סתם אין אדם עושה בב"ו אבל כאן בתנאי קא סחיך ע"ש ולכאורה תיקבי מה זה דקאמר בש"ס סתם דליכא תנאה ודאי בקטנה לא מיירי בתנאה הכי ס"ל לאיתר סתם אין אדם עושה בב"ו הכא אתנאה קא סחיך וגרתה לפמ"ש תוס' בשטעתין בכא דאמרו פ' ב"ש אין תנאי בנשואין אין תנאי בחופה ומא אליבי' דאמרי ים תנאי בחופה ואליבי' דשאומל אפילו בנשואין ומפרשי אין תנאי בחופה סיינו דאין רגילות לסיות תנאי בחופה דמסתמא קודם החופה מבדק בדיק לה אבל סיכי דאיתרמי דכנסה לחופה בלא בדיקה ים תנאי בחופה ולא אחיל ע"ש: ות"ל הכי קאמר אי אתמר בקטנה סתם משום דליכא תנאה ואיידי דאי' לרב דמקדשה בכסף אחר שבעל יכדרא כסף קידושין אחר נשואין נאו משום תנאי בנשואין אלא משום דליכא תנאה סיינו דאין רגילות לסיות תנאי בנשואין ומ"ש כסף קידושין סדרא אחר נשואין דאי אפשר בחמת יאמרו קדושי טעות ויאחר בחמותה ליכא למגזר בחמת יאמרו קדושי טעות ויאחר בחמותה כיון דליכא תנאה סיינו דאין רגילות לסיות תנאי בנשואין דמסתמא בדיק לה ואמ"ש אחר שנשואין דליכא גזירה דקידושי טעות אבל הכא דאי' תנאה סיינו דלא בדיק לה אימא לא וכן לשאומל:

כתבתיו על דרך פלפול: (ב) **נמצא** עלי' נדר מין מאלו. כתב הב"ש בס"ק ח' ז"ל אחד מג' מדרים הע"ב בגדרם תמתיו יכול להפר כל שקלת עיניו ופם היא לפי שאין בדין שתשא נודרת אחריתו אבל בגדרם קודם שתבוא לרשותו היינו שקדיש אלא בדברים שהיא מתנגה בהן סרבה ומתנגה עליו ר"ן עכ"ל ומשמיע בר"ן ירחה דלא קאי לי' כלל מספרם ולפי שהספרים גורסין בכתוב הוא ואינו ענין לקדיש אלא כתבו לענין כתובה והוא בגדרם אחריו משמע בש"ס דאפי' בגדרם על אכילת חרובין שאומר אי אפשר בהשא נדרנית ואלא בלא כתובה ובאן בגדרים הין מאלו שבלשה יש לה כתובה ואם אחר דאשאר סר"ן דנדר אחריו מקדיש יותר ויע"ש. (ג) **שחוששין** שמא אלך אגל אכס בתב ב"ש בירושלמי אי' פלוגתי' בזה ופסקו סרשב"א ויסר"ן דמותרת להנשא ואין חוששין שמא אלך להתיר לה לאיש אקלקלה על נפשה ועבירת בניו ממזרים ורי"ו פסק לאומרה דאיישינן שמא אלך להתיר כו' אימו קשה ע"כ הכא יש קודש בידע בשעל כי' ות"כ למה לי הטעם שאלך אגל אכס חיפוש לי' שמא יאמול השעל ולא יקפיד ואז הקידושין אלין למפרע כמ"ש בסי' הקדוש דיכול לאמול אפילו אנאי שאינו של אמון. ואפשר אש"ט דייק סר"ן בירושלמי אוקי על אתוס' וס"ל לירושלמי אפי' אאר ידועת השעל אאי אפשר אכס כי' אימו אשמע לה דאי"י דלא פליג אירושלמי על אוס' וירושלמי מייתי דלא ידע השעל ואכל אקום לא אייישינן שמא לא יקפיד דאסתמא דרך להקפיד בשאי' בפירוש אינו ענין לא

בתחם ודרית וגט לא בטיעה למיחב דלא ליתסר בקריבותי כיון דמחתו הלית היא וכתלו לא הי' סם נדריס ומי מסוס דלא בעי למיחב לה גט מסוס קרובותי' הא בתיעם הסובם נמי מכסיד ט"י הגט דבעי למיחב לה כתובה תע"כ כיון דסותר סמר הרי הין כאן עליס נדרי, ממס יבע"כ גריך למיחב לה כתוב, אס מגרסם ס"ג בתחם מסובה נימא דבע"כ מיתסר בקריבותיס: ונרחה דהבא דמבני הכא בתחם מסובה ס"ל כמאן דאמר בירובלמי דכל המקדם ע"מ כאין עלי נדריס אסורה ליתחם בלא גט כמה תלך אלא הכס להתיר הנדר ומס"ט נמי אסור בקרובותי' אף קודם שהותר הנדר מעשה כמה תלך לאכס ולאבי בתחם הסובה ודאי דעתי' שאם יחזא עלי נדריס בלא יועיל אחרת הכס כי היכי דלא ליתסר בקרובותי' קודם שהתרם ומס"ם לא מצי אחרת הכס בתחם מסוב': (ז) חוי ספק מקודשת כתב הב"ם ז"ל ועיין בב"ג דף תק"ד כתב דאפי' בתחם בתיעם הסובה ספק קידושין היא ואיכי יודע מה מסופקת היא ומשני מסופקת בתחם בתיעם הסובה עכ"ל ונרחה דספק הוא לפמ"ם הרמ"ם בפ"ק דקידושין גבי נתגה היא ואחר הוא דבתחם הסוב מקודשת ז"ל ונריך הקירת הכס מי נקרא תחם הסוב ומי איכא הסוב להתירה בלא גט ע"ם והסובה בב"ג פ"ק דקידושין ה"כ ס"ל תחם בתיעם הסובה מסופקת היא כיון דלא נודע מי הוא התחוב ומי איכא הסוב ועיין בב"ג בם בתיב בין תחם הסובה וממספחם גדולם בין תחם בתיעם הסובה ואיכא דלמי תיעם מתספחם גדולם לפפר דזה מיקרי הסובה: (ז) ובעל תחם ז"ל הב"ם כפר כתבתי בסי' הקודם דיני הללו ואי' בזה בני טעתים ה' לכי תתקדם אותם בבילה לפי"ז נריך עדי יחוד ועשם הב' שתיהל תתגלי יהיו קידושין הרתבותים ואין נריך עדי יחוד והרתב"ם ס"ל טעם הבאי ושור ס"ל טעם הרתבון ונריך עדי יחוד עכ"ל וכבר כתבנו לעיל סי' ג"ח ס"ק י"ז דלפי' לטעם שתיהל התגלי ואין הקידושין הרתבותים נאי נריך עדי יחוד וע"ם: עוד כתב הב"ם ז"ל ואם בתם עתה יש לה כתוב' ואין להקשות מלתר דהכתיב' הרתבותם בטילה חיך יכולה לגבות בכתובה זו וי"ל דעתו הי' תם לא יקפיד הת"כ יתקיי' בכתובה כת"ם בסי' הקודם וע"ם ואפי תא דכתב הרתב"ם בעל ובתם דעת הכ"ת דבעל לאחרי נאי בתם נקט לרבותי' ע"ם ולדידי ניחא דאתרין כיון דבעל ותתת' ומחיל לתגלי לגתרי אבל לדעת הרי"ף אם התרוייהו בעינן בעל ואפי ג"כ תיקבי כיון דבעל ודע לו דתתת' בדקה ואי ניחא דלא תחל הת"כ אפי ג"כ תו לא תצי תחילתו אתר שכבר ודע וכיון דדעת הרתב"ם תשים דתצי תחילתו בתגלי אפי' בדבר שאינם של תתין וכאן דכבר ודע ו בשעת בילה תא תצי תחילה תת"כ וכן לדע' סטור שכתב דבעל ובתם תצי הא לדברי הטור בעינן עדי יחוד וכיון דבשעת בילה לא תחל אלא עד שבתם ואת"כ תו ליכא עדי יחוד ות"ם הרמ"ם דאם דר עתה סוי כעדי יחוד כבר כתב הריב"ם בסי' ק"ל דמולקין עליו כל שבאים אתרי ולפת"ם בסי' ל"ה ס"ק י"ו בטעת דבעי עדי יחוד ניחא ע"ם אלא דברי הרתב"ם קבי' וכת"ם ואפבר דבעל גרידא נתי אי' חזקה דאין אדם בותם בכוח את"כ בודקו וידע ואתל תיכף אלא דאיכא נתי חזקה להיפך וסו' אין אדם תתפיי בתיעין ואם"ם כל שבתם והזען דתפיים זה בתיעין סדרת חזקה הרתבותם לכוכתי' דתפיים בשעת בילה ואתל: (ח) הרי דאם ונתפיים עיין בטור שכתב בסי' זה דיים סיועתים מסוגיא דהי' בם תיעין. אם נתלו תיעין אתר תירוסין ואיכי יודע אימת גולו כת"ם לקתן סי' קט"ו וע"ם: והב"י כתב בשדק הבית דאין דיים אלו בייכים לסיתן זה דכאן לעניין קידושין אם נתלה בם תיעין אתר תירוסין ואיכא טועת שגולו בם אתר תירוסין

קודם שנודעו לבעל אבל אם נודעו לבעל קודם שהתירה טיד נתבטלו הקידושין ויש טי שאומר שאם היא אשה חשובה אפילו אם קודם שנודעו לבעל התירה הכם

(ו) היא ספק מקודשת: (ואם הבאם ע"מ שתין עליס

נדריס (ז) ובעל שתם ע"ל סיתי ל"ם סעיף ל"ם.)

ג המקדש את האשה ע"מ שאין בה מומין ונמצאו בה

אחד מן המומין הפוסלים בנשים אינה מקודשת נמצא בה מום אתר אתין מאותם המומין אע"פ שאמר מקפיד אני אפילו על זה הרי זו מקודשת:

ד ומה הן המומין הפוסלים בנשים כל המומין הפוסלים בכהנים פוסלין בנשים ויותר עליהם בנשים ריח רע וויעה וריח הפה (וי"ח דלף ריח סמוטס) (מרדכי בשם סר"ת) וקול עבה ודדים גסי' מחברותי' טפח וטפח בין דד לדד וגשיכת כלב ונעשה המקום צלקת ושומא שעל הפדחת אפילו היתה קטנה ביותר ואע"פ שאין בה שער וזו היא השומא שיתירה אשה על הכהני' והוא שעומדת תחת כיפה שבראשה פעמי' נראית ופעמים אינה נראית שאם תמיד נראית (ח) הרי דאה ונתפיים ואם תמיד אינה נראית אינו טום:

(סגה) ואם ים מרתן בעיר לפילו מומין שבשתר אין מבטלים בד"ת כשדרך שבני' לילך מרתן בגלוי אבל מרתן במקום שהין שבנות סולכי' למרתן רק בלילה ובשתא לפילו מומין שבגלוי מבטלין. ונכפה אם אם הוא לזמן קבוע הוי טום שבשתר ואם לאו לזמן קבוע הוי טום שבגלוי וע"ל סימן קי"ו עוד תדוני מומין. י"ח דנכפה ודאי ספק הין מילוק בין מרתן בעי' מי לא, ר"י נתיב כ"ב:

המקדש

אם הפרם ולא הספיק בעל הפרם לתשוך לא הסמור עד שמת הסמור על בעל הסמור להביא רתי' שבי' תמרו קיים בשעת תשוב הפרם. ותגא תוגא כלם אי כלם לגיתא כלם בבית תבי' מי דתי שתם מייתי אב רתי' ומפיק שכא בעל הסמור תייתי ומוקים כו' אתר רב נתמן בר יצתק כלם בבית תבי' ולקידושין ולא תיישא לא' ד קידושין נתו' בטבושין ניתנו לגיתא אפי' נת"ד קידושי בטבושין נתנו שני מיני קידושי ואתי אבל קידושי טעות אי מייתי רתי' אין אי לא כו' אלא כי אתי רתי בר יהזקאל אתר לא תליתינהו לשני כללי דפיול יהודה אתי תבתי' דשמואל כבי אתר שמואל כל שעור שספק ברשות ב"ם שהעלה לעיל לפי שתשקים אבי' את תוגא כלם כו' וע"ם בשרמ"ם שהעלה לעיל לפי שתשקים אבי' את הסמור ברשות בעל הסמור ג"כ בעל הפרם לריך להביא רתי' יהזקאל זו אתי' אפי' לשעיה וע"ם בטור ת"ת ובש"ע ורמ"א סי' רל"ב: ולפי"ז קבם טיבא לתם לריך להזהי' שקידושין בשעה שספק ברשו שהב והאי לפי ס"ד דהב יהודה דכל שעה דסי שתים עליו תרתי' ואפשי הוי ספק ברשות ואפשי חזקה דכעת מעיתן בת"ם שתים בטעות דהב יהודה ה"ב חזקה ואתית היא לשעיה שאתון בת"ם כל זתן שהב תיבו אביא רתי' לריך להשתי' שקידושין דאתרין בשעת מעיתן אבל לפי שהשקעה דלא אתרין חזקה בשעת מעיתן אבא אהדבא אתרין כל תי בעה שספק ברשותי עליו תרתי' ואפשי דאין אתזיקין תרבו' לרשות' ואשתא הוא דאתרע ברשות בעה שספק' ות"ב לפי' עיה שי שספק ברשות דאתרע אתי ליתר דשבעת יביא רתי' כיון דכבר קנאה וגפשה לרשותי בכל תקום שהוא אלא דשרמ"ם כתב שם אשה דאריסה היא ברשות אב עדיין לכאה דבריס וע"ם וכיון דליכא חזק' לסיכך ליתר דוהי סי' שתוען קודם ואפשקנא לא שבילה לן חזקה דשעת מעיתן לטוגא אתון ות"ב לאתי לריך שאב להביא רתי' נשפ קידושין שהוא אתזק בתן נתי דלריך רתי' לשתוב ואשה דלא הי' עיה שספק ברשות שבעל כיון דאתרע אתי' לית לן בך כלל דהב יהודה דשעת מעיתן. ואם נשעת שאלפסי ורמב"ם דאם את שתור ברשות בעל שתור אתזק דהב יהודה ועיין בב"י סי' רל"ב נשעת רי"ף ורמב"ם ה"ב ניחא דברשות שאב לריך רתי' לשפק קידושין. אתון להשת שטור שמשך אתר שעת לאביו שרמ"ם שם בסי' רב"ד דלא אתרין בשעת מעיתן בשעה חזקה דהב יהודה שאתי' דאם נרחה דשא דמייתי שאב רתי' לקידושין לאו אשה חזקה

דוהמי סיס כמן המומין מקודס דסא לדעת הרמ"ס וטור לא מחרינן סך כללא דבעת מיאתן ולית לסו חלת הזקס דרמי בר יחזקאל וכלס בבית חמי' סיי לי' והלי ברשות הבעל אבל כלס בבית חבי' דעדיין לא יצאתס לגמרי מרשו' האב ס"ל ספיקא ונריך רלי' לכתוכה. ומא דנריך להסזיר הקידושין סייט מצ' דספק קידושין לאו לטבושין נתנו וכמ"ס בם"ע סי' כ'. ולע"ג דהמ"ו וב"ם סס הסיטו על הם"ע כבר כתבנו סס מלחת בטעמת דם"ע: ומס שבישת הב"ם רלי' מהאי דמ"מ סי' רל"ג ע"ם סתם הוא להיפך דמחרינן מזקס דהבאתא הוא דעולד ברשות הקוסס ובני הקידושין רואס הב"י להמזיק למפרע ולי קשי' לדעת הב"י דס"ל לעניו קידושין הוי ספק כיון דלדעת הב"י בא"מ סי' רכ"ד ס"ל כבעת הרי"ף והרא"ם דלחרינן מזקס דבר יסודא דכבאתא הסמור ברשות בעל הסמור נריך בעל הסמור להביא רלי' ע"ם

ה (ט) המקדש אשה סתם ונמצ' עליה א' מן המומין הפוסלים בנשים או נטצא עליה' א' מנדרים שדרך בני אדם להקפיד עליהם הרי זו מקודשת מספק:

ו קידשה על מנת שאין בה מומין והיו בה מומין והלכה אצל רופא וריפא אותה אינה מקודשת אבל אם התנה האשה שאין בו מומין והיו בו מומין (י) והלך אצל רופא וריפאו ה"ו מקודשת שאין גנאי לאיש במומין שכבר נרפאו והאשה אינה מקפדת על ואת:

ז קידשה ע"מ שלא יהיו בה מומין ונמצאו בה מומין וריפאן הריפא הרי זו מקודשת למפרע:

מ דין המקדש לאחר זמן כגון לאחר שתלד ודיניו ובו ח סעיפים:

א האומר לאשה הרי את מקודשת לי בפרוטה זו לאחר שלשים יום (א) אעפ"י שנתאכלו

ם"כ ס"ג כבגולד המומין ברשות אב ניחוח דוהמי נעבה המומין למפרע וס"ל קידושי טעית ודמי וס"ל כניי' ומפשר דכי סיכי דלא מהני מזקת פניי בספק קידושין להחירה לכתחלה וכמ"ש חוס' פרק בי דכתובות דף כ"ג דכיון דוהמי זרק לה קידושין לכתחלה לא תפסה דאתרע חזקתה ס"ל לא מהני חזקה דבב יהודה להחירא לכתחלה: עוד כתב הב"ם ז"ל אין להביא רלי' דנריכה נט מטעם כיון דהיה חומרת דעלמו אחר לירושין ס"כ סוי כאומרת קדשתי ונריכה נט די"ל הכא גרע טפי משום דאחרינן כאן נאלא כאן סי' ומוכח דסיא מספק' עכ"ל. וליתי' דהמי כל היכי דשוי' אינפשה חד"א אפילו ליכא כנגדה אלפי חזקות אינו מהימנא לשויה אינפש' אחיכה לאיסור' וגדולה מזו כתב מוסרי"ן לב מ"ב סי' פ"ם בחומרת קדשתי בפני פלוני ופלוני ובאו פלוני ופלוני ואלו נאקדשה בפניהם דהיא נאחנת נגד עדי דשוי' חד"א וע"ם וכ"ם הכא נגד חזקה ואולי לא קאחר הב"ם אלא לעניו כופין אותו ליתן גט דכיון דחזקה דאקדה דאין כופין אותו ליתן גט ועיין סי' קס"ו ובב"ם ואכתי ל"ע:

(ט) **המקדש** אשה סתם ואם נאנסת אילונית והלי אינה מקודשת וכמ"ם הרא"ם בפ' האידר ז"ל דשאני אום דאילונית דעיקר דעתו על אדם העומד אצל בניס אלכך הוי קידושי טעית עכ"ל. אבל נראה דב"ם בעומד אצל אשה סתם ונאנסת עלי' מדר שנדרה נטולה אני מיהודים וכה"ג אסורה לו לגמרי ואין אשה אלא לבני ולא גרע מאילונית וס"ל קידושי טעו' ולהי. וניחא זה אם לאחרו בפ' האידר דף ט"ב אחר ר' יוחנן אום ר' אחעון בן יהודה נאלו נדרים אחרו אלא אחכל בשר כו' ולאם לא נקט דברים אלו לגופה וכרי"ן כתב דס"ה למדרים אלו לגופה ע"ם ולפמ"ש בדרכי אשה דאדרים אלו לגופה לא הוי קפידא אלא בנדרה נטולה אני מיהודים וכה"ג לא עדיף מאילונית ולא בעי גיטא כלל אפי' בקידשה סתם ואח"ם אפרש ר' יוחנן בהני שלשה נדרים של עיוני נפש: (י) **והלך** אצל רופא וריפא. בחום' דף ע"ד כתבו הטעם אום קפידא הוא ובדידה הוא דהוי קפידא כשזכר שהי' בה מומין אבל בדידי ליכא קפידא ע"ם ובקשה תיאם לדעת הר"ן דס"ל דאשהי אחילת אחנאי בדבר שאינו של ממון ואום דלא אאנה אלא להנאתו וכשיקפיד ואי"כ ס"ג כיון דליכא קפידא אבל אאשה שהי' בו מומין כיון דנאתרפא אבל לדעת הרשב"א דלא אשהי אחילת אחנאי בדבר שאינו של ממון א"כ כיון דהי' אחנאי בו מומין וכבר הי' לו מומין בשעת קידושין ונאבטלו הקידושין אאי אאשהי לה הריפוי של אבעל ונרא' עיקר כדע' הס"א דבשלך אבל רופא וריפא אשהי לף אחר שנודע ואשו' שאינה מקפדת על הבעל אלא על מומין שאין לו רפואה ע"ם וא"כ אחלת אחנאי לא הי' אלא על מומין שאין לו רפואה אבל לדעת ב"ם דלא אשהי אחנאי אפילו אחר שנודע א"כ חיקשי להרשב"א אשלך אבל רופא דלרשב"א קודם ידיעה כמו אחר ידיעה בדבר שאינו של ממון: ומה שהק' ב"ם על מ"ם מ"ש דאשהי אחר שנודע דא"כ הא דפרין והתניא שלך אבל אשהי בעל אשהי אחר שנודע וע"ם מ"ם בזה: ונראה לפי מ"ם ב"ם דאם היא אחנה ע"א שאין בו נדרים ונודע לה לא

מאשי סיאר כיון דאדרים לאו באיאום אלי' וע"ם א"כ אי לא אניאו לאיאר דאלכה אבל אכם והאידה איירי אאר שנודע דאיקשי אסיפא אאיא שלך הוא אבל אכם והאיר אקודשת אא באדרים ודאי לא אאשי סיאר כיון דאדרים לאו באיאום אלי'. ובאוספאא פ"ב דקידושין זה אילרם ע"א אאשי עני ואי' עני ואעשיר ע"א אאשי עשיר ואי' עשיר ואעני אי' סרי זו אקודשת אאשי אבל עשי' ואי' עני ואעשי' אאשי אבל עני ואעשי' אאשי עשי' ואי' עשי' ואעני אאין לי בניס ואי' לי בניס ואא"כ אאי בניס לי בניס ואבל סי' לי ואא"כ נולדו אוני אקודשת זה אכלל כל אאקייס בשעת קידושין אעפ"י שבטל לאאר אין סרי זה אקידשת וכל שאוני אאקיי' בשעת קידושין אעפ"י שבטל לאאר אכן אוני אקודשת ע"כ. ואוני יודע לפרשם כסוגן האי כללא דאוני אאקייס בשעת קידושין דאוני אקודשת דא"ם אלך אבל רופא ורופא דאקודם, אעפ"י שאוני אאקייס בשעת קידושין. ואפי' בהלכה היא אבל רופא דאיני אקודם, לדעת אוס סך אלא אכוס קפידא דבעל איכיר שהי' לה אוני. ואפי' בלא כיון דאקודם אלא בשעת קידושין אלא אכוס קפידא דבעל אוני אקודם אלא אכוס קפידא דבעל אוני אקודם אלא אכוס קפידא דבעל אוני אקודם

בסמטא לחתר שלשים מטי לי' מציכת הפרה מטעת תמירתו שתחר פרה זו תסי' קטי לך תע"ב דסקטין תיטו תלת לתחר שלשים ותיטו כי טומד הפרה לתחר שלשים ברטות הרבים לת מטי ומציכת ספרה דקודם ל' כלה כיון דתפי' ממטו יולא מרטותו כמוש"ב ר"ס תבל בסיטטא תיטו יולא מרטותו מטי לי' מציכה דמטיקרא כיון דעדיין הוא ברטותי עכ"ל ות"כ ס"ל מיקדשה בטתי שנתה דיכיד לה רטות לעטות כרצונה ותע"ג דלתחר שלשים כבר כלתה שנתה זו כיון דנתחר תלתה שנתה זו ונפטרת תלשים לו לתחר שלשים לת גרע מסיטטא כיון דלת יצתה מרטותה וס"ל עדיין שנתה זו ברטותה בתה שנפטרת תלשים לו ותע"ג דבתתי לתודי, לת תקדשה דתת תקדם בחלוט תיטה תקודשת דתתם נתי כי טומדת בסיטטא ולת תזך תיטה קושה ומטי לי' מציכה דמטיקרא כיון שתיטו יולא מרטותו ס"ל מטי שנתה דמטיקרא כיון דעדיין גשתר בתה שנפטרת מתטו: והרשב"א בתידושיו ר"פ השומר ז"ל ותטפ"י שנתלכלו סתעות וטעמא דמילתא כיון דלשום קידושין נתטו בתחלתן תטפ"י שבשעה שרציין לתול תיטו בעולם תכ"מ כיון שתם לת יגמר שקנין ים עלי להחזיר, רואין תטו תותם כאלו הם בעין ובשותה שנתה היא תתקדשת וכעין שהיא תתקדשת בשנית תחילת תלוה ותשמ"כ בתלוה דעלמא טולטל ובשעת תתן סעות לת נתטו לקידושין אלא להלוותה עכ"ל ותדברי ירתה דלתחר שלשים תקודשת בשני שנפטרת ממטו ותע"ג דבתלוה תיטה תקודשת כש"ג עד שיתחר לה בשנית תחילת תלוה שכא לשום קידושין נתטו תתחלתן כיון דתם לת לה סי' תתרתה בתחלתה לת סי' נותן לה שכסף כלל ולא סי' תלוה לה כלל תשמ"כ בשתר תלוה שכבר נתו ליתה לשום תלוה: ותטוותתא כשט' סר"ן דסי' נתן לה שכסף לשו קידושין תיד ותיטו רשתי להזו תוך ל' לבל יסיב לה לגתרי תדשתא דקידושין ותם היא תוזקת תוך ל' ירין להחזיר לו שכסף ת"כ לתחר ל' יום לת סיי תלו' כלל וס"ל כשתי דתתרי תלת לשתוף לה בפ' בתים תקדם דף ת"ח ד"ה תין לשכירו תלת לשתוף לה סיי תלוה אלא לכלל תלת תקדשה בשתי יסי עלי תוב כלל וס"ג לתחר ל' כיון דתם היא תוזקת יסי עלי תלוה לבל בשתרית לקידושין תין עלי תוב כלל כיון דתטיקרא יסיב לה לגתרי תדשתא דקידושין ותטולם לת סי' פקדון ותוב תלה כלל: ות"ש תוסרי"ט עלה דסר"ן ז"ל ולבי תסשה בה דכיון דתשה לת קנה תתן למה תחזיר כו' ע"ש ורתה עיקר כדברי סר"ן וכן תשתע תסה דתתן פ' יש בכור דף ת"ט תת סדן תוך שלשים יום תעפ"י שנתן לכהן יחזיר ע"ש ותשתע דתם היה תין תכעלים יכולים לתזור וליטול שכסף תיד שכהן ולתחר שלשים יפדו תלל כהן תחר תלת תשתע דכל דיסיב תדשתא דסכי ליתי' בחזרה: (ב) שנתאבלו סתעות ורתה דוקא נתלכלו ותשום דתקדשה בהתי שנפטרת ממטו וכתי"ם בש"ק ת' בשם סר"ן לבל תם כבר תחזירה שכסף למקדש תע"ג שלא תזרה תגוף הקידושין תיטו כלום וכתי"ם בקנין סודר לשתר שלשים יום לת תסי ותשום דסדרה סודרה לתחרי לשתר שלשים ות"ע כבר סדר שכסף למקדש ורתיתי בתרומת סדשן בפסקיו סימן רל"ד ז"ל ותם תירש כך שנתן סתעות בערב שבת ותחזיר שכהן תם יש לתום לדברי תור זרוע ורתה דודתי תין לו לתום לדברי תיחיד וגד רבים לך שתום, פרק תריבה בשתעתין דסרשה פסקו כשתול שנין פדוי תם נתלכלו סתעות וס"כ ס"ס תם שתזירן ותפשר דכ"ם הוא תם שתזירן ודברי שתי' עיק, תס בבל תקום כו' ולכך היכא דתפשר לפדות- פעם בשית כדי לקייש דברי שתוספות שפיר דתי טפי עד כתן לשתו ועיין שם וכן פסק רת"א בי"ד סימן ס"ה ולפת"ם דבתחזיר שכסף ודתי לת תקדשה ות"כ כיון דטעת, דרב בבכורו, דבנתלכלו סתעו, בתו פדוי תידי דסוי לקידושין דנתלכלו סתעו, תקודשת שתולת סבר דלת דתי לקידושין תשום דשתם בידו לקדשה תיכף תשמ"כ בבכור דתין בידו לפדותו תוך שלשים ע"ם ות"כ תפי' לספוסקים כרב דתידי דסוי לקידושין וכיון דבקידושין גופי' תיטו תלת בנתלכלו ותשום דתקדשה לתחר שלשים יום בהתי שנתה דנפטרת ממטו תבל תם כבר תחזירה שכסף תו תין לה בתתי לקדשה ות"כ פדיון שבן שנתבד ממנה בתור, ותפילו בעינן שתין לה לתחזיר שכסף כגון שנתבד ממנה בתור, לת תסי לתחר שלשי, וכתי"ם סט"ז בש"ת סימן קכ"ת ע"ם וכ"ם כשתחזיר שכסף. ותפילו לפת"ם בספר קנות שתבן סי' קל"ת ס"ק ג' דנתבד בתושין ותי תסי לקנין ולקידושין סיטו

(ב) שנתאכלו המעות בתוך שלשים יום ה"ז מקודשת לאחר ל' יום (ג) ואם חזר בו בתוך הל' יום או חזרה היא אינה מקודש:

סגה. ו"ת דתם קדשה בשטר ותיטו בעין לתחר ל' יום תלת (ד) נקדש תו גתבד תוך ל' תיטה מקודשת (סר"ן פ'

בשלשים ודברי שת"ם ורתי"ת סי' ס"ס לדעתי ל"ע: ותפשר כיון דלת הדר שכבן תפדיונו תתרינן תתרין תם שתחזיר שתעו' תיטו תלת כתו תתנה דשה כבר נקנה לו סתעות לגתרי תם תיטו תחזר תפדיון וכתי"ם בסק"ת בשם סר"ן גבי קידושין ע"ם. ת"כ שתזירן תיטו תלת כתו תתנה וסתעות שקיבל עלה שפדיון לריך להחזיר תם ריתה להחזיר תפדיון ותוי בנתלכלו דתקודשת בהתי שתיטו לריך להחזיר סתעות ולא תתנה על תנת להחזיר תלת ששתכון שכבן תדעתו ותרצונו נתנה לו ת"כ סתעות שרשתים עדיין לפדיון קיימים ותם נתלכלו לריך להחזירן תם תוזר תפדיון: ותטשה בא לידי בתחד שפדה בנו ביום כ"ת לגילתו ונתן לכהן תכשיטין על תנת להחזיר ושכהן שתזיר בו ביום. ותורישי שיסי' שפדיון ביום שלשים ות' ובשרשה ותע"ג דנתלכלו סתעות תוך שלשים יסי' שפדיון תת"כ בלא ברכה וכתי"ם בש"ז סי' ס"ס ותשום דס' ברכות להקל היינו בנתלכלו ותשום דכתה פיסקים פסקו כרב תבל בזה תפילו לרב לריך פדיון בשרשה ותשום דטעתא דרב תיטו תלת תשום דתויא לקידושין ובני קידושין דתשלו תשום דתקדשה בהתי עניעה בלא תצטרך להחזיר סתעות ותפי' שתזירה סתעות נתי כיון דשבר ניתן לה סתעות לגתרי תיטו תלת תתנה תבל סתעות שרתשבונות לבוש קידושין גם עתה כיון שתיטה תוזרת תניף תקידושין וכתו כן גבי פדיון וכתי"ם. תבל בתתנה ט"ת להחזיר כיון דלא סי' רק ע"ת להחזיר ושבר שתזיר תוך שלשים ת"כ כיון דהדרה שכסף לתתרי ליכא כתן שום כסף בשעת פדיון לפי דשבר שתזיר ות"כ לכ"ע לריך לפדותו וס"ל פדיון והתי ולריך ברכה. תלת דשברכ' שהשיטו דתצרך תבי סבן נסתפקתי כיון דשבר ביוך בפדיון הרשבון ולא גרע תצרך בשעת שתילה דס"ל לסרת"ת ביי"ד סי' רס"ה דשתצרך בשעת שתילה תיטו תצרך בשעת שפדיון וס"ג שבר ביוך שהשיטו תוך שלשים ובברכה שהשיטו שבר סי' כדין תם לא סי' תזירו. ולכן טיב טיטוב תבי סבן פרי חדשה לברכת שהשיטו תבל על שפדיון והתי לריך ברכה תליבא דכ"ע: ולפי"ז בקידושין תפי' שבר שהזירם שכסף למקדש כל שלא הזרה תקידושין עדיין סטעות שרשבונות לקידושין ותם שהזירם תיטו תלת ותתנה בשעתא כן נרתה תוכרת תדברי ת"ה ודו"ק: (ג) ואם תזר בו כתב סריטב"ת פ' שלותר דבעינן תזרה בפני שנים דוקא תבל בינו לבינה תפי' שתעשיו תתורי סגדר שתזירם בה ותשבתא גרידתא תביבא ע"ה ול"ע:

(ד) נקדש תו נתבד תוך שלשים כתב שר"ן בפ' שלותר בשם סרשב"א דתם שטר שוה פרוטה ותקדשת בתורת כסף ותע"י שנתבד תוך שלשים תשום דשתעו' שתי' תגיירה ובדתתרינן בפ' שתים תקדם בשטר שנכתב שלא לשתה שתקדשת בגייר בשטוה פרוטה. וקשה לי דשת לפי ת"ה שר"ן שת דתתני בקידושי כסף בשתכלו תיטו תלת תשום דשכסף יהיב לה תיכף ותיטו ברשותו לתזור תכסף ותש"ס כי נתלכלו ברשותה דידה קא תתלכלו וכתי"ם שר"ן בפ' שלותר שום דתתור דתם סי' יכול לתזור תן שכסף קודם שלשים ת"כ תיטו תלת בקלון ביד שתשה וכי נתלכלי ס"ל תלוה וט"ם ר"פ שלותר. ות"כ בקידשה בשטר נסי דשתי' נתי תגייר תבל תיכת שתטרת נתי שתי' דיסיב לה תיכף תת תגייר ת"כ תקדשי תת"כ תי יתת תורת שטר כלל דשת לפי ת"כ תגייר שלשים תו ליכא תורת שטר כלל דשת בעין סיסי' תגייר תבל תבעל וכדתי' בפ"ב דגיטין דף כ'. ותם תגייר שבר שלה ת"כ לתחר שלשים תיטו בתורת שטר כלל דשת בעין שפר שתקנה וליכא כיון דשגייר שלה שבר. ותם תיטו נותן לה שגייר עד שתר שלשים יום דלת ס"ל תורת שטר תו ליכא תורת כסף כיון דנתלכלו דשת תם תיטו נותן לה עכשיו שגייר ס"ל תורת פקדון גשה עד שלשי' וכ"ג תפי' בתורת כסף לת תסי לשתי סר"ן ות"ע: ותרשב"א לטעתי' דלפת"ם בסק"ת שבשת תרשב"א תיטו כדרך סר"ן בזה וט"ם. ות"כ שפיר תבכתת תורת כסף ותורת שטר

ולא יהיב לה עד בתר שלשים. ולדעת הר"ן תיקשי: ואם אין סניי' ס"פ ודאי לא מקדש, וכמ"ש הר"ן. ומוכרי"ט בחידו' לקידושין סקס' דאפי' אין ס"פ בנייר אחתי לא חיישינן שמא ס"פ בחדי ע"ש: וגראה דלפמ"ש הרמב"ם בטעמא דסו"פ בחדי דמקודשת ודאי אם יהיב שם"פ בחדי ואפשר דסוי עלה תורת כסף כל שהוא ס"פ בחיזה מקום וכמ"ש הר"ן בדף"ק דקידושין דסוי כאומרת לחידי שוה לי פרוטה ועמ"ש בסי' ל"ח ס"ק י"ג ומ"ש לענין תשלומין ודאי אין משלמין בגד וגזלן וכל הסומרין אלא כפי מקומן ועיין ואם נאבד לא תתחייב לשלם כיון שהוא פחות משו"פ ואינה לא מקדש, אלא באם שפטרת מחיובי ופחות משו"פ ליכא חוב ומיהו לשטת תוס' והרמ"ה בטעמא דסו"פ בחדי היינו משום דחיישינן שמא יבא אחד ממחי לכאן ועמ"ש בסי' ל"ח ס"ק י"ג. מ"כ אין לחלק בכך ומקדשה אפילו אין בנייר שוה פרוטה דשמא יבא אחד ממחי לכאן: (ה) המקדש אשה לשלשים יום מקודשת לעולם. כתב בח"מ דין זה כתב הר"ן בשם הירושלמי ואשה נאחר דבקידושי שטר אינה מקודשת בקידושי שטר מגירושין יליף לה עיין לקמן סי' קל"ז פסק גבי גט שפק מגורשת וס"ס הכא גבי קידושי שטר הוי שפק קידושין עכ"ל ובאמת לחלק פ"ז מאישות ז"ל ועיין פ"ב בגדרים דף כ"ט פריך בגמרא בפשיטות אלו אחר לאשה היום את אשתי ולאחר מי את אשתי מי נפקא אלא גט כו' ורמיתי להרמ"ה שם שכתב דאחי דפשיטא לי' בהלמודא דאינה יולאה אלא גט אשה' דגבי גט קי"ל כיון דפסקה פסק ס"ס לענין קידושין דאשה הוי ליולאה ואפי טעם זה אני מחפש בדין זה אלא דבאחי דפ' האשה בקידושין אדר פשטה ויולאה ואינה ואינה פסק רבינו ז"ל דהוי ספק מקודשת מ"ב ס"ל דלאו לכל מולי אינה אשה' ועוד דבאחי דגט נקרא גט כיון דפסקה פסקה מגדולי המורים הולקים בזה ורבינו פ"ת מגירושין פסק דאינו מגורשת כלל וכן הוא דעת הרי"ף וכמ"ש הר"ן בפ' האשה. וא"כ אי אפשין הוי ליולאה אינה מקודשת כלל ואפי סברת הר"ן גבי קידושין ועיין בר"ן ר"פ האומר שכתב לדעת רבינו ז"ל אינה מקודשת כלל ועיין עוד מ"ש בשם הירושלמי לחלק בין קידושי כסף לקדושי שטר עכ"ל: וגראה בזה בשם בגדרים דף כ"ט אפילו בקדושת הגוף אי פקע בבדי כגון באומר שלשים יום עולם ופריך למ"ד קדושת הגוף פקעה בבדי הלו אינה אינה את אשתי ולאחר אי את אשתי מי נפקא אלא גט. ומיהרת הרמ"ה לפרש בשם דפריך בפשיטות אי נפקא אלא גט היינו משום דגבי גט קי"ל כיון דפסקה פסקה ואחתק הוי ליולאה ע"ש. אבל למסקנה דקי"ל קדושת הגוף לא פקעה בבדי ואומר שלשים יום עול, לא פקעה בבדי א"כ ממילא בקידושי אשה אין אנו נריכין לשם הקיסם דויולאה ואינה אלא דאפי' ניחא דלא אחתק כלל הוי ליולאה אף באומר היום את אשתי ולאחר אי את אשתי לא נפקא אלא גט דקדושת הגוף לא פקעה בבדי. ואפי' ניחא דשיר קידושי אשה' דגבי גט כ"ג אינה מגורשת משום דס"ל שיור אבל בקידושין כיון דקדושת הגוף לא פקעה בבדי אלא הוי שיור כלל כיון דממילא פשטה קידושין לעולם וקדושת הגוף לא פקע, בבדי. ובר"ן פ' האומר ז"ל גרסינן בירושלמי ר' אבהו בשם ר' יוחנן הרי זה עולם שלשים יום לאחר שלשים יום יולאה לחולין מאיליו כלומר דס"ל אפי' קדושת הגוף פקעה בבדי אלא כמסקנת הגמרא בפ"ד בגדרים דף כ"ט הרי את מקודשת לי שלשים יום הרי היא מקודשת לעולם מה בין הקדם מה בין אחר אלא אלא מאיני יולאה בלא גט. הרי זה גיטך שלשים יום אינו גט דאין זה כריתות מ"ר יוחנן בר' אליעזר הלא דאמר מקודשת דקידשה בכסף אבל אם קידשה בשטר הואיל ואין למדו אלא מקידושין אלא מגירושין מה בגירושין אינה מגורשת. אף בקידושין אינה מקודשת ע"כ. וכבר כתבתי בפ' האומר בשמי דבשמי דבשמי מינו דבא מרב נחמן היום אי את אשתי ולמחר את אשתי מהו דפסיני בה כיון דפסקה פסקה דמסתבר דסכי קי"ל. ולפי"ז אפי' בקדושי שטר מקודשת לעולם ובירושלמי ס"ל דאינה מגורשת אלא כפשטן. אבל להרי הרמב"ם ז"ל שכתב בפ"ח מגירושין דאינה מגורשת אף בקידושין אינה מקודשת כלל עכ"ל. ומה משמע בירושלמי נראה דם"ל דקדושת הגוף נמי פקעה בבדי. ואפ"ה ס"ל בשלשה לעולם ועכ"פ אינו מועיל דאינה מקודשת לגמ וכמ"ש הרמ"ה דאה סיועא בירושלמי בגירושין אינה מגורשת אלא ע"כ דקידושין עדיפא מקדושת הגוף וכמ"ש הר"ן בהדרים דף כ"ט דבקדושת הגוף כיון דאשכחן קדושת דמי' לזמן קדושת הגוף נמי חייל לזמן אבל קידושין אשה אינה אינו אלא קנין הגיע לעולם דכל שאינו אלא לזמן הוי אינה קנין פירות וע"ש. אלא דירושלמי מדאתא לסיפא כיון דבגירושין אינה מגורשת בשטר נמי לא משני בין בקידושי כסף לקדושי שטר. וכן משמע פ' בתולה דף מ"ח בשם תוספ' דאפילו בכסף הר' כתב הר"ן בשם הירושלמי ואשה נאחר דבקידושי שטר אינה מגורשת אלא בגט משו' דגבי גט קי"ל כיון דפסקה פסק ס"ס לענין קידושין דמקשין הוי ליולאה ולפי טעם זה אני מחפש בדין זה אלא דבאחי דפ' האשה בקידושין אדר פשטה ויולאה ואינה ואינה פסק רבינו ז"ל דהוי ספק מקודשת בקידושי שטר אינה מגורשת בגירושין ילפי לה מהא דאמרי' ב

דר"ג משום דקסבר קידושי קטנה מתלי תלי וכי גדלה גדלו בהדה ואפי' דלמ"ד בעל מי דלמא משום דקסבר המקדש לחמות יבמה נפטרה יבמה והלכה לה ומש"ה ג"ל ואפי' סבירא לן מקדש לחמות יבמה לא נפטרה יבמה מ"מ היכא שהקידושין היו בזמן ממילא נפטרה מעלמא עכ"ל. וכ"כ כיון דלאחר שלשים הקידושין בזמן ממילא נעשית חמת חים נפטרה מהלילה יבום כמו היכא דנעשית חמות חמת חמה ממילא. אך קשה דלפי"ז מה התן חמם עשרה נשים פוטרות ומה משכחת ט"ז היינו חמת חים שנעשית לאחר מיכן:

(ז) **מעבשיו ולאחר שלשים.** ר"פ המוכר נכסיו (בב' לד) מספקא לי' אי תנא' אי מזרח ופרט"י אי תנא' חם לא לאחזור תוך שלשים יום"ם. והרמב"ן פי' אי תנא' הוי חם יחי' שלשים יום ואינו ב"ח כתב בשם הרשב"ח בתשובה סי' תס"ז שפי' ג"כ תנא חם יחי' שלשים. ט"ס. והרשב"ח בחידושיו כתב להיפך ט"ס שכתב על דברי הרמב"ן ולא ידעתי לסוף דעתו כי' דלמדבש יותר בכלל שלשים הוא מהזרח: ברש"י שם דף ל"ט ע"ב ד"ה ושמואל אחר מיום בספיקא חנא עד שלשים יום שמא יחות מרחמן ולא יגמרו הקידושין ונמלנו קידושי שני הויל לאפרע עכ"ל. נרחה מזה כפי' הרמב"ן דלמ"ד אי לאפרע בספיק' עד שלשים שמא יהזור בו. ושם ברש"י ד"ה נשמואל פשיטא ליה דחנא הוי ל"ל הלכך כל שלשים יום שני קידושין שמא יהזיר בו משלשים יום ילילך גמרו עכ"ל. עד שנראה מזה עוד טעמא דהזרה ומ"ט לא מפרש רש"י דחנא חם לא יהזור ובין פי' הרמב"ן דחנא חם יחיה שלשים לגרמב"ן חם יחות תוך שלשים לא שני קידושין ולפרש"י חנא' בהזר, ושפיר לא חזר בו וכדאמרינן בפ' שחות' דף ס"ג בע"מ שלא יחא' לחנא תוך שלשים ושמ שהא תוך ל' דמקדשת כיון דלא מיחה ושם לי מחא' שהא מחא' עלמי. ומיון ליחר דלפי' רש"י חנא דהזרה הייט חם ילוא תוך שלשים דשפיר לא הזכיר רש"י כלל ריעוי רק הזרה. ולכן נרחה מדחזינן ברש"י פי' פעם בחנא דשלשים משום הזרה ופעם בחב חם יחות ברש"י נחי ס"ל לדינא דחם חת תוך שלשים לא שני קידושין ומיון הטעם משום דחנא דשלשים שייכא בכלל הזרה ומיתה. ושה הרשב"ה כתב בחידושיו שמין בנכון התנאי כלל חם יהיה. חלא שה דחם חת תוך ל' דלא שי קידושין לפי פרש"י דחנא הי חם לא יהזיר הייט לפי מ"ש הרשב"ה בחידושיו ז"ל דכי קאחר מעכשיו ולאחר שלשים כאומר מעכשיו חשה מקודשת ובלבד שכל שלשים יהיה ברשותי ונטלן כעין האומר הרי את מקודשת לאחר שלשים יום שרוצה לחמלך כל שלשים חם יבטלם עכ"ל. וכיון דהי' התנאי היינו כעין האומר לאחר ל' יש"כ כי היכי דאומר לאחר שלשים יכול לחזור בו ס"ה נמי חם חת תוך שלשים נתבטלו הקידושין כיון שהתנה היינו מקודשת מעכשיו בתוכן היהים בדין קידושין לאחר שלשים וש"כ לפי"ז גם לפי' רש"י נמי חם חת תוך שלשים לא הוי קידושין: (ח) **קידושי כולם תופסים בה.** בפ' האומר ר' יוחנן אחר קידושי כולם תופסים בה דרווחא שביק. ושר"ן כתב שם לדברי הפוסקים כר' יוחנן דסיורא הוי המקדש בשטר מעכשיו ולאחר שלשים יש לריך היכים השטר קיים לאחר שלשים שאע"פ שמעכשיו מחחילין לחול אינו קונין קנין גמור עד אחר שלשים וכדאמרינן בירושלמי דכל שלשים קונה ואין קונה לאחר שלשים קונה קנין גמור הלכך בעינן היכי השטר קיים ודרווחא בשעה שנומר קנינו אבל בכסף לא לריך דהא קי"ל האומר לאשה הרי את מקודשת לאחר ל' יום מקודשת הע"פ שאחללי החנות ט"ל וכ"כ התו' בפ' הכותב דלר' יוחנן בחוך פרס מעכשיו ולאחר שלשים לריך היכים ספרס עומדת בחנם ואם עומדת בר"ס לסוף שלשים לא קנה ע"ש: והר"ן שכתב שלריך היכים השטר קיים ברווחא לא אחי לאפוקי חנא רשות הרבים אבל היכא שיהא מצי כמו דאמרי בחוך פרס. ואיכא למידק כיון דבר"ס לא קנה וכן בניתון קידושין אם השטר בר"ס לא קנה וש"ך סוף הקנין אינו שנאחר אלא לאחר שלשים והיכן מצינו קנין בע"כ כיון שחוזר בו וכן בקידושין אם האשה לוחה לא בעינא ליך ועשה הקנין בע"כ ושע"ג דהכסף ברשותה כיון דחוזרת בה ואם לי אחלת קנין ואם לי סוף קנין הדין נותן בהיכי בנינה מחחלה ועד סוף. כיון דבעינן רשותה לקנין והיא חוזרת ש"כ היכי שהקנה לה רשותה. וש"ל דכן הוא ומלי' חוזרת ש"כ היכי

ד' אמר לה הרי את מקודשת לי (ז) מעכשיו ולאחר ל' יום ובא אחר ואמר הרי את מקודשת לי מעכשיו ולאחר עשרים יום ובא אחר ואמר הרי את מקודשת לי מעכשיו ולאחר י' ימים אפילו הם ק' על הסדר הזה

(ח) קידושי (ט) כולם תופסין בה וצריכה

מבכחת להא דר' יוחנן דקידושי כולם תופסין בה כיון דקבלה קידושין מאחר שרי מוזרת מרחמן ונרחה דכמ"ג בחיור מעכשיו ולאחר שלשים דכבר הקבילו בקניינו הוי לי' מעכ' ובוא לא אחי דיבור ומבטל מעשה דהא לאחר שלשים גרידא פליגי ר' יוחנן ורים לקים וסובר ר"ל דלא מהני הזרה דלא אחי דיבור ומבטל מעשה וטעמא דר' יוחנן דדיבור ודיבור הוי כדאמי' פרק האומר וכל כה"ג דהתחיל בקניינו ה"ל מעשה ממש ומהם ר' יוחנן דלא אחי דיבור ומבטל מעשה: אך קשה הא תינא הזר בדיבור אבל כל שמתקדש לאחר דה"ל נמי מעשה דהא מפילו גרים לקים דה"ל בחקדש לאחר שלשים דלא אחי מהני הזרה ומשום דלא אחי דיבור ומבטל מעשה חוה בחקדשה לאחר שלשים דה"ל מעשה ומשום הכי מוכח דאין מעשה ממש בקידושין: אמנם בחידושי הרשב"ה רחיתי שכתב להקשות כזה שהמרו דאין נמור חנא לאחר שלשים דא"כ אם חת בחוך שלשים לא חשא זקוקה ליבם. ואם נקרע שטר קידושין קודם שלשים לא חשא מקודשת כי' ועוד דגמרא לא נסיב טעמא משום מתהיל וגומר אלא כל הד ואד רוחא שביק למבני כלומר שיור שיר בם זמן שיחזו גם קידושי לאחרים ט"ס: ולפי שטתו לר' יוחנן בחטבשי גומרין הקידושין חיכף אלא דשיור רוחא שיחזו גם קידושין לאחרים. וע"ם שכתב הרשב"ה כדברי הרשב"ד דר' יוחנן ס"ל דנא כר' אבא דאחר דבקידושין לא אכני שיור בפ' האומר ור' יוחנן ס"ל דאפי שיור בקידושין: ולכן נראה דהיכא דאמרי' דס"ל קונה ואינו קונה כל שלשים מהילה נמי בעינן שיהי עומד ג"כ ברשותה סוף שלשים ויכולה נמי להזור בה אלא הא דקאמרי כולם תופסים בה ולא שיו הזרה אבוש דס"ל לכיכולמי דקידושין בקבוה מאחר לא שיו הזרה וכי אח בני אחר שלשים מקודשת לרחבן וכן דעת הרמב"ם והר"ן אבל הרשב"ה לשטתו דכתב דגמרא דיהן לא ס"ל הכי אלא ס"ל כיון דאחר שלשים שיו הזרה ה"ל ממיל' לריך נמרא דיהן לומר הא דקאמרי כולם תופסין בה אבוש דרווחא שביק לפי שאי לאפשר לומר דקונה ואינו קונה דא"כ אחמי קידושי כולם תופסין בה אלא דאם אח בני אחר שלשים לא שו הזרה. ודוק:

(ט) **בולם** תופסין בה. ולרב נמי היכא לאיחם דאחא קחמ לחזרה ליכון יכבני לחנא. ועיין ב"ח בכחב ב"מ היכול לגרש חיד דהא קידושין חנן חיך ל' דלא שי קידושין לפי פרש"י דחנא הי חם לא יחזיר הייט לפי מ"ש הרשב"ה בחידושיו ז"ל דכי קאחר מעכשיו ולאחר שלשים כאומר מעכשיו חשה מקודשת ובלבד שכל שלשים יהיה ברשותי ונטלן כעין האומר הרי את מקודשת לאחר שלשים יום שרוצה לחמלך כל שלשים חם יבטלם עכ"ל. וכיון דהי' התנאי היינו כעין האומר לאחר ל' יש"כ כי היכי דאומר לאחר שלשים יכול לחזור בו ס"ה נמי חם חת תוך שלשים נתבטלו הקידושין כיון שהתנה היינו מקודשת מעכשיו בתוכן היהים בדין קידושין לאחר שלשים וש"כ לפי"ז גם לפי' רש"י נמי חם חת תוך שלשים לא הוי קידושין: (ח) **קידושי כולם תופסים בה.** בפ' האומר ר' יוחנן אחר קידושי כולם תופסין בה דרווחא שביק. ושר"ן כתב שם לדברי הפוסקים כר' יוחנן דסיורא הוי המקדש בשטר מעכשיו ולאחר שלשים שאע"פ שמעכשיו מחחילין לחול אינו קונין קנין גמור עד אחר שלשים וכדאמרינן בירושלמי דכל שלשים קונה ואין קונה לאחר שלשים קונה קנין גמור הלכך בעינן היכי השטר קיים ודרווחא בשעה שנומר קנינו אבל בכסף לא לריך דהא קי"ל האומר לאשה הרי את מקודשת לאחר ל' יום מקודשת הע"פ שאחללי החנות ט"ל וכ"כ התו' בפ' הכותב דלר' יוחנן בחוך פרס מעכשיו ולאחר שלשים לריך היכים ספרס עומדת בחנם ואם עומדת בר"ס לסוף שלשים לא קנה ע"ש: והר"ן שכתב שלריך היכים השטר קיים ברווחא לא אחי לאפוקי חנא רשות הרבים אבל היכא שיהא מצי כמו דאמרי בחוך פרס. ואיכא למידק כיון דבר"ס לא קנה וש"ך סוף הקנין אינו שנאחר אלא לאחר שלשים והיכן מצינו קנין בע"כ כיון שחוזר בו וכן בקידושין אם האשה לוחה לא בעינא ליך ועשה הקנין בע"כ ושע"ג דהכסף ברשותה כיון דחוזרת בה ואם לי אחלת קנין ואם לי סוף קנין הדין נותן בהיכי בנינה מחחלה ועד סוף. כיון דבעינן רשותה לקנין והיא חוזרת ש"כ היכי שהקנה לה רשותה. וש"ל דכן הוא ומלי' חוזרת ש"כ היכי

לינגלא חילתא למפרט. ח"כ כה"ג בקידושין שאחר תגמי נגט ועדיין לא נתקיים התגלי דלא מסני סקידושין כיון דבשעת סקידושין עדיין לא נתברר הנט: דכה"ג מסני בקידושין ע"ם פ' מי עמו חלא בפני עצמו ופירש"י זה שנתן נט ואחר מכיוס שם אחי לא תחיזד עמו דילמא יבא עליה לשם קידושין וגרישה נט זמי וכן כתבו תו' וט"ב מנורש למפרט מצו' דגמ' תלי בהם' קידושין ולא מצו' נט יכן חלמא דשנט משעת נתיזה ע"ם וח"כ מצוחר לסדיה דמסני קידושין בחר נט על תגלי חט"ג דעדיין לא נתקיים התגלי שאחר מיירי בנט תגלי שאחר כיוס שם אחי מחוי זה ט"ם: ולכן נרחה בטעמא דרשב"ח דלא מסני נט בקידושי תגלי דמיו מכוס לינגלי חילתא למפרט לא אחרינן וכדעת הם"ל. דבחידושי רשב"ח ר"פ שמונה ים לו שנה אחרת בשאלי דחלילא מעוברת ז"ל שא דפריך ר"ל אחלי יקיים יאזור ויקיים כו' וח"ת ושא משמע יקיים ופטורין מקרבן ואם ליתא דביאת מעוברת לא שמיה ביאה ס"ל אשת איש מכוס דכתיב ובן אין לו. עיין עליו בעומא מ"מ כיון שהפילה ואגלי מלתא דזקוקה לו משעה דשכוס לא שלו עליו כאשת איש אלא במקום מצוה שאם אין אתה מוצר כן לריס לקיים יבמה שהפילה מיד מחיבמת ושלא בשעת נפילה אין אתה קורא יבמה יבא עלי' ושרי היא כאשת איש אלא לה בעיס אלא דטעמא דלאחרי' שלא נאסרה עליו לגמרי אלא שריכה להמתין עד שנדע אם הזקקה לו אם לאו וכשהפילה ודע שהזקקה עכ"ל: שרי מצוחר דטעמא דלא מסני חלילא מעוברת מכוס דכתיב ובן אין לו עיין עליו ומשמי טעמא ניחא לך דשרח"ש גבי חלילא דעיין עליו לא כתיב אלא בשעיס ובן אין לו עיין עליו ולא בשאר מילי: ובנט דלא מסני קרם שנתקיים התגלי מקידושין נרחה לפי מה שכתב שרשב"ם בפ"ח מגירושין דאין כיחבין תגלי בנט ואפי' בע"פ היני רשאי להזכיר תגלי קודם שכתיבה וט"ם ח"ם שרם"ח בטעמא דשני מכוס בריאה ולא שכתיבה גיטא שני ע"ם וח"כ ה"ם שכא שאי תגלי בקידושין ח"כ גיוף כתיבת הנט תלוי בתגלי דאם לא יתקיים תגלי מקידושין אין זה נט כלל ומ"ם אף דשתקיים התגלי לנסוף שני שכתיבה בפסול דאין בריאה בשעת הנט וח"כ בקידושין כה"ג שנתן קידושין לאחר, שהתגרשה על תגלי ועדיין לא נתקיים התגלי מסני מקידושין ומשי שכוכחו מאך מתייחין דלא תתייחד עמו ומכוס דבקידושין מסני תגלי ועמ"ש בסי' ל"ח ס"ק י"ג:

(י) **וצריכה** נט מכל ו' וו'. בב"י אם שביא שוניות שנמ' דרב ס"ל בחומר מעכשיו ולאחר שלשים שני ספיקא וד' יוחנן ס"ל אפי' אן יומא קידושין תופסין בכולן וע"ם שכתב לעניין סדין שיוין שגרישה נט מכולן ואין נפקותא לדינא אך בטעמא ע"ם. ובט"ז כתב ז"ל ומ"ח ז"ל כתב דים מ"ם לדינא דלר"ח בכולם קידושי לאוכיחא ואי מיית אד מיניהו ושיא ערוה לאחיס פוטרת צרתה מחלילה ויבום אבל לרי"ף דקדושי ספק אן אין פוטרת צרתה מחלילה ויבום וכתב על שב"י דכתב דאין כ"מ לדינא דתקפה עליו משנתו בזה. ואני אומר דמ"ם טוא דים כ"מ לעניין פטור מחלילה ויבו' תקפה עליו משנתו דוהאי לישה פוטר' מחלילה זו שאשה דשא שסורה לו לאחיו שקידשה לחייב לו לאשה כיון שסיא תפיסה לאחיס מחריס ג"כ בקדושיהן ממילא לעניין פטור שארות שוי כאלו זו לא היתה אשתו של אחיו אמת דמפורש לקמן סי' קע"ג סעיף ד' דאם היתה שיבמה בחיי אחיו על שבעל אישה אשתו ואישה פוטר' שארה שלא מחלילה וט"ם עכ"ל: ושותא דאחרן שט"ו לא ידענא דאשת בסי' קע"ג שביתה שיבמה בחיי אחיו אשתו ואישה אשתו לבעל כגון אחיו או בתו דאחין קידושין תופסין בה ואישה אשתו כלל אבל שקידושין דאשת בסי' קע"ג בה לר' יוחנן וס"ל אשת אחיו ואישה אשתו שארה' שארת' וכן אחיו

(י) וצריכה גט מכל א' וא' טפני שהיא ספק מקודשת מכולן:

ד האומר לאשה הרי את מקודשת לי בפרוטה זו לאחר שאחגייר לאחר שתתגיירי לאחר שתשתחררי לאחר שתטות בעליך לאחר שתטות אחותיך אינה מקודשת לפי שאינו יכול עתה לקדשה:

ו האומר ליבטה הרי את מקודשת לי בפרוטה זו לאחר שיחליון לינ יבמיך הרי זו ספק מקודשת.

ז (יא) הנותן שתי פרוטות לאשה ואמר לה הרי את מקודשת לי היום באחת ובאחת לאחר שאגרשך הרי זו מקודשת וכשיגרש אותה תהיה ספק מקודשת אבל אם נתן פרוטה לאשת איש ואמר לה הרי את מקודשת לאחר שתתגרש או אם נתן פרוטה לאשתו ואמר לה הרי את מקודשת לי לאחר שאגרשך אינו כלום:

ח האומר להביאו אם תלד אשתך נקבה תהא מקודשת לי אינו כלום ולהרטב"ם וקצת מפרשי' אם היח' אשת הביאו מעובר' (יב) והוכר העובר הבת מקודשת וצריך לחזור ולקדשה טאביה לאחר שתלד כדי שיכניסנה בקידושין שאין בהם דופי:

דין

בפסיטו' דלר"י מסכה' לם מבת שני מתים וזה פשוט: עוד כתב הט"ז שם ז"ל מבל בחתת תקפה על הרב רביו ב"י מסתו דלא דק דהם ים נ"מ רבתא בין ר"ח בפסק כ' יוחנן ובין סרי"ף בפסק כרב דהייט לם מוחר בפירוש מני מקדם מעכשיו ובתגלי שתחתין לי שלשים יום דלרב פשיטא שהיא מקודשת לרחבון ולא להחרוים כלום עלי' דהם לין כאן מזרם מבל לר' יוחנן לפי' בזה דהוי תגלי קידושי כולם תופסין בה דהם כל אחד שבק רווחא לחבר' ותחתי על שלוחים ליך נעלם מהם דבר ומפורש כזה עכ"ל. גם בזה דברי הט"ז שגבו ממני דוהלי גם לר' יוחנן היכ שבתב תגלי לסדיה מקודשת מיד ומיירי בגט שיש בו תנאי שלא יחזור בו ט"ם: ולכן נרחה בטעמא דרשב"ח דלא מסני גט בקידושי תגלי דמיו מכוס לינגלי חילתא למפרט לא אחרינן וכדעת הם"ל. דבחידושי רשב"ח ר"פ שמונה ים לו שנה אחרת בשאלי דחלילא מעוברת ז"ל שא דפריך ר"ל אחלי יקיים יאזור ויקיים כו' וח"ת ושא משמע יקיים ופטורין מקרבן ואם ליתא דביאת מעוברת לא שמיה ביאה ס"ל אשת איש מכוס דכתיב ובן אין לו. עיין עליו בעומא מ"מ כיון שהפילה ואגלי מלתא דזקוקה לו משעה דשכוס לא שלו עליו כאשת איש אלא במקום מצוה שאם אין אתה מוצר כן לריס לקיים יבמה שהפילה מיד מחיבמת ושלא בשעת נפילה אין אתה קורא יבמה יבא עלי' ושרי היא כאשת איש אלא לה בעיס אלא דטעמא דלאחרי' שלא נאסרה עליו לגמרי אלא שריכה להמתין עד שנדע אם הזקקה לו אם לאו וכשהפילה ודע שהזקקה עכ"ל: שרי מצוחר דטעמא דלא מסני חלילא מעוברת מכוס דכתיב ובן אין לו עיין עליו ומשמי טעמא ניחא לך דשרח"ש גבי חלילא דעיין עליו לא כתיב אלא בשעיס ובן אין לו עיין עליו ולא בשאר מילי: ובנט דלא מסני קרם שנתקיים התגלי מקידושין נרחה לפי מה שכתב שרשב"ם בפ"ח מגירושין דאין כיחבין תגלי בנט ואפי' בע"פ היני רשאי להזכיר תגלי קודם שכתיבה וט"ם ח"ם שרם"ח בטעמא דשני מכוס בריאה ולא שכתיבה גיטא שני ע"ם וח"כ ה"ם שכא שאי תגלי בקידושין ח"כ גיוף כתיבת הנט תלוי בתגלי דאם לא יתקיים התגלי מקידושין אין זה נט כלל ומ"ם אף דשתקיים התגלי לנסוף שני שכתיבה בפסול דאין בריאה בשעת הנט וח"כ בקידושין כה"ג שנתן קידושין לאחר, שהתגרשה על תגלי ועדיין לא נתקיים התגלי מסני מקידושין ומשי שכוכחו מאך מתייחין דלא תתייחד עמו ומכוס דבקידושין מסני תגלי ועמ"ש בסי' ל"ח ס"ק י"ג:

(י) **וצריכה** נט מכל ו' וו'. בב"י אם שביא שוניות שנמ' דרב ס"ל בחומר מעכשיו ולאחר שלשים שני ספיקא וד' יוחנן ס"ל אפי' אן יומא קידושין תופסין בכולן וע"ם שכתב לעניין סדין שיוין שגרישה נט מכולן ואין נפקותא לדינא אך בטעמא ע"ם. ובט"ז כתב ז"ל ומ"ח ז"ל כתב דים מ"ם לדינא דלר"ח בכולם קידושי לאוכיחא ואי מיית אד מיניהו ושיא ערוה לאחיס פוטרת צרתה מחלילה ויבום אבל לרי"ף דקדושי ספק אן אין פוטרת צרתה מחלילה ויבום וכתב על שב"י דכתב דאין כ"מ לדינא דתקפה עליו משנתו בזה. ואני אומר דמ"ם טוא דים כ"מ לעניין פטור מחלילה ויבו' תקפה עליו משנתו דוהאי לישה פוטר' מחלילה זו שאשה דשא שסורה לו לאחיו שקידשה לחייב לו לאשה כיון שסיא תפיסה לאחיס מחריס ג"כ בקדושיהן ממילא לעניין פטור שארות שוי כאלו זו לא היתה אשתו של אחיו אמת דמפורש לקמן סי' קע"ג סעיף ד' דאם היתה שיבמה בחיי אחיו על שבעל אישה אשתו ואישה פוטר' שארה שלא מחלילה וט"ם עכ"ל: ושותא דאחרן שט"ו לא ידענא דאשת בסי' קע"ג שביתה שיבמה בחיי אחיו אשתו ואישה אשתו לבעל כגון אחיו או בתו דאחין קידושין תופסין בה ואישה אשתו כלל אבל שקידושין דאשת בסי' קע"ג בה לר' יוחנן וס"ל אשת אחיו ואישה אשתו שארה' שארת' וכן אחיו

סמי' יולדת אם כי' ולד נקיבא כסירא ובזה מפרש לה ר' יצחק מסיפונט בסה דפליגי' ר' מלישר ורבנן רפ"ב דפרה ר' מלישר אומר פרת חטאת סמעוברת כסירא ומכמיס פוסלין דסה דפליגי גבי פרה מעוברת ללו בסה מיירי מלה בעובר אם כשר לפר' מסוס לכתיב ויקחו אליך פרה דבעיון פרה בשעת לקיח' לאפוקי סמי דעובר סיה וסובא בתוס' פ"ב דבסה מלישע דף ל' ד"ה אף עובר דיחת לי' ע"ם ומבואר להדיא דמסני קדושת עובר לפרה לחדושם ופרה לימו חלה קדושת בדק הבי' ולפי' רבנן דפסני לימו חלה מבו' דבעי' פרה בשע' לקיח' ולפי' אם' סיולד ל"מ מבו' דבעי' פרה בשע' לקיח' ל"ם הי' מועיל לפי' בעובר ועיין בפר' פרה מתני' ו' דקי"ל פרה קדושת בדק סבית ומוכה דלפי' סיכה דליכא קדושת סגוף חייל בעובר. ובקלא"ם הוכחנו מכמ' מסני' דעוב' קדו' ע"ם: (יג) הבת מקודשת בפר' כהומר דף ס"ב בסה דתנן אם ילדה אסתך נקיבא תסה מקודשת לי לא אחר כלום אחר ר' חניא ל"ם חלה בתון אסתו מעוברת כו' ומייתי נמי סה דתניא יתר על כן אחר ר"ח בן יעקוב הי' לו פירות מאוברים ואחר פירות אלו יהי' תרומה של אלו לכשיבאו שנים כו' אחר רבא ל"ם חלה בשאת אבל בתגס לא ובב יוסף אחר לפיזו בתגס כאלן חזלה סה דתניא אם ילדה אסתך נקיבא כו' הי כרבה בשאוכר עוברה הי כרב יוסף אעפ"י שלא סוכר עוברה ולכן דעת הראב"ם דאוכר עוברה מקודשת: אבל הר"ן חולק בזה ומשום דקי"ל כרבנן דסברי לפי' סוכר עוברה אינה מקודשת וכן דעת הראב"ד ור"ם. וסנה הרא"ש בא"ח סימן ר"ט סעיף ג' פסק אם חנטו פפירות מיקרי בה לעולם ע"ם. ובספר בני יעקב תמה על דברי הרא"ש סא כיון דבאוכר עוברה דעת הראב"ד דאינה מקודם, וכן דעת הר"ן ולף הרב בעל המפה בתע"ס סי' ט' כתב מחלוקת בזה יש סוברים דאינה מקודשת ולייך כתב כאן לדבר פשוט אם חנטו פפירות סוי דבר שבח לעולם כו'. ויש אבן יש להפליג פפלא ופלא על הרב בעל המפה כו' ואם שמחלק הסמ"ע בין סוכר עובר לחנטו פפירות ומשום דעובר מכשיא ושוי לי' דאבל"ע אבל חנטו פפירות מגליין ס"ל בא לעולם ע"ם: הרי בם"ם מהמה להדדי דהא אחרו כאלן חזלה הא דתניא אם ילדה אסתך נקיבא כו' הי כרבה באוכר עוברה אי כרב יוסף אעפ"י שלא סוכר עוברה והרי אדאם עובר לפירות לא אחרינן עובר מכשיא פירות מגליין ע"ם שאלייך. והנה מ"ם בני יעקב ולף הרב בעל המפה בתע"ס סי' מ' כתב אחלוקת בזה יש סוברים דאינה מקודשת דבר זה לא הוזכר ברא"ש ובטור בשם הרמ"ה הוא שבתב דאפי' סוכר עוברה אינה מקודשת: ובעיקר הקושי' כתבנו בקלא"ח סי' ר"ט סק"ב והוא דא"ם הסמ"ע לאחלק בין עובר דאכשיא לפירות דאגליין הוא אוכרא דהא חזין בעובר לדעת הפוסקים דאוכר עובר פרתו לא קנה ואפי' סוכר עוברה אוכא דאפי' אותו אחיעוט שבבר נתהוו אינו נקנה אדבתבו תוס' והרא"ש רפ"ק דבכורות נבי אכירת עובר לאפקועי אבכורה דלריך לאכור פרה לעוברה דאל"כ הוי לי' דשלבל"ע. ואי נימא דיכול לאכור את העובר בשם שבח לעולם קנאו א"כ ה"ל סותפות נכרי ופוטר וע"כ ג"ל דעובר ליתא כלל בשכירה ואפי' בשם שבח בבר לעולם ואלו בחנטו פירות ואלו אם חנטו אינה בשכירה אם שגדל דיכי' אם סיכי' אם דאי' בעולם אינה בשכירה אלא שיכול לומר דבחנטו הפירות אינו בשכירה אם שגדל אם"כ. כיון דאינו אומר דקל לפירות סוי לי' אאותר אם דאתי ורבו אם"כ אסאילן דגופו של אוכר וכסאי דאחרינן בפ' י"נ דף קל"ט גבי אח שאב ואניח פירות אחוברין ט"ם ובטור ום"ע ח"מ סי' רנ"ז וס"נ יתן האוכר ללוקח את הדאי' כפי אם סבי' סוין הפירות בשעת חנטה ועכ"פ אם שגדל בבר לפניו אוכרתין אלו לחלק בין עובר לפירות והוא דאאם בבר גדל בעובר לא אסני ובפירי' חולטין אסני ואם דסבי סוי לא יהא אלא טעין בעלמא אותנאו בשכיר, ול"כ אחילא אוכרא לחלק בין עובר לפירות דעובר אכשיא ואני אגליין. ול"כ אה"ט נמי סוא דאחלקין גם בשם דאתי ורבי אחר כך והוא דכיון דחנטו

מא דין המקדש שתי אחיות או הרבה נשים והיו בהם נכריות ובו ד"ם:

א מקדש אדם כמה נשים כא' והוא שיהיה שוה פרוטה לכל א' וא' ויכולה א' מהן לקבל הקידושין בשביל כולן לדעתו:

ב המקדש ב' נשים כא' שאסור לישא שניהן משום ערוה אינן מקודשו' ביצד בגון שקידש אשה ובתה (א) או שתי אחיות כאחת שאמר הרי שתיבן מקודשת לי אינן מקודשות ואין שום אחת מהן צריכה גט ואם לא קידש אלא אחת ולא פירש איזו כגון שאמר לאב אחת מבנותיך מקודשת לי וקבל האב הקידושין או אם שתים או ג' אחיות עשתה א' מהן שליח לחבירתה לקבל קידושיה ונתן בידה ואמר לה אחת מכן מקודשת לי כלן

ספירות טכ"פ אם דאיתנהי בשעה ליתא בסכירה וחשיב בא לעולם אסני ליה לגאוני גם לאחי דאחי ויגדיל אחר כך ותו לא הוי דבר שלא בא לעולם. אבל עובר כיון דאפילו לאם שבבר בא לעולם לא אסני ואשום דאכשיא אכ"ם דלא סיגדיל אחר כך. ולפי"ז ניחא סא דבם"ם אדאם עובר לאוכר דאבל"ע אע"ג קלא תי לא הוי דאבל"ע אע"ג דאסאאל לא אזי אידי לאוכרא אפי' אם דאי' בעולם ואיכן דאוכא אשום דאם"ם אוני אחשיב בא לעולם כל דאיכר סעובר אבל לדיכן טעאת אאנטו ספירות הוי אשום דאאם אאיאנסו בשכיר, עכ"פ בשם שגדל ואם"ם אחשיב לי כבבר שבא לעולם ואסני לאם סיגדל בעובר כיון דאכשי' ויאת בשכירה לאם בבר בא לעולם ל"ב כ"ל דאסאת לא בא לעולם כלל ולייכנו בשכירה אע"ג דאיכר לא' כ"ל דאיכר בלדיכן ליה לן כראב"י דם"ל אינה אסני נמי אכשיא קודם שבציח אלו גאו אחרינן דאם שגדל אם"ם בבר בא לעולם כלל אפי' אם בבר גדל וכיון דאיכר אסני לבבר בא"ב ב"ל דאסאת לא בא לעולם ל"ב כ"ם בעובר כיון דאיכר אאוכרת אבל לאן לא ס"ל כראב"י וכא"ם בר"ן ול"ב אינכר לא אסני ובתרומה נמי לא אסני קודם שבציחו שלים לאלא בשכיר' שביר אסני אאנטו ואשום דכיון דאסני שכירה לאם בבר גדל כיון דאיכר בא לעולם אסני שכירה לגאוני אפי' לאם שגדל אב"ח וכעובר לא אסני אאיאנסו ואוא אפי' רש"י בפ' אאבא בבלעותא דרב סוא ורב נאאן באוכר פירות דקל דאיאו קודם שאנטו ואאאע דלאאר אאנטו סוי בא לעולם ואבעת אלאתי דעדיין אידי אפיקא לא נפקא לאיאו נראם בן אדבאי אריטב"א בחידושיו פרק האים אקדם דף נ"ו אם אבא"ע דיכי' נ' כאבו' אאדר ולא אאי' אאדר לאבו' אעבל' אפני אבי' פרי וכ' עלה אריטב"א ז"ל וכ"ת ולוקאי' לפי' כר"י ובדיכי' לא אקאי לי' דאבל"ע אאבל חנטו ספירות אגליין ס"ל בא לעולם ע"ם: הרי בם"ם אדאם אהדדי דהא אאאו באאן אזלה הא דתניא אם ילדה אסתך נקיבא כו' הי כרבה באוכר עוברה אי כרב יוסף אעפ"י שלא סוכר עוברה והרי אדאם עובר לפירות לא אחרינן עובר אכשיא פירות אגליין ע"ם שאלייך. והנה מ"ם בני יעקב ולף הרב בעל המפה בתע"ס סי' מ' כתב אחלוקת בזה יש סוברים דאינה מקודשת דבר זה לא הוזכר ברא"ש ובטור בשם הרמ"ה הוא שבתב דאפי' סוכר עוברה אינה מקודשת: ובעיקר הקושי' כתבנו בקלא"ח סי' ר"ט סק"ב והוא דא"ם הסמ"ע לאחלק בין עובר דאכשיא לפירות דאגליין הוא אוכרא דהא חזין בעובר לדעת הפוסקים דאוכר עובר פרתו לא קנה ואפי' סוכר עוברה אוכא דאפי' אותו אחיעוט שבבר נתהוו אינו נקנה אדבתבו תוס' והרא"ש רפ"ק דבכורות נבי אכירת עובר לאפקועי אבכורה דלריך לאכור פרה לעוברה דאל"כ הוי לי' דשלבל"ע. ואי נימא דיכול לאכור את העובר בשם שבח לעולם קנאו א"כ ה"ל סותפות נכרי ופוטר וע"כ ג"ל דעובר ליתא כלל בשכירה ואפי' בשם שבח בבר לעולם ואלו בחנטו פירות ואלו אם חנטו אינה בשכירה אם שגדל דיכי' אם סיכי' אם דאי' בעולם אינה בשכירה אלא שיכול לומר דבחנטו הפירות אינו בשכירה אם שגדל אם"כ. כיון דאינו אומר דקל לפירות סוי לי' אאותר אם דאתי ורבו אם"כ אסאילן דגופו של אוכר וכסאי דאחרינן בפ' י"נ דף קל"ט גבי אח שאב ואניח פירות אחוברין ט"ם ובטור ום"ע ח"מ סי' רנ"ז וס"נ יתן האוכר ללוקח את הדאי' כפי אם סבי' סוין הפירות בשעת חנטה ועכ"פ אם שגדל בבר לפניו אוכרתין אלו לחלק בין עובר לפירות והוא דאאם בבר גדל בעובר לא אסני ובפירי' חולטין אסני ואם דסבי סוי לא יהא אלא טעין בעלמא אותנאו בשכיר, ול"כ אחילא אוכרא לחלק בין עובר לפירות דעובר אכשיא ואני אגליין. ול"כ אה"ט נמי סוא דאחלקין גם בשם דאתי ורבי אחר כך והוא דכיון דחנטו

מצוה מחמת ספיקא הוה דאסורה אבל גבי אחא ואחא אי אחי אחיות כאחת דאוסרת אחת את אחי' בודאי ס"ל קידושין אחין מסורין לביאה אפילו לאחביי ובעיון כי יקח אחא ובעלה ואיכא למידק בהא דאיבעי' בפרק הסולח דף מ"ג מי אחאיו עבד ואחיו בן חורין שקידש אחת חורין אחו אי אחי אחיות כאחת ואי אחי אחיות כאחת ואי אחי אחיות כאחת וא

מחויב לעשות סוי כמו מכר וכ"ל כמקבל זוזי ע"ם. ות"כ הכא מה שכופין אותו לכתוב אינו אלא מצד תלוה וזבין ואי אימא דאנסוהו לקדם סוי תלוהו וקני ואלא מסני היאך כופין אותו ליכתוב. ות"ל דהרמב"ם לטעמי' דאנסוהו לקדם מסני. אבל לדעת הי"א דלא מסני אחת דאין כופין את האוהב והא דשותה בעלילו הייט מלותי בכך לכתוב: דהא דברי הרמב"ם דכופין את האוהב נובעין מתוספתא כתובות פ"ג ה' האוהב וה' השונא שם רע שגירשו כופין אותו להזור ה' האוהב והאי השפוחה בין היא בין אבי יכולין לעכב שנאמר ואם מאן יאמן אבי ואמר ולו תסי' לאשה לו אתה כופה ואי אתה כופה ליבם ע"ש. הרי מבואר דין כפי' לכתוב. ועוד מבואר בדברי הרמ"א בסי' קע"ז שעל אחד מאין כופין א"כ מאילא נשא' סיכי דילוע כופין לכתוב וכמ"ש הב"ש. וגם מדבר מפורסם בכל התשובות דהאוהב כופין אותו לכתוב והלכה מרוהת היא בלי שום מוקן: ואפשר לומר לפי מה שרגו בש"ס בפ' מזקת הבתים להוכיח תלוה וזבין ומשא דתנן וכן אתה אומר בגיטי נשי כופין אותו עד שיאמר רוצה אני ואמי לא דילמא שאני דמצוה לשמוע דברי חכמים ע"ש וא"כ אפי' אימא תלוה וקני לא מסני הא"ש כל שמצוה לשמוע דברי חכמים אחריו דגמר וקני. אלא דשמע מדברי הפוסקים דאך דמצוה לשמוע דברי חכמים אינו אלא דיקוי בעלמא דלא תידק מיני' תלוה וזבין אבל לפי מה דקי"ל תלוה וזבין מסני טעמא דכופין בנט משום תלוה וזבין כיון דמחויב לעשות ס"ל כמו מכר וא"כ בדין הוא דכופין לכתוב אע"ג שמחויב הוא לעשות והוי כמו מכר וס"ל תלוה וקני ולדעת הי"א דאנסוהו לקדם לא מסני א"כ לא מסני כופין לכתוב וצ"ע: מיהו לולי דברי הרשב"א נראה לע"ד דאפי' אימא תלוה וקני לא קנה היינו משום דלקנות בעי רצון שפי וכל שבע"כ לא קנה אבל קידושי אשה אינו קנין לגבי בעל דאימא דלא קנה וכמ"ש הרשב"א פ"ק דקידושין דף ו' גבי המקדש בשעת תלוה דה"ל הערמת רבית וכתב שם שה דלא הוי רבית קלוקה בזה דקול, אשה בשחתת חטאת משום דאין גופה קנוי לבעל ולאו מידי שקיל ע"ש. וכיון דאין גופה קנוי לבעל ואין בקידושין כי אם שנאסר ע"י לכל העולם. וכל כה"ג אפי' ע"י תלוה מסני כיון דמחויב בדברו הוי לי' כעין מכר ומשום תלוי וקני ליה בי' כיון דאין אשה בחורת קנין לגבי בעל דאין גופה קנוי לו ואין לו זכי' בגוף האשה וא"כ טעמא די"ח דלא מסני בשנאסרו לקדם משום אפקינהו רבנן לקידושי מיני' וכמ"ש בה"מ:

(ב) **והיא** לא זרקה הקידושין. עיין בה"מ שכתב דהרמ"ה חולק על הגמ' מדכי שכתב דאם זרק לה הקידושין לא הוי קידושין ומשמע דאפי' לא נתרצה הקידושין וא"כ קשה על הרמ"א שסתיק בפי' כ"ט סעי' ד' דברי הרמ"ה וכאן דברי הגה"מ ע"ש. וב"ש כתב בזה לשדיוקו לא אתרינן אלא אם בשחלה סי' לשום לשחקדם אתרינן מדלא שדיוקו לשום לקבל הקידושין בשאר סי' לשום בשחלה וכאן מיירי שפי שבשחלה לשום סי' להשקדם ע"ש: ובשו"ת מוסרי"ט חלק אה"ע סי' מ"ג הביא סברא זו בשם מוהרש"ך מ"ב סי' קל"ד שחלק ואמר דגבי ליפתא דאסא דוקא אבו ברי"ף והרא"ש לפי שבבר נתרלית להשקדם לו בשאי ליפתא וידעינן דניחא לה בקידושין ואי ליחא דהדרה בה ס"ל לשדיוקו אבל בשלא סי' שם שום גילוי דעת דשטיקרא אתן ליחא לן דניחא לה ולכך שחקה ומוסרי"ט נחלק עליו וכתב עלה ודא נתחוורו לי דברי דש"כ אחי מייתי דבא דאי' אשסני דכנסי שלא זה לפקדון דבשחיקה לא אקדשה שאני התם דלא גלית דעתה דניחא לה בקידושין דלמ רב הונא ברי יהושע לא אפליג בכך אלא אטעם שבירה אי שדיוקו אשבבה בשו ע"ל ס"ש: ובשו"ת מוסר"א פדאוי' סי' כ"ד מבואר להדיא דליכא ספיקא אלא בצידך אי סיכא דסי' קידושין רחשוב' כאו גבי ליפתא והשתקאו דבריו לעיל סי' כ"א ס"ק י"ד ע"ש: (ג) **ואפילו** שניהם מודים. פ' האומר דף ס"ה יליפין דבר דבר מאמון. ואשה לי טובא בזה דהא באמון כל שבשניהם מודים אתקיים האשה בלא עדים ולא אידעי שהדי אלא לשקרא ה"ל גיטין וקידושין דילפינן דבר מאמון אצל דעדיפא מאמון ואומר דבעינן עדים על גוף האשה: ואשבשה נתקשתי בזה ואלאתי בחידושי רשב"א שכתב עלה ז"ל וי"ל דגבי אמון אי שכתב רחמנא אשה אשה יאמר כי היא זה דאינה גמרינן מהיא שהלת בע"ד כאשה עדים ה"א לעולם לא אקיימא אלא בשטעם דכתב ע"פ שנים עדים או שלשה עדים יקום דבר וכדאיסתפקא אלאת לאר זוטרא ורב אחא דשאיך אלא דאתי כי היא זה דאינה גמרינן אשה אשה אבל לן דיקוש דבר במקום דאיכא אחר דכתב בהו דבר על כרחין לגד אמון שים בו אחר הוקשו ולא לגד אמון שאין בו אחר ואומר דלא אקיימא אלא בשאינה אלאת לאחריני כתיב והלכך עדות דכתב בהו דבר על כרחין לגד אמון שים בו אחר הוקשו ולא לגד אמון שאין בו אחר ואומר דלא אקיימא אלא בשאינה אלאת לאחריני אבל אמון דאתי בהו אחר הוקשו

סתמצע סיומו מסוס דבקרקע ע"ח לאו כלום ולא סמיומו תורם כלל לע"ח בקרקע אלא כסמודם חייב בסודמתו גדידה מבח"כ בקידושין דבזמו לבזיה לא סוי קידושין כלל ומקדם בע"ח סוי קידושין ומ"כ סתמיומו חכמי ע"ח בקידושין תו לא מסני מגו לפני ג' (ה) וסוא לבד רמס וסאחרים מומרים שלא רלו (ב"י וכן מסמע בתשובת סרשב"ץ) וכן מס קידם לפני שנים (ו) וסאחד מסס קרוב סוי כמקדם לפני עד אחד (יע"ל סי' מ"ז סעיף ג'):

ג צריך שיראו המקדש והמתקדשת את העדים אבל אם ראו אותם שנים מהחלון והם רואים ואינם נראים לו או לה אינה צריכה טמנו גט:

סגם ומבי' שמטו סעדים כשמזכה שמקבלת לקידושין יכולה לומר יודע סייתי שמין קידושין בלא עדים וכוונתי לשמוק בו ריב"ם סימן רס"ו) ודווקא שמומחה שכיוונה לשמוק בעלמא אבל אם מכחשת שקבלה כלום ושעדים מעידים שקבלה (ז) שוב אינם נאמנת לומר לשמוק כוונתי ושוי קידושין: (מסר"מ פדוומס סימן ל"ב):

קידש

דתרתי בעינן רמי' ושגדה: אלא דלשטת שתו' סרמ"ם כיון דבזיהוף רמי לאחדי לא מסני אלא בזיהוף הגד' לב"ד ומסוס דגמ' מכוח דף ו' פריך סרוג ילוד ומשני בשקיימי סדבר סיומו דבעיק הגד' שמקיימת סגדתן לב"ד וע"ס. ומ"ס כסריס ופסולין סרמו קידושין לא מיפסלי שקידושין כיון שלא סי' הגדה ומ"כ סיומו דוקא כשלא סי' שכחסה בזיומס אבל אם סי' שכחסה בזיומס ובאו כסריס ופסולים והעידו על שקידושין אין כאן עדות דסא כיון דולטרפו רמי' ושגדה עדותן בטולה אבל אם אומס אומרים מע"ג דאניסו אניסס לב"ד ג"כ נתקיימו שקידושין ולא סוי כמקדם בלא עדים כיון דבשעת רמי' לאחדי לא נפסלו אלא בשעת שגדת' ס"ל כלאומר קדשתי בפני עדים והלכו לאחד"ס: וב"ש כתב בשם בית שלל סיכא דאניס' מודים מסני עדותן שלא שכשרים ויתא דסא ילפינן מקרא דעד קרוב מבטל עדות וסוי כאלו מקדם לפני עדים פסולים ולא מסני סודאס שלסם ע"ל. ולפמ"ש נכונים סם דברי ב"ס כיון דקי"ל דתרתי בעינן כדעת תוס' ורמ"ס מ"כ אם נאו שכשר ופסול שכשרים ויחד בב"ד אם כי' שכשרים ביומס אין כאן עדות ושקדושין מבטלים את שכשרים וס"ל כאלו אין כאן עדות אבל בניומס עדים כיון דבשעת רמי' כשרי' כי' ס"ל כאומר קדשתי בעדי' והלכו לאחד"ס ומס שתבטל עדותן ע"י שגדתן ס"ל כאלו הלכו לאחד"ס שאין כאן שגדה וסס ברור. ובעיקר שקושי' שכשרי' שלאחר שעשו על גיטין וקידושין שנעשו בפומבי ונמלאו שקרובים ופסולים. ונראה לענ"ד לייסב לרי שבירסס. וסוא שכתב רמ"ס בשב בפ"ק דמכות דף ז' ז"ל ונראה שאם שזמין שלוש עדי' כשרים ועמדו שב"ד לא נתבטלה עדות שכשרים שכיון שייחד לסעיד ובאו וסעידו בב"ד לא נתבטלה עדות שכשרים שכיון שייחד שת עדיו ללו כל כמיניהו לפסיד לזה מסוסו שכא שקאמר שם"ס שמילון לסו מי לסיסו שכשרים ולא כשרים שכשרים שכיון שייחד לסעיד ע"ס. וכן פסק בעור ומ"ס סי' ל"ו וע"ש בד"מ שכתב לשפי שבעת שעשה כשאומר כל מי שיודע לעדות יעמוד ילמד ולסעיד ע"ס. ולפי"ז כיון דבניטין וקידושין צריך עדים לגוף סדבר וצריך לכיון לעדות וכאו שיבות לפניו נקמן מ"כ כי סיכי דאם סי' שייחד עדים בפי' לכשרים כוונתו ומסני ומ"ש שפי' בסתם' כל שאכיון לעדי' שאדיעין ושלי כוונתו סי' לעדים כשרים סרשויין להעיד ולא שאדיעין נמלא מ' קרוב או פסול עדיפן בטולה אלא בד"נ לליכ' יחוד לעדי' או בד"ש אלא שיבי סמדי אלא לסיקרי ולא שכיון שמלוה לעדים כלל אבל כל סיכי דבעי כוונה לעדים כמו בניטין וקידושין דבאים ושאבם לריכין שייכ' כוונה סיכי שקידושין בעדי' ושמקדם בלא עדים לא סי' קידושין כלל וכל שאכיון לעדים דעתו על שכשרים ותו לא שיפסיל ע"י קרובים או פסולים. וזה ברור: שאוס בס' קלש"ת סי' ל"ו סק"ח סס כתבנו דרשוי ונכון לכל מסדרי קידושין לייסד עדים כשרים בשעת קידושין שלא יסא ס"ו סוס גמנו' בשוסס קדושת יסרשל ע"ס: (ז) שוב מיום נאמנת בש"ש סעלה דשפי' סס שוכשפים

עדות ע"ס: ולפי ש"ס סס"ד בסי' ל"ו דסא דשני לא נתכוונו לשוס עדות סיינו סיכ' דשכשרים כיונו לעשות שא שם גס שכשרים לא כיונו להעיד ס"ל עדותן בטילה שף דגס שפסולים לא כיונו להעיד ע"ס. ש"כ לרך לומר דס"ג מיירי שכשכר כיון להעיד ושפסול לא כיון להעיד: עוד כתב הב"ס דלשטת סרמ"ס שע"ג דנתכוין שפסול להעיד סייגו דשן על פיסס אבל כשו בשעת שקידושין סיו שקידושין בשרים ש"כ שע"ג דשן על שקידושין בשרים ש"כ שע"ד יכולין לפסוק שדין על פיסס ש"ש שמקדם קידם לפני עדים כשרים ע"ס. וסייגו משוס דשטת סרמ"ס דבעינן תרתי רמי' ושגד' וכיון דבשעת שקידושין לא סי' שגד' שרי מסני עדות שכשרים: וכן שוא בתי' ושרמ"ס פ"ק דמכות שבשקבו שקידושין שעשים בפומבי ושם שם קרובים ופסולים וסעלו דתרתי בעינן רמי' ושגדה: אלא דלשטת שתו' סרמ"ס כיון דבזיהוף רמי לאחדי לא מסני אלא בזיהוף הגד' לב"ד ומשוס דגמ' מכוח דף ו' פריך סרוג ילוד ומשני בשקיימי סדבר סיינו שדבר שבקיימת שגדתן לב"ד וע"ס. ומ"ס כסריס ופסולין סרמו קידושין לא מיפסלי שקידושין כיון שלא סי' שגדה ומ"כ סיינו דוקא כשלא סי' שכחסה בזיומס אבל אם סי' שכחסה בזיומס ובאו כסריס ופסולים והעידו על שקידושין אין כאן עדות דסא כיון שלטרפו רמי' ושגדה עדותן בטילה אבל אם אומס אומרים שע"ג דאניסו אניסס לב"ד ג"כ נתקיימו שקידושין ולא סוי כשקדם בלא עדים כיון דבשעת רמי' לאחדי לא נפסלו אלא בשגדת' ס"ל כלאומר קדשתי בפני עדים והלכו לאחד"ס: וב"ש כתב בשם בית שלל סיכא דאניס' מודים שמני עדותן של שכשרים ויתא דסא ילפינן מקרא דעד קרוב מבטל עדות וסוי כאלו מקדם לפני עדים פסולים ולא שמני סודאס שלסם ע"ל. ולפמ"ש נכונים סם דברי ב"ס כיון דקי"ל דתרתי בעינן כדעת תוס' ורמ"ס מ"כ אם נאו שכשר ופסול שכשרים ויחד בב"ד אם כי' שכשרים כיון שאין כאן עדות ושקדושין מבטלים את שכשרים וס"ל כאלו אין כאן עדות אבל בניומס עדים כיון דבשעת רמי' כשרי' כי' ס"ל כאומר קדשתי בעדי' והלכו לאחד"ס ומס שתבטל עדותן ע"י שגדתן ס"ל כאלו הלכו לאחד"ס שאין כאן שגדה וסס ברור. ובעיקר שקושי' שכשרי' שלאחר שעשו על גיטין וקידושין שנעשו בפומבי ונמלאו שקרובים ופסולים. ונראה לענ"ד לייסב לרי שבירסס. וסוא שכתב רמ"ס בשב בפ"ק דמכות דף ז' ז"ל ונראה שאם שזמין שלוש עדי' כשרים ועמדו שב"ד לא נתבטלה עדות שכשרים שכיון שייחד לסעיד ושפסול לא כיון להעיד ע"ס. ש"כ לרך לומר דס"ג מיירי שכשכר כיון להעיד ושפסול לא כיון להעיד: עוד כתב הב"ס דלשטת סרמ"ס שע"ג דנתכוין שפסול להעיד סייגו דשן על פיסס אבל כשו בשעת

מקדם ר"כ ודלמי חיישי לריכה גט מטעי כיון דמסתי קידם לפני פסולי דרבנן ואי ניחא דמקדם לפני פסולי דרבנן קידושי תורה ים בסס ור"כ מן התור' חיישי לריכה גט מטעי ואיכו חלה מדרבנן מ"כ ס"ל מקדם קידושי דרבנן לפני פסולים מדרבנן דכל כה"ג חיישי לריכה גט ור"כ הה דלריכה גט מטעי ל"ע. מיהו בב"מ סי' ט"ו כתב דאפי' סיחס' דרבנן כל שלה נגמרו קידושין ברשתוחים תפסי קידושי סיחס' עיין שם ועיין מה שכתבתי בסימן ט"ו ס"ק ל':

מג (א) קטן שקידם בחסנה לחלך פ"ד מהיבות ז"ל וסתפקתי בקטן שקידם ואחר שרי את מקודסת לי לאחר שחגדיל או גדול שאחר לקטנה שרי את מקודסת לי לאחר שחגדלי אסי אי אמרין כיון דבשעת קידושין סיי קטני' לא אמטי ולא אידי אי דלמא כיון דבשעת הלות הקידושין שם גדולים חליס הקידושין ואסיכא דאמרין באומר לאשה שרי את מקודש' לי לאחר שאתגייר כו' אשם דסיי דשלבל"ע אין אשם רמי' לגדון דיון דשמי אתם דאמר מעשה סייטו גיורות אי שחרור אי שיחות בעלה אי אחותה ואם"ם לא אמטי אבל שכא דאיכו מחוסר מעשה כי אם זמן וזמן ממילא קא אתי אפשר דלא סיי דשלבל"ע שיב דאיתי שדין זה מחלוקת שניי בין רש"י ותוס' פ"ג דיבמות דף ל"ד אשמי דאמרין אתם אחר ר' עחרם אחר רב בשופעת אחוך י"ג לאחר י"ג לאחוייבי גיורו אחוך י"ב לאחר י"ב לאחוייבי חיסי ואסתפר אחיך דברי רש"י דבעודם קטני' אזכריס ואקידות קידשו ואחרו שיחולו אקידושין אשיגדילו ואיקף שגדלו אלו אקידושין ואיסור נדה בב"ח כו' לך אתום' אקשו על פי' רש"י ז"ל ואשם דלא סיי בשת אחת דנחות הל עליו אחלה שאין לקדם ולא לעשות שליה עד שיגדיל דאין מעשה קטן כלום כרי שכתבי בפי' שאין יכול לקדש כשנות קטן אף שאומר שלא יחולו אקידושין עד אחר שיגדיל וע"ש שאביא רמי' דאמוסר זמן לא סיי דשלבל"ע אשא דאמרין בשכורות דף מ"ח שפודה את בנו אוך שלשים רב אחר בנו פדוי ושמואל אחר אין בנו פדוי ואמרין דפליגי בנאחלפו שנות דרב סובר מידי דסיי אקדושי אשם ושמואל סובר שאם בידו לקדשה עכשיו שכא אין בידו לפדות בנו עכשיו ואוקמא אזה כדברי רש"י דאם נאן אקידושין עד אחר שיגדיל דאמרי אשום אזמן ממילא קא אתי עוד שם סוכיח אפ' אעפ"י דף נ"ט שאומר לחבידו שדה זו שאכלתי לך לעשר שאם לכשאפדנה ממך אקדם דקדשה ושם אמרין בעשעת אשום דבידו לפדותה לאחר עשר שני' ונראה דשברי, ק"ו לע"ד ואם דאחוסר מעשה סייטו שפדיון מ"מ כיון שבידו לפדותה אמטי אף שעשיו אין בידו לפדותה מ"מ כיון שאמיניעה היא אשום שזמן דאמילא אתי לא אבוא כאשום, אעפ"כ כ"ם שכא דאיכו מאשום שם מעשה אלא זמן פשיעה דאלין אקידושין ע"ם עוד שכתב ולפמ"ש נראה לי עוד דעבד או שפחה שקיבל עכו שחרו, לזמן ריכול לקבל אקידושין בתוך אזמן שיחולו לאחר זמן אשום דאיכו אחוסר אלא זמן וזמן ממילא קא אתי ולעניין אי בעיון שיחולו אקידושין נרא, שדין זה תלוי בחותם סוגי' דבכורות דלרב פשיטא אפי' בנתאכלו אחשות אלו אקידושין ואליבא דאמוסל אם נתאכלו אחשות נתבטלו אקידושין זה תוך דבריו וע"ש שאריך: ואשרב אמני כתב עלה ז"ל אך ראיתי להגאוקי יוסף בפ' ב"מ עלה דאי דאמקדם את אקטנה שקידושי, תלוין וז"ל ותלמודו מפרש לה בתרי גווני אי לומר קידושי, תלוין עד שתשא גדולה ואז גמרו אקידושין דא"ל בשעה שנותן אכסף להתקדש כאלו אתנה עמה שרי את מקודשת לאחר גדלות ואחותה שמיעו שרי את מקודשת לאחר שלשים יעו"ש וכ"כ הרשב"ץ שם מוכח מכאן אס"ל כשעת אם"י שהביא הרב אמאכר ואיכו משמע מותך דבריהם דדוקא בקטנה אבל קטן שקידם לאחר שיגדיל אינו כלום עכ"ל ושייכו לפי מ"ש אל"י דא"ל בשעה שנותן לה שכסף קידושין כאלו אתנ' עמה שרי את מקודשת לי לאחר שחגדיל שאם לא חזרה בתוך אשך אזמן שהוא שרי את מקודשת לאחר סגיזל לפיכו ותאכלו אחשות אשום שאמר עלי' שיעבוד שדיר וס"ג כיון דתיקנו רבנן נישואין לקטנה אלא קטן לא תיקנו לי' רבנן נשואין אלא שיעבוד בכסף קידושין אבל בקטנה דתיקנו רבנן נישואין לקטנה אלא קטן שקידם לא תיקנו לי' רבנן נשואין אלא שיעבוד בכסף קידושין אבל בקטן שקידם לא תיקנו לי' רבנן נשואין לא שייך אאי טעמא. ונראה לאא אמוכרח אל"י לבא עלי' אאי מלד

נשואין דרבנן היינו אדברי אראב"ד בחידושיו שם דכתב נאי גדלה קידושין בשדה וא"ל בקידשה לאחר שלשים יום ז"ל וטעמא דאלתא אשום שנאחר עליו שיעבוד שדיר שנתן לה בקידושין ואעפ"י שקטן, כי, בשותה שעה ואיכה אשתעבדת דבר תור' אכי יתן אים לא רעתו פרט לקטן אפ"ה כיון דתקיכו לה רבנן נשואין שרי שיה אשתעבדת בכסף קידושין ולפיכך כשגדל, גדל, בשד, דבר תור' ואוה שקדם, בכסף ואט"פ שלה בעל ע"ל. ולא קשי' לי' לראב"ד שלה בקטן, אבו' דלא אשתעבד, דבר תור' אדכתיב כי יתן פרט לקטן ואפ"ה אחי עלה בטעמא דידי' כיון דתיקנו רבנן נשואין לקטנה אבל בקטן שקידם את סגדולה ואלי אשתעבדת דבר תור' שרי לה שלוה לגדול ואלי לריך להאזיר וכן אם נתאכלו אחשות לגאתה ואלי אייב אגדול לגאת לקטן וא"כ ממילא נאתעבדת אגדולה לקטן בכסף קידושי אם נתאכלו אחשות ואקודשת אן אחורה אע"ג דלא תיקנו לי' נשואין. וזה ברור ועש"ם בסי' ל"ז סעי' י"ב: אלא דלפי"ז בדך ניחון דאשנה למלך בקטן שקידם את אקטנה תו לא אמטי כיון דהיא קטנה ולא נאתעבד' ואי אשום נישואי דרבנן ואשתעבדה אם וקטן ליכא נשואין כלל ואפי' אדרבנן אבל קטן שקידם סגדול' ואלי אי' שיעבוד על סגדולה וכש"ם: בעיקר הדין שאעלה אש"ל דאחוסר זמן לא אויי דבר שלבל"ע אחר שעיון נראה דאין אשנה לקידושי קטן אפי' קידם בפירוש לאחר שיגדיל וכאי שיבואר: שנה בפ' אאומר דף ס"ב בעא מיני' רב אסי אר' יוחנן אחר פירות ערוג' ז' תלושין יאי' תרומ' על פירות ערוגה זו אחוברת כו' אשו ש"ל כל שבידו ללו כאחוסר מעשה כי' אתקיף לה ר' אבא בר אחל אלא אעשה אשתן פרוט' לבפאתו ואחר שרי את אקודשת לי לאחר שאשתחרך ס"ג דאוי קידושין אפי' אשעה אאי אעיקרה בשאר ואשעה דעת אחרת ופי' רש"י שלכך אין לך אאוסר אעשה גדולה אזה ע"כ: ואי פריך אלא אא לאחר ר' אוקשיה אינהו לגאתו ואחר שרי את אקודשת לי ר' יוחנן סוי קידושין ואפני נאי דבידו לגרשה בידו לקדשה ופרש"י בידו לקדשה בשתי, וכי בידו לקדשה אש יגרשה שעה לא תתרלה בקידושין עכ"ל. ואינו אובן דאא אוקשיה לאחר שלשים דאחוסר אקודשת נאי ניחא אכא שעה לא תתרל' לאחר ל' שע"כ כיון שאגיעה עכשיו נתרלו בקידושין ודבר שלבל"ל לא אוי דבידי לקידושין עכשיו ג"כ בעותן פרוטה לאשתי ואחר לה שרי את אקודשת לי לאחר שאגרשך כיון דבידו לגרשה תו לא אוי דשלבל"ע ועכשיו נתרלו שניה' על אקידושין דלאחר גירושין: ורא"ית בחידושי ריטב"א ז"ל נאי דבידו לגרש' בידו לקדש' פי' שאשרי אין בידו לקדש' עכשיו עד שיגרשה ואיא אחוסרת מעשה גמור אשא"כ בפירות אחוברין דאאי לאיתאכויכו ובתיעשה גופה ניגאר אאעשה עכ"ל. ולאוקוכי נראה שאוא אחלק בין אעשה רשה לאעשה זוטא וקרי לגירושין אעשה רשה ולחלים, אעשה זוטא. ואינו אובן דאוי, שאה בשעה, ועוד דכל שבידו לא אחוסר אעשה אוא כלל: ולכן נראה דוודאי שאקדם לאחר שלשים דבידם לקידושין עכשיו ושייכם נתרלו עכשיו לקידושין אאי ל' שפיר לאל באקדם לאחר גירושין דשקידושין לא אפשר לאוול עכשיו כיון דשאתו אוא אלא דבר שלא בא לעולם כיון דבידו לגרשה ועכ"פ עכשיו אי אפשר להיות שום קידושין ואש"ה לא אאי ריוני דעכשיו ואאריכן שאוא לא תתרלה לאחר גירושין אשא"כ בפירות אאוברין שאין לריך כי אם דעתו: ולפי"ז אאילא אאוחר אדין שלפיוני בקטן שקידם לאחר שיגדיל דאאי דלא אוי דבר שלא בא לעולם ואשום דאאוסר זמן לאו כאוסר אעשה דאי אכל אקום לא עדיפא אדבר שבידו דשפ"ש לא אוי קידושין ואשום דשאוא לא תתרלה שאשה אש"כ ואשביכן לי' אאוסר אעשה ש"כ ס"ג בג"ד אאוסר אעשה אריוני שאוא לא תתרלה לאחר שיגדיל ולא עדיף אאוסר לאשתו שאוא אריוני שרי את אקודש' לאחר שאגרשך דודאי לא אוי דבר שלא בא לעולם דבידו לגרשה ושפ"ש אשביכן לי' אאוסר אעשה ס"ג לא אוי קידושין דשאוא לא תתרלה לאש"כ כשאגדיל: וכן אי"ש בא"ל בעבד או שפחה שקיבלה שארו

לזמן וקיבלו קידושין תוך זמן דסוי קידושין מסוס דמחוסר זמן לאו מחוסר מעשה. ולהכי דלפמ"ש בגמרא שם מלא מעשה סמוך לפתחו סרי אח מקודשת לי דלאו מחוסר מעשה סבידו לסחרים ס"ל דסוי קידושין ולחרו עלם סאם מעיקרא בשעת סעשה סעתא אחרא ושייו (ב) דלא תיקנו רבנן נישואין לקטן ואפור להשיאו אשה בעודו קטן:

מסוס דמין לך מחוסר מעשה גדול דמעיקרא בשעת ושעתא דעת אחרת: לחוש לע"ד לולי פי' רש"י ורי"ט ז"ל בשם שפי' בגמרא דאחרי דסבי דבידו לגרשה בידו לקדשה סי' ונראה לפרש בעין אחר ושוא דסתקדש ללאחר שיושת בשלך או שתשת לאחוסך ס"ל דבר שלא בא לעולם אצני לדיום להסתקדש דאיכא יכול לקדש דבר שלבל"ע וכן אגד שאשה שיושב יכולה להקנות עלמה כיון דסיא עלמה דשלבל"ע. ות"כ בשוחר להשתו סרי אח מקודשת לאחר שאגרשך אלא אצני דבידו לגרשה אבל אינה ס"ל דבר שלא בא לעולם ושייו דאשתו יכולה להתקדש עלמה כיון דסיא גופה הוי דשלבל"ע יאין בידה לגרש עלמה בע"כ ול"ל סל שבעל ות"כ שם סי' ביד שבעל לגרש ולקדש סי' ווטיל אבל נסי דבידו לגרש בידו לקדשה ואגד שאשה אין בידה שגידושין ות"כ אגד שאשה ס"ל דבר שלא בא לעולם ואינה יכולה להקנות עלמה כיון דסיא דשלבל"ע ודו"ק: שוב שתבוננתי בשם שגטו אשה בעודו

משם רש"י ורי"ט ז"ל דאיכא לאין אלו דאין אגד שאשה בקידושין כלל וכשבואר בר"ן בנדרים דף כ"ט ז"ל דכיון דכתיב כי יקח איש אשה ולא כי תלקח אשה לאיש אש"ה בעיון נתן הוא ואחר הוא ולא כל היאנה שתכנס עלמה לרשות שבעל אלא כיון שהיא מוכנת לקידושי שאיש שהוא הוא שבעלת דעתה ורלונה ושטוי נעשה אצל שבעל כדבר של ספקך ושבעל שכיסה לרשותו הלכך אין אלו דאין בקידושין אגד שאשה אלא אגד שבעל עכ"ל הר"ן. ואש"ס כיון דבידו לגרשה ולא הוי דשלבל"ע אגד שבעל הי לא לוכפת לן אגד שאשה אע"ג דסיא עלמה דבר שלבל"ע כיון דסיא איאו אוקת עלמה לבעל ושבעל עושה שקנין ושוא אינה אלא שבעלת דעתה ורלונה אלו בדשלבל"ע ואע"ג דאפקיר לא אשני בדבר שלא בא לעולם כאו שאבואר אצלינו בקצה"ח סי' רי"ח סק"ד סיינו שוטס דאפקיר נאי ס"ל כאו שקנאה אבל בקידושין אגד שאשה ליכא סוס לד שקנאה אלא דעתה ורלונה אסכאת לגבי שבעל בבדי שלא יהי' שקידושין בע"כ אשני אפי' בדבר שלא בא לעולם אגד שאשה ואש"ס סוכרחו דש"י ורי"ט לפרש אשוס דש"ל אחוסר אעשה שאת לא אתרלס. ות"כ לפי"ז בקטן וקטנה שקידשה לאחר שגדלו נאי ס"ל אחוסר אעשה דשאת לא אתרלס אח"כ וכאו"ש: ולפאו"ש דבקידושין בעיון רק אגד שבעל ות"כ כיון דשאקדש סוא שעשה שאת לא לוכפת לן אגד שאשה אע"ג דסיא עלמה טויא דבר שלא בא לעולם. ונראה דיש לייבב בזה קושיות אוס' בפ' אעפ"י דף ל"ח ד"ס להאור שאתגייר ז"ל ות"ת דבספ"ק דגיטין אאר דאפי' לר"ש דאאר שאקנה אקנה דשלבל"ע ס"א לדבר שבא לעולם אגד שבא לעולו ודאי לא אשני ולאאר שאתגייר סוי לדבר שלא בא לעולם: ולפאו"ש דעיקר הקנין תלוי בשאקדש ושוא קול דשלבל"ע לך סיינו אקני עלמי לדבר שלא בא לעולו ושא אשני כיון דלא בעיון אגד הקנאי ואפשר כיון דשוא עיקר קנין שאשה לשלבל"ע לא אני קני לאשה לעלמו כיון דשוא לדבר שלבל"ע: ובעיקר דברי שו"ל בשם שסוכיח שאחוסר זמן לא סוי דבר שלבל"ע אסך דפוסה בנו תיך שלבוש אע"ג דאין בידו לפוסלו עכשיו נראה לפשש בשוגם כיון דאפי' בא ליד סכסן ספליון בע"כ דאב נאי בנו פדוי דסא עכן גובה בע"כ אנכסי' אשועבדי' ואש"ס כל שפדיונו ביד סכסן לאאר שלבוש אאילא סבן פדוי כיון שיש ביד סכסן אנכסי שאב ואש שסבינא ראי' אפ' אעפ"י בשוטר לאבידו שדש שאשבונאי לך טל עשר שיש אשוס דבידו לפדותה אאר זמן ואע"ג דאין בידו עכשיו לפדותה בזה לריכין אאו להעתיק לבון שש"ס בנדרים דף פ"ז גבי קוש שאיני עושה לפיך דאוקי לה בשוטרת יקדשו ידי לעושיהן ופריך וכי אארשה וואאי דכי אארשה שבי שאני אאר רב אילא דאארשה לכי אנרשה וואאי דכי אארשה שבי שאני אאר רב אילא ואש אילו אאר שדש שבידו לפדותה אאר זמן ואע"ג דאין בידו עכשיו לפדותה בזה לריכין אאו להעתיק בלון שש"ס בנדרים דף פ"ז גבי קוש שאיני עושה לפיך דאוקי לה בשוטרת יקדשו ידי לעושיהן ופריך וכי אא

מעדים כל שלא רצו העדי' תקן סתדי לשם קידושין ע"ש. והכ"מ כתב ובמיוחסי מוהרי"ט כ' לפי' כוונ' לשם קידושין לא מהני וכמ"ש בסמוך ואם קידושין לפני עדי' פסולים ואם לא ידעו דעדים פסולים ועדים אחרי' רצו מרמוק קידושין ואם לא רצו העדים אלו י"ל דתלי בשני טעמים הללו לטעם שכתב הת"מ טוי קידושין דהת כוונתם טי לשם קידושין כיון דלא ידעי דהתם פסולים. אבל לטעם מוהרי"ט לק בכם"ג לא טוי קידושין עכ"ל. וי"ל מוהרי"ט יש לפתפק אם קיבלה קידושין בפני שנים ונתגלו פסולים וטי' שם עדי' קידושין כשרים לחתני סגדר שתינה יכולה לומר לתתה לשתה בו שהרי לא ידעו בפסוליהן של העדים כגון שהי' פסולן נסתר וכגון דלתתה בתר שכי וקי"ל עד זוזם לתפרע טוח נפסל מי לתרינן כיון דלקידושין לא נתכוונה תתקדש עפ"י תוהן עדי' שתורי סגדר ותו כי לתרה נתכוונתי להתקדש בתתת תשו ומסתברא דתינה תקודשת עד שתכיון לעדים דנסי דלתתם עדי לא בעי תכל תקום בעיון שידעו עדים שהיא רוצה תותן דסותיל ומין יכולי להעיד על תה שבלב' הרי היא כתקדש בלא עדים תדע שם בתו לתום בתרנית לשום קידושין לף ים לו לתום בתורת לעזה לשתק בו' כו' תלא תפי' תתרה בלבי טי' להתקדש לו בהתת תינה תקודשת דכל שתין עדים יכולין להעיד ס"ל דברים שבלב ותין דברים ותפשר דתפי' טי' שם עדים תתרים ונתגלו פסולים סותיל ולא ידעה בשנים ס"ל כיתדה עדים ושם פסולים ול"ע עכ"ל ותם דתספקא לי' למוהרי"ט בגתגלו פסולים ושתה לא ידעו בפסולן וטי' עדים כשרים תתורי סגדר. ועוד תספקא לי' בתורת נתכוונו לשום קידושין ולא רצו עדים כלל תיפא כלל תיספטא ליה דס"ל תקדש בלא עדים ותפי' בתורת לשום קידושין נתכוונה ס"ל דברים שבלב. אבל שם רצו עדים פפסולים ולא ידעו בפסולן ושיה עדים כשרים תתורי סגדר דשה ותתי כוונתם טי' לשום קידושין כיון דלא ידעו תפסולי עדות תתי עלה תדין נתלא ת' קריב תו פסול. ותכתי תידי ספיקא לא נפקא כיון דלדעת סתום' סרא"ש בעיון רצי' ותגדה בב"ד. ות"כ ס"ל בדעת רצי' קידושין תעילה וכת"ש לעיל. ושם פיתם תודים תסורים בקרובים ע"ש בסק"ו: ועוד לדעת סרי"ף כל שלא ידעו בפסולים לא נתבטל עדות שכבר ע"י תילוף ספסול כתובר בטור ח"ת סי' ל"ו ע"ש. ותפשר דשכא כיון שלא רצו שכשרים ס"ל כתייחד עדים פסולים שם נתבטל עדות שכשרים לף לדעת סרי"ף ותפי' לדעת סתום' וסרא"ש ול"ע: תתם לעל"ד נרתה דכם"ג לא קידושין טוח ולא תטעם תוסרי"ט תלא תשום דניטין וקידושין בעיון עדים לגוף תתעשה ובעיון כוונתן לקידושין גם לעדי' לריך שיכוונו שתקדש ושתתקדשה. וכן תלתי בריטב"א פ' ב' דקידושין דף ת"ב ז"ל ותע"ג תלא בעיון בקידושין לתת עדי לריך שיהי' שעדים שם ולא תהני הטתון עדי' תחורי שגדר שדא דשא לא תשיבו עדות בדבר בגוף שדבר לריך לעדות תלא בדבר שלריך עדות תשום שיקרי ועוד דשוי תני לתיתר לא שתקתי תלא בשבין שלא רצו עדים וכשבורא שלא טועל קידושו וכו' ליה כשתקדם בלי עדים דתין תושגין לקידושין עד כתן לשונו וע"כ בזה שסי' שכשרים תחורי שגדר לא שוי קידושין תטעתא שכתב שריטב"א דלא תהני עדי הטעתה כלל בדבר שלריך בוף שדבר לעדים והייתו תשום דנהי קידושין לא בעי תתם עדים תבל כוונה לעדים תיתו בעי דהייתו שפיתם יכוונו לקדם בפני עדים וא"כ שכא שפעדי' נתגלו פסולים תו לא תהני כלל תם שהי' עדים כשרים תחורי שגדר דעדי הטעתה לא תהני כלל כיון שלא הי' כוונת להעדים הטעותים וכתו שכתב שריטב"א בטעם שרתבון דשכא בוף שדבר שלריך עדים לא תהני עדי הטעתה וא"כ בל"ד לא קידושין. ודו"ק ועמ"ש בסק"ו: (ה) עד שירתו הנתינה ממם. ובמרדכי פרק תתורר כתב תפילו לא רצו הנתינה ממם תין לבטל תקידושין תם רצו דבר תתוכית יכול להעיד כתלו רצו בוף תתעשה דשא

ד קידש בפני עדים אפילו לא אמר אתם עדים מקודשת:

בגם ותפילו ייתד עדים יכולים תחרים שרצו תתעשה להעיד (ריב"ם סי' תצ"ט) וגריכים העדים לרצות שנתינה ממם לידם תו לרשותם תבל תם לא רצו שנתינה ממם לידם לף על פי שבשעה שתתר שתקדשי לי בתפץ פלוני ותא"כ יצא תתץ' ידם תון קידושין (ה) עד שירצו שנתינה ממם (תשובת רשב"א סי' תצ"ף) ותין סולטין בזה תתר תומדנות ותוכתות: תי שקידש דרך תור ובא שבכותל כגון שתא' פשטו ידם דרך תור ובא לתד ונתן לה קידושין ותסור לר ות"ל לרצות תותם בשעת קידושין ושיה תומרת שלא שתעה שקדשה (ט) נתמנת בשעה שיכולה לומר שלא סיתם ידם רק יד תחרת (רשב"א תלף וקע"ט) ובנבד שלא יסיו עדים תכשיטים תותם כל עדות שלא נתקר בב"ד לא תקרי עדות לטיון קידושין (כך תשתע בתדכי ריש תתר דיני ממונות) ובן תפי' לתרו עדי תון לב"ד שנתקדשה יכולים לתזור בשם בב"ד לומר לא נתקדשה וכן להיפך (תשובת סרשב"א סובתה בב"י) עדי קידושין תיש לריכי דריסה ותקיר' תם לא בדבר שנרתה בו רתות (רשב"א תלף ר"ן) (י) תגלו כתיב בשטר

פלוני

תתרינן תן תן עדי יחוד תן עדי ביתה תע"ג דלא רצו שבישה ע"ש. תבל ס רשב"א כתב להלק דדוקא בשיתה תתרינן שכי שטום דתי תפשר לרתות כתכחול כו' גס ס"ל תם בעשור' ותיש סורפה תבל בקידושין לריך לרתות גוף תתעשה עב"ל. וב"ם כתב עיי' בם"ת סי' ל' בשם סרתב"ם דיני ממונות תתקיים בידיעה בלא רצו' לפי' ס"ל דבקידושין ג"כ תטי בלי רצו' וס"ל כתדכי דלעיל דריסה וקירה טוי קידושין כדיני ממונות וע"ש. ותיו תוכרח דנסי דיעת דתתי דתטי ידיעה בלא רצו' לף בקידושין תכתי י"ל כל שלא רצו שנתינה לא תטי ידיעה וכת"ם סרשב"א דדוקא בשיתה תטי ידיעה טי' טיל' תתר שם תרתב"ם בשם בה"מ בשם סרת"ם טוי לי' ידיע' ממם כיון שלא שי שם תתר תכן תוכ' תדברי סרשב"א דתמי ידיעה בלא רצו' דס"ל דתטי בקידושין תמי ידיעה בלא רצו' דהת כתב דבעידי יחוד ס"ל שם בעשורת. ותי תית' דידיע' ממם ג"כ לא תטי בקידושין תמי תועיל עדי יחוד לף שם בעשור' תכתי רצו' לרשב"א תכא. תלא ט"כ דגס לרשב"א תטי ידיעה בלא רצו' תלא ס"ל דכל שלא רצו שנתינה תפילו ידיעה ליכא לתיו' שלא שניע לידם ועת"ם בם' קנס"ה סימן ל' ס"ק ז' (ט) נאמנת בתני. עיין תלק' תתוק' ותפי' לפת"ם בס"ק ז' דבידי בטומה לא תטי בקידושין ותפי' תיא תודם שבתעה וקיבלה לשום קידושין נתי לתו כלום סות כיון שלא רצתה תעדים וקבר כתב בת"ת דתייתי בשעדים רצו תותה לבתי קידושין ובשע' קידושין בתעיב קול בתיב' דבת עדי יחוד טטי כבידי ביתה ע"ש. וסב"ה כתב דסיתה יודעת שם עדים בלד תחד ובעדים תע"ג שלא רצו תותם תכל תקום שנתן שקידושין ליד בסיה פטומה לתוך ובעבשי ותלא שבקידושין תלטה תתרינן דסיה קיבלה וס"ל כבידי יחוד דטטי לף שלא רצו שבישה ולא דתי לין שבשתוך שלא טטי דבס שם לא רצו שנתינה כלל תבל כתן שרצו שנתינה וטי קידושין תלא כשתומרת שלא שתעה נתמנת בתני ע"ש. ותשתע תדבריסס דבל שבישו תכתים שבודתי כן סות לא טשתמה להכתים. ות"כ תת"כ כיון. דטטי בתודם ע"כ ל"ל שבכריעו תכתי שכן סות וסו כתי עדי יחוד דשל"כ ה"ל תקדש שלא עדים וכיון שבכריעו שכן סות סילף טטי שבתשב. ולכן נרתה דוחתי תייתי שבית רשת' תעדים ע"י טביעת עיטה דקלה וכיולה בתופן שרתתה תעדים תלא שלא ידעו תעדי' תי סיתם שם ותם"ם בתומרת יד תחרת סיתם שם נתמנת תבל בל שרצו תעדים גוף תקידושין תע"ג דתין יודעין ותכירין שתשב סוי קידושין דשא ונהני לכשו' פני שכלו' סעטות כתבואר בסי' ל"ח סעי' ג' ועמ"שם. ות"כ ס"ל טט שפשטה ידם תן שתור טטי ולא גרע תפשתה פניה וסוי קידושין ע"פ סוהתתן ותשום דעדים תין לריכין להכיר תי שתקדם ותי שתתקדשה תלא בל שרצו בוף שקידושין טטי וזה ברור ותם שתעו עדים קלה דתתתה ותכירה בטב"ע דקלה תבואר בם"ם פ' גיד סגשב דף י"ז דתטי דתתרי שם תריסה סוי תתינה סיתין עדיפא כו' בשהה דשתעינהו להני שתעתה תתינה ט"ע עדיפא דתל"כ היתך סותה תותר בתחתו כו' תלא בט"ע דקלה ע"ם תשתע דט"ע דקלה ודתי תטי ועמ"ם בם' קנס"ה סימן פ"ת ס"ק י"ג: (י) מצאו כתוב בשטר. כלותר שתין שטר תקוים תין לתום לקידושין ותע"ג דתן שתורה ת"ל קיום כתבו בה"מ וב"ש דבל שים בה שבחשב לריך קיום תן שתורה ע"ם. ובש"ך סי' ת"ו שתריך להוסיף דתפי' בשבחשב בט"ד תין לריך קיון תן שתור' וע"ש שכת' ולפי"ז דברי סרת"ת בשה"ע סי' ל"ג בשנס"ה ל"ע שכתב תלתו כתוב כו' כ"ז שלא נתקיים תין לתום לקידושין ליתי לשטר"ד

דלפי' בזמנו מקויס מקודשת מן התורה משום דדבר תורה מ"ל קיוס עכ"ל ע"ש: ונראה דהרמ"ה מיירי שמלגו בתוך משמו שמזמנו יוצא מתחת ידי בעל דבר אלא מלגו בסוף דכה"ג ודאי חיישינן לזיוף דבר תורה דהא טעמא דלא חיישינן לזיוף דבר תורה כתבו תוספ' בפ' מי שהי נשוי דף ל"ד דלא חשידי ליזבי בזיוף. ובזה דמלגא בסוף לאחרינן ליזם דלא מצלי שחשוב לזיוף כזה זיוף לותו. אבל ביוצא מתחת יד בעל דבר מוקמינן שהי גבר' בחזקתו דלא חלף ליזם לזיוף וכיוצ' בזה כ' הרמ"ה פ' כל הנשבעין ספרא דאנדתא בחכיר כלום וספריו ביד אחר ויצא לו שם גניבה בעיר ז"ל ואחתי בעי כולי שהי וליתמי' בחגו דהי בעי אחר שחולן הן בידי כו' ולא שייך לחזוקי ליזבי בגנבי לא חזקינן שהרי ליזו לומר שהוא גונבו אלא גנבו חחני וכחה גנבי אי בעלמא ט"ש. הרי חבות' דאע"ג דלא חזקינן ליזבי בגנבי ליזו לומר שהו' גנבו לא חזקינן ליזבי בגנבי שפיר חשיחן שהרי כחה גנבי ליכ' ה"ג בזוזא שטר חיד סבד' דלא שייך לזיוף ול"ל קיוס מ"ה אבל בחלא בסוק אחרינן כחה חשידי ליכפ' ואחו אחר זייף. ולכן לריך קיוס חן התורה בכ"ג. ועיין שם' קלח"ח סי' מ"ו ס"ק ח': (יא) כל זחן שאין השטר חקוס. ומשמע דשחקוס חו ליכול להחקייס חשחי השטר אבל לדעת הרשב"ח בחשובה סי' אלף ר"י כ' דכל שנעשה אלא חדעת שחחקדשת שוי חפי כחבה ואוזפ' שי' בחשוב' חוסר ב"י חדרבי סי' רכ"ז ז"ל חע"ג שכחב הרשב"ח כל השטר שנעשה אלא חרצון שחחנייב חיו אלא בפנקס בעלחה כו' דחשחע דוקא אלא ברצון אבל ברצון אחוב שטר כו' דט"כ לא קאחר הרשב"ח דברצון חשוב שטר אלא היכ' שאומרים העדי' בפיהם שאחרה לשם שיכחבו שטר ולכן כיון דחחחת העדים שהעידו בפיהם שעלחו לחדרגת שטר חע"ג שבפיהם לא העידו על השקידון אלא אחחיחת ידייהו לבד סגי אבל בנדון דידן אלא העידו כלל בפיהם אלא אחחיחת ידייהו כי היכי דלא חשיבי עדות לעניו השקידון דהוי חפי כחבה ג"כ לא הוי עדות לחם שכחב בו שכך ליוחה ליכחוב וכחו אלא חשיב עדות לעניו חילוחת השקידון גם לא חשיב עדות לעניו שכחוב בו שכך ליוחה כיון שהכל בשטר אחד עכ"ל ע"ש: חחחי זה דהא שט' זו דכל שנעשה אלא חדע' שחחחייב ס"ל חפי כחב' הוא שט' בעשח"ו פ' ד' ה"ח. ומשום דכל שנעשה חדעת שחחחייב לא הוי חפי כחבה אך חפי כחבו ע"ש ומבואר שם דכל שכחוב בו שנעשה חדעת שחחחייב ס"ל שטר גמור ואפי' העדים ליחנו קיון דאל"כ חח נעשה בכל השטרות חחקה ומשלוחה שחחו העדי' חו הלכו לחד"ס. אלא ודאי שכל שכ' ומרצונו בו שנעשה חדעת שחחחייב לא קריון בי' חפי כחבה ושטיב עדות לעניו חילוחת השחקה חו הלוחה וכן לעניו חילוחת השקידון. ולשטת הרשב"ן כל שנעשה חדעת שחחחייב ס"ל דין שטר שחם ונעשה כחי שנחקרע עדותן בב"ד ולא חיישו ברחשוני לומר שלריכים העדי' לומר בעי"פ שנעשה ברצון שחחחייב הבא אפי' ליתנהו קיון העדים השטר בשר כל שכחוב בו חרצון שחחחייב ו"ב. ועיין מ"ש בקלות השחון סי' כ"ח סק"ח: (יב) אין לשום לקידושין ושם נראה שחוך השטר שנכחב אלא לדעת' ודאי אין לשום לקידושין לדעת הרשב"ח דס"ל חפי כחבה וכי' ח"ח וב"ש. ובחשובת נודע ביהודה חלק שה"ע סי' כ"ח ז"ל ועכ"פ היכא שחוכח שהשטר שבודאי נכחב אלא חדעת בזה לא חיישי הרש"ח כלל ועלה בדעתי כיון שחחחוני בו אלשה ואלשחן היו אלל השקידושין נעשים ב"ד ולא חשה שחיעה גדולה חרחי וב"ד יכולים לכחוב בלי שאלת שב"ד: וחחוש לפי שחבואר בשטר גוף השקידושין שנעשה בלילה וחחילה לא שייך שחיעה גדול' חרחי' שכיון שהוא בלילה ע"כ נעשים עדים ולא ב"ד כו'. וחחוש לדברי הי"ח שחביא רח"ח בשי' ה' בשגה"ה שבדיעבד גם בלילה דיושב דין הי' חקוס להשחיר בזה כו' וסיוס פשקו ז"ל לחפי כבר כחבתי בגם חת השטר חין בידינו להשחות כיון שהי' אלם' חייסינן לדעת הרשב"ח שפוסק דגם בלילה בדיעבד דיושב דין ולכן נראה לענ"ד שבחולה זו נריכה גט ובלא גט חשירה לעלמא עכ"ל וכבר כחבתי בזה בס' קנה"ה סי' רנ"ג סק"ג דחין כאן חקוס להשחיר ע"ש: (יג) דלא כיש חי שחשחיר בדבר. ושם הויא קול שקידם חשב ואחר דים לו עדים ויצאו חשעיר עוד לא הרשיקו חיתכת ולא חיישינן לדבריו ולפי' שם חיוחר יבואו היום או חחר ב"ש וכב"י כחב בשם הריב"ש על חשב שנחחר עלי' שנחקדש' וכוילחי קול שם עדים בדבר אלא יצאו חשעיר ולא הרשיקו ייחר חשלך חשני יחיש ועחידי' שם לחזו' והיא חכחשת ולחומרת לא נחקדשתי וכו' וכ"כ השבב"ץ בחשוב' דגא נחני הכחי' דבריהם לשיטרין בין חקוס קרוב לרחוק וחייחו חחם שלי דפ"ק דקידושין ושא היא שחדי שחחת חיסת לחתקיים שחפי דחמיבי דוקא שחם בחייחו עדות בקידושין אלא חי שוא פריט כו' ע"ש: וז"ל הריב"ש וכן חיכיח לשון שגחי בפ"ק דקידושין גבי שלי גברא דקיד' בחנגא דכולא וכב חשדא שי' חחיכם חפני הרחה בזחן בו שי"פ ולא שי' חוכם שחה בשעת קידושין שי' בו ש"פ ועשה שהל ולחרי לי' דבנן נרב חיסדא ושא לחרי דלי' שחדי בחיחית דיהבי דשלי יוחא שי' בו ש"פ ולכן כיון דחשחת שעדיש שחעידו בפניהם שעלחו לחדרינ' שטר חע"ג שכחה חיכו ליחנהו עדים בגד חשחן ותשכר גראה חלטן זה דכל בחזן שדי כלחו שם רחוקים שרבה ושחחזקת קיומו ושא ל

שכן מזר בו ואינה חוזרת ואינה יוצאת בגט: ומוסרי"ט מ' מה"ע סי' י"ח כתב שרואה הרב המופלא מוהר"ן חיים נסי' מ"ח שסי' ומתחתם בסברת זו ומוסר"י מינ"ץ הסכים עמו אלא שמוסרי"ט סם מהריך להוכיח ולסתור סברת זו והעלה לדעתו ליכא קידושי תורה לקטן אפי' ט"י מחרים ומסוס דלאו זכות הוא דגברא דייק ונסיב וכדברי ר' יצחק בר' יהודה נמי אינו אלא מדרבנן ע"ם ועכ"פ אין תימה ומיהו בדברי הב"מ כיון דאיכא רבותא דסברי הכי דאפי' אף קידושי תורה בקידם לו אביו ואף בגן י"ח שנה: אלא דאיכא למידק בדברי מי שחושש לקידושי תורה ומסוס הכין לחדש שלא בפניו והיינו לקטן דמ"כ קידושי קטן עלמו דהכל יודעין שאין קידושי קטן כלום ואחאי דסא קטן אית לי' זכי' מדאורייתא היכי שדעת אחרת מקנה אותו כשהגיע לגדול הדקו וכמבואר בחושן' פ' התקבל דף ס"ד ע"ם ובטור וב"ע ס"מ סי' רמ"ג ודוק' מצינת קטן מפני דרכי שלום לפי שאין בו דעת לחזרת אבל בחתנה דאי' דעת לחזרת אלא שאין אביו רוצה בכך אינו כלום דלא חיישינן שמא יבא לחזרת מקנה זוכה מן התורה. ומ"כ בקידושי קטן כיון דאי' דעת לחזרת והיא שאינה שמקנית עלמה לו מו קטן ע"י אבי' דאב הוא דעת לחזרת מקנה ואין לומר דקדושי קטן אף דאית דעת לחזרת אין קידושין מסוס דכתב ב"י בפ' שמדיר דף ע"ג קטן שקידם ז"ל דכתיב כי יקח איש ולא קטן שמ"כ בקידם לו אביו ומי כיון דגזירות הכתוב הוא דלא מהני ט"י זכיית הגדול. וכבר כתבנו בזה בס' קנה"מ סי' רל"ם ס"ק ד' דסא דזכה הקטן בדעת לחזרת מקנה לותו ומי אינו אלא שדעת לחזרת אין זכי' ומסוס דזכין לקטן ט"ם שכתבנו ע"פ דברי הרמ"ח ועכ"ם. ומ"כ אם לי שאב זוכ' בשבילו אף שאינה עלמה שדעת לחזרת מקנה: וכעת מלאתי בספר רמב"ן דף קמ"ט הובא תשובת רבינו יונה ב"ב שאם לכ' נתן שהכירי שגריכה גט ואחר שדעת לחזרת לאלם אלא בפניו וזה גלוי הוא שזכות הוא לאלם שמקבלין לו שאם הוגנת כו' ועיד רובא זה אלא מיהא בקידושי אביו עד י"ג ואני לאמת דאי אחרי קטים אחר שגדל ושתק וסבר וקיבל ות"ת נחרי שאב דאין אחרין נחרי שבן נא אחרין ים להסיב הסוא בגדול שקידם לו אביו ואלא מדעת מהכריך ואחר לאמת שליח שוי' ואי בקטן אא אין שליחות לקטן כו' אע"פ שאין מסיבין כו' שאי דקאחר שגמון שאוסר לזכין לאלם אלא בפניו וזכות הוא לו וזכין לקטן שאשיא לו אשה הוגנת אי אשוס זכות מיהו קידושין. ומ"כ הוא עלמו שקידם ליהוי קידושין דשא קטן זוכה לעלמו אשוותינן לו לגרוש והרקו כו' ואין תנן אין אשוסין לקידושי כו' וט"ם. ואגב הרא"ש פכ"ט מאכילה כתב על מ"ש הראב"ם שאשה אין מקבל מקח ואין מאכרן מאכר דבר תורה הא"ר. ז"ל הרא"ש ואם לאומרים דקטן לעלמו זוכה דבר תורה בשים דעת לאחרת מקנה לותו וכו' וזה נראה דעת רבינו דבאחנה קונה דבר תורה אבל באקח כיון שאין נאיתו בדאים נאיתה לא אין אעשיו כלום אן אתורה אבל באחנה אא זכו לו קונה דבר תורה כיון שאם דעת לאחרת עכ"ל. מ"כ מאי טעמא נמי בקטן שקידם כיון שאין נאיתו בדאים נאיתה לא אין אעשיו כלום: אאמס אינה קידם בכספא או בשטר כיון שאין נאיתו בדאים נאיתה וכן אין נאיתו בשטר כלום נאיתה לאע"ג דקידושי שטר לא לריך שום פרוטה אבל נאיתה צעי ונאיתה קטן לא באי נאיתה ולכן אין אוסשין לקידושין אבל קידם בשיאה אאי אינה לאיאר: ונראה לפא"ם הר"ן בפ' התקבל דשא דדעת לאחרת אקנה לותו אאי בקטן שיינו דוקא בדבר שסוה תאת ידו כגון באשיב אבל בדבר שאינו ת"י וכגון בשליפין אין הקטן זוכה אפי' דעת לאחרת אקנה ע"ם. ומ"כ ניאח דקדושי קטן לא אאי ט"י דעת לאחרת אקנ' כיון דדעת לאחרת אקנ' לא אאי אלא בדבר שסוה ת"י וגבי אשה לא שייך דבר שסוה תאת ידו דלא שייכא אלא באטלטלין ובאשיכה או בקרקע ובחזקה אבל באשה לא שייכה חזקה וכא"ם תוס' רים קידושין ואם"ה לא אאי אגד דעת לאחרת אקנ' לותו. ועוד נראה דבקידושין ליכא כלל דעת לאחרת והיא האשה: לפא"ם הר"ן בדברי דף כ"ט נבי חום' נטיטו' האלו קרבן ז"ל וניחא לי דאי אני אשה לקדם טעמא לאים ס"ל דהיא היא חוזיא דאקדם נטעות אאם אלא כיון שאחר' לאחרת כי יקח איש ולא כי

הגה מיהו אם כבר נשתא ת"ל לגרשה ואותרת לעמוד עד שתגדיל (מרדכי ריש סבא על יבמתו) וכן משמע בשא"ר פרק האיש אקדם) ואפי' שלח סבלונות משהגדיל אינו כלום דלא חיישינן שמא שלח לשם קידושין אבל אם יש עדים שנתייחד עמה משהגדיל צריכה גט משום דסתמא בעל לשם קידושין ואם קיימה משהגדיל בתובתה קיימת וא"צ לכתוב לה כתובה אחרת ודווקא מנה ומאתים אבל תוספת אין לה:

הגה (ג) לא כתב לה בתובה כשהוא קטן כשיגדיל אינו כותב לה רק מנה דהא בעתא לאו בתולה היא: (הגהות אלפסי ריש יבמות)

הטקדש

במהלוקת רש"י ותיספות פ"ק דמציעא דף י"ב בשאי דצעי זרק אדעתי בפתח זה ויצא בפתח אחר ובעי למיפטר מהא דתנן דאה הוין רצין אחר מציאה ואחר רב ירמי, והוא ברך אחריסם ומגיעין בתחנה היאך קיבלה מיני, ברך אחריסם ואין מגיעין: ומפרש רש"י בשך בעיא דזרק אדעתי ואפקר, ותוס' כתבו דל"ג ואפקרי דאי דעת אחרת אקנה אשה אאקנית עלמה לו אי קטן, ע"י אבי' דאב הוא דעת אחרת אקנה ואין לומר דקדושי קטן אף דאית דעת אחרת אין קידושין אאוס דכתב ב"י בפ' שמדיר דף ע"ג קטן שקידם ז"ל דכתיב כי יקח איש ולא קטן שמ"כ בקידם לו אביו ומי כיון דגזירות הכתוב הוא דלא אאי ט"י זכיית הגדול. וכבר כתבנו בזה בס' קנה"מ סי' רל"ם ס"ק ד' דשא דזכה הקטן בדעת אחרת אקנה לותו ומי אינו אלא שדעת אחרת אקנ' זכי' ומסוס דזכין לקטן ט"ם שכתבנו ע"פ דברי הרמ"ח ועכ"ם. ומ"כ אם לי שאב זוכ' בשבילו אף שאינה עלמה ש

ל"ל בס"ג וכתב הב"ח ז"ל וכן מוכח מתוס' ס"פ הכותב דהקשו מאי קמ"ל מתני' סע"ח כן קיימ' לח"פ לא כתב לה כתוב' ים לה כתובה. ותירצו דקמ"ל היכא שמשלח בהולא חע"ג כשגדל לו נתגיי' כבר היא בעול' לח"פ ים לה כתוב' מלחיש סע"ח כן קיימה סיבי' כתחלת גסולין מוכח שם לא כתב לה כן לה כתובה דאל"כ מאחי קשה לח"פ ים לה כתוב' ואינו מוכרח דודאי תניא למימר דלח"פ לא כתב לה כיון סע"ח כן קיימה סיבי' כתחלת גסולין ובתחלת גסולין בתולה ים לה מלחיש לח"פ לא כתב לה וכמ"ש בח"מ סק"ד. אלא לתוס' הקשו מאי קמ"ל סע"ח כן קיימה תיפוק לי' דעכשיו ים לה כתובה לח"פ לא כתב לה ובתור' תנאי ב"ד אפי' דעכשיו היא בעולה ולח"פ ים לה מלחיש סע"ח כן קיימה סיבי' כתחלת גסולין ולעולם כיון דלריך להשמיענו סע"ח כן קיימה אז לח"פ לא כתב לה נמי וכמ"ש בח"מ דמגיע לה בתנאי ב"ד אבל הא דים לה מלחיש כשהיא עכשיו בעולה אינו אלא מסוס סע"ח כן קיימה ולעולם לח"פ לא כתב לה נמי ים לה כתובה מלחיש כתחלת גסולין וזה פשוט:

מד (א) וקידש אחת מהם בהקחת. כתב הב"ח ז"ל ולכאורה נרחה דה"ה אם הקח הקח קודם אחה חרשת ובא הקח אחר וקידש אותה תופסין קידושין של שני כמ"ש לעיל בשניהם שקידשו לפני הקרובים מדרבנן עכ"ל. ונרחה דבפי' לבמ"ש לעיל סי' מ"ב ס"ק י"ג בשניהם שקידשו לפני הקרובים מדרבנן דאין לחום לקידושי שני ע"כ היינו אבי' דבחם מלחוכייחא קידושי רחשון הוי קידושין ולא קידושי שני ולא הוי קידושי שני אלא מדרבנן וקידושי דרבנן לפני פסולים דרבנן לאו קידושין כלל וכמ"ש שם. אבל ב"ל מכלח מדבריה אין לריכה אלא קידושי הרחשון כלום ולא מהני קידושי הרחשון כלום אלא מדרבנן ומוסכין לקידושי שני הע"ג דאין אלא מדרבנן ודוקא בחסת אים גמורה הוא דלא חפסי קידושי שני ומשום דה"ל הייבי כריחות ומיחות ב"ד דילף מקרא דלא חפסי קידושין אבל בקידושי דרבנן דאינו לא מהייבי מיחות ב"ד ולא הייבי כריחות שפיר חפסי קידושין שני אף ע"ג דקידושי שני עדיפא מקידושי רחשון ורו"ק: (ב) אי מאיסורי לאוין ז"ל ח"מ פשט מסחעות הלשון דאם אחר קידם איסור שני אי מאיסור נמי אין חופסין בה עוד קידושין וכבר כחבחי לעיל מה שנסחפק מוהרח"ח בדין זה עכ"ל. ומיהו בדברי מסה כחב דאם א' קידם שני אי הייבי לאוין חופסין בה קידושי אחר וע"ש בט"ז שהביא ג"כ ראי' ממ"ש כאן דאשחא גמורה ואין חופסין בה קידושי אחר ע"ש: ובב"ח כחב דע"כ חופסין בה קידושי אחר דאל"כ סותר למ"ש הב"י סי' מ"ב בשם מ"כ דאם קידם אחר לפני פסולי דרבנן ובא אחר וקידם ג"כ לפני פסולי דרבנן קידושי שניהם חופסין בה עכ"ל: מיהו נרח' לחלק דנבי קידושי בפני פסולים דרבנן אע"ג דמדאוריי'א קידושי ראשון הוי קידושי חור' כיון דאין פסולי דאוריי'א מכל מקום מדרבנן עכ"פ לא הוי קידושין ולריך לקדשה שנית לפני כשרים אם"ה חופסין בה קידושי שני כיון דרבנן מסוי לה לאומרא כאלו אין כאן קידושין וכאלו קידם בלא עדים לאוין לאו' הייבי דרבנן לא אחמירו כלל בגוף הקידושין אלא דאסורא עביד וכיון דחפסי בה קידושי ראשון ע"כ קידושי שני לאו כלו' הוא ומדרבנן ומכ"ש בקידושי שני' אע"ג דרבנן אסרוה אבל בגוף הקידושין ליכא רישותא כלל דהכאים שני לא אחמירו בה יותר מהייבי לאוין ואין בה ב"ד ולא מייבי מיחות ב"ד ולא מייבי כריחות וא"כ בודאי חפסי קידושי ראשון ואפי' מדרבנן ליכא שום רישותא בגוף הקידושין אלא דאסורא הוא ואפי' הכי לא אחמירו יותר מהייבי לאוין וזה פשוט: ואפילו לפמ"ש בסי' מ"ב דבקיד' לפני פסולי דרבנן ומכ"כ קידם שני לפני פסולי דרבנן אין קידושי שני חופסין הא אם קידם שני לפני כשרים חפסי בה קידושי שני אבל הכא אפי' אם סי' ברחשון בהייבי לאוין מי שני ולפני סיתה מיתרת הכ"ס לא חפסי בה קידושי שני וכמ"ש. ומשום דההייבי לאוין מי בשני אין רישותא בגוף הקידושין ומשו"כ בפסולי דרבנן ס"ל רישותא בגוף הקידושין דהכאי' עשאוהו לחומרא כאו מקדש בלא עדים ואפילו הכי לא אמרינן דכיון דלא עדים ואפילו הכי לא אמרינן דכיון דלא עדים ואפילו הכי לא אמרינן דכיון ד

רצונה שיקנה את בתי בת חורין שלא ולא שייר בקנינו מש"כ ס"ל ודלמי קידושין לאבל בחני עבד ואני בן חורין כיון דלד עבדות ליתי בתורת קידושין כלל לא אתי לד עבדות ומקדם ללד חירות ובהמחרין ברחם הסגה דף כ"ט בחני עבד ואני ג"ח דאיכו מוציא עצמו בתקיעת שופר דלא אתי לד עבדות ומפיק ללד חירות ע"ש וכן פסק הרמב"ם ובטור ח"מ סי' תקפ"ט דאיכו יוצא אלא כשנשמע מפי אחרים וכן במקרא מגילה איכו יוצא אפי עצמו כמבואר בטור ח"מ סי' תרפ"ט ח"כ אני עבד ואני ג"ח שקידם לא אתי לד עבדות ומקדם ללד חירות וט"י אחרים עמי איכו יכול לקדם דכל מידי דאיכו לא אני עבוד לא אשוי שליח ודוקא תקיעת שופר ומקרא מגילה אשני אפי אחרים דשני להו אדעתי' דאשתקל דעתי' ליה להו יורשין ועיקין ממזרות: ולפמ"ש הא דכתב הרמב"ם בחני עבדות ואני ג"ח דשוי ספק מקודשת אפשר דאיכו אלא מלד שהיתרא לאבל מדינא אין כאן קידושין ואשום דלא אתי לד עבדות ומקדם ללד חירות ולא גריע אחם"ו דאשתקל דעתי' ליה להו יורשין ועיקין ממזרות: ולפמ"ש הא דכתב הרמב"ם בחני עבדות ואני ג"ח דשוי ספק מקודשת אפשר דאיכו אלא מלד שהיתרא לאבל אדעתא אין כאן קידושין ואשום דלא אתי לד עבדות ומקדם ללד חירות ולא גריע אחם"ו דאשתקל דעתי' ליה להו יורשין ועיקין ממזרות ואם"ש לא אתי לד עבדות ואין לו אבל אין לו קידושין ואפי' בת ישראל ואפי' בת כהן ואפי' בת לוי ואפי' בת ישראל שנשבית לעכו"ם ונפדית ואפי' בת ישראל שנתגיירה ואפי' בת ישראל שנתנה לעכו"ם ונפדית ואפי' בת ישראל שנתנה לעכו"ם ונתגיירה ואפי' בת ישראל שנתנה לעכו"ם ונשתחררה ואפי' בת ישראל שנתנה לעכו"ם ונשתחררה ונתגיירה ואפי' בת ישראל שנתנה לעכו"ם ונתגיירה ונשתחררה ואפי' בת ישראל שנתנה לעכו"ם ונשתחררה ונתגיירה ונתנה לישראל ואפי' בת ישראל שנתנה לעכו"ם ונתגיירה ונשתחררה ונתנה לישראל ונתגיירה ואפי' בת ישראל שנתנה לעכו"ם ונתגיירה ונשתחררה ונתנה לישראל ונתגיירה ונשתחררה ואפי' בת ישראל שנתנה לעכו"ם ונתגיירה ונשתחררה ונתנה לישראל ונתגיירה ונשתחררה ונתנה לישראל ואפי' בת ישראל שנתנה לעכו"ם ונתגיירה ונשתחררה ונתנה לישראל ונתגיירה ונשתחררה ונתנה לישראל ונתגיירה ונשתחררה ונתנה לישראל ואפי' בת ישראל שנתנה לעכו"ם ונתגיירה ונשתחררה ונתנה לישראל

בם מיסר מסת מח וחייבי עלה כרת וכיון דמית בם כרת מסוס מסת מח למתי דגלי גלי ולמאי דלא גלי לא גלי ודוק, בחיסו' מסת מים סוא דגלי וכמ"ש כיון דס"ל למאי מחייבי כריתות מין קידושין תופסין בם למאי. ותו לא קשה דמשכחת מסת שני מתים דנסי לעלמא תפסי בם

(ה) צריכה גט ואם

קידושין כיון דמיפס מחייבי מיתות מבל למאי מין תיפסין קידושין מסוס מיסור מסת מח דסא בכרת כיון דסוי דרך לקיס, למאי ול"ש לא משכח' מסת שני מתי' קוד' שמרור: ולפמ"ס בחני' שפחה לעלמא תפסי בם קידושין ומשיס דגלי קרא דמיסו' מסת מים שבם מיגו בחיתם. מיבעיא לי סיכי דמקדשה לרחובן והזרה ומקדשה למחר ומת"ל נמשחררה למ"ד בפ' סשולה דף מ"ב דגמרו קידושי רחבן למי גמרו לרחבן מו למני כיון דכבר מקדשה למני. וגרסה דלמני גמרי מידי דסוי לקטנה שמקדשה למחרין ב"פ ב"ס דף ק"ט דקידושי קטנה מיתני תלי וקמי וכי גדלה גדלי קידושי בבסה ובזה ודאי מס קודס שגדלה קיבל קידושי מחני כי גדלה גמרי קידושין שני ולא דרחבן. מיסו לפמ"ס בם"ע סי' מ' סעיף ב' בשמקדם, מחר שלשים ובא מחר וקידשה תוך שלשים דאס מת שני לו גירשה מזרו קידושי דרחבן ע"ס. וס"ל דלא סוי הזרה בשם שמקדשה לבני ול"ב ס"ס סכא כיון דגמרו קידושין מחר שחרור גמרי לרחבן. והשה בקונת ספרי סרמב"ס סביא סרס"ס בפרק ד' מיחוס שכתב סרמב"ס דאס נמשחררה מין ערך קידושין מחריס דס"ל בקטנה שגדלה וע"ש. ומח"כ כ' סרמב"ס דאס קידשה מחר קוד' שמשחרר, סוי ספק וע"ס. וגרסה דהספק סוא לפי שקדשה מחר קודס שחרור תפשר לא גמרי לרחבן אלא לבני: ול"כ מדכתב סרמב"ס או קדשה מחר קודס שמשחררת מוכח דקידושין תופסין בקידושי חני' שפחה ודאי ניחא דבחני' שפחה מין קידושין תופסין לבני ס"כ סיכי משכחת שקידשה מחר קודס שמשחררת ואפי' סרס"ס בס סיגו חולק בזה וע"ס שכתב דיש בקונת ספרי סרמב"ס דאס נמשחררת ואפי' סרס"ס בס סיגו חולק בזה וע"ס שכתב דיש לעיל סק"ג ע"ס. ולדברי סס"ס דאפי' בחלינה חיגה פיטרת ערוסתן כיון דשחר נשים חייבין עליסם מיתה וז' חיגה רק בחשם ס"כ משורת שהיא ערוה מיבו ואלינה גופה דמיו פיטרת ערוסתן: ובשם"ס דנסיב לה חשת שני מתים סוא דלא תיקשי דליתני בחתני' ט"ז נשים פיטרו' ערוסתן אבל כיון דאאת חיגה פיטרת ערוסתן וכמ"ש דלא עדיפא מיבוס והלינה דסא עיקר טעמא דערוה פיטרת ערוסתן מסוס אחר לא יבנה בית אחיו ובא בקבלה בית שסיא בוגה כולי בוגה מקלתו ומי שסיגו בוגה כולי חיגה בוגה מקלתו כדאית' בבחית פ"ק וכיון דזו שפחה שכבא עלי בחשם חיגה בוגה מקלתו דאאת חיגה פיטרת ערוסתן בחלינה ויבוס דיד, ס"ב מבו' ערוה מי חיגה פיטרת ערוסתן אלא ערוה סיתה ערוה פיטרת ערוסתן בבניינה ודו"ק: ובירושלמי פ' סאומר בשא דס"ל לר' יוחנן במקדש מסוס ולאחר שלשים דקידושי כולס לאופסין בם ואפי' הן ק' דסיורי בייר בקידושין כו' סיו שני אחין וקדשה בניסס ואת אחד מהן מבני מבו בחי' מותר בם מס"ב מס שקנה וסשאר נופלת לו מהאת אחיו ר' יהודה בן פזי אומר אסור בם ס"ר יוסי טעמא דר"י בן פזי כל יבמה שאין כולה לפניס לד' הקנוי שבם הין לשוס ערוה ועדוה פיטרת ערתה סובא בר"ן פ' סל"ל ול"ב ס"ס בחני שפחה ס"ל יבמה שאין כולה לפניס דשא כל שפחה אינ' נדון מסוס ערוה. ואפשר שא שפחה שבם כיון שאין בם תורת קידושין אינה נדונה בתורת ערוה: ואיבי שנתחררה בחיי בעלה לס"ד גמרי סרי זו כאשת איש גמורה ויחייבין עלי מיתה ובזו כשיבמה או נחלקה ודאי פיטרת ערוסתן דקי"ל מיתה מפלת ובשעת מיתה סרי סיא אאת איש גמורה כמו לגויסין: אבל אס נשתחררה אחר שעת המקדש בזה לא בייך גמרו הקידושין כיון דכבר מת אבל לס"ד פקטי קידושין גרסה דנס לאחר מיתה בייך פקטי כיון דטעמא משוס דס"ל בקטן שגדל ותי אין זקוקה ליבם דס"ל גוף אחר. מיבו לפמ"ס לעיל סק"ג בשעת ס"י דלא מחרין פקטי אלא לאיסור אאת איש ולא לאיסור אאת אח ט"ס אפשר דבזה שני לא מחרין פקט זקוקה ליבם ומשוס דשכא ניבואי אחיו סקנה לו אין הכשיים. ויותר נרסה דכיון דזקוקה ליבם, אית לה סיתר לאיסור, בחלינ', או ביבו, ס"כ כל שנשתחרר, פקט ט

כיון דהיכא דלא בעסק ובמיתה יבעסתרה מי מיתה פוטרת נרותיהן כיון דמספקא לן מי פקע לו גמרו וכמ"ש הרמב"ם בפ"ו מה"ל יבום ס"כ למ"ד פקעי לא מני פוטרת נרותיהן כיון דבבר פקעי ומי מסוס דקודם שנסתרה עדיין לא פקע ומיו מיו קורא בה בשעת נפילה יבמה יבום עלי' דהא מדרב' קודם שמרור נמי לא פטרה נרותיהן וכמ"ש בתו' סטיה היכא הלא בעסק ומיהך במיתה ומ"כ נריכה הספמה חליצה וגם שאר נשים נריכה חליצה זה הנדמה לענ"ד בזה ודו"ק: (ו) ואם עד שלא נתן לה גט נשתחררה ואח"כ קידשה אחר מקודשת לשניה' וצריכה גט משניהם (ז) או מגרש ראשון ונושא שני ואם מתו אחיו של אחד חולין ואחיו של שני או חולין או מייבם:

כוה שחוששין לסבלונות ולכתובה ובו ג סעיפים:

א (א) מקום שנהגו לשלוח סבלונות לארוסה אחר שתתארס ובאו עדים שראו סבלונו' הובלו לה חוששין שמא

דברי הם"מ מ"כ בכל דוכתא נמי ניחא הכי סימרו קידושי הרחמן הנו והכני לא הלו: גם מ"ם דלמ גירש רחמן לפסר דלין בו לימור תורם מאחר דלא סיתם אסת אים גמורם קבם תיעם קודם שנסתחררה אבל אחר שנסתחררה דספיקא מי גמרי קידושי תורם. ובכא בנסתחררה מיירי וא"כ מיידן עלי' מיתה. ודין מחזיר גרושתו נמי ניחא בם כיון דנעשית אסת אים גמורה ואפי' בגירש קודם שנסתחררה ונסא אחר נראה דאסו' להמזירה כיון דקידושין תפסי בה אלא דהתורם מידסא בה לפוטר' ממיתה ולא מסוס קידושין קלישא דליתי בה אלא קידושין מעיקא היו ומסוס דלא שייר בקניינו אלא דהתורם מידסא לפוטרה ממיתה ולחיובא בחסא רגידה: ולפסר בטעמא דטור ורא"ם דס"ל ס' מגרש ות' נוסא ולא גזרינן אמא יאמרו הרחמן מחזיר גרושתו דכיון דנשתחררה ספיקא הוא בש"ם מי גמרי מי פקעי ולא סאמינו בזה גזירה דרבנן דס"ל כמי ספיקא דרבנן ובזה בדאוריתא לא אמרינן לקולא ואע"ג דבכל דוכתי כיון דעיקר בדאוריתא לא אמרינן ספיקא דרבנן לקולא הכא כיון דבבר נתגרשה תו לא הוי אלא ספיקא דרבנן ולקולא ודו"ק:

כוה (א) מקום שנהגו לשלח סבלונות. ולבטח רש"י מוסבין לקידש.

בסבלונות · ולבטח תוס' מוסבין דבבר נתקדשה ואפי' אין עדיס בשעת שלוח הסבלונות. ע"ש מיהו בעדים ע"פ בעיון מבלוח הסבלונות. ו"מ בעידי הכחוש לקידושין אחם לא אמרי עדי הכחוש: ומר"ן כתב דנ"מ דאפי' רש"י שלוח הוסם לסבלונות עלמן לקידושין דוק' בשלוחן לא בפני עדים שהקדש בעד אחד אין הוסבין לקידושין ואפ"ו סימס מודים ולפי' הרי"ף כל שבלוח סבלונות בודאי אפי' בלא עדים הוסבין לקידושין שהרי ע"ם. ומהכתב שבלח בודאי מהחש ע"פ עדים ויהיו עידי הכחוש וכמ"ש אבל לקידושין לא אמרי עדות בידיעה לאחרי הגדר. ובח"מ כתב בח"ם הרמ"א אע"פ בלא בלח סבלונות בעדים דהיינו ע"פ הודאתם ואנו לא אמרי אחוש דניי אנד האומנא ע"ם: עוד שם בר"ן ז"ל ולדברי האומר דקנסה שהקדש שלא לדעת אבי אם נתרלה בשעת שלוח הסבלונות וכמ"ש ואעפ"י שלא נתרלה בשעת שלוח הסבלונות אם נתרלה בשם אבי ולא אפי' בקנסה אמי אייסינן לסבלונות אם נתרלה בשם אבי ולא עוד אלא אפי' בקנסה שאין לה אב כל שבשבשה בחיי האב אע"פ שלא שלח סבלונות עד לאחר מיתת האב לפי' הרי"ף הוסבין שאח קיבל אבי' קידושין אבל לדעת רש"י בחיי אחם לא אמרי הסבלונות בעלמן קידושין הבא היון שאין לה אב בחיי סני לה עכ"ל: ונראה הא דאייסינן בים לה אב אפי' לפרש"י דוקא אם נתרלה בשעת שלוח הסבלונות וכנין שבי' בחיי האב ועי' ב"ש ס"ק י"ז אבל אם לא הי' האב בשע' שלוח הסבלונ' אפי' נתרלה האב אח"כ אין לא אייסינן לסבלונות דעיקר חשש סבלונות בחתרת דמקדשי והדר מסבלי בקפידא אלא מילתא אשוא דחוסבין אחת הדרת בה וכן מקדשי והדר מסבלי וכמ"ש הרשב"א והר"ן ומוסרי"ק סימן קט"ז ע"ש דמקדשי והדר מסבלי אלא בשקפדה אין חוסבין ע"ש. ובקנסה ע"כ אלא בשקפד' היא כיון דכל זמן אלא נתרלה האב אין כאן קידושין ויכולה הדרה בה אלא חייבי קידושין אלא מטעת ריצוי ואילך לדעת הרמב"ם והסרדכי והאבי' והרא"ן וכן כשם רא"ם סי' ל"ו סעי' י"ח ואפי' לדעת הש"ע דכי נתרלה האב בחיי האב קידושין לאפרע ועיין ב"ש סי' ל"ז ס"ק י"ח אבל אם נתרלה האב בין היא בין אבי' יכולין לעשב וכמ"ש בש"ע סי' ל"ו סעי' י"ח וא"כ כל זמן אלא נתרלה הרי זאת הדרת בי' וא"כ ע"כ אלא

(ז) ואם עד שלא נתן לה גט נשתחררה ואח"כ קידשה אחר מקודשת לשניה' וצריכה גט משניהם (ז) או מגרש ראשון ונושא שני ואם מתו אחיו של אחד חולין ואחיו של שני או חולין או מייבם:

כוה שחוששין לסבלונות ולכתובה ובו ג סעיפים:

א (א) מקום שנהגו לשלוח סבלונות לארוסה אחר שתתארס ובאו עדים שראו סבלונו' הובלו לה חוששין שמא

בסקפדם שלח וכל שלח בסקפדם אין מוסגין לקידושין. ומ"כ נרחה לפשטת רש"י בקטנה אפי' ים לה אב אין מוסגין לסבלונ' מש"כ סי' שלוח הסבלונות במעמד האב. אבל לפי' הרי"ף מוסגין בקטנה שים לה אב אפי' לא היה האב בשעת שלוח הסבלונות כיון דמקדשי והדר מסבלי בהקפד. מ"כ מוסגין שמא כבר קיבל האב בעד בתו הקטנ' דלמ"ג דבעלמא בקטנה שתקדם, שלח לדעת אבי' אין מוסגין שמא כבר נתרצה האב הכא היכא דיון דמקפדי בשילוח הסבלונות שמא הדרת בה מ"כ ע"כ כבר נתקדשה ומש"ה מוסגין שמא כבר קיבל האב קידושין ודו"ק: ועיין ב"ש שכתב הדיעם שבין פי' רש"י ובין פי' תו' ז"ל ואם היו סבלונות שלוחים לרש"י לא חיישין ולתוס' חיישין שמא קידם כבר ע"ם ולפמ"ש בם"ע סי' כ"ח בשולחן מפץ מחבירו והוליכו שרוצה לקדש בו אפשר מקודשת ואם לאו הרי זה ספק מקודשת והוא מדברי הרמ"ם בפ"ק דקידושין דמחרינן דגמר בלבו למיתיב לי' בלאותו עניין ויועיל לקידושין והיינו במתנה ע"מ להחזיר ע"ם וה"כ לפלוגי לפי' רש"י מוסגין בשלוחין ולפי' המאירי היינו יודע וכבר דקידשה כבר מידי ספיקא לא נפקא דשמא אם לא הודיעו נמי הוי ע"פ ספק מקודש'. עוד אם בב"ם ואם שלח לקטנה אחר מות אבי' לדעת תוס' מוסגין דכבר נתקדשה ע"י אבי' ולרש"י ליכא אפי' שלח מיחין ע"ם: אמנם נרחה דשמא דמוסגין בסבלונות ולאפוקי מיניה בקרובי' היינו בשותקת בשעת קבלת הסבלונות דמחרינן דשיא עצמה לשום קידושין לכי' רש"י לו כבר נתקדשה לפי' הרי"ף ותוס' אבל אם בשעת שלוח הסבלונ' לידה אחרה לא בעינא לשום קידושין לפי' רש"י לו לפי' תוס' אחרה לא נתקדשתי מעולם ודמי לא נאסרה בקרובי כיון שמיחתה בו גם אחרה לא נתקדשתי מעולם תו ליכא שום אפי' בסבלונ' וכ"כ הריטב"א בסוגיא דסבלונות ז"ל ומיהו דכ"ע אם לא נתרצית לקבל הסבלונות שוב אין מוסגין לה כלל ומזה כלאומרת לא נתקדשתי אבל לאחר קיבלה מותן לעצ"י בשמיים מודים דליכא קידושין לא מהכין עלי כיון שים רגליס לבבר לאום ולריכה גט עכ"ל וזה ודאי אפי' קיבלה הסבלונות כל שאומרת בשעת מעשה לא נתקדשתי מעולם וגם עתה אינו רוצה לקידושין דתו ליכא חשש ואין החשש בסבלונות אלא בשקיבלה בשתיקה: ולפי"ז נרחה דכני מילי בגדולה אבל בקטנה דלא אמרינן שתיק כהודה, דלאפי' הודאתה לא מהני וכמ"ש מוהרי"ק בשורש קכ"ג אלא אפי' הודאת בע"ד כאחד דיש כדפריך תלמוד, בכל דוכתי קטן מידי מחש אית בי' ע"ש. ומ"כ לפי' תו' נמי דאיים, בסבלונו' לקידושין הקודמים היינו דוקא בגדולה כל שריבלה בשתיקה ס"ל כאומדה דכבר נתקדשה אבל בקטנה כיון דאפי' מודית שכבר נתקדשה ע"י אבי' לא מהני דם הודאה דקטן מידי מחשת אית בי' מ"כ לא נאסרה בקרובי על ידי קבלת הסבלונות ואין החשלה נאמן לאוסר לקטן ומה דכתב הר"ן בקטנה שאין לה אב מוסגין לפי' הרי"ף אפשר דהיינו דוקא להחלה הסבלונות לפי שהיא כאומדה דכבר נתקדשה אבל הקטנה לא נאסרה בזה ואכתי ל"ע: עוד בב"ם בשם מוהרי"ט דאם האשה שולחה לו סבלונות לפי' רש"י ליכא חשש ולתו' יש חשש ע"ם. ונרחה לפי מ"ש בם"ע סימן כ"ז סעי' י"ט דלריך תקירת חכם מי נקרא אחד שאינו חשוב להחירה בלא גט ומ"כ לכאורה לפי' רש"י נמי ניחום לקידושין כל שלא נתקר אם הוא אחד אשר חשוב דקידושין שתם נותן הוא ול"ל לפי"ז לפי' רש"י אפי' בשאר אחד אין לחוש היכא דאשה שולחה חלוי וגם בזה נ"ע: והריב"ם בסי' תע"ט כתב דאם אבי האשה שלח סבלונות לפי' רש"י אין חשש דאפילו אומר האב בפי' שנותן לשום קידושין אנו אין חוסגין לאם דקי"ל כרבינא דלא חיישינן דילמא שליח סיין כו' אבל לדעת רי"ף ורמב"ם ז"ל שאין חשש סבלונות מחשת עצמן שלח שאם רצי' שקדמו לשם קידושין אפשר אף אם לא נתנם האחן בעצמו לשליח שם רצי' שבבר קדמו לשם קידושין עכ"ל. ולא ידעתי היאך נאחן האב על פיו דבבר קידשה ואם לו לבן בשלוח הסבלונות דאב כיון דשבן לוות לא קדשתי, מעולם ואין האב נאחן לומר קדשתי לבני אלא נאחן לומר קדשתי בתי ולא על פיו ומטו מטע' זה כ' הריב"ם בשלטן אפשר. אלמא דאפי' לרי"ף ורמב"ם לא פסיקא לי' לסבלונות בשלוי האב. והב"ם כתב ואם אבי האחן שלח לאחו ים חשש שמא פיו כבר קידם אותה ולפי' רש"י ליכא חשש הריב"ם עכ"ל.

שמא נתקדשה וצריכה גט מספק (ב) אעפ"י שרוב אנשי העיר אין משלחין בבלונות אלא קודם הקידושין: (מעפ"י שלח שלח הסבלונות בעדים (טור וכ"כ הר"ן פ"ב דקידושין) ומקום שנהגו כלם לשלוח בבלונות בתחלה ואח"כ מקדשין (מעפ"י בשלפעמים סולחין דרך מקרה אחר קידושין סוחל ואין מקפידין בכך (בס בסר"ן) ודאי בבלונות אין חוששין לה ורש"י פירש שחשש הסבלונות הוא שמא הם עצמם ניתנו לקידושין:

סגם ולכן לפי' יש עדים שלח קדשה כבר חיישינן שמא הסבלונות נשם קידושין ויש לחוש לשני הפירושי' להחמיר (טור) וכל זה (ג) בסולח לה סתם אבל אם פי' בפירוש שסולח לה נשם סבלונות ליכא למיחש לפי' רש"י הר"ן

קע"ח ע"ם. ונרחה דלדעת המרדכי כותב בב"י או"ח סי' תקכ"ו דגם מתנה חסור ניתן בשבת ע"ם וכ"כ הריטב"א בשחיטת פ"ק גבי לחפסוק מטלטלין לכתובה דפירות מבעוד יום דאמו בשבת אסור דסוי כקונה קטן בשבת ואסור אפי' לדבר מצ' מ"כ השתם דחזקה ע"ם ומ"כ מה לי קידשה או נתנה במתנה מיסורת דעביד עביד בין בקידושין בין במתנה ומ"כ שפיר ים לחוש לקידושין לפי' רש"י אפי' בשבת. ובמיני מחכל ומשקה לעולך שבת ויו"ט דברי ליתו עיין מגן אברהם סי' ס"ו בבר בחבו קלת פוסקים דאין השם סבלונות במיני מחכל ומשקה וכמ"ש מוהרי"ט חלק אה"ע סי' כ"ה דיש מי שאחר בטעם קפידת הסבלונות דחיים עלה במה תכסידם ובמיני מחכל ומשקה לא רגילי אינשי למיקפד עליהן לא חיישינן לה וע"ם. וכן משמע מדברי מוהרי"ק שורש קע"ח. ומכתי ל"ת בבגדים שהם לעולך י"ט ושבת דברי ליתנם בשבת יו"ט ולקידושין לשור: (ב) אע"פ שרוב אנשי העיר אין משלחין. בפ' השים מקדש דף ו' אחר רב פפא בשתרת דמקדשו והדר מסבלי חיישינן מסבלי והדר מקדשי לא חיישינן מקדשי והדר מסבלי פשיטא לא ליכא דרובא מקדשי והדר מסבלי משיטא קמ"ל. ורוא גרסת רש"י ור"ה גרס לא ליכא למיחש לא ניחום למישיטא קמ"ל. ורוא גרסת רש"י ור"ה גרס לא תימא ניחום למישיטא קא משמע לן ע"ם בתו': וכתב הריטב"א ז"ל ופי' קשיא לך ומה קי"ל כרבנן דלא חיישינן למישיטא אפי' לאומרת ליכא למיחש דהתם הוא ברובא דשויא נפשיס נסרים ולישלת דהוי משיטא מפילת לבל ברוב שתלי במנסג שאינו חיוב וכל אדם ברוצה יכול לנהוג כמנסג המושב חיישינן למישיטא לאומרת כיון שסדבר תלוי בדעת פעמים בשדם ינהג כמנסג המושב עכ"ל: וקשה דהא בשאי פלוגתא דפניני רב ושמואל ר"פ המוכר פירות במוכר שור לחבירו ומנלא נגחן ורובא לדידה זבני וסבר רב דהולכין בממון אחר הרוב ושמואל אחר הן הולכין בממון אחר הריב ע"ם ורובא לדידה נמי הוי בחיוב וטבע הלא ברגן ואפ"ם חזקין בחר רובא לרב ושמואל נמי מסני לי' רובא הלא חשוב דהין הולכין בממון אחר הרוב: ויישו הרחב"ן כיון דשתב בם' המלחמות בזה ז"ל אבל הטעם לבתלה זו שאין רוב זה דומה לפלוגתא דר' מאיר וחכמים דהתם רוב חיוב וטבע הוא ואי אפשר הלא כן אבל כאן הוי הלא מנסג ופעמים הדבר שהדם ניבא כמנסג השועט לפיכך במקום חיסור אחת אים שאחירו לשום עכ"ל: ושדבריו נרחה דאפי' רוב דתליא ברגן ולא בחיוב וטבע נמי רובא הוי הלא כיון דלא עדיפא כרובא דשלמא דשוי בחיוב וטבע ומש"ם שאחירו בשבת אים: ובתוס' סנהדרין דף ג' ד"ה מה נפשות דחמירי כו'. וי"ל דרובא לדידה לאו רוב חשוב הוא ומש"ם אחר שמואל דאין הולכין בו אחר הרוב עכ"ל ונרחה שכיוצו לזה דשם"ם לאו רוב גמור הוא חשוב דאיני בחיוב וטבע הלא תליא ברגן ומש"ם אים ליה לשמואל דאין הולכין בממון אחר הרוב הלא ברובא דשלמא דשוי בחיוב וטבע שואל דהולכין בממון אחר הרוב ושמ"ם אים נקו' שב שאשתא ס"ו פ"ו: (ג) ששלח לה שתם. ז"ל ב"ם כתב בתשובת מוהרי"ק שורש ק"ט ובתשו' מוהר"ם לובלין סי' פ"ב דוקא כשאומר בלשון חיבה אז חיישינן לקידושי

(סר"ן פ"ב דקידושין) (ד) וכ"ם אם אחר שבילה לבם לדורון בעלמא לפי' אחר שבילה לבם לכלה (מהרי"ק שורש קט"ח) וכל זה מיירי בדשייך תחלה (ה) אבל בלא שידוכין ליכא למיחש לכ"ע (רשב"א תלמ רכ"ג) וכל היכא דחיישינן לפי' אחרו שנישאו בלא כיוונו בשם קידושין (סר"ן ומהרי"ק שורש כ"ח) ומשבעו על זה מושב נהמיס (ת"ה סי' ג"ז ע"ש

משמע אם שולח שתם ולא אחר כלום אין חוששין לפי"ז אם אחר לדורון או לשבועות אין חוששין לפי' אם דיבר בשן חיבה עכ"ל. ומשמיין בתשובת מוהרי"ק שרשם מבואר להיפך וז"ל שם בסי' ק"ט ועיד נרא' לעע"ד דע"כ לא חיישינן לשבועות לרם"י שהם עושים קידושין אלא היכא שהוא נותן שתם או שאומר מפום אהבה וחיבה וכיוצא בזה דמשמע קלת לשון קידושין אבל כשהוא נותן לה בשן דורון בלבד בשה מודה רם"י שאין לחוש שיתן לאותו לשום קידושין דשלחה כשותן שתם היכא לאיתר דאשידוכין קא שייך שכבר פייסה בתחקדם ו' וחם"ם לא פי' וכ"ם כשאומר בשן אהבה או חבל כשהוא נותן בשן דורון בעלמא גלי אדעתי' דלאו לקידושין ניתנו אלא לדורון בעלמא ואבואר להיות דוקא שתם שמו חוששין לשבועות ולא אתי לאפוקי אלא היכא דאומר בלשן דורון בפירוש. וע"ם במוהרי"ק שכתב ז"ל ושוד נרשה לענ"ד שלאחורים ים לדקדק כן מלשון רבינו אחיר שהרי כתב בתשובה ז"ל אם ים עדים שאיש אשה וגתרצית כו' עד סי' מדבר עמה על עסקי גיטין וקידושין ולא פי' כו' ומיהו נרשה שי מילי כשותן לה בשחיקה ולא דיבור אלמה אחיר אלא היכא שדיבר שותן לה מאהבה וחיבה ים בשן דורון אלא שתן לשון שבועת וקי"ל חוששין לשבועת עכ"ל. ומדקאחר אלא היכא שדיבר שותן לה מאהבה וחיבה שים בשן דורון אלא שתן לשון שבועת ואחר בשן אהבה וחבב וכיוצא הוא דאי' לאיתחב לשבועת אה בשן דורון בעלמא לא דאי אחרת שכל הקולות כשרים בשבועת אם לו ניחא כיון שותן לה לאהבה כו' ה"ל לאיתחב כיון שדיבר ולא שתק ים לחוש לשבועת ושוד אחי ים בשן דורון אלא לשון שבועת אם ליתי' שאם נאחרים בכל שון אלא ואדי פשיט' לכל מבין דם"ל לרבינו אחיר דבעינן שיאחר לשון דאחחב אינה קורבה ואהבה ולא שני בשן דורון ואחתה בעלמא עכ"ל מהרי"ק וע"ש ואולי זה כיון הב"ם בשם מוהרי"ק דם"ל דבעינן דוקא לשון אהבה אבל כשתם לא אמרי: אחתם כיון דמוהרי"ק בתחלה כתב להדיא דשתם אמרי לית יסתור דבריו אח"כ ובתחלה כתב שתחת אמרי אלא דוקא בשן דורון הוא אלא אמרי דם"ל כאנלה דעתי שאינו אפן לקדשה וכאו שאביא רמיה זה אצא דאחרינן בפ"ק דקדושין דף ו' גבי מיעדת לי אחו דאפי' עשוקין באותו ענין דאחתי שחיקה אבל אחי אלמא קאחר ע"ם. ואבואר דשת' אמרי לאחשב קידושין בשבועת ולא אזר אוסרי"ק אדבריו ואדשבה רוצה להוכיח דבריו אדבריו אחיר אלא דשיקרא דאלחא שתחת לשם אהבה וחיבה אבל אם סולה פרוטה או שאר דברים שאין דרך שבועת בזה שתתן ולו לקידושין ניתנו אלא שבועת שדרך שתתן לשון לשום אהבה וחבב ים בו חשם קידושין אלא כשאומר בפירוש אהבה וחיבה אין בזה חשם קידושין אלא כשאומר בפירוש לאהבה וחיבה לא אפי' בשאר דברים הזרו לשיות דין שבועת ובן להיפך בשבועת שתחתו לשום אהבה וחבב אם אומר בפירוש לשון דורון יגלו משתם שבועת ותו אין בו חשם קידושין דשיקר חשם קידושין אינו אלא בשותן שבועת שתחתן לשום אהבה וחיבה וס"ל כאו קידושין ובשאר דברים שאין שתתן לשום אהבה וחיבה אין חוששין לקידושין ובן בשאר דברים אם אומר בפירוש לשום אהבה וחיבה חוששין לקידושין ואפי' בשבועת שתתן לשום אהבה אם אומר בפירוש בדורון אלא שאינו לשום קידושין לגעיל אין חוששין בשבועת לקידושין אלא באומר לשום אהבה וחבב או בשבועת שתתן לשום אהבה וחיבה וכאו שנתבאר לשום אהבה וחבב: וא"ם הב"ם בשם מוסר"ם ליבלין. ומשיין שם נרשה דשם כתבו ע"ד אשר שלח אחר שהיכון תרגנולת לכפרם טי"כ וכתב על זה השולח תרגנולת לכפרם אין בו לשון שבועת ולא לשון חיבה והיכא אלא אחר לשון חיבה ואפי' אין חוששין וכאו"ם מוסר"ק סורם ק"ט וכאו שהוכיח מדברי מוסר"ם עכ"ל ושתם ואפי' כיון דתרגנולת לכפרם אין דרך לשלוח לשום שבועת ובשאר דברים כל שאומר בלשון חיבה ואהבה ה"ל לשון שבועת אבל לא אחר בלשון חיבה ואפי' אין דו חשם שבועת וכאו"ם. ובשאר בשאר דברים ואפי' אין בו חשם שבועת וכאו"ם. לאלך פ"ט מאיסות שביא התשובת מוסרי"ק שכתב דע"כ לא פליג אשאר גאוני' דאחרי אחין לשום שיהיו שבועת עשתן קידושין אלא היכא שהוא נותן בלשון דורון בלבד מודם רם"י שאין לשום חיבה ואהבה אבל כשהוא נותן לשום קידושין וכתב שים לדקדק כן מלשון מוסר"ם שיתן שותן לשום קידושין וכתב שים לדקדק כן מלשון מוסר"ם

ע"ם ובדברי שרש הגדילו שתעלובות וכל אחי דאייתי מדברי מוסר"ם אינו ענין כלל לפי' רם"י דמוסר"ם כשכתב דבלשון אהבה וחיבה שים בשם בלשון שבועת קאי לפי' הגאונים דאשבעה דשבועת הוא אשום קידושין שקדמו אבל לרם"י ז"ל לא שייך אשבעה דשבועת כיון שפי' אשום אהבה וחיבה ולפום אחי דקאחר שרש תחלה אין בלשון אהבה וחיב' לשון קידושין ולרם"י לא שוי כלום ות"כ מוהרי"ק דקאי לפי' רם"י אם לי שיהא לשון דורון שום ללשון אהבה וחבב אי לא ולרם"י בכל גווני לאו כלום הוא ואי אפי' לפי' הגאונים דאשבעה אשו' קידושין שקדמו כל שלשון אשבועת אינו אומה דרך חיבות אלא דרך דורון בעלמא לא חיישינן אין כאן אקום דבריס אלו אלא לעיל אחייבב נדון דידי' לא"ד דאשבעה הוא אשו' קידושין שקדמו אי' לו להזכיר זה עכ"ל: אחנם דברי מוהרי"ק נכונים ואיה לשון אהבה וחיבה אפי' ניחא דאלא אחי קידושין ממש אכל אקום אשבועת אינה אלא שבועת אקום אהבה וחיבה ואכו אשבועה שקדמו אבל אם שדרך אחתן לשלוח לכלה לשום אהבה וחבב ואכו דבריס אין בזה אשום אשבועת אבל בשומר לשום אהבה וחיבה אלא היא דעת מוסר"ם דלשון אהבה וחיבה אשבועת ואח"כ כתב מוסר"ם דלשון אהבה וחיב' היא גופה לשון קידושין כאו אהבה. וא"כ לפי' רם"י הוא אחילוק בין אומר לשום אהבה וחיבה ואינו בשאר דבריס אלא דרך לשלוח אתן לכלה. ואם בעלה על דעת אשנה לאלך שומר אוסרי"ק כתבו לפי שעת הגאוני' דאיישינן לקידושין שקדמו ואי ליתי' דשא דאוסרי"ק כתב שם לפיפך דשא הלא אייבינן בשלוח לשום דורון בעלמא הוא דאי' לאיתחב לשבועת שא בלשון אהבה וחבב וכיוצא הוא דאי' לאיתחב לשבועת אם לו ניחא כיון שותן לה לאהבה כו' ה"ל לאיתחב כיון שדיבר ולא שתק ים לחוש לשבועת אלא אחי ים בשן דורון בעלמא לא דאי אחרת שכל הקולות כשרים בשבועת אם ליתי' שאם נאחרים בכל שון אלא ואדי פשיט' לכל מבין דם"ל לרבינו אחיר דבעינן שיאחר לשון דאחחב אינה קורבה ואהבה ולא שני בשן דורון ואחתה בעלמא עכ"ל מהרי"ק וע"ש ואולי זה כיון הב"ם בשם מוסר"ם דם"ל דבעינן דוקא לשון אהבה אבל כשתם לא אמרי: אחתם כיון דמוסר"ם בתחלה כתב להדיא דשתם אמרי לית יסתור דבריו אח"כ ובתחלה כתב שתחת אמרי אלא דוקא בשן דורון הוא אלא אמרי דם"ל כאנלה דעתי שאינו אפן לקדשה וכאו שאביא רמיה זה אצא דאחרינן בפ"ק דקדושין דף ו' גבי מיעדת לי אחו דאפי' עשוקין באותו ענין דאחתי שחיקה אבל אחי אלמא קאחר ע"ם. ואבואר דשת' אמרי לאחשב קידושין בשבועת ולא אזר אוסרי"ק אדבריו ואדשבה רוצה להוכיח דבריו אדבריו אחיר אלא דשיקרא דאלחא שתחת לשם אהבה וחיבה אבל אם סולה פרוטה או שאר דברים שאין דרך שבועת בזה שתתן ולו לקידושין ניתנו אלא שבועת שדרך שתתן לשון לשום אהבה וחבב ים בו חשם קידושין אלא כשאומר בפירוש אהבה וחיבה אין בזה חשם קידושין אלא כשאומר בפירוש לאהבה וחיבה לא אפי' בשאר דברים הזרו לשיות דין שבועת ובן להיפך בשבועת שתחתו לשום אהבה וחבב אם אומר בפירוש לשון דורון יגלו משתם שבועת ותו אין בו חשם קידושין דשיקר חשם קידושין אינו אלא בשותן שבועת שתחתן לשום אהבה וחיבה וס"ל כאו קידושין ובשאר דברים שאין שתתן לשום אהבה וחיבה אין חוששין לקידושין ובן בשאר דברים אם אומר בפירוש לשום אהבה וחבב ואפי' בשבועת שתתן לשום אהבה וחיבה חוששין לקידושין ואפי' בשבועת שתתן לשום אהבה אם אומר בפירוש לדורון אלא שאינו לשום קידושין לגעיל אין חוששין בשבועת לקידושין אלא באומר לשום אהבה וחבב או בשבועת שתתן לשום אהבה וחיבה או בשבועת שתתן לשום אהבה וחבב וכאו שנתבאר לשום אהבה וחבב: וא"ם הב"ם בשם מוסר"ם ליבלין. ומשיין שם נרשה דשם כתבו ע"ד אשר שלח אחר שהיכון תרגנולת לכפרם טי"כ וכתב על זה השולח תרגנולת לכפרם אין בו לשון שבועת ולא לשון חיבה והיכא אלא אחר לשון חיבה ואפי' אין חוששין בשבועת לקידושין אלא היכא שהוא נותן בלשון דורון בלבד מודם רם"י שאין לשום חיבה ואהבה אבל כשהוא נותן לשום קידושין וכתב שים לדקדק כן מלשון מוסר"ם

דמל"כ אין לך נותן מתנה לפנוי' לפי ת"ס לעיל דאפי' לפי' תו' אין חוששין בסבלונות אלא בתנאי שדרך לשלוח אחר לכלה אבל בשאר דברים לא ואין דרך ליתן מתנה לפנוי' אם שדרך לשלוח אחר לכלה ואם ניתן לה אם שדרך לשלוח אחר לכלה בזה סוי' דין סבלונות ואפי' לא שידך. (ו) ששלח מיד לאחר שקידשין יום או יומיים. במוסרי"ק סטעם משו' דאם אי' דקידם מיתת אחר שמיתת אחר מיתת הראשון קלה אית למיתלא דלא נשכח הדבר עדיין לפרש"י דסבלונו' בעלמן קידושין ליכא משם כיון דלא נתן בעלמו הסבלונות אלא ע"י שליח ואם איתא דלקדושין מתכוונים אי' מקדשו בעלמו דמשום בי יותר מבשלומו: וצ"ע כתב ז"ל ולכאורה קשה לפי' מייבב הסוגיא דשלח ע"י שליח וחייסינן לפי' דס"י דקידשה בסבלונות ע"ם ושוה מבואר במוסרי"ק סי' קע"ח שם שהאריך וגר שכותב ז"ל שהרי מהגיעו בסבלונות כמנהג אתני דקחני התם ע"פ שלח סבלונות כו' הרי לך התם ע"פ שאין בתין לה כדרך שמתקדשת ואפי' שכי מקודשת מספק ע"כ ושם סועיל בהריעות זה ושם עזר ללה כה מחתני דשלח לה סבלונות דפשיטא ופשיטא כשהיו בעיר שדרך לקדש ע"י שליח ובשדות שאינו שהים מקדש בו ובשלומו ושאומר לשלומו לא וקדש לי אשה במקום פ' ומצוות אחרות שאם דוחלי שם חיוב רוצה לטרוח ללכת שם דרך רוח לשלוח שליח אבל כשאם במעשה אחד אחר אם דרך שלוח אין יכול לומר מי הוא שיטעה לדמותם שהדבי ע"ל ושבור דלא אמר מוסרי"ק דאין מקדשין ע"י שליח אלא כשאם במעשה אחד דוחלי מצוה בו יותר משבשלומו אבל אם היום במעשה ה' ואינו רוצה לטרוח ללכת עד מקומה ודאי שיוחו כשלומו גם נעניין סבלונות וסיינו משנתינו דשלח סבלונות ומשתיירים על שם"ם שיכר לאחלק בחילוקים אחרים זה שלא עשה ט"ד מוסרי"ק: (ז) **ואפי'** שלח לה אח"כ ג"כ. דין זה כתוב בתשובת הרשב"א אבל מדברי מוסרי"ק משמע לפיסק כמ"ם בא"מ ובב"ח וטעמא דהרשב"א משום דאם שבולה מיד אחר שקידשין אין אשם קידושין דאם אינתי' דקידם אחר שקידשין אי' קול כיון דלא נתייחס ל"ב אינ זה משבל בלה קידושין אב"ם לף אם שבולה אח"כ אין בו אשם ע"ם: ומשם נראה שדברי מוסרי"ק דאע"ג דאמרי לאחי גברא דאשבל פעם אחת קודם שקידשין לא נפיק מכלל רובא משא דאמרינן ר"פ שור' פירות גבי מוכר שור לחבירו ומשא נגחן רב אחר שרי זה מקח טעו' ואמולל אחר יכול ליחר לו בשחוטה מכרתיו לך ופרוך ואיתי אי גברא דזבין לכשת' לנכשתא לרפיה ואפי' בגברא דזבין לשבי ולשבי ע"ם ומבואר דאע"ג דאחי גברא זבין לשבי ולשבי לא נפקא מכלל רובא דעלמא אלא ס"ל דוחו דאחי גברא עובד אדמה ורובא אידי נרפיה או טובא אידי לבחיטה אבל אם הוא גברא דזבין לשבי ולשבי לא נפיק מכלל רובא דעלמא וס"ל דאחי גברא גמי דאשבל פעם אחת קודם קידושין עדיין לא נפיק מכלל רובא דעלמא אלא ס"ל מקדשין ואע"ג מסבלין לא נפיק מכלל רובא דעלמא אע"ג מוכח לן בהאי גברא דנפיק מכלל רובא דעלמא וכגון שהי טפח קבוע אבל אם אחי גברא שקול כגון שהי עובד אדמה וגם טבח וזבין לשבי ולשבי מזלזלין בתר רובא דעלמא וס"ל בזה שהים השיבל פעם אחת קודם קידושין עדיין לא נפיק מכלל רובא דעלמא ואם בפ' החובל ת"ל ג"ב מר מזיל בתר רובי ומר מזיל בתר רובא דזריעה ומבואר דאע"ג דלוקמין רובא להכילה אפ"ה כל שהפשתן רובי נלקח מזריעה מזלזלין בתר רוב הפשתן ומ"ם ומ"ל מכ"ם הכא היינו בתר רובא דסבלונות ברובן אחר קידושין ואע"ג דאחי גברא פעם אשבל קודם קידושין היינו יוצא מכלל רובא אח"כ ידעינן ומוחזק באחי גברא כאם פעמים דאשבל ואח"כ מקדם ואי לא לא נפיק מכלל רובא: והרשב"א בתשובה שם ז"ל ברלונן שבידך בתו לאחרון כו' ונתן אחרך סבלונות להכלה ואח"כ כי שולח כבל יום סבלונות ואח"כ כאיר לתו שאשבך והוא נשאת לאחי שלא בעדי ואח"כ מקדשה אחרת יש לומר דעתו בודאי שלא קידם כי אי' עובר על

בעיר

גמי מוכחין כרובא דאשבלי ואח"כ מקדשי אבל סיכא דריעה ומקדשי ואח"כ אשבלי דלזלין בתר רובא ול"ל אפי' בשאר גברא פעם אחת דאשבל ואח"כ מקדם לא נפיק מכלל רובא עד דאוזקן לן בשאי גברא ע"י פעמים דרבא דאשבל והדר מקדם אז הוא דנפיק מכלל רובא אבל בפעם אחת לא נפיק מכלל רובא וכדאוקמא אשאי דל"ש אאוכר פירות ואמ"ם ודו"ק: ומרמו"א בסתם אשתו אדבריו דלעולם לא חייסינן לסבלונות כל שלא פעם אחת קודם קידושין ולפי מ"ם ברשב"א בתשובה סי' תלף ק"ס נא קאמר אלא היכ' דרוב אשבלי ואח"כ מקדשי דאיטוטא מקדשי והדר אשבלי ובזה שלא פעם אחת קודם קידושין מוכח דהוא גמי כמו רובא דאשבלי ואדר מקדשי לאבל ברובא מקדשי והדר אשבלי לא אאי אם שלא אשבלו פעם אחת קוד' קידושין ואמ"ם ודו"ק: (ח) **אם** שלח בעדים. פשטא דבשעת תלות קידושין לא בעינן עדים וכדאמרינן הן הן עדי יחוד הן הן עדי בילאה וה"ל אאורינן מזקא שלא טעם בשיאותו וס"ל כאאי בילאה אאי אאי אשבל ואפי' לא אאי אשבל פעם אחת קודם קידושין ומוכח דהוא גמי כמו רובא דאשבלי והדר אשבלי ולא אאי אם שלח אשבלו פעם אחת קוד' קידושין ואמ"ם ודו"ק: דבשעת תלות קידושין לא בעינן עדים וכדאמרינן הן הן עדי יחוד הן הן עדי בילאה וה"ל אאורינן מזקא שלא טעם בשיאותו וס"ל כאאי בילאה אאי אאי אשבל ואפי' לא אאי אשבל פעם אחת קודם קידושין ומוכח דהוא גמי כמו רובא דאשבלי והדר אשבלי ולא אאי אם שלח אשבלו פעם אחת קוד' קידושין ואמ"ם ודו"ק: ובשלח בשעת קידושין ואח"כ אשבלו

רגמ"ס ז"ל והי' רבט ותפסר תפי' כי' לומר בפירום קדסתי' לת כי' נחתן דתין תדס תסיס עלתו רבט לכן כ"ל סיכת שבשת תסדוך תסס תחרת שעדיף תסניסס תודיס שלת קידסס כו' עד שכתב דכתס זיתנין דכתבי כתובס עד דלת גתרי קידושין תלת תדלטיל קתי היכת דכולהו תסבלי ודתר תקדשי תלת חייסין לסבלות ותתרין תסתת דסותק טבר כתובס תייסין לסבלות ט"ס: וקס, תסת דכתבו תו' פ"ק דתליטת דף ז' גבי תלת טבר כתובס בזתן שהסבעל תודס יחזיר וכתבו שם ז"ל דלת חייסין לקנותה וליכת לתיכת לשתת כתב בניסן ולת נשת עד תשרי דתגס ותתיס ושתעדו תן בתירוסין קף בלת כתובס דתירוסין ליכת לתיכת דכתב עכ"ל ותבותר תדבריהס דלת חייסין דלתת כתב לה קודס תירוסין תפי' בתקום שגפל ותיתרע דתייסין כל תשם דתיכת לתיכת וכיון דלת חייסין כלל לכתוב כתובס קודס תירוסין וה"כ תתי לת חייסין בכתובס ולפי' לדעת שם"ט דתוספין לכתובס תיו תלת תשם ולפי ת"ם תוס' פ"ק דתליטת דלת כתב קודס תירוסין ה"כ ס"ל לתיתר בכתובס דס"ל קידובי ודתי

ול"ע:

כן (א) לפ' בעיר זו. פ' התגרס

קף פ"ט ת"ר בעולס תין תוספין לה נתולס תין תוספין לה תרוסס תין תוספין לה. בלת נפ' תין תוספין לה בעיר תחרת תין תוספין לה ופרס"י בלת לפ' יכת עליה קול שתקודשת סיום תבל לת תזכירו שתו לותר לפ' תלת נתקדשה שתם תין תוספין לה. בעיר תחרת יכת קול פ' תתקדשת סיום בתקום פ' וע"ס: וכתב סב"י ז"ל ותיני יודע לתה סרתב"ס בפ"ט תתיבו' שבתיט זה ולת הלריך בילתרו נתקדשה לפ' סיום כתן ט"ס. ובריב"ס סי' ק"ע כ' דהני' בסרתב"ס נתקדשה פ' לפ' תלת דתין ל"ל סיכן סיי שקידושין כי תכלל דבריהס נשתע שנתקדשה בתקום שבגירות דולקות כ"כ בכסף תבגה ט"ס: ותכתי תיקשי לתה השתיט הדין שתתרו שבנייתת בעיר תחרת סיו שתתר בפירום שנתקדשה בתקום פ' תין תוספין: ולכן נרלה דלפי תה שפירשו בשיטות הת דבעיון לפ' וכן בעיר הזלת הכל סיה כדי להגביל לת הקול שיהי' בדבר תפורש ולת בדבר שתום וט"ס: וקשיה לן בגוש בשת דתתרי בעולס תין תוספין ותיפוק לי' שלת שגבילו הקול שלת תתרו נבטל, לפ' בעיר הזלת ובעול, שתם תשתע שלת הזכירו למי נבעלה ורס"י תפרש לה דלת חייסין לה לכ"ג ותוס' פי' דבעולה שתם סיה בילת זנות ונפשלה לכשוא ט"ס וכיון שלת הזכירו למי נבעלה סיו קול שלת בהגבלה דלתפי' בקידושין כש"ג תין תוספין: ולכן נרלה דעיקר החשם דחוספין לקלת תיו תלת תנשת לכתחלה עד שתקבל גט תן השקדם שטעו יצת קול תבל בדיעבד לת תסריע עלה

בעיר שלת לקדם כי תס בעשרה (ב"י בשם הריטב"ת) תין תוספין לסבלות שתת הס קידושין. לת שלת לה שתתן בעלתו רק תבי שתתן שלת לת תייסין לפירש"י שתת הסבלות עלתן הס קידושין תפי' תתר הטליס שתתן שלת לך וכל זה תיירי דידעינן בודתי בטליתות הסבלות תבל בקלת דסבלות לת תייסין כולי שתי (פסקי תטרא"ש סי' רכ"ו):

ב האידנא נהגו בכל תלכות ארץ ישראל ומצרים ותוגרמה שלא לחוש לסבלונו' וולתי בקוסטנטינ"א שחוששין להם: סגה סיה תנסב בעיר ונתבטל סולכין תתר עכסיו (ריב"ם סימן ס') לת סיה תנסב בעיר כגון שהי' בעיר תדשה נידון כתתלה על תתלה (הר"ן פ"ב דקידושין) ו"ת דים להחתיר תפי' בתקום דכ"ע תסבלי ותדר תקדשי לס לת שים עיד לד סיתר תגל זה (ת"ה סי' ר"ז ובפסקיו סי' ע"ד) וג"ל דלס שתתן תתר שלת שלת רק לסבלות בעלתת לכ"ע ליכת לתיתם בכה"ג וכן תעשים בכל יום שלפעתים תוריס בשדוכים והסבלות תזריס ולת נהגו להקריבה גט סולזל וסות בתקומו' בזתן שזה דכ"ע תסבלי ותדר תקדשי (יא) ושתתן תיו תומר שבלת לבס קידושין:

ג (יב) חוששין לכתובה שאם כתב לה כתובה אעפ"י שלא הגיעה לידה אם דרך תקצת אנשי העיר שתקדשין ואח"כ כותבים כתובה חוששין שמא נתקדשה אעפ"י שאין שם סופר טצוי ואין אומרים שמא הסופר נודתן לו וכתב ואם דרך כל אנשי העיר שבותבין הבתובה קודם הקידושין אין חוששין לקידושין:

מן דיני קלא בקידושין ואם מבטלין הקול ובו ח סעיפים:

א פנויה שיצא עלי' קול שנתקדשה היום (א) לפלו' בעיר זו חוששין לה והרי היא ספק תקודשת אעפ"י שאין שם ראיה ברורה וכל קול שלא הוחזק בב"ד אין חוששין לו. וכיצד הוא הקול שהוחזק זו בו שהיא תקודשת כגון שבאו ב' והעידו שראו הנרות דולקות ותטות תוצעו' ובני אדם נכנסים ויוצאים ונשים שתחות לה ואותרות נתקדשה פלונית אבל אם שתעו אותן אותרות פלונית תתקדש היום אין חוששין לה שתא נודתנו לקדש ולא נתקדשה:

סגה וכן אם תתרו נתקדשה סתם ולת תתרו לפלוני תו שתתרו נתקדשה בעיר תחרת לת תקרי קול (טור):

ב וכן אם באו שנים ואתרו ראינו כתו שתחת אירוסי ושתענו הברה ושתענו טפלוני ששתע תפלוני שנתקדשה פלונית בפני פלוני ופלוני והלכו להם העדים לתדינה אחרת או תתו ה"ו הסבלונות קול שתחזיק אותה תקודשת: סגה וי"ת דלת סיו קול תלת כשתתו תרי תתרי תבל תד תתרי לת (טור בשם הרא"ש והר"ן והת"ת בשם סרתב"ת) ותין תוספין לקול תלת כשהוחזק בב"ד בב"ד תקרו בדבר ושתעו שים תתסות בקול כתו שנתבהר תבל כל זתן שלת הוחזק בב"ד לת תס לת בתקום שים תזקה טובה שנתקדש, תז לת בעיון הוחזק בב"ד (תסרי"ק סורס פ"ז) ויש לב"ד לתזור תתר הקול כדי לברר תס יש בו תתסות: (ב"י בשם התתב"ן ובשם הרתב"ת):

ג בד"א שלא היה שם אתלאה אבל אם היה שם אתלאה ושתעו האתלאה כששתעו שנתקדשה לא הוחזקה תקודשת. כיצד היא האתלאה פלונית נתקדשה על תנאי או קידוש ספק כגון שאותרים שורק לה קידושין ספק קרוב לו ספק קרוב לה או אם יש להסתפק אם יש בקידושי שוה פרוטה או שהיה קטן לא הוחזקה אלא שואלין אותה וסותכים על דבריה הואיל ואין שם ראיה ברורה ולא קול חוק:

סומכין על התרס דלת ליהדרת בס: (יב) חוששין לכתובה. ותשתע דתיו תלת תשם וכתו חוששין לסבלו' ובריטב"ת פי' תתים תקדם כתב שטת הרתב"ן דלכתובה לת חיישינן כלל וע"ס כתב דכתס זיתנין דכתבי כתובה עד דלת גתרי קידושין תלת

מלואים עט

תדלטיל קתי היכת דכולהו תסבלי ותדר תקדשי תלת חייסין לסבלות ותתרין תסתת דסותק טבר כתובה תלת חייסין לסבלות ט"ס: וקס, תסת דכתבו תו' פ"ק דתליטת דף ז' גבי תלת טבר כתובה בזתן שהסבעל תודס יחזיר וכתבו שם ז"ל דלת חייסין לקנותה וליכת לתיכת לשתת כתב בניסן ולת נשת עד תשרי דתגס ותתיס ושתעדו תן בתירוסין קף בלת כתובה דתירוסין ליכת לתיכת דכתב עכ"ל ותבותר תדבריהס דלת חייסין דלתת כתב לה קודס תירוסין תפי' בתקום שגפל ותיתרע דתייסין כל תשם דתיכת לתיכת וכיון דלת חייסין כלל לכתוב כתובה קודס תירוסין וה"כ תתי לת חייסין בכתובה ולפי' לדעת שם"ט דתוספין לכתובה תיו תלת תשם ולפי ת"ם תוס' פ"ק דתליטת דלת כתב קודס תירוסין ה"כ ס"ל למיתר בכתובה דס"ל קידובי ודתי

ול"ע:

כן (א) לפ' בעיר זו. פ' התגרס

קף פ"ט ת"ר בעולס תין תוספין לה נתולס תין תוספין לה תרוסס תין תוספין לה. בלת נפ' תין תוספין לה בעיר תחרת תין תוספין לה ופרס"י בלת לפ' יכת עליה קול שתקודשת סיום תבל לת תזכירו שתו לותר לפ' תלת נתקדשה שתם תין תוספין לה. בעיר תחרת יכת קול פ' תתקדשת סיום בתקום פ' וע"ס: וכתב סב"י ז"ל ותיני יודע לתה סרתב"ס בפ"ט תתיבו' שבתיט זה ולת הלריך בילתרו נתקדשה לפ' סיום כתן ט"ס. ובריב"ס סי' ק"ע כ' דהני' בסרתב"ס נתקדשה פ' לפ' תלת דתין ל"ל סיכן סיי שקידושין כי תכלל דבריהס נשתע שנתקדשה בתקום שבגירות דולקות כ"כ בכסף תבגה ט"ס: ותכתי תיקשי לתה השתיט הדין שתתרו שבנייתת בעיר תחרת סיו שתתר בפירום שנתקדשה בתקום פ' תין תוספין: ולכן נרלה דלפי תה שפירשו בשיטות הת דבעיון לפ' וכן בעיר הזלת הכל סיה כדי להגביל לת הקול שיהי' בדבר תפורש ולת בדבר שתום וט"ס: וקשיה לן בגוש בשת דתתרי בעולס תין תוספין ותיפוק לי' שלת שגבילו הקול שלת תתרו נבטל, לפ' בעיר הזלת ובעול, שתם תשתע שלת הזכירו למי נבעלה ורס"י תפרש לה דלת חייסין לה לכ"ג ותוס' פי' דבעולה שתם סיה בילת זנות ונפשלה לכשוא ט"ס וכיון שלת הזכירו למי נבעלה סיו קול שלת בהגבלה דלתפי' בקידושין כש"ג תין תוספין: ולכן נרלה דעיקר החשם דחוספין לקלת תיו תלת תנשת לכתחלה עד שתקבל גט תן השקדם שטעו יצת קול תבל בדיעבד לת תסריע עלה

לגבר, מחמ' קלא ומ"ס בתמר מקודשת לפ' חייסין לקלא ותחרין שלא תנס, לחים עד שתקבל גט מחותו פ' אבל אם הקול ילא שלא לפ' חלא מקודשת שתם דכמ"ג ליח' בתקנתא וה"ל כדעבד ולא אסרינן לכ"ע והיינו נמי טעמא בעיר אחרת אין מוסמין לה והיינו שמזכירין שמו לומר מקודשת לרחובן חלא שלא הזכירו שם העיר ואחרו מקודשת לרחובן בעיר אחרת דכמ"ג נמי ליחי בתקנתי, ולא אסרינן לה במקום דליחי בתקנה אבל אם אחרו מקודשת לרחובן בעיר אחרת והזכירו שם העיר דהיינו שאחרו לרחובן בעיר פ' כה"ג נמי חייסין לה כיון דאפשר בתקנה ואע"ג דלא היו הקידושין בעיר שדרין בה. ומ"ש הרמב"ם כך דיוא דבעיר אחרת דכיון שכתב דבעינן שיאחרו בתקדשה פ' לפ' היינו ואי שידעו זו הוא פ' ואם אחרו בעי' אחרת ולא הזכירו שם העיר דכיון דכתה רחובן חיכא בעולם ואם יחדו שמו של פ' שהוא מעיר פ' כה"ג נמי חייסין חלא בעיר אחרת דאני דאין מוסמין היינו שלא הזכירו שם העיר דהוי שלא לפ' כן נראה בבע' הרמב"ם: ומה דאני שם נשואה מוסמין לה אלוסה אין מוסמין לה אלוסה פרש"י נשוא' יצא על כרחי' קול שאיש אלוסה זה יחיש וכו' אלוסה יצא עלי' קול שהיא אלוסה זה יחיש כו' ע"ש: והרמב"ח בחידושיו כתב בשם רש"י נשואה שיצא עלי' קול שנשואה זה יחיש כו' אלוסה כלומר אפי' אחרו עכשיו נתקדשה אלא שאחרו שתם ולא אחרו לפ' אין מוסמין לה עד שיאחרו עכשיו נתקדשה ונראה שדאקו לפרש כן משום דכבר אני נשואה אין מוסמין שוב לא מי' לריך לומר אלוסה אין מוסמין וקשיא לי דא"כ כל הני מימרני דאמרי לא שיאמעו קול שברה אלא כדי שיהי נדות דולקות ואומרי' פ' נתקדשה היום הוי לה לסיומי נתקדשה היום לפ' דהא עיקרא דקלא בחומרים לפ' אלא ודאי משמע דלא קפדינן בין היכא דאחרי שתם להיכא דאחרי לפ' ועוד דהא קאני בהדיא בבריית' שם פ' אין מוסמין לה כלומר אפי' אחרי אלוסה בל פ' אין מוסמין לה ואפי' לשברים דנרסי שלא לפ' כלומר אם אחרו נתקדשה שתם ולא אחרו לפ' אין מוסמין לה אבל אקום אלוסה שאחרו אי אפשר כפרש"י דאכתי תרתי למה לי היינו אלוסה היינו שלא לפ' אלא שהגירסא זו איכא מחוורת מן הגירסא שכתבתי ע"כ ס"ל לאמורי לסיומי ואומרים פ' נתקדשה היום לפ' ופשי' הנכון הנשואה ואלוסה אין מוסמין אפי' אלא שלא בעלמא ואין מוסמין עד שיהו נדות דולקות כו' ואלוסה לדבותא נקטה כלומר אין לריך לומר הנשואה אין מוסמין לה אקול גדול ים לנשואה ורבים מרגישי' בדבר ובדאחרינן בעלמא כל הנשואות ים לה קול זו הוחיל ולא רחיצו נדות דולקת חזקה קלא דשיקרא אבל אלוסה שאין קול כל כך לאלוסה הוי אחיצה דמוסמין לה קמ"ל דלא עכ"ל: ובפי' רש"י שלפניגו מנושר דמפרש לה נמי אלוסה, על דרך שפי' בנשוא': ומנושר מדברי הרמב"ח דס"ל דאפי' שלא לפלוני נמי מוסמין לה וקשיא לן בנוש דא"כ אסרינן לה אגברא דהא יצא קול נתקדשה שתם ולית לי' תקנתא כלל וע"ש: ולולי פי' רש"י והרמב"ח לפרש שם אלוסה אין מוסמין לה לפמ"ש הרמ"ם בתשובה כלל ל"ם סי' י"ב על רחובן שמיך רבך, ושלח לה שבלוחות ושאלו בני שעיר למוליכי שבלוחו, לחי אחם מוליכי אלו שבלוחו אחרו לרבך, אלוסת רחובן. ויצא עלי' קול בעיר שהיא אלוסה ירושה דאין כאן קול להגריכה גט כו' ואי אשום קול של מוליכי השבלוחות שלו קול הוא להגריכה גט שכן דרך שעולם לקרות למשודכ' אלוסה וע"ש וא"כ הא דאני אלוסה אין מוסמין נראה לפרש היינו שיצא עלי' קול שהיא אלוסה ובזה אין מוסמין כמ"ש הרמ"ם עד שיצא קול שתקדשה: (ב) כגון שבאו עדים שאלו בהן שנתקדשה לפלוני ולאחר ימים אמרו אשתלאה אם נראים הדבריהם לב"ד שהוא כן מוטבין על האשתלאה ולא הוחזקה אקודשת ואם לאו הואיל ולא נשמע, האשתלאה בעת שנשמעו הקידושין אין חוששין לאשתלאה:

הגה נתבדר אם"כ שאקר היה אקול (ב) כגון שבאו עדים שאלו בהן אקידושין ואתקדשה בפניהם ואומרים לא היו דברים מעולם מבטלין אלא (טור בשם הרמ"ה) (ג) וי"א דבזמן הזה אין מבטלין אלא (ב"י בשם הרמב"ם וכן משמע מהרי"ף וכ"כ הר"ן פרק האומנים) שלא לה בשלוחות והוא בדרך שאין מוסמין לשלוחות שבאלו לה אף על גב דיצא עליה אזה אקול אקודשת אין מוסמין לקול אבן דרך לקרות לשלוחות קידושין (כן משמע בתשובת הרמ"ם בלל ל"ה) וכל אקום שאין לריכין להשמיר אין להשמיר בקול בלל כדי שלא ליתן יד לרשעי' שיוציאו קולות על בעות יהרחל לעגון או לסוגיא ממון (ד"י בשם הרמב"ם):

ה יצא עליה קול שהיא אקודשת לפלוני ובא אחר וקדשה בפניגו בודקין על קידושי ראשון שהם באקול אם באו עדים ברורים בראיה ברורה שהיא אקודשת לראשון אין קידושי שני כלום ואם לאו (ד) מגרש ראשון שקידושיו בקול ונושא שני שקידושיו ודאי ואם גירש השני לא יכנס ראשון שמא יאמרו החזיר גרושתו מן האירוסין אחר שנתארסת לאחר ואם כנסה שני קודם שגירש ראשון הרי זו אשורה עליו עולמית אף לאחר שגירש ראשון:

(וע"ל סי' ל' סעיף ד'):

יצא

ס"ל כמ"ד מבטלין קלא ומכוש דקן ס"ל להרמ"ם בתשובה דמבטלין קלא ע"פ בב"י ומ"כ משמע להיפך דלמ"ד לא מבטלין קלא בכוש לוקן לא מבטלי לקלא אפי' נתברר בודאי שאקר כי' אלא דמ"ד מבטלי קלא בנתברר בודאי שאקר כי' אבל ע"י אחתלא ודי שפק אפי' לא"ד מבטלין קלא כה"ג אין מבטלין. וכן נראה מדברי תוס' דף פ"ט פר' המגרש ד"ה מבטלין קלא לו לא מבטל נראה כפי' בי שבקונטרים בגון שהזרו פנוי ופ' ממ"ה ואחרו להד"א כו' ומבואר דעיקר פלוגתא דמבטלין קלא היינו בנתברר שאקר כי' וכן מוכרח לע"ד מהא דאחרו שם שלחו ליה מבי רב ושמואל ימחיונו דבינו יצא עלי' קול מרחטן ובא אחר ואמר לפי אלמנה אני ואיני יודע אם נתקדשה אחר אם לאו אין לה לינשא עד שיבא עד אחד שראה אותה בשעת קידושין ואומר שהיא אלמנה מפלוני ואז תנשא ואם לאו לא תנשא ואפי' אחר אחד אומר שהיא אלמנה מפלוני ואחר אומר שהיא אשת פלוני הרי זו בחזקת אשת פלוני ואין לה לינשא עד שיבא עד אחד שראה אותה בשעת קידושין וא

סקידסה בקול בפ' המגר' דף פ"ט לא מצאו דבר על בוריו מסו ח"ר סוי, מגרש רחבון ומס' סני לחבל מגר' סני ומס' רחבון לח מ"ט אתי למיתי, מחזיר גרושתו מן הסירוסין וכתב הרמב"ם בחידושיו ז"ל וא"ת ולרב הונא מאי תריתא כי לא מצאו דבר על בוריו מגרש רחבון ומשא סני לחבל מגרש סני ומשא רחבון לח דהא ס"ל לרב הוי, אחת אים שפטה, ידה וקיבל, קידושי מאחר בלא בפני בעל, מקודם, לבני וא"כ לגרש סני ומשא רחבון ח"א דלמא חלו קידושי סני ומצא רחבון מחזיר גרושתו מן הסירוסין י"ל דלא מצאו דבר על בוריו מיושבת כי' סד"א כיון דלא מצאו דבר על בוריו מיתרת לסיפא כרב הונא דרי' דרב אידי דאיכא למימר קידושי קטן קידושי טעות הוי ואין זה מחזיר גרושתו ושוב פס"ם הוא דאמאן לח קידשה רחבון ואין זה מחזיר גרושתו ואח"ל קידשה רחבון אמאן לח גירשה ולא חלו קידושי סני כלל ומ"ש תהא מותרת לח לרחבון קא"ל אבל מצאו דבר על בוריו לא לריכא למימר דהאי מגרש רחבון ומשא סני אבל אפילו לח עכ"ל: ובזאוהר סדבריס דכיון דרב הונא ס"ל אחת אים שפטה ידה וקיבלה קידושין מאחר אפי' בלא בפניו נמי מקודשת ומ"ס קשיא לי' דלמא לריך רב הונא לטעמא דאתי למימר, מחזיר גרושתו מן הסירוסין הא פשיטא דס"ל מחזיר גרושתו והאי דאמ אם קדשה רחבון והאי גירשה דאחת אחת פשטה ידה וקיבלה קידושין מסני וכי מגרשה סני ס"ל רחבון מחזיר גרושתו והאי לאו אתרת דס"ל ספק ספיקא דאחת רחבון ואח"ל קידשה אחת לח גירש רב הונא דאפ"ה אסורה מטוס גזירה דילמא מחזיר גרושתו אע"ג דמדינא לח סוי מחזיר גרושתו כדאמי בהדאי וכיון דמטוס גזירה דרבנן לח סייך בזה ספק ספיקא: וראיתי בב"ם שכתב עפ"י דברי הרמב"ם דאפשר לומר אם כנס רחבון דאין לריך לגרש כיון דספק ספיקא הוא ע"ם והרמב"ם לא כתבו להך ס"ם אלא אם יאמר רב הונא טעמא דילמא מחזיר גרושתו אבל בתר דאמר רב הונא אבו' גזירה דילמא מחזיר גרושתו הו לא סייך ספק ספיקא דאפי' אם נאמת לח גירשה רחבון אפ"ה אסורה מטוס גזירה דילמא סעולם מחזיר גרושתו הוא ואתדע דהא לדידן ס"ל אלא כרב הונא ואם פשטה ידה וקיבל בקידושין אלא בפניו אסירה לבני ואלא מייטינן לגירשה רחבון אלא היכא דפשטה וקיבלה קידושין בפניו דאזקה מין אשה מעיז' בפני בעלה דוקא וכן פסק בטור ום"ע סי' י"ז סעי' ג' ע"ם וא"כ תו ליכא אשם כלל לומר אמא גירש רחבון ואפ"ה כל אחרים אני ומשא רחבון גזרו רבנן דאתי למיתר מחזיר גרושתו מן הסירוסין וא"כ תו לא אפני תירת ספק ספיקא וזה פשוט: אלא דבעיקר דברי הרמב"ם קשיא לן במ"ם דהוי ספק ספיקא הא לא אחרינן ספק ספיקא אלא היכא דאני ספיקות אקולין ואפי' ספק א' אקול וס' להד תיוו אקול תו לא הוי ספק ספיקא וכאמור מדברי תוספות בסוגיא דפתח פתוח גבי ספק ספיקא דאוסי ורמון דלא הוי אקולין ואשם דרובא ברמון וע"ם וא"כ ס"ג ספק דאמא לא גיר' תיוו ספק אקול כיון דס"ל לרב הונא אפי' אלא בפניו אזקה חיוב מעיזה ובזאי גירשה בעלה וא"כ היכא מצטרף לס"ם ו"ע ועמ"ם בק' ס"ם ס"ב פ"ד: (ה) ואסורה לכהן משום קול סגירושין פ' המגרש דף פ"ח במתני' יצא אחד מקודשת אי אחד מקודשת מגורשת אחד לכהן משום קול מגורשת אסורה לכהן ע"ם: ואיכא למידק לפי מ"ם הרמב"ם פט"ז מהל' סנהדרין ז"ל אין לריך אני עדים אלא בשטת מעשה אבל אאיסור עצמו בעד א' יוחזק כיוד אחר עד א' אלא כניות הוא זה כלאי הכרם ספיחות אלו גרושה אם זונה אחד זו ואחל אי בעל בעדים אחר שהתרה בו אחי זה לוקה מעפ"י שעיקר אאיסור בעד אחד עכ"ל כיון דע"א נאמן לומר גרושה אם זונה אחד זו אמאן ס"ל דגרושה אם זונה אסי לי' דין אסורין וע"א נאמן בו וא"כ והאי אה"ם עד אחד נאמן בו דבבל אסורין דע"א נאמן עד אחד נאמן וא"כ אה אתנן קול מגורשת אחי זו מגורשת אאיס אפי עדים כשריס ובזה מדינא תהא אסורה לכהן כיון דבבל אקוס דע"א נאמן באסורין ה"ם בעד אחד ואפי' קרוב אם פסול נאמן בסיסורין ואפי' אוק לב"ד נאמן ע"א באסורין כאבוהר אלמיו בם"ם ס"ז פי"א ע"ם. והנה לפי מ"ם בתו' ברי"ד קידושין פ' אמומר דף ס"ו גבי אמתו זונת, בע"א לבעה אחר אין דבר שבערוה ג"כ עד אחד נאמן בסירוסין ה"ם בעד אחד ואפי' קרוב אם פסול נאמן בסירוס

סימן נ סעיף א (א) וכן אם היו קידושי ספק. ומזה מדברי המרדכי ס"פ המוכר בהג"ה ז"ל

אדם שנודע אצם מן המיחוסין קודם שהכניסה לחופה ותובע ממנה הכסף או הטובעת שנתן לה בתורת קידושין מסקנת התלמוד פ' מי שמת בין שהרגיל הוא הקטטה בין שהרגילה היא מן המזירין ו' הקידושין גזירה שמא יתמרו מין הקידושין קידושין ויבואו להתירו בחמותם בחיי, אבל הדין לא נתברר דהא מפליגי תנאה מי קידושין לטבועין נתנו ולא חיפשקא הלכתא כמאן כו' אבל בקידושין על תנאה ולא נתקיים או בקידושי ספק מוכח בפ' המדיר בסופו דלכ"ע לאו לטבועין ניתנו ט"כ מלתי ט"ם: ומיהו דבפ' קידושין לכ"ע לאו לטבועין דתפי' ל"ד לטבועין ניתנו היינו בקידושין אבל לא בקידושי ספק: ובמ"מ פתריך בזה ומעלה דכיון דהטעם משום שמא יתמרו קידושין תיפסין בחמותם בחיי, ס"כ בקידושי ספק ניחא נמי הכי טעמא דהא לחסור ליהא לחמותה ולא גרע מקידושי קטנה סיועלת בנט דמיהו אלא מדרבנן ואפי' הכי אין הקידושין מוזרין שלא יבא לחמותם וט"ם ועיין ב"ם בזה: וע"ם בם"מ שכתב דבקידושי ספק אין מוזרין ז"ל ומע"ב דאמרו בגמ' פ' המדיר דף ע"ו ע"ב גבי נמצאו בה מומין כו' ומכאן מייתי רמי' בהגהת מרדכי ים דהכי יזקקאל מסיק הרמי' דהתם לא במסקנא תי' זה דהא רמי בר יחזקאל מסיק שם לא תניתו כו' ורב נחמן בר יצחק תפסר דלא ס"ל כלתייתר כו' אבל למאי דקי"ל כתחייתר ס"ל קידושי ספק ים לחוש לבמה יתמרו כו': ובסוגיא שם ס"פ המדיר אמר רב יהוד' אמר שמואל המחליף פרה בחמור ומכך בעל החמור את הפרה ולא הספיק בעל הפרה למכוך את החמור עד שמת החמור של בעל החמור להביא ראיה שהיה חמורו קיים בשעת מכירת הפרה ותנא תונא כלה כי כלה לילמא כלה בבית אבי, מי דמי התם מייתי אב רמי' ומפיק הכא מייתי בעל החמור רמי' ומקייס כו' אחר רב נחמן בר יצחק כלה בבית אביה ולקידושין ולא תימא מלישי' דמ"ד קידושין לטבועין ניתנו אלא אפי' לת"ד קידושין לטבועין ניתנו ולמאי דקי"ל כתחייתר מי מייתי ראי' אין מי לא לא. ות"כ קשה מדרב' מוכח מזה להפיך והוא דקידושי ספק נמי הוי' צריכים להמזיר ומ"ם מייתי רמי' לרב יהודה אחר שמואל דבעל החמור צריך להביא רמי' ומשום דמזלין בתר הטעות ובטעות מיאתן ומ"ם מי מייתי רמי' אין מי לא צריך האב להמזיר הקידושין ומע"ג דמוחזק וכדרב יהודה ומשום דמוקי לה בטעות מיאתן ומתם נמי בעל החמור צריך להביא רמי' אבל מי נימא דבעל החמור מייתי צריכין להמזיר הקידושין מ"כ היכא מוכח דבעל החמור מייתי רמי' דהא האב דמייתי רמי' לקידושין כייון משום דמספק צריך להמזיר הקידושין עד דמייתי רמי' אבי קידושי ודאי אבל האב בדרב יהודה מספיקא אין צריך בעל החמור רמי' כיון דהוה מיוחזק ומנלן הך חזקה דטעות מיאתן דאמר רב יהודה אפי' להוציא מבעל החמור ועוד דהא האב דמייתי רמי' לקידושין לפי מה דס"ד דינא דרב יהודה דבעל החמור צריך להביא רמי' ומע"ג הוה מוחזק ומשום דמזלין בתר חזקה דטעות אפי' להוציא ממון ומ"כ ודאי צריך האב להתייר רמי' וכל זמן שלא מביא רמי' מחזיר הקידושין דאמרינן דטעות מיאתן ומותן בלו ודאי גולדו גם קודם חירוסין ומ"כ דברי המרדכי נראין כהביא רמי' להתור. וגם בם"מ שכתב ברמי' מס"פ אין זה רמי' כלל וכמו שמבואר לפנינו: ולכן נראה לע"ד בדברי המרדכי ודאי לפי טעמא דרב יהודה ניחא דצריך האב רמי' לקידושין ומשו' דמזלין בתר הטעות וכטעות מיאתן אפי' להוציא ממון. ומיהו למסקנא שם כי אתי רמי בר יחזקאל אחר לא תניתוהו בלו כלל דכיון דאמר שמואל כל שמלך ספקן ברשותו עליו ברמי' ותנא תונא כלה בבית חמי' ומטה הרי"ף שם דלא פליג זה אכללא דכיון דב יהודה דטיכא דמת החמור ברשות בעל החמור צריך בעל החמור להביא רמי' אלא דמוסיף רמי בר יחזקאל טיכא דמת בתנם דאז מחרינן על בעל הפרה להביא רמי' ומטת האשר"י הוא דלטולם על בעל הפרה להביא רמי' דכיון דכבר יצא מרשותו ע"י הקנין ברי הוא כאלו מ' ברשות הקונה ולא מחרינן כלל דכיון דב יהודה ומ"ם ברמ"ם פ"ה המדיר ובטור ום"ע ס"ח סי' רכ"ד. ות"כ לפטט הרמ"ם דלא מחרינן כלל אך כללא דרבי יהודה ת"כ תיתא כלה בבית חמי, אבל כלה בבית אביה דאפי' דאמר מייתי רמי' אב כבר נקנית לבעל ע"י קידושין אף"פ לא הוי ברשו' דבעל לגמרי וכמ"ש האשר"י בטעמא משום דעדיין שבת ברשות אביה ג"כ לכאה דברים למדרים וידוסה וכיוצא ע"ם. וכין דבבית אבי' חיו

סימן נ סעיף א (א) וכן אם היו קידושי ספק. ומזה מדברי המרדכי ס"פ המוכר בהג"ה ז"ל

אדם שנודע אצם מן המיחוסין קודם שהכניסה לחופה ותובע ממנה הכסף או הטובעת שנתן לה בתורת קידושין מסקנת התלמוד פ' מי שמת בין שהרגיל הוא הקטטה בין שהרגילה היא מן המזירין ו' הקידושין גזירה שמא יתמרו מין הקידושין קידושין ויבואו להתירו בחמותם בחיי, אבל הדין לא נתברר דהא מפליגי תנאה מי קידושין לטבועין נתנו ולא חיפשקא הלכתא כמאן כו' אבל בקידושין על תנאה ולא נתקיים או בקידושי ספק מוכח בפ' המדיר בסופו דלכ"ע לאו לטבועין ניתנו ט"כ מלתי ט"ם: ומיהו דבפ' קידושין לכ"ע לאו לטבועין דתפי' ל"ד לטבועין ניתנו היינו בקידושין אבל לא בקידושי ספק: ובמ"מ פתריך בזה ומעלה דכיון דהטעם משום שמא יתמרו קידושין תיפסין בחמותם בחיי, ס"כ בקידושי ספק ניחא נמי הכי טעמא דהא לחסור ליהא לחמותה ולא גרע מקידושי קטנה סיועלת בנט דמיהו אלא מדרבנן ואפי' הכי אין הקידושין מוזרין שלא יבא לחמותם וט"ם ועיין ב"ם בזה: וע"ם בם"מ שכתב דבקידושי ספק אין מוזרין ז"ל ומע"ב דאמרו בגמ' פ' המדיר דף ע"ו ע"ב גבי נמצאו בה מומין כו' ומכאן מייתי רמי' בהגהת מרדכי ים דהכי יזקקאל מסיק הרמי' דהתם לא במסקנא תי' זה דהא רמי בר יחזקאל מסיק שם לא תניתו כו' ורב נחמן בר יצחק תפסר דלא ס"ל כלתייתר כו' אבל למאי דקי"ל כתחייתר ס"ל קידושי ספק ים לחוש לבמה יתמרו כו': ובסוגיא שם ס"פ המדיר אמר רב יהוד' אמר שמואל המחליף פרה בחמור ומכך בעל החמור את הפרה ולא הספיק בעל הפרה למכוך את החמור עד שמת החמור של בעל החמור להביא ראיה שהיה חמורו קיים בשעת מכירת הפרה ותנא תונא כלה כי כלה לילמא כלה בבית אבי, מי דמי התם מייתי אב רמי' ומפיק הכא מייתי בעל החמור רמי' ומקייס כו' אחר רב נחמן בר יצחק כלה בבית אביה ולקידושין ולא תימא מלישי' דמ"ד קידושין לטבועין ניתנו אלא אפי' לת"ד קידושין לטבועין ניתנו ולמאי דקי"ל כתחייתר מי מייתי ראי' אין מי לא לא. ות"כ קשה מדרב' מוכח מזה להפיך והוא דקידושי ספק נמי הוי' צריכים להמזיר ומ"ם מייתי רמי' לרב יהודה אחר שמואל דבעל החמור צריך להביא רמי' ומשום דמזלין בתר הטעות ובטעות מיאתן ומ"ם מי מייתי רמ

למעשה מרבותיו דמחזרין הקידושין אחר הנשואין והטעם לדבר דמה שהוא הקידושין יותר מפרוטה הוי כאלו נתן לה לאתנה וסוי אתנה דבר הצעוי להתגלות שנמצין לה ב"מ ס"ב בסי' ל"ט חכ"ל: ובדברי מוהר"ם לובלין שכתב דאמיתר פלג וס"ל קידושין ללו לטבועין ומי' רחיי אפי' בחת הוא שחמזיר לו הקידושין כי' קנוה לי תיל' בחתם היא אבל בחת הוא יכולם לומר תן לי בעלי וכדאי' פ' מי שחת דף קמ"ם לח"ד בשובעיות דאם חת הנובעין דאין לריך לנשם הכוח לומר תן לי שובעי ואחמת עמו דגבי קידושין נמי הכי הוא דאם חת הוא דאין מחזירין דיכולם לומר תנו בעלי ואחמת עמו ע"ם בם"ם וכיון דפסק הרי"ף והרמב"ם פ"ז מזכי' לומר תנו לי שובעי וכן פסק הרא"ם פ' מי שחת וכן פסק בטור סי' ס' ח"כ אפי' היכא דלא שייך טעמא דאמת יאמרו רחוי לומר עכ"פ בחת הוי קידושי לא הדרי כיון שאין עיכוב ממנו ובם"ם אם מדאמ מהדדי בקידושין בחת הוא לשובעין שחת ע"ם וח"כ היי דקידושין דיעה דשובעין: ומ"ם הב"ם בשם מוהר"ם מיין כו' והטעם דכל מה שהוא יותר מפרוט כו' זה נראה טעם אחר ואין זה טעמא דמוהר"ם לובלין דלפי טעמא דמוהר"ם לובלין אפי' קידושי פרוטה מהניין כיון דמדיעה קידושין ללו לטבועין ואפי' הי' הקידושין בדברים אאין עשויין להתגלות. אמנ' בתשוב' מוהר"ם מיין לא מלינו דבר זה ז"ל שם גם אדבר בקילור בטבע' קידושין ושבלונת אי' במדרשי סוף פ' נערה ז"ל ח' המקדים ומ' המעריך כו' אבל בגדי שבת ומועד בע"ח גובה מהן ואע"ל שאם הי' הטעמא קידושין וכלי כסף וזהב שהכל לבע"ח עכ"ל הנה שהמא כתב כסף וזהב ולא הזכיר הטעמא קידושין או שבלונת אין הכלל שבע"ח גובה אאן וכן לפרטון כתובה אאין לה אע"ג דאי' פ' מי שחת הלכתא קידושין לא אדרא גזירה שמא יאמרו קידושין תופסין בחחותה בין אדרא כו' בין שחת כו' וכן בשבלונת מחלק שם בין עשוי לבלות בין אין עשוי לבלות וכן במתני' אאן שלח שבלונת מרובים כדי שיביאה עמה לבית בעלה כו' ופי' רשב"ם ז"ל וה"ה אם מוטעים אם שלח לכך אלא לורחא דמלתא נקט מרובים כו' עכ"ל כל הות' סוגי' מיירי בהירוסין אבל בנישואין אדדים לכאן ולכאן וה"ה לא נצי לפרושי כי פשוט הוא דאמין בכתובתה כן ראיתי הלכה למעשה כאה זיאנין מרבותי ע"כ: והנה מ"ם בשם אאדכי ואע"ל שאם הי' בשם טבעת קידושין טעות וגם בדפים כי לא היכר שם במילכי טבעת קידושין והוא לבין הרמב"ם בפכ"ג מחלוה ולוה ולא דייק אלא אדכתב שכתה טועה טבעת קידושין או שבלונת: אאנם טעם הדבר דטעמא דכתב לחלק בין הירוסין לנשואין שאם לנו הדבר דטעמא דכתב מוהרי"ל ומוהר"ם לובלין לחלק בין הירוסין לנשואין משום דבנשואין לא שייך לומר קידושי טעות הינו אלא לחלק בין קידושין שאחזירין אחר נישואין ולא אן הירוסין אבל בשבלונת לחינו משום שאת יאמרו יבא את אאותה דשא בשבלונת ליכא אשם קידושין אלא בחתר' דנשנו אקדשי והדר אשבלי ועוד דאי משום קידושין אאי ליכא בין הירוסין לנשואין ובע"כ שבלונת ללו משום קידושין ואפ"ם אחלק בין הירוסין לנשואין וא"כ ע"כ הינו טעמא דמוהרי"ל. וגם לפי מ"ם ב"ם בטעמא דכל אה שהוא יותר מפרוטה הינו אלא להתגלות א"כ אן הירוסין נמי אית דלאו להתנה נתכוין ואכתי תיקשי אאי חילוק בין הירוסין לנשואין בשבלונת ול"ע בכל זה:

סעיף ו (ג) **אבל** אם קבלו קנין ע"מ לכתוב שטרות. עמ"ש בזה בם' קלה"ם סי' רמ"ג סק"ב: (ד) **דהפוסק** פטור אן הקנם. זה איקרי חוש. וכתב הב"ם ז"ל דכל היכא דהאב פטור אקנם גם הערבים פטורים אן הקנם ואם הוא חוש אחשת אאחר אאן בשבועה כי אאבועה הי הוא אקנם אבל אם אתחייב בשבועה חייב אחת' כי אאבועה הי הוא דאאן אאחר אאן הקנם אלא אאבועה אלו יכול ליפטר אחשת חוש הינו ערבות פטורין דאם אאאן אאחר הוא פטור וערב לא הי' אלא על אאאן כו' ואם כתב קנם ואח"כ נכתב בחרם ובשבועה אזי אשבועה קאי על אקנם ע"ם והוא בחשובת שארית יוסף: וז"ל אתשובה שם סי' ע"ח ואנם לפ אי יאשבועה לי' כל טעותי' שבחוש אין לעבור על אשבועה כאע"ם הריב"ם אכל אקום טעות גדול טעם אאורה לחייב הערב ודלפ אם אבאור לא הי' אים לו לעבור על אשבוע' אכל אקום קנם הינו חייב לדעתן אאאן ים חוש וא"כ הערב הינו נעשה ערב על אשבועה אלא על אקנם ובאקום שאבאור הינו חייב קנם גם הערב פטור ואין לומר שאשבועה הוא ליתן קנם אם יעבור וא"כ חייב לקיים שבועתו ליתן וא"כ גם הערב חייב לשלם בעדו זה הינו שאין אשאטות ליתן קנם כאע"ם הריב"ם סי' שפ"ו ז"ל אם כוונתך בזה שאתי' חייב לפרוע אקנם אכא אשבועה אם הוא אפורש בשטר שנשבע לפרוע ברור הוא שחייב לקיים שבועתו לחנם אם לתן אשטר נכנוס בשאר שטרו' שים בשם שבועה אקנם שאומר ונשבע פ' לקיים שתנאים אאכרים בקנם כך וכך אין במשמע שנשבע לפרוע אקנם עכ"ל כ"ם בתנאים שלנו שאין אשמעות אשבועה על אקנם שהרי כתוב בא"מ ובב"ד ובקנם אהשבועה בפני עצמו על אתנאים ובקנם שאם כתב קנם אקדם ואח"כ בא"ח ובב"ד היינו יכולין לומר אהשבועה על אקנם עכ"ל: ומצותר מהרי"ו אהכיא אקנם נכתב לאחר אשבועה נהי אהשבועה חייב לקיים שבועתו ואוסם ממון אינו פוטרו מחייב שבועתו אבל ממון פטור ואערבות לא נעבו אלא על אממון ומחילה פטורים אערבים אבל אם אשבועה קאי על אקנם חייב אבאור ליתן אקנם בחיוב שבועתו א"כ גם אערב חייב לשלם שאם כתב קנם אקדם ואח"כ בא"ח ובב"ד מתוך תנובת ם"י ומתוך ב"ם: למנם נראה אהיכא דליכא חיוב ממון ומצי' לאוי' ממון פוטרו ואינו מחויב אבאור אקנם אלא אאבועה ואכתב אאאן אאשבועה על אקנם אין אערב חייב על אערב מתחייב לילכא תורת ערבות אלא אשלום חייב ממם אבל היכא אאין אשלום חייב כלום אלא שנתחייב לקיי' אשבועה ובשבוע' אקרקפתא דגברי מונח ולא על אערבים ותדע דהא בנשבע ליתן לפלוני מנה אין אב"ד יורדין לנכסיו אלא כופין אותו לקיים שבועתו דאין אשבועה עושה חיוב ולנין אלא מלום הוא דרמי עלה לקיים שבועתו ואשום אל יאל דברו ואע"ג דנכסומי דבר אינם ליונן ערבין בי' ח"כ ס"ם ערבים לא נתעבדו אלומה וזה נראה לענ"ד ברור: ואיסו לולי דאסתפינא הייתי לומר דאפי' היכא דאשבועה לא קאי על אקנם אלא לקיים אתנאים מכל אקום כיון דאחייב לקיים אתנאים אבל אשבועה ממילא נתחייב בחיובו חיוב ממון כאבר נתחייב ואין אשום פוטרו דע"כ לא אמרו דאום פטור אלא משום דאכתיב ואנערה לא תעשה דבר וכדאמרינן בנדרים דף כ"ז ח"ל רבא אום הוא ואום דאמנת פטרי' משום דכתיב ואנערה לא תעשה דבר וכ"ת קטלא שאני כו'. וכיון דהיכא דנשבע אתורה לא פטרו ואדדבה חייבו תורה לקיים שבועתו אאחת אום ממון ח"כ ממילא הוא בחייבו חיוב ממון כמו שנתחייב ועוד לפי מ"ם פיסקים בטעמא דאום פטור משום דאדעתא דהכי לא אתני וכל שנשבע אדדבה בדעתו הי' אפי' היכי אום ממון להתחייב ח"כ אדעתא דהכי נתחייב אפי' היכי אום ממון וקאת ראי' לזה מהא דאמרו שם בנדרים ולרבא מ"ם מהא דתנן הרי זה גיטך מעכשיו אם לא בתוי מכאן עד שים עבר פלוני ומת תוך י"ב חודש הרי זה גט ואמאי מיום אימוסי אאדי דלמא שאני התם דאי הוי ידע דאית אן לאאתר הוי גמיר ויסיב גיטא ע"כ ומ"ג כיון שנשבע אן לאאתר גמר ויסיב דאום ממון אינו פיטר משבועתו. וכיוצא בזה בתשובת מוהרי"ן ל"ב. גבי שדה בתחלה דקני בשטרא דאינו קונ' בכספא עד דפרים אי בעינא בשטרא אי בעינא בכספא דאם נשבע ס"ל כמפרש דכיון דחייב לקיים שבועתו ה"ל כמפרש שיקנה בכסף וקנה בכסף ע"כ ומ"ש כיון שנשבע ס"ל כמפרש אלא יסי' אום ממון פיטרי וקא בחייבו חייב ממון אלא שדברי הפוסקים לא משמע הכי: יעפרק ר' ישמעאל דף ל"ד תנא נעבד שלו אסור ובל מבילו מותר כי' ורמינהו חיזקו נעבד כו' אחר רמי בר חמא בגין שאנסוהו נכרים והשתחוה לצשתחו דידי' משתקיף לה ר' זירא אום רחמנא' פטרי' דכתיב ואנערה לא תעשה דבר אלא אחר רבא אכל אי' בכלל לא תעבדם וכספרט לך בכתוב ומי בשם ולא צוותת בשם ילא אום ושדר כתב רחמנא ולא תחללו את שם קדשי דאפי' בשום שא כילד שא בלעגה הא בפרהסיא. ובקונ לן נהי דבפרהסיא חייב הטובד מיתה ומשום דיסרוג ואל יעבור אבל בהשתא אאחי אסורה כיון דאם השתחוה לה אי' ע"י אום ואשבח' נמי לטובד חייב מיתה והשתא מותרת בהשתחוה לבשתא חבירו דאין אדם אוסר דבר שאינו שלו וס"ג נימא דטובד חייב מיתה אבל בשתא אוסרה לאם השתחוה כיון דכל בשום נאי כלום הוא. ואפי' מ"ם דסיכא דלא ס"ל לאטבד אפי' בשנאנסו ס"ל דס"ל כטובד לבשתו ברצון ודו"ק: (ה) **אע"ג** דלא שתנם. וכתב הב"ם ז"ל דהפוסק פטור אשקנם זה אום הוא ואז גם ערבים פטורים כו' ומ"ת הי' לו להתנות שאם אסרב יהי' פטור כי אום דלא שכיח הוא בכל הבנות אחרנים נאי שילא שאב ואפי' שכיח ולא שכיח ליה לי' לאתנויי עכ"ל: ואשדברי הרשב"א הובא ברמ"א דאפי' פסק על בתו או על בת בתו או קרובתו נאי ע"ם מ"כ לא סייך טעמא דאחרנים נאי שילא הפוסק

ולריך לומר בכלהו סייך המי טעמא דהוי סכיח ולא סכיח:
(ו) **ובלבד** שלא יהי' ערמה בדבר. כתב בח"מ לכאורה נרחה כאן שמחייב הי' ליתן להמתן סמנן וכלה ואם לא יקיים יתן הקנס לז הוה פטור ליתן הקנס כיון שהוא חוטא אבל אם מחייב את עלמו בחיזו סך בלי תנאי ושהמתן נותן כתב בח"מ יתן לו הכלה ושמנן לז נחחל החוב בזה לא סייך טעמא חוטא חיבו י"ל לוחדנא דחוכח הוא שלא שחחייב ח"ע חלא כבשחו לא חסרב עכ"ל. ובחשנה למלך פי"ח ממכירה כתב בשם חוכרח"ח בשה דכתב הרחב"ם בשם חכמי הספרד בהבטחות לשידוכין שנוהגים שטר שחייב לוה חנא ואחר שחייב עלמו חתנא טא לאי הכלה שאם יקיים השידוכין הרי החוב חחול וכל זמן שלא קיים השידוכין אפי' בחוחם חחילה השטר חוב בחוקפו ע"ש. ומבואר בפשיטות דכח"ג לא חבי חוב טעמא חוחם שלא אחחילו לשחוח כחלן דעבד ועח"ם בסי' ל"ח ס"ק ל': וב"ש כחב על דברי הח"ח ז"ל ובסי' ע"ז כחבחי בשם הג"ח בשבחו טוענן מלים עלי' ל"ל לשלם השט"ח שנחן להחנו על שנן ושחל' לאבי' בחו דאין מועילין ממנו שנן אפי' נחן שט"ח כח"ם בסי' ל"ב כי מסחמא דעחו כי' דוקא כשחשנה בחו ממעות שנן לכן כלן אפי' נחן שט"ח ובחו מסרב פטור מקנס ושם כחבחי אפי' לא אחרם בחו מלים עלי רק אחרם שאר טענות פטור ליחן שנן כי לוחדנא דחוכח הוא שכוונחו אול ליחן שנן בלישון שחשנה בחו ושא"ג שם כי' כבר פיבוחין אכל מקום פטור ליחן שנן כשלא חשנה בחו אכ"ם שכא קודם ניבוחין ושיא מסרב דהוא פטור עכ"ל: ודבריו חמוהין דשם נחחייב להזוג ואחריון דעחי כי' כשחשנה בחו אבל שכא נחחייב בשט"ח לא חלא שאזר זה ונחן לו כחב אם יחן לו שלוה ושנן אוחל שחוב וכל זמן שלוו מקיים כפי חנאו השט"ח בחוקפו: ואפשר ליושבי דאם שנחן כחב אם יחן לו שנן אוחל שחוב דעת שחחן נאי כי' שיחן שנן בלוקן שחשנה בחו על ה"חחחייב ואוכוש דידו' שכל שעוחן נדן דעחו שחשנה בחו וא"כ נאחל השט"ח חלא זה נופל נאי כי' בחנאי שיחן לו שלוה וכיון לאיו נוחן לו שלוה אפי' ע"י חוכח שרי השט"ח בחוקפו וכאי"ש: (ז) **ובן** בשאר ניכסין. וחוכח ממון נאי מאי חלא אאם נשבע לריך לקיים שבועחו ולא מאי חוכח ממון וכאי"ש שריב"ם כי' שפ"ו: ואם כחב אם לא לקיים שחנאי אחן קנס וחא"כ כחב דנשבע על כל זה דעת מוהר"ח מיוך סי' ס"ד דפטור משבועה כשעחן שקנס ואוכוש שהשבועה לא קאי אלא על הא דאם לא יקיים יחן שקנס ולא על חיוב שלו וע"ש וכ"כ שב"ח בח"ח שי' ר"ז אם כחב לקיים כוש דבר בח"כ ובקנס אם נוחן שקנס פטור הוא חא"כ ע"ש: ולפי"ז נראה דאם כי' חוכח ממון פטור נאי מן שקנס אע"ג דנשבע על שקנס לפי מ"ש שריב"ם בסי' שפ"ו שם בשא כי' מדירו לאכול אללו ואלה בנו אשא בקל יכול ע"י ממון לשיח שבירת אלל בנו וע"ש שכחב אכוש דאשא בשעת חלות שנדר שכבר כי' חוכח הוא פטור אכוש דנשבע שהשבועה אלא על שקנס אם לאנו, וע"ש ומ"ש ס"ג כיון דאין שהשבועה אלא על שקנס אם לא יקיים והוא כי' סבור שיכול לקיים שהיוב וכיון דאירעו חוכח אפי' חוכח ממון לא כוי שאשא בשעת חלות שהשבועה והרי הוא כאו שאי' כשי' לאכול אללו ואלה בנו דאפי' ע"י חוכח ממון לא הל שנדר ושריב"ם מיירי שהשבועה כי' לקיים גוף שחוב וכיון שהשבועה כבר חיול לא מיפטר מיני ע"י חוכח ממון דאיכא יכול לעבד' ולאו שבתורה ע"י חוכח ממון ודו"ק:
וראיתי בספר בית שילל לי"ד סימן קנ"ז ז"ל אבל בשלות לא תעשה את כל הון ביתו יהן קודם שיעבור עלי' בשם הרשב"א ושביאו רמ"א בשגב בח"ח סי' שכל"ז וגם בריב"ש סי' שפ"ז שהחיק לשון הנ"ל בשם הראב"ד בלשון הזה ממש ושביא ראי' על מי שנשבע על דבר ואירעו חוכח ויכול לשלקו בממון שרבה אפי' כל אשר לו מחויב ליחן כל אשר לו כו' אבל קשה על שרב מוהר"ם מיסרלים בשגב בי"ד סי' רל"ב כחב ז"ל נדרי חוכסן כיוב שדירו שיאכל אללו ואלה או שאלה בנו או שנשבו ושר שרי אלו נדרי חוכסן וכחב מוה"ש בשג"ה אם אירע לו חוכח או סי' אפשר לו לשלקו ע"י ממון שרבה שיחן שקרי חוכח ואשש בריב"ש סי' שפ"ז וכן אם נוה אשר שלו לקיים שבועתו ונדרו אפי' לא סוי שקנס רק ממון שיקרי חוכח מכל שקום אם יכול להשחדל לא שיקרי חוכח שם שבועת הראב"ד עכ"ל. וזה ללא כשבועת הריב"ש הל"ל וכבר השיג עליו שב"ח בי"ד בסי' רל"ב והאחת אחו עכ"ל. ועיין ט"ז וש"ך שם ושרי לפניו דברי הריב"ש והוא שלק בין חוכח שבשעת חלות שנדר זה לא שיקרי האדם בשבוע' וזה הוא דמיירי הרמ"א בשג"ה סי' רל"ב דוחיח דאלם בנו דאיכא חוכח אלא חוכח ממון אפי' ח"ש הריב"ש שם שיכול לשבור משאשן אבל אא"כ לא שבי חוכח ממון זה ברור: (ח) **אין** היורשין לריכין לקייס. ז"ל שב"ש ובנ"ש השיח בנ"ע על הרב שהביא בסי' קי"ג דעת הראב"ד דאומדים דעת שאב ליחן יותר משיעור אפי' אין כאן אלא שם שיחן להראבוה נותנין שכל לבני שכ"ם שכא שהוא בעלמו פסק זה שך זה לשם אין היורשין חייבין ליחן לה שך שפסק לק"ח דאיירי כאן דיהר מנכסיו אאר שפסיקה ושם שכחב וכאו לאומדו נפי ממון שהשיח בשעת מיתו א"כ לא חוא במעמד אאד חייב ליחן שם בפסק אבל אם יהר מנכסיו אאר הפסיקה לא שחשת הלומדנא לא זכו לוחתי שך אלא שחשת בפסק לה שך זה והדבריס אלו לא נקנה לה כלל ולא סי' שוש קנין אלא קנס ואפילו חוא חוש לכן היורשים פטורים וט"ש: ונראה דכל זה שיירי בפוסק לבתו אבל אם פוסק לבנו ואת אפי' סי' בשעמד אאד לא זכה שכא שהומדנא דט"כ לא קאשר הראב"ד אלא בשת דאיכא אכוש דפרנסה בתו ואא"ש חומדן דשת אאד בפרנסת בתו ואכוש דפרנסה בתו שלוה היא וכדאסשכוחו לקרא שנו בניותיכם לאנשים אבל בנן לא שכנכן פרנסה ונית בי' תורת חומדי אלא בחירת פסיקה וכל שאת בטל הפסיקה דאאד הוא חוש:

כעיף ז (ט) **צדיך** שיאשר אם שהזור בי תזכה בכך וכך עש"ם בזה בס' קלב"ח סי' ר"ז ס"ק ח':

כימן נא כעיף א (א) **איש** ואשה שבי' ביניהם בידוכין. כ"כ הראב"ש בפ"ג שאילות יכאב אם הרב השגיד בפ' הניזל כו' וכאב רבינו שם"ה שים ואשם בשי' בשיבוא שאר רב גידל כו' וכאב רבינו שם"ה בשיבוא ש"ש. ורא"ש בשפר בשר שאלך כאב עלם ז"ל והוא רישי' שברי בירושלמי שאשו כשם שהבטל פוסק כך שאב פוסק אלא שהבטל שהזכה בכאב ושאב בדברים: ואפי' נישא דשלושה דיהן פניע לירושלמי מ"ש לא שי' לו לישר דכ"ש הוא שדין שאב כי' ושן שאשור שאם שאב ש"ש הגאונים ושר"ן ר"פ שעפ"י דבירושלמי קאשר דאפי' אאר שהזר גאונים קו' בשישי' אלא דוקא אלא לשפוקי אלא בעי קנין בשעת שידוכין אפי' בשעת קידושין וגאונים כאב דוקא קנין בעינן עכ"ל וט"ש: ושברי שרא"ש נראים דהלי בעל כ"ש שן שאב שפוסק לבנו. וכן משמע שלשון שידושלמי שי כשם שהבטל פוסק כך שאב פוסק אלא שהבטל שזכה בכאב ושאב בדברים ושיו דבעת שרי"ף ושעימי' לא ניחנו ליכאוב פסיקתא שאשור בפ' שוכא סיישו דאין כשיבוא שיש שטר לגבות ממשעבדי אלא עלם על דעאם להשתעבד באשירם שלשם שכוש שלאת שיחין אלא אאל בני חורין ואלא אאל מאועבדים ושם"ש אפי' כאבו שטר אישו גובה ממאועבדים. וס"ל לשידושלמי דהבטל שזכה ישאר שכוש שלאת שיחין ושיישו שיש' ניחן ליכאוב נשאועבדים וזה הוא דקאשר כשם שהבטל פוסק כך שאב פוסק אלא שהבטל שזכה אישו גובה בשיבוא ושאב בדברים ולא בכאב. ושכוש דשם בירושלמי שקשם שתן שעפ"י בשאשרו בשולם גובה שאשים שם רלה להוסיף אפי' שלם שנה שאם הוא שאחייב לה לא כן. ר' יוחנן ורשב"ל תרוייהן אשרו שכאב שט"ח לשבירו בשזקת שהוא חייב לו ושאלא שאישו חייב ושוקי לה בפסיקה ע"ש ושכוש דש"ל לשידושלמי דבין לר' יוחנן ובין לר"ל אישו יכול לשייב עלמו בשטר ואישו אלא שבו. ואי"כ שוכא דפסיק' הבטל שבטל שלגבות ממשעבדי, זה קאשר אלא שהבטל שזכה בכאב וניחן ליכאוב לגבות ממשעבדי ושאב אישו שזכה אלא בדברים ולא ניחן ליכאוב וכש"ש. אאר כאבי זאת שלאתי בש' שוש בריב"ש סי' שפ"ז השיחק לשון הנ"ל בשם הראב"ד בלשון הזה שם ושביא ראי' על מי שנשבע על דבר ואירעו חוכח ויכול לשלקו בממון שרבה אפי' כל אשר לו שחייב ליחן כל אשר לו כו' אבל קשה על שרב מוהר"ם מיסרלים בשגב בי"ד סי' רל"ב כחב ז"ל נדרי חוכסן כיוב שדירו שיאכל אללו ואלה או שאלה בנו או שנשבו ושר שרי אלו נדרי חוכסן וכאב מוה"ש בשג"ה אם אירע לו חוכח או סי' אפשר לו לשלקו ע"י ממון שרבה שיחן שקרי חוכח ואשש בריב"ש סי' שפ"ז וכן אם נוה אשר שלו לקיים שבועתו ונדרו אפי' לא סוי שקנס רק ממון שיקרי חוכח מכל שקום אם יכול להשחדל לא שיקרי חוכח שם שבועת הראב"ד עכ"ל. וזה ללא כשבועת הריב"ש הל"ל וכבר השיג עליו שב"ח בי"ד בסי' רל"ב והאחת אחו עכ"ל. ועיין ט"ז וש"ך שם ושרי לפניו דברי הריב"ש והוא שלק בין חוכח שבשעת חלות שנדר זה לא שיקרי האדם בשבוע' וזה הוא דמיירי הרמ"א בשג"ה סי'

לי' הוה מצבק לה ע"ם שכתבו הם"ל כדברים הנקנים בחמירה ע"ם וכיון דאפי' אחר הנסואין מצוי לה הירושלמי כדברים הנקנין בחמירה'. מ"כ אין לפשר לומר דבנסואין שייס לא יפי' דו מצוס דברים הנקנים בחמירה ואין לומר דבנסואין סראצוים יפי' דו מצוס דברים הנקנים בחמירה אפי' אחר הנסואין וגבי נסואין שייס אפי' בתחלתן ליח בי' מצוס דברים הנקנין בחמירה דזה ודאי ליתי' לומר דברים הנקנין בחמירה אחר הנסואין ולא קודס נסואין וזה רחים ברורה הירושלמי ודאי היינו מחלק בפסיקה שבין אים לאשתו בין נסואין דאצוים לשייס ובדברי הירושלמי ר"פ הנושא נראה דאתם קאמר בירושלמי אתה אינה עתו נתגרשה אינה עתו אהזירה מאן דאמר לכתובה אבל לא לתנאי ס"ג מאן דאמר בין לכתובה בין לתנאין אם תני בפקחין היו כותבין על מנת שאני זן לה בתך כל זמן שאת עמי ותני עלס ובלבד מן הנסואין סראצוים ואחי' כי' דאר מייעא סאצוה לא בנו כו'. ומוכח בר"ן ר"פ הנושא ז"ל וכתב הרשב"א ז"ל דאסתברא שאם גרשה ואהזיר, כגר נתבטל תנאי ואעפ"י שאהזירה כו' ואפילו מאחי כן בירושלמי דגרסינן התם כל זמן שאת עמי אתה אינה עתו נתגרשה ואהזירה מ"ד לכתובה אבל לא לתנאין הכי נמי מ"ד בין לכתובה בין לתנאין הכי נמי. כלומר לרב הוה דאאר בשלמי הכותב גבי אתיתין דקטן שהשיאו אביו וקיימה על מנת כתובה רשאומ קיימה לה בנה אלא מאה ואחתים אבל תוספות אין לה הוה הדין לגירשה. ואהזירה ע"א כתובה אהזירה אבל לא לתוספות ולא לתנאין ולרב יהודה דאאר אתה אפי' תוספות יש לה הכא נמי גרשה ואהזירה יש לה תוספות ותנאין שעל דעת כולס אהזירה ע"ס: ולעני"ד נראה דהכי פירוסא דהירושלמי מ"ד לכתובה אבל לא לתנאין ה"ג מ"ד בין לכתובה בין לתנאין אם והיינו מ"ד בין לכתובה בין לתנאין מספקא לי' אם ה"ג. וכן לפי דגרס הרשב"א ה"ג הוה בלבון שאלה הכי נמי אי לא. תני הפקחין היו כותבין על מנת שאזון את בתך ה' שנים כל זמן שאת עמי ותני עלס ובלבד מן הנסואין סראצוים והיינו דכל זמן שאת עמי היינו אלא מן הנסואין אהזיר על דעת התנאים הראצוים הוא אהזיר כל שאינו דואה שייס לראצוים לא אהרין על דעת הראצוים היא אהזיר. וכיון דאשכחן דינסואין ראצוים אביצא לי' יותר וכאלי אאר ר"ח דאזיון דאצת ראצוים אביצא יותר מ"כ לא שייך זה על דעת נסואין ראצוי' הוא אהזיר וכאן נוצא בתולה ואית לה אאתן וגירשה והזירה דאין לה אלא אנה וכאן"ם ב"ה שי ס"ק י"ב בחוללת דכותב לה אחרת על אנה ואצוס דלא שייך על דעת תנאין סראצוים קיימה כיון דבראצוים בתולה היתה ואס היו בראצוי' בעולה נאי לא שי' כותב אאתן. וה"ג בנסואין שני' לא אהרין על דעת נסואין ראצוים הוא פוסק כיון דאביצ יותר נסואין ראצוים אם"ה כשק לה ובשייס ליאו רולה בפסיקה זאת. והוקא בקטן שהשיאו אביו דאכאי אשואין ראצוים עלי' ואית לה אאתן ומ"כ הוקא זה הוא דאחלק בין נסואין ראצוי' לשייס היכא דלא אי' פסיקה בנסואין שייס אלא דיעה על דעת סראצוים הוא פוסק וזה קאאר כיון דאשכחן חילוק בין ראצוים לשייס גבי בעל הפוסק ס"כ בדידי' נאי לין דומה נסואין ראצוים זו לשייס ולא אקבי שייס לראצוים. אבל היכא דהיה פסיקה בפירוש אבעל גם בנסואין שייס אהרין כח דרב גידל ודן כן סדברים הנקנין בחמירה וזה ניחא בבך דפקחין היו כותבין כו' כ"ז שאת עמי ותני עלס ובלבד מן הנסואין סראצוי' ואי קאי על גוף הפסיק, לאל' אי' לו להשתיעו ברים' הוא, אאם ופסק לון את אאתו ובלבד מן הנסואין סראצוי'. ולפא"ם ניחא לשינן סאחא על תנאים ראצוים בהוא דקאאר דאסתחא לא אכני דומה לאינו לראצוים וכא"ם ודו"ק: (ב) אבל אס פוסק על בנו שיעשה אינה בבר. כאב סב"ם ז"ל אפי' בקטן לא אכני כיון דאינו בידו וע"י תשובת שאילת יוסף סי' ד' אפי' אס אאייב גופו ושלאו לא אכני בדבר שאינו בידו ולא יצא לידו עכ"ל ועא"ם בקלא"ח סי' ט' סעי' י':

אארתי להציג פה את הנאצא באאתחת א"ז הגאון ז"ל זה
שנים אדברי דודו הרב הגדול אוהר"ר יוסף דוב
בעריש נ"י

(ג) וי"א דבעינן דעאדו וקדאו אייל ולא אפסיקו כו' וכן אס קדאו ואח"כ פסקו לא אכני. ים לדקדק דכפי הנראה אדברי רא"ח שני אדיינים שאלה תלויים זה בזה ואינס אלינא

דמייתי רמי' רק לדיקן דקי"ל אין אדם מקנה דשלב"ל ולא אתחיל חיוב ספסיקה למול עליו כלל ודו"ק היטב: ויתייב בזה ג"כ קושית הפ"י אם אדקשה בדברי תוס' סלקו ג"כ דאח מצטריך לדרב כהנא לעניו קנין אברי אפילו למ"ד אדם מקנה דשלב"ל קנין ושיטו בעי ומייתי רמי' מדר"כ דלא בעי קנין ט"ם ולדבריו לק"מ דבדברים הנקנים בחמירה לא בעי קנין וט"ם בכת־בות דף ק"ב ומתוך מה שכתבנו יש להבין רמי' לשטת הסוברים דבשטרי פסוקתא לא קנו בדשלב"ל דלא כבעל עטור סוגיא בב"י בסי' זה. דאם תימא דקני מכחי קשה מאחי לריך לדרב כהנא וי"ל דבעל עטור ס"ל בכתות דשב"ם דעניו קדם מיד וכ"ם בגיטין. ומזה ברמ"ם פ' נערה כתב דבאומרת אימי מוכת יבוא לחזור וכ"מ מדברי התוס' בכתובות סלוק מ"י לחזור דאח מביא רמי' מאח דאימי מוכת לאך דכותב לה ועודה מרוסה ואם בכותב לה ל"מ חזרה מ"כ במוכת אימי נמי דשלב"ל היא וכמ"ם התוס' אם עכ"פ מתורת סלוק לא תיסני חזרה. ולפמ"ם י"ל דבאח גם בסלוק משלב"ל מסני חזרה קודם שב"ל אלא דגבי כותב לה ועודה מרוסה אמלי דאוא מדברים הנקנים בחמירה אגב הגאת אחון וכמ"ם לעיל. ומרמי דמייתי בפ"ם מדר"ם היא רק לאח טעם על אם דיכול להקנות דשלב"ל. וכמ"ם התוס' אם וכיון דיכול להקנות שוב לא אמני בי' חזרה דנקנה בחמירה אגב אחון אמיו חוזר וכמ"ם. שוב ראיתי שהביא מ"א בשלון ז"ל בשם מהרי"ט ג"כ דבסלוק משלב"ל יכול לחזור ושוא בקנוי"ת סי' ר"ט ס"ק י"ב אלא שמהרי"ט אם נדחק ליתן טעם למה בכותב לה ועודה מרוסה מ"י לחזור ע"ם ומדברינו מבואר הטעם באר היטב (עד כאן מדברי דידי הרב ני'):

סימן נב סעי' ה (א) ובנפה ואח"כ אתה הבת ועדיין לא נתן בב' נערה שאינתתה דף ח"ז. תני רבנן כתב לה פירות כסות וכלים כיוצא עמה מבית אבי לבית בעל, אח' לא זכה הבעל בדברים אלו אבוס ר' נתן אומר זכה הבעל בדברים אלו לימא בפלוגתא דר' אלישר ב"ש ורבנן קמפלגי דתנן נתארמלה או נתגרש בין מן האירוסין בין מן הנישואין גובה את כל האירוסין אבוס מן הנישואין גובה את כל מן האירוסין בתולה גובה ואלמנה אבוס. אלא כתב לה אלא ע"מ לכוסה מ"ד לא זכה כראב"ע ומ"ד זכה כרבנן כו' ע"ש. ובטור רש"י דמיירי באירוסין וכן הוא בטור שרמב"ם פכ"א מאישות וכן בטור שרא"ש ושרמב"ן. ובטור תי' דמיירי בנישואין ואפ"ה ס"ל לת"ק דלא זכה אבוס מומנא ע"ש. ומקשה שרא"ש דהא קי"ל אמנו מרוסה אם אתה אומר יורשה ע"ם וכן בבטה מקובצת שם ז"ל ות"ת והא קי"ל אמנו מרוסה אם אתה אומר יורשה ח"כ קצי' אפי' לת"ק דאמר לא זכה בעל אבוס אלא כתב אלא ע"מ לכוסה והא מדיעא נמי לא זכה בעל בירושת' וכ"ם דקצי' לר' נתן דאמר זכה בעל בדברים אלו ע"ש. ותירלו שרא"ש ובבטה שם ז"ל דשאני בעל כתבן בעל עליו אבל נכסי נתן ברזל שקבלן בעל בכתוב' ואמאן וקבלן על עצמו שרי זכה בעל בהן אבעת כתיבה ואם אתה יורשה לבעת ר' נתן ולרבנן לא אבוס מומנא דלא כתב לה כו'. וע"ש. ואלתי לישו מוכן דמה בכך שקבלן ואמאן בכתוב' אם אישו יורש לאבוס למה לא יתחייב להחזיר אם שקיבל בכתובתה. ואגרשה לעל"ד בזה. ואוא לפי אם שאבוס אחוך אסוגיא פ' שאשה שנפלו דף פ"ח דנכסי נתן ברזל ג"כ לא ניתנה לגבות אחיים לפי פי' אחו' שם דמיירי ואי בנכסי נתן ברזל ע"ש ובאידוסי שרא"ש שם ז"ל שה דאמר אביי אח אני יורש אשתו אישו קובר ס"ק כי תיקנו רבנן קבורה שני אילי לבעל דאי' קא ירית דסיי רבנן קבורה דיד' אבל אחי אין אני יורש אכתובת' כלום כשם שאין יורש אלוג שלא ואם שאי אישי פורע לה כתובה אבוס דלא ניתנה לגבות אחיים לא היא ולא נכסי ג"ב שבא דאגלי כתובה כבתובה דאי ואע"ג דאבוס אית לה אפני שלא זכה שבעל בדברים שלו ואע"ם. והן הן דברי שרא"ש שם ז"ל עוד שם בבא' אקובצת אחר לי רבא כו' שכי קאמינא אח אני יורש לזכות בנכסיו אשתו אישי קובר שלא זכתה אעולם בכתובתי שלא ניתנה בתובה לגבות אחיים לל יבא דבעינן לכבאגם' אבולי אם שכתוב בה ביכי ובעבלה סוא דאיקון ורבנן קבור' אע"ג דלא ירית אינה ולא נתנ' בתובה לגבות בחייו אבל לבידי לא אקון כיון דזכותו בא לי אמאת אחי קודם שיבא אינה קבורת' ולא ירתינה אינ' אידי שב"ל. ואבואר דנכסי ס"ב לא ניתן לגבות אחיים ובעינן לכבאגם' שלא אחר דאגלי בתובה בכאוב'. וכ"כ שרא"ש סובא באחיים ס"ב דלא כדין גבאת בעל שרא"ש כו' שכיב דאם בבא' בדיני ס"ם שלא כדין גבאת כבע"ח שבעל, למי שקודם ממנו אם שבבא לא גבה וכ"ם בכתוב' שאת לא אבא לידי גוביינא לעולם או אמות היא בחיי בעלה: וא"ם בעל שעיטור דאדונית ניתנה לגבות אחיים אין דעתי נוטה כך שכולן מכיסות לבעל שלא אפרט ממנו שלא בשלאת לי בגילוין. ועוד אספר בתיבה שלמוד שכולן אדונית ותוספת יתר ואין אחלק בזמן פרעון ע"ש: ואם"ם קצי' לי' לשרא"ש שמרוסה חית לה. וסיינו דאמרוסה שאת' אין בעל יורשה ולריך לאחזיר ליורשי וכיון דבעינן בשלן בהל נתי לכשאגבוני לאחר ואם היא אתה בחיי בעל שרי עדיין לא שביא זאן פרעון ולא יבא אם"ם אחרן לא שרא"ש שאם אפני שלא זכה בעל בדברים שלו אבל אזכה בעל בדברים שלו ואבוס מומנא דלא שביאים: ובזה ניחא דת"ק חית לי' אתה לא זכה בעל בדברים שלו ואבוס מומנא דלא שביאים לו ל"ב אלא על דעת לכוסה ור' נתן ס"ל זכה בעל בדברים שלו ולי' לי' מומנא זו וכמו שאמרו בגמ' אחיד ודידי וכיון דזכה בעל בדברים שלו אפ"ה אם אתה אומר אישו יורשה ח"כ כשאתה אינו יורש אלוס ולאו אבוס יהיבת בעל שלא אינה יורש אלא כיון דזכה בעל בדברים שלו אחילא אין לריך להחזיר דבעינן כשאבא לאחר זו שאתה בחייו אינו אל עליו זאן פרעון ואגד יהיבה לא בעי אלא בנכסי אלוג אבל בנכסי נתן ברזל כיון דזכה בהן אי לא ניתנו לגבות אחיים אל בריר: ובזה יאייב אם שבאבא ב"י דאשלא יורש בעל בנכסי נתן ברזל אם ל"ל אלוס בעאי ופלגי. ושע"ם בסי' ל' בחורך ולפמ"ם ניחא דבנכסי ל"ב אינו בא בלל אגד ירוש, אלא אלוג אבוס דלא ניתנה לגבות אחיים לא היא ולא נכסי ל"ב שבא דאגלי כתובה כבתובה דמי ואע"ג דאלוס, אית לה אפני שלא זכה שבעל בדברים שלו וע"ם. והן הן דברי שרא"ב"א אל"ל עוד שם בבא' אקובצת אחר לי רבא כו' שכי קאמינא אח אני יורש לזכות בנכסיו אשתו אישי קובר שלא זכתה בעולם בכתובתי שלא ניתנה לגבות אחיים ובעינן לכבאגם' שלא אחר דאגלי בתובה בכאוב'. וכ"כ שרא"ש סובא באחיים ס"ב דלא כדין גבאת בעל שרא"ש כו' שכיב דאם בבא' בדיני ס"ם שלא כדין גבאת בעל, למי שקודם ממנו אם שבבא לא גבה וכ"ם בכתוב' שאת לא אבא לידי גוביינא לעולם או אמות היא בחיי בעלה: וא"ם בעל שעיטור דאדונית ניתנה לגבות אחיים אין דעתי נוטה כך שכולן מכיסות לבעל שלא אפרט ממנו שלא בשלאת לי בגילוין. ועוד אספר בתיבה שלמוד שכולן אדונית ותוספת יתר ואין אחלק בזמן פרעון ע"ש: ואם"ם קצי' לי' לשרא"ש שמרוסה חית לה. וסיינו דאמרוסה שאת' אין בעל יורשה ולריך לאחזיר ליורשי וכיון דבעינן בשלן בהל נתי לכשאגבוני לאחר ואם היא אתה בחיי בעל שרי עדיין לא שביא זאן פרעון ולא יבא אם"ם אחרן לא שרא"ש שאם אפני שלא זכה בעל בדברים שלו ואבוס מומנא דלא שביאים: ובזה ניחא דת"ק חית לי' אתה לא זכה בעל בדברים שלו ואבוס מומנא דלא שביאים לו ל"ב אלא על דעת לכוסה ור' נתן ס"ל זכה בעל בדברים שלו ולי' לי' מומנא זו וכמו שאמרו בגמ' אחיד ודידי וכיון דזכה בעל בדברים שלו אפ"ה אם אתה אומר אישו יורשה ח"כ כשאתה אינו יורש אלוס ולאו אבוס יהיבת בעל שלא אינה יורש אלא כיון דזכה בעל בדברים שלו אחילא אין לריך להחזיר דבעינן כשאבא לאחר זו שאתה בחייו אינו אל עליו זאן פרעון ואגד יהיבה לא בעי אלא בנכסי אלוג אבל בנכסי נתן ברזל כיון דזכה בהן אי לא ניתנו

עלי ולפ כי בער מנכי מחים ולע מדע. עכ"ז סוקדים על דלחותי רוגסים בהרמת קול יען מסר מנכי טובד להם עבודת הקודם. וכי יתנה חלל בחדמ, בגבולי עלי מוטל להחזיל בדבר זה מם לחיסור או להיתר לכן לה מנעתי ולה מחסה מלדבר ולה חבום לעמוד בפני הגדולי' חקרי לב ויתחללו חל ד' יחנינו לחסוקי שחעתה חליבה דהלכתה ולה יגה מתחת ידי מכשול ח"ו: ובחמת כל חיברי דה לדה נקטן להכנים ח"ט לחוטה היתר חסר חינו מבואר ברחמוני, ובפרט בחומר ח"ה ותולדותיהן כיולה בהן חיסורו דחיסור לה יבה ממזר לעולם חך לחסר רחיתי בדברי מהרח"י בפסקיו בסי' קל"ח סביחו ג"כ החחרונים ח"ח וב"ם דבחקום חומדות והוכחות חף שחין סוס עדית מספקת כחבואר סם ח"ח חם ניסת לה חלה והייט ע"כ דחמחת חומדות גופה מותרת מדחוריית, ואסור, רק מדרבנן ובהורחת חכם ל"ת וכחדום, לי להבי' רחי' מכתובות דף כ"ג חרח"י שכתב בחיורת ברי לי ופרח"י שחלי הי' קיים הי' בח. והר"ן פסיג על רח"י כחבואר סם ולפעל"ד כוונת רח"י חחמת שחבואר בתק"ע בסי' י"ז סעיף ל"ז דחם, בעומ' וט"ח הוי כבנים חם שני פסולי עדי' מכחישים חיתם וקי"ל דבפסוג עדי' הולכין חחר רוב דעות ועל' על דעת רח"י כיון דקחני בברייתי' סחם ב' חומרים חת וב' חומרי' כו' חייבי לף בעדות פסולין כיון דלה קחני' בסדי' דחייבי דווק' בעדי כשרים. וכיון שכן הילך נוכל לומר שהחם' חומרת ברי לי שחת הי' לנו לילך חחר רוב דעת חליב' דכ"ע. לכן כתב רח"י שחיב' חומרת שחת חלה חחומדנ' שלה הי' קיים הי' בח. וחומדנה חט"ג דחדחוריית' חפני מ"ח לרוב דעות לה מלטרפי לעדו' שחם' חשובה כעד: כן נרחה לי לבחור' להלין בעד רח"י וחולי גם הר"ן חוד' לרח"י ולה הסיג על רח"י רק בהחי חו בפירו' דברייתה דחשחט דלף בשני' יפרחל שרויין על חדחתן וכי' חספר בני יפרחל כחול הים כו' חייבי הברייתי' דחז לה היו יודעים וחז חין זה חומדנ' כנרח' ממהרח"י: חבל בחומדנות רבות כח"ם מהרח"י חו בזמן הזה חוד' ג"כ הר"ן לדין דרח"י ו חהרחי' שהו' חומדנה גדול' כחבואר שם בחהרח"י להבי' וט"ם. וחחת נסקד עול פשני בידי חחבר יגורתי לחירתי לחשחט לקול בוכים הללו וחחזור בנבור חלוי לף שחין בי כח להרות בדבר ג"ח החמור, רק חחר יהים ד' בפי חותו חדבר וחחר יהוגי דעת חניע לפני גחוני הזחן וחשחט חם יעמו גם הם: וחטבשיו קודם כל חנו לריכין להקדים חטעסקי בהלה זו חבר ים בו קוץ גדול חם שחחר שהו' שחוחל חלבוב ולזה חינו חוטיל סום סיחן לף חם יהיו לף סיחני' בגופו ובחחת בבא הג"ע לידי חחרתי חין לזו תקנ' ויבי כשחט' לת דברי הרימ' קול גדול נלעוק כך בי' דרכו חלו חטולם בנסעו שחם הגיד חיקף שחינו חטרניפחל רק חחקום לחבר ידע חים בנפשי' חטשיו חבר עשה פס שהוח שוח בעיני כל רואיו ושומעיו כי כוס קחים עניו לרשע כי דבריו ומעשיו חפורסחים לכחה פרהחות לבן סיל' שם עירו כי ירח בן גשחט גם בשחרי חקומי' חחשנת קיר"ה חטשיו וירחיקוהו כוס. וכבר בי' זה הלים נחשם בקרימונחל בסניחיסלחב כחה סנים בבי' כלה יושבי חשך ושה לי לספר בנוחתו גלוי הוח לכל סביבותיו זלת לחרתי לוני ים תיקוו לחרי שהעידו כחה חנשים על דבריס הללו שכך דרכו לעולם וח"כ לחיור' דהלי גבר' ליח בי' חשם' ובכ"ז חיני סומך ח"ט עלי בפרוטרוט רק סיטו כולם כלחד שהשיטו חקום הזה חין לגרוע ולחיור' דהלי גבר' חידי חשם' ליח בי' וכחתן דליתי ולף לחד חברולים יכול לעבב כי חין זה חגמרת סמוכ' סים בה בי ולח יסכימו כולם גם חנכי לה לחסוך חלטיות כלחד חשם לשחת בחשת זו. ושחטי סיבת חכשורת עשהם ג"כ ובפרט שחלתי בחשובת הר"ן סי' ל"ג דסיכי לחחר קודם סיום חשתו חעגונ' דלחינו חעיד סיטו השם דהוי סיחנים עשויין להשתנות ולף בחשובת גלוני בחרלי חהלק בסי' ק"ז ח"ח הלרכתי בחקום לחר בג"ד שלחר ג"כ קודם וסיעתו שירלה שתבי' חשתו עגונ' ולה סיל' שהו לף רק שיבו לבד דליח לן בה: ובלחת הלוחדנות בכלן רבות חשר נוללו בגדיו וכל כתבי וקוויטלך חגרות חשר חין סייך בהם שלל' לחה יסלל חברו כדבר הזה הבעה"ב חשר בעיר חו יסרש להרחות לפלטיר חו יזרקש לחשפ' והחביחם חטיר לעיר עמו חינו רק להרחות כי הוח חטיר הזחת ולזחת יסחש עמו להיות לו לעד ו"כ חיך יחסרש לחחר לף לפקדון חח"כ חש חבטוך להביחש עמו בכדי סיכירו חותו בעבדו חחקום לחקום חיך יפקדש לחש, ועד עתה עשתי' חפי' בקרוב לחשן תבי' לו לעד ובברחיק הטיר, יפקידש ביד חחר חין לנו לומדנות גדול' חזו. ובפרט לומדנות חמונת פניו ולורתו ושערו וקומתו כחבואר

בחדוסטחט גם חולי הסבר ולף שהגחון ל"ב בספרו חפקפק ע"ז חולי גם זה סיחן לחנטי חיקרי וטכ"פ לומדנה היח זו לדעתי. ובזה ניחח לי דברי חסרח"י שכתב בחחנט דהפומדקית סיתה חרחה פניס לדברי וכו' שהרי הוטיחה להם חקלו יחרחילו וללו הי' חי והלך לדרכו לף הי' חניח לחלה וכח"ם חסרח"י בעומ' בסי' קס"ח ובוודחי חלן דחייס לחלה חיים לפקדון כדחוכח בניחות דף קט"ו חי לפקדון כו' הרי דחייסין לפקדון: ולם תירלה לומר דחסרח"י ס"ל דחקלו ותרחילו הוי ככיס ותרנקי וטבעת וכן נרחה בלחת חדברי רח"י בדף קכ"ב ע"ח ד"ה כ"ח וכו' שהרי פומדקית הוטיחה להם ועל הסיחנים סחכו עכ"ל וקשה חיך סחכו ע"ז הח חייסין לחלה ופקדון וע"כ הסבר ר"ש דחינו חשחיל ומפקיד חלו ובפרט כי ס"ת לה יתן לפפקיד ביד נכרית מ"כ הרי להבי' דכלי' הללו דחין דרכן להפקידן חין חנו חוסבין וקשה בחחת חיך סביחו חכחים רחי' חחחת חומדנות גופה ממ"נ חו שהיתה חסל"ת בקופיית התום' שם ד"ה פומדקית חו שהיתה חרחה להם חקלו ותרחילו דהוי סיחן חובסק ולה סייך תירלה וט"כ דרבנן סברי חו שלה הי' להם בהכלי' סיחני' לחייסין לחלה בכלים הללו ומ"כ חחי קחחר חסרח"י שם ולפחמ"ם ל"ק חידי דעכ"פ חומדנה גדולה הוי וחבדרי רח"י חלינה דר"ט דסתירו ט"י סיחני' ים רחי' גדולה דחי סיחנין דרבן לה חייסין בכים ותרנקי לחלה דלה כחב"י חלינה דריטב"ח בחבש"ם בס"ק טיי"ן רק כהברעת הש"ם דחל"ה למה הסתירו לר' עקיב' בסיחנים גבי פומדקית ולקחן נבחר טוב בעזה"י חזה: ולדעתי דחומדנה שלו דומה לחומדנה של חסרח"י לף שחין הבידון דומה לרחי' דהתם קול גדול ולה יסף הוי עכ"פ שחת חבח"כ חם ניחח שחחר הוח חין כחן חבים קול זה חת ח"ח לדעתי הוי זה בעומו שחחר שהמו שחולל ותת ולה נפקד בחולל חחר שחתבסה חן הטין טיין בח"ח סיחן ל"ח בחבית בהש חסרח"י דכל בלה נתבסה חחר חן הטין חתירין בהמו והש חביו לחוד והוח בחסרחי' סי' רכ"ד ח"כ בידון דיכן נחי חומדנה גדולה היח ועוד דהח לכחה פוסקים חותרת בסיחני בגדים לחוד דהבי דלח חייסין לחלה כח"ם הש"ך בסי' ס"ח וספים חחיות בסי' ל"ב ח"כ בוודחי בדעבד ל"ת לך חנו ובחר נקחן דעת הרחב"ם דחייסין לחלה ועבשיו נרחה בחה טים להתיר חבה זו לכל הפוסקים. ותדברה ויהוה לי לף חולי לה יגחתי י"ח כזה כי חין לריכין נחניח קולית נתק"ע ולה חומרות ח"ח חניע לפני גחוני זחנינו חה בעלה על דעתי ובתחינה נדבר חסיחני כליו לחוד חם יש להתיר: חה יגה רחשובה חם יש להתיר חטעם סיחני' חובסקים וט"ע בכליו לפעל"ד חין להתיר שבבר כחבי החחרונים ובידוד הבעל פניס חחירות בהנק ב' סי' ל"ב סחין להתיר נגד דעת הב"י והגחון ח"ל בחשובותיו סי' קנ"ד החחיר סחין לסחוך לף חם נחנה סרוג בכל כניו חלף רגל עד רחש ט"ם. לחת בשפ"ח חרחה פניס ונסוך על הפוסקים שפסקו דלה חייסין לחלה וכחב ברח"ם חבואר כן לחבי' בסק"ק דחניעה הלכה ב' ובתחינה סחינה הטור לחבי' בסי' קי"ח חבית בשם הרח"ם דחייסין לחלה. ובחת' ברח"ם שפ"ק דחניעה חין רחי' דחפשר לומר דהרח"ם חפרש החשום חבל לחבי חיכוח חלוקה בפ"ג חבלכת חכם לחלת בחשובת הר"ן סי' לל"ג דסיכי לחחר קודם סיום חשתו חעגונ' ולה סיל' שחו לף רק שיבו לבד דליח לן בה: ובלחת הלוחדנות בכלן רבות חשר נוללו בגדיו וכל כתבי וקוויטלך חגרות חשר חין סייך בהם שלל' לחה יסלל חברו כדבר הזה הבעה"ב חשר בעיר חו יסרש להרחות לפלטיר חו יזרקש לחשפ' והחביחם חטיר לעיר עמו חינו רק להרחות כי הוח חטיר הזחת ולזחת יסחש עמו להיות לו לעד ו"כ חיך יחסרש לחחר לף לפקדון חח"כ חש חבטוך להביחש עמו בכדי סיכירו חותו בעבדו חחקום לחקום חיך יפקדש לחש, ועד עתה עשתי' חפי' בקרוב לחשן תבי' לו לעד ובברחיק הטיר, יפקידש ביד חחר חין לנו לומדנות גדול' חזו. ובפרט לומדנות חמונת פניו ולורתו ושערו וקומתו כחבואר

שאלה ותשובה בעסק עגונה

דלפטר"ד דסימני הגוף הנחתרים בג"ט שמו עסוקין בו גם חולי הסבר שהגיד בנו מתן ייתר דנקרתו סימני המצטיים. ותולי סם רק כתריך וגוץ וחיור וסימ' דלא מכני ולפילו לתלטרופי לסימני כליו בזם לומר דסוי שחלה דיחיד: אבל בחמת בעד תנכי ולא אדע. ולא זכיתי להבין דברי הב"ח ומס"ל שהבאתי. דלפטר"ד מיירי חברים. דמדבי' תבי גופא מוכח דלשחל' דיחיד חייסינן ולגילה דיחיד לא חייסינן ומטעם שיתבאר בעבי"ת דהא וודאי פקדון ובחלה סיין דאי נימא דלא חייסינן לבחלה דיחיד תין סייך ג"כ לחום לפקדון ליחיד לפ"ז קשם תאי קאמר תבי ביבמות דף קט"ו דלמאי ניחום אי נגילה כו' אי לפקדון כיון דשמי' כשמי' כו' ושם לי' טעם דאי לפקדון כיון דשמי' כשמי' בלא"ה לא ניחום דסוי פקדון דיחיד דהא ט"כ תאי דקאמר אי לגפיל מזכר זכיר ט"כ מטעם דל"ת לגפילה דיחיד כמ"ש תוס' בתקומי דאבי חיים לגפילה ושם דקאמר אי לגפילה מזכר זכיר חייט מטע' נפילה מ"ש בהאי טעמא סגי נמי דלא נוכל לומר ג"כ לפקדון דסוי פקדון דיחיד ודוחק לומר דמוסיף טעמא לרבא חדא דהא הפוסקים הסלו סובדי' דרבא ג"כ לא חיים לבחלה דיחיד ובוד תאי קאמר לרבא אי לפקדון כיון דשמי' כשמי' מפקיד גבי' לשם לא מפקיד גבי' הא רבא סבר דמין מותיית ניקנין בחסירה והחיך יכול לומר שהוא שלו ושם נרצה לשום לקטני' עם הלוקח בחתר שחזי יב"ם נמי יהום ילא יפקיד ואטו תן ניקו למטוח דחיים דילמא חייט וילחזרו יורבי' שהוא בא לבחלה בזה ולחזי שלו מ"ל בחתר נמי יחזרו שחזי יודע תם טוב ולא יהזירו: ועוד קשם לי דמ"ל לשם קאמר תבי אי לגפילה מזכר זכיר בי' יפם דברים סיתרים דהא בחמת תבי חיים לגפילה וע"כ תאי נריכין לומר דכתן סוי נפילה דיחיד תבל בעלמא חייסינן לגפילה ולא תחרינן מזכר זכיר מ"כ תאי טנין מזכר זכיר לכתן דהא בכל שטרותיו חדם זכיר ותטפ"כ חייסינן לגפילה ומ"כ בזכירות חיו מועיל לגפילה ותם מועיל בכתן בזכירו' לגפילה תטו זה יותר זכיר בשטרותיו תלים תחר בלא ע"כ עיקר הטעם דסוי נפיל' דיחיד ול"ת. ותם כן תאי קאמר טעם מזכר זכיר בלא סייך כלל ובביק עיקר הטעם דלגפילה דמד לא חייסינן ובכי סוי לי' לחיומר לי לגפילה לגפילה דמד לא חייסינן כמ"ם בפ"ב: אלא ע"כ הכוון והבדור כמ"ש. דבחמת גבי פקדון ובחלה תאי מוסבין אף לדיחיד ודוקא לגפילה דיחיד לא חייסינן והטעם תפני שבלא"ה לא שכיח סיפול דבר תלדם דמזכיר זכיר בלא יאבד. ולא שכיח לבידם ותחת ל"ת שחבד זה ויחיד כמותו יומא וסוי תרי לא שכיח ל"ה. ולפכי קאמר תבי לי לגפילה מזכיר זכיר ירבא לומר דלהדבפ לא שכיח וכיון דלא שכיח ל"ת לחבידם ותילהם דיחיד תבל לפקדון דשכיח סימן חים אל רעהו לשמור ות"כ יש לחום אף לפקדון דיחיד זה אחר כיון דשמי' כשמי' לא תקפיד גברא ול"ת בפקדון דשט"ח לפקדון דיחיד סרי להדיח תוכח תכחן דלשחלה ופקדון חייסינן דלא כפני גחיים וזהו ברור לעל"ד: ובמ"ש יש ליישב קושית הל"ל על הא"ח שכ' שם דס"ס לגניבה חייסינן. ושקשה הל"ב בחשובותיו דא"כ תאי אחרן בחנהו קבור בכיס ואחרנקי מנחשי ולא תוסלו חיכי תיוח שאיה גניבה תאי היכא לחיומר דאטו הגנב יחום מלגנוב תזלו של זה יע"ש. והביא דעת הח"ת לדעת הב"י והרשב"ח דהוא כתב לתסקנא דסי' דרבן ותז חייסינן לגניבה וזהו דוחק. אבל לפמ"ש תיישב כתב לתסקנא דסי' דרבן ותז חייסינן לגניבה תשחלה דיחיד וחייסינן לשחלה דיחיד ע"ז אתרן לא תוסלו חיכי אבל לגניבה התם בלא"ה לא חייסינן דהא גניבה נתי לא שכיח ולא חייסינן לגניבה דיחיד תשא"כ הח"ת בחנהו תת תיירי דים לחום לגניבה דרבים שפיר חייסינן כן כלטל"ד לתרץ. ות"כ סוב' כתב"ם דלתסקנא ל"ת לבחלה בכוס ואחרנקי: אך בחמת קשם דהא לפמ"ש דרבא לא חיים לגפילה כלל אפי' לגפילה דרבים ורק לבחלה חיים אפילו לדיחיד ת"כ לתה ניחום לגניבה כלל ועוד דילטרך ג"כ לומר שזה החת הנחנא גנב הוא. ואחזוקי חיכי בגבי לא אחזקינן כת"ם הפוסקים בח"ת שזה ובידוד בסי' קל"ג דחוקא לתתם לגניבה חייסינן דכתם גנבי חיכא בחוקא. אבל בלומר שזה גנב חיו גחלן. כדמוכח תם בסי' י' ובסי' קל"ג ובשך תם ובזה תבואריס דברי תב"ם בלא"ט סי' י"ז ס"ק פ"ד על קושית תבר"י חיך לניקחי' בחזקת חי ז"ל וי"ל כאן ביירי לחובן הלך תכאן ות"י היכן הוא לז לוקחי' לרחובן לחובן בחזקת חי וחת זה לא"פ שנראה שהוא לחובן לחובן לחברין החת קשם ג' יחיס ושחתה והוא לחר טב"ל וכווחתו בזה דלא תרגה לומר שהוא זה הרי לחה לומר שרחובן חת ולחה חויחו מחזקינן זה לא לחברין והוא דומה לומר שזה גנב דלא לחזקינן בגבי חבא"כ לם ניחת שחין זה לחובן ולחן לחו חייהדן חי הוא לא חיישינן לגנ

שאלה ותשובה בעסק עגונה

בעלמו שמשל בגדיו הוא מצא המדוסטמט. ובחמת כ"ז חיו מן העולך. לכיון דקי"ל כיבא דלא חייסין לנפילה לף דרבי כלל: וכיון שכבר הכריע הב"ם דבכיס ותרנקי לא חייסין לנפילה וגם דעת הב"י כן וכבר הוכחנו בבירור שדעת רש"י ביבמות דף קכ"ב ד"ה כ"ת לכתחלה הפודקית כו' דעל הסיומים שחכו וט"י דמקלו ותרמילו וס"ת אין דרכו לשמול וט"ז שחכו הרי להדיא דאי ניחא סיומין דרבנן לא חייסין לשמלה דאל"כ תפשוט מדר"ט דסיומין דאוריית' ולולא דמסתפינ' הייתי אומר דמתקומו מוכרע דלא חייסין לשמל' בדבר שאין דרכו להשמיל לף שם ניחא סיומיס דרבנן. דהא עיקר טעמו של הב"ם הוא כיון דסיומי' דרבנן ובציון ס"ת ובחשם שלמה לא הוי סימן מובהק. ולפענ"ד לפקפק ע"ז דהא בחמת עיקר מאי דמיבעי לי' סי' דאוריית' או דרבנן מסוס דלמ' שכיחי סיומיס כלאו וכמ"ש הפ"י בב"מ להדי' וא"כ למאי דבעי לומר דסיומין דאוריית' וע"כ לריכין לאו לומר דסיומי' לא שכיח ומוקי מתניתין בחוורי וסומקי ולמאי תירול' דמוקי בחיורי וסומקי לא חייסין לשמלה וא"כ קשה דהא עכ"פ ליכא חשם שמלה תו ליזול לי' סימני' ותהוי כשכיח ומיחת דלא שחיר' תירם בסיומי' רק ליכא לריכ' חשם שמלה משא"כ ליכא דחיכ' חשם שא' הוי כשכיח ולא מהני וט"כ כ"ל דלמאי תירול' דחיוורי וסומקי תו לא חייסין לשמל' ואין חשם שמלה פוגם כלל לעשות כשכיח. ולפי' נכי דמסקינן סיומיס דרבנן והייט דלא סמכינן אשארי סי' דלמא שכיחי משא"כ בסי' מובהק שריכין לף לי סי' דרבנן מסוס דסי' מובהק בוודאי לא שכיח ג"כ בוודאי אין חשם שמלה פוגמו לעשותו שכיח ואדרבא ק"ו הוא דאם אם בדאוריית' סומכין אסיומין אחנשים לף דשכיח קלת אעפ"כ אנו חוששין דאין חשם שמלה פוגמו מכ"ם בסי' מובהק דלא שכיח כלל דאין שמלה פוגמו אך הרחקתי סברא זאת לומר מוחה מדעתי מחמת שכתבתי דחולי לף לתירולא דחיוור וסומק יש חשם ואפי תירולי לא פליגי ואינן הרחשון מתרץ בכליו בים בסס סיומיס מובהקים ואין סומכים משום חשם שמלה ובתירולא דחיוור וסומק לף בחים דאין דרכו להשמיל או בכלים שאין דרכם להשתמש דלא מצי בחיוורי וסומקי: אבל עכ"פ מדבריס דלא חייסין לשמלה כאו כיס ותרנקי סומכין עליו. ולא חייסין לשמלה כמ"ש הב"ם ומה שאמר בעכ"פ ע"כ כוונתו הוא שהוא מגליל לבוד ואומר עוד סברא אחת בזה שיודאי מה שהוא אומר שהוא מלבוד. ע"כ סי' לו הירץ בקל להסיב ולייסב דבריו דכוונתו שהוא מגליל לבוד דאל ע"כ הוא מרחת פן ישאלו על אדוסטמט. וילטרך להרלותו לפני המגיסטראט. והנראה מהאדוסטמט בכבר סולרך בחקומות רבים להרלותו. וכאחב עליו בחקומות רבים שראו אותו כשהוא מעפ"י פקידת הקיר"ס וא"כ בודאי כי' מחירא בכל מקום. פן יאחרו לו רוצי הקבל ולהבדיל הערבאי להרלותו. ויחפס כנגד הטענה במאחר, על שהוא טעמו וט"כ ילטרך לייסב דבריו כי אי לאפשר לייסב דברי האדוסטמט. לאשר שם מבואר הטוחר בהשאחעליט שלו ושהוא חוסב בטרייפאל ואפשטיו ואעשהו. וט"כ ילטרך להוחות שהו שהוא ייסב דבריו בן גם אנו לייסב שהוא מלבוד וא"כ כאו שהוא ייסב דבריו בן גם אנו לייסב דבריו. ועוד ראי אחיא דבאשר שיכול להחבדר חיכף לא שכיח לשקר וט"כ היה לו טעם לייסב דבריו בטוב משא שכאת' הש"ך בי"ד סי' ל"א בסומכין על טעיח' קפילא ומקשי הש"ך שם הא אין נכרי נאמן לפי' בשם"ת בחיסור דאורייתא ומסיק שם כיון דים לברר במקומו לטעום לאחריו ויתבדר שקרו במקומו סומכין עליו הרי בכאן אם יבקשו ממנו אדוסטמט ויבקשו ויאמר אלו וירצו אדבריו יסחרו כאחב: ע"כ ילטרך לאתן דבורו ולא כאחב וא"כ בע"כ ילטרך למנוע טעם מקובל מדוע הגיד שהו' מלבוד או שיאמר מעבשיו בחתי מלבוד או שהוא מגליל לבוד. וכיון שים לו לאתן דבורו גם אנו נאתן דבורו כל"ל ויש לסמוך על אדוסטמט ועל קוויטלך מגרות ועל סיומי הגוף עם חולי השבר ועל סיומי בגדים אשר לפי רוב הפוסקי' לא חייסין לשמלה ובאלטרפס אחד אל אחד יש בהם די לסמוך וארי ראיתי שבעשמ"ח ס' ל"ל בסי' ק"י סאך עלמו על הסידור שסי' בידו בשמלה ואין השוחל רשאי להשמיל לף שאינו דומה כ"כ לגידן דיקן. וכמ"ש הוא בעלמו לאפשר דלא ידע לאסור להשמיל. גם מ"ם דאין כל הסידורים שוים. גם זה אינו מוכרח כלא לא סידור א' מפש רק כמה אלפים ויש למנות כאי זה ועכ"פ סאך ע"ז והבעל פיס אחירות בחלק ב' סי' ל"ד על כחב קיבוץ. והאיך לא נסאך אאן על האדוסטמט שים בו סאיבה יותר אשלו. בעירוף כל שאר עניים הללו כי ע"כ לא סאכי רק בעירוף וטעמים אארים דכאה פוסקים דלא חייסין לשמלה: אך לשאר אאי מאירא לאריס רשאי בדבר זה אס שאחר שהוח מלבוד. ובודאי בכ"מ סומכין על אחירתו ואין בודקין אאריו כאו דאמרין שאט קול שאחר אאי פלוני בן פלוני אאקום פלוני אח ושלאו ואשאו אח ולא שכירוהו אשיאין אח אשאו. גם אאי מעשיות דשוף יבאות גבי ב' ארי, וכו' אבואר להדיא אי איקרי ואחר ואין לא ידעינן האשיאין אח אשאו. ולא אאריען דלאח איזו אאקום זה רק אשאוך לו או אגליל זה ואאיך אין ניקו ונשאוך ט"ז אך שאר שרשיתי בחשיבו' פיס אאירות שלק ב' סי' ק"ד אאיר בשיזו שאו אכ"ם לבאורה בשיזו אאקום. וגם שאר שרשיתי ושאעתי שהאאריוים שאכו ט"ז ואולי דעאם דבודאי באקום שאין לאומדנות והוכאות גבד זה לא אאדלינן דבריו ובודאי שוכנין על דבריו כשאר שאר אשא"כ באקום שים לאומדנות והוכאו, וגבד דבריו שאשקר אייבבין אאו דבריו שיסכימו לאומדנו' וכדקי"ל גבי עדות בשלכות עדות וגבי שלים שאייבבין דברי' לאאת שאכו שאחרוים לשאיר ואולי לאפשר ג"כ לגרף שם דכיון דליכא לאומדנות סיו שיזו אקום כשיש בדבר שא"ל דקי"ל גבי גט בסי' קכ"ח דשיזו כי שאי כשר ואפשר לשלק בישיס: ושוב רשיתי בשבועת סר"ג סי' ל"ג שאשיר לשדי' בא' שאחר שיהם שאו בכדי לשיים אאשו עניוה: אטעם סיומיס עשיין להשאנות כשבואר שם ולף דכאן לא שאר שיהם שאו א"א יש לגדד לשקל ואין פנאי לשאריך: ושם שאר כוחבי זאאת שלאתי רשיתי. בשו"ת הב"ח סי' פ"ו דשאירולא דשאתרן גופו ליכ' שאריך ועין. וכלו שאיסיון לשאלה אוכא דאייסין לשאלה כאשר שאשכתי לשעלה שדלא שאר ג"כ כלו בשווי וסומקי ונשיתי שכוונתי ת"ל י"ת לדעתו סגדולה וסיים שם ג"כ דבכלים דלא אוכלי לא אייסין לשאלה כשברעת הב"ם ובסי' פ"ח שיר בשליאת ופחא אטעם דאיזו אשאיל דלשא ילך לבותו ויקא כל שאר לו אידו ובזה אין דבריו אוכרחי' שליכא לאיאר דיקא זאת הוא חסיד ונאאן ולא יאלה ידו בבל שאכרים וכשה פעשים אפקידין ביד נשאן שעות ושטלטלין שבל בג"ד לפעל"ד עדיף שכים ושרנקי וגם סי' שקום שחאת שפילין שסכירו ולא שכנסתי עלמי בזה שחאת שאחרו שפילין בי בר שבי שבאה שכיחי: שאו דברי הכותב להלכה ולא למעשה רק אם יסכים כבודו לשר בדעתו שרחבה וכבר הסכים עמי שגאון שב"ד דק"ק בוטשאטש י"ו. אאי גם אאכי שאי כסיק עשפס. דברי השתחבק בעפר רגלם של ת"ח הדורם ושבקש שבב"י אלא יכשל בתורתו ואלא לאשר ש"ו על אישור סיתר. ולדבר הזה יסלח לי שדועי על שאר לא שאר שאריכתי בדברי היבה. ולשללו ולשבחו כראוי לו שאדתי דועי שפילתו ושקיצור בשבתי שפאריכו ושהשבה העזה שאר אים רבים לא יוכלו לבבותה הגה הוא שקוע בלב לעולם לא שמוט ועטותיותו תרבני. ושרבני לישר דבר לפניו ויסיבוני דברי בשהבה דברי חובתו השעפה לדבריו ולשורתו ובוטח בשהבתו סיתן שקו' לשאלותיו: ה"ק יסוסוע העציל שב"ד דק"ד טשרנאפיל וסגליל יע"ח:

ב"ה יום ואו י"ד תשרי תקסו לפ"ק פה ק"ק סטרי

שלום לכבוד שהובי ידיד ד' וידיד נפשי ה"ה הרב הגאון הגדול המפורסם השריף ובקי בן של קדושים מרשלים ותרשישים ג"י ט"ס פ"ה שפיק שרגליות ק"ם מוה' יהושע העשגים י"ו הגה שהיר לל עבר פני שכחב הדרת מעט"ת הרשה והשלחה. חשגם בשגיע לידי יחי רצון ותפלה ותשוטים. ואין עומדין להתפלל אלא שחוך הלבה בסוקה לא יכולתי לעיין בהם והגה נתתי לבי לעיין בדברי קדשו. ושם גם לעת הזאת אין הפנאי שסיים. כי יחי שלום ועבדי' השה. שולם להיות הלבה לשעשה הוא. סוכרחתי ליקח לעצמי זמן שה. ושגה רשיתי בדברי קדשו. וש"ל ידיו רב לו לשסוקי שחעתחא שליב' דשלכתא בפלפול עשוס ושעכ"ת שיזו לריך לגשרא דידי ולא לסברא דידי. שך לחלות רצון שהוגיעו. בחתי לטייל קלת בחוצי פניזו. והגה על דבר השלל שהיגה שם עירו. ושמרו שהוא שחוזל שלובא. וע"י סיומי גופו וע"י סיומי שבבליו. וע"י כתבים שחתו כי, שבואר שהוא שחוזל שטרניפאל. ופלפל רו"ח כ"ת השגשה בדברי רש"י שכתב גבי כוסקית על הסי' שחכו. וקשיא לי' לרו"ח שכ"ת ניחום לשאלה ושה הבי' רשי' דכלים דלא אוכלי חיסבי לא חייסין לשאלה. אחגם נראה דבש"ם שבואר שם להדי'. דטעמא דר' עקיבא שהוא שהית, שסיקה לפי תוכה. ע"ם בש"ם שאי גרישות' דפוסקית כו' שסיק' לפי תוכה היכה ושי ניחא טעמא

וטעמים אחרים דכאה פוסקים דלא חייסין לשאלה: אך לשאבר אאי שאירא לאריס רשאי בדבר זה אס שאחר שהוא שלבוד. ובודאי בכ"מ סומכין על אחירתו ואין בודקין אאריו כאו דאמרין שאט קול שאחר אאי פלוני בן פלוני אאקום פלוני אח ושלאו ואשאו אח ולא שכירוהו אשיאין אח אשאו. גם אאי מעשיות דשוף יבאות גבי ב' ארי, וכו' אבואר להדיא אי איקרי ואחר ואין לא ידעינן האשיאין אח אשאו. ולא אאריען דלאח איזו אאקום זה רק אשאוך לו או אגליל זה ואאיך אין ניקו ונשאוך ט"ז אך שאר שרשיתי בחשיבו' פיס אאירות שלק ב' סי' ק"ד אאיר בשיזו שאו אכ"ם לבאורה בשיזו אאקום

ד"ע מסוס סימנים מ"כ ס"ל לגמר' למימר גריעותא דפודקית מסוס סימנים. ונראה דסך על סימנים סמכי אינו מלמון רס"י והוא בס"ם ס"ת. ועיקר טעמא דר"ע מסוס מסל"ת. וכבר פירשו מחלוקת דר"ע ורבנן בזה בקו' בס"ז פ"ח. ומ"ם מעכ"ת הרמב. מדברי הרמב"ם פ"ג מגילוסין במדינת גט ומצד כו' ומצאו בכלי ובמה שחתם הר"ן גם הגי' יבבתי בס"ם שם ס"ז פכ"ג יע"ש: מ"ם הדרת כ"ת בדברי מהרש"י דקושית הגמרא חזקה לרבה. ולדידי' מיירי בשיורות מניות וסוחזקו. ולזיל לי' לומדנא דיב"ם. דשם סוחזק ומי לחבר סוטב דבר זה בעוני. אלא דלפי מ"ש רש"י פ"ק דחולין בשם לא חיישינן לשני יב"ם בדלא סוחזקו. סיינו שהי' מוחזק וידוע שהין בחותו שיירי אלא יב"ם ח' ע"ם ושרמב"ן בחידושיו פ' כל שנטו דף כ"ז ז"ל. ורש"י פי' ולא סוחזקו שני יב"ם בחותו שעיר ולא בירר דבריו. ובמלחמת פ"ק מפרש שהי' מוחזק וידוע שהין בחותו שיירי אלא יב"ם ח' חיישינן גם לרבה ליב"ם לחבר ול"כ דברי מהרש"י נכונים. דחתי פריך ומנלו קסור בניס. דלמא שהי גט דעכו"ם שי' הגוף ליב"ם ושם שפלפל הוד מעכ"ת הגשה' בשעת נפילה ושהל' דיחיד שם נעשו דבריו. ובעיקר דינא שעלה לשתילה ע"י שהוסטהט. וזה בכלל כלים דלא סוכלי חיישי. לק לחכתי עומד לגנדינו דברי הב"י בשסובב דחיישינן לשהלה חפי' בכלים דלא סוכלי חיישי: וב"ם שחזיק בשיטתו. ושעלה דשם דחחרינן בגמרא בשבעת וחרנקי דלא סוכלי חיישי שיינו דווק' לשוקמת' דשי' דחורייתא אז חינו לריך שי' סוכב' ביותר ואז לא חיישינן לשהלה בכלים אלו: אבל לשוקמתא דשי' דרבנן חיישינן לשהלה חפי' בכלים אלו יע"ש. אחנם נלע"ד דוודאי כיון דלדעת כתם פוסקים שני שי' אחנעים הו"ל שי' סוכסק דע"י לירוף שי' ס"ל סוכסק וא"כ בשי' אחנעי בנוף. וסי' סוכסק אז ט"ע בכלים לא הוי כחו שי' סוכסק. דכיון דחיישינן לשהלה א"כ ע"י שכלי חפי' כחו שי' אחנעי לא הוי. דכיון דחיישינן לשהלה לא הוי סימן כלל דשא אי אחרינן סימן דחורייתא חפי' בסיונן אחנעי אפ"ם בכלים לא אבני חפי' בטבועת עין ואשום דחיישינן לשהלי לא הוי סימן כלל. וא"כ גס לא"ד שי' דרבנן דבעי סוכסק חיישינן לשהלה ואפי' כחו סימן אחנעי לא הוי וא"כ לא אנטרף לשי' הגוף כלל להיות שני סימני' כיון דשכלי לא אבני כלל ואם"ם חולק ב"ם על דברי סוסרי"ל אפרשב. אבל כלים סוכלי חיישי דחזיק בש"ם דלא"ד שי' דחורייתא ס"ל כלים דלא סוכלי חיישי כשי' אחנעי אלא לא"ד שי' דרבנן דלא אבני שי' אחנעי רק סוכסק ביותר וכלים דלא סוכלי לא הוי סוכסק ביותר וא"כ עכ"פ כחו שי' אחנעי ס"ל סנך כלים סוכלי חיישי א"כ שביר אנטרף שי' אחנעי ע"י כלי דלא סוכלי חיישי. ושי' אחנעי שבנוף שהוא בחם שאנעת שבו' וט"י שני שי' אחנעי ס"ל שי' סוכסק' ביות'. ובדברי ב"י שחום' לכלים דלא סוכלי היינו היכא דלא נאנעת גיפי' וכלי. ובזה יחייבב דלא תיקבי חם שהקבה מהרי"ל אפרשב בחה דתנן. ואעפ"י שים שי' בגופו ובכלו אפי' ט"ע לא אבני דחיישינן לשהלה. וכחבו לייבב דחיירי בכלים דלא סוכלי חיישי. וא"כ תיקבי לדעת ב"י דגם בכלים דלא סוכלי חיישינן לשהלה א"כ אחחי נקט ב"י בגופו ובכלי חה בכלים לא אבני לעיסם אקב ט"ע: ולפי מ"ם אפשר לייבב סבום דט"ע בכלים דלא סוכלי חיישי דהל"ל כחו שי' אחנעי ס"ל שי שי' אחנעים דה"ל כחו שי' שבגופו וט"ע שבכלים דלא סוכלי ס"ל שי שי' אחנעים דה"ל כחו שי' סוכסק בייתר אבל שי' בגופו ובכלו וחחם שי' אחנעים לא הוי כחו שי' סוכסק כיון דאפילו ע"י ט"ע בכלים דלא סוכלי לא הוי אלא כחו שי' אחנעי א"כ שי' אחנעי שבכלים כיון דלפעחים סוכלי גם אנך כלים ס"ל אחנעי וסשי' בעלמא ג"כ חיינו אלא אחנעי א"כ לא הי בעלים חו כחו שי' אחנעי כיון דשחבב שלא אנרע כה שיחין חו לא הוי כחו אחנעי וחם"ם אפי' שי' בגופו ובכלי גם אבני ס"ל שיטת ב"י: וחם שחחם שדר' כ"ת שרחם בדברי שרמב"ם פ"ט חנחות כבר עחדתי בדברי שרמב"ם שכ"ל בשי' קלא"ה שי' רל"ט ושם שאלכו בעיון שי' דאורייתא: וחם בשיטם שם עירו וחחר שחוח חלבוב. ושחך עלמו חעכ"ת שרחם על דברי חשובת שר"ן בשוח שי' עשי' נשחחות. ועכצ"ל נראה דכיון דחחברר חחוך שפי' שחוח בחולח חטרניפא"ל ה"כ לא חבניחין חו בחם שחיטם עלמו בשם עיר אחרת. ואע"ג דסוחכין על דברי בחורר פלוגי בן פלוגי חת וחבואין חת חבתי שחם חשוב דע"ח נחמן בחיתה ושה דאפי' בגט סוחכין על דבריו ואין חושבין נולה ואשוב דבחוקום שכנה כותבין אפילו בחוקום שאין חכירין ולא חיישינן לשכנר וסוחכין על דברי. נראה לפי חם שסיפר על שחים שחוח שנתפס בקריחגא ואם חפי רוע חעשוי שוח פשול דאורייתא ה"כ בשול שוח לעדות חבם ואין סוחכין על דבריו בלל. ואע"כ כיון שנתברר ע"י חדוסטהט ושאר כתבים ובגדים שחוח שחולח חטרניפא"ל ושוח ג"כ חשוד להחליף חפני ריוע חעשוי ופשול לעדות חבם ה"כ דבריו לא חנרע כלל. ואחת גם חגבי חשביס להחירה

דברי ה"ק אריה ליב סבהן בעסח"ח קלות השושן וש"ם:

תם ונשלם

אלה דברי חתן הגאון המחבר נ"ע

הא לכם בית יעקב. עוד ספר יקר ומפואר להגל מידי מחבר המחברים, הוא חותני הגאון מהדיר מ"כ· מה לכם זרע ישראל. גם הפעם עלה נחמד מסורת פורח מתוך נעטיו נעמנים. ומתמים מלקים ומגשים. טעמיהו נא ורלו· מה טובו. ומה יפיו. פרו כח והביטו. אבני נזר מתוססת על שני קצות החושן. מזהרת תתרנה עיני כל מבין במשפטי מלקים. סרינו תודות לבני הגאון המחבר ז"ל כי הוסיעה להם ימים להשיב כל הטוב הזה נגד פניהם, ועוד ידם נטוי, להוציא לאור תעלומות וכל יקר. רלתה עין מביטם, לף תגכי תבא בתהל למלאי תבותי ותבו' תבותו הקדושי, אשר בעדן גן תלקי' ומשב' כי הגליתי להסתבך גם בין תגפי תרז הגדול הסו', אשר בגלו כל הוגי התלמוד יתעגנו: ומי ספיל תבלי בגיונים, להיות גם ידי כוננת עמם בהשלמת יפי תבור זה. הן לחנם יקרת ספרי רבנו ז"ל בודעה לכל דורשיהם. כל הוקדים על דלתות הפוסקים. ספר קנות החוגן למעין יתיהו, אשר ממנו ישתבו גדול וקטן. לעיני כל לו במסתרים, וממימיו יסקו עדת ישראל, ומיתה נפשם בגלגו. פניו מפרשים קדמונים מבין תבצות תתרותיו יוגלו, ומפה יוילוט יודעי ערך לעשותם ליות הן לעוקים בנרגרותיהם. לף גם נודע היתרון סרב אשר לספרי הפה על זולתם, כי תבודי רבינו הגאון ז"ל בדרכיהם יתתרו תרח עולם, דרכו בו גדולי הרלשונים, לף יתפלרו ברחם הומיות, בתגדים בדות תעופפים, ובדבריהם לף רק לל עומק תזמות ילתו' כי תם לת הלחת לבד למטר' לכם יהיו. בכל רוחב לבב התבדר, לף עשה לו כנפי' לעוף בשתים, תבלי הגע כף רגלו על יסוד תוסד, כלשר יחזו בתבוניו כל תבירי דעת ותבדי לבת. תכן יותר גרלה עוד ישרת שכלו וטוהר רוחו בספר הלוה, אשר חבר בעת זקנתי, עת סרעפי תבונתו בשלו פריהם. כל דמיונו בו בגדק הוה, ותבדליו יכלכל בתשפט. יקר היה לו הבן תתחר ונפלא בהשקפה רלשונה, תכל תחמדי פשטים, ותמון דרשות לף יהו לו. תפלרת היה להדם גדול כתוהו, כי ידע לעשור בדברים, ולהשיב תחג ורסן לתחשבותיו הטעוקות, בל ידתקו סרבה תהרכו הלתת. ולף הם, תלשר יהוטטו רעיונו בדעות הקדמונים, יתתק בפיו תחקר נעים בדרך תחבירים הרבים. יכתידנו תחת לשונו, לו יהיתוהו תניו בלויתר כתתגלל וז"ל „ כתבתיו ע"ד פלוני „ (רלה סי' ל"ט סק"ת). וכל זה דרך גבר תכם בעוז. תשרתו, כי ידיו תיבים עשו, ולו יתבו כל התחברים הבלים בדרכיו הלוך, לקרב ונפשותם תעט תעט לל הלחת היקר תכל (רלה בהקדמת בעל התלוך), ועוד לכם ולנו, ובזה לבד תגדל תורה ותתלהר:

אולם תם לי ולתללי. תי תגכי הלעיר כי תתערב עם גדולי וישרי הרץ, תשר בשרו התהלות ספרי רבנו ז"ל בקהל רב, להשתיע בחלים, לולא כי עוד דבר לי על לודות פעולתי בהשלמת התבור, ותגידם לעיני הקולתים, לף כי תלעיר היא. תתקו לי רגעי עתלי חלם! בעשועים היו לנפשי תדי התהלכי בגני תמד. נתת שבעתי לרלות פרתים יפים זריים על פני כל הספר. פה הזיתי שותם, שם השקפתי תבגלת. לף גם תרולי הדפוס התערבו ביניתו, רליתי, ועל תעותי הכתב כי רבו, שתתי עיני. ובקדתי להסירם כפי יכלתי. ועוד לא שרתתי כולם, כי תולבד תשר עיני בשר הבט לל כל לא תוכלי, לף גם, תשר ידבו השבושים בדרך תחד, תפם קלתם יתקנו ויתרם יתתו תולתי יכולת להשקיף על כולם, גם תם יוגה שלשה לו תרבעה פעתים. ובכל זה יתעטו חסרונות הדפוס בספר זה, תחסרונות הנתלים בשאר ספרים הנדפסים הגה. לתנם בתעט דברים תשר לתר הטיון שפטתים כי לריכים תקון לכון וכדותם, הגדתי דעתי בפה בתפתחות הלוה תשר עשיתי. והגה לעשות תפתחות לספר תשר כל התוגה בו גרשם תקומו בפיהם, הוא לך תלתכה ולא תפתה. לא כן בספר זה, כי לרותב דעת התחבר ת"כ, הטלים בכתה תקומות תקור הדברים, וסתך על התטיין. ובתקומות לתרים תרוב תסירת הכתיבה התיר תסכת בתסכת ודף בדף, ולולי תשב להטיב עוד כל דבר על תכונו, טרם הוציתו לאור, כלשר גרלה תהסרון הגדול בזיוה סימנים תהלכות קדושין, ותפתחות ספר זה לא יושלתו בלי יגיעה והפוג רב, לתלא הגהסר ולתקן התעוות, זולת בתקומות תעטי, תשר לא תלאתי עד היום לוד תהנאתם, ורבתתים. גם בלרתי קלת תקומות הגרתים לי קהים בתחלת התשקפה, ותקנתי הלטון כלשר הזכרתי. והיה כלשר יקשה הקורא להתול בזיה תקום, לל יתהר להוציא דבר עד יביט בתפתחות התסכתות תו הפוסקים הקרובים לעיון הקשה, ולולי יתלא שם דבר על תכונו. ותוסף ע"ז לקטתי תחת תשת כל התתיהות ול"ע הבלתי תיובות ודיות ועניתם תדשים זה ספר, וקבלתים וסדרתים על נכון לתועלת לעיני התעיינים, לתען תת להם תקום ועין לעות בו. ובתעט תסס גליתי דעתי הקלרה, ושוררתי לת התעיין על תיזה דבר תדם, כלשר תחזה עיני הקורא תיברים. ותודה ולא תבוש כי לפעתים (ולקוה כי הוא על התעט) הגטי' לל התורגלות, תשר כתה רב ביתי הבתרות, הטתני תן הדרך, לבתור בפלפול הנהוג. ובכל זה תרחק רב לא נטיתי, בשגם לא בספר כתוב הבתי דברי, כי תם בין שורות התפתחות הלפותים, הרוה ירתה ותחדל יחדל, ולולי גם תודות פי לגקיון יחבב לי, וע"ד שכתב הרתב"ם ז"ל בהקדתה הקטנה לבתה פרקיו ז"ל ולתפשר שיהיה תבית שרון תם הים הסוף לתסוב תי תתן לו תיך שהדבר הסוה ונפסד בתוכו רע שלא יבינהו, ותפני זה רליתי שלא לזכור תם התותר, ותין בכל זה רוע, ולתי תתפלר בתה שתתרו תי שקדם ממני, שתני כבר התודיתי בזה עכ"ל:

דברי הלעיר עבד לעובדי ס' בלתת ובתמים, ודורש טוב לעמו. שלמה יהודא ליב כהן רפאפורט חתן הגאון המחבר מ"ב

לתען סבין סיטב סורלת פסיתים ותס"ק ידע הקורא שכל רסיתה תשר תבא לתרים רסיתה בלי ויו"ו התחברת היא סירלת הסיתן וכל רסיתה תשר לתרים רסיתה בוי"ו התחבר' תו תין לתרים רסיתה כלל, היא סורלת הס"ק. עד"ת כ"ח ט"ו וע"ג וע"ד ול"ז ול"ח הגה רסיתה כ"ח היא סורלת הסיתן בעבור כי רסיתה ט"ו הבתה לתרים היא בלי ויו"ו. לתגם ט"ו וע"ב תן סורלת הס"ק כי לתרי כל לתת תבן תבא רסיתה בוי"ו תכן ל"ד תורה פעם בעית על סיתן כי תין לתרים וי"ו. ול"ז היא ס"ק כי לתרים וי"ו. וכן ל"ח כי תין לתרים רסיתה כלל. ופתרוהו סיתן כ"ח ס"ק ט"ו וס"ק ל"ג וסיתן ל"ד ס"ק ל"ז ס"ק ל"ח. תלת בפיהם תו בספר יורה על גוף תבור זה בתקום הרסום הס בסתוך. כל תקום שגרסם הר"ן הכוונה על הר"ן בה"ל הרי"ף לבד תם גרסם בפירוש בתידושי הר"ן. ר"ת הבתים בתפתחות. תו"ת תופת התנים. סד"ה סוף דבור התתחיל. ע"י עלתות יוסף ל"ת גריך תלתוד. רד"ה רס"י ד"ה תו (בתו"ס ג"ב) רשב"ם ד"ה. ס"ת שטה תקונלת. תד"ה תוס' ד"ה. ת"י תוס' יבי'. תסד"ה תוס' סד"ה. תרי"ד תוס' רי"ד. בתקום שגרסם רד"ה ותד"ה וכו' רס"י ותוס' תתחילים בדבור לתד:

דף	עמוד	סימן ס"ק

ברכות

כח	ח	ד יח

שבת

קכח	ח	בתד"ס ותתן כז ד
קמח	ב	ז ח
קמח	ח	ובר"ן כח ג

עירובין

לח	ח	כח ס
לס	ב	ג ח
לו	ח	ורד"ס רבח " "
סב	ב	לח כד
לח	ב	ל ו
נב	ח	" "

פסחים

ו	ב	(בפיס בתקו' ג' דבריס ל"ל ב' דבריס) כח ו
ז	ח	(בפיס ג"ל ותתי רתי' מחיוה מקודם' כח נד
כח	ב	" ג וס
כח	ב	כח ו
כט	ב	בתד"ס תין (בפני' ג"ל סלח תכי' סלחת' מקדושין חלח כדרך סלחת' כח ו
לח	ח	" כח
"	ב	בבעס"מ " "
פח	ח	בתד"ס ליסח ח ג
"	ב	ובדס"י על המבל' ותי"ט (ח"ס מה שמוב' בפני' בסס רס"י ג"ל ט"ס כי הוה תבואר בגמ' בס) לח כב

ביצה

לח	ב	כח לג

הגיגה

ב	ב	בתד"ס לח ח ב
"	"	בתד"ס ליס'ובטורי תבן " ג

ראש השנה

כח	ח	כח ס
כט	ח	תד ג

יומא

יט	ח	תד ג
נס	ב	תת ב
סד	ח	יח ח
עד	ח	ד יז
פ	ח	כז כח

סוכה

נב	בתד"ס יקרקע	כח ב וד
לח	ח	ורד"ס תבל " נג
"	"	ורד"ס תבל תפני תקנת " נג

דף	עמוד	סימן ס"ק
לח	ב	בתד"ס בתבר' כח ב ג
"	"	בריטב"א " ס
(ח"ס בפני' סס בתקוס תמ' בתחוסי רסב"ח ל"ל בתירוסי ריטב"ח וכן לריך להבי' בקלס"ח סי' ת"ס ס"ק ב'. ולפי"ז יסתיר לכאור' סריטב"ח ח"ט דמדבריו בסוכה משמע שהסירה הגמ' לגמרי לפס בעלים וכמו שמוכיח מו"ח ז"ל בקלס"ח סס. ומדבריו בתדושי קדושין (ל"ו ח') משמע דאין לפס בעלים וכמ"ש בספר זה סי' פ"ט ס"ק ל"ו ט"ס. ולכן נראה דסריטב"א בקדושין כתב סס רק דבר מוכן. הוא סרשב"א ולי' לא סביר' לי' ובאמת סרשב"א ס"ל דאיסורי הנאה אין לפס בעלי' וכמ"ש מו"ח ז"ל בשמו בסי' כ"ה סס ט"ס. ויעיין עוד באמת דיוק מדשיס לענין זביס בשכורי הנאה)		
לג	ח	בתד"ס נקטיס יח ח
לה	ח	כח ג
מא	ב	ברא"ם " גג וכט ד
"	"	לח ו
"	"	ברא"ם " י יכד
מב	ב	מתניתין כח מט
מו	ב	" גג
"	"	בר"ן לח כב ול

תענית

ס	ב	י גט

שקלים

פרק	ח	מ"ס ובפירו' סרמב"ס ובריטורא ותי"ט כח גג
"	ד	ובתי"ט " טז

יבמות

ב	ח	מתניתין מ ו
"	ב	בתד"ס אי לט ג
(פרק קמא)		(ח"ס כס יסבים מו"ח ז"ל על מ"ס דטיקר טעמא דעבוס פוטרת לרות סוא מקרא דאסר לא יבוא ובא בקבוס בית סבוא בגוא כולו וכו'. ואני תפסתי בפ"ק דיבמו' ולא רציתי סס בוס רמז מזה וטיקר טעמ' דעבוס פוטרת למדו סס מדכס דנאמר ט"ס (ג' ב' ו"ג ל') מלאתי סדבר תפירס בלבומו בפי' תבוס דאבוס על יבמות להרמב"ס ז"ל וכמו בסלבותיו (פ"ו מיבו' סי"ד) מוכס סוא גופיס תיקבי דמל"ל לרמב"ס ז"ל לעזוב דרסת הגמ' ולבאור לו דרסס אחרת אסר לא ומלאת בס"ס בבני וירושלמי ולא בספרי ובבוס מקום ול"ע. ופלא על מוהרי כליו בלא סרגיבו בזה)		
ח	ב	בתד"ס מגמד יח ח
יח	ב	לג ב
טו	ב	ורד"ס סיא ותד"ס תת ו ג
טז	ב	ורד"ס תעברת ותד"ס קסבר ד יג
"	"	בתד"ס קסבר ז יג וטז ח ה
"	"	בתד"ס נכרי ורס"ל ד יג
כ	ח	לג ב
"	ב	בתד"ס תטו יח ח
כג	ח	ותד"ס קסבר ד יג
כד	ב	ורד"ס ותבע"ח וד"ס רוכל ותד"ס תמר יח ג ו
כה	ח	ותד"ס סח " ד
"	"	ורבב"ח יב ח
"	ב	ורבב"ח " ד
"	"	ורד"ס כיס ותד"ס תמר ורבב"ח יב ב
לח	ח	בתד"ס ותו ל ט
"	ב	בבעס"מ ותלתות גב ד ותב יח
"	"	בני " ז
גב	ב	יה ב
גג	"	בתד"ס תמר " "
לד	ח	ו ח
"	"	בתד"ס תמר רב עמרס ותד"ס תתוך תג ח
לה	ח	יג ו
"	"	בתד"ס נפסלו ותד"ס לקח על פי ו ב
"	"	ותד"ס תון וד"ס ניור' יג ג
"	ב	בתד"ס תיגלי תי ט
לו	ב	יג ס
לט	ח	יח ח
מא	ח	מתניתין יג ג
מב	ח	" ד
"	"	ורתב"ן ורבב"ח יב ג
"	"	ורד"ס תפסה ותד"ס מערת קסבר ד יג
"	"	בתד"ס קסבר ז יג וטז ח ה
"	"	בתד"ס נכרי ורס"ל ד יג
כ	ח	לג ב
"	ב	בתד"ס תטו יח ח
כג	ח	ותד"ס קסבר ד יג
כד	ב	ורד"ס ותבע"ח וד"ס רוכל ותד"ס תמר יח ג ו
כה	ח	ותד"ס סח " ד
"	"	ורבב"ח יב ח
"	ב	ורבב"ח " ד
"	"	ורד"ס כיס ותד"ס תמר ורבב"ח יב ב
לח	ח	בתד"ס ותו ל ט
"	ב	בבעס"מ ותלתות גב ד ותב יח
"	"	בני " ז
גב	ב	יה ב
גג	"	בתד"ס תמר " "
לד	ח	ו ח
"	"	בתד"ס תמר רב עמרס ותד"ס תתוך תג ח
לה	ח	יג ו
"	"	בתד"ס נפסלו ותד"ס לקח על פי ו ב
"	"	ותד"ס תון וד"ס ניור' יג ג
"	ב	בתד"ס תיגלי תי ט
לו	ב	יג ס
לט	ח	יח ח
מא	ח	מתניתין יג ג
מב	ח	" ד
"	"	ורתב"ן ורבב"ח יב ג
"	"	ורד"ס תפסה ותד"ס מערת קסבר ד יג
(תט)		(ח"ס בפנים ל"ל בתכות גח) דה יח
מט	ח	בתד"ס תכל ו ג
"	"	יח ח
"	ב	ורס"ד סתסח ו"י " "
נב	ח	ורח"ם לס יג
"	ב	ורד"ס ליבתתו " "
נג	ח	גח ג
נס	"	תד ד
נו	"	ותד"ס לדברי גג ב
"	ב	ו ג וז ג
"	"	ובגירסת בעס"מ ו ב
נז	ח	ורד"ס תו דילתת ד טז וכו
"	ב	ז י
נח	"	ג "
נט	ח	ותד"ס סח גב ב
"	ב	ורתב"ן ז ט
ס	ח	ורד"ס וכתוב " "
סא	ב	בתד"ס תגלח יח ח

דף	עמוד	סימן ס"ק
סא	ב	בתד"ס ג"ת ובסקי תו"ס ח ד
סב	ח	" ב
"	ב	ורד"ס תגלח ד ד
סה	ח	בתד"ס נסלחת ט ח
"	"	מתד"ס תי י ג
סז	ב	כח גב
סח	ח	ורבב"ח ו ב וז יג
"	ב	ורד"ס גילוי וברא"ם ו ב
"	"	" "
סט	ח	ז "
"	ב	ד יג וכ וו ז
"	"	ורא"ם וג"י " יט וכח
"	"	ותד"ס ונסלחת טז ח
ע	ח	ורבב"ח ו יג ה יג
עד	ב	ז כח
עו	ח	ד ח וטז ח
עז	ח	בתד"ס תכ"ג ו ג
"	ב	ורד"ס תסבר ד כז
"	"	ורבב"ח " עז
עח	ח	ותד"ס תגרי ד ח וטז וכ
"	"	ורד"ס תסבר תסבר ותד"ס ס"ח " ג
"	"	" " ז
"	"	ותד"ס תלגה יג ד
"	ב	ד ח
עט	ב	יה ח
פד	ח	מתניתין ו ב
"	ב	ז ג
פה	"	בתד"ס ולר' תתיה יא ב
פז	ב	ס כח
פח	"	" "
פט	"	בתד"ס שסשקר כח לג וס
צב	"	תי ו
צג	ח	תג ח
"	ב	בתד"ס לתתר לה יג
מ	"	ורד"ס דבתיה לה יג
קא	ח	בתד"ס חילוקא יא ח
"	"	תד ד
קט	ב	בתד"ס ותד"ס ותתן לה יג
"	ב	ורד"ס תלה לתו ג ט
קכ	"	ס ח
קו	ח	ורתב"ן ורבב"ח ורא"ם כט ח יד וטו
"	"	ברבב"ח לח ו
קז	"	ורד"ס לפי ותד"ס ב"ם לא יג
"	"	טט ח
קט	ב	ס יב וטו ו
"	"	ותד"ס וכי תו ו
"	"	ורבב"ח ותד"ס ו"ח טז תד ד ח
		ותב ח
קי	ב	ותתיתין ברבב"ח תב ב
קיג	ח	כט טו
קיג	ב	ל ח
קכב	ב	יבתובץ"ן יח ס

כתובות

ב	ב	לח ח
ג	ח	ובם"ת " "
"	ב	ובם"ת ז ד
ז	ח	בריטב"א תס ח
ט	ח	בתד"ס לח ו ח
"	ח	בתד"ס ותבע"ח תתי ד

דף עמוד	סימן ס"ק
יא ב	ד ג ולט יב ומג ב
„ „	בתד"ס מטבילין ב ס
„ „	ובס"מ יג ד
„ „	ובר"ן ב טו
„ „	בתד"ס לכי לט ב
יג „	מתניתין ד כא
„ „	ותד"ס מעלה ז ו
„ ב	ד כב ו ה
יד ב	ותד"ס ת"ד ב ב
„ „	ותד"ס מלמות „ ג ד
„ „	ובס"מ ד כב
„ „	ורד"ס על ד"ס בודקת ו ב וה
„ „	בתד"ס דר"י „ ה
„ ב	מתניתין ו ג
„ „	ותד"ס מסתיי ובס"מ ב ב
טו א	ורד"ס ופרקינן ו ט
יט ב	יא ו
כ ה	ותד"ס מלא „ „
כג „	בתד"ס מ"ם „ „
„ „	ותד"ס תרוייהו כז יא
„ „	מב ב
כו ב	ורד"ס ותד"ס מתן ג ה
„ ב	ורד"ס מסורס ז ד
„ „	בתד"ס וע"י וברמב"ם „ „
כז „	יג ו
כח ה	ג ז ויב ו וה
כט „	טז ב
ל „	ורד"ס בעולם ובס"מ ז ט ולג ב
לג „	ורד"ס ומפקט ז יב
לד ב	ובס"מ כה ג
לה ה	בתד"ס לריכות ג ה
„ „	יג ג
לח ב	לג ב
לט ה	מתניתין מב ה
„ ב	בתד"ס טעמא יא ס
מ ה	כה ס
מב ה	בתד"ס ר"ם „ ז
מז ה	ותד"ס כתב מא ג
„ „	ורד"ס ותד"ס כתב ומפרסי' גב ה
„ ב	וברמ"ה מה ג וב ה
מה ב	ו ד
מד ב	ג ס
מג ה	ותד"ס ומסתם מא ג
מד ה	יג ז
מז ב	ט ו
מח ב	ותד"ס למחר נג ה
נט ה	לה יג יב וט ו
„ ב	יג טז
„ „	בתד"ס קומות כה ס
ס ה	ובס"מ בשם רמ"י יג ט
„ ב	ותד"ס ולמחר וברמ"ה ומסרס"ק יג ז
ס ב	ובס"מ יג יה וטז
ס ב	וברמ"ה „ יב ויג
„ „	בסנסת לשכר"י „ טו
„ „	ורד"ס לבי ר"ג ובספלה יג ז
„ „	ותד"ס וסלקתא ורמ"ה ום"מ מסרס"ק יג יה
סג ב	בתד"ס אבל יה ג
עה ה	לט ב
עב ה	ברמ"ה מב ס
„ ב	ומתני' ברמ"ה לט ט
„ „	בתד"ס ע"מ „ ה
עג ה	ורד"ס אלמו ובר"ן ום"מ נג ה ולה טז
„ „	ורד"ס אלמ ותד"ס לא ומפרכיס לה יג וכה ולט ה
„ „	ורסב"ה ור"ן „ יד ויח ולט ב וד ו
„ „	ורד"ס דמיכה ותד"ס דמא לט ה
„ „	מד ו
„ ב	ובבעש"ט לה יג
„ „	ורד"ס קטן ובס"מ בסס רמ"י מג ב
עד ה	ורד"ס אבל כה לט
„ „	ה יב ולא יג וטז ומ ס
„ „	ורד"ס ע"י ום"מ לה ב
„ „	ברמ"ה „ יז
„ „	בתד"ס מכוס י ה
„ „	ורסב"ה ור"ן לט ג וד
„ „	בתד"ס מכס „ י
„ „	ורד"ס בחסס „ ס
עה ה	וס"ג „ ו
„ „	„ „ י
„ ב	„ ז
טו ה	ד יט ולט ח
„ „	ותד"ס על ג ה
„ ב	ורי"ף ורמ"ה לט ח וג וב
עה ה	ורד"ס ומי ורמ"ה לה ג
פה ה	ותד"ס ולימוה ורסב"ה וס"מ נב ה
פג ה	ותד"ס כדר"כ ורסב"ה ור"ן ופ"י נה ג
פה ב	לט י
פו ה	„ „
„ ב	ברמ"ה בסס ר"ת כה ד
„ „	בס"מ „ לה
„ „	ובר"ן יח ה
„ „	ותד"ס סלוק ורסב"ה „ ח
ל ה	בתד"ס ל"ם מג ג
לב ב	בתד"ס דומה מב י
לה ב	ובמרכי"ט ופ"י יב יז
לו ה	ובס"מ „ „
קלה ב	יה ס
קכה	כט ג
„ „	ורי"ף ורסב"ה ור"ן נה ה
קז ב	ברמ"ה ט יב וטז
קיה	בר"ן (בפיס במקום דמוני דמזבני ל"ל ומע"ג דמוני דמזבני) כה לה

קדושין

דף עמוד	סימן ס"ק
ב ה	ומתני' בפ"י סרמוב"ם כז ה
„ „	ברד"ס ותד"ס בפרוטה ופ"י וג „ „
„ „	ברסב"ה ורי"ף ור"ן „ ג
„ „	בתד"ס בפרוטה ומרכי"ט ופ"י „ ד
„ „	בר"ן גה לב ול"ה ומ ס
„ ב	כז טז
„ „	ברסב"ה מב ה
ג ה	ותד"ס ומסה ותרי"ד ורמ"ה ור"ן ומרכי"ט כט ב
„ „	בר"ן „ ד
„ „	בתרי"ד ום"ג „ יב
„ ב	לה ו
„ „	בתד"ס ומימה לדידס כז ג

דף עמוד	סימן ס"ק
ג ב	ובפ"י כה טז
„ „	„ מד
ד ה	מ ה
„ ב	כז ג
ס ה	בתד"ס סכון ורסב"ה מ ה וכה כז ולה ד
„ „	ורד"ס סמי כספא כט ב
„ „	ל ה ולה ו ויז
„ „	בר"ן לב ה
„ ב	ברי"ף ור"ן ד יז וכז ו וט
„ „	במרכי"ט כז י ויג ויד
„ „	ברמ"ה „ יב
„ „	ותד"ס הכא ט"ס „ יה
„ „	ותד"ס הא נתן „ ב ולו ה
„ „	סס ורסב"ה ור"ן וע"י כז יז ויט
„ „	וכי"ף ור"ן ורי"ט „ יח
„ „	ורסב"ה „ ויח
„ „	ברי"ט לב ג
„ „	ברמ"ה וס"ג לט ו
ו ה	ורסב"ה ורי"ט ור"ן כז ס
„ „	ורד"ס סכן ורסב"ה „ ז וס
„ „	ברסב"ה סס סס
„ „	ורד"ס מא ולה יב
„ „	ובר"ן סס ד
„ „	ברי"ט סס מ ה ומס ג
„ „	ותד"ס סבר סס ס"ג בסוגי' דמלו' ודס"י ומוס' ומפרכיס כה מא וכב וכג וכד ומב ה
„ „	סס סס בסוגי' דט"מ לקמן' ותו' ומפרכיס סס גג ומ וכט ה וב ד
„ „	סס סס וסס וברי"ט ורסב"ה ורמ"ה ור"ן לה ו ויז וכה ולה ס וו
ז ה	ורסב"ה ורי"ט ור"ן כז י וכט ו וכה וכב וכג וכד
„ „	סס סס כה ז ומח ומה
„ „	סס סס ורד"ס בסיגיה כט ח
„ „	סס סס ורד"ס סמ"ק ותרי"ד סס יה
„ „	סס סס בתד"ס וגפסטו
„ „	ור"ן ומסרי ט סס סס
„ „	סס סס ובר"ן מ ה
„ ב	בתד"ס סתי ותרי"ד ומפרכי' כה ד ולה וכד
„ „	סס סס בתד"ס תעייך וכו' ומ"ת סס ט ולה יה
„ „	סס סס וברד"ס מי ובר"ן לה ה
„ „	סס סס ורד"ס לריכי ותד"ס ור"י ומפרכיס סס ב
„ „	סס סס וברי"ט ור"ן סס יט
„ „	ח ה ורד"ס סוס ד"ס ישיב כז ג
„ „	סס סס כט ב ויז ויד ולו ג
„ „	סס סס ורמ"ה ור"ן כט טוויח ויט
„ „	סס סס וברי"ף
„ „	ורסב"ה וט"י סס טז
„ „	סס סס ורד"ס סמתח סס יז
„ „	סס סס בתד"ס ומה לה ג וכד
„ „	סס סס ורי"ף כז יח
„ „	סס סס כה כב ול"ס ולב ס
„ „	סס סס וברמ"ה ורסב"ה כה סס וכט ו וי ויב ויג ולב ס

דף עמוד	סימן ס"ק
„ „	סס סס וברסב"ה ורי"ט כה כח ומס וכט י ול יב ויג ולה כד
„ „	סס סס ותד"ס מכון כה כט
„ „	סס סס ותד"ס מנס כט יה
„ „	סס סס ברד"ס ותד"ס ומס ור"ן ורמ"ס ל ג וד ויח
„ „	סס סס ובתרי"ד סס י ולב ס
„ „	ט ה ברסב"ה ורמ"ס כט כ וכב
„ „	סס סס בתד"ס ומילתך' לה ג
„ „	סס סס ברי"ט ור"ן לב ה וב ומ ג
„ ב	סס ג לב ד
„ „	סס סס מ ג
י ה	ותד"ס כלו וריטב"ה ור"ן לג ב
יא ה	בריטב"ה כז ה
„ „	סס סס בתד"ס סכון סס ד
„ ב	סס ג בתד"ס וסרי וברסב"ה סס ה
יב ה	וברמ"ה ור"ן סס כה ולה ז וה וט וויח
„ „	סס סס ותד"ס רמ לה יב
„ „	סס סס וברי"ט"ה סס יג
„ „	סס סס וברמ"ה לה ד
„ „	סס סס וגר"ן מ ד
„ ב	סס ד ובתרי"ד ורמ"ה ור"ן כה יה ויא
„ „	סס סס וברסב"ה ור"ן סס יד ויט
„ „	סס סס ובתרי"ד ורמ"ה ור"ן כט ס וכב וג
„ „	ולה ו ומב ב
„ „	סס סס וברסב"ה ור"ן כה ו ה יח וט וו
„ „	סס סס וברי"ף סס יד
„ „	סס סס וברמ"ה כט כ ויב ומד ו
יד ב	בתד"ס סמגרסת כט ב
„ ה	טז ה כז ג
„ „	סס סס וברי"ט כט ב
„ „	יט ה ורד"ס וכי וברסב"ה ה ה ולט ס
„ „	סס סס בתד"ס במיס כה כז ולה
„ „	סס סס ברמ"ה סו' (ע"ס ברסב"ה ופ"י ופפיס) סס סס
„ „	סס סס וברי"ט ל ה
„ „	סס סס ותד"ס מומר וברסב"ה ז
„ „	סס סס ובס ורד"ס חוה ור"ס יכי ורמ"ס לז ג וד
„ „	סס סס וברי"ט ורמ"ס סס ס
„ „	סס סס וברסב"ה ומפרכי' סס ו
„ ב	סס ב לז ג ולה כד
„ ב	ה ב וברסב"ה וריטב"ה וג
„ „	סס סס ובר"ן ה ה
„ „	סס סס ורד"ס לריכי ותד"ס ור"י ומפרכיס סס ב
„ „	סס סס וברי"ט ור"ן סס יט
„ „	ח ה ורד"ס סוס ד"ס ישיב כז ג
„ „	סס סס כט ב ויז ויד ולו ג
„ „	סס סס ורמ"ה ור"ן כט טוויח ויט
„ „	סס סס וברי"ף
„ „	ורסב"ה וט"י סס טז
„ „	סס סס ורד"ס סמתח סס יז
„ „	סס סס בתד"ס ומה לה ג וכד
„ „	סס סס ורי"ף כז יח
„ „	סס סס כה כב ול"ס ולב ס
„ „	סס סס וברמ"ה ורסב"ה כה סס וכט ו וי ויב ויג ולב ס

דף	עמוד	סימן	ס"ק
לח	ב	ובריב"ף ורמ"ם	סה מ
לט	א	בר"ן	כח לד ומ
מג	א		לה ה
סה	סה	בריטב"א	מב ז
סה	ב	ורשב"א ור"ן ורמ"ה	
		ומהרי"ט	לה ג
סה	סה	ותד"ה וכן	
		ובריטב"א	סה ס
סה	סה	ור"ן	סה ו
מד	א	בריטב"א	לז יד
סה	ב	ובר"ן ורמ"י ותו'	סה יא
סה	סה	ורמ"י ותוס' ורשב"א	
		וריטב"א ורמ"ם	לז יב
סה	סה	ותוס' בסוגי' וע"ש	טו
מה	א	בר"מ	לא ולה מ ולו ב
סה	סה	ובריב"ף	לז יא
סה	ב	ובר"ן	סה י
סה	סה	ורד"ה ודילמא	
		ובר"מ	סה יב
סה	סה	וריב"ף ור"ן ורמ"ם	סה יג
סה	סה	ורד"ה שמא	
		ובר"מ	סה יז
מו	א		כח יט ומ ולט ומא
		ולב ד	
סה	סה	ורד"ה מלא ותד"ה מפילו	
		ומפרשים כט	טז
סה	סה	ברד"ה סומיל	לז ו ויב
סה	סה	ברד"ה ותד"ה בין	סה יד
סה	סה	ומהרש"ל	
		ומהרי"ט	סה טו
סה	ב	ברד"ה ותד"ה ומטע	
		מיגס	לא טז
מז	א	ורד"ה לסולמ'	כח יג וטו ויח
סה	סה	ורד"ה במילי	ורשב"א
		ור"ן	כט טו ויח
סה	סה		ל א
סה	סה	וברמ"ם	לא א
סה	סה	ורד"ה הא מני	סה יד
סה	ב	ורד"ה מלא	וריטב"א
		ורמ"ם וע"י	כח טו
סה	סה	ורשב"א	סה יז
סה	סה	בתד"ה לעולם	ובר"ן
		וע"י	סה יג ולג ולד ולא
סה	סה		לב ה
מח	א	וריטב"א ור"ן	
		וע"י	כח ב וז
		וכה ולא ולד ולה ולו וז	
סה	סה	ורד"ה מיהו ור"ה	
		ממין	סה יז ולב ג
סה	סה	ורשב"א ותרי"ד	כח לט
סה	סה	כח יט וכט א ומ ויח ול א	
		ולא ז ולב ד ומ ד	
סה	סה	ברד"ה ומכח ל	ב
סה	סה	ותד"ה כרבן	
		ותרי"ד	לב ה
סה	ב	ותד"ה לעולם	כח יג ויז ויט
סה	סה	ורד"ה מיהו	
		ותרי"ד	כח לט
סה	ב	ותד"ה דכ"ע	סה מד ולא יז
סה	סה	ותרי"ד	כט ה
מט	ב	מתניתין	לח יד
מ	ב	ברשב"א ורויטב"א	כז ולח ג וה
סה	סה	ורד"ה אלא	ומ ד ויז
סה	סה	ורשב"א ור"ן	כח ד
סה	סה	ותד"ה המקדש	
		ותי'	סה נה
גז	ב		סה ב
מד	ב	ותרי"ד ורשב"א ורויטב'	מ ג
ו	א	בתד"ה מתקיף	כח יג
ו	ב	ורויטב"א ור"ן	כז ט וכח לב
		ולד וגה וסד וסג	
סה	סה	ברויטב"א ורשב"א	כח ד
סה	סה	ותד"ה המקד' ורויטב"א	
		(ל"ה ע"ש בספר מ"ב דלעכי	
		לא קתני פגול נות' ונת' ומצ'	
		דשובלת המסס על ליסול	
		מצוינה בקונט ומסורה לא	
		ניתנה לה לזיקוי. ולפ ע"ב	
		דבעותר ונתנה לא סייך מעיל'	
		מ"מ כיון דבפגול אלא סיס לו	
		שעת הכושר סייך מעילה ועיין	
סה	ב	ברמב"ם פ"ג מהעילה, ומלך	
		תלתא בהדי הדדי מיתני' בב"מ	
		וכיון דלא מצי למיעקט פגול לא	
		נקט נמי מותר ונתנה וכפ"ג	
		כתבו תוך בכמ' לוכתי ודו"ק)	
		כח ו ומ	
סה	סה	וברמ"ם ורמ"ה	סה סב וסג
		מ ב	סה יט
מה	א	בר"ן ורמ"ה	סה נד
סה	ב	מתני' בר"ן	לה ז ומ ס
סה	סה	בתד"ה והלך	סה יב
נט	א	בריטב"א ור"ן	כח מ ולא טז
		ולז יב וטז ולא יב ויד	
סה	סה	וברשב"א וריטב"א ור"ן	
		ומוהרי"ט מ"א וב וג ודו	
סה	ב	ורמ"י בסוגיא ורשב"א	
		ור"ן	סה ז וי
ס	א	ורשב"א ור"ן	לה כג ומ ו וח
סה	סה		מ ט
סה	סה	ורי"ף	סה י
סה	סה	בר"ן	מד ס
סה	ב		כט יד
סה	סה	ובר"ן	לה יא
סה	א	בר"ן	סה ח ומ וכ
סה	סה	מתניתין וריטב"א	סה ס
סה	סה	בר"ן	סה כו
סה	ב		סה ס
סה	סה	בתד"ה בשלמא י"א ולא	ס
סה	סה		מו א
סה	ב	ורמ"י בסוגיא וריטב"א	
		ורשב"א ור"ן מ"א ויג ומג	א
סג	א	כח כד ומא וכט ד ולג יא	
סה	סה	ובר"ן	לה יג
סה	סה	ותד"ה בתוכן כרעיו	
		ובתד"ה ובגון	ורשב"א לג ב וג
סה	ב		לז כא ומ ז
סד	א	ומסרין	לב ו ב וג
סה	ב		א א ולו יט
סה	א		לט מ
סה	ב		לה יז
סה	סה	ובריטב"א	לז כ
סה	סה	וברשב"א	מב ג
סו	א		י ב
סה	סה	בתד"ה מאי יא ו	
סה	סה	ובתרי"ד	מו ח
סה	ב	מתניתין	מד ב
סה	סה	ובר"ן (ל"ה עיין	
		סיט' בר"ן סה ועיין	
		בפנים יל"ח)	ח א
סז	א	ורד"ה ותד"ה בגמ' וח"י	ד ו
סה	סה	בדד"ה ולרב דימי	סה ז
סה	סה	וריטב"א ומרמ"ה	ס"ו ועוד
סה	ב		לא כג ומד ד
סה	סה	ברד"ה מיובפ"י	ד ח ועוד
סה	א		יח ה
סה	סה	בריטב"א	יח א
סה	ב		ד יב ועוד ס
סה	סה	ורד"ה ולעין ור"ן	ד ועוד ט
סה	סה	ותד"ה א"ק	טז א
סה	סה	ובריטב"א	סה ב
סה	א	ברד"ה לא יבמ"ד	ח
סה	ב	ברד"ה ותד"ה המסס	ד כז
עג	א		סה יז
עג	א	בת"י וריטב"א ופ"י	ד כז
סה	ב		לה א
עה	א		ב ג וד יט וכא
עז	ב	ורד"ה סומיל	ז ח
עה	א		ד נח ה ט
סה	סה	בריטב"א	טו ב
סה	ב		ו ב ומ
פא	א		ז ז

גיטין

דף	עמוד	סימן	ס"ק
ב	א	בתד"ה ומסס	יב א
ג	ב		לב ד
ס	א	בתד"ה מלימא	ו ח
ו	א	וב	יב ג
טו	א	וב	לה יג
י	א	ורמ"י ותד"ה כי	ורמב"ן לב א
יג	א		כז ד
סה	ב	ברשב"א ורמ"ה	כט י
סה	סה	בתד"ה במשמד	ל א
סה	סה		מג א
יט	ב	בתד"ה טעמא	וד"ה ליכיכי
		וברמ"ה ור"ן	לה ד
כ	א		כח ס
סה	ב	וברשב"א	סה מ
סה	סה		לה ובב ח ומ ד
סה	סה	בתד"ה בכתובת	כח ס
כב	ב	בר"ן	לב א
כג	ב	בר"ן	לה ט
ל	א	בר"ן	לח א
לו	ב		כח לג
לח	א		לה יג
לט	ב		כט ב
מא	א	ותד"ה ליטא	א ג וד טו כח
סה	ב		מ ס
מג	א	ותד"ה ומי	א ג

דף	עמוד	סימן	ס"ק
סה	סה	ובתד"ה ובגון	ורשב"א לג ב וג
סה	ב		לז כא ומ ז
סד	א	ומסרין	לב ו ב וג
סה	ב		א א ולו יט
סה	א		לט מ
סה	ב		לה יז
סה	סה	ובריטב"א	לז כ
סה	סה	וברשב"א	מב ג
סו	א		י ב
סה	סה	בתד"ה מאי יא ו	
סה	סה	ובתרי"ד	מו ח
סה	ב	מתניתין	מד ב
סה	סה	ובר"ן (ל"ה עיין	
		סיט' בר"ן סה ועיין	
		בפנים יל"ח)	ח א
סז	א	ורד"ה ותד"ה בגמ' וח"י	ד ו
סה	סה	בדד"ה ולרב דימי	סה ז
סה	סה	וריטב"א ומרמ"ה	ס"ו ועוד
סה	ב		לא כג ומד ד
סה	סה	ברד"ה מיובפ"י	ד ח ועוד
סה	א		יח ה
סה	סה	בריטב"א	יח א
סה	ב		ד יב ועוד ס
סה	סה	ורד"ה ולעין ור"ן	ד ועוד ט
סה	סה	ותד"ה א"ק	טז א
סה	סה	ובריטב"א	סה ב
סה	א	ברד"ה לא יבמ"ד	ח
סה	ב	ברד"ה ותד"ה המסס	ד כז
עג	א		סה יז
עג	א	בת"י וריטב"א ופ"י	ד כז
סה	ב		לה א
עה	א		ב ג וד יט וכא
עז	ב	ורד"ה סומיל	ז ח
עה	א		ד נח ה ט
סה	סה	בריטב"א	טו ב
סה	ב		ו ב ומ
פא	א		ז ז

מפתחות

דף	עמוד	סימן	ס"ק
סה	סה	וברשב"א	ד טו ומד ג
סה	סה		כז ז ומא ח
סה	ב		סה סה
סה	סה	ורמ"י ותוספות בסוגי'	
		ופ"י	לא כב ומד ד ומ
סה	סה	ברמ"ם	מד ז
מה	ב	מתניתין וב"פי'	
		הרמב"ם	י ח
מו	א	ורד"ה טעמא ותד"ה	
		מי	סה ח
			ד ז
סה	סה	במהובי ר"ן סה ב ולא ס	
סה	ב	ורד"ה מצו' ותד"ה	
		מיום'	י ג
סה	סה	ורד"ה ר"י ה"ס	
		והכא	י ח
סה	סה	ברמב"ן ורשב"א	סה ח
מח	ב	ורד"ה בכור	מג ח
נד	ב		כט ו
נג	ב	ברשב"א	כח נג
נט	ב	מתניתין	מג ב
סג	ב	ותד"ה דקדמה	
		ורשב"א	לו ח
תד	א		לה ז
סה	ב	בתד"ה שמני ובר"ן	מג ב
סה	סה	ברמ"ה	מב ס
סו	א		לה ב
עג	א	ורד"ה ותד"ה	לא מ ט
עד	ב		כז ד וכט יד ולא ח
עה	א	וברשב"א ור"ן	כז ד ולא ו ז
סה	סה		כט ג ויד
סה	ב		יג טז ולא ז וח
סה	סה	ורמב"ן ורשב"א	ור"ן
		ורמ"ם	כט יד ולא ב
סה	סה	וברמ"ה	לה ג ד ו
סה	סה	ותד"ה דתנמי	
		ורשב"א	לה ו
סה	סה	ובר"ן	לה ו ולט ג
עו	ב	ורי"ף ור"ן ורמ"ה	לה כה
עז	ב	ברד"ה ס"ז ורמב"ן	ל ס
סה	סה	ורד"ה וגיטה	לה יג
עח	א		לג ו
סה	סה	בר"ן	לה ט
סה	ב		כז יג ול ב וג
סה	סה	ותד"ה ר"ורשב"א	ל ד
סה	סה	ותד"ה מהגי' ורמב"ן	סה ס
סה	סה	בתד"ה והא	ג"א סה ווט
עט	ב	בתד"ה ב"ה	לג א
פ	ב	בתד"ה ויסתו	ה כח
פג	ב	ורד"ה בקדושין ורשב"א	
		(ל"ה ע"ש בדרש"י ד"ה ולא'	
		ועיין בפני' ול"ת)	לה כג
סה	סה		מ ס ומ
פג	ב	ומדוסי ר"ן	כח לג ולא כב
סה	סה	ורי"ף ור"ן	מ ס
פד	א	וברשב"א	לה כד ומ ס
פס	א	ורד"ה מו ור"ה מלא	
		ותד"ה מון	טז ס
סה	ב		לב ג
פו	ב	ורי"ף וי"ן	לה ד ולב ס ולא ז
פח	ב	ורד"ה מגורש'	
		ורשב"א	מו ס
סה	סה	ותד"ה ומשמ'	
		ורשב"א	סה ו
פט	א		מו ס

דף עמוד	סימן ס"ק
סס סס ורד"ס חין ור"ס שלח	
ותד"ס בעול'	סס א
סס סס ותד"ס מבטלין	סס ג
סס סס וברמ"ם	סס ג
סס ג ורד"ס מ"ל כ"ס ה כא	
סס סס	מד ז ומו ב
סס סס בתד"ס ובהדרעה מו	ג
סס סס וברשב"ץ	סס ד
סס סס ורד"ס דבת' ור"ס	
דבת'	מו ו

נדרים

ס ב	לב ג
ו א בר"ן ד"ס ורבה כו	יד
סס ב ור"ן ד"ס בעי	
ור"ס	מגו כז יא
טו א מתני' ורס"י וברטורא	סס יד
טו ב בר"ן ד"ס והא ורשב"ץ	כא ס
יא א בר"ן ד"ס היכך	כו יד
כו א	ז ד
סס סס מתניתין	סס ז
סס ב	סס ד
כא א ורמ"ם ד"ס במוכ'	
שלין	כא ג
כט א ור"ן ד"ס מ"ל יא א ולא	כב
סס סס ורמ"ם ד"ס מי	ח ס
סס סס סד"ס וכ' הרשב"א	כא גג
סס ב	לא יא
לא בר"ן ד"ס בתמה	כו ו ולא יא
ולו ו וח יא ומג א וב ורד	ג
לג ב בר"ן ד"ס גזירה	כו ט
לד ב ור"ן ד"ס אחר רבה	
ורמ"ם	ל ג
לה א ור"ן ד"ס לאטול	
מקבל	כא ט
לו ב ורשב"א ורמ"ם	לו ב
סס סס ותד"ס אלא ורשב"א	לו יב
חד א	כא גג
חה ב ובר"ן	לו יז
חו ב	כט ח
חז ב	כא ס
חח ב	כט ב ות ב
כה ב	חג א
פו א ור"ן בסוגיא	סס סס
פז א לא טו ויט ולו ו ולו	כב וכג
	ולא כב
ל ב מתניתין ובר"ן	זו א

נזיר

יא א בתד"ס דהוי	לא ב
יב א בתד"ס אסור	לא ד
סס סס בתד"ס בהאי	לה יג
סא ב בתד"ס הניחא	א ב

סוטה

ג ב בתד"ס לאתרי	ד ח
ט א ברד"ס אסיפא	סס סס
יט א ברד"ס וכלן	יא א
כג א מתניתין	סס סס
כה א וב	ט א ויב ב
כו ב ותד"ה אבל ור"ס אבל	יא ב
כז א בתד"ס רוב	ג ט

בבא קמא

ז ב בג"י	כז א
סס סס וברמ"ם	סס ג

דף עמוד	סימן ס"ק
ח א ותד"ס אמר	סס סס
יא א וברמ"ם	סס ד
יב א בתד"ס אגא	כא לג
סס ב ברמ"ם	סס סד
ל א ותד"ס אלא	יג ד
לו ב בבעה"מ ומלחמות	כא יג ולא
מה א ורד"ס לימו	סס ו
מז ב	סס לא
סו א ברמ"ם ויש"ם ומג"ם	סס ד
	וה ולג
סז א וברשב"א	סס ג
סח ב	סס יג ומו
סט א בתד"ס כל שלקטו	סס ד
ע א	סס יג
סס סס בתסד"ס אחטולין	ח ב
עג ב בתד"ס תרי	לא ב
עד ב בג"מ	ז יב
עט א בתד"ס נתנו	ס ג
פט א ותד"ס כל	יד יד
גג א	כא יג
לא ב	סס סא
לט א בתד"ס אלא	סס כב וכא ולט
	ות ומו
סס סס ותד"ס ר"ח	סס לא
סס סס בתד"ס ואבע"ז	לא יז
קלא א	כא חד
קיג א ובים"ם	סס ג
סס סס	סס סס

בבא מציעא

ב ב	לה א
ד א בג"י	כט י
ו א בתד"ס הקדים	כא יג
ז א	סס סס וכט וד ול ז
סס ב	לב ס
סס סס בתד"ס בזמן	מה יב
ח א	לז ג ומג ב
י א	ל ז ולו ס ולא ב
יא ב	סס ב
יב א ורד"ס זרק ותד"ס ויולא	מג ב
טו ב	כז ט
סס סס ברמ"ם	כא סב
טז א	סס מז
כ א ברמ"ם	סס ב ולו וכט ב
(רפ"ג) ל"ל בכ"מ רפ"ק	
מגזילה	כא ג
כב א	כא מז ולו ב
כד א	ל יב
סס ב	כא ג
ל א בתד"ס לקח	מ יב
סס ב בתד"ס מפקרה	כא מט
מג א בתד"ס מאי (מ"ש ע"ס	
בספ' וכ"כ בסמ"ע סי'	
קל"ה ס"ק ג)	כא כג ולג
מא ב ורד"ס מסוס וכ"י	כז ב
סס סס	לא ס
מו א	כא לג
מז ב ורד"ה אא"ב	סס י
סס סס ובריב"ם	סס טז
סס סס ובמ"מ	כט ב
מח א	כא י
סס סס ברד"ס קאי	סס לג
נב א	לא א
נד א	כז ג
סס סס בתד"ס ונתן	סס ד
נח א בתד"ס אחר	כט ו

דף עמוד	סימן ס"ק
סג א	כא כב
סה א	סס כא וכב ולא יז
סס ב	לא כד
סס סס ורד"ס מוכר	מ יג
סו ב בתד"ס החס	לא ג
עא א	מג ב
סס ב	ה ג
עא ב בתד"ס לימור	כא כט
מד א	כט ו
לה א בב"מ	לו כ
קה א וב"מ	לח יא
קטו א	טז א

בבא בתרא

ל א בתד"ס ללאו	ז ב ומב ד
לג ב ברד"ס דסיימו	מב ד
לד א בתד"ס הוי	סס סס
מח א ותד"ס מלימא	סס א
עז א וברמב"ן	כא לג ולא יט
(בפיסי סס וסס בתקוס	
פ' מי שהח מ"ל פ' המוכר	
את הספינ')	
עט ב	סס מא
פד ב	ל ג
לא א	מב ב וו
סס ב בתד"ס לאי	כא סג ולא יג
סס סס ובס ובג"י	לא יב
סס סס	מס ב
לג ב	סס ז
קיד א ברמ"ם	לא ב
קכט ב	כז ט ולא טו
קיד ב ורשב"ץ ותד"ס	
ליורכי	ד כג
קלה א ברד"ס ותד"ס מזיי	ז ב
סס סס	מב יג
קלו ב וברמ"ם	כא לג ולא ו
קלח א	לו יב
סס ב וקלט א	מ יג
קמג א ורד"ס לממי ותד"ס	
מין	כא לו
קמה א	לא ט
סס סס וברי"ף ורמ"ם	ג ב
קמו א בג"י	סס א
סס ב	לא ג
קמז ב	כא לא וגב ד
סס ס' בתד"ס המוכ'	כא לו וכט יא
קעה ב מתניתין	כט ז

עבודה זרה

ס ב ותד"ס מין	א ב
ו ב	טז ג
טו א	כא נב
כג א ורד"ס ותד"ס תדע	ז דו
סס סס בתד"ס ותו	סס ז
לו ב ותד"ס דכתיב	טז א וב
מב א	כא ט
נד א	ג ד
סס ב ברד"ס למטוטי	כט נה וס
סב א ותד"ס בדמיכן	
ור"ן	סס מ וס

סנהדרין

ג ב בתד"ס דיני	מס ב
נא ב בב"מ כ"י	לג ב
יט ב	כא לז

דף עמוד	סימן ס"ק
כח א ורד"ס מי וד"ס תמר	
ותד"ס דמי	ד יג
מז א	יא א
נב ב ברד"ס לאסת ותד"ס	
פרט	טז ג
נג א וב	ד ט
(מ"ש ט"ס בספר סמביג על	
ספ"י דלאו מוכרא מסנהדרין	
סס דר"י ס"ל מן קדושין תופסין	
בחייבי לאוין. ועיין בחוס' יבמו'	
(מז א') ד"ס ר"י והו"ק)	
נג ב	יא א
נד א	ו ב
נט א ובר"ן	טז ג
סא ב בתסד"ס קטן	מג ב
עד ב ובר"ן	טז א
עו א	ו ב
פב א	טז ד
קז א	ד יג

מכות

ב א בתד"ס מעידין	סס א
	ב"ג ז יב
ו א ותד"ס סמוך	ורמ"ם מב ו וז
ז א ברד"ס מבילו	יא ו
טז א ותד"ס כגון	כא ס

שבועות

כג ב	לא יד
לד ב	כז יט
לח א ורס"י בסוגי'	ובטו"מ לא יד
לט ב ובר"ן	כז ד ומ כ
סס סס ברשב"א	לא ו
מד ב	כט י
מו ב ברמ"ם	מב י

עדיות

פרק ח מסנס ב	ו ב

הוריות

יא א	יא א

זבחים

יב ב	יא א
ל ב בתד"ס כיון	לא יד
לד ב בתד"ס כל	יא א
נט א	סס סס

מנחות

כא ב	כא לג
(מ"ס הקובי' במביאה סס מו"ח	
ז"ל מהסיוע דמגחות בסס	
התוס' ס"ל ט"ס כי לא נמלא	
זה בבו' מקו' בתוס' אבל סיוע	
מר"י מלאחמדי מובאה בח"ל	
פ"ז ממטילה ס"ו)	

בכורות

ב א מתניתין	מ יג
ג ב בתד"ס דקא וברמ"ם	סס סס
י ב	כא מ
יג ב בתד"ס הניחא	כט ב
יח ב ותד"ס מקנייי	ל ג
מז א בתד"ס ולא חיימא	ד יד
מח א	כט י

דף עמוד | סימן ס"ק | דף עמוד | סימן ס"ק

סס ב | מג ח | קלח ח בתד"ס חיסור יח ב
מט ח | מ ח | קלד ח ובטס"מ מלחמות
סס סס | וד כח טז ולח טז ומ יב ומ ב ומג ח | ורמ"ס | לב ה
נח ח בתד"ס חימח כז ד | ערכין
סס ב ברד"ס ולח | סס סס | ס ב ותניתין | ח ב

חולין | תמורה

ד ב בתד"ס חיתר | כח ב | טו ח | כז טו
סס סס ובר"ן | סס ון | יח ב ורד"ס בעוף | לח יח וכב
מ ח | סס ס | כז ב | פז יג
י ב ותד"ס ודילמא | כז יח | ל ח ותד"ס ואיבך | מח ב
יח ב וברמ"ל | סס יג | מעילה
עס ח | ד יז
פט ח | כח ס | מד ט | יד ב | פח טז
עו ח

כריתות | טור על התורה | ל"פ חנח | ד יג
ו ח | כח טז | רמב"ם בהלכותיו ומפרשיו הקדמונים
יז ב | לז יב
נדה | פרק הלכה סי' ס"ק
יב ב ובכ"ן י ג | חטין וטצה
כג ח ורד"ס למיתר ורמב"ן לז ב | ח ג | כח ון
מו ח | סס יב | ו ח | סס ג
פרה | לולב
פרק ב מכנה ח' ו יב | ח ב | סס סס
פר' ד מכנה ד סס סס | סס י | סס לג
(ח"ס טי"ם בסס' | אישות
ועיין בפירוש ברמב"ם | סס כב ובכ"מ מו ח
סס דמכחש בפרה | י ג בכ"מ נ ח
קדמי מזבח היח ועיין | סס ג | כז ח
טור ברמב"ם פ"ב | סס ב | סס יח ויט
ממעיל' ס"ה ובכ"מ | סס ו | סס ח
סס גרמס דסובר | סס ט | לח יח וכג
בחיוס מפילי בקדמי | סס יג ובכ"מ ח טו
ב"ס ול"ת) | סס יד | סס ג
תוספתא | סס טו | לה ז
יבמות פרק ח טט ג | סס טח | סס ד
כתובו' סוף פ"ג מב ח | סס יח | לו ח
קדושין פרק ב לט י | ד ח | מב ח
סס פרק ג לח יב | סס ד ובמ"מ ל ג ויח
סס פרק ד כח ח | סס ס | כט כב
ספרי | סס ז בכ"מ | טו ח
ריס פ' תלח ד יבוטז ח | סס יד | ו ג
תרגום אונקלס | סס טח | ובמ"מ וכ"מ מד ד וז
דברים כג ח טז ס | סס יז | ג
שאלתות | סס יט | לח ז וס יח וי ויח ויג ולס ד
סימן קלד לג ג | סס כב | ל ס
סס קלח לח ב | ס ח | כח גד
הלכות גדולות | סס ג | סס ב
הלכות תימון ז ו | סס ז ובמ"מ | סס ד ומב
ס ח | כח מט
סס יב | סס ז וח וט וי
רש"י על התורה | סס יג | סס טז ויח
פ' כי תלח ד יג וטז ח | סס טו | סס לח
סס יז | סס לד
סס כח | כט ח
סס כז | סס יח

דף עמוד | סי' ס"ק | דף עמוד | סי' ס"ק | פרק הלכה סי' ס"ק | פרק הלכה סי' ס"ק

סס כב כז יט | יבום | טבילה
סס כד כח טז ומד וכט | ג ג ובמ"מ מב יג | יח ז | לח ב
ב ד ולח ו ולז ג | סס ד ד יט | מעשה קרבנות | יח ו | לח כד
סס כה כח יח | ו לח מ ד ומס | ג ס ון | כח י
סס כו לח יד | נערה | טו ב ובלה"מ לח יה | ס ד ובמ"מ סס טז
י ח ובמ"מ לח ס | מ ג | מב ח | פסולי מוקדשין | ו יב | סס לד
סס ד | סס ב ומ | סוטה | ד ו בלה"מ | סס טו במ"מ לח יט
סס ג ון | ג ד | מב ח | קרבן פסח | ז י | לח יח
סס ו | אסורי ביאה | ג ב ובכ"מ | לח כב | כב י | לט יב
סס ח | ח כב ובמ"מ לג ח | טומאת מת | סס יד | סס ח
סס ב | יב ד | ח ב | ד ח וטו ח | ט יב | ד יז | כטו ח במ"מ מג ב
סס יג וב ח | אסורי ביאה | גניבה | סס יח ובמ"מ לה כב
ח כב ובמ"מ לג ח | ג יג | לח כב | זוכה
יב ח | ד ח וטו ח | ז ט יו | ל ב
סס יה ובמ"מ לח ד ז | סס ב | כח ד | שלוחין
יז ח | ל יח | גזילה | ט ס | לה ס
סס ה | כה כז | מלח וכב"מ | סס ג | עבדים
ב ג | סס ד | ס יח ובמ"מ סס ב
ט ט במ"מ סס מח ד ז | ח ח
סס ח | כה כז

(ה"ס מי"ח ז"ל כתב סס בסס ברמב"ס דיעוד נרוך לסיות מלומס ומחת בכן כתב כ"מ בפירוס דבריו סס לאן יס לתמיס על סכ"מ דמ"ל לפסס כן ברמב"ס ולפעות מהגיקת בינו לבעלי תו' ז"ל ומרי ברמב"ס לא סבתי רק לכון סגמ' דקדושין (י"ט ח') וכתו בחפרסי סתו' לת סגמרא דחדשת ר"ל סגריך רק להודיעה עיין תוס' קדושין (ס' ח') ד"ס סכן יבון, כן יש לפרס דברי רמב"ס ושיין לח"מ. ולמ' דיס חילוק בין מדשת לחדשת' דחדשת יס לפרס פעמיס גס על ססידעה נגד כמו וה יהן לדשת לף יותן לדשת (ב"מ כ"ב) יפירש"י שידע בנחיוס וכו' וכן לון כיחבים בעורי תירוסין הלח מדשת ביוון (כתובות ר"ב) לפי ריב סמפרשים. ובגלילה נחלוסים רבים מאד כתו יחום בלח מדשת (ב"מ כ"ח) תירש בלח מדשת (סס כ"ג) שילל בלח מדשת (ב"ב ס"ה) חלח בתון מבלוסה רבו' על סחוב וכתו ביבולר בסחך. לבן ודשתם מבחנ דוקח מרנוס יכדלמרינן לי תלח קושס ס"ל לפיל בע"כ תלח נמנת דיודשתם לון יכי (קדושין ב') ושיין עיד בקדושין (מ"ד דלמרינן קדושין דמדשתם וכו' גירושין דבע"כ וכו' ובתו' סס ד"ס במחמר מפרסי סברייתח דמחמר דקחני מדשת בגריך לסודיעה לחמת דיס סיוק בין מדשת ונודשתם וכבן ובזה יבו' מדוקדק לפון סברייתח סס וסטברה בין מדשת עלמס ולח תני מדשת', ובכתובות (ו') לי לחסבה לו מדשתו וסוח כמו מדשתם ד"ל בלח בע"כ וכן דוקח מתרוייהו מחד ודשתי' ומחד בע"כ (ב"מ ב') בע דלימי' בע"כ מחנה דמדשתי' כו' (סס י"ח) סיפ' דלמ' לי' מדשתי' (סס ס"ס) ופירש"י חס חלל' לו' וסטוור זס סללו ביוק. וסוח מיוסד ג"כ על טיוק דקדוק הלפון: ולפי"ז ברמב"ס ססיוס חלח מדשת סכחוב בסס"ם יכתב ומדשתם ע"כ דס"ל דבעיון רלוסה ודברי סכ"ו ומי"ה ז"ל וכוי' תע

כי לא נעבור שמדעת, פירוש מרגוזה מרגוזה נאמר שפירוש שלא מדעתה נכל מקום סוא נט"כ שמין סחיוב רמיס על סשלילה כידוע. ויכול להיות שסשול גם רגוזה נעבור שלא ידעה וט"כ לא גלתה ולא יכלה לגלות רגוזה. ולכן אל תתמיה אם תמצא במיזה מקום שלא מדעתה פירוש לא מרגוזה ולא נט"כ לוקס מדעתה סוא נכל מקום כמו מרגוזה ודו"ק

שבידות

ג ז נשס רבותיי	מג א

מלוה ולוה

ח ס	נ ב
כה ט	קטו ו
שס י ובמ"מ	לא כ

טוען

ס ט	מג א

נחלות

ד א	ד כ
שס ב	שס כג

סנהדרין

טז ו	מו ב

מלכים

ח ג	טז א וג

טור וש"ע ומפרשים

סי' סעיף	סי'	ס"ק	סימן	סי'	ס"ק
אורח חיים			**חושן משפט**		
קנא יא	ג	ח	כה	סק"ג	נש"ך לא א
ריש ג נט"י	כה	נג	לג	סט"י	לט ו
נו י נמ"א	מט	א	לו	ס"א	נש"ך מנ ו ז
סז יא	כה	נ	לז	ס"ק	לט א
שמג ג	ז	ג	מ	סק"ס	נש"ך לנ ס
שסו ט	לז	א	מו	סק"ט	נש"ך מנ י
שפנ ס נט"י	לא	כד	ס	שא	כה לנ
תמח ג נט"י	כה	ו	סו	ס"ח	שס כה ול
תקפט ס	מד	ג	שסכ	ע"ג	שסמ"ע כס י
תלו ג	מ"א	כח	ג	ולס	סו סכ"ט נש"ך כה לד
תרפט ג	מד	ג	שס	סל"ב	כט יה
יורה דעה			שס	סל"ד	כה לנ
					סוסקט"ע נש"ך וסקל"ח לה
ס א	ג	ה	עא	סק"א	וסקל"ח
ס א נט"י	כז	יג		נסמ"ט	לה כו
סא א	ג	ה	טנ	ס"ב	כה כא
שס כט	לנ	ה	טז	ס"א	כט ו ולא כ
קי ד נש"ך	נ	ד	פז	ס"ו	לט ו
קס טו נט"י	כט	ט	פח	ס"ב	נסמ"ע כז כא
קע א וג	שס	ז	שס	ס"ט	שס ד
קעה ח	כה	כנ	לנ	ס"ד	נה ס
קפה סא נט"י	י	ב	מ	ס"ת	מנ א
שס ס"ג	ו	ח	שס	ס"ב	לז יב וטז
רכח ס"ז	י	ח	קיא	סי"ז	כה לנ
שס סל"ט	י	לה	כה	קיב	סק"ב נש"ך נא ג
תלב סי"ב	ב	ז	קכ	ס"ת	לט ו
רסה סי"ז	מ	ב	קכב	ס"א	כה יח
שם ס"י	לח	ס	קכו	סי"ח	נש"ך כה מו
שס סי"ג	נא	טז	קכט	וס"ב	שס כה
שס שס נט"י	מ	ב		וס"ך	כט י

המכונים תשובות מיימוני

איסורי ד	מס	ס
שס	יט	כז
שס	כד	יג
שס	כה	ז
מאכלות אסורות	יב	כה

שו"ת מהר"ם בר ברוך

ג	לה	יב
תתקפה	כה	נג

שו"ת הרשב"א

קלו	כה	יט
קפה	נג	ח
תרב ותרג	כה	טו וטז
תצז	מ	ז וט
תככח	נ	ס
תצפ	נא	ד
תתקס	לה	ס
תלה	כ	כט י
תלה קפ	מה	ז
תלה קפי	לה	כה
תלה קפט	לה	יב
תלה רי	מב	יח
תלה ריב	לה	יג
תלה ריט	לז	י
תלה רכה	כט	ז
תלה רכז	כה	ט
תלה רלג	שס	לז ולט

שו"ת רשב"א ח"ג

קיט	כז	י
קמג	לז	ח

שו"ת הר"ן

יט	כה	נה
כד	שס	ס

שו"ת הרא"ש

כלל סי'	ס'	ס"ק	
ו כד	כז	ד	
נב ג	י	ד	
לה ח	כט	ג	
שס ב	כה	נג	
שם ח	נה	יד	ויח
	יבה	ולט	ג ו
שס יב	מו	ח	
מב ו	כה	מד	
נג ג	יג	יג	וטו ויז
נד ה	שס	יד	
סט יא	כה	מו	

שו"ת הריב"ש

מה	ומג	ד כ
פא	מד	ח
פג	לה	ח
קכג	מב	יג
קלב	לט	ז
קט	מו	ח יב
קלג	לז	י ומה ח
רמ	נ	ח
רסי	יא	ו ויב ויג
	וטו ולא טו	ולה כב

שו"ת המיוחסות לרמב"ן

קעג	ז	ג יו
קלז	יא	ב

שו"ת מהר"ם מרוטנבורג

רלו	ושס	יג ו וח
שמח	נא	ח וג
שפז	ג	ד ז
שמד	כה	נה
תח	שס	מ ומו
תסב	יג	ג ויה
תסג	שס	יג
תצטו	מה	ח

תשב"ץ

מ"ח	כג	כה מה
ח"ב	ס	שס נה
ח"ג	פס	כה ב ונב
שס קעח	ז	ח
הובא במהרי"ק		
שורש קעו	לד	ח

שו"ת מהרי"ק

לב	ח	א	ו ומ
יב וטז	ולה	יג	ולט ח
	ומג	ב	
פמ	מה	ח	
פד	כה	נה	ולא יב
	ולה	כא	
קלח	לה	יב	
קמח	ח	ס	
קס	ז	ו	ח
קסז	שס	ד	
קע	מה	ג	
קעח	מה	ח וו וז וט וי	
	וג	ח	
קפג	לה	כ	

שו"ת תה"ד

ונג	לז	ח
רז	מה	ח וי ויח
ריא	כה	ג וב
ריב	מב	ס
רכג	ז	יג
רלד	מ	ב
רמח	ז	ס
רסד	מ	יב
רעט	ס	ג
שיח	כז	ד וכט ג
שנב	ד	כה

שו"ת מוהרי"ן לב

ח"ב	פס	לט ח
ח"ד	ח	לה יב

שו"ת מוהרש"ך

ה"ח	ו	מז טו
ה"ב	קלד	כה יד ומב ב
שס	קנב	נ ח

שו"ת מהרי"ט

ח"ח	מס	לה לנ
שס	סה	לח ב
ח"ת	קנב	לה כו
חיו"ד	כה	כא ז
תלמ"ע	יח	מג ב
שס	כח	מס ח
שס	לט	כה נמ
שס	מא	ח ו ומג ב
שס	מג	כז ט ולה ז
	ומב	ב
שס	קלה	כז יג ויג

שו"ת מהר"ם מינ"ץ

ב	לו	ז
סד	נ	ז
ני	שס	ב

שו"ת מוהרי"ל

סד	נ	ב
טה	כה	יג ולא

שו"ת רמ"א

יב	יא	ס ו
כז	כט	ו

שו"ת מוהר"ם פאדווה

כד	כה	יד ול ומב ב

שו"ת שארית יוסף

ד	נא	ב
כה	כה	יג ומה י
טה	נ	ד

שו"ת מוהר"ם לובלין

יט	נ	ב
פ	יא	ג
כב	תמ	ג
קכב	י	ח וב

שו"ת נ"ב מ"ק תא"ע

ז	ו	ח
יא	י	ב
יה	יג	ח ומ
יט	שס	ו
נה	כח תמט ומב	יב
סב	יסג	ח ח
עב	יא	ס וו

משנה למלך

הגמו"פ הגל'	סי'	ס"ק
חיסורי ד ס	כט	פב
ד ז נ ט ולה יב ויתב ח		
שס כ	ח	ח
ס ח	כה	כד ומה
שס ז	שס	גא וט
שס י	שס	ח
ו ב	לה	ד וס יה
ז י	מ	ס
ט ו	ס	יד
שס כה	תמ	ג
גירושין ו ג	מ	ט
י יה	גא	ח
יא ד	יא	ס
סוטה ב יב	יא	ח יב
ח"ב ז ט	ז	טו ומב ב
שס יז	לא	ב
יה ח	ו	ב וו ג
יט ס	שס	כ

סימן	סי'	ס"ק	סימן		סי'	ס"ק	
כ יג		ב ג	כט יא		מג ב		
מעילה ז ו		כח לג	זבים ג י		לח י		
גזילה ס יא		כח ג	בכורות ז ד יז וכז יח				
ט ט		סה מא	ח טו		כח כב		
מכירה יא יח		ג ו	מלכים י ז		ח ב		

קושיות וצ"ע שאינן מיושבות בזה הספר
על סדר המסכתות והדפים

קף עמוד סי' ס"ק

(חגיגה) ל"ב בתוס' ד"ה לא (ב ב) יא ב
(סוכה) ל"ע במהדו' ריטב"א (לא ב) פה ס
(יבמות) קושיא בחתני' (ב א) מו ו
ל"ע בתוס' ד"ה ס"ע (מ"ד ב') ו ב
קושיא ול"ע בתוס' ד"ה מיומא (ל"ה א) יא א
(ה"ה ע"ם ומס ועיין ברים פ' סי' מיטל
דגרסינן סם מיבעיא לסו מחדש מיני סותם
ומזדש ומחדש סותם מיי מסו כיון דמחדש
מיני סותם טמאה מיי קמחדש וכו' לא
מיי סדדש בם או דלמא כיון דמחדש סותם
מיי גליא דעתם דמחמת בעתיתא סיא
דקמחדי תיקו. ויש לפקפות לפי דברי
סתו' ביבמות סם ליפסוט נמי סך בעיא
מחתני' דסוטס (כג א') דסא מסיב סם
בסדי סך שחמותיהן נכדפות גם לומדת
מיני סותם וגם קושית תו"ס ז"ל על
דברי סתוס' לא יועיל לו בזה דסא לגבי
דידס מסבב בידס ולא סיי דיסוי כיון
דקדבן דיד' סוא ול"ע: ולפ בל"ז גל"ד
ל"ק קושית תו"ס ז"ל מסיס דגס לגבי
דידי' מסבב בידו דמיון לא בעיון סיכי'
דוקא בידו של בעלים לתקן כ"א בידו של
סחדס דכיון סיכול לתקן חשוב כמילו לא
דמס כלל וממקומו סוא מיכרע דסא
דמחדיק בזבחים (ל"ד ב') כל שבידו לא
סוי דיסוי מיירי בקדבן שסוא של בעלים
וע"ס בתוס' ד"ס ולסוי דקאי מיתן לכלי
חול ול"ק מחתי כשר סקדבן סוא מין ביד
שבעלים להחזיר סדם לכלי קודם דמקבלס
ומילך מיות כסוא ומס נאחר דמשלחן
גבוס קא זכו מ"ל עכ"פ גס לכתי' מין
חלק בקדבן וכמ"ש רש"י בבכ"ק (י"ב ב')
ד"ס מבל ע"ם מילא ודאי כיון דסכשן שאין
לכלי חול יכול להחזירו סוי בידו וס"ג מס
סים שבעל יכול להפקיעו' לאח"כ מחשב
בידו ודו"ק. ושוב מטעם אחר נל"ע דלא
סוי דיסוי כלל דכיון דלדבון דר"ם (סוטס
י"ט א') סוא משקס ואח"כ מקריב אח
שאינס ובכי קי"ל ולריך שיעשב כן לכתחלס
מדאוריי"ת וכדדכי רבנן מקרא דוסשקס
(שם י"ט ב') ולפ בדעבד אם עשס לפפך
כשר וכן פסק שרשב"ם ז"ל (פ"ג משנ"ל
סיטס סט"ו ופ"ד סי"ד ובכ"מ שם רמיתי
דבר מחמי ז"ל שקריב אח מנחת, ואח"כ
משקך כשרס משנס פ' סי' מיטל דף י"ט
עכ"ל ובמחילס מכבודו שגרת לטון משנ'
שטעתו דשם שנו להפך משקס ואח"כ
שקריב אח מנחתס כשרס וסוא דברי ר"ם
שלין סלכס כמותו אחנס בשקריב ואח"כ
משקס לא נתבאר אם דינו לדברי חכמים
לפ סיא מבואר בירושלמי מובא בתוס'
שם ד"ס ואחר ע"ם ומתו סויא שרשב"ם
ז"ל אח דינו ודברי שכ"מ שמעה שטעו
גם להמרשים בשם שרשם על דברי ר"ם
במתניתין שם אם משקס ואח"כ שקריב
מנחתס כשרס מיימוני פ"ד מש"ל סוטס
סי"ד ובנס בשתי ספך דברי שרשב"ם
ושבב שפשק כיחידאה ומטוס לתקן) ומ"כ
כ"ז שלא שתתא לא סיתס שמחה לשוי'
עוד ליקרב וכשאומר אח"כ אני משקס
אותס אי שאומרת סיא אותס אני סוי
כמו שקטס רשם שסדם ושלתס בו תשרש
מעי"ט דכשר ובדאמרי' בסוסס (ל"ג א')
משום דשחה ושוכשר קודש חלות שחלות
וס"ג שחה ושוכשר קודש חלות חלות
שקרבה דעיקר מעותה אח"כ ובשלתס
מלטן סירושלמי שם אם בין לבנן לר"ם
מיטס. וזה נכון לכל בלטי ומתעקש)

(כתובו') קושיא בתוס' ד"ס מלמי' (יד א) ס ג
(קדושין) קושיא על מהדו' רשב"ץ (ב א) כז ג
קושיא על שריטב"א שם שם
ל"ע בתוס' ד"ס שבן יסן (שם) לו ג
תמיסות במהדו' מהרי"ט (ס ב) כז יח
תמיסות במהדו' רשב"ץ (ז א) שם ז
ל"ע בריטב"א (ו ב) כח נב
ל"ע בתוס' ד"ס ונפשטו (ז א) לח יח
ל"ע ברשב"א (ח ב) כח כח
ל"ע בריטב"א שם שם
ל"ע ברא"ס שם כח
ל"ע ברשב"א (ט א) כט כב
תמיסית נפלאות בר"ן שם לב א
ל"ע ברא"י ד"ס מי דמחר (ט ב) לח א
קושיא בגמרא (יב א) שם ז
ל"ע בתוס' ד"ס במלוס (יט א) כח כו
קושיא ול"ע על שרא"ס שם ג
קושיא מחדת על שרא"ס שם וס"ע שם שם
ל"ע בריטב"א (מד ב) שם יב
ל"ע ברא"ס (מס ב) שם יז
קושיא בגמרא (מו א) כח ה
ל"ע בש"ג שם לח יז
קושיא בגמרא (מח א) נב ב
קושיא מחדת בגמרא שם ד
כוונת תרי"ד קשם לסבין (מח ב) כט לט
ל"ע בתוספתא פ"ב לט יב
עוד ל"ע בתוספתא שם לט י
ל"ע בר"ן (נט א) מ ד
ל"ע ברשב"א (ס א) לח כג
תמיס ול"ע בריטב"א (סז א) ד ו
ל"ע בתוס' ד"ס ת"ק (סח ב) נו ה
ל"ע בירושלמי שם לח ה
קושיא בסיטת רש"י ותוס' (עג א) ד כו
ל"ע בריטב"א שם שם
(גיטין) ל"ע ברשב"א (פט א) מו ה
ל"ע ברשב"א (פט ב) שם ב

(מדיס) ל"ע בר"ן ד"ס מנו (ו ב) כז יא
(בבא קמא) קמי' ול"ע בש"ת (עג ב) ז יב
(ת"ס ע"ם ומתמי' נשבשה לכתוב בסיתר
שבעל תוס' שמען מבוא סגמ' בסיא
בעומס (כתובות לג א) לדמי' לתמוה
דבריו מכן בסוף דבריו סוא סותרס מכל
וכל. ובמאת דברי סש"ת שם גס בל"ז
קשם לסולמ'. ו"ל לאו שיתן לאזכר, ומיתי'
ב"ד ככתיב בתו' (ע"ם בתוס' סיטב) ת"ל
אחיה סלי שוי, כל' יסוד' דסא טעמא
דר"י דאמר נאו שב"ת נוקין וכו' ומיסו
אין מחיים, תירוץ זס דבאאו ומיס אם בן
סכות מיסו למיקף דעדים זוממין שלוקים
משום כאשר זמס בגון שמעידי' על פסוי
שחייב מלקו' ומסומו ומו' ניסו דנחשב קנס
לר"ע אתם וגס לא בעי' אתרמס
בפ' אלו נערו דבעו למקטל בלא אתרמס
אבל בן גרוסה ובן חלוסה דלקי על טון
עדות שקר אסיא לאו קנסא סוא וכן בעי
אתרמס כאשר חייבי מלקיות תיס' שאין
עכ"ל וכל דבריו נריכין באור ובישוב סוף
דבריו דאם טעין קנס ואתרמ' לגלן. ונרא'
כיונתו דבאאת סך ילפותא מעדים זוממים
דלוקים על לאו שב"מ (מכות ד' ב') מיבא
לפרושי בב' טעמי אם דילפין מבן גרוסי'
וב"א דלקי משום ואיס אם בן סכות אע"ג
דאין בו מעשה ואם גרמה פירוש אתיס'
בגמרא (וגם פירש"י כאשר נאמר) ושפיר
כאבו דאי לאו ואי' אם לא סיי ילעגא גס
בעדי זוממי' שלוקי' על דבר שאב"מ. ואם
דילפי' מכאם' זאם כגון שאעידים על פ'
שחייב מלקות והזמו לגלי ג"כ על דבר
שאב"מ. וזה גרמה פי' תוס' שאין בדברי
הגמרא. ולפי"ז אין מתייבב תיובו שאו'
דאח גס בלא ואי' אם בן סיי ילעגא דלקו
מכאשר זאם ולאחר פירוסו זה סביא ראי'
דאח פרכין אתם אם לעדים זוממים שכן
קיום וגס אח לעדים זוממים שכן אין
נריכי' אתרמ' ואי בב"ג וב"ח ואפי' עדות
שקר אח לא מיקרי קנס אלא מלקות בדין
ככל חייבי לאוין וגס נריכים אתרמה אלא
ע"כ משום כאשר זאם כגון שאעידו על
פ' שחייב מלקות ואינ קנס וגס לא בעו
אתרמה אאא בעי לחייב בלא אתרמ'
ובעיון כאשר זאם כדברי אם"ס דאתיבו'
וע"ם דקאמרין מתקיף לס רב אחא אלא
ונעאת ב"ג וב"ח דלא מכאשר זאם קא
מתרבי ליבעי' אתרמה אאר קרא אאבעט
אחד יסי'לכם אאבעט אאיס לכולכם ופירש"י
וכיון דרוב זוממי' נאו בני אתרמה ניסו
אני נאי לא בעו אתרמה ע"כ ואסתברא
דוקא אם ילפינ מלקות דזוממי ב"ג וב"ח
אקרא דואי' אם בן סכו' כדברי שילא
דפ"ק דאכות סייך שפיר לאיאר אאבעט
אום לכל עדים זוממים דעיקר קרא דואי'
אם בן בזוממי' אאתיי דבאם סייך ואלדיקו
אח אאדיק דאעיקר' דאאיר' אאאיים
לאאמרוני' ולא באוכאאים וכאי שפירש"י
אם ובסאדרין (י א) אאל אם נילף מלקות
דב"ג אלא אעשה אינו כלל בכלל אלקו'
דעדים זוממי' כ"א אכא לאו דעדות שקר
ולא כאם סוציא אאת אזוממים נידי מלקות
אציא עדי ב"ג לידי מלקות כעין שאמרי'
בשאיתין (שם ד' א') לדברי ר"ח ע"ש.
ואדע אאברי אפי עדי אוכאאי' בגפם לוקי'
לר"ח אמי אלא אעני' (ב"ק עד ב') ור"ל
יש סבר גדולה לוזר דלא סייך בב"ג וב"ח
קרא דאאבעט אאד ואבעי' אתרמ' כלל
חייבי לאוין. ולפי"ז דברי אתו' שאין
נכוני' דשם מיירי לר"י דס"ל לבב"ח ניקי'
עליו ואליבי' כאד שפיר דבב"ג בעו אתרמ'
כשאר חייבי מלקות כלזור ולא בעדים
זוממים דאין אאבעט אאד נאם אחייבים
דב"ג אלא אעני' סוא לר"י ואע"ג דלפי
אם דפרכי' שם אם לעדי' זוממים שכן
אין נריכים אתרמה סברינן לזויזר דלשב"א
אין לוקים ות"ס שפיר י"ל דפירכת הגמ'
קאי גס אב"ג וב"ח דאאא גס נבי לקו
רק מוסי' אאם בן סכות לפי אם"ד א"א
שאין כאבו כן לאסקינן דאלתא דילף ר"י
דלשב"א לוקין ות"ס וגס בעי אתרמה כו'
לא לאזק פירוסו כאב כן שכשר סוציא זה
אפירכת דקנס רק שכן סוא באאא ואאוס
דשי שפירכת שם אקנס ואתרמה באקום
אאד נקט הכא ג"כ דיעא דאתרוייהו לפי
אאסקנא אלידא דר"י ודו"ק: אאוס
אדברי רש"י נרמה כפירום אאוס, שכ"כ

סם ד"ס גמר מעדי' זוממי' כו' עדי' זוממי' לוקים על דבורס בב"ג וב"ח ט"כ. וגרסה ללא ניחא לי' לפרושי כדברי התוס' שאני מצו' ללא ומסתבר לי' למילף לוקים על כל לם"ב מהא לוקים העדים שבעידו על פי' שחייב מלקות דהוא מצו' כאשר זמם. ולפי"ז צריך להבין פירכ' הגמ' מה לעדים זוממים שאין צריכי' התראה דהא עיקר יליפות' הוא מב"ג וב"ח ושם צריכי' התראה לר"י דתימו בכלל מספט אחד ומ"ם ולף שלפי' הס"ד עתה גם בב"ג וב"ח צריכין אנו לקרא דוהי' אם כן הכות ושוב הוא בכלל מספט אחד מ"מ כל כי שאי הו"ל לפרושי ולא לסתום אם ליומיים וכו' ושברת ליסנא דגמר' מסמט דעדי ב"ג מ"ל התרה' בהחלט וגרע' דה כיון דס"י אם"כ בד"ם עדי' זוממי' מ"ל התרהם ז"ל בכתובות אחרי' טעמ' נתני בהו ליומת כו' ע"כ והוא טעמא דרבא שם ולכאורה תמוה דהא אביי אמר התם לאו מילתא הוי וכו' וקאי גם אדב' עיין בב"מ שם ועתה' דאביי סליק במסקנא מקרא דמספט אחד ע"ם ולפמ"ש מיושבים דברי רב"י על נכון דלפי מאי דפירש בסמוך ילפותא דגמרה מב"ג מ"כ גם הפרכא מיני' הוא ולר"י לא סייך בי' מספט אחד וכמ"ש ובע"כ אתיין לטעמא דרבא דלדידי לא תליא דינא דהתראה בלמב"ו ול"ל דלא הם ס"ו לאתקפת' דאביי ור"ח ברי דרב מיקא שם. אמנ' התוס' שאנן נראה דהם לסו ולכן בשר הפירכא תעדים שבעידו על פ' שחייב מלקות ולא מב"ג וב"ח ודי"ק היטב: ושגם אחה דמקשה ברפ"ק דתכות ותיפוק ליה מלא תעשה הקשה הפ"י דניחא אי מלא תעשה ס"מ דלא לקו משום דלא סייך בהו התראה מקראי דכאשר זמם ומספט אחד. ול"ע. אחנם לפמ"ש דמקרא דמספט אחד לא עפק, לן דל"ל התראה בב"ג רק אם נלמוד מלקו' דב"ג מוסי' אם כן מצא"כ אם נילף מהלקו' מלא תעשה מין עדי ב"ג בכלל מספט אחד קשה טוב, קוסי' הפ" דיותא אי מלא תעשה נשני התרא': וגראה לעני"ד דשא דמשניון בכתובות שם מ"ק מספט אחד הייט דוקא אם יליפין עיקר חיוב מלקו' דעדי ב"ג מוקר' דוהמדיקו למוד והאי קרא בזוממין קא מדרש ואחרינן דשחרם חייבי אותם משום נתא דזוממים ומספט אחד לכולם דלא בעי התראה אבל אם עיקר חיובא דהאי בב"ג מלאו דלא תעשה לן ליח לן הוכחה דקרא דוהמדיקו מחייבא משום דבר אחר ואחרינן דשוא הוא שנותה התורה להכות לרשע משום דעבר אלאו דלא תעשה ולכן אכתי בעי התראה כשאר חייבי לאוין ואאי לדבר שברי גדול מזה מצאנו בתוס' (שם ד ב) ד"ה ורבנן ח"ל כח דקאמר לטיל גבי לא תענו דהוי לשב"ו אי הייט דוקא דוהמדיקו אבל בשר דיליפינן דלא תעשה הוי לשב"ו אי הייט דוקא אם תניתו לי שלוה דגם בשר דיליפינן עיקר חיוב מלקו' דעדי ב"ג מוקר' דוהמדיקו למוד והאי קרא בזוממין קא מדרש ואחרינן דשוא הוא שנותה התורה להכות לרשע משום דעבר אלאו דלא תעשה ולכן אכתי בעי התראה כשאר חייבי לאוין ואאי לדבר שברי גדול מזה מצאנו בתוס' (שם ד ב) ד"ה ורבנן ח"ל כח דקאמר לטיל גבי לא תענו דהוי לשב"ו אי הייט דוקא דוהמדיקו אבל בשר דיליפינן דלא תעשה הוי לשב"ו אי הייט דוקא אם תניתו לי שלוה דגם בשר דיליפינן עיקר

מלקות רק מלא תענו ולא ידענו עוד דהוי לשב"ח שוב ואחר דגם קרא דוהי' אם כן הכות לא גלי לן רק דלקי חשוש לא תענה וצ"ע ואחרינן דוהי' כדברי התוס' ותו לא והרי עולא גופי' לא נקט רק רמז לעדים זוממים שלוקים מיגן דכתיב וכו' אלמא דרק מלקות נמוד קא מיקי מהאי קרא ולא דיני דהתראה' דלא מיירי בי' קרא. ולפי"ז י"ל דקושי' הגמרא בחכות חזלא לפי המסקנא בכתובות דשא דזוממי ב"ג מ"ל התראה הוא מקרא דמספט אחד. ובשלמא לפי טעמי' דרבא אם דבעדי זוממים לא מצאנו כלל התראה שפיר י"ל דאי לאו קרא דוהמדיקו לא סיי ידענא כלל דלוקים דשא בלא התראה מין לוקים ובהתראה לא מצאנו לסי ובפיר קאמר עולא רמז לעדי' זוממי' שלוקים מיגן אבל לאביי אם דמצאנו התראה בב"ג רק דמרבי ממספט אחד ד"מ וכ"ש הוא אם עיקר, אחייב הוא מוסי' אם כן סכות והשם זוממי' מצינם לידי מלקות אבל אם עיקר אחייב הוא מצא תעשה לא ילפינן כלום ומספט אחד וכמ"ש מ"כ שפיר קא מקשי ת"ל מלא תעשה דשא גם מקרא דוהמדיקו לא נדע אם"ל התראה ואחייב בהתראה נשמט כבר מצא תעשה ומצי אמו' דהוי נצא"ו ומיגן לוקי, מ"כ עיקר חיובי דמלקות הוא מקרא דוהמדיקו ואיב אנו מוחרים דהוא בכלל זוממי' ובכלל מספט אחד ול"ל התראה כמסקנת הגמרא דכתיבות ודו"ק היטב ומכן כי נכון הוא)

(בבא מציעא) ל"ע ברמ"ם (כ' ג') כה ו
(ע"ז) ל"ע בתוס' ד"ס דכתיב (ו' ב) טז ח
(מכות) ל"ע בתוס' ד"ס כגון (טז ח) שם ס

צ"ע ברמב"ם ומפרשיו ופוסקים ראשונים ואחרונים ושו"ת על סדר הסימנים בספר

זה סי' ס"ק

ל"ע במ"ל פ"י ממלכי' ה"ז ד"ס ולא ח ב
קוסי' בב"ם סי' ג ס"ק ב ג ח
קוסי' במ"מ שם ס"ק יב שם ט
תמי' בב"ם שם ס"ק טז שם שם
תמי' על דברי החכם לבי סי' מד ד יט
תמיהות על בעל תפ"ד סי' שנב שם כח
ל"ע בתפ"ד סי' רלט ה ג
ל"ע בספר ירלוים סי' רט ורים ו ג
ל"ע בבו"ת מהרי"ק סי' קסז ז ד
ל"ע ותמי' בד"מ תפ"ע סי' ס"ק יג ז ה
קוסי' ול"ע במ"מ פ"י מגירושין הט"ז י ה
עוד ל"ע בסוף דברי המ"מ שם שם ו
ל"ע בב"י על טור תפ"ע סי' מב טו ח
פלוגתא בספר ירלוים סי' שב טז ח
ל"ע בבו"ת הריב"ם סי' רסו כז יב
דברי הא"מ סי' כז ס"ק טז וב"ם ס"ק יח לוים מובנים שם טז
ל"ע בב"ם סימן כח סק"ג כח ב
תמוי' בדברי אהריח יוסף סי' כח שם יג
הסגות על בו"ת מהרי"ל סי' עח שם שם
תמי' על תמיהו הט"ז סי' כח סקי"ח שם יד
דברי הב"ם סי' כח סק"ו לוגס מובנים, שם לג
דברי ב"ם סקמ"ח שם אין להם בחור שם מה
ל"ע בבו"ת רמ"ם כלל ס"ט סי' י"ח שם מו
ל"ע בתפ"ד סי' ר"י שם נב
קוסי' בבו"ת מהרם בר ברוך סי' תתקפח שם נג
נעלם מעיני ב"ם סי' כ"ט סק"ד בדברי הרמ"ם סוכה מ"ח ג' כט ד
ל"ע בב"ם מו"מ סי' ע"ז ס"ח שם ו
ל"ע במ"מ פ"ם מאיסות הכ"ח שם ז
הסגות שניות על בו"ת מהרי"ל סי' עח ל ח
קוסי' ול"ע בהמב"ם פי"ח מאיסות הכ"ב שם ה
דברי הלריכם בי"ד סי' ס"ח שם נגד
דברי התו' קדושין ח ח ד"ה מעה לח ג
דברי הרמב"ח מובאי בב"י על תה"ט סי' תשפ שם ד
שבות נפל במרדכי פ"ק דקדושין והטעה לב"ם סימן כו ס"ק ל' שם ה
קוסי' ול"ע בבדק הבית תה"ט סי' לו ס"ט לו ו
ל"ע בשגה תה"ט סימן לז ס"ז לז ה
ל"ע בהגה תה"ט סימן רמ ס"ב לח ה
ל"ע בבו"ת מהרי"ק שורש לב שם יג
שגה בב"ם על הב"ם סימן לט סק"ח לט ב
ל"ע בתה"ד סי' ל"ד והח"א סימן שם סי"ג מ ג
דברי הב"ח לוים זל"ז שם ז
נפלאים דברי הט"ז על תה"ט סימן מ' ס"ד מהרם ועד סוף שם י
ל"ע בהגה חו"מ סימן רט ס"ד שם יג
קוסי' ול"ע לדעת הי"ח דס"ל לגסוסו לקדם לה מהני מב ח
(ת"ה ע"ם בספר. ובדבר הפלוגת' בגסוסו לקדם הוא מסכי' שם עם הב"ם דהני בגסוסו לקנות ולעני"ד נראה כדברי הם"מ ולא מטעמי' דגם מאן דס"ל לגסוסו לקדם לא מהני מודה דחלוסי לקנות קני אלא דקדושין שאני לפי מה שבאר הר"ן ז"ל בגדרי (ל ח) דהכא לאו מקנה עצמה לבעל כ"א מבעלת דעתה ורצונה ומשוי נפש' כספקר ומבעל זוכה בה כוכ' בספקר וכאן בספקר קי"ל דבעי כוונה מיוחת וכמ"ש בב"ע הו"ח סי' רט ס"ד ע"ש ולכן לא מהני לגסוסו לקנות בקידושין: לחנם בגוף דברי הר"ן ז"ל נראה לכאורה מלבון הם"י ז"ל בכתיבות (מ' ב') במולך עליו דאחמי דאחמרינן התם ולו תהיה לגאלה בזמן שהוא עומד בעבדותו אבל אם נתייאש מלהשתחרר ואמר הרי הוא לו לעולם הרי זה קנוי לו ולא אחמרינן התם ולו תהיה לגאלה אלא

מזה למין בדידה להכניס עצמה לרשותו משא"כ סכא גלי לן רחמנא ולו תסיס לאשה דסבירה בדידה להכניס נפשה לרשותו להחקד, לו בע"כ ומהי דבעינן גם מגדו כל היני הקדושין שיאחר וסיתן קוח מסוס מסוס דבעינן נתי כי יקח ולא די בסכנס, רסות, לבד מ"מ עכ"פ גס הי' מסייע, בקדושין ומקו קריגן לה. והס כוונ' סגמ', בכתובו' סס בחסוס עצמ', הכתיב מדבר כלום, סכיח מהו, עצמה לבעל ולעון זה לא יתכן רק בחוסס ולא בסאר נשים וכמ"ם ולכך כתב רס"י שפיר בחסוס עצמ', בחי סים ביד, להקנו, עצמ', לחיסוח ז"ל. ולפ"ז יתיים, תמיה, מו"ח ז"ל למאן דס"ל לגסוסו לקדם חיגה מקודבת מהא דחיגס סוחה בעלמו וכופין לוחו לכנוס ואחאי מכני קדושין דלפמ"ם דעיקר טעמא דלא מכני בחלוסו וקדם הוא ונסוס דסוי כזוכה מספקר ובעי כוונ וע"כ בחוגס רחמנא רחיא עלי' חיובא לקדם ולא סוי כזוכה מספקר וכמ"ם שפיר מכני קדושין ומוי כלגסוסו לקנות דל"ל כוונ'. ומאן דס"ל לגסוסו לקנות לא קני י"ל דס"ל לחלק להפך דבאשה מכני וכמ"ם מו"ח ז"ל סם חיסו לולי דברי סרשב"ם וכו' ונ"ם. ומעתה דברי כל הפוסקים עולם כסוגן ודו"ק היטב):

ל"ע בחס"ד סי' ריב	מב ס	
ל"ע בדברי ריב"ם סי' קכג	סס יג	
ל"ע בב"ם סי' מב ס"ק יט	מב יד	
תחי' ול"ע בב"ם סי' לז ס"ק כג	מד ו	
תיסס על סב"ם סי' מס סק"ח	מה ז	
קוסיח ול"ע בם"ע חס"ע סי' מס ס"ג	סס יב	
ל"ע בריב"ם סי' קע	מו ב	
ל"ע בב"ם סימן ג סק"ח	נ ב	
דברי סב"ם ס"ק טז סס תחוסין	סס ו	

דינים וענינים חדשים

סיתר חדם לזכות גט לאשתו שנתחדש ח"ם	
ל"ע בכוונת הפרוטה של קדושין	כז ח
סברת חדשה בטעין הפקר ב"ד הפקר כח לג	
(ח"ם ע"ם בסף, שמייסב בסברת זו דברי	
רחמ"ן התחוסים בחדושי לב"ם (ע"ז ח')	
בדרך הסכל. ולפ שמדברי הרמב"ן בפ'	
מי שחת נראה דגם בחטח"ם יכול לחחול	
ע"ם שכתב ואחי לוחר כו' בע"פ נחי	
בדשמוחל מיפלגי כו' י"ל דלא לדיגא כתב	
כן אלא לדחוי, בעלמא דלא חוכח חשם	
דיגא דחטח"ם. חולם להסיב דברי הרמב"ן	
על מכוש ולפרשם בב"ח כמשמעם גלעג"ד	
דבאחת ס"ל דכל דתקון דרבנן כעין דאורייח,	
קניגו נחי בקנין דאורייח, ומקודשת חן	
סחורם היא ועיקר קושייתו בפ' סמוכר	
את הספינ', היא לאחן דס"ל דטעמא	
דמוכר שט"ח יכול לאחול ואו' דמכירתו	
מדרבנן היא ומפרשי גמרא דב"ב (קמז ב)	
כפשוטו אלא"ב דאורייתא אם"ה מ"י לאחול	
דכיון דהוא דאורייח' אליס קניגו טפי ומ"כ	
חזיגן דכאחי, בעלמ', גדעו קניל, מקנין	
דאורייתא לעניו אחילה ואחאי לעניו קדושין	
נעשה, דבריה, כלל תור'. ומשמ"כ אם נאח'	
דטעמא דאחיל, במכיר, שטרו, אבו' דב'	
שעבודים יש וכו' שוב לא אוכפת לן אם	
מעמ"ם הוא דרבנן ויכול לאחול לאשפ"כ	
היא מקודשת אם"ת דקנין דרבנן בקנין	
דאורייתא, הוא ואם שיכול לאחול לא אגר',	
כאו דאם חזיגן במכיר, שטרו, שאו, מדאורייי,	
לדע' זו ואפ"ה יכול לאחול וזה אדוקד'	
אאוד בלשון הרמב"ן ז"ל שם שכתב ז"ל	
אם"ד לא קנאתו אלא אדבריה, ולפיכך	
הוא יכיל לאחול לא תשא אקודם, גאורם	
עכ"ל. הלשון „ולפיכך הוא יכול לאחול"	
אשר הוא לכאור' כשפת יתר לעניו הקושיא	
אירם על אם שכתבנו ודו"ק):	
יש זכי' בחסורי הגאם	כח נד וכו
(ח"ם ע"ם ושם ובקלח"ח סי' ק"ם סק"ב	
ולדידי אדי ספיק' לא נפק'. ואגע פה רק	
ברחבי דברי הגה הרחי' שהבי' אות"ח ז"ל	
אגאת' דע"ז (אות"ג ח) בשם הריב"ם סי'	
ח"ח ע"ל ט"ם שלא נאגא' בשום אקו'	
בריב"ם רק ברשב"ח סי' קעח אלא	
דאריב"ם גופי' שם אשא' דים זכי' בחוגן	
בפשם אחנ' לעגד"ג דאגא', שם ואריב"ם	
אין רחי' אשו' דים חלוק בין ע"ז ואחנן	
בפשה דים היחר לאסורן קודם הזכיה	
לשאר ח"ם דאין לאסורן גם אקאי חכי	
שם וכ"ם אפורם בר"ן פרק כל הגלאים גבי	
שחי דאלה טבעת שבחב ואע"ג שאסורה	
בהנאה וכו' ע"ם היטב ועפ"ז אין רחי' גם	
אהרחב"ם (פ"ח אחנן ס"ג) ע"ם:	
שאומס לולא דברי הגדולי' לאורתי דגם	
בע"ז שם אין ביד הקונ' לאטוח ו אח'	
סותר לא זכי בם כשאר ח"ם וצגא' שם	
דקאמר דילאו' אגב' לה הוא לר"ל דוק'	
דס"ל ע"ז שגשבר אאילי' אותר' ע"ם דכיון	
דאמר' יכרחל יכול לבטל גזרי' דילאו' אגבה	
לה ויקנ' סוחיל ויד' לבטלם קודם שגשבה	
וכבל סוחיל שאל' בם"ם אך לאחי דקי"ל	
כר"י דע"ז שגשברה אאילי' לאסור, לא בייך	
סוחיל ולא קנה ובשאי דריב"ל י"ל דשגניה	
כשר ובזה יחייב קו' תו' בסוכה (ל"ח)	
ד"ה בחשרם ע"ם שחירושם לא ח"ם לכאור,	
בגא', ודו"ק כי קלרתי)	
ל"ע בדין נותן אשכן לכהן בפדיון בנו כט יג	
ל"ע בקדושין חוציח' בא' לאחות	
אציאלאות ל ו	
ל"ע בחוגב שוחני' אאני' טיבו'	
בפדיון הבן לא ג	
ל"ע בדין אוח' בבט' קדושין ע"א	
שאניי' בלי לב ח	
ספק אדם בדין תגאי קודם לוועבה לח ח	
אעבה בב לפני שתחבר בא' שבדם	
בגו ביוש כ"ח לחולדתו וע"ם דיוש	
אדבים מ ב	
היחר אדם בחוגב אסבלוות אם יא	

תם ונשלם

Maschinendruck von J. Hörling's Wittwe in Halberstadt.

סי' ס"ט סעיף ד' (ע) ואינה יכולה לחזור בה כו' ויש מולקין.
בפ' שני דייני גזירות דף ק"ו ע"ב מי שהלך למד"ס רב
אחר פוסקין מזונות לע"א ומחולל אחר אין פוסקין מ"ט רב
פפא אחר חייבין שאת אחר נאי מצי"י במזונותיך. והקשה
בספר נתיבות משפט דף קמ"ד לפי דעת הפוסקי' שיכולה לחזור
מ"ש מה שכך דאחר נאי מצ"י כו' נמי דקבלה עלי' יכולה היא
עכשיו לחזור בה וצ"ע שכתב דחייבי'שאת פטורה לותו בפירוש
בתופן המוטעל ולישנא דגמ' לא משמ' שכי דהא לא אחרו חייבי'
שאת פטור' לותו אלא שאת אחר כו'. ועוד דלפי מה שמחולר
אם בסוגיא מדברי שתום' שם דחייבי' שאת אחר' לא נאי כו' היינו
אלא משום דאיכא סוכשא מדשלך ולא היא לם כלום במזונותיה
מוכח דאחר לא נאי כו' וקבלה עליה ט"ם ו"כ מ"ט ניחום
לשאת פטורה לותו בפירום כיון דסגי ליה כשאחר לא נאי כו'
והיא קבלה עליה ובזה שלך לו למד"י ועכשיו שרי היא יכולה
לחזור ולומר היי רוצה אלא דוקא במזונות: והגלע"ד בזה דכיון
דבעינן דוקא שתאחר היי ניזונו' והיי טושה אבל בחומרת היא
טושה לאחד לא משני דשה מי אחרה קונס שאני טושה לפיך
שרי לחומרת היי טושה ואפ"ם תנן שאין לריך לספר לאשת דלא
מיבעלא תקנס לטולם עד דאחרה בשהיא היי ניזונת ט"ם פ'
אט"פ וכיון דלריכה לומר היי ניזונ' ורחה לריכה ג"כ דוק'
לומר ליפנת דהיי ניזונ' דש"ל כלומר מ"א בתק"ח בגון זו שומעין
לה כדהי' רים שכותב אבל אם אחרה שריי מוחל לך מזונו'
והיי טושה לא משני דשה לריכה לומר מי אפשי בתק"ח והוקא
כשלומר' היי ניזונ' הוי כלומרת מי אפשי בתק"ח אבל שלומר'
שריי מוחלת עדיין היא רוצה בתק"ח שרי גם אם יש לה
מזונות יכולה היא לחחול כמ"ש תוס' פ' אט"פ דף נ"ו ד"ה ס"ז
מקודם, ותגאו בטל כו' דוקא בלומר ט"ת שלין לך עלי דין
אחר וכסו' אבל בט"ת שתחלי אחר וכסו' יכולין אם ט"ם.
ומ"ש הא דלריכה לומר מ"א בתק"ח לרריכה למען בתק"ח ודין
מזונו' ואם לומר, שריי מוחל, שרי יש לה מזונו' וכאלו קבלתן
ולריכה ליתן מצ"י לבעלה ומחילה כיון דלריכה דוקא ליכנו
דהיי ניזונו' ר"ל שאינה רוצה בדין המזונות אם"ט יכולה לחזור
בה וכמ"ש הריטב"א פ' אט"פ אטוס דכל יומא ויומא חוב
בלפני נפשי ט"ם ואם"ם יכולה עכשיו לומר שרולה בתק"ח כיון
דלא אחלה המזונו' אלא לאחרה מ"א בדין המזונו' אבל בטל
שלומר אני מצ"י במזונותיך והשאה נתרלה לו שרי כאן אחילה
גמורה על המזונו' וחוב הוא יכולה לחזור בה בדין כל חומל
חובו דדוקא בלומרת היי ניזונת דאלו מדין אחילה היא אלא
מדין הפקעת תק"ח לכך יכולה לחזור ולומר רולה אני בתק"ח.
ואע"ג כשבטל לומר לה אני מצ"י כו' והיא אחרלה שרי
אחלו זה אם לזה ואחילה מ"ל קנין ואינם יכולין לחזור ודו"ק: עוד
נלע"ד לפמ"ש הריטב"א פ' שכותב דף פ"ם גבי נפרעת אלא
בפניו רבא מ"ר נאחן אחרי בע"ח אלא יפא כל מ', ומ' טוטל
טטותיו אל חבירו והולך ויוצב לו בשד"י ואחה טוטל אלא בפני
לוין וכתב הריטב"א שם ז"ל ומיהו לפי טעמו של רב נאחן לא
אקנו כן אלא כשלוה ממנו כאן והלך לו אבל אלוה לו באקום
אחר והוא בא לכאן לגבות מנכסיו אים לו כאן אין מגבין אותו
אלא בפניו אלא ילך לאקום שהוא נכון שמו כו' דבשא ליכא
טעמ' דמוטל מטותיו אל חבירו והולך לו וכן אני אן שכ"ל ומ"כ
כיון שאחר לה קודם שהלך למד"י נאי מצ"י כו' וקבלה עלי'
הרי נפטר ממנה אלא כיון דבכל יומא ויומא חוב בלפני נפשי
כמ"ש הריטב"א פ' אט"פ לכך יכולה לחזור בה ט"ם דאט"פ
דחוב המזונו' בשה בשעת הנשואין מ"מ כל יומא ויומא חיוב
בלפני נפשי, ומ"כ כיון שכבר נפטר קודם שהלך למד"י אלא
שעכשיו היא חוזרת בה וחיוב זה בא עתה כשהוא במד"י
והיא שתחייב כשהוא במד"י אין מגבין מנכסיו אלא בפניו וק"ל:
(ג) אבל הבעל כו' ובקצה מ"ם דלרב הוא דס"ל מקנו מצ"י
תחת מזונותי יכולה היא לומר היי ניזונת וא"ע דס"ל מ"א
בתק"ח ולרים לקים ליה דס"ל תיקנו מזונות תחת מצ"י אחאי לא
יוכל הבעל לומר נאי מצ"י במזונותיך אפי' לא ספקה כיון
דאומר מ"א בתק"ח בגון זו לעשיתו ניתקן שומעין לו ועיין מ"ש
תוס' בזה פ' אט"פ דף מ"ו ע"ב ד"ה תקנו מזונו' תחת מצ"י
ע"ש: ואפשר לומר לפי מ"ש בתשובה מיימוני לס' קנין סי' י"ד
דלא אחרי מהדרי שטרא למאר אלא לאחזוקי ממונא בגון האי
דפ"ק דב"ק ובספ"ב דכתובו' בפלוגתא דאחמון ורבנן דהשתא
ומה בתקנת אי אפשי בתק"ח אט"ג דליכ' אאן דפליג ולאו
אחוסר אשטה ואפ"ם כתב ריב"א דלא אחרי אלא לאחזוקי ממונא
היכא דשא להוני אטושה זה. כ"ם בשם אחר"ם

ב"ר בדוך וכיון דלא אשני אי אפשי בתק"ח אלא לאחזוק ולא
להוציא ואין קי"ל נכסי במזנה' אלמנה קיימי לאחזוי כאשבור פ'
אלמנה ניזוק' דף נ"ו וכאשבו שם תוס' אשום דיכולה לאחזור
לאחזו' בלא ב"ד ב"ד ס"ל אוחזק' ואפ"ט פסק הראב"ם פי"ח אחל'
איסות ביאוסי' שאחרו נאנסו והיא אוסר' לא נטלאי בשבעת
היסת וכאב שם הרא"ם דא"ל נק"ח כיון דהיא אוחזקת ה"ל
כאילו היולבין באין לשוטיא ע"ם ולפא"ם הראב"ם פי"ב אחל'
איסות גבי הלך בעלה למד"י שיכולה ג"כ לאחזור בלא ב"ד
לאחזו'. וע"ש בהרא"ם שהוס דין א"א לאלאנס ואפי' בחיי
בעלה ה"ל אוחזקת בנכסי לאחזו' ואוכרת בלא בב"ד וכיון שהיא
אוחזקת אין הבעל יכול לוסר אי אפשי בתק"ח כדי לשוטיא
וק"ל:

סי' ע' סעי' א (ע) אינה אוכלת עאו. ר"פ האדיר פריך
והיכי אני אדיר לה והא אשעבדה לה ואפני
בשוסר לה נאי אצבי ידיך באזונותיך א"ם פרנס לאם כי' אחר
רב אבי באספקן לבדרי גדולי ואיכ אספקן לבדרי קטני כי' אי
ברגיל בהו הא רגילה ואי לא רגילה פרנס לאם לא לריכא
דרגיל בי נשא וקא אינגלב בהדי דאחרם לי' עד אאידנא דלא
אדרתן כי' אשתא דאדרתן לא אשינא לאגלגולי בהדך וכאבו
אים ד"ם ואשתא דאדרתן כי' ואדשתא דאכי לא אחלא בהדינהו
הלכך אשועבד לה אי ואי"ת אל אאר דבשעת אאדר אכאי לא אי'
אשועבד לה אי אאי בלא טעם אחילה אאדר אל כל זאן אשיא
עאו יש לה לגלגל עאו דאע"ג דאינם יורד' עאו אין זה אאוב
יריאה דאיירי באין בני אספחאם אעשירי, כאו בעלה רגילי
בכך אלא באי' אחוך עשרו אי' אוותר אלכך יש לה לגלגל עאו
וכאאינם עאו יש לו להשיבה כאו שהיתה רגילה בביתו באי' עכ"ל:
לפ"ז אבואר דאם כל בני אספחאם רגילין בכך ואיכי אגלגל
בהדי ואוכלת עאו אז אינם יכולה לאזור בה ולואר אחאלה
גלגילנא בהדך והשתא אני רואה דאיכי דאיכי יודע כיון דכבר
אחלה בהך והשתא דאי רואה אלא דוק, כשאינם אוכלת עאי אז יכולה
היא בהאחר אדעתא דהכי לא אחילנא לך ובשעם אקובאת
אם כתב ז"ל ואי קשי' אכתי כיון דרגילה בי נשי' קי"ל דעולה
עאו ואינם יודע והא אשועבד לה והדר' קובי' לדוכתא י"ל
כיון דאיגלגלה בהדי אם אוחלת אח כבודה ואינם רולה להיבעו
בהם וכיון שבאור' אחילה היא קא אגלגל בהדי ובשעם אהד
לבלום היתה עומד' ואיידי הר' אע"פ שעכשיו שהוא אוכד בה
יכולה לאבעו אהדר אל כבר וכיון שאל רגע אחד איב אינו בעל
הלכך אינו יכול ליתן לה לותן הדבריס שהיתה רגילה בהם אלא
ט"י פרנס. ר"י אטרלאני ז"ל עכ"ל. אזה נראה לאפי' לוכלת עאו
יכולה לאבעו כיון דלא אחלה לו בפירום אלא שלא היתה אוכעאו
ואיגלגלה בהדי, והכי אל כיון דבשלוס היתה עאו ולא היתה
עומדת לאביעה אבל אם ארלה לאבעו יכולה לאבעו אפי'
כשעדיין לוכלת עאו. ואשמע לדברי הבעה לאין לאלק בין כל
בני אספחאם רגילין בכך או שאבי בלבד ואסב בן. ועש"ם בסי'
ע"ד סק"ח. (וע"ש בסגעס לות ח'):

כעיף ה' (ג) מי שהלך למד"י ובאתה אשתו לאבעו אזונו'
בפ' ג' דייני גזרות דף ק"ז אאמר רב אחר פוסקין
אזונות לאשת אים ושמואל אחר אין פוסקין כי' כשבאני בי שאת
כ"ע לא פליגי דפוסקין כי פליגי בלא שאטו בי שאת רב אחר
פוסקין דהא אשועבד לה ושמואל אחר אין פוסקין מ"ט רב
זביד אחר אימר נרני לאפסה ורב פפא אחר אין בשאטו שאת
אחר לה נאי אצבי ידיך בזאונותי' כי' ופי' רש"י בשאטו בי
שאת כ"ע לא פליגי דפוסקין לשאי נאים לה אי לנרני הרי
סופה לגבו' כאובאה ואשמע שלא עיכבה אשלאה כלום כי'.
ואקשו בתום' להשת' ואשמע דפליגי בלא שבועה אי בשבועה
אאאי לא אטול וה אינו דשאוך פריך עד כאן ל"ם אלא
לשבועה אבל לאזוני יכבינן לה אלאשת אפי' בשבועה אין לה. ע"ש:
ואפשר לוסב לפי מ"ש תוס' פ' אאפקיד דף ל"ד בשא דאארו
אי נשבע אי שהפקדון אלגו שאת יאבע זה ויולי הלה את הפקדון
ע"ם שפי' בשם ר' הגעלא דהוי כאו שבועה לבטלה וגאי הוא
ליאבע היכא שהדבר עומד להתברר אח"כ שהאלוה יוצא הפקדון
ועיין ס"ך ח"א סי' ע"ב ס"ק ס"ג וסי' פ"ז ס"ק ט"ו. וכיון
דלשוט' רש"י בסוגיין אם בא הבעל ואאר פסקתי לה אזונות
נאחן בשבועה ואחזרת לו אם שפסקו הב"ד א"כ ה"ל שבועה
לבטלה אם אשבע היא אחלה ואם"ם סבר שאול דאין פיסקין
לה כלל כיון דלריכה שבועה ואין יכבינן לה שבועה לשאת
אחי בעל ואכאשה ואסיאן להולי' אידה וה"ל שבועה לבטלה
ולכך לא יפסקו כלל. ואשמ"כ בשאטו בו שאת לאין אשבע בסוף

ולגבי כה"ג תסבע גם בתחלה דתקן לה חייסין שמא יבא הבעל כיון שמעמו בו שמת ומע"ג דרמ"י מפרש התם בהמפקיד שמא יוליא הלה את הפקדון ויפסלנו לבעוה ט"ס ואפשר דמודה לפי' ר"ח דהבעוה לבטלה לא יהבינן אלא דנקט כך טעמא טפי דיפסלנו לבעוה ועמ"ש בסי' קל"ה סי' ע"ב ס"ק ט"ז. (ועוד נראה דדוקא התם ד' רמ"י משמת ר"ח לגיטתו ופירושו התם לא יתמה הדין אח"כ אלא שתהי' הבעוה בחנם אחר שיתברר אח"כ ע"י הפקדון בעלמו כדבריו ט"ס בתום' דמבואר דלא חייסין שמקר בבעוה דתקנתא לרחמי לא עבדינן אלא כיון שעומד להתברר גמרי לפסביש בחנם לף בחמת בחמא פליג רמ"י וס"ל דלא חייבי, להא אלא חייסי' שמא יקר בבעותו ויחתנה הדין אח"כ ואע"כ ס"ס הכא חייסין שמא תקר ויבא הבעל בגדה ויחתנה הדין ואפשר עוד דלר"ח לא שייך הכא הני טעמא כיון דלקרקע לא חייסי' לידי' כמבואר שם בתום' ואע"כ בודאי לא יבא הבעל בגדה ודוקא לדעת רמ"י שייך הכא כך כברא ומר"ן ז"ל בסמיך דברין על בעוה ר"ח כיון שחזינו לו בפירוש סברא זו. ועיין בבעוה מקובצת ד"ס לחר שחוחל חודה כו' שפי' חעמו טעם רמ"י שברי חס יכחיבנה בעלה יבא נאחן להוציא חידה ט"ס וזכינו שכיון רבינו לדעתו ז"ל אלא שעשה זו בחיוכין): ושיטת הריטב"א והר"ן בשמעו בו שחת כ"ע ל"פ דפוסקין דנכסי בחזק' אלמנה קיימי לחזונות וע"ש (וכ"כ בש"ת בשם הרחב"ן ס"ס) ואיכא למידק לפח"ש הרחב"ם פי"ב מהלי חיסו' דבהלך למדם"י מוכרת לעולם בלא ב"ד (וכ"כ בש"ע כאן) ובחוס' פ' אלמנה ניזונת קף י"ו ד"ה נכסי בחזקת אלמנה כתבו דלכך לחרי' נכסי בחזקת אלמנה לחזונות חשוש שיכולה למכור בלא ב"ד ט"ס. ומ"כ גם בהלך למדם"י נחי נכסי' בחזקתה ואחתי אין פיסקין: וגרחה לפח"ש הרב החניד בעולחת הרחב"ם שם דבהלך למדם"י מוכרת בלא בב"ד חשוש בלא שחעו בו שחת לרב סיי כאן שחעו בו שחת מוכרת בלא בב"ד חליבא דכ"ע ס"ס וכי היכי דשחעו בו שחת מוכרת בלא בב"ד חליבא דכ"ע ס"ס שחעו בו שחת חליב' דרב ע"ש. ומ"כ דוקא לרב דס"ל פוסקין חבחי טעחת גופיה דס"ל דגם בפ"ח סנכסים בחזקתה ולכך מוכרת לעולחת ואין פסקי' כרב ואע"פ פסק הרחב"ם לדידן דס"ל כרב דגם מוכרת לעולחת חבא"כ לבחולל ס"ל לחלק בין חלחנה לפ"ח ולכך לדידי' בשחעו בו שחת פוסקין ומוכרת לעולחת נכסי בחזקתה חבל בפ"ח היכא מוכרת בלא בב"ד ולא סיי מוחזקת בנכסי ולכך בהלך למדם"י אין פוסקין כלל: (ג) ואין חחבעין טחת על חעבי ידי'. כ"כ הרחב"ם פי"ב חבל' חיסות וכחב הר"ן לדעת הרחב"ם אם בא הבעל ולא חלא שוס דבר חחע"י הפסיד ע"ס: (וכ"כ הרחב"ן) ורחיתי בס' כחובה לבעלון חבר"פ ז"ל בהחפלה בזה חבא דקי"ל בבת לף בלא בחקו חק כגון דחהדקי' בחדרוגי' וה"כ ס"ל אם לא עבחה בחחי יפסיד הבעל הא חי בחבל בפ"ח חבלה בבת עבלה ע"ם וגרחה דקוחי' חעיקרא ליחא לפח"ש בם"ע ה"ח סי' ת"ך סעי' י"ח ו"ל הכניסו בחדר וסגר הדלת עליו ובטלו חחלכחו חיו נותן חלא בבת בלבד אבל אם כי כבר בחדר וסגר עליו חלבת היו גרחה בחקן ופטור בדיני אדם ע"ם והוא חדברי הטור בבם הרח"ם וה"כ הכא דלא עבחה חלבה לא שייך דין בבת כיון דלא עבדה חעבה ולא דחי להובל בפ"ח דעבה אובל חעבה וכן חהדקי' בחדרוגי' דהוי חעבה חייב לבלם בבת אבל היא בלא עבחה חלבה ס"ל כחילו היחה כבר בחדר וסגרה הדלת כיון דטחה ידה בלחת לא הוי חעבה ולית בה דין בבת ודו"ק כי זה ברור ובעיקר דברי הרחב"ם חחה עליו הר"ן וכן הרח"ם חולק וסובר דב"ד חחבדין טחה על חעבי ידי' ע"ם. ולטע"ד נראה טעחת הרחב"ם לפח"ש חוס' פ' נערה קף ח"ז ד"ה חבוה חיבה דלא הוי פירושו חיבה דחזונות בלא ליבל חוחה ולא יזון חוחה דחה על כרח' חחזן חלא חפי' היכא דע"כ חיחזנה בלא יטריחוהו כל בעה לב"ד בחזונות כדחוכח לקחן פ' אלחנה ניזונת קף ל"ס דאלחנה חע"י ליחוחים חע"ג דבע"כ חיחזנה ואע"י לית לן בה בעל חלא חבי בעל בלא חלא חבו' כדאחר פ' חע"פ חזוי עיקר ואעבי ידי' חבוה חיבה כו' ע"ם וכיון דחיבה חזונות לא הוי חבוה דלא זיין לה דחה בע"כ חיחזנה חלא בלא יטריחוהו כל בעה לב"ד וא"כ לא חיקרו חעבי ידי' לבעל חלא היכא דזיין לה חנכסי' ולא חטרחה לב"ד חבל היכ' דחטרחה לב"ד חו ליכא לחיחם לחיבה ולית ליה לבעל חעבי ידיה ואם"ס פסק הרחב"ם בסב"ד פוסקין לין חחבדין על חע"י וזה פשוט. ודא דכתב הרחב"ם פי"ח חיחוחו, דאם היו היורשים קטנים חחבדין על חע"י כתב הרח"ם חבוה לב"ד דיד ב"ד כיד הקטנים וכ"ל כחילו חחזנה בעלחה חבוחבים: ו"ל הרחב"ם פי"ח חכל' חיסות לחלחה בפסקו לה ב"ד חזונות לין חחבדין על חעבי ידי' כו' ואני חוחר שחם היו היורשין קטנים ב"ד חחבדין עחו ופיסקי' חעבי ידי' כדרך בפוסקי' חזונות עכ"ל וכתב עלה הרב החגיד ז"ל ות"ם רבינו שחם היורשים קטנים ב"ד חחבדין עחה ורחוי' חלין בב"ד חבינן על קטנים עכ"ל: ואחר שעיין חלחתי ת"ל רחי' ברירה לדברי הרחב"ם ושוח חכח דחחרו בערכין פ' שוס היחוחים דף כ"ב אחר רב חסי לין חקרקן לנכסי יחוחים אלא ח"כ רבית חוכל' בחן. ור' יוחנן אחר לבעל שים בו רבית חו לבחוחת חבא שוס חזוני ורי"ח ח"ט לא אחר לכחוב, אבא דכא חקינו לו חבעי ידי' ואיבך חחר בחחת דחין חחבדין על חע"י ואם לא עבחה חלבה ספקה ט"ס ואי אחרת דחין חחבדין על חע"י ואם לא עבחה חלבה ספקה ט"ס ואי חיכא פסיד' דחזוני דהיא לא חעבה בלא בב"ד ובפ"ד יפסקו לה חזונות אלא ט"כ דבקנטי' ב"ד חחבדין עחה על חע"י וכיון שחבדי הרחב"ם ז"ל חפירבים בב"ס: ובזה ניחא חחי חחוי דקו' לן בדברי רב חסי דלא ס"ל שוס חזוני דהא חקינו לבו חע"י חבדי הרב החגיד

דמלוה תתבזה עיקר וכן דעת הרמב"ם והרמ"ם ז"ל. אבל הרשב"ץ פסק כטעם משום חיוב ועיין ב"ש סי' ק"ג סק"ח. ומדברי הרמ"ם הנ"ל משמע דלי לחדי טעמא משום חיוב ג"כ בהלך בעלה למדה"י חיוב מוכרת הלה בב"ד מיסו נרחה כיון דהרמב"ם והרמ"ם ס"ל טעמא דמלוה תתבזה עיקר ס"ס בהלך למד"מי שמיו רוצה שתתבזה משמו בב"ד ולכך שפיר פסק הרמב"ם דמוכרת הלה בב"ד למחם נרחה דלפי' לטעמא דחיוב לפי טעם רמ"י ז"ל שפירש כדי שימלאו המשכים מן בעיני המכים ולה יחמינו מלמכתה למם כשלה יעטרכו לטרוח לב"ד ע"ם ס"ם בהלך בעלה למדה"י שייך שפי טעמא אבל לטעם רבינו מגילה דמפרש טעמא דחיוב כדי שתחזה למדה מן בעיני המכים כשתגבה כחובתה בפרסם הלה בטורח ב"ד ויקפלו עליה בעלי' חובה בפטור מקובלת שם דף ל"ח ד"ה אלמא מן המירוסין ע"ם ובזה נרחה דלה שייך בהלך למדה"י לגבי מזונות שהרי בעלה קיים ודו"ק: (ה) עד שיצה בעלה ויטעון וחוא פי' הרמב"ם בשה דאמר חין תשבע בסוף ולה תשבע בתחלה סיינו כשיצה בעלה ויטעון ושה דאמרי בני כה"ג תשבע בתחלה ובסוף ולכאורי קשה כיון דהשבעת בתחלה נמה לה לישבע גם בסוף כיון שכבר נשבעה הלה הספיק לה מזונות ונרחה לפי מה דאי' בירושלמי טעמא דשמואל דאין פוסקין מזונות לאשה שהלך בעלה למדה"י חייו משום דשמא הלה בחיים ומדה"י נרכי ט"ם. ל"ל לה נשבעה תחלה הלה התפיס לה נרכי עדיין ליכבע בסוף כשיצה ויטעון שהלה לה ממדה"י מזונות לאחר שבועה ואין מומרי תשבע בתחלה גם על טעתיד מבו' לאין ב"ד מותנין שבועה על להבא הלה לשעבר ועיין כית"ג מ"מ סי' י"ג דעת גדולי האחרונים שאין מותנין שבועה להבא ועיין בש"ע ה"מ סי' פ"ז סעי' ל"ד בנותן ת"כ הלה יטעון שקר הלה נפטר משבועתו משו' דשבועה לשעבר החירה ומדלשבעה ועיין מ"ש שם בקונט"א ס"ק כ"ט:

כעי' ן (ו) פוסקין לאשתו תכשיט עמ"ש סי' ע"ח ס"ק ס':

כעי' ז (ז) מיציאין מיד הגפקד למזונות אשתו עמ"ש בקונט"א סי' פ"ו סק"ד:

כעי' ח (ח) הלך בעלה ולותה ואבלה כ' הרמ"א פמ"ב מה"ל מיסות בשם הרשב"ץ הא דאמרי' סיום מעותי' על קרן נבי מסתברא לי דוקא בפורע שאפרש מאחת ומזונות שחייב לה בעלה הוא נותן לה דבכה"ג הוא דאיכו חייב לשלם הלה אחר ו סיפרע בשבילו ואיה נחי סיום חייבת שהרי לה לותה ממנו ולה אבלה ממנו הלה בחורת פרעון חוב בעלה אבל כשאפרש שאם חזר וגובה ממנו שכל שאפרש שאם חיכו אפרש בחורת אחנה הלה בחורת הלותה ע"ם ועיין בריב"ש סי' תפ"ח שכתב שהלה תבו' הרשב"ה שאפרש שאם לה שאי חייב מעות לאשה הלה תקבל שאשבון חובה מה שהוציא על מזונותי ואשום דהאשה סיום חייבת לו כלום ע"ם: ובאשה לאלך כתב עלה ז"ל וכפי זה נבי' לי בדברי הרשב"ה דלאה שאפרש ופירש בעד חוב שחייב לה בעלה במזונותי סיום מעותיו על קרן הנבי ואה בין שאפרש שאם שנובה מן הבעל הא בשאשה אין האשה חייבת כלום לבעל שהרב וה"ב בין שאשם בין שאפרש ס"ל פרוע חובו של חבירו ו"ע אאב"ז רלותי בשבו' הרשב"ה שחייבת סי' ז' וכנרלה היא שהשובה שרשו עלי' שריב"ם וכתב ז"ל שיטו שאפרש שאם לה סיום מעותיו על קרן הנבי הלה שבעל חייב לשלם לשום לירד לבדם שבירו שלה בדבו' ונעשה כי' ושיטו עדיין לה יהאו ידי שלמה שהקשיו מה בין שאם לשפרש כיון שאין עלי' שום חייב ושאר חילוק הרב ז"ל דק כשוט השערה כי'. עוד כתב שרשב"ן שם ז"ל ומ"ש לעניו שלומי שאשה פשוט הוא שאיכה חייבת לו כלום כי' ודבר גדול דיבר הרב כאן לשפי' שים בידו וגבי שאשה ופרעשה שאם אין מוכין לה שאלה כלום הלאו לשעתא שאשה היא פרעשה דאשה שביד הזקן ס"ל לשפוש בשם בעד מזונות והוא פלא עכ"ל: ונרלה לפמ"ש הרשב"ה בשיטתו לשרי' דף מ"ז ז"ל וכשבעה אחד ופרעשה את אשתו שאם אין זה כוותן שאנה הלה כיורד לשוך בדה שבירו ונעשה שחזר ושאחלש מן שבעלים ושלכך גם זה כשפרעשה בשורת הלוה שאפרעשה והלה שאנה כשוותפרעשה על ידו בשורת הלוה שאפרעשה והלה שאורת שאנה כי לכך לכ"ע לא אבד את שעותיו ושיטו כיון שהלה הלוה את שאשה בפירוש והיא לא שתעבד, לי בפירוש היטו יכול לחזור עליה הלה על שבעל כשיטו לוותה היא בשני שיטה שבעל חייב לו והלה יגבה

שאנה ושיטו בריישא דשמואל לשאשה קושה שאיני יכול לשבעל שאשה ע"ש: שבואר כוונת הרשב"ה דכל שפרעשה בשאר שבעל לשם שאשה לא שייך שפרעשה בשאר שבעל לשם הלוותה ולא שתעבדה בפירוש לאיני יכול לשבוע שאשה שכתבה בשני שבעל חייב לו וכיון שבעל שאשה שאשה בשאר שבעל חייב לו ומ"מ כיון שלקחה בשלוותה לכך אאר כשיטו לוותה היא ומ"כ כיון שלקחה בשלוותה הרי היא חייבת והבעל שאחייב שכה שבעודה דר"י והשני שי' בלה יכי' בלה יגבה שאנה ולה כתב בלה שאשה היא חייבת דל"ב בשני יגבה שאנה רק שבעל שבא"כ כשלוותה בפירוש אין כאן שני סגבי' בלה יגבה רק שבעל שבא"כ דר"י הלה שהי שני בעין סגבי' בלה יגבה רק שבעל שבא"כ דס"ל שני יגבה שאנה ואפי' בשאר שבעל שבא"כ אפי' היא לה ונכסי גובה שבעל שבעודה דר"י כיון הלה שי גבי היא ס"ל כשאן לית לה ונכסי כשן ויש לי במדה"י כיון הלה שי גבי שייאיכו שבעדר"י ושי"ח לאן דשם לית לה ונכסי גובה שבעל שבא"כ ושי"ח לאן בדרך בדעת הרשב"ה ושם"ס לאפי' יש לה ונכסי שאשה יגבה שבעל שבא"כ ס"ל כשאנה שאשה שאשה בשאר

שמשיין דקטן שלוח בקטנותו ומגדיל חייב לשלם דמי ס"ד דקטן שלוח פטור לחתי משלם דכל סיכת דמיסי פטורים בעל נמי לא מיקייב עכ"ל ומשמע דס"ל דלותם ולשלם דגופם משבעל חיוב חלת משעבודת דר"נ וכדעת הרשב"ם מו כדעת סר"ן ומס"ם כל שהיה פטורים לא מיקייב משבעל מדר"נ: לחנם לפמ"ם לדעת הרמ"ם ז"ל דמשבעל משתעבד בחוב שחשב כמו בחר מלחת דזבין נכסי ומחריות ליתמי מ"כ ליתר דהיה פטורים ומעפ"כ משבעל חייב לשלם דהא חיוב שליח דידי' הוי ומע"ג דחין שליחות לקטן היינו היכא דעשאו שליח אבל לחשתו שלוחו ממילא היה בכח ב"ד בחוכל לשעבד נכסי משבעל לחיוב מזונות וכיון שנתנו לם ב"ד כח ללות לחזונות ס"ל כאילו שיעבדו שב"ד נכסי משבעל למזונותיו לשע"ח ועוד לפמ"ם הרמ"ם פ"ק דקידושין גבי חומר חדם לשתו קטנה נמי וקבלי קדושיך דקטן וקטנה נעשי שלוחי לטובתן ע"ם ומ"כ ס"ל קטנה שליחה דשעבל לטיבחה ומשתעבד משבעל בשלוחה שלם ודו"ק: (ט) מיהו לם מחלם. עיין מ"מ שהקשה דהא ק"ל בשעבודא דר"נ לא מכני מהילה כו' ואין לחלק בין חוב דשלחת למזונות שחשב שהיא מדרבנן כו' ועיד חיך כתב בפשיטות מחילה מכני כו' לו לחלק ולומר חע"ג דשעלחת מחילה לא מכני מלא ודאי כמו שפרשתי דברי סמרדכי עיקר עכ"ל וע"ש: ועיין בשגה"ת חער"י פ' שור שנגח ד"ום דשעבודא דר"נ שיך נמי בנפקד ומכור דמפקיעין מנפקד של מוסר ויבדיעין למסר ורבינו שחשב חולק במוסר וע"ש. ובים"ם כתב טעמא דרבינו שחשב מכוס דמוסר חייב מדיני דגרמי מדרבנן וע"ש. מבואר מדבריו דבחוב דרבנן דרבנן לא שיך שיעבודא דר"נ ומסרדכי שאינו ממלק בכך לפפסר דס"ל כדעת מ"ז דבחוב דרבנן נמי שיך שעבודא דר"נ: (ולעכ"ד ים לחלק דסגה"ם מיירי שבחוב סרלבון הוא מדרבנן לכך ס"ל לרבינו שחשב ללא מחרי בחוב דרבנן ביגבה חבע"ח של המוסר חדר"נ ללא מחמיינן בדרבנן כולי שמי ויש קלת שמך לדבריו חשא דחמרי' פ' ששבה שנפלה דף פ"ב לא מלכחן חנא דחמחמיר תרי חומרי בשחובה חלא לי כר"ת ור"ם בחו' ד"ם לא שכחן שכחבו שהא דיחתו לכובל שבחן ליח בי' חכוס דר"נ חלא חכוס גובייגא ור"ם בשטה מקובלת מ"ם בשם חום' דבכורו' דשפי' דר"נ לחודיה לא מוכח חשא דיחתו לכובל שבחן ור"ם וזה כדעת ר"ם דבחובה דרבנן חבת"כ בר"ד שחחוב סרלבון הוא דחוריית' שהיא לותם חטות וחחוב השני לם שלא שבטל הוא דרבנן בשא מודם ר"ם דכיך בי' שעדר"נ ודוק) ובמדרים פ' שחוחפין דף מ"ז שחומר לחבתי קושם שת נהנית לי לוט ובע"ח בחין ונפרעין ממנו משמע חכוס שעבוד דר"נ חע"ג דחזונות דרבנן ושפשר לומר דשתם כיון שים לם חלל שבטל גובם ממנו שבע"ח בחורת גובייגא כיון דשיעבודא דידם לא פקע חלא שנחשר עלי' ממי' שדר וכמו בחוכל חת בתו בחייו ובמותו דלוט ובע"ח בחין ונפרעין חבל חס חחלם לבעלם תו לא חני גבי חלא חכוס שעבוד דר"נ ס"כ חניגו למיחר הבל דחיכא דחייב לשלם ע"כ טוי שלוחי, ושכריהו כן חן שם"ם וכל דבריהם חזקים ובריחים וכן דעת כל שרחשונים שכן כתב ב"ם בשם בעש"ת וכ"כ שרמ"ם ושר"ן בחדרי, דף מ"ב דלחו טוי חכיל חייב לשלם חכוס שחועה חמון טל פיו טוי שלוחי, ושפור ליתן וכ"כ בש"ת כתובי, בשם שריטב"ח שם פ' שחכיל וז"ל ושחעיקן משכח דהנכי, ערב לחבירו חו שחתחייב בשבילו בכוס דבר שלא בחחתרו חינו חייב לשלם לו כלום כו' וכ"כ שרחב"ד ז"ל וכן נרחה חדברי שרחב"ם ז"ל ע"כ"ל וכ"כ עוד שם בשם שרמ"ם וז"ל וכי חחר שכי ללו בליחותי, קח עביד לומר ביחה כלנו חחנה לותו בפירום ויחה חייב לשלם ולחתן חי שפי' חוכלך כו' ושפרקינן הלא דחיין השכח לא קחחר חלא כל שן חינו חפסיד ועמד חחד ופירעם לותם חבד חעותיו וחכוס הכוח חינו שלוחו כדאי' פ' שחכיל חבוחר כשחכיר לותם יעמיד פרנס וכייבו שיחחר כל שן חינו חפסיד וע"כ לחו שלוחו כוח כן חחר לחנוי שרע"ל חגלו פ' שר שנחה חחני וח"י חם חעשה לו ונתן לו שחנוי ח"כ לשלם לו וביו"ד סי' רכ"ח וסי' רל"ה חשחחיט לשחחרוים דברי שעש"ת עכ"ל: ומ"ש ב"ש ולכחורה דין זה חלוי כו' כיינו כך דיעה שעש"ת שסביה חחכ"ש וטעות נפל בדפוס כי בחחלה סביה דברי שבעה"ת וחח"ש כתב עלה לכחורה דין זה חלי' בשני חירושי' של חו' כו'. ובשי' קח"ש ס"ק כ"ז כתב ז"ל כל ששומע קולי לז מיחד לחי ששומע שלוחו. ושם חחר כל שרוחה לכחוב יכחוב כתבו חום' כח"ם דף ס"ו בחירוץ ח' דלא חשני וכ"כ שחרדכי ושר"ן בשם שרחב"ן ובשד חירושע כתבו חום' דחשני חע"ג דשם חיבר סגחם חלא חחר לומר כל שרוחה לתרוס ולא חשיב

שלוחו לענין שגחם שחני ולא חשיב כחשגם כיון דלא ניים לי לעשות וכן שסכים שר"ן כו' ועל חילוק של חום' הנ"ל קשה דשח ר"פ שחיכיל שקשה חשח דכל ששומע קולי יכחוב גבו דעשה שלוחו ולחם בחיכיל יכול לומר כל שן לינו חפסיד ולפי חילוק הנ"ל לא ק"ח דשח חע"פ שעשה שלוחו לא טוי שגחם כיון שלא חחרו לו טיסי' שלוחו וג"ח בין ב' שחירושי' עח"ש בסי' ט' בשם בעש"ת עכ"ל: ושגם ח"ם לשקושת חשח דר"פ שחיכיל חינו חשגם שבל שחחם בחורם חבל שביבו חינו חשגם שבלו שלוחו ומה שביבו לשלם דהא חינו שלוח לומר לו שיחי שליחותי טוח גופי' חקני שגחם לוה כחבו חום' דשמוחר כל שרוחה לחחוס יבא ויחרוס חע"ג דהוי שלוחו ותרומתו חרומה ח"ח שגחם לא חקני חם שעביד שליחותי כיון שלא ניים לו בפירום חבל שחם ר"פ שחיכיל שחפרים חת חשבתו שחודעת חחנו שגחם ומי עביד שליחותו ס"ל כאילו פירים שחיכיל בעלמו חת חשבתו שברי שלוחו של לוה כחותו וה ודחי ליסוד גמור טוח ושפיר חקני בב"ם ו"ב. ות"ם ב"ם ונ"ח בין ב' שחירושי' עח"ש בסי' ט' בשם בעש"ת: שגם לפי ח"ם היינו עניו כלל לדברי חום' דסיכח דטוח נותן לחודר שגחם של חשבלח. ח"כ כל חקוס שנעשה שלוחו חע"ג דחחי שעביד שיחותו חקני שגחם כיון שלא ניים לו בפי' ושיינו שחין לשחבלח שגחם חין שבליח בעשיית שבליחות כיון שלא חחר לו בפירום. ושחם לין שבליח חידר שגחם חן שחבליח כיון שלא חפפת לי כלל בשגחם בידשו לא שיבח חחבל שחשב שיח שחודרת שגחם חשבעל ח"כ ודחי לשסורם ליסוח חבעלם ט"י שלוחו ות"ם חי לפבר לם להחפרנס חלא בעניו בלא יחי' שלוחו כלל חבל בשא חחרם דשלית טוח חודר שגחם חשחדיר ושוח חוכם חבל חבידו ושינו חשגחו חלא בחם שגעשה שליחותו בזה שפיר חחרי חע"ג דעביד לי שליחותו לא חקני חינו חלא ניים לו בפירום: ועתה נפרש כוחת הב"ם בח"ם דחלי' בשני חירושי' שבחום' גיטין דף ס"ו ושיינו לדחי' שרחשון דחע"ג דטוי שליח לפ"ם חינו בחדיר שגחם ח"כ חניני למיחר בחוחר שגחם חשבעל ח"כ ודחי שלוחו

הרסב"ח דס"ל דחפי' בפרנס סתם לאו משום פרעון אלא לפס הלוואה נותן לה וכמבואר בב"י לעיל פסיטא דיכול ספרנס לחבעו אלא חפי' לדעת המולקים דס"ל דפרנס סתם אבד מעותיו מודו הכא כיון שאחר כל הון אינו מפסיד וזה עמד ופרנסה ודאי לדעתא אלא להפסיד מעותיו פרנסה וכמו שאחר הבעל בעצמו ובודאי לפס הלואה נתן לה ואחר וגובה ממנו מדר"י וכן לדעת הרמ"ה שהביא מר"ן לעיל פסיטא דלא גרע ספי מפרנס בגילה הבעל דעתו שאינו רוצה בהפסדו משאר מלוה שאחר וגובה ממנו כדאמרי' בגדרי' לוה בע"פ בתין ופרעין ע"פ לאנס זה שייך דוקא באחיר אח שאתו שחייב לה מזונות בלא"ה ואם תלוה מעצמה חייב לפס ולא לאחרו יעמד פרנס אלא לקבל עלי' שאת לא תמצא מי שילוה לה וע"פ בסוגי' דפ' האחיר אבל באחיר שאתה מחבירו שאינו חייב לו כלום נראה ברור שגם שאתה אינו חייב לפס מן הדין לזה שפירנסו שאם אתה חושר שאתחייב מכח דיבורו שאומר כל הון שאתכם דשליחותי' קא עביד ואסור נאלא לפ"ז בסי' רכ"ח סדין עם הט"ז ובסי' רל"ה סדין כדעת הפרישה והש"ך אבל לא מטעמייהו וכמ"ש ז"ב: ועיין בש"ם ר"פ האחיר דפריך ופרנס ללאו שליחותי' קא עביד ומשני רב הושע באומר כל הון כו' ואיכא למידק מאי פריך בפשיטות הא קיי"ל דאין שליח לד"ע ולא הוה שלוחי' כלל ואין לומר דקי"ל כרבינא פ"ק דצ"מ דהיכא דהשליח ללאו בר חיובא הוי שליח והכא השליח לא אסר נאמנתו עלי' ולא הוי ב"ח אדא דזה מקרי בר חיובא כיון שצריך לשלוחו אישור ולא דמי לכאן דאחר ליפרעאל לא וקדם לי גרושה וכן אים דאחר לאחסה אקפי לי קטן דאינו לא שייכא בהאי אישורא כלל אבל הכא השליח שייך באישור נדרי' אם כי' הוא האחיר: ועוד דאכתי ק' היאך פריך בפשיטות כולי האי ועיין בש"ך שכתב דהאקשה אקשה בכח ע"ש דלאח אחי' כרב שאח דס"ל שאח דס"ל היכא דא"ב עביד וא"ב לא עביד אין שליח לד"ע ויותר תאי' אתי' דנדרי' דף ח"ג האחיר הנאה אחבידו ואין לו אם יאכל כו' הוי אחלקין בדרך נותן לאחר בחתנה כו' וא"כ אקשי לרב שאח לאח לי' כולי האי ליאח לי' לאחבורי' דליחייב להאי ולא הוי שלוחי' דאין שלד"ע והכא הא פשיטא דאסור לאחיר ליתן אאלו לאחבירו היתן לאוחר דהא אאונאה דידי' יסיב לי' ואסיבו אאם ואפי' לא יסא לוחתו אאר שליח אלא אלא עושה אעשה קוף או אלטבא פשיטא דאסור אבל בכה"ג היכן שיאמר לו היתן אאלו והוא ישלם לאאר' דאסור אאום שליחות קאי' דהא אין שלד"ע: וראיתי להגאון בצ"ז יו"ד סי' ק"ס ס"ק י"ח שעמד בזה ויסקשה כן על הא דאוכר הנאה אחבידו וע"ש שהעלה דהא דאין שלד"ע שיאו לענין עונש אבל איסורא איסו איכא ואכא דאי' זו הביג שם על רמ"א שפסק כאאן' דס"י דאותר להלוות בדבית ע"י שליח וע"ש שהעלה לאיסור אאדי טעאת ולכאורה דבריו נכונים וכן אבואר לקאי' בש"ס קידושין דף מ"ג דבדיני שאים חייב אאשלח אפי' לא"ד אין שלד"ט ע"ש אאנס כל זה שיאו שוא לי אדא דפשט לבון הש"ס אשאע אשליחות גאורה הוא וחייב אאום על יחל אאם ועוד דפריך הכא אאי דכל האזוע קולי יכתוב גט' אאשע דבעי לאיאר שיאי שליח גאור: ועוד נלע"ד דהא אאודר הנאה וכן בהא דרבית אי אאדי' אין שלד"ע אפי' בידי שאים לא יחייב ולא דאי כלל להא דקידושין דהאם בין שיאי שלוחו או לא יאי' העבירה נעשית על ידו שהרג הנפש או שאחבשל בשבת ע"י שראל וכדומה בהא שפיר אאדי' דחייב בידי שאים ביון שעל פיו נאשטו קדאי' בחון או שהרג הנפש אאא"כ הכא אי אאדי' אין שלד"ע לא יאי' שוא שיאור בדבר אסרי השליח לא אסר הנאתו על זה ואין כאן שום נד שיאור ואדרבה הא אזיק דאאדרינן אהתירה שיוכל ליתן לו ולא יסגאו אידו לידו וכן ברבית כיון שאין זה שלוחו ושוא לא אי' שלוח ונותן לאלוה של שים אחר אשל עצאו אין כאן נד שיאור כלל ואפי' בידי שאים לא אחייבי והשילוק זה נכון לע"ד: ואאם לדעת השלוחה ושקלוטה נראה דבודאי כל שאחר שאדיר לשלוחו לא ותן לי לאוכר ואני אפרט לך עובר בשל יאל ולאו אשום שליחות לאוד דהא אין שליח לד"ע אלא אשום שהועיל כיון שאתחייב אדין ערב לשלם לו שאים שהועיל וכיון שאתחייב ע"י אעשה השליח בשוותן זה שהרי הוא כאלו הוא בעצאו ואיכא לאיסור ה"ל כאלו הוא הנאה דידי' ואין לאחר לו אלא אשום

ולפ"ז אכתב בתה"ד שאפשר להלק הנה לפמ"ש בטור סי' רכ"ח בשם ר"ת מוכח דאין לחלק ופטור גם לדעת ר"ת והו"ק ועיין בקצה"ח סי' רמ"ו סק"ס וסק"ו:

סעיף ח (י"ב) רק מזונות שלו אכתב ב"ש והא דצריך לכלס מזונות שלו אע"ג דזן אותו בפחות כו' ועיין בח"מ סי' ס"ג שם פסק כהאומר דוק עמי פטור מלכלס ובסי' רמ"ו פסק כהאומר אכול עמי חייב לכלס סיחר לדין מ"ש בסי' ס"ג דפטור מלכלס וכ"כ הב"ח שם דהוי ספיקא דדינא ואין מוחיין מיד המוחזק עכ"ל ועת"ס בספרי קלב"ח בסי' רמ"ו סק"ס וסי' ס"ג בק"ח:

סעיף ט (י"ג) הבעל שאחר לחתו בדעה שהלך טלי מעשה ידיך למזונותיך ושתקה. בח"מ כתב דלח מחתה ואחרים חיני רואה ובאין מספיקין מע"י למזונותי דשאה למחות עכ"ל: ולכאורה מחמת דשתקה מסתי מסוס דמחלה למזונות ובאמת ים לדקדק בזה דזה בסעיף הוא לגבן הרמב"ם ז"ל ודעת הרמב"ם דבדבר שאין לו קנבה לא מסתי מחילה כמ"ש הטור בח"מ סי' רל"ב בשמו גבי חומה בשם שאינו מחייב עצמו בדבר שאין לו קנבה כך לא מני מחיל דבר שאין לו קנבה וע"ש ומ"ש שתיקה זו מחי מסתי ונראה דכיון דיכולה לחסה שתאחר חיני ניזונת ומ"ע ואינה יכולה למזוך בה לדעת הרמ"ה סוגה בר"ן פ' חע"פ וכרמ"ח לעיל סי' ס"ט בשגשה ג"כ ס"ג כשתשקה ס"ל כאומרת חיני ניזונת ומ"ע ומתרנית בכך בתולה חע"י בזמזוניי ומ"כ לאו חסוס מחילה אחיון עלה אלא חסוס מי חפסי בתקנת חכמים דיכולה לחסה שתאחר אינו ניזונת ומ"ע וכל שאתקה ומתרנית בכך סוב אינה יכולה למזוך:

סעיף י (י"ד) ובא הבעל ואחר שאחתי לך מזונות. בסוגיא שם ואם בח הבעל ואחר פסקתי לך מזונות נאחן פירש"י הבעל בשעה ואחזרת אם שפסקי לה ב"ד ובחוס' כתבו דנאחן היינו להגריכה שעה ובשעה תגבה אם שלותה ואכלה דאל"כ לא תאלה מי שילוה לה שירחים להפסיד אבל עכשיו שהיא נשבעת אין ירחים כלום שאומרים עלי' שאשבע ט"ם: ובאמת פני יוסף תמה על זה דאמי שברא היא זו דאם הם סוברים שהיא לוחרת אחת אכיכי חיכי יאמרו שהבעל יבע לשקר ואם ירחים שהבעל לוחר אחת ח"כ עכשיו ים להם לחום יותר שאם יבא הבעל לא תרגה שאשה לישבע לשקר ע"כ ע"ש: ואיני קושי' לענ"ד כיון דהיא נאחת בשעה ג"כ גם אם לא תרגה לישבע אין האלוה אפסיד וגובה אבעל אם שיעבודא דר"נ דשעבדר"נ אע"ג דאין הלוה שראבן רוצה ליבע ללוה אני גובה האלוה שראבן אשום שעבד"נ ואאו שהעלה בש"ך ח"מ סי' מ"ז סק"ד דדוקא באוכר אע"ה בשאין האלוה רוצה ליבע אפשיד הלוקח דכל שאיני רוצה ליבע הוי כאומד דפריע ונאחן באנו דאי בעי אחול אבל בשעבד"נ דליתי באחילה ח"כ אפי' אומד לא אאני ח"כ כ"ש כשאיני רוצה ליבע ע"ש וה"נ כיון דדינא דאשה שים לה אזונות בשעה אהעלה ס"ל כאו שטר ואשאיני רוצה ליבע יגבה האלוה אן הבעל בלא שעה אהע"כ לדעת רש"י דנאחן הבעל בשעה ואלי ירחים אלשפסיד עפ"י שעה הבעל וה"ש שאו אבל עכשיו שהיא נשבעת אין ירחי' שאומרין שאשבע לאו דוקא שאשבע אלא כיון דנאחנת בשעה אפי' אאמר בפי' כדברי הבעל אין אומנין לדברי' ודו"ק: ובטור כאב ז"ל ורש"י פי' שנאחן בשעה אפי' לאוחיא אידם אם שפסקו לה כ"ש אלא יפרע אם שלותה והרמב"ם חלק בדבר ואכאב אם פסקו לה ב"ד ואכרו ואתני לה או שאכרה היא בעאמה נאחן להשבועה בנק"ח ואם לותה נאחן הוא בשבועה היסת ונשאר האוב עלי' כו' וא"א פשיט לדעת רש"י דכיון שהוא אוחזק וטוען ברי לי אין אוחיחין אידו וכן נראה דעת רב אלפס באאו' שאשאלוהו באשה שאלך לאשה"י ואיגר לה בעלה אזונות כו' ואם האשה איגה אודם באאצון שאגר לה בעלה יבע בשעה היסת ויפטר ע"ל: ולפענ"ד אדברי האלפסי היו אוכיח אלא שאולק על שיטת האום' דלשיטתם אפי' בלותה נאחנת בשעה ואדברי רב אלפס אוכח דאבעל נאחן בשעה היסת לפטור אבל לשיטת הרמב"ם אין אזה ספיקא דשא גם לדעת הרמב"ם בלותה נאחן בהיסת: ואפשר לומר דאפילו לא אוכח אדברי רב אלפס אלא לאפוקי אדעת האום' ואפיר אני סבר כדעת הרמב"ם דאודם בלותה נאחן בהיסת: ואגה ז"ל הרא"ש פ' שני דיני גזירות ואם בעלה ואחר פסקתי לה אזונות נאחן פירש"י נאחן אף לאוציא

מידם אם שאתנו לה ב"ד ובשעה כו' ולא נהירא דלא"כ לא אאנא לטולם מי שילוה לה אלכך נראה לפרש דנאחן להגריכה שעה וקאי אאן כו' ולא נהירא האי פירושא דאלתא דפשיטא היא אאמר שהוא אוחזק וטוען ברי לאה אוציאין אאמו אאון אכי אשאה תקנתא דידם שאאנא לה נוני אאון אחזקתו אלכך נראה כפירש"י וכן פי' רב אלפס ז"ל נאחן ובשעה ע"ל: ועע"ד נראה דהרא"ש לא הגיג אלא על פי' אום' דפירשו לישנא דנאחן להגריכה שעה וקאי אאן כו' ועוד שאחר שהוא אוחזק וטוען ברי לאה אוציאין אאמו אאון אכי אשאה תקנתא דידם לה כאב אלכך נראה כפירש"י ואיגו דנאחן קאי על הבעל ולא קאי אאן לאוד אלא גם לבני כה"ג ואשום שהוא אוחזק ולזה כאב וכן פי' רב אלפס נאאן ובשעה וכיון כשהוא אוחזק וכגון בלותה שעה אלוה לגבות לז הבעל נאאן אבל אם אכרה או הב"ד הגבו' בזה אין הבעל נאאן להוציא אידם כיון שאין לו כיס הוכחה אדברי רב אלפס שיפי' הבעל נאאן להוציא אידם יכ"ש וכן נראה אדברי הרא"ש דפרי"ף סוגר כהרמב"ם ע"פ פ"ב אאיכות ז"ל וכאב דגיו שהיא נשבעת בגק"ח בשאכרה קרקע ונראה שהוא אפרש לאה שאאמרו בשאנה אבעל בכוף ולא אבעל בשאלה בלוה אאמר אבעל בסוף כשיבא הבעל ויטענן דבר בגדה כאו שאאבאר לאשלם והבריייתא שאאמרה ואם אאר הבעל פסקתי לה אזונות נאאן הוא בשלותה ולא אכרו לה ולא אכרה היא אלא בלותה וה"ל כשובעת ולכך הוא נאאן ובשעה וכאזכר בהלכות ופי' שבועות היסת כדין כופר הכל ע"ל. הרי דאפרש דברי רב אלפס נאאן בשעה היינו בלותה ומ"כ אין כאן אלוקת בין הרי"ף והרמב"ם ונכן נראה דגם הרא"ש לא אאר אלא בלותה דהוא אוחזק ואשום תקנתא דידם לא אפקינן אאונא אלא דבפסקי הרא"ש כתב הטור בפי' דאחזרת אם שאכרו לה ע"ש ונקשה לי טובא כיון דלא אוכח אדברי הרי"ף אלא דאאחזרת אם שאיא אלוה לה ונפטר ואיבאר הגי' אאחזרת אם שאיא אלוה לה אאחזרת אם שאיא אלוה לה אאחזרת אם שאיא אלוה לה

לסמוך דס"ל אין פוסקין מזונות מכוס גרמי וס"ל דוקא שאינו בו שאת פוסקין דכוס נכסי במזקת ויכולה למכור שלא בב"ד אבל בחיי בעל אין לה רשות למכור שלא בב"ד ואחילה לא היה מוחזקת בנכסי וכל שאינה יכולה למכור שלא בב"ד ס"ס דאין כח בידה לבעבד נכסי בעלה שלא בב"ד ומ"כ ט"כ דאחאמת לסמוך מיירי בלותה עפ"י ב"ד וכיון דס"ל לסמוך אין פוסקים מ"כ שפיר פריך הניך פוסקו לה שב"ד בשך דאחאמת כיון דס"ל דאין פוסקין מזונות לא"ה. אבל לרב שפיר מצאמת לה שבעאמה בלא ב"ד לותה ואכלה כיון דלדידי, יכולה למכור בלא רשות ב"ד ס"ס דיכולה לבעבד נכסי בעל בלא רשות ב"ד אפי' בחיי בעלה ולכך כשלא מיאנה ניריך לשלם כשאוהה שלא היה לה מזונות. אבל לסמוך קאי אפי' כשאוהה שלא בחיי אצאעבד דשעבר"נ לא שייך בקטנה וכ"ש דס"ל דאיכו לא מיחייבא וכדעת רבינו יונה שם ברא"ש ואין ליאר דנעשית שלוחו דזה לא שייך אלא כשליח ברשות ב"ד עשאו' ח"ל כשליח הבעל אבל בלא רשות ב"ד אין לה כח לבעבד נכסי הבעל כ"ש לסמוך דס"ל נכסים ילאו בחזקתה בחיי הבעל מ"כ אפי' אוהה שלא היה לה אלא בקטנה ואצאי לסמוך דקטנה לאו בת נרגי ולא ספקה ולכך יש רשות לב"ד לפסוק לה מזונות וט"פ ב"ד לותה ויש לה כח לבעבד נכסי הבעל ולכך אצאם כשאוהה שלא היה לה כשליח מיאנה ודוק: ובאמרדכי פ' בני דייני גזירות כתב ז"ל וכתב בם' אאזות נוהגין להאריך שתליה בפני ב"ד אבל בחייאוני פי"ב אה' ליאות לא אצאע אפי עכ"ל ונראה טעם אל כ' אאזות דס"ל כדעת הר"ן דס"ל דבחיי הבעל היה יכולה למכור שלא בב"ד ט"ס: וס"ל נאי כשיטת הרא"ש שאבעל נאתעבד בשלוחה שלא שעשאוה ח"ל כשליח הבעל וכל שהיה יכולה למכור בלא ב"ד כך היה יכולה לבעבד נכסי הבעל בלא רשות ב"ד ולכך הניריך שתשא השלוחה בב"ד ואחאמ"ס לשיטתו אזיל דס"ל דאוכלת שלא בב"ד לפילו בחיי בעלה ולכך יכולה לבעבד נכסים ג"כ בלא ב"ד ודוק: (טז) טען ואחר כי' לה לטוען אעשה ידים באזונותיה. בח"א כתב ז"ל זה היה דעת הרא"ש כי' אבל הא"א כתב בנראה אדברו אחאמ"ס שאפילו בלותה בלא ב"ד אין אאצבין על אעשי ידיה אלא פירש הקפיות כי' ואאחיאה על הרב אחרא"ש שכאן הטעיק דברי הרא"ש כלומר אין חולק עליו וכך רואה באין דבריו אוסכאים עכ"ל ועי"ש ועיין ב"ש סקט"ז: ואנראה לעב"ד דיפה כיון אאחרא"ש. וזה דגם לדעת אחאמ"ס הא דאין אאצבין על אע"י ואם לא אלא בעל הפסיד היינו דוקא באוכרה אנכסיו או שאכרו אב"ד או שלותה ואכלה אבל אם אכרה אנכסי אלוג שלא והיבעת אה שהגיעה לאזונותי, גם לדעת אחאמ"ס אאצבין על אעשי ידי, וכאבואר בר"ן בסוגי' ז"ל אבל אדברי אחאמ"ס ז"ל בפ' אאכר נראה באפי לותה ואכלה אין הבעל אחצב על אע"י אלא אם עשאה יטול ואם לא עשאה הפסיד ולפי, זה ניריך דאיתא דאי לאדם"י ואאתי תובעת אזונות ואאר לה אלי אע"י באזונותיך דאאי קאאי ב"ד ופסקו לה אה שפסקו פסקו לאו בלותה עסקינן אלא בשאה שאובעת אזונות שהגיעה אנכסים שאכרה ואאר היו אבלם כלים אלא אה שעשית יכא לאזונותיך דאאי שכיון שאפרנסה בלא הלותה אין לה עליו כלים עכ"ל וט"ס. ועיין באי' אחאמ"ס. הרי דלא הפסיד הבעל אעשה ידי, אלא עשאה כל שהיה תובעת אאנו והטעם היא אשום דשאכרה אנכסי הבעל כבר זכה הלוקח בנכסי, ואאי אפשר לי' אם היא לא עשאה אע"י וכן אם לותה ס"ל לאחאמ"ס דהפסיד הבעל ואשום דכבר זכה השלוח בשעבוד נכסים של הבעל שאשתעבד ע"י אאתי דהוי, כשלוחו וכאמ"ש בסק"ח וט"י אוסף אחרא"ח ס"ל דאין כח ביד השאשה לשעבד נכסי הבעל אלא ס"ל טעאה דלותה גיבה אן הבעל אשום שעבודא דר"נ וכדעת רש"י ואר"ן ואאט"ו פסק סעיף ו' שאם אחלה לבעלה לאנו גובה אאנה ע"ם ויכיון דאין בידה לבעבד נכסי בעלה לשלוח אלא דשלוח גבי אשעדר"נ ואשום דשאשה אייבת לו ואבעל אייב לשאשה אשום אזונות ה"נ כיון דכשאוכרת נ"ש שלא היכה יכולה לגבית אן הבעל שאשתעבדו לה אע"י ס"ש בלותה כשאשה אאד הוב שלא אשתעבד עשה על אע"י אבל אחרא"ש דס"ל שהשה אשתעבדת נכסי הבעל כאו אחרשלתא הזבין נכסי ואחריות אילתי וכאו שבילרו לעיל ח"כ כבר זכה השלוח בשיעבוד נכסי הבעל יהו לה אשתכ עשה ע"י ואם לא עשאה הפסיד דהוי כאוכרת אנכסיו ואתי שפיר דברי הרא"ש לעיל בסעיף ה' אייבי באוכרי לאזונותי, אב"ה הפסיד אע"י כיון דכבר זכה לוקח בנכסי ולכך שאם כדעת הרא"ש אבל כאן דאייבי בלותה

והרא"ש ס"ל דלותה היו אלא אשעדר"נ והשאה בשה לתבוע אבעלה בשה שלותה דס"ל כאוכרה אנכסי עשאה בזה אוהה הרא"ש דאחאמ"ס דאאי אאר אעל אע"י וכא"ם. והרא"ש דס"ל דגם בלותה אין אשתעבין על אע"י אשום דס"ל גבי לותה לאו אשום שעדר"נ לחיין עלה אלא אשום דהוי, כשלוחו וכדיעת הרא"ש שכתבנו לעיל סק"ח וכבר זכה השלוח בשעבוד ונכסי הבעל ואין לו דבר עם השאה והוי כאוכרת אנכסיו דאין אשתעבין על אע"י ואם לא עשאה הפסיד הבעל וזה נכון יאוק היטב. (ולענ"ד נראה בטעם הדבר לפא"ם אאר"ן ז"ל לעיל סק"ג לייבב קושית ס' כתיבה בשה שלא נתחייבה שבת לבעלה כאו אוכו בה"ח וזה לפי שלא עשאה אעשה בידים וכאו שפסקו טוש"ע ח"א סי' ת"ך סעי' ו' שאם סי' בחדר וסגר עליו הדלת פטור אדיני אדם ע"ם ואבואר דא"א אייבת ללאת י"ם דס"ל גרשת בזקין לה אבואר דלדעת הרא"ש דאתה נעשית שלוחו ח"כ אין לו אשלם כלים ואייב לשלם לאלוה כא"ם אאר"ן אשע"כ אכרה ג"א שלא אחרי אשתחה רוצה לני"ם לכך היכה יכולה שוב לחבוע אאנו לפ"ז לדעת אהרא"ש היו שעבודא דר"נ וס"ל כאילו שלותה היה לבעלה אחרי שדעתה סי' לני"ם שהרי היה לותה לעשאה ולא אתחייב הבעל כלל והוק:)

סימן ע"א כעי' א' (ו) חייב אדם לזון בניו ובניהיו עד שיסיו בני שם. בפ' נערה דף א"ט

אאר ר' אלעזר א"ר שאעון בן לקיש אשום ר' יודה בר חניגא בשלוחא התקינו שיהא אדם זן בניו ובניהי, בשאין קטנים אישבי, ואו הלכתא כותי' או אין הלכתא כותי' ת"ש כי היו אתי לקאי, דרב יהודה אאר לבי ילאוד ילדה כו' ולא לאאן אלא דלא אאיד אבל אי אאיד כייפינן וע"ש. ואפ דלית הלכתא כותי' היינו בקטנים אשם שניס עד שיבואו ב' שערות אבל בקטני קטנים עד שם שניס חייב לזון כדלותה פ' אעפ"י דף ס"ס דרש ר' עולא רבא אפיאתא דבי נשיאה אע"פ שאאכו אין אדם זן בניו ובניהיו אקטנים אבל זן אותם קטני קטנים וכאה עד בני שם דאאר רב אסי קטן בן שם יולא בעילוב אאו אאאי אדקתני היאם אינקת פוחתין לה אאעבי ידי' ואוסיפין על אזונותי' ע"כ וע"ש וכתב הר"ן ס"פ אע"פ ז"ל יפה לאגד אלמא אשום בן חייב לטפויי לה אזונות ואתוך לשונות הללו נראה כי דכי אאריכן דזן אותם קטני קטנים דוקא כשאין קיימת ואדן אזונות אין חייב בזונותיהן כי' אבל לא ראיתי לראשונים ז"ל שאאכו כן ע"כ: ובאשנה למלך פי"ב אהיכות כתב עלה ז"ל ואדברי הרא"ש והרא"ש שבגיל אר"ן דף ס"ו ע"א בדין הבא על הפנוי' שלא אידה אשום בנו שאום חייב לזון אוזו אוכח דפליגי עלי' הר"ן וס"ל דאזונות בנו לאו אדין אאם נגעו בה כו' והרא"ש ז"ל ואדברי רבינו שכתב כשם שאדם חייב באזונות אבתו כך הוא חייב באזונות בנו ובניהיו אקטנים עד שיהיו בני שם אים אאנו ס"ל דאזונות בנו אדין אאם נגעו בה דאל"כ אאתי הילכתא אקטנים ליאת חייב אדם לזון את בניו ע"ל: אאנם לענ"ד נראה אדברי הרי"ף והרא"ש דלא ס"ל כהר"ן דס"פ נערה כתב הרי"ף ז"ל בת יבאם ובת בני' ובת אדוסה ובת אנוסה כולן עלו בתיקו הלכך לית לאו דכל תיקו דאאונא אוכרא לתובע וקולא לנתבע והני אילי לאחר אית לבל בחיי אבואר חייב לזון עד שם אים ובת אנוסה לית לה לאחר אזונות אף"ם חייב לזון הבן עד שם אים ואפי' אח"ל בבת אדוסה בהגיע זאן ולא נשאה בת אים אאי איכא למיאר כיון דבני' לזן לה אזונות א"כ ע"כ אוכח דלאו אדין אזונות אאן נגעו בה וכן כתב הרא"ש פי"ט אאיסות ז"ל בת היבאם ובת בני' ובת אדוסה ובת אנוסה לזן לה אזונות אאר אית לחייב בחיי הבן בזונותיהן כדין שאר הבנים והבנות בחיי לחייב עכ"ל והרי אבואר דאפי' בת בני' דזן לאחן אזונות אף"ם חייב לזון בניו ובניהיו הקטנים ואי אית לה וכסי דלידהו לא יהי' חייב לזון אותם קא"ל כשם שחייב באזונות אשתו ואפי' אית לה וכו נכסי שבילרו לשיל ח"כ כבר זכה השלוח בשיעבוד נכסי הבעל ואי לא אשתכ עשה ע"י ואם לא עשאה הפסיד הרא"ש ס' כאוכרת אנכסיו ואתי שפיר דברי הרא"ש בסעיף ה' אייבי באוכרי לאזונותי, אב"ה הפסיד אע"י כיון דכבר זכה לוקח בנכסי ולכך שאם כדעת הרא"ש אבל כאן דאייבי בלותה

לה על מזונותיה בשביל הקטן אלמא דין אחד להם עכ"ל והיינו היקבע דסרמב"ם ובש"ע דלא כתב כך היקבע דהרמב"ם משום דכתב סתי דינא להדיא אפי' יש להם נכסים שגפלו להם תו לא צריך כך היקבע: (ג) עד שיסיו בני שם. עיין בטוש"ע מ"מ סי' תי"ד לענין קטן שיגיע בעירוב אחו ובסי' תר"מ כתב בש"ע קטן שהיגו צריך לאחו שהוא כבן אחם כבן שם חייב בסוכה מדברי סופרים ע"ש והיינו כל אד לפוש חורפי' וכ"כ בחג"א סי' תי"ד דאם הוא חריף והיגו צריך לאחו אפי' בן אחם היגו יוצא בעירוב אחו ע"ש: וגראה לענ"ד לפ"ז ה"ה למזונות אם הוא חריף והיגו צריך לאחו אינו חייב במזונותיו אפי' בן אחם ולא מיבעי' לדעת סר"ן דאדין מזונות אחו לא נגעו בם מ"כ כל שהוא חריף ומ"ל לאחו תו לא חיחייב במזונותיו אלא אפי' לפמ"ש בש"ק מ' דלאו משום מזונות אחו נגעו בם ואפי' אחם אחו חייב אינו מ"מ כיון דבש"ס ס"פ אע"פ אחרו עד כאחם עד בן שם דאחר רב אסי קטן בן שם יוצא בעירוב אחו מ"כ מצוחר דטיקר אם שקראו קטני קטנים הוא משום דיוצא בעירוב וכל שאינו יוצא בעירוב אחו לא אקרו קטני קטנים והיגו חייב במזונותיו כן נלענ"ד ודוק ועיין בא"ח סי' תר"מ ובט"ז בש"ג: (ג) אפילו יש להם נכסים. כתב בהגהו' מסר"ם לובלין סי' ט"ט דהיינו דוקא בחיי בהא כתב אבל לאחר מותו לא וט"ש בהחם בדברי הטור סי' קי"ג שכתב אבל בחיי חייב לזון אקנת אינא דבש' עכשיו אשכח בהגהת אינא דקאחר אחר ר' אלעא בחיותא אינא הוא בית אשם דקאחר אחר ר' אלעא בחיותא אינא הוא בן בנו ובנותיו ועלם בני אשם הלכתא כיתי' לו אין הלכתא כיתי' אבל עד שם אינם חייב לזון לכולי עלמא והיינו הטוש דסוף פרק אע"פ כי' אם לא נאחר דהטור ס"ל דאקנת עד שם היא ג"כ אקנת אינא ואי אקנת הוי בחיותא אחחלה אקנו עד שם ולאח"כ אקנו ג"כ לאחר שם ועל אחר שם חיבני לי' בגמ' אי הלכתא כיתי' אבל עד שם לכ"ע הוי הלכתא וכאחיוחם לי שבשבת חיינין אי' בלבון הטור עכ"ל ע"ש: ובאמת דברי הגהת חיינוי אחוסים בייחר ע"ש פי"ב על מ"ש הרחב"ם חייב במזונות בניו ובנותיו הקטנים עד שיהיו בני שם בני' כתב עלה בשבה"ח ז"ל בחוחא אינא אקנו זן בניו ובנותיו הקטנים ע"ש ופיהם"י עד שיגדלו אחי שנערות עכ"ל. ולא ידענא למאי הניא ליה הך אקנת אוחא עד שיביא ב' שערות כיון דאקנין בנחרא דלית הלכתא כוחי' ע"ש פ' נערה: ובהרמ"ג מצאתי שכתב בלבון הטור ע"ש פי"ט מאיסות ז"ל אבל בת היבחם ובת הבני' כי' וס"ח לאחר שיחא אבל בחיי אחיין חייב לזון בתקנת אינא עדי שבא שיש עכ"ל: וגראה לפמ"ש בשיטה מקובצת פ' נערה בשא דבעי הלכתא כיתי' וז"ל בלומר יש לסחוך על דברי ר' אלעא שכך התקינו. רש"י ז"ל בחוהדרא קאח עכ"ל. והיינו דשא דבעי הלכתא כיתי' לאי אתקנת אוחא בעי לה דוקא הלכתא כתקנת אוחא ואסקי אלא אינא הלכתא כר' אלעא ולא התקינו באוחא אלא בקטני קטנים עד בני שם: (ד) מוציאין ממנו בע"כ משום לקח. בפ' נערה קף מ"ט אבל אי אחיד כייפינן לי' בע"כ כי שא דרבא כפי' לרב נתן בר אחי ואפיק חיני' ד' אחות זוזי לקחה ואחום' שקנו היאך כשם אוחי בשביל לקחה והכאיב אחן שכרם בשם שאחן לאחנן יברכך ואחרי' פ' כל שבשר קף ק"י כל אלות עשה שאחן שכרם בשם אין ב"ד של אטה אוסרין עלי' ואירעו דכפי' בדברים אי נאי קלבי בייאן בני שעיר לאח כך וכך לאחם הלכה כאפי כדאחרי' פ"ק דב"ב דשאין בני שעיר לשסיע של קילוחן ועוד בחקה אינא ב' לאיין לא אאחן ולא אקפון עכ"ל וע"ש: ואפי תירוצים שראשונים אינם עולים לפי סוגית הש"ס דאי בדברים אפילו לא אחיד נאי כייפינן לי' בדברים וכחיוחא שם כפו לי' אשיוחא עובדא בעי כו' גם א"ם דאיירי בקלבו בייאן אש כן היאך כופין לבניו וע"ש בר"ן: ובאמהכי פ"ק דב"ב כתב האשע"ג אין ב"ד נעשין אש לא יכופו היכא אאחן שכרם בחה א"א אש ירצו לכוף שרשות בידם ע"ש וגם זה קשה לי דנשי דרבא דכפייא לר' נתן אשום שהי רוצה לכופו שי רשות בידו אבל בגמ' דינא קאתי אי אחיד כייפינן לי' כי שא דרבא כו' ואשאע דדינא קאחר ואש אין חיוב על הב"ד לכוף היאך קאחר כופין אותו: וגראה כיון דאפי' לא אחיד נאי כופין אותו בדברים כדאחרי' עובדא בעי בני כו' ואע"ג דאין בו אשום אצות אבל אי אחיד א"כ בחיד אחנא אחת אינו אצה אחת וכופין אותו ואוסר על הב"ד לכוף אותו ולאו אשום אצות לחוד דכיון שאחן שכרם בחה שרשות בידם ע"ש בחיד נאי כייפינן בדברים בחיד כופין לגבי בניו דאחירא דבחה אחיד נאי כייפינן בדברים

כתובות

סימן עא

מלואים

בעי' ב' (ה) מי שהלך למדי"י. בפ' נערה קף מ"ח אחר רב אסדא אחר אר עוקבא מי שגאחנה בית דין יורדין לנכסיו וזנין ומפרנסין אח אשחו ובניו ובנותיו ודבר אחר ע"ל דבינא לרב אבי א"ש אשא דאני' מי שהלך למדי"י ואשאו אובעת אזונות ב"ד יורדין לנכסיו וזנין ומפרנסין אח אשחו אבל לא בניו ובנותיו ולא דבר אחר ע"ל לעשת בחוכו אינא הלכתא כוחי' לו אין הלכתא כוחי' אבל עד שם בניש חייב לזון לכולי עלמא והיינו הטוש דסוף פרק אע"פ כי' אם לא נאחר דהטור ס"ל דאקנת עד שם היא ג"כ אקנת אוחא ואחרי אקנת הוי בחחלה אקנו עד שם ולאח"כ אקנו ג"כ לאחר שם ועל אחר שם אינו' לי' בגמ' אי הלכתא כוחי' אבל עד שם לכ"ע הוי הלכתא וכאחיוחם לי שבשבת חיינין אי' בלבון הטור עכ"ל ע"ש: ובאמת דברי הגהת חיינוי אחוסים בייחר ע"ש פי"ב על מ"ש הרחב"ם חייב במזונות בניו ובנותיו הקטנים עד שיהיו בני שם בני' כתב עלה בשבה"ח ז"ל בחוחא אינא אקנו זן בניו ובנותיו ואינם ע"ש ופיהם"י עד שיגדלו אחי שנערות עכ"ל. ולא ידענא למאי הניא ליה הך אקנת אוחא עד שיביא ב' שערות כיון דאקנין בנחרא דלית הלכתא כוחי' ע"ש פ' נערה

דבניו ובנותיו כיון דמצוה היא וגבי ייחוסא דמצוה ספיר מכני אע"ג דסבתא לא ידע וכמ"ש סב"י ביו"ד סי' סל"ג ע"ש וכן סעלה סס בט"ז ע"ס. לחנם לת"ד ד"ת היינו תכביט קבי' כיון דהיינו הלא מצוה ייחוסא דידי' סא עבדינו מיסו לא ידע ומיי יהום סלא מדעת וע"ס פ' הלו מציחות גבי בתבי דיתמי דסוי יהום סלא מדעת כיון דסבתא קטנים היכו ומס כן ס"ס נסתטס מו נתחרם. ותפשר לפמ"ם תוס' ד"ס תכביט ו"ל ומא דלמר פ' המדיר ד' ע"ל פוסקין קיסוטין למסס סיינו כל זמן סהוה עמס סלא תתגנה עליו עכ"ל ובנסתטס נמי כתב בסטס מקוב' דמין לו דעת להתחוה לס לכך מין המסס מתקבטת מסלו עכ"ל מס כן מ"ד דבר מחר סיינו תכביט ע"כ ס"ל כיון דסיא מסתו מינו רוצה סתיגול לפי' בנסתטס וכיון דצייך תכביט בנסתטס ס"כ מגיע לס תכביט מדינא וכמו בשאר נסיס לפוסקין קסוטין:

סי' ע"ב סעי' א' (ס) והמדיר את חסתו מלסנות לו ר"פ המדיר דף ע' ופירש"י סמדיר את חסתו מליסנות לו מין סנאת תשמיסו גמסר עלי' דסא מסועבד לס סילך בשביל תשמיש מין לו לכופו להוליסס וליתן כתובתס ובתוס' ד"ס המדיר כו' כתבו ז"ל ופי' בקונט' כו' וקשה כו' ועוד כי מקי לס בגמרא כשהדירה והיא מרוסס דלמכתי לא מסתעבד לס ס"כ מתשמים נמי מל סגר ולתני בסתני' יוליא ויתן כתובס בשב' ס' לב"ס מו בשתי שבתות לב"ס ומפרש ר"ת דליסנות לו לא מסתע מלא סנאת מזונות עכ"ל ובתי מגיני שלמס כתב דלא יהב לפרש כוונתן דהי מסגוייא קמא דלקמן כתבו כן סא לא מצכמן דמסועבד לס לתשמים בעובד מרוסס ואפי' סגיע זמן ולא נשלס ואמאי יוליא ואי מסגוייא בתרא דתיירי בנשלת סא בלא"ס מקשי שפיר טפי דשברס וקבלה ע"ס. ובתידוצי פני יהושע סביא דבריו וכתב עליו ז"ל ולענ"ד נרחה ברור דסווחס מסגוייא קמא שהדירה כשהגיע זמנס וסברי דשגיע זמנס מסועבד לס מלחורייתא וכדפריסת לעיל דף מ"ז דלמא דשהרה כסותס ועונתה לא יגרע למ"ד מלחורייתא סיינו דמשגיע זמן עובר וסברי תוס' דמסאי בעתא ס"ל כמוהר מתשמים דכופין מותו להוליא מיד כמ"ש סטור ום"ע וכ"כ התוס' להדיא דף ס"ג ד"ס ומאמר רב למע"ג שמוסיפין על כתובתס סיינו בעור שכופין מותו דוהאי כופין מותו דלמע תתגנן כל ימי' וא"כ מסאי טעמא משמע דלפי' בשגיע זמן נמי כופין מותו דלמע תתגנן כל ימי' ע"ל. וכשברי המגיני שלמס כן מצאתי בחידושי הרשב"ץ שכתב גס כן לייסב דברי רש"י דלסגוייא קמא שהדירה כשהיא מרוסס ועדיין מרוסס היא לא מסתעבד לס לתשמים ואפי' שגיע זמן ולסגוייא בתרא דהדירה כשהיא מרוסס ונשלת עדיפא לשקשות סא שברס וקבלה ע"ס. ומס שהעלה בחי' פני יהושע דשגיע זמן ולא נשלס ומסו מסועבד לס מלחורייתא היינו גרשה כן כל מפרשי כל הפוסקים דמאי שלר' כשלס ש"ד לאי' שם לא מלי לאלר מסגולין וכן מוכח להדיא בש"ס דף ס"ד לאי' שם לאין כותבין מגרת מרד להרוסס ומסוס דמאי' לא מלי לאלר מסגולין ולא מלי לאלר מסגולין ולא מלי לאלר מסגולין ול

גם' הפלאה ט"ס דהיכא למימר דשמי כתובה שלא נתנה למחילה כמ"ש הרמב"ם פי"ב מאישות ט"ס משכ"ל מזונות דשייך דמו מחילה). ולענ"ד נראה לפמ"ש הרמב"ח בחי' לנדרים פ"ב גבי קונס שמי משמשך דהיינו דוקא שמחר קונס גופך לתשמיש אבל בחומר הנאת תשמישך עלך לא מתסר דהנאה הוי דבר שאין בו ממש ובקונס לא מתסר אלא ליסור חפצא אומרים דהנאת תשמישך כפשוטו ואכתי ליכא בל יחל דרבנן אפי' בדבר שאין בו ממש וכדליתא בנדרי' ט"ס ומטת הרמב"ס נראה שהיו אלא מדרבנן כמ"ש אלא"ז בחי"ט פ"ב מהי' גבי קונס שמי משמשך מדכתב הרמב"ס פ"ג מה' נדרים הנאת תשמיש בתוך ליסורי דרבנן ולא כן דעת הטור סי' רי"ג ע"ש:

הא דקונמות מפקיע מידי שיעבוד היינו משום דהקונס חל על גופו של חבן ומפיק לי' לשעבודא ואפי' בשכבי' בית לחבירו מצי משכיר לסור לי' בקונס לדעת הר"ן ודעימי' כיון דהקונס חל על גוף הבית שהוא שלו ומ"כ היינו דוקא בקונס על גופו של דבר שהוא שלו אלא מחי קונס ומפקיע מידי שיעבוד אבל אם אחר המשכיר קונס הנאת בית זה על המשכיר נראה פשוט דלא מפקיע מידי שעבוד המוכר כיון דהנאת הדירה היא של המוכר ממש ואין אדם מוסר דבר שהיו של חבירו על חבירו וה"ה בקונס הנאת גופי לתשמיש מפקיע מידי שיעבוד הסגוף הוא שלו אבל בחומר קונס הנאת תשמישי עליך כיון דהנאה זו דידה דמשועבד לה דכתי' ושותתה לא יגרע ולהי דלא מצי מדיר לה לאין מוסר דבר שהיו שלו והנאת תשמישך עלי אע"ג דאין בו ממש ולא מתסר אלא מדרבנן מ"מ כיון דחייל ונתסר עכ"פ מדרבנן אין מחכילין לחדם דבר שאסור לו וכמ"ש הר"ן שם אבל במדירה מנכסיו דחייל המדר על גוף הנכסים שהם שלו ממש ואין לחדם בהם אלא שיעבוד אחי קונס ומכקיע לשעבודא ומשום דלא מלתו' רבנן לשעבודא דחדם וכמ"ש הר"ן והו"ק עוד נראה לע"ד דאפי' לא"ס הרמב"ם דמייירי בחומר הנאת גופי לתשמיש נמי לא חייל קונס היכא דמשעבדא לה והוא משום דהא דמדרי' חלי' על דבר אחר הוא משום דמדר הוא ליסור חפצא והאחר ליגעה על האוכל רק גוף האדם אלא על קיומה ומ"ה שבועה לא חלה על האחר משום שהיא ג"כ על האדם וז"ל הרמב"ם פ"ג מנדרים ומפני מה נדרי חלי' על דבר אחר משום שבועות אין חלות על דבר אחר אלא שהשבועה ליסור עלמו על הדבר שהשבועה עליו ושנוהג ליסור דבר שנוהג על עלמו נמצא השבועה לבטל את האחר ליסור עלמו וכבר עלמו מושבע מכר סיני ואין שבועה חלה על שבועה והאוסר דבר זה נדר דבר זה הוא שנאסר לאותו שדבר אינו מושבע מכר סיני ע"כ ומ"כ בקונס גופי לתשמישך הו"ל כשבועה לבטל את האחר כיון שגופו משועבד מכר סיני ולא חייל ליסורא עלי' שהרי גופו הוא שאסר האוסר מכר סיני והוא בעלמו אסר הנדור ואין שבועה חלה על שבועה ודו"ק וזה נלע"ד בכוונת הירושלמי דפריך לאחתי' דהמדיר את האחו מליהנות לו וכי אדם נידר שלא לפרוע חובו ואמי תפתר כמ"ד אין מזונות לאשה ד"ת ושבועה חיילא על דבר שאין בו ע"כ ונראה דהירושלמי מקשה קושי' לאחריתי' שלא על דרך הס"ס דילן דפריך דלא חייל דרמי אחוס דמשועבד לה ולא כן כוונת הירושלמי ושיא דהא דהמדיר את האחו מליהנות לי ע"כ מיירי במדירה מגופו שלא ליהנות ממנו הנאת נכסי דאי במדיר מנכסיו מ"כ אינו יכול להדירה שלא מנכסי הגוללי בידו בשעת הנדר אבל הנכסי שיבואו לידו אחר הנדר מותרין לה דאין אדם אוסר דבר שלבל"ע על מבירו וגם בנכסי שהי' לו בשעת הנדר ים לו תקנה ע"י מליפין ובבר ליבעני לי' בס"ס מדרי' דף מ"ז בחומר קונס פירות אלו מהו בחילופין ע"ש דעת הר"ן להקל בחליפין ומ"כ הרי לאסר לבעל לאוסה ואחתי יוציא ויתן כחובה שלא ע"כ מיירי במדירה מגופו הנאת נכסי, דאי במדירה מנכסיו ואינו לי' מדירה מגופו שהם גם תשמים הי' בכלל לאכי מוקי לה בירושלמי במדירה מנכסיו כדאי' בירושלמי תחן תניין המדיר את האחו מתשמים האוסה כו' ואכא תניין הכי תחן במדירה מגופו ברם הכא במדירה מנכסיו ע"ל אבל אין כוונתו שהמדירה מנכסיו אחם ומ"כ הי' לו תקנה בחליפין כמ"ש אלא שלא נודר שלא לפרוע חובו ולאכי אקשה בירוש' וכי אדם נודר שלא לפרוע הנאת נכסי, ל"ל כיון דפריעת בע"ח אוסה כי היכי דנשבע שלא לפרוע חובו אלא מיילא וכמ"ש בש"ע ח"מ סי' ע"ג ס"ה נודר שלא לפרוע חובו ואע"ג דנדרי' חלין על דבר אחר כדבר שהוא מנכסיו דוקא כשנודר על האחן ושאחן אינו אלא שלו אבל אחר הנדר מנכסיו דשנכסי' אינו מושעבדים לבעל חוב עד שיגבה בית דין מהן ואפי' אם נתחייב לו בשטר ואפי' אם נתחייב לו בבית דין ואפי' אם נתחייב לו בבית דין בפני עדים ואפי' אם נתחייב לו בבית דין בפני עדים ונשבע לו בבית דין ואפי' אם נתחייב לו בבית דין בפני עדים ונשבע לו בבית דין בפני עדים ונתן לו ערבים ואפי' אם נתחייב לו בבית דין בפני עדים ונשבע לו בבית דין בפני עדים ונתן לו ערבים ונתחייבו הערבים בבית דין בפני עדים ונשבעו

הרב ס"ך ז"ל שם דאם נשבע שלא לאכול מצה שתש לא הוי כאלו שלא כשנשבע קודם פסח דכיון דמשכח רוחא קודם פסח ואיכא גם בפסח לא תסור ממנו שבועתו אבל הטומד בפסח ט"ג דכולל ג"כ מצה עשירה וכיוצא שאין בו מצה לא אמרי' בי' כולל כיון שלא הי' השבועה על השיתר בפ"ע ותיכף פגע באיסור והדרבא הוא שבועת שקר כו' כאן בנשבע שלא לאכול ז' ימים וע"ם היטב וכן בסכיתם שם דעתו ז"ל ור"י ס"ם הכא כיון דלא הוי רוחא שיאכל סמדר על דבר המותר שהרי בשעה שמדר כבר הי' מחויב לבע"ח ולמזונות האשה מש"ה לא חייל אפי' בכולל:

ומטעם רש"י ז"ל לחלק גם גבי שיעבוד בין שיעבוד תורה ובין שעבוד דרבנן שכתב בסוגיין במזונות לרוסה דחייל מדרש ד"ת ולא אתי שיעבוד דרבנן ומפקיע למדרש לתוייתא ובתו' משמו עליו מקושט שאני עושה לפיך להפר. ולענ"ד נראה דהתם בקושט שאני עושה לפיך הנדר נמי הוי בלא מדרבנן למאי דמסיק פ' הע"פ דף כ"ט בתוספת יקדשו ידי לעושיהן והיינו קושי ידי לעושיהן ובזה לא נאסר מעש"י מן התורה בלא מדרבנן לפמ"ש הר"ן פ' כל העלוים בהא דתנן נטל כרכר של ע"ז ותרג בו בגד לתוכו ר' אלעזר יפלו דמיו ליס המלח ושם מבוא' דפדיון לא מהני בלא בחיסור דרבנן ובכאן שם הר"ן דסבנד נמי לא נאסר בלא מדרבנן ומע"ג דלכתחלה ודאי אסור לתרוג בכרכר של ע"ז מן התורה מ"מ סבנד שנתרג לא נאסר בלא מדרבנן וע"ש ומ"כ ס"ם המלאכה שהתשה עושה בידים של הקדש לא נאסר בלא מדרבנן ובשה עדיף הכא דלילו התם אסור לתרוג לכתחלה בכרכר של ע"ז והכא מותר לה לכתחלה שהיה לה חסרה בידים בלא על בעלה ומ"כ מותר לה לעשות לעצמה בהיתר גמור ואחר שעשתה לעצמה או להתרים מותרין המע"י לפ לבעלה מן התורה וכיון שלא נאסרו מע"י בלא מדרבנן לא חייל מה דרבנן להפקועי שיעבודא דרבנן משמ"כ בתדירה ממזונות דהרוסה דהדר חל מן התורה לא אתי שיעבוד דרבנן ומפקיע מד דלוייתא. אמנם כיון דלכ"פ לכתחלה אסור ליהנות לבעלה מידי ד"ת ס"כ שפיר שקשו בתוס' בקושט שאני עושה לפיך אחתי היינו צריך להפר כיון דאי אפשר שלא יאחר לה לנטען ולאפות וזהו איסור תורה כיון דידים אסורין דבר תורה ולכתחלה אסור לבעלה ליהנות מידי, ולומר לה שתעשה מלאכה לך לפמ"ם בסי' פ"ח בשנת הרמב"ם בקושט שאני עושה לפיך דלא קאי על הידים אלא על גוף מעשי ידי, ס"כ מן כאן סוס איסור תורה אלא מדרבנן וע"ם. תיברא כל מה שכתבנו דבאומר קושט גופי להנאת תשמיש או קושט גופי למזונות דלא מצי משום נשבע לבטל את המצוה ומשום דגופו מיידי בחנות והוא בעצמו אפשר הנאסר נראה דהא מלתא תלי' בפלוגתא דרבותא הרמב"ם והר"ן ז"ל דלשנת הרמב"ם ז"ל פ"י מנדרים שכתב בלומר שאין את נהנית לי עד השג אם תלכי לבית אביך עד הפסח שאם הלכה לפני הפסח ונמצא משנה אותה הרי זה לוקה עכ"ל וכ"כ עוד פ"ם מנדרים ז"ל לאובן שאמר לאשתו הריני עליך חרם או הרי את אסור בשאתי נאסר על אשתו שיהנה מראובן ואם עבר ונהנה הוי לוקה שהרי לא אמר אשתו כלום עכ"ל וס"ל להרמב"ם דהאדיר הוא שעובר בבל יחל ולא האודר ולדעתו לאומר קושט גופי לתשמיש או למזונותיך לא חל האדר ואיכא משום בל יחל כיון שהאדיר בעצמו מושבע ועומד לקיים הדבר שהוא בעצמו אפשר של האדר וס"ל כשנשבע לבטל את המצוה אבל דעת הר"ן פ' אין בין האודר דף ל"ה לדעת הירושלמי דהאדיר הוי עובר בבל יחל ולא האודר שנשנה מן האדיר ט"ם שנשנה על הרמב"ם ז"ל ומ"כ לדעת הר"ן כיון שאין האשה יכולה לקבל ממנו שנאת מזונות או תשמיש אבל הוא שלא כמצוה אחת שכסותה ועונתה לא יגרע ממנה וכיון דטעמא דאין נשבעין לבטל את המצוה הוי אלא משום דכתיב לא יחל דברו ולא אפני שמיש ובגבי דידה ס"ל רשות ס"כ האדר אל עלי' שאשעבוד בבל יחל: אבל דבריו שם רק לדעת הרמב"ם דהאדיר הוא שעובר בבל יחל כשאינה חותם ובגבי דידי' ס"ל אפני שמיש שהרי הוא החפץ שנאסר או ליכא עדיף ס"כ האדר אל עלי' שאשעבוד בבל יחל: (אמנם מדברי הרשב"א בחידושיו למדרי' דף ט"ו ע"ב ד"ה ואחר דב כשנה משמע שכתב שם ז"ל ואלא מיהו שאני אפני' אפשר' בנדר לא חייל על דבר שהוא שכתב שם ז"ל קקשו שפיר שאני תשמיש עלי שאסור דגבי שהוא נמי כשאסר אפני' אפשר' אפני' אפשר' בנדר לא כי היכי דשרי בשומר שנאת תשמיש עליך כו' אלא הא עדיפא

משועבד אין כאן מצוה משמ"כ בחומר תשמישי עליך דבשעה שהוא משועבד לה ומצוה נמי עלי רמי' לא לחדי' שיחול קודם ויפקיע השעבוד והמצוה מדרבה אחרי' שאין הגדר של וגמאר עליו השיעבוד והמצוה ועדיין ל"ע קלת): ומכה לפי מה שעלה הר"ן בשיטת הרמב"ם דס"ל דלא אלומי' אלא לשעבודא דבעל ולא לשעבודא דאשה ובש"ס דפריך מקושא שאני עושה לפיך היינו אליבא דת"ק דרבי"ן דס"ל קושות אינו מפקיע מידי שעבוד ועי"ש וזה נראה סותר למ"ש שם הר"ן בסוגיית דמסיק במספקת לדברי גדולים ואינה מספקת לדברי קטנים ורגילה בי נשא ו"ל ומש"ה אפי' לבתר דלא יכלה לאגלגולי בשדי חייל נדרי דס"ל כאדיה כשהיה ארוסה ונשאת לאחרי' בגמ' דקייל ואע"ג דלא אמי לגמרי דשכח מכי אדרה משתעבד לה ונדרה ושעבודה בחיים כאחד והיינו טעמא משום דאדיעה מפקע אלא מדרבנן אלמי' לשיעבודא בכה"ג לא אלמי' ואוקמי אדיעה עכ"ל ומ"ש לעיל קושית הש"ס הוא מת"ק דס"ל אין צריך לספר ולאידי' קושות אינו מפקיע מידי שיעבוד ואדיעה לא מפקע ו"ל הר"ן לאידי' לא ס"ל הכי רק לגבי שיטת הרמב"ם הוא דכתב הכי אבל לאידי' ס"ל דקושי' הש"ס אפי' לאידן דכי היכא דאלמו' לשעבודא דבעל ס"ג אלמו' לשעבודא דאשה ומש"ה היכא דגא אמי לגמרי דשכח מכי אדרה משתעבד לה ונדרה ושעבודה בחיים כאחד וא

במדיר שלריך מכירת נכסים יפים לריך הב"ד למכור על כל סעודה וכבי הא לא מתדר להן. (עיין לקמן סי' ל"ג סעיף ל"ח ול"ג דב"ד מוכרין לעורך ו' מדשים ומתנין לידם על לרבי שלשים יום כדי שלא תצטרך להתבזות בב"ד בכל יום: ואפשר דאפ"ה טריחא לה מלתא להתנגב כן תמיד ועוד דעדיפא מינה מקשה מאחן ז"ל:) אלא דאכתי תקבי דהא סתדיר את אשתו מליהנות לו הבעל בעלמו דוקא אחר כך ליתן לה מזונות אלא שאינו יכול אפני מדרו ואם כן יאכור הוא עלמו ונכסיו ליתן לה דמיהן ובנכסים אלו נמי יחליף שנכסים וכי תימא שאחר קונם כל נכסי שיהיו לי לעתיד דהא אין אדם אוסר דבר שלב"ל על הבריו וכמ"ש לעיל: ולכן נראה לביטל הפוסקי' דאליפין מותרין מתיתין מיירי באחר קונם גופי להנאת נכסי' עלי' וכמ"ש לעיל ולכן יוצא ויתן כתובה דשוב ליכא תקנתא לאכרן ולתת לה דמיהן כיון שאוסר עלמו מלהנותה הנאת נכסי' ואיכו בעולם ואם"ס אסורה אפי' בלותן נכסי' שבאו לו לאחר מיכן ואכתי ליכא למידק לפי מ"ש בש"ע פ' שני דיני גזירות דף ק"ח ז"ל ומהזיר לו אבידתו נמי מלוה כו' ואי מלוה דטרח אבתרי' מלוה דנפשי' קא עביד ולא אשינא הנאה למודר ואכרי זה כאלו פייסו אבידו ואכרו שיחזיר אבדתו על זה שאותר אבל אסור ליתן לו אחון של נדקה כדאוכא בשאר דאין בזה אלא אחרי' מלוה דנפשי' קא עביד כיון דאמונה דידי' יכיב לי' סרישב"א· ו"ל תלמידי סר"ר יונה ואחזיר לו אבידתו נמי מלוה קא עביד כלומר על אחזיר מוטל אלוה ואובש עליו לקיימה ולא נאות להנאת אאחר כי קא אתבי אידך אאלוה קא אתבי ואוקא לאחזיר לו אבידה שוא דאותר אפי' באין אאחזיר יכול לקיים אלוה זו אא"כ יהזירנה אליו אבל לאת לו לדקה אאור לאם ירצה יוכל לאת לאחרי ויקיים אאלוה עאשם עכ"ל: ואשאט אדברי אר"י דאפי' אי יכיב אאונה דידי' היכא דליאו יכול לקיים אאלוה באחרי' אותר לו לקיים אלוהו באודר ואידך אאלוה קא אתבי וא"כ בע"ח שאחר לאלוה קונם גופי לאשתיך דאאי לאפרוע לו אוכו כיון דאאו יכול לקיים אלות פריעת בע"ח באחרי' כשאיב אם ובין באאו אוסר נכסיו רק אגופו אדידו אאו אלוה דנפשי' קא עביד ואידך אאלוה קא אתבי ואל אדידי' וא"כ אדיר את אשתו אליהנות לו באאי יוצא ויתן כתובה ליאיב לה אזונות כיון דאלוה דנפשי' קא עביד ואאו יכול לקיימה באחרי' שאחרי לו נאתייב: ולכן נראה לענ"ד דאאדיר את אדידו אליהנות לו דאאי לפרוע אובו אפי' אדי קודם לאובו כיון דאין כאן אוסר אליהנות אנכסיו אלא הוא עלמו נעשה קונם וכשפרוע אובו דאלוה דנפשי' קא עביד כאו באאזיר אבדתו ואע"ג דאאונה דידי' יכיב לי' כיון דהוא בשאי ליקח ולאכור כדאי' בגדרי' דף ל"ח ע"ש ולא גרע שעבוד אתניית דאי' וכאי"ם סרשב"ץ בחי' פ' שאולה דף י' דאף דהקדם אאן ואאחור אפקיעין אידי שיעבוד דוקא בקדם"ג אבל לא קדוכת דאי' ואוא דשיעבוד לא גרע אתניית דאי' וכיון דבקדוכת דאי' אאי פדיון לא גרע שיעבוד אדאי' ע"ש וא"כ גם אאו נאחר כיון דאאדיר אנאתו אותר אוא בשוא ושיעבוד ס"ל כאתניית דאי' אותר לפרוע אובו ודוקא באאדירו אאכור אפי' אוא בשוא כאי"ם סר"ן שם בגדרי' ע"ש אלא דאיינו אאור באפירום באאדיר אאנו אנאת אאכי' ואאי"ם לא אאי אאדיר בפירום אלא להנותו בפרעון אובו ואוסרו אפי' אוא בשוא חייל אדרא כיון דאפרם ואפי' באאדי' דאיכא אנאה חייל אדרא כאי"ם סר"ן בגדרי' דף ט"ז דבאאור קונם זריקת ארור זה ליש באאן לו בו אנאה נאי חייל ואפי' בנגיעה יכול לאאור ע"ש א"כ אאתיכו באאדיר את אשתו אליהנות לו אייירי באאדיר בפירום אאנאת אזונות וכל שאוא אפרם חייל אדרי: (אאנם לשטת רש"י ז"ל ע"כ אתני' באאדיר שאם חייבי דאה אפי' תאשים היו בכלל אי נאו דאשתעבד לה כאי"ם רש"י באתני'. א"כ ע"כ לא ס"ל לרש"י ז"ל הא דאר"י אלא היכא דאאונה דידי' יכיב לא אארי' אאור דנפשי' קא עביד ונראה לי דס"ל לרש"י ז"ל כאי"ם סרשב"א באי' בגדרי' דף ל"ד דאתני' אבדה אין לבעל אבדה הנאה אאאחזיר אלא בשעת חזרה ואז אלור דנפשי' עביד אחזיר ואחר שאחזיר אאדיים קא אתבי דאפלא דידיה הוא אסא"כ בגדקה דאחר שקיבל עדיין אתבי בכל עת אאותו אאון של אדיר ואשאור לא היאה אלא בשעה שנתן לו ע"ם סיעב. ולכך באאדיר את אשתו אליהנות לו אסורה באזונות הא קי"ל אותר אזונות לבעל אפי' באאה ואוסיפה כאובאר פ' אע"פ דף ס"ה ע"ב ולעיל סי' ע' סעיף ג' ע"ש וזה אפני אלא אארו שיהיב שלא אארו ז"ל היא ניזונות אאכסיו ואף אזונותיה שיהיו שלא אארו

כשהיא אוכלת בבן עדיין של הבעל בן אלא שעות חייב לזונה אבלו נאנא באזונות כל זאן שהיא נשיאת באזונות אשל בעלה היא נשיאת ואוא כבר אשר עלי' וכשיי. ואין לאאר שאנשה אנכסים ויהיו קנויה לה ונאנא שא"כ אדיפה קא אתבי שהרי לא אאהייב להקנות לה אאון רק לזונה נאנא כשעות אקנה לה אלא אאנה אשתה אוא ואש לא אקנה היא נשיאת אנכסיו שא"כ בשאר בע"ח דבשעת פרעון אין לו אשאה דהוי כאו לוקה בוזה וכא"ם אר"ן ז"ל ואחר ספרעון אדנפשי' קא אתבי שהיכר זכה בנכסים לפרעון אובו ואפי' אם אדיבו בפירום אפרעון אובו לא אבי דאין אדם אוסר פירות אבירו על אבירו ולא דאי לזריקת נרור דאור דאאבי דאייאו לאסור על נפשו אלור לזריקה וכן נרור שלו יכול לאסור על אבירו לזריקה ולריך שיהיה אחפץ שלו ויהול עליו אאדר לאסרו על אבירו או בישאור על עלאו אפץ של אחריים וא"א לריך שיהיה אדר אל על אאפץ לזריקה וכשאוכיר אשאת גופו לפרעון אובו ס"ל כאוכיר נרור על אבירו על אבירו ואין לאאר שאוכיר אאדר לאסרו על עלאו אשאה אפרעון דיגבו לו אב"ד אנכסיי וכ"כ באי' פ"י בתוספות דף ל"ט ודף ע' ע"ש ויתורץ בזה אם בשאשה בש' שפלאה ברים פרקין לפידש"י אחאי לא פריך אב"ש אנופה דאאתי' דאתן יוצא ויתן בתובה אלאת דקונאית לא אפקיע אידי בועבוד ולפא"ש לא ק"א דשא אתי' באאדיר אליהנות אאיידי כדעת רש"י נאנא בבתובה דאאיית לשאר בע"ח כאו בשעבוד ס"ל בוא בבוא שאיה ואין בשאר בע"ח בזאונות אשל אאר ספרעון אדידה קא אתבי אשא"כ בזאונות דשל שעה אניזונת אאנו ולשל פריך אקושי שאאי טובה לפיך אין לריך לאפר דאוכא דאוכא דקושי לא אייל לאפקועי שיעבודא ואיאא לן בזה בא"ש בוא, שם בסוגיין דב"ש טפי לא עביד שליה שלאותיה ואשקאו שם יתקנו ביאן לאאר באאנה ואוא יאן לה· עוד ש"ק שיפקיד ונכסיו וע"ש שתירצו שאתירצו ליאן לאאריס באאנה וגם ע"י שפקר לה אהיכו אלא בשעת שדאק ולשאורה אאנה ואוא אגבה אאם בשעבודא דב"ש כאו שאאר גאריס לוא ובע"א בשין ונפרעין וע"ש בר"ן ות"ל בשאסרי גם ונכסי שלוא אאחת נדרו של בעל ז"א דהא קי"ל בע"א אכלן ולשבא גובה ולא אני אלוה אקדים ליה וא"ה בשין נדרו הל עליהם וכ"ם לפא"ש אר"ן ז"ל בקא"ש סי' פ"ו ס"ק א' דלוה שי חייב באחות לאלוה רשאון לאיסו בע"ד דידי' וא"כ שאשה היא בע"ד דלוה ואוכל לגבות אאאו באיאר ואכא לא בייבי תירוצי' שכאבי תוס' אכן לפא"ש ניאא דבעל אין יכול לאאר שבעל ואוא תוניא אבע"א לא יכי קנויה לה אלא יכי של בעל ואוא תאיה אאיה ניזונת אאן שרי היא אזונות אבלו ואלא דלעולם לא תאלט אליהנות אאנו אא"כ בשאר בע"א דאייך בי' ניבייאא ליאא לפא שקנתא שאם אדיר הלוה את שאלוה אבלי אאי יכי לאפרוע אובו ואל אאדיר בפירום אאנאת אזונות ואל שאוא אפרם חייל אדרי: (אאנם לשטת רש"י ז"ל ע"כ אתני' באאדיר שאם חייבי דאה אפי' תאשים היו בכלל אי נאו דאשתעבד לה כאי"ם רש"י באתני'. א"כ ע"כ לא ס"ל לרש"י ז"ל הא דאר"י אלא היכא דאאונה דידי' יכיב לא אארי' אאור דנפשי' קא עביד ונראה לי דס"ל לרש"י ז"ל כאי"ם סרשב"א באי' בגדרי' דף ל"ד דאתני' אבדה אין לבעל אבדה הנאה אאאחזיר אלא בשעת חזרה ואז אלור דנפשי' עביד אחזיר ואחר שאחזיר אאדיים קא אתבי אפשא דאפשא דידיה הוא אסא"כ בגדקה דאחר שקיבל עדיין אתבי בכל עת אאותו אאון של אדיר ואשאור לא היאה אלא בשעה שנתן לו ע"ם סיעב. ולכך באאדיר את אשתו אליהנות לו אאור באזונות הא קי"ל אותר אזונות לבעל אפי' באאה ואוסיפה כאובאר פ' אע"פ דף ס"ה ע"ב ולעיל סי' ע' סעיף ג' ע"ש וזה אפני אלא אארו שיהיב שלא אארו ז"ל היא ניזונות אאכסיו ואף

סגולתי עליך מי חייל עלי, קונס דכמה ודלמי מכועבד לו ומין בידו לאסור סגולתו דמין אדם מוסר דבר שמיו שלו ושוגו בידו דכמה ודלמי בדין יכנס ממנו דמתעבד לי, ויש לי רלמי מכמה דלמרי, פ' המדיר סגולת תשמישי עליך כיפס ומשמשתו ולמי לאחרת דכמה דסגולת תשמישי כופס ומשמשתו הוא משום דלמלמו לשיעבודי, ס"כ בכמה גמי ס"ל למיימר יפר שמא יגרשנם ותכמה לאוסרם לחזור לו כדלמר ר' יוחנן ב"ג לעניין מעשי ידי, ופסק שמואל כותי, לגלא ע"כ מכמע דכשלאחרם סגולת תשמישי עליך סגדר מעיקרא לא חייל ולפי יגרשנם יכולם לחזור לו כיון דכשעת סגדר לא סי' בו ממש ולין כלן מדר מעיקרו: וע"ם שלאריך בזם וסגרתו בזה דלגא לאחרי קוממת מפקיע מידי שיעבוד לגלא כגון סיכה דמלי לסלוקי, בזוזי כגון מעשי ידי דיכולם ליתן לו דמי מכקל ס' סלטי, לאבל גבי תשמיש דלגא מלי לפקוטי מיני, בשום עניו לוגו מפקיע מידי שיעבוד מדינא ולכבי לפי, נתגרשם לין סגדר חל וכ"כ בע"ז בויי"ד סי' רל"ד סק"ג ע"ם ובפשי ניחא שם שלקשם בלא"ח על הר"ן לגיפי דלרמב"ם דס"ל דלא לגלו לגלא לשיעבודי, דכעל ולא לשיעבוד לאשם דסגי לם בשוגיא ייתן כתיבם שלק, בלא"ח דמ"ל קוגם תשמישי עליך לאחלי לא חייל גדלי, כיון דקוגם מפקיע מידי שיעבוד ושבאתיו לטיל ולפמ"ש מלרי"ט וט"ז ס"ל בקוגם תשמיש דלגא מלי לסלוקי בזוזי לא חייל כלל ולין לריך לגלוגי לגלא דכבר סיכמו בס' קלא"ם סי' ק"ז ס"ק ס' דלא כמלרי"ט וט"ז ולפי סיכה דלגא מלי לסלוקי בזוזי כל שאיגו לגלא שיעבוד לאחי קוגם ומפקיע פירומא דפרישנא דבקוגם, עסקיגן סיכה ס"ד דקוגמת לא פקע בבדי ושתן בפ' סגדר מן סירק שלא שתית לי עד הפסח אם תלכי לבית לאריך עד שהג שלא לפני פסח לאוסרם בשלאחו עד הפסח אגמת דלאחר הפסח פקע לאוסרה מחיגא כך שלקשם סר"ב יוגא ז"ל ולירן דם"ח בקוגם פרטי כי שתם שאיגו חל לגלא על לאשתי משום שי קלים ליסורי, ופקע בבדי לאבל קוגם כללי כי שלי דאחתי, גטיעות שלגו לשלן לאכ"ע כי סיפי דלליס דחפיס בדיגי, בשקדם כדלמר ר' מאיר לקגן בריס פ' גין בין שאדר ס"ג דס"ל דאחיר ולא פקע בבדי שכ"ל. ולכלורם תקבי לפ"ז בשה דאחרי פ' אע"פ בקוגם שאי שיעבוד לשם לפיך משום דקוגמת מפקיע מידי שיעבוד הוא משום דכיון דאיגל שעם לאחת תי לא פקע בבדי ולא"כ בקוגם פרטי דפקע בבדי אחתי לגו גריכין לדבריו ועשה חוגן ע"י שיעבודא דבעל: ולזאת לגו גריכין לדבריו שכתבגו בקלא"ח סי' קי"ז סק"ו דלתוס' משמע דאפילו לדיגן דקייגא לן בע"ח מכאן ולבבא הוא גופא לגו לגא משום דאי לסלוקי בזוזי ולם שקבו בתוספות פ' שבועה ז"ל ולם תאמר לגטלא דפרטי לאיתגא אחתי קגי' איתגא שא לגם יכולם לסלוקם בזוזי דבדין עשה ל"כ מודם רבא שתם דלאפרע הוא גופא ס"ם ל"ם בזה ול"כ בקוגם שאי עשה לפיך דאייריי גמי בבבא מלאכות כגון עמיגה וכיולא בלאו כל שיגה לאפקועי ובשה בשום חופן ולוגם מועלת בדאי ולפי לומרת לגי ליזות ולגי עושה חייבת בבבא מלאכות כת"ם סר"ן פ' לעב"י שם ועשתה דאכאן ולבבא גופא לגו לגא משום דאי לסלוקי בזוזי ואכ"ל מלאכות כיון דאי לאבבר לאשה לגטור עלמה ל"כ סיכה לאחרי קוממת מפקיע מידי שיעבוד כיון דלא לגא מלי סלוקי בזוזי: (ת"ם מורי ז"ל דסק"ד ז' מלאכות ולאו כל כמיגה לאפקועי ובשה בשום חופן וכ"כ שם בקלא"ח ע"ם. לעל"ד ל"ע דשה לאחרי, פ' לע"פ סבגיסה לו ד' בשמות יובאת בקאדרא וכ"פ בשו"ע סי' פ' ולפי' לר"ן דכיפן לותה בגא תבטל ל"ש ס"ל לכמה פוסקים דאע"י לעלמה ולפי לסרבב"ח ומר"ן דס"ל דאע"י לגבלה ל"ת שם לאחה סיה גיגות ול"ש על עלמה סיה כא"ם ב"ם סק"ד ע"ם ל"כ לף בלותן ז' מלאכות ג"כ מלי לסלוקי בזוזי כא"ם ט"ז בויי"ד סי' רל"ד דשם סבגיסה לו ממון לקוט ד' שבמות גמי פטורה כדלאחרי, פ' לע"פ וכא"ם לקגן סי' פ' ע"ם ולריך לומר דכיגת מלאכן של לותן ג' מלאכות שגעת השטה ומיגת סכום ושרשת כגיגי דבשי לגן בידם להפקיע עלמה על ידי שבחות כאבור בא"ח סי' רא"ם דבע"ח בשפקיר ובשיו חכה בשם לאחר שלגיה חיזר ויגובם מן הזוכה ולפי בשלוה ע"פ חזר ויגובם כא"ם בע"ז שם ועא"ם שם, קלא"ח שם סק"ז: לבן גרשה אזה רלמי, לא"ם בקלא"ח סי' רא"ם סק"ס דשם הפקיר, בשיו בע"ה זכה בשם לגא ופטר זה אשתו ע"ם ה"כ דברי שרא"ם אוכרחים לריך תגלי שגה יובל אזכות לאחרי לאזות בשבע"ח שם א

בחידי דלמי מפסר לסלוקי בזוזי מלמ סיכא דגבמו לבסוף מבל כסלימו גובה לבסוף לא סייך לומר למפרע גובה כמ"ם תוס' פ' המניח דף ל"ג ט"ס: ומ"ם תוס' פ' הסולח דלמבי ס"ל למפרע הוי גובה לא ס"ל הקדם מפקיע מידי שיעבוד דיימו כשגבמו לבסוף דמסתכא למפרע כי' שלו ולא כי' הלוה יכול להקדישו כלל ע"ש. אבל בחידי דלמ סייך בי' גבויי לבסוף גם אבי מוכה דהקדם מפקיע מידי שיעבוד ומ"ם בקונס שמני עובה לפיך דהקדישה ידיה לעובסיהן ובידים לא סייך גבויי וכיון דמיילי קונמת מפקיע מידי שיעבוד דהא מין לו להבעל על הידים רק שיעבוד ולעולם לא יבא לידי גבויי על הידים והקדם מו קונס מפקיע מידי שיעבוד וכן במסכיר יכול למסור קונס על המסובר לשעת הר"ן כיון דמיילי קונס על גוף הבית ומין להסובר אלא שיעבוד אתי קונס ומפקיע לשיעבודי' משום דלא סייך בי' גבויי לעולם ובשני אפי' אבני מוכה דהא לא סייך למפרע גובה כיון שלא בא לידי גבויי אלא בשעת הדחק ומ"ג דלא מני לסלוקי בזוזי לא אכפת לן בשעת דמ"מ לא סייך לומר למפרע גובה כיון שלא בא לידי גבויי אבל בלום שהקדים שור תם למזבח לאבי דס"ל למפרע גובה אי נמי לדידן היכא דלא מני לסלוקי בזוזי כיון שבא לידי גבויי אחרי למפרע גובה ומהא שהקדים שמיו שלו הוא אחי מלוה לבסוף וגבי לי' לגוף הדבר משמ"כ בקונס שמני עובה לפיך שהקדישה ידי' ובידים לא סייך גבויי לעולם וכן במסכיר בית לחבירו לעולם לא יגבה המסובר גוף הבית ולא סייך בי' למפרע היא גובה גם לאבי הקדם או קונס מפקיע מידי שיעבוד. ולהכי לא קאי אחני' דהסותפין שהדו בהא זה מזה דאסורין לכוום לחלר משום דקונמת מפקיע מידי שיעבוד כמ"ם הר"ן שם משום דגבי הלר הסותפין לא סייך גבויי אלא שעבוד הוא דאית לי' לסותף בחלקו של חבירו וקונמת מפקיע מידי שיעבוד ולא הוקרכו תוס' להני טעמא דמכאן ולהבא גובה אלא היכי דאתי לבסוף לידי גבויי גוף שדבר שהקדים כגון בעבד שעשאו אפוחקי ומהדרו ג"כ עשה בייהו אפוחקי ושבר עליו הפסח לכל היי אחי מלוה או עשה אחאו אפוחקי ועבר עליו הפסח לכל היי אחי מלוה וגבי לבסוף גוף שדבר שהקדים או שהחרה או שגמסר בשה פליג אבי וס"ל למפרע גובה ולא היש של לוה בשעת שגמסר אבל בחידי דלא אתי לידי גבייתי גוף שדבר גם לאבי קונמת מפקיע מידי שיעבוד וכו' ולהכי בקונס שמני עובה לפיך הא ג' דלא אבי מלי לסלוקי בזוזי מ"מ כיון שהל על הידים וידים ליתנהו בחורת גובייתא ואין לו עליהם לעולם אלא שיעבוד אתי קונס ומפקיע ואפי' קונס פרטי מפקיע מידי שיעבוד כאו בסותפין שהדו שהוא קונס פרטי כל זה נלע"ד בדור וכמ"ם שם בקלח"ה וע"ש היטב: עוד שם בקלח"ח סק"ם בא"ם רמ"ח ז"ל ואפי' בקדושת הגוף לא יוכל לאסרן על המלוה בלאוד לומר יהיו נכסי קונס עליו אא"כ אסרן על כל העולם והוא מדברי תוס' פ' הא"פ דף ל"ט ד"ה קונמות קאמרת ז"ל וא"ת כל אחד יפקיע חובו ע"י קונס וי"ל דלאו דוקא שיעבודי' דבעל אלאו' דבן אלא ה"ג לאלאו' דבן לשיעבודא דבע"ח כו' וא"ת בכ' אלאוה לכ"ג גבי מיעלא דפרשו' אחיתנא אחאי קאמר דבא קני' מיתנא הא אלאו' דבן לשיעבודא ו"ל דוקא בקונמות אלאו' אלא יפקיע חובו אבל בסיא דאלאוה דנאסר לכל העולם ליכא למיסם ומפקיע מידי שיעבוד, כסקדם עכ"ל ומזה העלם רמ"ח דבקונס כללי שגאסר לכל העולם לא אלאו' דבן לשיעבודי' ומפקיע מידי שיעבוד ואי בעב"ד העליתי שם דכיון דקי"ל קונס כללי ים לו פדיון בדרים דף ל"ם קונס ככר זה שהקדם בין הוא בין מבירו אבל לפיכך ים לו פדיון ככר זה שלי שהקדם ואכלה בין הוא בין מבירו לא אבעל לפיכך אין לו פדיון דבדי ר' אחיר וחכמים אומרים בין כך ובין כך לא אבעל לפי שאין אועילה בקונמת וכאן שם הר"ן ים לו פדיון כיון שאסרו על כל העולם כשהקדם תפיס פדיוני, כו' ועניין הלכה קי"ל כר' אחיר הלכך קי"ל דים אועילה בקונמות וקי"ל נאי בקונס כללי ים לו פדיון וכן פסק הרמב"ם פ"ד האועילה ע"ם וכ"כ תוס' פ' האשה רבה ע"ם וכיון דקונס כללי ים לו פדיון תו לא היי אלא קדושת דמיס וקדושת דמיס אינו מפקיע אית שיעבוד ומשום הלא גרע שיעבוד אנחינת דמיס ואא דאמרי' פ' הא"פ קונמית קאמרת קדושת הגוף ניאסו משום דשאם אחיי בקונס פרטי דאמרה קונס שאני עושה לפיך ואינו אסור אלא בקונס פרטי אין לו פדיון אם"ם ס"ל כאו קדושת הגוף כיון דאין לו פדיון ולא עדיף שיעבוד אנחינת דמיס אבל קונס כללי ים לו פדיון לא סוי קדם"ג אלא קדושת דמיס וא"כ אינו מפקיע מידי שיעבוד כלל ותוס' לא כתבו אלא שיגטלא דפרשו אחיתנא דזה הוא איסור לכל העולם ואין לו פדיון אבל קונס כללי שים לו פדיון אינו מפקיע ע"ם בדבריהו שנכונים שיטב בזה. ולפ"ז ניחא דאין בע"ח יכול לאסור ונכסיו ולספקיע שיעבודו ממלוה שלו דאא"כ אס בקונס פרטי על המלוה לאודיה (ואפילו אסרן על כל העולם חוץ מלעצמו עדיין סוי פרטי כיון שלא אסרן על העולם כולו) ג"כ פקע בכדי ויכול המלוה לגבותן בזמן הפרעון ואס בקונס כללי (היינו שאסרן על כל העולם ועל עצמו ג"כ) ג"כ ים לו פדיון ואינו קדושת הגוף אלא קדושת דמיס ואינו מפקיע מידי שיעבוד אלא המלוה מוסיף עוד דיבר ופודהו ואפשר דאפי' דיבר לא נריך אלא שהמירו בפ' שום היתומים לומר מוסיף עוד דיבר אלא בשהקדם וכדר' אבהו שלא יאמרו שהקדם יוצא בלא פדיון וסך טענתא לא סייך אלא בשהקדם גמור אבל בקונס לא משכחת שכי ואפי' אית"ל דנריך ליתן דיבר אין זה שהקטנת חוב כיון דסגי בכל דהו וכ"ג בלט"ד ברור ונכון: ונראה דה"ה לפילו לא אמר נאן קונס אלא אמר סרוני מוסר שנכסים על כל העולם נמי דין קונס אית לי' לנאן איסור בלא שתפשה אינו אלא יד לגדר דשיקר לבין גדר שמוכר בתורה בשתפשה הוא וכמ"ם הר"ן ר"פ שבועות בתים ז"ל דשיקר גדר שאמור בתורה סיינו שתלאו בדבר שגדור כו' שעיקר גדר בשתפשה ושע"פ שאם לא שתפשו חייל הסוא מכוח יד סוא דאמרי שבשבוע אומר סרי זה מסיר עלי אלו גומרין אית סדברים בקרבן ות"ת עיקר סגדר שתפיס היא שב"ל וכ"כ תוס' רים מדרים ע"ם וכ"כ סרמ"ם שם וכן נראה דעת הריטב"א בשבועות לקושטן דף ל"ד דאיסור משום יד הוא ע"ם וכיון דסוי יד לגדר ואלו גומרין אית סדבר לומר בקרבן סרי אית בי' מעולם ופדיון וס"ל קונס שאם ועיין בלמ"ח פי"ב שם' איסור אלא דר"ן רפ"ק דגדרים כתב דגדרי איסור אפי' בלא שתפשה ס"ל גוף סגדר ע"ם וזה סותר לדברי עצמו ת"ם ר"פ שבועות בתים וכמ"ם ול"ע: ועיין בקלח"ח סי' קט"ו שהאריכו בי"ע שא דבר פשה דאי בקונס כללי ל"כ אית לי' פדיון וקדושת דמיס היא וכם סודה בר פשה דקדושת דמיס פקע בכדי ע"ם ושוב עייאתי לאיתי' דשא פלוגתא דבר פשה שם דף כ"ט רק בקדושת דמיס וע"ש וא"כ ניחא דבקונס כללי סוי קדושת דמיס ואינו מפקיע מידי שיעבוד מדינא ובקונס פרטי יכול שלוה לגבותו דקונס פרטי פקע בכדי וגובה מכאן ולהבא משא"כ בקונס שאני שהא לפיך דשקונס הל על גוף בידים ושידים ליכן בחורת גובייתא אם"ם לפי קונס פרטי מפקיע מידי שיעבוד כיון שהל על בידים שוב ואין בידים ניתנין לגבות וכיון שהל על בידים נאסר במעבי ידי' אחר שעשאתן כיון דבבר הל על ידי' ודו"ק סיטב: וכאו כן במסכיר יכול לאסור גוף הבית על המסובר ואסוס דגוף הבית הל המסכיר ועלולם לא יבא ליד גבויי ואין לסובר לעולם אלא שיעבוד לדור בו וגוף הבית לעולם הל המסכיר לכך מפקיע קונס מידי שיעבוד משא"כ בבע"ח דגובה מכאן ולהבא גוף הבית א"כ נעשה עתה חולין ולא עדיף כח שקדם מכח מקדים ולא אחרי כיון דהל שעה אחת תו לא פקע דקונס פרטי פקע בכדי ודוק סיטב בכל זה כי ברור הוא: ואגב שעות סתוס' דכאו דאלאו' דבן לשיעבודא דבעל כך אלאו' דבן לשיעבודא דשאר בע"ח אלא דלא אלאו' רק בקונס פרטי סיינו שלא אסרו על עצמו אבל כגון אנטלא דפרשו' לאיתנא בנאסר לכל העולם לא אלאו': ובס"ם פ' האיבל דף י' גבי בן ועין דעבדי אלוג פליגי תנאי חד אחר לאסם ולא לאים ואד אחר לא לאים ולא לאסם ואחרי' דכ"ע לית להו אקנאת אוסם ומ"ד לאסם ולא לאים כדברא דאחר שקדם אחן ושהרוב מפקיע מידי שיעבוד ליאא דרבא אנאי הוא לא ס"ל לית להו דרבא ואכא אלאו' דבן לשיעבודא דבעל שרי דאלאו' לשיעבודי' דבעל אפי' בשאסרו אוסרו על כל העולם ואלו גבי שאר בע"ח אחר רבא דשאר מפקיע מידי שיעבוד ול"ע לית להו דרבא ושייאו בעבד שעשאו רבו אפוחקי וע"ש י"ל דוקא גבי בעל אלאו' דבן לשיעבודי' אפי' גבי קונס כללי כי אאי דשאר אבל בשאר בע"ח לא אלאו' בקונס כללי דכ"ע לית להו אקנאת אוסם ומ"ד דשאר בע"ח לא אלאו' בקונס כללי דכ"ע לית להו אקנאת אוסם ומ"ד לאסם ולא לאים כדברא דאחר שקדם אחן ושהרוב מפקיע מידי שיעבוד ליאא דרבא אנאי הוא לא ס"ל לית להו דרבא ואכא אלאו' דבן לשיעבודא דבעל שרי דאלאו' לשיעבודי' דבעל אפי' בשאסרו אוסרו על כל העולם ואלו גבי שאר בע"ח אחר רבא דשאר מפקיע מידי שיעבוד ול"ע

מפקיע מידי שיעבוד דבעל דלמומסו וכן ברים סמדיר חלמו' רבנן לסיעבודא דאסא ומין יכול להדירם דפריך וכיון דמשועבד לם סיכי מני מדיר לה כו' ובידמות פ' חלמנם גבי חיטטלא דפרסומא לחיתנא לא חמרי חלמו' רבנן לסיעבודא דאסא חלא חמרי דנאסר כי פרסו' לחיתנא וגריך לומר בים מקומות שלריך לחלם כא סבעל וכא סאסא ייתר ממקים לחר עכ"ל: ולפמ"ם הכל ניחא דסא דפליגי בחלמו' רבנן סיינו בשחריר דסוי חיסור כללי ומם"ס ס"ל לחד תנא דלא חלמו' אבל בחוסר על סחלום לחודי' דכ"ע מודו דחלמו' רבנן לסיעבודא ולפי' בשר בע"ח ומם"ס גבי חיטטלא דחיוו לגא שר חוב לא חלמו' כיון דסוא חיסור כללי ותחם לני מאי קבי' לסו לתום' מסא דחיטטלא דפרסו' לחיתנא דסא לחמרו לסדיא דכ"ע לית לסו דרבא ורבא סא לחר דשחריר מפקיע מידי שיעבוד וכ"ב לריכין לגו לחלק ולימר דלא חלמו' בכללי אלא לסיעבודי' דבעל אבל בשר בע"ח לא חלמו' אלא בחוסר על סחלום לחודי' ואיטטלא דפרסו' לחיתנא ס"ל שר בע"ח ולפי' ניחא דחלמו' לסיעבודא דאסא כמו לסיעבודא דבעל סיינו בחם דלית לם מתקנת חכמים כגון מעשי ידי' לבעל וכמו כן בחזונות חלמו' לסיעבודא דידם דסוא תחת מע"י אבל נכסי לאן בהול דחיינו מתקנת חכמים אלא חוב סוא על סבעל סוי סאסא כמו שחבע"ח דבפירות לחר רבא שחריר מפקיע מידי שיעבוד ולא עדיף פרסו' לחיתנא דסא סוי נאי ליסוד כללי ול"ע: (עיין לעיל בשגמ"ס דסטיא דאיטטלא מיירי בחיובים רוצים לסלקה בחאון אלא אסום שבח בי' אבי' סוא תובעת גוף החפלים ובזה לא סוי בשר חוב אלא מתקנת חכמי' ולכך סי' שברת החום' לומר חלמו' כמו בשיעבודא דבעל וק"ל: ובשאר הפוסקים דלא אמרו חלמו' אלא לשיעבוד שבעל בחם בתקנו לו מעשי ידים אלא תוכל לאסרו עליו בקונס וכמו כן בחם בתקנו לם בנגדם מזונות תחת מעשה ידים גם כן לא יוכל הבעל לאסרם עליה בקונס וחלמו' רבנן ג"כ לשיעבודא דאסא בשגד שיעבודא דבעל ומ"ס פריך רים סמדיר וכיון דמשועבד לם מי מני מדיר לם אבל חוב בעלמא קונס מפקיע מידי שיעבוד ס"כ ס"ם לפי דאין ק"ל כסך ברייתא דס"ל חלמו' רבנן לשיעבודים דבעל וכמו שיתבאר בסי' נ' אבל שחריר דמפקיע מידי שיעבוד סיינו בשר חוב ובאיטטלא דפרסו' לחיתנא דס"ל שר חוב לא חלמו' כלל ואין חילוק בין קונס כללי לקונס פרטי אלא לעולם בשיעבודא דבעל חלמו' אפילו בקונס כללי וכמו בבן ובין דשכחים סוא דתקנו פירי לבעל ואלמוסו לשיעבודא אבל בשר חוב אפי' בקונס פרטי לא חלמו' ודוק סיטב: ועיין בחגיני שלמה מ"ם ר"פ סמדיר דאלמו' רבנן לשיעבודא דחזונות סחוא גבד מעשה ידים אל בבעל כמו דאלמו' לבעל וזה כמ"ם: ובחום' פ' אע"פ דף ג"ט בשקשו דא"כ כל בע"ח יפקיע שיעבוד וכתבו דאלמו' ג"כ לשיעבודא דבע"ח ואיטטלא דפרסו' לחיתנא דמפקיע מידי שיעבוד מסוס שנאסר על כל בעלוסם ובזה אלמו' רבנן לשיעבודא דאסא ועין לא לאים ולא לאסם דאלמו' רבנן לשיעבודא דבעל ס"ב דשחריר מפקיע מידי שיעבוד מסוס דרבא סבר כא"ד ולאסם ולא לאים ע"ם ובזוא אמו' בסא אמרי' בחם דאלמו' רבנן לשיעבודא דאסא חנאי סיא ומשני לא דכ"ע לית להו דרבא ול"כ סילך דרבא חנאי סיא ומשני לא דכ"ע לית להו דרבא ול"ע כאבו בחום' דסא דרבא חנאי סוא ול"ע כעת: (ולעני"ד דברי חום' נכונים ז"ל שם בפ' אע"פ וא"ת בפ' אלמנם ביבמות חיטטלא קאמר רבא קני' מיחנא סא אלמו' רבנן לשיעבוד אאסר לכל בעולם וי"ל דזוקא בקונס כו' אבל בסיא דפ' אלמנם דנאסר לכל בעולם ליכא למיחם נכסי ומפקיע מידי שיעבוד כמו סקדם וסא דאמר בסחובל דשבדי מלוג אין יולאין כו' דאלמו' רבנן לשיעבודי' דבעל אע"ג דשחריר דמי להקדם ס"ל לרבא פ' אלמנם דאאסר בע"ח ולא לאים ע"ל מבואר כוונת החום' דאין חילוק בין שעבוד סבעל אלמו' רבנן לשיעבודא דאסא בנכסי ל"ב אלא בתרוייסו אלמו' גבי קונס וכן בשאר ב"ח אלמו' וגד קונס אבל בשאר בע"ח אינרא כל בעולם לא אלמו' לבע"ח ולכך סקדם אאן בשאר בע"ח אינרא מידי שיעבוד שאר בע"ח בע"ח ולא בדיף פרסו' אאן בשאר בע"ח אינרא דאסא בשאר בע"ח אינרא מסא דאיטטלא מוכא דאף בשאר לא אלמו' בחיסור כללי וא"כ ה"ס בבעל לא אלמו' אלא בקונס ולא לאים לזה דקדקו חום' בדבריסם דרבא פ' אלמנם ס"ל כמ"ד לאסם ולא לאים לזה אינרא מיחנא מוכא דס"ל כמ"ד לאסם כו' אבל מסא דרבא דסקדם

אאן כו' אין סכרא דסאם קאי בשאר בע"ח לכך בפיר קאאר בסחובל דכ"ע אית להו דרבא סיינו סא דסקדם אאן כי' ובדין דבעל פליגי אי אלמו' ובאאת רבא בעלמו סבר כמ"ד לאסם וזה מוכא מאעשה דאיטטלא וזה נכון:) אאנם לפמ"ם ניחא דבקונס כללי בבעבודי' דבעל לאודי' סוא דאלמו' אבל בשאר בע"ח לא אלמו' אלא בקונס פרטי: ולפמ"ש דלא אלמו' רבנן לשיעבודא ואפי' בשאר בע"ח ומם"ס גבי חיטטלא דחיוו לגא שאר חוב לא אלמו' כיון דסוא חיסור כללי ואאם אאי קבי' לסו לאים מסא דחיטטלא דפרסו' אאיתנא דסא לאמרו דכ"ע אית לסו דרבא ורבא סא לאר דשחריר מפקיע מידי שיעבוד וכ"ב לריכין לגו לאלק ולימר דלא חלמו' בכללי אלא לסיעבודי' דבעל אבל בשאר בע"ח לא חלמו' אלא בחוסר על סחלום לחודי' ואיטטלא דפרסו' לחיתנא ס"ל שאר בע"ח ואפי' נימא דחלמו' לסיעבודא דאסא כמו לסיעבודא דבעל סיינו בחם דלית לם מתקנת חכמים כגון מעשי ידי' לבעל וכמו כן בחזונות חלמו' לסיעבודא דידם דסוא תחת מע"י אבל נכסי לאן בהול דחיינו מתקנת חכמים אלא חוב סוא על סבעל סוי סאסא כמו שחבע"ח דבפירות לחר רבא שחריר מפקיע מידי שיעבוד ולא עדיף פרסו' לחיתנא דסא סוי נאי ליסוד כללי ול"ע: (עיין לעיל בשגמ"ס דסטיא דאיטטלא מיירי בחיובים רוצים לסלקה בחאון אלא אסום שבח בי' אבי' סוא תובעת גוף החפלים ובזה לא סוי בשר חוב אלא מתקנת חכמי' ולכך סי' שברת החום' לומר חלמו' כמו בשיעבודא דבעל וק"ל: ובשאר הפוסקים דלא אמרו חלמו' אלא לשיעבוד שבעל בחם בתקנו לו מעשי ידים אלא תוכל לאסרו עליו בקונס וכמו כן בחם בתקנו לם בנגדם מזונות תחת מעשה ידים גם כן לא יוכל הבעל לאסרם עליה בקונס וחלמו' רבנן ג"כ לשיעבודא דאסא ומ"ס פריך רים סמדיר וכיון דמשועבד לם מי מני מדיר לם אבל חוב בעלמא קונס מפקיע מידי שיעבוד ס"כ ס"ם לפי דאין ק"ל כסך ברייתא דס"ל חלמו' רבנן לשיעבודים דבעל וכמו שיתבאר בסי' נ' אבל שחריר דמפקיע מידי שיעבוד סיינו בשר חוב ובאיטטלא דפרסו' לחיתנא דס"ל שר חוב לא חלמו' כלל ואין חילוק בין קונס כללי לקונס פרטי אלא לעולם בשיעבודא דבעל חלמו' אפילו בקונס כללי וכמו בבן ובין דשכחים סוא דתקנו פירי לבעל ואלמוסו לשיעבודא אבל בשאר חוב אפי' בקונס פרטי לא חלמו' ודוק סיטב: ועיין בחגיני שלמה מ"ם ר"פ סמדיר דאלמו' רבנן לשיעבודא דאזונות סחוא גבד מעשה ידים אל בבעל כמו דאלמו' לבעל וזה כמ"ם: ובחום' פ' אע"פ דף ג"ט בשקשו דא"כ כל בע"ח יפקיע שיעבוד וכתבו דאלמו' ג"כ לשיעבודא דבע"ח ואיטטלא דפרסו' לחיתנא דמפקיע מידי שיעבוד אאסר לכל בעולם

ע"ם ומ"כ תפילו מדידה מתחמים נמי לא חייל כיון דמתעבד
לה: וגלטו"ד לייחב לפי מ"ם בסמ"ג לחוץ פ"ת דלר' אליעזר בן
יעקב פ' נערם דס"ל דשרה כסותה ועותה כולי לכסות הוא
דאתא ולדידיה מזוזות ועוזה דרבנן. ובזרעי פרסת מספטיס
כתב דבריית דמכילתא דקתני לרחב"י מזוזות ק"ו מכסות
עזה מין ק"ו מכסות היו הלא דרך מסחכתא ע"ם וכיון
דלמ"ד מזוזות דרבנן ע"כ כר"ח בן יעקב ס"ל דכולי קרא
לכסות הוא דאתי ומ"כ עזה נמי מדרבנן ומה שפיר מקשה
בירושלמי ממדיר את אשתו מתחמים דיולין בשבת אחת ומי
אשה דמתעבד לה מזוזות נמי מתעבד לה וכבר חוקי לה
בירושלמי כמ"ד מזוזות דרבנן ומיל נדרא אשיעבודא דרבנן
ולמ"ד מזוזות דרבנן תחמים נמי דרבנן וכי סיכי דחייל אמזוזות
חייל נמי אתחמים דתרוייהו דרבנן ניחו לכי מחני כאן במדירה
מגופו כאן במדירה מנכסיו ואת דאיתא בירושלמי פ' ואלו
נדרים בחומר תחמיני עליך כופין אותו ומחמת סיעו לת"ד
מזוזות דאוריית"א וס"ל כמ"ד דדרים בארבה אילו מזוזות ועזה
כתחמני ותחמים נמי דאוריית"א הבל מחתיו דחוקי לה בירושלמי
כמ"ד מזוזות דרבנן ס"ם תחמים הוי דרבנן ודוק ועת"ם נעיל.
סוב מצאתי בספר ירחים לר"ח מחין סי' קל"ח כתב ג"כ דלר'
ח"בן יעקב עזה ומזוזות היו הלא מדרבנן ע"ם: ובדב המגיד
פ"ב מהל' איסות כתב ז"ל המדי את אשתו מניסות לו כו'
ודע דדין מחתיו בשלא הדירה הלא מנכסיו אבל אם הדירה
אף מתחמים יותר מחבת אחת יוליא ויתן כתוכה כמו שיתבאר
פי"ד וכ"כ הרחב"ח ז"ל וכ"כ הרמב"ן ז"ל ע"ש: ולא זכיתי
להבין כוונתו דהאי גם במדירה מתחמים כל שאומר הלואת
תחמיני עליך כגוונא דמדיר את אשתו מניסות לו דהוה הלואתי
עליך ובכ"ג בתחמים לא חייל כלל דהא מחתעבד לה ול"ע:
(יג) או שלא תטעום אחד מכל המינין. בתוס' פ' המדיר דף
ע"א ד"ה שלא תטעום ג' מכל הפירות כתוב ז"ל ולאו בכל
פירות מדיר לה דל"ל לא הוי חייל דהי אפשר לה לקיים
כדאמרי' פ"ב דנדרים דף ח"ד דכי אמר קונם שיני בשיגם
לא חייל נדרא למיסר שיגם שלא שלא תטעום בחין אחד מכל
הפירות כו' אבל לאחי דכל הפירות כיון דאפשר לה לאכול ולאסור
בתחמים כו' ט"ם: (וכיון נדרים דקן כ"ד ט"ב ובב"ן גם
בפירים דבני מיני מבאי ניסו ואם לא רציתי נחם כקורת בית
סבד דאוקמי' בטרוף ולא שייך בית גוזמא אפילו הכי מותר
דוהאי להבאי נתכוין דהי נמדר אתכוין לא ס"ל לחלות בדבר
שהי אפשר כלל רק היכ ו' להסור במוחלט אהין בין לאסר
במוחלט לחולה בהזה כלום ג"ל להבאי בשעתא אתכוין ט"ם
במוכח לפי זה הכא לא חייל נדרי אתחמים כיון שתלאו בדבר
שהי אפשר והאי להבאי נתכוין ולא דמי לסה דבאי נדרים
דהתם תלאו בדבר שאפשר לקיימו אלא גוף הנדר אי אפשר
לקיימו לבבי אחרינן כיון שתלאו בדבר שאפשר לקיים חייל
וכמ"ש הרמ"ם שם ומב"כ הכא הוי אפשר שתלה להדרו בדבר
שהי אפשר לקיים אחרינן להבאי נתכוין דאם לא כן ס"ל לאסור
במוחלט וכמו שכתב הר"ן. ונראה דתוספ' לשטתייהו אזלי דס"ל
התם פרק ד' דנדרים דטעמא דנתם בקורת בית הבד ג"כ
משום נזמא ולא שבירה דשהתלאו בדבר שא"א לקיימו להבאי
אתכוין אלא אחרינן דעתו להסור. ומ"מ אכיון הדין זה במחלוקת
שוי' ודעת הר"ן דתולה בדבר שהי אפשר לקיימו גרע טפי
מודר בדבר שהי אפשר לקיימו ותלאו בדבר שאפשר כי הסיא
דבאי נדרים דהתם כותו מרא ח"ע על שתלאו ולבבי נמי
חייל משא"כ בתולה בדבר שהי אפשר לקיימו הרי הוא כמוסר
במוחלט ומה לו לתלות ח"ו להבאי נתכוין ולדידים מתני' ע"כ
בחין אחד מייתי ודו"ק:) ובם בתוס' ד"ה בשלמא לרב כאן
בשתם כו' כתבו ז"ל וסלקא דעתין בשתלה בתחמים דאחר
יאסר שלא תטעום אחד מכל המינין סחין עכ"ל
ודברי תוס' הלו נרחין כסותרין זא"ז דהא כבר כתבו לעיל
בתולה בתחמים חייל נדרי אפי' בתוסר כל פירות שולם ועיין
בשטה מקובצת בזה: ונראה לי ביאור דבריהם ז"ל דבאחת
לדינא קושטא הוא כמ"ם תוס' דאפילו אחר שלאת תחמיני
עלי אם תטעום אכל מיני שבעולם חייל נדרא דיכולה לאכול
ולאסור בתחמים כמו שבאילו רחים מבאיה דשלבי נדרים דאסר
שייתא דשלאת עליה לי נסיבנא ולא תניא דחייל נדרי ע"ם
ליברא בפירושא דאחני' דתנן אחדיר את אשתו שלא תטעום
אחד אכל פירות אחני לה אחני לה שפיר דלא חייל נדרי ע"ם
אחד וזה לישנא דאחדיר שלא תטעום אחני לה שפיר דלא חייל נדרי
אחד אכל פירות אחני לה אחני לה שפיר דלא חייל נדרי
אחד וזה לישנא דאחדיר שלא תטעום אחני לה שפיר דלא חייל נדרי
אחד אכל פירות אחני לה אחני לה שפיר דלא חייל נדרי

סוחר הוא שלא תטעום ולאחי דס"ד דחייל נדרי בתלאו בתחמים
ושייט שאחר שלאת תחמיני עלי אם תטעום וכוונתו שאוסרה
בתחמים בכדי שלא תטעום וע"י הנדר אחחמים הוא בא
לאוסרה שלא תטעום כי בלא זה אין בידו לאסור עליה ועיין
בתוס' ריש פרקין ד"ה ס"ע כיון דאשועבד לה שכאבו בשם
תוספת הר"ר יוסף לשון שלא תתקשט אחחמת אחחמים
אפני שלא תתקשט ועיקר כוונתו על איסור הקישוט ע"ם ומ"כ
ס"ם שלא תטעום דנקט בחתני' עיקר כוונתו על הטעימה
לאוסרה ומ"כ ע"כ מוכח דחייני בחין אחד דאי חייל נדרי בכל
אחיני ע"כ כוונתו על איסור תחמים דאם אי אפשר לה לקיים
תנאו ובלא לטעום כל אחיני ואיכי נקט ליבא אחדיר כו'
שלא תטעום דאם לא חייל אדרא אלא אטעימה דאפשר לה
אחטעום ותאסר בתחמים ובודאי כן תעשה שהרי ח"ת לה
לקיים אחנאי ומ"כ ס"ל לאיתאר אחדי' את אשתו מתחמים
ואהנקט ליבא אחדיר שלא תטעום ע"כ כיוצי במדירה מתחמים
בכדי שלא תטעום ועיקר כוונת אחדר הוא איסור הטעימה
לכך בשיר אפרשי תוס' דאחיני בחין אחד דאפשר לה לקיים
תנאי וצייך ליבא דשלא תטעום דעיקר כוונת אדרו הוא שלא
תטעום רק בתלה בתחמים דלאו בידו לאוסרה בשלא"ם אבל
קושטא דאלתא דגם אם אחר אחנאי תאחיך עלי אם תטעום
אכל אחינין חייל נדרי שהרי יכולה היא לאכול ולילאר בתחמים
וכדברי אחוספ' ד"ה שלא תטעום אלא ליבא דאחני' דאקשין
דאחני' ליבא לאוקמי בבב"ג דאחמת אחכלית כוונתו הוא שלא
תטעום וה לא שייך אלא בחין אחד דיכולה לעשות אחנאי
בכל אחינין אחדיר מב"ם חייל נדרי אפי' בשום אופן לעבור על
אנאי ולילאר בתחמים ומ"כ אכלית אחד הוא איסור אחחמים
ואלא הוי שייך ליבא דשלא תטעום אבל לישנא שפיר חייל נדרי
גם בכל הפירות שבעולם ואח"ם ודו"ק: (יד) (ועיי' בשרע"ם
ר"פ אחדיר שאביא בשם ר"ת דאם אחד אחר לאחד קונם שיני כל
פירות עולם עמי להניחו אם תלאו אם אעשה לבבי פעמי הוי
אדר בוא ואוא אחני' אחוד וסותר ס"ם ערוך ודברי הרמ"ם
עמאו דשבאלי אדרים דף פ"ט אי' גבי הסוא גברא דאסר
עניים כייתא דעלאת אי נסיבנא ולא אניא אבואר להדיא
דחייל נדרים כיון שתלאו בדבר שאפשר לקיימן וכ"כ שם הרמ"ם
ז"ל ואטע"ג דמ"ח ו' להיות בלא אחנאי כלל דאם אי אפשר
בוא לאפשר שלא יבא אחם ולא יאסר שכ"ל הא סותר אם
שהביא כאן בשם ר"ת ואסכים עמו וכן פסק אטור בקיצור
פסקיו ר"פ אחדיר וכ"כ בטור יו"ד סי' רל"ב ע"ם ושיד אבואר
יותר בחם' גיטין פ' שאלם דף מ"ו אחא דתנן אחם אחר כי'
יוסי בר"י מעשה בגילון כו' ופריך אלו קונם אחר רב סוגא
באומר יהכרו כל פירות שבעולם עני אם לוני אגרסך וכן
שביאו שם הרי"ף והרמ"ם הרי לפניך דנדר בדבר שלי אפשר
ואולם בדבר שאפשר לקיימו אל אנדר ואפשר לומר דר"ת לא
אחר אלא באוסר פירות שולם אינ אם יעשה דבר פ' בזה
אחרי דלא נאחיין אלא לנדר שוא כיון דקי"ל כרב יהודא אבתי'
דרב בנדרים דף י"ד גבי קונם עיני בשיגם היום אם
אינן לומר לאסור היום דבאחני' לא אזדקר ולא אבואר
בשוע"ע יור"ד סי' רי"ג ע"ם ומ"כ כיון שאחר ע"ש אם יעשה
דבר פ' יסי' אסור בכל הפירות אינ אם נאחר דחייל נדרא
לף אנו נאסרהו אינ ואהרי אינו יכול לקיימו ואוי נדר שוא ולא
צייך סבירת תוס' והרמ"ם שהרי יכול לקיים אחנאי ולא יאסר
דהכא אחנאי היום בקום ועשה ואחע"ג בעדיין לא יעבור על
אחנאי נאסרהו שאת יעבור אח"כ ויהיה אסור לאחרים דאחנאי
לא אזדקר אחלא שעכ"פ יהיה אסור בדבר שהי אפשר לקיימו
ולכך הוי נדר שוא ולא חייל וכן אדוקדק בלשון ר"ת שכ' אם
תעשה דבר פ' כו' אע"ג דאפשר ו' שלא לעשות כו' ע"ם. וכן
משמע בהרדכי פ"ג דשבועות שהביא שם ז"ל פר"ת דאדם
שנדר בכל פירות שבעולם אם נדר בנדר שעבר כו' אם לא
רציתי כו' אין זה נדר כלל כו' אבל אם אסר כל פירות שבעולם
עניו ותלה בלהבא אסופקין אנו אם יחול אנדר עכ"ל נוכח
דמיירי באוסר מיד רק שתלה בעניו דלהבא ולכך י"ל דלעולם
אתכוין וכמ"ם אבל אם אינו אוסר מיד אלא לכשיעשה יתחיל
אאיסור מודם ר"ת דחייל נדרי שהרי כל זמן שלא יעשה אין
כאן איסור ואפי' אם יעשה אח"כ לא יהיה אסור ומפרש
שהרי לא נדר אלא לכשיעשה בזה שפיר אחרי' בידו שלא לעשות
ולא יאסר וכמ"ם תוס' והרמ"ם ובשני ניחא שהיא דשלאי
נדרים דהתם לא אסר עני' שנאת טולם אלא לכשיעשה אחם
ולא אעשיו וכן מוכח שם משא שהי לריך ר' אחא לשבועי

ולסברתו אפשר כדי שיחול הדר ע"ש ודו"ק לכך שפיר הל הדר שביד כי' שלא ליבא ולא היה נאסר שלא אסר למפרע ולא שייך בתנאי ולא מזדהר משא"כ בסך דר"ת שאוסר עלמו מעכשיו כשיעשה דבר פ' דעל כל פנים יהיה נאסר מיד משום דבתנאי לא מזדהר ה"כ ודאי לגוה נתכוין וכל זה שייך דוקא כשהלה לתנאים בקום ועשה ולא יוכל התנאי להתבטל אלא מה שעשה ובזה לא יתלט מליאסר מיד על מיזה זמן אם קבע זמן לתנאי או לעולם אי לא קבע זמן אבל אם תלה לתנאי בשלא יעשה כגון שאמר קונם פירות עולם עלי אם לא אעשה דבר פ' מודה ר"ת דחייל נדרי שהרי יכול לעשות מיד ויתבטל התנאי תיכף ולא יחול האיסור כלל משא"כ אל הנדר אם לא יעשה לפ"ז גם מהניא דפ' הסגולה לק"מ דהתם קאמר קונם פירות עולם עלי אם איני מגרשך דתלי לתנאי בשלא יעשה ושרי בידו לגרשה מיד ולא יהיה אסור כלל כיון דבידו שלא ליאסר כלל לא סוי נדר גוה כמ"ש התו' בכתובות והרמ"ם בנדרים כמ"ש משא"כ הך דר"ת דתלי לתנאי בקום ועשה אינו בידו שלא ליאסר ואף שאינו עושה מ"מ לאסור הוא שאת יעשה דבתנאין לא מזדהר וכנ"ז וכיון דאינו נהנה מיאסר בדבר שא"א לקיימו ס"ל נדר סוה וסבתי כן נלענ"ד ליישב דברי רבותינו ועדיין לא זכיתי לדעות מי שעמד בזה:)

סי' ע"ג סעי' א (א) מטה מוקעת כתב ב"ח ז"ל מטה מוקעת אינ"ג דלעניין סדור בע"א אין נותנין לה מטה מ"מ כלן נותנין לה משום דאשם ניתן לו לחייס ולא לגער עכ"ל ולא ידענא מאי קאי' ליה על מטה מוקעת דהא גם מזונות וכסות אין לה בסדור בע"א וכמבואר בא"מ סי' נ"ז סעי' כ"ג ע"ש אלא אין נותנין כלום בחלי לחצתו ובגמ' יליף לה מדכתיב ואם חך הוא מערכך ע"פ אשר תציג יד סמוך ומזה יליפינן סידור בע"ח ומדכתיב הוא דרשינן שתייסו מערכך לו ולא לאשתו וביו ע"ש:

סי' ע"ד סעי' א (א) הדירה שלא תתקבט ותלמו בתשמי' פ' שחדיר דף ט"ו אחר רב לא שנו שלא אחר אפי' בשתם אבל בשתם יוליא לאחר ויתן כתובה ושמואל אחר אפי' בשתם לא יוליא בחא יחא פתח בגדולו כי' תנן שחדיר את אשתו שלא תטעום אחד מכל פירות יוליא ויתן כתובה בשלמא לרב כאן בשתם כאן בחברם שלא לשמואל קשי' ואחרם הר"ן הא דשדיה שלא תטעום שייט בתלמו בשלא מזונות ומיירי שאחר לה נאי אשבי ידיך במזונותיך ורגילה בבית אבי' בדברי קטני' ולא שפקה לדברי קטני' וכדמוקי לה לעיל ע"ש וכן אחרם בירושלמי בתולה בשלא מזונות ע"ש אחנם בתו' כתבו ז"ל בשלחא לרב כי' וסלקא דעתין בתלה בתשמים דאחר יאסר בשלא תשיכך שלי אם תטעום אחותו אין ע"ל ואם הא דאמו הוי תוס' אלאוקמי בתלמו במזונות כמ"ש בירושלמי ובר"ן ואכי אסחב' טפי דאוי דומי' דריבא דשדיה אמזונות נלענ"ד לפמ"ש סי' ע' ס"ק ח' בשם שטה אקובצת בשפקה לדברי גדולי ולא לדברי קטני' ואגלגלה בהדי שאוסר אחיו בשלום ולא היתה עומדת לתבען הל הגדר ע"ש וא"כ כל זמן שתרצה תוכל לתבען דדברי קטני' ולא חייל נדרי כלל וכיון שעדיין לא טעמה אאותו אין עדיין לא הל הגדר ח"כ תוכל להקדים ולתבעו ולא יחול הגדר כלל (ג"ע ודקדק בדברי הם"ח כי נראה דעתו אאם דעת התוס' אלא בשאינו נשון קנת וכן אוכח אתשמ"ך דבריו שם:) ואפי' לפי אם שנראה אדברי תוס' ר"פ דם"ל אחילה כל זמן שאוא עמה או שאינו אחויב לה כל זמן שהיא עמו א"א כיון דאינו יכול לומר בע"כ לאי אעשה ידיך בחזותיך אלא נראין היינו דיקא ואא דאוקמי לאתני' דשדיה בחומר לה נאי כי' לייני בשתקף ואתרנא ואמ"ש ב"ם סי' ס"ט ס"ק ד' וסי' ע' ס"ק ל' ע"ש א"כ הכא בשדיה שלא תטעום ותלה בשלא מזונות אם תטעום קשה להה יוליא ויתן כתובה טפי ס"ל לאיתר תקנתא שתחזור אחה שאתרנא לגלגל עמו בדברים קטנים או שתחזור בחה שאתרנא להשתקף בחעשי ידי' וא"כ לא יחול הגדר על אחטעות ולא היה הגדר חל עד שתטעום והיה אחזור בה קודם שתטעום ותקי' לי' שיעבודה וצוב לא יחול הגדר כלל לזה הוצרכו בתוס' לפרש דתלמו בשלא תשמים: ואין להקשות דעדיין ניחא דתולה במזונות דומי' דריבא ואיירי בחויר לה נאי כי' ובמשפקות אדברי גדולים ולא לדברים קטנים ובשדיה שלא מזונות שעכשיו אם תטעום אמ"כ ואי לא שדיה הגדר למפרע שת תטעום אמ"כ ואי לא אמני אם תחזור אם קודם שתטעום אמרי לשחר שטעמה אגלגלי חלחא למפרע אמרי' הגדר חל אעה ואי לא פקע כדשמעי' ברישא דשמעי' דזה היינו משום דשדיה שלא תטעום משעת דכונת השדיר שלא תטעום ותלה בדבר אחר כדי שלא תטעום וכמ"ש תוס' בשם הר"ר יוסף הבאתים לעיל סי' ע"ב סק"ג ע"ש ואם שדיה משעת מזונות שעכשיו אם תטעום ח"כ אסורה אשד בשזונות אפי' אם לא תטעום דבשעה לא שדיה כדשמעי' בשדיה

סני לה כדלקמן וכ"ה דהוי לי' למבעי הכי אלא מדאסכת פירכא מדתני האשה שמדרה בגזיר וסבר למדמי האי פירוקא לא בעי למשמל טעמא עכ"ל וע"ש ואכתי לא אתברר לן כיון דקושיות הש"ס הוא למשמל מאמי יוצא לגמרי יתתין שבת ל' לב"ה ומבני דמיירי בגדרה היא ואי ס"ד דבגדרה היא נמי סייך האתגה מ"כ למה לי' לש"ס לאקשויי קושי' מחריתי כיון שעדיין קושי' רלשוגה במקומה עומדת דבגדרה היא גופא עדיין תקשי יתתין: ולעני"ד נראה לפ"מ שכתבו תוס' שם ע"ב בשם המפיק הש"ס משני שני לה והקשו מכתי תתתין שאת יוצא פת' להקשות ותירצו דמין נשמלין על הסיקס אלא ביום שאטו ואפי' אם ת"ל דנשמלין גם מאר יום שאטו כיון דמשני שני לה מו לימה לריכה להאתין דסבדרה שלא יוצא פתא לגדרו ע"ש והנה דעת הר"ן בסוגיין דמין נשמלין על הסיקס אלא ביום שאטו ע"ש ודעת הטור ביו"ד סי' רל"ד דנשמלין על הסיקס אפי' מאר יום שאטו וע"ש שכתב ולא מאריכין דהוי בגדרה היא וקיים לה כיון שאינו יכול להפר הוי כמי שאינו יודע שביבו להפר דמין שתיקתו כלום ומפר אפי' מאר כמה ימים ומ"מ לריך להפר ביום שאלה שהוא לו ביום שאטו ע"ש. ובגדרי דף פ"ו תגן יודע אני שים מפירין אבל אינו יודע שזה נדר ר' אחיר אומר לא יפר וחכמי אומרי יפר וקי"ל כחכמי' כמ"ש בטוש"ע יו"ד סי' רל"ד סעי' כ"ח ומ"ש מכני הפרש מאר שנשמל על הסיקס ולא אמיב כשתיקה ביום שאטו כיון שלא אי' יודע שנדר זה יכול להפר דעדיין לא אי' לו שאלה על הסיקס ות"כ לר'אחי' דס"ל ביודע אני שים מפירין ואינו יודע שזה נדר שאוכל להפר אינו יכול להפר אמ"כ כיון דס"ל לר' אחיר אקלת ידיעה כלל ידיעה כדאי, שם בגדרי, וכיון דאאר שנשמל על הסיקס ונעקר הסיק, מעיקרא אי' מכני הפרה וכאן בשכבר הפרה ואין לריך להזור ולהפר וא"כ כיון דהוי מכני לי' הפרה לאפרע אלא שלא נודע לו עדיין משאלה ת"כ ס"ל יודע אני שים מפירין אבל אינו יכול להפר ולכך יודע שנדר זה יש לו הפרה דלר' אחיר אינו יכול תו להפר ולכך ס"ל לר' אחיר דאין נשמלין על הסיקס אלא ביום שאטו וכאי"ם ומש"ה בתאלת הסוגי' דאוקי אתני כר' אחיר לא שוי אלא מכני לר' לשקשויי דיאתין כיון דסיא לא תבקש פתא להדרה כאי"ם רש"י ז"ל וכ"ת יאתין שאת יוצא פתא להקשתו הא לא אכני לר' אחיר שאלה על הסיקס אלא ביום שאטו לפש"ס אבל בתר דאסיק בש"ס דאתני' דלא כר' אחיר שפיר פריך ותאקשו ותיאסר ואאתין שאת יוצא פתא להקשתו אשום דאדין דקי"ל אקלת ידיעה לאו ככל ידיעה שפיר אכני שאלה אפי' אאר כאה יאים ויכול להפר ביום שאלה ואשום דאסני סני לה ואי"כ אינה לריכה להאתין כלל דסבדרה אלא יוצא פתא לגדרו וכאי"ם בתירוץ שני ודו"ק: (ואין להקשות אקלת סיכי סוי ניאא לר' אחיר נכי דס"ל דאין נשמלין על הסיקס אאר יום שאטו היינו כאלא הפר ביום שאלה אפי' אאר כאה יוצא אבל אם הפר אאר הקשתו מיד אכני שאלה אפי' אאר כאה יאים כיון דאקלת ידיעה ככל ידיעה אסיא הפרה לאפרע ת"כ אאר אאי יוצא מיד יפר מיד ויאתין ז' יאים שאת יוצא פתא להקשתו ואוטיל הפרתו לאפרע דיא לומר שבאו לפניו ביום שני להקשתו דאי אפשר באקל זו ואין לומר אדקתני ר' יהודה אומר ביבמל יום אאד יקיים אכלל דר"מ ביום ש' נמי קאאר יוצא והדרא קושיא להוכאה יפר ויאתין ז"ש דיום ש' לר"י היינו אוך שיום שהקיס רק יום שלאאריו ודע שא"ש אארן ז"ל כאן דלר"מ אכני הפרה לאפרע כשנשמל אא"כ על הסיקס ואפילו רואים אש"ע יו"ד סי' רל"ד סכ"ב אין כוונתו לומר דפסק בש"ע כר"מ דאנן ק"ל כר' יהודה ובש"ע סי' לא פייני בשלה ידיעה אלא קאי אמי שהפר קודם שנשמל על הסיקס והוא שהפר ביום שאטו ואם לא הפר ביום שאטו לא שנשמל אא"כ על הקשתו הו לא אכני לי' הפרתו אאר שנשמל שפיר עדיין נשהרה שתיקתו ביום שאטו ולינא לאיאר דשתיקתו היא יודע שלא היה יודע ביבו להפר כא"ש שני, מ"ש דהא אאר' דש"ל כל ידיעה שפיר היא סבור שאין הקשתו כלום ות"כ אאר' לא הפר בו ביום לכך אכני שתיקתו ולא אני הו אפר לה אאר שנשמל ואזה גלאד לר' אחיר בשלת ידיעה, דסיינו שהקיס לה וידע שהקשתו שלא היה עדיין נשמל עלי יכול להפר בו ביום ולכשנשמל תאוב הפרתו לאפרע ואם לא הפר בו ביום לא יפר אא"כ דכבר אכני לי' שתיקתו שעשה שהיה יכול להפר ואורי ז"ל הביא הא ש"ע שני כ"ב

להוכיח כי היכי דלדיון בכל ידיעה אכני שתיקה בו ביום לאפרע כשנשמל אא"כ היה לר"ת בשלת ידיעה אבל לדיון בשלת ידיעה כי הכא שהקיס וידע שהקשתו הקשה אזי דיינו להפך שקודם שנשמל אינו יכול להפר דשלת ידיעה שלו כלל ואאר שנשמל אכני שהפר כאה יאים הש"ט כשני שני לה ואפשר דר"ת יהודה היא נמי אוקי אאר כיון שאינו יכול להפר אא"כ בשנשמל אבל קודם שנשמל אפי' אם יודע שיכול להפר אינו יכול להפר ואפשר דלא אתברר לן כיון דקושיות הש"ס הוא למשמל מאמי יוצא לגמרי יתתין שבת ל' לב"ה ומבני דמיירי בגדרה היא ואי ס"ד דבגדרה היא נמי סייך האתגה מ"כ למה לי' לש"ס לאקשויי קושי' מחריתי כיון שעדיין קושי' רלשוגה במקומה עומדת דבגדרה היא גופא עדיין תקשי יתתין: ולעני"ד נראה לפ"מ שכתבו תוס' שם ע"ב בשם המפיק הש"ס משני שני לה והקשו מכתי תתתין שאת יוצא פת' להקשתו ואוטיל הפרתו לאפרע ואפילו אאר שנשמל על הסיקס אלא ביום שאטו

שמעו ושמא אין החכם יכול להתיר לאחר שהקנה הלכך לכתחלה להוציא נפשו מפלוגתא יש לעשות כל מה דלפסר כו' וכל היכא דאין הבעל לפניו יש להתיר לה ע"י ג' הדיוטות ועיין בתשו' מהר"ם מינץ סי' י"ח וסי' קמ"ח שהאריך בזה הרבה ולבסוף מסיק ג"כ הלכה למעשה דאיתי בי"ד יש להתיר לבעל הקנתו אפי' לאחר יום שמעו ואח"כ מפר הבעל לאשתו ואחר שהפר הבעל יתיר החכם ג"כ לאשה וע"ש עכ"ל הש"ך: ולפי מ"ש אין לריך הפרת הבעל אחר שנשאל על הסיקס וסגי בהתרת החכם לחודי' דלפילו לסיטת הפוסקים דאין הבעל מפר אחר שנשאל על הסיקס אחר יום שמעו וגם אפילו לפוסקים דאין החכם מתיר אחר הקנתו אל בעל מ"מ אחר שנשאל על הסיקס היינו אלא כשהיקה וכבר פסק רמ"א דחכם יכול להתיר אחר שתיקה ומדברי רמ"א משמע דבעי תרתי וכן משמע מלשונו סעי' מ"ט ע"ם ולעני"ד נראה כמ"ש: ובשבו' מהר"ם מינץ שם נראה מדבריו ללפוסקים דלא מהני שאלה אחר יום שמעו אז גם החכם אינו יכול להתיר אחר הקנת הבעל ע"ש היינו משום דמהר"ם מינץ לטעמיה אזיל דס"ל שם בשבועה דאחר שתיקת הבעל נמי אין החכם יכול להתיר דס"ל כפשוט ע"ש אבל להנת רמ"א דאחר שתיקת הבעל יכול החכם להתיר ג"כ אחרי שנשאל על הסיקס ולא אשתייר אלא שתיקה נמי החכם מתיר ואפילו לא הפר הבעל וע"ש בשבו' מהר"ם מינץ שסיים שם ז"ל אלא דע הלכה למעשה דאיתי בי"ד להתיר לבעל הקנתה אפילו אחר יום שמעו ואח"כ מפר הבעל נדחה עכ"ל וא"כ מ"ש שם ש"ך בשם תבו' סגי' ואחר שהפר הבעל יתיר החכם ג"כ לאשה זה היינו מהכא שם בשבועה הנ"ל אלא שסיים הלכה למעשה דסגי לי' בהפרת הבעל לחודיה אחר שנשאל וכדעת הטור יו"ד סי' רל"ד ט"ם: סוב טיינתי בשבו' מהרי"ק סי' נ' ה"ל שם וח"ת אשאר שכבר כבטו שאנשב שהחכם מתיר אחר שהחרים הבעל אחת ים להלן בין החרים לקיים ולעני"ד נכון ויש שישאל הבעל על הקיום ונמלא כאלו לא קיים ואח"כ תשאל היא על נדרה אבר שם שוו רוב הפוסקים גלי קפק שהחכם יכול להתיר עכ"ל ושם מבואר כדבריו לכיון שהחכם מתיר אחר שהתיקה מ"כ אחר שנשאל על הסיקס סגי לה בהפרת החכם לחוד ואין לריך להפרת הבעל וכו'. (ג) קונם תשמישך עלי אם אתקשט. בסוגיא שם פריך ושכר ר' יוסי בעניות בלא נתן קצבה אלמא בעל אני אפר ורמינהו אלו דברים שהבעל אינו אפר אם אתקשט ואם לא אתקשט אחר ר' יוסי אין אלו נדרי עינוי נפש כו' ומסיק הש"ע כיון דתלינן לקיטוטי בתשמיש המטה דאחרה יאסר אלא תשמישך עלי אם אתקשט כו' ומקשי' ותתקשט ותיאסר כו' ומשני הני מילי היכא דאדרה בשם מיהו כו': ועיין בש"ך יו"ד סי' רל"ד ס"ק מ"ם שהביא בשם סר"ן דכי אחרי רבנן בעל אינו אלא אע"פ שלא חל שבר ס"א היכי שאי אפשר לה להיעגל אפי' כי אזדהרא בתוכה אינו אלא אם אתקשט משמתו שאינה יכולה להיעגל אדברים שבינו לבינה אי נמי כגון שאלתה לתוכה בדבר שהיא עשוי, לעבור עליו כגון שאני נשבע לך אם אני עושה עפ"י חבא ואניך דטריחה לה אלתה להיזהר מלעשות על פיהם אבל היכא שאלתה בדבר שאינו לא אינו אינו נפש ולא אדברים שבינו לבינה ואוא דבר שאפשר לה לעשוי בו אינו אינו מיפר עכ"ל. וכתב עליו הש"ך ז"ל אינו אם שאוסיף הר"ן להקל דאפי' באינו עינו נפש או דברים שבינו לבינה ואלתה תלתה בדבר שהוא עשוי, לעבור עליו נראה כדבריו אע"ג דאדברי ריו"ו נראה שאינו אחלק בכך מ"מ אין להחמיר ואע"ג דסר"ן כתב כן משום שך דשאני נשבע לך אם אני עושה ע"פ אבא ואניך וי"ל דאתם נמי דברים שבינו לבינה הוא וכמ"ש שטור מ"מ כיון דבלא"ה נראה אדברי הרמב"ם ואחר פוסקים דבכל ענין יכול להפר אין להחמיר עכ"ל: ולענ"ד נראה שדבר מוכיח כדברי הר"ן אסוגיין דאפילו תלתה בדבר שאין בו עינוי נפש ולא דברים שבינו לבינה נמי הבעל מיפר אף אלא אל עדיין שדבר שאין בתלתה תשמים בקיטוט דלר' יוסי קיטוט לא הוי אעינוי נפש ולא אדברים שבינו לבינה ואפ"ה בעל אני מיפר אדקאמר אסני סני לי באם אלא אפר אלא ט"כ כיון דתלתה לתאלה בדבר שהיא עשוי, לעבור עליו אני הבעל לאפר אף אלא אל עדיין וקיטוט נמי דבר שהיא עשוי, לעבור עליו הוא אשום דקרו לה אטולת וכדקאמר בש"ס ולכי אני מיפר לה אית: (ד) ושמע ולא אפר לא כתב בא"מ סק"ט ז"ל וא"ש שמע וקיים ולאו דוקא קיים לה הש"ך ולא אפר לה דהא לאחרי קיים היינו לפרושי מה שאמרו שהיר האשמע שהיא שהירה ע"כ פירושו קיים לה ואוי כאלו שהירה הוא אבל לדינא אם שתק ולא אפר אוי כאלו קיים לה וכן הוא בגמ' ובראש"ס פי"ב וכן הוא בשטוש ד' וה' עכ"ל. מיהו בשטה אקונאת כתב וז"ל שמ"ש כגון שהדם היא וקיים לה הוא משתברת כגון שקיים לה בפירוש שאחר לה קיים ליכי אבל אם שתק ולא אפר לא שייך לאקרי אדיר והא דתנן שאשה שהדרה בחיר ושמע בעלה ולא אפר כו' לאו דוקא שלא אפר כלל אלא שלא אפר בקיים לה כו' שהשב"ם וכ"כ שריטב"א עכ"ל עוד שם וכן יש לדייק אלאון שם"י ז"ל ושאבר הוא נותן אאבע בין שמי כו' ע"ש שרי שהעתם שדוקא בשקיים בפירוש שאחר לה הוא משתברת ולא בשתק מיהו אלאון שם"י פ' נערה שף כ"ב ד"ה שמ"ע כו' שכתב וז"ל וכבא כגון שהדרה אינו וקיים לה אינו שאומר לה יתקיים או שהרים ולא אפר ביום שמעו כו' ע"ש משמע כדעת שם"ת: (ה) יוצא ויתן כתובה דעת שרשב"ם פי"ב שלישות בשהה שהדרה בשיר ושמע בעלה ולא אפר לה שבירה בידו שם רוצה שתשב תשתיו כו' ושם שלו יגרשנה ויתן כתובה ושתב ב"ש לפ"ז שלי שתי יוצא ויתן כתובה היינו שם רצונו לגרש ושאה שלי קמ"ל ובא"מ תירץ שקמ"ל דשייב ליתן כתובה. כיון דלא אפר לה שבר ותימא סיאך שתרץ פלוגתא דר' יהא ורבנן שאמר בישראל יום שחד יקיים כו' שאנו שם רצונו לגרש שיד אינו יכול לגרשה עכ"ל וע"ש ושמע שדברי שם"ת וב"ש שלרשב"ם לא שאלי' כלל דין שיני ולכך שוקם' לאו וכ"ז אכן בש"ת כת' וז"ל ולפיכך שם דהנה שבעל לפ' שיפר ושם שאר שי שבשי שדרני יוצא ויתן כתובה ושם שאשיגין דכל כי שא אפי' לש"ד הוא נותן אאבע בין שני אין כופין אותו לשוני אלא שאם בא לשוני כופין אותו על שכתובה, ובי קתני יוצי' ויתן כתוב' היינו שאשקבין על הגט ואש"כ כופין אותו על שכתובה עכ"ל וא"כ כיון דשיבא הוא שאשקבין ממנו על הגט אש"ם קתני יוצא היינו שאשקבין ממנו על זה ואש"כ כופין אותו על שכתובה ויתן פלוגתא דר' יהא דשיבראל יום שחד יקיים יאין שאשקבין ממנו גט ואינם יוצא היינו שאשקבין ממנו גט ומיהו אע"ג שאשקבין ממנו על הגט ש"א שבירה בידו ואם הוא תשב תחתיו דשרשב"ם ס"ל בשאר יוצא כופין אותו לשוני ובשא קאמר דשבירה בידו אבל שדין הוא בחתם שאשקבין ממנו על הגט אש"ם קתני יוצא היינו שאשקבין ממנו על הגט ואש"כ כופין אותו על שכתובה ויתן פלוגתא דר' יהא דשיבראל יום שחד יקיים יאין

סמדיר את חסתו מלסעות לו עד שלסיס יום יעמיד פרנס יתר
על כן יוליא ויתן כתובה ולא תני דיעה דמורד סיוסיף על
כתובתה מוכרח לומר דמיירי בנדר מחמת עלמו של דבר סנדור
ולא מסני בים חרטה דסבתא דמי ס"ד דמיירי בחומר סנאת
תבמיכך עלי חס מזוכך מ"כ סגי ליה בחרטה דסבתא דסא לא
סוי נדר מחמת עלמו של דבר סנדור ויכול בכל עת לחזור בו
סוי ליה למתני דיוסיף על כתובתה כדין מורד כיון דבכל שעה
ובשה מורד סוא משא"כ בתולה קיבוט לו מרבן בתבמים ליה
ליה דין מורד כיון דמיעת סנאת קיבוט לו מרבן אין לו דין
מורד אבל בתדירה מתבמים אם לזוכך ס"ל דין מורד כיון דמוכח
לותה מתבמים לו ממזונות אית ליה דין מורד ודוק סיטב בזה:
(כיוצ מהרן ז"ל בזה כי סיכי דלא תקבי לדבריו דתולה נדרו
בדבר אחר מ"ל כתה לחרטתו ויש לו דין מורד מ"כ בתולה
קיבוט לו מרבן בתבמים נמי ניחא דים לו דין מורד ואחמי
קמני יוליא ויתן כתובה לאו מחלק בתולה מזונות בתבמים
דתרוייסו אית לסו דין מורד משא"כ בתולה קיבוט לו מרבן
דלית בסו דין מורד ובזה מתורץ דיוק רש"י ז"ל שפי' דסיכא
למידק בשא דפריך בש"ס ותתקבט ותילסר לב"ס ג' שבתות
כו' ומ"כ ע"כ ס"ל לש"ס דסכס יכול להתיר לאחר קיוס שבעל
וכמ"ש מרן סק"ב ע"ש ובכא שלחרם בנאת תבמיכך עלי חס
לתקבט לא סוי נדר מחמת עלמו של דבר סגדור ומ"ל פתח
לנא חרטה דסבתא. מ"כ לאחר שתקבט תלך לנל מכס ויתיר
לה מיד ואם לא תלך יהיה לה דין מורד, ואין כאן מקום
שתתין ומש"כ יוליא ויתן כתובה כיון שבידה סוא להתיר לעלמה
תיקף. גם גוף סחילוק לא זכיתי להבין דתולה מזונות בתבמים
סוא רולה עתה לזוגה וכמ"ש בש"ס נלא שלמו יכול מפני נדרו
ובשה קודם שנכנסיו לחופה יכול להתיר נדרו שהרי עדיין
לא חל ומ"כ לא נקרא מורד וע"כ לריכין לומר שלמו לומרין
להם בתזון מנכסיו ויהיה נדר בתבמים חל עליו ויכול להתיר
עלמו בחרטה דסבתא ואם לא יתיר יהי' לו דין מורד מתבמים
לפ"ז ס"ש בתולה קיבוט מתבמים דפסק כאן בש"ע שתתקבט
ותילסר שבת אחת סא לאחר שתתקבטה וחל עליו נדר תבמים
יכול להתיר בחרטה דסבתא וכל זמן שלמו מתיר יש לו דין
מורד ותבמים. וכן נקשה בש"ס דפריך תנן סמדיר את חסתו
שלא תטעום כו' בשלמא לרב כאן בשתים כו' ותניא תום' דש"ד
בתלה בתבמים מ"כ נקשה לחמי יוליא תטעום ויקול סנדר ויתיר
לעלמו בחרטה דסבתא ואם לא יחיה יוסיף על כתובתה כשאר
מורד מתבמים ונלע"ד לייש דברי מהרן ז"ל בדרך לאחר דסמעיין
בתשו' סרשב"ל ירחם שכתב שם ז"ל ועוד שקרוב אני לומר כו'
אבל כל דבר שאסר ע"ע שלא מחמת עלמו של דבר סנדור שלא
קנס בשלמא קיל מאחר נדרים כו' וכן בסוף דבריו כתב ז"ל
שלא באסלל נדרים אלו ז"ל שבכל נדרים שאין מחמת עלמן שלא
מחמת קנס אינם נדרים חזקי' ולפיזו בחרטה דסבתא סגי לנו
כו' ע"ש ושים עיניך ולראה שם תמלא שכל רמיותיו מנדר משה
בחדין ומדקיבו שבדר לגבוכדנצר ומנדר שלמנה דכל שני לא סוו
לנו חרטה דמעיקרא דהלי לא נתחרט משה על שנשא לפורס
וגם מדקיבו לא נתחרטו מעיקרו שהרי גבוכדנצר היה תוקף
ראשו וכן שלמנה לא סיו מגבין מותה בתובתה אם לא סיתה
נודרת מכל הנין מוכח דבנדרים כאילו שאינו שלא קנס ע"ש
ש"ל חרטה דמעיקרא ואנם כל זה שייך בשתולה בדבר שבידו
לנון בא דתנו' סרשב"ל שם שאחר אם לא תעבור עבירה פלונית
אסיה אסור בבשר ויין דומה למשה ומדקיבו שאסרו ע"ש אם
יעבו דבר פ' וכן בחלמה היסרת ע"ש פירות אם היה גובה
עתה שלא כדין בכל שני שייך לאיחר שקונס עלמו ואין שנדר
חזק וסגי בחרטה דסבתא משא"כ אם אומר קונס עלי דבר
זה אם יעשה פלוני כך וכך לא שייך לאיחר שאינו שלא קנס
על עלמו שהרי סוא לא קבל ע"ע שום דבר ואם לו לקונס את
עלמו בעד אם שיעשה תבירו בשא אומה שרשב"ל דאוי נדר
חזק ונריך פתח לפ"ז שפיר פסק כאן בש"ע בחדיר ותלה קיבוט
בתבמים דתתקבט ותילסר שבת אחת וכן לאחי דס"ד בש"ס
בשא דחדיר שלא תטעום דאיירי בתולה בתבמים לא ק"ח דכיון
שתלה בדבר שבידו אינו שהרי אחר אם תתקבט לו תטעום
סוא לא שייך לאיחר אקנס ש"ע שלא אחרינן נדר חזק סוא
ובעי פתח ואחרטה דמעיקרא אבל בחדיר את חסתו אחזקות
שהקבט בתום' לוקי בתלאי בתבמים שהרי תלה נדרו בדבר שבידו
שאחר שלא תבמים עלי אם לזוגה לזוגה ואם יזון לותה קונס
סוי אלא קנס שהוא קבל ע"ע שלא לזוגה ואם יזון לותה קונס
ש"ע בחיסור תבמים וש"כ אין נריך פתח ולא שייך דיוק דעד

ל' יום יעמיד פרנס יתר ע"כ יוליא דאין אנו נריכין לכל זה רק
יזון לותה חיד ויתיר נדרו חיד בחרטה דסבתא ואם לא ירלה
יסיה לו דין מורד וכנ"ל: ליברא במאי דפריך בש"ס ותתקבט
ותילסר אי לב"ש כו' ליכא לתרוצי שהי דסתם מיירי בשנדרה
סיה ואחרט שלאת תבמיכך עלי אם לתקבט ותלתה בדבר
שבידה ובשה שני לה בחרטה דסבתא ושדר' קובי' לדוכתא אחרי
תתין לפי' שבת אחת תתיר לעלמה בחרטה דסבתא: ונלע"ד
לייש לפמ"ש מוהי ז"ל בש"ס מהרי"ק ושסכים עתו לאחר דלאחר
קיום הבעל אין שהכס יכול להתיר נדרי אבל אחר שתיקתו
יכול להתיר ולכך כשנשאל הבעל על הקאתו יכול שהכס להתיר
ומ"כ ניחא שפיר דלא תוכל להתיר לעלמה בחרטה דסבתא כיון
שהקיים לה בעלה אין שהכס יכול להתיר: וע"כ נריכה להאחין
עד שיתיר סוא הקאתו וסוא ולאי נריך פתח לכך תאחין שבת
אחת בשא יאנא סוא פתח להקאתו ואז תתיר סיא לעלמה
בחרטה דסבתא בלא פתח יהיה כאן רק שתיקת הבעל ובאי שא
מיפר חכס ובפתח אין נריך שאלא לא סיה נדר הוק רק קנס
וכו' ובזה אחי שפיר מה שהקשו תוס' על רש"י ז"ל שפי' דסיכא
דנדרה לא שייך שתתין כיון דיוהא לה למקל ומיפק לא תבקם
פתח לנדרה וסק' עליו דמ"כ מאי פריך ותתקבט ותילסר:
ועיין לעיל בדברי מהרן סק"ב ולפמ"ש לק"מ דשתם מיירי בלא
תלתה בשום דבר ושוי נדר חזק ונריכה סיה ג"כ פתח ובפיר
כתב רש"י שהיה לא תאנא פתח משא"כ בקיבוט מיירי שתלתה
בתבמים ושוי נדר קנס מ"ל פתח לנדר רק תתתין ו' שיאנא
סוא פתח להקאתו ולכך נריכה להמתין וזה נכון ודוק סיטב:)

כי ע"ז סעי' א' (ח) המורד על מאתו· סרמב"ם ז"ל פסק
דמורד ממלאכה סיינו ממזונות אין
מוסיפין על כתובתה כמו שהיה לו סוי מורדת ממלאכה ודעת
סרמ"ם דסיה לא סוי מורדת ממלאכה משום דיכולה נומר אינו
יוזנת ומ"ע אבל בעל ס"ל מורד ממזונות כיון שאינו יכול לומר
לאי משני ידיך במזונותיך ע"ש וכתב סב"ח דסרמ"ם ס"ל יחיד
בדין זה נגד שאר ספוסקים: ומנם שנת ספוסקים סיה דדוקא
ממלאכת נמר יכולה להפקיע עלמה ע"י טענת איני יוזנת
ומ"ע אבל בשאר מלאכות כגון טוחנת ואופה ומבשלת ואינך
אינם יכולה להפקיע עלמה בשום ענין וכן דעת סרשב"ם ומרי"ן
ומ"כ כיון דאינו לא סוי מורדת ממלאכה בשאר מלאכות אינה
יכולה להפקיע עלמה מהן בטענת איני יוזנת ומ"ע ס"ל דבאר לא
סוי מורד ממזונות אף שאינו יכול להפקיע את עלמו שאין שיקר
דין מורד ומורדת אלא בתבמים: ובספר שער המלך פי"ב מהל'
מדיים הקשה על רבינו ירוחם שכתב בנתיב ס"ג ח"ס בדעת
סר"ן ומרשב"ם דבשאר מלאכות אינם יכולה נומר אינו יוזנת
ואינו טושש סקך דעת רבו סרמ"ם ז"ל ובנתיב כ"ז ק"ח פסק
דלא סוי מורדת אלא מתבמים אבל לא ממלאכה ובאומר אינו
זן ואינו מפרנס נקרא מורד ומוסיפין על כתובתה ושוא דבר
תמוה דסרמ"ם לא כתב כן אלא משום דס"ל דאפילו בשאר
מלאכות אינם חייבת כשאומרת ח"ג וח"ע אבל נדעת הסובריי'
דחייבת ע"כ טעמא דרב סוגא משום דלא סוי דין מורדת אלא
מתבמים שסוא עיקר חישות ואינה דשאומר אינו זן אין לו דין
מורד וע"ש שהניח בצ"ע: לאנש סרשב"ל ז"ל בשהודיעו כתב
ז"ל מורדת ממאת מלאכה פי' שאומרת איני מכבסת ואינו
מבשלת כו' אבל אינו עושה בגאר אין זה מרד כלל ויכול סוא
לזוגה ואינה יכולה לומר ח"ג וח"ע ואתה אני סיכי ק"ל דלא סוי
מורדת מ"ש אינו דידי, בשאומר אינו זן ואינו מפרנס יוליא ויתן
כתובה ובשאר מורדת פחות מזה אמרו ז"ל אפני שהודו על
אים קשה אבל אשה לפי שים סיפוק בידו לעשות וכדאמרי' עד
שכופין אותו להוליא יכפוהו לזון ומפרקינן אין אדם דר עם
נחש בכפיפה כלומר אי אכשר לא להשתעות עד שתבא לב"ד
ויסיו חיי תלוחים לה מגרד אבל כאן אפשר לכופה בבותי' לעשות
מלאכה ואם נתבטלה עד שיכופה לא אפשיר כל כך וגם אפשר
לו למנוע מאנש תבמים ומזונות עד שתחזור בה ע"כ. ומשמע
מדברי סרשב"ל דשאומר אינו זן דיינין ליה כדין מורד אנש
ומוסיפין על כתובתה כמו בשורד מתבמים מהכתב מ"ש אינו
דידי, ובשאר מורדת פחותה מזה אחרו משום דשורד ממזונות
כדין מורד מתבמים דיינין ליה ואשום דגבי דידה אינש
יכולה להפקיע עלמה אמנו משער מלאכות מ"ח ל"ל פסידא
כולי סאי ושורד דידה אחירא טפי ואמ"ש סרשב"ל ומ"כ זכינו
סרמ"ם ז"ל אינו יחיד בדין דשורד ממזונות כיון שאלמנו לו חבר
טוב סוא סרשב"ל ז"ל דס"ל ג"כ דאינו אית ליה דין מורד גמו'
ומעתה סרי גם תלונת סרב שער סמלך מרי"ו שסרי דעתו

סיום לדעת הרשב"ם דאע"ג דהיא ג"כ חיסה יכולה להפקיע עצמה מבעל מלוכות מ"מ לא סיו מורדת דלית ליה פסידא כ"כ ובקל יכול לכופה כמ"ש הרשב"ם ובדידי' ס"ל מורד ממש דדידי' מחירא טפי וכו"ל: (ב) בושן לותו חיד להוציא וכתבו תוס' דאין מתנין לו זמן כמו במדיר מסוס דמדיר מסיב טפי פת בסלם שמא ימלא פתח לגדרו ועיין בר"ן שכתב טעם אחר בזה ועיין לעיל סי' ע"ד סק"ו: (ג) מיד להוציא כתב ב"ש ז"ל וכאן לכ"ע כופין לותו לגרש כמ"ש תוס' והרא"ש כו' ומיהו הרמ"ם כתב בסוגי' ז' דין ל"ה דלף במוצע מתבמים אין כופין אותי לגרש כדאי' בירושלמי דאין כופין אלא לפסולות וכ"ש בסיית מוצע, לעצמה אלא סס דין ל"ב ובפ' המדיר כתב דכופין אותו בחיתר אחיו ז' ואחיי מפרנס וכ"ל מ"ם בדין ל"ס כותבו בירושלמי אחת דאין כופין אותו אף דלא קי"ל הכי אלא כב"ש דילן מ"מ נסתע דכסיית מוצעת לעצמה דאין כופין אותו ובאחת ס"ל להרמ"ם דכופין אותו ולא מייתי דין בירושלמי בדין ל"ס אלא להלוק על הרמב"ם דס"ל בחומרת חתים עלי כיפין אותו להוציא לזה מייתי דברי הירושלמי דס"ל דבכל דוכתא אין כופין אלא לפסולות ומ"כ לדידן נחי חיסא היא דהיא מוצעת עלמה כחי בחומרת חתים עלי הדין נותן דלא כפיון אית לגרש. ובתוס' ר"פ המדיר ד"ס יוציא ויתן כתובה כתבו ז"ל נראה לר"י דבכל הכך דקתני בחתני' יוציא היינו שכופין אותו כו' חדא דבדברים לא יוסר עבד ועוד מהפריך לעיל דף ס"ג ע"ד מורדת ממלוכה והאחר רב האומר חיני ז' וחיני מפרנס יוציא ויתן כתובה ואחי קאי' דלמא אתני' קאני שחוסיפין על כתובתה כגון רגא להוציא אבל אם כופין אותו להוציא בשטרי, ס"ם כו' ורבינו חננאל הביא ירושלמי דכל הכך יוציא דאתני' אין כופין ואיתא שכי אתם אחר שחוא אין מעשין אלא לפסולות כו' ופסק ר"ח שבוש דאין כופין אלא סיכ' דאפרם בסדיא כופין אבל סיכא דאחוד דבנן יוציא אחרינן ליה בבר חייבך חכמים להוציא ואם לא תוציא אותר לקריתך עבריין ולקמן גבי חיני ז' וחיני מפרנס לר"ח נראה בסדיא כופין אותו ויוציא ויתן כתובה ובאחוך דאחזרין אצל גדול למכפיי' אבוש דאוצא ממנה כל עניני חיסות בין תאנים בין מזונות. (אבן לפא"ם הרא"ש פי"ג מאיסות בשם הרשב"ץ דאם אין לך ד"ח כא לכופו לזון כגון אחין לו בחה לפרנס מידה ר"ח דכופין אותו להוציא וכ"כ ב"י בשמו לעיל סי' ט' ע"ש מבואר אם ס"ל לשחולל דכופין לזון ס"ל אבוש דאפשר לכוף לזן מודה לרב דכופין להוציא ואי"כ הלכך היכא דאי אפשר לכוף לזון כופין אלא בשאוצא ממנה סדרם קובי' לדוכתה הא קאמר דאין כופין אלא בשאוצא ממנה כל עניני חיסות וכו"ג. ועיין מהרש"א בחידושיו שכתב דמודה ר"ח היכא שאוצא ממנה ממחת מרד דכופין אותו אמזונות לחוד וס"ס בתאנים לחוד אלא בשלא ממחת מרד פסק ירושלמי דאין מעשין אלא לפסולות ולכך לא קאי' לחו' אבוש אחא דאיני ן דהתם מורד הוא אבל מהיית דשחולך קאי' לחו' ובאחא מתרצו שאוצא ממנה כל עניני חיסות וע"ש:) ועיין בשטה מקובצת פ' המדיר שכתב לפרש דהא דקאמר שחולל עד שכיפין אותו להוציא יכפיוהו לזון לאו כופין ממש קאמר אלא כי קאמר אותה כפיי' עלמה בשופין לו כדי שיוציא שכופין ליתן לה כתובה ואוא כפיי בכך להוציא יכפיוהו בה לזון ע"ש. (וכ"כ בפסקיו פ' הבא ע"י דין י"ח לדעת הר"ח וע"ש) ולפ"ז תתעורר קושית התוס' דאם גס לרב אין כופין בפוטים א"כ אחי פריך לא"ד מורדת ממלוכה ואאמר רב חיני ז' כו' יוציא ויתן כתובה דלמא אתני' מייתי כשעומד בנדוי מוסיפין על כתובתה ע"ס. ולעני"ד דבש"ס דילן אחרו טעמא דקשיא לאורדת טפי ממורד דאיכא בשלשה דיעין ואיכי בשבעה מסוס לגערא בידי' נפיש מדידה אינרא לא"ד מורדת ממלוכה לא שייך אחי טעמא אחרו בירושלמי דמורד בשלש קשיי ליה נגד שלש שבריס שחייבתו תורה שארם כפותה ושומתה ואיכי בשבע נגד ז' מלוכות שאשה חייבת לבעלה (ובתוס' ד"ה פוחתין לה כו' שבילו אותו ירושלמי ע"ש) וע"ש שבילו כן בשם ר"י בר' חיננא וכתב בשטה מקובצת בטעמא דירושלמי הר' יוסי ב"ח ס"ל דקשי' דרבנן מעיקר' סיו מאחי טעמ' חייד' דחיובא דידה נפיש מדידיה קשיי ויתר במורדת לגמרי מבמורד לגמרי וכיון דתיקון רבנן לא פלוג

בין מורדת בכולהו חיובי ואפילו במורד או מורדת בחד מהן קנסוהו כשיעור הזה הרא"ש ז"ל עכ"ל וט"ו ואי"כ עיקר תקנת חכמים שיוסיף שלם סיתה כשמורד מאלם, ואם מורד מכל שלם, הרי הוא מוצע ממנה כל עניני חיסות ובזו ואחי כופין אותו להוציא כי אם דאמולק דהוזרין אצל גדו' למכפיי' כמ"ש בתוס' לפ"ז שפיר פריך הש"ס ואאמר רב חיני ן כו' יוציא ויתן כתובה ואי"כ אי אפשר להתחלת התקנה שיוסיף שלם כשמורד על שלם דאא כופין אותו חיד להוציא כיון שמוצע ממנה כל עניני חיסות מאי"כ להמולק ניחא דלדידים שפיר מאאמת לה מורד בכל שלם ואפ"ה אין כופין אותו להוציא חיד דאא כופין אותו אין ואי"כ ים לה מזונות ולא אאבייר לה אלא תאנים ואתאנים למחדיה לא כפיון לדעת ר"ח ולא דמי להכי' דאמולק שאי אפשר לכופו על מזונות בעדיין לא כנס ואיתנסו לכלהו עניני חיסות אבל אצא כייפינן ליה למזא ואין כאן אלא תאנים ואתאנים למחדיה לא כייפינן ליה להוצי' ואיכו כיון דמ"מ מורד הוא בשלשתן לכך תקנו מעיקר שיוסיף לה שלם ובאחר אכי לאחרינן לא פלוג בתקנתן אבל לרב אס"ל דאין כופין לזון ז"כ לא אאבייר במורד בתחלת התקנה שיוסיף שלם כי אם שלם אלא לא יעשה לה סרי מוצע ממנה כל עניני חיסות ודיו לכוף אותו בשוטי' שיוציא מיד וז"כ כיון שלא היתה מעולם עיקר התקנה על מורד אשלם אאין בא לאס שיוסיף שלם ולומר לא פלוג לזה אאבי ולאו להאלוכי בי' בשי וז"כ שפיר אאבייר עיקר תקנת' במורד אשלם מוסיף כגבין שלם ואם בחחת מורד שוב לא פלוג רבנן בתקנתן. ואתייאב בזה קושית התוס' שאקשו דלאמולק נאי אקבי לא"ד מורדת אאאמים דאא במורד אאמים לכ"ע כופין אותו להוציא ואפילו לאוציאה אבל לא"ד מורדת אאלוכה לא שייך אאי טעמא דאמולק לאוציאה כופין בשוטי' ואוציאין לה על כתובתה כל זאן שאיני רוצה אוציא ואבכה"ג ואאי דאייאין ליה בשוטי' לשאי פריך שפיר ודו"ק. ועוד נראה לעני"ד לייאב קושית התוס' דאם שאקשו לאי ניחא דאין כופין בשוטי' ה"כ אאי פריך ואא אאר רב כי' דלאא מוסיפין כשלא דאמולק דאוזרין אצל גדול למכפיי' אבוש אחא אין מעשין אלא לפסולות דבירושלמי שם אחא דקאאר שאולל אאי דלא כופין אלא בשלא ממחת מרד דאז אין כופין אלא לפסולות אבל אאי כופין אאי אפשר לכופו לזון אבל אאי כופין אאי אפשר לכופו אלא בשלא ממחת מרד דאז אין כופין אלא לפסולות ואבכה"ג

הוי מורד אלא מתכחש אבל ממזונות לא הוי מורד וכן דעת סד"ח ס"כ כשמורד מתכחש ורואה לגרשה אין לו דין מורד להוסיף על כתובתה כיון דאינו חייב בתכחש כשרואה לגרשה אפי' לדעת הרמ"ם ומסרי"ק וכנ"ל אלא שאם אינה רואה לקבל הגט נהי דאין מוסיפין על כתובתה מ"מ כופין אותו על המזון וכסכות שיתן לה ודוק: (ה) לגרש מיד. כתב ב"ח עיין בריב"ף ורמ"ה ומאר פוסקים כתבו דכל הך דכופין הן ע"פ הדין הן ע"פ התקנה אם מתה קודם שגירשה יורש אותה דלא פקעה ירושת הבעל אלא בגירושין גמורים ולכאורה מכאן מוכח דגם אם הוא מורד יו"ח אותה וכן פסק מוהרח"ש אם ובב"ג כתב סיכא שהוא מורד או מדיר אותה אינו יורש אותה וכ"כ בד"מ ובב"ע לקמן סי' ס' ס"ב ס"ל: ולענ"ד נראה דדבר זה תלוי במחלוקת הפוסקים בעניין ירושת הבעל אי הוי לתורייתא או דרבנן דלמאי דצווחת דס"ל דהוי לתורייתא ופקעה לן מצאנו ויש אותה וכיון דעדיין לא נתגרשה שהרי קרינן בה והרי הוא יורשה בתורת קרוב ולהך פוסקים דס"ל דהוי דרבנן ש"כ אינו אלא שהוא עניי ואינו יכול שהיה מורד או מדיר בופין אותו עניי ואינו יורשה ואפילו הפסידה כתובתה כולה דוקא בשהוא מדיר אותה אבל אם הוא מורד אפילו לא הפסידה כתובתה מכל מקום אינו יכול לתבוע ממנו כלום דכיון שהוא מורד אין לה כלום ואפילו אם הוא עשיר גמור ואינו יורשה אלא שהוא עני וא

לה ז' דיורין בשבת נפלה לה ירושה שפוחתין ממנה מכאן ולהבא ור' יוסי לא מדית בה אלא אפי' כלתה כתובתה מהשבין ופוחתין ואם תפול לה ירושה יגבה כל מה שפוחתין אבל משנפלה לה ירושה פוחתין ממנה אפי' לדבון עכ"ל הנה מה שכתבו בשם סרשב"ג דלפילו במורדת לגמרי לא הפסידה נ"מ שלא תרי בחידושי כתב להיפך. (וכן כתב סר"ן בפי' הסלכות בחשם בסוגיין בשמו ומ"ש זהו דעת הרמב"ם הוא טעות הדפוס וע"ל הרשב"א וכן מוכרח לכל מעיין שם: והטיקר דדעת הפוסקים דבמאים עלי לא הפסיד כלום מנכסי מלוג ואפילו לא תפשה ומ"ש הרשב"א שם מלתא בטעמא ז"ל ומיהו הכא דלמרה מאים עלי לא הפסידה נ"מ דבשלמא במקום שחשטין ופוחתין כנגד מה שהיא מעשרת לותו נותנין לו חשלה דמי נעדו ומהזי כשכר וכדלמי, בנמ' אבל בזו שעוקרת לתגלי חיטות לבעת' מה שהוא שלה לגמרי כגון נ"מ הקיימין היום מפשדת כו' ומ"ש לחסתפק להו בנמ' אפילו בנכסי ל"ב הקיימין דה"ל כזיתה שלא הפסידתן לפי שהיא עוקרת השטין ויולאת לחלתר ומן הסוגי' שבירושלמי נמי משמע דאפילו בלמרה בעינה לי' ומשערנא לי' ויולאת בחרבע שבחות של הכרזה היום מפשדת נ"מ הקיימין ע"ש וכ"כ הר"ן וכ"כ הריב"ש סי' קס"ב: ומיהו נדלה נמ שהרת לגמרי ויולאות בחרבע שבחות בעי, מיהא תפשה לנכסי ל"ב ואי לא תפשה לא מפקינן מיניה דלמו עדיפא מלומרת מאים עלי דבעי' לשם תפישה בנכסי ל"ב אע"ג דיולאה נלחתר: דשה היכא דמפשדה לכתובתה בבת אחת היא דאסתפק להו בב"ש בנכסי ל"ב ודוק: וזה נראה נמי בבעת הרמב"ם דמפרש הא דכלתי דר' זביד במורדת דבעינא לי' נסתפק בנכסי ל"ב ומיהו לפי מאי דקי"ל כרבותינו דיולאה בד' שבחות ואם"ש אסתפק בם"ש בנכסי ל"ב אבל לדינא דאתיתין דפוחתין כנגד מה שהיא מעשרת אותו ודאי מפשדת ונכסי ל"ב ולא מהני תפישה דשה בחתני' משמע דלא פליגי דבן נלגא בירושה שנפלו לה אע"ג אבל אם שים לה בבר הפסידה לכ"ע ואפי' נ"מ כשמעא מדברי הירושלמי ואפילו לדברי הפוסקים שחפרשים פרא אורנין הייט ונכסי ל"ב ולא נ"מ ואע"ם בר"ן שם עכ"פ מוכח דנכסי ל"ב הפסידה בודאי אלא דהרשב"ם ז"ל כופה כרבותיו דחפשה לכתובתה בבת אחת לכך בסק בחורדת דחהני תפישה דידה לנכסי ל"ב אבוש דהיכא דעוקרת לאיבות מספקא לן בב"ש לענין נכסי ל"ב וס"ל להרמב"ם דחוקא מורדת אבל אחרת מאים עלי כיון דכופין אותו לגרש ואפי' אלא הפסידה נכסי ל"ב אפילו לא תפשה: ובבעה מקובלת בחבותו דפיחתין בבעה דיורין כתב ז"ל ודעת גדולי המפרשים שחחילין לקוש אחה שאוש יותר שאם יש לה נכסי מלוג מנבין ו' אבן שבעה דיורין ואם אלו פוחתין מנדוניא ואח"כ מטיקר כתיבה ותוספת דבתחלה מנדוניא בעי' לאיקנסה טפי כי היכי דתיסדר בה יום חולקין בדבר ולא נפקא לן מידי דכרבותיו קי"ל עכ"ל והייט דלרבותיו הפסידה במרבע שבחות בבת אחת. ולפי מ"ש נראה דעת גדולי המפרשי יפה בחבותו שחחילין לקוסה בחחלה מנכסי מלוג דאם יפחתו אחלה מטיקר כתיבה מ"ש כשחכלה לה כחובתה הרי נעקר חנאי חיסות לבעתה ואי אית לן לחיקנסה בדידה אם"ש קנסינן לה מחחלה בנכסי מלוג ועדיין כחיבה קיימת ואח"כ פוחתין נכסי ל"ב ועדיין חנאי חיסות שביניהם קיים ולבסוף הוא דפוחתין כחיבה ותוספת ואפי' לר"י דס"ל אפי' נפלה לה ירושה ממקום אחר כו' הייט נמי של זה הדרך ר"ל שפוחתין אחלה כל אם שים לה ואח"כ פוחתין לבעוש ז' דיורין ועושין אותם לחוב עלי, עד שיפול לה ירושה ממקום אחר דאז חזר וגובה אותה אבל אין מפסידין אותה בחחלה מטיקר שכחיבה שאם היתה מפשדת כחובתה לא הייט יכולי לפחות יותר כיון דעטיקר חנאי חיסות שביניהם ואח"ק. (ט) ראפי' נ"מ היכא מוטלת אלא אם אחפשה עיין ב"ש שהקשה על הרמ"א שהביא כאן דעת הפוסקים לענין חביים, נכסי ל"ב ול"מ ולא הביא דעת הרא"ם והרמב"ן והרשב"א דמשמע מגיטה י"ב הדם ובחוך י"ב חוזם לריך ליתן לה הכחובה אם מגרשה ומשמע דפוסק בפשוטה אם רוצה לגרש חין לריך ליתן כחובה עכ"ל. והנה לקחן נבי מורדת הביא רמ"א דחוך יב"ח יש לה כחובה כשמגרשה ויכולה לחזור בה ולענ"ד דבמאים עלי בכיון לא הביא רמ"א דין זה והוא דבמאים עלי אם נתנה לחחלה לדברי, לא משמיע לה מגיטה כלל וכמ"ש הרא"ש בשוגין דלפי שחוללת עלמן בעכו"ם אין משמיע את גיטין ע"ם וכאן לקח ט"ג דמייירי בהיכא נותנת לחחלה ולא משמיע למיחר דמאים עלי, ומ"ש אית לה דיעה דגמרת ולא דיעה דחתיבתא ובעי' תפיסה

לנכסי ל"ב וכמ"ם הרמ"א דכל זה בהיכא נותנת לחחלה לדברי, וכמ"ש סעי' ג' מ"מ לענין כחובה אם רולה לגרשה חוך י"ב חדם אין לה כחובה שהרי סולחת בע"ד כמאה עדיים ולדברי שאומרת שמאים עלי' הרי אין לה כחובה אפי' חוך י"ב חדם כשרולה לגרשה כדיעה דחתיבתא דלחובתה מקבלין דברי' שאומרת מאים עלי וכל שמאים עלי' כבר חיקנו בחתיבתא שלא להשחוה יב"ח רק להוליאה מיד בלא כחובה ולכך לא הביא הרמ"א כאן דעת הרמב"ן והרשב"א דחוך יב"ח אית לה כחובה דאם יש לה נכסי ל"ב ולא חפשה אומרת מאים עלי בלא לחחלה והוא מגרשה חוך י"ב הדם אית לה נכסי ל"ב אע"ג דאי מהימנא לי' בטענת מאים עלי ס"ל אית לה נכסי ל"ב דידה כדיעה דחתיבתא ואי לא מהימנא לי' בטענת מאים עלי כיון שאין לה לחחלה ודאי כחורדת ואי' לה להשחות גיטה י"ב הדם וכיון שגירשה חוך י"ב חדם יש לה נכסי ל"ב ואפי' כחובה הוי בעני לחיתב לה וכמ"ם רמ"א לקחן בחורדת אלא דלענין כחובה מחאינה על מאים עלי כדי להפסידה אבל נכסי ל"ב חוזר להחזיר לה מא"נ: והרמ"א בלא הביא דין זה הוא לפי שבב"ש לא כתב מנכסי ל"ב ולא מיירי אלא מכחובה ולכך לא כתב עניו הרמ"א דבכחובה מפשדת אפי' כשמגרשה חוך י"ב דלאחובתה מקבלין דברי' דאומים עלה ואביר בחתיבתא אלא להשחות גיטה ולהפסידה כחובתה מיהו אי לית לה נכסי ל"ב הדין כא"ם ודוק. (י) והחייב בפדיונה וקבורתה. כתב ב"ח ז"ל לאחר י"ב חדם פטור מקבור' ואבו' דקבור' תקנו חז"נ אחת ל"ב ולא אחת ל"מ ומלן ספק הוא אם זכתה נ"ב די"ל דמלן לה נ"ל אם פטור מקבורה מיהו נראה אם כבר זכתה בנל"ב ע"י חפיסה אז אחר מותה הוא יורש לותה ואייב בקבורה ולא כמשמעות ב"ח עכ"ל. ולי נראה ליון דאם חפיסה בחר חפיסה וכיון שהוא יורש ודאי כיון שבאו לידו בחורת ירושה ס"ל לנכסי ל"ב אבוש דהיכא דעוקרת לאיבות מספקא לן בב"ש לענין נכסי ל"ב וס"ל להרמב"ם דחוקא מורדת אבל אחרת מאים עלי כיון דכופין אותו לגרש ודאי לא הפסידה נכסי ל"ב אפילו לא חפיסה: ובבעה מקובלת בחבותו דפיחתין בבעה דיורין כתב ז"ל ודעת גדולי המפרשים שחחילין לקוש אחה שאוש יותר שאם יש לה נכסי מלוג מנבין ו' אבן שבעה דיורין ואם אלו פוחתין מנדוניא ואח"כ מטיקר כתיבה ותוספת דבתחלה מנדוניא בעי' לאיקנסה טפי כי היכי דתיסדר בה יום חולקין בדבר ולא נפקא לן מידי דכרבותיו קי"ל עכ"ל והייט דלרבותיו הפסידה במרבע שבחות בבת אחת. ולפי מ"ש נראה דעת גדולי המפרשי יפה בחבותו

בדבר שהוא חייב לעשות אבל זה שרצה ונתן לה מי שכריזו בך היא לו לפרש ואף מימר אמרי בכולהו מתניתא דעלמא מי ללו דעבד לי' מיא נפשי' לא הוי יסיב לי' מתנה עכ"ל הרי דס"ל להרשב"א דמתנה לא מפסדה אבל דעת רוב הפוסקים הראשונים דמתנה אמרי' דלא יהיב אלא מדעתא למיקם קמי' והוא דעת הרי"ף והרמב"ם ובעל המאור ומה שהקשה הרשב"א מהא דאמרי' לעיל תוספות כתובה בכתיבה לעניין מוכרת כיון דלפילו מתנה מפסדה כבר הקשה הרמב"ן ז"ל ותירץ לה כמו שהובא בר"ן רים פ' האפ"י ע"ש: אלא דלפי מה דמשמע מדברי הרשב"א נראה דלפי היכא דהפסידה כתובתה במורדת מ"מ לא הפסידה מתנה ואלו בדברי הרא"ש מפורש דאפי' מפסדה כתובה וגם מתנה ע"ש: עוד ראיתי בחידושי הרשב"א ס"ל ומלאתי בחידוד ג' שבתשובת רב האי ורב אלפס הכי דייני דלפילו במתנה לחוד דבתר נשואין מפסדי והיכא דלפילו דקמ"ל כתם תיס' וכ"ם מתנה דלמחר דעת הוא דמפסדי אלא"כ כתב לה בקיבל על עלמו שלפילו תמרוד תטול כמו שאמר הרב בן מיגש ז"ל דסתם תנאי ממון הוא וקיים ואין זה לריך לפיס עכ"ל הרי שהודה הרשב"א וקיבל דבריהם אם כן לפילו במגרש תוך יב"ח דכתובה לא מפסדה אבל מתנה מפסדה מהוס דלא יהיב לה אלא לדעתה למיקם קמיה:

(יב) ואין חילוק בין שתחילה למרוד קודם חלי בירושלמי מבואר דוקא כשמרדה קודם שתם וקודם חלי אבל תוך ימי נדתה לא הוי מרד דהתורה קודם מרידתו עליו ודעת הרשב"א והר"ן כשיטת הירושלמי ודעת מוהר"ם בשאבו' דלפילו בימי חלי הוי מורדת: וכתב בה"מ ז"ל ומשמעין שם ירושה דמיירי דיכולה לטעון בחליה דלמ ודאי הוי מורדת ומ"מ משמע דלא היא מפרש כמו הירושלמי שהרגה קודם שתם וקודם חלי עכ"ל ע"ש: ובשטה מקובלת בשם דפריך בסוגי בשלמא לפ"ד שפיר אלא לפ"ד מתשמים ניחא שהרי ממלאכה חולה את מלאכה היא פי' לפ"ד מתשמים ומוכה ולפילו שלין עתה את בסלו לפי שהרי מ"מ היכא לערוה שלוה דומה מי שים לו את בסלו למי שלין לו וכדלמרי' בשמוך אבל לפ"ד ממלאכה חולה אלו את מלאכה ובמלאכה לא שייך למימר הוי דומה כו' ודה דהוי מורדת מתשמים דוקא כשהרגה בלה עת שתם דבשה היכא למימר הוי דומה מי שים לו את כו' אבל שתחילה למרוד בעת שתם לא שהרגה שלמיכתה ושמא רלתה לשחק בו עד שתבוא חלוי ולפי שהוא קשה כיון דבמלאכה לא שייך לפי טעמא דהוי דומה למי שים לו את כו' ולפ"ד שתחילה למרוד קודם חלי לין ימי שחולי עולין בחשבון ימי שהרידה ר"ל לדידים לחמי פוחתין מכתובתה ז' דיורין לשבת והוא נגד ז' ימי השבת ושבת בכלל וכי שבת את מלאכה היא ושסוגין מבואר דכל יומא בלחבי נפשי' חשבינן לי' דשמא יתפייס היום לו מחר ע"ש בתוספות. ולפין לומר דמורדת ממלאכה הייט משנקה ולעת שהטה דשייכי בשבת ג"כ דודאי מורדת ממלאכה משהא נמי טעמיה וביסול ולפי' ובשלך לחמי פוחתין שבעה הא לאו זמן מלאכה היא אלא משום דמ"ד מורדת ממלאכה נא ס"ל טעמא דשבעה דיורין נגד ז' ימים אלא נגד ז' מלאכות שהשה עושה לבעלה ושלם דידי' נגד חייבי דידי' שהרה כסותה ושותה: ובמרדכי כתב בשם רשבי' דשהשה המורדת על בעלה ושוב חלתה שע"פ שחוך לוש השולי אינה יכולה לשוב לבעלה לפ"ם חייבה מזוניתי' ורלי' מירושלמי דפ"ק דקידושין דפסק גבי עבד עברי ברח ומת"כ חלה משלים ושהשה שתם למורדת ע"ם וכן הוא מבואר שם בירושלמי ברח והלה שת"כ. ושמטוני' מן הלה כו' לפי' נהה ולפי' חולה אי בימי מרותה שהורה שהרגה עליו אלא שהרגה במרדה קודם כו' מ"ט ת"ל שלו היית גבן לא היית בשתי ע"כ (וכן הוא בסג"ם שבר"י) וקשה לפ"ז אמי פריך בש"ם דילן אלא לת"ד שמלאכה חולה את מלאכה היא כיון דמיירי דשרדה קודם ת"כ לפי' חלתה שת"כ הכל ושבש כשרד שע"ג דלא שייך במלאכה שך שברח דאיכו דומה מי שים לו את בסלו למי שלין לו מ"ש לאלימין בשר תהלת שמרד שברי לבעלה שהרגה ושת"כ חלה שזלימין גבי עבד שברח ושת"כ פלוג שם"ם דילן: וברשה שהירושלמי לפי' שם שוברת בה תוך ימי חלי ושחרה לשוב חלוי אחר שתברית מ"ת הכל נשבש לימי מרד דשרשה לי' לעבד שברח וחלה שת"כ דלפי' רולה לשזור ושחולי שעבדו נריך להשלים ושרשה לי' שתם לשורדת ס"ת דשורדת נמי פוחתין לה שפילו תוך ימי חליה כשהתחילה למרוד קודם ושפילו שחרה לשוב חלוי אחר כך תכל שקום פוחתין לה עד שתשוב לברילותה ושהזור חלוי וכן נראה שדברי הרשב"ץ דלפי

נראה לשוב חלוי תוך ימי חלי רק שחוך לוש הולי היא יכולה שפ"ם ס"ל שרד וכדלמי' בירושלמי אף קשה דזה גבד ס"ם דילן דפריך הולה בת שלשה היא וכש"ם לעיל ולפי פסק רשב"י בירושלמי כיון שבש"ם דילן שבושר שהפך. (עיין בשבה לשלך פ"ג שם, עבדי' שהקשה על הרשב"ם והשש"ג שהשמיטו הירושלמי בדין עבד שברח ושם"כ חלה ע"ם ולפש"ם שלרן ז"ל ניהה דכיון דש"ם דילן פליג הירושלמי לא פסקו כירושלמי וכ"כ בש' קרבן עדה שם בקידושין ע"ם שחוש הרשב"ם בסוגיין והר"ן בשלכות הביאו דברי הירושלמי דשהכל בין שרדה קודם נשואין לאחר נשואין שת"כ ולקיימו דבריו שפילו חליבה הש"ם דילן דשפרש טעמא משום שת בסלו ושחבו דשם לא שרדה עד זמן שתם לשרי' דרשתה לשחק בו ע"ם ולפי דבריהם ל"ע שלי רשי' מייתי הירושלמי להא דעבד שברח ושת"כ חלה דשבלש דשתם לא שייך טעמא דפת בסלו וגרשה ש"ל לשרשב"ם והר"ן דתרתי בעינן שתחיה שתחלת שהרידה בזמן שיעבוד גמור וגם שת"כ יהיה לו היה שפסד ושמוש פת בסלו בלשוד לחיה נעשות מורדת דבקל תיכל להתגלל ושמ"ם משהקת שייתי אבל היכא שהתחילה למרוד בשעת שיעבוד גמור לף שאת"כ שלך לו שעיעבוד ת"ת בטעמה קלה יכול הוא להפסידה מפני שכבר הל עלי' שם מורדת ולפי שייתי הירושלמי רשי' ממורדת ושת"כ פירשה נדה דשט"ג דשבתחלה חיה יכולה למרוד מרד גמור שהרי שתורה מרידתו עליו ת"ת מאשר שכבר נעשית מורדת וילשה מתנאי חיעות יכול להפסידה בטעמה כל שהו ר"ל משום פת בסלו וס"ם בעבד שברח מפסידי בטעמה לשילו שוית גבאי לא לשבשת וט"ם ועיין בירושלמי פ' השדיר שם ירשה לר"ת בגמל וספן לשתי פוחתין לכל שבת ושייתי נמי רשיה מנדה ושיעו ג"כ משום פת בסלו וכש"ם בק"ע וט"כ כדברי הרשב"ם והר"ן ט"ם לשום כל זה בעיושלת בשרדה בימי נדותה שבל לם מוכרת שם מין פוחתין לה דשתחילה למרוד בעת נדתה לא שהרגה שלמיכתה ושמא רלתה לשחק בו עד שתבוא חלוי ולפי שהוא קשה כיון דבמלאכה לא שייך לפי טעמא דהוי דומה מי שים לו את כו' ומש"ה לפילו שתחילה למרוד קודם חלי לין ימי שחולי עולין בחשבון ימי שהרידה ר"ת כ"ש לדידים לשתי פוחתין מכתובתה ז' דיורין לשבת והוא נגד ז' ימי השבת ושבת בכלל וכי שבת את מלאכה היא ושסוגין מבואר דכל יומא בלחבי נפשי' חשבינן לי' דשמא יתפייס היום לו מחר ע"ש בתוספות. ולפין לומר דמורדת ממלאכה הייט משנקה ולעת שהטה דשייכי בשבת ג"כ דודאי מורדת ממלאכה משהא נמי טעמיה וביסול ולפי' ובשלך לחמי פוחתין שבעה הא לאו זמן מלאכה היא אלא משום דמ"ד מורדת ממלאכה נא ס"ל טעמא דשבעה דיורין נגד ז' ימים אלא נגד ז' מלאכות שהשה עושה לבעלה ושלם דידי' נגד חייבי דידי' שהרה כסותה ושותה: ובמרדכי כתב בשם רשבי' דשהשה המורדת על בעלה ושוב חלתה שע"פ שחוך לוש השולי אינה יכולה לשוב לבעלה לפ"ם חייבה מזוניתי' ורלי' מירושלמי דפ"ק דקידושין דפסק גבי עבד עברי ברח ומת"כ חלה משלים ושהשה שתם למורדת ע"ם וכן הוא מבואר שם בירושלמי ברח והלה שת"כ. ושמטוני' מן הלה כו' לפי' נהה ולפי' חולה אי בימי מרותה שהורה שהרגה עליו אלא שהרגה במרדה קודם כו' מ"ט ת"ל שלו היית גבן לא היית בשתי ע"כ (וכן הוא בסג"ם שבר"י) וקשה לפ"ז אמי פריך בש"ם דילן אלא לת"ד שמלאכה חולה את מלאכה היא כיון דמיירי דשרדה קודם ת"כ לפי' חלתה שת"כ הכל ושבש כשרד שע"ג דלא שייך במלאכה שך שברח דאיכו דומה מי שים לו את בסלו למי שלין לו מ"ש לאלימין בשר תהלת שמרד שברי לבעלה שהרגה ושת"כ חלה שזלימין גבי עבד שברח ושת"כ פלוג שם"ם דילן: וברשה שהירושלמי לפי' שם שוברת בה תוך ימי חלי ושחרה לשוב חלוי אחר שתברית מ"ת הכל נשבש לימי מרד דשרשה לי' לעבד שברח וחלה שת"כ דלפי' רולה לשזור ושחולי שעבדו נריך להשלים ושרשה לי' שתם לשורדת ס"ת דשורדת נמי פוחתין לה שפילו תוך ימי חליה כשהתחילה למרוד קודם שפוחתין לה עד שתשוב לברילותה ושהזור חלוי וכן נראה שדברי הרשב"ץ דלפי

(יג) בעי' ג' (י"ג) אם תפסה לין מוליאין מידה. בסוגיין שם כלתי' דרב יוביד לימרה והוי תפסה חד בירלי כו' שה שאמר רב כהנה שבעי' בעי לי' רבה ולא פשיט השתא דלא שתמר לא הכי ולא הכי תפסה לא שפקינן. ולשיכה לשידק בשיטת הפוסקי' דתפיסה שפיק בספק' דדינה לא שכוי ושוה דשתם הכוס', והרמב"ן והרשב"א והרא"ש זולת דעת הרמב"ם ודעימי' דס"ל דשכוי תפיסה בספיקא דדינה לפי' לינו טינן בדי ות"כ להניך פוסקי' דלא שכוי תפיסה שפיק בספק' שך דהכא דשכוי תפיסה שפיק ועיין בקונטרס הספיקות כלל ג' ונראה לייבב לפש"ם בשטה בסוגיין ז"ל היכא דשתרי יתבי וקשתרי שרבה לא הפסידה בלשותי' קיימין כו' והא דשתר רב כהנה שבעי' בעי לה רבה כו' ושתי הלי דשתרי' והבשתא דלא שתתר הלכתא לא כתר ולא שתע שתפיק לשתיין לשפסק דלא כתד שהנך שתורתי שלא בעבדין הכרעה שליבות לנך ים לפרש דרב גמלא לפום הלי לישנא בשרת סבר כיון דבעי לה רבה ולא פשיט ונסי בחזקת בעל קיימי כיון שקיבלם עליו בנסי ג"ב ושפילו שה דשפסה שפקינן שיעה שבל שתיים ושבירין הי סבורים דשדרבה נסי ג"ב בחזקת שבה קיימי שבום שבא בית חבי' שבם שתרה שלי נשי נוטלת בושטין לה הלכך לפי' שתי שפיס בעל שפקינן שיני' ויסבינן לה ותלמודא פסק כיון דלא שתתר הלכתא לא כתר ולא שבא בשרת ולא שתברר נסי בחזקת שי היכי דקיימי נסי ליקו ושתי דלא שפסה לא שפקינן שיעה ושה דשפסה ושפילו בעדים לא שפקינן שיעה וכן הלכתא ע"כ ול"ש ניחא דשתי תפיסה דהא דלא שכוי תפיסה, שפסק היינו שמוש דשוקי לה בחזקת שרע קשת והכא דשספקא לן בנסי ג"ב בחזקת שי הן אם בחזקת הבעל או בחזקת שבה שבה שכוי תפיסה. (יד) קרקעית של נלן בדהל היא נוטלת והוא שדברי הרמ"ם דבקרקע ה"ל כשילו תפסה שבה ע"ם שתם בריב"ם סי' שם"ג כתב וז"ל והלכך אם היו שם קרקעות של נסי ג"ב

דסיימו שהבעל קיבל עליו את השום ולא שייך בהו תפיסה מקרי הבעל מוחזק לעולם ולט"ג דפ' מי שהת מוכח דבמוחזקת שייכים שוי נכסי ל"ב דמה"ט מסקינן התם גבי מתיתין דנפל הבית עליו ועל אשתו ואין ידוע מיזה מת דאשה דאחרו נכסים במוחזקתן ומפרש בר קפרא דנכסים במוחזקתן דקאמר לעיל נכסי ל"ב הייט במוחזקת שייכים דאחרי' היחיל והללו באין לירש והללו באין לירש יהלוקו הייט התם שאחו שייכים ויורשין של זה ושל זה באין לירש דכיון שאת הבעל בטלה מוחזקתו שהרי גם לאשה הי' בשם קלת מוחזק שהרי יכולה היא לומר כל אלי ויטלת אשום שאם בית אביה ואם מכרן הבעל אין מכורין אבל בחיי הבעל כיון שהוא קיבל עליו את השום ואם פיחתו פחתו לו ואם הותירו הותירו לו אין נקרא מוחזק אלא הבעל עכ"ל מבואר דעת הריב"ם דבקרקעות שיכא לומר תפיסה ס"ל שבעל מוחזק ובשטר מקובלת כתב בשם הריטב"א דבקרקעות דלאו בני תפיסה ניהו חולקין ע"ש הרי לפניו שלא תפיסה בקרקעות של נכסי ל"ב לדעת הרמ"ה שאשה מוחזקת בהן ולדעת הריב"ם שבעל מוחזק ולדעת הריטב"א חולקין. ומהלשה לעני"ד בטעמי הרמ"ה דבקרקע כולי עלמא אשום ואלי אשה מוחזקת שיכולה לומר כלי אלי את השום ואת שאם בית אבי, ואע"ג שהבעל קיבל עליו את השום ואם פחתו פחתו לו כי' כיון דעכשיו היא מורדת ואפסידה כל תלוי בתוספ בשת אחת ואין לה על הבעל עכשיו שום שיעבוד אלא אם שהוא עדיין בעין ביד הבעל אבל אם נשתף ביד שבעל אין לה על הבעל כלום ואלא שנשתלק הבעל מכל אחריות כיון שהיא מורדת ואחל לו כל אחריות אשום שכי אין לבעל שום הזקה בשם אבל בגפל הבית עליו ועל אשתו דאלו באין לירש והללו באין לירש שאיכן עכשיו ליכא הזקה לשום אחד אבן ואחייאש שבעל ואשאה שאיש מוחזקים בהן אשאה אשום דיכולה לומר כלי אני ומטולת אשום שאם בית אבי ושבעל אשום אחריות לך יהלוקו אשמ"כ במורדת דלאשה הוא דליכא הזקה אשום שאם בית אבי, ולבעל ליכא הזקה כלל שאבר נשתלק אבל אחריות אעכשיו שהיא מורדת וט"ש בריב"ם סי' שם"ד שכתב ז"ל ומ"ש שרמב"ם ז"ל אם אפסה אין מוציאין מידה ואם אפס הבעל אין מוציאין מידו לא דק ואנב שטפי' שאין הבעל צריך אפיסה ט"ל (ושביאו הב"י) ולפמ"ש שפיר דק שרמב"ם שהבעל צריך אפיסה ואשום דנכסים במוקצתה ולא במוקצת שבעל כיון שהוא נשתלק אחיוב אחריות כשעשה מורדת ושו"ק (ע"ש קלת שהא בשעה שעשה מורדת נשתפקו אם שפסידה ע"ב הו לא וע"כ אנו צריכין לשעמיד במוקצת קמת הייטו במוקצת אי שהיו קודם שמרדה וקודם שמרדה סיו במוקצ' שבעל כמ"ש שריב"ם שאחריותן עליו ואם בכך שעתה אינו חייב באחריות שה על עכשיו אנו מסופקין שמא שפסידה לגמרי ודו"ק.) אלא דלפי מ"ש תו לא מצינו למיתר כמ"ש בשעה מקובלת שפיר', הוא אי הוא שהוקה בנכסי ל"ב וכמ"ש בש"ק שקודם כיון דלפי מ"ש שבעל ושאי לא סוי מוקה מאמת שאחריות דכבר נשתלק מאחריות וט"כ שספק הוא שם אניש לה נכסי ל"ב שם לאו ואל"כ שרי' קולי' לוכות' סיכא שאני תפיסה שספיק שבר כתבו שרמב"ם דלא שאני תפיסה שספק. ואיך לומר שמיירי שאפס שבעל קודם שנעשית מורדת דלא סיו אז תפיסתו נגד הזקת אדא קמת דכיון שקודם שמרדה סיו שנכסים שהזקת שבעל שסיה שאחריותן עליו ולכך שאני תפיסה שלף ט"ג שהיא שספק שאל"כ שם סיה שבעל תיפש שאר שמרדה אז לא סיה שאני שבכבר סיתה שהיא מוחזקת שאחר שנשתלק שאחריות שאמו וכ"ל ול"ט. (טו) ובל זה שנכסי נאן בהגל כתב בח"מ ז"ל תיאת של סרב רמ"ה שלא הזכיר כאן שהלוקם שהניח בדעת שרשב"ם שמורדת דבטיעת ליה דלא שהני תפיסה שנכסי נאן בהגל כאו שהזכיר שהלוקם שרשאוגה בדעת שרשב"ם לבטיל סעיף ג', שבשה בדשאכרם שאשהיכו דשאני תפיסה שנכסי נאן בהגל שכ"ל. ודברי שרמ"ה שנראים שרשב"ם דקשאר שמורדת דבטיעת ליה דלא שהני תפיסה הייטו לדיעת דשתני דשבאין לה ופיחתין שנכסי ל"ב ולא שהני תפיסה כלל לרשב"ם דפוחתין שנכסי ל"ב ולא שהני תפיסה כלל ולא נשתפק בה"ם שלא בשתים אבל שתחילה בבת אחת ועיקרת לתנאי חיטות לבעלתה ואיתא שלא שתפיסה כלל ולכאי לשיש לה"ם על נכסי ל"ב לכך שהני תפיסה וע"ש בכתב דה"ם שמורדת דבטיעת ליה שליבא דרבותיו ליתא שפסדת בלאיתים שקיימין כיון דאין פוחתין בכל שבוע ע"ש.

ח"כ לשיון דקו"ל כרבותיו דאין פוחתין בכל שבוע רק שאפסדת בבת אחת אחר ד' שבועות ואיתא שפסדת נכסי שליג אפילו בלא תפיסה כלל ח"כ בנכסי ל"ב ה"ל כך ספיקא כמו בשאים עלי כיון דשפסדת בחובתה בבת אחת דא ודא אחת היא ולכאי לשיון דשפסדת בכל גווני לדעת הרשב"ם כיון דספקיק במורדת דבטיעת ליה כרבותיו דאין פוחתין בכל שבוע אע"ג דשתכין את גיטה י"ב חודש ח"ש בחובתה היא נפסדת בבת אחת אחר י"ב חדש ועוקרת לתנאי חיטות לבעלתה ולכך נכסי שלוג שלא שרבותה הס והיא נוטלתן ולקאה הא לעיל סעיף ג' גבי שאים עלי בתב די"ח לאפי' נכסי שלוג אינה נוטלת אלא שה בתפסה ולאן גבי מורדת דבטיעת ליה דשתירה טפי בתב בפשיטות דנוטלת בלא תפיסה ול"ע ועיין ש"ם לעיל סק"ש. (יז) ונקרא דיעת דשתיבתה שהבעל לריך להזיר לה כל שה שהנייסה ושבוער דשדיעת דשתיבתה נוטלת אפילו שעות גדולה שהנייסה לף אלא שייך בהו שבה בית אביה שע"ג דשדיעת דש"ם היכא דשבי תפיסה לא שבי אלא בכלים בשייך בהו שבה בית אביה לא שבי תפיסה וכשי"ם בתבו' הר"ן סימן כ"ב זהו דוקא בדיעת דש"ם דשדין ספיקא ושבד שוכח שתיון עלה ולכך בעיון אינה שייכה בייך בשבה בית אביה כי היכי דתשיי היא שוכחת שאיזה שבד שבה בית אביה כל שה שהנייסה ואפי' שעות וכ"כ ש"ש וב"ש. ושב"ח בתב דדיעת דשתיבתה לא שירי לעיון שעות גדולה ולא זכתה בשם ע"כ תפסה ע"ב וגרעין דברי הש"ח וב"ש דשה לדיעת דשתיבתה, בנכסי ל"ב שם איון רשויין לשלאכתן הרשבואה אי אגנבו ואלבדו לריך הבעל לבלם שכל ות"כ כיון דגנבו או נאבדו ליתא בשה בית אביה אלא חוב בעלמא על הבעל ולדיעת דש"ם פשיטא דלא שהני תפיסה אף"ה בדיעת דשתיבתה שתייבין לבלומי כ"ם בשעות גדולות דחייב להזיר כיון דלא שתיון עלה שעשו בשה בית אביה ולשומי ב' תפיסה בדברי הרמ"ם כלל ש"ג שם בעין ולשויין לשלאכתן הרשבואה כתוב בתשו' הרמ"ם כלל ש"ג סי' ש' ז"ל לשון הרי"ף ז"ל שכתב בדיעת דשתיבתה דנכסי ל"ב אפי' בלו הרבה לא שבלם בעל הפחת כל זמן הרשויין להשתמש בהן שלאכתן הרשבואה ולט"ג דדיעת דגמרא היינו כן כמו שכוכיח הרי"ף ז"ל בדיעות פ' אלמנה דף ס"ו בשתעתין דשנסת שום לבעלה דבנכסי ל"ב שיחייב בעל בכתב ובדיעת דשים ש"ש כתב דבתר שכבת שלאין ולא שבו כן אלא כל כמו זמן הרשויין לשלאכתן גא שבלם פחת דשיון עכ"ל וע"ש: (יט) ונבסי שלוג שלא שם שם בעין כתב בתשב' הרמ"ם שם סי' ש' ז"ל ומה שהיא לושרת שהכסף והשבח היו בשעת נשואין עשרה זקוקי' שם הכסף נתן ביד חמי קודם הנשואין שיכא ויתן בו לעולך בנו וכלתו ומשבו יחד הקרן והשבח בשע' הנשואין וסך הכל יהיה שכום נדוניא אז קרוי נכסי ל"ב הקרן והריוח שהיו בשעת נשואין ואם פשקו שכום נדוניא בשעת פשיקתא ואותו השכום הקדום אבי הכלה לתתו לפני הנשואין לא שקרי ל"ב אלא שכום הפשיקתא ואותו השכום יחזיר לה ותתענגן ותשב עד שתתרלה להיות עמו ש"ל. (כ) אי דבר שבא מכאו נוטלתן כתב בתשו' שהרי"ק סימן פ"ח ז"ל וכן ריב"ן נשפק בנוטעת יעשו על ביתו כו' דשאת אין לה תוספת אלא שה בעלה ט"ד דלאו הייטו בתוספת שלים שנשוגה בייטו דשאי תוספת שהכר בתלמוד ופוסקי' הייטו שתוסיף לה שדעתו ותשבו טשה כו' אבל בתוספת שלים שנשוגה בייטו שתוגה שאין לומר כן שהרי אינה בשה שאת שאחת שבה כלל ולאו שתגה דבעלה היא אלא דין גמור הוא ט"פ שתלמוד ושבה שלימה היא פ' שניאת שהשבה דף ס"ו פשקה להכניס לו שלף זה כו' פשיטא שאין זה בעין תוספת שם' רים פרק שע"פ שבר שתגה דיבר שריב"ן שהרי אינה לא שבוה חיבת בישה ולא שבו' חיבת חופה כשו שהוכחתי לעיל וים לה כל דין נכסי ל"ב עכ"ל. וכן שעלה שב"ם בסי' קט"ו ס"ק כ"ח ז"ל ותוספת שלים כו' הוי כנדוניא שהרי"ק שורש פ"ח ובד"ש סי' זה שבית דברי שהרי"ק שאאט שף כאן הדין כן שע"ג דאין לה שלא שם שהוה בעין אלא דאיך לומר דבר שבא שהוה ס"ל כאלו הוא בעין שהוניא ושזה נשאט אפי' כשהית גרשה שבט שלוג שלא לייאן לה תוספת שלים ולא כדרים, סי' קי"ח עכ"ל. ולא הים לאיך שדברי ד"ש שאם שהביאו בסי' קט"ו שהרי בשהרי"ק סי' הכ"ל כתב דין זה לעניין זיאתה ט"ש שכל הסימן הסוא שירי

בזיונה. מיהו נראה דכאן במורדת ומומרת מחיים עלי לט"ג דמדינא דמחיבתא מחזירין לה המזונ' לבל תוספת שלם אין לה אלא תקנו בחתיבתא אלא להחזיר לה מה שהכניסה הקרן בלבד ולא הסבא וגם גוף הקרן שמחזיר לה היו אלא שלא תלמוד בנות ישראל לתרבות רעה ואין להוסיף. לחנם בזיונה לט"ג דהיא גרמה מ"מ עכשיו אחר בזיונה אין בידה לתקן ואו לא הוי לח"כ המיעה ממנה אבל מומרת מחיים עלי בידה לשוב אלו כל שעה והוי השתא מיעה ממנה ולט"ג דתוספת שלם הוא בעד מה שהבעל משתכר בחעות מדומיא מ"מ מדעתא דהכי דוקא שתחייב הבעל שיהיה המזונ' אלו עד שעת מיתה או גירושין אבל שתמרוד עליו בלילה הרחשוה ויתחייב ליתן לה שלם תוספת זו לא שמעינו ובמיתה או בגירושין הוא דשתחייב לה תוספת שלם אפילו ביום הרחשון לאופתו משום דאין המיעה ממנה אבל שתמרוד הוא ביום הרחשון ודאי לא נתחייב בכך ומ"ש אפילו מורדת כמה שיש אחר הנשואין אין לה תוספת שלם דלא יהבו דבון שיעורא לזה. ומדברי ג"ם שכתיב כך דמהרי"ק בסי' קט"ו ובכמה מקומות דתוספת שלם דיהא כמזונ' עלמה וכאן גבי מורדת לא כתיב מזה כלום משמע ג"כ דגבי מורדת ומומרת מחיים עלי דמדינא דם"ם אין לה אפילו גוף המזונ' אלא שתקנתא דמחיבתא הוא דאית לה שלא יהא לתרבות רעה אין לה אלא גוף מזונ' ולא תוספת והה נראה: (כא) אם אחיה תפס מזוני; ז"ל הגמת מרדכי והשלחם אם המזונ' עדיין ביד אחיה והתפיסה לבתו מי משיב כתוב, לבע"ח במקום שאב להחרים לא דמי לכא אפילו בא ליד בעל יש ליתן לה כ"ם היכא דלא אתי לידי ועוד פסק ר"ת בתזונ' אחיה שלא גבה ואתה לאפילו נשאת אין מוציאין מן האב להזליק בחר אומדן דעת' דלא נתן אלא ע"מ שתשהא בתו כ"ל כיון דאמרה אחי' עלי ואינו מקובל לה לשא אחיה עכ"ל אחר"ם. ומדברי הרא"ש משמע דאפילו אם כבר בא האזונ' ליד הבעל אחני תפיסת האב ולא הוי כתוב, לבע"ח בתפיסה זו משום דיד האב כיד בתו, ובח"מ הסיגו דתפיסה לא אחני אלא דוק' אם האזונ' אעולם לא בא ליד הבעל אבל אח"כ הוי לי' תופס לבע"ח במקום שאב להחרים אב"ם. וכיון שנשאת מיימוני פי"ג אחל' אישות ל"ל אתשובת מורי רבינו זל"ל וכ"ם אם אחיה עדיין מוחזק באזונ' שיכול ליתן לה ולא הוי כתוב, לבע"ח במקום שאב להחרים ועוד לפי' ר"ת שפסק בתזונ' אחיה שלא גבו אלזליק בחר אומדן דעת' דאב כדלקמן פ' כ"ה הוא הדין עכ"ל ומשמע מזה דתפיסת אאב לא הוי כתוב, לבע"ח במקום שאב להחרים שיכו בכל ה לא נפקא לן אינה אלא בעושנת אחיה עלי ואינה מחנת אמתלא לדברי ר"ל באינה מחנת אמתלא מבורת דאחיה עלי ואין לה אמתלא כלל לא אחני לה אפי' תפסה בעלמה וכן אדינה דם"ם לא אחני תפיסה אלא בכלים דשייך בהו שאב בית אחיה. ובעושנת אמתלא מבורת אפי' לא תפסה לריך הבעל להחזיר לה כל אח שהכניסה ולא נפקא לן אינה אלא בשאחיה אחיה עלי ואין לה אמתלי מבורת דבזה אחני תפיסה שתפסה בעלמה אבל תפיסת אאב לא אחני לדעת הא"ח והב"ש כנ"ל. ונראה דם"ל לרא"ש דלא שייך כאן תופס לבע"ח במקום שא"ל כיון דאפשר דהדין עמה ולא אאחרו תופס לבע"ח במקו' שא"ל לא קנה אלא היכא דליכא ספיקא באמתא וכגון תופ' לבעל מוב דאי אלו תפיסה דאאי היו חולקין כאטלטלין לאכי לא אני תפי' לב"ח במקום שאב להחרים אבל בזה דהוי ספיקא בגופה דאמת, ואם האחת כדבריו דאחיה עלה הרי מגיע לה אזונ' בתקנת אאחיבתא, לכך אין מוציאין מיד האב אספק דאאת שאחת אתה ואדין עמה שאגיע לה אזונ' ואיזו אב להחרים כלל ואכתי ל"ע. וב"ם סי' ק"ח כתב ז"ל ונראה דאע"ג דשם שבאת מיימוני כתב דין זה בתורת אחיה עלי מ"מ לפי הטעם שלא הבעל האב ליתן אזונ' אלא כשאחיה בתו יש"ז לפי' אפי' תורת דבעל, ואפי' עדיין ביד האב חייב ליתן ע"ם והוא דין אזונ' אחני, ואפי' עדיין ביד האב חייב ליתן ע"ם והוא מפסקי מהרא"י סי' רס"ז ומשום דלא תקנו אלא בחיי דשכיח ע"ם שאביא דאי' אחבו' הרא"ם ברחובן שאהבו בשעת הגזירה אע"פ שלא שאתה עמו שאם כו' ולא דחי לאזונ' אחיים דהכא ליכא חומדא דשעת שלא עלה על דעתו גזירות שלו הא קמן דבחיתה דלא שכיחא לא דיינין הא חומדי' וע"ם. ומ"כ נראה דם"ם טעמת אחיים עלי לא שכיח' וכן משמע מדברי השום' דאחיים' עלי לא שכיחא ע"ם בד"כ אבל אחרא אחיים עלי שכאבו שכיון שאיזו ברוב נשים לא אקנו כאחובה אינה וכיון שאיזו ברוב נשים נראה דאיקרי לא שכיח ולא שייך בים דין אזונ' אחיים וע"ט. ואיזו בשנה רשאומה דשוי אשום אקנה ולא משום חומדי' ואפי' היכא דלא שכיח אין לריך לשנות אחר"ם וברא"ש סי' ע"ח כעי' א' (ג) נשביה חייב לפדותה כתב בש"ם פ"ק דמציע' דף י"ב גבי מגורשת ואינה מגורשת בשם שרמ"ך ז"ל וקרוב לומר שאם נשביה אינו חייב לפדותה כיון שהיא ספק מגורשת ואין מי קורא בה ואהדיוק לי לאיתו וה"ם שאינו חוכל פירותיה כיון שאתן לה בט ואפשר לומר כיון שאינה מגורשת ודאי עדיין אשתו היא לכל דבר חוץ ממניאתה עכ"ל. וכמה מהברי חום' נראה דם"ל דכל שאינה מגורשת ודאי עדיין אשתו היא לכל דבר והוא חוכל פירות עיין בחום' פ"ק דגיטין דף ג' ד"ה כתב בכ"י ואין עליו עדים ז"ל טעמ' דפסול אשום סיכול לכתוב שזמן כמו שילה וכו' כאן בו זמן ות"ח בשלמ' למ"ד תקנו זמן בגיטין שלא יאפה על בת אחותו כו' אבל למ"ד אשום פירי קשה לר"י אם אשם ים בכתב ידו ואם ים לאום שמא יקדים הזמן לטובת שאשה כו' ל"כ לא נסמוך עליו לטרוף לקוחות אזמן שכתוב בו וים לומר דודאי אינו נאתן ולכך פסלוהו לשפעמים תפסיד שאשה שלא כדין כשיכתוב יום שטומד בו ולא יקדים הזמן ואז היא לה לטרוף לקוחות אזמן שכתוב בו והיא לא תוכל לטרוף לפי שאנו חוששין אותו שהקדים הזמן ולכך פסלוהו דהשת' בדין לא אטרוף השאה מזמן שכתו' בו דוק' בגט כשר גופא מיוש שכתיבה עכ"ל. וכיון שכתב בכ"י לא גרע ממגורשת ואינה מגורשת ואדרבה עדיף, טפי להא דבני ג' גיטין אם נשאת אלא תלה ואנו בספק מגורשת אם נשאת תלה ואין דאפי' היכא דאם איסת אחר לא תלה אפ"ם כל זמן שלא איסת כיון דלכתחלה לא תשא ים לבעל פירות מ"ל כ"ם בספק מגורשת דים לבעל פירות כיון דאפי' איסת אחר היא אבתו לכל דבר. אחנם לפי מה שאמרנו אם בסוגיא דשכתב ביום קף י"ז בשלות השום' אם ד"ה עד שעת אתינה ט"ם שכתבו דלמ"ד ים לבעל פירות עד שעת אתינה לא סורכו לאקן זמן משום פירי דגם אם אין בו זמן אבינה גיטה לב"ד או לעבדים ויכתבו לה שאמותו יום לאגרש, ט"ם. ומ"ל למ"ד אקנו זמן משום פירי ט"ל אין השאה אלא משום פירי דמשעת אתינה לא שולכו לאקן זמן משום שעת אתינה וכאמת שם בסוגי' ט"ם. לפ"ז ים לומר דאפילו אמ"ל דמגורשת ואינה מגורשת אין לבעל פירות היינו משעת אתינה אבל משעת אתינה לא דוק' בגט כשר דרמוי ניחשא בו לאתחלה אז הוא דמפסיד משעת אתינה וכמ"ש חום' שם, שם ד"ה רים לקים לאר משום פירי ט"ם אבל בשאך ג' גיטין דפסולין עכ"פ מדרבנן ואין רחוץ לגרש בו לאתחלה ודאי דהיינו מפסיד פירי משעת אתינה ם"ל שפיר כתבו השום' דבדין לא אטרוף השאה משעת אתינה, וזהו מדוקדק בלשון השום' שכתבו דדוק' בגט כשר גופא משעת אתינה, אבל לא בגט פסול אפילו היינו פסול אלא מדרבנן ולאחר נתינה י"ל דשפיגו בשאך ג' גיטין אין לבעל פירות כיון דאין השורה גט כשר הוא ואם איסת לא אלא ועדיף ממגורשת ואינה מגורשת דאאין לבעל פירות. אחנם לאחר הטיון נראה דליאי דאבואר שם בסוגי' ד"ה רים לקים לאר כו' טעמא לם"ד אין לבעל פירי משעת אתינה ולא מפסיד משעת כתיבה היינו משום דאע"ג דרמוי לגרש בו מיד לאחר הכתיבה ט"י עדיי מסירה ואינה רמוי להפסיד פירי משעת כתיבה מ"מ סגר רבנן דבעי נמי קול וקול לא הוי עד שעת אתינה ט"ם ות"ל בכתב ידו דאין לו קול דין הוא דים לבעל פירי עד שעת נתינה מ"ל שכתבו השום' שאשו חכמים שלא תפסיד פירות ט"ל ל"ל פירי דאשעת נתינה הוא דאשו חכמים שלא תפסיד השאה ואע"ג דאאר נתינה תיכל להביאו גיטה לב"ד ט"ל נריכין אנו לומר דוק' בגט שאין בו זמן הוא דאאריך שאביאו גיטה לב"ד בכדי להודיע הגירושין אבל בכת"י שם בו זמן לא תיסך השאה אדעתא

להביא גיטה לב"ד דסמכה דעתה אזמן שכתוב בו וסבורה שילמינו לה כפי סכ"י שבידה מ"ש מוכה מזה דלקמן אחר שהניחה כל שלוחה מגורשת ודאי יש לבעל פירות ומ"ש ס"ם בספק מגורשת דאגיד, גבי יותר דאפי' אם ניסת הלא כ"ם שים לי פירות וכיון דים לבעל פירות עד שתתגרש בגט כשר שתגבה בו לכתחלה מ"ש ס"ם דמייב בפרקונה. יהוק ועיין מ"ש בסי' קל"ט: (ב) ואפילו יאמר אינו פודך ואיני מוכל פירות בפ' נערה דף מ"ז ט"ב כתבו שתי' ד"ה זאת אלו מלו ופריק לה מדידיה ז"ל ומע"ג דעיקר שתקנה בבעל דידה כדאמרינ הכא כו' מ"מ אינה יכולה לומר אינו נפדית ואינו נותנת פירות כו' ואם ליתן בשעה שע"ג דלרב סוב' יכולה אבל שתאמר אינו ניזונת ואינו עושה שתם אנשים לאינה מפקעת לגמרי שתקנה כו' אבל אם אמרה אינו נפדית ואינו נותנת פירות הרי מפקעת לגמרי תקנת פירות דהא אפילו בל כל ימי' אם תמת פרקונה כו' ומכאן י"ל דלא אלי אמרה אינו נפדית אלא תנאה בין סגכרים אי נמי באני פירות דידו כידה יוכה בגוף הקרקע אבל מעבי ידיה אינו בעין דלא שייך לומר בשכה בגוף הקרקע מ"כ בשאיל אדוסה תוכל לומר אינו נפדית ואינו נותנת פירות שהרי עדיין לא זכה בגוף הקרקע אבל בשי הטעמים הראשונים אלא תפקיע שתקנה לגמרי ואלו תטמא בין הגבריה שייכי לפילו בשאילת עדיין אדוסה ואפי' בחירוסין לא אלי נאימר אכי. אחנם הר"ן כתב עוד טעם אחר ז"ל ואיתו אב"ג דפרקונה עיקר לא יכלה לאימר אינו נפדית ואינו נותנת פירות דאי דלתקנת' דידה אינתקן אפ"ה תקנה לדידיה נמי אוכא בשי שהשה לי בפחה לשחבו ולא דמי לחזונות דיכולה לומר אינו ניזונת ואינו עושה דהשתא ליכ' פסיד' לבעל שהרי עומדת לפניו ומשמשתו אבל בפרקונה ליכא לאימר שי הלכך אין שומעין לה כי' ובקבורה שתחת כת:בתה נמי אין אחד מהם יכול לומר אינו רוצה בתקנת אחמים אלא קובר ויורש עב"ל. ואפשר לומר הא דתו' לא נקטו טעמי' דהר"ן אבו' דלטעמייהו אזלו דס"ל דבשאומרת אינו ניזונת ומ"ש פטורה אכל שבע אלכות וכמו שפעלו בסוגי' דמורדת ד"ה רב הונא אחר אתבמים ע"ש ומ"ש בשאינו ניזונת ומ"ש נמי אינה עומדת לפניו לשמשו ואפ"ה אשי מ"ש ס"ה גבי פרקונה ולכך הוצרכו לטעמי' אחרים והר"ן לטעמי' אזיל דס"ל שם דשאומרת אינו ניזונת ומ"ש אינה פטיר' אלא אחמשל ה' שלשים דאחר ובשאר אלאכות הייבת ומ"ש שפיר אינתן ליה בשאי טעמא דשאינו ניזונת לא אפסיד בעל מידי שהרי עומדת לפניו ומשמשתו בכל שאר אלאכות אשי"ש בפרקונה: ולשאורה תקשי לפי מ"ש הר"ן דטעמ' הוא כדי שתהא אשמשת לפניו מ"ש אשם כאן תהא רשאה לומר אינו נפדית ואינו נותנת פירות כיון דליכ' פסידי לבעל דבלמ"ה אשורה לאזור אזיו ואריך הוא לגרשה אינו נרשה דגם בשאת כאן אשמשת לא שתהא אותרת לאזור לו כגון דאיכ' עד אחד ואפי' עבד או בפחה בשעיד שטורה היא וכיון דאשמשת לא תקנת' דבעל אחי בשאת כאן אמ"ה אינה יכולה לומר אינו נפדית ואינו נותנת פירות כיון דאיכ' תקנת' דידיה אפילו בשאת כאן: ולבאן אם"ע שכתב ואפי' אם יאמר אינו פודך ואינו אוכל פירות אין שומעין לו אינו אובן לע"ד דאחי' רבותי' דהא לתקנת' דידה אינתקן כדאמרינ בפ"ם פ' נערה אם ואיבכ' ס"ל לאימר דאפי' היא אומרת אינו נפדית ואינו נותנת פירות אין שומעין לה וכאמ"ש תוס' והר"ן אינו לטיל סי' ס"ט סעיף ס' כתב כשר דאם היא אומרת כו' אין שומעין לה: והנה לטעם אאחרון שכתבו התוס' שאם שהה בגוף הקרקע בחירוסין יכולה לומר אינו נפדית כו' אשמ"כ לטעמי' אראשונים וכן לטעמי' הר"ן דתקנת' דידי' נמי אינ' אפילו בחירוסין נמי אינה יכולה לומר אינו נפדית ואינו נותנת פירות ואשו אפילו לדינ' בין הטעמים אלה ובאמ"ש כתב דאפי' אם בתחלת הנשואין אמרה כן ואפי' שניהם אסכימים בדבר הב"ד אוחין בהם כדי שלא תתערב בין הגויה: ע"ם אשמע דנקט עיקר טעמ' כדי שלא תטמא בין הגויה:

סעי' ג' (ג) ונשביית פעם אחת ורצה לגרשה. וכתב באמ"א דדעת הרמב"ם דלאו שאין כופין אותו לפדותה פעם אחת אבל אם אמרה אינו רוצה לפדותה ואפדה את עצמי ואחת אשתי אלא תניחני לקיים לה ע"ש: וטעמא דאי אלת' דבפעם אחת אינו יכול לומר הרי גיטה וכתובתה ואפדה אמ"ש ובפעם שני יכול לומר כן נלע"ד לפי אם שכתבו תוס' דף נ"ב ד"ה אמר הרי גיטך וכתובתך תרפ' את עצמה רשאי ז"ל לפי שרפילה בכלל מזונות והרי קיבלה כנגד מעשי ידיה שעד עכשיו אבל עכשיו אינו רשאי לומר תקבל את גיטה ואפדה את עצמה לפי שלא קיבלה אלום הפירות שאכל עד עכשיו וע"ש ואם"ש בפעם ראשונה אינו יכול לומר הרי גיטה אלא לפי שעדיין לא קיבלה אלום פירות שאכל עד היום אבל בפעם שנית דבר קיבלה אלום פירות שאכל בפדיון ראשון אם"ש שפיר ראשי הרי גיטה אעבל לומר הרי גיטה וכתובתך אלא שאם אמרה אינו רוצה לגרשה אפילו אחר שנשבית שנית אם לא שייב לפדותה כיון דלאחר' עליו ואע"ג דבכאן אתגלי כאיבה הוא לאדושה כמו ברפואה אבל בשאינו רוצה לגרשה שייב לפדותה לפי' פעם שנית דכך הוא דעת הרמב"ם דאיב בפדיון לפי' כמה פעמים אחנם לבטח ר"ח שבאום' בפעם שנית פודה אותה כדי דמי' ולא יותר אכדי כאובתה ע"ש: ואסאפקתי בזאת כאן שנשבית ופדאה ולא הספיק לגרשה עד שנשבית שנית אם לא שייב לפדותה כיון דלאחר' עליו ואע"ג דבכאן אתגלי כאיבה הוא לאדושה אלא אם כן שאומר לה בפירוש אינו נפדית ואינו נותנת פירות אלא אם כן שאומר לה בפירוש אינו נפדית ואינו נותנת פירות ואפילו הכי אם לא אמרה אינו רוצה לגרשה עד שנשבית שנית אם לא שייב לפדותה כיון דלאחר' עליו ואע"ג דבכאן אתגלי כאיבה הוא לאדושה

כמבואר ברמב"ם פ"ג מהל' איסורי ביאה שכתב שם שאסה שנדרה במיר ושמע בעלה ולא הפר לה הבירה בידו שם רצה שתשב תחתיו כו' ואם לאו יוציא ויתן כתובה ט"ס וע"כ במדרש היא וקיים לה הוא דלמיו חייב בגללו לגרשה מש"ה ס"ל לר"ח דחייב לפרותה דס"ל הוא נותן מעצמו בין שיים והוא הגורם ולגרשה חיו חייב ולא ס"ל כלילו גירשה ומ"שם פודה וכ' יעשו סדר היא שתהא מעצבו בין ויים ותלה שלא בכתובה לכך אבדה גם תנאי כתובה דפרקוטה אבל במדיר הוא נדר שחייב בגללו לגרשה ס"ל כלילו גירשה ולט"ג דהוא גורם אין בכך כלום שהרי בידו לגרשה ורשאי להיות גורם בדבר זה קודם שנשבית ויכול לחלילו הוי מגרשה קודם שנשבית לא היה חייב לפדותה ס"ס כשהדירה אדר שחייב לגרשה ס"ל כלילו גרשה ותו לא מיחייב בפליגי אין שנשבית אם"כ ודו"ק היטב. וכר"ן כתב בטעמי הסרי"ף שהשתיט ולא הביא פלוגתא דר"ח ור"י במדיר את אשתו ונשבית מצוי דלמחרינן במדרש היא וקיים לה הוא דס"ל לר"ח הוא נותן מעצבו בין שיים וקי"ל דהוא נותן מעצבו בין שיני ות"כ קי"ל כר"ח ולא מטעמי' למאי דמסיק דס"ל לר"ח דלזלזין בתר תחלה אלא מצי דקי"ל הוא נותן כו' וע"ש ומשמע דס"ל לכר"ן דכ"ש במדיר הוא דשבעל הוא הגורם דחייב לפדותה ומצי הסמיט הרי"ף ולא הביא גם במדיר היא ומצי דשיעת הר"ן גבי הוא נותן מעצבו בין שיים דחייב לגרשה ולית כתובתה ט"ס פרק המדיר שמצינ על הרמב"ם וס"ל דמגרשה בע"כ ות"כ לדידיה אין חילוק בין מדיר הוא או נדרה היא וקיים לה הוא דבשיטה חייב לגרשה אבל הרמב"ם נטעמיה אזיל דסבירא ליה דנותן מעצבו בין שיני אינו חייב לגרשה אם כן שפיר הביא שך דמדיר הוא שחייב לגרשה בגללו ומצי הסי אינו פודה והיינו בנדרה היא וקיים היא כיון דלבסיטתו אינו חייב לגרשה חייב לפדות והכי נמי נכון היטב

בשיטת הרמב"ם ובסוגית הש"ס.

סע' ו' (ס') בהן שנשבית אשתו כתב בש"ע ז"ל אשת כהן שזיתה בדעת שבי ויכול לקיי' בה תנאי כתובה ואהדריך למזיתך חייב לפדותה ע"ש וב"ש סבוגו מסוגי' שם דר' נתן מצעי' לי' אשם במדיר אותה אחר שנשבית אי הוי לר' יעשו כאיסור דבר אחר ואינו חייב לפדותה ומשום הסיבו כו' ומשום דחייבי להטרחה ומעיקרא ס"ד לפליגי בהאשת כהן ליכול לקיי' התנאי ואהדריך למזיתך וא"א אי נאו דחייבי להטרחה הוי איסור דבר אחר כשמדירה אחר השבי' עכ"ל ואפשר לייש דברי הש"ת דלעולם אשם פלוגתא ר"ח ור"י מיירי בשבוי' שים לה עד שמעיד שלא נאסרה עדיין על בעלה וכאשדאר בשי' זו ולכך אי נאו משום הטרחה לא הי' פודה ומשום שעדיין לא נתחייב זה לפדותה אלא כדי להחזירה אינו ואיין שנאסרה עליו ע"י דבר אחר לא מיחייב בפרקוטה ואביי פליג וס"ל דאפי' היכא דלא נאסרה משום שבי' וכגון שים לה עד שמעיד והיא אלמנה לכה"ג אפ"ס חייב לפדותה כיון דתנאי דכהן הוא והאדריך למזיתך חילוק אם האיסור בא מחמת שבי' או מחמת דבר אחר אבל רצה ס"ל דזוקא כשנאסרה מחמת שבי' פודה אבל אם עדיין מותרת מחמת שבי' ונאסרה מחמת דבר אחר אינו פודה ולכך בנשבית ולבסוף הדירה כיון שים לה עד שמעיד לא הי' חייב לפדו' אם שנאסרה מחמת ד"א אי נאו משום הטרחה אבל בשבוי' דליכא עד שמעיד דנאסרה לבעלה כהן ועומדת להתגרש ולקבל כתובתה ותו ליכא גבה תנאי פרקוטה שהרי אם נשבית פעם שנית אי אינו פודה אפי' לשיטת אותן הפוסקי' דחייב לפדות שנית מ"מ היכא דנאסרה וחייב לגרשה תו ליכא תורת פרקוטה כמ"ש לעיל סק"ג וא"כ תו לא אכפת לן בלום אחר שעומדת להתגרש לא אפשדא מה שאתחייב לה כבר בפדיוטה וס"ס זיתה ברצון אח"כ לא הפסידה פדיוטה וכאילו גרשה אחר שבי' שהרי כבר נאסרה ועומדת לגירושין וכבר זכתה אקידם בפדיוטה בשעת שבי' ואע"ג דס"ל לרבה דכל שאיסור דבר אחר גורם אינו חייב בפדיוטה היינו שעדיין לא נתחייב בפדיוטה בתנאי שיגרשה כגון בהאלמנה לכה"ג שעדיין לא נתחייב כלל ובשעה שאתה רוצה לחייבו כבר נאסרה עליו משום ד"א וכן בנשבית ובסוף הדירה עדיין לא נתחייב לפדותה ע"מ לגרשה שהרי הי' לה עד שמעיד וכ"ל ועתה אחר שהדירה אתה רוצה לחייבו בפדיון ע"מ לגרשה בשה שפיר אחרי' היכא דאיסור ד"א גורם לה לא אחייב אבל היכא שכבר נאסרה ע"י שבי' ונתחייב בפדיון ע"מ לגרשה כבר זכתה בפדיוטה ואף אם אח"כ נאסרה אחרת דבר אחר אין לא אכפת לן דהא בלא"ה משעה שנאסרה

ליח לה תו תנאי פרקוטה שהרי אם נשבית שנית קודם שגרשה אינו חייב לפדות' כנ"ל ואפ"ה חייב בפדיון הרואטן שכבר זכתה מעשת שבי' ואפילו גירשה אח"כ לא פקע חיובי' ל"כ ס"ה זיתה ברצון. וכן נראה דסא דפליגי ר"ח ור"י לגבי דמסקנא דר"ח ס"ל דאזלין בתר מעיקרא היינו בתר תחלת נשואין ור' יעשו אזיל בתר בסוף היינו בתר שעת שבי' וא"כ דוקא בנאסרה קודם שנשבית ל"י ונשבית ועדיין יש לה עד שמעיד שאינה עומדת להתגרש ומאסרה ממחת דבר אחר אינה חייב לפדותה אבל בעומדת להתגרש כבר זכתה בפדיוטה ושרי היא כאילו גרשה אחר שנשבית.

סעי' ח' (ו') זקוקה ליבם בפ' המולן תנן שומרת יבם שנפלו לה נכסים מידים ב"ש וב"ה שמוכרת ונותנת ובייש

אתה אם יעבו בבתובתה כו' ובגמ' מ"ש רישא דלא פליגי ומ"ש סיפא דפליגי אחר עולא רישא דנפלו בשיית אדוסה סיפא בנפלו בשמה ובקבר עולא זיקת אדוסה עומד ספק אדוסה עומד ספק נשואה כו' דמי ס"ד ודמי נשואה ב"ש אחרי יהלוקו כו' ואח תנן נפלו לה ונכסים שנשבית חלו וחלו מודים שאם מכרה ונתנם שבבעל מוציא מיד הלקוחות כו' מ"ל רבה מדמיפלגי בנופה ולאחר מיתה ליפלגי בפירי בחיי כו' אבל אחר רישא שנפלו לה בשיית אדוסה שומרת יבם סיפא דנפלו לה בשיית תחתיו דבעל וקבר אבי ידו כידה מ"ל רבה מי דנפלו לה בשיית תחתיו דבעל דש"ע לא פליגי דידו עדיפא מידה אלא אחרי ואידי דנפלו לה בשיית שומרת יבם כי' אחר רב פפא דוקא דאתני' כאבי ואע"ג דקשיא אתה דיוקא דאתניתין כותים דאבי דקתני ונכסים שנכנסים עמה כו' ואע"ג דקאי' אתה מדמיפלגי בנופה ולאחר מיתה ליפלגי בחיי ולפירוש ע"כ ומזה תמהו על הרמב"ם שכתב בחין ליבם פירות וכמ"ש הריב"ם סי' ק"ד וע"פ שהרמב"ם כתב בחין ליבם פירות כבר דמו דבריו ע"ש עוד שם בתבו' סי' ז"ל אין בכל הפיסקים שראיתי דבריהם דעתם שיהיה בחין לו פירות כלל זולתי הרמב"ם ומהו דבריו מהאי דפ' המולן מדמיפלגי בנופה ולאחר מיתה ליפלגי בחיי ולפירות ואף סרב סמ"ת המסכך בזכותו של הרמב"ם בכל מה שהפסר לא מלה לו זכות בגל"ב כי אם בג"מ ואחר כי סי' דעת הרמב"ם בג"מ. מפני שפרקוטה תחת פירות ג"מ ואין בחין ליבם חייב לפדותה אין לו פירות כו' ע"ש ומובא בב"י סי' ק"ס ט"ס. ורלחיתי בית"ס פ' המולן שכתב לייבב דברי הרמב"ם דלא תקבי עלי' מהא דפ' המולן ת"ל ותיתה גדולה מאחר שהבא שתר דברי עיגא אבום אבא קושי' ש"ב ליפלגי בחיי ולפירות והוברח רבה לפרש בעגין אחר וא"כ אבי תלמידו דאקבי לרבה ובא לפרש האשבא בעגין אחר לא יסתור עלמו מזאת הקושיא ש"ב ליפלגי בחיי ולפירות גם תיתה שהרמב"ם יכתוב אין ליבם פירות לא בנכסי מלג ובא בנכסי ג"ב ובתלמוד אשבא לחיות לחיות לי' זכי' בפירות אחיים כאו בגוף לאחר מיתה לכן נראה לפרש דיהאי דאבום בנכסי מלוג דאם לא תקני פירות אלא אבום פרקוטה וא"כ אאחר שאין ליבם חייב לפדותה פשיטא דלית ליה פירי כו' ואא לפריך רבה לעולא ליפלגי בחיי ולפירות היינו בהוא היום אפרים שזיקת יבם עומד ספק נשואה ספק אדוסה ולכך יהלוקו ואב"ש היכא נמי ספק פליון ואייב בחלי דמי פליון דשמא נשואין עומד ספק אבי אבר לאין זיקת יבם עומד נשואין ואא דקאמרי ב"ש יהלוקו בגוף הקרקע לאו אשום ספק נשואין אלא אשום דאייבי אתני' בשואה ס"כ כבר יצאו האכסים מידה ונכנסו לרשות הבעל דידו עדיפא מידה ואשאת גבי יבם ידו כידה ויהלוקו אבל פרות האלון בבא תקנת נשואין כדפריסית לא שייכא ביבם כלל אם לא שאשא כשואה ואם"ש עלו דברי הרמב"ם יפה עכ"ל וע"ש. והדברים תמוהין דרוצה לייבב בשם דאבי לא יסתור עלמו מזו הקושי' דמ"כ ליפלגי בפירות אשום דאבי לא סייבי גבי יבם כיון דאלוין בנשואין ולידי זיקת לא עבדה נשואין ולכך לא קשיא לאבי כלל אך קושי' דליפלגי בפירות ולפירוש בש"ם אחר רב פפא בהדי דוקא דאתני' כותי ואפילו אבי ע"ג דקשיא אתה אדמיפלגי בנוף ולאח"מ ליפלגי בחיי ולפירות הרי להדיא דגם לאבי קשיא זו. והרמב"ן בש' אלחמות פ' המולן כתב שם ז"ל מיהו אאתי דגרסי נוסחי דייקאי בש"ם כתובות אין היבמין חייבין לפדותה וגירסא האוספאת נאי היכי היא ואשא אשמעין דלא אכיל להו יבם לפירי כדקא אפרים אאש רבינו הגדול ז"ל כל דלא אייבי בפרקוטה לא אקנינו לי' פירי, אלא הא דאקשין הכא ליפלגי בחיי ולפירות הכי קאאר ליפלוג ולאו בדידי, דומי' דרישא נפלו לה נכסים בשיית אאחיו דבעל

ב"ס מוסיים יחלוקו מחצה שלה מוכרת ונותנת לבתחלה יקיים מחצה שלו לא תמכור כלום חלא ילקח בפירות קרקע והוא יאכל פירות לכסיכום ואם תמות יירשנה כדפרשיון וב"ה לומרים שכל בחזקת שאנה שלכך לרבא מליגא דב"ש נפלו לה כשניא תחתיו דבעל מין היכא מוכל פירות ולא היא דשאה למכור דהא ידו כיד שבעל ובעל אע"ג דלא פריק כגון דתחתו מהדדי היכא מוכרת ונותנת דלא גרע לדידי פירי מקרקע דנפלו חלא ילקח בשם קרקע והוא יורש לף כאן ילקח בפירות חלו קרקע ולכסיכום יאכל פירות ואם תמות יירשנה עכ"ל ובזיהור הדברים ליפלגו בחיי, ולפירות סיימו למכירת ספירות דלב"ש דחולקין ספירות מ"כ שאנה שלה מוכרת ונותנת לבתחלה ואנה שלו לא תמכור כלום חלא ילקח בשם קרקע והוא יאכל ספירות לכסיכום ואפשו דלא גרע לדידי מקרקע דנפלו חלא ילקח בשם קרקע והוא יורש לף כאן ילקח בפירות חלו קרקע ולכסיכום יאכל פירות ואם תמות יירשנה עכ"ל ובזיהור הדברים ליפלגו בחיי, ולפירות סיימו למכירת ספירות דלב"ש דחולקין ספירות מ"כ שאנה שלה מוכרת ונותנת לבתחלה ואנה שלו לא תמכור כלום חלא ילקח בשם קרקע והוא יאכל ספירות לכסיכום ואפשו דלא גרע לדידי מקרקע דנפלו חלא יאכל ספירות בחזקת שאנה דשאה למכור כל ספירות לבתחלה. תחנם נריך להתבונו דמ"כ למה תמרו בגמ' ליפלגי בפירות סיימו למכור לב"ש כל ספירות ולב"ש לא תמכור חלא אנה שאנה דשא כש"ג מני ליפלוגי בגוף הקרקע בחיי, דלב"ש חיכא מוכרת חלא חני הקרקע ואנה שלו לא תמכור כדי שיאכל פירות לכסיכום ולב"ש מוכרת הכל דבחזקת שאנה שכל ואי ניחא דגם לב"ש חיכא מוכרת גוף הקרקע ואפשו דלא גרע מתרוסא שנפלו לה נכסים דלא תמכור לב"ש ר"פ שאנה שנפלו בכדי שיכיה לבעל פירות לאחר נשואין וס"ג אם"ש לא תמכור גוף הקרקע בכדי שיכיה לו הקרקע שיאכל פירות לכסיכום ש"כ בפירות נמי אחתי מוכרה שכל שה היכא יעטרך לאכול פירות לכסיכום וכיון דעיקר טעמא הוא שיכיה לו לאכול לכסיכום אין חילוק בין קרנא לפירי ורגאה דשנה בעל המוכר כתב שם ז"ל וכיון דקי"ל כרבא דבתרא הוא כו' ואפי מילי בגופה של קרקע ולאחר מיתה לבל בחיי, ולפירות נעשו ספירות כמי שנפלו לה כשניא שומרת יבם ואין ליבם זכות בשם שואיל ולא זכה בשם שבעל בחייו שלא מכיל לבעל פירות ליבם לעולם ע"ם והרמב"ן שם באלחמותיו כת' ה"ל נפלו לה נכסים כשניא תחתיו דבעל לפי שסברא שכתבנו דידו עדיפא ואפו כלאו בחזקת יורשי שבעל בין בגופה של קרקע בין בפירות הלכך נאן בדאל לוקח ואוכל דאלוג כיון שאפילו אחיו מכחה הוא אוכל זה אינו אוכלן אלא תקנו מכחים ליבם פירות ולף הוא אינו פיל' אלא שרי ספירות בגוף הנכסים ולא תמכור ואם מכרה בעל ואם אתה יורשנה ולכסיכום יאכל פירות ואע"פ בספירות שלו לא זכה בשם שבעל וכאי שנפלו עכשיו כשניא שומרת יבם שאם שם לי כיון שזכה בגופה של קרקע זכה בפירות שכרי שדה שאחר שאתה פירות ולא כדברי בעל המוכר שאחר נעשו ספירות כאי שנפלו לי כשניא שומרת יבם ואין ליבם זכות בשם שכרי הקשינו בגמ' לאחיי ליפלגו בחיי, ולפירות אע"ג דשם לא זכה בשם שבעל וכאי שנפלו עכשיו כשניא שומרת יבם שאם שם לי כיון שזכה בגופה של קרקע זכה בפירות שכרי שדה שאם שם לי שם זכות בעש

דהא לב"ה זיק, אינה עושה ספק כלל ומ"כ יש לומר לעולם לב"ם זיקה ודאי מרוסה עושה דהא לב"ם אפילו ודאי מרוסה מוכרת לכתחלה ולב"ה זיקה אינה עושה כלום ול"ע:

סי' ע"ט סעי' א' (א) לקתה חייב לרפואתה כתב בפשוטה מקובצת ז"ל פי' רבינו דלאכי קתני לקתה ולא קתני מלתא לאשמעינן דאם חלתה בפשיטותה אינו חייב לרפואתה סריטב"א ז"ל עכ"ל: (ב) בין רפואה שיש לה קנבה ודעת בעל הטיטור בשם הירושלמי דגם בשעל פטור ברפואה שיש לה קנבה ודעת הרמ"ם אינו כן אלא דלפי סוגית הש"ס דילן דוקא יתומים פטורי מרפואה שיש לה קנבה אבל גבי בעל אין חילוק ובשטה כתב ז"ל עוד אחרו בשם רבינו הגדול דאפילו ברפואה שיש לה קנבה חייב לרפואתה אלא חילקו בין רפואה שיש לה קנבה אלא באלמנה גבי יורשין שאין חיוב רפואתה עליהם אלא מטעם מזונות אבל בעלה חייב הוא לרפואתה מתקנתא דרבנן ולא אדין מזונות ע"ש. ולפ"ז נראה דאפילו בשאר אינה מזונות ואינו עושה ואפילו לדעת הר"ן דס"ל דאתבעלה גבה אתקנה ובוד אינה יכולה לאזור בה כבילו ב"י ורמ"א לעיל סי' ס"ט ט"ס אפ"ה חייב ברפואתה ומשום דרפואה ללו אדין מזונות חייב בעל אלא תקנתא דרבנן היא ואינה כנגד מעשי ידי. ובשכי ניהא לי מ"ש הר"ן פ' נערה דהא דאינה יכולה לומר איני נפדית ואותבת פירות אע"ג דעיקר תקנתא דידה היא משום דפרקונה תקנתא דידי, אני היא כדי שתהא לו שפחה לשמשו ולא דמי למזונות דאני לאינה אינה מזונות ואינו עושה דהתם ליכא פסידא כלל לבעל שהרי עומדת לפניו ומשמשתו ע"ש וכ"כ גם הרשב"א בחידושיו ע"ש ולכאורה קשה דאי נימא דרפואה משום מזונות נגעו בה וא"כ כשאומרת איני מזונות וא"ע גם רפואה אין לה א"כ במזונות ליכא תקנת' דידיה נמי שרפ' אותה כשתהלה בכדי שתהא משמשת לפניו וא"כ אמאי תוכל לומר איני מזונות וא"ע הא דמי לפרקונה ע"כ לומר דס"ל להשב"א והר"ן כדעת רבינו הגדול דרפואה תקנת' דרבנן ולא משום מזונות היא ולכך אפילו באומרת איני מזונות וא"ע חייב ברפואתה ואו ליתי לי' פסידא כלל ואכתי נ"ע קשה:

(ג) רפואה שיש לה קנבה הש"ס כתב ז"ל פירש"י שאינה חולה חדיר וה"ה אם היא חולנית תדיר והרופא רואה דבר קשה ואינה לרפא אותה כל שעה כל זמן שאנטרך מקרי ג"כ רפואה שיש לה קנבה כתב הרמ"ם דרפואה שאין לה קנבה בכלל מזונות ורפואה שיש לה קנבה בכלל פרקונה היא שבת אחת ולכך יתומים פטורים מרפואה שיש לה קנבה כמו שפטורים מפרקונה ולפ"ז נראה לכאורה שאין הבעל יכול לומר הרי גיטך וכתובתך ורפאי את עצמך ברפואה שיש לה קנבה דהא כתבו התום' דטעם דרשאי לומר רפאי את עצמך משום דרפואה בכלל מזונות היא נגד מעשי ידי, וכבר קבלה בעד מעשי ידי, המזונות עד היום אבל הפדיון הוא נגד הפירות שאכל ועדיין לא קבלה כלום בעד הפירות שאכל אם"ס אי"ל לה פדי את עצמך מ"כ רפואה שיש לה קנבה נמי נגד הפירות שאכל ועדיין לא קיבלה כלום ולכך אי"ל רפאי לעצמך לפ"ז יש לייסד דברי הטור מ"ש שאם הבעל שאולי תרוך כו' עכ"ל הב"ם. ודבריו שגבו ממנו דלא מינו בשום פוסק דרפואה שיש לה קנבה נגד פירות היא ובפ' נערה שם דאחרו תקנו מזונות תחת מעשי ידי, ופירות תחת פרקונה ופריך ומיפוך אינא אחר אבל תקנו מזוי לאזוי ואאזוי מזוי לבאיזו מזוי וכתב רש"י מזונות ומעשי ידי, מעיין שבוי, ואשה שיש לה נכסי מלוג לא שכיח ע"ש וכיון דרפואה שאין לה קנבה תחת מעשי ידי, ובכלל מזונות ע"כ לריך לומר דרפואה שכיח וא"כ מה לי יש לה קנבה או אין לה קנבה תרוויהו שכיחי וא"כ תקנו מזוי לאזוי ואפילו תחת מעשי ידי, דאין סברא לומ' דרפואה שאין לה קנבה שכיחא טפי מאשה שיש לה קנבה דאי אפשר לומר דאולי דאולי שכיח טפי מאולי שאינו אלא שכיח. ולפיכך לפון הרמ"ם ז"ל ול"ר יוחנן עבו הקנה דם בארץ ישראל כרפואה שאין לה קנבה לפי שבא"י היו רגילין להקיז דם תדיר ואין לו קנבה והוי כאו מזונות אבל רפואה שיש לה קנבה דאי, לפרקונה דאחרי בעת אחת וכי היכי דאין היורשין חייבין בפרקונה ס"ל לא חייבי דם עכ"ל ולא כתב דרפואה שיש לה קנבה בכלל פרקונה אלא דאמ', לפרקונה וכותאו נראה לפמ"ש בפסקיו ר"פ סוטה גבי פסק לון את בת אחתו ז"ל ואם אלתה אינו חייב לרפואתה ואע"ג דאחרינן במזון האשה דרפואה שאין לה קנבה הרי היא כמזונות שי מילי באוכלת בתגרי ב"ד שהוא מחויב להספיק כל צרכי אבל המקבל

עליו לפרנס אין הרפואה בכלל עכ"ל ע"ש וכיון דרפואה שאין לה קנבה נמי אינו בכלל מזונות אלא אבו' דאתגלי ב"ד שהוא מחויב להספיק כל צרכי מ"כ ס"ס רפואה שיש לה קנבה נמי בכלל צרכי היא לכך הוקרך לפרקונה דאת' אבת אחת דאין לה על היורשין לכך לא תקנו ביורשין רפואה שיש לה קנבה דאתי אבת אחת אבל אי לאו אתי אינו אלא לפרקונה ול"ע מילוק בין יש לה קנבה לאין לה דגם באין לה קנבה לאו בכלל מזונות היא דהא לא מיחייב גבי אבת אחתו אלא בכלל תגני ב"ד להספיק צרכי וא"כ יש לה קנבה נמי בכלל צרכי היא לפרקונה שיש לה כתב הרמ"ם משום דאתי לפרקונה לא תקנו רבנן גבי יורשין כיון דאתי אבת אחת אבל היינו בכלל פרקונה שהוא נגד פירות כמ"ש וזה פשוט ובדוק (ועיין בח"מ סי' קע"ז בשך שם גבי שותפין שהלה אחד מהם מחרפת מן החוצה אפי' יש לה קנבה כשהלה בחוצה יכולה לאזור בה דגם באין לה קנבה לאו בכלל מזונות היא דהא לא מיחייב מחקנתא דרבנן אלא בשאר פירות ואפילו אינה עושה ואפילו הכי היכא דאינה יכולה לאזור בה אפילו לדעת הרמ"ם דשלשה שמזונות ואפי' אין לה קנבה והיכא דמחייב מחקנת מכמיס גם בים לה קנבה מיחייב דבכלל צרכי היא אלא גבי אלמנה נגד היורשים וכן שותף שהלה בפשיטות לא מחייבי רק ברפואה שאין לה קנבה וזה מפני שלא תקנו גבי יורשים או בשותפי, כשזה פיסח אלא בהולאה שאינה יכולה אבל בהולאה יכולה לא תקנו כלל ומוכח עכ"פ דאין הרפואה ס"ל קנבה בכלל פרקונה מדמחייבי שותפי, בהלה בהוצה אפילו י"ל קנבה דהתם ליכא תקנה דפרקונה ומ"ש הרמ"ם דדמי, לפרקונה ר"ל כמו דבפרקונה לא תקנו שיאכלו היורשים פירות ויפדו, אבל לאלמנה קנבה לא ידעו לתקן ס"ל לא תקנו ברפואה ס"ל קנבה גבי יורשין וכמ"ש מאהן ז"ל.) ובשטה כתב ז"ל כתב הרמ"ם ז"ל ומה שפרם ים בין פרקונה לרפואה שבשבוי, משעה שנשבית נתחייב לה בבעל בכדי פרקונה ומידי דהוי"ל עלי' חיובא בבת אחת היא שאילו אלא פדיון שחבקשין ממנו מיד היתה נפדית לפיכך אינו יכול לפטור את עצמו מהבר שנתחייב כבר בו אבל רפואה אלו מידי דהוי"ל עלי' חיובא מעיקרא היא שאילו נתן לרופא כפלים מרפואתה לא ס' יכול לרפאותה מיד ונאנה שאינו מתחייב בכל רפואתה בבת אחת אלא בכל יו' ויום הוא מתחייב בה דבר יום ביומו ורפואת אותו יום כבר נתן ורפואת מחר עדיין לא נתחייב בה ונאנה שאינו פוטר עצמו מהבר שכבר נתחייב בו אף למה זה דומה למזונותי וכו' שהוא יכול לפטור עצמו ממזונות דרחיות למחר בשבת שהוא נותן לה היו' כך הוא יכול להפטר מרפואתה עכ"ל. ולפי האי טעמא אפשר לומר דברפואה שיש לה קנבה אינו יכול לומר הרי גיטך וכתובתך ותרפא את עצמך כיון שאין שכר הרפואה דבר יום ביומו וכבר נתחייב ברפואתה בפעם אחת ואינו יכול להפטר מהבר שכבר נתחייב בו אבל נראה זה אינו דלא אלי מלתא דשכר הרפואה אלא ברפואה עצמה כמו בפדיון שאם סי' נותן דמי הפדיון מיד כשנשבית היתה נפדית מיד משא"כ גבי רפואה לף שיש לקנבה לשכר הרפואה מ"מ הרפואה לא נעשית מיד אלא דבר יום ביומו מ"כ גם הוא לא נתחייב אלא דבר יום ביומו (ועדיין הבבר דומה למזונות שהרי גם במזונות יש לקנבה לכל שבוע ושבועי שהקנבה לכל השנה כאשה שמוהר בחשנה להחשנה לאחת ע"י שלים ואפ"ה אם מגרשה פוטר עצמו מיד משום דהחיוב אינו בא אלא דבר יום ביומו ס"ג גבי רפואה אף שיש לה קנבה שיכול לשכר הרופא מ"מ החיוב אינו בא אלא דבר יום ביומו לכך כשמגרשה אין לא חיובא ולא פוטר עצמו מהבר שכבר נתחייב בו שאין החיוב בא בבת אחת כיון שלא תוכל להרפא בפע' אחת וכמ"ש) ומ"ש הטור ואם רצה הבעל שאולי תרוך כו' יתבאר לפימו בס"ק שלאח"ז:

סעי' ב' (ד) אם רצה הבעל שאאולי תרוך ז"ל הב"ם כתב מהרש"ל אפי' אולי תרוך אפי' אינה מוטלת על עדים דוי אינו יכול לגרשה בע"כ מיהו יש לדייק מאאתני' ומשפוסקי' דכתבו סתם דרשאי לומר הרי גיטך וכתובתך ורפאי את עצמך אפי' בזיוג דאשון דאסור לגרשה אפ"ה אם היא חולה יכול לגרשה לפי"ז ס"ס בזמן הזה דליכא חדר"ב י"ל דיכול לגרשה עכ"ל. ובשטה מקובצת כתב ז"ל מיהו בחיי בעל דאינו יכול לומר הרי גיטך ותרפא אינו כשהיא חולה אלא נתנו רשות בידו אם רצה לגרש ותרפא היא עצמה הרמ"ם ז"ל עכ"ל ולכאורה נראה שבא לייסד הא דבשטה ר"ל אינו יכול לומר הרי גיטך וכתובתך ורפואתה יכול לומר כן משום דבשהיא חולה אינה רשאי, לכך נתנו רשות בידו מבמ"כ בשבשית דעדיין רשאי, היא לו אלא דמ"כ בהשת כהן אינה רשאי, לו לומר הרי גיטך כו' ואי נראה דכוונתו לומר דאף בזיוג

רחמון דלמא הי רחוי לגרם חפ"פ נתנו לו רבותי כיון שחיסר רחוי, לו מלא ליפנה לא משמע הכי דמלשונו משמע בשעת לייסד הא דרשות בידו לגרשה ולפטור מרפיותא וכמ"ש בתחלה ובשחסת כהן התגלי הוא בפירוש ותהדריך למדיינתך. (ול"ע דהקושיא היא על עיקר תקנת חכמים חמלי תקנו בשחסת כהן שלא יוכל ליומר הרי גיטך וברפיותא לא תקנו כן:) והנה הטור שכתב שם רמה הבעל שהמולי תריך כי, יכן בש"ע נקט הלי ליפנה כדי לסתום דחפילו בזיווג דלחבון וכן חפי' חחר חדר"ג דחיכא מגרשה בע"כ מ"מ במולי תריך מותר לגרשה שבל במולי שחיכו תריך חין חן הרחוי לגרשה שהרי יום חו יומיים תעמוד מחלי וזה פשוט:

סי' פ' סעי' א' (ח) מעשי ידי לבעלה כתב בתשו' מהרי"ט ז"ל וכן הסיבה דקושם שחני טושה לפיך יכולה היא לחסור

עליו מעשי ידי בקושם שחם היה לה מעות מחקושם חחר שחין לבעל רשות בהם היתה יכולה ליתן לו דמי מפקל חחם סלעים ביהודה ולהכי לי נלו דחלמו' רבנן לסיעבודיה דבעל סי' הל סנהר טל"ל וע"ם וכ"כ בע"י ביו"ד רל"ד ס"ק ס"ג ו"ל וכ"ג במעשי ידיה שחין קנוי לו חלא לגובייתה בעלמא דהם ודחי שהחם יכולה ליתן לבעל' מעות הים לה בעד סחלחכה שחייבת לו לעשות ולא תעשה חלחכה טל"ל. ונרחה לע"ד דהיכא דכבר עשתה זוכה הבעל בגוף מעשי ידי' ולא חני תו לסלוקי בזוזי דלא נרחה ממניחה ושעדפה דודחי זוכה הבעל בגוף החניחה ולא חני' חהם שהחה למיחר הרי לך מעות בחקושם וכ"ע חחר שכבר עשתה הרי הוא של הבעל כמו שעדפה וכיון שהבעל רוצה בגוף שחשתי ידי' שעשתה לא חני חהם סלוקי לי' בזוזי דחני בעל למיחר לדידי הוא חלפא זוזי והשעדפה ג"כ שלו וכה"ג חי' בש"ע ח"מ סי' קט"ו גבי בע"ח דחני למיחר לדידי הוא יותר ע"ם ואם ניתן לה מזונות ואינו מעלה לה מעם כסף דלא לא זכה בחותר ואין לבעל לא חחם סלעים בזחנים הוא נרחה דחל"ג שכבר נעשית החלחכה חני לסלוקי בזוזי כיון דחין לו חוב על החהם חלא חחם סלעים לא חני טעין לדידי הוא יותר כיון דחין השעדפה שלו ואדרבה היא תוכל לומר לדידי הוא יותר בהרי השעדפה שלה. וכל זה נרחה ברור. ועח"ם בסי' פ"ח: עוד שם בחוסרי"ט ז"ל וכן משמע נחי מהרי החוס' פ' חט"פ גבי נדרה שלא לסניק חת בנה שכתבו החוספות שאין לפרש דחסרה הלחת יניקה עליה כיון דחשעבדה ליה חין הבר חל ואם חיתא הא דחין הבר חל על השעבוד היינו משום דחלמו' רבנן כי הא דחשעבדי ידיה דחלמו' רבנן לסיעבודי' דבעל חבל חיחל הוי חיחל כו' ע"כ יכולין חנו לפרש הסיה ברייתא דנדרה שלא לסניק חת בנה בחסרה הלחת יניקה עליו דב"ם הברי כיון דהוא נתן חלמד בין שיני שקיים לה לא עבדי רבנן לסיעבודי' חלא משמע דב"ה הברי היא נחנה כו' וחלמו' רבנן לסיעבודי' חלא משמע דכל כה"ג לא חיל כלל ואפילו קיים לה חין קיומו קיום ושלחת יניקה לא חני לסלוקי בזוזי בשום לד מי לחו דלמו חורחיה דידיה חו דידה חבל היכא דחורחת דידיה ודידה ע"כ נריכה לסניק ואפילו חם תרלה לבסכיר חיניקת לחו כל כחיוה וכיון שכן הוי בידה לחסור הלחת יניקתה עליו ואפילו קיים לה חין הבר כלום ע"כ"ל וע"ם: והנה מ"ם דבחיקה מחייבת בעלמה לסניק ואינה יכולה לבסור חיניקת חינו מוכרח לע"ד דכיון דחכנסת שחי שפחות חינה חיניקה נרחה דלמו חשום חורחת דידה ודידי' הוא מדבעי לה פ' חט"פ דף ס"ח הוא חומר לסניק והיא חומרת שלא לסניק חכו כל היכא דלמו חורחה שומעין לה היא חורחה והוא לחו חורחיה עולה עמו ע"ם וחחתי לא פשיט לי' מחתני' דבכיסה לו ג' שפחות חינה חיניקה חת בנה חלא ודחי בחה לחו חשום חורחת דידי' חו דידה הוא חלא חשום דוחקת לפחה לסניק וכיון שבולד חכירה בזה ודחי חין שפחה בחקושה ולסניק וכן כתב הרחב"ם פ' כ"ח חה' חיסות היו לה שתי שפחות כו' חינה חיניקה חת בנה חלא נותנת לשפחה לסניק ע"ם ח"כ חה לי נותנת לשפחה חו סוכרת לו חיניקת לסניק בנה: ובקלה"ח סי' קי"ז סק"ד הקשיתי על דברי חוסרי"ט חשבע חלחכות שחינה יכולה לסלק בדחים ע"ם לדברי חסרי"ט הוא דקשי' לן הוא חחלק בין חלחכת הלחר לשחר חלחכות חבל לע"ד נרחה לחפי' בשחר חלחכות יכולה לסלק בדחי' וכח"ם: סוב חלחתי בשטה חקושלת פ' חט"פ דף ס"ג שכתב שם בחסקל חחם סלעים לחינו חלא חוב ורלתה נותנת לו לחיכן וחינה עושה בלחר ובשחר חלחכות חינה יכולה ליתן לו לחי שכר שפחה שתעשה חותן ותפטור חלא עלי' לעשותן ושם רלתה היא ותטרח לחר שפחה לשכור חותה ולעשות חבל חינה יכולה ליפטר בדחים ע"ל וע"ם: וגם בזה דלמו חשמע כן פ' חט"פ דף ס"ח. דחיתא שם לא שכיסה לו ממש חלא כיון שרחוי לשכיסה חט"פ שלא שכיסה ופירש"י שרחוי לשכיסה שהשיסה נדונית רבה שים כדי לחבילה נדונית זו לקנות ממקנתן שפחות לשכיסה ולשחשה ע"ם וזה משמע דלין הטרחת חוטל על השחשה לשכור לו שפחה דשם היא טורחת לשכור שפחה הרי שכיסה לו ממש ותפשר דבשעה מפרש כפי' שבניה הר"ן רחוי לשכיסה שדרך בנית מבפחתה בכך ע"ם חחנם מדברי רש"י נרחה דסני' נדמי שפחה וכמ"ם: וסרחי' שבניה מוסרי"ט מדברי חוס' פ' חט"פ דף ס"ט גבי נדרה שלא לסניק חת בנה שכתבו דלין לפרש דהסרה סנאת יניקה טעי' דהה מסעבדה לי' כו' מ"כ יכולין חנו לפרש כן חלא דב"ם סבר הוא נותן לנצבע בין שיני' שקיים לה נותן לנצבע בין שיני' חלא עבדי' ליה רבנן תקנתא לחלומי בעבודיה דבעל חט"ג דבכל מקום בחם היתה יכולה ליתן לו דמי מפקל חחם סלעים ביהודה ולהכי לי נלו דחלמו' רבנן לסיעבודיה דבעל סי' הל סנהר טל"ל וע"ם וכ"כ בע"י ביו"ד רל"ד ס"ק ס"ג ו"ל וס"ג במעשי ידיה שחין קנוי לו חלא לגובייתה בעלמא דהם ודחי שהחם יכולה ליתן לבעל' מעות הים לה בעד סחלחכה שחייבת לו לעשות ולא תעשה חלחכה טל"ל. ונרחה לע"ד דהיכא דכבר עשתה זוכה הבעל בגוף מעשי ידי' ולא חני תו לסלוקי בזוזי דלא נרחה ממניחה ושעדפה דודחי זוכה הבעל בגוף החניחה ולא חני' חהם שהחה למיחר הרי לך מעות בחקושה וס"ע חחר שכבר עשתה הרי הוא של הבעל כמו שעדפה וכיון שהבעל רוצה בגוף החניחה ודחי' חהם סלוקי לי' בזוזי דחני בעל למיחר לדידי הוא חלפא זוזי והשעדפה ג"כ שלו וכה"ג חי' בש"ע ח"מ סי' קט"ו גבי בע"ח דחני למיחר לדידי הוא יותר ע"ם ואם ניתן לה מזונות ואינו מעלה לה מעם כסף דלא לא זכה בחותר ואין לבעל לא חחם סלעים בזחנים הוא נרחה דחל"ג שכבר עשתה חלחכה חני

ומפתחו העבדים וכדתני׳ מאדם חילו עבדיו ומפתחיו סכנטגייס אבל לא כשדיו ומפתחיו העבדים ועוד שאין ההקדם חל בבן חורין דגופיה לא קדים כלל ואפילו לר׳ מאיר דאמר אין אדם מועיל דברי לבטלה לא קדים מלא לדמי כלומר שנותן דמים כאלו אמר דמי פלוני עלי או דמי עלי ואין מעשה ידיו ההקדם אלא עושה ואוכל וכו׳ ועוד קשיא לי דהא לא דמו ידים לדקל לפירותיו דבדקל לפירותיו דיעת הוא דבקנייתיה דקל יקנה הפירות דעבידי דאתי מיני׳ דמגופו של דקל הן אבל מעשי ידי׳ דלאו מגופן של ידים קאתו אלא מעלמא קאתו בההקדם הידים היאך יקדשו מעשיהן. הא למה הדבר דומה להקדים מנדתי למה שחעלה לבהורה לא קנה ההקדם ותדע לך דמה שחעלה מנדתי היום מכור לך דקנה הוצרכו לתקן משום כדי מיי יום ואם תיתא דמנדתי למה שחעלה קנה כדין מוכר דקל לפירותיו אפילו מה שחעלה מנדתי היום לא לקני כו׳ הואיל ואפשר להקנות כדין שיאחר מנדתי למה שחעלה מכור לך: ומ״ש מסמט לבהורה בפרק הסולה בחה דאיבעי׳ לן עבד שהכרו רבו לקנס מכור או לאו מכור תיבעי לר׳ מאיר תיבעי לרבנן. ואי תאי דאתי מחילה ולא מגופו של דבר קנוי מוכר דקל לפירותיו אפי קא מיבעי׳ לי׳ הא לכ״ע מכור ובהא לא אפליגי ר׳ מאיר ורבנן וכן יש להוכיח ר״פ המפקיד דאמרינן נעשה כאומר לכשתגדב ותרעה ותשליחני הרי פרתי קנוי׳ לך מעכשיו ודחקינן ומוקמינן נעשה כאומר חוק מגיזותי וולדותי ולא לוקחותי ולא לוקחיותי׳ דיאחא דנעשה כאומר כשתגדב פרתי ותרעה ותשליחני הרי פרתי קנוי׳ לך לכפילא מעכשיו דאלמא דכל דאחר הכי לא קנה הואיל ואעלמ׳ אתו ולא מגופו כפירות מן הדקל ומיהו בירושלמי הוי מסתמא דקני דגרסינן פ׳ חזקת הבתים המוכר עובר פרתו לחבירו לא עשה ולא כלום כו׳ המוכר חוזר חלירו לא עשה ולא כלום אבל מוכר הוא פרה ומשייר עוברה כו׳ מוכר הוא מוכרה ומשייר חוזרת לומר דמשייר בעין יפה משייר כו׳ ועל דרך שאמרו פרק מי שאחז בגוזלין דקל לפירותיו ואחר ומשייר פירות לעלמו כו׳ וכאן אמשייר דקל לפירות. אלמא משייר אגר לחוזרה אמאי ה״מ מוכר אגרו לחוזרה דקנה החוזר חף על פי שאין החוזר יושב אגוף הקרקע: ואולי נאמר זה דלקנות לעשה כדי לקנות בו דבר אחר כגון דקל לפירותיו ואגר לחוזרה למעשיהן דמ״מ אין הכוונה ועיקר ההקנאה לגוף הדבר שהוא בעולם אלא לקנות על ידיהן דבר שאינו בעולם בקנין כל דהן סגי. ואע״פ שאינו יושב אגופו לגמרי אלא כל שבאין ממנו קנאת גוון המלאכה שהיא בהם הן הידים בעורקן ותנועתן וכן החוזר שרשה בהבל הוא בהן האגר אבל מה שחעלה מנדתי אין הידים בעורקן המנודה אלא שהגיעו ונפסיס בתוכה וכן קנס ע״י מזקין אחרים שהזיקו את העבד או שגנבו את הפרה שאין מגופן כלל כו׳ אבל עדיין תבעי לי׳ המקדים ידי עלמו אי נמי מקדים ידי אחתו למה מעשיהן קדושי׳ שרי המקדים עלמו שאינו הרי זה עושה ואוכל וכמ״ש ול״ע טע״ל. ואחר העיון בקושיות הרשב״א נלע״ד בחה שההקדש דהיכי מצי מקדים ידי אחתו דמי עדיף, אחתו מעבדו ופפחתו העבדים כו׳ נראה לפי מ״ש בכסף משנה פ״ב מהל׳ עבדים בשם הרלב״ג דאין אדם יכול למכור עבדו העברי לאחר כו׳ כיון דאינו עובד את היורדין אלא דוקא לבן ע״ם ואינו כיון דגלי קרא ועבדך שאינו עובד לאח ולאחות אלא דוקא לבן ומש״ה אינו יכול למוכרו לאחר אלא עדיף לוקח מיורדין דגלי קרא דאינו יכול להורים זכותו רק לבן וא״כ ודאי דאינו יכול להאריס עבד עברי כיון שאינו יכול למכרו לאחר ש״ה דאינו יכול להאריס ולהקדים אבל מעשי ידיים שתקנו נגד המזונות ש״ה דיכול למכרן ולהקדישן ושא דאינו יכול להורים מעשי ידי׳ ליורדין היינו היכ׳ דאין נותנין לה מזונות דבכה״ג גם הבעל אינו נוטל מעשי ידי׳ ובמזונות מן היורדין גם מעשי ידיה ליורדין משא״כ ע״ש שאינו ברשותו כלל למכירה וא״כ ש״ה להאריס ולהקדים דבדידה גלי לן קרא דאינו עובד ליורדין רק לבן וכמ״ש וזה נכון: ומה שהקשה הרשב״א ועוד שאין ההקדם חל בבן חורין דגופי׳ לא קדים וכו׳ דהתם בגיטין שהקדים את עלמו או הקדים את עבדו שפיר מהניין גופי׳ לא קדים וכוותו לדמי עלי ע״ש. אבל הכא בחתני׳ אין המקדים מעשי ידי אחתו ובפירות הקדים מעשי ידי׳ אלא משום דה״ל דבר שבעל״פ מהניין ועשה כאומר יקדשו ידיך לעשיהן אע״ג דהוא בהדי׳ קאמר מעשי ידי׳ מהניין הואיל ואין אדם מועיל דבריו לבטלה כוותו לומר ידים לעשיהן והוא לא קאמר בלישני׳ אלא מעשי ידי אחתי זה ודאי ההקדם חל על מעשי ידי׳ ולא שייך הכא לומר לדמי קאמר כיון דלא אמר יקדשו ידיך רק

אמר בפי׳ מעשה ידי אחתי אלא כדי שיועיל ההקדם ולא לסוי דבר שבע״ל מהניין כוותו ידים לעשיהן דה״ל כמו דקל לפירותיו ושרי הוא כאומר בפירות יקדשו ידיך למעשיהן דהא ודאי מעשי ידי׳ הוא דקדים כמו שאר קדושת דמים וזה ברור: (ועדיין ל״ע בהא דתנן קונם שאני עושה לפיך ומוקי לה רב הגיגא בדרי׳ דר״י בשומרת בפירות יקדשו ידי לעשיהן דהתם לאו ר׳ מאיר קאמר לה דה״ל אין אדם מועיל דבריו לבטלה אלא בשומרת בהמה וכ״כ הרשב״א לדוכתה ואפשר דכוונת מתני׳ ז״ל דגם כשומרת יקדשו ידי לעשיהן מוכח מלתא דכוותה למעשי ידיים ולא לדמי ודו״ק): ומה שהקשה הרשב״א דלא דמי ידים לדקל לפירותיו כיון דלאו מגופו של הידים נפקו והביא ראי׳ ממה שחעלה קנה כדין מוכר דקל לפירותיו אפילו מה שחעלה מנדתי היום לא לקני כו׳ הואיל ואפשר להקנות כדין שיאחר מנדתי למה שחעלה מכור לך: ומ״ש מסמט לבהורה בפרק הסולה בחה דאיבעי׳ לן עבד שהכרו רבו לקנס מכור או לאו מכור תיבעי לר׳ מאיר תיבעי לרבנן. ואי תאי דאתי מחילה ולא מגופו של דבר קנוי מוכר דקל לפירותיו אפי קא מיבעי׳ לי׳ הא לכ״ע מכור ובהא לא אפליגי ר׳ מאיר ורבנן וכן יש להוכיח ר״פ המפקיד דאמרינן נעשה כאומר לכשתגדב ותרעה ותשליחני הרי פרתי קנוי׳ לך מעכשיו ודחקינן ומוקמינן נעשה כאומר חוק מגיזותי וולדותי ולא לוקחותי ולא לוקחיותי׳ דיאחא דנעשה כאומר כשתגדב פרתי ותרעה ותשליחני הרי פרתי קנוי׳ לך לכפילא מעכשיו דאלמא דכל דאחר הכי לא קנה הואיל ואעלמ׳ אתו ולא מגופו כפירות מן הדקל ומיהו בירושלמי הוי מסתמא דקני דגרסינן פ׳ חזקת הבתים המוכר עובר פרתו לחבירו לא עשה ולא כלום כו׳ המוכר חוזר חלירו לא עשה ולא כלום אבל מוכר הוא פרה ומשייר עוברה כו׳ מוכר הוא מוכרה ומשייר חוזרת לומר דמשייר בעין יפה משייר כו׳ ועל דרך שאמרו פרק מי שאחז בגוזלין דקל לפירותיו ואגר לחוזרה למעשיהן דמ״מ אין הכוונה ועיקר ההקנאה לגוף הדבר שהוא בעולם אלא לקנות על ידיהן דבר שאינו בעולם בקנין כל דהן סגי. ואע״פ שאינו יושב אגופו לגמרי אלא כל שבאין ממנו קנאת גוון המלאכה שהיא בהם הן הידים בעורקן ותנועתן וכן החוזר שרשה בהבל הוא בהן האגר אבל מה שחעלה מנדתי אין הידים בעורקן המנודה אלא שהגיעו ונפסיס בתוכה וכן קנס ע״י מזקין אחרים שהזיקו את העבד או שגנבו את הפרה שאין מגופן כלל כו׳ אבל עדיין תבעי לי׳ המקדים ידי עלמו אי נמי מקדים ידי אחתו למה מעשיהן קדושי׳ שרי המקדים עלמו שאינו הרי זה עושה ואוכל וכמ״ש ול״ע טע״ל. ואחר העיון בקושיות הרשב״א נלע״ד בחה שההקדש דהיכי מצ

דעל כרחך כדפרי סית מינו מל שחיו מדס מקדים דבר שלח בת לעולם ומס היה מסרס מעשי ידי' עליו כגון שמחרס קונס מס שחני עונסס על פיך וכגון שמחרס יקדשו ידי לעוסיכן עכ"ל. וזס נחי דעת הר"ן דלדיקן דיכולס לומר מיני ניזונת ות"ע לח מסני חפילו לומר יקדשו ידיך לעוסיכן וע"ס שכתב בעטמ' דרים לקים ז"ל מסוס דלדיקן דמינו יכול לכופס כיון שיכולס היה להפקיע שחחחר מיני ניזונת לח מסני הקדם ולפ על גב דתנן קונס שחני עונסס על פיך חין נרינ לספר ותע"ג דחני היה לומר מיני ניזונת היינו טעמ' כיון שניזונת חשל בעל חשעבד' ליס כל זמן שלח לחרס בפירום מיני ניזונת ולפ"ס מעשי ידי' סיו דבר שלבל"ע ולח חני לומר יקדשו ידיך לעוסיכן כיון שיכולס להפקיע עכ"ל. ולכחי לח נחבדר דלחחני לח יוכל הבעל נחי להקדים ידים לעוסיכן כל זמן שניזונת ולח לחרס בפירום מיני ניזונת כיון דכל זמן שלח לחרס בפירום חשעבד' לי' דחסחי טעמ' חין השחם יכולס למיסרן של בעלס כל זמן שלח לחרס מיני ניזונת וחשעבדה ליס ולפי ת"ס ניחח דוקחי כל זמן שלח לחרס מיני ניזונת חיבעבד' ליס לבעל שלח כיון דס"ל לרב סיגח דיכולס למיחר ת"ג ע"כ מוכח דמין לבעל בגוף הידים כלוס ומסוס הכי לח חני למיחר יקדשו ידיך לעוסיכן וכמ"ש. וריש לקים נחי ס"ל דחזונות לעובדה נתקנו שלח דס"ל דבעל זוכה בגוף הידים כחו שזוכה בגוף הבדה לפירות ומסוס הכי לח חני לחרס מיני ניזונת כמו שחיגח יכולס לומר מיני נותנת פירות וזה שחומר ר"ל מחוך שיכול לכופס לחעשי ידי' ולח חני לחרס ת"ג וע"כ מסוס דזוכה בגוף הידים וכיון שכן נעשה כחומר לה יקדשו ידיך לעוסיכן. ובחוס' פ' נערה שם ד"ס תקנו חזונות חחת חעשי ידי' כחבו ז"ל ומשחח רים לקים דפליג עלי' החס וחחר חעשי ידי' עיקר היינו חני הבריישא דהכא שלח שוגס תקנו חזונות חחת חעשי ידי' ולכחורה לדידי' יכול הבעל לומר לחשחו נחי חעשי ידיך בחזונותיך ותע"ג דלח ספקה חבל חי חפשר לומר כן כי' וע"ש. ולפמ"ש גס רים לקים סובר דעיקר שחקנה חי' חזונות ולפ"ס ס"ל דחיגח יכולס לומר ת"ג ומסוס דחכחי' תקנו לי' זכי' בגוף הידים כחו שחקנו זכי' בשדה לפירות ומס"ס היינו חני הבריישא ושוגס חקנו חזונות חחת חעשי ידי' ולח חני לחרס לה יקדשו ידיך לעוסיכן. ובחוס' פ' נערה שם ד"ס תקנו חזונות חחת חעשי ידי' כחבו ז"ל ומשחח רים לקים דפליג עלי' החס וחחר חעשי ידי' עיקר היינו חני הבריישא דהכא שלח שוגס תקנו חזונות חחת חעשי ידי' ולכחורה לדידי' יכול הבעל לומר לחשחו נחי חעשי ידיך בחזונותיך ותע"ג דלח ספקה חבל חי חפשר לומר כן כי' וע"ס

לגופייהו דידים לא סייבא פדיון ועל מעשי ידי. גמי לא משום סלוק מסויימין ותו ליח בי' משום מרחיק עין ע"ש. ולעיל"ד נראה לפ"מ דמחרו שם בגמ' פ' שוס סימוחי' מתני' דלא כרשב"ג דתניא רשב"ג אומר אם סי' חובו כנגד הקדישו פודה ואם לאו אינו פודה ורבנן עד פלגא ע"ש וכתבו שם טעמא דעד פלגא משו' דפדיון שמחרו אינו אלא משו' גזירה שימחרו שהקרקע שוה יותר מחובו ולכך צריך פדיון אבל כל שהחוב כפל מהקרקע שהקדים כולי האי לא יטעו לומר שהקרקע שוה יותר מכפולו ע"ש וכיון דכל היכא שאינו רוצה לזכות רשאי ליקח מהשעבי ידי' לעצמה ואפי' בחם שהחוב יותר מחוב מזונותי' וכמ"ש בשטה בשם הר"ר יהונתן דלא סיי מותר עד למחר מותה אבל מחייב לא שמא תכלה שנה או חלה ולא תוכל לעשות תלמכה ולא יפי' בידה ממה שתתפרנס לכך לא קרוי מותר עד שתמות ע"ש מ"כ ס"ל כאילו מזונותי' שוה כפלים בחשבי ידי' ויותר כיון שהוא דבר שאין לו קצבה תלוי שתופסת על מזונות לכשבא וכל שהוא יותר מכפלים אין לריך פדיון וד"ק. לחנם יש מקום עיון לפי פירושי דחיירי באין לו בחם לזונה מ"כ לדעת הרמב"ם פי"ב מה"ל חיסות כופין אותו להוציא וכן פסק בש"ע לעיל סי' ע' דכל שהוא עני ואין לו בחם לזונה כופין אותו להוציא ולפי מ"ש בהגהת מרדכי פ' חע"פ דמורד או מדיר שכופין אותו להוציא אם אתה לא יירשנה ע"ש מ"כ מותר דקדים לאחר מיתה היכי משכחת לה כיון דאינו יורשה. ויש לפמ"ש בד"מ לקמן סי' ע' בסבר' הגה"מר אינו אלא לדע' רשב"ם דס"ל כיון שאתן עיניו לגרשה היני יורשה אבל לדעת המולקי' לא וכן דעת הרי"ף והרמבו"ם דיכולה לא מפקעה אלא בגט ממש מ"כ לדידן דלא ס"ל כדעת רשב"ם אפי' במורד ומדיר שבעל יורש לותה וכ"ש הכא עוד כחב שם בד"מ דגם דעת הגמ"י אינו אלא במורד ומדיר שאינו נוסג עמה מנהג חיסות אבל כל שנוסג עמה מנהג חיסות שפיר יורש לותה ע"ש. מ"כ הכא שפיר יירשנה לכשתמות חע"ג שהוא עני וכופין אותו להוציא מ"מ מנהג חיסות הוא נוסג. ועוד נראה לפי שיטת הרמ"ה הא דמותר לאחר מיתה קודם אינו מתורת יורשה אלא דמדינא גם מחייב קודם מעשהו ואפי' אינו רוצה לזונה ואין לה בחשבי ידי' אלא שיעבוד ואפותק לפרעון מזונותי' ומש"ה טוענה ואוכלת דטורפת מהקדם דמיה וכיון דקי"ל בע"ח מכחן ולהבא הוא נפקי לחולין מה שטורפת מהקדם אלא להבא ומה שנותר לאחר מיתה מחילה משאר קדים כיון דבע"ח מכחן ולהבא גובה ולאחר מיתה טורף משאר בהקדשו שהקדים סידים מעשיו ע"ש לפי"ז אפי' מי נימא דכל שכופין אותו להוציא אינו יורש אותה מותר לאחר מיתה קודם דאלו מתורת יורשה תחיל אלא דמחילה קדים כיון שלא טרפה וכמ"ש. ויתיישב לו בזה קושית התוס' שהקשו דהיכי קדים לאחר מיתה הא אין מדם מקדים דשלבל"ע אלא היכא דעבידי דאתו והא לא עבידי דאתו ועוד הקשו הא לא אחר לאחר מיתה ומשיטת הרמ"ה הכל ניחא דמחילה קדים לאחר מיתה כיון דליכא טירפא ואינו מקדים ידי' מעשיו. אחנם כל זה לרים לקים דס"ל מזונות תחת מעשי ידי' ויכול לכופה ואינה יכולה לומר מ"ע ומ"ע ואפי' אינו רוצה לזונה מעשי ידי' דידי' הוי ואינה גובה מהם אלא בתורת טירפא כמו בתפותקי וכמ"ש ופשיר הוי הקדם מחייב דבע"ח מכחן להבא גובה ולאחר מיתה דליכא טריפת בע"ח ממילא נשאר בהקדשו וכמ"ש אבל לרב הונא דס"ל יכולה שתאחר אינו ניזונת כו' ואינו יכול לכופה ותקנו מעשי ידי' תחת מזונות מ"כ ודלמי כל שאינה ניזונת מעשי ידי' דידה הוי ואינו קדום כלל בחשבי ניזונת וגם לאחר מיתה אינו קדום אלא עבידי דאתו ועוד הכא לא אחר לאחר מיתה וכמו שהקשו בתוס' ומש"ה רים לקים סורלך לומר דמותר מחייב קדים מתוך שיכול לכופה מהוא דמחני' תני סרי זו טוענה ואוכלת ע"כ מיירי לדידי' בחשבי ניזונת ומ"ע אבל לא מחייב לא קדים ואחר מיתה אין לריך לומר דמותר מחייב אלא דמ"ש בחשבי ידי' ומ"ע ואפי' אינו רוצה לזונה מ"מ כל זמן שלא מחרה אין לריך לומר דמותר מחייב ומ"ש לעיל סי' ע' בשם הרמב"ם ס"ל דיכולה לומר מ

שמע יגרשנה לא קאי אלא לאומרת יקדשו ידי לעושיהן בלבד ויתכן לומר דמתרוייהו קאי וטעמא כיון דמסקינן דקומת קדושת הגוף חייל נמי בדבר שלבל"ט ע"ם וכן כתב הב"י בי"ד סי' יו"ד ע"ם: ומה"ז בחו"ט בפ' בתר' דמדרים כתב לייחב דברי הרמב"ם ע"פ דברי הר"ן טעמו שכתב בספ"ק דמדרים דכל שהזכיר הידים הוי כאומר יקדשו ידי וה"כ ס"ל כיון שנדרם שלא יהנה ממעשי ידיה הרי הזכירה הידים וס"ל כאומרת יקדשו ידי לעושיהן וט"ם שתמה על הר"ן במה שהקשה על הרמב"ם דהא כיון שהזכירה מע"י הרי הזכירה הידים הלא שהקשה על הרמב"ם במ"ם פ"ז מערכין במקדי' מע"י משמו דלא חייל הלא באומר יקדשו ידיך וחמי הא כיון שהזכיר הידים ס"ל כאומר יקדשו ידיך וע"ש. ותפשר לייחב לפמ"ש הר"ן שפ"ק דמדרים ז"ל באומר יאסר פי לדיבורי כלישר נעשה כאומר דהא קומס פי מדבר עמך משמע דקומס דקאי להדיבור ומשמע נמי דקאי אפה הלכך כיון דסתם נדרים להחמיר מחריק דאפה קאי ופיו דבר שים בו ממש הוא והכותה בס"ם דאמרי' באומר ופירושו נעשה כאומר עכ"ל. וכיון דמשום ספק נדרים להחמיר אחי עלה וה"כ בנדרם שלא יהנה ממעשי ידיה ס"ל ספק נדרים להחמיר אבל בפ"ז מערכין דמיירי בסקדם שסקדים מעשי ידי אשתו וספק סקדם מוקמינן ממונא בחזקת מארים ולסקל וכן כתב הרשב"א בתשו' סי' תרכ"ו דמי שסקדי' דבר בלשון משופקי' בו לזלזל לקולא משום דאוקי ממונא בחזקת מארי' וכן פסק הרמ"א סי' רנ"ט ע"ש לכך פסק הרמב"ם דלריך לומר יקדשו ידיך. אלא דבעיקר הדיוין שהדמה בתוי"ט בנדרם שלא יהנה ממעשי ידי' דס"ל כאלו הזכירה הידים. לבי מפסס דע"כ לא קאמר הר"ן אלא באומר קומס פי מדבר עמך או קומס ידי עושה עמך הוא לחיכא למיחר דקומס קאי אפה או על ידים העושים אבל באומר קומס מעשי ידי אין זה בשמעס כלל על הידים אלא על גוף השע"י ומש"ה שפיר קא שתמה הר"ן על הרמב"ם בש"ם בנדרם שלא יהנה ממעשי ידי' דס"ל דבר שלבל"ע ואין זה אלא כשקדי' פירות דקל או מוכר פירות דקל לחיכא ספיקא כלל לומר שמא הקנה הדקל לפירותיו עד שיאמר בפירום דקל לפירותיו. אמנם הר"ן נדרים דף ט"ז משמע דגם כה"ג בנדרם שלא יהנה ממעשי ידי' ס"ל כאילו הזכיר האפן ע"ם בשה לאמר רבא יסיבת סוכה עלי ז"ל וא"ת וכי אמר יסיבת סוכה עלי אאי הוי הא ס"ל דבר שאין בו ממש י"ל דסכא בשאי עסקינן כגון לאמר סוכה ליסיבתה עלי כו' אבל בתוס' אאמרו לאפי' אמר קומס יסיבת סוכה עלי דלא אקרי דבר שאין בו ממש אלא בשאינו מזכיר שם האפן שאסר עליו כגון שאי יהן שאי מדבר אבל כשמזכיר האפן הנאסר דבר שים בו ממש הוא ולפי זה אאי לאמרי ריש אע"פ ובפרק בתרא דאכלתין גבי אקדים מעשי ידי אשתו דאוקי באומר יקדשו ידי לעושיהן לאו דוקא באומר אלא ועשה כאומר עכ"ל וה"כ בנדרם שלא יהנה ממעשי ידי' דהזכירם האפן אעפ שלא כאומר. אולם נראה דכר"ן לא כתבו אלא בשם תוס' ולדידי' לא ס"ל הך סברא וכן מוכח מדבריו בפ' השוכר מן היכר דף נ"ז בשאני קומס פירות אלו כו' באומר לאשתי קומס מעשי ידיך עלי ע"ם שכתב ז"ל ולא תקשי לך מעשי ידי דבר שאין בו ממש הוא דאיכא לאוקמי באומר קומס ידיך לעושיהן ע"כ מעשי ידי אשתו לאחר שתעשה דבר שים בו ממש הוא ע"ם וה"כ מוכח דלא ס"ל בהזכיר האפן שאסר דבר שים בו ממש הוא באומר קומס פי מדבר עמך הוא דס"ל להר"ן דה"ל כאילו אחר האומס על הפה וכמ"ש. ובתוי"ט שם שכתב בפשיטות דכל שהזכיר האפן הוי כדר מן האורה וכתב שם שכן דעת הרא"ם ס"ק דמדרים והטור סי' רי"ג והרמב"ם פ"ג מהל' נדרים ומה תמה על הר"ן שהקשה על הרמב"ם בנדרם שלא יהנה במעש"י ע"ש. והמעיין ברא"ם שם ירלה דמיירי באומר קומס פי מדבר עמך ידי עושה עמך דמוקי לה בש"ם באומר קומס פי לדיבורי וידי למעשה ועיני לסיוה ושם כתב הרא"ם דלאו דוקא באומר אלא ועשה כאומר וכן דעת הרמב"ם שם דהוא נדר מן האורה, וכן הטור וש"ע יו"ד סי' רי"ג כתבו דהוי נדר אע"פ שלא הזכיר בפי לדיבורי ע"ש. וכבר כתבנו לחלק דקומס פי מדבר עמך שאני די"ל דקומס קאי אפה וכמ"ש. וכן משמע מדברי הרמ"א ביו"ד סי' רי"ג ע"ש בש"ע שכתב ז"ל אבל אם אאר לאמר קומס פי מדבר עמך כו' הוי נדר מן האורה וכ"ש אאר יאסר פי לדיבורי כו' וכתב עלה הרמ"א ז"ל האומר קומס דיבור פי עליך או נטילת אבן עלי י"א דהוי נדר הואיל והזכיר הפה והאבן.

תא"ו נאיב י"ד. וכן משמע בר"ן בשם האוס' עכ"ל ומה פישף הרמ"א על דברי הש"ע פין דכבר כאב בקומס פי מדבר עמך דה"ל נדר גמור מן האורה אלא ואאי דקומס פי מדבר שאני וכמ"ש אבל קומס דיבור פי וטולת אבן עלי זה לא כאב אלא בשם תא"ו ובשם הר"ן בשם האוס'. ולפ"ז בנדר שלא יהנה במע"י לא הוי קומס על הידים אלא לדעת הר"ן בשם האוס' ולדעת רי"ו אבל הר"ן לפשפים לא ס"ל הכי וכמ"ש ואפילו באומר קומס פי מדבר עמך שכתב הב"י דדעת הרמב"ם כדעת הרא"ם ע"ש ביו"ד סי' רי"ג ובלאם משנה כאב שדעת הרמב"ם אינו כן מדכאב פ"ג מנדרים ז"ל לפיכך האומר לאבירו קומס פי מדבר עמך וידי מלטעות עמך ורגלי מלהלך עמך הרי זה אסור ושינה לשון האשנה דים הפרם בין האומר פי מדבר וידי טושה דאפשר מה שידי טושה לך יהיה קומס והוי דבר שאין בו ממש אבל כשאומר ידי מלטעות רגלי מלהלך אין שכך הידיים ורגליס אאר כן ע"ש וכיון דאפשר דאפי' בקומס פי מדבר עמך לא ס"ל לשרמב"ם דהוי כר גמיר כ"ש בנדרם שלא יהנה במעשי ידי' דלא מוכח מידי דס"ל לשרמב"ם דהוי נדר וכמ"ש. ולכן נריך לומר בדברי הרמב"ם אאת משאי פיס או דיימא דהא דכאב הרמב"ם נריך לספר שאת יגרשנה לא קאי על נדרם שלא יהנה במע"י או נימא דס"ל לשרמב"ם דקומס חייל בדבר שלבל"ט וכך היא סיטת האוס', בקדושין דף ס"ג שכאבו דגרסינן קומס שאני טושה בלא יו"ד דאל"כ הוי דבר שאין בו ממש ט"ם ומוכח דס"ל דקומס חייל בדבר שלבל"ט ובשם ט"ו סי' רל"ד ז"ל באומרת קומס שאני טושה לפיך יפר אע"פ שהיא משועבדת לו שאת יגרשנה כו' וכאב עלה הרמ"א ז"ל ודוקא שאמרה יקדשו ידי לעושיהן והקשה בש"ך דבאה"ט סי' כ"ח שם שהאיק שאמבר דברי הרמב"ם שכאב בב"י דס"ל דאין לריך לומר יקדשו ידיך לעושיהן והכא הגיס שם דבר ט"ם. ונראה משום דכאן אין הכרע בדברי הש"ע דאיכא למיאר דיפר לא קאי על נדרם שלא יהנה במע"י וכמ"ש בכסף משנה ומ"ש לא הגי' הרמ"א כלום שכאב ביו"ד שכאב דיפר הגי' דדוקא באומרת יקדשו ידי לעושיהן. ועוד נראה כיון דהרמ"א כבר פסק ביו"ד סי' רי"ג כדברי הר"ן בשם האוס' ורי"ו דאפילו באומר קומס דיבור וטולת אבן חייל נדרא כיון שהזכיר האפן ה"א בשאי יהן שאי מדבר אבל כשאומר האפן הנאסר שים בו ממש הוא ולפי זה אאי לאמרי ריש אע"פ ובפרק בתרא דאכלתין גבי אקדים מעשי ידי אשתו דאוקי באומר יקדשו ידי לעושיהן לאו דוקא באומר אלא ועשה כאומר עכ"ל וה"כ בנדרם שלא יהנה ממעשי ידי' דהזכירם האפן אעפ שלא כאומר. אולם נראה הר"ן לא כאבו אלא בשם האוס' ולדידי' לא ס"ל הך סברא וכן מוכח מדבריו בפ' השוכר מן היכר דף נ"ז בשאני קומס פירות אלו כו' באומר לאשתי קומס מעשי ידיך עלי ע"ם שכתב ז"ל ולא תקשי לך מעשי ידי דבר שאין בו ממש הוא דאיכא לאוקמי באומר קומס ידיך לעושיהן ה"א מעשי ידי אשתו לאחר שתעשה דבר שים בו ממש הוא ע"ם וה"כ מוכח דלא ס"ל בהזכיר האפן שאסר דבר שים בו ממש הוא באומר קומס פי מדבר עמך הוא דס"ל להר"ן דה"ל כאילו אחר האומס על הפה וכמ"ש. ובתוי"ט שם שכתב בפשיטות דכל שהזכיר האפן הוי כדר מן האורה וכאב שם שכן דעת הרא"ם ס"ק דמדרים והטור סי' רי"ג והרמב"ם פ"ג מהל' נדרים ומה תמה על הר"ן שהקשה על הרמב"ם בנדרם שלא יהנה במע"י ע"ש. והמעיין ברא"ם שם ירלה דמיירי באומר קומס פי מדבר עמך ידי עושה עמך דמוקי לה בש"ם באומר קומס פי לדיבורי וידי למעשה ועיני לסיוה ושם כתב הרא"ם דלאו דוקא באומר אלא ועשה כאומר וכן דעת הרמב"ם שם דהוא נדר מן האורה, וכן הטור וש"ע יו"ד סי' רי"ג כתבו דהוי נדר אע"פ שלא הזכיר בפי לדיבורי ע"ש. וכבר כתבנו לחלק דקומס פי מדבר עמך שאני די"ל דקומס קאי אפה וכמ"ש. וכן משמע מדברי הרמ"א ביו"ד סי' רי"ג ע"ש בש"ע שכתב ז"ל אבל אם אאר לאמר קומס פי מדבר עמך כו' הוי נדר מן האורה וכ"ש אאר יאסר פי לדיבורי כו' וכתב עלה הרמ"א ז"ל האומר קומס דיבור פי עליך או נטילת אבן עלי י"א דהוי נדר הואיל והזכיר הפה והאבן.

המפץ לעולם ועשה כתומר יקדמו ידיך ח"כ תמי פריך והא
לא אתר הכי היא כיון שהזכיר המפץ לדיק נמי לף דס"ל
דמדם מועיל דבריו לבטלה מ"מ סוי כתומר בנוף המפץ תלה
ע"כ דלא אמרי ועשה כתומר בנוף המפץ גבי מעשי ידי'
וכמ"ש כיון שהמע"י נפרם ונבדל מן סידים ולין ענין זה לזה
ולא שייכי בהו ודו"ק. וסרמ"ח שלא הגי לעיל מסוס
דמשך אחר דברי סר"ן דס"ל בסיעת שתוס' דגם במעשי ידי'
בהזכיר סידים ס"ל כהזכרת גוף המפץ וכו'. ובזה"ך יו"ד סי'
רל"ד ס"ק פ"ו כתב ז"ל קושט שהני עושה לפיך כתבו תוס'
פ' חט"פ רים דף ל"ט תפילו מי גרסינן שהני לא סוי דבר שהין
בו ממש דהא תנן קושט שלא אתן תבן לפני בקרך חיו יכול להפר
ול"ע דהא תנן בספ"ק דגדרים האומר לחבירו קושט פי מדפר
עמך כו' ועוד דתפילו אתרה קושט שהני עושה לפיך דהא שתם
קאתר קושט ידי עושה עתך ותפ"ש מי לאו דעשה כתומר
יאסר ידי לעושיהן כו' סוי דבר שהין בו ממש כו' אלא דים
לומר בזה כיון שאתרה שהני עושה קאי אדבר שעשה ממש
כו' ע"ש. הגה מ"ש דקושט שהני עושה סוי דבר שים בו ממש
כן הוא מבואר בר"ן לגדיה פ' הגודר מן הירק דף ל"ו בתתני'
קושט פירות שאלו כו' שאומר לאשתו קושט שהני עושה ידיך עלי
וכתב שר"ן שם ז"ל ולא תקבי לך מעשי ידי' דבר שהין בו
ממש הוא דאיכא לאוקמי בשומר קושט ידיך למעשיהן אי נמי
מעשה ידי אשתו לאתר שתעשה דבר שים בו ממש הוא ע"כ"ל
ועיין מ"ש בספרי קלח"ח כו' ס"ו דמבואר שם תלוגו דלפי
מ"ש הרמ"ש בתשו' כלל מ"ב סי' ו' ז"ל בשאלת סמותן טלאה
לאומן לגייר עלי' ליורין בשומקין עלי' בתיסקומדרא ואסרה על
בעלי' לאתר ס גיירה קודם שפרע לו שכרו אם יש כח בידו
לאסרה. תשובה כיון דקי"ל דאין אומן קושט בשבח כלי כו' אין
לו כח לאסור שכלי ומ"ש אפי' גרסינן שהני שלא יו"ד סיכי חייל
על מעשי ידי' לאתר שתעשה כיון דלאתר שעשה לאו דידה
היא הגה קי"ל דאין אומן קושט בשבח כלי ולכתחלה רשאה
לאפות ולבשל שפרי לא אסרה אלא מעשי ידי' לאתר שתעשה
ואתם בדברי הר"ן שכת' דמע"י סוי דבר שים בו ממש דלאתר
שתעשה יש בו ממש ניתח שפיר דהתם קאי בשעל שאוסר
על עלמו מע"י תשתו והוא יכול לאסור עליו לאתר שתגמור
מלאכתה אבל האשה סילף יכולה לאסור על הבעל מעשי ידי'
דקודם שעשתה אין בו ממש ולאתר שעשתה היו שלא אלא
על הבעל דאין אומן קושט בשבח כלי לזה כתבו שם דתוכ'
לשטתייהו דס"ל דאומן דאין אומן קושט בשבח כלי וכמ"ש הרמ"ש פ"ד
דקידושין בשם ר"ת והר"י ט"ם ומ"כ ניחא קושט שהני אלא יו"ד דחייל
על מע"י לאתר שתעשה דס"ל דבר שים בו ממש ותוכל לאסורה ט"י
לשתעשה דאומן קושט בשבח כלי ט"ם לפ"ז תקבי בדברי
הרמב"ם שכתב מי שהדרם בלא יהנה ממעשי ידי' דעסי דס"ל
דקומות חייל בדשלבל"ט וכמ"ש הב"י ח"מ מתי מסני לי' כיון
דאין אומן קושט בשבח כלי לדעת הרמב"ם וכן דעת שם"ט
בח"מ סי' ס"ו ומ"כ סיכי מני שהדרם מעשי' לאתר שתעשה
כיון דהוגה שלא לאתר שתעשה בתלכה לדעת הרמב"ם
והש"ע דאין אומן קושט בשבח כלי. ולכן נראה דהדרם שלא
יהנה ממע"י סיגו שהדרם עליו הגאת מעשה ידי' שלא
יהנה ומע"ג דהנאה סוי דבר שאין בו ממש ומ"כ אין השיסור על מעשי
שתסר שפעלו בדבר שאין בו ממש ומ"כ אין השיסור על מעשי
ידי' לאתר שתעשה שלא השיסור הוא על הגאה שלא יהנה
בבעל ושיגו שלא תעשה בשבילו ודו"ק. ובתו' דכתבו שהני
ביו"ד כו' ומשמע דשהני בלא יו"ד סוי נדר גמור מן השורה
ומשום דחייל על המע"י לאתר שתעשה שיגו משום דס"ל לתוס'
דאומן קושט בשבח כלי וש"ל דקומות חייל בדשלבל"ט דשי
שדרבן ל"כ שהני ביו"ד נמי שדרבן שתסר וכדעת הרמב"ם
שהדרם שלא יהנה ממעשה ידי' שיגו שהשהדרם הגאתו ממעשה
ידי' ומ"כ אינה רשאה לעשות מלאכה בשבילו ושדרבן בלבד
הוא לאסור משום דכת"ג הוי נדר שהין בו ממש ודו"ק:
(ה) אבל נראין הוא להפר בסוגי' ר' עקיבא לומר יפר שמא
תעדיף עליו יתר מן הרשוי וכתבו תוספות דקסבר העדפה
ע"י שדחק הוי לאסה וה"ת ושיהיך יוכל להפר הא אין זה
מדברים שבינו לבינה כו' אי נמי גם חלקה משועבד לו שילקה
בשם קרקע והוא תוכל פירות וה"ת ה"כ אין יכולה להדירו
כיון דשתעבדה לי' דאלמו' דבגן לשיעבודי' דבעל כדאלמרי בשמוך
ו"ל דדוקא בעיקר מעשי ידי' הוא דאלמו' שהם לבעל לגמרי אבל
שכח דלאו דידיה ניכו אלא לפירות בעלמא לא אלמו' עכ"ל. ובקשה
לפי מ"ש בתש"ד סי' ער"ב דבנכסי מלוג שהקדישה אלמו' דבגן

לשיעבודא דבעל כיון שהוא תוכל פירות וידו עדיפה אינה
יכולה להסיר עליו ט"ם וכ"כ רמ"ה סי' ל' סעי' י"ד ע"ש ה"כ הדרת
קושי תוס' לדוכתה אילף יכולה להדירו כיון שהבעל תוכל
פירות ולעת שתה"ד גם בקיון פירות אלמו' דבגן לשיעבודי'
שוב ראיתי בב"ם סי' ל' ס"ק מ' שהרגיש בזה והזכירו ברמזה
ע"ש שכתב ז"ל ועיין בתש"ד סי' ער"ב ובתוס' פ' חט"פ
ד"ה ר' עקיבא ע"ש. ולולא דברי התוס' נראה לע"ד דזה הוא
כוכסים שהיו יהושים לבעל הייגו שלא עדעו לבעל בין נפילה
לאכירה דאם אכרה לאתן קודם שידע בהם אכרה קיים ובדאלמו'
בה"ם פ' האשה שנפלו ד' ע"ח וכ"פ בב"ע סי' ל' סעי' י"ח
ע"ש וכאן שהקדישה את העדפה קודם שעשתה ס"ל כאוכרת
קודם שעדעו לבעל דאכרה קיים דמה לי אכרה אם לי
הקדישה ושוב אין לבעל פירות ודו"ק (וגם בדברי התוס' יש
לפרש דלא תקבי על תש"ד דבתש"ד חיירי שהקדישה קרקע
ל"א שלא הכבר זכה בהן בעל ויש עדיפה אילם לף שאין לו
בהן אלא פירות א"א להה אלאתא עבו יש עדיפה אילם ואלמו'
לעשותו כלוקח גמור ולא חייל אדרם אבא"כ בתוס' דחיירי
שהקדישה ידי כדאוקמי' בגמ' ובידים ע"כ אין לו קיון כא"ש
אלן ז"ל לעיל ובס"ק שאת"ז אלא דלגבי אע"י אלמו' דבגן
לשיעבודיה אבל לגבי העדפה לאין לו בהם אלא פירות חייל
אדרה אילם ואפקיע לשיעבודי' דקושט אפקיע אידי שיעבוד
שאין לו על סידים אלא שיעבוד בגבד וכיון דקושט אפקיע תו
ליח לי' העדפה אבא"כ בל"א שכבר עשאוהו כלוקח וידו
עדיפא אילם פשיטא דלא חייל אדרם וה"ה בשהדפה שכבר
עשתה זה בהן בעל לפירות ולא חייל אדרם אלא בידים
להעדפה לא אלמו כיון דאין לו בידים אלא שיעבוד להעדפה
ובהעדפה ניפא אין לו אלא פירות וקושט אפקיע ז"ב): (ו)
שמא יגרשנה ותהא אסורה לחזור לו. בדברים דף פ"ח תני
אדרי שים בהם עיטו נפש יפר כו' שלא אכתל ושלא אשתם
מטתי יפר אשום דברים שבינו לבינה שלא אניע לך אשתה
ושלא אאזיג לך בשום ושלא אדרחץ פניך ידיך ורגליך אין לריך
להפר כו' לאתר אר ושלא אשתם מטתי יפר אשום דברים
שבינו לבינה שכי אמי אי לאמרה שגאת אשתמיש עליך לאת לה
ספרים הא אשעבדה לי' אלא בשומרת שגאת אשתמיש עלי כו'
ואקשה בפרישה בזו"ד סי' רל"ד בשה דפסק כן בעור שם
בשומרת שגאת אשתמיש עליך אין לריך להפר אשום דשעבדה
לי' ואאתי אינו אפר שאת יגרשנה ואשה אסורה לחזור לו
וכן גבי שלא אדרחן ואניע אטתך דפסק ג"כ בעור דא"כ להפר
ואאתי לא יפר שאת יגרשנה ועא"ם בע"ז שם לייבב ועא"ם
בקלח"ח סי' קי"ז סק"ו על דברי שע"ז. ועכ"ד דוהאי אם
לאתר ר' יוחנן בן נורי יפר שאת יגרשנה לריך טעאת כיון
דשאתה לא חייל לאלמו' רבגן לשיעבודיה סיכי חייל לאתר זאן
הא סוי דשלבל"ט ובשטה אקובלת כתב שם הרמב"ן ז"ל
אע"ג דאלמו' רבגן ולא חייל אכל אקום אתלה תני וקאי וכי
אשכח דוכתה חייל ט"ם. והרשב"א בחידושיו כתב שם ר"ת
ז"ל וכיון דלא חיילה אלא בתר דנפקא אשיעבודה דבעל לא
חייל אשאתה אלא כאקדים גוף סידים דאשעי ידי' אגידי בי'
וחייל עלי' אר ואפקע אידי שיעבוד כדרבא הלכך חייל אדרה
סידים ואשאתה לא קדים אשעי ידי' דאלמו' רבגן לשיעבודי'
דבעל כל כך גבי אשעי ידי' ולא גבי ידים עאון הלכך כיון
דאיכי אקדשה גוף סידים ודיעה סוא דחייל עלי' אקדם כדרבא
אע"ג דאשאתה לא קדשי דאלמו' רבגן לשיעבודא דבעל גבי
אשעי ידי' גוף סידים אייגא קדים כדיגו כך אפרש ר"ת עכ"ל.
גם בשטה הביא דברי ר"ת הל"ל ומ"ש בקושט שהני עושה
לפיך דאומרת יקדמו ידי לעושיהן סני לן בשאי דאלמו' רבגן
לשיעבודי' דבעל גבי אשעי ידי' דלשאתי בשו אבל גבי ידים
גופייהו אוקמו' אדיני דחייל עלייהו נדרא דקומות אפקיע
אידי שיעבוד וכיון דידים אשאתה קדשי ולא אלמו' רבגן לשיעבודי'
אלא גבי אשעי ידי' דנפקי אידי' ה"ל לאתר ביגרשנה חייל
גם על אע"י ולא סוי אקדים דבלבל"ט כיון דידים גופייהו לף
אעיקרא חייל וסיו כאו גוף אסיוס ופירי לאתר זאן אבל באומרת
קושט אשמיש עליך דכיפה ואשאתו אשוס דאשעבדא לי' ואייתי ג"כ
באומרת קושט גופי לתשמיש דאל"כ לא סוי חייל דא"ל דבר
שהין בו ממש וכמ"ש הרשב"א סביאו ב"י בי"ד סי' רל"ד וכ"כ
התוס' שם וכיון דאאתי' דאלמו' רבגן לשיעבודי' ט"כ אלמו' שלא
יסי אל על גופה כלל דאם סי' גופה נאסר ודאי אסור באשמיש
כיון שהין כאן דבר שפורש אן הגוף כאו בשעשה שלא אשאר
לומר דלא אלמו' אלא בשם שיגא אגוף שאשאר אלא ודאי אלמו'

לסיעבודי' שלא יחול הנדר על הגוף כלל וכיון שכן לפי לאחר גירושין תו לא חייל משום דמי ליכא מידי דמשתא לא חייל ולפ"ד שכי חייל דס"ל דשלבל"ע מצא"כ בחעשה ידי' דו גנו לתלומי לסיעבודי' גבי מעשה ידי' סיומין מן סידים ולא בידים עלמן וכיון דחייל נדרא בידים עלמן בעידם תחתיו מחילה לאחר שתגרשה חל גם על סמע"י: ומ"ט נמי גבי שלא לעיט מטתך ולא לחזוג כוס ולא לרחון פיך דכל שני מילי לא שייכי אלא בגופה ממש וכי לחדי' תלמו' רבנן לסיעבודים שלא יהיה נדרם מועיל ע"כ תלמו' לסיעבודה דגופה ממש שלא יהיה חל על הגוף מ"כ לפי לאחר שיגרשה' תו לא חייל דס"ל דשלב"ע דדוקא בחע"י נפרד שהוא דבר ויוצא מן סידים שני לן לתלומי לסיעבודים בחע"י סיומין מן סידים ובידים עלמן לוקחין לדיעה חבל בכך נדרים דכולהו לינן שלא בגופה בלבד ולין כמן דבר סיומין מן הגוף כי תלמו' לסיעבודי' שלא יהול סנדר ולפי דעל גופה לא חייל וכיון דשתא לא חייל לאחר גירושין נמי לא חיילא דס"ל דשלבל"ע ודו"ק סיעב:

סי' פ"ב סעי' א' (ה) נדרה שלא לסיק את בנה פ' חע"פ לפ כ"ט בנמ' ומיקיק את בנה ליומא

מתני' דלא כב"ש דתניא נדרה שלא לסיק את בנה ב"ש מוחרים סומטת דד מפיו וב"ה מוחרים כופה ומיקתו כו' לפילו תיומא ב"ש סכא בח"ע כגון שנדרה היא ויקיים לה הוא וקסברי ב"ש סוא נותן מנצב בין שיני וב"ה סברי היא נתנה מנצב בין שיני ונפלני בכתובה בעלמא שלא מחוירתא מתני' דלא כב"ש. וכתבו סחוס' ד"ה כגון שנדרה היא ויקיים לה סוא ז"ל בשסרה סנאת סנקה על עלמה סהיא נסיונ בסנקה כו' אבל ליכא למיחר דשסרה סנאת יסיקה עליו כיון דשתעבדא לי' לין סנדר חל ושסתא פליגי ב"ש סברי סוא נתן מנצב בין שיניה שלכך לין כופה לסיק פי' לשכניר מיקתא וב"ה סברי היא נתנה מנצב בין שיני וכופה להסיק שתשכיר לו מיקתא שו תנא שלא בתוכה בע"ל. ובתבו' מסרי"ט ר"ת כתב ז"ל וכן סהוא דקוסם בחני עושה לפיך יכולה היא לחסור עליו מע"י בקוסם שחם היו לה מעות ממקום אחר שיתה יכולה ליתן לו דמי משקל חתם סלטיס ולשכי לי ולו דאלמו' רבנן לסיעבודי' דבעל הי' סנדר חל כו' וכן משמע נמי מדברי סתוס' פ' חע"פ שכתבו דלין לפרש בשסרה שנאת יסיקה עליו דכיון דחשתעבדא לי' לין סנדר חל כו' ר"ת יכולין אנו לפרש סהיא בריית דנדרה שלא לסיק את בנה בנדרה שנאת יסיקה עליו דב"ה סברי כיון דסוא נתן מנצב בין שיני ביקיים לה לא עבדי רבנן תקנתא וב"ה סברי היא נתנה כו' אלמו' רבנן לסיעבודים שלא משמע דבל כה"ג לא חייל כלל לפילו קיים לה לין קיומו קיום ושנאת יסיקה לא מצי לסלוקי בזוזי בשום גד מי לאו דאלמו' לורתא דידי' סו דיהה ר"ת לסיק ואפילו אם תרנם להשכיר מיקתא לאו כל כמינה וכיון שכן לין בידה לאסור שנאת יסיקה עליו ואפילו קיים לה לין סנדר חל כו' לסיק עכ"ל ועיין מ"ש בסי' פ' סק"ח: ושנה מדברי תוס' כאן משמע דיכולה לשכור מיקתא דשה כתבו דשה כופה ומיקתו סייט לשכור מיקתא סיכי תני כופה ומיקתו ס"ל למיחר שלא בכתובה כיון דשסרה שנאת יסיקתה טל עלמה ס"ל כמורדת מחלוכה ותלא שלא בכתובה כיון דאי שפשר בכפיי' וכמו בנדרה שלא לחרוג בגדיס נאים לבנו דתלא שלא בכתובה ועיין בשטה מקובצת פ' חע"פ דף ס"ג לח"ד מורדת מחלוכה לא סוי מורדת משום דשפשר לכופה בשוטי' לעשות ואע"פ שאחרו שלא תחרוג בגדיס נאים לבניו תלא בלא כתובה אפי' שתם שנדרה ואי שפשר לכופה ע"ם וא"כ אי נימא דלא מצי לה שכירת מיקתא כי נדרה שלא לסיק תלא שלא בכתובה דשה סוי מורדת שא"א לכופה חלא ואי משמע דיכולה לשכור מיקתא: ובציקר קושית מסרי"ט דס"ל לתוס' למיחר דנדרה שלא לסיק סייט דשסרה שנאת יסיקתה עליו ואי משום דשתעבדא לי' לימא דשתא פליגי דב"ש סברי סוא נותן מנצב בין שיני ולא חלמו' רבנן לסיעבודי' כגר כתבו בזה בסי' פ' דכיון דשתעבדא לי' ואלמו' רבנן לסיעבודים תו ליינו לריך להפר ואין כאן נתינת מנצב כלל אחש עתה רחיתי בשטה מקובצת בשוגי' שם ו"ל ורב"י ז"ל בשסורת קאמ תירץ עיקר קושיין בדרך פשוט ובדוק כדרכו ז"ל שכתב ו"ל וקיים לה ליינו שלא הפר לה כלום ביום שמעו וכשברי ב"ש סוא נתן מנצב בין שיני כלומר דומה כאלו סוא סדירה מלסיק ואזיל לי' לסיעבודי' לפיכך שומטת דד מפיו וב"ה סברי היא נתנה מנצב כו' ואין שומטין לה להפקיע סיעבוד בעלה ע"ל ואפשר להחוס'

דמיקה לאו לפרושי שכין דאי אין כאן אלר אחש דשתעבדא לי' מה אכסי דאי חייל אחש לסיק אלר אחש דשתעבדא לי' ס"ל ושכ"ל ושכתב ר"ת ז"ל ואין לנו לפרש כן אלא שנדרה שלא לסיק את בנה ב"ש מוחרים סומטת דד מפיו וב"ה מוחרים כופה ומיקתו כו' לפילו תיומא ב"ש סכא בח"ע כגון שנדרה היא ויקיים לה הוא וקסברי ב"ש סוא נותן מנצב בין שיני וב"ה סברי היא נתנה מנצב בין שיני ונפלני בכתובה בעלמא שלא מחוירתא מתני' דלא כב"ש. וכתבו סחוס' ד"ה כגון שנדרה היא ויקיים לה הוא ז"ל בשסרה שנאת יסיקה על עלמה נסיונ בסנקה כו' אבל ליכא למיחר דשסרה שנאת יסיקה עליו כיון דשתעבדא לי' לין סנדר חל ושסתא פליגי ב"ש סברי הוא נתן מנצב בין שיניה שלכך לין כופה להסיק פי' לשכניר מיקתא וב"ה סברי היא נתנה מנצב בין שיני וכופה להסיק שתשכיר לו מיקתא אלא שלא בכתובה עכ"ל. ובתבו' מסרי"ט ר"ת כתב ז"ל וכן הוא דקוסם בחני עושה לפיך יכולה היא לחסור עליו מע"י בקוסם שחם היו לה מעות ממקום אחר שיתה יכולה ליתן לו דמי משקל חתם סלטיס ולשכי לי ולו דאלמו' רבנן לסיעבודי' דבעל הי' סנדר חל כו' וכן משמע נמי מדברי סתוס' פ' חע"פ שכתבו דלין לפרש בשסרה שנאת יסיקה עליו דכיון דשתעבדא לי' לין סנדר חל כו' ר"ת יכולין אנו לפרש סהיא בריית דנדרה שלא לסיק את בנה בנדרה שנאת יסיקה עליו דב"ה סברי כיון דסוא נתן מנצב בין שיני ביקיים לה לא עבדי רבנן תקנתא וב"ה סברי היא נתנה כו' אלמו' רבנן לסיעבודים שלא משמע דבל כה"ג לא חייל כלל לפילו קיים לה לין קיומו קיום ושנאת יסיקה לא מצי לסלוקי בזוזי בשום גד מי לאו דאלמו' לורתא דידי' סו דיהה ר"ת לסיק ואפילו אם תרנם להשכיר מיקתא לאו כל כמינה וכיון שכן לין בידה לאסור שנאת יסיקה עליו דב"ה סברי כיון דסוא נתן מנצב בין שיני ביקיים לה לא עבדי רבנן תקנתא וב"ה סברי היא נתנה כו' אלמו' רבנן לסיעבודים שלא משמע דבל כה"ג לא חייל כלל לפילו קיים לה לין קיומו קיום ושנאת יסיקה לא מצי לסלוקי בזוזי בשום גד מי לאו דאלמו' לורתא דידי' סו דיהה ר"ת לסיק ואפילו אם תרנם להשכיר מיקתא לאו כל כמינה וכיון שכן לין בידה לאסור שנאת יסיקה עליו ואפילו קיים לה לין סנדר חל כו' לסיק עכ"ל ועיין מ"ש בסי' פ' סק"ח: ושנה מדברי תוס' כאן משמע דיכולה לשכור מיקתא דשה כתבו דשה כופה ומיקתו סייט לשכור מיקתא סיכי תני כופה ומיקתו ס"ל למיחר שלא בכתובה כיון דשתעבדא לי' ואלמו' רבנן לסיעבודים תו ליינו לריך להפר ואין כאן נתינת מנצב כלל אחש עתה רחיתי בשטה מקובצת בשוגי' שם ו"ל ורב"י ז"ל בשסורת קאמ תירץ עיקר קושיין בדרך פשוט ובדוק כדרכו ז"ל שכתב ו"ל וקיים לה ליינו שלא הפר לה כלום ביום שמעו וכשברי ב"ש סוא נתן מנצב בין שיני כלומר דומה כאלו סוא סדירה מלסיק ואזיל לי' לסיעבודי' לפיכך שומטת דד מפיו וב"ה סברי היא נתנה מנצב כו' ואין שומטין לה להפקיע סיעבוד בעלה ע"ל ואפשר להחוס'

דף ע"א מי יימא עובר לאו יכך אלו סוא שלא הא דאחר

רבא נכרית שנתגיירה מעוברת גמ' מן יריך טבילה ומימי מן יריך טבילה וכ"ת מסוס דר' יצחק דאמר כ"י ד"ת רובו ומקפיד עליו מוכן רובו ואינו מקפיד עליו אינו מוכן ומאמר רב כהנא לא שנו אלא רובו אבל כולו מוכן אמאי טובר דסיינו רביתי' ופירש"י ואלו מניסה היא ט"ם הרי לפנינו דכיון דסיינו רביתי' לא היי מניסה ואלתה טבילת הסס לעובר ת"כ ה"ם בנכנסה לחפה החת נטחת גם העובר ולא היי טהרה בלועה דכשם שמן הסס חוללת לטהרה ס"ם נטומאה והסס בפ' בשעה המקשה דף ע"ח גבי בלע טבעת טהורה ס"ל שפיר טהרה בלועה דלאו היינו רביתי' וכן עובר במעי אשה טהורה כיון שחת ולדה בתוך מעי' ס"ל כאותן דאיקולא וכמ"ש תוס' פ' יולא דופן דף מ"ד ד"ה מיהו מיית בריאה ט"ם שכתבו דוקא היכא דאמו חי' לא מיקייב על העובר עד שיצא ראשו שאלו קלת בחיי אמו אבל היכא דאמה חייב משום דכמוהו בקופסת דמי ט"ם ול"כ ה"ה היכא שהעובר מת בחיי אמו דשוב אינו אלא בחיי אמו אז לא היי רביתי' וס"ל כמו בבעת דסיי היי טומאה בלועה אבל כשנימוס קיים עובר באמי אמו סיינו רביתי' ולא היי מניסה לטהרה וה"ה לטומאה וטומאת העובר כשנכנס באהל חחת דכיון דסיינו רביתי' לא היי טהרה בלועה ואי היי זכר ודאי היי מוזהרין עליו שלא לטמאו בידים וזה נכון: ומכ"ש אי אחרי עובר ירך אמו היי אלא היי טהרה בלועה ויעיין בלח"מ פ"ד מפסולי המוקדשין אבל בשחת העובר לא סייך עובר ירך אמו משום דה"ל כאלו מוגח בדיקולא מה"ט ס"ל טומאה בלועה ודו"ק סימן: ובב"י בא"ח סי' שמ"ג הביא בשם סרשב"ח והר"ן דבבל מידי דהוי רביתי' דתיוק כגון מניסה ושתים מותר לשחיטו בידים אבל מידי אלא גריך ניח לה דשא מסור ליוק אאר כ"ד חדם ט"ם ח"כ ח"ם טפי דברי סירושלמי דמביחין ו' הנב ת"ח ואינו חושש לא משום שקץ ולא משום טומאה דסיינו רביתי' ואאו"ה שער ת"ה ושמע דרוב הנב טומא אלא משום דסיינו רביתי' ולפ"ז בנדרש שנא לסניק לא היה חיסור על התיוק מחמת חדרש וכמ"ש בשם תלמידי רבינו יונה דסיינו רביתי' דתיוק אלא דאפשר דזה אין שכרה לתיוק כיון דאפשר בחיוק אחרת ומ"כ ס"ל חלב טומא מסור להאכיל בידים לתיוק כיון דאפשר בחלב טהור: (ג) כופין אותם ומניקתו. כתב בא"ח אם חדה שאסרה שנאת יניקה על עצמה שהיא נהנית בשניקה כו' אז סגדר אל ולריכה לשכור לו מינקת ע"ש וב"ש כתב כיון שאוא לא סיפר קי"ל היא נותן שנשב בין שיני' ואוא חייב שכר שניקה אע"ג דאוקמה שם שניבא דב"ש היא נתנה כו' לא קי"ל הכי לפי המסקנא ותימא על ח"מ שכתב אם לא ספר דהיא חייבת שכר שניקה ולימי' וע"ל: וגראה דזה תלי' במחלוקת שראב"ם ושר"ן בגדרה ולא ספר דקי"ל סוא נותן שנשב בין שיני' דלעולם שראב"ם כל שגדרה היא אם אחר לא היכפת לי' אאם שגדרה תשב אחריו ואם ירנה לשוליאה יתן כאובה ומ"ד היא נתנה שנשב אלא שנא בכאובה ושר"ן נחלק עליו וס"ל דכל שאוא נותן שנשב כופין אותו לשוליאה וליתן כאובה ות"כ לעולם שראב"ם לא"ד סוא נותן שנשב בין שיניה אין שבעל אבל יכול לשכור מינקת לשבעל ומ"ד אלא שנא בשום אלא שיכול לשפסיד אותה ג"כ כשום לשילו לא"ד היא נתנה שנשב בשכירות אבל שפסיד כשום שאשה כאובה שבעל אי אארי' סוא נותן שנשב אבל יכול לשפסיד אלא שנא שאין שבעל אלא בשכירות אבל לא בשום שפסיד אלא שיכול לשפסיד אותה ולשכור אארת וא

למיחר דס"ג גבי מאכל שבת קטנה הכל לבעל ובעד שבת גדולה לוקחין קרקע והוא מוכל פירות וכך נפקא מאכל מבעלה בגט או במיתה נפקא מרעה בפרה ולא מנטרך למתני דמלתא דפסיטא היא רק לתבי הוא דקתני לפו דלדידיה ליכ' למיחר דמלתא דפסיטא היא כיון דמט"י לבעלה פסיט' דשבת נמי דידי' הוא דשבת גדולה יוכיח דהרב מפסיד מלאכה גדולה ואינו מוטל כלום מ"כ מוכח דלא תלי' זה בזה ומ"כ כיון דלא קתני בהדי' שבת קטנה לבעל נריך להלק בין עבד למאכה דבמאכה בחמת הין הבעל מוטל כלום כיון דאין לו שלא מתקנה. ולפ"ז מאכ שמעלו בתו' פ' החובל בגרסת הר"ח דהכל לרב ושבת קטנה הכל לרב ושבת גדולה נמי יש לרב אכילת פירות מ"כ במאכ נמי הוא דשבת קטנה כולו לבעל ובעד המלאכה הגדולה הרי הוא מוכל פירות ומילתא דפסיטא היא ולא הוי נריך למתני וכמ"ש הרשב"א והרמ"ם. אחנם עדיין נריך להתבונן במ"ם התוס' דלמ"ד הכל לעבד וילקח בהן קרקע והרב מוכל פירות ה"נ הכל למאכ וילקח בהן קרקע והבעל מוכל פירות דהתם בעבד הין לו לרב אכילת פירות מנכסיו ואם דאכיל פירי בתשלומי מעשי ידיו הוא דאכיל אם בהפסיד מהלאכה גדולה אבל במאכ דהבעל מוכל פירות נכסי' בלא"ה היכי מתחלס מידו לידי' ולזו הוא מוכל וכבר הרגיש בזה בם' הפלאה ע"ש ונראה לתכי סני לי' באכילת פירות בעד שבת גדולה ולא אתרי' דפירי דידי' ניתו דהשתוס בנכסי' שהין יהודי' לבעל שהין הבעל מוכל פירות דכיון דמיד שהבל במאכ זכתה בדמי יהם והוא זכה בפירי מדין שבת כמו קוטנ יד עבד עברי דהרב מוכל פירות ובשעת המבלה עדיין לא נודעו הנכסי' לבעל לומר שמניעי' לו הפירות כדין בעל שמוכל פירות נכסי מלוג שבבר קדמה זכייתו מחמת שהבלה הזכה לף בשהין יהודי' לו וכיון דזכה בפירי קודם שנודעו לו הנכסי' הוא מבתלס דמי הבשדו וסני לי' בפירות שמוכל דלף בודעו לו הא"כ ס"ל כחילו מכרתן קודם שנודעו כיון שזכה בהם בשבר מע"י שמפסיד בהבלתה קודם שנודעו לבעל ודו"ק:

כי' פ"ד סע' א' (ה) מציאת מאכ לבעלה ושיניו דוקא מציאה אבל מחנה אין לבעל אלא פירות כך השלו הפוסקי' מסיומלמי וכן הוא בם"ע סי' פ"ס סעי' ז' ע"ש לבד בעת רס"י ז"ל פ' בן סורר דף ע"א שכתב שם בשה דאמרו שם בם"ס דאקני לה אחר ע"מ שהין לבעל רשות בהן וז"ל ואי אמו דאקני לה אחר כו' הוי לבעל אלא ברע מציאה ע"ם ובספר דברי אחת תורה דאיך אשתמיט להו הא דאמרי' ס"פ מי שהי' נשוי מי שאמר לאשה נשואה נכסי לך ואחריך לפי' ואכר' ואתה הבעל מוציא מיד הלקוחות ואחריך מוציא מיד הבעל כו' ומבואר דהמוחן אחנה לא זכה הבעל אלא בפירות כמו בנ"מ דאם נאמר דקנה הבעל גוף ופירות כדין מציאה ה"כ הין באכירתה כלום והבעל מוציא לף קודם שתמות ואיהך אחרו דאחריך מוציא מיד הבעל וע"ש שהניח בל"ע. ובשער המלך הל' עבדי' כתב עלה ז"ל ובאמת שהבר אחמי' ולפי זאת מוכח הנשא אקום ים ברחם לומר דהא דאחבי מיתפרשא בשנתנו לה נכסי' ע"מ שהין לבעלה רשות בהן וס"ל דהלכ' כשמואל דע"מ שהין לבעל רשות גרידא אחני ואם"ם קאמר אחבי דלכי אחנה הבעל מוציא מיד הלקוחות כנ"ל בע"ל. אחנם לפי מה שאבואר אללו סי' ל' בשם רש"י ז"ל דעיקר אקנת אושא דהבעל מוציא מיד הלקוחות אינו אלא משו' דאלמו' דבן לשיעבודי' דבעל בפירות שיכי בקנין הגוף ע"ם ומ"כ אינו אלא שיכא דאית לי' לבעל פירי ביה אלמו' לשיעבודי' דבעל בפיר' שיכי' קנין פירות שלו בקנין הגוף אע"ג דבעלמא קנין פירות לאו בקנין הגוף אמי וכמו שכתב רש"י פ' החובל דף פ"ח ע"ם ומ"כ אי נימא דנתן לה ע"מ שהין לבעלה רשות בהן מ"כ אית לי' פירי וליתא לתקנת אושא גבי' ומ"כ היאך הבעל מוציא מיד הלקוחות וכן מוכח אסא דאתן בגדרי דף פ"ח החדיר הנאה אחנו ואוא רוצה לאת אעות לבאו אומר לה הרי אעות הללו נאוי לך בואתה ע"מ שלא יהי' לבעלך רשות בהן אלא אם שאת ושאת ואתנת לפיך וקאמר עלה בגמ' אחר רב לא שנו אלא לאחר לה אם שאת ושאת ואתנת אבל אם אחר לה אם שאחרי תעשי קני יתהון בעל ושמואל אחר אפי' אחר לה אם שאחרי תעשי כאאן אזלא הא שאעתא דרב כר' אחיר וכאב הר"ן דשמואל ס"ל כרבן והלכך אי אחר לה אם שאחרי תעשי אני ע"מ שהין לבעלך רשות בהן בלאוד דכי הדדי ניתו דאסני עכ"ל ואי נימא דבאומר ע"מ שהין לבעלך רשות בהן אם שאת לבעלך בהן אם שבת קטנה הכל לבעל ובעד שבת גדולה לוקחין קרקע והוא מוכל פירות וכך נפקא מאכ מבעלה בגט או במיתה נפקא מרעה בפרה ולא מנטרך למתני דמלתא דפסיטא היא רק לתבי הוא דקתני לפו דלדידיה ליכ' למיחר דמלת' דפסיטא היא כיון דמט"י לבעלה פסיט' דשבת נמי דידי' הוא דשבת גדולה יוכיח דהרב מפסיד מלאכה גדולה ואינו מוטל כלום מ"כ מוכח דלא תלי' זה בזה ומ"כ כיון דלא קתני בהדי' שבת קטנה לבעל מוטל כלום כיון דאין לו אלא אכילת פירות מ"כ במאכ שמעלו בתו' פ' החובל בגרסת הר"ח דהכל לרב ושבת גדולה נמי יש לרב אכילת פירות מ"כ במאכ נמי הוא דשבת קטנה כולו לבעל ובעד המלאכה הגדולה הרי הוא מוכל פירות ומילתא דפסיטא היא ולא הוי נריך למתני וכמ"ש הרשב"א והרמ"ם. אחנם עדיין נריך להתבונן במ"ם התוס' דלמ"ד הכל לעבד וילקח בהן קרקע והרב מוכל פירות ה"נ הכל למאכ וילקח בהן קרקע והבעל מוכל פירות דהתם בעבד הין לו לרב אכילת פירות מנכסיו ואם דאכיל פירי בתשלומי מעשי ידיו הוא דאכיל אם בהפסיד מהלאכה גדולה אבל במאכ דהבעל מוכל פירות נכסי' בלא"ה היכי מתחלס מידו לידי' ולזו הוא מוכל וכבר הרגיש בזה בם' הפלאה ע"ש ונראה לתכי סני לי' באכילת פירות בעד שבת גדולה ולא אתרי' דפירי דידי' ניתו דהשתוס בנכסי' שהין יהודי' לבעל שהין הבעל מוכל פירות דכיון דמיד שהבל במאכ זכתה בדמי יהם והוא זכה בפירי מדין שבת כמו קוטנ יד עבד עברי דהרב מוכל פירות ובשעת המבלה עדיין לא נודעו הנכסי' לבעל לומר שמניעי' לו הפירות כדין בעל שמוכל פירות נכסי מלוג שבבר קדמה זכייתו מחמת שהבלה הזכה לף בשהין יהודי' לו וכיון דזכה בפירי קודם שנודעו לו הנכסי' הוא מבתלס דמי הבשדו וסני לי' בפירות שמוכל דלף בודעו לו הא"כ ס"ל כחילו מכרתן קודם שנודעו לבעל ודו"ק:

כי' פ"ד סע' א' (ה) מציאת מאכ לבעלה ושיניו דוקא מציאה אבל מחנה אין לבעל אלא פירות כך השלו הפוסקי' מסיומלמי וכן הוא בם"ע סי' פ"ס סעי' ז' ע"ש לבד בעת רס"י ז"ל פ' בן סורר דף ע"א שכתב שם בשה דאמרו שם בם"ס דאקני לה אחר ע"מ שהין לבעל רשות בהן וז"ל ואי אמו דאקני לה אחר כו' הוי לבעל אלא ברע מציאה ע"ם ובספר דברי אחת תורה דאיך אשתמיט להו הא דאמרי' ס"פ מי שהי' נשוי מי שאמר לאשה נשואה נכסי לך ואחריך לפי' ואכר' ואתה הבעל מוציא מיד הלקוחות ואחריך מוציא מיד הבעל כו' ומבואר דהמוחן אחנה לא זכה הבעל אלא בפירות כמו בנ"מ דאם נאמר דקנה הבעל גוף ופירות כדין מציאה ה"כ הין באכירתה כלום והבעל מוציא לף קודם שתמות ואיהך אחרו דאחריך מוציא מיד הבעל וע"ש שהניח בל"ע. ובשער המלך הל' עבדי' כתב עלה ז"ל ובאמת שהבר אחמי' ולפי זאת מוכח הנשא אקום ים ברחם לומר דהא דאחבי מיתפרשא בשנתנו לה נכסי' ע"מ שהין לבעלה רשות בהן וס"ל דהלכ' כשמואל דע"מ שהין לבעל רשות גרידא אחני ואם"ם קאמר אחבי דלכי אחנה הבעל מוציא מיד הלקוחות כנ"ל בע"ל. אחנם לפי מה שאבואר אללו סי' ל' בשם רש"י ז"ל דעיקר אקנת אושא דהבעל מוציא מיד הלקוחות אינו אלא משו' דאלמו' דבן לשיעבודי' דבעל בפירות שיכי בקנין הגוף ע"ם ומ"כ אינו אלא שיכא דאית לי' לבעל פירי ביה אלמו' לשיעבודי' דבעל בפיר' שיכי' קנין פירות שלו בקנין הגוף אע"ג דבעלמא קנין פירות לאו בקנין הגוף אמי וכמו שכתב רש"י פ' החובל דף פ"ח ע"ם ומ"כ אי נימא דנתן לה ע"מ שהין לבעלה רשות בהן מ"כ אית לי' פירי וליתא לתקנת אושא גבי' ומ"כ היאך הבעל מוציא מיד הלקוחות וכן מוכח אסא דאתן בגדרי דף פ"ח החדיר הנאה אחנו ואוא רוצה לאת אעות לבאו אומר לה הרי אעות הללו נאוי לך בואתה ע"מ שלא יהי' לבעלך רשות בהן אלא אם שאת ושאת ואתנת לפיך וקאמר עלה בגמ' אחר רב לא שנו אלא לאחר לה אם שאת ושאת ואתנת אבל אם אחר לה אם שאחרי תעשי קני יתהון בעל ושמואל אחר אפי' אחר לה אם שאחרי תעשי כאאן אזלא הא שאעתא דרב כר' אחיר וכאב הר"ן דשמואל ס"ל כרבן והלכך אי אחר לה אם שאחרי תעשי אני ע"מ שהין לבעלך רשות בהן בלאוד דכי הדדי ניתו דאסני עכ"ל ואי נימא דבאומר ע"מ שהין לבעלך רשות בהן אם שאת לבעלך בהן אם שבת קטנה הכל לבעל ובעד שבת גדולה לוקחין קרקע והוא מוכל פירות וכך נפקא מאכ מבעלה בגט או במיתה נפקא מרעה בפרה ולא מנטרך למתני דמלתא דפסיטא היא רק לתבי הוא דקתני לפו דלדידיה ליכ' למיחר דמלת' דפסיטא היא כיון דמט"י לבעלה פסיט' דשבת נמי דידי' הוא דשבת גדולה יוכיח דהרב מפסיד מלאכה גדולה ואינו מוטל כלום מ"כ מוכח דלא תלי' זה בזה ומ"כ כיון דלא קתני בהדי' שבת קטנה לבעל מוטל כלום כיון דאין לו אלא אכילת פירות מ"כ במאכ שמעלו בתו' פ' החובל בגרסת הר"ח דהכל לרב ושבת גדולה נמי יש לרב אכילת פירות מ"כ במאכ נמי הוא דשבת קטנה כולו לבעל ובעד המלאכה הגדולה הרי הוא מוכל פירות ומילתא דפסיטא היא ולא הוי נריך למתני וכמ"ש הרשב"א והרמ"ם. אחנם עדיין נריך להתבונן במ"ם התוס' דלמ"ד הכל לעבד וילקח בהן קרקע והרב מוכל פירות ה"נ הכל למאכ וילקח בהן קרקע והבעל מוכל פירות דהתם בעבד הין לו לרב אכילת פירות מנכסיו ואם דאכיל פירי בתשלומי מעשי ידיו הוא דאכיל אם בהפסיד מהלאכה גדולה אבל במאכ דהבעל מוכל פירות נכסי' בלא"ה היכי מתחלס מידו לידי' ולזו הוא מוכל וכבר הרגיש בזה בם' הפלאה ע"ש ונראה לתכי סני לי' באכילת פירות בעד שבת גדולה ולא אתרי' דפירי דידי' ניתו דהשתוס בנכסי' שהין יהודי' לבעל שהין הבעל מוכל פירות דכיון דמיד שהבל במאכ זכתה בדמי יהם והוא זכה בפירי מדין שבת כמו קוטנ יד עבד עברי דהרב מוכל פירות ובשעת המבלה עדיין לא נודעו הנכסי' לבעל לומר שמניעי' לו הפירות כדין בעל שמוכל פירות נכסי מלוג שבבר קדמה זכייתו מחמת שהבלה הזכה לף בשהין יהודי' לו וכיון דזכה בפירי קודם שנודעו לו הנכסי' הוא מבתלס דמי הבשדו וסני לי' בפירות שמוכל דלף בודעו לו הא"כ ס"ל כחילו מכרתן קודם שנודעו לבעל ודו"ק:

ואפ"ה קתני דין פירות לבן גרשה ודאי כדעת הרמב"ן דגם בנכסי שאין יהושים אית ליה לבעל פירי ולא מכני נכסים שאין יהושים אלא לענין שאם מכרה ונתנה קיים אבל כל זמן שלא מכרה ס"ל לגמרי כנכסים יהושים ולכך שפיר פריך מה שקנתה אבל כו' ודו"ק.

סימן פ"ה בעי' י"א (ג) נתן לה אחד מתנה ט"מ שאין לבעלה רשות בה. בנדרים דף פ"ח מאריך הגאה ומחתנו והוא רוצה לתת מעות לבתו לומר לה הרי המעות אלו נתונים לך במתנה ובלבד שלא לבעל לבעלך רשות בהן אלא אם שתת עמהן ועתנת לתוך כיך ובגמ' אמר רב ל"ם אלא דאמר לה אם שתת עמהן ועתנת לפיך אבל אם שתרלי תעבי קנה יתהון בעל ואמואל אמר אפילו אמר אם שתרלי תעבי לא קנה יתהון בעל מתקיף לה רב זירא כמאן אזלא הא דאמרת דרב כר"מ דאמר יד אשה כיד בעלה ע"ש וכתב ב"ש ס"ק כ"ג דבזה ג' טיעות הר"ם בשם רע"מ גאון כתב שלכה כשמואל ואפילו אמר סתם ע"מ שאין לבעל רשות בהן מהני וכן הוא דעת הרמב"ן וכן אם אמר אם שתרלי תעבי לא מהני וכן היא דעת הראב"ד והר"ם והמרדכי. והרמב"ם פ"ג מהל' זכי' פסק כשמואל וס"ל לה לשמואל נריך טיאמר ע"מ שאין לבעלך רשות ואם שתרלי תעבי ואז הוי כאילו אמר לה יהא שלך אלא לאותו דבר שתרלי לעשות כי' ומבואר בשטמ"ק בשר שפי אם סתם ע"מ שתעשה מה שתרלה בלא רשות בעל אם אתה אין הבעל יורם לותה וקנית ים לדייק מדם"י והר"ם דלא ס"ל כן דכתבו הטא דאם קיבל מן האשה יהזיר לאשה ואם אמה יהזיר לבעל ולא חיישינן שמא נתנו לה ע"מ שאין לבעלה רשות בה אשום דאף אם נתנו לה כן מ"מ יורם לותה ולפמ"ש בשמ"ק אהכי קשה שמא נתנו לה שאין לבעלך רשות אלא מה שתרלה תעשה דהז היינו יורם לותה וכן רלויתי בהגהת ס"ך סם עכ"ל והיינו לטיטת הפוסקים דס"ל דבטיון דוק' טיאמר מה שאת נותנ' בפיך לו מה שתרלי תעשי דהיי כמו לדבר מיוחד דלא קנתה אלא לאותו דבר שתרלה לעשות בזה הוא דס"ל לבעה"ת דאינו יורם לותה כיון דאשה כלום עדיין לא קנתה אבל לטיטת הפוסקים דסבי באומר ע"מ שאין לבעלך רשות גרידא ס"ל היא קנתה מיד אלא שהבעל אין לו בהן כלום ס"ל אם אתה הוא יורם לותה. ובס' מהנה אפרים הל' מדיים כתב דלטיטת אותן הפוסקים כדא דבטי' אם שאת נושאת ונותנת לפיך אין הבעל יכול ליטנות מהן דגזל הוא בידו דהיא גופה לא קנתה אלא עד שתתן לתוך פיה ע"ש. אחנם בספר שער המלך הל' מדיים שהריך בזה והוכיח מדברי רש"י דבעל רשאי ליטנות מהן ואמבואר ברש"י אם דף פ"ח אם שאת נותנת לפיך לא קנה בעל ויכול ליטנות מהן דאשל אשתו הוא ואשה ע"ם והכי ס"ל דאדרי ז"ל לומר לה הרי אמעות אלו כו' ואם נתנו אשה לבעלה אותר בהן ומ"ת שהחר שהיום שקיימת שהגי נאלה שאשתה היום שתל' ואחרי הן אל תחיו ואחלי יהא אותר בהן וי"ל דא"א אין לאחיו עליו כלום כו' ומ"ת וכיון היא נותנת לבעלה והלא גזל הוי בידה וי"ל גם היא יודעת שאין אדיה אלא אם היא תעשה בהן מה שתרלה רק שאחר אם שאת נושאת ונותנת לפיך כדי שלא יקנה אותן הבעל ויהיו ברשות בידה לעשות בהן כל אפנה ברמ"ם ז"ל עכ"ל וכתב עלה בס' שער המלך וז"ל הנה שהבריו דאפי' באומר לה אם שאת נותנת לפיך יכולה לבטלה לכל אם שתרלה ואין אהבין כן אלא כדי דלא אהפת לי' לנותן בהכי ולא שתנה כן אלא שלא יקנה אותן הבעל וכן נרא' שכן דעת האחירי ז"ל שכתב בפ' בן סורר ומורה דברים בשטה אקובלת כ"י גבי אהי דאיתו חייב עד שיגמוד אהל אהבי ואהל אחו ופריך אחו אנ"ל אם שקנתה אשה כו' ואוקמה בשאומר ע"מ שאין לבעלך רשות כתב וז"ל ואמה שכתבנו אתה רואה שאם שאומר כאן לאחקי לה אחר של אנת שאין לבעלה רשות בהן אשום דאף אם שאומר ע"מ שאין לבעלך רשות בהן לדעת גדולי אפוסקים דס"ל כרב ואתה נריך לפרשה שפרט ואחר אם שאת אוכלת בפיך וע"ם והשת' קשה טיד' דאיך אפשר לאוקמה בשכי הא אם פרט ואחר אם שאת נותנת לפיך כל שלא נתנה לפי' וכן הבן וגזלם ואנ' שלא קנאתה היא למפרע ואין בעיון סיגוד

אבל אבוי ואל אחו ועיין בהריטב"א פ"ק דקידושין שכ"כ בהאי דהאי דבן סורר ליכ' לאוקמ' בשכי אהטעם שכתבנו וכו' ואולם לדעת האחירי ע"כ דס"ל כדעת רש"י והרא"ם שכתבנו דיכולה לבטות לאה שתרלה הלכך שפיר קרינן בי' אבל אחו דאפי' לא קיימה אתנאי אדיהה היי דאין שאדי בעל שכ"ל וט"ם. ולענ"ד נרא' שאין שהבר אוכרח אדעת האחירי דאפי' אם שאת נותנת לפיך אין זה אדרך תנאי אלא כוונת אקנאה היינו שאומר אטוהן אלו נותן לך אעשה ואעשבו אטעות אללו לאה שאת נותנת לפיך ומ"כ היינו נותן לה אלא לאכילה ולא לבאר דברים וכיון שקנתה לאכילה אפילו עדיין לא אכלה דידה היי לאכילה וס"ל אבל אחו ולא גרע אשה אחוקי לה אם בפ' בן סורר בדאים שאיוחדים לאזונות דהיי אבל אחו ופירש"י אם כיון דאייב לה אזונות ויאשה לה לאזונות ס"ל אלא ט"ם וכתב לתרץ בזה שהניח בשם הרא"ם דהניתן היינו אקנאה דאם שאת נותנת לפיך אין זה אדרך תנאי אלא כוונת אקנאה כיון דאייב לה אזונות ס"ל אלא ט"ם אבל אם שאת נותנת לפיך ומ"כ ס"ל דידה ממנ ודו"ק: ובבאר אאלך אם כתב לתרץ בזה שהניח בשם הרא"ם דהניתן היינו אקנאה אם שאת נותנת לפיך כדי שלא יקנה אשה לותה אלא אם כן שאומר בהדיא לה אם שאת נותנת לפיך אין אדם יכול לאחקי אקנאה ואפילו אם שאת נותנת לפיך בפ"ק דקידושין ס"ל לפי אסק בי' אזקת גבי לקה אן אשום דאף אם שאומר לה ע"מ שאין לבעל רשות בהן אלא אם כן שאת נותנת לפיך בפ"ק דקידושין ס"ל לפי אסק פ' אזקת גבי לקה אן אשום דאף אם שאומר לה ע"מ שאין לבעל רשות בהן אלא אם כן שאת נותנת לפיך כדי שלא יקנה אשה לותה אלא אם כן שאומר בהדיא לה אם שאת נותנת לפיך אין אדם יכול לאחקי אקנאה ואפילו אם שאת נותנת לפיך בפ"ק דקידושין ס"ל לפי אסק בי

ע"מ שמין לך עלי דין שמר וכסות ולכך לא מהני לגבל המומר בפירוש ע"מ שמין לך עלי דין שמר וכסות גם לר' יהודה תנאו בטל ע"ם וכ"כ בשטה מקובצת פ' יש"פ שם ע"ם וה"כ אפילו בדבר שבממון כל שהתנה ע"מ שכתוב בתורה תנאו בטל מלא דבממון ס"ל לר"י דהכונה הוא שהתמהל וזה ודאי מהני ומ"כ בע"מ שלא יתעבדו לבע"מ שפיר מיירי לחיתר דהכוונה שיתמהל שבע"מ שיעבודו ולכך מהני לגבל בע"מ שמין לדבך דבות בה מ"ג לא מהני תנאי' דאם כוונתו שלא יהי' לבך דין מתנה כלל ס"ל מתנה ע"ם בתורה ואם תהי' כוונתו שיתמהל סבר להעבד המתנה זה לי אפשר שמין העבד יכול לזכות במתנה מיד רבו דמין יד לעבד בלא רבו ודו"ק. אמנם בספרי קנה"ח סי' ר"ט ס"ק י"ח ם שהעליתי דיכול להתנות ע"מ שמין לך עלי דין שמר וכסות וכתבתי שם שכן משמע מדברי סרמב"ן בחידושיו פ' י"נ דף קכ"ו שכתב ז"ל ור' מאיר סבר ע"מ שמין לך עלי ללו כלום הוא לא"כ יתמהל לו וללו כל כתיני' שלא יתחייב לו ור"י סבר דבידו לומר שלא יתחייב לו שהרי מוהל ובדבר של ממון יכול הוא למהול שלא לחרם תורם שיתחייב לגלא ברצונו של זה לבל בדבר שאינו של ממון לא שהרי הן עיקר נשומין של תורם ואינו לתנאין ע"כ ע"ש הרי מבואר דבממון מהני לפי' לומר ע"מ שמין לך עלי דין שמר וכסות ומשום שלא לחרם תורם שיתחייב לגלא ברצונו של זה ומ"כ מיקשי דה"נ ליהני ע"מ שמין לרבך דבות ואי משום דרצון רבו לזכות לחתי לא ליהני תנאי' ע"מ שלא ירצה לזכות ולא ירצה לזכות תהי' מתנה בטילה. אמנם נראה דגבי עבד ורבו לפי' אם לא ירצה הרב לזכות ע"י העבד מ"מ שיזכה העבד בלא רבו ומשום דיד עבד כיד רבו ולע"ג דלפי' מיהא שפיר מהני לא בעינ' לזכות שתהי אם ירצה לבל יכי' שהיד שכתב הוא זוכה ג"כ וזה לא מהני לחר לגבי רבו לא יכי' כיון שיד עבד כיד רבו לא מהני לחר הרב בזכה העבד ומוה לא יזכה כי זה מ"מ ומ"כ כיון שיד עבד כיד רבו לא מהני לחר הרב בזכה העבד ומוה לא יזכה שהרי ידו של העבד ומה"ט ס"ל להרמב"ן סבובה בעבד"ת דאמנם מתנה לחבירו ע"מ בלא יתעבד לבע"מ תנאו קיים לע"ג דאמנם תורם בתורה דבדבר שבממון תנאו קיים דלא לחרם תורם סיבתם גם מלא ברצונו של זה וכיון דאם אין בעבד"מ ירצה לגלם אמנם לא נכנסים ללו ודאי דלא מהניא לי' ומהי מהני רצונו של המקבל לכך גם סיומן יכול להתנות ע"מ שלא ירצה בעבד"ת לזכות תהי' אמנם בטיל לכך מהני תנאי' מבה"כ בעבד ורבו סיומו טעמ' דיד עבד כיד רבו וכמ"ש. וכן בתוספ' לאמר ע"מ שמין לבעלך רבות בה כיון דאחר סנשומין תו לא מהני סילוק ובבר זה הבעל מיני רוצה לזכות בנכסי' אפי' אם סיפלו לה אח"כ ה"א אפי' תומר בבע"מ יהי' לבעל דין פירות בהן דהא על כרחך אית לי' מבה"כ ס"ג ט"ם ואם"ש לא מני אתנ' ע"מ שמין לבעלך רבות בהן ואפי' לר"י דס"ל בספרי קנה"ח סי' ר"ט סקי"ג בשם תבו' מהר"ם במרדכי ע"ם ה"כ ס"י בפיר כתב סרמב"ן דיכול להתנות קודם שאתנה שלא יתעבד לב"מ כיון דמלוה מני מסלק נפני קודם שקנה סנכסי' לכך אתנה סנשום סיהיו נכסי' אלו מסולקים מבעיבוד הבע"מ ואם ירצה המלוה שיתחייב לו הלוה בללו הנכסי' לא תחול שאתנה ואם"ש תנאו קיים. ולפי"ז לפיטת סרמב"ן דבדבר שבממון דאתנאו קיים אינו אלא אמנם דה"ל כאומר ע"מ שאתחלי לי שהר יכבות ה"כ בע"מ שמין לבעלך רבות בהן נמי נימא דה"ל כאומר ע"מ שיתן לך בעלך הפירות באתנה ובעל מני יסיב לאבתא באתנה וקנאתא ואינו מוכל פירות ואת דבדרי, גבי מדי סגאתא מאתנו ואוא רוצה לתת לבתו מעות דס"ל לתוס' והרא"ם דלא מהני כשאומר ע"מ שמין לבעלך רבות בהן ניחא ליפיר דאתם לא מיירו למימר ע"מ שיתן הבעל לאבא כיון דלפי' ס"ל דאבא זוכה מבעלא וה"כ הבעל זכה באתלא מסנותן ומרי היא אסור ליבות מאותנו אבל הכא בכאיו מוכר הנאא נימא דבותו בע"מ שמין לבעלך רבות בהן שיתן לבאא ואתי שפיר. מיהו נראה דאע"ג דליבנא דע"מ שמין לך עלי שמר וכסות אחרי' שבכונה ע"מ שתחלי אבל ע"מ שמין לבעלך רבות בהן ומ"מ שמין לו בוס רבות לזכות בהן וה"כ ס"ל מתנה על דברי חכמי' דתנאו בטל דחכמי' עשו מיזוק לדבריהם ואין ס"נ אם אחר בפירוש ע"מ שיחזור הבעל ויתן לך הפירות באתנה דמהני דלא גרע ממתנה ע"מ לחזיר. אלא דבדרי' גם זה לא מהני דהא אסור לו ליתנו, אחותנו שהרי הדיבו בהנאה אבל בחומר שתם ע"מ שמין לבעלך רבות לא אמרו כלל שיחזור ויקנה בשקנאה גמורה אלא אלא יזכה וזה גרד תקנת חכמי' ואחילה לא שייכא

סבא כיון דאחרו אחמי' שזכה בפירות שוי כאלו שם בידי ועל דבר שתחת ידו לא מהני אחילה אשא"כ בשאר וכסות גם זה שלו רק חיוב בזה מהני אחילה לכך אחרי' ע"מ שמין לך שאר וכסות כונתו שתאמול לי ואינה לריכה שקנאה ואח"ט נאחר דומיא דסרמב"ם בע"מ אלא יעתעבדו הנכסי' לבע"ח דתנאו קיים כ"ש סרמב"ן דהת' לאפשר ע"י סילוק אחסלק אחלוה אשעבודן אל אותן ונכסי' אעדיין לא קנה אלוה: (ולכאורה תקשי לך בשלמא אותו בע"ח שקדמה אלוהתו לאתנאו אל ע"ז שפיר אני לסלוקי נפשי' דבבר היה לי' שייכות אפני אוזו ועדיין לא קנה זה שאתנה ויכול לסלק עצמו אבל אותו בע"ח אלוה לי אח"כ היך הוא אסתלק דקודם אהלוה אינו יכול להסתלק ואח"ם אשא"ע בא"מ סי' ר"ט ס"ק כ"ח ובקנה"ח אם ס"ק י"ג ע"ם ואחר אהלוה ה"ל אנכסים אקנה כבר דג"כ לא אהני סילוק אלא קנין וע"ם בסי' ר"ט וכ"ל דבעת אלוותו עדיף דבאותו בעת יכול ליחד אשעבוד על דבר אחר ולאסתלק אדבר אחר אלא יכנס בשיעבודו מידי דסוי אאפותקי אפורם אלא גבי אבאר נסיס כיון אלא אכניסו בשיעבודו ועלו דברי אחרן ז"ל כאוגן.) אבל בע"מ שמין לבעלך רבות בהן כיון דלריך בעל להזיר ולסקותן לאשה בקנין גמור זה אינו בכלל אלבון שמין לבעלך רבות בהן אלא אלא יהי' לו זכי' בהן וזה גרד תקנת חז"ל. ובתבו' סרמ"ם כלל ע"ד שם כתב דאחני ע"מ שמין לבע"ח רבות בהן ולא אתי עלה אטעם דדבר שבממון תנאו קיים אלא אבוס דאין יד בע"ח כיד בעל ורב לגבי עבד ואשה אבוס דבע"ח אכלן ולאבאת גופה ואילו אית לי' זוזי ללוש אני סלוקי בזוזי ע"ב ואוצא בספרי קנה"ח סי' פ"ו סק"ח אינו גם טעמא דסרמב"ן יתכן ואוא לפי מ"ש דסיכא דיכול אבע"ח לסלק עצמו ה"נ גם אעותן יכול לסלקו ע"י תנאי בינתן ע"מ אלא יהא לבע"ח רבות בהן ולא אחרי' יד בע"ח כיד לוש כיון דיכול לסלק עצמו אלא יזכה בבעבודו אבל בעל בנכסי אאשתו אינו יכול לסלק עצמו מנכסי נאוצאה אפי' עדיין לא בלו הנכסי' לידה וידו כידה לכך גם אעותן אינו יכול לסלקו ואה דבדבר שבממון תנאו קיים היינו דאני לסלוקי נפשי' דאתם אני אינו לסלוקי נפשה אלא יהי' לה שאר וכסות ותלוי ברלונה וכמ"ש לעיל ודו"ק. וסרבב"ח בחידושיו פ"ק דקידושין דף כ"ג עב קושייתי אנ"ל דאיך אפשר לומר שאם אתנה עליו אלא יקנה רבו בשעב"כ יקנה בע"כ אל ניתן. ואני אוח כפל לתנאי' כי כתב שם ז"ל וסרשב"ד פירש בטעמא דאלתא אשום דיד עבד כיד רבו להכות לו לאדון אחזיק אבל לא לחוב לו ואלכך ס"ל לר' אאיר דכיון דא"ל קני קני עבד וקני רבו דכשאתנו לעבד כאילו נתנו לרבו ממש וכאשאתנה עם העבד כאלו אתנו עם אחר ואין זה בשאר תנאי דעלמא דאתנה עם אמקבל אתנה בעצמו וכיון שכן תנאו קיים דאי אחרת מ"מ ליזכי אדון מיד העבד כבר קדמו תנאי' דנותן אלא יהי' לרבו רבות בו ע"ל. ולפי זיטה זו אל סרשב"ד ז"ל לא אחיק עלה אכא אתנה ע"מ שבאוב בתורה אלא אשום דאין אתנאי עם אמקבל אתנה אלא עם אים אאר דיד עבד כיד רבו להכות ולא לחוב ואח"ם סרשב"ד גבי באתנה נעשה ידו ולתנאי' אלא יזכה בזו כידו וכאים אאר נאשב ואו לא אקשי קושי' אעשה"ל דאשה בדבר שבממון תנאו קיים דאשום אתנה ע"ם בתורה אחיק עלה אלא משום דיד אשה כיד בעלה אזכות ולא לחוב ואיכף אנתן לאשה זכה אבעל ולגבי אתנאי היא נאבעת כאים אאר וכמ"ם סרשב"ד גבי עבד ורבו ועש"ם סי' ל"ח ס"ק כ"ג אאנס לפ"ש דקי"ל דבנכסי' אאין יהודי' אין לבעל פירות שפיר אאני אתנאי ע"מ שאין לבעלך רבות בהן ולא יוכל לסלק עצמו אבל אותו בע"ח אלוה לי אח"כ קדמה זכייתי אאשה ולע"ג דאשה לא נודעו לו וה"כ בדבריהם דאחכמי' עשו אזוק לדבריהם כבל תורה ג"כ אפי' לגבי אאשה נופה אנאי בטל דאם אתנה אשלא יהי' לבעל פירות הוא אתנה לבטל אקנת אחכמי' ולא אאני אנאי ובאר דיבר אבעל בנכסי' אית לי' פירי ובזה אפשר לייבב אם אאחלקין אפוסקי' דרשאול בין אאשה לבעל, דבאם אאני ע"מ שאין לבעלך רבות בהן ובעבד לא אאני ע"מ שאין לרבך רבות

בסן וכתבו הטעם שים חילוק בין עבד למשה דבמשה אין לבע' אלא פירו' ע"ם ולפי דבריהם תמו' מאד הסוגי' דמדיים שם דלמתו כמתן מזלא שא דרב כר' מאיר ע"ם דף פ"ח ולפי דבריהם לא מוכח מדר' מאיר מידי דר"מ מיירי בעבד ורב אחר למטעתי' גבי משה דאין לבעל אלא פירות ומפשר דגם ר' מאיר מודה וכמו שפסקו בתחת לחלק בין משה לעבד. תמוה לפ"מ שכתבו שחילוק הוא מטע' אחר והוא מטו' דבעבד זכה מדון מיד ומתנתי הוי כאילו הוא מתנה עם אים אחר דיד עבד כיד רבו לזכות ולא לחובה אבל במשה דכל זמן שלא נודעו לבעל לא זכה עדיין ומ"כ קדמה זכייתי במשה וחייל תנאי, ותו לא מצי בעל למחזי מיד משה וכ"ל ומיירו דוקא לפי מה דקי"ל כרבנן דר'. מאיר דבדבר שבממון תנאו קיים ולכך מתנאי עם במשה קיים קודם שנודעו לבעל ותו לא מצי זכי בעל אחר שנודעו לו דכבר קדמו תנאי אבל לר' מאיר דס"ל לחפי' בדבר שבממון תנאו בטל מ"כ בטוח לוקן לא מצי להחזות עם במשה שלא יהי' לבעל פירי דלאחר שנודעו לבעל מהנכסי' זוכה בפירות לכך אחריינן שפיר כמאן אחר דס לטטעתי' כר' מאיר דלדידי' ניהיך לומר מה שאת נותנת לפיך ודו"ק. (הגה לכאורה יש לעיין במ"ם מדן ז"ל דבמשה בע"מ שאין לבעלך רשות שוי מתנה לעקור דברי חכמים שתקנו פירות לבעל וחכמים עשו חיזוק לדבריהם דלמ"ם חוס' פ' הכותב דף פ"ג ע"ב ד"ה וקסבר ובדף פ"ד ע"א ד"ה ורב סבר דבפירות דלא שכיחי לא עבדי רבנן חיזוק ולכאי מסני סילוק לרב וע"ם ומ"כ מי שפשר לומר לדבריהם טעמא דלא מסני ט"מ שאין לבעלך רשות שוי מתנה לעקור ד"ח דשא בפירות לא עשו חיזוק ומסני תנאי, ומפשר לומר דמדן ז"ל לזיל בשיטת רש"י שם פ' הכותב דלא מפליג בין פירות לשאר דרבנן וס"ל לרב שתם דחכמי עשו חיזוק לדבריהם שפילו גבי פירות וע"ם אלא בעיקרא דמלתא קשא לי היכי לאתרינן כאן אזלא שא שמעתא דרב כר' מאיר דס"ל יד משה כיד בעלה שי, מושיל התנאי ט"מ שאין לבעלך רשות ולא שי עוקר ד"ח שהרי חכמים לא תקנו שיקנה שבעל פירות מהטעם אלא שיחכל הפירות מוכסי משה ועיקר הטעם שה שגריך שאב להחזות עמה ט"מ שאין לבעלה כו' אע"ג דתנן לעיל המדיר השה מחבירו ונתן מתנה לאחר מותר שמדיר ליהנות מאו וא"כ ס"ג נמי שחותו מדר השה מאו שרי שוא ונתן לבתו ושבעל נשה מבתו אלא דשכא כיון דשבעל זוכה מיד בפירות מתנה זו ס"ל כאלו נותן לאחתו וכן כתב שרא"ם להדי' בפירושו בשתי' ט"ם ולפ"ז כשמתנה ט"מ שאין לבעלך כו' ר"ל שלא יזכה שבעל מיד בפירות וזכתה בתו בכולאו מתנה ובזה מתני תנאים שהרי ים לה יד לזכות לעצמה בלא בעלה ומה תרגה אא"כ ליתן לו בפירות לא אפשת לן דגם גוף השקן תוכל ליתן לו כיון דלאו אבל חותו קא מתני אלא אבל אשתו כא"ם רש"י להדיא ומין בזה עקירת דברי חכמים שהרי לא תקנו שיזכה שבעל מיד שותן ועוד ג"ל דאין זה בכלל עוקר דברי חכמים כיון שאין בידה ליתן לו בפירות שהרי בדעת שותן דחכמים לא תקנו פירות ולא עשו חיזוק לדבריהם אלא היכא שאין שדבר תלוי אלא בדעתם אבל כבר ים בידה ליתן לו בפירות אבל היכא שאין בידה ליתן לו בפירות כגון היכא שהתנה שותן אלא יפה לו רשות בתן כה"ג לא תקנו לו פירות אלא כיון דס"ל לרב דאין יד לאשה בלא בעלה ודאי, אאם לעבד ואף שבעבד שגוף ובפירות לרב והיכא שגוף אלא בעלה ודאי, אאם לעבד ואף שבעבד שגוף ובפירות לרב והיכא שגוף אלא בעלה ודאי, אאם לעבד ואף מ"מ עיקר היד שבעל הוא בידה כידו ואמ"ם הרשב"א בתי לקדושין שם וכ"כ הרא"ש בפסקיו שם ע"ם לכך ס"ל לרב דלא מסני כשאומר ע"מ שאין לבעלך רשות ר"ל שלא יזכה שבעל עאא זה אי אפשר שהרי אין לה יד לעצמה לזכות מאים אחר וא"כ אי אפשר לקיים האעשה והתנאי בשום אד ולכך התנאי בטל והאעשה קיים וכאו כל אתנה טא"ם בתורה ואמ"ם הרשב"א ע"ם ואע"ג דבדבר שבממון תנאו קיים היינו בדבר שאפשר לאחלו ואי, באפשר לקיים האעשה והתנאי אבל כה"ג לקנות אי שאינו יכול לקנות זה אי אפשר ואין שאין קיום התנאי באפשר בטל התנאי והאעשה קיים ועיין בפסקי הרא"ש שם בקדושין שכתב דס"ל תנאי סיתר האעשה ובזה אין חילוק בין דבר שבממון או דבר שבגוף ויש לכוין גם דברי הרשב"א לזה

וט"ם וכן עלו דברי אארן ז"ל. אלא בא"ם אארן ז"ל בשיטת הראב"ד דלכך אחרי' דשאעשה' דרב כר"א דס"ל דבדבר שבממון נאי שבעל שבעלה ועוד דשרי על כרחאו לא שייך הכא יד אשה כיד בעלה כיון דאיירי בנכסים שאין יהושים כא"ם אארן ז"ל וכבר קדמה זכייתי באשה בעלה ואאיך אאחרו בא"ם) דטעמיים אשום יד אשה כיד בעלה ואולי יש כאן אסרון חיבותו בקובץ אסגתי לא יכולתי לעמוד עליהם וא"י יעמידנו על דרך אחת.)

בעי' א' (ג') נבסי אלוג שבעל אוכל פירות. עיין ב"ם לעיל ס"ק ט"ז שכתב וז"ל כתבו תוס' פ' אחובל אם אכרה אכתובה בטובת הגוף אין לו בפירות אן בטובת הגוף וא"ל ליקח אקרקע אן בפירות וכן אוכ' אם לאל"כ אאי פרי' ותזבין לכתובתה בטובת הגוף ותתן לנחבל אם יש לו חלק בפירות איך תתן לנחבל אלא ודאי לאין לו בכן אום זכית ואזה אוכח נאי דיכולה ליתן אותו אעות לאחר גם דאינו יורש אותו אעות דאל"כ איך ס"ד דתאכור ותתן לנחבל עכ"ל. ואין לאייתו אכרחת דאת' כ"ל בנכסי' שאין יהושי' לבעל אאוכרת ואותנת וקיים ולי' בי' אבו' תקנת חוצא דכיון שאב"ד אוכרי' אכתובה עבור שנחבל אין לבעל כלום אבל כל בלא אכרה ותתנה לאחר ואתה יירצנה בעלה שוב ראיתי שקדאוני בזה בספר בית אאיר ע"ם. אחנם לק שאין שראי' אכרחת וכא"ם א"א בעיקר הדין שכת' ב"ם לאין לבעל יורש אותן אאעות שקיבלה בעד טובת הגוף נלעע"ד כוותי' ובב' בית אאיר שם שכוג עליו וכתב ז"ל דוחלי אסתבר דיורש אותם לאר"ד ירושת שבעל ד"ת אה עין פירי דפירי לא תקיוו לי' רבנן לכאן ופשיטא דיורשה ס"ס לא"ד דרבנן וע"ם. ולפע"ד נראה דוחלי לא"ד ירושת שבעל דרבנן ולא תקיוו לי' אלא אשום קבורתה ושכא כיון שיורש גוף סוכסים לכשתאות ושיא אכרה שלא לכשתאלאן אי תתגרש אאן שבעל יורש אותם אלא יורשי' יורשין אותה שאכירה תוספת שדמים שיהיו שדמים שייכים ליורשים ולא גרע אותן לה ע"א שאין לבעלה רשות בהן לאין שבעל יורש אותה לדעת רע"א גאין ושרחב"ן ז"ל שלכה כשאוחלו דאשני ע"א שאין לבעלך רשות בהן א"כ ס"ל כיון שאוכרת שלא שתאלאן אי תתגרש לאין לבעל רשות ס"ל קבלת דאי שאכר נאי עלי תנאי זה שאין לבעל רשות בהן ואפילו לשיטת הפוסקים דלא אשני ע"א שאין לבעל רשות היינו דוקא בותן לה אתנה דשוי אתנה לעקור ד"ת אי דברי אכאים דאיגא שוא דשבעל יורש אותה ולא אצי לאתנויי שלא יירש שבעל אבל שכא דדאי נאפסו בעד שאוכר וכיון דשאכר שוא לכשתאלאן אי תתגרש א"כ שם לי שן שם לי לאיתן ושכא שאין לשבעל בנכסים כלום לכשתאלאן אי תתגרש כך אין לי לבעל דאי אותו אכר כלום ואין לו רשות בהן זה נלעע"ד ודו"ק: (נכאורה שדברים אינם אובנים כיון דא"א שאעות שם שלא ושוא אתה בחיי שבעל אחאי לא יירשנה בעלה דשם בכך שבלוקח נתן שדאים בעד שלא שתאלאן אי תתגרש ושפשיד בחאת אשותיו א"א שרי עתה אתה שוא לאה לא ירש שבעל ונראה לכוות אן נ"ל דשם שאוכרת בטובת הגוף אלא אוכי' אלא שאין לו שום אלא שאין יכולים לאכור דס"ל שם שאירם אאבח אכור לך דלא שאני ולכך הוא בעלאה אוכרת אבל א"א כיון שאוכרת לכשתאלאן אי תתגרש ואז הי' של יורשי' שרי היא אוכרת אלקא לכך כשאתה שם יורשים אותן שעות שלקוה בעד אלקא כן נלעע"ד בפירוש דברי אארן ועדיין ל"ע קאל): (ד) ובעל אוכל פירות ונראה דבנכסי אלוג שטלטלין וטוטן שבעל שאזכת לאשה אע"ג דיהוש שלא שתאלאן אי תתגרש אן בעל יורשי' שלא יירשנה בעל שאזכת לאשה שלא אין יכולים לאכור דס"ל שם יורשים אותן שעות שלקוה בעד אלק כן נלעע"ד בפירוש דברי אארן ועדיין ל"ע קאל): (ד) ובעל אוכל פירות ונראה דבנכסי אלוג שטלטלין וטוטן שבעל שאזכת לאשה אע"ג דיהוש שלא שתאלאן אי תתגרש אן בעל יורשי' שלא יירשנה בעל שאזכת לאשה שלא אין יכולים לאכור דס"ל שם יורשים אותן שעות שלקוה בעד אלק כן נלעע"ד בפירוש דברי אארן ועדיין ל"ע קאל): (ד) ובעל אוכל

בנכסי מלוג יתמרו בנכסי ג"ב תכתי קסב תם כן ס"ל לגמות ריבוי תשלומין בנכסי מלוג מטלטלין שהעידו שכבר נתן לה והוזמו ט"ס ולפי מ"ש לעיל ק"מ דבר"מ מי מפשר להסמיכנו ריבוי תשלומין במטלטלין שהעידו שנתן לה שכרי לא הפסידו העדים מותה כלום בעדותן שכרי הוא ונתן בעלמו לטעון המזרתי לה בתנו דנתנסו ומי חפש להסמיכנו ריבוי תשלומין אלא בנכסי ג"ב דהיינו ונתן לטעון המזרתי דהא ליתי פחתי פחתי לי וק"ל.

סי' צ' כעי א (פ) קרקע מכויס ופירות לאחר מיתה כתב ה"מ ז"ל מע"פ שחתם בחיי מוריסי, ולא זכתה בפירות מ"מ משעל יורם הקרקע וספירות לאחר מיתת מוריסי, דה"ל מוחזק מאחר שהי' גוף הקרקע שלא קודם מיתת מוריסי, עכ"ל וצ"ע כתב עלה ז"ל יורם מותה הקרקע משעת ספירות ונו יורם משום דהוי רחוי דהא המורי, יכול למכור מותם עכ"ל. והדברים סתומי דפשוטא דפירות תלוסין שבחיי מוריסי, ין משעל יורם מותן דהא בשני פירות לא זכתה אלא אחר מיתת מוריסי, וגם הם"מ מודה זה ומותן פירות שגדלו אחר מיתת מוריסי, פשיט, דשעל יורם מותן כיון דכבר זכתה בגוף הקרקע והרי היא שלו ס"כ ספירות שגדלו בגוף הקרקע שלו גדלו: אחנם שם נמלאו פירות מחוברין בקרקע בשעת מיתת מוריסי, דפסק בשם ס"מ סי' רכ"ז דשעתו של אדם קרובה לבנו ולבתו וגמר המקנה להקנות פירות המחוברין לבנו ולבתו ע"ם ודעת הרי"ף ז"ל זה שם אכר אחר שהפירות לאחר זו שלוקח זוכה בפירות המחוברין אפוס בשעת מיתה הוא המקנה הפירות המחוברין לבנו ובין שכבר אכרן אותן לאחר זו שקבל הוא אחר זוכה בפירות המחוברין ולפ"ז שפיר קאמר הש"ם דוקא הקרקע יורם אבל פירות אינו יורם ואינו פירות המחוברין אפוס דנהי דהא לא אכר אחר כלום והקנה אותם לבתו מ"מ שם קדס ואכר היו מכורין ס"ל רחוי ואפו בחתו גבי שבחת שם קדמה וזבנה זבינה זבינה ס"ל רחוי אלא דכל זה הוא לדעת הרי"ף והרמב"ם אבל הרמ"ה אם פסק דשאר אחר מכר ואכר הפירות המחוברין לבנו ע"ם דפסק דלא כהרי"ף ת"כ אי אפשר לפרש בכוונת הרמ"ה דוקא הקרקע יורם אבל פירות אינו יורם בפירות המחוברין כיון דרמ"ה ס"ל דלא כהרי"ף ת"כ שם הי' מוכר לא הוי זבינה זבינה תו לא הי' רחוי ויורם גם הפירות המחוברין: (אחנם לפמ"ש שם רמ"ה דשם אכר סבן כאן לאחר לא זכה אותו אחר בפירות המחוברין דדוקא לבנו מיקרבא דעתי, ולא לבא אכסו וכ"כ הטור והפשר גם הרי"ף הודם בזה וט"ם ות"כ בלא"ה אין משעל עוטל בפירות המחוברין לדעת רמ"ה דלדידי, לא הקנה שאר אכר דס"ל כאי שהכרתן בתו לאחר וכל שאתה בתו משעל ס"ל כאחר ולא שייך גבי קידוש דעת ולא הקנה לו שאר פירות המחוברין): ואפילו שם הי' מסועבדים לכתובת שלמנה נקרקעים מוחזקים לבת והוא במדבי פ' כל הנשבעין ז"ל שם נשאל רבינו מאיר על ראובן שאת ונשיא שלמנה ואתי בעות ואחת מן הבעות נשואה ואתה אחר אבי, ובוא אתה שלמנה קודם שנשבעה על כתובתה ובשת שנשברת מוחזקת בכל הנכסים ובשעל שי שבת שאתה תובע כל אלי הנכסים לפי שכשאת אבי, ירשוהו אשתו ואמותה והוא יורם חלק אשתו ובשיב לא ידענא אלי מספקא לך כו' ואין לומר כיון דבחיי אשתו הי' מסועבד לכתובת שלמנה ומזוזותי ס"ל רחוי ואין השעל עוטל ברחוי כשמוחזק דשא ליתי, דכל שה"ג לא אקרי רחוי דמ"כ בעלת ירושה גמו שכבר שאין לך אחד אלי חלף שאין עליו כתובת אשתו ומזוזות ובשעבוד בע"ח אלא ודאי כל שה"ג לא אקרי רחוי כיון דהוי אפוסר גופיה כו' ובפדיה אחרי ס"פ ונערה שנתפתתה ובפ' י"ג אי שאת ובשיה שלמנה ובת שלמנתו ניזוק אנכסיו יפת שבת שלמנתו אנכסיו אי שלמנתו ניזוק אנכסיו כי' שלמה הנכסי בחזקת שבעל לגאדי עכ"ל: ובמרדכי פ' ונערה כתוב ז"ל פסק הר"ח ז"ל על שלמנה שאת אחי, קודם בעלה דאין לה לגבות כתובתה אנכסי אחי, אחנם ירושת שבעל דכיון דאחי, שיה שלמנה וקייאת לן בלכה כאנשי גליל ס"ל כל נכסי אחי, רחוי לגבי בעלה ואינה עוטלת ברחוי ואפילו ים בחוזק יותר על כתובת אחותה עכ"ל: ובתשו' מהרי"ל סי' ג' שקשה דברי מהר"ח מהדרי ע"ם. ובסי' ע"ד כתב ליישב והוא דשטרא אשו רחוי לשטרא ותקנתא לתקנתא אבל ירושת שבעל אח"ד דאוריית, ואפילו אח"ד דרבנן ח"ח

ותקנת, שליאת, שיא וירושה דאחילה ולא אישתרא גזייני, שליאת, אן שכתובה עכ"ל ובדרכי אשה סי' ק' כתב לישב דבפ' כל הנשבעין אייירי באקום שנושבין באשה סי' שלקבן שלאחם ולכן נקרא אוחזק עכ"ל וט"ם: ולפי ח"ם בד"ח ה"כ אין אילוק בין ירושת שבעל לכתובה אלא עיקרא דאלתא תלי, ביכולין לסלקה ולאנשי גליל דאין יכולין לסלקה ח"כ ס"ל רחוי גם לירושת שבעל ואין שבעל יורם כל שהיה בו שיעבוד אזוזות דכיון דכל נכסיה אשועבדין לאזוזות ס"ל רחוי אבל אנשי יהודה דאחרו דיכולין לסלקה ח"כ גם לענין כתובה לא ס"ל רחוי ודוק, אוב אזוזות הוא דס"ל רחוי לאנשי גליל אשום דאזוזות אין להם קנבה וכל הנכסים ואשועבדים לאוב אזוזות לכך סיי רחוי גם כיון דאנשי בחזקת שלמנה קיימי לענין אזוזות דיכולה לאחור שלא בצ"ד לכך אשוי לי' רחוי אבל אוב דכתובה הוי כשאר אוב דאינו עושה רחוי דהא אנ"ג דגם לכתובה יכולה לאחור שלא בצ"ד מ"ת כיון דדמי לכתובה קונין הן הין אלא כמו שאר אוב ועיין בסי' ק' מ"ם שם בצ"ת: ולפ"ז ס"ס גבי בעור אם סי' על האב שיעבוד אזוזות לאשתו ס"ל כל הנכסים לרויין לאנשי גליל ואין הבעור עוטל בשם פי שנים ואין להקשות דא"כ בעלת ירושת גבו הבעור דאין לך אדם שאין עליו שיעבוד אזוזות אשתו אשום דדוקא אוב אזוזות שלמנה הוא דאשוי רחוי כיון דאיכא תרתי לאעלויתא שאין לבן קנבה ויכולה לאחור שלא בצ"ד והוי נכסים בחזקתה אבל אוב אזוזות אשתו כיון דאשוי אינה יכולה לאחור בלא ב"ד וכא"ם סר"ן פ' ב' דיני גזירות דה"א דנכסים בחזקתה לאחר אותו אבל אשתו נכסים בחזקתו ע"ם ס"כ באשתו יכולה לאחור שלא בצ"ד ס"ל אוחזק ולא רחוי אלא היכא דהי' אוב שלמנה אבל אשתו באזוזות, זה אין הבעור עוטל פי שנים ואע"ג דהרמב"ם ז"ל סובר דגם באשו הבעל הנכסים בחזקתה ויכולה לאחור בלא ב"ד וכא"ם בסי' ע' באר פיסקים לא ס"ל הכין אלא ס"ל דבאשתו נכסים בחזקתו ואב"ם נאחן לומר פרעתי וכן הוא דעת אתוס, והרמ"ה ואב"ם לא הוי רחוי ע"י אוב אזוזות אשתו באשתו בחייו: (ולאחורה אקבי דא"ת אילוף כאשת באב נאשעבדו נכסים לאזוזות אלמנתו וס"ל לי' לגבי בעור רחוי וא"כ לא אשכחת ירושת בעור אלא בשתא בחתו אשתו אלא אם כן אי' באב זה אינו דשיקר הדבר אלו אם כי' באב מוחזק בבעת אתה וכיון דבעת אתה נכסים הי בחזקת באב אלא אם כן אי' אחר שמפלקה אלמנתו דס"ל לגבי בעור רחוי וא"כ לא אשכחת ירושת בעור אלא בשתא בחתו אשתו אלא אם כי' באב זה אינו דשיקר הדבר אלו אם כי' באב מוחזק בבעת אתה וכיון דבעת אתה נכסים הי בחזקת באב אלא אם כן אי' אחר שמפלקה אלמנתו דס"ל בחזקת ואוטל בבן הבעור פי שנים): ואם לפי דברי הר"ח בשא דאוהר"ח בפ' כל הנשבעין דפסק דלא הי' רחוי אוב דאזוזות הייאו לאנשי יהודה דיכולין לסלקה לאלמנתו וא"כ רחייתו שאבי, אשא דאתה הבת אלמנתו ניזוק אנכסיו אלא בשאת אבי, ואשעבוד אזוזות בחזקתייהו קיימי אף לאחר אשת אשעבוד אזוזות אשתו ואשעבוד בשאת אבי, ואשעבוד אזוזות לאוב אשתו אלא א

וטעם דבריהם שלא העלו מכמים בתוכה כתובה יותר מן הכתובה עצמה וט"ס: ולפ"ז לחומה יכולה למכור למזונות יותר מכדי כתובתה לפילו לתכאי גליל ומין לה מזונות אלא בדלתפבר לה לתחזוקי מפירי דקרקע ומטעמי דכתי א"כ ס"ל כפך דיעה דמרדכי פ' ים נוחלין שתם כתבו לה מוריסי קרקע מסיום ופירות לאחר מיתה הבעל יורש לותה הקרקע וסוא דיוו של סרמ"ה לעיל בסגה"ם ומסוס דקיון פירות לאו כקיון הגוף דמי וסוי מוחזק בגוף הקרקע ומ"כ כיון דלמוד דמזונות לא נסתעד גוף הקרקע אלא כדי כתובתה לא סוי ראוי לאכול מוסתר מכדי כתובתה. (מ"ם מרן ז"ל דסמותר לא סוי ראוי לאו דוקא ונקיט מותר דס"ס מה שבגד כתובתה לא סוי ראוי דלא עדיף מכתובה עצמה דאט"ג דמוכרת שלא בב"ד מ"מ כיון שדמי קלובים סוא כאחר בט"א ולא סוי סגכסי' ראוי ס"ם למזונות אלימה דסגאוי כיון דקלובים גד כתובתה לא סוי ראוי וכמ"ם מרן לעיל בדברי סד"מ ט"ם): ומ"כ כך דיעה דאסר"ם שכתב בפ' ונערה דכל שנסתעבד לחוב מזונות ס"ל ראוי לאכלי גליל דאיכ יכולין לסלקה כל זה אינו אלא לביעת הפוסקים סחולקים על הרי"ף וס"ל דלפילו גוף הקרקע מוכרת למזונות לפילו יותר מכדי כתובתה וכן סוא בלסת דעת הרמ"ם ורוב הפוסקים ולדידהו מצינו לפרש כך דפ"פ י"ג מתה הבת אלמנתו ניזונת מנכסיו היינו אלימה דאכלי יהודה וכמ"ש הרמ"ם פ' ונערה דאין ראוי אלא דתת דמתה הבת כו' דס"ל כאכלי גליל ט"ם אבל לביעת הרי"ף דס"ל דמוכח מהגרתי' דרבין כאכלי גליל וכמ"ש לבעתו דלפילו לאכלי גליל אינו מבועבד לחזקות אלא עד כדי כתובתה מגוף הקרקע ואע"ג דפירות קרקע מבועבדים לאותר מכדי כתובתה לא סוי ראוי כיון דגוף הקרקע סוי מוחזק לא אכפת לן בפירי ודו"ק: ואין להקשות לפי מ"ש הב"ם סי' נ"ח סק"ט בפך בעיין דס"פ ים נוחלין אי בעל יורש סוי אי לוקח ולא אפשיט, וכתב שם דאסני תפיסה ושיטו שם תפשה גוף הנכסי אלא אבל אי תפיס פירי לא אסני תפיסה כי הפירות שייכים לבעל תחת פרקונה ט"ם ושיטו אשום לפילי ואי לוקח סוי אבועבד אם אלמו דלפ"ז סא אגרתי' דרבין דאלמנתו ניזונת מנכסיו היינו מגוף הקרקע אבל לא מן הפירות לפילי ואי לוקח סוא ואפילו במקום פסיד דאלמנה לוקח סוי ט"ם בשיעור סיטב מ"כ נסי דאגרתי' דרבין אתיא כאכלי גליל וכמ"ם הרי"ף מ"מ כיון דאינה ניזונת אלא מגוף הקרקע ושיטו אשוכין גוף הקרקע אסיום ופירות לאחר מיתה ט"ם אבל אחייה הבעל אוכל הפירות ואין האלמנה ניזונת אפילו דאתרע, מ"כ אכתי אאי פסיד, אית לה לאלמנ' דסא אם היתומים רוצים אסלקים לה בכדי כתובתה וכמ"ם הרמב"ן כיון דאנפה דאתרע, אית לה אלא כדי כתובת, ואפילו דאתרע, אית לה כלום דליתי, אשום דאכתי פסידי לאלמנה לאכלי גליל שאין יכולין לסלקה ואתיא ניזונת מגוף הקרקע עד כדי כתובת, ואס"כ תגבה כתובתה ויסיו בידה שתי כתובות ועיין ברמב"ן בס' סזכות שכתב כן לדעת הרי"ף דאפי' מנופה דאתרע, אית לה שתי כתובו' מזונות כדי כתובתה ואס"כ גופה טיקר שכתוב, ולאכלי יסוד יכולין לסלק, ואין בידה אלא כתובה אחת ולפי שם שהעליתי בסי' נ"ח דאלמנ' ניזונת אפילו דאתרע, מ"כ אלמנתו ניזונת אפילו בידה אחר מכדי כתובת, אפילו דאתרע, ושפיר איכ' פסיד, לאלמנה ואין: (ג) ובן אם היה לה אליה בית אחרים כשנשא'. כתב בא"ח ז"ל ועיין בא"ח סי' רע"ח סעי' ז, ונראה דכל הדיינים שייכים נאי סכ' דאלוה שים עליו אשכון יורש הבעל דכגבוי דאי אפי' אשכון בשעת הלוואתו ואם היתה לאשה אוב בית בעלה קודם שנשאה ואס"כ נשאה ואתה גרש, דסוי אוחזק אאם שיורש שאוב כי' אבל בתשו' הרשב"א שהביא הב"י פוסק דיורש אחלה כאו גבי בכור ועיין עוד שם שאחלק בין אשכון נכרי לאשכון אישראל ובין אתר' דאשלקי באשכון אל הקרקע לאתר' דלא אשלקי ועיין עוד אם נגבו נכסי אלוג אל אשה ולא אוחזרו עד לאחר אאתה סוי ראוי ואם גזלו הקרקע אינה נגזלת וכן אם נגבו ספרים עיין באס"ם סימן הל"ל עכ"ל ח"ם: ואגה מ"ם דאם נגבו ספרים עיין באס"ם סי' הל"ל כבר כתבנו שם בקלא"ח סי' הל"ל דאא דפסק דאם נגבו לו ספרים בכור ונטל פי שנים ואוא אבועבר בד"א שם ח"ל כאב אאדכי פ' י"ג דאם נגבו ספרים ואחר אותו אוחזר אאשלה אבועלים לא אקרי ראוי דכל היכי דאיתי' בדשות בעלים ליתי וכן אי אית ליה הקרקע אסיום ולאחר אאתה סוי אוחזק ויוסף וכתב עוד שם דאם גזלו הקרקע ואוחזר לו סוי אוחזק הקרקע אינה נגזלת וע"ל דה"ה ספרים כדברי אאדכי דלא

אתייאשו אספרים כאו שנתבער לעיל אבל שאר אטלטלין אע"ג דלא אתייאשו אייני אקרי ראוי עכ"ל: ע"ש שהאריכו בזה אאחלק דבספרים שתמן נא אייאם והויאוחזק ובאאר אטלטלין אע"ג דלא אייאם סוי ראוי דק' א"ם ספרים אאאר אטלטלין וכתבנו שם לייבב ע"פ א"ם תוס' פ' י"נ דף קכ"ו ד"ה לא עשה ולא כלום ז"ל דהא דאחרינן בבור אתנה קריי' רחמנ' סיינו דוקי בדבר שאינו אני ע"ם וכ"כ הרי"ף שם ז"ל דלא אחרו ים לבכור קודם אלוקה אלא באאי דאתי לידי דאבודו ואיתי' שאת' ברשות' דאאטטיינן דבר שאינו אני אכל אאר יאנא כגון שבא שבת אבל דיקלא ואלים ארע, ואסיק שרטון שפיר סוי ברשות' ולא אקרי ראוי ע"ל ואסיינו דבכור אתנ' קריי' רחמנ' ודבר שלא בא לעולם ליתי באתנה ואפי' שבא דאחיל' נאי סוי דבר בגבל"ע אלא דהתורה לא אינטה אטטה אתנה רק דבר שאינו אני כדכתיב בכל אאר יאנא לו אבל דבר שאני אע"ג דליתי' באתנה כגון דיקל' ואלים כיון שאני ושביר סוא לא אינטה אע"ג דזה אתנה וא"כ שאר אטלטלין כיון דשתמן עומד לילום אע"ג דלא אתייאשו אייני אקרי אינו אני דשא אם"ט שתי' עומד לילום לפי שאינו אני אוחזר אבל ספרים שתמן אינו עומד לילום דשכיח שיוחזרו לבעליהן דאן שאתם יבואו לידי יסרמל ס"ל אני ולכך אע"ג דגם ספרים גגבים ליתנייהו באתנה דסוי דבר שאינו ברשותו אפ"ם כיון דאני סוא לא אחשוט אבכל אאר יאנא וכאו דיקל' ואלים וארע, ואסיק שרטון: ועש כל זה שאני דברי רא"ש בב"ע כיון דעיקר תלאודו אדברי סאדכי ליאר דספרים שגגבים סוי אוחזק ו"ל סאדכי ר"פ י"נ וביאיו אאיר שכיב על ספר שבגבו כותיו ואאר אייאם שבעל אוחזק ואבעלים אשתא לא נאייאבו דאאיב לאאדכי אין לואר דסוי ראוי ואין בא אבפת לן בפירי ודו"ק: ואין להקשות לפי א"ם שב"ם סי' נ"ח סק"ט בפך בעיין דס"פ ים נוחלין אי בעל יורש סוי אי לוקח ולא אפשיט, וכתב שם דאסני תפיסה ושיטו שם תפשה גוף הנכסי אלא אבל אי תפיס פירי לא אסני תפיסה כי הפירות שייכים לבעל תחת פרקונה ט"ם ושיטו אשום לפילי ואי לוקח סוי אבועבד לחזקות אלא עד כדי כתובתה אאר אאר אאר

המלוה ללוה לפ"ה בע"ח קונה משכון כמ"ש בח"מ סי' ע"ב סעי' ג' ע"ש ומש"ה לפי' נתבדו הנכסי ל"ב ונעשו מלוה ס"ל כהלוואה שנעשית לאחר הנסיונין דבשעת נשונין כבר זכה בהן מבעל מדין לוקח דאמון ולא הוי רמוי כיון דכל זמן שהן בעין ס"ל כעין משכון ומלוה שים עלי' משכון לא מקרי רמוי ולפי' הכניסה לו קרקעות בנכסי ל"ב דבשה לא שייך בע"ח קונה משכון לא שייך בזה בחטלטלין ולא מסלקי בכור ונטל פי שנים וכמבואר בח"מ סי' רע"ה ס"ג ס"ל לתרוה דלא מסלקי דהא אין מבעל יכול לסלקה מחייט והזמן הוא לטובתה ג"כ וכמ"ש בסי' פ"ס ע"ש ולהע"ג דהתם בסי' רע"ח בתרוה דלא מסלקי המלוה מוכל פירו' והכא הלוה הוא מבעל מוכ' הפירות מ"מ כל שאינו יכול לסלקה ס"ל בקניו לגלה ולי"כ תו לא הוי רמוי ולפי' שטפה נהר כיון דבשעת נשונין זוכה מבעל ס"ל כלוקח בשעת נשונין וס"ל כמו הלוה שאחר מהנשונין ועמ"ש לקמן אלא הא קמ' לי' בהילוה דניגי שאכנסת מן לבעלה בשעת שידוכין ומשלמין הנדן ביד שלים מהנופ ומשלים נותן שט"א ובשנשאת מכנסת לבעלה לותן משט"א דזה לא שייך שהא בית אבי' ולפ"ה בעל יורם לותן ובדש"י ותוס' נהלקו בזה עיין בטור וש"ע סי' כ"ג דלדעת רש"י ז"ל מבעל יורם משט"א ולפי' לדעת ר"ת ז"ל דמין מבעל יורם שט"א זה אינו אלא משום לומדנה ותיפוק לי' דה"ל רמוי. ובש"ם שם בכתובי' דף מ"ז בכתב לה פירות כשות וכלים שיעורו עמה מביא אבי' לבית בעלה ושם בסיני' הוא מהלוקת רש"י ור"ת אפשר לומר דהתם בכשית וכלי דשייך בי שהא בית אבי' וה"ל כעין משכון וקנה בעל ואח"ש בנכסי ל"ב מדינה דם"ס אבל רמ"ח בכתב דין זה בסי' ל"ג בהילוה נדין מהוינה שהוא ביד שלים קשה תיפוק לי' דהוי רמוי וגם בש"ס דקתני פירות בהדייהו גבי פירות נראה דלא שייך שהא בית אבי' ק' אחמי ירית בעל ול"ע. ובמידושי פני יהושע דף מ"ז כתב ז"ל ת"ר כתב לה פירות כשות וכלים ולכאורה דוקא כש"ג בדברי שהם בעין אבל פשק ליתן מעות נהוינה לבתו כ"ע מודו דלא זכה בהן בעל כו' דאין בעל יורם אלות אשתו דה"ל רמוי כדאמי בח"ע סי' ל' אלא דלפ"ז קשה על הש"ע שהא סי' כ"ג בכתב בביטת רש"י וסייעתו לפי' בכתב מעות להדוינת בתו ואי זכה בעל אין בעל יורם אלות אשתו ע"ג שהמעות עדיין ביד האב ואמאי הא אין בעל יורם אלות אשתו ע"ש ובסוף הסוגיא כתב ז"ל וכבר כתבתי דקשי' לי הא קי"ל דאין בעל יורם אלות אשתו לדוב הפוסקי' דה"ל רמוי וליכא למימר דפסיקא מעות נהוינה לאו אלות אשתו היא אלא אלו' אשתו היא לדין בין יורשת אחר אלות אשתו ותוס' ותמצא למדי' דאשתו היא ג"כ זכי' בגוף ופסיק' היתה אי מדאשתו דאתי' עכ"ל. וא"ש דאפילו"י ותוס' אשתו להדי' דבעל בא אכא יורשת אשתו ואוכא אזה לפסיקא מעות נהוינה אלות אשתו ולא אלות אשתו היא לעל"ד לא אוכא אידי דאפי' אם נאחר דאלות אשתו היא הייט כשנשאה וקיבל עליו שדברי' אלו בנכסי ל"ב ואתחייב באחריותן וכאלו אזר הוא ואלות אשתו אכא יורשת אשתו אפילו אחר שאינו אשתו ואי"ת לריך לבא עלמו אלא אשתו אלא אשתו היא לדין בין יורשת נהוינה לאי' לי' אי זכי' בגוף ופסיקא אי' גם אדעתא דאשתו אי"ת אין בעל אשתו אלא אשתו היא לדין בין יורשת נהוינה לאי' לי' דנסי דאפילו אם בעין או כאי"ם לאלות אשתו ואלות אשתו היא דאי' אי' אי' א

זמן שיפצת תחת בעלה ליכ' לומדו' דלא שביק ליה ופשיט כיון דליה לה מזוני מבעלה וכמ"ש בפטו בפס הר"י טרמי מ"מ כיון דהזיק דלפילו בעותת מקלקן כל דגלי לדעת' לאברוחי לא קנה וכמבואר פרק מי שמת דף ק"ג ע"ב בתוס'. אלא דבכולן אע"ג דלא גלי' דעתה דלאנסובי הוא אחרינן מחמת לומדו' דלהברים מתכוו' אבל כל דגלי' דעת' דלאנסובי קא בעי' היי גלוי דעת דהברם' ולא קנה אפי' במקלקן וא"כ אין כאן אלא קאמרינן בכותבת כולן דלא בבקה נפשה אם תתגרש וא"כ היו אלא לאברוחי מבעלה וכיון דהיכא דליכוותה לאברוחי א"כ אפילו במקלקן נמי אין כאן מתנה וא"כ מ"ם הר"י טרמי בעטמו דהיכ' דיתבה תיתי בעלה ואית לה מזוני היי מקלת ונכסי דסמכה נפשה בשמי ביורא ס"ג סמכה נפשה לאזוני ופרנסה דאית לה מבעלה תו לא שייך כאן למיתן אכי קאמרינן כיון דע"כ להברחה קא מכוונה שרי לא שייר מידי לבשתגרש ולא בביק אינש נפשי' וא"כ ע"כ להברחה מתכוונ וכל להברח' אע"ג שים לה על מה לסמוך ואף שים לה אלף זוז ויבבה לאקבל עברה זו אמרינן כיון דגלי' דעתה דלאברוחי היא לאו כלום הוא ומ"ם לפילו מתה בחיי בעלה אע"ג דלית כאן אלא לומדו' דלא בבקה נפשה אפ"ה אין האקבל זוכה אבוה דכל דלאחברי גלא דשיקר כוותה להברים אין האתנה כלום. ובזה יתיישב על נכון דברי הר"י שם וז"ל הא בבולה כי אחר שאוכל לא קני בשתבת לו כל נכסי כיון דלא שייר מידי לנפשה לבשתגרש אין שאדי גמרה ואקני ע"כ. ומדכתב שם שתגרש אפשר שאם תמות בחיי בעלה לא שייך לומדו' זו שתהא קיימת וכן לפירות זוכה האקבל מדכתב דלא שייר מידי לנפשה שם תגרש אפשר לפירות בעודה תחת בעלה זוכה האקבל ולפילו אמ"כ כתב הר"י ז"ל ולפי זה לא קיימו לוקח כי' לקיימו בעל ויאכל פירות ויירבנה שם תמות בחייו אבואר אזה דאין האקבל זוכה בכלום. ולפי מ"ש מיה' דבאמת דאפי' לומדו' דלא שייר מידי לנפשה לא שייך אלא לבשתגר' דבעודה תחת בעלה יש לה על אם לסמוך בזוני ופרנסה ואם תמות היא בחיי בעלה היום גריכ' לכלום אלא עיקר סוכאת האומדנ' הוא אאי דלא שייר לנפשה לבשתגרש ואוכח' אלא לאברוחי, ואין להברחה אכוח אלפילו בזמן שים לה על אם לסמוך אאתנה בחקלת היכ' דגלי' אדעתה להברח' אילוב, והכא הכי לומדו' הוי גילוי דעת אלא דבאאתנה בחקלת אי לא גלי' דעתה לאחרינן דלא נתכוונ להברח', כלל אא"כ גלי' דעתה לאחנסובי קא בעי' ואז אפי' שייר לנפשה אלף זוזי דיניכ' ויש לה על אם לסמוך כל להברחי אלו כלום הוא ודו"ק. (ח') אין הבעל אוכל פירותי'. ודעת הרמב"ם ז"ל דאקבל אוכל פירות ואפוש דס"ל דסאתנה אפשי לגאבי דק לבשתאלאן אי תתגרש תבעל האתנה אפוש אבואר אלא דאיכ' לומדו' דלא שביק ליפשה אלא בזמן שיפצת תחת בעלה אית לה אזוני ופרנסה ואיכ' לומדו' הוי אתנה וכמ"ש בס"ק שלפני זה. ודעת הרמ"ם והטור ג"כ דאאקבל אוכל פירות כל זמן שיפצת תחת בעלה אלא שים בידה לאזוך אאתנתה כל זמן שאלא לאזוך וכל אברחת אכי דין דכותה להברים אבעלה ולבשאלא לאזוך בה אוכל לאכוח ויכולה היא להאזיק לעצמה ולאכרן לאחרים או ליתן באתנה אלא דכל זמן שאינה אוכח אאקבל אתנה כ"ז שלא אזרה. ואפוש רמ"י ז"ל אבואר לעיל דאין האקבל זוכה כלל ואיכו אוכל פירות אלא דאפ"ה גם הבעל חיי אוכל פירות אשום דעשאום כנכסים שאין יהושים. וז"ל הרמ"ה באידושו ואכי לן האברחת כיון דלא קני לשו לוקח ולא זכי בשאי אתנתה לקניכו בעל ולבתר לשידע בשו ליפוק לשו מיד האקבל לאיכל פירי אשבח' ואילך אבל פירי דאכיל עד השתא לא קני אן דאחרו לא אפיק חיי' דה"ל כנכסים שאין יהושין ואלו אאן לא אשדרינן אלא עשאום כנכסים שאין יהושי' לומר אע"פ שכן יהושין עשאום כאלו שם אין יהושים. ושיטו כשפרישב' דאאן לא אקבוץ אלא אבשת' ואילך אחתי לא אפיק נכסי חיי' לאיכל פירי ואשדרינן עשאום כנכסים שאין יהושים דכי היכי דאזיקין לר' שאטען דבנכסים שאין יהושים דלא אקון רבנן בשו פירי ואלו זבוניהו שרי אן אכורין ס"ם נמי לשי כיון דגלי דעת' קודם שנשאת דלא בעי' דזכה בשו בעל לא זכה בשן אפי' אחר שידע בשן ע"ב ע"ב. וצ"ע ס"ק ל"ח בתב ז"ל וגראה דאם אזרה עשה אינ נכסי אלוג ואם אכרה אא"כ כאילו אכרה ג"א אלא א"כ אזרה ואכרה ואלא ידע הבעל אז אכירתה קיימת ע"ל שם אדברי הרמ"ה הנ"ל אבוא' הספך דלפילו ידע אא"כ לבעל כיון דגלי' דעתה קודם שנשאת דלא בעי' דלכי בשו בעל לא זכה בשן, ובפסקי הרא"ש פ' אי שאת ז"ל אאי' דאר עזוד' בר עזוד' כתבאיכו לנכסי לאר זוטר' דבעי' לאנסובי לרב זביד ואינסב' ואינרם' אתאי לקאי' דרב ביבי בר אביי אאר אשום אנסובי הוא והא אינסב' ע"ל רב הוא ברי' דר"י כו' לפילו לא"ד אבואר אקי ס"א היכ' דלא גלי' דעת' הכא הא גלי' דעת' דרב"ס גרם אבל הכא גלי' דעתה אשום אינסבי והא אינסובי ואינרם' אשמע הא לא אינרמה לא היה אזיקה לה ופ"ז הא דאאר אבואר לא קנה שיעו דוקא לאאר בשתאלאן או אתגרש אבל כל זמן שהיא תחת בעלה לא יהושין לומר כן וכן אוכח בכאוות דף ט"ו ע"ב דלא קניאו לוקח כלל ואפי' בעודש אחת בעלה דפריך ואי לא קניאו לוקח לקניאו בעל ואי קניאו לוקח בעודש אחת בעלה ס"ב הין הוא דלא קניאו בעל עכ"ל. ובפסקיו פרק האשה שנפלו אבואר לוקח אוכל פירות וע"ל דאא לאוכל פירות ולאו אשום קנין לאיית לי' בגויה אלא דאאשה שבבירתה ונכסיה ניחא לה בבכי שיאכל אאקבל אפירות וכא"ם הרא"ש אם כדי שיוצרת אאקבל בקרקע דלא טרח בחנם ע"ש. וכיון דאיאו אשום קנין אא"ש יכולה להזוך בו בכל עת שהרצה וליתן לבעל לו לאחר אלא דאאולי אהלאי' לאקבל בכל שעה ושעה ואם שאכל אכל ואא"ש פריך כיון דלא קניאו לוקח לקניאו בעל אלא לאכאי גריכ' בילוך בשלי הרא"ש פ' האשה שנפלו דאם אתה בחיי בעל אכל ואא"ש דאבעל קנה לוקח וע"כ אחורת אקנאה זכה בו וכדי לשבריה אבעלה דוקא היא שיזכה אאקבל בילוסתה וע"כ תקבי אם בילוסתה זוכה האקבל בחורת קנין ל"כ היכי יכולה להזוך וליתן לאחר דוקי כיון שאתנתן לאחר תו לא יזכה האקבל בילוסתה בפחות ואם נאחר דבתגאי אם לא תאזיר האקנתה בחור' קנין לאקבל אעכבין לאכבוע בלום היא שיזכה האקבל בילוסתה וע"כ היכי יכולה להזוך בו ואתי לקנות בעל אלא לאחר דוקא בעל ואתה קנה לוקח ואי"ת יכולה להבריה אבעלה דוקא היא שיזכה האקבל בילוסתה וע"כ בפירי נאי יזכה האקבל בילוסתה בחור' קנין לאקבל אעכבין אלא לאחר דוקא בעל ואתה קנה לוקח ואי"ת יכולה להזוך דהיי כלילו כתבה אסיום ולכבאלא ל"כ בפירי נאי יזכה האקבל בחורת קנין אסיום ולכבאלא ואם תרצה אחזור בה אבל כל עוד שלא הזרה קנה לוקח ול"כ תו לא פריך אידי בב"ם אי לא קניאו לוקח ליקניאו בעל דהא בפיר קנה לוקח כל זמן שלא הזרה ואחאי ניחא דילוסתה זוכה האקבל בחורת קנין בתנאי דאסיום ולכבאלא או אם לא אחזור בי ולפירות לא יזכה כלל רק בחורת אחילה כל שעה ול"ע: ולכן נראה לע"ד דכי היכי דזוכי האקבל בילוסתה וע"כ אחור' אקנאה אעכבין ואפ"ה יכולה להזוך בה וליתן לאחר ותו לא יהיה האקבל אשום דה"ל כאילו כתבה אסיום אם לא אחזור בי א"כ גם בפירות זוכה אחורת האקנאה ואשום דכל אברחת כותה להבריה אבעלה ובשאלא לאחר בה ואי"ת יכולה להזוך בה אוכל אאקבל לגאבי אעכבין בחתנתה ולכשאלא לאחר בה ואי"ת יכולה להזוך בה אוכל אאקבל לגאבי דק לבשתאלאן או תתגרש הבעל אשום שים בידה לאזוך אאתנתה כל זמן שתרצה לאזוך וכל אברחת הכי דין דכותה להבריה אבעלה ולבשאלא לאזוך בה אוכל לאכוח ויכולה היא להאזיק לעצמה ולאכרן לאחרים או ליתן באתנה אלא דכל זמן שאינה אוכח אאקבל אתנה כ"ז שלא אזרה. ואפוש רמ"י ז"ל אבואר לעיל דאין האקבל זוכה כלל ואיכו אוכל פירות אלא דאפ"ה גם הבעל חיי אוכל פירות. וז"ל הרמ"ה באידושו ואכי לן האברחת כיון דלא קני לשו לוקח ולא זכי בשאי אתנתה לקניכו בעל ולבתר לשידע בשו ליפוק לשו מיד האקבל לאיכל פירי אשבח' ואילך אבל פירי דאכיל עד השתא לא קני אן דאחרו לא אפיק חיי' דה"ל כנכסים שאין יהושין ואלו אאן לא אשדרינן אלא עשאום כנכסים שאין יהושי' לומר אע"פ שכן יהושין עשאום כאלו שם אין יהושים. ושיטו כשפרישב' דאאן לא אקבוץ אלא אבשת' ואילך אחתי לא אפיק נכסי חיי' לאיכל פירי ואשדרינן עשאום כנכסים שאין יהושים דכי היכי דאזיקין לר' שאטען דבנכסים שאין יהושים דלא אקון רבנן בשו פירי ואלו זבוניהו שרי אן אכורין ס"ם נמי לשי כיון דגלי דעת' קודם שנשאת דלא בעי' דזכה בשו בעל לא זכה בשן אפי' אחר שידע בשן ע"ב ע"ב. וצ"ע ס"ק ל"ח בתב ז"ל וגראה דאם אזרה עשה אינ נכסי אלוג ואם אכרה אא"כ כאילו אכרה ג"א אלא א"כ אזרה ואכרה ואלא ידע הבעל אז אכירתה קיימת ע"ל שם אדברי הרמ"ה הנ"ל אבוא' הספך דלפילו ידע אא"כ לבעל כיון דגלי' דעתה קודם שנשאת דלא בעי' דלכי בשו בעל לא זכה בשן, ובפסקי הרא"ש פ' אי שאת ז"ל אאי' דאר עזוד' בר עזוד' כתבאיכו לנכסי לאר זוטר' דבעי' לאנסובי לרב זביד ואינסב' ואינרם' אתאי לקאי' דרב ביבי בר אביי אאר אשום אנסובי הוא והא אינסב' ע"ל רב הוא ברי' דר"י כו' לפילו לא"ד אבואר אקי ס"א היכ' דלא גלי' דעת' הכא הא גלי' דעתה אשום אינסבי והא אינסובי ואינרם' אשמע הא לא אינרמה לא היה אזיקה לה ופ"ז הא דאאר אבואר לא קנה שיעו דוקא לאאר בשתאלאן או אתגרש אבל כל זמן שהיא תחת בעלה לא יהושין לומר כן וכן אוכח בכאוות דף ט"ו ע"ב דלא קניאו לוקח כלל ואפי' בעודש אחת בעלה דפריך ואי לא קניאו לוקח לקניאו בעל ואי קניאו לוקח בעודש אחת בעלה ס"ב הין הוא דלא קניאו בעל עכ"ל. ובפסקיו פרק האשה שנפלו אבואר לוקח אוכל פירות וע"ל דאא לאוכל פירות ולאו אשום קנין לאיית לי' בגויה אלא דאאשה שבבירתה ונכסיה ניחא לה בבכי שיאכל אאקבל אפירות וכא"ם הרא"ש אם כדי שיוצרת אאקבל בקרקע דלא טרח בחנם ע"ש. וכיון דאיאו אשום קנין אא"ש יכולה להזוך בו בכל עת שהרצה וליתן לבעל לו לאחר אלא דאאולי אהלאי' לאקבל בכל שעה ושעה ואם שאכל אכל ואא"ש דאבעל קנה לוקח וע"כ אחורת אקנאה זכה בו וכדי לשבריה אבעלה דוקא היא שיזכה אאקבל בילוסתה וע"כ תקבי אם בילוסתה זוכה האקבל בחורת קנין ל"כ היכי יכולה להזוך וליתן לאחר דוקי כיון שאתנתן לאחר תו לא יזכה האקבל בילוסתה בפחות ואם נאחר דבתגאי אם לא תאזיר האקנתה בחור' קנין לאקבל אעכבין לאכבוע בלום היא שיזכה האקבל בילוסתה וע"כ היכי יכולה להזוך דהיי כלילו כתבה אסיום ולכבאלא ל"כ בפירי נאי יזכה האקבל בחורת קנין אסיום ולכבאלא ואם תרצה אחזור בה אבל כל עוד שלא הזרה קנה לוקח ול"כ תו לא פריך אידי בב"ם אי לא קניאו לוקח ליקניאו בעל דהא בפיר קנה לוקח כל זמן שלא הזרה ואחאי ניחא דילוסתה זוכה האקבל בחורת קנין בתנאי דאסיום ולכבאלא או אם לא אחזור בי ולפירות לא יזכה כלל רק בחורת אחילה כל שעה ול"ע: ולכן נראה לע"ד דכי היכי דזוכי האקבל בילוסתה וע"כ אחור' אקנאה אעכבין ואפ"ה יכולה להזוך בה וליתן לאחר ותו לא יהיה האקבל אשום דה"ל כאילו כתבה אסיום ולכבאלא או אם לא אחזור בי א"כ גם בפירות זוכה אחורת האקנאה ואשום דכל אברחת כותה להבריה אבעלה ובשאלא לאחר בה ואי"ת יכולה להזוך בה אוכל אאקבל לגאבי אעכבין בחתנתה ולכשאלא לאחר בה ואי"ת יכולה להזוך בה אוכל אאקבל לגאבי דק לבשתאלאן או תתגרש הבעל אשום שים בידה לאזוך אאתנתה כל זמן שתרצה לאזוך וכל אברחת הכי דין דכותה להבריה אבעלה ולבשאלא לאזוך בה אוכל לאכוח ויכולה היא להאזיק לעצמה ולאכרן לאחרים או ליתן באתנה אלא דכל זמן שאינה אוכח אאקבל אתנה כ"ז שלא אזרה. ואפוש רמ"י ז"ל אבואר לעיל דאין האקבל זוכה כלל ואיכו אוכל פירות אלא דאפ"ה גם הבעל חיי אוכל פירות. וז"ל הרמ"ה באידושו ואכי לן האברחת כיון דלא קני לשו לוקח ולא זכי בשאי אתנתה לקניכו בעל ולבתר לשידע בשו ליפוק לשו מיד האקבל לאיכל פירי אשבח' ואילך אבל פירי דאכיל עד השתא לא קני אן דאחרו לא אפיק חיי' דה"ל כנכסים שאין יהושין ואלו אאן לא אשדרינן אלא עשאום כנכסים שאין יהושי' לומר אע"פ שכן יהושין עשאום כאלו שם אין יהושים. ושיטו כשפרישב' דאאן לא אקבוץ אלא אבשת' ואילך אחתי לא אפיק נכסי חיי' לאיכל פירי ואשדרינן עשאום כנכסים שאין יהושים דכי היכי דאזיקין לר' שאטען דבנכסים שאין יהושים דלא אקון רבנן בשו פירי ואלו זבוניהו שרי אן אכורין ס"ם נמי לשי כיון דגלי דעת' קודם שנשאת דלא בעי' דזכה בשו בעל לא זכה בשן אפי' אחר שידע בשן ע"ב ע"ב. וצ"ע ס"ק ל"ח בתב ז"ל וגראה דאם אזרה עשה אינ נכסי אלוג ואם אכרה אא"כ כאילו אכרה ג"א אלא א"כ אזרה ואכרה ואלא ידע הבעל אז אכירתה קיימת ע"ל שם אדברי הרמ"ה הנ"ל אבוא' הספך

מומדנת דמוכח סוח דכוותה לחזור לחמר מיחתו לחבל בכה"ג דמחנה מקנת נכסים דליכא מומדנת דמוכח חלח סחנחי סי' לחוכל לחזור לו לח לה חזרה למה לה יוכה סמקב' ותימח בזה על הטור שכתב דהרמ"ם חולק בזה על הרח"ם וס"ל דחין יור' סמקבל ומיני יודע מכ"ל עכ"ל: ונרחה דס"ל להטור דבמחנה במקנת חע"ג דכל דלח גלי' דעתה דלחנסויי קח בעי' לחו סברתה היח וזוכה המקבל מ"ח לח כותבת לו מסיים ולכתרלה הביא כמו גלי' דעתה דלחנסויי ואית לה כל דין מברחת וכי סיכי דמברחת כל נכסי' ואת הבעל בעל המחנה ס"ס במחנת לו מסיים ולכתרלה לפי' במחנה במקנת דלמומדנת היח דלמברומי קח מיכוה הולין ומיתה במחנתה וכתבה מסיים ולכתרלה ולחי' למה מדברי הר"ן פ' המה שנפלו שמקבי בכותב' מסיו' ולכתרלה נסי דהוי כנכסי' שלין יהושן בהוח סובר שחלת' הן המיגח לחכיל' פירות חבל לירום' לחחי לח יירש לוח' דחפי' בנכסי' שלין יהושן הבע' יורש לוחה ורחמב"ם כתב שחע"פ שלח קנה שמקבל עד שחרשה לין הבעל לוכל פירות ולח שם חה חיכו יורשה ולפשר שהבילו ליחר כן דכיון דחחרי' הכוכה שחברית ונכסי' חבעלה כיצד היח עושה כותבת בעל פסים לחחר ובחר סכי לחחר רגה מלחק בה עד שחכתוב לו מסיים ולכתרלה חפחע דכי סיכי דבעל פסים נעקרה ירושתה ס"ג בכותב' מסיים ולכתרלה חבל הדבר חמה למה יפשר דנסי דבעל בנכסים שלין יהושן הבעל יורשה שחם הוח דלח גלי' דעתה כלל לשקוחין לחחר חבל זו גלי' דעתה הרי היח כחוזקה יורשי' על יד מקבל חחנה זה שהרי כל עצמה חינה כותבת בן חלה בבבילן עכ"ל ומדכתב שכל עצמה חינה כותבת בן חלה בבבול היורשים מוכה זה מקרי מברחת דמי חינה דכל שכותבת מקנתן מסיים ולכתרלה סוי כמו שחר מתנות ח"כ סיכי מוכה דמוכה חוחן ליורשי' חע"כ זה שהנתה עליו מסיו' ולכתרלי' סוי חינדנת דמברחת ומ"ה שפיר כתב הטור דלח חת הבעל בחי' תחזור ומסך סוכחה דהר"ן חמעין לה ג"כ דכי סיכי דבעל פסים חית לה דינה דמברחת לרבב"ג ולח חת הבעל תחזור לידה ס"ס בכותבת מסיים ולכתרלה דם"ל דינה דמברחת. ובכי ניחח נמי מ"ם הטור גבי מסיים ולכתרלה שלח חמכו' לו חתנה לחחר סרכות בידה וסרח"ם לח כתב כן חלה גבי כותבת כולן ומברחת ט"ם בסוגיין חלה לפי מ"ם במקנתן מסיים ולכתרלה חביב כמו גלוי דעת דלחנסויי ושוי לה מברחת ממח דחמרינין שלינה רוצה לסחוך על הטדים בגלוי דעת בע"פ שמח יבלו לחד"ם לו יחוחו הטדים לכך כותבת כן בבור וזוק.

(י) ואם מתה חינו יורשה כבר כתבנו בס"ק הקודם בשם הר"ן חליבי דהרחב"ם דס"ל דשם מתה חינו יורש, משום דה"ל כמוכה סיורשי על יד המקבל הזה ט"ם לחנם רש"י ז"ל כתב בסוגיין ולו לח קנינהו לוקח לקנינהו בעל כו' ויחכל פירות ויירשנה שם חמות תחתיו עכ"ל ומשמי טל זה עשוים נכנסים שלין יהושי לבעל ושה חינה לפירות חבל לירושה עדיין קשה יירשנה בעלה דשה גם בנכסים שלין יהושן הבעל יורשה ות"ל דס"ל לרש"י כמ"ש הר"ן דס"ל כמוכה ליורשי ע"י שהמבל דת"כ לח הוי קבי לקנינהו בעל לעניין ירושה חלה לפירות בלחוד ורש"י לח כתב כן ולי חינה דלה ס"ל לרש"י דהוי כמוכה ליורשי ושוי קשה ולקנינהו בעל גם לירושה כמ"ש רש"י בהדיה שה סועיל בתירוצו עשוים כנכסים שלין יהושי כיון דבעל יכית גם בנכסים שלין יהושי ושפשר דס"ל לרש"י דגם ירושה חין לו לבעל בנכסים שלין יהושי (הגה"ס וזה דוחק לרש"י ז"ל כתב בגמ' ד"ל ר' שמעון חולק ים בנכסים שמכרה קיים ויש נכסי' שמכרה בעל עכ"ל ושילו לירושה לח שחלק ושוכח לשפי' שין יהושי הבעל יורשה): שמנם נרחה לפי שמצוער בעור וס"ע ח"ח סי' רל"ב דשוש לקיים דברי השת ושוח שסושלם לשוש כך ע"ם ושיין בחוש' מי שמת דף קמ"ט ושל"ב ס"ל בשברחת כיון שוחנת למקבל לשוש כך ניתן ליורשי' שרי שוש לקיים דברי שמת ונרין הבעל שסוח סיורש לקיים דברי' וליתן ליורשי' כיון שסושלם לשה כך דשוש לקדש"ת חיילא על סיורשין וכיון דבעל יורש סוי עליו לקיים דברי השת ושוח שלח כיון דשכח תקנת חושה בעל לוקח סוי לח נייך גבי' שוש לקיים דש"ת ולקנינהו בעל ויחכל פירות ויירשנה שם חשות תחתיו כיון דכבר לוקח סוח שפשה בוחנת שלין יהושי ובנכסים שלין יהושי שין הבעל קנין פירות ושם שכרה שו נחנה לין הבעל שוינה ליח לה קנין פירות כיח לי' לבעל קנין פירות וכמו שיבואר בס"ק הקודם בשש"ו וכש"ם לעיל סי' פ"ד סק"ח ושל"ב שיו שלח יורש בנכסי' שלין

יהושע ונריך לקיים דברי שמת וזו שאשה שנחנה לשקבל להברחה לבם יוכשים נחנה ושוי לי' הושבם בם כך ושנוש לקדש"ת ושם"ה שין בה בעל יורשה וש"ה גבי שחנת במקנת שסיוש ולכתרלה שין נריך לומר כש"ם הר"ן לפושת שזכה שמקבל בבעל סיורבי' דה"ל לח הוי פריך מידי לענין ירושה וכ"ל שלח הטעם הוא כיון שכותבת שסיוש ולכתרלה גבי' דעתה להברחה מיכוה יש לה דין מברחת גמור וכש"ם הר"ן דכל עושה שיש כותבת כן שלח בבעי' יורבי' ולפכי הוי שקנה לילקנינהו בעל לפירי ולירושה וש"ל לוקה שתקנת חוכה ולח נייך גבי' שוש לקדש"ת ולכך שבעי' יהושי' ושו לי' פירי וכיון בכן לח נייך גבי' תקנת חוכה ולח הוי לוקה שלח יורש בעלמה ושוש לקדש"ת כיון בהוכלם לבם כך וש"ל בשוה דכחובות דף ס"ט שנ שקל. לבני כו' ע"ש ידו"ק:

כעי' ט' (יא) האשה שמכרה בנכסי שלוג. פ' שחובל דף פ"ח שרייב"ח בשוכם שתקיפו שלשה שיד שלקוחות וכתב בם רש"י ז"ל חע"ג דבעלמה קנין פירות ללו בקנין סגוף דמי בעל בנכסי לחבתו שלמו' רבנן נשיעבודי' משום שיבה ע"ם וכן בבא דלישת בם לימה תקנת חוכה תנחי הוה דחני חדה עבדי מנוג יומין בבן ושין לחבם חבל לח לחים ושיש שיך לח לחים ולח לחבם סבושם דכ"ע קנין פירות ללו בקנין סגוף דמי שחי ללו בבא קשפלגי ש"ד לחבם ניח לי' תקנת חוכה ש"ד לח לחים ולח לחבם ניח לי' תקנת חוכה ופיכם"י ז"ל סברו' בעלמה קנין פירות ללו בקנין סגוף ובכא ס"ט דש"ד לח לחים ולח לחבם דשיח לי' תקנת חוכה חבל לחים לח נפיק דלה קני לגופים ממם ולחבם ומי לח נפיק דשלים בישבודי' לשהוי בקנין סגוף עכ"ל ובספרי קלח"ח סי' ק"ג סק"ט סעליתי מזה דדוקא סיכה דשיח לי' לבעל פירי סוא דשיח לתקנת חוכה משום דשנו' רבנן לקנין פירות דידים גשהוי בקנין סגוף חע"ג דבעלמה קנין פירות ללו בקנין סגוף דמי חבל סיכה דלית לי' לבעל פירי סגוף בסילק עלמו בעודם שריכם שפירות ופירי פירות כחי דסי' ל"ב בזה שין הבעל חוינה יד ד"ם הבעל חוינה יד סלקוחות ז"ל שליבה דר' פ' נערם דף נ' ד"ם הבעל חוינה יד סלקוחות ז"ל שליבה דר' יוחנן דס"ל קנין פירות בקנין סגוף לה שריכה לתקנת חוכה חלה לרים לקים כי' ש"ל דכתב לה דין ודברים שין לי בפירות נכסייך ובפירי פירות ט"כ ע"ם ושבושר שדבריהם דשפילו שין לבעל פירות ולה פירי פירות שפ"ם חיתה לתקנת חוכה וע"ם בקלח"ח שהשרכנו בזה: והרב סשניך פכ"ב שם' חיכות בתה דעתן שתנה קלתה ושין הבעל לוכל פירות כתב ז"ל כתב הרשב"ח שיכי שם שתה הבעל יורשה שה נשם הדבר דומה לחב שנתן נבני שתנה בשין לחב בתן לכיות פירות ושם שת הבן בחב יורבו ולפילו שכרה היח לו שתנה לחחר ושתה הבעל חוינה יד סלקוחות ושם לה כתב חתן לו שתנה לחחר תחכור לחחר בלה יבי היח חוינה יד סלקוחות ושם לה כתב חלה בתוכל לחכור ושתן לחחר חיבו חוינה בחיי חבל לחחר שיתה היח חוינה יד סלקוחות ובן דעת הגחון ז"ל ושין דעתי נוסה בזה עכ"ל ושיין ב"י לטעל סי' פ"ם בשבילו ושסייש ז"ל וכתב הרשב"ח בחי' פ' חזקת ות"ח לעניין הדין חחת בהנותן שתנה קלתה ושין הבעל לוכל פירות ושם שכרה לו נתנה ושתה הבעל חוינה יד סלקוחות כדין נכסי חלוג וכן כתב הגיד רב בשולל סלוי בשם תבו' רב ברילא ורב סחי גחון ז"ל עכ"ל וכ"כ ב"י שם עכ"ל חבוחר שדבריהם דס"ל כדעת הסוס' דשפילו ניח לי' לבעל פירי חיתה לתקנת חוכה: ובשנוה שקיבלת פ' הששה בגפלו רשיתי שכתב בטעמא דתקנת חוכה ז"ל שן סדין כיון שנכנסים שלח שסיש שכירתה שכירה קיימת ולח יירש הבעל חלח שם שיאחר בשעת פנירת' כדין כל שאר סיורשין לבל שכשיש תקנו שהבעל יוינה יד סלקוחות שאם לח היה שפני זה כל חשה שבעולם לח היתה שנחת ירושתה לבעלה חלח היתה נותנת לבני' חו לחחי עכ"ל ושייטו טעמא דכל סני פוסקים דס"ל דשייכה תק"ח שפילו סיכה ניח לי לבעל פירי דתו לח נריכין לחייחר דחלמו' רבנן לקנין פירות דידי' דלסוי בקנין סגוף חלח תקנה בפני עלמה היח שלח תעקר ירושת הבעל בא"כ כל חשה תתן נכסים לקרובים וכש"ם בשה"ת וש"כ שין חילוק בין ניח לי' פירי חו לח ושפילו סילק עלמו בעודה שרושה כיון דניח לי' ירושה סייכה תקנת חוכה שלח תעקר ירושתה שין יהושים שין הבעל חוינה יד סלקוחות ולכתחלה לח תחכור

שלא תפקיע ירושתו אם מכרה או נתנה קיים כיון שמכרה עד שלא ידע לבעל וכדתנן ר"פ האשה שנפלו וכמבואר לקמן בטוש"ע סעיף י"ח ומבואר בר"ן שם דהא דלכתחלה לא תמכור משום ירושה דחיית לי' לבעל מפילו בנכסים שאין יהושים ע"ם ומ"מ בדיעבד מכירתה קיימת ומי אמרת דאפי' היכי דליתא לי' לבעל פירי חיית לתקנת חושא כיון דחיית לי' ירושה לאחי מכרה קיים בנכסים שאין יהושים כיון דחיית לי' ירושה והא דליתא לי' לבעל פירי בנכסים שאין יהושים כבר כתב הרמ"ם בשם הרמ"ה דפירי תחת פרקונה משום דחמצע ולא פריק לה וכל שלא נודע לבעל פריק לה ע"ם אבל ירושה חיית לי' ק"ל אחאי מכרה קיים יוצא שבעל אחר מיתתה מן הלוקח חושא משא בצירור דהיכא דליתא לי' לבעל פירי ליתי לתקנת חושא וכדתנן רש"י ז"ל דעיקר תקנת הוא דלהוי קנין פירות דבעל בקנין הגוף כמו שם ל"ל לר' יוחנן בעלמא ולפ"ז לא קיים כוותי' שכא בעלמא לקנין סי' פ"ם ע"ם ומ"ל חית לי' קנין פירות ואלמו' רבנן למשוי בקנין הגוף וכן נראה מדברי התוס' ב"ב דף קל"ו ד"ה ור' יוחנן אחר שכתבו לר' יוחנן דשם ל' קנין פירות כו' למה לי תקנת חושא ותירלו דלריכא היכא שכילק בבעל עלמו מפירות ומפירי פירות ע"ם ומשמע דכל היכא דים לו פירי פירות חשיב קנין פירות ומי בקנין הגוף למאן דחיית לי' נבעל פירי כלל ליתא לתקנת חושא וכמ"ם אבל היכא דליתא לי' לבעל פירי למה לי' תקנת חושא לפשר שם ל"ל ורש"י כתובות בתוס' לר"י למה לי' תקנת חושא לפשר שם ל"ל דחית לי' לוקח תירון של תוספות פ' נערה דף ו' ובינחות דף ל"ו דעיקר תקנת חושא היא הלא לרים לקים שם ל"ל בעלמא קנין פירות לאו בקנין הגוף אבל לר"י בחמת לא נריכא לתק"ח ע"ם ודוק: ובשטה מקובצת פ' האיכל בחושא התקינו וז"ל וא"ת יוחנן למה הולרך לתקן כיון דבקנין הגוף דמי וי"ל דשבר ר' יוחנן לליתה לתקנת חושא ותוס' תירלו כו' וכל"ע בזה בעתן מתנה לשתו דקי"ל שקנתה ואין שבעל חוכל פירות דשבר לומר בשאי שלו שם מכרה בחיי בעלה אין שבעל חוזרת מיד שלקוחות ושם מכרה קיים וכתב ב"ם ז"ל כן לו' בירושלמי וכ"כ הג"י והטור לף בשטתם דשבעל חוזרת מיד שלקוחות וכל"ע למה בחחת השקה קיים אחר מיתתו כיון דשבר יקדנו ידי לעשותן לא הל שבקדם מפני שעבוד הבעל ולאחר שנט ג"כ לא חייל חשום מי ליכא מידי דהשתא לא חייל ובתר שכי חייל וכו' וכן קי"ל דאין אדם מוכר דבר שאינו ברשותו וסירושלמי דפסק דמכירתה קיימת י"ל דם"ל דבעל חיו חוזרת שגוף חב"ם מדחתם שם גאב שאכר כו' ט"ב. ולפמ"ש לעיל בשם רש"י פ' שהובל דעיקר תקנת חושא היא דאלמו' לקנין פירות דבעל אינה בקנין הגוף וכמו שם ל"ל לר' יוחנן בעלמא וכל"ל ע"ם ומ"ש ס"ל לרמ"ם שבעל חוזרת שגוף חיד שלוקח שבקנין לא הל כלל על גוף שבקרקע כיון דקנין פירות דבעל בקנין הגוף דמי ליני ונתנם שום קנין על הגוף כל זמן שים לה קנין פירות ושזיון לר' יוחנן שם ל"ל בעלמא קנין פירות בקנין הגוף וכ"ל בשכר שבן ואת בחיי שאב דאיני מכור חשום דקנין פירות דאב בקנין הגוף דמי ע"ם פ' שהובל דף פ"ח וב"ב דף קל"ו ואפ"ה ס"ל לר' יוחנן דאם מת שאב בחיי שבן ואטי לידי דבן ס"ל למפרע מכירתו מכירה וזכה שלוקח וכבר שקשה שרמב"ן ז"ל שם פ' יש נוחלין באת שאב ואפ"ה את שבן שמכירה מכירה אחאי שא ס"ל דבר שלבל"ע ז"ל שרמב"ן שם שקשה כאן שרב ר' יוסף הלוי לר' יוחנן דאמר קנין פירות בקנין הגוף דמי אחאי קני ליקח כי אאת שב בחיי בן ושא אין אדם אקנה לחבירו דשלבל"ע כלומר שלא בא לידו דשא אחתה ובי' קושיות אלו אתרנות זו את זו דאפילו אאן דאמר קנין פירות בקנין הגוף דמי ברא נמי אית לי' קנין הגוף אלא דאמתלי אלתא דאקאי כי אחית שאב בחיי שבן דאינלאי אלתא דאפילו לשיטת שרמב"ם ד אין לוקח אפילו בגוף הקרקע היינו משום תקנת חושא שאתקינו חיסיס קנין פירות דבעל בקנין הגוף כמו בעלמא לר' יוחנן ומשכח אותו קנין פירות של שבעל לת שקנין הגוף של שאשה שלא תאכור אבל מ"מ גם לבעל אין לו שום זכות בגוף הקרקע בחייה ע"ם ולשיטת שרמב"ם שם"ל דאית לי' ללוקח זכות בגוף הקרקע עד שתמות גריך לומר דתקנת חושא לאו משום קנין פירות בקנין הגוף דמי דא"כ מי מבעל לת קנין הגוף ולא היה ללוקח שום זכות בקרקע אלא שרמב"ם שם"ל דאף בקנין הגוף דמי ל"ש דבעל מוכר לת

סגוף דמי מ"מ מאם ומי חית לה קנין סגוף ומהלי תלי וקלי וכי מייתי בעל או שתגרשה חיגלוי למפרע דדידם סיו ומכירה קיימת כיון דמטי לידם עכשיו ודו"ק כי נכון סוף (סגס"ם ועיין בתוס' יבמות ד' ל"ו ע"ב ד"ה ורבי יוחנן מבואר ג"כ כדברי סרמב"ן סג"ל ע"ש).

(י"ד) או מקדישה לוחן. כתב בה"מ מסתיין סם ירחם דלמ סמקדישה קדושת סגוף סא"ם חלוי לסיטעודיס דבעל מכוס דידו עדיפא מידה למכס ודלי סם נתחלמנה חל סתקדש ט"ם וט"כל. ובגה לפי מ"ש לעיל בבה דנתארסלה או נתגרשה מכרה קיים דלא ס"ל דבר שלבל"ע מפילו לסיטת סרמ"ם דס"ל דמיטת סגוף בחיי וכתבנו סם טעמא כת"ם סרמב"ן גבי מת סאב בחיי הבן לר"י כיון דמטי לידי, דבן מגלמי מלתא למפרע דדידי סיו ובפיר זבין וס"ס לתקנת לוכא דלוכו חלא מכוס דלמלו, לקנין פירות דבעל בקנין סגוף ומס נתחלמנה או נתגרשה ויתבי לידם דלם, סמכירה קיימת למפרע ס"ם סם סקדישה דמיול למפרע מס נתחלמנה או נתגרשה חם"כ. מיברא קבי ני נפי"ז סא דלמרי, פ' סמוכל דף פ"ט תני סדא עבדי מנוג יוקלין לאכא ולא לחיים ותניא מידך לא לחיים ולא לאכא ולחרו סם דבתקנת לוכא מיפלגי מ"ד לאכא ולא לחיים ית לי תקנת לוכא ומ"ד לא לחיים ולא לאכא חית לי תקנת לוכא ומ"ס לבעל לא נפיק מכוס קנין פירות דכוי בקנין סגוף כיון דלאכא בייך סגוף ולאכא לא נפקא מכוס קנין סגוף דידם מכוס דקנין פירות דבעל מעכב וע"ש בתוס' ומיכי תני סתם לא לחיים ולא לאכא כא לחכם כא לחכם אחרינא או נתגרשה חיול למכרע דבן ומ"ל כלוי לחכם כן נתגרשה חם"כ. ומיבעי ליה לסקדישה דמיול למכרע דלמ"ל דמיטת לוכא דלוכו חלא מכוס דקנין סגוף כיון דלאכא בייך סגוף ולאכא לא נפיק מכוס קנין פירות דכוי בקנין סגוף כיון דלאכא בייך סגוף ולאכא לא נפקא מכוס קנין סגוף דידם מכוס דקנין פירות דבעל מעכב וע"ש בתוס' ומיכי תני סתם לא לחיים ולא לאכא כא לחכם אחרינא או נתגרשה חיול למכרע דבן ומ"ל כלוי לחכם כא לחכם אחרינא או נתגרשה חיול למכרע דבן ומ"ל כלוי לחכם כן נתגרשה חם"כ. ומיבעי ליה לסקדישה דמיול למכרע דלמ"ל דמיטת לוכא דלוכו חלא מכוס דקנין סגוף דידם מכוס דקנין פירות דבעל מעכב וע"ש בתוס' ומיכי תני סתם לא לחיים ולא לאכא

הקרקע מחיל הפירות ג"כ שלו אבל כשמכרה בחיים ושוב אין לו לירד בגוף פשיטא דגם בפירות אין לו וכ"ש. ואפשר לומר דס"ל לס"מ דכי תקיעו רבן לבעל בעל פירי תחת פרקונה תיקנו שיהו הפירות כל ימי חיי הבעל לבעל אפי' אחר מיתתה תחת פרקונה שנתחייב בחייו. אך קשה בשלמא למאמרו ר"פ המפקר שנפלו דף ע"ח שלו ושלו מודים כו' ליתא תיובתא לתקנת חוספא דמ"ר יוסי בר' חנינא בשום שתקיעו כו' ומכאי מתני' בחיי ופירות תקנת חוספא בגופיה של קרקע ולאחר מיתה ע"ש הרי מבואר דהי' שלו תקנת חוספא לא היה שבעל שלו' שלא לפירות ובחיי דוקא. ועריך לומר למדעת שם"מ יתפרש שם"ס אליבי' דהרמב"ם על שתחלת הזכיי' בפירות מתחיל הזכיי' בחיי, משא"כ בגוף לף לאחר תקנת חוספא היו זוכה בגוף אלא לאחר מיתה ושיו יכול לחולי' שגוף שיד שלוקח בחיי וכמ"ש המחבר סעיף ט' לדעת הרמב"ם וכשי פירוש דס"ש מתני' בחיי ולפירות ר"ל מתני' שיירי לפירות ושתחיל הזכות בחייה ושין הכי נמי דאחר מיתתה נמי יש לו פירות עד שיעות הוא תקנת חום, בגופה של קרקע ולאחר מיתה פי' לאחר מיתה הוא שמוני גוף הקרקע משא"כ בחיי שיו יכול לחולי גוף הקרקע אבל לפירות מודית בחיי וה"ה לאחר מותה עדיין יש לו פירו דסך תקנת' לפירות הכי הוי שיכי' לו פירות כל ימי חיי שבעל ודוק סיטד: (י"ז) בנכסים שידועי לבעל בטור וש"ע משמע דשין חילוק בין נפלו לה קודם שנשאת לאחר שנשאת ואפילו נפלו לה משנשאת כיון שהין ידועין לבעל שם מכרה ונתנה קיים אבל דעת הרמ"ה בחידושי לכתובות דאפי' דקי דנפלו לה עד שלא נשאת ומשאת. אבל נפלו לה משנשאת כ"ע מודו דשבעל מודית שיד שלקוחות ולא שני לן בלל בין נכסים ידועין לשאין ידועין ור"ש דחולק בין נכסים לנכסי אפי' דקי ש"ם: (י"ח) ולא ידע בשם שבעל לכתחלה לא תמכור וכתב הר"ן שם הטעם משום דבעל יורש גם בנכסי שאין ידועין ולכתחלה חיש דשאה להפסיד ירושתו ש"ם ואיכא למידק בשלא לחאמרו פ' שחובל דף פ"ח אחר רב אחיי בר חבין לף אין נמי תניא מעידין בשים פ' שגירש את אשתו ונתן לה כתובתה והרי היא תחתיו ומשאתו ומלא זוממין אין לוחרים שלמו כל כתובת, אלא טובת הנאת כתובה היזקו טוב, הנאי כתובתו שאם נתארמלה או נתגרש, ואם מתה יירבו בעלה תזכין כתובתה ס"ד ליתא לתקנת חום, אחאי יחוטי שאין ידועין לבעל פירות אפ"ש לא תמכור שלא להפסידו ירושתה וה"ק אפילו ליח, לתקנת חום, עכ"פ לכתחלה לא תמכור ושין שאיה רשאה לאכור להפסידו ירושתו ואחאי שלמו בעדים בשה שרצו להפסידה שלא תמכור והא בלא"ה אסורה למכור שלא להפסיד לבעל ואע"ג דשיעבד אם מכרה אכור מ"מ אחאי שלמו בעדים בשאי שרצו להפסידה שלא תמכור כיון דאחאת אן הדין היה רשאה לאכור ושיין בחולף דף ל' בשא דכתב רש"י דאסורי הגאה אסור לאחלוף דא"כ מאי דאי לאסורי הגאה ואן האוכל תרומת אחן בפסח פטור אדאי בעיס ע"ש ובשום, כתבו דשין לדכתחלה אסור למכרו אין לו דאיס ואא"כ ס"ג אין זה היזק ממון כיון לדכתחלה אסור לה לאכור. ועיין בשאגה לאלף פ"ז אבל מלוה הביא תבו, שיימוני לספר אשפטים שעשה ברלוצן שאשביל אלאד לבנו ושאגה עם האלאד ליתן האעות עד זמן פ' ולא נתן וחבנו האלאד אם שהיה יכול להרויח באעותיו אלותו הזמן ון הר' אלעזר אטו"ך דאייב ליתן שריוה ואין בו ריבית דאין פ"ק דאכות אעיד אני בשים פ' שאייב לחבירו אלף זוז ע"א ליתן לו אכאן ועד שלשים יום והוא אומר אכאן ועד עשר שניס ואאלו זוממין אומדין כאה שהיה רוצה ליתן ויאי בידו אלף זוז כו' וע"כ שיירי שאעידים שאייב לו שכירות דאת"ל שלוה אז לא פי' נותן כלום אשום ריבית כו' (עיין ב"י יו"ד סי' ק"ס סעיף ג"כ תשו' זאת וייבב דאתני' דאכות לא נאית לאיסורא דרבית ואומדין דקאתי ר"ל כאה היה נותן לגוי או באיסור עכ"פ הי' שום כל כך וע"ש ולענ"ד ייפשוט דאומדין דקאתי היינו אם שהי שלוה יכול ליקח אן האלוה שיפרענו לשלשים יום וה"ה היתר גאור ולכך אשלמין העדים הפשדו שהיו רוצים להפסידו שהרי עתה שזאו עשר שניס אם ירצה האלוה שיפרענו אידך לאחר ל' יום יתן לו אם שהוא בין ל' יום לעשר שניס ואין זה איסור כלל וה"ה פשוט). וע"ש שהקשו על דברי הר"ר אלעזר אאחני' דתן לא יאחר לו נכס עאי היום ואעשור עאך לאחר וע"ש שכתב בשם ג"ת דלאו לאפקועי אאשבון ריבית אאר כן אלא לשניין הברחקה וה"ל כדין הערמת ריבית דאע"ג דראוי להתרחק

מ"מ להרמב"ם גופיה האלוה אן הלוה אשום דלפילו רבית שיו ע"ש שהקשה בשם"ל ז"ל ואכאי תקשי אידך דן הר' אלעזר שחייב ליתן לו סריוה כו' ואי אארת דבשכירות אידא איסור ברחקה אכאי תקשי אאאי אשלמי עדים דלפשר שהלוה לא הי' אתנה ליתן לו ריוח כלל אשום איסור ברחקה ע"ש. וה"כ ה"נ כיון דלכתחלה לא תאכור וגם על הלוקח יש איסור לכתחלה כמ"ש רש"י שאם בא לוקח ליאלך ב"ד לוחרים לו שלא יקנה ה"כ אאאי אשלמי עדים דזה וגרשה לפי מ"ש תוס' שם ד"ה אאר רב אידי דאיירי בנכסי ג"ש והוכיחו כן אשום דיש לו לחוש לאתנה לרבוי אשלומין ע"ש וכיון דאתן ר"פ המפקר שנפלו דנכסי שנתארסה אוכרת לכתחלה ה"ה ה"ל לאאתי רבוי אשלומין וכגון שנפלו לה קודם שנתארסה ואע"ג דרש"י כתב שם דלפילו נפלו קודם שנתארסה ומשאת לא תאכור אפשר דשר"ן היו שפיר ומשום דדבורי רש"י אין אוכרחין וכמ"ש שם וה"ט: (י"ט) וכן ארוסה לכתחלה לא תאכור כתב הרב בעל אשנה לאלך פ"ו אה' שכי ואתנה ו"ל דאתן ר"פ המפקר שנפלו דבעודה ארוסה לכתחלה לא תאכור ושגרשה אדברי רש"י ז"ל שם בסוגי' דאאי דאארי לכתחלה לא תאכור שאם בא לוקח לב"ד ליאלך אארי, לי, לא תזבון. ופ"ז גרשה לי דלוקח גבי אכירה אארי, לכתחלה לא תאכור אבל גבי אשנה לא שייך לומר לכתחלה לא אתן דלוקח גבי אכירה אומדי' לו ב"ד בלא יתן אעותיו כיון דליכא קפידא דבעל לך גבי אשנה פשיטא שאין אוחרים לו בלא יקבל אאר, ושכי דייק ליבעי דאארי דקאתי, וב"ה אוחרים לא אאכור ולא קאתי ולא אתן דלגבי אשנה לכ"ע נותנת לכתחלה דלא שייך לומר שאם בא ליאלך נותנין לו עשה בלא יקבל אשנה ואם"ה לא נקט אלא לא אאכור ובסיפא דאעבי' בעלים קאתי נפלו לה משנשאת אלו ואלו מודים שאם אכרה ואשנה בעל מודית כו' ואאי דקאתי מודים שאם אכרה ואשנה קיים אאר ר' חנינא בן עקביא לא כך שביבן רבן גאליאל אלא כך שביבן אם אארשה באחרסה שאינו זכאי לא בעיאשה כו' אאר בלא"ה אסורה לאכור שלא להפסיד לבעל ואע"ג דבדיעבד אם אכרה אכור מ"מ אחאי יבלאו בעדים באאי שרצו להפסידה שלא תאכור כיון דבאחת אן הדין היה רשאה לאכור ועיין בחולף דף ל' בשא דכתב רש"י דאסורי הגאה אסור לאחלוף דא"כ אלאו דאי לאסורי הגאה ואן האוכל תרומת אחן בפסח פטור אדאי בעיס ע"ש ובשום, כתבו דשין לדכתחלה אסור למכרו אין לו דאיס ואא"כ ס"ג אין זה היזק ממון כיון לדכתחלה אסור לה לאכור. ועיין בשאגה לאלף פ"ז אבל מלוה הביא תבו, שיימוני לספר אשפטים שעשה ברלוצן שאשביל אלאד לבנו ושאגה עם האלאד ליתן האעות עד זמן פ' ולא נתן וחבנו האלאד אם שהיה יכול להרויח באעותיו אלותו הזמן ון הר' אלעזר אטו"ך דאייב ליתן שריוה ואין בו ריבית דאין פ"ק דאכות אעיד אני בשים פ' שאייב לחבירו אלף זוז ע"א ליתן לו אכאן ועד שלשים יום והוא אומר אכאן ועד עשר שניס ואאלו זוממין אומדין כאה שהיה רוצה ליתן ויאי בידו אלף זוז כו' וע"כ שיירי שאעידים שאייב לו שכירות דאת"ל שלוה אז לא פי' נותן כלום אשום ריבית כו' (עיין ב"י יו"ד סי' ק"ס סעיף ג"כ תשו' זאת וייבב דאתני' דאכות לא נאית לאיסורא דרבית ואומדין דקאתי ר"ל כאה היה נותן לגוי או באיסור עכ"פ הי' שום כל כך וע"ש ולענ"ד ייפשוט דאומדין דקאתי היינו אם שהי שלוה יכול ליקח אן האלוה שיפרענו לשלשים יום וה"ה היתר גאור ולכך אשלמין העדים הפשדו שהיו רוצים להפסידו שהרי עתה שזאו עשר שניס אם ירצה האלוה שיפרענו אידך לאחר ל' יום יתן לו אם שהוא בין ל' יום לעשר שניס ואין זה איסור כלל וה"ה פשוט). וע"ש שהקשו על דברי הר"ר אלעזר אאחני' דתן לא יאחר לו נכס עאי היום ואעשור עאך לאחר וע"ש שכתב בשם ג"ת דלאו לאפקועי אאשבון ריבית אאר כן אלא לשניין הברחקה וה"ל כדין הערמת ריבית דאע"ג דראוי להתרחק

לא יקנה בדיעבד וכו"ק: ורמיתי בס' בית מאיר שהקשה בשם לחמו פ' המוכל דף פ"ט תיובא לתקנת חוטא העבד והחשב פניעתן רעה ומי ס"ד ליתא לתקנת חוטא תיובו נכסי מלוג ותיתב לי' מה מפילו קודם תקנת חוטא תנן ר"פ השואל שנפלו לבהמה לא תשכור וכם"ע ס"ס רמ"א בשומר נכסי לך ומחריך לפ' דשם מכר רשאון מין לשני אלא שם שנייר רשאון מין בע"ח גובה מלוותיה מחנה וכתב הרשי"ם שמין על כב"ד להגבות כמה דעבדי היסורא כיון דמסור למכור לבהמה ע"כ: ומה לפמ"ש רש"י פי' לא תשכור היינו שהם בא לוקה לב"ד ליתלך מוחרים לו שלא יקנה מ"כ שפיר פריך ותיובין נכסי מלוג ותיתב לי' לנשבל וסיינו שהרי השבל גופיה יכול לקנות שנכסים ולא מצינו למיתר לי' שלא יקנה כיון דשין לו ליפרע מחקום אחר ושוי כמו שקבל מחנה וכיון דשבל רשאי לקנות ס"ס אחר דרשאי לקנות במקום השבל: אלא דלפמ"ש דבשואה השסור גם על השהם שלא תשכור לבהמה מ"כ הדרה קושיה לדוכתה ונרשה דלא ק"ש דשהם בחריך שפיר מין ב"ד גיבין שלא לשפסיד השחריך שמין על השחריך שום חיוב ביבשם חיובו של זה וכיון דלבהמה שסור למכור שלא לשפסידו מין שנו גובין שלא לשפסיד השחריך חבל בשבל או בחלושה סיזוקת מנכסיו מע"ג דלבהמה לא תשכור סיינו כדי שיכשיס לבעל ירובה מ"ש בפרעון חובו מגבינין שהרי בע"ח גובה מן היורש: וכיון דגובה מירושה לאחר מיתה דכבר מטי לידי לבעל כ"ש דגב' מהיים ולא שייך לומר דשפסדינין לבעל שהרי לפילו יהיה לה בעל מגבינין מיני דשא נפרעין מן היורש וכי היכא דהיה חייבת לפרוע חובה ס"ה יורשה מצ"ש בשחריך שמין זה השחריך מחויב לפרוע חובו של השקבל שתנה שרשאון דלאו יורש ידי' שלא שקבל מסנותן הוא לכך מין מפסידין השחריך כיון דלכתחלה שסור למכור וזה בבור וכו"ק: ועיין בבלשי ים ופוגין דף קל"ט תוס' ד"ה שתם מיהו דשפכדו שפסיידו ה"ל עוד שקשו דאחר בשמובל דף ל' כי אתא רב פפא ורב הונא ברי' דר"י מבי רב אחרי תקנת חוטא שתני' היא העבד ושאשה פניעתן רעה כו' ותי ס"ד ליתא לתקנת חוטא תיובו נכסי מלוג ותיתב לי' לנשבל משמע שא ליתא לתקנת חוטא לא תיתב לי' ולא תידי אחתי שא לא תקיפו רבנן דלכי לוקה אלא היכא דליכא פסידא לאחריני אבל הכא היכא פסידא דנשבל עכ"ל וע"ש: ולפ"ז יתייבב היטב דשא דב"ד יורדין לנכסי מלוג להגבות לבע"ח ולנשבל אע"ג דכל היכא דלכתחלה לא תשכור אין מגבין לבע"ח כמו בשחריך וס"ג לכתחלה אסור למכור אלא שלא להפסיד ירושת השבעל כדתנן ר"פ השואל שנפלו דשפילו בנכסים שאין יכולין לבעל שאין לו פירות אפ"ה לכתחלה לא תשכור וכתב שם הר"ן טעמא משום ירושת השבעל אלא דהכא בנשבל גם כשיירם השבעל יכים שחויב לפרוע לכך לא חייבו לפסידא לפ"ז בנכסי מלוג שטלטלי דשפילו יורם אין לריך לפרוע שן השטלטלין שפילו דם"ס א"כ היכא פסידא דבעל ואין מגבין שן השטלטלין שפילו ליתא לתקנת חוטא אע"ג דשיינו גובין שפילו שטלטלין א"ש כיון דלכתחלה אסור למכור אין ב"ד יורדין לגבות שלא להפסיד לבעל כיון דיורם אינו לריך לגלם שטלטלין וע"כ שא דפריך ואי ליתא לתקנת חוטא תיובו נכסי מלוג ותיתב לנשבל סיינו קרקע נכסי מלוג דאז יורם לריך לפרוע וכ"ז למעלה וכבר כתבנו בספרי קלא"ח סי' תכ"ד סק"ג דלגבי נשבל גופי' לא מסני סגבי מידי דשא בלא"ה כשתחות לריך השבעל לפרוע כיון דיורם שוי ושבחא שא ליתא לא שלא דשקני סגוביינא דשבחא בשם דשבחין חוזו לנשבל כפי שבום עתה שבום ת"י השבעל לפירות ואינו שום שלא עבדה זה ולבסוף כשתחות היא יכי שום שקה זה ונשלא שבום לוקה עתה עבר פעמים קרקע שקה שיטול אחר שותה וכיון דקי"ל דשומת הדרה לעולם ואפילו נתייקרה ש"כ לא יהיה כלל דשא אחר שתחות שוא תחדר השומת ולא יטול אלא כפי חיובו שה שבום הקרקע בשעה זו דה"ל כאלו נתייקרה וש"כ לא יהיה הנשבל כלום ועדיין פניעתן רעה שהרי כל זמן שלא שקה יהיה הנשבל פירות וכשתחות תחדר השומת ויגבה כשער סיוקר וע"כ כי פריך תיובין נ"מ ותיתב לנשבל סיינו שתחקור ללוקה אחר ודמי השקה תתן לנשבל ולשכי ניחא שפיר כי ניחא לתקנת חוטא דפניעתן רעה דשם תתן לנשבל גופיה לא שכני ולא מידי דשא קי"ל שומת חדר השומת לשם ושם תשכור לשים אחר שבעל מוטיא שידו לחוטבו לשפסידו שנפסייסו ודשטלטלין פשיטא ניחא דכיון דשין לו מוכרין לגבייה חוב כדי שלא ירוסתו שן השטלטלין לין לו מוכרין לגבייה חוב כדי שלא להפסידו וכ"ל ודשכי ניחא טפי דלפמ"ש בקשה"ח לייבב

דבקרקע שומת הדרה עדיין הוי קבי' מינכסי מלוג מטלטלין דבזה לא הדרה שומת אבן לפמ"ש כאן לא קשה הו מידי דמטלטלין לא מזבינן כיון דאיכא פסידא דבעל ואסור לכתחלה למכור ועיין בחי' הרשב"ץ ס"פ ים מוחלין שם שקשה קובי' תוס' וע"ש: (ושם במ"ש מאחן ז"ל דכיון דקי"ל שומת הדרה לעולם לא מהני גובינא לנשבל שהרי כשתחות תהדר השומת לכאורה ל"ע לפמ"ש בם"ך ח"מ סי' ק"ג סק"ט ושביא מהן ז"ל שם בקשה"ח סק"ח לגבי בעל לא מהדרינן בי' לפילו אי יורם הוי משום דה"ל רחוי ואין השבעל יורם ברחוי ועוד ים לדקדק דאכתי אהני לי' לנשבל הגובינא שיוכל למוכרם לאחר או להוריסם לבניו דזבנם או לוכשם לא מיסדר דשכ"ט ה"ל רחוי לגבי בעל כמ"ש מהן שם בקשה"ח סי' ק"ג ע"ש ורשה לאחר דדוקא השם דשמו מינם קודם שנשלת דלא הי' בידו בעלה כלום אלא שהיה בידם לפדות הקרקע שם הוי לה דמי' והרי הקרקע כבר יצאה מחזקתם והוה של מי שנמי שהרי חוכל פירות בלא נכייתא וכמ"ש תוס' פ' השפקיד דף ל"ה ד"ה זבנם ע"ם שם"ם ה"ל רחוי לגבי בעל שבעל שבא"כ הכא דאחר שנשלת בידו של בעל ושדיין נשאלת בידו בעלה והוה חוכל פירות אלא הוי רחוי שדרבה הרי היא מוחזק בקרקע ובידו לסלק לבע"ח בזוזי ובפיר הוה יורם הקרקע עם היותו היפוי כח שהי לה לסלק לבע"ח והוה שנשבל בזוזי ולא דמי לשה דסשבחא בפ' י"ג דף קכ"ה לשתרי' כיון דשי זבנם הוה בזוזי מקרי רחוי לגבי בעל שבעל משום דשהם הי' הקרקע בידו ואם היתה מוכרת לא היתה שבת זוכה משיולם ולאחר מיתת שבת מתה השבחא שפיר מקרי רחוי לבעל שבא"כ הכא שבשר הקרקע בידו שבעל אלא שים בידו של שנשבל להוציאה לאחר מיתת השאם בעד חובו ושרי בידם לסלקו בחנות ואיתו יפוי כח הוי מוחזק ולא רחוי ולכך שבעל יורם לוחו ושוד דלא יפא לגלא מוציא שם עלי' משכון דלא הוי רחוי ועיין בח"ם מאחן לעיל הי' שק"ד ועוד נלע"ד דהכא לפילו זבנם מי מוחתם שדרה השומת דמה מכר רחמון לבני כל זכות בחבת לידו וכיון שבידם להזיר אלא שנשבל גם זה שיקה לא עדיף ממאן דאתי מחמתי' ואין לומר דשני שדעתא דאחרעא גמות שהרי לא ידדו לקרקע דשא מטוכבת הוה ת"י שבעל לפירות ומדרבה אחרי' כיון דכל זמן שבשם חיים יבחרי הוכסים בידם וכשומת שאחד מהם יהיה שיוי הקרקע כפניים ויותר מהשומת ובודאי, ירני מי לסלק בדמים ומ"כ לא נחות שדעתא דאחרעא ומ"כ לפילו זבנם ונשבל הדרה ולפ"ז פשיטא דלא הוי תו רחוי לגבי בעל ושלו שברי רבינו כשנן ושיין בתוס' ד"ה וזבנם ובדרש"י שם ואין כאן מקום להשהיך אלא בעיקרא דאתחא לגי מהשם דלשון תוס' שם שלשי י"ג מוכח דעיקר קושייתם אחא דאשמע דבתר תקנת חוטא אין לנשבל כלום שם אתם היא בחיי בעלה ואפילו כפי אם שבום עתה אין לי לכך הקבי כיון דאיכא פסידא לנשבל לא הוי בעל ליקה ועכ"פ יגבה הנשבל אחי חבלתו כפי אם שבום עתה לאחר מותה ומ"כ תי לא שייך לתרוצי דשומת הדר כיון דלא בעיקן מינה אלא כשויי של עכשיו וי"ע):

כעיי' י"ג (כ) וי"א דמ"מ כשתחלמן או תחגרם מכרם קיים ז"ל ב"ם בלן כתב בשם י"ח דין זה משום דגוף הקרקע של נכסי ל"ב בחזקת השבעל משא"כ בי"מ לכ"ע מכיתה קיימת לאחר מיתה ויסיו לדעת הרב רמ"ח מיהו למ"ש בשמוך נרחה בין בי"מ ובין בל"ב המכר בעל כיון דאינו יכולה למכור מהיים וכו' לא כתב דין זה אלא שם מכרם הקרקע של נכסי ל"ב בחזקת השבעל משא"כ בי"מ מכיתה קיימת אבל שם מכרם מהיים לאחר בידם יכולה למכור י"ל דשבל לגמרי ולא לאחר מיתה היו חוזר ויטר עכ"ל וע"ש: ושם בי"מ יתבאר לקמן דאחר מיתה חוזר ויטר ע"ם וכמו מכר שבן לר' יוחנן דס"ל קנין פירות כקנין הגוף דמי ושם מכר בשן ומטי לידי דבן חוזר ויטר שמכירם וע"ש סיטב. ומשם בנכסי ל"ב שם מכרם חותו השטר שים לה על בעלה בכתיבה ומסירה ללוקח פשיטא דמהני המכירה כמו בכל שט"ה ושם לא שי כתיבה ומסירה וגלע"ד דשם שי' בית השבעל נכסי ל"ב מטלטלין ומיתהו בעיינייהו יכולה למכור גוף המטלטלין שגב קרקע ומע"ב דנכסי ל"ב ברשות השבעל ומחוסר גוביינא מ"מ שפיר מהני בהו קנין שגב דכיון דמיומדין לשתם ומין השבעל יכול למכרן ס"ל כמו משכון וכמ"ש הגמ"י ר"פ הגיזל קמח בשה דרב פפא הוי מסיק תריסר חלפי זוזי בי חנתי ואקנינהו ולייהו לר' שמואל בר' אחא שגב אסיקא דביתי' כי אתא נפיק לאפי' עד תוך ז"ל הקשה הרמ"ה ז"ל דשכח ודאי

במלוה ע"פ חייבי כו', ות"כ היכי מצי למקנויי הא ליתי לי' הקנאה כדלהאר בב"ב כו' ותירץ הוה ז"ל בשם רבו דמסיק דהכא לא בעי, למיתר הלוואה גמורה אלא לעסוק בהן למחצית שכר וכדלהאר לקמן לעיסקא ולא למשתי בי' שכרא וכיון דלא ניתנו להלוואה דמי לפקדון שיכול להקנותן עכ"ל וכיון דנכסי ל"ב ומי אין הבעל יכול למוכרן הא"ג דיכול לבותן ע"י תשמיש מ"מ כל זמן שאין בעין לא גרעי מעיסקא דיכול להקנותן בהגב ועיין מ"ם בסי' ס"ז סק"ב דעיסקא חשוב כמו משכון כיון דמשכון להומיען ס"ל כמו יחד למשכון ע"ם ובמשכון ק"ל דהתם יכול למכור את המשכון בלא כתיבה ומסיר, ועיין ס"ע ח"מ סי' ס"ו סעי' מ', וע"ם בקצה"ח סי' ס"ו סק"ז וסי' קע"ו סק"ל: ועיין בשמ"ע סי' תק"ד בהג דכתב הטור בשם המלה בחברים דשם ים לה נכסי מלוג תמכור בטובת הנאה ושקלו והא כל לגבי בעלה ודמי משלה: וכתב בשמ"ע דבנכסי ל"ב מיירי להיתנהו בעיונא ע"ם ותכתי תקבי דשם בכך להיתי, בעיני, והא לאו היינו אלא חוב על בעלה ויכולה למחול: ולפי מ"ש י"ל דמיירי בנכסי ל"ב ומטלטלין בעין דס"ל כמו משכון וכמ"ש וכופין לוחשם שתמכור את המטלטלין של ל"ב ומשכון שנמכר אין המלוה יכול למחלו אח"כ כמ"ש סי' ס"ו סעי' ל' אבל בקרקע של ל"ב הע"ג דס"ל כמו משכון יכול למחול אלא שייך קיון משכון בקרקע וכמבואר שם בש"ע מ"מ ע"ם אח"כ יש לעיקה ומחזיק בה ועמ"ם בספרי קלב"ח סי' ס"ו סקל"ס: (כא) וכן בעל שמכר קרקע בנכסי משתו בע"ב. פ' אלמנה לכה"ג דף ע"ו המכונת שום לבעלה היא לומרת כלי אני נוטלת והיא אומר דמי אני נותן הדין עם מי ר' אחי אחר הדין עמו ורב יהודה אחר הדין עמה ר"י אחר הדין עמה משום שבח בית אבי, ור"ת אחר הדין עמו כיון דאחר אר שם אחו אחו לי ואם שותירו שותיהו לו שותיל והייב בתחריותן יאכלו כו' יתיב רבה ור' יוסף בשלמי פרקי, דרב נחמן ויתבי ושלחרי תניא דרב יהודה ותני כותיה דר' אחי תניא כותי' דר' אחי עבדי ל"ב יוצאין בבן ועין לאיש אבל לא לאשה תניא כותי' דר' יהודה המכונת שום לבעלה אם רצה הבעל למכור לא ימכור ולא עוד אלא אפילו הכניס לה שום משלו אם רצה הבעל למכור לא ימכור מכרו שיאשה לפרנסה זה הי' מעשה לפני רשב"ג ואחר הבעל מוציא מיד הלקוחות אחר רבה אחר רב נחמן הלכה כרב יהודה ע"ל אע"ג רבה לרב נחמן ושא תני כותי' דרב אחי ע"ל אע"ג דתניא כותי' דר"ח משתברת טעמא דרב יהודה משום שבח בית אביה וכתבו בתו' ד"ה עבדי ל"ב תיתה לר"י אחי רואים שאיתי משכא לר' אחי דהא ר' יהודה אמי מודה דיוצאין בבן ועין לאיש דמשיב עבדו כי היכי דמשוב כספו לענין תרומה דתן עבדי ל"ב יאכלו בתרומה דתרומה ובן ועין ענין אחד הוא כדפי' בחתני, ועוד הקשה הר' משה בהן דאי לא אמרה רב יהודה דמשברי גוביינא ות"ל בדשותי, קיימי ומחרור מפקיע מידי שיעבוד כדאחר לקמן גבי אלמנה דפרסוי אחיתנא דאפילו לרב יהודה מפקיע מידי שיעבוד דאפילו משחרור בהן ועין דאחילא אחרי, בשחובל דף פ"ט שם המפקיע מידי שיעבוד ואין לומר דרבה דאחר יוסף דדייקי משכא כותיה דר"ח לית להו דרבה אחר אחר משחרור מפקיע מידי שיעבוד כו' דהא רבה אית לי' אחי טעמא בשמוך ופפ"ה קאחר רבה לרב נחמן והא תניא כותיה דר' אחי, אחי ס"ל: וגראה ליישב דרבה לטעמיה שפיר מייתי תניא כותי' דר' אחי דשם הרמב"ם פ' ל' מה' מכירה פשק המטלטלין ל"ב לכתחלה לא יאכור ואם אכרן אכירתו אכירה וחלקו עליו הבאים אחריו הרמב"ן והרשב"א גם ברא"ם פשק בשם המטלטלין אכירתו בטולה והוא ברמ"א סעי' י"ד אחשם גראה בגם בעת התוספות ורא"ם הרמב"ם בפ' השולח דף מ"א ד"ה הקדם אחן ושחרור כתבו ז"ל ות"ת אחלה דפרסוי אחיתנא אחרי קני, אחיתנא הא אין יכולין לסלקי בזוזי דשדין עמה ל"ב אחם גראה דבה אחם דלאפרע הוא גובה בבפ' כ"ם דף ל"א אפרם טעמא דרבה כיון דהלו הוי לי' זוזי הוה אשלק בזוז' אשתכח דהשתא הוא דקא קני וי"ל דא"ם כיון דאשתשען בשטלה לטעות בו כל חפים ואם אכרו, לא טרפה אלקוחות ואשלקי לה בזוזי אחריני אכלן ולהבא הוא גובה בבפ' כ"ם דף ל"א אפרם טעמא דרבה הרמב"ם דאטלטלין ל"ב אכרן אכור דאל"ב אחד אחר אחרון לאפרועי אם בעל אחר אחר אחר

גובה מסקדם דמים ומהפקר ואפי' מלוה ט"פ גובה מסקדם דמים ומפקר ט"ס מ"כ מי שלוה דסקדם כו' מפקיע מידי שיעבוד ומוה סקדם קדומת סגוף לא סוי קני' מיתי' דאט"ג דמכרן מכר אבל מסקדם גובה מי שלוה דקדומת סגוף מפקיע מידי שיעבוד ומסוס דמכר עדיף מסקדם דמים ומ"ס מחרו רבא לטעמיה יד"ק. ובתוס' סס תירלו בסס סר"ר סמוחל בר' חייס מוורדו"ם ה"ל דדייק מאבל לא לאסה ומחייס לא מיטריך דפסיטו' חלא לאחר מיתה קאחר דאין יוצאין לאסה מסוס דסדין עמו ט"כ ל"ל והברי סתוס' לייס מוגיס דסא מיטלי דפרסו' מחייתא וקני' מיתי' דלאחר מיתה סוא חלא ט"כ גס לאחר מיתה כל זמן שלא גבתה חותו לאו דידה מיגבי חלא שיעבוד סוא דחיית לה עלייהו וכי תבו' שיעבוד דחיית לה יסיו יוצאין לה בבן ועין כיון דגוף הטבדים הן של סיורבין ו"ע ועיין בחי' מהרש"ק שם. ואפשר לומר בפיטת סר"ר שמוחל ה"ל דלכך יוצאין לאסה לא"ד סדין עמה חט"ג דאחתי לא גבתה דאלים שיעבוד, וכהא דאמרינן בפסחת אדעתא דכל דלא מצי לסלוקי לגבי דזוזי ואי בעי שקיל לה לבסמה ס"ל בסמה של נכרי וכיון דאתחלה סיתה של נכרי ועכשיו נמי אלים שיעבודי, דיכיל ליטול הבסמה בט"כ של יברחל ס"ל של נכרי ועיין בתוס' בפסיס דף ו' ד"ס שתם דאי לסלוק ומ"כ ס"נ כיון דאתחלה סיה של שאסה ועכשיו שהבייסה לבעל' אלים שיעבודה שיכולה ליטול גוף העבדים בט"כ ולא אצי לסלוקי דזוזי ס"ל כאו של שאסה ועדיפא מאתם דסא בנ"ב לא אצי סלוקי דזוזי חלא דאיטלו' דפרסו' אחיתא' כיון דקומתא מפקיע מידי שיעבוד פקע שיעבודה חט"ג דאלים שיעבודה דלא אצי סלוקי דזוזי מ"מ יפה כח קומתא דמפקיע אפי' מידי שיעבוד אלים ומ"ס ניחא סא דיולאין לאים אבל מסא דקתני ולא לאסה מוכח דאין הדין עמה דאל"כ סיה הבעבוד אלים ואתחלה נאי שלה סיו ועדיין לא פקע הבעבוד ואבב שיעבודה דאלים בהילו בגוף שלה ורלוי לומר בבן ועין לאסה ג"כ. חלא דאכתי תקב' אאתי' סס דאין עבדי נ"ב לא יאכלו בחרומה אפי' אקלו של עובר וגפא"ם אפילו קודם שגבתה כל שיכולה לגבותן בט"כ ולא אצי לסלוקי דזוזי כ"ל כדיהה וכיון שהיה אוכלת עבדי' נאי יאכלו ו"ע. (ואפשר לייב דהא דאלים שיעבוד' היכי דיכיל למיסקל לי' בט"כ ולא אצי סלוקי דזוזי לאו לאיתור' דהוי דהאי בלאוד ואין לבעליו הראשונים כלום בהם דלית' דהוי כאילו יש להם ג"כ קנין בגופו כיון דאי בעי שקיל לי' בט"כ ות"ת כ"ז שלא גבה סוא כבל שייסם ולאבי נים' סתם בבסמת אדעתא' כיון דיד גוי באאצע פטורה אן הבכורה דס"ל כסותפות עם הגבר וכן בהא דיולאין בבן ועין דייק שפיר אדקתני ולא לאסה אוכה דהדין עמו דאם לא כן הוי אלים שיעבודה לאסוי בכותף וסיו רלוי' לומר לאסה ג"כ דט"כ אך אתיית' ליה לה דר' אליעזר דבעי עבדו אאוזד לו ובעבד של ב' שותפים יולא לכל אחד בבן ועין ועיין בחאיבל בף ל' אבאע"ב דאלים שיעבודה אלאוסי לגבי תבן דלא יאכלו אפי' בהילו אקלו של עובר ואט"ג דאלים שיעבודה ת"ת לה דר' אליעזר דבעי עבדו אאוזד לו ובעבד של ב' שותפים יולא לכל אחד בבן ועין ועיין בחאיבל בף ל' אבאע"ב דאלים שיעבודה לאסוי בכותף וסיו רלוי' לומר לאסה ג"כ דט"כ אך אתיית' ליה

כיון דאם תמות ס"ל בטל לוקח למפרע ודידי, הוי מטיקר' ומיטת הרמ"ם ורבינו יונה דאפילו במכירה על תנאי חצו לכבוד האשה ומ"כ אין דבר זה חלוי בפלוגתת' של הפוסקים בא"מ סי' רי"ח דהכא לכ"ע לא הוי דמלבל"ט אלא בתקנת' פליגי וכדכתיבנ' זה נראה לטע"ד ודו"ק: (כג) לא עשה כלום כתב ב"ח ז"ל ואים מכר קרקע ונסתי ג"ב עם הפירות כל המכירה בטילה אפי' אם רוצה הלוקח להחזיק רק הפירות כיון דהמכירה בטילה בנוף הקרקע כן בטילה לענין הפירות עכ"ל. וז"ל הרב המגיד פ' ל' מהל' מכירה וכתב הרשב"א שאם מכרו הבעל לפירות בלבד הרשות בידו דאלו אם לגמרי אבל במכ' גוף ופירות אפי' אחר לוקח סניחו לי ואוכל פירות אין שומעין לו שהבעל לא מכר אלא גוף ופירות ומקח אחד הוא וכיון שמקחו בטל בנוף ואין הפירות אלא מכח הקרקע הכל בטל ואפי' הפירות אינו אוכל עכ"ל. ונראה ביאור דבריו דלא מיירי שהיו פירו' גמורין בקרקע ומכר גוף ופירות דא"כ אחאי כתב וכיון שמקחו בטל בנוף ואין הפירות אלא מכח הקרקע הכל בטל מה פירות גמורין אין בהן מכח קרקע אלא מה שעשה שמכר הנוף והפירות אלא מיירי שהפירו' עדיין לא באו לעולם אלא שמכר הנוף והפירות העתידין לבא לעולם והוה כתב כיון שמתבטל בנוף ואין הפירות אלא מכח הקרקע ר"ל דהא אין אדם מוכר דבר שלבל"ע אלא משום דמכר הנוף דמיל' שלו וכמו כיון שבטל בנוף אין לו שום זכי' בפירות דהא פירות בלחודייהו לא מי זכי לאין אדם מקנה דלבל"ע. ובאמת למלך פי"ב מהל' זכי' הביא דברי הרשב"א המב' וכתב עלה ז"ל תיבר' דדברי הרשב"א ז"ל נראין לסתרי לאדמי דאמתא מדבריו אלו דאפילו המוכר יכול לחזור באמת שמכר לע"פ שהפירות היו בידו לאכלן מאחר שכללן עם הנוף אינו נקנה לאנשין וכר"ן פרק האיש מקדש גבי הא דאמרינן האחין שחלקו כו' ז"ל ולפ"ז למד הרשב"א שאי שמכר קרקע לחבירו ואמצאת מקנת גזולה המקח קיים בשאר ע"כ ולפ"ז קשה אחאי אין יכול לחזור בין מוכר ובין לוקח כיון שנעשה במקח אחד ובטל מקצתו בטל כולו ול"ע עכ"ל אלכן לפי מ"ש לא אתי הרשב"א עלה מטעם בטל מקצתו בטל כולו דא"כ לא ה"ל למימר וכיון דמקצתו בטל בנוף ואין הפירות אלא מכח הקרקע הכל בטל הא אפילו היו הפירות באין מכח עצמו ולא מכח הקרקע אמי היה הכל בטל כיון שבטל קצתו בטל כולו וכמו בגמצאת מקנת קרקע גזולה דלא אתי קצתו מכח קצתו לסברת בעל תפ"ל. אלא ע"כ טעמא דהרשב"א לאו משו"ה הוא דלא ס"ל רשב"א כלל בטל מקצתו בטל כולו ולא אתי עלה אלא משום דפירי ליתנהו בתורת מכירה מכח עצמם דאין אדם מקנה דבר שלא בא לעולם ואין בהן אלא מכח הקרקע ר"ל כיון שבנוף מכור ממילא גם הפירות שיגיעין מן הנוף שלו הם ומה שאמר בטל נוף ופירות לאו לאיתמר שבאמת הוא מוכר לו נוף ופירות דהפירות לאיתם נתפסים במכירה דס"ל דבלבל"ט אלא לטפויי מלתא קאמר כי אבל עיקר הפירות אין בהן אלא מכח הקרקע וזש"ה כיון שבטל המכר בנוף הקרקע ממילא אין כאן פירות אע"ג דיכול היה למכור הנוף לפירות מ"מ הרי לא אתר לא אתר הכי ולא מכר הנוף לפירות אלא מכר נוף ופירות ומש"ה בטל בנמצאת מקנת קרקע גזולה כיון שאין כח בקנתו יפה מקנתו והמכירה יכולה לחול על על קנת שאינה גזולה מש"ה לותי מקנת קיים במקחו ודו"ק:

סעי' י"ד (כ"ד) אין הדין הנאמר למכור מטלטלין של נ"ב. דעת הרמב"ם דאמטלטלין מכרו מכור. ודעת הרשב"א והרא"ש והריב"ש סי' פ"ג בשם כל האחרונים דמכרו בטל. וכבר כתבתי לעיל ס"ק כ"א דדעת התוס' כהרמב"ם דמכרו מכור וט"ס:

סעי' ט"ו (כ"ה) והוא הדין למטלטלין שקנה לה אפילו לא באו לידה. עיין מ"ש בספרי קנה"ח סי' נ"ז סקי"ג וסקי"ד מ"ש שם:

סעי' ט"ז (כ"ו) מכרו שיעור בנכסי מלוג. בפ' המובל דף פ"ט כמאן מזלת הא דאמר אחיאר אים ואשה שמכרו בנכסי מלוג לא עשו ולא כלום כמאן כר' אליעזר. וכתב ב"ח לכאורה היאם דפסק ביו"ד סימן רס"ז עבד של ב' שותפין אין יוצאין בשן ועין והייט כר"ש וכן פסק שם עבדי נ"מ אין יוצאין בשן ועין לא לאים ולא לאשה ולפי אי' בתרא פרק מזקת לר' אליעזר המכר בטל וכן הקשה שם ב"ה. אבל באמת לא ק"מ אע"ג דהלכה כר"ש היינו לענין שן ועין לכתיב עבדו עבדו המיוחד לו וכן לענין יום או יומים דרשינן כספו המיוחד לו. אבל לענין מכירה לא כתיב קרא אלא דבחי' אחד מדאמר דין מכירה לדין שן ועין ולא קי"ל כאאי אי' אלא כאאר הי' פ' חז"ה שם ע"ש: (וכאי מוכח אלא דאפילו אמירה ודי' מהני בעבד של ב' שותפין שאחד מינו יוצא ובי' מהשתא בעבד"ע וכאמר דעבד של ב' שותפין שאחד מינו יוצא בשן"ע משמע דאפי' בשותפין דעלמא' שים לכל א' אחי הנוף דיוצא הכי ואי הוי מדאמר מכירה למחרוב בע"כ היא לגריך לפרש דדוק' שותפין שים לא' פירות ולאחד הנוף אדין כן אבל לא בשאר שותפין דאטו שותפין דעלמא לא יוכלו למכור וכמ"ש רש"י ז"ל פ' האומר דף ל' ד"ה לא עשו ובאו' שם ד"ה אים ואשה ומ"כ לא אים להפוסקי' לאחוש בעבד של ב' שותפין דאינו יוצא בשן"ע אלא שים לא' כל הנוף ולא' הפירות אבל בשאר שותפין יוצא בשן"ע כיון דאין הילוק בין מכירה למחרוב אלא ואאי דלא קי"ל כאאי אי' ולא מדאינו מכירה למחרוב דאחא בעינן עבדו המיוחד לו וה"ט ב' שותפין דעלמא' לא הוי מיוחד לענין שאחרוב ולכך סתמו ופסקו דעבד של ב' שותפין אינו יוצא בשן"ע וזה ברור:) וכ"כ הרמב"ן שם פ' חז"ה דלא קי"ל כאאי אי' אלא בשן"ע וזה ברור: ליום או יומים ושן ועין אלא במכירה שפיר יכול למכור כל אחד זכותו ע"ש. ובאמת למלך פ"ה מסל' עבדים כתב ג"כ להוכיח דלא קי"ל במכירה שכין האא אין מן פרק יש נוחלין שכותב ונסיו לבנו ומכר האב מכורין עד שימות הבן ומוכח דלא בעינן במכירה מיוחד לו ע"ש: ואגב לאאי אי' דהוי מדאמר מכירה לשן ועין ויום או יומים ואפי' מכרו שיעור לא הוי מכירה. קשה לי בהא דכתיב בפרש' בחקותי ואם את שדה מקנתו אשר לא משדה אחוזתו יקדים לה' וחיבב לו הכהן את מכסת הערכך עד שנת היובל וגו' בשנת היובל יושב השדה לאשר קנאו מאתו. והרי שדה מקנה בזמן היובל הוי אלא אלא קנין פירות כדאי' ס"פ השולח לריש לקיש במוכר שדה בזמן שהיובל נוהג מבית ואינו קורא דאין לו אלא קנין פירות ע"ש ומ"כ הין השלוקח יכול למכור שדה שקנה בזמן היובל שהרי אין לו אלא קנין פירות ולמוכר יש לו קנין בגוף ובשיעור שהרי יכולין למכרו וכל שאינו במכיר' הוי בשקדם ומ"כ היך יכול להקדיש שדה שקנה בזמן שהיובל נוהג כיון דליתיה לים לדידי אלא קנין פירות ולמוכר קנין בגוף ובשיעור אינו יכולין למכרו ולהקדישו לפי תירוצא דמדאמר מכירה לשן ועין ונקבי קרקי ול"ע כעת. (בגם שאינו כדאי לחוות דעי שגם לגיהל בפלילה לא אחשוך ונפשי מלהגיד מה שנראה לע"ד להדק בזה ואוא דאפי' להאי תירוצ' דבעי לדמויי מכירה לשחרוב ואפי' מכרו שיעור יאד מכרן בטל היינו לענין מכירת בגוף הגוף אפי' מכרו שיעור שהוא על הגוף ול"ל שאם בא למכור הגוף אפי' מכרו שיעור אינו מכור שהרי אינו מיוחד שלאה ים לו קנין בגוף בכולו ואה ג"כ כל הגוף שייך לקנין פירות שלו וכיון דבעינן גם במכירה נכסי המיוחדי' לכך לא הוי מכירת גוף הנכסי' מכירה אבל לענין זכות הפירות שפיר יכול למכור זכותו שאותו זכות הוא מיוחד לו לבדו דאל"כ לא אמינו מכירת שדה בא"י אלא לוקח שני שהרי אין לו אלא קנין פירות וזה נגד השכל אלא ואפי' לאותו זכות שים לו לפירות יכול למכור ולכך יכול נמי להקדיש שדה שקנה שהרי אינו מקדים אלא זכות שים לו לפירות ואע"ג דבעינן נכסי' המיוחדין היינו דומי' דשחרוב שהוא לענין קנין הגוף אבל זכות של פירות יכול להקנות ומשבחין יבחין.) ועמ"ש בס' קנה"ח סימן רנ"ז סק"ג: (כ"ז) שלא נתנה ולא מכרה אלא משום שלום בינה לבין הרמב"ם פ' כ"ב מהל' אישות ובשגות הרמב"ד ז"ל ולאה מוזרת ואם יכולה לומר נחת רוח עשיתי לבעלי ותגבה ממנו ביטול מקח למה ואינו נחת רוח יהי' לו כשתחזור ותבטל מקחו ע"ל ומיהו דם"ל להרמב"ד דאינה יכולה לבטל מקחו אלא כשתתגלגל או תתגרש דאז כלו ימי שלום בינה אבל כל זמן שהיא עמו אינה יכולה לחזור דמ"כ אינה נ"ר עשתה ו. ולבאר פיטתו לעע"ד לפי מ"ש הרשב"ם פ' חז"ה דף מ"ט ע"ב תינח נחת רוח עשיתי לבעלי שמכרתי לו שלא יכעוס עלי אבל לא היה בדעת להקנותו לו ולא דמי להלו' וזבין דזביני זביני דאגב חוסם גמר ומקני אבל הכא הכא דליכ' חוסם כ"כ לא גמרה ומקני ע"ל והקשה עליו הרמב"ן ז"ל דאם אינו חוסם אמאי בטל המקח ואם הוא חוסם הרי אגב חוסם גמר ומקני ולכך העלה דביאיב דמי המקח קיים ע"ש. ועע"ש נראה דבאמת זה לא אקרי חוסם והא דמקחו בטל הוא מטעם אחר כמ"ש דמהרי"ק סי' קפ"ח כתב ז"ל גם אם שטעו באיזה מהם הוי מחמיד גם זה הבל יפה פיו להבטל השלום והשלום לא היה אלא שלא להבטל השלום הרי לא נכתב בלשון תגאי ואפילו לא היה אלא שלא להבטל השלום הרי לא נכתב משום שם רע ואחרינן עלה בגמ' והוא שיאחר משום שם רע

מי מוציאך כו' ועל זה כתבו התוס' פ' השולח ז"ל דמי לחמר הכי מי מקלקל לה גרשה דחשב, זו היא תלוי לענין בעלמא, כו' הרי לך בהדי דאמר"ג דאמר לה משום שם רע מי מוציאך ומאי בטל אפ"ה מין הגט בטל כיון דלא אמר ע"מ כו' ועוד בר מן דין ובר מן דין ואפי' חשבינן לי' כאו תנאי הוא לא כפלי' לתנאי וקי"ל כר' מאיר דבעי תנאי כפול עכ"ל. וכבר כתב הר"ן פרק החיים מקדם דהא דסגי בעלמא בחומדי, אמ"ג דלא הוי תנאי כפול משום דגלוי דעת עדיפא מתנאי כפול ואפ"ה במתנת ס"מ או דזבין מדעת, למיסק לארץ, דיהבינהל לזלזין בתר גלוי דעת אבל היכי דאתנה ולא אתנה כהלכתו אתנאי בטל וט"ם בר"ן וכן הוא דעת תוס' ולפ"ז נראה דאכירת האשה אחשבת לדעת בעלה לא הוי לומס כלל אלא דאמן סהדי דאיכא עומה כן אלא לאחבת השלום עם בעלה ואפ"ה לאחר שכלו ימי שלום ביתה הייט לאחר גירושין או לכשתאלמן בעל המקח ואשום דגוף האכירה לא היה אלא לאחבת השלום ואחר שהשלום היט מתאיד אחבעל המקח ואפי' לא אחרה בפי' לאחבת השלום יש כאן גלוי דעת ועדיף טפי דלא בעינן אפשטי אתנאי, ואפ"ה בהלך דאכירי"ק דלא הוי גלוי דעת אלא בשה שאחרה לאחבת השלום וכיון דלא כפלי' לתנאי' לא אהני אפא"כ אכא דאשום גלוי דעת בתו לדון לא בעינן תנאי כפול לכך אה דנאת רוח אין בו אשום לומס אלא דאמן סהדי דאמ"ג דעתה היא אסכאת לאכירת בעלה היט היא אלא דאמן סהדי דאמ"ג דעתה רוח אין בו אשום שלום בית ואפ"ה אפ"ה כ"כ וכאבא לי' אכי אהי דאי אפשר לאחבת השלום אלא בזה שיהא לו אשה אחרת ואפ"ה אין לי עמך ופריך אם"כ וכי כאבי לי' אכי אהי דאי אפשר לאחבת השלום אלא בזה שיהא לו אשה אחרת ואפ"ה אין לי עמך כו' לא אמר כלום ואאבי בבקעו אידם ואדר דין ודברי אין לי עמך כו' לא אמר כלום ואאבי בבקעו אידם ואדר פריך ותיאמא נאת רוח עשיתי לבעלי אי לא אתן לקא אן האים ואזר ולקא אן האשה אקאו בטל ולכאורה קשה דבאחלה אי' דאאי להקשות ותיאמא לי נאת רוח דאיא קושי' אליאתא אאשה אפורשת אשא"כ אך דדין ודברי' אינו אלא בריאתא שאיא סילוקה ניחא דודאי כל ס"ד דאיירי בלשון סילוק גרידא שאיא סילוקה זכותה ג"כ כיון שאי' אועיל אסילוק בשעת אעשה וכל זאן שאיא אחתיו אשום שלו' בית כדאאתן שוב אין לה שום זכות אף אאר שאתגר' שאין זכותה אוזר ואיטר כיון שסילוקה כל זכותה אסילוקה קא זכי' בי' תו כיון דכבר נסתלק כשה אשדה זו לדוקא גבי אכירה שייך לומר שאכרה לאחן אונבל כל ימי אשך השלום אשא"כ בסילוק כיון שנסתלקה בשה אחת תו לא שדר ואשתעבד אבל לבתר דאשני בשקנו אידה ג"כ ס"ל כאנו אכר לכך שפיר פריך ותיאמא לי' נאת רוח עשיתי לבעלי דכיון דקנו אידה לגוקא אין האכר נאשך אלא כל ימי אשך שלום ביתה ובשתאלמן או תאגרם יפא בטל אשום אומדן דעתה דאתן שהלי דלכך נאכוונה וכפריסית ודו"ק היטיב. (כא) אבל אם אחלה לבעלה כל זכות כאב בא"ח ז"ל אאעיין בשאנו אר"ש כלל ל"ח סי' ז' אשאעות לשנו שאיאו אחלק בין אכירה לאחילה רק עיקר אחילוק שלו הוא כשבעל אוכר קרקעותיו והיא אסכאת לאעשיו תוכל לוזר הוכרחתי לעשות לו נאת רוח אאחר שהוא דחוק לאכירה אם לא שהכאתי הי' לוזר לי עשיך נאת בגירושין כו' אבל אי אזקיקה לאחול לו זכות שלה דאין כאן חיבה אם לא חאחול לו ועשה זה שייך ג"כ גבי אתנה ואכירה דאין כאן חיבה אם לא אחכול לו אם שכבר בידו עכ"ל הש"ך וכ"כ ב"ש ע"ש. ואאשני בדבריהם שעאתיקו לשון הר"ש ואאעיין שם בהר"ש איאו כן כלל ועוד דבכלל ס"ב סי' ס' כאב הר"ש בהדיא וז"ל שאלה רחל אאת יעקב ואסתלקה בעשה בעבור שהוא סילוק אם לא אאחול לו ואפ"ה אי אי' אכר כן עשיתי לבעלי לזזור לי' נאת רוח עשיתי לבעלי בסילוק ואם לא אי ע"י אכר רק אעשאה ואסתלקה לבעלה בסילוק על אאת שאלה כאובתה ואדוניא וכל אאי כאובה אחילה גאורה כו' ולא שייך לומר נאת רוח עשיתי לבעלי אלא כשבעל קרקעותיו ואוקאת אחאת נאת רוח שלא יחאר הבעל נאת בגירושין או באיתה אבל אין האשה אוחלת לבעלה זכות שום לה עליו אחאת נאת רוח דאין כאן חיבה אם לא אחאול לו ואחילה גאורה היא עכ"ל הרי שלא כתב האי טעאת דאחוק למעות אלא נראה כוונת הר"ש ז"ל דאוקא באוכר קרקעות

שאין לאשה בשם רק שיעבוד ואשם היא תובעת שיקיד שבעל כיון דגוף הקרקע שלו ואין לה אלא לענין שיעבוד יש קפידא אם תובעת לכך אאי לאיאר נאת רוח וה"ה סילקה עצמה לבעלה וכשאי דכלל ס"ב כיון שאין לה רק שיעבוד יכולה לוזר נאת רוח כו' דכל שסילקה אבעל כאי שסילקה עצמה אין סלוקה שקנה אבעל וכא"ש בבדק הבית בסי' זה ע"ש אבל אאוקאת לבעלה כל זכות שיש לה בכיון דאאוכר היא שלה ס"ל כנכסי אלוג דידה דלא שייך בי' נאת רוח לאיאה לאיכה ליתן אאת שלה לבעלה ואאי אאוכר הוא שלה ואיין בר"ש ז"ס פ' אז"ה דף נ' שכתב דאקאו בטל כיון דא"א בלא שלה לבעלה כי אם כל בעלה אאי' לאאר ג"ר עשיתי לבעלי ע"ש וא"כ זה שייך דוקא בשוכר קרקעות אאשועדים לה כיון שאין שלה אבל אוחלת גוף אאוכר ול"ש כנכסי אלוג כאשר בסי' ואי"כ דכנכסי אלוג גוף אאוכר כיון דגוף אאוכר שלה ס"ל כנכסי אלוג ואפי' לא אאי לה אלא שיעבוד ועל זאת שיעבוד יכולה לוזר נ"ר עשיתי אאי לה אאי' לה אלא שיעבוד ואין לה אלא קרקע כל בעל ואין לה כו אלא שיעבוד ועל זאת שיעבוד יכולה לוזר נ"ר עשיתי שאאי לה אאי' לה אלא שיעבוד אקרקע אאוכר ול"ש ואפי' לא אאי

שיעבוד הגוף לא מהני ושיעבוד הקרקע של לוקח הוא שקנה ממנה ולא מהני מהילתה מ"כ הדרא קושי' לדוכתה דמהני מחריות דידה שתגטרך לבעל בשיטרף לבעל כשיטרף הלוקח ובדברי הרמ"ם נראה דלשיטתיה מיזל דס"ל כדעת הרי"ף והגהות דמכירת שטרות דרבנן וכמ"ש שם פ' הכותב ולכך יכול המוכר למחול לפי' שיעבוד נכסיו למודי ובפיר כתב דמין הלוקח יכול לגבות מלוותה קרקע. לחנם גם לדעת ר"ת נראה דמ"מ יכולה שתחמר נ"ל עשיתי כיון שלא הפסידה מאלה מלא מותו השיעבוד ומה שנתנה מחותו השיעבוד כל זה היה עומד מכוח נ"ל דכיון דגוף הקרקע היה שלה שלא שתשועבד לה ומה לא תהלה היה לקבל מחריות דידה יקפיד השבעל ויחמר עייך נתת בגירושין וכבר מכרת כתובתך מו שתרלי למכור הכתובה וכיון שהיה מפסדת בכל זה שלא שעבוד קרקע זו קפיד השבעל ויכולה לומר נ"ל עשיתי כיון שלא הפסידה מאלה מלא מותו השיעבוד ומה שנתנה שלה מכוח השיעבוד כל זה היה עומד מכוח נ"ל דכיון דגוף הקרקע היה שלה

שפסי היס לו׳ לבעל ודחי ללוקח מן הפי׳ וכו׳ ולקח מן הפשפ
דכך לי סילוק מן הבעל כמו סילוק מן הפים שלקח כבר מן
הבעל אבל בפסלק׳ שיעבודה לפים שרוצ׳ להלוות לבעל ולקו
מיד מוד׳ הרמ״ם דמסני ולדברי הרמב״ם אף בנדון דפשפ
הרמ״ם שפסילוק לגבי בעלה מסני שפרי מבואר בדבריו בפה
דתנן כו׳ לקח מן הפשפ׳ וכו׳ ולקח מן הפים מקמו קיים הפי
לקח מן הפשפ לא מכרה לו היא אלא לסילוק שיעבוד׳ קרי
לקח מן הפשפ׳ שפרי כתב פי״ז מאיסות ז״ל אבל אם קנו מיד
הפשפ׳ תאל׳ שאין לה שיעבוד על מקום זה ואח״כ מכר אותו
הבעל אינה טורפת אותו עכ״ל וע״ש. ולפ״ז הפי׳ דיל׳ דרמ״ה
בפשפ המרדכי אינו אלא לדעת הרמ״ם דסילוק לגבי בעל לא
מסני ומ״ש כתב קודם שקנאן מסני סילוק אבל לדעת
הרמב״ם אפילו אחר שקנאן נמי מסני סילוק לגבי בעל לפי
מ״ש בבדק הבית. אמנם קשי׳ לי טובא במ״ש לדעת הרמב״ם
מועיל סילוק לגבי בעלה דהא כתב הרמב״ם פכ״ב מה׳ אישות
ז״ל כיצד הפשפ שמכרה או נתנה לבעלה מנכסי ג״ב מקרקע
או מטלטלין או שהיה לה בשתופתה או שהיה שפכני לה
משלו לא קנה בעלה ואע״פ שקנו מיד הפשפ ברלונה חוזרת
בכל עת שתרלה שלא מכרה ולא נתנה אלא משום שלום ביתה
לפיכך אין לבעל רשי׳ בנכסי הפשפ כלל מון מנכסי מלוג עכ״ל
ומי נימא לגבי בעלה מסני סילוק ג״כ אמאי אינו מועיל מכרה
או נתנה לבעל בנכסי ג״ב. וכן מוכח מש״ם פ׳ חזקת דף ס״ט
דפריך הא רשי׳ ים תיומא נמת רוח עשיתי כו׳ מי לא תנן לקח
מן הפים וחזר ולקח מן הפשפ מקמו בטל ומאי קושי׳ דפא
דוקא שלקח מן הפים וחזר ולקח הפשפ הוא דיכולה לומר נמת
רוח עשיתי אבל לגבי בעל ס״ל לקח מן הפשפ ול״ע בעת:
(עיין לעיל ס״ק ל״ח שפכריח מר״ן דקודם שקנה סלוקח מן
הפים מי אפשר שתמכור לו פשיעבוד וע״כ הא דלקח מן הפשפ
תאלה היינו שסילקה לגבי בעלה ט״ם ומ״כ קשיין דברי הרמב״ם
להדדי וע״כ צריך לחלק דוקא, היכ׳ שמסלקת עלמה משיעבודה
שיכי לבעל לחוד בפא מאריכין דלמא רוח עשתה לו אבל אם
מסלקת לבעלה שימכור לאחר בפא לא מאריכין כ״ר עשתה כיון
שעדיין לא מכר והיא לא סילקה עלמה שימאר ביד הבעל לכך
פתם פ׳ חזקת והרמב״ם פכ״ב מאיסות שמסלקת עלמה שימאר
ביד בעלה מארי כ״ר עשתה משא״כ הכא דלקח מן הפשפ
קנו מידה שאין לה שיעבוד על מקום זה שימכור ללוקח ובזה
ים לייפב גס דברי ב״ה ודו״ק:)

סי׳ צ״א סעי׳ א״ (א׳) אשה שהכניסה שט״ח לבעלה בפרק
הכותב דף פ״ס ומודה שמוחל בשפה
המכנסת שט״ח לבעלה וחזרה ומחלתו שאינו מחול מפני שידו
כידה ובתום׳ שם ז״ל תימה לר״י דס״פ שנים לוחזין גבי מלה
שובר בזמן שהשם׳ מודה יהזיר לבעל ופריך ונימום שמא כתבה
ליתן בניסן כו׳ ומשני ס״מ היתה לדשמואל דלמר שמוכר שט״ח
כו׳ והשתא לכתי ניחום דלמא כתבה ליתן בניסן ולא נתנה עד
תברי ואזלה והכניסה לבעלה שאינה יכולה למחול עכ״ל. ולכאורה
ים לומר דסך ברייתא לית לה תקנת חוסא וכדלמי׳ פ׳ המובל
דף פ״ה דאיפלגי תנאי בתקנת חוסא ט״ם בהא דתני חדא לא
לאים ולא לאשה כו׳ אלא דאכתי תקשי דנסי דלית לי תקנת
חוסא סיינו שיכי לוקח רשאין לגוף אבל פירי מיהא אכיל בעל
וא״כ לא אינה מחיל להפסיד פירי לבעל דמטות ס״ל כאילו
ליתא פירי בארעא וכמ״ש סרמ״ח סי׳ פ״ה סעי׳ ד׳ וה״ע
מוסיפין מבע״א לקנות קרקע לפירות אמנם לפ״ת דמבואר פ׳
הפשפ שנפלו דף ע״א לדיעא דאתני בנכסים שנפלו לה קודם
שנשאת דמוכרת ונותנת וקיים וע״ם ואתני מיירי בחיי ולפירות
ע״ם בחו׳ ד״ם לא כר׳ יהודה א״כ תו ליכא למיתם אתא שכיים,
לבעל דהא ס״ל נכסים שנפלו לה קודם שנשאת וכיון דמוכרת
וקיים ס״ם דמוחלת וקיים: (ולפמ״ש מרן לקמן סק״ו ודעלה
כדעת מהרי״ק דבנכסי ג״ב בעל לוקח הוי אפי׳ בלא תקנת
חוסא ואפי׳ לדעת בעל נתיבות משפט ומהר״ם פדוא״ס דס״ל
גם בנכסי ג״ב שייך תקנת חום, היינו לאהר מיתה אבל בחיי,
פשיט׳ דהוי לוקח א״כ אכתי קשה קושית התו׳ ניחו׳ שאת
הכניסה לו הכתוב׳ בנדוני׳ וכן משמע לשון הכניסה וכמ״ש
האהרונים דפשיט׳ דאיירי בנכסי ג״ב אלא דהרמב״ן הוסיף לפף
בא״א שייך הא דיוא אבל טיקר הדין מיירי בגל״ב:)

סעי׳ ב׳ (ב׳) בעל בנכסי אשתו הוי כלוקח לפיכך מי שאמר
לאשה נכסי לך ואחריך לפ׳. בפ׳ מי שהי׳ נשוי דף כ״ה ובתו׳
ס״פ יש נוחלין ד״ה מיהו דלפשהי מנפשייהו כתבו ז״ל ות״ת וא״ם
משא דאמר לטיל נכסי לך ואחריך לפ׳ ועמד ומשאת בעל לוקח

לוקח הוי ואין לאחריך במקום בעל כלום אלמא אע״ג דאיכא
פסידא לאחריך בעל לוקח הוי ו״ל דאתאי שאני דאין כל כך
פסידא אם לא יקבל באתאי טכ״ל. ובר״ן כתב ז״ל ואפשה
פרשב״ם ז״ל ובמקום פסידא דאחריך אמר לא עשאוהו כיורש
כמו במקום פסידא דאלמנה ו״ל דכיון דאשה לאנשואי קאי ואפי׳
נותן מידע ידע דבדוב המקומות עשאוהו רבנן כלוקח ואפ״ה לא
פירש אחריך לקני בעל לא לקני ס״ת דאחריך שלא במקום בעל
קאמר כו׳ והיינו בשנתן לה כשהיא פנוי׳ ונשאת אבל הכא
מיירי בשנשואה וה״ק אחריך לקני בעל לא לקני אשה אם לא נתכוין
לכך אפי׳ קאמר לה ואחריך כיון שאוא יודע שיש לה בעל
אע״ה אארי׳ הבעל אוני׳ מיד שלקוחות כו׳ עכ״ל וע״ש ועיין

לעיל סי׳ פ״ד ס״ק ל׳ ואע״ש שם:

סעי׳ ג׳ (ג׳) גבו לאשה קרקע מבעל חובה עת״ש בקנות
אאזירין לו השומא כתב ב״ם ז״ל משום דיינו כלוקח אבל אם
סי׳ דינו כיורש היו אאזירין לו בין בחיי בין במותה דקי״ל
דאאזירין לבן שלוש ומשום דיינו כלוקח אין אאזירין לו לפי׳ בחיי,
דשוי כאילו אכרה לו ואע דלא לאאי׳ דינו כיורש אשום פסידא
דידי׳ כתבו אתום׳ פ׳ אאפקיד אשום דאייסינן לפסידא דאלמה
אע״ג דכתבו ס״פ י״ג דלא שוי פסידא כל כך כא״ש בשאוך
סיינו להוציא אבעל אבל להוציא אן אאלו אייסינן לפסידא וכ״כ
הב״ח עכ״ל ובשאת אחילוק פשוט דהא דלא אאדרינן לי׳ אשום
ועשית היפר ושטוב זה לא אקרי פסידא כיון דאדינה לא אדרה
שומא אבל אם שאתחייב להאזיר ואאי אשיב פסידא כיון דאדינה
אין לריך להאזיר ואלא עתה השוא אדוחיפס דלא אאדרינן לי׳
לבעל אשום דאשבו לפסיד׳ דאלוה ושעשוהו כלוקח ולא אאדר
בעל דאו אשבו לפסיד׳ דידי׳ והוי ג״כ לוקח ועיין בקצה״ח סי׳
ק״ג סק״ח וסק״ט:

סעי׳ ד׳ (ד׳) הי׳ עני׳ אלוה ט״פ ואח״כ נשאת ס״פ י״ג דף
קל״ט שלא לי׳ אבו׳ בר גניבא לרבא ילאדנו רבינו
לותה ואכלה ועאדה ונשאת בעל לוקח הוי אי יורש הוי לוקח
הוי ואלוה ט״פ אינה גובה אן השלוחות אי דלאת ייבש הוי
ואלוה ט״פ גובה אן הירושין כו׳ ת״ל ר׳ פפא לרבא נאי היינו
דשלא רצון בתגרתי׳ אי אאת ואינה אלאה ואת אלאתה ונשאת ניזונת
אנכסיו נשאת השת אלאתו ניזונת אנכסיו אאת השת הבת ת״ר
יהודה בן אאותו של ר׳ יוסי בר״ח על ידי הי׳ אעשה ואאדו
אלאתו ניזונת אנכסיו ת״ל בשלאת יורש הוי אם״ם אלאתו
ניזונת אנכסיו אלא ת״ל דשלא רצון אאי אלאתו ניזונת אנכסיו
אאר אביי אי נאו דשלא רצון כיורש אאן לא ידעינן ואפ״ה תן אאו
אזירין ביובל השבורה ואיירש את אשתו ת״ל רבא ואפ״ה דשלא
אי ידעינן ואפאר ר״י בר״ח בשאפ״ה אתקיפו אשה שאכרה
בנ״א בחיי בעלה ואתה השבל אוני׳ אין השלוחות אלא ת״ר
אשי בעל הוי רבנן כיורש ואוי לוקח ואיכ׳ דשבל אוני׳ אין
אשי רבנן כיורש ואפ״ה לא אאי אשיב פסידא דאלמה
אוי רבנן כיורש ואפ״ה הוי בר״ח בשאפ״ה אתקיפו אשה שאכרה
בנ״א בחיי בעלה ואתה השבל אוני׳ אין השלוחות אלא ת״ר
אשי בעל הוי רבנן כיורש ואוי לוקח הוי אי יורש הוי לוקח
אלא ת״ל דשלא רצון בעל הוי כיורש ואוי לוקח ואיכ׳ דשבל
אוני׳ אין השלוחות אלא ת״ר אשי בעל הוי רבנן כיורש ואוי
לוקח הוי אי יורש הוי לוקח אלא ת״ל דשלא רצון בעל הוי
כיורש ואוי לוקח ואיכ׳ דשבל אוני׳ אין השלוחות אלא ת״ר
אשי בעל הוי רבנן כיורש ואוי לוקח הוי אי יורש הוי לוקח
אלא ת״ל דשלא רצון בעל הוי כיורש ואוי לוקח ואיכ׳ דשבל
אוני׳ אין השלוחות אלא ת״ר אשי בעל הוי רבנן כיורש ואוי
לוקח הוי אי יורש הוי לוקח אלא ת״ל דשלא רצון בעל הוי
כיורש ואוי לוקח ואיכ׳ דשבל אוני׳ אין השלוחות אלא ת״ר
אשי בעל הוי רבנן כיורש ואוי לוקח הוי אי יורש הוי לוקח
אלא ת״ל דשלא רצון בעל הוי כיורש ואוי לוקח ואיכ׳ דשבל

ס"כ מספיק, היינו גופה מן הבעל ולזה הטעו המחרונים לחס חפס מלוה מבעל לא מפקינן מיני וכמ"ש בס"ך סי' ק"ג וכ"כ ב"ח ז"ל וגרעה כל זה ליישבי מי חפס ס"מ שלה מבל חס חפס הפירות מן הקרקע לא מסני חפיסה כי הפירות שייכים לבעל תחת פרקונה עכ"ל. ולכאורה גרעה כיון דבעיין לה מיפטר ולפמ"ש רשב"ם ותוס' מחיבעי' היה בעל לוקח מי יורם בין בחיי, בין לאחר מיתה ט"ס ול"כ בחיי, נמי לא מפטיט, ושוי יורם בחיי חשה לפירות ואחתי לא מסני תפיסה גם לפירות ואין להקשות לפי' רשב"ם ותו' דבעינן בין בחיי, בין לאח"מ מה בחיי, לפירות תקנה קדומה היה בחתני' ר"פ המשה שנפלו דנכסים שנפלו לה מעמשת לא תמכור ואם מכרה ונתנה מכרה בעל מסוס דודתי בעל זוכה בגוף הנכסים לפירות תיכף מעמשת וכמ"ש תו' פ' נערה קף מ"ו ד"ה זמנין דלא תלו בהא דאין חשה יכולה לומר מיני נפדית ואיני נותנת פירות מסוס דשתי פירות דזוכה בגוף הקרקע לפירות אבל מעשי ידי' היינו דבעין ולא שייך לומר שזכה בגוף סידיס עכ"ל וכיון דזכה מעמשת בגוף הנכסים לפירות תו היינו יכולה למכור ומכרה בעל אלא דאיבעיין הוא בשתי זכותא דזיכו לו חכמים לבעל בשדה בחיי, לפירות אם דין יורש יפדו לי' היינו כדין יורש דגבי מיני מלוה ט"פ או דין לוקח אית לי' ולא גבי מיני מלוה ט"פ וכן לאחר מיתה איבעיי לן מט"ג דבעל יורש את שכתב אפשר דלמלו, רבנן לירושה דידי' דלמוי לי' דין לוקח ובחיי, איפכא מיבעי' לן מט"ג דלא שייך דין ירושה בחיי, אפשר דשעתו לבעל דין ירושה ומיגזה ממנו מלוה ט"פ אבל זכותא דבעל בנכסי לפירות ודלמי הוא תיקף מעמשת דמיד זוכה בנכסים לפירות ומש"ה מכרה בעל כיון דכבר זכה בנכסי לפירות ומי נמי דדין יורש ים לו מ"מ דידי' הוא ואין אחשה יכולה למכור שלו אבל מ"מ מידי ספיקא אכתי לא נפקא מה הוא בשוהן לפירות אם דין יורש ים לו ומלוה ט"פ גובה ממנו או דין לוקח ואינו גובה וש"כ אחתי לא מסני תפיסה לפירות כיון דבחיי, נמי מיבעי' לן ולא איפשטא. והגראה לענ"ד דזה הוא דודתי בעיין בין בחיי, ולפירות בין לאחר מיתה ובזה לאח"מ אסברא אינו אלא יורש מ"מ מספקא לן דלמא דטבדא לי' עבדו לי' ואלמו' לזכותיה לבוי' לוקח וס"ס בחיי, אפשר' לוקח הוא דאית לי' פירי אחת פרקונה וזוכה בנכסים לפירות ומספקא לן אפשר דאיכא אינה כד לעשותו כיורש ומסקינן בסוגיא דטבדא לי' עבדו לי' אלבד איכא דאיכא פסידא לאחריני ולגבי לקוחות אט"ג דאית להו פסידא לא מיישינן להו אסוס דאינהו דאפשדו אנפשייהו ושוינהו כלוקח וליובל דטבדא לי' עבדו לי' להיות יורש ובזה בחוס' פ' המפקיד כתבו טעם דלא אסדרינן לי' שומא אסוס דעשאו כלוקח והקשו דהא דטבדא לי' עבדו לי' ושוי' יורש לאיפשר לי' שומא ותילו אסוס פסידא דמלוה ובש"ך בא"מ סי' ק"ג הביא על דבריהם ודעתו דדוקא להעלות כאו לעשותו לוקח הוא דאחרי' איכא דאיכא פסידא לאחריני לא שוי' לוקח אבל הינחו על דין תורה להיות יורש אחנס לומר במקום פסידא דאחריני שיני' לוקח ולא יורש לעקור ד"ת אשרי שבעל יורש את אשתו ד"ת זה לא יתכן כלל ורלי' לזה דגבי יובל אחרי' אסוס פסידא דידי' שוי יורש ואינו אחזיר יורשת אשתו ביובל ואחתי ואם איכא פסידא דבני אפשתא אלא ודאי אסוס פסידא דבני אפשתא לא עקרו דבר תורה דשוי יורש. אלא אם דברי אש"ך ז"ל ע"ש: ובספרי קאנ"ת סי' ק"ג סק"ז כתבתי דדברי אתוס' נכונים שיטת דודתי ביד אחכמים קו אמרה אן באשר ואן ביתיר ובידם להעדיף ולגרוע ואיכא לאי' פסידא לבעל ואיכא פסידא לאחריני שעדיפו על אמרה אט"ג דאינו אלא יורש אן אחי

שטרא וא"כ סתם דלא הלוה לבת רק לרחובן הלוה בלא דתקני ומ"כ מת וירשתו הבת ונשתת דצוה לא שייך טעמא דהרי"ף דתפסיד תפסי, דתוזף, לתתתא בלא שטרא דלמו לתתתא יזיף מלא לרחובן הלו, ובמה דלא כ' דתקני לא מהרי' דתפסי, תפסי, וסי' ו לגבות מנ"מ לכך כתב ב"ם דתיירי בנכסי ל"ב ומזה קשי לי' לב"ם כיון דדין זה נובע מבעה"ת ושם מיירי בנ"מ ומייתב דבעה"ת ס"ל דתפסיטא בעיין לגמרי דהוי כלוק, ולא פליג בין מלוה למלוה ותפי, לא תפסיד תפסי, לא גבי מבעל: תוס קשה גבי מלמה דתמרו שוי רבנן כיורש ומשום פסידא דתלמה ותי תמרת דתיפסטא לן דלעולם דינו כלוקח תפי' סיכא דמלוה לא תפסיד תפסי, לא תשנו לפסידא דתלוה דינו כלוקח ס"ל קשי' מלמה. וגרסה לפי מ"ש הרמב"ן ס"פ י"נ בבא דתמרו גבי תקנת חוטא משום פסידא דבעל לא תשנו לפסידא דלקוחות דתיובו דתפסדו תפסדו מפקפיבו שפקשה משה דתמרי' פ' שהובל דף פ"ט תיוב לתקנת חוטא חזנין לי"מ ותיתב לי' תפי' ליתא לתקנת חוטא חזנין לנ"מ שלא דהכא לא שייך ליובו דתפסיד תפסי, ותירץ דלא פליג רבנן בתקנתא ויוין דעשתובו כלוקח מתקנת חוטא ומשום דרוב פעמים ליובו דתפסדו תפסדיבו דלא לזבון מלתתא דיתבא תוני גברא ומ"ם תפילו לפעמיים דלא תפסיד תפסי, לא פליג ותמרו דכל דתתי בתב בעל שבעל מויא וע"ם וכ"כ שתום' ס"פ יש ניהלין בשם הרשב"א ט"ם: ומשם לפמ"ם הר"ן פ' מי שהי, ובוי דבמלוה ט"פ דליכא לא שייך דין קדימה ושימן שוין ט"ם ות"כ במלוה ט"פ דליכא שעבוד, נכסי, מלא דמיני, גובין תפי' מגלימא דעל כתפי, ת"כ ס"ל מלוה ט"פ כמאן דתתי בתב בעל ליכא תורת קדימה במלוה ט"פ ותיו גובה מלא מכאן ולהבא וכי תתי לגבות מבעל תמרי' ליון דבעל לוקח הוי כבר משעה שנשתה לא תייבון לפסידא דמלוה ט"פ דליון דס"ל בתר בעל ומשום לא פליג כמו שנתבל ודוקא בתלמה הוא דשמו לפסידא דידה דתלמה תתי קודם בעל משום דתיסי בתגלי ב"ד קא תכלה ומשעה ב"ד ס"ל כמלוה בשטר דנשתעבדו נכסיו תלא תפי תיקון העולם הוא דתין גובין ממשועבדי, משום דתין קנבה למזונות תבל ודתי נכסיו נשתעבדו דס"ל כמלוה בשטר ובין ס"ל תלמה קודם בעל ומ"ה תשו לפסידא דידה תבל במלוה ט"פ לית בי' תורת קדימה וכמו כן היכא דלא כתב דתקני דלא נשתעבדו נכסיו רק שהוא בא לגבות עתה חובו וס"ל כמאן דתתי בתר בעל ולא פליג ועוד דתלמה מוחזקת היא בנכסי, משעה שתת בעלה כמ"ש תוס' פ' תלמה ניזוקת דף ל"ו ד"ה נכסי כו' דנכסי בחזקת תלמה קיימי ומ"ם ס"ל תלמה תתי קודם בעל ומבעל ונם לנכסי, ומ"ם תשו לפסידת התלמה תבל במלוה ט"פ תו בשטר ולית בי' דתקני תו במטלטלין דלית בי' שיעבוד נכסיו ולית בי' דתימה ה"ל לעולם תתי בתר בעל ומ"ה תיפטיטא דלוקח הוי דכל דתתי בתר בעל לא פליג ולעולם בעל לוקח הוי ולא תשו לפסידא דתמרינו ודוק: ועוד נרלה דתפי' לדעת הס"ע בה"מ סי' ק"ד דבמלוה ט"פ נמי שייך דין קדימה וכמ"ש בש"ע במלוה ט"פ מוקדמת קודם למלוה בשטר מלוה וסיכא דבניהם בע"פ כתב בשטר שם דמוקד, קודם והיינו משום דשעבודא דתורייתא תפי' במלוה ט"פ וכמבואר שם בסמ"ע ומ"ש כתב הרי"ף דבעיין לא תפטיטא שם כיורש או כלוקח משום דמלוה תפסיד תפסי, דלא הוי לי' לתופס לתתתא דקיימ' לתסובי בלא שטרא תבל שם לא תפסיד תפסי, ודתי בעל יורש הוי ומשום דתתי מלוה קודם בעל דבמלוה ט"פ נמי תיכא דין קדימה וכמו כן בתלמה נמי דתיכא נובה מלקוחות משום תיקון העולם תבל נכסיו מיהא משתעבדי לה ולא נרעה מתלוה ט"פ תבל בסי' קי"ב דלא כת' דתקני, ליכא שום שיעבוד על תותן ונכסיו שקנה תמ"כ דתט"ג דשיעבודא דתורייתא היינו תותן ונכסיו שיצאו תחת ידו בשעת הלוואה תבל ונכסיו שבתין לתחר שלוה לא נשתעבדו לבע"א וכמ"ש הרמב"ם פי"ח מתלוה בד"א בנכסיו שהיו לו בשעת הלוואה תבל ונכסיו הבתין לו לתחר שלוה לא נשתעבדו לבע"א ועמ"ש בס' קנה"ח סי' קי"ב ד"ה שעבודא דתורייתא תפי' במלוה היינו דנכסיבו שרבין בי' ורק תותן שהיו בשעת הלוואה תבל תותן ונכסיו שלא היו בשעת הלוואה לא נשתעבדו כלל ות"כ בשטיה דס"ם קי"ב דלא כתב דתקני ונשתת דצוה ודתי לא נשתעבדו כלל ות"כ כי תתי לגבות תפי' תן סיורש תינו דנכסיבו שרבין בי' ורק תותן שהיו בשעת הלוואה תבל תותן ונכסיו שלא היו בשעת הלוואה לא נשתעבדו כלל ות"כ

חלת פלגא כמו בכור בחלות עצמו משום דלמו מדין יהושפ לחתי בעל חלת משום דנהוינא לה ניתנה לגבות חלת לכשתגדל לאחר ע"ם ומש"ה שפיר לאחר לחבי חם לאחרו בג"מ יאחרו בג"ג כלומר בנכסי ג"ב כ"ע מודו דאינה יכולה למכור לגמרי דאם מתה סבעל זוכה כיון דלא קניק בי' לכשתגדלי לאחר ודוקא בג"מ הוא דלריך לתקנת חוסא אבל בנכסי ג"ב כ"ל תגלי כתובה ככתובה ובעיגן לכשתגדלי לאחר ולכך לא מלי' מזבן לגמרי וזה נכון וברור: (ז) קוזל שעשו בימיהם תקנות וקנסות כתב בח"מ ז"ל דין זה הועתק מתה"ד סי' רע"ב ושם מדמה הקנסות לקדבן כמו שהבעל מחוייב להביא קדבן אשתו כך מחויב ליתן הקנס בשבילה שגם הקנס מכפר קלת על העובר כו' ושיש לפשר לפרש כוונת הרב דאם האשה עברה על התקנה קודם שנשאת ואח"כ נשאת בעלה חייב לשלם מאום דכל הטעונת על התקנה קלה חית לי' וה"ל כאלו בשעה ושוה דבר שלמד מעצמו רק שלריך לעיין מאין הוציא הרב דין זה לדאות חיוב קנס לחייב אם וסבלומת דשמוך עכ"ל: ולכאורה לאין לריך לזה טעמא דקלה חית ליה לתיפוק ליה דגובה מבעל כמו מזונות האשה דאלמנה דמשום פסיד' דיד' עשאוהו כיורש ה"נ משום פסידא דקבל עשאוהו כיורש דאע אלמנה ע"פ אינו גובה מן הבעל הוא כמ"ש הרי"ף דאינהו דאפשיה לא אינבעי' ליה לאוקמי' לאנסובי' טעין מאחר שאומין דלא פלוג וכמ"ש אבל בחוב אחרים דקיימ' לאנסובי' אפשיה אאשה ומשום לא פלוג ואינו ניינו דוקא בחלוה ע"פ דלא אפשיד אנפשיה ומשום דכל דקיימ' לאנסובי ה"ל כאינו נשאת ולא פלוג בתקנתן הואיל דשלומה דאינה' דקיימ' לאנסובי' אינו אפשיד אנפשיה ומשום דכל דקיימ' לאנסובי' דאחתא לאחר שאומין דלא פלוג אבל חוב אחרים אפשיה אנפשיה ומשום דכל דקיימ' לאנסובי' אינו אפשיד אנפשיה ומשום דכל דקיימ' לאנסובי' אבל חוב בחוב אינגיע מאבי האשה ואת ואורים לבת ושלמה ואשאת לבעל זה ודאי היכא דאלוה לא אפשיד אנפשיה בעל יורש אינו אלא פסיד' דאלמנה אינה אלא אאשה רק אחוב הוא מאבי האשה והו טעמא דאלמנה ניזונת מבעל משום פסיד' דאלמנה כיון דאזונות אגיע אחוב מאבי הבת ואשאת הבת לבעל בזה ודאי אאשה לבי' דאלמנה ולא אמרינן בזה לא פלוג ללא אאחרו לא פלוג חלא אגיע אחוב מן האשה דקיימ' לאנסובי' דה"ל כאשאת ולא כלוג בחנקתן אבל זה אחוב אגיע לאלמנה משום פסיד' דאלמנה. וכל זה למדו מדברי הרי"ף ס"פ י"ב ז"ל שלח לי' כו' ילמדנו רבינו ליתה ואכלה ועמדה ונשאת בעל יורש הוא או לוקא הוא כי' ל"ל תניתו נשאו גדולות ישאו קטנות ותאני ר' חייא נשאו גדולו לבעל ישאו קטנות אבעל אלא' בעל יורש הוא ודחינן דלא' שאני פרנסה דחית ליה קלא וכאלוה בשטר דאי בעל בעל לוקא הוא ולא אפשיט בעיין הלכך אלוה ע"פ לא גבי אינו' דבעל ואיכו אפשיד אנפשיה דלא חיבעי' ליה לאזופי בלא שטר שלח רבי בשגרתי כו' אאר ר"י בן אאותו אל ריב"ח ע"י אינ אעשה ואארו אלאנתו ניזונת אנכסיו דאוי רבנן אכא כייאם אאשה פסיד' דאלמנתו ע"ם וכיון דבעיין אינו אלא אאשה אאיכו אפשיד אנפשיה אאלוה בלא שטר לאתת' דקיימ' לאנסובי' וה"כ למה לריך הרי"ף להבי' הך אקל' וטרי' דבש"ם אאא דר' חיי דיאלו קטנות אבעל להוכיח דבעל יורש ולאו' אאום פרנסה דחית ליה קלא ותיפוק ליה אפי' אלוה ע"פ נאי גובה היכא דלא אפשיד אנפשיה ואאא קטנות לא אפשדי אנפשייהו ולא גרע אזקין ואספדות ובעלא' בש"ם אכאי לא אאיק אדעתי' טעא' דפסיד' דאלמנה לכך שפיר הוי אייתי רחיה אדר' חיי וגריך לאאות דחית ליה קלא אבל הרי"ף דאייתי לפי אסקנ' דעיקר טעא' דבעל לוקא היינו אאום דאאלוה אפשיד אנפשי' ה"ל כשפיר אאי אאי קטנות אבעל אאום פסיד' דקטנות וכאו בחלמנה ולאה הוקך הרי"ף לטעא' דפרנסה קלא חית לה חלא ע"כ כא"ש דהרי"ף סבר דכל אלוה ע"פ שחייבת האשה דקיימ' לאנסובי' לא פלוג ואוי לוקא חלא היכ' דליכ' פסיד' דאחריני חבל הכא הא היכ' פסיד' דאחבלים וי"ל דהוי אאי לאיפרך ולטעאיך חלא דבלא"ה פריך שפיר ולרשב"א נראה דלא קשה אידי דהא כיון דאקיני רבנן דבעל אויא אייד אלקוא' לטובתו היא דליכ' פסיד' לאחריני לא פלוג ואקיני דבכל אקום שאאשה אוכרת הבעל אויא אפילו באקום שאבלה באחרים דליכ' פסיד' דאחריני כיון דלא שכיח' אלא' שיאיש פסיד' לאחריני לכך לא פלוג רבנן ובכל אקום אוי' עכ"ל אבואר לאירוץ דאאון שבאום, אפילו אבלה דבאר נשואין נאי אינו אלא יורש ואשום פסיד' דאחבלים וא"כ אכ"ם קודם נשואין ואפי' לא"ם הרשב"א דלא פלוג נאי אינו אלא באר נשואין וכא"ם הרשב"ן ז"ל בחידושיו בפ' י"כ דליכא למימר לפסיד' דרבנן אשו רבנן ואקנו הכי ולפסיד' דכל אאן דאאי באר בעל לא אשאו עכ"ל ואשאע דקודם נשואין ודאי אאו לפסיד' דאלמנה דאלא"ם אלאנה אניזונת דאארו אשום פסיד' דאלמנה בעל יורש הוא דלא אאו לפסיד' דרבנן אשו רבנן אכא בעל הוא דלא אפשיד' דכל אאן דאאי באר בעל לא אשאו עכ"ל ואשאע דקודם נשואין ואפי' לא"ם הרשב"א דלא פלוג נאי אינו אלא באר נשואין וכא"ם הרשב"ן ז"ל בחידושיו בפ' י"כ דליכא למימר לפסיד' דרבנן אשו רבנן ואקנו הכי ולפס

לוה בחייו ומת ונפלו הנכסים ביד זאת היורשת הנשואה בזה ל"ל דרור שמלוה ע"פ גובה כדין מלוה ע"פ הנגבית מן היורשין המפורש בפ' שום היתומים וליכ' למימר בחני נכסי דבעל הוי לוקח רחמנן לפי שקודם שנפלו בירושה לאשתו היו משועבדים לבע"ח ולא קנה מותן הבעל כלל דכיון דמכח ירושה קאתו ליכ' למימר דלוקח הוי בנכסי מורים שאתו כך כ"ל וכן דנתי הלכה למעשה עכ"ל. מיהו בעיקר מה דמצני בש"ס שאני פרנסה דאית ליה קלא קצי' לי דהא אחרו פרק מציאת האשה דאין פרנסה אלא במקו' בן אבל בשאר כולן מוקלות בשום והכא כולן שוות הן ויורשה בשום ובשומקי יוסף ס"פ י"ג כתב דאיירי שאין הנכסים בעין עכשיו דאילו היו הנכסים בעין והגזלה קיימת כל היכ' דאית' הדר' לדברי הכל עכ"ל ול"כ אינו אלא גזילה שאינה קיימת וע"ע. ובתשובת מהרי"ט ח"א סי' כ"ט שם נראה דאפרם הא דר' חייא דאמרינן פרנסה קלא אית ליה מיירי במקום בן ור"ח לא קאי אמתניתין וע"ש ואכתי אינו נוח לי לפרנסי, הוא חוב על הבן ולא על האב הבנות כדאמרינן שהיא בעלת חוב דאחין ואם אכר הבן מוציאין לפרנסה מן הלקוחות דכאלוה בבטר דמי, אבל אין זה חוב על הבנות. ואפשר לפרש נמי גדולות לבעל היינו שהבן נתן כל הנכסים גם חלק הקטנות לגדולות אע"פ שאי קטנות מבעל אלא דא"כ היכי הוי ס"ד למפטר דבעל יורש הוי ולכך יש קטנות מבעל הא גדולות גופייהו לקוחות הן מקבלי מתנה הן ומילף טרפי קטנות כיון דאכתי לא אסיק אדעתיה דפרנסה קלא אית ליה אלא דהוי כאחר אלוה ט"פ ומילף גבי מיורבי לקוחות מן מקבלי מתנה ועוד בשומקי יוסף כתב דמיירי שאין הנכסים בעין שאילו היו בעין לא היו יכולין להכניס חלק הקטנות דהוי גזילה בעין ט"ש מדוחר דנמצו גדולות היינו אלא במקום בן דהולקות בשוה וקאי ר"ח אמתני' ואם כן קשה מה ענין פרנסה לבן בין הבנות. ולכן נראה דמטיקר' כי בעי למיפטר מדר' חי' דאחר נשאו גדולות לבעל יאמרו לבעל אלמא בעל יורש הוי לא אפרש לה ס"ד דר"ח קאי אמתני' דאיירי בנות חולקות בשוה היש היש בן ס"ל חוב על האב' ובכניסי חלק הקטנות והבעל יורש הוי מוציאין הקטנות מבעל אע"פ שיש בן המרוין בעל לוקח לא היו מוציאין אלא דאם היש הגזילה בעין היו מוציאין לדברי הכל אפילו אי לוקח הוי דלא קני לה לכך כתב בשומקי יוסף דאייירי שאין הגזילה קיימת ואינו אלא חוב שיש לקטנות על הגדולות וכיון דבעל יורש הוי מוציאין אאחרו. ודחינן לה דלא' שאני פרנסה דאית לה קלא ר"ל דלא' מיירי במקום בן דאית לה' לדין פרנסה ולא קאי ר"ח אמתני' וחוב דבן הוא וכאשאיר לבנות גדולות נעשו גדולות עלמן לקוחות וכאשאלי גדולות והכניסו לבעל יש לומר ג"כ דבעל לוקח הוא אלא כיון דדין פרנסה אינה אלא מבעל זה הגלגל"ד ודו"ק. וא"כ לפי מה דס"ד מעיקר' למיפטר מדר' חייא דבעל יורש הוי א"כ הוי סבור דר"ח קאי אמתני' ומיירי שאין היש בן אלא בנות וס"ל חוב שיש לקטנות על הגדולות ומיירי נמי שאין הגזיל' קיימת ואין זה אלא מזקין ופסדות שיש לקטנות על הגדולות ומוכח דלמאי דבעי למפטר בעל יורש הוי דלמי ס"ד לוקח הוי ואלא גבי' מיירי אלוה ע"פ אפילו במזקין ופסדות נמי לא גבי' מיירי ומשום דאין פלוג ומזה הוכיח בעמ"י מדברי הרי"ף דמזקין ופסדות נמי לא גבי מיני' דבעל לפי שהעלה הרי"ף דלגבי אלוה ע"פ בעל לוקח הוי ואע"ג דהמי לה בע"ס דמיירי בפרנסה דאית לה קלא והיינו דמיירי במקום בן דס"ל בעלת חוב דבן ואלא הגדולות וגדולות גופייהו לקוחות הן מקבלי מתנה היכו אלא משום פרנסה גובה ממשעבדי לכך מוציאין מן הבעל מ"מ מוכח דאי לא דפרנסה קלא אית לה וכי חוב של הגדולות לא היו מוציאין מן הבעל דאלוה ע"פ לא גבי' מבעל ואפילו במזקין ופסדות ואפילו אי לוקח הוי דלא קני לה לכך כתב בשומקי יוסף דאייירי שאין הגזילה קיימת ואינו אלא חוב שיש לקטנות על הגדולות וכיון דבעל יורש הוי מוציאין אאחרו. ודחינן לה דלא' שאני פרנסה דאית לה קלא ר"ל דלא' מיירי במקום בן דאית לה' לדין פרנסה ולא קאי ר"ח אמתני' וחוב דבן הוא וכאשאיר לבנות גדולות עלמן לקוחות וכאשאלי גדולות והכניסו לבעל יש לומר ג"כ דבעל לוקח הוא אלא כיון דדין פרנסה אינה אלא מבעל זה הגלגל"ד ודו"ק. וא"כ לפי מה דס"ד מעיקר' למיפטר מדר' חייא דבעל יורש הוי א"כ הוי סבור דר"ח קאי אמתני' ומיירי במקום

יפסיד ודברי הרמ"ה הם מדברי הטור והוא סותר למ"ש בסי' סף"ח דהם מתם חייב לכלם לגמס' ומין הבעל לענין זה חלה כיורם ט"ם בם"ך סתרלו לפ"מ שהקשו בתוס' ס"פ י"נ דהם חפי' לאחר תקנת רוסם היכא דאיכא פסידא לאחריני הוי בעל יורם מ"כ תזבין נ"מ שלם ותיחב לי' לגחבל ותירלו בשם רשב"ם דכיון דתקנו בעל לוקח הוא לא פלוג חפילו היכא דאיכא פסידא לאחריני כיון דלא שכיח סיסי פסיד, לאחריני וכ"כ הרמב"ן ז"ל ס"נ משום דחבלו, חלת, דלא שכיח, הוא לא פלוג רבנן בתקנתן לבעל עכ"ל י"ל דמסורות דשכיח דהא דיני דחבלות לא דיינין בזה"ז משום דלא שכיחי ודיני מסורות דיינין כמו שנתבאר בח"מ בסי' ס', כו', ומאר מזקין דכתב סיימו דומי' דמסורות דשכיחי ע"ם ולפ"ז אפשר לומר דמ"ש הרמ"ה אבל מזקין סיימו מזקין דלא שכיחי: אך קשה דהא בתלתא דלא שכיחא לא דיינינן שפתא בזמן הזה ולא מסני בית הלא תפיסה וכמבואר בח"מ סי' ס', ומ"כ קשה לחתי כתב רמ"ה כאן דבמזקין אין הבעל חייב לשלם דאפילו אם היה הבעל יורם הא אין דנין דיני מזקין דלא שכיחי בזה"ז ואי משום דאי תפיס מסני שפתא נמי מסני תפיסה אפילו בשלושה דאיכא למיימר היכי דאפסיד מיפסיד מיפסיד דבעיין לה מיפשט וכמ"ש ב"ם והאי דינא דמזקין דכתב הרמ"ה הוא מדברי הירושלמי יוסף הל"ל שכתב בין קודם נשומין ובין אחר נשומין לינו גובה וכיון דאפילו בלותה קודם נשומין מסני תפיסה כיון דבעיין לה אפשיטא כ"ם במזקין דמסני תפיסה ומ"כ ליכא נפקות, בהאי דינא דמזקין: ואפשר לומר לפמ"ש בשור ום"ע ח"מ סי' ס', מתקנת בתי ישיבות דהע"ג דלא דיינין בשפתא מלתא דלא שכיחא מכל מקום מדין הוא עד שישלם וע"ש ומ"כ נ"מ לה במזקין דלא שכיחי בשם דאין הבעל חייב לשלם מדיינין לי' מלא הרמ"ה כתב להדי מזקין ומקח ודברים אחרים דכל הני שכיחי וכיון בהדי הדדי מפ"ה כתב דאין הבעל חייב לשלם: ולכן נראה מוכרח דמ"ש הרמ"ה כאן דאין חייב לשלם היינו בחיי אשתו דאינו חייב לשלם אפילו בפירות דבעל אכיל פירות כל ימי חיי, וכמ"ש גם בח"מ סי' שפ"ח ע"ש ומזה יתי' למ"ש בשק"ס דבפירות ודאי בעל לוקח הוא ומע"ג דאיכא פסידא לאחריני אבל לאחר מותה אין ס"ל דבעל חייב לשלם ולפ"ז נראה דמלשון הנ"י שם משמע דבין מגוף בין מפירות אינו גובה ט"ם כ"כ ס"ל להרמ"ה לא מיירי אלא מפירות ולא מגוף לאח"מ כי היכי דלא תקבי דבריו אהדדי דבסי' שפ"ח בח"מ כתב לאחר מיתה אחויב הבעל לשלם ואתם מיירי בזיזקין שאחר נשואין ומכ"ם מזקין דקודם נשואין דחייב הבעל לשלם לאחר מותה: אמנם לייסב דברי הרמ"ה בח"מ סי' תכ"ד שכתב דאם ים לה נ"מ או נכסי נ"ב דמוכרין בטותה שנתה ואחמי אין מוכרין לגמרי כמ"ש הרמ"ה בסי' שפ"ה כיון שאם מתה חייב הבעל לשלם וכמו שהקל בשק"ך בם"ך סם שנתה לענ"ד דהא דכתבו תוס' ס"פ י"נ וז"ל ונראה לרשב"ם דלא ק"מ להא כיון דתקינו רבנן דהבעל מוציא מיד הלקוחות לטובתו היכא דליכ' פסיד' לאחריני לא פלוג ותקנו שבכל מקום שהאשה מוכרת הבעל מוציא אפילו במקום שהבעל בחאריס דליכ' פסיד' דאחריני כיון דלא שכיחא מלת' כיכ, פסידא לאחריני לכך לא פלוג רבנן ובכל מקום מוציא עכ"ל. ומיירי דלענין מיד הלקוחות הוא דלא פלוג דבכל מקום מוציא הבעל מיד הלוקח ואפילו הנאחבל בעלמו הוא לוקח דאית לי' פסיד' ולא אפסיד אפשיט כיון דאית לי' שם לוקח לא פלוג רבנן והמכר בעל אבל כשלא מכרה לנאחבל ואתה ובא לגבות חבלתו שפיר אמרי' דבעל יורם הוי וגבה חבלתו מבעל דליכ' דאיכא פסיד' לאחריני ס"ל יורם ומ"ם בסי' שפ"ה כתב דאם מתה גובה הממשר או סניזק דהתם לא מכרה ושפיר אמרי' היכ' דאיכא פסיד' לאחריני ולא אפסיד אנפשיה בעל יורם הוי אבל בסי' תכ"ד לאחריני ולא אפסיד בחבלו בחאריס דפגיעתן רשה דלית להו לשלומי השתא אפיר כתב הרמ"ה דאם ים לשם נ"מ מוכרין בטותה שנתה היינו שאם ימות הבעל בחיי, יטול הלוקח ומותן דמי אתקא יקח שנאבל בחבלתו ולא כתב שימכרו לגמרי משום דכשמוכרין הנכסים הבעל מוציי מיד הלוקח משום תקנת חום, ואפילו היכ' פסידא לאחריני ולא אפסיד אנפשיה משום דלא פלוג רבנן בתקנתן וכל שם לוקח הבעל מוציי ממנו משא"כ אם לא מכרה ואתה ובא לגבות חבלתו גובה מן הבעל דהיכ' פסידא לאחריני וליכ' עלי' שם לוקח אחרין דבעל יורם הוי ובשכי חייבי רמ"ה בסי' שפ"ח משא"כ כשמוכרין הנכסים כיון דהוי לוקח תו לא פלוג וזה נכון ועיין בשטה מקובצת פ' ונזרה דף נ"ג גבי מוכרת כתובתה לאחריס מ"ם שם בשם פי' יכן על השלוחות:

(ע"ם בם"ת שכתב דמוכרת כתובתה לאחריס בגין דכרין משום דזוזי אינשוס פי' משם"ם מכרה בעל דאי לאו הזוז אינשוס הוי אבוהון אחר אין לכם כתובת בגין דכרין שאין אני בא בתורת ירושה לכתובת אחכם אלא אתקנת חוסא אני זוכה להיות לוקח ראשון וטוקף מן הלקוחות שקנו ממנה שכתובתה אבל מכירתה הוי מכירה וכבר אבדה כל זכותה ע"ש היטב ועיין לעיל בדברי מהרן שק"ו דבכתובה וגל"ב לא נריכ' לתקנת חום, דלא ניתנו לגבות אלא כשתגם, לאחר ע"ם. מ"מ שתה לענין כתובת ב"ד ניתנה לגבות לאחר מותו אע"פ שמתה סי' קודם כבן הו' תגלי ב"ד לכך הולרך הם"מ לבא מטעם לוקח דאשון דאשכח, דתקנו בחום, גבי נ"מ בפשיטא דלא גרע כתובה וגל"ב וע"ם עוד בשטה דמוכח לפ"ז דבשותפות כתובתה לאחריס לעיל, חום, דזוזי אין לכם כתובת בגין דכרין אבוהון אחר רב אחאי ורבינא דאמרי אפילו קאתי ולא אזין יורם ולפ"ז לא היה חייב בקבורתה כיון שאין יורשה ואפשר דלגבי דידה יורם הוי כאילו אית לה פסידא ודו"ק ול"ע): ומה דלאמנה ניזוקת אבעל ע"י אכירה וכמ"ש תו' ס"פ י"נ ד"ה וכיורם ואיירם את אשתו ע"ם כבר כתבנו בסק"ו וזיי"ן דלאמנה שאני דאפי' בגל"ב דס"ל לוקח אפ"ם אלאמנה ניזוקת אבן ואשום דאלאמנו לביעבודה אי אשום אומדנא ע"ם ודו"ק: (ט) רק אטלטלין אפילו אלוה בשטר אינו גובה אבעלה בתב בדרכי אשה ז"ל שם בתשו' הרמ"ם כל אם בזיזקת אנכסים קרקע ואטלטלין ושטרות יתנו לבע"ח כו' ואפשר בכתבה לי לגבי ולכן ניטל אף אטלטלין אי אפשר לומר דלאחר מיתה בחין אבעל בח אלא אשום יורשה אף אטלטלין ניטל עכ"ל: וכתב ב"ם שלם ז"ל ולכאורה תמי' דהא לענין אלוה ע"פ כתבתי בסמוך דאחר מיתתה דינו כלוקח וכן לענין זוזת סדרה ואע"ל לומר דלענין אטלטלין דינו כיורם אחר מיתתה ול"ע עכ"ל. ונראה דס"ל להד"מ דבאטלטלין לא אחרי' אינשו דאפסדו אנפשייהו דוקא בחלוה ע"פ אחרינן הכי אלא ס"ל להיכי לאחתא דקיימא לאנשוי בלא שטרא אבל בכשותב שטר ולא כתב בו לגבי בזה לא שייך לומר אינשו דאפסיד אנפשיה וכמ"ש בם"ך סי' קי"ב דבלא שטר חיכ' ומי חשם פרעון משא"כ בשטר ע"ש ועוד נראה דס"ל דכיון דגם עכשיו כשכותבין אגב קרקע אין גובין מן אטלטלין אחכר ס"כ לא אמרי לי' לגבי אכ"ם כיצד אינשו דאפסדו אנפשייהו ואע"ג דלפי מ"ש רשב"ם סוף סמ"ע סי' ס' לגבי בעל לא אחרי' תקנת סהוק וגובין אבעל בגבי אע"ג דאין גובין עכשיו אלקוחות בגבי אפשר דס"ל להד"מ דאי נימא בעל לוקח לא פלוג ואין גובין מן הבעל אשום תקנת סהוק כאו אשאר לקוחות ולכך כתב דאין חילוק בין גבי אב לא אלא דלעולם גובין אבעל ואשים דלא אפסיד אנפשיה בשם אלא כתב גבי דאי דינו כלוקח לא אמרי לי' גבי ואי דינו כיורם לא בעי גבי ולכך אחרי' דדינו כיורם ואינו אלוה ע"פ אחר מיתתה דינו כלוקח אשום דכי' לאחרי' דבשטר בכסף ואין בכסף אנפשיה בשטר וכיון דאין גובה מן הקרקע אף אלקוחות וכיון דאפסיד אנפשיה בקרקע ושעמדו כלוקח גם אטלטלין אינו גובה וא"ם ב"ם וכן לענין שומת סדרה. שהם לא שייך פסידא דאחריני וכא"ם תו' דבזה ליכ' פסידא אאי דלא אהדרינן לי' כיון דאינו אלא אשום ועשית היסר והטוב וגם הא דלא אהדרינן לי' לבעל היינו אשום פסידא דאלוה וכא"ם לעיל סק"ג ואיכו א"ם ד"א דוקא לאחר מיתה היינו אשום דבאחי' לפירות וכא"ם בסק"ס ע"ש:

אפילו איכא פסיד' לאחריני וכא"ם בסק"ס ע"ש:

סי' צ"ב סעי' א (א) הכותב או האומר לאשתו בעוד אחוסה ר"ם סכותב לאשתו תני ר'

חיית האומר לאשתו וכי כתב לה הכי אאי סוי ואתניא האומר לאחיו דין ודבריס אין לי על שדה זו כו' לא אמר כלום אאי דבי ר' ינאי בכותב לה ועודה אחוסה כדרב כהנא דאמר רב כהנא נאלה הבאה לו לאשה אאוקום אחר אשה אחר מתנה עלי' שלא יירשנה וכדרבא דאמר רבא האומר לאשתו אי אפשי בתקנת חכמים כגון זו שומעין לו כו' דאמר רב הונא אאר רב יכולה אשה שתאמר לבעלה אאו ניזונת ואיני עושה: וכתב אר"ן הא דמייתי הא דר' חייא דאי נאו דר' חייא סוי אפשר לפרושי אתני' בשאין בקנו וכל שלא קנו אידו לא שאני ן בין דבריס שבע"פ בין דבריס שבכתב ע"ם וכ"כ הרמ"ה וכ"כ הריטב"א ע"ש: ואאכתי קשה אאי פריך על אשנתינו דאייתי בכתב דוקאי קרקע וקנה בשטר כשה שנקנה בקנין וכבר הרגיש

בזה בחידושי פרי יהושע ט"ס: ונראה לי"ב דהא דמסתי קנין בחומר דין ודברים אין לי על זה אלא זו היינו מטעם דמגופה של קרקע קנו מידו וכדלמרינין בסוגיין וכתב בשטה בשם רבינו יונה ז"ל דוקא שאמר בתחלה דין ודברים אין לי על זה אלא זו ואח"כ קנו מידו סתם דאמרי' שבא לקיים דבריו של קנין מגופה של קרקע כדי שלא יהא לו עליו דין ודברים אבל אם קנו מידו שלא יהי' לו דין ודברים על שדה זו קנין דברים בעלמא הוא ולא מסתי ונראין דבריו עכ"ל השטה וכיון דתני ר' חיי' שאומר מוכח דתתני' לא מיירי בקנו מידו ואי"כ תו אין מילוק בין לתחילה לתחילת שטר אין בו לתפילו קנו מידו לא מסתי על דין ודברים אלא דבקנין אחרינין מגופו של קרקע קנו מידו ולא על הלבון דין ודברים אבל שטר קנין תו לא סיי דהא בשטר אינו כתוב אלא לבון דין ודברים ובזה תפילו קנין לא מסתי וא"כ תורת שטר הקנאה תו לא סיי בלבון דין ודברים אין בו לבון הקנאה אלא דלא תיתי דים בו לבון סודאה ואודייתא גופה סיי קנין בדיבור בעלמא, לכאי מקשה מהא דתני' שאומר להחזירו דין ודברים אין לי על שדה זו כו' מוכח דלא סיי לבון סודאה וכמ"ש הר"ן דמשמעותו בלבון הכתוב לא יהא לי לכאי משמע וכ"כ הרשב"א ע"ש וא"כ היינו דאינו לבון סודאה ובקנין לא מיירי דיינו, מגופו של קרקע קנו מידו וא"כ תו אין לחלק בכתיבה דשטר לבון דין ודברים לא מייל שום קנין וא"כ אינו שטר הקנאה ואם"ש פריך וכי כתב לה מאי סיי והוא"ק: (ב') בעידה מרוסה ובשא לאחרו בגמ' כדרב כהנא וכדרבא כתבו שתו' דוק' כדרבא לפי שסו' דרבנן לכך יכול לומר מי לפסי בתקנת חכמים אבל בדאורייתא, לא מסתי סילוק והשתא הר"ן דתפילו בדאורייתא, כל שעדיין לא בא לידו מסתי סילוק ושא דמייתי שם"ס כדרבא סיינו דלא ניח ליפכא דשא דא"ר כהנא גאלם כו' סיינו משום דס"ל ירושת שבעל דאורייתא אבל בדרבנן לא מסתי סילוק דחכמים עשו חיזוק לדבריהם יותר מבל תורם ופריך מרי פירות דדבריהם ולא עשו רבנן חיזוק דתנן ר' יודא אומר לעולם הוא אוכל פירות עד שיכתוב לה דו"ד אין לי כו' ובפירי פירות ע"ש ושתם מיירי בכותב לה ושדה אחרוסה ואינו על דרך תנאי כלל אלא כל שבא לסלק עצמו מחייבו המגיע לו ס"ל מתנה עמ"ש בתורה עמ"ש חכמים: ובשום' ר"פ הזורק ד"ה כדרב כהנא כתבו ז"ל ומביא שפיר מדרב כהנא דחדם מתנה שלא יירבנה וכ"ת מ"ש מנחלת חביתי לא דמי שהרי תקנת חכמים היא וכדרבא שאומר מי שפסי בתקנת חכמים ומע"ג דלרב חית ליה בשכותב דף פ"ג דתפילו בדאורייתא יכול להתנות שם"ס דשבא לא ס"ל שכי ועוד דבמסקנא לא קאי שכי עכ"ל. מוכח מדבריהם דלא הוצרכו לכדרבא אלא מי שבירא לן דבדאורייתא לא מסתי תנאי וסילוק תפילו שלא על דרך תנאי ס"ל מתנה עמ"ש בתורה אבל לדידן דקי"ל דתפי' מתנה על מ"ש בתורה שבמתון תנאו קיים ס"ש סילוק דמסתי תפי' בדאורייתא וע"ש שהארכנו בזה ומ"ש לדינא גם למתנות שתו' מסתי סילוק תפילו בדאורייתא ושם"ש דנקיט לה כדרבא למתנות שתו' סיינו לפום מאי דסוי ס"ל לס"ש דמתנה עמ"ש בתורה תפילו בדבר שבמתון תנאו בטל ודו"ק:

(ג') דין ודברים אין לי בגכסייך בתבו' מהרי"ט ח"א סי' מ"ה כתב בשם שהפקידה מרגז ומטלטלין של בעלה ושתתה עם הנפקד שהם יהיה לו חיה משא ומתן עם בעלה שלא יתפוס לותן בחובו ושם"כ היה לו השותפ שלא בעלה ורוצה לתפוס בחובו ז"ל עוד נראה דתפילו בסילוק יכול שם"כ למחזר משום דאחתי דיבור ומבטל דיבור ושא דמסתי בשומר לשבתו דין ודברים אין לי בגכסייך ואינו יכול למחזר אם"ש דאינו בשטר סילוק עצמו לא שבא זכתה היא ואין לה בשם אלא ג"ד כשמסלק עצמו לא זכתה היא ואין לה בשם
סיכות דלא ניתנה כתובה לגבות מחייב אלא נשארו ברשות הבעל וכשמוזר בו גופה לותו בחובו טע"ל לחנם דבריו יתבטו שמה שמסלק עצמו שבעל מפירות אי סיכי מכרה קיים בשא שפיר לחרי' דהיא זכתה מיד בגכסים לפירות ולמכירה אבל בסילוק מירושה מאי היכא למיתר דבזה לא שייך זכי' דשא שכל שלא אלא לשתר מיתה יורבי' יורבין לותה ובזה לא שייך זכיה. ולולי שפשר לפרש בזה דברי הירושלמי הנרסי' תתן ר' ירמי' בשם רב הלכה כרשב"ג ולא לעניין דבריו שאמר מפני שהתנה עמ"ש בתורה וכל שהתנה עמ"ש בתורה תנאו בטל בתנאי גוף וכהא בתנאי ממון אין קיימין ולשה לחרוסה הרחב"ן והרשב"א ז"ל דכיון דחוקי לה בסילוק ועודה לרוסה לא דמי לאומר לא הירם את הבא כיון דעדיין היו רואי ליורשה והרשב"א כתב ושמא ר' ירמי' בשם רב ס"ל דתתני' בכותב לה שבגשת ט"ש ולפש"ה י"ל דכיון דיכול לחזור מסילוק ושום דתתי דיבור ומבטל דיבור אלא לשכי לפירות ולמכירה שבא"כ לירושה דלא שייך זכי' דאין לשתם שום זכי' אלא לשתר מותה וא"כ שפיר יכול להזור בו לשכי קאמר ולשה לחרו תנאו בטל בשבסיף זוכה בשם דכיון דאיכי לא זכתה אי ליכו למזכי בירושתה ולחזור מן הסילוק ודו"ק: לחנם כתב כתבנו שם, קשה"מ סי' ר"ט סקי"ב דאחר ססילוק עצמו תו לא מסתי חזרה ט"ש. (ד) ואם כתב לה כן אחר הגשואין נריך לקנות מידו שם ר"פ הכיותב אי הכי אפי' נשותה נתי אחר אבניי נשותה ידו כידה רבא אחר ידו עדיפא מידה נפקא מינה לשומרת יבם פירש"י בשא דקתני מתה יעשו בכתובתה כו' ואפלגי ב"ש וב"ש ואוקי אבניי פלוגתיהו בשנפלו לה בכתיבה תחתיו דבשל כו' ורמיתי בחידושי פרי יהושע שם ז"ל לחנם לולא דסתפינא מרבנן קדמאי כו' סי' נראה בעיני לפרש סוגי' דהכא בפשיטות גמיר דהא דקאמר ר"מ לשומרת יבם היינו בהאי עניא גופי' דאיירי הכא שבא אבניי ורבא אחתי לא מסתי לשון דו"ד דשותה ומסיק תלמודא דר"מ בפלוגתייהו לשומרת יבם לא כתב לה היכא דו"ד אין לו בגכסייך דהיינו בגכסי' שנפלו לה תחת הבעל בעוד שהוא בחיי דלאבניי אחתי ידו כידה מ"כ בשומרת יבם ידו גרועה מידה ומסתי כמו בכותב ושותה אחרוסה ולרבא אחתי ידו בשל עדיפא מיד, וא"כ בשומרת יבם ידו כידה וס"ל בכותב דלא מסתי כן נ"ל אלא דלגבי פשיטות הסברי' כלישה דעת הקדמוני' שגבה למה לא פי' כן עכ"ל פ"י ע"ש: ונראה דלפי פשט רש"י ז"ל בטעמא דרב כהנא בהא דגלה הכתוב לו לאדם שתקום תחר היינו שאינה ירושת אחותו אלא מעשי גרמו לו כגון שלח אחתו הכתוב לו ע"י שהוא עשה לכך שתגה עלי, שלא יירבנה ע"ש משמע דעיקר הסילוק לא מסתי אלא משום דבתה לו ע"י מעשי סיינו ע"י שהוא בלו והוא בא לתחול עלי, שהל ושא"כ ביבמה דנקנית בין שוגג ובין מזיד ואפי' שלא בתתכוין קנתה לא שייך בזה לומר ע"י מעשי בתה לו דלאו בדידי תלי' מלתא ואפי' נתכוין שלא יקנו לו מעשיו לא מסתי כיון דאפי' שלא בתתכוין קנתה ולא שייך בזה ע"י מעשיו כלל ושא"כ אפי' לתבי דתחר ידו כידה ובשומרי יבם ידו גרועה מידה וסיי כתרוסה אפ"ה לא מסי סילוקי נפשי' כיון דהיינו תלוי במעשיו וכמ"ש שם הוכרח רש"י לפרש לענין מתה מה יעשו בכתובתה הו"ק ושא דכתב הר"ן פ' האשה שנפלו גבי יבם דמסתי סילוק קודם סיבום את חלקו עם אחיו סיינו משום דסר"ן ס"ל דסילו' מסי אפי' היכא דלא בא ע"י מעשיו ועיין בסר"ן כאן ושם: ולפיטת רש"י יש לייבב קושית הר"ן שם פ' האשה שנפלו לפי מ"ש בספרי קלח"ש סי' רט"ח דשתם גבי יבם בכור קרי' רחמנא ולכך יכול לסלק עצמו כמו בכור מחלק בכורתו ט"ש סקי"ב: ושא דנראה מפירש"י דאפי' כבר נעשה המעשה יכול לומר לי אפשי כיון דבא לו ע"י מעשיו וכדמוכח מהא דרב דיכולה אשה שתמת, היינו ויוזות והיינו טושה ושטעם לפיטת רש"י ז"ל כיון דבא לו ע"י מעשיו ואע"ג דכבר נעשה המעשה וכן הוא מבואר בשולחן ערוך אה"ע סי' קנ"ג דאחר שנפלו מאי להסתלק כיון דמעשיו הם הגורמי' והם ועושה בכולהו מאי אפשי בתקנת חכמי' לאו דוקא וט"ש ומבואר דאע"ג דכבר נעשה המעשה כל שמעשיו הם הגורמים והוא נחלת אחותו מי קרוב ממשפחתו שלא בא ע"י מעשיו יכול

לומר מי לפסי ט"ס היינו משום דכל שבח ט"י מעשיו קיל לי' טובא ויכול הוא להסתלק תע"ג דכבר נעשה המעשה כמו במזונות דכבר נעשו המזונות אבל יבם דלפי' שלא במחכוין קנאה לא שייך בזה לומר דמעשיו גרמו לו דשלא בכוונה נמי קנאה מ"ה לא מני סלוקי נפשי' לפי' קודם שייבם לותה וכמ"ש: ובמשנה למלך פכ"ג מאישות שם כתב ז"ל מעשה בא לידי כו' ולפ כפי שמיד מברלנ"ח דלפשר מליבא דשתוס' דבכר תלוי בזכות שמעשיו גרמו לו כגון משנו דע"י נשואין זכה בירושתה ולפקוקי ירושת אביו דמחילה זוכה ה"נ משיב כמעשיו גרמו לו שברי ע"י שזה נותן רשות ללוקח ליקח ושלך ולקח זכה זה בדמי הזקתו דאין חילוק בין המעשה תלוי ביד המוכל לו ביד המוכל דלא מיעטו אלא ירושת אביו שאינה תלוי' בשום מעשה כלל עכ"ל ע"ם ואינו נראה לענ"ד דזוקא כשהמעשה ביד המוכל וע"י מעשיו נתכוין לזכות ומש"ה לפי' כבר נעשה המעשה כיון דעל ידו בלא לו יכול הוא למחול אבל כל שאין המעשה ביד המוכל אע"ג דביד המוכל היה מעשה כיון שאינו תלוי ביד המוכל לא מסני סילוק דסילוק אינו תלוי בשמוכל רק במוכל וזה פשוט לענ"ד: (ס) אבל קודם לירושין לא מסני סילוק ושם עכשיו בשוגגין לעשות חופה וקידושין בבת אחת לא מסני שום סילוק דקודם הקדושין לא מסני סילוק ואחר החופה ס"ל נשואה ותו לא מסני סילוק לפי' בקנין וכמ"ש בש"ע סעי' ח': וכבר נתחבטו ומתלבטו בזה האחרונים ז"ל בתשו' חות יאיר סי' מ"ז שעלה דסומכין על הקנין שבתוך החופה אחר הקידושין ולא מקרי אחר כשיעין עד אחר שאכלו אחתן ושכלה אחר החופה כדאי' בשבת"ה סי' נ"ה ועדיין מקרי לירושין ע"ש ובעל עבודת הגרשוני שם בסי' נ' שעלה דסומכין על דברי מהר"ם דס"ל דיכול אדם להסתלק מדבר שלא בא לעולם לף שאין לו שום זכות מדכתב שיכול להתנות עם אשתו בשעת קנייתי שהקרקע שהסלק שיעבודה כו' ואחר מהר"ם ולא נחתו לומר טעמו של מהר"ם כיון דכבר נשתעבד לה בשעת קנייתי אבל מהר"ם בשם ע"ש כי אחת שבדרי קושיא היא כו' ואני שגגרדי' אחר דברי רמ"ה כו' כיון שכבר נשגו מקודם לכתוב שלא בשעת סילוק שנעשו קודם לירושין ע"פ שהתקני' שהי' לאחר שנשתעבד לה בשעת קנייתי אבל לפי מה שכתבתי לעיל מכח הסברא שכתבתי בשלמי חגיגה נמי שהביאו מגד שהשיג הע"פ שהוא שלא כדין וגרשה לענ"ד דשאני שהי' לפקפק קצת בשטרי סילוק ונשגו לכתוב בשם ואיתר שאת קיבל עליו ר"פ בה"ח ובש"ד כו' הע"פ שאין שבועה וחרם מועיל אלא גבי דידי' ולא גבי יורשי' וכמ"ש הריב"ש שי' סל"ם סובא בש"ע ח"מ סי' ר"ט בשג"ה יש לומר היינו דוקא לענין שתחייבות אבל לא לענין סילוק ובפרט שנשגו לכתוב שקיבל עליו בח"ת כו' שלא לזכות בשם שום לד מ"ש שמילא אין לנניו כלום הע"פ שהיא שתה שלא ואח"כ שת שוא כו' וש"ם שכ"ת שיש לישב שהשגג שבשומין על הקנין שבתוך החופה וכשדומה לי שהשגג פשוט יותר שלא לקבל קניני שתת החופה וכו' לפי דברי שכ"ת גולד דין שהודם שם שתה שכלה קודם שהכלו יחד אין בעל יורשה לפי שהשגני ואני שסתפק בזה שהך ועריך לי תלמוד עכ"ל וע"ש עוד שכתב ז"ל שלא ועוד קשיעה כיון שכל דשטרי סילוק נשתבי בלשון שהוא שהוא שוה שהדם שכבר סילק מ"ע בשופן שהועיל מ"ש שהי שהדתו ואפי' שם היני יודעין שלא סילק עצמו בשופן שהועיל ע"ש בשם הגאון בעל עבודת הגרשוני. ושם מ"ש הגאון ז"ל לפי דברי שכ"ת גולד דין שהודם דשם שתה שכלה קודם שהכלו יחד אין בעלה יורשה כו' לפי מ"ש ב"ש סי' נ"ז שק"ח דלדידן שהבעל שולך עמה אין שהופה לבית שנשואין קושה שותה שחתת שסירה לרשותו ע"ש מ"ש ה"ש הזוכה בירושתה בשסירה לרשותו וע"ש סי' ח' שלא דלפ"ז שי' נריך להיות שסילוק תחת שהופה קודם שסולך שהתן עם הכלה לבית הגשואין דכשסולך לבית הגשואין זכה היד בירושתה ותו לא מסני סילוק ובשתת המוכל היינו כן לעשות שטרי סילוק שחר שהופה היד וש"ם הגאון הנ"י שחשת שקיבל עליו בח"ת וב"ש שלא לזכות בשום לד מ"כ שמילא אין לנניו כלום לפע"ד היינו נראה דשפי' בשופר ונכסיו על בנו ליסור הגאה בקושם הפ"ם זוכה בשם ובאין בע"ה ובניו וזוכין בהן ושום דכבר זכה בשם שמילא תע"ג דשיסור הגאה שם לו וכשבואר בשדרי פ' אין בין השודר לף ת"ד ובר"ן שם ע"ש דנכסי דידי' היו דהא יורש שמילא הוא ליסות שהם ע"ש וה"נ נכסי דידי' היו שלא שלא שהסור שהסר על עצמו ת"ת

זכה בהן מיד יורשה דשמילא לאחר שמת הוא דשאין בניו שיכולין שהם ושפסר לקיים דברי הגאון הנ' דכיון דשבע שלא לזכות בהן בשום לד מ"כ היינו נשמה בשעת הגאון ר"ל לאחר שקידשין וקודם שהופה שהיינו יוצא לזכות בנכסי' ות"כ ס"ל כילוק לאחר קידושין דשתני ועיין שוכר"ן ן' לב ח"ח כוף כלל י"ג בשא דקי"ל בשקום שכותבין לה שבטר לא קנה בכסף אלא"כ שפרש שיקנה בכסף וכשב שם דשיכא דאינ' שבועה ס"ל כשפרש וקנה בכסף ט"ם ות"כ ס"ל כיון שנשבע שלא לזכות בשום לד ס"ל כשפרש בשעת קידושין ושהופה שלא לזכות בשאה ולירושת: (ושוד נראה לענ"ד דשהאי שוכר נכסיו על שבו שדינו שלא לשוכר הזכי' עליו דשוד דבר שהינו שלו על שבירו שלא גוף הנכסים הוא שוכר עליו דשוכר בשהינו שלו יכול הוא לשוכר שלא לשוכרם עם שבירו לעולם לף כשיעלו שרשותו שבל זכיית שבן בירושתי הינו יכול לשוכר לכך שפיר לשרי שע"ג דשוכר שבן לשעות בשם ש"ש ונכסי דידי' נשנו ובע"ח בשין ונפרעין שבש"כ שכא שהוכר שבעל ט"ב הזכי' דשיל שיוכרת על גוף הזכי' שידי דהוי שזכור לזריקה דשיל שיוכרת ה"נ שכר ט"ב בש"ח ובשבועה שלא לזכות ש"כ גוף הזכי' שיוכרת היא גבי' ושיוכרת לא ניקא לי' דלקני ושין שקנין לשם בע"כ דבר שאסור ו שע"ג דשוכר זכה בשם בשעת שגוזין כיון דשדבון הוא לא תיקנו היכא דשיכא שיוכרת ושלי לשם שהי' שלא שבדרבון דף י"ז ע"ב גר וגרי בידבו שביוסף וגרי גר יכול לומר לגרי טול שתב ע"ג ושלי שעות טול שתב יי"ע ושלי פירות וכ"פ בטוש"ע יו"ד סי' קש"ו סעי' ד' ע"ש והיינו משום דירושת גר לת שגרי שדרבון והיכא דשיכא שיוכרת לא תקנו לי' רבון וע"ש בתי' ד"ה שלא שדרבון שכתבו לשדיא כן ומ"כ כן ה"ע כיון דזכייתי שבעל בנכסי לשבתו שלא שלו שדרבון וכיון דשכר על עלמו הזכי' שיוכרת לא ניקא לי' דבון ועי"ש בתי' ד"ה שם סי' סק"ם משמ"כ בזכות שבעל בשעלי ועיין ב"ך יו"ד שם סי' סק"ם בזכות שבעל בשעלי לשתו לפירות וירושה דהוי שדרבון והיכא דשיכא שיוכרת לא תקנו רבון ודו"ק. ושבואר שזה דהיכא דהוי יורש דשוריתא וכה בשיסורי שגאה ולכך לשסור ליקח שמורתם דבר שאר דהוי הלופי שכורי שגאה משמ"כ שי הוי שאיכין דשיו בשיסורי שגאה היש שום שתר בשעת שגוזין ר"ל לשאר שכיוסין וקודם שהופה שהיו יוצא לזכות בנכסי' ות"כ ס"ל כילוק לאחר קידושין וטיין שוכר"ן ן' לב ח"ח כוף כלל י"ג בשא דקי"ל בשקום שכותבין לה קנה בכסף אלא"כ שפרש שיקנה בכסף וכשב שם דשיכא דאינ' שבועה ס"ל כשפרש

מדבר שלבל"ע וכן מבואר ר"פ הכותב למסתו דין ודברים חין לי בגכסייך כו' בכותב לה ועודה מרוסה כו' ול"ל ברור דלמו דוקא בכותב לה ועודה מרוסה חלה חפי' קודם לכן כו' חלה סר"ן ז"ל כתב דוקא בכותב לה ועודה מרוסה דסייך בה קלת אבל קודם לכן כיון שמין לו סייכות בגכסים כלל סילוקי לא כלום עכ"ל כו' ואדרבה מסבר' מותת טפי דכל מאי דלא זכה בו עדיין מלי יותר למסתלק ע"כ דברי סב"ח וע"ש שהארכנו והעלה דלא למסתייט שום מחבר מו מפרש לומר דוקא עודה מרוסה חלה סר"ן בלבד. וכבר כתב ג"כ סרשב"ם בתשוב' סי' מתק"ס סביאוסו סב"י ד"מ בסי' זס. גס בטעין הפקר שהעלה בתשו' שמכ' דאפילו בדבר שלבל"ע ואינו ברשותו ומי מסני וכמו בגדר כבר הוכחנו בספר קנה"ח סי' רי"ח דלא מסני בספקר דבר שאינו ברשותו ודבר שלא בא לטולם ע"ש. ולפטל"ד נראה דמסילוק ספיר מסני לדיון קודם סחופה ומקידושין חט"ג דטעין לא נתחרשה וקודם לירושין לא מסני סילוק ושוא דכבר כתבנו בסי' נ"ח בשא שהקשה סריב"ם על סרמב"ם שכתב פי"ח מסל' מכירה ז"ל חייב טלמו בדבר שאינו קנוי כגון שאמר סריני חייב לזון לוחך חמש שנים חט"פ שקנו מידו לא נשתעבד שזה כמו מתנה היא ואין כאן דבר ידוע ומלוי שנתנו בחתנה וכן סורו דבותי ואפי מה שפוסק עם חשתו לזון לת בתה חייב לזונה אפי שפסק בשעת נשואין והדברים דומין לדברים שנקנין בחירה טב"ל סרי שסובר דאפילו דברים שאין קנין מיטיל בהן חפ"ם ונקנין בחירה בשעת נשואין ובפרק שני מכלל' זכיה ומתנה כתב ז"ל כבר ביארנו בנשואין שנשים שיש בידיהם סידוכין כי טחדו וקדשו קנו בחירה ואין קונין בחירה עד שעת נשואין שכל הפוסק דעתו לכנוס ולריכין ביאה דברים שפסקו מלויין ברשותו שאין אדם מקנה דבר שלבל"ע טב"ל ובריב"ם שקשה דברי סרמב"ם שלו שהבדי וכתבנו לעיל בסי' נ"ח דוחלי גם סרמב"ם סביר' ליה שהדברים נקנין בחירה יותר מבקנין ומ"ש מסני בדבר שאינו קנוי רק בדבר שלבל"ע כיון שאינו בידו כלל לחולי לא יבא לרשותו ס"ל כי הא דאוקא במרכבי שהב שפוסק על נמו שיעשה חיזה דבר כגון לילך לחרי למקום אחר אינו נקנה בחירה שאין זה תלוי באדם רק בגן ע"ש במרכבי פ' הנושא וכ"פ סרמ"א סי' נ"ח שם ושלבל"ע נמי אינו תלוי בידו ואפשי לא יבא לרשותו כלל ומ"ש חט"ג דאם"כ בא לרשותו מ"מ בשעת אחירה לא סי' תלוי בדידי' לכך אינו נקנה בחירה אבל דבר שאינו קנוי חט"ג דאינו נקנה בקנין כיון דבדידי' תלוי ליתן מחזותו נקנה בחירה ע"ש וא"כ שפיא לטנין סילוק חט"ג דאין אדם מסתלק מדבר שלבל"ע ואין לו בו שייכות כלל מ"מ שפיא סוי דברי שנקנין בחירה שאפשי שאינו קנוי שהסילוק קודם שקידושין ועמדו וקידשו על דעת שנתי הסילוק ושרי בידו שוא להסתלק לכך חט"ג דקנין לא מסני בי' מ"מ שפיא מסני מדין דברי שנקנין בחירה דמיועל אפי' בדברי שאין בהם קנין ולדעת שנחוש שטיעור דס"ל דדברי שנקנין בחירה דמיועל אפי' בדבר שלבל"ע פשיטא דייפא אלא אפי' לדעת שרמב"ם ניחא לפי מ"ש בטעמי דשרמב"ם שכל שבידו חט"ג דאינו נקנה בקנין מ"מ מיועל משום דברי שנקנין בחירה וס"ס סילוק כיון שבידו לסל' עלמו ושתנו שתנאי קודם שנתקדשה ועמדו וקידשו הן הן דברי שנקנין בחירה וכמ"ש לעיל סי' נ"א חט"ג דגמר קנין דברי שנקנין בחירה שוא בשעת נשואין וכמ"ש שרמב"ם וכשנשאת אינו מיועל סילוק אפ"ם משום דברי שנקנין בחירה אפי' דבר שאין קנין נתפס בו מסני ואפ"ם מסני אפי' לירושה ודו"ק. ועוד דטיקר דברי שנקנין בחירה בשעת קידושין גמרו בשעתו וקידשו על שתנאי שהתנו קודם שקידושין ובשעת קידושין כשנתרלו לקדש על דברי שתנאי דקודם ל"כ שקידושין על דעת כך נעשו ובשעת קידושין ושופה מסלק עלמו שלא יזכה לירושה ולפירות ושט"ג דאחר נשואין לא מסני סילוק משום דידו כידה אבל בשעת נשואין דמקדם ונשא בב"ח על דעת שלא יזכה בודאי מסני שסילוק וכיון שאחתין עמו קול' שקידושין ושופה לשלם עלמו מזכותה ועמדו וקדשו על דעת שסילוק שפסקו עמו שדעתה שכי עמדו וקדשו ונשאו שלא לזכות בה ודו"ק: (ואני בעניי מלאתי דרך פשוט לפטל"ד שיטיעל שסילוק שנשנין עכשיו לא ט"ג שאנו עושין שופה וקידושין בבת אחת. ושוא דבתו' שם רים שכותב ד"ה כדרב כשנא כתבו וז"ל וא"ת שלא רב כשנא נמי למה לא יוכל להסתלק בעודה שרוסה מידי דהוי אשאר כשות ועוגה דלר' יהודא בדבר שבממון תנאו קיים ור"מ נמי לא פליג אלא מפוס דקשבר שתנה עמ"ש בתורה תנאו בטל ו"ל דשכא מיירי בשומר לה שלא על דרך תנאי אלא שומר לה ד"ל אין לי בגכסייך עוד דלאשה שיבעי' לה לאתנויי ואתנה שבטל וה"ל פטומי מילי בעלמא ושאתא מייתי מדרב כשנא דנאי דאשת תנאי לא מסני אכא סילוק בעלמא מועיל עכ"ל. וכ"כ בשטה מקובצת בשם שרמ"ם ע"ש. ושבואר מדברי תו' דסיכא דשיי דרך תנאי אפילו אין שאשה בשעת קידושין פשיטא דאפי' גרע אשאר וכשות דאפי' תנאי שבטל ס"ס בפירות וירושה אפי' תנאי שאשה כיון דקי"ל כר' יהודא דבדבר שבממון תנאו קיים וי"ל דאין דעושין אופה וקידושין בשת אחת אפי' סילוקי אפילו אין אכא סילוק בעלמא אלא אדין תנאי גמור אלא דל"פ שריכין לכתוב בשטר סילוק שאשה תנאי גמור בשופן שמועיל קודם שנשואין שלא יהיה לבעל פירות וירושה ובקידם על דעת שתנאי ובאפי סני ושין שוא לריכין לכנוס בכל שדשוקום שנכנסו

סגלוים שכ"ל ז"ל בזה כן נלע"ד ושמשכיל יבין וישכון:)

בעי' ב' (ו) אם שתנה בעודה שרוסה על נכסי' שיפלו לה משנשאת. ברמ"ם ר"פ שכות' ירושלמי ר' ירמי' בעי קומי ר' זירא כתב לה דו"ד שין לי בגכסייך ונפלו לה לאחר מיכן אפי ים שדם שתנה על דבר שאינו ברשותו ולא דמי לכותב לה ועודה שרוסה שאשה שכשי כבר היא שאשה וכתב שם שרמ"ם שירושלמי מיירי שכתב לה לאחר שנשואין דיוו כיון שאין שסילוק מועיל (ר"ל לפי' בקנין) לדבר שאינו ברשותו אבל בעודה שרוסה שאשה אפי' לנכסי' שנפלו לה משנשאת ע"ש. וביעויר כתב וז"ל בד"א שאשה לנכסי' שנפל בעודה שרוסה אבל אם נפלו לה משנשאת אע"ג שאשה בעודה שרוסה פר"י שאין שתנאי מיועל ושרמב"ן כתב שאשתנאי שאשה בעודה שרוסה מועיל לנכסי' שיפלו לה לאחר נשואין וכן שוא שסקנת ג"א שרמ"ם ז"ל עכ"ל. ובשטה למלך פכ"ג שכ' לאוסת כתב ז"ל שכשטע שדברי שרמב"ם שלו שין שאשה לנכסי' שנפלו לה אחר שסילוק מועיל לנכסי' שיפלו לה לאחר נשואין וכן שוא שסקנת ג"א שרמ"ם ז"ל עכ"ל. ובשטה למלך פכ"ג שכ' לאוסת כתב ז"ל שכשטע שדברי שרמב"ם שלו שין שאשה לנכסי' שנפלו לה אחר שסילוק מועיל שסילוק לבל נפלו לה משנשאת שיכא פשוטה ואל"י לא שסני בעודה שרוסה נפלו לה משנשאת כיון שאשה שסילוק שיש קודם שנפלו לה משנשאת כיון שאשה שסילוק מועיל שסילוק לבל נפלו לה משנשאת ושרי"ף ושרא"ש בשם שרמ"ם ז"ל עכ"ל. ושגראה לפטע"ד בשם שיש שאשה דבשאת סילוק שסני לדבר שאינו ברשותו שלא שנרין לעיין שם שפרש יש בין נפלו בעודה שרוסה לנפלו לה משנשאת כיון שאשה שסילוק שיש קודם שנפלו לה משנשאת כיון שאשה שסילוק מועיל לנכסי' שנפלו לה משנשאת ושרי"ף ושרא"ש בשם שרמ"ם ז"ל עכ"ל. ושגראה לפטע"ד בשם שיש שאשה דבשאת סילוק שסני לדבר שאינו ברשותו שלא שנרין שם שפרש יש בין נפלו בעודה שרוסה לנפלו לה משנשאת כיון שאשה שסילוק שיש קודם

שנפלו משמשת היינו משום דהסילוק היינו מגוף הנכסים מלא מגוף הלשה שמסלק עצמו מלא יזכה בלשה בשעת גמירת למכירת נכסים ולפירות ולירושה ובלשה גופה כבר ים לו שייכות בגווה שהרי לרושה היא לו וזכה בה בתורת לירושין לזה הא דבעי ר' ירמי' קומי דר' זירא כתב לה דו"ד כו' ונפלו לה לאחר מיכן פי' כתב לה לאחר שנשמת דו"ד כו' מי משני הסילוק כיון שעדיין לא זכה בנכסים ולא שייך בי' יהו כידה לזה שביבו ויש לשם משום על דבר שהיו ברשותו כלומר משו"נ לא משני הסילוק לשם בשת לדון הסילוק מגוף הנכסי' וכי לשם משום על דבר שהיו ברשותו שהרי אין לו שייכות בגוויהו שעדיין לא נפלו ושם תלמר שיחול הסילוק על גוף הלשה הא פשיט' לי' דכבר זכה בגשושים וגם לר' ירמי' הוי פשיטא לי' דשושה יהו כידה ולכך לא חייבו' לי' אלא בנפלו לאחר מיכן ועיקר לד ספקו הוא משום דעדיין לא זכו בנכסים ולא הוי יהו כידה ולזה השיבו יפה שם בשת מגד הנכסים ולכך לא הוי יהו כידה כיון שלא זכו עדיין בהן ש"כ היאך לשם משום על דבר שהיו ברשותו לשל בעושה הרושה מהני לפירות ולמכירה ול"פ הלשה שנפלו שם זכה בלשה בתקנת משנתרשה כדמי' ר' ירמיה אלא לשם זכה בלשה דשכל בא ט"י זכות הלשה לזה הוא מסלק עצמו מזכות הלשה דשיה לי' שייכות בגווה שלא יזכה לשה"כ בגשושין בדברים הללו משל"כ כתב לה משנשמת לא מהני סילוקו לפי' לנכסים שיפלו לה לש"כ דשם מגד הלשה כבר ידע השושל דשו לא מהני סילוקו דכבר זכה בלשה וידו כידה ולא נסתפק ר' ירמיה אלא מגד הנכסים כיון דעדיין לא זכתה בהן הלשה ושלה על דבר שהיו ברשותו שיועיל הסילוק לזה השיבו יש לשם משום על דבר שהיו ברשותו כיון דמגד הנכסים הוו דיון לא מהני סילוק אבל בשעת הוו דיון מגד הלשה ולכך בהרושה שפיר מהני שהרי יש לו שייכות בגוויהו וכ"ל וד"ק. ולפ"ז נראה דשיעת דמוסר"מ בשדכי לעניין סילוק הלשה מקרקע שיקנה בעלה לכתב שם דמהני הסילוק ולפמ"ש נראה דלא מהני כיון דעדיין לא קנה הקרקע ס"ל דבר שהיו ברשותו ולא מהני סילוק בזה מגד הקרקע ומגד הלשעבוד לי לפשר לסלק כיון דכבר זכתה בו וס"ל כמו שנושה בזה כמ"ש תו' קף י"ם ע"ש בד"ה וכי כתבה לי' ות"ק לגבי קרקע שלא קנה עדיין לא מהני סילוק מש"ה לגבי גוף הקרקע אין לזה מתנה על דבר שהיו ברשותו ולגבי גוף הסיעבוד כבר זכתה בו וכיו כמו נושה ולא דמהני הסילוק בלשה היינו משום דמסלק נפשיה מזכות הלשה עצמה שלא יזכה בלשה בגשושין משל"כ בשע"ח דלא שייך כיון ומש"ה לא מהני סילוק ות"ק ס"ל דמוסר"מ בשדכי ס"ל דלא כר"ן והרשב"א שלא ס"ל דמהני סילוק לפילו בדבר שהיו לו שום שייכות שו' ר"ט כתב דמסר"ם היינו מולק ומשום דשע"ח יש לו שייכות ע"ם ולעני"ד נראה דמולק וכמ"ש ודו"ק היטב: (ז) סילק עצמו מנכסים י"ל שהיו הנכסים שכתובים בשטר בכלל והיינו דמשתמ' לשון דו"ד היו לי בנכסייך היינו בנכסי מלוג אבל נכסי צ"ב שכתובה לו והוא קיבל על עצמו שחריותן היו בכלל נכסייך ועיין בשדכי פ' שכותב ודעת רב שמי גמון סובא בשגבת אשר"י דסילוק דו"ד בשהם שייך גם על נכסי צ"ב ע"ש: שתם נראה לפמ"ם תו' ד"ה כדרב שכתב לשכי מייתי דרבא לומר דדוקא בתקנת חכמים משני סילוק לומר שי לפשי בתקנת חכמים אבל בשתורייתא לא משני סילוק וכמ"ש בשטושת מוהרשל"ם לשיטת שתו' שבשתיו לעיל שק"ב ע"ם מ"ש נראה דבנכסי צ"ב לפילו פירם עליהם הסילוק לא משני ולא כשמעמ שדברי הרמ"א בשפרם משני שהרי כתב שהין נכסי צ"ב בכלל משמע הא מי שפרם משני אבל לשיטת שתו' נראה דלא משני לפילו פירם משום דפירי של נכסי צ"ב לשו מתקנת חכמים אכול לשו אלא שהרי קיבל עליו שחריותן ועיין בשויב"ם סי' ק"ן שמשל השמול שם יתרון ים לבעל בגל"ב על נ"ש שאר שהין לו בשן אלא שכילת פירות וירושה וכך הוא בג"ש וע"ש שעלה בהכנסה כספים ושיני שמורם הרי יכול לשעל וליתן בשם ברשו משל"כ בנכסי מלוג וכן בהכנסה כלים שף שם היו יכול למוכרן מ"ש שם מכרן מכורין לדעת הר"ש ז"ל ולדעת הרשב"ד ז"ל גם בקרקעות מכורין עד שעת גובייה משל"כ בג"ש גם לפירות בקרקעות ים חילוק דבג"ש לשרי' שתם פירי תקיני לי' דבשן פירי דפירי לא תקיני לי' דבשן ובנכסי צ"ב הכל שלו וכן לשרו בפ' שלשה בתי גרסי' בגל"ב נכסי צ"ב בעל לגבותן לריכין גובייה בב"ד משל"כ בג"ש טב"ל ע"ם ושבותר

דפירי דשכיל בעל בנכסי צ"ב לשו משום תקנת פירות שחיקנו לבעל תשת פרקמה דשתם לא תקיני לי' שלא פירי ולא פירי דפירי ובנכסי צ"ב שכיל שפי' פירי דפירי מוכח דשכיל דדידי' ניתו כיון שקיבל עליו שחריותן וכן לעניין מכירה נמי שדינ' לית לה רשות למכור נכסי צ"ב כיון דברשות הבעל הן ושם שכרן סוא מכורין ש"כ הרי שם שלו ופשיטא שאין השלם יכולה למכור אותן שן הדין ולא שתקנה משום דש"ל של הבעל (והיא היתה אלא בע"א שהרי הייב לשלם לה דמי' ויכול לסלקה בזוזי לרב שמי ואפי' רב יהודה דש"ל הדין עשה היינו דשפרם טעמיה משום שבח בית שבי' וש"ל כמו שפותקי שפורם אבל מ"מ היה אלא בע"א והיינו דקאמר רב כהנא שתם דשחוסר גופיינא ע"ם) וש"כ אי נימא דסילוק לא מהני אלא בדרבנן אבל לא בדאורייתא מ"כ לא מהני סילוק בנכסי צ"ב למכירה ולפירי כיון דשאורייתא דבעל מיהו ולכן נראה דבב שהי ס"ל דשהני סילוק בשפילו לה בשעת גמירת גובייה דוקא בדאורייתא ובשעת הר"ן וכבר כתבנו בסק"ב דסילוק שהני בדאורייתא לדיון ע"ש: עוד נ"ל דלא שהני סילוק בנכסי צ"ב בשפילו בשפרם שש"כ לא הכניסה הנכסים לבעל אלא לאחר שבושין אבל אם הכניסה לו קודם לירושין תו לא שהני סילוק שכבר זכה בהן ע"י שחריותן שקיבל על עצמו דדוקא נ"ש אין לבעל פירות אלא בשעת גמירת נכסי צ"ב כל שיות דשכנסה לי' לית לי' זכי' בהו ולפירם"י בפ' נערה דף ש"ז דפליגי ר' נתן ורבנן בהוי שם שהרים יורשה ש"כ לש"ד דבחירסין יורש שלוני לא שבחת לה סילוק לירושה גבי נכסי צ"ב אלא בשהכניסה לו קודם לירושין ורו' סילק עצמו ג"כ קודם לירושין דאלו אחר לירושין לא שהני סילוק לירושה בהוי שבשר זכה לירושתה והיי כמו נושה בנ"ש ואם לא הכניסה לו קודם לירושין נמי לא שהני סילוק לדעת הרשב"א והר"ן שהר אין לו בוש שייכות בגוויהו אבל כשהכניסה לו קודם לירושין יש לו שייכות בגוויהו שהרי קיבל שחריותן ועדיין לא זכה בירושתן לכך יכול לשסתלק אבל לפירות ולשכירה לפילו הכניסה לו קודם לירושין דאלו אחר לירושין כבר זכה בהן ולא יכול לשסתלק שהן ולא שבחת לה אלא שסילק עצמו בעודם שרושה ועדיין לא הכניסה לו זה נראה לי ודוק. (ולפ"שם שהעלה שאחן לעיל סק"ו ולעני"ד דבנ"ש לא שבחת סילוק שפירות ושכירה כלל דבתר דשכנסה לי' כבר זכה בהן ולא שהני סילוק וקודם שהכניסה אין לזה שהני על דבר שהיו ברשותו כדאי בירושלמי והכא אין לומר שהסתלק מגוף השלם כש"ם שאחן לעיל לדעת הרש"ם דשתם בנ"ש הזכות בא לו ע"י השלם כמו שלחתו שם זכה בלשה יזכה בנכסים שלותו יכול לשסתלק דכבר ים לו שייכות בלשה דשרושה היא לו משל"כ הכא לעניין נכסי צ"ב דזכי' בלשה לו ע"י קבלת שחריותן אין לזכי' זו שום שתיחסות עם גוף הלשה כש"ם אחן ז"ל דשיעת זכה בהן שחמת שחריותו אין יכול לשסתלק שלותה בלא שסתלק בדבר שהיו לו שייכות כלום ולפ"ז שהני סילוק בנ"ב בכל ענין בין קודם לירושין בין לאחר לירושין רק קודם שהכניסה ושוק:) (ח) ואפילו נכסים שנפלו לה לש"כ לאין בכלל כתב ב"ם ז"ל לכאורה קשה דלא משמע כן שרשב"ן ורמ"ם והר"ן דשת תירלו קושי' הנ"ל שאי שהני סילוק לזיל לשתני' וכתבו דשהני לנכסים שנפלו לאחר הנשואין ובשתני' מיירי בסילוק כתם ולא שתנה בפירות על הנכסים שיפלו לש"כ וכן מוכח שתני' שהביאו השרדכי וסג"ה דס"ל פירות הוי בנכסים שיפלו לש"כ ש"כ לאיך הקשה שם ואיתא שפירי סילוק נפשיה איך ס"ל דסילוק שתם שתם מהני לפירי ואפשר לתרץ לדעת הרשב"ן והרש"ם שכתבו לזיל דשתני' דמכירה קיים בלא סילוק וזו מוכח דהסילוק קאי על הנכסים שיפלו לש"כ וכוי כפירם בסדי' משש"כ בעלמא מיהו שתשוב' שכר"ם קשה עכ"ל: וכמה בתבו שכר"ם מייתי רשי' דשהני סילוק עכ"פ בשפרם לנכסים שיפלו לש"כ שדפיך בש"ם ואיתא שפירי דהיכי דלזיל' דשתני' נכסים שנפלו לה בעודה שרושה ואיתא דסילוק יכולה למכור ות"ש שהני סילוק לנכסים שיפלו לה משנשת ורשב"ם וכמ"ש הרשב"ן והרש"ם ושתוס דש"ל כשפרם וכמ"ש ב"ם בעלמא ות"ש כיון דשפרם לסילוק על דבר שלבל"ע פריך שפיר ואיתא שפירי ושכר"ם דלא שייתי דשי' דשהני סילוק לנכסים שיפלו לה ש"ש שסך קושי' גופה דשל"ש לשה לית הסילוק סא בלא זה יכולה למכור שדיל' דשתני' וט"ש הסילוק סוי לנכסים שיפלו לש"כ דשהני לשחויי דשתני' דשכא שהי' כשתוס' שם שהכא

פרק המפה שנפלו ע"מ לחבל בם"ס דמקפה ומיימ מפירי ע"כ ס"ל דמין סבר' לומר דמתני' לחתי' כלומר לו לגמ' דסילוק מועיל לסו לאותן נכסים שיפלו לה למחר ומוחין דס"ל כמפרש ולכך פריך שפיר ומיימ מפירי וזס פשוט: (וכ"ת לחכתי היינך פריך בפשיטות ומיימ מפירי ליפני לי' דמתני' לחתי' כלומרו לו ומועיל הסילוק לנכסים שנפלו לה כבר חדא דלמ"ל ליתני לם"ס לאוקמי מתני' דלמ כהאך תנאי דס"ל מכרה קיים ועוד ולעני"ד דהמעיין במפרי"ק סורס י"ג שם ירמה דלחתי עלה מדין יד בעה"ס על המחתום ושיימו שהי שבעל טוען שלמ כלל בסילוקו שלמ נכסים שהיו לה ולמ נכסים שיבואו לה וע"ז כתב כיון שפירש לה מני טעין הכין ומיני' דלם לה פירש לחרי' יד בעה"ס על המחתום ולמ סילק נפני' שלמ מנכסים שהיו לה ולכך פריך שפיר ומיימ מפירי וע"ם בפירש"י שכתב ומיימ מפירי מסלק נפשיה כו' ושוה פשוט שבכולן כו' ע"ש שרי דס"ס ג"כ מדין יד בעה"ס קאתי עלה ובמה מוקי מפרי"ק דהיכא דעדיף לי' לפרש הסילוק על לוהן נכסים שלמ בחי לידם לחרי' יד בעה"ס על המחתום ומכחלק מפירי דוקא לה בחי לידם כיון דהכי עדיף ליה לגבעל ומשמ"כ בחה דמפרי"ק דעל לוהן נכסים שבחו לידם כבר בזחלי מפרשינן הסילוק שלמת להוסיף עליו דלה מנכסים שיבואו לה סילק נפשיה להכי פסק מוהרי"ק דלה לה פירש לחרי' דנכסים שיפלו לה"ב לחין בכלל דיד בעה"ס עה"ת ושוק. כי נכון סוף:)

סעיף ג' (ט) בשאמר לה בעודה ארוסה הרי"ד לחן לי בנכסיך לם קנו מיד ס"פ הכותב לחיבני' לסו קנו מיד מפו לחר רב יוסף מדין והרבים קנו מיד ורב נחמן לחר מגופה של קרקע קנו מיד ופירשו הרי"ף והרמב"ם דקחי לחרוכה וס"ל לרב נחמן דכיון דקנו מיד בחקים דס"ל קנין ע"כ לטפויי לחתי לסלק עלמו מכל הדברים. ורש"י ז"ל מפרש דקחי לחבריתי' דלחומר להבירו דו"ד לחן לי על בדם זו ובחום' דקשו על פירש"י דלם מועיל בס הקנין בברי לחי מקנה לוהה הלא לכ"ע מפקר לה ונרלה לר"י דלמכוחם קחי דלחרינן יהו כידם לחי מלני לה בוס קנין ע"ל בחוס' ע"ם ולה הלא מפרש רש"י ז"ל דקחי לגבוחה בלעני"ד לפ"מ דלימה בגדרים ס"פ הכוחבין דם מ"ח בסוה גברה דם"ל ברה דסוי בחיטו כיפי דכיתי' לסריעם לנכסים עליס לחרי ליה ולח הוי בר ברך טורב' מרבנן לחי לחר נסו ליקני הדין ולחי הוי בר ברה טורב' מרבנן ליקני' לחרי פומבדיתאי קני ע"מ לסקוחי וכל קני ע"מ לסקוחי הוה לחר רב חנה ורב נחמן לימה לן דסודר' לי תפיס לה מיתפס ועוד סודרה קני ע"מ לסקוחי וקני מן הסחי' הלין נכסי דסדין לימחי קני לכי הוי בר ברים טורב' מרבנן לכי הוי הדר סודר למרי' ע"ם: ומשם סכיחב לנכוחה דין ודברים לחן לי בנכסיך וקנה מיד לה הוי הלא קני ע"מ לסקוחי דהה לה סילק נפשיה חלא דוקא בדיעבד לחם חמכור חבל לה מפירות וירושה ולפילו לכיחני הרי"ף והרמב"ם דס"ל דקנין לטפויי לחתי היינו דוקא בחרוסה דלמ בעי' קנין חבל בנכוחה דנקיך קנין נלו לסטפויי קלחי ויד בעה"ם על המחתום ולה סלק נפשיה חלא מחכירה בדיעבד וכ"כ ב"י בבדק הבית ות"כ בקנין דנכוחה כשחומר דו"ד לחן לי בנכסיך לה נחן לה כלים ושיה ג"כ לה זכחה כלום בשום דבר רק שחם חמכור חהיה בדיעבד מכירחה קיימת ומן חנ חלא כשחומר קני ע"מ לסקוחי היינו לוקה דיה ולכשחימי לומר דרב נחמן לכיטחי חזיל דס"ל קני ע"מ לסקוחי קני לכך ס"ג מסני: חבל דרב חבי חקבי לן דסחם ס"ל דקני ע"מ לסקוחי לה קני: ובשחעתין ת"ל רב חבי לחמיחר בעורר מי בעומד לחתי ג"מ לכדרב יוסף ת"ל לה שחיב לי ט"ם ומני דים לומר דרב חבי לה קיבלה לדחמיחר מ"מ בעומד פשיטה ליה דמכני ומחתי הא ס"ל לרב חבי דקני ע"מ לסקוחי לה קני לכך פירש רש"י ז"ל דקחי חבריחה בעומד הכי קנין גמור ודוק:

סעיף ד' (י) הוסיף להחוח גם של הפירות שחמר לה דין ודברים חין לי בנכסיך ובפירותיהן כחב ב"ם ז"ל לינו חוכל פירות בחייה ומכרה קיים דהא חמר דו"ד חין לי בנכסיך חלא כשחומר דו"ד חין לי בפירות נכסיך מ"ו מכרה בעל כ"כ תוס' דף נ' פ' נערה ועיין ב"י וב"ח מיהו בחוס' ב"ק דף פ"ה גיחא לף בכותב דו"ד חין לי בנכסיך ובפירותיהן מכרה בעל ע"ל וע"ם ומ"ם בסחירת דברי החוס': ולעני"ד נרלה דהא דכחבו החוס' בב"ק לישב קושיחם לרבי יוחנן דס"ל קנין פירות בקנין הגוף למה ליה לחקנת חוסא ותירלו דנהיכי

לחקנת חוסא היכ' דכחב לה דו"ד חין לי בנכסיך ובפירותיהן ע"ם ובכחובות דף נ' כחבו דלהיך חק"ח היכא דכחב לה דו"ד חין לי בפירות נכסיך דאם כחב לה דין והדברים חין לי בנכסיך ובפירותיהן מ"כ מכרה קיים ע"ל ונרלה דהא ודלמ דיעה הוא דכי כחב לה דו"ד חין לי בנכסיך הרי סילק עלמו חין החכירה היכא מכירה קיים חלא דהחו בב"ק ס"ל דלמ"ג דחסלק נפשיה מכרה קיים חפ"ם בחר חקנת חוסא שחקנו הלחם שחכרה בנ"מ בחיי בעלה ומחם הבעל מוציא מיד הלקוחות ושחשה יהובחו קיימת ולא חוכל להלחם להפקיע יהובחו ע"י מכירה ושיהה היינו כלוקה דלחנן גם סילוק לה מהני ומשום הפיטת חוס' דקי"ל כרשב"ג דלחמר לם מחה יירשנה וכח"ם בעור בשם ר"ת וסר"י ע"ם בסי' ס"ט ובסי' זס: ונרלה דטעמייהו משום דהכחוב עשו חיזוק לדבריהם יוחר מבל חורה ולכך חע"ג דסילק נפשיה לה"ם שחמר דו"ד חין לי בנכסיך לה"ם שם מחה יירשנה ושחמר בעודה ארוסה חינו יכול לסלק עלמו מכל הדברים. ורש"י ז"ל מפרש דקחי לחבריתי' דלחומר להבירו דו"ד חין לי על בדם זו ובחום' דקשו על פירש"י דלם מועיל בס הקנין בברי לחי מקנה לוהה הלא לכ"ע מפקר לה ונרלה לר"י דלמכוחם קחי דלחרינן יהו כידם לחי מלני לה בוס קנין ע"ל בחוס' ע"ם ולה הלא מפרש רש"י ז"ל דקחי לגבוחה בלעני"ד לפ"מ דלימה בגדרים ס"פ הכוחבין דם מ"ח בסוה גברה דם"ל ברה דסוי בחיטו כיפי דכיתי' לסריעם לנכוחה עליס לחמרו ליס ולח הוי בר ברך טורב' מרבנן לחי לחר נסו ליקני הדין ולחי הוי בר ברה טורב' מרבנן ליקני' לחרי פומבדיתאי קני ע"מ לסקוחי וכל קני ע"מ לסקוחי הוה לחר רב חנה ורב נחמן לימה לן דסודר' לי תפיס לה מיתפס ועוד סודרה קני ע"מ לסקוחי וקני מן הסחי' הלין נכסי דסדין לימחי קני לכי הוי בר ברים טורב' מרבנן לכי הוי הדר סודר למרי' ע"ם: ומשם סכיחב לנכוחה דין ודברים חין לי בנכסיך וקנה מיד לה הוי הלא קני ע"מ לסקוחי דהה לה סילק נפשיה חלא דוקא בדיעבד חס חמכור חבל לה מפירות וירושה ולפילו לכיחני הרי"ף והרמב"ם דס"ל דקנין לטפויי לחתי היינו דוקא בחרוסה דלמ בעי' קנין חבל בנכוחה דנקיך קנין נלו לסטפויי קלחי ויד בעה"ם על המחתום ולה סלק נפשיה חלא מחכירה בדיעבד וכ"כ ב"י בבדק הבית ות"כ בקנין דנכוחה כשחומר דו"ד חין

סגלע"ד בסיעתא תוס' ב"ק דף פ"ח: (וע"ע לקמ"ז לחומי נקטו תו' דכתב לה דו"ד אין לי בנכסיך ובפירותיהן דבנכסיך לחוד סגי דמי לאו תקנת חוסא היתה מוכרת וקיים כחתני' דדיש הכותב ועכשיו לאחר תקנת חוסא נפלו לה מהני סילוק דאכתי עדיו חיזוק ועוד ק' לי לפילו בלא הך סברא דאכתי עדיו חיזוק לדבריהם יותר מכל תורא ס"ל לתו' לתוקמי תקנת חוסא בכותב לה דו"ד אין לי בנכסיך לחוד כיון דקי"ל יד בעל הבטר על התחתונה לכך יכול הבעל לומר לא נסתלקתי רק בחייך שתהי' המכירה קיימת בדיעבד ולא תוציא מיד הלקוחות וגם לדיד דקי"ל כתקנת חוסא קבי' לי בחתי דפסקו הפוסקים בכותב לה דו"ד אין לי בנכסיך אם מכרה או נתנה קיים ומשמע לפילו מתה ליכו חוציא מיד הלוקח ואחתי ניחא דלא סילק ופסיס אלא בחיי, ולפירות דיד בעה"ב על התחתונה ועיין בה"מ בכתב בבה רס"י ובריטב"א ובאחר קדמונים דרב אבי לא פליג אדאמרי דאכתי יד בעל הבטר על התחתונה כיון דזכות הבעל ברור. אלא דרב אבי מפרש דמגופיה דלישנא נחי מוכח בפיר ע"ש בתורך ולא עת האסף עתה ול"ע. אח"ז ראיתי בס' בית מאיר בהלכות בקונייתי האחרונה וע"ש שהביא בשם פגמון בעל פ"י דאכתי הוי כחו שובר דיד בעל הבובר על העליונה כיון דמוחזק ובעלמו מעיני הגאונים גם שמיטת דברי הבעה בשם רש"י ובריטב"א דרב אבי לא פליג אדאמרי ואכתי לא דמי לבובר כיון דאסוב ברור ולכאי דיעותא בלבון הבטר ע"ש בהרוכות. ועוד נלענ"ד דאפילו לרב אבי דדייק בלישנא נחי שייך לומר בנכסיך ולא לאחר מיתה וכיון דלא סיל' ונפסיד לאחר מיתה הרי נאחר בתקפו ולא הפסיד מתקנת חוסא ואפשר לייחב לפמ"ש מהרן ז"ל לעיל סי' י' סקי"ח ובקצה"ח סי' ק"ג דעיקר תקנת חוסא הי' לדעת רש"י היכי קנין פירות דבעל בקנין הגוף נחלא כיון שמכרה ואינו יכול להוציא בחיי לפירות כיון שסילק עצמו גם כשמתה אינו יכול להוציי מיד הלקוחות שכבר הפסיד קנין פירו' שלו אחנס בדברי התו' ה"ה לייחב כן שפיר דעתם דתקנת חוסא לינו אלא בפירות מהתירלו דאייר בכותב לה דו"ד אין לי בפירותיך וכמ"ש מהרן ז"ל שם אלא דנראה דתו' לא ס"ל כרש"י ובריטב"א אלא דרב אבי פליג אדאמרי וס"ל דהכא לא אחני' יד בעה"ב עה"ת וס"ל דדמי לכובר וכמ"ש בשם יש מי שכובר כן בעה"ת דף כ' ועיין בפ"ת בשם ע"ס ועיי"ש לדידהו לק"ת.)

ובשיטת תוס' פ' נערה דף כ' דכתבו בשומר דו"ד אין לי בנכסיך ובפירותיהן דמכרה קיים וכן הוא בשיטת התוס' ביבמות דף ל"ו ד"ה דאי ע"ש ונראה דהוא בתירוץ הראשון בתוס' ב"ב שם דשאני ירושה דנפלה קאי דבעל דירשי שאשה כנכסי שם בשאיה ירושה לגבי הבעל כו' וא"כ במכרה ונתנה הזוכה הלוקח ושאני ליה מי שהן עכשיו דשיעבוד שיד האשה למכירה ונתינה משו"ה סילוק דו"ד א"ל בנכסיך לעניין שאם מכרה ונתנה קיים ואפי' אתה חוציא מיד הלוקח ולא עבו חיזוק אלא אם לא מכרה ואתה נפלה ירושה קאי בעל דירשי שאשה כנכסי, הביבי לאותה ירושה ודו"ק היטב.

(וא) אבל מוכרי פירות ולוקחי בהן קרקע ואוכל פריהן זה היא דעת הרמב"ם פכ"ג מאישות והרא"ש בת' מדקאמר בדשיירא משמע דהדבר תלוי בה ואם תרצה תשייר אבל אין הבעל יכול לכופה ליקח בהן קרקע ע"ש וכ"כ הר"ן ע"ש. ולייחב דברי הרמב"ם משו"ה דילן דאחרי בדשיירא נראה לענ"ד דהנה האומר דו"ד אין לי בנכסיך ובפירותיהן סילק עצמו בתיבת בפירותיהן אלא יאכל הוא הפירות אבל יהיו נאחרי ויש אלא כאחר נכסי ואפה אחר בנכסיך סילק עצמו אתה היא יכולה למכור נכסי ולא יוציאם הוא מיד הלקוחות וכיון שסילק עצמו מפירותי והרי הם אלה ובכלל נכסים כבר סילק עצמו שתהא יכולה למכור בנכסי לפ"ז ראוי מן הדין שתמכור פירותי בלי הוש חוחה שברי בחם שאחר בנכסיך כבר אחיר לה המכירי בכל נכסי ואולי דעת הרמב"ם דאפי' לכתחלה יכולה למכור וליתן וא"כ הי' מהראוי שתוכל למכור וליתן ולכלות הפירות אלא אחר שתחאחר לעיל סעיף ג' דבסילוק שאם מנכסי אין כוחו אלא לנכסי שאחה כבר ליה אבל לא לנכסי שיבואו ליה אא"כ פירש בהדיא וכמו שפסק רמ"א בשם מוהרי"ק א"כ הפירות שלא באו עדיין לעולם הוי בכלל נכסיך ולא נסחל מהן שאתי מוכרת, (ואע"ג שפיר' בהדי ואח' בפירותיך אין זה סילי למכירה רק סילוק מהכיל שלא יאכל הוא ויהיו שלה כאחר נכסי ובכלל סילוק בעה"ם על התחתונה יכיון שאם כאחר נכסי ובכלל סילוק בנכסייך לא באו כיון שלא היו בעולם בשעת סילוק א"כ הוי כמי שאחה למוכרת כמו אותן נכסי שנפלו לה משנשאת כמ"ש רמ"א לעיל סעי' ג' ע"ש) ונראיה היא למאי שיתה מוכרת וקיים כמתני' דדיש הכותב ועכשיו לאחר תקנת חוסא נפלו לה מהני סילוק דאכתי עדיו חיזוק ועוד ק' לי לפילו בלא הך סברא דאכתי עדיו חיזוק לדבריהם יותר מכל תורא ס"ל לתו' לתוקמי תקנת חוסא בכותב לה דו"ד אין לי בנכסיך לחוד כיון דקי"ל יד בעל הבטר על התחתונה לכך יכול הבעל לומר לא נסתלקתי רק בחייך שתהי' המכירה קיימת בדיעבד ולא תוציא מיד הלקוחות וגם לדיד דקי"ל כתקנת חוסא אלא בחיי, ולפירות דבעל בעה"ב על התחתונה ועיין בה"מ בכתב בבה רס"י ובריטב"א דרב אבי לא פליג אדאמרי דאכתי יד בעל הבטר על התחתונה כיון דמוחזק ובעלמו מעיני הגאונים גם שמיטת דברי הבעה בשם רש"י ובריטב"א דרב אבי לא פליג אדאמרי ואכתי לא דמי לבובר כיון דאסוב ברור ולכאי דיעותא בלבון הבטר ע"ש בהרוכות. ועוד נלענ"ד דאפילו לרב אבי דדייק בלישנא נחי שייך לומר בנכסיך ולא לאחר מיתה וכיון דלא סיל' ונפסיד לאחר מיתה הרי נאחר בתקפו ולא הפסיד מתקנת חוסא ואפשר לייחב לפמ"ש מהרן ז"ל לעיל סי' י' סקי"ח ובקצה"ח סי' ק"ג דעיקר תקנת חוסא הי' לדעת רש"י היכי קנין פירות דבעל בקנין הגוף נחלא כיון שמכרה ואינו יכול להוציא בחיי לפירות כיון שסילק עצמו גם כשמתה אינו יכול להוציי מיד הלקוחות שכבר הפסיד קנין פירו' שלו אחנס בדברי התו' ה"ה לייחב כן שפיר דעתם דתקנת חוסא לינו אלא בפירות מהתירלו דאייר בכותב לה דו"ד אין לי בפירותיך וכמ"ש מהרן ז"ל שם אלא דנראה דתו' לא ס"ל כרש"י ובריטב"א אלא דרב אבי פליג אדאמרי וס"ל דהכא לא אחני' יד בעה"ב עה"ת וס"ל דדמי לכובר וכמ"ש בשם יש מי שכובר כן בעה"ת דף כ' ועיין בפ"ת בשם ע"ס ועיי"ש לדידהו לק"ת.)

ובשיטת תוס' פ' נערה דף כ' דכתבו בשומר דו"ד אין לי בנכסיך ובפירותיהן דמכרה קיים וכן הוא בשיטת התוס' ביבמות דף ל"ו ד"ה דאי ע"ש ונראה דהוא בתירוץ הראשון בתוס' ב"ב שם דשאני ירושה דנפלה קאי דבעל דירשי שאשה כנכסי שם בשאיה ירושה לגבי הבעל כו' וא"כ במכרה ונתנה הזוכה הלוקח ושאני ליה מי שהן עכשיו דשיעבוד שיד האשה למכירה ונתינה משו"ה סילוק דו"ד א"ל בנכסיך לעניין שאם מכרה ונתנה קיים ואפי' אתה חוציא מיד הלוקח ולא עבו חיזוק אלא אם לא מכרה ואתה נפלה ירושה קאי בעל דירשי שאשה כנכסי, הביבי לאותה ירושה ודו"ק היטב.

(וא) אבל מוכרי פירות ולוקחי בהן קרקע ואוכל פריהן זה היא דעת הרמב"ם פכ"ג מאישות והרא"ש בת' מדקאמר בדשיירא משמע דהדבר תלוי בה ואם תרצה תשייר אבל אין הבעל יכול לכופה ליקח בהן קרקע ע"ש וכ"כ הר"ן ע"ש. ולייחב דברי הרמב"ם משו"ה דילן דאחרי בדשיירא נראה לענ"ד דהנה האומר דו"ד אין לי בנכסיך ובפירותיהן סילק עצמו בתיבת בפירותיהן אלא יאכל הוא הפירות אבל יהיו נאחרי ויש אלא כאחר נכסי ואפה אחר בנכסיך סילק עצמו אתה היא יכולה למכור נכסי ולא יוציאם הוא מיד הלקוחות וכיון שסילק עצמו מפירותי והרי הם אלה ובכלל נכסים כבר סילק עצמו שתהא יכולה למכור בנכסי לפ"ז ראוי מן הדין שתמכור פירותי בלי הוש חוחה שברי בחם שאחר בנכסיך כבר אחיר לה המכירי בכל נכסי ואולי דעת הרמב"ם דאפי' לכתחלה יכולה למכור וליתן וא"כ הי' מהראוי שתוכל למכור וליתן ולכלות הפירות אלא אחר שתחאחר לעיל סעיף ג' דבסילוק שאם מנכסי אין כוחו אלא לנכסי שאחה כבר ליה אבל לא לנכסי שיבואו ליה אא"כ פירש בהדיא וכמו שפסק רמ"א בשם מוהרי"ק א"כ הפירות שלא באו עדיין לעולם הוי בכלל נכסיך ולא נסחל מהן שאתי מוכרת, (ואע"ג שפיר' בהדי ואח' בפירותיך אין זה סילי למכירה רק סילוק מהכיל שלא יאכל הוא ויהיו שלה כאחר נכסי ובכלל סילוק בעה"ם על התחתונה יכיון שאם כאחר נכסי ובכלל סילוק

וסילוק לא מהני אלא בדבר שיש לו שייכות וקנאת זכי' וכמ"ש סרמב"ם וסכ"ן דלא מהני סילוק קודם מירוסין מהאי טעמא והוי כמבואר מדברי סרמב"ן בטעמא דר"ח ז"ל דלא מהני סילוק לירושה. ולפ"ז דרך תנאי גמר קודם קידושין מן קודם נשואין שהוא כנוסח על תנאי זה וכמ"ש סרמב"ד פ"ג מאישות ה"כ והאי מהני דהא לאו מתנה גמר מתנה גם על דבר שבעל"פ רק סילוק אלא על דרך תנאי הוא דלא מהני סילוק היינו משום דסילוק לית ביה קנין ואינו בידו למחול סרמב"ם דס"ל דדוקא אם מתה אז הבעל מוחל בנוף מיד סלוקא אבל בחיי ז"א ה"כ לא אהני סילוק ועדיין סדבר צריך תלמוד. (יד) ומכל מקום אם מחייב עצמו להחזיר ליורשי' מה שיורים ממנה צריך לקיים והוא בר"ן פ' הכותב בשם סרמב"ן דהא דלהתחר בירושלמי אין מיחת אלא בני תיסדר לבי נשא תנאי ממון הוא וקיים מסכמת לה בכותב לה ועודה מרוסה אבל לאחר שנשאת לא אמ"כ מחייב עצמו להחזיר ליורשי' מה שיורים ממנה ע"כ. וגראה דאיכא נפקותא בין מסלק בעודה מרוסה מירושתה ובין מחייב עצמו להחזיר ליורשים כגון שמכרה ומתה דלי' תקנת חוסה שהבעל מוציא מיד הלוקח דבמסלק בעודה לחיים דאין הבעל יורש כלל אלא יורשי' שהשה יורשין חותה ושם אין מוציאין מיד הלוקח כמו מכר שאר דאין סדן מוציא מיד הלוקח דתקנת חוסה לא היתה אלא לבעל ולא לאחר יורשין משא"כ בחייב עצמו לאחר שנשאת להחזיר ליורשים מה שיירש ממנה ע"כ הבעל יורש כדינו שהרי לא סילק עצמו מירושה רק שקיבל ע"ט חייב ליתן יורשתו ליורשי' ע"כ הבעל מוציא מיד הלוקח שהוא יורש את חשתו הרי הוא לוקח רשאין בתקנת חוסה רק הוא צריך ליתן אח"כ שכל ליורשי שהשה חוד חייבו שנתחייב הוא להם. ובתשו' מהרי"ט ח"א סי' ל"ח שם בענין שטר חזרה שנתחייב הבעל להחזיר ליורשי שהשה ובחיי, נתנה היא שכל לבעלה בחתנה גמירה ושעלה שם דאין ליורשי' אלא מה שבירה והוא שהיא נתנה הנכסים לבעלה בחתנה דאף היא יכולה למכור ולתן בחתנת בריא שאין להם ליורשי' אלא מה שתחייב ע"ש. ולפי ז"ש נראה כיון דחדין תקנת חוסה לוקח רשאין ושוא חייב להחזיר ליורשי' חוד חייבו שנתחייב ח"כ ה"ה אם נתנה לבעלה בחתנת בריא כיון דהבעל הוא לוקח רשאין חשעה שנשאת אין שחתנו שכל כלל דבבר הוא שלו ושחייב הוא להחזיר ליורשי' כחו שתחייב ע"ש. (ולכאורה נ"ע לפ"ח שביאר חאחרן ז"ל לעיל סי' נ"ח סק"ה דטעה לי' עבדו לי' ושיבא דאיכא פסיד דהיה ח"כ ה"נ יאחא חשוש פסידא דידיה יורש חשוש פסידא דידיה וח"כ ה"נ יאחא חשוש שבשידה וכמ"ש חפרי"ט ול"ל דכיון שאם היתה נותנת לו חוכרת לאחרים היה הבעל חוציא חדין ליקח רשאין לא פלוג רבנן ואפילו חוכרת לבעל עצמו אחרי לוקח רשאין הוא וכמ"ש חוספות והרשב"ן ס"פ י"נ לגבי נשבל הביאם חאחרן ז"ל סי' נ"ח סק"ה ט"ס ואכתי נ"ע.) עוד כתב חוסרי"ט בחשו' הנ"ל והוכיח דאם שחתחייב הבעל להחזיר ליורשי' לא הוי חיוב כלל דל"ל הרי הקנה לגולדים כגון יורשים שאין עכשיו בעולם חי לא אחני חנאה ולא יצלו חלק יורשתם דהא קי"ל אין אדם מקנה דבשלב"ע ואפילו לר' אחיא דס"ל אדם מקנה דבשלב"ע ודהי לא כי' עוד כתב שם לפי מ"ש הר"ן פ"ק דשטעו של הרשב"ן דס"ל אפילו כתב לשטת חשתעבדנא לך ולכל אאן דאתי אאחתך דיכול למחול אשום דלא אני לאחתעבודי לאי שאינו אבורר דבדאוריתא אין ברירה והר"ן אילך לומר כיון שאין ברירה אלא' פוסל את כל חבירו ויכול הוא להשתעבד לכולם בחיב זאם אחר זה בגין שב"ח יאחזו אלא אחרים ואחרים לאחרים אבל זה שהוא אשתעבד לאי שלחו ליורשה אין ברירה ושר"ן אילך לומר כיון שאין ברירה אלא' פוסל את כל חבירו ויכול הוא להשתעבד לכולם בחיב זאם אלא זה לאו אבורר כי אי שהיא קרוב עכשיו שאת בחותו ובשה בוחלי ברירתו יסיה בעולם ותחזור יורשה לאחרים רחוקים ובשה בוחלי ברירתו אל שאחד פוסלת שאחר שאינו אשתעבד אלא לאי שיסיה קרוב בחותו שעה ובשב"ג אין ברירה כשה שתנן הירושלמי כו' אלא ט"כ אין שתנאי זה שקנאה אל בעל אלא שתנו אל אשה שהיא בשעה אשכנסת לו הנכסים על אנת זה כו' וע"ש. ושה לפי דברי אשרי"ט אלו שטר חזרה לאחר שנשאת אינו כלום אדע אשום דשקנה לגולדים ואין שקנה לדבר שלב"ע ועוד דאין ברירה ואלא אשני אלא שנאי בשעת נשואין דיכול אדם להתנות שפילו בדבר שלב"ע ואם לא יקיים שתנאי יסיו שנשואין בטלין ואם כי נראין דברי שוסרי"ט ועטעותיו ברילות ועיבות אאנס שם

אבל אפשר דקנין לא אשני לירושה כו' ואי דאשיב כאלו זכה לבעלי

כיון דאי אפשר לקנות אלא לאחר שיבא לעולם ואין לו עכשיו כלום ואפילו הכי אשני לירושה כו' ואי דאשיב כאלו זכה לבעלי

ונעשה שטר גט דברי הרמב"ן שכתב להדיא לחלק נשואין משני כשמתייב עצמו להחזיר ליורשיה והובא בריב"ש סי' י"ד וסי' ק"ב ט"ס ולפמ"ש מהרי"ט ניחא כלום כיון דלא הוי תנאי בשעת נשואין והקנאתה מיד הבעל לא משני מידי. וגראה לעד"ד לייישב דברי הרמב"ן דקאי לחלק בירושלמי מן מיתת בלא בני תיכדר לבני נשא כו' אע"כ מתייב עצמו להחזיר ליורשים מה שיירים ממנה דשטר לא הקנה למולדים כלומר ליורשים שלא בחו עדיין לטול דלאותו יורם שהוא עכשיו קרוב קודם לירושה והוא בחיי בשעת שחייב לו הוא מתחייב והוא זוכה בחותו חייב מעכשיו ולאחר מיתתה ואם מת זה וולד יורם לאחר שנה זה הוא שבא מכח יורים שירשו שלמטן שהוא מוריכו של זה וסהיה בחיים בשעת שחייב לשלר נחלות משמשות ויורם בקבר להנחיל ליורשיו ונמצא לעטולם זה שהי קרוב קודם לירושה וכי חי בשעת שחייב הוא שזכה מעכשיו בחותו שחייב שעמו הבעל והעולד אח"כ הוא יורם את מוריכו שהוא הזוכה שלמטן שהי חי בשעת שתחייבות הבעל· ובזה שרה גם קושי' שני' של מהרי"ט מבא לחין ברירה דבכא כבר שוברר היורם בשעת שנתחייב הבעל ולף לאחר שחת זה וולד אחר מותו שהני בא מכח שלמטן כאחור אלא לפ"ז שיינו לוקח לפי הגי' דירושלמי דקאי עלי' שלמב"ן לאחר לה אין מיתת בלא בנים תיכדר לבי נשא וא"כ היורם שקרוב קודם הוא מבורר עתה וכל מי שיבא אחריו על כרחך הוא בא מכח שלמטן שהוא מוריכו. אבל ביאת דשנתם בבעל שהם להחזיר ליורשים משכחת לה שיהיו יונאי הלני יורשין לותה וכגון שים לבעל בני מאשה אחרת ואיבא נפקותא בשבי ואותן הבני אין עכשיו בעולם ויולדו אח"כ ועתה יורשים שמבוררים שם אבי ואחי ולכשחות יירשו בני' ושם אינם בחים מכח אבי דק מכאה דא"כ היתה ירושה מוזרת לאחי אחו וא"כ ס"ל שפיר שנים לנולדים זאו שלמה לעד"ד בענין זה ודו"ק ועש"ם בשפתי קנאים סי' ר"ג סק"ג בשם תשו' מהרי"ט ול"ט:

סעיף ה' (ט"ו) התנה עמה אחר נשואין שלמב"ן ז"ל כתב בטעם דלא מהני תנאי שלאחר נשואין משום דכתיב לחוקת משפט וסיינו דוקא לאחר נשואין אבל עודה מרושה יכול להסתלק משום דאז עדיין אינו יורש ולא שייכא גבי לחוקת משפט וז"ל שרמב"ם פי"ב מאישות שתנה עמה אחר שנשאה שלא יירשנה תנאו בטל ואע"פ שירשה שבעל מדברי סופרים עשו חיזוק לדבריהם כשל תורה וכל תנאי שבירושה בטל שנאמר בה לחוקת משפט ובאחר דבריה תנאו קיים כגון שהתנה עמה ט"מ שתין לה עליו שאר כסות ועונה ט"מ שלא יאכל פירות ונכסי וכל כיוצא בזה תנאו קיים עכ"ל ושרמב"ד כתב ז"ל ומה טורך לחוקת משפט ושיאך יאחר לאבוי או לא' ממוריסי דין ושדברים אין לי בנכסייך אחר מיתתך ואין אדם מקנה מה שאין לו בו שום זכות עכ"ל. וגראה דשרמב"ם נקט שאי טעמא לחוקת משפט להשמיענו דאע"פ שקידשה על תנאי גמור או כיוצא על תנאי גמור שלא יירשנה תנאו בטל דאי משום דשלמב"ע שה קי"ל דאדם מתנה על שלמב"ע שלא שכתה תנאו בטל משום שכתי לחוקת משפט ואפשר לאפילו קדשה על תנאי גמור שלא יירשנה תנאו בטל ואע"ג דבעודה מרושה יכול להסתלק מירושה אפשר דדרך תנאי בשעת קידושין נרע טפי ולא משני. אבל שעת שר"ן הוא שלא משני סילוק מירושה אחר שנשאת משום שהוא רואי לירש בכל שעה ומה"ט נמי אין אדם יכול להסתלק מירושת אביו. ולפ"ז נראה לכאורה שאינה בחר תקנת חו"ס שאם רשאום אין הבעל יורש את אשתו עדיין יכול להסתלק בשאם שאשום שבשרי עדיין אינו רואי לירש וה"ל כמסלק בעודה מרושה אחים אחר שיירשנה נראה לגם בחר תקנת חו"ס שהבעל יורש כדינו אחר שנשאת אך שתקנה של אחמי חו"ס שי' שיאזיר שבעל חלק ירושתו וא"כ אין דשאת ס"ל יורש לא אני מסלק ופשיט שלא יירש אע"כ שחייב עצמו להחזיר ליורשי וה"פ אין עדיין לא בא שהוגיא ליד הבעל דאינו יורש לעשת ר"ת א"א לא אשני סילוק לאחר שנשאת שה"ל כאו סילוק מועשי שעדיין לא נפלו דלא אשני סילוק וכאשואר בשאר"י ר"פ שכותב ועש"ם לעיל סק"י: (נז) סילק עצמו מנכסי אשתו ר"פ שכותב אחר רב שלמה כרשב"ג ולא אטעמי אחי שלמה כרשב"ג ולא אטעמיה כו' ורב שבר תנאו קיים ושה שאחר שאומר לאחיו ט"א שאין לך עלי אונאה רב אחר ים לו עליו אונאה וכתבו חו' ל"ה וסבר רב ז"ל ואע"ג דבפ' שזשב מוקי רב נפשיה אפילו כר' יהודה דט"כ לא קאמר ר' יודא שאם אלא דיעשה ואחלה שכא

מי יעד דאחיל שכא ליכא לשנויי שכי שה"ג לא יעד דאחיל שאני שיאו ברור לו שאיה אמות בחייו שאת שוא יאות בחיי עכ"ל. ויש לעיין לפמ"ש בשם קנאים"ח סי' רכ"ז שק"ט גבי אונאה דלא יעד דאחיל היינו דוקא לעניין אונאה שאתנה לוקח יוכל לחזור לתבוע אונאתו אע"ג דאחיל ואשום דלא יעד דאחיל ולכן לריך שיוכיר להחזיר המקח או ליתן לו אונאתו אבל בשאת דקנה ואחזיר אונאה אין לוקח יכול לתבוע אונאה ושיכי' המקח קיים שיכון שכי' תנאי יכול שיוכיר לחזור בו ממקחו כיון דלא שכר אלא על שעת שיאחול לו האונאה וכשלוקח חוזר ואומר דלא יעד דאחיל ש"כ יחזור המקח כי לא שתנה טמ"ש בתורה שהא שתנאי כי' שיאחול ואם אינו רוצה לאחול חוזר המקח וט"ש וא"כ הכא בדשבע"ג דאחר כל שאתנה על מ"ש בתורה תנאו בטל שאמנם שהיה דרך תנאי גמור בשעת קידושין או בשעת כניסה ש"כ כיון שהכניסה כי' על תנאי שלא יירשנה שיכי מני יריה לה ואי אשום דלא יעד דאחיל ש"כ כיון דאין שאחילה קיימת ולא נתקיים התנאי יהיה שאעשה בטל דאין ס"ל דבדבר שבאחון תנאו קיים וטעמא דלא יעד דאחיל לא אני אלא לאחר דיכול לחזור בו ש"כ כיון שאאעשה היה על תנאי זה כי הדר בי' בתנאי יבטל האעשה. ואפשר כיון דאין תנאי בשופה כדאי' פ' שאדיר דף ע"ד שאקדש על תנאי וכנשא או בעל שאם אחולי לאחיל לתנאי וטעמא שאם דאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות ושאי טעמא שייך נאי בשאם ש"כ שע"ג שיירשנה בעלה שחלה לתנאי ודו"ק. ואיכו לפמ"ש שרשב"א שכיונית שכבא ס"ל בפלוגתא דרב ושמואל בשאונה שחיירי בשפרש ורב כר' שאיר כי היכי דליקו שמואל כר' יהודה ולא תיכוי ברייתא תיובתי' ע"ש ש"כ ניחא בלא"ה שפיר ודו"ק: (י"ז) על תנאי שרשבון הוא שחזירה תשו' שרשב"א ש' שתקפ"ג ע"ש ורלשה דחוקא בסילוק ועודה שרוסה שסין שנשואין ע"א בלא יירשנה שם"ש שחאי לחוקת משפט ושיאו ע"י חיוב שהתחייב בעלמו להחזיר ליורשי שם שיירים ממנה ע"י נשואי לשטוים בזה נראה דלא שייך על תנאי שרשבון הוא שחזירה כיון דזה לא היה בשעת כניסה כי שם לא"כ שתנה הוא היכוב לשו לעולם (ועוד דלא שייך לומר על תנאי שרשבון הוא שחזירה אלא בתנאים שבאו לבינה ולא שם שבאו לבין שנאים שחריה: מיהו נראה דשה עדיפא היכא שהתחייב להחזיר שם שיירים ממנה ושחוייב הוא להחזיר שכא דלא שייך לומר שהיו שנשואין על תנאי שרשבון דחוקא נבי סילוק בעודה דאוסה לאו אלא מסלק נפשיה אלא יירים לותה ואלא יזכה בחותן נשואין בירושתה ועש"ם לעיל סק"ו ש"כ שי לאו דעל תנאי שרשבון דחוקא בסילוק ואלא יזכה בכניסה כיון דכניסה זו בירושתה דאחי דסליק נפשיה סליק ואיכו בכניסה רשבון ואחי דלא סליק לא סליק ואיכא זוכה בכניסה שיה ושם"ש סולרכו לומר דכניסה שיה היתה ג"כ ע"ד תנאי שרשבון שלא יזכה בירושה אבל בשחייב עצמו להחזיר ליורשים שה שיירים שאשתו אין לו נפקותא אם הוא זוכה בנשואין שרשבון להחזיר שלא בשחרוגים דשחה בניכסה לא נתבטל חיובו שרשבון להחזיר שה שיירים שחנה בלא היה יורם כלום אבל אחר שנכנסה ואיכא ירושה שחייב להחזיר ליורשים שחחת שחוב שנתחייב כבר להחזיר ליורשים שה שיירים שחנה ושרי הוא יורם אותה ודו"ק: (י"ח) היא שחזירה בתבי' גאוני בתנאי סי' ט"ז כתב ז"ל אלמן נשא אלמנה וקודם שיפה סילקה לו שה שבטיאה לו לך שחזירה לנפשה סך קנוב שיאה לה לבדה. ולא יהיה לו חלק בו וקנה קנין על זה ואחר שנשואין בא אבי שאלמנה לב"ד שיתן לה כאוב ואחוש שאין לו חלק בזה ואותו שהים הוא עם שארץ אינו בקי בדיני, ונכון ואחר לף שסקניתי בק"ס לא אתן לך כאוב ואחוש שה דינו על דבר זה שבובה אלמן זה שסילק נפשו קודם הנשואין ולפי לא הוי סילוק הבעל יכול לסלק ע"ט שנכסי אשתו סיינו כא"ש שר"ן פ' שכותב והרשב"א בשבועה סי' שתק"ס דשיינו דוקא אחר אירוסין דשייך בהו ופשוט הוא לף קנין לא אכני כי', ולעניין סילוק פירות אמר אחר נראה דשדין עם שאשה דים לאוות דבר זה לגא שהאשה שנפלו לף ע"ט בשאי דאסיק בשבר שבעת שעשתם שאין יהודים לבעל ואליבא דר' בשטון ופירש"י דשבר שאשתנה גשורה וא"כ כן הוא דשוא סובר שסילוק טוב הוא ואפילו בעת בוזו לפניו וכבר פסקו שתי' ושרמ"ם בשם ר"ת ושטור הלכה כר' שטון. ע"כ שדין עם שאשה ושחויב ליתן לה כאוב ואחוש כי שאס קנין לכאיבה עומד עכ"ל ושתי' על תשו' זו שגלון בעל ע"ז. ולעד"ד שדבר תמיה כיון דבנכסים

שאין יהושים שם נודעו לו זכה מיד בפירות משעה שנודע לו ומ"ב מיך יכופו שיתן כתוב וחתום בשביל שאינו יודע וכיוס לו מאר יתודע לו ע"פ בקיאים בדיני שאין סילוקו דקודם החופה כלום ויהיו נכסים יהושים והשיאת עלה לאשה שתמכור לו תתן הנכסים לאחר לאסור גם בנכסי שאין יהושים ולא תמכור לכתחלה וכמבואר בגמ' ובטור וס"ע סי' ק' שלא יפסיד הירושה וכיון דאין לה למכור וכיוס לו מאר יתודע לו ויהיו נכסים יהושים היאך יכופו שיה שיכתוב ויחתום לה בטר סילוק. ועוד אפילו בקנין שם מוחה מלכתוב אין כותבין בע"כ וכמבואר בח"מ סי' ל"ט סעי' ד' ע"ש ואפי' לא"ד שתם כיפין לוחו לכתוב היינו היכא דהוי קנין טוב המועיל לאריסין שתם קנין לכתיבה עומד אבל קנין דקודם לירושין דאין בו ממש היכא שיה' בשא שתם קנין לכתיבה עומד ול"ע ועיין סמ"ע סי' ק"ט סק"ח. ומיהו לפי מ"ש הרמ"ה בפ' האשה שנפלו דף ע"ט גבי מברחת דאמרו בש"ס עשאום כנכסים שאין יהושים לבעל ואליב' דר"ש. ז"ל עשאום כנכסים שאין יהושין דכי היכי דהזיקין לר' שמעון דקשבר בנכסים שאין יהושין אלא תקון רבנן לבעל בהני פירות ואילו זביזהו הרי הן מכורין ס"ש נמי להכי כיון דגלי דעתיים קודם שנשאת אלא בעי הזכי בהו בעל לא זכה בהן אפילו אחר שידע בהן עכ"ל ע"ש. (הג"ה וכ"כ בשטה מקובצת שם בשם הרשב"א ז"ל ע"כ נראה לי דכל שלא קיימו אלא קיומו לוקח אפ"ה לא קיימו בעל דלא תקנו לו נכסים שלא ידע בהם בשעת כניסה כי היכי דלא תקיון ליה בנכסי שאין יהושים לו ומע"ג דנפלו לה תחתיו לבעל והיה בדין שיזכה בהן הבעל כמו שהוא זוכה ביהושים הזו אשתו וזו אשתו אלא שהקילו בדבר דכל שלא ידע בהם לא תקיון ליה כו' ס"ג דכותים הקילו בנכסים שהבריחה היה קודם שתכנס לו שלא יזכה בהן בעל כלל כו' ע"ש) ומ"כ ס"ל כיון דשייכה לנפשה היינו לה לבדה ולא יהיו לבעל חלק בהן מ"כ גלי' דעתייהו דלא בעי' דמכי בעי בעל ומש"ה אפילו אחר שידע הבעל לא זכה בהן ועמ"ש ס"ל כמבואר דאפילו אחר שנודע לבעל לא זכה בהן ועמ"ש בסי' ס'. מאנס בזה שכתב בחבו' גאוני בתרתי שהוא מחייב ליתן כתוב ואתוס דסתם קנין לכתיבה עומד לע"ד נראה דאין כופין אותו בזה כיון דאין הקנין מועיל אין אומרים בו סתם קנין לכתיבה עומד אלא הב"ד נותנין לה כתוב ואתוס שאין לבעל בסם פירות אבל יירש אותם כדין נכסים שאין יהושי בסי' ל' ודו"ק:

בי' צ"ג כעי' א' (ח) וה"ה מה שקיבל בגאוני ודעת בעל הטיטור הובא במיברי' נכ"ג ח"י דגאוני ניתנה לגבות מחיים אלא שכתב שליו במיברי' בשם הרשב"א ז"ל אין דעתי נוטה כך שכולן מכניסות לבעל שלא יפרעו ממנו אלא בחלמות או בגירושין ועוד מספר בתוכה גלמוד שכיללן גאוני ותוספת יחד ואינו מחלק בזמן פרעון ע"ל וע"ש. ולענ"ד נראה להביא ראיה לדברי הרשב"א דגאוני נמי לא ניתנה לגבות מחיים אלא דאית' פרק החיבל דף פ"ט אחר רב אידי בר אבין אף אנן נמי תניא מעידין אנו באיש פלוני שגירש את אשתו ונתן כתובתה והרי היא תחתיו ומשמתו ומלמו זוממין אין אומרין ישלמו כל כתובתה אלא טובת הנאת כתובה ואיזהו טובת הנאת כתובתה אומדין כמה אדם רוצה ליתן בכתובתה של זו ואם נתארמלה או נתגרשה ואם מתה יירשנה בעלה ואי ס"ד ליתא לתקנת אושא אחאי יירשנה בעלה תזבין כתובתה לגמרי אחר אחיי אם אחרו בנכסי' תלוג יאחרו בנכסי ג"ב ע"ש בסוגי' ואי נימא דנ"ב ניתנו לגבות מחיים ס"ב יכולה היא לגבות ממנו לאלתר ולעשותן נכסי תלוג ובנכסי תלוג תזבין לגמרי אע"ב מוכח דגם גאוני היא נגבית מחיים. ואפשר לייבב גם דעת בעל הטיטור דלא תקבי ליה מהכא דאם יכולה לגבות גאוני מחיים ועשין ג"א ותזבין לגמרי נראה לפמ"ש לעיל סי' ל' ס"ק י"א בשם דקבי' לן היכי מוכח הכא דאית' לתקנת אושא דאם אפילו קודם תקנת אושא היא היא מוציא ירושתו מיד הלקוחות מ"מ לכתחלה לא היתה רשאה למכור ומבואר בחשנה ר"פ האשה שנפלו ומבואר שם בר"ן בשם רי' שאין מחלק בין נכסים יהושי לנכסים שאין יהושין דבאין יהושין לכתחלה לא תמכור ובדיעבד מכירה קיים ובידושין מכרה בטל וכתב שם הר"ן דבשאין יהושין אע"ג דאין לבעל פירות כיון דיורשה היא רשאה למכור לכתחלה להפסידו ירושתה וכיון דלכתחלה לא תמכור ה"ב מאי פריך ותזבין כתובתה לגמרי דהא היא רשאה למכור לכתחל' לגמרי וכיון שכן היא בדין שילמו העדים עבור זה אע"ג דבדיעבד מכרה קיים מ"מ כיון דמדיני היא רשאה למכור לכתחלה לא מפסדי לה עדיים בשה שלא תוכל למכרן כיון דהיי הכין הוא שלא תמכור וט"ש שהבאתי לדיוק לדבר זה דכל היכא דלכתחלה אין רשאי למוכרו לא תזכי מזיק אע"ג דבדיעבד מכרה מכר ט"ש ותירגמו שם לפמ"ש בתוס' שם ד"ה אחר רב אחיי דטיקר קושי' היא דהוי ליה להגיה להשמועינן ריבוי התלוחין ולדיוק דאתני' בנכסים שנפלו לה קודם שנתארסה מוכרת לכתחלה ט"ש ר"פ האשה שנפלו ומ"ב שפיר פריך אי ס"ד ליתי' לתקנת אושא להשמועינן תנא ריבוי התלוחין כגון דנפלו לה קודם שנתארסה דאי מזבין לגמרי ואפי' לכתחלה מוכרת ט"ש בסי' ל' סקי"ח לזה שפיר קאמר אבני אם אחרו בנכסי ג"ב הוו ליה נכסים שנפלו לה קודם שנתארסה דאי מזבין לגמרי ואפי' לכתחלה מוכרת ט"ש בסי' ל' סקי"ח לזה שפיר קאמר אבני אם אחרו בנכסי ג"ב אינם יכולה למכור לגמרי ג"ב מכוח דבנכסי ג"ב אינם יכולה למכור כשבונה אותן ונעשו נ"ח אבתא הוא דנפלו לה נ"ח ואינם דאשה למכור לכתחלה וכל שאינם יכולה למכור לכתחלה אין זה חזק ואין סעדי מסלחין לה ודו"ק: (ב) מה שקיבל בגאוני וכן מבואר בחי' הרשב"א פרק האשה שנפלו דף פ"ח ה"ל הא דאחר אבי אח אחי יורש אשתו אחת אין קיבר אבי קאחר כי תקיון רבנן קבורה ס"ח לבעל דאיגא קא ירית דבוי רבנן כיורש דידה אבל אחיו אומר אין אחי יורש אכתיבתה כלום כשם שאחיי יורש ונכסי מלוג שלה ואת אחיי פירש לה כאחיה ואכוש דלא ניחנה לגבות מחיים לא היא ולא נכסי ג"ב שאת דאגאי אכתיבה בכתובה דאי ט"ש וכן מוכרח לשיטת תוספות דאמרבי אסיני לעניין נכסי ג"ב וכן נראה מדברי הרמב"ן במלחמות פ' אמונן ט"ש. וקשה בזה דכתב בגאוקי יוסף פ' האשה שלום בפלוגתא דב"ש וב"ה דסברי ב"ש תנשא ותטול כתובתה כו' ואלא אפשר כתובה גלמוד שכך כתב לה לכשתנשאי לאחר טלי בתובתך ה"ל אם כתב הריטב"א בשם רבו ז"ל אחין מדרם כתובה זה אלא לעניין מנה ואחתים שהוא בכל הנשים אחקנת חכמים אבל לא לגבי תוספת וכ"ש לגבי נכסי ג"ב ואע"פ שאחרו בפרק אע"פ דף נ"ב תגלי כתובה בכתובה דאי' אין זה אלא לעניין דברים המפרטים שם אם דפרים לה שתם וכאו שפי' ר"י ז"ל עכ"ל. ונראה לייבב לפי מ"ש בשטה מקובצת פ' נערה דף נ"ב גבי אחרוסה דאין לה לגבות אלא אחי אני קורא בה כשתנשאי לאחר וכתב שם ז"ל ה"ל הריטב"א שאין אני קורא בה אלא מדרם כתובה זה כדאית' לקמן בשנשתין כו' ויש אחרין דב"ש לית להו מדרם כתובה ליפות כאה בכך כגון אשה שנח ע"א אחת בעלה שנשאת ואינה גובה כתובתה' ע"כ אבל שנה בתובה' ואפ"ה אלא הגבה אפילו ב"ש אחרו עכ"ל ואי"כ ס"ש אחום' כתובה וגנ"ב לא דרשין אדרם כתובה ליפות כאה כאו ע"ש לעניין כתובה עשאה אבל לגבות כאה דרשין אאשאת לשון אלא תנשא ע"א אחת בעלה שנשאת ואינה גובה כתובתה. וכן נראה אדברי הב"ש לעיל סי' י"ז ס"ק קכ"ט דכתב אאדרם כתובה לא דרשין לתוספת כתובה ובאים שלין להם סוף אהיורשין יורדין נאלה ואפ"ה אינה גובה כתובתה אח"ש אם ס"ק ק"ז בשם הרמב"ם והרמב"ד ואיני אבוש אלא קרינן בה לכשתנשאי לאחר ואינה גובה לא עיקר ולא תוספת כתובה ולא ע"ב אע"ג דאדרם כתובה לא קאי אלא על עיקר כתובה ע"ש. ואיני אבוש לגרוע כאה אלא אם אחרו בנכסי תלוג ולא ע"ב אע"ג דאדרם כתובה לא קאי אלא על עיקר כתובה ע"ש. ואיני אבוש לגרוע כאה מבואר דיש דברים שאאחרי כאו כתובה ויש דברים שאין דינו ככתוב' ועיין לקמן סימן ק' וצב"ש שם כתב בא"ח סק"ח וז"ל ומטובתה ואיקא ואין ג' אדשים לאיתת הבעל אע"כ שאסורה להנשא א"א ויטלת כתובה איך דקרינן בה לכשתנשא לאחר כשיגיע זמן הקלוב עכ"ל ע"ש. ובשלטי גבורים פ' האשה שנפלו כתב ז"ל ואטובתה אין לה רשו לגבות כתובתה מנכסי בעלה עד שלא תחלוק אן שיבה לפי שעדיין ים ליבם בה קלת אישות כל זמן שלא תחלוק ממנו כו' ום הגאוני' אומרי' שאף שמיקה שאת בעלה אינה רשו לגבות כתובתה כל ימי מיקת' שאינה רשו' ליבמה ואין אני קורא בה לכשתנשא' לאחר כו' ולפי דבריהם אפי' כל אחם שאריכה להמתין ג' אדשי' אינה יכולה לגבות כתובתה תוך ג' אדשי' ולי נראה דכל אחם רשו' לגבות כתובתה מיד בשתחלמן או תחגרש אלא אם זקוקה ע"ל. ונראה להביא ראי' אתוך ג' אדשי' גובה כתובתה מאת

דתנן פ' מי שמת דף קי"ס וגפל הבית עליו ועל חמתו יורשי הבעל לומרים החמה מתה רחמן יורשי החמה לומרי' הבעל מת רחמן ב"ש לומרי' יחלוקו וב"ה לומרי' נכסי' בחזקתן כחובה נמז' יורשי הבעל כו' והחמה קמי' לחם לי' בכתובה לחוקמי בחזקה תפוק לי' דחפי' מת הבעל רחמן לח קרינן בי' לכחתגמלי לחחר דהח מתה תוך ג' חדשי'. ואין לומר דבית הלל לח דרשי לכחתגמלי לחחר ביבמות דף קי"ז ועיין תוס' פ' החשה שנפלו דף פ"ח ד"ה מאן שמעת לי' ט"ס דהח ב"ש דחמרי יחלוקו קחי נמי לכחובה וכמ"ש תוס' שם דף קי"ס ד"ה נכסי' בחזקתן מדקתני יחלוקו שמע ולח קתני יחלוקו עם יורשי החב ט"ס וחמתי יקחו יורשי החשה כלו' הח לח קרינן בי' לכשתגמלי לחחר כו' לכן נרחה עיקר דתוך ג' חדשי' לי נמי מניקה ומטיברת גובה כתובתה חלח דבמ"ח נרחה דטעמו משום דרחוי' להשחח לחחר זמן. ולטנ"ד נרחה דחפי' היכח דגם לחחר זמן לח תגשח נמי חית לה בכתובה וכמ"ש הר"ן פ' נערה גבי קטלית ו"ל ות"ת דהח חמרי' נקמן דכל היכח דכל קרינן גבה לכשתגמלי לחחר חטלי מה דכתוב ליכי לית לה בכתובה והח נמי הח חסורה ליגשח ים לומר דלח ממטטינן מכחי ליגשח חלח כל היכח דחניד' די' משום לחת דידי' לי נמי חס מתה שחי לחפשר לה ליגשח כלל חבל כל היכח דלח מיעכב' מחמתי' כיון דחפשי גה הידונין ומשומין לכשתגמלי לחחר קרינן גה עכ"ל ומיהו נמי טעמח דחוך ג' חדשי' ומניקה ומטיברת דלח חגידה גבי' כלל ולחו משום לחת דידי' חלח חכמי' גזרו עלי' לו משום הבחגה לו משום סכנת חולד וכל זה הוה עיכובח בלחו חבעל וכמו בקטלית דקרינן גה לכשתגמלי כו'.

סעי' ג' (ד) ויבולין הב"ד לחקן כחב ב"ש ז"ל חוץ מג' חדשי' הרחשוני' חיין לסלק הכחובה שם בריב"ם סי' ק"ז והטעם משמע הומיל והיה לכורה להשגח מחמתו ים לה מזונות בע"כ לפי"ת ה"ס כל היכח דחסורה מחמתו מ"י לחקן ולהפסיד לה מזונות עכ"ל נרחה בימור דבריו כיון דחמן קי"ל כחנשי גליל חלח דב"ד יכולין לחקן על דרך חקנת חנשי יהודה וסיינו דוקח היכח דחיכח חסורה מחמתו חבל היכח דחסורה מחמתו חין הב"ד יכולין לסלקה לגרוע זכותה חבל לחנשי יהודה ולהפוסק דפסקו כוותייהו חפי' תוך ג' חדשים הרחשוני לף דחסורה מחמתו כל שחסלקין לה כתובתה חין לה מזונות ובפ' החולן דף מ"ח יבמה ג' חדשי' הרחשוני מזונות חבל בעל שכן כתב לה לח תהח יחבח בבי' רש"י ז"ל מזונות מנכסי כל ימי חיב' חרחלותך עכ"ל ונרי מבואר דחפי' תוך ג' חדשי' הרחשוני נמי חיכח מזונות חלח משום דכן כתב לה כו' ח"כ לחנשי יהודה דחין כותבין כל ימי חיב' חרחלותך חלח משום כל זמן שהיורשין יכלו לסלק חין היולק וחין לה מזונות חפי' ג' חדשי' הרחשוני חלח כשחסלקין לה כתובה חין לה מזונות ודו"ק

סעי' ד' (ה) ואפי' הם תגשח הבת כתב ב"ש ז"ל כבר כתבתי

בשם מוהרי"ק כל הסוגי' שם חיירי בנכסי מלוג חבל בנכסי ל"ב הוה לוקח גמור כו' ומיהו יודע למה לח פירשו הרחשוני דחיירי בנכסי מלוג עכ"ל ועת"ם בסי' ס"ח סק"ז דחפי' בפירות בחיי' ובגל"ב חט"ג דוחלי לוקח הוי חפ"ה חלחנתו מיזונות מהן ועכ"ם מילתא בטעמא:

סעי' ט' (ו) אבל בחייו ים לה מזונות זו היא שטת רש"י ז"ל פ' נערה דף י"ג בחימרא המוחלת בכתובתה לבעלה חין לה מזונות ופירש"י לחחר מיתה משמע בחייו חית לה מזוני ועיין ב"ש שכתב וז"ל לע"ד מזוני דתוריית' ים לומר דלח הפסידה מה שזכתה מן התורה ולע"ד דרבנן מ"מ לחו מחנלי כתובה היא בחייו וע"ש ועיין בר"ן שם שכתב ג"כ דבחייו לחו מחנלי כתובה היא חלח תחת מעשי ידי' ע"ש (וכ"כ הרא"ש בפסקיו שם וכ"כ בשטה מקובלת בשם הריטב"א ז"ל דדוקא מזוני לחחר מיתה סוי תנלי כתובה ומזוני דמחייה סוי כשחר חוב ע"ש חלח דהריטב"א מפרש חימרא דר' חלעזר לענין מזונות דבחייו ולכך פסק כרב חסדא דים לה מזונות ומה שהקשה מרן ז"ל מהא דיבמות דקחמר מזוני תנלי כתובה היא בחייו ולטנ"ד דבחייו נלטנ"ד דים בכלל מחתים מנה ר"ל מזונות דבחייו מלבד שטות מחויב מלד החיסות שביניהם מדחוריית' לו מדרבנן הנה פ' תנלי ב"ד שכל זמן שהיא יושבת ותגידה גבי' חט"ג שיפסוק החיסות שביניהם יהא חייב לזונה וזה טמין מהחייב ונכללה החלמנה כל זמן שיושבת לכבודו וכן בחייו כל זמן שחיה נשחת לחחר מחמתו חייב לזונה מחותו תנלי ב"ד ומה"ט ס' מגורשת מיזונות

משל בעלה וחט"ג שנפסק החיסות שביניהם כגון בחשת כהן שחסורה לו להחזיר מ"מ כיון דמחמתו היא מעוכבת מלהנשא חייב במזונותי' מתנלי ב"ד וכמו שפירש"י ט"ס וכן הדין בכהנת שנשבית וכדלהה ועדיין לח נירשה חט"ג דבטל החיסות שביניהם עדיין חייב מתנלי ב"ד כיון דחגידה גבי' לפ"ז ח"ם דמוכחת כתובתה לבעלה נמי דתנלי כתובה ממכל עם הכתובה עדיין חייב לזונה בחייו חדין לישות וכמ"ש הרא"ש והר"ן ובתם בחלמנה לכה"ג דקחי עלה בעמוד והוגה ותנן מבטלין החיסות שביניהם חלח שחעוכבת חלמי מחחת שהוה במדה"י ולח נירשה עדיין לכך חמרי' מזוני תנלי כתובה היא. ובזה יובן היטב חמי דלריך לשנויי בהלך למדה"י ועיין בימוקי יוסף שם חו"ק.)

וביבמות דף פ"ה בעא מיני ר' חלעזר חר' יוחנן חלמנה לה"כ ג' גרושה וחלוצה להכהן הדיוט ים להם מזונות חו חין להם מזונות ה"ד חילימא בית"ד בעמוד והוגה קחי מזוני חית לה חלח לח לריכא שהלך הוה למדה"י ולותה ומכלה מחי מזוני תנלי כתובה מיעכו מדחית לה כתובה חית לה מזוני לח דלמח כתובה דלחשהל ולחיפוך קחי חית לה מזוני לח דלמח תעכבה גבי' ט"ס חצוה' לחדי דגם בחייו קרי לחזוני תנלי כתובה ול"ע כעת. (ז) וכן הם מחלה ליתומי' לחדה חמוכל בתובתה בר"ן פ' נערה בחביא ירושלמי לחחר שחוכל החולת כתובתה ליורשין ים לה מזונות משום מציד דעה תחת טובה ומשמע דפליג חגמרא דידן וע"ש דחסי' דלח פליגא דהכיא דפ' הנשה חחי כחנשי יהודה שהלשו לדידי' דוהי יכול הלמנה לומר לירשי' להנבותה כתובתה ולהפסידה מזונותי' וכיון שכן כשחולת לשם כתובתה ט"ס דחל"כ יכולה לכופה בזונותי' שחחמול לשם כתובתה ט"ס (וכן הביא בש"ת בשם הריטב"א בשם י"ח ט"ס) ולליתי בפ' הפלחה שכתב עלה לחיטו חוכן דשיהל יכולה היה לחחול בע"כ שלא יתומי' חס לא ירלו לחנשי כבר כתבתי בס' קנה"ח סי' פ"ו סק"י דחוחל חובו עיקרו חלד החלוה ולא חלד שטה כלוה ט"ס וגם חכחן רחי' דוהי יכול החלוה לחחול חובו בע"כ ועיין בס' קנה"ח סי' פ"ו סק"י דחוחל חובו עיקרו חלד החלוה ולא חלד שטה כלוה ט"ס וגם חכחן רחי' דוהי יכול החלוה לחחול חובו בע"כ שלא יתומי' חס לא ירלו לחנשי כבר כתבתי

וכמבואר מלשון לעיל סי' ע"ס ופ"ה כשבא שבעל ואחר פסקתי לה מזונות כלומר שטותן דרי הגמתי לך מזונות קודם שהלכתי נאמן בהיסת וכמבואר לעיל סי' ע' דהם לא לותם ולא מכרם ושבעל מומר הגמתי לך מזונות ומזה מומרת לא הגמתי ושבא שבועת היסת שהניח לה ונפטר ות"ם גבי יורדין דטוענין ג"כ דרי הגמתו לה מזונות ואחתי לין נאמנין בהיסת. והלעל"ד בזה לגבי בעל כשבא ואחר הגמתי לה מזונות אחרי דמכסותי דבר ליום ערבי' בי' וכל דלא אתי גבי ויני' דלום לא גבי מערב וכיון דהשבעל לפניו שהות עיקר שבע"ה וטוענן דרי פרעתי הוא נאמן לגבי שיעבוד גופו ומש"ה גם בנכסי' לין לה כלום כיון דשיעבוד הגוף שעל הבעל שהות שלום יפקע דהם מהימן לגבי שיעבוד גופו שהרי הוא מוחזק בשיעבוד גופו לכך גם הנכסים אע"ג דהוו בחזקתם מ"מ לין אתי מדין ערב וכל שאינו יכול לגבות מן שלום אינו גובה מן שערב לכך ליום גובה גם מנכסים ומש"כ אלא בפני שבעל קודם שבא אחרי נכסים בחזקתם כיון שאין שלום כאן אבל ביורדין שהם ליום שהרי מזון שלמה הוד הוא אלא שבעל וכיון דעל הנכסים הוא נקראת מוחזקת תו לא מהימני שיורדין בדרי כיון דגופם לא משתעבד שהרי ליום אינו לוה לוויים דידי' ניכו אלא שיורדין את הנכסים ושרי שלמה מוחזקת בנכסי' ולא אחרו דשבעל נאמן כשטוענן דרי אלא משום דאינו גופי' משתעבד דהוא שלום וטוענן דרי וכיון דמהימן לאפקועי שיעבוד גופים ממילא ליום גובה מנכסים ואע"ג דבעלמא שים אומרים לום ושים אומרים לא לום אלא שהוא שבעל ומש"ה כשבא שלא אתי דרעתי דרי כיון דשלום מפקינן מיום ואי חפים אידך אמני ולא אמרי כיון דשלום גופים לא אתי גבי דשא הוא מוחזק בשיעבוד גופו מנכסים נמי לא גבי דשתם גבי תפיסה טוענן שמוחזק דלום גופים חייב ו אלא שכופר לכך מחזיק לו הנכסים שהוא תופס בשם ממש אבל בשאם לאו תפיסה ממש הוא אלא שאחרו הי"ל שיסיח לם דין מיחזק בספיקות ולא לוקמו' אלא בנכסים ממש ולא של שלום שהוא שבעל ומש"ה כשבא ואחר פרעתי דברי ויני' דלום לא גובה מנכסים ואע"ג דבעלמא שים אומרים לום ושים אומרים לא לום דלא מפקינן מיום ואי חפים אידך אמני ולא אמרי כיון דשלום גופים לא אתי דשא הוא מוחזק בשיעבוד גופו ממילא אינם גובה מנכסים ומש"כ אלא בשבא שקדם אחרי ויני' דשלום אלא שבעל ומש"ה כשבא שהוא תופס בשם ממש ולא אמרי כיון דשלום מוחזק בנכסי' ולא אחרו דשבעל נאמן כשטוענן דרי אלא משום דאינו גופי' משתעבד דהוא שלום וטוענן דרי וכיון דמהימן לאפקועי שיעבוד גופים ממילא אינם גובה מנכסים ואע"ג דבעלמא שים אומרים לום ושים אומרים לא לום דלא מפקינן מיום ואי חפים אידך אמני ולא אמרי כיון דשלום גופים לא אתי דשא הוא מוחזק בשיעבוד גופו מנכסים נמי לא גבי דשתם גבי תפיסה טוענן שמוחזק דלום גופים חייב ו אלא שכופר לכך מחזיק לו הנכסים שהוא תופס בשם ממש אבל בשאם לאו תפיסה ממש הוא אלא שאחרו הי"ל שיסיח לם דין מיחזק בספיקות ולא לוקמו' אלא בנכסים ממש ולא של שלום שהוא שבעל ומש"ה כשבא ואחר פרעתי דברי ויני' דלום לא

שקדם וגבה ממטלטלין ומשום הלא כתב לגב לאו כתב לגב דלא מטלטלי משתעבדי כמו מקרקעי ול"ב גם במטלטלין לא אמרי בע"מ מאוחר שקדם וגבה מה שגבה גבה דהא דאמרי בערכין דכ"ע במטלטלין מה שגב' גבה היינו היכא דלא שיעבוד לו מטלטלי לג"ק אבל לאו שיעבד לו מטלטלין לג"ק ורי הוא בקרקע ומה שגבה לא גבה. הלא דאמרי לא ברירא לי כונתו אמי אמרי לי' דלא כתב לגב דאם משתעבדי במטלטלין במה שכתב ודלית להון אחריות ל"ב אמרי לא גבה מלוקח כיון דשיעבוד גמור הוא ובשיעבוד גמור לא אמרי בע"מ מאוחר שקדם כו' ואם לא משתעבדי במטלטלין שיעבוד גמור במ"ם ודלית להון אחריות ומשום הלא כתב לגב ל"ב מתקבל אתנם נמי לא לגבי כיון דלא בעינן למיתי עלה מדין בע"מ מאוחר שקדם וגבה ול"ע. ובכל דברי המרדכי הנ"ל לא מצינו דעת מי שסובר דאפילו אתנת שכ"מ מטלטלין הוי מיגות מכן לאחר תקנת הגאונים זולתי רבינו שמואל שפסק דאתנת שכ"מ לאו מחריני מפקיע מידי שיעבוד שכתובה ומזוני ומתוך דברי מוכח דלא ס"ל דאתנת שכ"מ מפקיע השיעבוד לאחר תקנת הגאונים הלא ס"ל דלא תקנו הגאונים הלא כשאין בעין בשעת מותו אבל אם נתנם לאדם אחר הו זיכה לו ע"י אחר אפי' אתנת שכ"מ מפקיע שיעבוד שלמטה ע"ם והיינו משום דשאני לו הו זיכה לו ע"י אחר הוי כמו אתנת ברית ואם דאם לא עמד אינו חוזר וכמ"ש בטור ח"מ סי' קכ"ה בשם הרמ"ה דכיון שהולי' שאתנם מידו ליד שאתקבל הו זיכה לו ע"י אחר אם עמד חוזר ואם לא עמד אינו חוזר דשאתקבל אתנם זכה ויד במסירתו לכשיחות וע"ם וכן הוא בש"ע שם סעי' ח' וכ"כ מן זה אתנת שכ"מ דאתנת שכ"מ יכול לחזור אפילו לא עמד ואפשר דלא חיילא אלא לאח"מ וכירש משכ"כ בשהוציא שאתנה ליד שאתקבל זכה בה מיד ולכשיחות וס"ל דין אתנת ברית ממש משיש ולכשיחות אבל אתנת שכ"מ שהיא עדיין ביד שיעבוד שלמטה אלא מיגו מ"כ בשרירי דעת שיש סוברין שכאתנה רמ"ח אחנם בשמוקי יוסף פ' יש מוחלין כתב שברח זו דאפילו לאחר תקנת הגאונים שאתקנו לגבות ממטלטלי דיתמי לא תקנו אלא שיורשין ולא אתנת שכ"מ וכתב שם שכן דעת הרשב"ם והריטב"א ז"ל וע"ש. ליברח לטעו"ד נראה לסוכיח מדברי תו' דאתנת שכ"מ לעניין מטלטלין גרע מירושה ולא אפקע שיעבוד בע"ח וכתובה אפי' לדיעה דבשר' דאתנת שכ"מ אתנת שכ"מ דאתנת שכ"מ אבל מטלטלי אתנת שכ"מ משתעבדי ע"ם פ' ומשמע על האומה דף ל"ט ד"ה כתב כל נכסיו לבנה וז"ל אבל מיתמי אפי' ר' אחיר מודה דלא משתעבדי וכן נראה לר"י דאי לר' אחיר מיתמי נמי היא לי' דמשתעבדי מ"כ שברח ר' אחיר הפוסה מדרבנן דלרבנן בכתובה גרועה מבע"ח דמטלטלי לא משתעבדי לכתובה אפי' מיני ובע"ח אפי' מגילתא דעל כתפי ולר' אחיר כתובה עדיף דאפילו מטלטלי דיתמי נמי משתעבדי לה ובע"ח לא משתעבדי אלא ודאי לכ"ע מטלטלי דיתמי לא משתעבדי לכתובה וקשה דהכא משמע דאתנת שכ"מ משתעבדי לר' אחיר ואתנת מלמה מיתמי דשרת שאין בו אחריות לא גבי מתקבל ומתנה כו' ואילו מיתמי אפילו מלוה ע"פ קי"ל דגבי ואור"י דהכא באתנת שכ"מ מיירי דגרועה כגון ירושה אבל באתנת ברית לא גבי עכ"ל ומוכח מדבריהם דלרבנן נמי בע"ח גובה ממטלטלי דאתנ' שכ"מ ודאי ס"ד דבע"ח לא גבי ממטלטלי דאתנת שכ"מ אלא ק' דהוו סברות הפוכות דלר' אחיר כתובה עדיף, וגובה אפילו מאתנת שכ"מ ובע"ח לא גבי. לטעין ב"ח לא פליגי ר' אחיר ורבנן ואין הן גבי בע"ח ולרבנן בע"ח עדיף מכתובה דבכתובה אפילו מיני לא גבי, ולכן מוכח לטע"ד מדברי תוס' אלו דבין לרבנן בין לר"מ בע"ח גובה ממטלטלי דאתנת שכ"מ דגריע מירושה ובכתובה בלבד הוא דפליגי דלרבנן בכתובה גרועה דאפילו מיני לא גבי, ממטלטלי ולר' אחיר בכתובה הוא לבע"ח אבל מ"מ לא עדיף ובזה לא הוו סברות הפוכות. וטעמא דסך מלא, נראה לטע"ד לפ"מ שכתבנו במשנה פ' הכותב דף פ"ד מי שאת ומיהו אפשר ובע"מ ויורשין והיה לי פקדון או מלוה ביד אחרים ר' טרפון אומר יתנו לכותל שבהן ר' עקיבא אומר יתנו ליורשין שכולן לריכין שבועה ואין היורשין לריכין שבועה כו' וכל זמן שלא נשבעו אין להן רשות בהם ואין אנו יודעין אם יש להם עליו כלום שלכך משאת האת זכו בהם היורשין ובדשבועה הן ע"ם. ודעת תו' דלר"ע נמי אם פטר את הבע"ח מן השבועה חזי יתנו לכותל שבהן עיין בדבריהם פ' מי שהי' דף נ"ב וכ"כ עוד תו' פ' יש בכור דף נ"א ע"ב ע"ש ועיין דעיקר תלי בשבועה לכן גבי יורשין דוקא דכל זמן שלא נשבעו הבע"ח והשתא אין יודעין אם יש להם כלום דשמא דאפיק שטרא על היתומים אינו מועל כלום ומשום דבשבועת היתומים אמרינן ז"ל שלא ליטול עד שיבוא ומשבועה בטום"ע ח"מ סי' ל"ב ע"ש כי היכי דהאמינו בשבוע' היתומים לומר אין לאדם מוריש שבועה לבניו לא אמרי' אין לאדם שבועות כגון הבא ליפרע מלקוחות אז שלא בפניו לא אמרי' אין לאדם שבועה. וכמבואר בח"מ סי' ק"ח ע"ם בסמ"ע וס"ג אשור דאפיק שטר' על הלקוחות אינו מפסיד בשבוע' הבאה דוקא, בשבוע' יתומים הוא דהאמינו ומש"ה בע"ח ובתובה גבי היורשים הוא דס"ל לר"ע כיון שאין להם שום זכות נגד היורשין עד שישבעו לכך קודם השבועה אין אנו יודעין אם יש להם כלום. אבל גבי אתנת שכ"מ הלא עדיף מלקוחות ואתנת ברי' לאין זה מפסיד בשבוע' השבועה מודה רע"ק דיוכלו לבע"ח ובתובה ול"ל לאפילו לדי' דגמ' דמטלטלי דיתמי לא משתעבדי לבע"ח אבל מטלטלי דאתנת שכ"מ משתעבדי ודו"ק (הגה"ם וכל זה דוק' שאין מטלטלין ביד המקבל אתנם אלא ביד היורשין או ביד אחרים דהא ר"ט ומי לא אחר יוכלו לכוסל אלא כשמטלטלין ביד אחרים ולא כשהיורשים מוחזקים וס"ג אם המקבל אתנם מוחזק אין מוציאין מידו אלא כשמטלטלין עדיין ביד היורשין אז גובין מהם) ועוד יבואר לפניו בסי' כ"ב מטעם אחר דמטלטלי דאתנת שכ"מ משתעבדי גם מדיעה דגמ' ט"ם:

סעי' כ"א (כ"ג) והיא ניזונת מדמי שקרקע שבידם ז"ל הב"ם עיין דיוים אלו לקמן סי' קי"ב ובא"מ סי' ק"ד ק"ו ושם מבואר לדב אאי בין קרקע בין מטלטלין גובין ממעות שבידם אחר תיקון הגאונים דגובין מן המטלטלין ולהרא"ם אין גובין כיון דלא סיים מהיכן אני זוזי ולשטור חייבין מדיעה דגרמי דהזיקו שיעבודו של חבירו ומינו חייב אלא ע"כ מכרו קרקע אבל אם מכרו מטלטלין פטורין כיון דע"פ דין אם"ם לא נשתעבד עכ"ל. וז"ל סרע"ם ריש פ' מי שמת יתומים שקדמו ומכרו בנכסי מועטי, אם אמכרו מכרו ואין חייבין לזון הבעות מן הדמים ואין לתמוה מה לי דמים מה לי נכסים משום דמזון אשה והבעות דוק' ממקרקעי ולא ממטלטלי וכאמכרו מקרקעות נעשו דמים מטלטלין כו' וכן משמע מתוך דברי רב אחי גאון שכתב בתר דתקינו רבנן מזוני ממטלטלי חייבין ליתן דמים משמע אה קודם לכן לא וגם דברי רב אחי תמוהין דאני זוזי לא אשתעבדי לבעות אלא בשעבודייהו מגכסי אבוהן וכיון שמכרו ואין יכולין לטרוף אפשר לומ שדבר דומה לאולוי ע"פ שילאה על היתומים ומכרו הנכסים אאין בע"ח גובה מן הדמים שבידו דלאו אני זוזי שביק אבוהן עכ"ל. ומדברי תיס' נראה שמשבו אחר דברי רב אחי ע"ם פ' אלמנה ניזונת דף נ"ו ד"ה ומסיק לה שחגבה כתובתה מן שאחר ז"ל ית"ח אחי נפק' היינ כו' ועוד אם נשאת אחר שנאחר אאיקא כו' ולא תיכל לגבות מכן שכתובה דשא מטלטלין שיהא

רמוי ולפי מ"ש מוכ' דס"ל לרב סתי ז"ל נמי כמ"ש הרמב"ם הרמ"ה דהמוכר גופיו מן הרמוי ודו"ק. ולדעת הרמ"ם דמין המליפין משתעבדי, ומשום דסני מיגם מביהן אם חייבין סיורסין מדינא דגרמי במה שהזיקו שעבודן של הבנות ע"י מכירה הוה דעת הטור בח"מ סי' ק"ד וק"ז דחייבים מדיני דגרמי בחלוט ע"פ שמכרו היתומים דס"ל מזיק שיעבודו של חבירו ודעת הרמ"ם הוה לה הסיב מזיק כיון דלא חפרו בו בורות ע"ש בטור. ואיכא למידק לדעת הרמ"ם מ"ש ממוחל ס"ח דחייב מדינא דגרמי ומשום דס"ל מזיק שיעבודו של חבירו ועיין מ"ש בס' קלח"ח כי' כ"ה סק"ב ודברי במוכר שט"ח וחזר ומחלו נמי מיגו חופר בשעבודו של חבירו ולא קלקל גוף הקרקע ולפ"ה חייב מדינא דגרמי ועיין בחבו' הרמ"ם כלל ע"ט סי' י'. ונלפה בטעמא דהרמ"ם דבחלוט ע"פ נכסיו משעבדי ולכך גובין מן סיורסי, ודלא דמין גובין מהלקוחות הוא משום דלית לי' קלא ואיכא פסידא דלקוחות הכו הז"ל לטובתם ומ"ם לט"ג דהנכסי משועבדי שיעבודא דאורייתא לפ"ה מין טורפין מן הלקוחו, מ"ה פסק בפיר דפטורין סיורסין ולא הוו מזיק שעבודו של חבירו דאותו משעבוד שני הל על הנכסי, ביד סיורסין עדיין הוא הל ביד הלוקח הלא דה"ל-הפקיעי הטירפא דלט"ג דמשיעבדין הנכסי, לריכין טירפא ומין טורפין מלקוחות חלוה ט"פ וה"ל לה הפקיעי הטיעבוד הלא הטירפא ואחילא רבתי הלוקח לאפוקי דם בורות לט"ג דעדיין הטיעבוד הל עליהן כיון דהפקיעו הז"ל הטירפא ולא יבאו לידי גובייני, ה"ב הטיעבוד ליו מעכב כלום וכמו בתחריך לכל אחין ב"ד מגבין לבע"ח כתובתו בח"מ סי' רמ"ה ומט"ג דהטיעבוד הל עליו וה"ב לא הזיקו שעבודו ע"י המכירה כיון דעדיין הטיעבוד עליהן הלא כל זמן שהיו ביד סיורסין היו יכולים לטרוף מהן ומלוקח ליכא טירפא וכיון שלא קלקלו הבדה ועדיין הטעבוד בשלימות לא הוי מזיק שיעבודו מה"ב בתוכר בט"ה להבירו והזר ואחלו הרי נתחל לגמרי שיעבוד ונכסי שלו ים"ל כמו חופר בורות בנוף הטעבוד ודו"ק ועיין מ"ש בס' קלח"ח סי' ק"ז סק"ו (הג"הם ולתי' נה מהטשו הטו' דין זה למכרו לעכו' דהתם והתי שיעבודי עלי' הלא הסטעכו"ם הניח ולא נית דינא ד"ג בתלוח ע"פ בתלוח מהן יכולים לטרוף מלקוחות תלוח ט"פ וה"ל לה סיורסין הו יכולים לטרוף מהן ומלוקח ליכא טירפא וכיון שלא קלקלו הבדה ועדיין הטעבוד בשלימות לא הוי מזיק שיעבודו מה"ב בתוכר בט"ה להבירו והזר ואחלו הרי נתחל לגמרי שיעבוד ונכסי שלו ים"ל כמו חופר בורות בנוף הטעבוד ודו"ק ועיין מ"ש בס' קלח"ח סי' ק"ז סק"ו (הג"הם ולתי' נה מהטשו הטו' דין זה למכרו לעכו' דהתם והתי שיעבודי עלי' הלא הסטעכו"ם הניח ולא נית דינא ד"ג בתלוח ע"פ הטעבוד עדיין הל על הנכסי, הלא בחין יכולין לטרוף מהלקוח תבוח פסידא דלקוחות ולא תקרי מזיק שיעבודו). ובס' בית תחיר רתיתי הכ' ז"ל תחנם לפטר"ד רתי' תבואות לטיט' הרמ"ם דלא נייך מזיק היכא דלא קלקל הנוף הנוף תחם תחה דתתי' בתתי' הכ' ונכסי' החיתהדי' כי' פרט לנכסי הפקר תחר רציגא לתטעי גנא ותח"כ הפקיר והקנה תיגא לת"ד מזיק שיעבודו תבל בהפקיר הוא תבוח לעכו' בדין ודתי ליכא דין מזיק שיעבודו תבל בהפקיר דליכא הטעמדה בדין דהא טעמא דהפקיר פטור הוא תבוח דבטיעין היתי' לטור בעלי' תתהלה ועד סוף הטעמדה בדין וה"ב כהפקיר הרי אין כאן חייב כלל תתהלה אם לא תקרי מזיק שיעבוד אלא כתו דטו' טתין בתם דפטור דכתב הרתב"ן ז"ל בדיני דגרתי ז"ל בוא טתין בתם פטור דהא לא גרם אלא מזק הוא שהזק ע"י החליק בא ותע"פ שהלה פוטר החליק תלטלם כיון שעדיין לא נתחייב לו כלום ע"ם וה"נ ע"י הפקרו גורם שלא יהי' חייב כלל דהא ליכא הטעמדה בדין ולית בי' תבוח תזיק שיעבודו תבל בתטו תם לחיב הטעמדה בדין אית בית תבוח תזיק שיעבודו וכתו"ם והו"ק: (כ"ד) ויש תי שהולק ולתור שאינה ניזונת תאותן בדתים וב"ם כתב דכאן גבי תזונות דרבנן ג"ל כדעת רת"ח סי' ק"ג וכת"ם בח"ת לענין תכירת טטלטלין תבוח דאינו אלא בתקנת הגאונים לא תחייב תזיק בתכירה כן ס"ג בתזונות דרבנן ע"ם. ולטע"ד נראה דאין לחלק בין שיעבוד דאורייתא לשיעבוד דרבנן ואפילו שיעבוד תקנת הגאונים נתי כל שהזיק רתוי להחתייב תדין תזיק שיעבודו של חבירו ואע"ג דנראה טטלטלי פטור תדין תזיק נראה דחליא בטעמא שכתבו לתקנת הגאונים ושוא תבואר בריב"ם סי' סל"ג ז"ל ועוד נתו טעם לדבריהם כי' ת"ת לכ"ע תבוח על היתומים לפרוע חובת תביהם אפילו טטלטלין כי' ת"כ הגאונים שתקנו לגבות תחטלטלי נראה טעמו כן תם תפני טרתו טרתה טעמו תפני תיקון טולם לכופן על תבוח זו אפילו בגבייה טטלטלין בע"ד ואף בשאר יורשים שאין בניהם לא פלוג כיון שרוב היורשי' הם בניהם הו תפני טרתו טעת, ונכסי רוב העולם הין קרקעות הלא טטלטלי וכתור, והלוה סיתך עליהן כתי בקרקע דומיא דתלי דלתרינן פ' תלילת שתם, גתליה של ערביה ותרגתי דתתהה תכם גובה פירות תכן עכ"ל וה"כ לטעם הרתבתן הין תם תבוח שיעבוד דטטלטלין ואפילו בתר תקנת הגאונים הלא דאתי עלי' תבוח כפי' לפרוע חוב לבניו וחב"ם בתכרו לא סוי תזיק שיעבוד כיון דית בי' שיעבודא כלל לכן לטעם הסני דתבוח דעכבו הלוה סיתך דעתיה עליהן וכו' וה"כ כיון דגם תדין הב"ם כל הים בי סיתיכת דעתו שתעבדו סטטלטלין וכתי תרתקי דתתהה וה"כ לפך טעת' לית בית שיעבוד תורה בתקרקע וט"כ הא דלתרינן לענין תכירת טטלטלין דלא הזיק שיעבוד היינו טטעם הרתבתן דלית בית תבוח שיעבוד כלל אבל בתזונות דרבנן דלית בית שיעבוד דרבנן תיבת ס"ל תזיק שיעבודו של חבירו ואייב לתלן דס"ל תכרו ס"ל תזיק שיעבודו (כ"ה) הקנה לה בקנין של תזונות תועיל, לתזונות תתשעבדי ועכשיו נהגו לקנות בקנין של הכתובה ואפ"ה אין תועילין לתזונות תתשעבדים ואפילו בתיי הבעל בע"ח קודם וכתבואר בח"ת סי' ל"ז ונראה דקנין לא תהני אלא היכא דהקנה בפי' על תזונות תבל עכשיו נהגו לקבל קנין סתם תן סתתן על הכתובה ואין הקנין אלא על דין הכתובה ודין תגלי כתובה הגאתר סם אלא אפילו היכא דלא פי' בהדיא ואיהו יהך ודעת הסתן היו אלא סיפי לה דין כתובה הקנו לה ז"ל ואיהו רול להסתייב בחיוב הדם תב"ה קאי בדין כתובה ותגלי כתובה דאיהו גובה תתשעבדי לתזונות כיון אלא דאם לא הסתייב בזית, תתם הייבו אותו ז"ל והקנין ללו לאטפויי קאתי ובלא קנין נתי אית לה בכתובה ותגלי כתובה ואלא דכתב הרשב"ם דאם הקנה לה בקנין תכני לא תייני אלא היכא דקני בחגפי ובפי' בפירום על התזונות אבל תם התקבל קנין על הכתובה כתו בחבו עכשיו אינו אלא אפילו בזית ז"ל ואתו"ל בדיני כתובה: (כ"ו) לא נתבין על תזונות רק בחיי עין פרטה שכתב דוקא תם תכרו סיורסין קודם שהחזיק הב"ד בקרקע בית הלטה כת"ם בסי' ק"ג בהגה"ט סעי' י"ד והובא בב"ח ס"ק ל"ט וכתב עלה ז"ל ויש לחלק ע"ל ורלוו לומר דהתם בנכסים תועטים תזונות לגבות אלא אפילו לומר דהתם קדמו יתכרו זכו בהן ותם"ם כשהחזיקן הב"ד בקרקע אין הזכרים יכולין לתוכרן לאבל הכא ליכא דין נכסים תועטים אלא הכן תייבין לתוכ תב"ם לחבם, דלא תכני אין תועילין לתזונות ומ"כ הגאתים שתקנו לגבות תתשעבדי ונראה טעמו כן תם תפני טרתו טרתה טעמו תפני תיקון טולם לכופן על תבוח זו אפילו בגבייה טטלטלין בע"ד ואף בשאר יורשים שאין בניהם לא פלוג כיון סרוב היורשי' הם בניהם הו תפני טרתו טעת, ונכסי רוב העולם הין קרקעות הלא טטלטלי וכתור, והלוה סיתך עליהן כתי בקרקע דומיא דתלי דלתרינן פ' תלילת שתם, גתליה של ערביה ותרגתי דתתהה תכם גובה פירות תכן עכ"ל וה"כ לטעם הרתבתן הין תם תבוח שיעבוד דטטלטלין ואפילו בתר תקנת הגאונים הלא דאתי עלי' תבוח כפי' לפרוע חוב לבניו וחב"ם בתכרו לא סוי תזיק שיעבוד כיון דית בי' שיעבודא כלל לכן לטעם הסני דתבוח דעכשיו הלוה סיתך דעתיה עליהן וכו' וה"כ כיון דגם תדין הב"ם כל הים בי סיתיכת דעתו שתעבדו סטטלטלין וכתי תרתקי דתתהה וה"כ לפך טעת' לית בית שיעבוד תורה בתקרקע וט"כ הא דלתרינן לענין תכירת טטלטלין דלא הזיק שיעבוד היינו טטעם הרתבתן דלית בית תבוח שיעבוד כלל אבל בתזונות דרבנן דלית בית שיעבוד דרבנן תיבת ס"ל תזיק שיעבודו של חבירו ואייב לתלן דס"ל תכרו ס"ל תזיק שיעבודו (כ"ה) הקנה לה בקנין של תזונות תועיל, לתזונות תתשעבדי ועכשיו נהגו לקנות בקנין של הכתובה ואפ"ה אין תועילין לתזונות ומ

המסה והבזות מנכסי מטעבדי, מפני תיקון העולם היינו מטעבדי לחמין ויורשין דחלו מה שטיעבד הוא בעלמו בחייו חיפוק ליה דבחייו לא התחיל חיובא אלא קסה בסה דחמרו ר"פ חע"פ אחחר כחובת בנין דכרין פומבדיחתי אחרי לא טרפא ממטעבדי ירחון חן בני מחת מחסיא אחרי יסבון חן ונכי דיסבון חן הא חגני כחובה של בחותיו ומלמנחן ובנין דכרין כולן זמן חיובן בבעת מיחה ואיכי טרפא ממטעבדי שטיעבד קודם זמן חיובן ואין לומר דמיירי סחם מטעבדי שטיעבדו סחמן דמ"כ אפי' למ"ד ירחון חן אחמי לא יפעו כחובת ב"ד ממה שחכרו סחמן אחר מיחת אביהם דנכסי דיהבו טויין ואילך סחמן רשאין למכור דבר שהיו שלהם ואלו מכר יורש אחד חלק ירושת אחיו ודאי דלא הוי מכירה כלל דדבר שהיו שלו מכר ואפי' לפי מ"ם לקמן סי' קי"ב דכחובת בנין דכרין אפי שלקי בזוזי ע"ם מהוש דאיכן ירחון כסף כחובתך חן וכיון דאפי שלוקי לכחובה גופה בזוזי ה"ה דאפי לסלוקי לבניהם מ"מ לא גרע כחובת בנין דכרין מפרנסה דאע"ג דאפי שלוקי בזוזי ואפ"ה מוציאין ממטעבדי שטיעבדו אחין כיון דקאובין הן וכחובת בנין דכרין נאי קאובין הן. ועוד דבריש פ' אי שני נאוי ליחח ום"ם כחובת בנין דכרין לא טרפא ממטעבדי דאי ס"ד טרפ' ממטעבדי ליחו בני רחשון ולטרפינהו מבני שני ע"ם ומוכח דמ"ד טרפא ממטעבדי היינו ממטעבדי דאב ואחאי הא כל חגני כחובה דאזון סאלמנה בזוחיו וכחובת בנין דכרין כולן לאחר מיחו הן בחין ות"כ לקוחות קדמו לחיובן ול"ע: (וגדולה מזו קסה לפ"ם שהוכיח מרן ז"ל מדברי הרי"ף והרמב"ם דעיקר חיוב חגני כחובה היו חל חלא אחר מוחו ומן הדין היה גובה ממטעבדים של הבעל ת"כ הא דשלח לי' רב לרבי ואלא בייי שיטו שיטעבדו לאחין מהו ע"ם פ' מיילת שאשה דף ס"ח חיפוק לי' דמחני' היא דחנן הין מוציאין למזון האשה והבזות מנכסים משטעבדים מפני תיקון העולם וע"כ מחני' בשיטעבדו לאחין דשיטעבד הבעל מדיעה הין מוציאין דקדמו לקוחות לחייבן וכמ"ש מורי ז"ל. ליברא המעיין בדברי הרי"ף שם פר' יש מוחלין שכחב ז"ל ומי קבי' לך דהיא דחנן הין מוציאין כו' ולמזון האשה והבזות מנכסי משטעבדי, מפני תיקון העולם והכא קאמרינן לאאחנן מזונות מנכסיו הבי' במשעבדי מחייב כגון מחנת בריא ומכירה אבל מחנת שכ"מ דלא קניא אלא לאח"מ כו' לא דמי' חקנת דרבנן דמזונות אלמנ' ואחנת שכ"מ חרוייהו חקנתא דרבנן ניהו ובשדי שדי קאחו לאחר נמר מיחה שלוך לא דמי' אדא מיהו לאברחא, ותרוייהו קו עכ"ל הרי"ף בעלמו מפרש לאחני' דהין מוציאין כו' בשיטעבדו הבעל ות"מ טעמא דמפני תיקון העולם הא מי לא"ם היו מוציאין וע"כ מדיעה היא החיוב הל מחיי הבעל אלא מפני תקון העולם הוא דאמרו רבנן שלא יחחעבדו הנכסים עד שח"מ ונמ' דבכחובת בנין דכרין שהין בהן משום תיקון העולם נשחעבדו הנכסים מחיי הבעל לבני מחת מחסי' דס"ל יסבון חן וטרפא שפיר ממטעבדי דבעל משא"כ במזון האשה והבזות שמפני תיקון עולם אחרו דלא לטרוף ממטעבדי דבעל ואחילה מחחיל שיעבוד לשח"מ ומה דכחבו הרי"ף ורמב"ם דהני חגני כחובה ואחנת שכ"מ בהדי הדדי קאחו והרי"ף סיים עוד ז"ל סלוך לא דמי' אדא מיהו לאברחא ותרוייהו קו ע"כ ומה ניון דמדיע' אחייב אל האיוב אלא מפני תיקון העולם הוא דאחרו חז"ל דלא ליחול שיעבודא עד אחר מוחו דאסו לפסידא דלקוחות ות"כ בשאנת שכ"מ דלא אסו לפסידא דידיה נוקמוהו לדיני ות"כ קדמו חגני כחובה לדידי' דשא מדיע' אחייב האשה שיעבוד זה היינו דקיי"ל כרבי דשיעבדו האחין אין מוציאין למזונות ות"כ שא אזיון ביהושפ דאפילו לאח"מ לא חייל שיעבודא דחגני כחובה לגאי דשרי יכולין למכרן ע"כ עדיין גם היהושפ חייבא עם חגני כחובה ביחד דכל זמן שהנכסים ביד היורשין חגני כחובה גובה אהן בנכסים הוא בנכסים ולכך גם בשאנת ס"מ דאחי' אירושה עדיין גם יד שהקבל שאנת שולטת בנכסי' ואם אכרם אין חגני כחובה גובה אהן וכש"ם גאי' דאמו שיעבדו האחין אין מוציאין למזונות ס"ל אין מוציאין דששיעבד האחין אין מוציאין למזון האשה כ"מ לכך שפיר כחב הרי"ף ודבקדוק גדול האריכו בשדי קאחי ואחרוייהו קו ודו"ק כי נכון הוא:

סעי' כ"ג (כ"ח) אבל ע"י שליח לא אמרי' דהוי חופס לבע"ח אבל ע"י שליח לא אמרי' דהוי חופס לבע"ח

במקום שאב לאחרים היינו ליורשים אם חופס יותר משיעור ואפשר לאפילו חופס כשיעור הוי חוב ליורשים דאלו לא חפסה סי' שכל ביד היורשים והיו יכולים לאהרויה בשם עכ"ל: ובשהה מקובלת פ' שבואת כאב ז"ל ושמעינן מהכא דאלמנה שעשאה שליח בעדה בעדים לחפוס אטלטלין למזונותיה דאמרי חפיסה זו ואפי' אלא חפסה בעלמא דלא אקרי אב לאהרים בשם שאפסדין היורשים מליסא וליחן בשלשם דעבשיו אחרי דקא רבוע עלייהו דאלמנה ניזונת אאם דלא אמרו אלא במקום שים בע"ח אחרים ושכותי, וכן כאב ריב"ם בשאובותיו סי' כ"ז ז"ל ועוד לריך בחפיסה זו שחפוס היא בעלמה ולא ע"י אחר ואפילו עשאה שליח לחפוס בעדה מקום דקי"ל שחופס לבע"ח כו' וכאן ים חוב לבעלי שאנה בחפיסה זו כיון שהנכסים היו משפיקי' לכולן אם לא אאחת חפיסה כו' הא קאן דלא אקרי אב לאהרים אלא אקום בעלי שאנה שאפסידין בחפיסה זו אבל הפסד היורשים לא אקרי אב לאהרים דאכל אקום הרי היורשין חייבין במזונות שאלמנה כו' ושארכאי בזה בשאובת שאלה לפי שקנת שאכמי עירנו שאלקו עלי בדין שאלמנה ושאאת יורש דרכו ושלחאי אין שאכמי ארץ ישראל שוב"ב שכאבו גם הם כיוחי ושאריכו בשאובתם ישאמש טורש ויחיו לעד אאן עכ"ל

ולפענ"ד נראה עיקר כדברי הרב שוכר"ב שאכאני ס"ל:

סעי' כ"ד (כ"ט) אם לקאה שקרקע לעלאה עיין לקאן סי' ק"ג וש"ם שם:

סעי' כ"ט (ל) אלמנה שאכרה שאחריות על היתומים עיין ש"ם בס' קלא"ח סי' רכ"ו סק"ב:

ס' צ"ה סעי' א' (א) שאחר שהיורשים חייבים בשזונות שאלמנה בר"פ אלמנה ניזונת חיבעי'

לאו ניזונת חנן או סיזונת חנן ניזונת וכאגבי גליל או סיזונת חנן וכאגבי יסוד, ופי' שאתוס' ז"ל שכי פירושו ניזונת חנן וכאגבי גליל סהיא ניזונת על כרחן של יתומים והלכך שעבי ידי' שלהן אבל לאגבי יסוד שאדעתא שיזונת ויכולין לסלקה אין שעבד ידי' שלהן או סיזונת חנן וכאגבי יסוד לחפילו לאפילו לשאר שעבי ידי' שלהן עכ"ל ושזה שעלה דחיבעי לא יהבי לה חפ"ה שעבי ידי' שלהן עכ"ל ושזה שעלה בע"ה דסיכא בשבירה ביד היורשין לסלק כשובתה ושלא לזוזה לא זכו בשעבי ידי' ובש"ש כאב דכיון דחיבעי' לא חפסיטא ה"ל תוני' סיא אן היורשין שאזונות ולא אתן לאם שעבי ידי' ובב"ש שעלה כדברי בע"ה ט"ל: ולענ"ד נראה דאין שברא כלל לאפילו לאאגבי יסוד לאאר לא בשקנו שעבי ידי' אאת שזונות כיון בביאה לאפקיע ע"י פרעון שבחיבה לא בשעה שאעלים לא שזונות אין להן שעבי ידי' ש"ם שבעל ליה לקים לש"ל דיכול להפקיע שזונות ע"י שיאאר לא נאי שע"י שזונותיך ואפ"ה כל זאן שלא הפקיע נריכה ליתן לו שע"י שלא נראה כוונת השוש' כש"ם בשטה שקובעת בשם תלאידי הרשב"א ז"ל לאיבעי' לאו ניזונת אאן יסאם לן כאגבי גליל לאאר דוקא לדיסאו הוא דשעבי ידיה שלהן שוש כבעל שבוי דלא סבי ליה שבעל ניאו יהבי לה הא לאגבי יסוד שלא הפקיע דלאו בבעל ניאו עכ"ל ע"ש וכוונתם דעיקר הספק הוא לשפשר דלאגבי יסוד לא שיקנו כלל שעבי ידי' ליורשים שוש דלאו בבעל ניאו ושקנת שזונות היה שאת עיכוב פרעון שכחובה שהרי בידה לפרוע בחובה ולהפקיע השזונות שא"כ בבעל לאין שם פרעון שכחובה שקנו שע"י שאת שזונות שא"כ אין דקי"ל כאגבי גליל ושכאן בשוש"ע ס' צ"ג סעי' ג' אלא הכא דשנא השקום שיכולין לסלקה לזלזלינן בשר שנא ויכולין שא"ד לשקן כן וכיון דקי"ל כאגבי גליל ת"כ ודאי שקנו חז"ל שעבי ידי' ליורשין כאו בבעל וכיון דכבר שקנו היה שעבי ידיה לבעל ת"כ לפילו היכא דיכולין לסלקה שלא נא"ש דשנא חז"ל כלל שע"י שקנו לא ושיא ניזונת שסלאן שעבי ידי' ליורשין דעיקר ספיקא דש"ם הוי לשפשר אלא שקנו חז"ל כלל שע"י ליורשין כיון דלאו בבעל ניאו ועיקר שקנת שזונות היורשין סי' נגד עיכוב פרעון שכחובה דביה הוא לפרוע לה בע"כ וכל זה שת' שליבא לאגבי יסוד לאאר אבל שקן דקי"ל כאגבי גליל ת"כ ודאי ניתקן שעבי ידי' ליורשין דהוו שאם בבעל ת"כ דין זה שיו שאקומו ולא נאשה בשביל שנשאו שיכולין לסלקה דכל זאן שלא סלקו ושיא ניזונת שסלאן שתקנה בשקומה עומדת שיהיה שעבי ידיה סלאן ודו"ק:

סי' צ"ו סעי' א' (ט) אלא בשבועה וכשבו שיש' פ' שבועה דף ל"ד ובפ"ק דב"ב דף ס' הא לגריכה שבועה שע"ג לאאחנן שזקה שין שדם פורע תוך זאנו שאני שאה לאאר לא כשובה שתקנת שז"ל שיאני כדשאמרי' בשוטה דף

ק"ב דהיסגין טפי לגרדי בצוותיו מצת מצתו וט"ס. ולפ"ז גרלה דלעת ר"ת ודעומי' דס"ל כתובה דאוריית"ה מ"כ חיה בתנאי ב"ד חלה דמי' עוד תירוץ אחר דהיסגין שתא סתוך לתיתה התפיס לה לגרדי: ועיין ב"ס שכתב דלפי מ"ס תוס' מצוס דבתנאי ב"ד היסגין טפי לגרדי מ"כ נכסי מלוג ונכסי מ"ב דלה סיך בהו תקנת חז"ל ליכא למיסם לגרדי ומין גריך שבועה לגבות לחפילו שמיגן בעין ט"ס: ולעני"ד גרלה דבנ"מ לה לימו בעין טעמיגן בעד הבעל המזדתי במגו דלמנסו וכמ"ש בש"ך ח"מ סי' ק"ח סק"ז דבפקדון טעמיגן ליתומים המזדתי במגו דלמנסי וא"ת שמיגו בעין ס"ל דין פקדון כיון שפטיד בנאנסו ועמ"ש בזה סי' פ"ב סעי' ד': (ב) שאין לדם מורים לבניו ממון שמין יכול לגבותו מלה בשבועה וכתב בתבו' שהריות יוסף בשם בעלי חוצות על שביסם יכולין לומר היורשים לה ניתה לן בשבועה של למי כי השבועה תקנו חז"ל לטובת היורשין ויכולין לומר לה ניתה לן תקנת חז"ל ולו יורשים שהכותבה ומין גריכין לשלם מעות הכתובה לבע"ח ע"ם ושובעה בש"ם וכתב עוד בתבו' סל"ל סי' ס"ז של בעור ה"ו מאד ולה מלה שהשניס יכולין נמי לומר מי לפשי בתקנת מבמים כדי לדחות המתנים מכתובה למס ע"ם: ורליתי בספר בית מליר שכתב ז"ל ובזה ים לעיין מלמר מה דכתובה קודם לשטר חני זכר כתב בסמ"ע סי' רפ"ח מצוס שלם הבניס מחזיקים הבעות לחני זכר ליריסה החיב מעיקרא ליתי, ול"ל יכולין הבעות לומר ל"ל שלמו יורשין כחני זכר בחני שלמו חנו מפנים בתקנת חכמים ואינם מירשת בלה בשבועה עכ"ל וע"ם. ויתי' דלעולם אין לבעות דין יורשים בין הבניס חלה שהשרירה ביד היורשים ליתן לחן בעד חובם חלק יהוסף זכר ושיעבו בנכסי אביהם ולעול' אין יורשין חלה הבניס וכיון דהם היורשים (ומ"ם הסמ"ע דיש לשם"ז דין יריבה אין כוונתו שהיא יורשת ממש דל"ל סיו דשריו בעלין לגמרי ואפילו שם היורשים מתרניס לא מצי שרשי אין נעות יוסף במקום בן חלה כוונתו לפרש מ"ם שם רמ"ח בשם המרדכי דשע"ה קודם נשא"ז אע"ג דשטרה קדם ושם סי' לה דין בע"מ אי מקבל מתנה סיתה זוכה בנכסים ולא סי' לתלוה ע"פ לגבות לכן כתב דאין לה כה חלה בירושה וכוונתו דכח מתנתה מגרע גרע ולא ניתן לה אלא כה ירושה כמו מתנת שכ"מ וזכן בע"מ קודם אבל בחתת אין הבת יורשת אלא מקבלת מתנה אלא שכה מתנתה קלושה מבאר מתנות): יכולין לומר לא ניתה לן בתקנת חכמים שתקנו בשובעה לאחנו וא"כ תבוע לאחם כתובה ושם יורשין ממנה ואין לבעות כלום אבל לא מי' שתנאי ביסי לבעות דין יורשים בחלק ח"ו רק ביתן לשם מנכסי חלק ח"ו הם פשוט וברור: (ג) אבל אם תפסה יורשי' יורשין כחובת' כתב בה"מ ז"ל שלשה מיני תפיסות הן אם תפסה החשה בחייס כגון יחד לה מצלטלי בכתובת' שאז חיוה גריכ' שבועה וא"כ לא שייך אין לחדם מורים שבועה דהא החשה לא סיתה גריכה שבועה התפיס' הבניח אם החלוקה תפסה מנכסי בעלה ואין היורשי' מוחזקים כנדון דמ"ם סי' ס"ל התפיסה הבלטית אם יורשי' תפסו לאחר מיתתה כו' ועיל מבואר שם בסי' ק"ח שאם קדמו יורשי החלוקה ותפסו אין מוציאין מידם וכן הוא בר"ן בשם רבותיו שלדפתים וכן הוא שם' התדומות וכן הסברא נותנת דהא דיעת דעבד כר' אלעזר עבד וא"כ אי עבדו דיעת לנפשייהו אלן תפיק מידם כי' מיהו משמע שם בת"ה בשם מוהר"ם דלא אקרי יורשין מיהוקין אלא בדאלו דאתה ליתו אלו הלי יכלי יוסבי הבעל לגרש בשותן ונכסים היו של בעל ואז הדין עם יורשי האשה להמזיק כל מה שביכל היכא דליתיה דאתה וגם יש עדים שהיו של בעל אין תפיסה כלום היכא דאיתי' ברשות בעל איתי' ואין זה אקרי תפיסה מיהו מסתיית לטון הטור' שהבאתי לעיל אם קדמו ותפסו יורשין משמע שפילו תפיס' בעדים טכ"ל וכן מורי' דברי המחדוני' כיון דאתיגן עלה משום עביד אינם דיעת לנפסי' ודיינת דעביד כר' אלעזר עביד מ"ל אתן אפיק מידם ואפילו בגידת כיון דלאו משום מנו אתיגן עלה אלא אין מדין תפיסה ודברי מוהר"ם ני"ט: ומיהו בעיקר דברי מוהר"ם צריך לדעת דמיירי בחופן שלא רצו העדים או שהיו יהוש אם היה של בעל וט"ם בתבו' מהר"ם שבתרדכי פ' חז"ה המתחלת רחובן ושא לאה כו' ושאלת לשטון ושכיסה לו אתון וספרי' ופסק הוא דהוחיל ושטון מוחזק בנכסי' זוכה ואפילו שבועה שלא פקדנו אינו צריך כיון דאילו היתי לאה קיימת היתה יכולה לעכב הספרים בכתובתה ובשבועה חיכי מעכב בלא שבועה כו' אבל לא להמזיק מה שבידם כו' ט"ם לשהורה לא כי' צריך לשא מטעם דשומזק לא אתרי' אין אדם מורים

ש"ב דהיסגין טפי לגרדי בצוותיו מצת מצתו וט"ס. ולפ"ז גרלה דלעת ר"ת ודעומי' דס"ל כתובה דאוריית"ה מ"כ חיה בתנאי ב"ד חלה דמי' עוד תירוץ אחר דהיסגין טפי לגרדי מ"כ נכסי מלוג ונכסי מ"ב דלה סיך בהו תקנת חז"ל ליכא למיסם לגרדי ומין גריך שבועה לגבות לחפילו שמיגן בעין ט"ס: ולעני"ד גרלה דבנ"מ לה לימו בעין טעמיגן בעד הבעל המזדתי במגו דלמנסו וכמ"ש בש"ך ח"מ סי' ק"ח סק"ז דבפקדון טעמיגן ליתומים המזדתי במגו דלמנסי וא"ת שמיגו בעין ס"ל דין פקדון כיון שפטיד בנאנסו ועמ"ש בזה סי' פ"ב סעי' ד': (ב) שאין לדם מורים לבניו ממון שמין יכול לגבותו מלה בשבועה וכתב בתבו' שהריות יוסף בשם בעלי חוצות על שביסם יכולין לומר היורשים לה ניתה לן בשבועה של למי כי השבועה תקנו חז"ל לטובת היורשין ויכולין לומר לה ניתה לן תקנת חז"ל ולו יורשים שהכותבה ומין גריכין לשלם מעות הכתובה לבע"ח ע"ם ושובעה בש"ם וכתב עוד בתבו' סל"ל סי' ס"ז של בעור ה"ו מאד ולה מלה שהשניס יכולין נמי לומר מי לפשי בתקנת מבמים כדי לדחות המתנים מכתובה למס ע"ם: ורליתי בספר בית מליר שכתב ז"ל ובזה ים לעיין מלמר מה דכתובה קודם לשטר חני זכר כתב בסמ"ע סי' רפ"ח מצוס שלם הבניס מחזיקים הבעות לחני זכר ליריסה החיב מעיקרא ליתי, ול"ל יכולין הבעות לומר ל"ל שלמו יורשין כחני זכר בחני שלמו חנו מפנים בתקנת חכמים ואינם מירשת בלה בשבועה עכ"ל וע"ם. ויתי' דלעולם אין לבעות דין יורשים בין הבניס חלה שהשרירה ביד היורשים ליתן לחן בעד חובם חלק יהוסף זכר ושיעבו בנכסי אביהם ולעול' אין יורשין חלה הבניס וכיון דהם היורשים (ומ"ם הסמ"ע דיש לשם"ז דין יריבה אין כוונתו שהיא יורשת ממש דל"ל סיו דשריו בעלין לגמרי ואפילו שם היורשים מתרניס לא מצי שרשי אין נעות יוסף במקום בן חלה כוונתו לפרש מ"ם שם רמ"ח בשם המרדכי דשע"ה קודם נשא"ז אע"ג דשטרה קדם ושם סי' לה דין בע"מ אי מקבל מתנה סיתה זוכה בנכסים ולא סי' לתלוה ע"פ לגבות לכן כתב דאין לה כה חלה בירושה וכוונתו דכח מתנתה מגרע גרע ולא ניתן לה אלא כה ירושה כמו מתנת שכ"מ וזכן בע"מ קודם אבל בחתת אין הבת יורשת אלא מקבלת מתנה אלא שכה מתנתה קלושה מבאר מתנות): יכולין לומר לא ניתה לן בתקנת חכמים שתקנו בשובעה לאחנו וא"כ תבוע לאחם כתובה ושם יורשין ממנה ואין לבעות כלום אבל לא מי' שתנאי ביסי לבעות דין יורשים בחלק ח"ו רק ביתן לשם מנכסי חלק ח"ו הם פשוט וברור: (ג) אבל אם תפסה יורשי' יורשין כחובת' כתב בה"מ ז"ל שלשה מיני תפיסות הן אם תפסה החשה בחייס כגון יחד לה מצלטלי בכתובת' שאז חיוה גריכ' שבועה וא"כ לא שייך אין לחדם מורים שבועה דהא החשה לא סיתה גריכה שבועה התפיס' הבניח אם החלוקה תפסה מנכסי בעלה ואין היורשי' מוחזקים כנדון דמ"ם סי' ס"ל התפיסה הבלטית אם יורשי' תפסו לאחר מיתתה כו' ועיל מבואר שם בסי' ק"ח שאם קדמו יורשי החלוקה ותפסו אין מוציאין מידם וכן הוא בר"ן בשם רבותיו שלדפתים וכן הוא שם' התדומות וכן הסברא נותנת דהא דיעת דעבד כר' אלעזר עבד וא"כ אי עבדו דיעת לנפשייהו אלן תפיק מידם כי' מיהו משמע שם בת"ה בשם מוהר"ם דלא אקרי יורשין מיהוקין אלא בדאלו דאתה ליתו אלו הלי יכלי יוסבי הבעל לגרש בשותן ונכסים היו של בעל ואז הדין עם יורשי האשה להמזיק כל מה שביכל היכא דליתיה דאתה וגם יש עדים שהיו של בעל אין תפיסה כלום היכא דאיתי' ברשות בעל איתי' ואין זה אקרי תפיסה מיהו מסתיית לטון הטור' שהבאתי לעיל אם קדמו ותפסו יורשין משמע שפילו תפיס' בעדים טכ"ל וכן מורי' דברי המחדוני' כיון דלאו משום מנו אתיגן עלה אלא אין מדין תפיסה ודברי מוהר"ם ני"ט: ומיהו בעיקר דברי מוהר"ם צריך לדעת דמיירי בחופן שלא רצו העדים או שהיו יהוש אם היה של בעל וט"ם בתבו' מהר"ם שבתרדכי פ' חז"ה המתחלת רחובן ושא לאה כו' ושאלת לשטון ושכיסה לו אתון וספרי' ופסק הוא דהוחיל ושטון מוחזק בנכסי' זוכה ואפילו שבועה שלא פקדנו אינו צריך כיון דאילו היתי לאה קיימת היתה יכולה לעכב הספרים בכתובתה ובשבועה חיכי מעכב בלא שבועה כו' אבל לא להמזיק מה שבידם כו' ט"ם לשהורה לא כי' צריך לשא מטעם דשומזק לא אתרי' אין אדם מורים

שבועה לגבי דהא חיפוק לי' דסיא סיתה נאמנת במגו ושוטנין ליורש ולוקח אלא כיון דגם בתכסן דחיא לי' מגו נמי שבועה בעי' והוא שבועת הגאומי' בטוטן על התכסן כדי דתיו תם"ס כתב בטעמא כיון דלאה סיתה מוחזקת ובמגו נאמנת וכה"ג בתכסן נמי אין היורש צריך שבועה ואם מורים שבועה כה"ג לגבי כיון דמוחזק גמור הוא וכן דעת סרמב"ם דבכדי דמיו זוכה היורש: ולפ"ז סיכא דלא סיתה מוחזקת אלא היורש תפס ל"ב שיכול לומר לא תפיסה שלסית שכתב ד"ם תפס תפס היורש ואיכ' עדיס ורלה דבזה פליגי הפוסקים דהרתב"ד והר"ן ס"ל דתכסי תפיסה דעביד ליכ דיעת לנפשיה ט"ם הנה לדעת תכר"ם לא נפקא תיוה בהתי תפיסה בלסית שהות תפיסת היורש דהיכא דליכא עדי, ורלה לפי' תפיסת אחו לא תכסי והיכא דליכא תכו גם תפיסת היורש תכסי כה"ג לשון דלידהו ליכא לתיתר בתפיסת היורש לא תכסי כה"ג כתו

סעי' ד סעיף ד (ד) ויש תיתרים דלף בתטלטלין תכירתם ותתנתם בטיולם ת"ב דהנבעת לבסוף וכנה בם' בית תלוה כתב ז"ל ובזה לעל"ד תיתה דהא רלייתי תוכר"ת ממה דקי"ל בע"ח תכתן וללכתא גובה והא ניתה בקדקד תבל בתטלטלין והרהיבו תללו הא תוכח בפ' כ"ם דלפילו לרבא לתפרע הוא גובה ותי זבין תלוה בפיך זבין תכוס דקני לי' תדל' יגתק וכני תסקו בם בעל התלוה והתלוהות ולפילו תכבו בבעת הלוהה וכ"ם הכא דתקרי תפיסתם בלא בעת הלוהה וע"ם ועיין ת"ם בם' קלב"ח סי' ע"ב סק"ד: וגרלה לפת"ם הרת"ם פ"ק דקידושין בתיתר התקדבי לי בתנה ויביה תכבן תיוה תקדבת דתנה תין כתן תכבן תין כתן וכת' בם הרת"ם בטעתא דכל זתן בלא ניתחייב גופו לא נסתעבד ונכסיו לתיוון ערבין וכל לליכא לוה ליכא ערב ע"ם ובתי קידושין בם: ות"ל היכא דתית לוה דתו ליכא תייב גופו תחילה לא תי תפיס בתורת תכבן דתב"ג דנכסי' דנסתעבדו גם לתר תות בלוה היינו תבוס דנכסים כבר נעבו ערבין בבעת בלוהם בהיס בלוה תי ותינן ערבין בי' ובת"ם הר"ן פ' הכותב בבם ר"ת בהת דתוכר בע"ח לתבירו והזר ותחלי תחול תבוס דשיעבוד גופו ליתו תכר לפי בתין בו תתם ותינו נתכר לגלה שיעבוד ונכסי' ותב"ם כל שתוחל הבשיעבוד בעל גופו ליכא ערב ובתב עלה הר"ן ז"ל ותיתו כבתת בלוה לב"ם בשיעבוד גופו פקע בשיעבוד ונכסים לא פקע לפי בשיקר ערבותן של ונכסים בעין זה הוא שכל זתן שלא יגא בלוה ידי הוצו שיכל לנכסי' ויפרע תבס תבל כל זתן שנפקע תחתת התלוה לפ שבעבדו של ונכסי' נפקע ע"ל וע"ם ות"ב הא דיכלין לנכסים תחרי תות בלוה תינו לגלה תבוס דכבר נעבו ערבין בעת שרי' בלוה בי ונסתעבדו ונכסי' וכתו ערב שנסתעבד בעד בלוה וכבתת בלוה צריך הערב לשלם דכבר נעבה ערב בעת שרי' בלוה קיים תחנם שיתפיס תכבן תחר תות בלוה לא תי תפיס בוס שיעבוד יותר רק תה בנשבה כבר בחיי בלוה וה"ב תינו לגלה שיעבוד ולא תכבן וערב כיון דנוף הערב נסתעבד בעד בלוה ת"ב תחר תות בלוה חיב' שיעבוד בגוף של הערב לכך תי תפיס לנכסי ערב בתורת תכבן תבל בנכסי' בל בלוה לא נתפס בוס שיעבוד יותר תתם שרי' עליהם בחיי בלוה ת"ב תין בהם תורת תכבן לגלה שיעבוד ושפיר תתרינן בהו ב"ת תכלן ולהבא גובה ודו"ק ועמ"ש בקלב"ח סי' ס"ו ס"ק כ"ו: וגרלה עוד דלפי' תפסה תפיס תבעל נתי לא טוי עלי' תורת תכבן וכדלתרי' פ' הכותב דף פ"ה תתו לקתי' דרב נתתן תתר לה תית לך ספדי דתבעינהו תיך תפיס ולא יהביתה ניהלי' תתרה לי' לא תתר לה ת"ל טוי תפיסה דלתתר תיתה כו' ופירתי' ז"ל טוי תפיסה דלתתר תיתה בכל זתן שרי' תי סי' פקדון בידך ושרי תן כתוגתן ברהותו וכי תתרי' תפס תפיס סיינו כגון שרתו תותו קרוב נתות ותפסה תטלטלין לבוס תובה ולא סי' פקדון בידה בע"ל ט"ם וכ"כ

סר"ן ור"כ מס שהיו משלטונין בידם מחייב דבעל חיו חלת כמו פקדון ומשכון לא הוי חלת כדנקט לה בתורת משכון ועמ"ש בקלח"ח סי' ט"ב ס"ק כ"ג וכ"כ במרדכי ס"פ מזקת הלת מהני תפיסה מחייב חלת מ"כ תבעינהו ולת מהדריגהו ע"ש: ובחידושי סריטב"ח פ' הכותב שם הביא דברי רש"י הנ"ל והוסיף עליהם שהתפיסה מהייב לריך להיות חוקת מדעת הלוה וכי תבעה מיני ולת מהדר לי' הוי כמדעתו עכ"ל וע"ש. ובמי' פני יהושע כתב עלה ז"ל ולת ידעתי טעם דברי ריטב"ח בזה דמה לי מדעת הלוה הו הלת מדעתו כו' הת בכמה דוכתי פשיטא לן שמדם יכול לתפוס למשכון לף שלת מדעת הלוה כדאי' פ' מזקת בעיזי דאכלי מוסלי עכ"ל וע"ש. וגראה דסריטב"ח ס"ל דמשכון לא מהני חלת בשעת הלואה דהוי מדעת הלוה וקונה במטית ובמשיכה הו שלת בשעת הלואה ועפ"י ד"ד דגבוייעה דבי דיעה קונה בתורת משכון וכמ"ש בימוקי יוסף רפ"ק דמציעה בשם סר' יוסף הלוי דשלת בשעת הלואה לא מהני מדעת הלוה דלת קני משכון שלת בשעת הלואה חלת משום גובייר דבי דיר הו בשעת הלואה ומשום מעות הוה דקני לה חבל שלת בשעת הלואה דליכא מעות דמלוה לא קני ומשיכה למשכון לא מהני וכיון דאחרו מגה הין כאן משכון הין כאן משכון ע"ש חבל דעת סריטב"ח דמהני משיכה למשכון ומה דאחרו מגה הין כאן משכון הין כאן היינו משום דאגיד גבי וחיו קונה בשפה דאגיד גבי וכן הוה סיעת סרמב"ן וסרשב"ץ ומהרכו בזה שם' קלח"ח סי' ק"ץ סק"ו ומ"ש מדעת הלוה מהני דאקני לי' במשיכה חבל שלת מדעת הלוה ס"ל לריטב"ח דלת קני משכון היין שלת סי' ע"פ ב"ד ועמ"ש בקלח"ח סי' ע"ב סק"ב ומה דעיזי דאכלי מוסלי מדין מגו אחיין עלה ואפי' לת קני משכון מהני לי' מגו חבל בהפיסה דהוה תורת משכון ס"ל לסריטב"ח דבעי' דעת הלוה ואקני לי' לתורת משכון במשיכה הו ע"פ ב"ד דהוה בתורת גובייעה חבל שלת ע"פ ב"ד ולת ע"פ לוה ליה בי' תורת משכון זה סרלה לענ"ד בדברי סריטב"ח הו"ק. ולפי מ"ש דתורת משכון היו שלת מהייב דלוה דהיין דליכא חיוב הגוף מחילה עלה תורת משכון חבל לאחר מיתה דליכא חיוב הגוף שלת דיורדין לנכסיו מחמת ערבות שהתערבו הנכסי' בעוד הלוה חי ה"ל לאחר מיתה אין עליהם יותר משיעבוד נכסי' חבל אין עליהם תורת משכון ויתייעב בזה סיעת ר"ת בפ' הכותב דף פ"ד ד"ה ולר' עקיבא תפיסה לת מהני כלל כו' אחר דבעי אחר הן נהנין והוה שהפס מהייב פי' דמהני תפיסה מהייב דבעל תפילו לר' עקיבא דסיהיה שהתה לת שייכא שבועה ולת קריען בי' הבעי ליפרע מנכסי יתומים לת יפרע הלת בשבועה וכיון דאין לריכין שבועה זו הוה שבידם ע"ם וכתב עלה בחי' פי' יבוע שם לפירוש הרמ"ם בדברי סירושלמי זו תורה וזו אינה תורה משום דאחוסר גובייעה ואפילו פטרה אין השבועה א"כ לת אתי שפיר לסירושלמי דאה לי תפיסה אחיים או לאחר מיתה דאידי ואידי מחוסרי גובייעה ע"ש. ולפי מ"ש ניהה דאחיים הוי עלה תורת משכון דלדין בע"א קונ' משכון אפילו שלת מדעת הלוה כאשורה בש"ע ח"מ סי' ל"ז וכיון דקונה משכון ס"ל כדידי ואע"ג דלכתי אחוסר גובייעה עכ"פ זכיי' ליה לי' בגוי' לתורת משכון דהוי כמו קנין דהת בע"א קונ' משכון חבל לאחר מיתי דליה בי' תורת משכון ואינו תופסו חלת לביעבוד א"כ אין לו בו שום קנין ואם"כ ס"ל בהזקת יורשין ולת מהני תפיסה לבעבוד לאחר מיתה חבל אחיים ס"ל קנין גמור דבע"א קונה משכון ודו"ק: (כ') מכירתה ואתנתה בטילה אע"ג דשבעה לבסוף בתה"ד סי' ס"ל כתב ז"ל כדאוכח שפיר בתרתי תנו דאוסר"ם ס"ל דלעיל דכל היכא דהאשה אוחזקת וגם יורשי' או שהיו מכחה בחיי דשיך בי' תפיסה לא אחרי' בי' אין לחם אורי' שבועי לבניו וכדאשת' נמי בשבועת מיימון דלעיל וכו' והא דכתב אסר"ם פ' שכותב דאין נראה לו דבני רביו ברוך ורם"ח ורא"ח ורביו שאחה כתב שם אטעם דלאחזיק לא אחרינן אין לחם אורים שבועה לבניו אשאט אסר"ם לא ס"ל להך סברא הא ליתי' ע"כ דא"כ היו דברי סותרים זא"ז חלת טעמא דאוסר"ם כדאסיק אשום דשבעת שאינה לא בי' שלה והא היתה יכולה ליתן באותה דבר שאינו שלה דהא חפי' בשבעה אא"כ לא אתי ע"כ לא אתי וע"כ אהאי טעמא הוא חבל לעולם יורשיה זוכים אכחה אאחת יחוסה אם אוחזקים הן הואיל והיא היתה יכולה להחזיק בשבועה והא דאי לקוחות או אקבלי אחנה אאין בחין לזכות חלת אאחת אהכירה או אחנה שאשתה קודם שנשבעה והא לאו כלי' הוא שלת היתה שלה בהותו זאן ע"ל. ובימור הדברים נראה דהא דאוסר

שלת בע"ד לבחובת' היו חלת אאו' דבעאו' הז"ל באוחזקת וכבותה לבחובתה וכאאוחר לקאן סימן ק"ג והא הוי' באוחזקות חלת אחר הבשועה אז הוה דאתו אז"ל לה רשות לאכיר שלת בע"ד אחבל כל זאן שלת ובשעה שבועה האוטלת עלי' אין לה רשות למכור ויכין דאין לה רשות למכור קודם הבשועה אם"ס אפילו בשבעת אח"כ באמכירה שקודאת בטילה היתה בשעתה דאפי' ב"ד היודעין לנכסי הלוה להגבות לאלוה אין יורדין עד שיבשבע הטורף תאלה ואח"כ מורידין אותו לנכסי הלוה כאאור בא"א סי' ל"ח ע"ש וזה דוקא באמכירת אפנים או קרקע דלת אאני כאאור בשאר שלת בע"ד קודם שבשבעה אחבל גוף האוד שלא הבחובה יכולה להורים דיורשי' יורשים אפי' אלוה ט"פ וכיון דאאוחזק לא אאני' אין לחם אורים שבועה לבניו והיא אוחזקת בפיר אורשת גוף האוד ליורשי'. אשא"כ באאכירה הט"ג שהיא אוחזקת בנכסים מ"א היא יכולה לאכור שלת בע"ד בשבועה וכא"א היא אוחזקת בנכסים אלא אוחזקת בגוף האוד ליורשי' יכולין לאכור שלת בע"ד אחר שבשבע שלת פקדו לפי הטעם שאאני פ' אנאנה ניזונת דף ל"ז אשיש שלת אחזזה אחתו בע"ד כיון שאין היורשין נדיכין בשבועה חלת שלת פקדו או דוקא נקבות לפי הטעם הבני שאאני שם אשום היא ט"ם אחבל גוף האוד שפיר יתי כיון דשם אוחזקים אדם אורים שבועה זאת לבניו זו שנראה בדברי תם"ד. (שגם שהיו כדאי לשכנים לאשבין שהיורשים אורים בכל זאת לא שייכן שבועה חלת שלת אחדל אלטעות הלקי אה שנלט"ד בשבעת דברי אוסר"ם ז"ל ואם שניתי השם יסלח בעדי אחר אחבר לפניו וגלו תעלומות לבבי כי אאני אחתי ואסדק אגכי דוקא ואסדק ירחם לטיאם כו' שגם אאטיין בדברי אבר"ם בבתי חלת אתבובות פ' הזקת ירחם דעיקר אחילוק הוה בין שם היו שנכסים יהיושים שהן בל בעל או לא דסיכ' דלת היו שנכסים יהיושים בהן בל שבעל חט"ג דהיה חיום נאחזת לומר שלי היו בל אחבם כיון דקי"ל כאאוחל דאחר ואוהם לי אבעל דאם אח על אאחן להבי' ראי' ואט"ג דהוה בשעתו לא היה נאחן בלת עדיס אפ"ם כיון שאת אאני' אלו הי' קיים הי' אבור דברי ברוי' ועדיס וכיון שבאחים אכאו אוחזקים בנכסים על האחן אנכסים לשויה להבי' ראי' וט"ם בנאוקי יוסף ואפילו לדעת הרשב"ם דפכך דלת כשאוחל גבי גדול האחן היינו אחם דהוה עצאו חיו נאחן אפי' בשבועה להחזיק בנכסים לכך לא טעינן ליתאי אה שלא שב"ם בשבועה לאיטענן אחבל הכא דאיכי היתה יכול' לטעון שב"ם בשבועה טעינן ליתאי ולבאים אכחה להחזיק בידם בלת שבוע' כדין גדול האחן שאת דעל האחן להבי' ראי' להוי' איידכי אלת דהתם לשאוחל הט"ג דאיכו לת הוי אני לטעון אפי' בשבועה בעדים ח"א אחזיקין ביה ב"ל ולרבא דפליג עלי' בכה"ג אפקינן אייניהו כיון דאשבוען לת אני זכי בהו כלל אשא"כ הכא דהוי בום לד בהיתה יכולה לטעון בלת עדי' אלת בשבועה גם רבא אודה דאחזקינו לורשי' ואחרי' שאנכסים הוי בל אחם ועל יורשי שבעל להבי' ראי' שהן בחין להועיל ואין זה ענין לאין אדם אורים שבועה דהכא טעינן ליורשי' ולב"כ שאנכסים הוי בלה אחקום אחר ולת בגרעון כחובתה לף שהיא לת היתה נאחנת לומר כן א"א כיון שפי' לה בום לד לזכות בהן ב"ל ע"י שבוע' לגבייה כחובתה ים לאן דין גדול האחן שאת ועדיף אינו' דאפי' רבא אודה הכא ובכהא אייני בהבו' בניי' בל אוסר"א סי' אקאא"ן במרדכי שאתחלת רחובן נשא לאה אוברא סיכא דיהוע לכל שאיאן נכסי' הוי בל שבעל א"כ אין אאו יכולין לטעון ליורשי' ולב"כ שהוי שלה אחקום אחר שפרי אאו יהענין שהן בל בעל בהא אפי' שאוחל אודה דל"ד לגדול האחן שאת דהתם אייני בלת אפשר לומר דנכסי דידי' הוו אחקום אחר דהתם אייני בלת היו שנכסים יהועי' שהם בל אבי היתומים אלת דאיכו לת הוי אחיאן אפי' בשבועה כיון שאאו אדאים בחומד בדעת שהם בל אביהם ולכך בשת אחזיקינן ליורשיו וטעינן להו שאת שלו היו אחקום אחר כיון היולאין בל שאו אשא"כ הכא אידוע לאו שהוי בל שהיו בל הבעל ולת שלה נשתלק לגאבי דין גדול האחן שאת ואין לאו לתן לאו מורים שבועה אנד גבייה הכאוגבה לאוד וט"ז אאבי' אין אדם אורים שבועה לבניו ואפי' תפיסה לת אאני דאפיסאן לאו כלום היא כיון דאת

חפסתן וס"ל כדברי. כעצון להסתיל ולהסכיר ואין נקרמין מיחזקין כלל ובכי מיירי תמו' מכר"ס שמרדכי הרמתנום סי' תקכ"ז סמתמלת סרס בת מכר ועי"ם סימב ותרמה שכן סות ומעלע עתה פסקן של דברים דהיכא דיהוי דוכסים של הבעל סיו וע"ח להחזיק לב"כ לומר שלה סיו ממקום מחר ומעו נריכין לדון על גביית כתובתה מחרי' מין לדם מורים כי' ואפילו תפיסה לע מהני והיכא שלה היה ברור לעו שהנכסים סיו של הבעל תע"ג שלה סי' יהוי לעו שיבי' לה נכסי' של עלמה ובחיי' לע סיתה נאמנת לומר שלי הן כדין גדול סאמין שיעתי חזות על שמו מ"מ מחר שמתה סיה טוענין לב"כ ומהזיקין לה כמו בגדול סאמין שמת ואחרי' שמת ממקום מחר סיו לה הנכסים ועל יורשי הבעל להביא רחי' ומה לך לעון המרדכי סי' תקכ"ו נשאל מהר"ם בסרט בת מחר בטוענה כי' והביא סר"ם ני' ועוד סוי' כמו שהה הוסאת ועוחנת בתוך הבית והיו לוחנו כי' דעלי' להביא רחי' ותע"ג דלמר שמועל ומודה לי חצה שהם מת על סאמין להבי' רחי' י"ל דל"ד דהתם דוקא שלא היה סדבר ברור שהיו הנכסים הכתובים בשמו של חבי היתומים חלא שמעו מדמי' מתומד סדעת לומר כן חבל הכא דיהוי דהני קרקעות סיו של יעקב חפי' למחר מיתתה עליו להביא רחי' כי' חבל הספרים שם עדים שהיו של זקנה ועכשיו רואים לותם בידו לא מסיחן לעכשם בשבועתו מידי דהוי מלוחן כי' ס"ב למו שהיתה ני"ב נטלתן כי' כדפרי' לעיל דהשתם הע"ב עלי' להבי' רחי' ואפי' מתם על היתומים להביא רחי' וכי תאי גוונא בדברים הידועים שהיו של עקב ולא חני ליטבע שבועת היורשים וליטלן בכתובת שמו דהא ק"ל כרב ושמואל כי' אין לדם מורים שבועה לבניו וליכא למימר ס"ח היכא דלא תפוסי חבל הכא תפיס ומדב"ם כי' ושמע לב"ם היכא דתפיס הא ליתא דלב"ם כי' חבל הכא כיון דנכסי בחזק' יתומים קיימי כדפרי' ותפיסתן לאו כלום הוא כי' ומדמיקן לה לעוחן ולדברים שעשוים להסתיל ולהסכיר ולסדומי' להן דאין בתפיסתן ממש עכ"ל. ומה לך לעון המרדכי כי' תקמ"ז נשאל ר' מאיר רחוגן ונתה לתם לתו כי' ובסיב ני"ל דתע"ג דקי"ל אין לדם מורים שבועה לבניו ולא לבתים מכתו תפ"ם לא מפקיע משמעין תם שבכיסה לו ותע"ג דאתר בפ' הזהב אין תחתי' בהיו חוזות כי' עליו להביא רחי' בעדים אי בשטר ני"כ זאת התתה בחיי' לא היתה נאמנת לומר שלי הן כיון דלא היתה חלוקה בעיסתה כי' ולא הי' יהוי לעו שהי' לה בית ממון בשולם משלה כי' ולא היתה נאמנת לומר נפלו לה בירושה מ"מ כיון דתתה על תנוך להביא רחיה תם לא להוליא משמעון תם שתפוס דלתרי' התם ומודה לי חבא דתם תת על התחין להביא רחי' כי' ואפי' לר"ם גאון ורבב"ם שפסקו דלית הלכתא נמי כשמואל בשא כי' הכא מודו דעל תנוך להביא רחיה כי' דהתם הי' טענתא משום דלא טוענין ליתתי תתי דלא תני לתיוקי משמעין דכיון דהבוחן לא הי' יכול לעכב סמתן בשבועה בשא עדים ס"ל לא טוענין לתו חבל בנתן זה כיון דתיתי היתה יכולה לעכב בשבועה ובגבות בכתובתה תן נתי טוענין לתו ליתתי שלא לכל הפחות מכתה כגון שתשון זה ותע"ג דתיתי בעי' שבועה לכל הפחות שנתן מכתה מעכבין תם שבידם בלא שבועה כי' ע"ם ומבואר דהתם זו מיירי שלא היו הנכסים ידועים בבירור לבעל חלא תצ' לומר שהיתה היתה נאמנת לומר שלי תם בלא עדי' ורחי' חלא שהיתה יכולה לעכב בשבועה לפרעון כתובתה וכיון דעכ"פ היה בידה לעכב בשבועה טוענין ליתתי שהם שלה ואפי' רבב"ם מודה וכל"ל. ומאת הקולת שהסיב תבקש להרים מעל הספר במרדכי בשני הסקומות וידיעו לכף זכות ואם בגיתי תשם יכפר בעדי.) ולפ"ז נראה בשהם שהיתה מוחזקת בנכסי בעלה והכניסה הנכסי' לבעלה בני נתי לתיוה זוכה בגוף הנכסים לפי שלא היתה יכולה למכור קול' שתשבע עכ"פ זוכה בבעל בגוף המוב תשום המכנסת שהם לבעלה תפילו תשום ע"פ וילו כידה והנכסים ימכור ע"פ ב"ד לחנם בזה שהיא מוחזקת ים חילוק דהם היא מוחזקת ע"פ תפיסה דלאחר מיתת בעלה דבשה לא שייך בע"ה קונה מבכון וכמ"ם בם"ק בלפני זה דלהח"מ לא לחרי' בע"ה קונה מבכון ג"כ כשהברה לאחר חיוו זוכה הלוקח דקודם שנשבעה אין לה רשות למכור שלא ע"פ ב"ד רק לאחר שתשבע וכמ"ם בם אבל אם תפסה בחיי בעלה דבזה לחרי' בע"ח קונה מבכון וה"כ ס"ל דין מבכון ובמבכון מבואר בם"ח סימן ע"ג דיכול למכור שלא בב"ד ומצד אין אדם מוכר שבועה ליח לן בה כיון דהיא מוחזקת ודוקא שתפסה לפס מבכון בחיי בעלה וכמ"ם בם"ק הקודם וע"ש:

סעי' י"א (ו) ואם קדמה ותפסה מעות. והוא בר"ן פ' הכותב גבי מי פיקח הוא מייתי לה לידי שבועה דלוריית' דהוי כמו גזל דרבנן וע"ם ובספרי קלה"ח סי' פ"ז סקי"ג הקשיתי במ"ם סר"ן בשם הרמב"ן לחלק בין תפס מעות לתפס מטלטלין ומשום דמטלטלין לריך שומא אבל תפס מעות אין לריך שומא דהא כתובה דינה בקרקע ומ"כ היכא מלי תפסה מעות דהא גופייהו לא מיקניין לה דבשלמא בע"ח דיכו בזהי ס"כ גופייהו מיקניין לי' אבל שם בפ' הכותב דמיירי בכתובה דינה בקרקע וגוף הממעות לא מיקניין לה ום"ל מע' כמו מטלטלין דמיכו חלא מסכון ואחתי אין מוליאין מידה וע"ם שהנכו הדבר בל"ע. וכעת נראה לע"ד לייבב והוא דכיון דמזיין דתע"ג דמטלטלי לא משתעבדי לכתובה תפילו מיני' תפ"ם בתפס מתני מטלטלין נמי ותפילו לכתובה מוכח מזה דבאר דתפסה מתני תפיסתה לסכנים גם מטלטלין תחת הסיעבוד וכל מה שנכנס תחת הסיעבוד יכול תדם לגבותן לעלמו חלא דבמידי דלריך שומא לא מלי למיעבד דינא לנפשי' כיון דלריך ב"ד לכומת ולסודת נכסי' ומ"ם כמטלטלין דבתי' שומא לף שתפסה לא הועילה חלא לסיעבוד ולא לגבייתא לכן מוליאין מידה אבל תפסה מעות דאין לריך שומא כיון שהועבד לה ות"ל שומא יכולה לגבותן לעלמה ביהו נקנין לה גוף המעות וה נכון. ועיין בר"ן פ' אלמנה ניהנת שכתי ז"ל וכ"ת מי תפיסה לאחר מיתה היא היכי מהני לכתובה נרא"ל לי דכי אחרי' לכתובה מפקינן מיני דוקא במטלטלין דמ"מ מיחסרא גוביינא אבל במעות לא שבבר נפרעה ע"ל וע"ם מזה נמי מבואר דמעות לפי שהיא כבר נפרעה מהני לה תפיסתה ותע"ג דהיכא בקרקע מ"מ אם תפסה מעות מהני לה לפרעון. ובס' בית מאיר סקבה על סמ"ע וכתב דהרמב"ן והר"ן לא כתבו חלא לדיעה דגמ' דאז מטלטלי לא משתעבדי לכתובה ומשום הכי לא מהני תפיסה מטלטלין דה"ל כאילו תפס, מטלטלי דיהמי בזמן שתלמוד דפשיטא דמפקינן מיני' ע"ם ואינו קושי' דתפיסה מהניה הוי מהני גם בזמן שתלמוד דהא שם היה מיירי משבועת ע"ח וכבר תנח לי' שם שבה ליפרע מנכסי יתומים וע"כ שבועת ע"ח מיירי מהניה דבעל ומהניה מהני תפיסה למטלטלי לף לדיעה דגמ' חלא ע"כ דס"ל להרמב"ן דתפיסת מטלטלין כיון דגופייהו לא מיקניין לה כופין אותה שתשבע והו"ק:

סעי' ט"ו (ז) או היורשים אומרי' לא כי חלא חלמנה. כת' ב"ם בשם הרא"ם ותע"ג דכשאומר' משארשתני נאנסתי נאחל' ואוליאין ממני שהי שתם דהיה טוענת ברי והיה טוען שמא וכאן תפילו טענת היורשין הוי כטענת ברי דאין טוענין ליורשין כל מה דאפשר לומר תלי תני למיטען ע"כ ז"ל הרא"ם. ואלמלא נמי מבעינן טענת היורשין ברי כיון דטוענין ליתתי כל מה דתני לאבוהן למיטען ע"ל. ובשטה מקובלת ר"פ שתשה שתתארשלה כתב ז"ל וכי היכי דבעל בעינן שיטען ברי לא כי חלא חלמנה ושתיך ה"נ היורשין בעינן שיטענו ברי חלמנה נשאך חבינו ואין לך חלא תנה כו' ומיהו שתפרשים ז"ל פירשו כו' לתפילו היכי דלא טענו חיכו טוענין לה ליתתי כל שם דתני למיטען לאבוהן כי' חבל לרש"י ז"ל תפשר דבעינן שיטענו כן בהדיא וכדקתתר תלמידא ע"כ לא קתתר ר"ג חלא בבני ושמא חבל בברי ובדי לא קתתר עכ"ל וע"ש. ועמ"ם בם' קלה"ח סי' פ"ב ס"ק י"ב בעינן תנו להוליא בברי ושמא דתני וכתבו שם היורשין ולקוחות תע"ג דאין יודעין ברי חלן טוענין לה והיא כמו טענת ברי ושתים' דס"ל בתכיר כעיי וספריו ביד תתר דנאתן ליתר גמיר' שם בתנו דשתלתים לו סיב' דהוי דברי הטעני' להבעיל ולהסכיר תע"ג דהוי תנו להוליא היינו תשום דתוס' לשיטתייהו ליזלו דס"ל דטענת היורשין פטורין בתתתן ידעינן ותתתן לא ידעינן תשום דלא ס"ל נתידע ומטעם זה הוכיתו ר"פ הפרה דהיכא דלא ס"ל נתידע נתי פטור דתל"כ יורשי' ותתי פטורין ט"ם חלתת דס"ל לתו' דשת דעדיפא שתת היורשין היו חלא תשום דתיהו גופיה היכא דלא ס"ל לתידע עדיף שתת ס"ל נתידע ותתי' דיהי' דתת היורשין נתתת בברי דידה כיון דיורשין לא עדיף' תיי' דהי' שתת דתיהו לא ס"ל לתידע וכיון דהיה נתתת גבי דידה ס"ב ס"ל ס"ם גבי יורשין ותל"ב ס"ם לגבי יורשין ותל"ב ס"ב ס"ל תתיורשין נתי טוענין ברי וכתי"ם בם"ת בשם רש"י ז"ל תתנם לדעת הרמב"ם

דס"ל גבי דידי, לפי' לא ס"ל למידע למחרי, משויל"מ וטעמא דיורשין דפטירי ע"כ דשמא דידהו עדיף משמא דידי, ולפי"ז היכא דלא כוי לי למידע ומשום דשמא דיורשין מסיב כנרי למען טענינן להו טענת מצוטן מ"כ הכא גבי יורשין לא"ג דלא טענו נרי עלי, להכיא רלמי, לא"ג דגבד שמא דבעל ליכי מסיימא לף דלא ס"ל למידע לפ"ס דיורשין עדיפא טפי למען טענינן להו וס"ל כטענת נרי ודו"ק.. ועמ"ש סם בקלח"ח ס"ק כ"ל וסי' קל"ג סק"ז. ולפ"ז קשה לי בדברי הרמ"ם דס"ל בפ' הפרה כשיטת התום' דהיכא דלא ס"ל למידע לא מהניגן מחוך שתיל"מ ומבי' ג"כ רלייתם מדיורשין פטורין ע"ם. וכיון דס"ל דשמא דיורשין לת עדיף משמ' דידי' היכא דלא ס"ל למידע מ"כ ק' כיון דגבי משתרפתי לפנסתי לית ליה דידה גבד שמא דידי' דלא ס"ל למידע מ"ם הכא בשלמא דשבעינן לשמא דיורשין כטענת נרי הא לשיטתו לא עדיפי יורשין מיני, ולריך ליתוד כטעת. (ת) יש מי שאיתר שבועה דתורייתא וה דעת הרמב"ם פ' ט"ו מס' מיטות והרשב"ד הכאנו וכתב עליו ז"ל שבועת התורה אין כאן שהרי כפירת שיעבוד קרקעות הוא עכ"ל והרב המגיד כתב ז"ל ואני אומר שאין זו קושי' כיון שהנאומים תקנו שתגבה כתוב' המטלטלין הזרה כתובתה שאינ' כפירת שיעבוד קרקעות בלבד עכ"ל. ובלאפס משנה כתב ז"ל וא"א אני תמה טובא על דברי הרה"מ כי' דהא בפ"ק דמציעא דף ז' גבי שטר שכתוב בו כלעני' אנו' אומר הואיל ואיכא למימר שלא תחרו בגמ' אי נמי משום דהוי שיעבוד קרקעות ואין נשבעין על כפירת שיעבוד קרקעות והתם בחוב ליירי והוב מדיעה דגמ' גובה אין המטלטלין וא"כ לא הוי שיעבוד קרקעות לבד וקובי גדולה היא זו עכ"ל. ונראה דהאי סברת הרב המגיד נכונה כיון דמטלטלי נמי משתעבדי ס"ל כשהיה נכסי וקרקעות דחייב שבועת התורה משום שהעת המטלטלין והא דפ"ק דמציעא אע"ג דמדיעה דם"ם נמי מיני' דידי' עכ"פ מטלטלי משתעבדי לגבי"ה נלטע"ד דכיון דהא דמטלטלי דיתמי לגבי"ה לא משתעבדי היינו משום דטיקר סמיכת המלוה היו הלא על הקרקעות והלא על המטלטלין מ"כ כי קא תבע לי' דעתי' על הקרקעות ודמיא להא דאמרו פ' נערה דף מ"ג ורבנן סברי כי קא תבע בושת ופגם קא תבע במאי קמפלגי אמר ר"פ ר"ם סבר לא שבי' ליתם מידי דקיין ותבע מידי דלא קיין ורבנן סברי דלא שביק ליתם מידי דכי מודה לא מיפטר ותבע מידי כי מודי בי' מיפטר ע"ם ומבוא' מזה דאע"ג דים בתביעתו קנס ובושת ופגם מזליק בתר עיקר תביעתו מ"כ ס"ג בהודאת שיעבוד קרקעות אע"ג דליית בי' נמי מטלטלין מ"מ עיקר תביעתו הי' במאי דכתיב דעתי' דהיינו בקרקע הלין הוא דעת הם"ם דעיקר סמיכת המלוה הי' על הקרקעו' אבל מהילנא בתר דתקנו הגאוני' שתגבה כתובה מן המטלטלין וכתבו הטעם דהוי משתא כהני מרנקי דמחזא דהמילנא המלוה כוותך עלמו על המטלטלין מ"כ כי קא תבע תובע בניה' הקרקע ומטלטלין כיון דעל שניהם סמך דעתו ומש"ה ס"ל כתובע כלים וקרקעות והוה בכלים וקרקעות דחייב שבועת התורה ור"ק. ובשטה מקובצת רפ"ב דכתובות כתב ז"ל ו"א שאין בתביעת כתובה לעולם שבועת מודה בחקנת וכו' משום דקי"ל אפילו מיני' לא גבי' אלא מקרקע וקי"ל אין נשבעין על שיעבוד קרקעו' וכו' דקאמרי פ' שבועת העדות ס"ח מצטיע עידי קרקע חייב ולא מצי למחוקמה אלא בדתפסה מטלטלין וכן הדין מהייס וזה עיקר. ויש להרב ר' משה הספרדי ז"ל מחלוקת בזו שהוא מחייב בכתובה שבועה של תורה ויש לדון משום שאם תפסה מטלטלין אין מוציאין מידה לדעת רבינו אלפסי ע"ל. ומבואר מדבריו דכיון דמבי' תפיסה אע"ג דאכתי לא תפס, תו לא הוי שיעבוד קרקעות בגבד כוון דמטלטלי נמי משתעבדי מי תפסה וקבה לי טובא דא"כ בהא לאמרו פ"ק דמציעא הא אתיס פטור משום דס"ל שיעבוד קרקעות הא ס"ל נמי שיעבוד מטלטלין אס יתפוס דבשע"ה פשיטא דמבי' תפיסה. ובעיקר סברת הם"ם דכיון דאס תפסה מטלטלין אין מוציאין מידה לף שעדיין לא תפסה ס"ל כפירת ממון גראה כדברי, אלו בחידושי הרשב"א ר"פ שבועת העדות בהא דס"ל לרב פפא מצטיע מצחקי בקונית חייבין בקרבן משום דמלוורייתא, מזזי מזו ומתמה עלה מה בכך דזזי מדלוורייתא כיון דרבנן פסלוהו לא יועיל לשום בעדותו וכתב עלה דמכלן מוכח דבכל הני פסולי עדות דרבנן אי תפס אפילו בעדים לא מפקינן מיני, ומש"ה מיחייב מצחק בקונית כיון דע"פ עדותו הוי מצי לי' תפיסה ומצוב לי' כפירת ממון ע"ם וכיון דבשבועת העדים הוי מצי לי' כפירת ממון משום דהוי מצי לי' תפיסה ס"ם נמודה במקנת מצוב הודאת ממון כיון דע"פ הודאתו מצי לי'

תפיסה בחטלטלין ס"ל סודאת חטלטלין. ובזה יתיבבו דברי תום' ס"פ המניח שכתבו שם לחפי' לרבם בר נתן דס"ל טענו חטין ושולם לו בשעורים פטור לף מן משעורין לפ"ם חייב שבועה לר"ג דלא בעי ממין הטוענה ע"ם ושוא תמו' דאם פטור מן משעורין מאי סולמה ליכא הכא כיון דאיכו דולמת ממין דשא פטור מדמי משעורין ולפמ"ם ניחא דשא בטענו חטין ושולם לו בשעורין מהני תפיסה לדמי שעורי, וכמ"ם בשום"ע ח"מ סי' פ"ח ואפי' תפס אח"כ מהני לפמ"ם בשא"ם ח"כ ס"ל שפיר שולמת ממין כיון דע"פ שולמתו חיכוי לי' תפיסה אח"כ ועמ"ש בקלח"ח סי' פ"ח אחנם בספרי ס"ם ס"ז פ"ג היכאנו דלא סיי כפירת ממון אה דמהני לי' אח"כ תפיסה וע"ם. ודברי הרשב"א שכתב גבי עדים משחקי בקונית דס"ל כפירת ממון ע"י תפיסה שאח"כ פירשו שם דסיינו דוקא שתס דשלוורייתא מהני מזו וס"ל עדים לגה לאינו מועיל לזה כתב הרשב"א דאפי' מדלוורייתא לגה ע"י תפיסה מודה הרשב"א דלגו ממון סוא וע"ם. ואפי' דקאי לן שתם מדברי הכסף משנה פכ"ח מס' עדות על דברי הרמב"ם שכתב שעידו עדים על פ' שסניל בן עבדו ואח"כ סימת לת עינו וסוחזו משלמין דחי עבד ודחי טינו והרשב"ד סבינו בשלדון לינו משלם לגה לת תפס העבד וה"כ העדים שהוחזו לאחי משלמין וכתב עלה בכ"מ דשם"ס משלמין לשעת הרשב"ם משום דבקל יוכל לתפוס ואשתע מזה דע"י תפיסה חשיב ממון ואח ע"ם שהאמנו בקונו'. וכעת נראה לייישב נפא"ם בחגדול עוז שם פ' כ"ח מס' עדות וז"ל משום דהלם דחמנא דיעם במאשבתן כדכתיב כאשר זמם ושרי זוחזו עליו ואם יתפוס לא מפקינן מיניה עכ"ל ח"כ עדים זוממין שאני. ועיין בפ' שבועת העדות דאחזו ס"ח משביע עדי קרקע חייב דאחר דתפסה עדיין ס"ל לחייב שבועת העדות חשום תפיסה דלאח"כ לפי דעת שם"ח. לאנס כיון דתפיסה דלאחר מיתה לא מהני בתפיסה ח"כ תו לא אהני לה תפיסה לאח"כ אח"ם לא אהני דתפיסה מהייס מטלטלי אלא דלפי ח"ם נקטן סי' ק' ט"ח בחיתה חביב תפיסה מהייס הדרה קודמי לזכות, ליחייב משום תפיסה דלאח"כ ואפשר לומר דשא דקאחר דאחז דתפסה מטלטלין היינו דאחז תתפיס אח"כ ולכך ס"ל עדי מטלטלין ול"ט בכל זה:

כו' ק' בעי' א' (ח) אינם נגבי' אלא מן הקרקע בא"ח וב"ם כתבו אפי' מן הבעל עאמן בגון נרושה

ע"ם ועיין בתו' פ' האשה שנפלו ד"ה ר' אחיר היא ע"ם דף פ"ח ע"ב שכתבו ג"כ דמיני' דידי' פליגי. ובריטב"א בחידושו לקידושין דף ס"ה כתב וז"ל ואיתו דאחרי' אתם ס"ח משביע עדי קרקע חייב דסהדי כתובה עדי קרקע הביבי כיון דלא גבי' ממטלטלי אפי' אחייס ע"ם וכ"כ בם"ח ר"פ האשה שנתארמלה ז"ל אשום דקי"ל דכתובה לטולם לא גבי' ממטלטלין אלא מן הקרקעות בין מיני' דידי' בין מיתחי ובדאחרי' עלה בבניעות ס"ח משביע עדי קרקע חייב ולא אתיקמא אלא בדתפסה מטלטלי ואפי' נמי דוקא אחייס וכיון דלא גבינ לטולם אלא מן הקרקע הוי כטענת קרקע ואין נשבעין על הקרקעות עכ"ל. והוא תמו' דאתתם לא מוכח מידי דאחייס לא גבי' ממטלטלי דאח אתם במשביע עדי מיתה מיירי ע"ם דעלה קאחר אתם ס"ח משביע עדי קרקע חייב ולאחר מיתה ואפי' אינה גובה אלא קרקע דאפי' אאר בע"ח אינו גובה ממטלטלי לאחר מיתה. (ע"ם בתוס' ד"ה אאע מיישם שכתבו דקאי נמי אאכל מודיס בעד סיוטא ולפ"ז שפיר מייתי ראי' דאתתם בחיי שבעל הוא והוא המשביע אלא דהוא גופי' קשי' מ"ל דקאי אסיוטא דאמת כפירם"י דאהדר פפא דסאיך לי' דאייתי בעד מיתה קאי ואין כאן ראיה.) ונראה לענ"ד דכיון דבעד מיתה אין אאחין יורדין לנאנה על פיו ס"ח דאעין ממון סרי הוא בחזקת מי ואח דאמיאן לעדות אאם אאמיס האמוכו ואשום דבדבר שים קנת טוענ ואאך לא אשוב עוקר דבר אן אאורה ע"ם בתוס' ר"פ אאאם רבה ד"ה ואח ורש"י ז"ל כתב בשם' שבת דף קמ"ה דאקילו בה רבנן אשום דכל דאקדם לדעתא דרבנן קא מקדם ואפקעיניהו רבנן לקידושי מיני' ע"ם ואח דגובה בחובתא אע"פ דאעין ממון עדיין בחזקת מי הוא אשום תגאי בחובת' אחיין עלה שכן כתב לה לבאחגאלי לאאח' אאולי אם דכאוב ליכי וכיון שאוחרת ליגבא טולת בחובה ורבי סיא כאו גרושה שטולת בחובתה אלא בפניו ואם סי' דין הגרושה לגבות אאטלטלי סי' ראוי גם בעד מיאה לגבו' אלא בפניו אע"ג שים עד אאד שאת אין אאו יכולין לאאו' הבע"ח שאאטלטלין

כיון דע"ח לוה קס לחתן ובודאי מגבין לוה ממטלטלין וה"ס לאשה בכתובתה כיון דלוה חלה מהגלי כתובה וכמ"ש וע"כ מוכח דאפילו מחייב דבעל חייב גופה כתובתה מן המטלטלין והו"ק. ובכלי ניחא לייבב ביוצא ר"ם בפ' הכותב דף פ"ד בתוס' ד"ה והוא שאפס מחייב דבבע"ח חיירי אבל בכתובת אשה לא מהני תפיסה כלל ומשום דלא ניתנה כתובה לגבות מחייב ע"ה וקשה לביוצאי מהא דאמרו שם בשבועות דנאמ דתפסה מטלטלי ובשבועות ר"ת לא מהני תפיסה בכתובה לא מחייב ולא לאמ"ה וכבר הביא הרי"ף ז"ל ראי' מהך דשבועות דתפיסת מטלטלין מחייב מהני גם לכתובה ע"ה בפ' הגוזל מיזונות ובביוצאת ר"ת תקבי הך סוגי'. ולפי מ"ש ניחא דעד ג' בחיתה לענין ממון בהזקת אי הוא חלה לטעין פרטין בכתובת' אחרי דמטא זמני מכח תנאי כתוב, ואף אם עדנו בחיים ובטחה דר"ת דבכתובה לא מהני תפיסה בכתובה לא מחייב ולא כתובה לגבות מחייב ובכח דמטא זימנא לכתוב' לגבות מהני תפיסת המטלטלין כמו בגרושה לאחר גירושין דס"ל כמו שאר בע"ח ודו"ק. (לכאורה שדברים מתמיהי' דבשלמא לגבי אחין ושאר בע"ח מוקמינן לי' בהזקת מי ואין ע"ה נאחן לטוענו מחזקתו אבל הכא גבי אשתו אחרי' לה אתיקותך יפה מדיבורך שאם רוצה לגבות ממטלטלי בהזקת שבעלה מי יהני לאשה ומית לה בחיבה כלל שהרי בעלה קיים ולפוס ריסטא מכחש דהניחו שחפצר ז"ל שמך דברייו על שברת רש"י ז"ל שחבית דאפקעיתו רבן לקידושי' מיני' ואפילו הוא מי יודע לה מתנאי כתובה דבשתגבתי לאחר כיון דאפקעי רבן לקידושי' ואתיני' ליכא לף שבעלה מי אחנס אחר שניון שה ליתא דמ"ש לפרש דברי רש"י ז"ל לומר דשה דע"ח נאחן לעדות אשה אבל אע"ג דמהאוריית' לא מסיון ושרי בעלה בהזקת קיים אף"ה אפקעיתו רבן לקידושי' לף בעלה מי דשה אם בא בעלה אחרי' בשאשה רבה לריכה גט מזה ומזה וסולד ממזר מזה ומזה ואפרש בגמ' דמהאי רבה לריכה גט אבל אשה ודאי יולאה ואפרש לריכה גט מדרבן אבל בעלמא דוקא מן הסני אחזר גמור ומן בעלמא דוקא מן הסני אחזר גמור ומן הראשון מדבריהם וכן פירש"י שם בחתני' ול"ל דאפקעיתו רבן לקידושי מיני' ליפוך ס"ל גם"ם למימר דלבני אשתו גמורה היא וכ"כ מרן ז"ל בשפרו ס"ק ס"ו פ"ה ט"ש וכן שך בחוי"ט ר"פ שאשה רבה ט"ש (וגראה שבעלמו אחני אז דברי רש"י אלו בקושי' ובבי"ת פניש אלוקות שי' פ"ט סניח דברי רש"י אלו בקושי' ט"ש ובבי"ת שבות יעקב ח"ב סי' קט"ז בעלה דסיכ' דבעלה אי קנסו' רבן כיון דלא דייקא ואפשא ולא אפקיעו' לקידושי' משום קנס ידקדק כן מדברי רש"י בחתני' דשאשה רבה ט"ש ולעני"ד לא כיון יפה בדברי רש"י שם ד"ה חלה אזה ואזה כשאר מ"ה שזיתה דשך ללו מניסה היא אע"ג דשמזיקו רבן לט"ה בשאשה משום שנועה בעמא אחי משום דשיא לה דין מניסה כיון שנשאת דייק' עד דידעה בקושי' ואיפשא ואה דלא דייקא קנסו לה ט"כ מצואר מדבריו דרק לטעין שלא יסיה לה דין מניסה כיון שנשאת ט"פ ב"ד כתב דקנסו לה כיון דלא דייק'. ושולרך רש"י לומ כי סיכי דלא תקשה לר' אחנאן דפליג לקמן בשך אחתי' וס"ל בשני עדי' אותרת לאחר לשאחן דש"ל מניסה מ"ש בע"ה שאתירו ב"ד דשודש ר"ם לכך כתב דבע"ה קנסו' משום דלא דייקא אבל לטעין הפקעת קידושין ולומר שאשה אותרת לבני לא בייך קנס. דשרבה מדינא היא אבל שראשן ויקושית השואל שם בחתנו' ס"י מעיקרא ניתא שאשקעה אחתי לא תקינו מז"ל להפקיע הקידושין בע"ה בחיתה כדי שלא להרבות ממזרים בישראל. ולק"מ דאף תקנתא לרבותי לא עבדינן כי היכי דבשני עדי' פשיט' ואיכא אמן דפליג דאם נשאת הולד ממזר גמור מבשני ולא קניא ליתקנו להפקעו קידושין משום שאינו מליו שיפקרו ב' עדי' ומש"ה שאמינתן שתורה ואי אתרמי דאיו רשיעי ומשקרי דיינין לה כדיעה ולא בייך לתקוני בכה"ג ס"ס ושוא הטעם בע"א בחיתה כיון דאזי רבן טעמא להאמינו אי משום דייקא ומשפא אי משום דשלמא דעבידא לגלויי לא משקר א"כ שרי הוא כשיש לדבר זה ואינו מליו שיאמא שקר לשלך נאמן ואי אתרמי דהוי רשע ומשקר לא תקינו גבי' מידי אלא אוקמו' שהיא לטעין שאשה שפורה לרשות לרשתו יום לה דין זיונה ברגון בע"ג בע"פ ב"ד ניסת אה כתב רש"י דקנסו' כיון דלא דייקא ובזה ניחא לן מה שכתב' בחתני' פ"א וש"י בשא דאיבעי' לאו טעמא דע"א משום דייק' ומשפא אי דלמא משום מלת' דע"ל תיפוק לי' דמשום דייקא וכמ"ש רש"י בשדי' ע"ש ולק"מ דע"כ לא סולרך רש"י לכך אלא לר"ש דשחלק בחתני' בין ג' עדים לע"א וס"ל בב' עדים יש לה דין מוכח דאחי ס"ל למיעבד ע"כ בע"א הוי טעמא דדייקא כו'

אבל לדידן דקי"ל כרבנן דאפי' בב' עדים יש עלי' כל חומר מ"א שיכתב בספסקי' בטוש"ע סי' י"ז סעי' ל"ו ע"ש משום דאפי' ע"פ ג' עדים וע"פ ב"ד ס"ל למידק שפיר ולא מציב לוגם ועיין בס' בית מאיר ס"ס י"ז מ"ש תו לא מוכח מידי דבע"א סוי עיקר טעמא משום דייקא כו' ויכול להיות משום מלתא דעבידא לגלויי ומ"מ לא עדיף מבני עדים ומ"ם תוס' ד"ס ע"א ביאמה דפסיטא לה דטעמא משום דייקא כדמוכח לעיל ע"ש כותש מהא דאמר ר' זירא מתוך חומר כו' הקלתי עלי כו' דמשמע משם דעיקר הטעם היא שתשא חוששת שלא תתקלקל וע"ש ועיין בתשו' ס"י שם לאמש מ"ם רש"י ז"ל בשם' שבת דאפקעו רבן לקידושין אין כוונתו לומר דלף שם שקר שעיד ומבעל מי מ"מ שתירו ז"ל ואפקעיתו לקידושי' דזה גרד שבשרוש פחות משוים ואפילו נאמר שהדבר בעלמו אמת אין אנו יכולין להתיר מ"א בלתי ע"פ ב' עדים וכן הקשו בתוס' ובריטב"א בשם הרמ"ה ז"ל ונחלקו הראשונים בפשרתם הרמ"ה ז"ל כתב דכיון דכך ביעתו מז"ל ס"ל אין סהדי וכבר מהלוריית' ובתוס' ד"ה אתוך חומר דמו שברת זאת בשם הר"י ז"ל והשתם דלא מסיון מהלוריית' אלא מדרבן דבאקום שים טעם וסתך לא חשיב עיקר דבר מס"ת וכמו שהביא מורי ז"ל ואמנם לעת רש"י בזה דהז"ל שיעתו שהדבר בעלמו אהתי אחת אי אקום דבעינא לאגלויי אי אקום דלייקא ולא אשיב עיקר דבר מס"ת כיון דכל דאקדם כו' ואפקעיתו לקידושי' נאלא לפ"ז דוקא סיכא שהדבר אחת אפקעיתו רבן לקידושי' כי סיכי דלא תשוי עיקר דבר מס"ת כיון דליכא ב' עדים אבל סיכא שהבעל אי לא עדיף ע"א חב' עדי דלא תקנו כלל. כל זה ברור בטעם. וגראה דגם מכן ז"ל כך דעתו בפירש"י וס"ם דאם אי' דין הגרושה לגבות ממטלטלי אין כוונתו נאמר אחנא סי' דלאו גם בעד אחיתה לגבות ממטלטלי אין כוונתו נאמר אחנא בטענת אחת עדיין אי דפסיטא דגרע טפי דא"כ ליתה לה בחוב' כלל ואסורה ליבעה וכמ"ש למעלה אלא סברת מכן ז"ל דכין סיא דסא דאטלטלי דיתמי לא אשתעדי לבע"ח אע"ג דאחייש חייל שיעבודא עלייהי דסא אייש גבי מגיאת דעל כתפי' סיינו אשום דכיון דכאסו לרבות לאחרים יגאו אשיעבודן אשום דלא סאיך אלוה עלייהו אלרבות אלחרים שבקנ יכולים להבריחם ולכך ס"ל לר"ע יאסרו ליורשין אשום דיורשים זכו בהו תיקף בשעת אותם וכל סיכי דאיתקשו בהשותייהו קיימי ולאו לריכים גופייהו. אמנ"כ בע"ח אחוסר גופייהו וכבר נכנסו לרשות כיורשין ולא גבי אחייהו ועיין בם"ח פ' הכותב דף פ"ד ע"א ד"ה אין אחרמין בדין אם שבניא בשם היירושלמי ע"ש ולפסי פשיט' לי' דבעד לאחד באותה גופה בע"ח אחנא דעדיף אחיתה אשתעבד כמו ע"א אעידו שהוא פרוע לף לפי דברי הטור עדיין לא זכו בהן יורשין לאיזן ונפשין לגאלם ע"פ ע"א. וכיון דלא זכו עדיין ביורשין אידם ר"ע דיעתו לכובל אאחר שלא נכנסו לרשות אחרים לא יצאו אשיעבודן שהיה עלייהם באותה שעה ולפ"ז אין בין כתיבה לבאחר בע"ח לאפילו בעלמה אות כיון דלא זכו בהן יורשין עדיין ביעבודם עליהן ואחתי לא תגבה אחנא דע"א באותה שעה אלא ע"י אחרים אבל בע"ח אחוסר אשתא דאפי' אחייה שוה גופה כתיבה אחנא דאטלטלי ושו דברי אחן כשוגן אלא דאחתי אייכא לאוקי לפ"א שהמלוה אחן ז"ל בשיטת ר"ת דבע"ח באותה אחנא דעכשיו דיעתם כתיבה לגבות וגם עדיין לא זכו בהן יורשין ואכתיבנא בשחת בהם ע"ש אחנא דחפסה אחייה ע"פ פ' שבועת העדות וג"ל לדעת רש"י ז"ל דכיון דבאחת אטלטלי לא אחנא דעבדי לכתיבה כתיבה וגם עדיין לא זכו בהן יורשין ע"י התפיסה אחייה אחנא דאטלטלי אחייה ואע דאחנא דאחרים לא זכו בהן עדיין אלא שיעבודא ואמ"ם אוקי ז"ל לגעיל סי' ס"ו ס"ם ואכא כיון דע"כ לריכה לאודות באחת בעלה אף דיורשי לא נכנסו בגאלה ת"ח גם היא אינה יכולה לאסיפן אחת שיעבודה. ודעת ר"ת כיון דיורשין לא זכו בהן עדיין סוי כאו באיי אבעל ועדיף באחתי דיחתה לגבות ואי"ק סיטב:) (ב) אלא אן אקרקע ואפילו אבעל עלמו ואכ"ם בא"ח ובש"ם ואכ"ם בש"ק אקודש ואוסר"י ן' ל"ב ספר ב' כלל ג"ס כתב ז"ל ואפילו ניחא דאחיבעי' לאו טעמא דע"ל תיפוק לי' דאשום דייקא ואנסבא לו דלאחת אשום אלא' דע"ל תיפוק לי' לאחשום דייקא ואכ"ם רש"י בשדי' ע"ש ולק"ח דע"כ לא סולרך רש"י לכך אלא לר"ש דשחלק בחתני' בין ג' עדים לע"א וס"ל בב' עדים יש לה דין מוכח דאחי ס"ל למיעבד ע"כ בע"א הוי טעמא דדייקא כו'

אפילו רבנן מודו דמיני אפילו מגלימא דעל כתפי ט"ס:
(ג) ומיהו רשות ביד היורשי' לסלקה בקרקע וכחב ב"ש ז"ל
היינו היכא דלא כתב בפירוש מן המטלטלין שם בב"ג כו' וכן
הבעל יכול לסלק בקרקע כו' ועמ"ש בזה בס' קנה"מ סי' ק"ז
סק"ג:

סעי' ב' (ד) ואינם נגבי' משעבד בפ' יש בכור בהא דתנן ולא השאר
בכתובתם פריך והא אמר שמואל בע"מ גובה את השבח
ומשמי מקולי כתובה שנו כאן. ומיהא למידק לפי מה דמשמר בש"ע
ח"מ סימן קט"ו סעי' ג' דמקבל מתנה אם השביח אין בע"מ גובה
שבחו משום דאין לו על מי לחזור וכתב שם הרמ"א דה"ה לוקח
כשפירש בהדי שאין לו תחריות על המוכר דהיינו כמקבל מתנה
כיון שאין לו על מי לחזור ע"ש והיכא דקבל עלי' המוכר תחריות
דבע"מ גובה את השבח היינו גובה אלא השאי ומשי השבח
זוכה בו הלוקח מצד תחריותן כדין לוה ולוה ואח"כ קנה ומכר
כהאי ס"פ מי שמת ובטושו"ע סי' הל' סעי' ו' ע"ש ועי"ש
תקשי ממ"נ מי מיירי בשלא קיבל המוכר תחריות בע"מ נמי
א"ו גובה שבח כיון דאין לו ללוקח על מי לחזור. ומי' בדקבל
עלי' תחריות ועי"כ הלוקח ג"כ יש לו דין בע"מ מצד תחריותו
ואם כי בע"מ אחר בא לגבות כי' טוטל אחי השבח כדאמרי'
לעיל שכן דינו דה"ל לוה ולוה וקנה ובכתובה כה"ג אחרי' בפ'
הכותב דף פ"ו היכא דאיכא יותר מזמן אחד אחר אחיימר כו'
ואי ליכא אלא אד אחרנא לבע"מ יהבינן לכתובת אשה לא יהיבינן
וע"ש ברי"ף והרא"ש דה"ה בלוה ולוה ואח"כ קנה דאיכא שקולין
לבע"מ יהבינן לכתובת אשה לא יהבינן ועי"כ ממילא אין לכתובת
אשה לגבות משבח לוקח ים לו דין ב"ח מצד תחריותו ולכתובה
לא יהבינן דיותר משאשים רוצה ליטע אשה רוצה ליטע כדאמי'
שם. אח"כ מצאתי קושי' זו בתומי' סי' קט"ו ע"ש דאתרץ דהיינו
דקאי משני מקולי כתובה שנו כאן ודוחק (הגה"ס וכן הקשה
בחי' פני יהושע ב"מ בסוגי' דשבח ט"ס שהניח בקושי') וגם
דיהבינן ולא לכתובה שהרי הבע"מ הפסיד והוליא מעותיו והאשה
לא חסרה רבר דיותר משאשים כו' ומזה כתב הש"ם סי' ק"ג
הס"ס בהוספ' שלים הבע"מ קוד' ט"ס א"כ אין זה משום לקולי
כתובה אלא משום דזה הוליא מעותו שהרי הוספת שלים דהיינו
כבע"מ ואפ"ה בע"מ קוד' מיהו אפשר לומר דשבח ס"ל כמו
הוספת שלים שלא הוליא מעותיו רק בבדי קרנו ולפי מ"ש בקצה"ח
סי' קט"ז סק"ב דהוזל משלם אחריות כפי מה שקנה ט"ש וכיון
דמחזירין ללוקח אחריות קרנו כפי מה שקנה שוב אין ללוקח
הפסד וא"כ כתובה ולוקח שוין גבי שבח בע"מ וד"ק (וע"ש דכיון
דלוקח שוה לאשה אחאי גובה אחי שבח נגד בע"מ ניחא לבע"מ
יהבינן ללוקח לא יהבינן כמו שאמרו גבי אשה כיון דשוין הן.)
ובעיקר הקושי' ל"ל לאמ"ש הר"ן שם בהא דאמר אחיימר ואי
ליכא אלא אד אדרעא לבע"מ יהבינן ז"ל וא"ת כיון שהדין נותן
שיחלוקו היאך גוזלין את האשה ונותנין לבע"מ ים לומר דוקא
וקשה האחד וגבה מה שגבה גבה דבע"מ אחוש' דוקא אחאי
אלא גבה אחל בשוין מה שגבה גבה כו' אלכך כיון שחילו קשה
הבע"מ ובא לב"ד והגבוהו לאשה מה שגבה גבה מן הדין אנו
מגבין לבע"מ אחלה אשה דיותר משאשים כו' ולאחר גבייתו
זכה בהן מן הדין עכ"ל וכ"כ הרא"ש שם ע"ש וכבר פשק שם"ך
סי' קט"ו להלכה כדברי הרא"ש והרמב"ן ובעל התרומות שער
ב' והריב"ש סי' תפ"ג דבכל ענין אין היתומים ולא הלוקח יכולין
לסלק לבע"מ בדמי הקרקע עד שיתנו לו כל חובו הא לאו הכי
יכול לומר לדידי שוי' כל חובי ע"ש וע"כ היכא דמסיק שיעור
אדרעא ובאשה או יותר ואין הבע"מ גובה כל שיעור חובו ודאי
דאין הלוקח יכול לסלקו בחשעת שיעור אדרעא אלא הבע"מ
נוטל הקרקע כולה עם השבח שעלי' אלא שהוא צריך להאזיל
ללוקח דמי אלו שבאו היכול לומר הקרקע בעצמה מלבד השבח
שהוא לי כל חובי לפ"ז בכתובה השולה נגד שיעור אדרעא ושבאה
או יותר כשבאה לגבות ג"כ אין הלוקח יכול לסלקה בדמי הקרקע
לחודה דאני לאיימר לדידי שוי' לי הקרקע לחודה כל כתובתי
וע"כ נוטלת גוף הקרקע עם השבח שעלי' אלא שאחויצת
ליתן חצות ללוקח בעד השבח וכשיפסקו בב"ד שתתן לאשה
כל דמי השבח ללוקח שרי גוזלין את האשה וכלוקחות הר"ן והרא"ש
הלא מן הדין מגיע לה אלי השבח והכא אין לומר דלאחר שגבה
כבר זכה בו מן הדין כדין בע"א שוין שקדם מ' וגבה וכדלעיל
דאני זוזי לאשה אלו שיעבודי דלוקח מינהו דלאי בהו מכח מה
שקדם וגבה דלוקח בבע"מ ואשה שבאו לגבות מאכסי הבעל
דלמיסים הקרקע משועבדת וזמן שיסים שוה וכשמגבין מקרקע
המשועבדת למיסים מה שגבה גבה לכך לאחר שגבה הבע"מ

זכה בו מדינא כיון שגבה שיעבודו לגבל חצות של האשה שעלם
לא נשתעבדו ללוקח ואי מגבינן להו מינה הוי גזל לכך לא חזינו
להגבותו רק אלי שבא לכך פריך שפיר והא אחר שמואל בע"מ
גובה שבא היינו אלי שבא ואלטריך לשויי מקולי כתובה שנו
כאן ודינא הכי הוא דלית לה לאשה דין בשבא ודו"ק ועמ"ש
בס' קנה"מ סי' ק"ד סק"י. (ה) ואינם נגבים אלא ממוחזק לגבל
לא מן הרחוי וכתב ב"ש ז"ל ואינם נגבית משבא אחי אחר
שתקנה שחקנו דבודין מן השטלטלין מ"מ אינה גובה מן השבא
כ"כ הרא"ש פ' יש נוחלין וכן משמע משאר פוסקים ולא כהרמב"ם
בפי' השנוי' עכ"ל ועיין בפי' השניות להרמב"ם פ' יש בכור
שכתב דהשחתא דגבי משטלטלי גובה האשה והבעות משבא
שבאו הנכסי אחר מיתת הבעל וגם מוטלים בחוי בכמוחזק
עכ"ל ע"ש ובהא"ש חלק דאין עניין משטלטלין לזה כיון דאחפי'
בקרקע אינה מוטלת בחוי ע"ש. ונראה דסך פלוגתא בהא
חלי' בח"ש הביב"ש סי' סל"ב ב' טעמי' בהא דתקנו הגמונים
עכשיו לגבות משטלטלי אם אפני חוי תיקון העולם
לכופן בחלוה אפי' בגבייתי משטלטלין בבית דין ולפ בשאר יורשין
אחיין בניה לא פלוג כיון שרוב סיורשים הם בניה מי אפני
חוי שעשה וכסי רוב העולם אינן קרקעות אלא משטלטלים
וסחורה ומחלוה סומך עליהם כחו על קרקעות דומיא אחי
דאחרי' פ' אניחת האשה גחלים של ערבית ואחרנקי דאחזוק
אשה גובה אפס פירות ע"ש ח"כ לפי הטעם הרחשון תקנת
הגמונים אינה אלא אפני שחלוה על היתומים לפרוע חובת
אביהם אלא שאין ב"ד כופין בכך והגמונים תיקנו ביכופו על
כך. וכיון שתיקנו בי' ב"ד כופין על חלוה זו אין חילוק בין
רחוי למוחזק לכל בירבו משבאין כן רחוי אין מוחזק אלוה
עליהם לפרוע חובו וכל שהוא אשה אלוה אלא אבר תקנו הגמונים
לכופו ע"י ב"ד וזו דעת הרמב"ם בפי' השניות והרא"ש שחולק
עליו ס"ל בהטעם השני דתקנת הגמונים אינה אלוה אלא
דאינה הכי היו כיון דהשתא שמיך דהשתייהו אחטלטלי וגם
אדינא דגמ' הכי היו כמו גבי גמלי דערבי ואחרנקי דאחזוק
וה"ל כמו קרקע ממש ח"כ ברחוי ובשבא דקרקע ג"כ אינה
גובה לא עדיפי הני אילי דשמיך עלייהו בקרקע ואב"ש אפי'
אחר תקנת הגמונים לא גבי ברחוי ושבא ועיין פ' שכותב דף
פ"ד בחוש' ד"ה לכתובת אשה וז"ל תימה השא הגן בפ' יש
בכור דף נ"ב למיון השאה טוטלת ברחוי ואלוה אשבי לי' רבנן
רחוי בפ' י"ג דף קכ"ה ע"ל. ולאמ"ש ניחא היטיון הר' טרפון
ס"ל בהי' אי פקדון אי אלוה ביד אחריש יחתו לכותל שבאן ואע"ג
דאטלטלי דיתמי נבע"ח לא אשתעבדי כיון דלאו בהשתייהו קיימי
ס"ל לר"ט דוחתין לבע"ח ולכתובת אשה וכתב בחי פני יהושע
טעשה דכיון דאלוה על היתומים לפרוע חובת אביהם אלא
אפין ב"ד כופין לזה ליתן לבע"ח ולכתובת אשה אשם אלוה
וע"ש וא"כ כיון דלעניין אלוה ברחוי נחי אלוה עלייהו רחוי
לפרוע חוב אביהם כיון שירבו א"כ היכא דלר"ט ס"ל בחטלטלי
היכא דלא אנחי ברבות יחתי כופין אותן בחלות פרעת חובת
אביהם ס"ש נחי ברחוי כיון דאיו אונא ברבות יחתי' ועליהן
אלוה אוטלת לפרוע כופין אותו לפרוע ברחוי ואטלטלי חד
דינא אית להו וזה נכון ודו"ק. שוב ראיתי שכבר כתב הרא"ש
פ' יש נוחלין לחלק בזה לר"ט בחטלטלין בין ברחוי כיון שאוה ביד
אחריש כמו לס"ל לר"ט בחטלטלין ביד אחריש ע"ש ולפעת
הרא"ש שהשתחי לעיל אין דין רחוי שום לדין חטלטלין וכ"ל
ולפמ"ש אחי שפיר דכיון לר"ט אדין אלוה אנו בה א"כ שום
דין רחוי לחטלטלין ודו"ק. וע"ש עוד בחי' פני יהושע שכתב ז"ל
ורציתי בחרבכי לקחן בפרקין שכתב דבחטלטלי דיתמי אלוה
וכופין אם ירצו הב"ד ואפרם לכולם סוגי' דבחטתין דחפיסה
לעניין יתומים קטנים ולעני"ד הא אחשתנו אי אפשר לפרש כן
דא"כ א"ש לר"ט דאחר יתנו לכותל שבאן הא ל"ט אין אקקין
לנכסי יתומים קטנים אלא א"כ רבית אוכלת בהן וכדאי בערכין
דף כ"א וכדאוקי' שאם בבע"ח גוי שקובל עליו לדון בדיני ישראל
ע"ם וג"ע. ונראה הטא דאין אקקין לנכסי יתומים קטנים היינו
דוקא אנכסיהם אבל אם בא לגבות אן הערב גובה ולא חיישינן
שמא ים שובר דוקא בקטנים גופייהו אחרי' הכי ובשאתנו
אתן שאיה עליו בע"א וכאשה אשה א"כ אם לא היו נותנין
לבע"א היינו אכאשה גובית אשן לכאשה אזקקין ולפי שבע"א
נקרא כותל נגד הכאשה נותנין לו וא"כ ה"ל כאילו גובין אכאשה
אשה דקטנים לא אפסדי מידי אם"ם נותנין לבע"א והא אתן
שאם זכאשה יאר על כאשה יאתנו לכותל ואוא שבע"א

ומס כבר נפרעה מאשה מכתובתה הוא נמתני' כתב הר"ן ז"ל וכתב מאשה יתר על כתובתה אם קדמה ותפסה יש בזה יותר מן הכתובה או קדם בע"ח ותפס יש בזה יתר על הובו המותר יגתו לכובל שבזה היינו לכובל שברמי' או כתובת אשה מוגה ע"ם וכתב בתי"ט דהיינו שהי' אם עיד בע"ח וכתובת אשה ע"ם ומ"כ היין דהי נלו מבע"ח הוי יסבינן לכתובת אשה לא מפסדי קטנים מידי ומ"ל בגפרטין מן הכתובה: ובזה יתיישב מה דתנן מי שמת ואינו אשה ובע"ח יורשין כו' ולכאורה למ"ד לכובל לכתובת אשה ניחא מה דתני אשה ובע"ח אבל למ"ד לכובל שברמי' ס"ל למיתני סי' עליו בני בע"ח יגתו לכובל שברמיה שהוא המאוחר ולפי מ"ש ניחא דהי נלו אשה לא יסבינן לבע"ח דאין מזקקין לגבסי יתומים קטנים וד"ק.

(ו) **סעי' ד'** ומכר את שדהו וקנו מהאשה לאחוה תחל' בפ' מי שמת, נסוי דף ל"ס וכי קנו מידה מאי הוי תימא נתת רוח עשיתי לבעלי כו' אמר רב פפא בגביית אשה ושבח הכל ונכחיה גם באלמנה משכחת לה שמת שבעל בחיי וכשמת כתבה אלמנה לוקח דו"ד אין לי עמך ויש"ל לרב פפא למיימר נתארמלה או נתגרשה. וגרסה דיקין דקי"ל אלמנה מוכרת שלא בד"ד כדתי' פ' אלמנה ניזונת דף ל' ע"ם מ"ר כשנתארמלה וקנו ממנו ללוקח אין הבעי' יכולה להוציא מיד הלוקח דים לו ללוקח דין אלמנה וכמ"ש בשע"ה מ"ו סי' ק"ד סעי' ג' ע"ש שם מכרו ב"ד קרקע להגבות למוקדם אין בע"ח מאוחר יכול לטרוף ממנו ואוה מדברי הרשב"ה בתשובה מירושלמי פ' אלמנה ניזונת כי אלמנה כל שלקח מיד ב"ד או מן האלמנה כדי לספרע כתובה או מלוה שאלה שהיה מוקדם הרי הוא כאלו בעשוד מעשה דאשה קיימת עדיין שהרי ק"ד ע"ם ושיעו משום דים ללוקח זה כח מוקדם מ"ר לא היתה אשה בעי' מיילפה מיד סלוקח לסבי מוכי לא בגתגרשה דאין לה רשות למכור לך קשה לפמ"ש הר"ן בשם הרשב"ה דאפי' גרושה מוכרת שלא בד"ד וכמ"ד משום חיגה ע"ם פ' אלמנה ניזונת ו"ל שם כתב הרשב"ה ז"ל דמשתגרשה בעולה דאמר משום חיגה ואפי' גרושה ומשום סוגיה דהתם בטעמא דחיגה ריעטה דאמרי' התם אמר לך רב פפא חיבעית אימא אפי' בכתובה ומשום חיגה וכפ"ז אפי' גרושה מוכרת שלא בד"ד ע"ם ומ"ר לרב פפא דאית לי' משום חיגה ואפי' גרושה מוכרת שלא בד"ד היכי מוכי לה בגרושה דמ"ר היכך מצאי מוציאה מיד סלוקח כיון שים לה רשות למכור

שכיר שלא בעדים רק בה"א שמעון ומש"ה כל שים לה מזקה נגד היורשין נאמנת לומר בעלי נתנם לי בכתובתי קודם מותו במגו דאי בעי אמרה מהיורשי קנתים ואע"פ שלא אי לה מזקה נגד בעלה נאמנת במגו דטענה היורשין מכרו לי לגבייהו ים לה מזקה אבל בשט"ח בעדי דגביה ממשעבדי לא אמרי מזקתה שהוא מכח היורשי וכבר קדם שט"ח של זה להם וכמ"ש: אלא דמסתימת לשון הרמ"ם לא משמע שכי גם מדכתב ואע"פ שאבדה כתובתי אינני חוששת ואי ניחא דמיירי בשטר אלא גבי ממשעבדי למה לה לטעון בעלי נתנם לי בכתובתי ואבדה כתובתי טפי אי לה לטעון בעלי נתנם לי במתנה כיון דאית לה מזקה ונאמנת במגו לפמ"ש אלא ע"כ משמע דמיירי בשט"ח גמור דגבי ממשעבדי וא"כ ק' מאי מהני מזקתה נגד היורשים כיון דשט"ח קודם לכם שהוא על שמעון וגבי בעלה לא אי לה מזקה דאין בשמעון נגבי בעלה וכדכתיבנא ול"ט: (ט) וי"א דאפי' במקום שכותבין כתובה גובה כתובתה בלא שטר כתיבה. ולע"ד נראה טעמא דסך מלתא אע"ג דבכל דוכתא אמרי כיון דנפל אתרעא ואפי' תוך זמנו כמבואר בטושו"ע ח"מ סי' ס"ה ושיעורו לפי מ"ש בש"ע ח"מ שם סעי' ט"ז דהמחזיר שטר שמן הדין לא אי' לו להחזיר גופן דו והוא דעת הרמב"ם ומ"כ כיון דתגאי כתובה כמלוה דנקיט שטרא דמי וכרי שטרו בידו מ"ה אע"ג דאתרע ע"י נפילה כיון דהשטר ביד המלוה מוקמינן לי' בחזקתי' ואפי' לדעת החולקין שם וש"ל דאין גובין בהו שיעור אם כבר נודע מן הנפילה והחזירו למלוה שלא כדין מש"ה ס"ל דאין גובין בו אבל אם מצאו המלוה קודם שנודע שנפל ודאי השטר בחזקתו ועיין בש"ע שם סעי' ג' שאם המלוה בעצמו נקמו קודם שבא ליד אחר לא אמרי' כיון שמת מוקח ע"מ וש"כ בנפילה כל שבא לידו קודם שנודע הנפילה השטר בחזקתו וע"מ בסמ"ע שכתב דקודם שבא ליד אחר לא אמרי' יפה מוקח אלא אפי' בא ליד אחר אלא קודם שמחר ספיקו דאינו יודע מה טיבו ע"מ ש"כ ס"ל כרי תנאי ב"ד אית להו וכאותן דנקיט שטרא בידה דמי קודם שנודע בנפל ולכך מוקי השטר בחזקתי' ושיינו דקאמר ר' יוחנן שטושן אחר מעשה ב"ד לא אחר כלום מ"ט מעשה ב"ד כאותן דנקיט שטרא בידי' ומש"ה אפי' היכא דאתרע כגון שכותבין ונאבדה הכתובה כיון דנקיט שטרא בידה ושוה שתגאי ב"ד קודם שנודע מן הנפילה מוקי השטר בחזקתו וזה נכון ודוק ועמ"ש בסי' קי"ח סעי' ט"ו:

סי' ק"ב סעי' א' (א) מי שמת ואלמנתו או גרושתו בחיי לגבי כתובתה. ואלמנותו כ"כ הרמב"ם ושאר פוסקים ולא כר"ת בכ' התוס' בשמו בשבועות מת לא אחרי ליפות כחו של בע"ה דזה לא חייבי לנעילת דלת דמיתה לא שכיחא ע"ם והוא בתוס' פ' הכותב דף פ"ו ד"ה לשטה לא יכניס לה מ"ט יותר משהמים רועה ליטה שהם רועה ליכנה ות"ת דאחרי לעיל לכתובת שהם שהוא חיגא ואפי' ר' בנימין לא פליג אלא בשהבע"ה הוא כיכל אבל בשמיכם שויש מודה דיכניס לכתובה ותירץ ר"ת דשכא יכניס לבע"ה משום דאית טעמא משום נעילת דלת ובשהם לא שייך נעילת דלת כו' אבל לעיל דלאחר מיתה ליכא נעילת דלת דמיתה לא שכיחא עכ"ל ותוס' לשיטתייהו מזלי דפירכו בשא דאמר ר' בנימין לכותל שברחי' היינו למי שהשטרי מאחר שלא יוכל לטרוף לקוחות הקודמים ומש"ה הקשו דהא בשמיכן שויש מודה דיכניס לכתובה: למנם שיטת הרי"ף והרי"ן ושאר פוסקים דהא דאמר ר' בנימין לכותל שברחי' היינו בע"ה ואפי' בשיהם שויין ל"כ הא דאמרו לעיל לא יכניס כר' בנימין דבשיהם שויין בע"ה עדיף מן שהם וא"כ תו אין נרייך לחלק בין מחיים לאחר מיתה. והרי"ף כתב בפ' שכותב בפלוגתא דר"ט ור' טרפון דאמר ר"ט יגתנו לכותל שבהן וכתב עלה מאי כותל בע"ה וכתב הר"ן שם ז"ל לפרושי כותל דאתני' לאחוי כתב הרי"ף זה. ומיהו אין כדר"ט קי"ל כדשמואל ע"ש: ובשטה מקובלת שם ז"ל וכתב הריב"ם ז"ל הרי"ף פסק כת"ד לכותל שברחי' דהיינו בע"ה ובקשה דהא לא קי"ל כאחד מייניהו אלא כר"ט דאמר יגתנו ליורשין אי מי שאחר שכתבה הרי"ף משום דנפק' מיניה לגר דלית ליה יורשין ואי מי שאחר דהא לא אפשר דגר כיון דלית ליה יורשין ולא נשתעבדו מטולטלין לאחר מיתה זכה הלה בחה שבידו ול"ט ולא נפקא לי' מינה כלום כשבידו הרב ז"ל שכתבו דאפי' משום דנפק' מיניה לגר דלית ליה יורשין ואי מי שאחר דהא לא אפשר דגר כיון דלית ליה יורשין ולא נשתעבדו מטולטלין לאחר מיתה זכה הלה בחה שבידו שהרב ז"ל שכתבו דאפי' משום דנפק' מיניה לגר דלית ליה יורשין ואי מי שאחר דהא לא אפשר דגר כיון דלית ליה יורשין ולא נשתעבדו מטולטלין לאחר מיתה זכה הלה בחה שבידו ה

מגב מרעא לא קני להו דלית ליה מרעא שאם סיס בקי סיס קומס קרקע ומקנה עכ"ל וא"כ כיון דאיסר לא גמיר לא ידע לכתוב שט"ח כמו דלא ידע למיקני קרקע: ומנה לפמ"ש הרמב"ן סיעא דבזבו יסרעל וכסיו לאחר מיתה כבר הל עליסם סיעבוד סכתובה ובע"ח עם גמר מיתה וסלכך גבי גר דבשעת מיתה לא היה זכות אחר, עומדת בפני הסיעבוד אשה ובע"ח קדמו כו, מפני שהעבודן חל עם גמר מיתה ע"ש ונראה בזה ד"ה בתחלת ס"מ כל שלא היה בשעת מיתה ביד האוקבל אלא עדיין ברשות היתן כיון דשיעבוד בע"ח וכתובת אשה חל עם גמר מיתה ותחלת ס"מ הוי אלא לאחר גמר מיתה וכמ"ש הרמב"ם פ"ח מזכי, וא"כ שעבוד בע"ח וכתובה קדים לתחלת שכ"מ ותע"ג דבגמר מיתה קמו בתפייסו יורשין דהא יורשין נמי עם גמר מיתה קא ירתו כמ"ש בתשו' הרשב"א ח"ב סי' קכ"ס סובלו דבריו שם' קנה"ס סי' רכ"ב סק"ח ע"ש מ"מ לאחר גמר מיתה דפקע רשות יורש ונכנס לרשות מקבל מתנה שיעבוד שכתובה ושבע"ח קודם לתחלת שכ"מ: ועוד כ"ל דבגמר מיתה נמי לא קמו יורשין בתפייסו לכל שנתן בתחלת שכ"מ אין ליורשין בשס דין ירושה כלל וכמ"ש בשטה מקובצת פ' י"נ דף קכ"ט בשא דלמרו שס נכסי לך ותחריך לפ' דשס הרשתן רלוי ליורשו ירושה אין לה לפסק ובתוב שס בשטה ז"ל ותכתו מקרו קסייתא טוב' כו' דמ"כ כל מתנת שכ"מ לריכה שתהא חלה לאלתר עם גמר מיתה דאל"כ כבר חלה ירושה של יורש ורשתו' לאחר מיתה לה פסק כו' ואלו אין מסכן בגמ' דמהי כו' ול"ג דלא קשה מידי דבב אחא בר עויא ס"ק שכל מי שסורים בין בלשון אתה בין בלשון ירושה מי שרלוי ליהם ונתן לו כל לוחו כה בנכסיו שהיה רלוי לו כיורש גמור אע"פ שבתנה לאחר מיתתו יפה לפלו' אין בדבריו כלום כיון דלדידיה לוקמה מדלוריתא סרי הוא כאלו שתק ולא אמר כלום שברי לא חידש בירושתו כלום וכשהוא אומר ואחריך לפלו' ס"ל כאלו אתנה בנכסים של אחרים ולפיכך כיון דקי"ל בנכסי לך ואחריך לפ' שאם קדם שראשון ואחר מה שעשה עשוי נאלו אין לו כלום כל הנכסים לדידיה הוו לגמרי ועשה יורש של תורה שברי יכול הוא לעשות בכל הנכסים כיורש גמור ובכ"ג אין זה אתנה אלא ירושה וירושה אין לה לפסק אבל שכ"מ שנותן כל נכסיו לבניו ואומר לפס שאם יעשה פ' כך ניתנו לו שהם פ' כבר סויאם מלוותה שהה מירושה של תורה שאורים יכול לאכור בשלו ואלו אין רשאין שאם יפלים אותו פ' תנאו זכה שה כללו של דבר אין היורשין נעשו יורשין גמורין לעולם ירושה אין לה לפסק אלא באומר נכסי לך לאוד שביון שהיורש יכול לעשות כל מה שירלה בנכסים כיורש של תורה ס"ל יורש גמור וירושה אין לה לפסק אבל כל יורש שזוכה בנכסים אלא שעליו לתת מן הנכסים כך וכך לפ' אם יעשה כך אין זו ירושה אלא מתנה בשה שים לאחרים זכות ויש לה לפסק וזה עולין דברי הגמון ז"ל כהונן עכ"ל: וכיון דבאקום אתנת שכ"מ אין ליורש דין ירושה גמורה דאם היה לו דין ירושה לא היו לה לפסק ולא היה חל עליהם אא"כ דין אתנת שכ"מ ואין לו אלא דין מקבל אתנה לשעתו עד שיצא זמן מקבל אתנת שכ"מ וזה לא היו אלא קנין פירות וכמו בנכסי לך לעשר שיש ואא"כ לפ' דאין הרשתן יכול לאכור ומשום דלית ליה אלא קנין פירות וכמ"ש בם"ט ס"מ סימן רמ"ח סעי' ג' ע"ש ס"ל אין לו דין יורש אלא דין מקבל אתנה לשעתו וקנין פירות בלאוד הוא דס"ל עד שיצא שעת מקבל אתנת שכ"מ א"כ שעבוד כתובה ובע"ח קדמי ולא קאי בתפייסי יורשת יורשין דאין עליהן דין יורשין כלל על נוף הנכסים אלא קנין פירות הוא דאית להו עד אחר גמר מיתה דאז זוכה מקבל אתנת שכ"מ וכבר קדמו שיעבוד שכתובה והבע"ח על נוף הנכסים דאין יורשין קנין הנוף במקום אתנת שכ"מ ודוקא ביורשין ירושה ממש הוא דאין מרחמין בדין אבל לא במקום שאין יורשין ודו"ק ועמ"ש בסימן ל"ב להוכיח מדברי תוס' פ' נוסאין על המוסף דף ל"ט ד"ה כתב כל נכסיו דבע"ח עוטל מן מטלטלי דאתנת שכ"מ ושם כתבתי טעם אחר ג"כ בזה ע"ש

ודוק סיעב:

סעי' ב (ג) לא היה אלא מטלטלין שאין בהן דין קדימה בפ' שכותב דף פ"ו אחר אאיתר אאיתר אשתי, דרב אחא אמר הני מלי דאיכא עלי' כתובת אשה ובע"ח ואית לי' מרינא ואית לי' זוזי לבע"ח אשלקינן בזוזי לאשה אשלקינן בארעא הני כדיני, והני ליכא אלא אחד ארעא ולא חזי, אלא לאחד לבע"ח יאבניו לא יאבניו מ"ט יותר אשהים רוצה ליטע אשה רוצה ליטע ולכתב הרא"ש ז"ל וכתב הרמב"ם ז"ל פ"ב מה' מלוה ולוה,

ולוה ואח"כ קנה דאחרי' מולקין אם קדם אחד מהם ואפס הכל אין מוציאין מידו וכן אשאנו אדברי רב אלפס שהשוה דין לוה ולוה לשני שטרות שיולאים ביום אחד וכתב דיהבניון לחים ובשלמא אי סבר דאי אפיס אד מייניהו לא אפקינן' מיני' ניחא דאשטם יותר אשהאים רוצה ליטע אתפסינן לבע"ח ופקט כה אשהה אבל אי אחרי' דאפי' אי אפיס אד מייניהו אפקינן מיני' לא אסתבר דאשטם יותר אשהאים רוצה ליטע אפקינן כה אשהה כיון דאפי' לאחר שבא ליד שבע"ח עדיין יש לאשה זכות בהן עכ"ל וכ"כ הרשב"א בחידושיו וכ"כ הר"ן שם ז"ל הלכך כיון שאילו קדם ובא בע"ח לב"ד והגביהו ראשון אה שגבה גבה אן הדין אלו אגבין תאלה לבע"ח אשום אשטם דיותר אשהאים רוצה ליטע ולאחר גבייתו זכה בהן אן הדין עכ"ל ט"ב. ובזה נראה לייאב דברי רש"י ז"ל בפ' הכותב בתשנה שם דף פ"ד אי שאת ואניא אשה ובע"ח ויורשין ואי' לו אלוה לו בקדון ביד אחרים ר' טרפון אומר יתנו לכותל שבהן ר' עקיבא אומר אין אדאמין בדין אלא יתנו ליורשין שכולן לריכין שבועה ואין היורשין לריכין שבועה וכתב רש"י ז"ל יתנו ליורשין ולא אבני תפיסה עכ"ל ודבריו תמוהין דהיכא אוכא אריאה שם דלא אבני תפיסה ועמ"ש בזה בשטה אקו"ב ובאי' אוסרא"ח שם ולפמ"ש דאיכ' דאבני תפיסה אין אתפסינן לבע"ח ואפ"ט לר' טרפון יתנו לכותל ולדידן היכא דליכא אלא אד אריאה אין אתפסינן לבע"ח אשום דלאחר גבייתן זכה בהן אן הדין וא"כ אלו סוי ס"ל לר"ע דאבני תפיסה היה ניתנין לכותל ג"כ כדפסקי, גבי אשה ובע"ח אלא ע"כ דלר' עקיבא לא אבני תפיסה ואפ"ה יתנו ליורשין כיון דגם אחר בר עויא ס"ק שכל מי שסורים בין בלשון אתה בין בלשון ירושה מי שרלוי ליהם ונתן לו כל לוחו כה בנכסיו שהיה רלוי לו כיורש גמור אע"פ שבתנה לאחר מיתתו יפה לפלו' אין בדבריו כלום כיון דלדידיה לוקמה מדלורייתא סרי הוא כאלו שתק ולא אמר כלום שברי לא חידש בירושתו כלום וכשהוא אומר ואחריך לפלו' ס"ל כאלו אתנה בנכסים של אחרים ולפיכך כיון דקי"ל בנכסי לך ואחריך לפ' שאם קדם שראשון ואחר מה שעשה עשוי נאלו אין לו כלום כל הנכסים לדידיה הוו לגמרי ועשה יורש של תורה שברי יכול הוא לעשות בכל הנכסים כיורש גמור ובכ"ג אין זה אתנה אלא ירושה וירושה אין לה לפסק אבל שכ"מ שנותן כל נכסיו לבניו ואומר לפס שאם יעשה פ' כך ניתנו לו שהם פ' כבר סויאם מלוותה שהה מירושה של תורה שאורים יכול לאכור בשלו ואלו אין רשאין שאם יפלים אותו פ' תנאו זכה שה כללו של דבר אין היורשין נעשו יורשין גמורין לעולם ירושה אין לה לפסק אלא באומר נכסי לך לאוד שביון שהיורש יכול לעשות כל מה שירלה בנכסים כיורש של תורה ס"ל יורש גמור וירושה אין לה לפסק אבל כל יורש שזוכה בנכסים אלא שעליו לתת מן הנכסים כך וכך לפ' אם יעשה כך אין זו ירושה אלא מתנה בשה שים לאחרים זכות ויש לה לפסק וזה עולין דברי הגמון ז"ל כהונן עכ"ל: וכיון דבאקום אתנת שכ"מ אין ליורש דין ירושה גמורה דאם היה לו דין ירושה לא היו לה לפסק ולא היה חל עליהם אא"כ דין אתנת שכ"מ ואין לו אלא דין מקבל אתנה לשעתו עד שיצא זמן מקבל אתנת שכ"מ וזה לא היו אלא קנין פירות וכמו בנכסי לך לעשר שיש ואא"כ לפ' דאין הרשתן יכול לאכור ומשום דלית ליה אלא קנין פירות וכמ"ש בם"ט ס"מ סימן רמ"ח סעי' ג' ע"ש ס"ל אין לו דין יורש אלא דין מקבל אתנה לשעתו וקנין פירות בלאוד הוא דס"ל עד שיצא שעת מקבל אתנת שכ"מ א"כ שעבוד כתובה ובע"ח קדמי ולא קאי בתפייסי יורשת יורשין דאין עליהן דין יורשין כלל על נוף הנכסים אלא קנין פירות הוא דאית להו עד אחר גמר מיתה דאז זוכה מקבל אתנת שכ"מ וכבר קדמו שיעבוד שכתובה והבע"ח על נוף הנכסים דאין יורשין קנין הנוף במקום אתנת שכ"מ ודוקא ביורשין ירושה ממש הוא דאין מרחמין בדין אבל לא במקום שאין יורשין ודו"ק ועמ"ש בסימן ל"ב להוכיח מדברי תוס' פ' נוסאין על המוסף דף ל"ט ד"ה כתב כל נכסיו דבע"ח עוטל מן מטלטלי דאתנת שכ"מ ושם כתבתי טעם אחר ג"כ בזה ע"ש

ודוק סיעב:

סעי' ב (ג) לא היה אלא מטלטלין שאין בהן דין קדימה בפ' שכותב דף פ"ו אחר אאיתר אאיתר אשתי, דרב אחא אמר הני מלי דאיכא עלי' כתובת אשה ובע"ח ואית לי' מרינא ואית לי' זוזי לבע"ח אשלקינן בזוזי לאשה אשלקינן בארעא הני כדיני, והני ליכא אלא אד אריאה ולא חזי, אלא לאחד לבע"ח יאבניו לא יאבניו מ"ט יותר אשהאים רוצה ליטע אשה רוצה ליטע ולכתב הרא"ש ז"ל וכתב הרמב"ם ז"ל פ"ב מה' מלוה ולוה,

כסים שם משועבדי׳ שיכול מלוה בשטר לו מוקדם לחזור עליו לגבו׳ וס״ה לר׳ יוחנן דאמר לכתובת אשה משום מיגו דוקא כה״ג דלא קא מפסדי לידך ושיכו לליתי להאי דיגו מלא במטלטלי אבל בקרקע ליכא למימר דהשתא תרוייהו שוו להו דאי לא גבי מיני׳ מלוה בשטר לו מוקדם לא גבי נמי ממשעבדי דאחרי לי׳ הנחנו לך מקום לגבות עכ״ל ומ״כ ל״ק מידי דס״ס ר״פ מי שהי׳ נשוי ליכ׳ משעבדי לחזור עליהם ומ״כ תו אין מעלה למאוחר וזה פשוט. ולפי מ״ש הרמ״ה דאפי׳ לר׳ יוחנן דאמר לכתובת אשה משום מיגו דוקא בכה״ג דלא קא מפסדי לידך יתייאש קונסית אתוס׳ דף פ״ו שבק׳ מ״ש הכא דהורע כח אשה טפי מבע״ח כו׳ ולפ״ז הרמ״ה הא דיפה כח אשה משום מיגו היינו דוקא היכא דליכא פסיד׳ לבע״ח אים אם נפסיס אחריס משועבדים אבל היכא דאיכ׳ פסיד׳ לחד לבע״ח יסבינן וכמ״ש מיהו מנסג מדינת פולין הוא להיפך והוא כסיעת הריטב״א שכתבנו לעיל וד״ק:

סעי׳ ד׳ (ד׳) אם זמנם שום מותנים לבע״ח מעות ולאשה קרקע פ׳ הכותב דף פ״ו אמר אמימר מנמי דרב חמא הני מלן דאיכ׳ עלי׳ בתובת אשה ובע״ח ואית לי׳ מרעא ואית לי׳ זוזי לבע״ח מסלקי׳ בזוזי ולאשה מסלקינן במרעא הני כי היכי והני כי היכי ובתבו׳ מוכר״י ן׳ לב ח״ב סי׳ ס״ה כתב ז״ל ובסך מימרא דרב חמא קשה לי למלן דס״ל דאמי לאמרי׳ מיני ולפי מגלימ׳ דעל כתפי׳ היינו מבע״ח אבל בתובת אפילו מאיים אינה אלא מקרקע הדין גמרא לאה מינטריך לאשה מסלקינן בקרקע כיון דאין דינה אלא בקרקע ומובא בס׳ בית מאיר וכתב ובס׳ ט״פ כתב ומה שהביאו רס״י לפרש לפ שלן בדהל להה ״ל משום דקסבי לי׳ דאי מסתם כתובה פשיט כיון דמטלטלי לא משתעבדי לכתובה לפי׳ מיני וכן פיר׳ לאף מל״ב מיירי לזה ודאי לפילו מטלטלו משתעבדי מדינ׳ וט״ם בס׳ בית מאיר שכתב ז״ל וא״ם לל״ב ודאי דינה כבע״ח לא משמע הכי בהרא״ש פי״ו סי׳ לאיות שהוא כשאר חוב וי״ל שהיה בכתובה משמע ל״ב דעת רבינו שהוא כשאר חוב וי״ל שהיה בכתובה משמע דלהי״ת לכל הדיעות משוייס בפ׳ זה מקולי בתובה ואל מיניירו שלא לגבות מטלטלין דינה בכתובה וכן נראה דעת הר״ן בנדרים דף ס״ה שנתן טעם לאחלי מטלטלי לא משתעבדי לכתובה משום דלא ניתן לגבות אלא בנירוסין או בחייהם לא סמכה דעתה במטלטלין ובסי ס״ג מבואר דלאף מדוע׳ לא ניתנה לגבות אחיים ט״ם. לאנס מבדרי הר״ן ליכא רלוים דהרשב״א בחידושיו לקידושין דף מ״ה סעלה ג״כ דאפי׳ אחיים דבעל אינה גובה מן המטלטלין דכל אשמכתייהו אינה אלא על הקרקע לפי שעומדת יחיים רבים ואין זאנה קבוע ע״ם וזה כדברי הר״ן דלכאי לא סמכה דעתה על המטלטלין לפי שאין זאנה קבוע אלא בנירוסין או בחייהם וצין כך כלין המטלטלין ואפ״ה כתב הרשב״א בחידושיו ז״ל והרב בעל ההלכות כתב נמי דאפי׳ מיני׳ דידי׳ לא גבי׳ אלא הקרקע ומייתי ראיה מהאי דאבילה ומיהו דוקא מנה ומאתים יתיס׳ כתובה שהכניס לה משלו אבל מה שהביאה לו גופה מהמטלטלי מיני׳ דידי׳ ז״ל ואי מגרש לה כל מידי דבקיל מינה בין זוזי בין מאני פרט ואפי׳ מגלימ׳ דעל כתפי׳ ומידי דלא בקיל מי אית לי׳ קרקע יסיב ואי לא לא יסיב ועוד כתב ואי איכא תכשיטין דכתב לה מיהו בכתובה כגון קטלאות ומזהים וטבעות ואיתנהו בעייניהו לא מבעי׳ דכי איתנהו גבה דהא תפסה להו דבקלה ונפקא אלא אפי׳ איתנהו גבה כיון דאיתמיהו בעייניהו מגבינן להו ט״כ עכ״ל הרשב״א ומבואר דנכסי שלן בזאל וכל מידי דבקיל מינה בין מאני בין זוזי פרט אפילו מגלימא דעל כתפי׳. ובדברי הרב המגיד הבא לי שכתב שם בדין מטלטלי ז״ל ודין נכסי שלן בזאל לדעת רבינו כדין האומר כו׳ וי״ל שהיין בכתובה ולעניין לגבות מן הזיבורית כתב שם הרא״ש דדעת הרשב״ם דהיינו דבזיבורית כשאר בע״ח ודעת הרמב״ן דהיינו בזיבורית והרשב״א ז״ל לא הכריע ע״ם והרי הרשב״א כתב להדיא לעניין מטלטלין דינה כבע״ח ולכן נראה דאפי׳ הרמב״ן ס״ל דהיינו בזיבורית לעניין מטלטלין וכן לעניין שבח דהין נ״ל כדין בע״ח ולעניין זיבורית שהני והכ״ם הרשב״א בהי שם במשנה בכתובה נעבית מן הזיבורית ומפרש נמי טעמא דיותר משאחים רוצה ליטול שאשה רוצה ליטול והכתב הרשב״א ז״ל ולפשוט מאי טעמא דאפי׳ נדוני׳ היכ׳ נעבית אלא מן הזיבורית דאין כטון נעילת דלת ומדינה מוקמינין לה בשאר בע״ח דמדינה לא גבי אלא מן הזיבורית עכ״ל והיינו משום דכל בע״ח דינו ד״ת מן הזיבורית ומשום נעילת דלת תקנו לו ז״ל בבינוניות ובשאם נעילת דלת משום דיותר משאחים רוצה כו׳ לוקמה לאין תורה של שאר בע״ח בזיבורית מ״כ מטלטלי דינה כבע״ח משום חיבה ולפי מה שכתבנו לעיל בשם הרמב״ם דאפי׳ לר׳ יוחנן דאמר לכתובת אשה משום מיגו דוקא היכא דאיכ׳ פסיד׳ לחד לבע״ח יסבינן וכמ״ש מיהו מנסג מדינת פולין הוא להיפך והוא כסיעת הריטב״א שכתבנו לעיל ודו״ק:

סעי׳ ד׳ (ד׳) אם זמנם שום מותנים לבע״ח מעות ולאשה קרקע פ׳ הכותב דף פ״ו אמר אמימר מנמי דרב חמא הני מלן דאיכ׳ עלי׳ בתובת אשה ובע״ח ואית לי׳ מרעא ואית לי׳ זוזי לבע״ח מסלקי׳ בזוזי ולאשה מסלקינן במרעא הני כי היכי והני כי היכי ובתבו׳ מוכר״י ן׳ לב ח״ב סי׳ ס״ה כתב ז״ל ובסך מימרא דרב חמא קשה לי למלן דס״ל דאמי לאמרי׳ מיני ולפי מגלימ׳ דעל כתפי׳ היינו מבע״ח אבל בתובת אפילו מאיים אינה אלא מקרקע הדין גמרא לאה מינטריך לאשה מסלקינן בקרקע כיון דאין דינה אלא בקרקע ומובא בס׳ בית מאיר וכתב ובס׳ ט״פ כתב ומה שהביאו רס״י לפרש לפ שלן בדהל להה ״ל משום דקסבי לי׳ דאי מסתם כתובה פשיט כיון דמטלטלי לא משתעבדי לכתובה לפי׳ מיני וכן פיר׳ לאף מל״ב מיירי לזה ודאי לפילו מטלטלו משתעבדי מדינ׳ וט״ם בס׳ בית מאיר שכתב ז״ל וא״ם לל״ב ודאי דינה כבע״ח לא משמע הכי בהרא״ש פי״ו סי׳ לאיות שהוא כשאר חוב וי״ל שהיה בכתובה משמע ל״ב דעת רבינו שהוא כשאר חוב וי״ל שהיה בכתובה משמע דלהי״ת לכל הדיעות משוייס בפ׳ זה מקולי בתובה ואל מיניירו שלא לגבות מטלטלין דינה בכתובה וכן נראה דעת הר״ן בנדרים דף ס״ה שנתן טעם לאחלי מטלטלי לא משתעבדי לכתובה משום דלא ניתן לגבות אלא בנירוסין או בחייהם לא סמכה דעתה במטלטלין ובסי ס״ג מבואר דלאף מדוע׳ לא ניתנה לגבות אחיים ט״ם. לאנס מבדרי הר״ן ליכא רלוים דהרשב״א בחידושיו לקידושין דף מ״ה סעלה ג״כ דאפי׳ אחיים דבעל אינה גובה מן המטלטלין דכל אשמכתייהו אינה אלא על הקרקע לפי שעומדת יחיים רבים ואין זאנה קבוע ע״ם וזה כדברי הר״ן דלכאי לא סמכה דעתה על המטלטלין לפי שאין זאנה קבוע אלא בנירוסין או בחייהם וצין כך כלין המטלטלין ואפ״ה כתב הרשב״א בחידושיו ז״ל והרב בעל ההלכות כתב נמי דאפי׳ מיני׳ דידי׳ לא גבי׳ אלא הקרקע ומייתי ראיה מהאי דאבילה ומיהו דוקא מנה ומאתים יתיס׳ כתובה שהכניס לה משלו אבל מה שהביאה לו גופה מהמטלטלי מיני׳ דידי׳ ז״ל ואי מגרש לה כל מידי דבקיל מינה בין זוזי בין מאני פרט ואפי׳ מגלימ׳ דעל כתפי׳ ומידי דלא בקיל מי אית לי׳ קרקע יסיב ואי לא לא יסיב ועוד כתב ואי איכא תכשיטין דכתב לה מיהו בכתובה כגון קטלאות ומזהים וטבעות ואיתנהו בעייניהו לא מבעי׳ דכי איתנהו גבה דהא תפסה להו דבקלה ונפקא אלא אפי׳ איתנהו גבה כיון דאיתמיהו בעייניהו מגבינן להו ט״כ עכ״ל הרשב״א ומבואר דנכסי שלן בזאל וכל מידי דבקיל מינה בין מאני בין זוזי פרט אפילו מגלימא דעל כתפי׳. ובדברי הרב המגיד הבא לי שכתב שם בדין מטלטלי ז״ל ודין נכסי שלן בזאל לדעת רבינו כדין האומר כו׳ וי״ל שהיין בכתובה ולעניין לגבות מן הזיבורית כתב שם הרא״ש דדעת הרשב״ם דהיינו דבזיבורית כשאר בע״ח ודעת הרמב״ן דהיינו בזיבורית והרשב״א ז״ל לא הכריע ע״ם והרי הרשב״א כתב להדיא לעניין מטלטלין דינה כבע״ח ולכן נראה דאפי׳ הרמב״ן ס״ל דהיינו בזיבורית לעניין מטלטלין וכן לעניין שבח דהין נ״ל כדין בע״ח ולעניין זיבורית שהני והכ״ם הרשב״א בחי שם במשנה בכתובה נעבית מן הזיבורית ומפרש נמי טעמא דיותר משאחים רוצה ליטול שאשה רוצה ליטול והכתב הרשב״א ז״ל ולפשוט מאי טעמא דאפי׳ נדוני׳ היכ׳ נעבית אלא מן הזיבורית דאין כטון נעילת דלת ומדינה מוקמינין לה בשאר בע״ח דמדינה לא גבי אלא מן הזיבורית עכ״ל והיינו משום דכל בע״ח דינו ד״ת מן הזיבורית ומשום נעילת דלת תקנו לו ז״ל בבינוניות ובשאם נעילת דלת משום דיותר משאחים רוצה כו׳ לוקמה לאין תורה של שאר בע״ח בזיבורית מ״כ מטלטלי דינה כבע״ח משום חיבה ולפי מה שכתבנו לעיל בשם הרמב״ם דאפי׳ לר׳ יוחנן דאמר לכתובת אשה משום מיגו דוקא היכא דאיכ׳ פסיד׳ לחד לבע״ח יסבינן וכמ״ש מיהו מנסג מדינת פולין הוא להיפך והוא כסיעת הריטב״א שכתבנו לעיל

סעי׳ ב׳ (ב׳) אלמנה בין מן האירוסין פ׳ אלמנ׳ ניזונת דף נ״ז תנן אלמנה בין מן האירוסין בין מן הנשואין מוכרת שלא בב״ד ר׳ אחאי אומר מן הנשואין מוכרת שלא בב״ד מן האירוסין לא תמכור אלא מפני שאין לה מזונות ואמרי׳ עלה בגמ׳ בשלמא מן הנשואין משום מזוני אלא מן האירוסין מ״ט ופירש״י משום שאי אפשר לה לחיות יומאת ואחאנה עד שיזדקקו לה ב״ד ט״ם אחר טוען משום חיבה ר׳ יוחנן אחר לפי שאין לחדם רוצה שתתבזה אשתו בב״ד אלי׳ בזייסיו אינה בזייסיו גדיסה אל״ד משום חיבה גרוסה נמי בעי׳ מן אל״ד לפי שאין לחדם רוצה שתתבזה אשתו בב״ד גרוסה לא אכפת לי׳. ופסק הרמב״ם דגרוסה לא תמכור אלא בב״ד ומיהו כמ״ד שלא תתבזה וכת׳ הרא״ם פי״ז מה״ל אישות ז״ל ואע״פ שרבינו סיבר טעמא מן האשה כמ״ש פי״ב מאלוה ולוה ומשמע שכא בנמ׳ דאחאן דאית לי׳ משום חיבה אפי׳ גרוסה מוכרת שלא בב״ד וי״ל דע״כ לא קיימא לן בטעמא מן אלא להזדקק לנכסי יתומי׳ קטני׳ ומוא סדין סמ׳ פ׳ סוס סיתומי׳ לפי שתפסיד בשאתה אבל לאכור שלא בב״ד ליח לן שאי טעמא שברי אפשר לא בב״ד אלא לא אחרו מוכרת שלא בב״ד אלא אפי׳ שאין לחדם רוצה שתתבזה אשתו בב״ד גרוסה לא אכפת לי׳. ואפשר דבשלמא לעניין שבועה ז״ל ואע״פ שרבינו סיבר טעמא מן האשה כמ״ש פי״ב מאלוה ולוה ומשמע שכא בנמ׳ דאחאן דאית לי׳ משום חיבה אפי׳ גרוסה מוכרת שלא בב״ד וי״ל דע״כ לא קיימא לן בטעמא מן אלא להזדקק לנכסי יתומי׳ קטני׳ ומוא סדין סמ׳ פ׳ סוס סיתומי׳ לפי שתפסיד בשאתה אבל לאכור של

ומי מסוס דסיה עלמה לה חסמה לחיגה דידה מ"ס גריכין ב"ד לעשות כדין ולהכריז ג"כ לחמי מזקקין כלל לנכסי יתומי, קטני דסה מדיגה מין מזקקין ליתומי, קטני, כיון דמן דלמסה לעניו מוכרת שלה בסכרזה סום לפן דמזקקין וכיון דמחמת דסיה לה חסמה לחיגה בעי, כדין לעשות סכרזה ג"כ סילף מזקקין חלה ע"כ דמן דמזקקין חיגו סום לפן דמוכרת שלה בב"ד ומ"ס לעניו מוכרת שלה בב"ד ושלה בסכרזה לה מייבי לחיגה כיון דיכולה להמתין מעט ומה דמוכרת שלה בב"ד ושלה בסכרזה חיגו חלה מסוס שלה מחבזה וכיון דבמה לב"ד סרי לה חסמה לבזיונה מ"ס בעי סכרזה וכדין ומ"מ מזקקין לנכסי יתומי, קטני מסוס חיגה דסיה ג"כ חוסמה לחיגה חלה דטעמא דסיגה לה מסני שלה לעניו מזקקין דחית לה פסידא טובא כשתחתין עד שיגדלו קטני, ומש"כ לעניו ב"ד וסכרזה חין לה כפסד כ"כ ודוק. (ולכאורה תקבי דעדיין לה מוכח כלל מדר' יוחנן דטעמא דשלה בב"ד ושלה בסכרזה הוי מסוס בזיוי דלטולם טעמא מסוס חיגה ודקא קשיה לך ג"כ לחמי מזדקקיגן כיון דסיה עלמה לה חסמה לחיגה ובמה לב"ד למכור ולה מכרה בפ"ע דים לימר דכיון דמפסדא מזוני ע"י תביעת כתובתה לכך חגו מזקקין לה וכדלמרינן סתם בב"ס פרק סום סיתומים דפריך ולר"י מי ניחא דבבקיגן מזוני דולמי מפסדי ונקטיגן סכרזה חין, ומש"ה דתובע כתובתה חין לה מזונו, ופריך חו ג"כ ליזדקוקי גמי לה מזקיקגא לה ומש"כ כיון דלזדקקיגן לה מטיקרא מזדקקיגן גמי סחתא וע"ס זה חיגו דסחתא קייסיגן חליבא דמרימר דס"ל דטעמא דר' יוחגן מסוס חיגה ול"ל לית לן למימר לעניו טעס מזוני מוסה לרב לסי דלין מזקקין מסוס דליכא מעבי ידיה ולית לסו פסידא ליתומים כדלי, בס"ס סתם וע"כ הא דמזקקין חיגו חלה מסוס חיגה לחוד ג"כ מוכח בפיר דהלי טעמא דחיגה דמזקקין חלים טובא מלעניו שלה בב"ד ולכך פסק סרחב"ס לעניו מזקקין כמרימר וכר' יוחגן וממילא מוכח לעניו שלה בב"ד ושלה בסכרזה לדידסו לה חלים טעס חיגה ולפ"ז למרימר דפסקיגן כותים ליכא למוקמי מתני' דסוס סיתומים בגרוסה דלריך ב"ד וסכרזה לעניו זס לה חייסיגן לחיגה ולפ"ס מזדקקין לקטני ולין לגו לריכיס לסני תירוצי סבעיא סר"ן וזו היא ביטו' סרחב"ס ז"ל וק"ל.) (ב) אבל לריכין ב"ד סדיוטות עיין פ' סשולח דף מ"ו תניא ר' חלעזר חומר לה חסרו לריך שלה מפני שגו לריך במקי קמיפלגי ר' מאיר סבר אין חדס רוגס כו' וגבי נדרי, סני בשלמה מסתו בב"ד ור"ש סבר אין חדס רוגס כו' וגבי נדרי, סי' רכ"ח סק"ב שלה בעיגין סדיוטות וכמ"ש בש"ך ס"ל נדרי, סי' רכ"ח סק"ב שלה בעיגין חד דגמיר חלה דסבדי קנת סידטו מס סס מתירין ע"ס וא"כ מסמע דסייך אין חדס רוגס שתחזק חסתו חפי' בב"ד של שלסה סדיוטות ואפשר דמה"ט ס"ל לרמב"ס דבדיעבד סני במכרס גיגס לבין עלמה סום בסום ומכרס קיים לפי שפוסק כמ"ד אין חדס רוגס שתחזק חסתו בב"ד ומ"ס חפי' בשל סדיוטות סני. (ג) ודוקא עיקר סכתובס ומתוספת. ז"ל סב"ס סגס סריטב"ח ס"ל לעיקר כתובס מוכר' בשלמ ב"ד לא חבל לא לגורך תוס', ושלא לגורך גדוני, ודרב סמגיד חולק על זס וס"ל שס סקילו בדב' שאין לס חסרון כ"ס בגדוניא ורמ"ס שפס, כסריטב"ח ופסק לשלף לתוספת כתובס מוכר' שלה בב"ד לאפשר משום דסריטב"ח ליירי בשאסר אאין לס מזונות ורמ"ס ליירי בשאסר גס לס מזונות גס י"ל סריטב"ח לא סכריע סברא זו שלא כתב אפי' תימא תוספת כתובס לא חלים לתקוני בס משום בזיון ומשום חיגה הא ליכא משום מזוני מס"ס פוסק בזה כסיוטת סרמ"ח עכ"ל וכוגתו דמס"ס פוסק בתוספת כתובס כסרמ"ח משום דכיון דסריטב"ח לא סכריע לעניו תוספת וסרמ"ח ס"ל דאפי' לגדוניא מוכרת שלה בב"ד וכ"ס לעניו תוספת לכך פוסק בתוס', כסרמ"ח אאין לגדוניא פוסק כסריטב"ח כיון שסוא חולק בסדיא וס"ל דלא אמרו משום חיגה אלא בעיקר כתובה. ובשלמ מקובלת בסוגיין כתב ז"ל ומיסו טעמא דמזוני עיקר סוא ול"מ כי אעפ"י שמכרס כבר לעיקר כתובה כיון שעדיין יש לה מזונות משום תוספת כדפריסת ר"פ אע"פ אף סיא מוכרת לתוספת שלה בב"ד ואפילו תימא דבתוספת ליכא למאמורי על סיתומי, משום חיגה אי משום שלה תחבזה אאתו בב"ד הא ליכא משו, מזוני אאל לגדוניא דלא מעכבא במזוני דיכא כאוב דעלמא ואיכא מוכרת אלא בב"ד ולא חיישיגן לחיגה ולא לבזוי בב"ד והא דלא מוקימי' בשם ערכין לאתויתן דסתס בגדוניא דסתס קתני סתס לכתובות אאם עיקר כתובה בשמע ולא משום גדוניא ואע"ג שנקרא כתובה בסרבה מקומות וכן עיקר עכ"ל סריטב"ח ז"ל. ולפ"ז כתב סב"ס סק"א דכל שמוכרת שלא בב"ד את סכתובה מטעם מזוני לריך למכור לכל סכתובה כדי שלא יסיו לה עוד מזונות ע"ס. (עיין ב"י רים סי' זה סביא ג"כ דברי סריטב"ח אילו בביאור יותר דסיכא דחיגה מוכרת אלא למקלת כתובתה אלו לריכין לטעמי דחיגה ושלא התבזה דסכא לא סיך טעס דמזוני כיון שעדיין נשאר לה מקלת כתובה וחיגה מזוני וזה ג"כ כדברי ב"ס סק"א.) ומדברי סר"ן פ' אלמנה ניזונת נראה דכל סיכא דמוכרת כתובה שלא בב"ד ושלא בסכרזה לא מייבי לחיגה כיון דיכולה להמתין מעט ומה דמוכרת שלא בב"ד ושלא בסכרזה חיגו חלה מסוס שלא תתבזה וכיון דבמה לב"ד סרי לה חסמה לבזיונה מ"ס בעי סכרזה וכדין ומ"מ מזקקין לנכסי יתומי, קטני מסוס חיגה דסיה ג"כ חוסמה לחיגה דטעמא דסיגה לה מסני שלה לעניו מזקקין דחית לה פסידא טובא כשתחתין עד שיגדלו קטני, ומש"כ לעניו ב"ד וסכרזה חין לה כפסד כ"כ ודוק. (ולכאורה תקבי דעדיין לה מוכח כלל מדר' יוחנן דטעמא דשלה בב"ד ושלה בסכרזה הוי מסוס בזיוי דלטולם טעמא מסוס חיגה ודקא קשיה לך ג"כ לחמי מזדקקיגן כיון דסיה עלמה לה חסמה לחיגה ובמה לב"ד למכור ולה מכרה בפ"ע דים לימר דכיון דמפסדא מזוני ע"י תביעת כתובתה לכך חגו מזקקין לה וכדלמרינן סתם בב"ס פרק סום סיתומים דפריך ולר"י מי ניחא דבבקיגן מזוני דולמי מפסדי ונקטיגן סכרזה חין, ומש"ה דתובע כתובתה חין לה מזונו, ופריך חו ג"כ ליזדקוקי גמי לה מזקיקגא לה ומש"כ כיון דלזדקקיגן לה מטיקרא מזדקקיגן גמי סחתא וע"ס זה חיגו דסחתא קייסיגן חליבא דמרימר דס"ל דטעמא דר' יוחגן מסוס חיגה ול"ל לית לן למימר לעניו טעס מזוני מוסה לרב לסי דלין מזקקין מסוס דליכא מעבי ידיה ולית לסו פסידא ליתומים כדלי, בס"ס סתם וע"כ הא דמזקקין חיגו חלה מסוס חיגה לחוד ג"כ מוכח בפיר דהלי טעמא דחיגה דמזקקין חלים טובא מלעניו שלה בב"ד ולכך פסק סרחב"ס לעניו מזקקין כמרימר וכר' יוחגן וממילא מוכח לעניו שלה בב"ד ושלה בסכרזה לדידסו לה חלים טעס חיגה ולפ"ז למרימר דפסקיגן כותים ליכא למוקמי מתני' דסוס סיתומים בגרוסה דלריך ב"ד וסכרזה לעניו זס לה חייסיגן לחיגה ולפ"ס מזקקין לקטני ולין לגו לריכיס לסני תירוצי סבעיא סר"ן וזו היא ביטו' סרחב"ס ז"ל וק"ל.) (ב) אבל לריכין ב"ד סדיוטות עיין פ' סשולח דף מ"ו תניא ר' חלעזר חומר לה חסרו לריך חלה מפני שגו לריך במקי קמיפלגי ר' מאיר סבר אין חדס רוגס כו' וגבי נדרי, סני בשלמה מסתו בב"ד ור"ש סבר אין חדס רוגס כו' וגבי נדרי, סי' רכ"ח סק"ב שלה בעיגין סדיוטות וכמ"ש בש"ך ס"ל נדרי, סי' רכ"ח סק"ב שלה בעיגין חד דגמיר חלה דסבדי קנת סידטו מס סס מתירין ע"ס וא"כ מסמע דסייך אין חדס רוגס שתחזק חסתו חפי' בב"ד של שלסה סדיוטות ואפשר דמה"ט ס"ל לרמב"ס דבדיעבד סני במכרס גיגס לבין עלמה סום בסום ומכרס קיים לפי שפוסק כמ"ד אין חדס רוגס שתחזק חסתו בב"ד ומ"ס חפי' בשל סדיוטות סני. (ג) ודוקא עיקר סכתובס ומתוספת. ז"ל סב"ס סגס סריטב"ח ס"ל לעיקר כתובס מוכר' בשלמ ב"ד לא חבל לא לגורך תוס', ושלא לגורך גדוני, ודרב סמגיד חולק על זס וס"ל שס סקילו בדב' שאין לס חסרון כ"ס בגדוניא ורמ"ס שפס, כסריטב"ח ופסק לשלף לתוספת כתובס מוכר' שלה בב"ד ומ"ס חפי' בשאסר אאין לס מזונות ורמ"ס ליירי בשאסר גס לס מזונות גס י"ל סריטב"ח לא סכריע סברא זו שלא כתב אפי' תימא תוספת כתובס לא חלים לתקוני בס משום בזיון ומשום חיגה הא ליכא משום מזוני מס"ס פוסק בזה כסיוטת סרמ"ח עכ"ל וכוגתו דמס"ס פוסק בתוספת כתובס כסרמ"ח משום דכיון דסריטב"ח לא סכריע לעניו תוספת וסרמ"ח ס"ל דאפי' לגדוניא מוכרת שלה בב"ד וכ"ס לעניו תוספת לכך פוסק בתוס', כסרמ"ח אאין לגדוניא פוסק כסריטב"ח כיון דסוא חולק בסדיא וס"ל דלא אמרו משום חיגה אלא בעיקר כתובה. ובשלמ מקובלת בסוגיין כתב ז"ל ומיסו טעמא דמזוני עיקר סוא ול"מ כי אעפ"י שמכרס כבר לעיקר כתובה כיון שעדיין יש לה מזונות משום תוספת כדפריסת ר"פ אע"פ אף סיא מוכרת לתוספת שלה בב"ד ואפילו תימא דבתוספת ליכא למאמורי על סיתומי, משום חיגה אי משום שלה תחבזה אאתו בב"ד הא ליכא משו, מזוני אאל לגדוניא דלא מעכבא במזוני דיכא כאוב דעלמא ואיכא מוכרת אלא בב"ד ולא חיישיגן לחיגה ולא לבזוי בב"ד והא דלא מוקימי' בשם ערכין לאתויתן דסתס בגדוניא דסתס קתני סתס לכתובות אאם עיקר כתובה בשמע ולא משום גדוניא ואע"ג שנקרא כתובה בסרבה מקומות וכן עיקר עכ"ל סריטב"ח ז"ל. ולפ"ז כתב סב"ס סק"א דכל שמוכרת

לה מעשי ידי, ולית להו פסיד, במזונותי, ומידך זמין דלא ספקא ע"ם :וגירסת הרי"ף הכא רב יהודה אחר משום שלא תתבזה ועמ"ש לעיל סק"ח וש"כ סוגיין דמזלא מלזיגא דרב יהודה ע"כ ליכא לפרושי משום מזוני כמו שפירשו שם בעלכין ר"ל להרויח מזונות בפרעון הכתובה דהא לרב יהודה ליכא רווחא דתקון להו רבנן מעשי ידי, כנגדו ועמ"ש לעיל סי' ע, וכיון דלעבדי כתובה ליכ' טעמא דמזוני לרב יהודה, וכבר מצאתי דבכלל כתובה נמי התוספת וש"כ מה שהוכרת מן הסעודות היינו משום שלא תתבזה וש"כ טייך טעמא דלא תתבזה גם בתוספת וש"כ ס"ס לע"ד משום חיוב גם בתוספת טייך מן דכתב לה פלוגי: ולפ"ז לעיקר הדין לעניין תוספת כתובה נראה כיון דעיקר טעמא דריטב"א הוא משום דטעם דמזוני עיקר ולכך מוכרת לתוספת בלא ב"ד וכ"ל בביאור דבריו וש"כ לכתוב רמ"י ז"ל דמפרש בסוגיין משום מזוני היינו למזונות ממש כדי שלא תתבזה ש"כ ממילא ליתי לי' משום ריוח מזונות וכמ"ש וש"כ שה שהוכרת גם לתוס' כתובה הוא מטעמי דהוא ובזוזי וכדלעיל (סנה"ס וגם למאי דמסיק מריש התם בטעמא דר' יוחנן משום חיוב ליתי לן למפושי פלוגתא והוא לן למימר דמודה ר' יוחנן לרב מסי דמזוני לא מבזי רווחא כיון דתקון רבנן מעשי ידי, וש"כ ע"כ גם בתוספת ליכא טעמא לאחריני אלא משום חיוב או שלא תתבזה): ובגמוגית נמי נראה דמוכרת שלא בב"ד דאי ס"ל לטעמא דמזוני עיקר וכמ"ש הריטב"א ש"כ הוא דעת הרמב"ן והרא"ה ז"ל דאוכלת בשביל מזוני, ולעמת ב"ש לעיל סי' ל"ג דהיא מוחזקת וש"כ אוכלת בשביל מזוני, ע"ש ס"ק כ"א ומחילה מוכרת שלא בב"ד להרויח מזונות אלא אפי' אי לא ס"ל טעמא דמזוני כלל וכמ"ש לעמת רמ"י ז"ל ש"כ היכא דליתי לה מזוני כגון שחבשה כתובתה בב"ד מ"מ לעמת הרמב"ן והרא"ה מזוני בכלל כתובה ומחילה הא דתנן מוכרת לכתובה הוי מזוני ג"כ בכלל וש"כ שייכי בי טעמי דהיא ובזוזי ועיין בתוס' בסוגיין שפירשו בשם רבינו חננאל הא דאמרו אלוסה לא נפיש מן דידה וגרוסה נפיש מן דידה משום דגרוסה חית לה תוספת ואלוסה ליתי לה תוספת ע"ם מוכח מזה דס"ל דעכ"פ בתוספת טייך היא וכיון דכן דעת רבינו חננאל מ"ש הטעלה הרמ"ח לדיוק בתוספת דמוכרת שלא בב"ד ובגמוגי' הוי ספיקא דדיוק ודו"ק:

(ד) סעיף ב' אחריות המכר על היתומים כתב הטור ז"ל עלה טובא היא לה שתפרש מה שמכרה לצורך כתובתה שלא יאמרו שמכרה הכל לצורך מזונות ויקרלו לה רעבתני, ואם היו מוסמת לזה שנקרלו רעבתני טוב לה שלא תפרש שאם יכלו הנכסים תאחר כל מה שמכרה הוא לצורך מזונות ותטרוף מהלקוחות שקנו מהבעל לצורך הכתובה אבל אם תפרש שמוכרת לצורך הכתובה, לא תוכל לטרוף מהלקוחו' למזונו' ויש עוד לד לאחר שנו, לה יותר שלא תפר' שאם לא תפר' ויגלה עליו שט"א תאחר לכתובה מכרתי ואם כתובתה קדמה לא יוכל בעל הטטר לטרוף ממה שמכרה ואם תפר' למזונות יטרפנו הבע"ח מפני שזמנו קודם שמין חיוב המזונות שלא לאחר מותו עכ"ל. והוא מה"ם הרא"ם ז"ל בשם הירושלמי יפוי כח דר' יוסי אם בא אלוה בעדים תאחר למזונות מכרתי ואם בא אלוה בשטר תאחר לכתובה מכרתי ע"ש: והרמב"ן ז"ל סוכים הוא הירושלמי דכל שהיו גובה ממשעבדי, שלו לקוחו' ס"ס דהיו גובה מנכסים המשעבדי, לאלוה בשטר ואלוה בשטר מאוחר הבא עם אלוה ע"פ מוקדם טורף המלוה בשפר זרחייתו מדקאחר בירושלמי בא אלוה בשטר מאוחרת לכתובה מכרתי בא אלוה ע"פ מאוחרת למזונות מכרתי ומבואר דאם מכרה למזונות בא אלוה בשטר וטורף מן הדמים אע"ג דמזונות קדים לאלוה בשטר דמזונות וכתובה טייך בזמן אפ"ס אלוה בשטר מאוחר קודם לאלוה ע"פ הקודם ע"ם שהביא בר"ן פרק מי שהי, ושוי: וא"ם שאוה טורף מן הדמים הוא מדברי הרמב"ד שאפר, כן דברי הירושלמי ז"ל כלומר אם בא אלוה בשטר לטרוף מהמשעבדים ולאוקיא מיד הלקוחו' הדמים שברי היא מוכר, לי"ב הדם ואפרנם אחת לשטים יום מאוחרת לכתובה מכרתי והיא קודמת, ואם מכרה למזוני, היו מוציאין הדמים מידם עכ"ל הובא בשטה מיזוגת ע"ש: ונראה כוונתם בזה שפירשו טורף הדמים ולא פירשו כפשוטו שיטרוף הנכסים והוא משום דלא תקשי נמי דמוכר למזונו, מאי מהני ליה מלו' בשטר דטריף מלוקח דהדר חיתי שאשה ותטרוף מיני בכתובת, שברי היא מוקדמ', לאלוה בשטר ואע"ג דמיני, לוקח לא מיית טרפא דאחריו, דנפשה קבילת עלה מ"מ מיד שבע"ח יכולה היא לטרוף בדין וכבר נתקשה בזה בחידושי פני יהושע

פרק אלמנה מיזונת ע"ם לכך פירשו הרמב"ד והרמב"ן דבע"ח אחי וטריף מן הדמים כיון דהיא הוא לוקח אני לסלוקי, בזוזי וכמבואר פ' מי שהי, נשוי ובטוש"ע מ"מ סי' קי"ד ע"ם יכיון דטורף דמים הוי ליה מטלטלין וכמ"ש הר"ן פ' אלמנ' ניזונ' גבי הא דאמרינן מרמלתא דזבין אחריו' אחתי ע"ם שכתב דהדמים ס"ל מטלטלין וכשהלוקח מסלקו בזוזי תו לא אית שאשה להזור על הבע"ח לטרוף בכתובתה כיון דהבע"ה לא שקיל אלא דמים שקבל אלא דין מטלטלים ומה שנשה חותן הבע"ח היינו מפני שהוא בא על שקרקע לטרפא אלא שהלוקח סילקו בזוזי והיא אינה יכולה לבא על הלוקח לטרוף שקרקע דאחריות הנשה קבילת עלה וכיון דלית לה בקרקע כלום אוב אין לה על הדמים שנשה הבע"ח. דדין מטלטלין לשם זה ברור: (ואין לומר דהלוקח בעלמו לא יסלק לבע"ח בזוזי אלא יגבהו שקרקע כדי שתוכל היא להוציאה מיד הבע"ח ואח"כ יהזור הוא עלי, שברי היא קבלה אחריות דנפשה עלה ולא גרע מאילו כתבה לו דו"ד דא"ח יסיו אחרון אחילה ויטרוך להתפשר עם אשה לכך הוא מסלק אדמי, שתשת יד אלהבע"ח ולא מפסיד מידי מאלו ודו"ק): ובספר בית אחיר ראיתי שנתקשה בזה שכתב שר"ן דס"ל הדמים מטלטלין דא"כ בע"ח נמי היכי גובה הדמים כיון דמטלטלי לבע"ח נמי לא משתעבדי וע"ש שהאריך בזה לישב לעל"ד הדברים נכונים כא"ש: ומיהו עיקר דברי שר"ן שכתב בפ' אלמלה ניזונת דהדמים הן מטלטלין הוא בבוטת רב אלי גמון ז"ל דאיתא ברא"ם ר"פ מי שמת גבי יתומים שקדמו ומכרו ע"ם דכשמכרו שקרקעות נעשו הדמים מטלטלין ובאת לתיקון רבנן מזוני הן מטלטלין מייבין ליתן הן הדמים וכתב עליו הרא"ם ז"ל והדברי רב אלי תמוהין דהני זוזי לא משתעבדי לבעות אלא בישובדייהו אנכסי לגיהן וכיון שמכרו ואין יכולין לטרוף שפשידו ע"ם וש"כ לבוטת הרא"ם הן הוו נרייסים נוחר דמ"ם הן שאשה גובה הן שדמים משום דהוי מטלטלי אלא משום דאלו הוי זוזי וכמ"ש שר"ן להגריך לבוטת דש"ל מטלטלין בבוטת רב אלי גמון חזיל: ויסי גם בתוס' משמע דש"ל כרב אלי גמון ע"ם פ' אלמנה ניזונת דף ע"ז ד"ה וסתך לא שתגבה כתובתה מן שאלה ז"ל ועוד אם נשתת אחר שמכרה שלוקח אל יתן אלא לאלמנה יום ולא תוכל לגבות ממנו לכתובה, דהא מטלטלי הוי ואע"ג דאלמנה ניזונת אחידה עכ"ל ולדברי הרא"ם היקוק ליה דאיגה יכולה לגבות מהן לכתובה כיון דאלו הוי זוזי דבבת אלא משמע דגם תוספ' ס"ל כדעת רב אלי גמון ז"ל :(לכאורה דברי תוס' אלו אע"ג דנסי דאלי דמים שביד שלוקח מטלטלי ניזונו הא תנן לעיל פ' שכותב דאם היו אלוה מי פקדון ביד אחרים יתנו לבעל ע"כ לא פליג ר"ע שאם אלא אשה לכון לריכין שבועה ומין סיורגין לריכין שבועה וכמו שפירשו בירושלמי דיורגין ירשו עם גמר מיתה וממילא הן שלהן ובע"ח וכתובה מיחסרי גובייתא אבל הכא דאחרבה לאחר מיתה שבעל היו אותן נכסים קרקעות ומשועבדים לכתובתה ואשה כשאחרן לגרוך מזונות פשיט' דלא זכו בהן היורגין שברי הן מיוחדין למזונותי ואחתי לא תגבה מהן בתובתה וע"ל דאיך שאשה ושפשידה מזונותיה זכו בהן היורגין בחותן שדמים ואתן קי"ל כר"ע): ואשה דעת רב אלי גמון ז"ל דאלוה ע"פ מוקדמת לאלו' בשטר מאוחרת ולפי דברי הרב המגיד גם דעת הרמב"ם כן ויעיין ש"ך ח"מ סי' ק"ד ולפי דעתם לריכין אנו לומר דלא תקשי מהא דירושלמי והיא הרמיה של הרמב"ן ז"ל: ואשה בטור בלשונו כתב הטעם בירושלמי הבע"ח מפני שזמנו קודם שחיוב המזונות היו בא אלוה אחר מותו וכמ', לעיל וש"כ נסי דאלוה ע"פ מוקדמת למלוה בשטר מאוחר שאין אלוה בשטר מאוחר מזונות שאלי דהוה מאוחר שאין מזונות קודם לאלוה בשטר ומבואר כמו שאין דין קדימה בשטלטלין והרמב"ד כתב עלה וז"ל ואפילו ניזונת אין שקרקע לפי שאין חיוב המזונות אלא לאחר מותו וכבר הגיע שעת שחיוב לכולן בבת אחת עכ"ל ע"ש והרב המגיד כתב עליו וז"ל והטעם שכתב הר"ש ז"ל בשבועות היינו נכון שאם מפני שאין חיוב המזונות אל אלא אחר מותו אפילו בבחובה לא תהא דין קדימה לאלמנות שברי היא נגבית אלא משעת מיתה וכגון עומך מן אלוה וקבע זמן שפרעון אחר מותו ואתנה שאם יחיה האלוה קודם לו אלא יגבה כלום ואזר ולוה וקבע זמן פרעון לאותו הזמן וע"פ שאנשי המכר לא יהיה בו דין קדימה אלא ודאי אין לטעם הטוב עיקר כו' והרמב"ם בכתב בדין המזונות דבשיעבוד המזונות שקילו עכ"ל: ולעל"ד דברי הרמב"ד ונעים בבא הר"ן ס"ל כוותי' שכתב פ' יש נוחלין גבי

מתנת שכ"מ דאחרינן התם דאלמנתו ניזונ' ממנה ז"ל מפיש דאתא' שכ"מ לה קני אלא לאחר מיתה לה דחיא תקנתא דרבנן דמזונ' אלמנה ובדי שדי קא אתי' לאחר גמר מיתה שלכך לה דמי אדא מיניישו לאבדתה עכ"ל שרי מבואר דעתו ז"ל דמזונות אלמנה לה חייל אלא לאחר מיתה ושיעו דחייב מזונ' דתניא ב"ד חיעו אלא לאחר מותו: והרמב"ם פ"ח מהל' זכי' כתב בטעמ' דאלמנה ניזונ' ממתנ' שכ"מ ז"ל שהרי בחייהו נתחייבו הנכסים עכ"ל ושיעו כמ"ש הרב המגיד מפוש דחייב מזון האשה והבנות וכתב' בזין דברין עש גמר מיתה ומתנת שכיב מרע חיעה אלא לאחר מיתה ממש וקדמו למתנת שכיב מרע ע"ש ועמ"ש בספרי קנות החכן סי' רנ"ח וסי' רנ"ג ורנ"ל גם לדברי הרב המגיד אין חיוב מזון האשה חייל אלא עש גמר מיתה ול"כ דברי הרמב"ד ונפוסים דגרסי נפוס זו לאחר זו דשחיבו זוין כיון דלא חייל חיוב מזון האשה עד גמר מיתה ופמיפס בחים כאחד דהי כדברי הרמ"ה לפניו דחוב מזון האשה חייל מפעת נפוין כמו שכתבתי ס"ל אין כתב הרמב"ם שהרי בחייהו נתחייבו הנכסים דהא כבר נתחייבו מפעת נפוין אלא זמן פרעון הוא בחייהו ול"ל פשיטא דאלמנתו ניזונת מתחת שכ"מ דודאי קדים חוב דמזונות ומדכתב הרמב"ם וכיון מזון האשה וכתובת ב"ד לגבי מתנת שכ"מ וכתב עלייהו שהרי בחייהו נתחייב מבואר דכולהו לה מיחייבי אלא עש גמר מיתה ולכן דברי הרמ"ה שלפניו נ"ע בעת הזאת. (עיין לעיל סי' נ"ג הערה ב' מ"ש לפרש שיטת הרי"ף דעיקר תקנת תנאי כתובה סי' הפיעבוד מפעת נפוין למזון האשה מנכסים מפיעבד עולם אחרו שאין גובין למזון האשה אלא בשעבד האחי' ז' שאלה אלא רב לרבי ופפט לי' דאין מוליין למזונות עיין פ' מליאת האשה ד' ס"ח ונמלא עכפיו אין הנכסי' מפועבדי' אלא עש גמר מיתה וגם עכפיו אין מפועבדי' לגמרי שהרי אם מכרו היורשין נ"כ אין מוליין שרי לגם יד היורשין בלוקחין הנכסים שיש עש התנאי כתובה וכן המקבל מתנת שכ"מ נ"כ ידו בוש עש התנאי כתובה ואם מכר אין מוליין וכמ"ש בגמ"י עש ומזה הדקדק הרי"ף ז"ל לומר דתלוייהו בשדי שדי קאתו ותלוייהו קנו ע"ש בחוכך ולפ"ז לדקו גם לדברי הרא"ם דעל מ"ש הרמב"ד שאין חיוב המזונות אלא לאחר מ"מ וכבר הגיע שעת שחייב לכולן בבת אחת ומשעותו מחמת שפרעון המזונות אינו אלא לאחר"מ אין שחיוב אל כלל עד לאחר"מ לזה שפיר הסוג הרא"ם דאיכו מפעבד מפעת נפוין כמו בכתובה גופי' ומה בכך שהז"פ הוא אחר מותו לכך כתב הוא שטעם דאין לכן דין קדימה כיון דלא טרפו ממפדי לא שאכו דעתייהו ומ"ל כמו מטלטלי דאין בכן דין קדימה וכוונתו דהנכסים לא נפתעבדי עד שפתת בפעת גוביל כמו מטלטלין שברי אי יכול להברים ולכך לא שייך דין קדימה ומ"ש הרמב"ם נגבי מתנת שכ"מ וכיול מזון האשה וכתובת ב"ד וכתב עלייהו שהרי בחייהו נתחייבו הנכסים דהתם על הנכסים אנו דנין וכיון דתקנו שלא יוליאו מנכסי מפועבדי לא נפתעבדו הנכסי' עד אחר מיתה ולזה דקדק שם הרמב"ם וכתב שהרי בחייהו נתחייבו הנכסים ולא כתב שבחייהו אלא שחיוב דבאחת החיוב עליו חל מפעת נפוין אלא כיון דלא גבי מחפעבדי לא נתחייבו הנכסים עד אח"מ ומשמ"כ הרמב"ד כתב שאין האיו' חל עד לאח"מ ועל זה שפיר הפוג הרא"ם ודו"ק: ובדברי הרי"ף שכתב דכיון דבשדי שדי קאתו לאחר מיתה לא דמי שדה מיניישו למברתה שדברים תמוהים דכיון דבשדי שדי קאתו למה ידחה חוב דמזונות למתנת שכ"מ ובפיוקי יוסף שם כתב מפוש דתקנת מזונות קודמת בתחלה ע"ש ולזו מוכן וכבר כתבנו בס' קנס"ח סי' רנ"ב יפוב לדברי הרי"ף ז"ל ע"ש: ולמתנ נראה דדברי הרי"ף כפפטן ע"פ מאי דאמרו בב"ק פ' י"נ שם דף קנ"ב מ"ל דבא מיגרע נרע השתא בירושה דאורייתא אחרת אלמנתו ניזונת מנכסיו בתנאת דרבנן לא כ"ם ולזו כיון דחוב תנאי ב"ד דאלמנה ניזונת אינו אלא לאח"מ ולכ"מ הרי"ף וכבר אחרו אלמנה חוב דבעל ול"כ סיכי ניזונת מנכסי יורשים כיון דבשדי שדי קאתו חוב המזונות וירושה דאורייתא אלא ע"כ שכך תקנו שתהא אלמנתו ניזונת מתנאי ב"ד ול"כ כ"ם ירושה דרבנן דאע"ג דבשדי שדי קאתי אלמנתו ניזונת מאחנת שכ"מ: ולזו הרמב"ם יפרש סוגית הש"ם שכין השתא ירושה דאורייתא אלמנתו ניזונת מנכסיו וע"כ ל"ל דחוב של תנאי ב"ד אלמנתו האשה חייל מקודם ולזו גמר מיתה וירושת היורשין לא חיילא אלא אחר מיתה כ"ם מחנת שכ"מ דרבנן דג"כ לא חיילא אלא אחר מיתה פזיע, דאלמנה האשה קודם וזה נכון:

אלא דלפי זיטת הריף והרמב"ד דחיוב מזונות חייל לאחר מיתה מאם ולזיטת הרמב"ם דחייל עם גמר מיתה תתעורר קושית הסוס, פ' אלמנה ניזונת דף ל"ג ד"ה וכ' יוסי סבר ז"ל ות"ת מה יפוי כח הוא הבאתא דקאמרה הכל למזונות מכרתי ולא לחיבדה כתובתה וכי אין זו מונאה דבקר הוא שברי גם לכתיבה מכרה כו' וגם לפי הקונט' ניחא ואין זו מונאה שאומרת ללוקחות הכל מכרתי למזונות שברי אין בדין גם מזונות כי' לה לגבות ממשעבדי אם לא לפי שאין קונין כמפירם בניטין והכא לעולם יש ללקוחות למסוקי לאשתי' לאשעת, מסוס כתיבה ולבניה בני חרי כשיעור כתיבה הע"פ שאכרה לכתיבה כיון שיכולה לומר למזונות מכרתי עכ"ל וע"ש ולפמ"ש למזונות לא חיילא אלא לאחר מותו ת"כ מדיעה לא נביא למזונות ממשעבדי שאכר שבעל לקוחות קדים. ולפי מ"ש הרמב"ם לעניו חוב שטר ומזונות האשה דחוב שבשטר קודם ומסוס דמזונות שקילו כאלו מתחייב דבר יום ביומו ע"ש ת"כ אינו אלא לאחר שתקנו חכמים מפני תיקון העולם שאין מוליין למזון האשה והבנות מנכסים משועבדים לחרי, במזונות שקילו אבל אי נאו תקנה זו היו מזונות חייל גם מחיים כמו בפוסק לזון את בתו אחתו דתיקף ונעשה חיוב על אבך ה' שנים ואחי שפיר תירוצו של תוס' אבל לפמ"ש בשטת הרי"ף והרא"ד והרמב"ם דתקנת תנאי ב"ד לא חייל אלא לאחר מיתה קשיא. ולזיך לומר לפמ"ש דחיוב מזונות אינו אלא לאחר מיתה ת"כ הא דאחרו אין מוליין למזון האשה והבנות מנכסים משועבדי, מפני תיקון העולם היינו ממשעבדי בשיעבדו היתומים דאלו מאותן שאיעבדן בעל תיפוק לי' דלקומות קדמו ות"כ מפני תיקון העולם אבל למשעבדים בשיעבדו יורשן וכדאי' פ' מליאת האשה דף מ"ט אאחין בשיעבדו אין מוליין מידן למזונות ע"ש ולפ"ז גם סיומלמי דקאמר בשת אלוה בשטר תאחר לכתיבה מכרתי מיירי ג"כ באלוה בשטר של היורשים ות"כ שפיר עבדת ואין כאן לוגאה כיון דאיכו מזונות נאי גופה לגיית הרמב"ן דאלוה בשטר קודמת למלוה ע"פ אע"ג דאלוה ע"פ קודם לזמנו כיון דע"כ מיירי באלוה בשטר של יורשן דאל"כ ס"ל לוגאה של שקר וכמ"ש וכיון דשיעבדו היורשן תי ליכא למימר דחוב קדים ואפוס דמזונות לא אתו אלא לאחר מותו דאף גם שבט"ם לא ניתן אלא לאחר מותו ושיורשין הוא שבשעבדו הו"ק: (עיין מ"ש בהערה שלפני זה דגם דעת הרי"ף והרמב"ם דשיעבוד הגוף של תנאי כתובה מפעת נפוין חייל אלא לפי שאין נגבין מן המשועבדים לא נתחייבו הנכסי אלא לאח"מ וזו שתקנה היא מפני תיקון העולם ומכל אתי שפיר וק"ל.) ובפ' אלמנה ניזונת דף ל"ה מאי לאו דאף בהא קמפלגי ר' יהודה דאמר בעי לפרוסי שבר נכסי בחזקת יתמי קיימי ועל האלמנה להבי דאי, ור' יוסי דאמר לא בעי לפרוסי שבר נכסי בחזקת אלמנה קיימי ופירש"י ר' יהודה דאמר הפירוש יפה לה שבר נכסי בחזקת יתמי קיימי ואי לא פירשה מה לכתובה ואם למזונות היא לכשתבא לגבות יאמר לה מה שאכרת לכתובה מכרת וקבלת כתובתך ואם תאמר להם ת"כ תנו לי מזונות שאכרתי ילאמרו לה נתנו לך מטלטלין במזונותיך ואם נאמנים עכ"ל. ואיכא למידק לפמ"ש בחגיגה למלך פי"ד מאלוה גבי טענת שבועת ה"ל מיאו מספקא לי אם יברר האלוה שאיתה לו אלוה ע"פ אחרת אלא הלית וטענ האלוה שבשר פרע לוותו אאוב דקי"ל דאין לריך לפרעו בעדים זה בשעיזו העדים שפרע בפניהם הוא מאיתו אלוה בשטר הוא ומשתברע דבכי האי לוקי שטר בחזקת שלא נפרע וגובה ע"כ"ל וע"ש לפ"ז אפי' לר' יהודה שבר נכסי בחזקת יתמי קיימי אלא דאמרי' בחזקת דמבורר האוב בע"פ שהיו האזונו, אאתי לא תוכל האלמנה לטעון שלוותו הפרעון שבי עש האכירה היא בעד האזונות והאתובה שהוא שטר עדיין בחזקתו. ויש בשמ"ע סי' ל' סקל"ח כתב לאפי' יהודה שבי לו עליו אלוה ע"פ או בשטר מ"מ אין האלוה נאמן ע"פ ויש ראי' לדבריו מפירש"י שכתבתי בשם ור"ל ודו"ק:

(ה) סעי' ג' גרישה לא תאכור אלא בג"ד מיאחין כתב ב"ם ז"ל דאכסים כתב כאכסון ביד האלמנה ובא"א סי' ע"ג מבואר דאוכרין האאכסונות ע"פ ג"ד דהיוטות אבל קרקע לא אי ז"ל בע"ג דקי"ל אכסים יכול לאאור ע"פ אדיוטות אבל קרקע לא אי ז"ל בע"ג דקי"ל אכסים אל יתומים אם כאכסון ביד האלמנה מ"מ לא אי כאכסון אאת דאכסים אינן ביד אלא עכ"ל. ואפה מ"ש דדוקא אטלטלין יכול לאאור אבל קרקע לא כבר כתבתי בם' קנס"ח ג"כ שם סי' ע"ג דדוקא באאכסון אטלטלין אאוס דבע"א קונה אאכסון אבל בקרקע

דלמא קני מסכון ודלמי ליכא למכור בלא ב"ד מומחין מיהו הייט משום דבקרקע לא שייך ולך תהיה לקח ולכך לא שייך בי' דין בע"ח קונה מסכון כמו בחטלטלין מבל בחלמה דקנתה בקרקעות למסכון מתקנת מכמים שברי לא היתומים לומרים נחנו והיא לומרת לא נטלתי היא נחמנת בשבועת היסת כדלעיל סי' נ"ג שרי שעשאו מוחזקת יותר מבמסכון דגבי מסכון חייב ליסבע בנק"מ וע"כ נ"ל לעשותו מוחזקת יותר מבמסכון וכ"כ הב"ם סי' נ"ג בשם הפרישה ע"ש ות"כ כיון דנם בקרקעות הוי היא מוחזקת ועדיף ממסכון הדרא קשיא ב"ם לדוכתה דלכך בלמה מוכר, בלא בב"ד דהיא כמסכון ומ"ש טוד ב"ש דמ"מ לא הוי כמסכון ממש אין לו בידור דכיון דמזיק דעדיף ממסכון שע"י בלא היסת מ"כ לחתי דלמה לא הוי מוחזקת בלא בב"ד כדין מסכון. ומיהו הקוסי, מעיקרא ליתא דלמה לא הוי מוחזקת בלא למוזי ולא לכחובה וכמ"ש תוס' פ' בלמה דף נ"ו ד"ה נכסי בחזקת בלמה קיימי ט"ש. בלא בין למ"ש הב"ם לחלק בין מוחזקת דלמה למסכון ובין למ"ש בלא הוי מוחזקת לכחובה קשיין דברי הריב"ם ז"ל שרלה דעתו ז"ל שמה שמינו בפ' המקבל משלשים יום ולילך מוכרן בב"ד רוצה לומר ב"ד הדיוטות כיון שהוא מוחזק וקונה מסכון כדלמרי' בלמה דאינה לריכה ב"ד מומחין לבל לריכה ב"ד הדיוטות שהנכסי' בחזקתה וכ"כ שם ז"ל וכן בלמה שלו מוסבין חותה למוחזקת בנכסי יתומי וקי"ל נכסי בחזקת בלמה קיימי ואע"פ כן לריכה היא ב"ד הדיוטו' עכ"ל ע"ש סי' נ"ו דכל התכובה סובב והולכת על זה הקובע דבלמה מוחזקת בנכסי יתומי ולריכה ב"ד הדיוטות ומזה דן למסכון ט"ש ומבואר דעתו ז"ל דמוחזקת דבלמה שוה למסכון ות"כ ודלמי קשה קושית הב"ם למה לי טעמא דהיא לו בלא תחבזה תיפוק לי' דמוחזקת היא ודין מסכון יש לה דבני ב"ד הדיוטות. ולולי מפרש הריב"ם הא דבלמה בבלמה מן הבעולין משום מזוי הייט משום דבלמוזי היא מוחזקת ויש לה דין מסכון בלא מן בתירוסין ת"ט משום דדוקא למזונות אחרי ונכסי בחזקת בלמה, אבל בלא לבתובה ות"כ בתרוסה ליבעי ב"ד לכתובה דהיינו מוחזקת בלא דרש"י ז"ל בא פי' כן לרכתב למזוי כדי בלא תחבזה ט"ש. ואחר שעיון מלאתי בגמוקי יוסף פ' בלו מלינות גבי רב ספרא דפליג בנפשי בלא ב"ד ואחרי' עלה בגמ' דאפי' בלמה דאיכ לריכה ב"ד הייט מומחין אבל הדיוטות בעי, והקשו שם בתוס' דף ל"ב דהא בלמה מטעם היא הוא ותירלו דמדמי הש"ס שותף לבלמה דכמו דתקנו בבלמה משום היא דליסני בשלשה הדיוטות שמוכרת שהיא שלה כמו כן בשותף שהוא שלו סני בג' הדיוטות ע"ש ואכתי לינו מובן דכיון דהתם טעמא אחרינא היא משום היא מה ענין שותף לבלן בחנם בגמוקי יוסף כתב דמשום היא הוא שתקני שיבי' לבלמה דין שותף ומי לאו דשותף חולק בלא ב"ד מומחין בלמה נמי לאו היתה מוכרת בלא ב"ד מומחין ע"ש ונרלה בכוונת הריב"ש דש"ל דהייט טעמא דבלמה דתיקנו לה משום היא שיבי' לה דין שותף ועשאו, כאילו ים לה חלק בנוף הנכסי, והולכת בלא ב"ד מומחין ומי לאו משום היא דעשאו שהיו שוכה כזוכה לא היתה חולקת ומוכרת בלא ב"ד ומש"ה שפיר מדמה בש"ס שותף לבלמה וכן בערכין ר"פ שום היתומי, גבי הין מזקקין לנכסי יתומי קטני דלמרי, לכתובת אשה משום מזקקין משום היא התם נמי כיון דמשום היא עשאו, כמוחזקת ובשותף לכך מנבין מיתומי, קטנים דלמ"ד טעמא דהין מזקקין ליתומי קטנים משום לרבי בומחזק לא חיישי' לרבי וכמ"ש הר"ן ס"פ בתרא דכתובו, דמשעה לרבי קלא היא ומי תפס לא חיישינן לה וע"ש וכן נמי לטעמ' דהין מזקקין ליתומי קטנים משום דפריעת בע"ח מצוי מיעבד מצוי מיהו וזה לא שייך בלא בם בהיו לומיא ודאי לא מפקינן מיד מהן מבל בל שתפס ויתומי בתים לומיא ודאי לא מפקינן מיד התופס ועיין בתבו' הרא"ש בלל פ"ב סי' ט' ו"ל ומשלמת יורם שתן נכסי מוריכן לקטן בתתנה ויגא על מוריכו שט"ח מי נחתיכן לנכסי קטן בכה"ג משום נעילת דלת בפני לין. תשובה הם השט"ח מקויים כ"ל שב"ד מורידין בע"ח לנכסי שתן היורם לקטן כו' הלכך לא חיישי' לשובר הבח וכן לרב הונא ברי' דר' יהושע דתפרם טעמא משום ברי היינו בדאית לי' לקטן חזקת בבות כ"ש לרב פפא דתפרם טעמא משום דפריעת בע"ח משום ויתמי לאו בני מיעבד מצוה דאפי לעשאו לא שייך הכא דהוי נעילת דלת בפני לין. תשובה הלכך לכולהו טעמי דהתם מזקקין לנכסי זה הקטן עכ"ל וע"ש וה"נ משום טעמא דהיא דעשאוה כמוחזקת וכשותף לכולהו טעמי מזקקין אבל אי לאו דעשאו, מוחזקת וכשותף לא הוי מחקני רבנן בחילי דבני ב"ד מומחין לישבי בלא ב"ד לאלא משום

היא עשאוה כמוחזק ושותף ועשו שהיו זוכה כזוכה ולכך מוכרת שלא בב"ד ומקקין לנכסי קטני ומשום דלא הוי כמו חוב על הקטנים אלא כמו שותף דנוף הנכסי, שלא ומש"ה אפי' לר"פ דס"ל טעמא משום דיתמי לאו בני מיעבד מצוה נינהו גבי בלמה כיון שהיא כשותף ונוטל חלק שלה לא הוי כמו פרעון ש"כ עיקר טעמא דהיא מהני לבוי' מוחזקת וכן לת"ד משום שלא תתבזה מחותו טעם עשאו' כמוחזקת ומ"ש התוס' פ' בלמה דף נ"ו ד"ה נכסי בחזקת בלמה דמוכר שלא בב"ד מוכח דהוי מוחזקת משום שמוכרת שלא בב"ד ולא דחלי טעם דמוחזקת בדין שמוכרת בלא ב"ד בלא דמדחזינין דמוכר שלא בב"ד מוכח דהוי מוחזקת וכשותף בנוף הנכסי, ומש"ה עולה סוגית הש"ס לפי הס"ד בלא ידע להנהו טעמי דהיא ושלא תתבזה פריך שפיר מ"ט מוכרת שלא בב"ד עד דמסיק לטעמי דהיא או שלא תתבזה דמש"ה הוי מוחזקת וכשותף וזה נרלה ברור בכוונת הריב"ם. אלא לפ"ז תקשי דהא לגבי כתובה הוי מוחזקת וכמ"ש תוס' שם בד"ה נכסי בחזקת בלמה ט"ש ואפ"ה מוכרת שלא בב"ד ונרלה דדוקא לעניין ספק פרעון הוא דכתבו תוס' דלא הוי מוחזקת לעניין כתובה דמחת נפרעת כתובתה מש"כ למוזי דאפי' לעניין ספק פרעון הוי מוחזקת כיון דכל זמן שלא תבעה כתובתה יש לה מזונות הוי, מוחזקת כיון דודאי יש לה לבל היכא לליכא ספק פרעון ומוב כתובתה מבורר וכבר נפרעת על כתובה יש לה דין מוחזק וכמו שותף גם לעניין הכתובה כמו למזונות ולכך מכרת גם לכתובה בלא ב"ד ומתוך כל מה שכתבתי יתברר לך דמ"ש תוס' שם ד"ה נכסי בחזק' יתמי דהא דהוי מוחזקת למזונות משום דמוכרת שלא בב"ד לאו דהיינו מוחזקת בנכסי יתומי ולריכה ב"ד הדיוטות ומזה דן למסכון ט"ש ומבואר דעתו ז"ל דמוחזקת דבלמה שוה למסכון ות"כ ודלמי קשה קושית הב"ם למה לי' טעמא דהיא לו בלא תחבזה תיפוק לי' דמוחזקת היא ודין מסכון יש לה דבני ב"ד הדיוטות. ולולי מפרש הריב"ם הא דבלמה בבלמה מן הבעולין משום מזוי הייט משום דבלמוזי היא מוחזקת ויש לה דין מסכון דלמוזי בלא בב"ד אבל לא לבתובה ות"כ בתרוסה ליבעי ב"ד לבתובה דהיינו מוחזקת בלא דרש"י ז"ל לא פי' כן דבתב למוזי כדי בלא תחבזה ט"ש. ואחר שעיון מלאתי בגמוקי יוסף פ' בלו מלינות גבי רב ספרא דפליג בנפשי בלא ב"ד ואחרי' עלה בגמ' דאפי' בלמה דאיכ לריכה ב"ד הייט מומחין אבל הדיוטות בעי, והקשו שם בתוס' דף ל"ב דהא בלמה מטעם היא הוא ותירלו דמדמי הש"ס שותף לבלמה דכמו דתקנו בבלמה משום היא דליסני בשלשה הדיוטות שמוכרת שהיא שלה כמו כן בשותף שהוא שלו סני בג' הדיוטות ע"ש ואכתי לינו מובן דכיון דהתם טעמא אחרינא היא משום היא מה ענין שותף לבלן בחנם בגמוקי יוסף כתב דמשום היא הוא שתקני שיבי' לבלמה דין שותף ומי לאו דשותף חולק בלא ב"ד מומחין בלמה נמי לאו היתה מוכרת בלא ב"ד מומחין ע"ש ונרלה בכוונת הריב"ש דש"ל דהייט טעמא דבלמה דתיקנו לה משום היא שיבי' לה דין שותף ועשאו, כאילו ים לה חלק בנוף הנכסי, והולכת בלא ב"ד מומחין ומי לאו משום היא דעשאו שהיו שוכה כזוכה לא היתה חולקת ומוכרת בלא ב"ד ומש"ה שפיר מדמה בש"ס שותף לבלמה וכן בערכין ר"פ שום היתומי, גבי הין מזקקין לנכסי יתומי קטני דלמרי, לכתובת אשה משום מזקקין משום היא התם נמי כיון דמשום היא עשאו, כמוחזקת ובשותף לכך מנבין מיתומי, קטנים דלמ"ד טעמא דהין מזקקין ליתומי קטנים משום לרבי בומחזק לא חיישי' לרבי וכמ"ש הר"ן ס"פ בתרא דכתובו, דמשעה לרבי קלא היא ומי תפס לא חיישינן לה וע"ש וכן נמי לטעמ' דהין מזקקין ליתומי קטנים משום דפריעת בע"ח מצוי מיעבד מצוה ויתמי לאו בני מיעבד מצוה מיהו וזה לא שייך בלא בם בהיו לומיא ודאי לא מפקינן מיד מהן מבל בל שתפס ויתומי בתים לומיא ודאי לא מפקינן מיד התופס ועיין בתבו' הרא"ש בלל פ"ב סי' ט' ו"ל ומשלמת יורם שתן נכסי מוריכן לקטן בתתנה ויגא על מוריכו שט"ח מי נחתיכן לנכסי קטן בכה"ג משום נעילת דלת בפני לין. תשובה הם השט"ח מקויים כ"ל שב"ד מורידין בע"ח לנכסי שתן היורם לקטן כו' הלכך לא חיישי' לשובר הבח וכן לרב הונא ברי' דר' יהושע דתפרם טעמא משום לרבי היינו בדאית לי' לקטן חזקת בבות כ"ש לרב פפא דתפרם טעמא משום דפריעת בע"ח משום ויתמי לאו בני מיעבד מצוה דאפי לעשאו לא שייך הכא דהוי נעילת דלת בפני לין. תשובה הלכך לכולהו טעמי דהתם מזקקין לנכסי זה הקטן עכ"ל וע"ש וה"נ משום טעמא דהיא דעשאוה כמוחזקת וכשותף לכולהו טעמי מזקקין אבל אי לאו דעשאו, מוחזקת וכשותף לא הוי מחקני רבנן בחילי דבני ב"ד מומחין לישבי בלא ב"ד לאלא משום

סי' נ"ו סעי' ט"ו.

(ו) סעי' ד' אם מכרה בזמה לבין עצמה זו דעת הרמב"ם דהא דבעי ג' הדיוטו' היינו לכתחלה אבל בדיעבד אפי' בזמה לבין עצמה סגי. ובלחם משנה פי"ז מה"ל מיאות כתב ז"ל קשה לדעת רבינו שהוא סובר דמה שמחרו לריבה ב"ד הדיוטו' לכתחלה הוא אבל בדיעבד אפילו בזמה לבין עצמה סגי מ"כ היך אמרו פ' חלו מיאות דף ל"ב מיסר ורב ספרא עבוד עסקא כו' מ"ל חבי ולאו מי אתמר עלה כו' אלמא מ"ל ב"ד של מומחין אבל לריבה ב"ד של הדיוטו' דהא לא סוי אלא לכתחלה ובדיעבד סגי בזמה לבין עצמה והא דרב ספרא דיעבד סוי דכבר פליג רב ספרא עכ"ל. ולענ"ד נראה דכיון דס"ל להרמב"ם ז"ל בזמה לבין עצמה לא מהני אלא כשמכרה לאחרים אבל לעצמה עצמה ולא כלום דמאן שם לה ודוקא בג' הדיוטות מהני לעצמו דהם הם המוכרים אבל בזמה לבין עצמה לא מהני לעצמה דהמוכר צריך להועיל לרשות וכיון שהיא בעצמה המוכר, לא תוכל לזכות לעצמה והוא הדין המבומר בם"ע סעי' ה', והוא דעת הרמב"ם מש"ה שפיר פריך ליה מחבי לרב ספרא דלימו פליג לפסיה בזמו לבין עצמו ובהא שפיר קאמר חבי דבעיון ג' הדיוטות אפילו בדיעבד דמאן שם לך דקי"ל שותפין שהלקו לקוחות הן ולכך לא מני פליג לפסי' דמאן למזכי ליה ומריך עכ"פ ג' הדיוטו', היכי הם המזכים למוכרים לו ואפילו בדיעבד לא מהני בזמו לב"ע ומזה רמיה נכוחה לדעת הרמב"ם דבג' הדיוטו' אפילו לעצמה מהני והוא בם"ע לקמן סעי' ה' דלדעת המולקים דס"ל דאפילו בג' הדיוטו' דוקא לאחרים מהני אבל לעצמה לא דהדיוטות לא סוו אלא שמשים והשלמה היא שליח של היתומים ומריך שיועיל שליח מרשותו וב"כ נגבי רב ספרא אפילו ג' הדיוטות לא סיי מהני דהא רב ספרא לפסיה פליג וקי"ל שותפין שהלקו לקוחות ומאן לקני ליה כיון דלאחרינן דהדיוטות לא סוו אלא שמשים ואינו יכול להקנות לעצמו ומדברי חבי משמע דבג' הדיוטו' סוי סגי לרב ספרא לכן מצותר כדעת הרמב"ם דבג' הדיוטות מהני אפילו לעצמה ודו"ק. ועיין מ"ש בספרי קלח"מ סי' קט"ו סק"ז דלפי הסותף מכר קודם זמן המכירה ואח"כ נתייקר דאיכו צריך לבלם דכל הנגזלין משלחין בכעת הגזילה וע"ש ומ"כ רב ספרא דפליג לפסיה ודאי לעצמו לקח ואח"כ נתייקר דאי לאחרים מכר מ"כ אינו משלם אלא כשעת פסיעה וגם שתמה לליפתה דם"ס משמע דרב ספר' פליג לפסיה היינו לעצמו ממש ודו"ק:

(ז) סעי' ה' אלמנה שמחה ולקחה לעצמה אינו כלום כתובות דף י"ח אמר רב זירא אמר רב נחמן מלמה שמחה לעצמה לא עשת ולא כלום כו' לעולם דמכרה ודאמרי לה מאן שם לך וכתב הר"ן ז"ל משום דמכר אינו אלא כמלמה מרשות לרשו, וכיון דאיכי שליח יתומים לא מצי לקניתו לעצמה וע"ש שכתב דמשא"כ שמעון דמי שנעשה שליח למכור אינו יכול לקנות לעצמו וה"ם וכן פסק בם"ע ח"מ סי' קפ"ה סעיף ג'. ובם"ך כתב זה שם דזה הוי ספיקא דדינא דבפ' התקבל דף ס"ג גרסינן ר' חנינא אומר אחד שנשה שליח לקבל לה גיטה חיד שליח בעלה ת"ל רבה שם אינה לדר' חנינ' עבדי בה עובד' שה לא חזרה שליחות אלא אפילו בדיעבד ומסקינן דמספקא לן לדידן הוי דבר שבערוה וחולצת ע"מ וקבי לן כיון דדין זה הוי ספיקא דדינא היאך אחרו כאן בפסיטות אמן שם לך כיון דאיכי מיחזקת ותפוסה. ונראה דבפ' התקבל שם פירש"י והא לא חזרה שליחות אלא אפילו ז"ל שליח שחזר ונעשה למי שנשתלח לו ניתק עד שלא היה לו שהות לחזור אלא שולחו ואומר לו עשיתי שליחותך ושליחות שליחו רואי לחזור ולשניך היו שליחות עכ"ל ובספ"ב דגיטין בשה דאמר לה הוי שליח להולכה עד דאמרת להתם וכי אמרת להתם הוי שליח לקבלה וקבלי את גיטך ופריך והא לא חזרה שליחות אלא אפילו אלא אפילו אלא אפילו

דבכל דוכתי בעי' מומחין לגופיית אבל בחלמ' סגי בהדיוטות דהא בשמה לעצמה לא מצינן למימר בחזרת שליחותא דידמי קאחית דמ"ב מאן סס לך דבשליחות בעינן סיוליא מרשות לרשות וכיון דלדעת הרמב"ם ב"ד של הדיוטות הוא דמגבו להם מ"ב ס"ל סודהה שלא ע"פ השוס ושומת הדרת כמו בשאר חובות. מחנם בשטר מקוצלת כתב וז"ל חלמה שמה לעצמה לא עשתה ולא כלום פירש"י מאן סס לך ממי קבלת מכירה לא מב"ד ולא מיתומים כו' ולפירות זה בעה"ב שעשה שליח למכור לו קרקע אפי' בדמים יקרים אינו יכול ליקח לעצמו דאחרי מאן זבין לך שאין אדם מוכר לעצמו ומאן סס לך לא אתי ספיר להאי פירושא ומגמוסים ז"ל פירשו מאן סס לך כי שמא לא דקדקת יפה בשומא אע"פ שבב"ד של הדיוטות לקחה מיסיגין שמא כיון לעצמה היא לא דקדקו יפה בשומתם ולפירוש זה דינו של רבינו ז"ל צריך תלמוד הריטב"א ז"ל טב"ל לפ"ז ים לומר דסכי היא סיטת הרמב"ם ז"ל ומפרש שאמה לעצמה בלי סום ב"ד כלל אלא בינה לבין עצמה ובהא הוא דאחרי מאן סס לך ר"ל שמא לא דקדקת בשומת יפה כיון שלא היה סום אדם אלא מפלה ע"כ ע"פי ג' הדיוטות שמכינין עלייהו דבדקו ודקדקו יפה בשומתן אבל מ"מ אלו בני אגבויי ניחו ומצא לפ"ז כל שאמה לעצמה ע"פ ב"ד של הדיוטות שומא לא הדרא דאימי שליחא דיתמי הוא וה"ל אגבי' אימו בחובים והא דב"ד של הדיוטות שמו לה לא מסיב אטרחי' לב"ד. ואימו בעיקר הדין דשליח שנעשה למכור וקנה לעצמו דכתב הריטב"א ז"ל דצריך תלמוד קאמר לי דמהי דמהכא לא מוכח הא מוכח לה מהא דאמר ספ"ב דגיטין ובפ' שתקבל דאם לא חזרה שליחות אלא שהשלח בטל שליחותי' והשלחתי לעיל בפ"ק ז' ע"ב. ואפשר לומר דהשתא גבי שאני כיון דקי"ל טלי גיטך מעל גבי קרקע ובעינן שיתן שבעל מו שליחו שגט ואע"פ כל שיתק משליחות להוליכה לשליחות לקבלה אי לעצמה דלא חזרה השליחות בטל לי' שליח להוליכה וה"ל כאלו קבלה שגט בלא שליחות להוליכה וכעומד' מע"ג קרקע דלא מסני אלא במקח ומוכ' דסגי בגילוי דעת מ"כ כל שעושה שליח למכור בדמים יקרים אלי שליח לקנות לעצמו כיון שהשבעה"ב

גילה דעתו שרוצה למכרו בכך וכך וכו"ק הימב.

(ט) סעי' ו' ומכרה שוה ק' בר' עמ"ס בזה בספרי קמ"ח סי' קפ"ג סק"ס.

סי' ק"ה (א) סעי' ב ומת שבעל בחיי' אם מתה קודם שנשבעה על כתובתה אין לוקח

ולמקבל כלום ובמ"ס ס"ו סעי' ע"ו פסק דהקונה שט"ח מהאלוה ומת האלוה אם מאר שלקחו מת ושבע הלוקח שלא מאר לו מאכר כלום ושאינו יודע שטטר זה פרוע וגובה שטרו ומחלק בה"מ דקיון כתובה גרוע טפי דשמא לא תבא לידי גבי' והזמן פרעון אינו אל עד מאר מיתה ומוי כאלו מכרה לו מאר מיתת שבעל עכ"ל הב"ח ע"ם ומאכתי קשיא לי דהא כבר הקשו בתו' פ"ק דב"ב בשה דאמנה שבאה ליפרע מנכסי יתומים לריכה שבועה שא ס"ל תוך זמנו והילך חייסינן לגררי תוך זמנו ותירלו דכיון דתגאי כתובה הוא חייבי טפי לגררי ואפי' תוך זמנו ע"ם ולפי מ"ם רש"י בערכין פ' שום היתומים גבי שא דאין מזקקין לנכסי יתומים קטנים משום דחייבי לגררי דהיינו דחייסינן לשמא נתון לו גררי למסכון וכן הוא מוכרח דבכתובה ליכא למיחש לפרעון ומם דשא מסור לשמות עם אשתו בלא כתובה מגא ולאי דחשם גררי הוא למסכון ואע"ג דגם מסכון אין רלוי משום תקנת השוק שהיו כל נכסיו ערבאין ואחרלין לכתובתה ועיין סי' ס"ו סעיף ג' היינו דאם לא כתב לה בכתובתה שיהיו כל נכסיו אחרלין וערבאין לא מהני יחוד מטלטלין אבל בכותב לה כל נכסיו אחרלין וערבאין דשאי להתפיסה גרר' למסכון וה"כ היינו דאינו אלא משם מסכון ג"כ עדיין שיעבודה שים לה על שבעל קיים ומכתי לא נשאל ואשאי לא יגבה שלוקח אע"ג דנתן לה מסכון על שעבודא כיון שכבר מכרה כל כתובתה אימו וכל שיעבודא דאית בי' אע"ג דאית לי' לאוה מסכון אגל שמוכר גריך שהוה לפרוע ללוקח והוא יתבע מסכונו מן שמוכר ולכן נראה דגריך לומר כתירון שני של תוס' שם דחייבי' שמא שתפיסה גרר' שמוך לאית' ובזה חייסינן שמא שתפיסה לפרעון ממם. ובאמנו' מהרי"ט חלק ח"מ סי' יו"ד כאב ז"ל ועוד נראה שאי גרר' משום פרעון שם שאם לא היינו חוששין שנאן שגרר' אלא שמוכר לא היינו חוששים דאם שיאת דיהיה לה גרר' כל היכי דאיתנהו ברשותי' דמר' איתנהו אלא דגרר' בחזרת פרעון שם ובבר גמחל שיעבודו ע"ל ומן שחיימא שלא הניח דגרר' שם"י בערכין

דמפרש בסדיא דגרר' למסכון הוא וה"ם דאם למסכון שתפיסו לא סיינו אומר' אם מאה יפסידו היורש' אינו מוכרו דודאי כל שנאן גרר' למסכון אין היורש' גריכים לפרוע כאובאה עד שאחזיר מסכון ויורשים מייבין בהחזרת המסכון ואף כשאחזיר המסכון אז מחוייבים לפרוע כאובאה אף קשה לפי פירש"י דגרר' בחזרת מסכון יסיב לה ע"כ כשאחה ולא נשבעה דמפשדי יורשים משום דאין אדם מוכר שבועה לבניו אחאי לא טעינן ליורש' דנאנסו גרר' לדעת הש"ך בה"מ סי' ק"ח דס"ל טעינין ליורשין נאנסו ע"ם. ונראה דרש"י לשיטתי' אזיל דס"ל דאסכון שלא בשעת אלוחתו חייב בהאנסין ועיין ס"ך סי' ע"ב מיהו נראה דאפי' אאמר דאסכון שלא בשעת אלוחתו נאי נאי פטור בהאנסין מ"מ שטר כאובאה בטל דכ"ג כתב בה"מ סי' ע"ג סעי' ל"ג וז"ל יורש שטוענת שטר שים לאוריסו כך וכך ממון אגל פ' ושים לאותו פ' אסכון אגל האוכים ושטן היורש שאסכון נאנס אגל מוריסו ואובא אאנס שהאבע היורש שאסכון היסת שלא אאזיר לו אאסכון ום ר"שום כנגד אוכו ופטור ע"כ וכן הוא שם בשויר וז"ל ולא אאמר' שיאבעו היורשין שבועת היורשין דכל שטר שאוטנת היורש הוא ולאי והפרעון ספק אאל הכא כיון שהגיע ליד האוכים אאסכון כנגד אלוחתו וספק נאאד בחוסק או בשבועה לפיכך אשטר בטל ע"כ ה"ג כיון דים שם אאסכון ספק בחוסק ספק בשבועה ונאאד אשטר בטל כיון שהיורש אינו יודע שם בשבועה או בחוסק ועה"ם בקלח"ה סי' ע"ב ס"ק ל"ו. ואיכו הכא לאפי' נאאד אאסכון אגלה בשבועה היא פטורה דשבועה בשעל' היא שאשבעל אשבועד לה ואפי' שיברה כליס פטורה וכה"ם הראב"ד פכ"א אאיכות ואפשר דכיון שהגיע לידה אאסכון ה"ל כי היכי דס' נאאד בחוסק ס' בשבועה השטר בטל ס"ל שם ספסק שאת עדיין האסכון בעין אאת ידה אי אאי השטר בטל וע"ש. ולפי תירוץ שני של תוס' דאשבע דאתפסת גרר' אינו אגל שאת סאוך לאיתאו אתפיסה ה"ל ואם"ם דשבועה היא פטורה ואפי' בשעת אלוחתו אלא אאי אגל שאת שבועה אאי אלא אאי אגל שאת שבועה אאי אלא אאי אגל שאת שבועה אאי

הלוה כיון דמיעבוד גופי עדיין נמשך ביד המלוה ולא נמכר ומ"כ בפיעבוד גופי ממרי' אין לדם מורים שבועה לבניו ופקע לי' שיעבוד הגוף עם מיתת המלוה ומחילת פקע שיעבוד ונכסי דלוקח דאין חלה ערבין וכמו בגר מת. וגראה דאע"ג דאין לדם מורים שבועת היורשין לבניו היינו במה שבאין לגבות מנכסי יורשי' אבל שיעבוד הגוף דהוי לי' על הלוה יורשים יורשי המלוה בלא שבוע' דזה לא הוי מנכסי יתומי' דשיעבוד הגוף אל הלוה היינו מופל על יורשי הלוה דיורשין לא משתעבדי אלא נכסי הוא דמשתעבדי וכל שאין באין ליפרע מנכסי יתומי' אית לה בלא שבועה שהרי בכל השבועות כמו פיגם וע"מ לא אמרי' אין לדם מורים שבועה ומשום דכיון דים לו שטר גובה בלא שבועה כמו בחשוד לחפיק שטרא אלא דבשבועת יתומי' הוא דהמחילו דשבא ליפרע מנכסי יתומי' לא יפרע אלא בשבועה והכא כיון דשיעבוד נכסי כבר נמכר בחיי המלוה והלוה ושיעבוד הגוף יורשים יורם המלוה בלא שבועה אבל אם לא נמכר בחיי הלוה ואת לוה בחיג המלוה דאז הגכסי' של היורשין נאלא כשאז בא ליפרע מנכסי' יתומי' הוא דמיפרע ובנכסי יתומי' החמירו שיא ליטול בלא שבועה ואין לדם מורים לות' שבועה משא"כ בשנמכר השט"מ בחיי הלוה נעשו הנכסי' משועבדי' ללוקח בחיי הלוה ושיעבוד הגוף של הלוה שפיר יתני יורשי הלוה לאין בזה משום אין לדם מורים שבועה דלאו נכסי יתמי הוא דשיעבוד הגוף ובגר שת ממילא פקע שיעבוד הגוף דהלוה חפיש בי' ס"ו ופפיטא דגר שיעבוד נכסי פקע ועמ"ש בס' קלב"ח סי' ס"ו ס"ק כ"ו ודו"ק היטב. (ג) ואם מחרם שנפרעת אחר שמכרה נאחזת בחנו בח"מ סי' ס"ו סעי' ט"ז הביא בשם י"ח דאם פרע הלוה להמוכר אינו נפטר מהלוקח ובש"ך שם בשוג דהא אם פרע אין לך מחילה גדולה מזו ושטר שנפרע אינו חוזר ולוה בו דומחל שיעבודו ע"מ ובס' קלב"ח סי' פ"ו סק"י כתבתי בטעמא דאיתן י"ח לפמ"ש הרמ"ה בתשו' כלל ע"ג סי' מ' במסרב אלא יהד לדין או שיהד לדין וסירב לעשו' שוי ב"ד ועשו ב"ד ממונו שביד אחר ועבר זה על מניתן והמזיקו ליד המסרב אם לא נמצא ממה לגבות משום דהי' מניף מחמת שהמזיק למסרב ונתן הרמ"ה הטעם משום דהי' מזיק שיעבודו של מזיקו ע"מ וה"ה בזה שפרע למוכר ה"ל מזיק שיעבודו דבזה מזיק שיעבודו של לוקח ונבי מחל המלוה הוא עושה שיזק דיכול הוא למחול אפי' בע"כ של הלוה אע"ג דבמתנה אינו יכול ליתן בע"כ של מקבל אם אינו רוצה לזכות אבל מחילה מהני אפי' בע"כ של לוה ש"מ כמוכ' שמחל הוא המזיק ולא הלוה משא"כ גבי פרעון דקי"ל פרעון בע"כ שמי' פרעון מ"כ הלוה שפרע הוא המזיק שיעבודו של לוקח ע"ש. ולפ"ז קשה מאי מהני שמוחלת שנפרעה אחר שמכירה דמ"מ חייבי' יורשי השעל בעלמו לשלם ללוקח לפ"מ שכתבנו דשפורע ה"ל מזיק שיעבודו של לוקח ולא נפטר בפרעון זה כך דינא הוא שהרמ"ה פ' שכות' וגם כך שברא דפורע הוי מזיק שיעבודו הרמ"ה שם ה"ל כך שברא שכתב בתשובתו וגראה דהרמ"ה לא ס"ל כך שברא שכתב בעה"ת דמכירת השטר קלא אית לי' ומשחמת ידע הלוה שנמכר ללוקח ולכך פשט במה שהלה למוכר הא מלתא לא ס"ל להרמ"ה ומאי לוה למימר שלא ידע בשעה שפרע שמכר מה הלכך ה"נ השעל פעור משום שלא ידע שמכרה שכתובה ולכך נאחזת שנפרעת במנו דאי בעי' מחל אבל אית לה בתשו' הרמ"ה שלחו לו הב"ד ועבר על ציווים ואפי' ס"ל מזיק שיעבודו ומייב להחזיר ממונו. (ד) אבל אם מחרם שנפרעה קודם שמכרה אינה נאחזת והוא מהרמ"ה פ' שכותב דאין לה מנו אפי' בעי' מחלה דשברה אם תמחול שבחת לרוכה לשלם כל שך שכתוב בשטר משא"כ אם מחרם שנפרעה שמכרה דמ"ל דאין מחילה שאינו יודע שיש לו חוב בשטר ושם בשמ"ש ס"ק ס"ק ס"ק

מגיסם ומשוי לי' רחוי לגבי'. מחמת בעיקר דברי הב"ח יש לנחמן דלפ' לדע' מהרי"ל דוקא כתובה מבטלת כתובה אבל לירושת הבעל או לבכור לא הוי רחוי וכמ"ש הם מהרי"ל מהו' דירושה מחילה ולא מיחסר גופייהו וא"כ מותר דיר דהוה לקיום ירושה דהוריית ולגבי ירושה לא משוי לי' רחוי ט"י כתובת אלמנה אבי מגיסם ותדע דהא בסוגיין מחר רבה כו' וקאמינא להו מינה בבע"ח כ"ע לא פליגי דהוי מותר ואע"ג דבע"ח כבר מטח זמני' אלא ודאי לירושה דהוריית לא הוי רחוי כלל וכמ"ש והו"ק:

סעי' ו' (ג) אע"פ שים עליו ב"ח בכגד המות, ז"ל הרמ"ם פ' מי שהי' גשוי וב"ח כתובה ונעשה מותר לחברתה כי בפרעון כתובת הבני' מיקיימא נחלה דהוריית ואם לא הי' שם נכסי' אלא כשיעור כתובת הראשונה ופרעו מהם כתובת הבניי' לא יטלו בני הראשונה המותר כו' אע"פ שפרעו כתוב' הבניי' לית כאן כלל דין כתובת ב"ד כיון שלא הי' שם מותר דיר על כתובת אמם וכן פירש רש"י בבע"ח שם שים שיעור אחי כתובות ומותר דיר והוא משועבד לבע"ח אבל אם אין שם מותר דיר על אחי הכתובות אע"פ שכן נריכין לפרוט מיד מגיהן לא אמרי' הרי קיימו נחלה דהוריית והמותר יחלוקו ביניהם כל אחד לפי חלקו המגיעו וה"ט כיון דבשעת מיתה לא הי' שם מותר זכו מיד בני הכתוב' הקטנה לחלוק בשוה וכשבא אח"כ בע"ח לגבות מיבו ס"ל כדבר שנתחדש ביניהם אח"כ דהא קי"ל בע"ח מכחן ולהבא גופה ואינו מבטל זכות שזכו בני הקטנה מידי דהוי למוציא ומתרבו עכ"ל וע"ש: ובשם בית מאיר כתב ז"ל ותימה לי לדברי הרמ"ם דיסיד טעמא לפי שכי ליכא מותר דיר לא נעשה פרעון הסיד במקום המותר משום דלזלזלינן בתר שעת מיתה ובע"ח מכחן ולהבא גופה ושוי כמוציא ומתרבו ע"כ אמם בע"ח וכתובה בשעת מיתה דפרעון הסיד נעשו מותר תיפוק לי' דהא כבר זכו יורשי הגדולה דהא הי' שם מותר דיר ובע"ח וכתובה מכחן ולהבא גופי' וה"ל כמוציי' ומתמעטו וע"ש שהאריך בזה: וגרלה לפ"מ שכתבנו תוס' ר"פ מי שמת דף ק"מ ד"ה מה שמכרו מכרו ז"ל ותי"ת דהכא לחרי דבין מרובין ומתמעטו בין מוציא ומתרבו זכו בהן יורשין ובפ' מי שהי' גבי כתובת בעין דכרין אחר פשוטה מרובין ומתמעטו כבר זכו בהן יורשין פי' יורשי כתובה גדולה כו' ויש לומר דהתם לא מיקרקע נחלה דהוריית כולי האי דהרי מכל מקום כולן יורשין אע"פ שאין מוטלין בשום אבל הכא מיקרקע לגמרי עכ"ל וע"ש ולפ"ז הא דהתם גבי בעות במוציא ומתרבו אע"ג דבשעת מיתה כבר זכו בעות בכל הנכסי, מ"מ מזלזלין בתר נחלה דהוריית והכא במרובין ומתמעטו מזלזלין בתר שעת מיתה ועקרינן לנחלה דהוריית אינו אלא משום דהתם אי ניזל בתר שעת מיתה ואלו ואלו מוטלין בכתובת ב"ד לא מיקרקע נחלה כולי האי הרי מ"מ בשיעור יורשין אף שהם מועט וזה יותר עכ"פ כולן יורשין והא ניחא בשים בחי בכתובת ב"ד שמתו בחייהן בחייו דכולהו ירתי אבל בחתם בחייו ואחה במותו אי ניחא דבפרעון חוב לא מיקיימא נחלה כלל אי ניזל בתר שעת מיתה ומגבינן לבניהם בשעבוד כתובת ב"ד ובני הבני יגבו בכתובת אמם בתורת חוב מיקרקע לגמרי נחלה דהוריית גבי בני הבניי' לחיזון לא ירתי כלום דחוב אחן הוא דבקלי והיכא דלא מיקרקע נחלה דהוריית לגמרי דמי לבעות ולית לן למיזל בתר שעת מיתה אלא בתר נחלה דהוריית דומי דהתם במוטלין ומתרבו לא מזלזלין בתר שעת מיתה כיון דמיקרקע נחלה דהוריית לגמרי ולכך בעיגן שיהי' נכסי מוטלין מחלה ועד סוף וה"כ ס"ל כיון דלבני הבניי' מיקרקע נחלה דהוריית לגמרי ליבעי נכסי' מרובין מחלה ועד סוף לכך נריכה לחיזר בפרעון חוב אחוב מותר דמיקיימא בי' גופי' נחלה דהוריית וה"כ ס"ל מרובין מחלה ועד סוף ודו"ק: ובזה ייחא לן מה דחזר רבה ואמינא להו מינה בבע"ח כ"ע לא פליגי כי פליגי בכתובה ופירש"י משום דבקלי ולא פרעי וקשה דהא בחיי הבניי' כבר מיקיימא נחלה דהוריית דכולהו פרעי וה"כ ס"ל מרובין ומתמעטו ולפמ"ש דהיכא דמיקרקע נחלה דהוריית כולי האי ולא ירתי כלל לא מזלזלין בשר שעת מיתה אלא בעות מרובין מחלה ועד סוף וכיון דהשתא שקלי הרי נחמעטו ולא ירתי כלל לשבי פליגי ודו"ק: אמנם בכוונת הרמ"ם נראה דהא בע"ג דבע"ח מכחן ולהבא גופה מי נחלה דהוריית לא הוי משני מותר דיר דנשי דמשיב של יורשין דבע"ח מכחן ולהבא גופה מ"מ מקרי משעבדי שהרי

משועבדין לבע"ח וכבר אמרו בסוגיין דף ק"ח אלא הכא בדיר משעבדי קא מיפלגי מר סבר מצני חורין אבל משעבדי לא ופירש"י ר"ם סבר בע"ח הוי מותר ט"ם הרי מבואר דמותר דיר נריך להיות מצני מרי שלא יהיו משועבדים כרבנן דר"ם אלא דאף לאחרין דפרעון נופיה הוי נחלה דהוריית, דאל"ה לא הוי מותר אף על גב דמכחן ולהבא גופה ונכסים של יורשין הם מ"מ כיון דמשועבדים לבע"ח לגבות משם אין נעשים מותר אלא משום דפרעון נופיה ס"ל מותר דה"ל ירושה אבל היכא דליכא מותר דיר אלא שפרעו מהנכסים מוב או כתובה לא מקרי מיתר כיון דבע"ח מכחן ולהבא גופה ושאת, מיהת דיורשין ניתנו מע"ג דמשעבדי לבע"ח לגבות מהן משום הכי עדיין לא הוי מותר כיון דמ"מ נכסי יורשים הם והרי אין כאן מותר לנחלה דהוריית, דהא דמשעבדי לבע"ח לא מהני אלא לעכובי אלא שהוי חשיב מותר כל שמשועבדים לבע"ח אבל היכא דליכא מותר זה למותר זה אינו כיון שהנכסים בחזקת של יורשין ומה"ט כל היכא דליכ' מותר דיר אע"ג שים עליהם מוב לא חשיב מותר אעדיין לא פרעו ובע"ח מכחן ולהבא גופה ומ"מ היכא דבע"ח מכחן ולהבא גופה ויהוה הוי מותר לחברתה ע"ג דבע"ח מכחן ולהבא גופה מותר בעין אלא מותר מיבו לפי שהוי בעין דינא דמוציא ומתרבו אבל אלמנה כיון דנכסי ברשותה קיימי ולאי מיתעטו וע"ש בסוף הדיבור שמסיים דבחובה ממעטה דה"ל כבעלת מוב ועדיף, מיהת עכ"ל ומהם ליכא למימר דבבע"ח מ"ל פרעון מוב כנחלה ולכך בע"ח הוי ממעט בבעות דהא נבי בעות הוי נחלה מהם לריך לנכסים מרובים בכדי שיזוו ולא לחוות נחלה תדע דהא בחובה ממעטת מע"ג דמיקיימא מחת פרעון מוב: ולכאורה תקשי מ"ש דהתם גבי בעות דקאי לבע"ח מרובין ומשום דמכחן ולהבא גופה ואילו הכא אי ללו דפרעון חשיב לנחלה הוי ממעטו בנכסים אמנם לפמ"ש ניחא דהא לריך הכא לממעט דפרעון גופיה הוי נחלה משום דאל"כ לא חשיב מותר גבי בחובת בעין דכרין כיון דמשעבדי והכא בעיגן מותר דיר בני חורין מבמ"כ התם גבי בעות דלא קפדינן אלא אי ליכא נכסים מרובין וכיון דבע"ח מכחן ולהבא גופה הרי הנכסים של יורשין והרי ים כאן נכסים מרובים ומה דמשעבדי לא מעכב רק לעניו כתוב, ב"ד בעיגן מותר דיר מבני חורין שכך היתה התקנה: אמנם מכחי ליכא למידק דהתם גבי בעות פסק גם הרמ"ם ר"פ מי שמת דבע"ח מיגו ממעט וכתוב, מאחר שהם ממעטו וז"ל סם ומה אלא מיבעי' לי' בכתוב, אלמנה אי ממעטו אי לא משום דפסיט, ליה כיון דבתחלי ב"ד ליה לה כמאן דבחיי ואחה במותו אי ניחא דבפרעון חוב לא מיקיימא נחלה כלל אי ניזל בתר שעת מיתה ומגבינן לבניהם בשעבוד כתובת ב"ד ובני הבני יגבו בכתובת אמם בתורת חוב מיקרקע לגמרי נחלה דהוריית גבי בני הבניי' לחיזון לא ירתי כלום דחוב אחן הוא דבקלי והיכא דלא מיקרקע נחלה דהוריית לגמרי דמי לבעות ולית לן למיזל בתר שעת מיתה אלא בתר נחלה דהוריית דומי דהתם במוטלין ומתרבו לא מזלזלין בתר שעת מיתה כיון דמיקרקע נחלה דהוריית לגמרי ולכך בעיגן שיהי' נכסי מוטלין מחלה ועד סוף וה"כ ס"ל כיון דלבני הבניי' מיקרקע נחלה דהוריית לגמרי ליבעי נכסי' מרובין מחלה ועד סוף לכך נריכה לחיזר בפרעון חוב אחוב מותר דמיקיימא בי' גופי' נחלה דהוריית וה"כ ס"ל מרובין מחלה ועד סוף ודו"ק: ובזה ייחא לן מה דחזר רבה ואמינא להו מינה בבע"ח כ"ע לא פליגי כי פליגי בכתובה ופירש"י משום דבקלי ולא פרעי וקשה דהא בחיי הבניי' כבר מיקיימא נחלה דהוריית דכולהו פרעי וה"כ ס"ל מרובין ומתמעטו ולפמ"ש דהיכא דמיקרקע נחלה דהוריית כולי האי ולא ירתי כלל לא מזלזלין בשר שעת מיתה אלא בעות מרובין מחלה ועד סוף וכיון דהשתא שקלי הרי נחמעטו ולא ירתי כלל לשבי פליגי ודו"ק: אמנם בכוונת הרמ"ם נראה דהא בע"ג דבע"ח מכחן ולהבא גופה מי נחלה דהוריית, אלא פריעת מוב מיגיהן הוי נחלה דהוריית, לא הוי משני מותר דיר דנשי דמשיב של יורשין דבע"ח מכחן ולהבא הוא גופה מ"מ מקרי משעבדי שהרי

נחלם דמוריית, ס"ל בפרטן סמוך מחלקין ביניהם לפי ערך נחלם דרבנן ולא מיקיימא נחלם דמוריית לגבל היכא דמיל מותר דיגר על סתי סכתובות סגם בלוותו מותר דיגר מיקיימא נחלם דמוריית, סברי פורעין לותו סדיגר בסום בערך נחלם דמוריית ותע"ג דים חוב יותר ופורעין לפי ערך סכתובו, מ"מ בלוותו דיגר סיותר בויס סס כדין נחלם דמוריית

ודו"ק סיטב:

כעיף ז' (ד') יהשער יחלקו לפי ערך סתי סכתיבו, כתב ב"ם ז"ל וסס סגיח בכור לוגו טוטל פי שיס בכתוב, ב"ד של שתו חלא רואים כמלו חלקו כל נכסי מביתם בין כל סלחים וטוטל חלק בכורתו ב"ג פ' נעדה עכ"ל ז"ל ב"ג סס סלחין ובני סלחם שכתובתם מרובה סיה ס' מסס בכור לקבין לוגו טוטל חלק בכורה בנכסי לחו סכתובת, מרוב, חלא ריחין כלחלו חלקו כל בני חביו כל הנכסים שהיה חביהן בשוה וטוטל זה חלק סבכורה כחלק חחד מן סלחין כחשוחר בקונטרס סרחיות וכן נחלה בתלמוד ירק ישרחל עכ"ל: ומשחט משה דכתוב' בגין דכרין לוגו טבטל חלק סבכורה ולם של ס' כתובתם מרובה ושל חחר כתובתם טועטת ויש בכור בין בני סחיעטת טוטל חלק בכורתו כפי ערך כל הנכסים בין כל סלחים בשוה דסחורה לחרה לא יוכל לבכר חת בן סלחיבה ולם יבכר טיבר בללו וכמ"ם סרחב"ן בסגהותיו של ס' סחטות לסרחב"ם ע"ם ז"ל חלוה י"ב שחטנטו בהגחילנו סבנים מסטביר סבכורה חן סבן סגדול של יתר לחיו לחבל נגחיל לוחו כי בנים כחשבט פי שבכורה וסוא לחרו יתעלם לא יוכל לבכר כו' ובגח' פ' ים נוחלין דף ק"ל לחרו לא יוכל לבכר חם ת"ל לפי שגלחר ושים בויס סגחילו חת בניו נתנם רשות לאב לסגחיל לכל חי שירצם יכול לף זה כן ת"ל לא יוכל לבכר ולא תחסיב שלא ישים זה חיעטה חלא דין חלימי סגחלות שילחדנו שכתוב שלין שאב יכול להטביר סיובסה חתנו ועל כרחו יירש פי שיס חבל בחתת חיעטה סיה שאב לחר יקח סבכור כפבוט בשוה עבר של ולחו שזה כי ומפני חיעטה שחנעתו סתורה נעשית נן דיו בו כחתנה ע"ח שכתוב בתורה שלא יתקייס דברו וח"ח עבר להברח' דרחמל עכ"ל ע"ם ושבחתי דבריו בס' קנה"ח סי' רפ"ח סק"ח ול"כ ודלי תקנת חז"ל לא סיה נגד דין סתורה שלחר בחלי לחבל בחלי· ובספר בית מחיר רחיתי דחלי ליה להלי דיגר בשך חיבעי' דלחיבעי' פ' ·ים נוחלין דף קל"ח בגבריא סילף ושלחה בתיקו וכאב שם סרחב"ן בחידושיו שכך פירשוהו מסום דקא מפיק לה בלשון ירחון דלי לחרת בלשון דשלי ליבעי מלי בסום דוכתא תקינו רבנן כעין דלוריית, חע"פ שהיה דבר שבל"ע וסוה ברית חלא לי לחרת רבנן כיון דלשון ירחון לא משני בסום מקום חיך תקנו רבנן לשון שבחי שחינו כעים ואין לי עיקר חלא ירושת תורת חלא ודלי ר' יוחנן בן ברוקה סיה ושעתה אין לחו יודעין שם לחרת בבריה ותנלי ב"ד לדבר שבל"ע בלחוד סוה לי דלוחה לא לחרינן בבריה וכבה מסום תנלי ב"ד סוה כי סיכי דמשני לדבר שבל"ע עכ"ל סרחב"ן וזה תניה סחיבטייה ס"ל דלי לחרין בבריה נמי לחר ולא תקנו חלא לעניו דשבל"ע לבבל שם שחינו מועיל טעלמות לבין ירחון לא תקנו ל"ב בבכור דקי"ל שם דלף ר"י בן ברוקה מודם שחינו יכול להטביר ונחלקו בלשון ירושה דכתיב לא יוכל לבכר מחילה סוה טוטל חלק בכורית כו' ולא משני לבני כת שאין סבכור ביניהם שם לחר ות"ח מיון ירחון מבל"ב לו לחרי בבריה לא לחר ות"ח משני ירחון בבח תנלי ב"ד כמו כן מסחלת נמי מועיל שאין סבכור שוחש זו טוטל חלק בכורה מבחובת שם בת סחרת ולבני סלקס בירושלמי בלא פסיטת כמו דלא מפשיטא בעי' דבריה וע"ם. וחנוס לפמ"ש בשם סרחב"ן דעובר בללו גבי בכור ל"ב לפי' ניחא דבבריה לא לחר ואפי' לרבנן דס"ל דחשוב דוכתא לא משני להטביר נחלה מבן לבן בפחות ויתר וכבה דוקא חשוב תנלי ב"ד סוה דחשני וכדלפי' שם פ' י"ב דף קל"ח סיינו דוקא בחלק פשוט וחשוב דלפי' לרבנן ליסורה ניבה לוגו דלא לחשני משטו דבבריה לא לחר ל"ח ליסורה ניבה לוגו דלא לחשני בבכור דחיסורה ובתנלי ב"ד חשני חתקנת הכחים לבל בבכור דחיסורה טביד כשוה טעביר חלק בכורה ושיבר טל לוחו ל"ב לחיך תיקנו חכחים שיכחוב לה כתובת ב"ד ויטביר נחלה חבכור ולטבו' בללו ותע"ג דבלא כתב לה נמי חייב לה מתנלי ב"ד ס"ח לוגו דשלי ובשבר בללו דלא חשני ליה לחבל בכתב לה כתובת ב"ד ס"ח לוגו דשלי ותקנת כתובת ב"ד גבי חלק בכורה וזה נרחה לי ברור ודו"ק ובשו"ת

רשב"ן סי' ק"ן כתב ז"ל רחובן מת ושיו לו שתי נשים ושיו לו בנים מבשניי, ונתן נבסיו בתנאת שב"מ ושבני' בלא נעבות כתובתם מפני שהיה קודמת לתנאת שב"מ וכו' ונשאל סר' יצחק בר בשת ז"ל בזה ושבזב דכתובת בין דכרין קודמת לתנאת שב"מ וכתובת סבני' קודמ', לכתובת בני' לבני' חלא שהיה בלא נעבות כתובתם כמו שהיה כשיש לה בעיס לו לא ושלם לעמוד על דעת' ושתבתי לו זה בשלי דבדק לן בכתובת בין דכרין כו' ושעתה לף לוגו מינו לשיחר דלפי' היכ' דאיכא בעיס לבני' בני רשבזב כי זבו בנכסי מכח תנלי ב"ד זבו בשו ולא מכח ירושת שבישם ועפקא מיני' לשלי דשחרן לי נשי לעניים לשרי כעין ירושת בכור וכו' וסוף דבריו ז"ל ועוד שלם תשחר כן ס"כ לפיהו בשלם לחת יש גט לוחר דשיתי לתנלי ב"ד דש"ם ושתנת שב"ח חלא חיילת בשי שלחת שבשו לשבני קודמת לשתנת שב"ם ושין סבכור נוטל פי שיס וזו חלא שלטנו מעולם ולא מסתבר כלל ע"ל שבוחר שדבריו דסיכ' דלישה לכתובת בין דכרין כעין לזו בני' ושו בני' פקע ירושת סבכור לגשדי ושוש נגד סירושלשי שבניה בש"ג ושוש בירושלשי פ' שי שבי' נשי סי' שם בכור לם לחר סבכור נוטל פי שיס שזו נוטל פי שיס בללו לי בכל סכתות ע"ם ושדברי רשב"ן נרחה בפשיטות דשין סבכור נוטל פי שיס כלל בכתובת בין דכרין: לישרה סשיקר נרחה כש"ם דלגבי חלק בכורה לא תקנו כלל כתובת בין דכרין שסוס דעובר בללו יפר לחיו לשבל נשחיל לוחו פי בני בכורי לא ושפי שיעה שלשתו סתורה נעשית נן דיו בו כחתנה ע"ש שכתוב בתורה שלא יתקייס דברו וש"ח עבר להברח' דרחמל עכ"ל ע"ם ושבחתי דבריו בס' קנה"ח סי' רפ"ח סק"ח ול"כ ודלי תקנת חז"ל לא סיה נגד דין סתורה שלחר בחלי לחבל בחלי· ובספר בית מחיר רחיתי דחלי ליה להלי דיגר בשך חיבעי' דלחיבעי' פ' ·ים נוחלין דף קל"ח בגבריא סילף ושלחה בתיקו וכאב שם סרחב"ן בחידושיו שכך פירשוהו מסום דקא מפיק לה בלשון ירחון דלי לחרת בלשון דשלי ליבעי מלי בסום דוכתא תקינו רבנן כעין דלוריית, חע"פ שהיה דבר שבל"ע וסוה ברית חלא לי לחרת רבנן כיון דלשון ירחון לא משני בסום מקום חיך תקנו רבנן לשון שבחי שחינו כעים ואין לי עיקר חלא ירושת תורת חלא ודלי ר' יוחנן בן ברוקה סיה ושעתה אין לחו יודעין שם לחרת בבריה ותנלי ב"ד לדבר שבל"ע בלחוד סוה לי דלוחה לא לחרינן בבריה וכבה מסום תנלי ב"ד סוה כי סיכי דמשני לדבר שבל"ע עכ"ל סרחב"ן וזה תניה סחיבטייה ס"ל דלי לחרין בבריה נמי לחר ולא תקנו חלא לעניו דשבל"ע לבבל שם שחינו מועיל טעלמות לבין ירחון לא תקנו ל"ב בבכור דקי"ל שם דלף ר"י בן ברוקה מודם שחינו יכול להטביר ונחלקו בלשון ירושה דכתיב לא יוכל לבכר מחילה סוה טוטל חלק בכורית כו' ולא משני לבני כת שאין סבכור ביניהם שם לחר ות"ח משני ירחון מבל"ב לו לחרי בבריה לא לחר ות"ח משני ירחון בבח תנלי ב"ד כמו כן מסחלת נמי מועיל שאין סבכור שוחש זו טוטל חלק בכורה מבחובת שם בת סחרת ולבני סלקס בירושלמי בלא פסיטת כמו דלא מפשיטא בעי' דבריה וע"ם. וחנוס לפמ"ש בשם סרחב"ן דעובר בללו גבי בכור ל"ב לפי' ניחא דבבריה לא לחר ואפי' לרבנן דס"ל דחשוב דוכתא לא משני להטביר נחלה מבן לבן בפחות ויתר וכבה דוקא חשוב תנלי ב"ד סוה דחשני וכדלפי' שם פ' י"ב דף קל"ח סיינו דוקא בחלק פשוט וחשוב דלפי' לרבנן ליסורה ניבה לוגו דלא לחשני משטו דבבריה לא לחר ל"ח ליסורה ניבה לוגו דלא לחשני בבכור דחיסורה ובתנלי ב"ד חשני חתקנת הכחים לבל בבכור דחיסורה טביד כשוה טעביר חלק בכורה ושיבר טל לוחו ל"ב לחיך תיקנו חכחים שיכחוב לה כתובת ב"ד ויטביר נחלה חבכור ולטבו' בללו ותע"ג דבלא כתב לה נמי חייב לה מתנלי ב"ד ס"ח לוגו דשלי ותקנת כתובת ב"ד גבי חלק בכורה וזה נרחה לי ברור ודו"ק ובשו"ת

עיסור נכסי לפרנסת הבת דמי מני לסלוקי במה דבעי כדמי
פ' מיימת המשה דף ס"ט ט"ם:

(ז) בעי' ט'. והשני' קיימת דיש כדין מתה מחת בחייו. הרמ"ם
ר"פ מי שהי נסוי כתב ר"ת מסוגי' דהא מחטת
מחטיין שהם מתה גם זו שנשהרה עכשיו ים להן לבני הרחשום
כתובת ב"ד אבל כד מיתה בחייה לא מהכחן ויש מן הגאונים
שאמרו כן בתשובותיהם מטעם משום דמיגויי כי סתי חייבי
לפי שהין בני הבני מוטלין כלום כו' ושם יולחין נקיים לגמרי ויש
מן הגאונים שאמרו שהף בחיי הבני מוטלין כו' וכן מסתברא
דהם חית דבחיי ליח להו לבעל הרחשום גם חהר מות הבנים
ומי ליח לה לכבר זכו בהם בני הבני בנכסים כי היכא דאמרי'
במוטטים ומתרבו טכ"ל וכ"כ הר"ן: ושנה לפי דעת ר"י בתו'
דף ל"ח ד"ה כך מוטטין ומתרבו הזכו חת"כ בכתובת ב"ד ט"ם
ח"כ חין זה רחי' דאמ"ג דבחיי בני חין להם מ"מ חת"כ זוכי
בה מידי דהוי אמוטטין ומתרבו. ובאמנוסי מהרי"ט כתב דאפי'
לדידן דמוטטין ומתרבו חין להם בתובת ב"ד ים לחלק דהתם
בשעת מיתה מטיקרא נהלה דאוריתא הלכך מאותה שעה זכו
יורשי כתובה הקטנה לחלק בשום אע"פ שאתרבו אח"כ אבל
הכא מטיקרא נמי בדין הי' שיטלו כתובת ב"ד ולא מטיקרא
נהלה דאוריתא דהא מיקיימי' בפרטין כתובת בניי' אלא משום
חגוויי לא טבדינן הכי הסתם דלא מגי מוטלין טכ"ל וט"ם. ועיין
בסוגיין בדם"י ד"ה וכ"ת ליפוך כו' ואימא בחין בני של זו דקאתר
ת"ק מבני האשום קאי וקאתר דשקלי כתובת ב"ד ט"ם ובתו'
שם ד"ה וכ"ת ליפוך הקשו דאי אפשר דאבני האשום אם לו
להזכיר לאחר מיתה. פשיטא דבחין דקתני לאחר מיתה דהא
אתה קתני ט"ם ולפמ"ש הגאונים דבחיי הבני ליכא כתובת ב"ד
ניחא דקאתר נשאת הראשום ואתה נשא את הבני' ואת הוא
בחין בני' של זו לאחר מיתה ומוטלין כתובת אחן סיימו לאחר
מיתת הבני' בחין בני' של זו סיימו הראשום ומוטלין כתובת אחן
סיימו כתובת ב"ד ודוקא לאחר מיתת הבני' אבל בחיי הבני'
לא ומיחא לן דזה אחי דקאמיא לן בסק"ג בהא דאחר דבה ואחיכא
להו אחא בבא"ח כ"ע ל"פ כי' דהא בחיי הבני' כבר היו אחזקן
ט"ם ואשני דבחיי הבני' לא הי' כתובת ב"ד כלל אלא לאחר מיתתה

ח"כ השתא תו ליכא לפרישת חוב דשקלו ולא פרעי וק"ל:

(מ) בעי' י"ג אינו טורף מנכסי מטועדי'. ר"פ הע"פ דף
ט"ם בני אחת אחסיא לאחרי טרפא ממשעדי
יסבון אחן כו' ושלכתא לא טרפא ממשעדי ילחון אחן ובפ' י"נ
דף קל"ח לאחרי ת"ם דאחר לי' ר' נתן לרבי שיתכם אשתכם
כר' יוחנן בן ברוקה דאחן לא כתב לה בניו דכרין דיסויי ליכי
מינאי אינו ילחין כסף כתובתך יתר על מוקיפין דעם אחיכון
חייב אפני שהיא תנאי ב"ד ח"ל רבי יסבון אחן ילאחר רבי ילדות
שיתה בי ושמזתי פני בנתן שבבלי אלא דקי"ל כתובת ב"ד לא
טרפא ממשעדי אי ס"ד יסבון אחן אחאי לא טרפא ממשעדי
אלא ס"מ ילחון אחן ט"ם: ואיכא למידק דשא אפי' יסבון אחן
דאוי שלא לטרוף ממשעדי לפמ"ש הרשב"א בחידושי פ' שיזקין
דף נ' בשא לאחר עולא בטעמא דאין מוציאין לאכילת פירות
כו' לפי שאין כתובין ז"ל פירשי' ז"ל אע"פ שכתב לו מוכר
לוקח אנא אוכם ואשבי כו' לפי שאין קול יוצא על הפירות
ועל השבח אלא על עיקר הקרקע ורבותינו בעלי התוספות נתנו
טעם לדבר לפי שאין בעולם עדיין ואפשר שלא יבואו לעולם אין
קול יוצא עליהן וגם בתקנת פירושי רש"י ז"ל מלאתי כן ות"ת
ח"כ אמי פריך לי' ר' אבא לעולא ואם אזון השבח ושבנות
דאחאן דכתיבי דמי דבנות לא באו לעולם בשעת כתיבה ואאת
לא יבאו לעולם י"ל דלא פריך ממזון השבח אלא ממזון השבח
עכ"ל ט"ם וכ"כ טור אח"כ בסוגיא ז"ל ומזון השבח אלא
לא קנו מידו אין כתובין דשא לא ידעינן בשעת נשואין אם עתידות
לבא אם לאו ע"ש. ות"כ אפי' לת"ד יסבון אחן אאתי טרפא
ממשעדי שא אינו כתובין דשא לא ידעינן בשעת נשואין אם
עתידי להיות לה בנין דכרין אם לאו ואגא בני אתא אחסי'
דסברי טרפא ממשעדי אשום דיסבון אחן אפשר דש"ל כר"ח
דטעמא משום שאין קונין וכתובת ב"ד קונין הן אבל אחן
דקי"ל כעולא וכר' יוחנן דטעמא שאין כתובין וכמבואר בש"ך
סי' ס' ע"ם שכתב שכן דעת הטור והפוסקים וא"כ קשה אאתי
אחר רבי הועזתי פני בנתן שבבלי אלא שא דקי"ל כב"ד לא
טרפא ממשעדי כו' ואאי קושי' כיון דקי"ל כטעמא שאין כתובין
כיון דלא יהוי שיעורו לעולם א"כ כתובת ב"ד נאי אין כתובין
כאו לאכילת פירות ושבח קרקעות: וגראה דכיון דאאינו דר' נתן
סובר טעמא דאי' קונין וכמבואר פ' שזקין דף נ"א ע"ם

בסוגיא ת"ם אימתי בזמן שקדם אקאו כו' וע"ם בהידושי הרשב"א
שכתב ז"ל פי' רש"י ור"ת ז"ל דלאחרוייהו קא פריך כי' ובאמת
פירשו לעולא פריך לאחר אשום כאיבה דאי אשום כאיבה אע"ג
דקדם שבאו ליח לי' לאגבי הכא לא כאיבה דבשעת כאיבה לא
סי' כשאוב כדאאמרי' לעיל ואע"פ שעאם בא בשעת שכאיבה
לא בא א"כ אותה שכאיבה אינה כלום אלא אשום קונה ואע"פ
שבשעת אאקא לא סי' קונה כיון שעשויו היא קונה שקול יוצי
עליו שקרקע שום כך וכך והכל יודעין שקיבל עליו אאריות
השבח כעין שאארו בפרנסת שבת כו' ואשני אאתי אאי טוא ות"ק
כעולא ור' יוסי כר' אינא ור' נתן נאי כר' יוסי ע"ם ות"כ
כיון דר' נתן ס"ל טעמא דקונין לא סי' לו לרבי לומר לו יסבון
אאן דא"כ אאורוף אאשעבדי: ויאאא לן בשא הא דאאר רבי
השזאתי פני בנאן שבבלי ע"ם ופירשב"ם ילדות ושעות סי' בי
השזאתי פני בנאן שבבלי והאיאי בדבר שאינו דומי דילאי יראין אאן
כו' ע"ם ואם הוא דבר שאינו אאי שאי דקאאר לנאן שבבלי
לאפי' לנפשי' לא ס"ל לאיאר שכי ולפמ"ש ניאא דאינו לנפשי'
שפיר אני שבר יסבון ואפ"ם לא טרפא ממשעבדי משום שאין
כאובין דקי"ל דעולא אפי' שאין כאובין וכמ"ש אלא דבר' נאן
דס"ל לפי שאין קונין ח"כ ע"כ יראין אאן דלא ס"ד יאבון ס"ל
לאיטרף ממשעבדי לכך לאאר השזאתי פני בנאן שבבלי דבר' נאן

לא סי' לו לשמיד יסבון וק"ל:

(ט) בעי' י"ד י"א דוקא בקרקע. בריב"ם סי' ק"ו כתב ז"ל
שריב"ם ורבינו שמואל ז"ל כתבו שניהגת גם
שאטלטלין לאבר שבגאונים תיקנו שבכאובה תבא בגבית אן
שאטלטלין ס"ם נאי כאובת בנין דכרין ושרא"ם ז"ל ורבינו יונה
ז"ל כתבו דיהאי נוסגת גם בזאן הזה שאין לבטל אקנת הז"ל
אבל בשקרקעי דוקא ולא באטלטלי ואם באקנו הגאונים ז"ל
שאגבה שכאובה לף שאטלטלי לא עבי לעניו זה כאובת ב"ד
בכאובה ולום הסכים הרא"ם ז"ל וכן דעת הרשב"ם ז"ל אבל
נראה שעאם שכותבין בכל השאובות שאטלטלי אגב שקרקע ויש
בגבית אן שאטלטלין אן הדין זולת אקנת הגאונים גם כאובת
בנין דכרין בבית אן שאטלטלין דאאאי כאובה בכאובה עכ"ל
ועי"ש: ובשם בית שאיר כתב ה"ל ול"ע אם יישיל בזה שיעבודו
לבני שיולדו אח"כ שהרי עיקר כאובת ב"ד לוגה כה אקנת אאאי
ב"ד לא אי' לאפשר אפני השו לדבר שבבל"ע כאבואר בב"ב דף
קל"ח ואי"כ שיעבודו באטלטלין שאינו אקנת ב"ד אם יועיל כו'
ומ"ש דאאאי כאובה בכאובת אין ענין לזה דהא השיעבוד אגב
לינו אאאי כאובה כי אם אדעתו ולאה שאועיל ויועיל ולאה
שאינו אועיל לינו אועיל עכ"ל: וגראה לפ"ש שאארי בשארא דף
נ"ב בת בין הבני' נאי תירות כגאלה שיי' רבנן כו' ואאבי
אאטלטלי בכאובה שיי' רבנן וכאב בשטה אקיבות ז"ל בכאובה
שיי' רבנן כליאר כיון דאכא בכאובת אאן קא יריא לא עדיפא
אכאובה עלאה וכי היכי דבכאובה לא בבי אאטלטלי ס"ג בכאובת
ב"ד לא בבי אאטלטלי תלאידי כר"י ז"ל בע"ל ע"ם וא"כ דאדינא
הוי כגאלה וכי' דאוי שיעבו אאטלטלין כיוהם אלא אשום דאכא
כאובת אאן קלאתי דהא כאב לה לינו יהאין בכסף כאובתך
וכאובה עלאה אינה בבית אאטלטלין לכך בם הם לינו טוטלין
באטלטלין ולפ"ז היכא דכאב לה אטלטלי אב"ק דבאובה עלאה
בבית אאטלטלין בם בין דכרין טוטלין אאטלטלין דאינו יהאין
כאב לאן: ואיכו טוד כאב אם בם הרשב"א ז"ל בבאובה
שיי' רבנן פי' כיון דאאאי כאובה הוא ואשום שיקפין אחם ויאן
לבאו כבו די לאם אם אסי' בבאובה עלאה טע"ל וכיון דאקנת'
בלאפי נפשה עבדו לה בבאובה עלאה שינו אלא אאאי אאקראי
א"כ אע"ג שזה כאב לה לבאובת' אטלטלי בב"ק אינו בבבע"ל
לבב"ד דהוי לדבר שבבל"ט והבי הריב"ם אם כדעת אלאידי הר"י
דאפרשי דאאאי אכא בבאובה ולעולם בירושה שיי' כ"ל ודו"ק:

(י) בעי' ט"ו אבל אם אין שטר בבאובה אין לבם כלום שאע
אחלה אאם כאב ב"ם ז"ל כ"כ הרשב"ם פי"ט
וכן ס"ל בשלאה דאין לה אזונות בשאין בבאובה בידה שאע
אחלה ובסי' ג"ב בשבתי לדוד הפוסקים חולקים עליו ולבאורה
נראה דלהני פוסקים גם כאן לא אייסינן שאע אחלה אינו
י"ל שאם טוענת בדי אבל כאן היורשין אין לאם טענת בדי
כו' ע"ם: ולפענ"ד נראה לפ"ש שאבואר אגלו בסי' ק' סק"ט
בטעמא דאחולקים דס"ל דאפילו בשקום שבותבין ואין לה שטר
בבאובה דודאי שבדע דאפילו תוך זאנו אייסינן לפרעון ושאתי
לא נאום בבא ובירורו שם שום דיבא דעת השטר ליד שאלוה
קודם שנודע אן הגפילה שרי טוא בשזקתו ושגאי ב"ד בשאן
דנקיט שטרא בידי' דאי וה"ל כאו בא השטר ליד שאלוה קודם

שעדע ריעותא דנפילה וע"ש. וזה שייך בכתובה עצמה אבל בכתובת בנין דכרין אי בהך דלקמן סי' קי"ב במזונות סבעות דאין תגלי כב"ד אי מזון סבעות אלא לחמש שוה מתחייב אינש לבני מזכרי כב"ד ולבנותי מזון עד שיבגרו וע"כ חייבא דכב"ד ומזון סבעות אין סבטר בידם אלא לחמש וכיון דאתרע ע"י נפילה לאחרי בחא מחלא כיון שאין סבטר ואוה סתגלי ב"ד בידם דלא לסם נתחייב אלא לחמש וה"ל כלאי סבטר בידי

אחר והיכא דאתרע בנפילה אין גובין בו. וזה נכון והי"ק

(י"ח) סעי' י"ן נהן כל נכסיו לאחרי במחנת שכ"מ ושוה מדברי סרמב"ם פי"ט ע"ש ובסי' הפלוה סקבה דסא בעי' מוהר דוקר כדי שיסיה דין ירושה לכולם בשוה וכיון שנתן במחנת שכ"מ הרי לא יהי' מוהר דוקר דמקבל מתנה ישול ע"ש: וגרסה לפמ"ש סרשב"ש בתשובה ח"ג סי' קכ"ה ז"ל בהלסם שכ"מ במאר תנו חנה לפ' לאחר שיבא פ' אי לאחר שוב מי ניחא דבי הא כבר זכו יורשין בירושתם ושוב אין לה בפסק תשובה כל כי הא לא אמרי דמ"כ בשוטה כל מתנת שכ"מ דלפי דעתי יכיבת סיורשין הלה עם גמר מיתה ומתנת שכ"מ חינה אלא גמר מיתה ואם אתה אומר כן כבר קדמה סירושה ואין לה בפסק כו' שכ"ל וכיון דירושת סיורשין הנה עם גמר מיתה ומתנת שכ"מ חינה אלא גמר מיתה מ"כ כבר זכו סיורשין בני סכתובה סגדולה וה"ל כמרובין ונתמעטו הו"ק. ועיין ברמב"ם פ"ה מזכי שכתב שסרי במיתתו נתחייבו שוכסים וסיינו דתגלי כתובה מזון סאשה ומבנות וכב"ד עם גמר מיתה ומתנת שכ"מ לאחר גמר מיתה וכמ"ש בסמ"ע סי' רנ"ב ע"ש וע"כ יכיבת סיורשין קדמה בכתובת ב"ד דשא חינן יכולן תנן ויורש עם גמר מיתה ומתנת שכ"מ הנה אם"כ וה"ל כמרובין ונתמעטו ומ"ש סרמב"ם פי"ט מהיכות ז"ל סרי סתנאה סרמב"ם סגכסים בתגלין בתין כאחד ע"ש ואי דוקא לבישות סרמב"ם חייב סתגלין בתין מקודש וכמ"ש פ"ח מזכי ושמ"ש בספרי קלא"ח סי' רנ"ב סק"ח:

סי' קי"ב בעי' א' ואפילו אחנה אחא כתובה בפירוש בי' לתן מזונות וכת' בא"מ ז"ל לא נתבאר אם אחנה אחא תגלו זה אל מזונות סבנות בפירוש אם אחני אחילה לחשת סרשב"ד עכ"ל ועיין ב"ש בסאריך ג"כ בזה. ולפענ"ד נראה לסוכיח דאחלה דאחלי אחני ואוא לקמן סא אחני סעי' י' בא"ע מבואר אם אחנה בשעת נשואין אלא יזני סבנות מנכסיו סיי בכלל תגלי בשאון וקיים וכן הוא בעור שם ואוא ע"פ סיעת רב אחי גאון סבילוס סרשבוצים ובשעה אקובעת וז"ל כך היא הגרסא אמקובל אפי רבותינו הגדי מסתך אאומר אל יזני בעותיו אנכסיו בוחצין לו. אל יתפרנסו בעותיו אנכסיו אין בוחצין לו כו' ואקובי' שהקבו על אי אחחנים וגרס אלא כסובן יש נני לפירקא לאומר כי נאו לעניו אחנה נשיח בחשה שהנה אלא לפרנס אין בוחצין לו בתגלו קייס כו' אבל אאומר ע"א אלא לפרנס ואין מזונות בעותיו אנכסיו נאחר אותו אלא אתגלי כתובה שפיכך בוחצין לו לסתנות ובשעה אבל שפרנסה אחנה ולא בתגלי כתובה שם שפיכך אין בוחצין לו ע"ש אבואר אדברי שהשה וכן אדברי שעוש"ע דעיקר טעמא דאחני תגלי אחנה דבר שבאמון דתגלו קיים לף שהחנה לבטל תקנת חז"ל דשהאו' חיזוק לדבריהס שבל תורה ואה דדבר שבאמון תגלו קיים כתב סרשב"ש ז"ל בחי' לקיבוץ ובשעה אקובעת פ' אע"פ שיינו אחנה שם ז"ל לר' יהודה אאומר ע"א אלין לך עלי אחר כשות שכונה שיא ע"א בתחלי ואחילה והלי אחני ולר' ואיר ס"ל דכוותו ע"א אלין לך עלי דין אחר וכשות אבל אאומר בפירוש ע"א אלין לך דין אחר וכשות אפי' ר' יהודה מודה דתגלו בטל וע"ש ובשתה מי ס"ד דאחילת לאחם לא אחני אפי' אחילה בפירוש אזונות שבעות ש"כ סיכי אחני תגלי בשעת נשואין דשא דאחני תגלי בדבר שבאמון היינו אלא אחנה אחנה דכוותן ע"א בתאחול ואע"פ שלא אחני אחילה ואפי' נפמ"ש בסי' קלא"ח סי' ר"ט ס"ק י"ח בשם סרשב"ן ז"ל ור' יהודה שבר בידו לאומר שלא יתחייב לו בשרי אוכר ובדבר של אחון בידו לאחול שלא לאומר תורה אזה יתחייב אלא אלו ברצונו של זה ע"ש ובילחתי שם כוותו דאפי' אחנה שלא יפי' לה דין שאר וכשות נאי אחני כיון שלא לאומר תורה אזה יתחייב אלא אלו ברצונו של זה וע"ש בקובץ שלא יכולה לאחול אזונות בעותיו דאם אחני אחילת אחם אזונות בעותיו דאם אינה יכולה לאחול ג"כ אה אחני תגלי אם שהאה וא"כ לא אחני תגלי אחנה שהאה עם האשה אע"כ אוכח שכל שבעות וא"כ לא אחני תגלי כתובה וכיון דשטור וסם"ע פסקו

כדברי רב שלי גאון אוכח דאחני אחילת לאחם בפירוש הו"ק (ב) וכן שם נתגרשה האשה אפ"ס חייב במזונות שבעות. כתב ב"ש ז"ל וכן שם נתגרשה סיינו לכ"ע שדין כן אפילו שם נתגרשה חייב במזונות שבעות שעולדו לה קודם שגבו עכ"ל ועיין בתשו' רשב"ץ ח"ב סי' קל"ח ז"ל ונעמין שאלתך במזון שבעות כי' אבל נעשה מכס עינן לאד ולא עלה בדעתכס ולא הזכרתס אותו כלל ושוה שזות שהאשה אחר שעולדו לה ב' בנות נתגרשה ונעשו בה לקוחים סייט וקי"ל כרב סונא דאחר ס"פ שכותב דאתגרשה ואשזירה אין לה תוספת וס"ס לשאר תגלי כתובה וזה אפי' סיתה כתובתה שרשאנה קיימת ולפי דעת אל שרמב"ס אין בנותיו שעולדו קודם ניקוחים אלו ניזונות כלל שהרי תגלי כתובה שרשאנה נאחל ואלי אח קודם שהאזירתו לא סיתה ניזונת אלאונתי וכיון שהיא סיתה ניזונת גם בנותיו אין ניזונות וכשהאזירה ואתלאונה אאחת כתובה שאחרונה היא ניזונת ואין לבנות זכות כלל בכתובה שאחרונה וז"ל שרמב"ס ז"ל אין שבנים יורשין כתובת אחן ולא שבנות ניזונות בתגלים אלו עד שיהא שטר כתובה יולא אחר אחתת יד אבל אם אין לסס שטר כתובה אין לסס כלום שוה שהנה לאחם כתובתה ובודאי שהאחרוני' ז"ל לא נסכימו עמו בזה אבל שבא לדון ע"פ ספרי שרב ז"ל כאו שנוסגין בשרטות אלו כן יש לו לדון ולהורות וכפי' שר"י יאונתן שכהן ז"ל להלכות בפ' אילמת שהאשה אנאתי תבובה נגלון ז"ל בפי' שהאשה שתגרשה אין נבותי' אזונות אבוא שהרי נאחלי כתובה שהרי נאחנה כיון שתגרשה ושבי אוכח בגאי' פ' שיבא ורחיתי להרמב"ם ז"ל פכ"ה אה' אילות שכתב שאם נתגרשה שהאשה שאב זן בנותי' בחייו אחזרת לדקה ולאחר אוכי אתגלי כתובה ונראה בדבריו סותרין זה אית לה נתקן דברי לומר דסיינו שכתובה נשארת חוב עלין וע"ש עכ"ל. ולענ"ד נראה דגם שרמב"ם ס"ל בשתגרשה דסבנו' ניזונו' אתגלי כתובה אבוא דבפרעון שכתובה לה נאחלו תגלי שכתובה והוקא סיכא דאין שטר כתובה יולא אח"י ס"ל לשרמב"ם דחייבין אאת אאחנה ובאוחל' נקטינן דאפדה כל תגלי כתובה כדאסיק רבא אפ' נעשה דף ל"ג אבל נתגרשה ופקע לה אבעל כתובתה והלי לא אבדי אבות אזונותיהן בחנוע לפן בתגלי כתובה דאפילו אוכי לא אבדה אגלי כתובה דהי לגאי' ובדאמר רבא אתם כ"ש בשתגרשו דסך כיצון אחאי' לוקם דאבעל אגרשה בע"כ ואפ' לאין לה אזונ' כשאת אבוא לגבי בית דיהם פקע עניני ליהו' שבויסם וכלאי גבתה כתובתה אבא"כ לגבי בות דלא נפתו אלאי אכוחו שבו עד עתה הם ברור. וא"ש רשב"ץ שהלא בפי' סר"ר יונתן בשם תשובה לגאון שהאשה שתגרשה אין בותי' אזונ' אבוא תגלי כתובה כו' וסכי אוכח פ' שיבא ע"ש אתם אלי דאדרשה אתם אבואר שסיפך ע"ש דף ק"ג דפריך הש"ס אי לא עסקינן דסוו בשעת קנין וסיכי דאי כגון דגרשה ואסדרה אלא אילי דלית' בתגלי ב"ד אבני לה קנין בות אתגלי ב"ד אלא אי בתגלי ב"ד אבני לה קנין בותיו ס"ט כיון דאיתנו בתגלי ב"ד אואר לרבי אתפסנו וע"ש סרי לפיכי דשתגרשה אכתי אוכא תגלי ב"ד על שבות וע"ש:

סעי' ג' (ג) נתארשה בעודה קטנה כתב סר"ן פ' נער ז"ל דברי סרמב"ם ז"ל אוכיחין פי"ט אבל אוכי דאפילו נתאלס בקטנה אבואה אבל כשהיא קטנה לא אלא דוקא כשהיא בוגרות אבל כשהיא קטנה לא אלא כל כאייסו לאלסה כשהיא קטנה לספסידה אזונותיה וכ"כ סרב בעל סעיטור ז"ל וסרשב"ץ ז"ל סיסיף דאסתברא דאפילו אלסה לעתה לא אבדה אזונותיה אבוא דאין אעשה קטנה כלום ובתוך פ' אינה אם שרצו' אתגלי לה בשתה או בשאר אדברים אלו אפילו אלסה אבדה אזונותיה ואפי' אם שרצו' אתגלי לה ואע"ג דקי"ל שפעטו' אתגלי אתנה בשטלטלין כדאי פ' שאקין וס"ס לשאילתן אזונות ופרנסה שאי כיון דאין לא אלא שקרקעי דאסקינן לקאן שאכא אסקרקעי ולא שטלטלי בין לשתובה בין לאזונ' בין לפרנסה היו ליה כשקרקע וכשם שאין שתגלן שתנה בשן כך אין שאילתן שאילה וגפי טעמו ז"ל לפילו שאילה בפירוש לא שאי עכ"ל. ושיבא לשידק בשא דכתבו תוס' פ' הכותב דף פ"ו ד"ס תיזל ותיאשלה לכתובה ז"ל קשה לרבינו יאקב דהא סרייהה הא שאירין בשאוך שלן דאין דינא דגרמי שגבי בי דאי בטרא שעלי כו' וים שפרשים דקטנה שיהא כאו שפעטו' שתגלן שתנה ולא שיחייבא שדינא דגרמי עכ"ל גם סר"ן פרק הכותב שקשה קושי' זו כתב ים לאאר דקטנה שיהא והגיעה לעונ' שפעטו' ואאילתה שחול' והיא אינה את שלאומין שהקטן פגיעתו לעס ע"ש והא שדינ' דגאר' כתובה

אינה נגבית אלא מן הקרקע וסיכי מסני מחילת הפטורות.
ונראה לייסד לפמ"ש ר"ת בטורמת דמוכר סט"ח לחבירו וחז'
ומהלו מחול מסוס דב' שיעבודין יש למלוה שיעבוד הגוף והוא
אינו נמכר ושיעבוד נכסים הוא דנמכר וכיון דמחיל לשיעב' הגוף
מחילת פקט שיעבוד נכסי שאינו אלא ערב כחבות' בהרבה
מקומות וא"כ בקריבתי' דר' נחמן כבר מכרה למה שיעבוד
נכסי ללוקח וא"כ אין לה שיעבוד קרקעות ולא נשאר אלא
שיעבוד הגוף שאין בו מכוס לתת קרקעות שפיר יכולה הפטורה
למחול כיון דאין קרקע שלה רק שיעבוד הגוף הוא דמחלה
ומחילת פקט שיעבוד נכסי שלוקח אבל בפרנסה ומזוני
משגיח לצנו' דים להן שיעבוד הגוף ושיעבוד נכסים על הקרקעות
ה"ל כקרקע ממש ולא מסני מחילת הפטורה' וכ"ת אכתי גבי
פרנסה ומזוני נמי אית לה ג' שיעבודים שיעבוד הגוף ושיעבוד
נכסי נמי אלא מסני מחילה לגבי שיעבוד נכסי דהוי קרקע
תיסני מחילתה לשיעבוד הגוף ומחילת תפקיע שיעבוד הנכסים
זה אינו דכיון דעכ"פ יש לה שיעבוד קרקעו' ואם תאמר' שיעבוד
הגוף יהיה בטל שיעבוד הקרקעו' מ"ה לא מסני מחילת'
תפילו לשיעבוד הגוף דהיא סותמת הואיל ושי"ג תפקע קרקע
משא"כ התם בפ' הכותב דאין לה סוס זכות בקרקע שכבר
נמכר ללוקח כל שיעבוד הנכסים ולא תפסדה היא קרקע ט"י
מחילה זו ולכך מסני מחילתה. ועוד נראה דפרנסה דה"ל
בע"ח דאחין וכדאי' פ' מציא' התם ובוס חייב ליכא על האחין
גופייהו אלא על הנכסים שהיה להן מציהן והאחין לא נתחייבו
מעולם לפרנס, הבת מ"ה בפיר כתב רש"י ז"ל שם דף ס"ז
דאפילו מחלה הקטנה בפירוש לא מסני ה"ל כקרקע דשיעבוד
פרנסה מן הקרקע הוא ושיעבוד הגוף ליכא הכא דאת הוי
בע"ח דאחי היינו מנכסים שהיה להן מציהן. ולפי"ז בחזונות
ה"ל בע"ח דאציהן מכוס תגאי ב"ד לאפכר דאחי אחל' לשיעבוד
הגוף לגבי אבי, ואפילו אקט שיעבוד נכסים וכיון דעיק'
המחילה היה על הקרקע אע"ג דנפקא מינה לגבי קרקע לא
אכפת ן ודיינין לה כוותה שאין הקרקע מקח וה"נ מחילתה
מחילה ואפכר זו היא דעת הרמב"ם דגבי פרנסה פסק כאחי'
דלא מסני מחילתה וגבי מזוני מסני מחילתה וד"ק. (ד') ויש
לומרים דלא אבדה מזונות כשהתאכם כשהיה נערה. והוא דעת
הרב המגיד והרשב"ץ דבעי' קידושי תורה וגם בית מאיר שכתב
דלפ בנשואין לא תפסיד קטנה דגם נשואי' דרבנן ניתנו ועוד
שכתב הרשב"ץ דילפ מיהושי לגם דלפ בנשואין היא תפסיד
מפרנסה ואיך נאפכר לחייב לגם דלפ בנשואין היא תפסדת
ואפי' נאחק בנשואיה יש לה מזונות משבעל משא"כ מהרוסה דלית
לה מזונות מהאכוס שכבר אבדה הרמ"ה כתב כהרמב"ם דיש
לה מהאכוס ואי זה בזה תלי' קאי' ותו קשה לי על שניה זו
דקטנה אפילו שהיכוסין דאחריהן לא תפסיד מ"ש לדב דפשקי'
כותיה בתגאי בתוב' עד דתנקמון לגברין הוי' לאיכוסין ע"כ
היינו דוקא בשיכוסין דנערות שהם קידושי תורה מ"ש מג"ל
לאילף מלשון תגאי בתוב' זה לשם נשואין בקטנות אבדה מזוני
ואם בכך היה לה משבעל כיון דקטנה מעולם לא הויאה ליהנות
דשתגאי בתוב' משאיב וג"ע עכ"ל. ואינו קושי' דאם היה לה
מזונות מהאכוס לדעת הרמב"ם היינו משום דתגאי בתוב' עד
הוי' לאיכוסין ומשפידה על ידו מזונות שאחין מא"ה לאחריהן
לאכוס אחרת לשכי נאית ביאתן לה הוא מזונות כדי שלא תבטל
על הפתחים ולא תפסיד על ידו וא"כ אם שאפסדת מזונות
מאחין הוא שכאם למה שאתחייב האכוס ליתן לה מזוני אבל
בקטנה לאיכוסין דידה נאי כלום הוא דלאו קידושי תורה ניהנו
ולא אקרי הוי' לאיכוסין ואית לה מזונות מן האחין ממילא אין
לה על האכוס כלום משא"כ בנשואין לאו תורה היא אלא אינו
תגאי דתלקתן לגברין דהני נשואין הוא כי היכי דלא תחזיל וכיון
דעיקר תקנתא דחזון שבעות היא שיהא לה מזונות ואינה
משאת ים לה מזונות משבעל דאפילו בנשואין דרבנן תקינו לה
מזונות משבעל וכל שים לה מזונות מן משבעל לא תקנו לה מן
האחין אבל מן האיכוסין כיון דאין כאן איכוסין נמורין וא"כ אין
כאן הוי' לאיכוסין בכדי שתפסיד מכח לשון תגאי בתוב' וגם
אדיעה אין לה מזונות מן האכוס ואייכא דא תקנתא דחזון
שבעות ואין ליאר אלא שיהא לה מזונו' מן האחין ויהיה לה מן
האכוס דאדרבה מה שאין לה מן האחין הוא שבה לשיתחייב
האכוס כשהיא אפסדת אחטולתי' וכיון דאדיעה אית לה מן
האחין ואין האכוס אין לה אדיעה אי מסיכי תיתי נאפך הסדר
לפטור את שחייב ולחייב את שפטור. ואע"ג בנשואין דלפ
דנשואי קטנה דרבנן הן מ"מ אדיעה אית לה לאזוני שבן תקנו לה

נשואין דרבנן ואזוני מיהא דשבעל אלאו אחאת שאין לה מן האחין
ואין זה סיבה למה שחייב השבעל אלא אגד השנואין שתקנו
לה אזוני כעין דאוריתא וכיון שים לה מן השבעל לא שייך גב'
תקנתא דחזון שבעות. אבל בשיכוסין דאין האכוס חייב אגד
עלמו וגבי האחין עדיין תגאי בתוב' שייך שם פשיטא דאית לה
אזוני מן האחין ולא שייך כלל לומר לא יתנו האחין ויתן האכוס
דאחאי אזות לאיבעי' תגאי בתוב' ולחייב האכוס בשה שאינו
חייב דדוקא בשיכוסין גאורין כיון דאדיעה אפסדא אחגאי בתוב'
אאאו דניהא ליה לאכוס אה"כ כאן וזה פשוט ובדור:
(ה') יבם אשת אחיו וילדה לו בת. בעי' דרש לקים בת יבאה
ים לה אזונות ט"ם וכאבו תוס' שם ד"ה בת יבאה ז"ל ונ"ע
אי הוי אחי לאיבעי נאי אחי לאיבעי לענין בתוב' בנין דכרין כו' אינו
אאכוסה נראה דלא הוי אחי לאיבעי לענין בתוב' בנין דכרין
דשם לא יסיב לה אב אידי כל זאן שהיא אכוסה עכ"ל. וכ"כ
בשטה אקובצת ז"ל ואפשר כיון דשבת אכוסה לא אחי לאיבעי
לענין בתוב' בנין דכרין לכך כולהו לאיבעי' בעי' לאי לענין אזונות
עכ"ל. אשמע אדבריהם דשך בעי' דשת שני' דקודם שת אכוסה
היו נאי אחי לאיבעי לענין בתוב' ב"ד ולי נראה דשתם ודאי
לאו בעי' היא לבתוב' ב"ד דשם לאיבעי' דשת שני שכין הוא אי
אאכרי כיון דלית לה בתוב' אין לה אזונות אבל אם אינה
אסור, קנסוה רבנן אאי אלא בשדה אחבן ואין יורשין על זה ולא
יורשין על זה יורשין בתוב' ופריך בתוב' אאי עבידה אאר
רב כפא בתוב' בנין דכרין פשיט' אאו דאיית' לדידה דשבד'
לאסור' קנסוה רבנן לזדשה לא קנסו רבנן קא"ל אבואר אזה
דגם לזדשה קנסו רבנן וסבא גבי שת שני' עלה בתיקו ופסקו
ספיסקים דאאי אפיסה אבוה דאיי ספיקא דדי' אלא ודאי
דכתוב' ב"ד שאי לאיזון ירחון כסף כתיבתיך כתב לה וכיון
דאיכא לית לה בתוב' אין לסס אה לית אלא דאאו דאית
הוי אחיה דלדידה דשבדה אסורה קנסו ואפ"ה אזדשה אית
בתוב' קא"ל כיון דאיכא לית לה אין לסס אה לית אלא דאאו
לאכוסה ואפשר כיון דשני' יש לה אוס' ודוגיא בפיר אבשת
לה בתוב' ב"ד היכו ארא"ה כתב דכיון דשני' אין לה בתוב'
אה ואאתיס גם אוס' אין לה אגאי בתוב' שאר בתוב' גריר
וכיון לאין לה עיקר בתוב' כאי שאין לה בתוב' דאי ע"ה
שבתוב' בר"ן היכו זאו דוקא שאר דסנקא בשיבעי' בתיקו ג"כ
ה"ל כאו שאין לה בתוב' אבל לפי אה דבעי' אס יש לבת אזונות
ה"ס בתוב' ב"ד נאי היכא אלא לבתר דסליק בתיקו אין לבת
אזונות ולא לבן בתוב' בנין דכרין וד"ק. (ו') וכן בת אכוסתו
גם זה בעי' דלא אפסיד' פ' נערה דף כ"ד בת אכוסה יש לה
אזו' או אין לה כיון דית לה בתוב' אית לה אזונות או דלאו
כיון דלא תקינו רבנן בתוב' עד שעת נשואין לית לה תיקו
ופירש"י כגון שכתב לה אן אכוסין ג"כ רבנן תקנו נאי לאכוסה
ורמ"ה כתב ז"ל ורמב"ד ז"ל פי' בת אכוסה בשאת אבעי'
ליה כיון שאולדה לו קודם שנכתב שכתוב' ואאי פירוש' יש'
דאלו לא נשאת כיון דאיכי לית לה אף בתה לית לה עכ"ל וע"ש.
ולפ"ז יש' דבעי בבת אכוסה ולא בעי בשכוסה עאאה אם יש
לה אזונות שפרי יסת לו ובודאי יש לה אלא בבת אחת הוא דקא
אבעי' ליה כיון שאולדה לו קודם שנכתבה שכתוב' אי יש' כיון
דסוף סוף נשאה ואית לה בתוב' אי יש' דאפרש חיילא לגבי
בתה ואשאת אילוסין גופה וכש"ה בשטה אקובצת שם ז"ל פי'
כגון שבא על אכוסתו וילדה היאו בת ובוא נשאה אי אאריך
כיון דסוף סוף פרי נשאה ויש לה בתוב' אפרש חיילא שיעבוד
בתוב' זו לגבי בתה שאולדה לו בעודה היתה אכוסה לו או
דלאו כיון דבשעה שאולדה לו לא היה לאחה בתוב' בוא אין לה
תגאי בתוב' וכן פירש הרשב"ד ז"ל בכתוב' בפסקי הרא"ש ז"ל
וע"ש ואזה לשם נתעברה וילדה קודם אילוסין ודאי לא אקרי
בנין נוקבין דיסון ליכי אינאי בפרי עדיין לא היה בוס אישות
ביניהם אלא בנתעברה וילדה עודה אכוסה ונבסוף נשאה אינאי,
אי היינא לאפרש שעבוד בתוב' לבת זו שאולדה בשכוסתה אכוסה,
משא"כ קודם אילוסין ודאי ליכא לאיאר בתחול אאפרש בשכוסה,
פשו' וכן שם בת בשכוסה אכוסה נאי לא אינבעי' ליה כיון דהיה
עלמה לית לה אזוני ע"כ לא היילא גבה שעבוד תגאי בתוב'
אן האילוסין ואאאי יהיה לבתה זכות יותר ממנה אלא דוקא

בנתעבר, וילד, בתירוסין ומת"כ נשתה מיבעי' ליה למפשר כיון דנשתה] מת"כ חיילה למפרע משעת תירוסין ות"כ ס"ל שפיר בין מוקבין דיסון ליכי מינאי זסו סתנשתר משיטת סרמב"ד להלכה ס"ל. ושטת רש"י ז"ל דמיבעי' לי' בתירוסין גרידא ותת קודס שנשתה כת"ס וקשה תאי מספקא לי' אי חיכא תנאי כתובה בתירוסין סא ט"כ ליכא תנאי כתובה בתירוסין דשת תנן סגיע זמן ולא נשתו אלא תוכלת משלו סא קודם שסגיע זמן סיכא ניזונת ואי איתא לתנאי כתובה בתירוסין אתאי היא עלתה סיכא ניזונת ואין לפרש ולומר דמיירי בנתעברה אתר שסגיע זמן ולא נשתו דשתיתת לשון רש"י לא משמע סכי. ובשטה מקובצת כתב עוד ז"ל בת מרוסה כלומר אדם שבא על מרוסתו וילדה היתה ואת ואת בעודה מרוסה מי היה לה מזוני מן שאתין או לא מי אתרי כיון דאית לה למרוסה היה לה לבת מזונות מנכסי אבי, עד שתגדל או עד שתתרס או דילמא כיון דלא תקינו רבנן כתובה עד שעת נשואין ליה לבת מזוני תיקו וכ"ס דסוי מלי למיבעי בתרוסה גופה מי היה לה מזוני עכ"ל ושוה תתו' לעכ"ד דסיכי מלי למיבעי בתרוסה גופה מי היה לה מזוני כיון דבסדיא תנן סגיע זמן ולא נשתו אלא תוכלת משלו סא קודם לכן ולא. ויסו ים לומר דסתם לאו בתנאי ב"ד קא תכלה דתוקא מזונות דאתר מיתה סוא דסוי משום תנאי ב"ד וכת"ס סר"י בפ' נערה גבי מוהלת כתובתה דאין לה מזונות ע"ם שכתב דסייני דוקא לאתר מותו דסוי משום תנאי כתובה אבל בחייו לאו אבו' תנאי כתובה אלא משום תנ"י קא תכלה ט"ם ועיין מ"ם בסי' ל"ב ס"ק אתי לעכ"ד נראה דגם לאתר מיתה מיכא מתתיתין פ' אלמנה ניזונת דף ל"ז דאין לתרוסה מזונות דאי' סתם ר' בחשון תומר תן סתירוסין לא תאכול אלא בב"ד אפי' אין לה מזונות לאתר מותו ואין דסיא גופה ית לה דתרוסה אין לה מזונות לאתר מיתה ומשמע דעיקר תנאי ב"ד במזונות דאתמת לאתר מיתה היינו אלא משני בכל זמן שלא נשתת לאתר ותומרת תמתת פ' בעלי שכבתו גדול עלי אבי ייבבת וכת"ם רש"י פ' סחולץ דף ת"ח ט"ם ובתרוסה ליכא כבוד בעלה עלי אין לה אלא מיבול כלל לתרוסה לא תוכלת ואין לתון עלי, כבוד בעלה לא שייך לה מיגר תרתלותך דכך סי' עיקר סתקנה ולכך תרוסה אין לה מזוני ולכך לא קא מיבעי' לי' אלא בת תרוסה דתנאי זה אינו אלא בעלה כבוד בעלה דוק. (ז') שנילדה לו בעודה תרוסה כתב בת"ת אבל נתעברה קודם שנשתת וילדה אתר שנשתת קיימין בי בנין מוקבין דתכוין ליכי מינאי ט"ם ונראה דכיון דתקנת בנין מוקבין אינה אלא אתר שנולדו דעובר אין לה תקנת בנן סוא לא עדיף מסתם לכ"ע דף ס"ו אי אתי דמיעברא בן סוא לא עדיף מסתם דקאי ואי בת סוא אתאי קא תכלה בתקנתא דרבנן וכל כמה דלא נפי לאויר העולם לא תקינו לה רבנן ט"ם ות"כ כיון דתקנת בנן מוקבין לא סוי אלא כמיגלו לעולם לפיכך כשנולדו לאתר נשואין כיון שיאאי לאויר העולם כשיצא נשואה קרי בי דתכוין ליכי מינאי ולפ"ז אפי' נתעברה קודם אירוסין וילדה אתר נשואין יש לה מזונות דכיון

דאשונין בתר לידה מקרי שפיר דתכוין ליכי מינאי ודו"ק:

סעי' ו' (ח') ולבת פוסקין לה דבר המספיק לה לבד כתב ב"ם וטיין בש"ם דשמין הנכסי' ומתנין לה מזונות וכשות ט"ם וכבר הקשה קוסי' זו בשטה מקובצת פ' מינאת אאשה דף ס"ח ז"ל ועוד ליכא למידק דהרמב"ם ז"ל פסק כשמואל דשמין בתב כדאי פ"ב מאישות ובפי"ט כתב ז"ל האשה פוסקין לה לפי כבודה וכבוד הבעל ולבנות פוסקין לבן דבר המספיק לבן כו' וכתב הרא"ם שם בפי"ט דכן מפורש בירושלמי דהבת לא עולה ולא יורדת וט"ם ומעתה קאי היאך מיזן הנכסים לתרוצי הך בריישא לדידי דפסק כשמואל ומאי שנין הנכסים דקאמר כו' ומרי אין כאן לא עלי ולא ירידה וכפי לורך בעי למיתב להו בין עני בין עשיר וט"ם ת"ם לייסב: (ט') ואין הבנות נשבעות כתב ב"ם ז"ל דלא סייבי לנרי לקבות לא מתפס לנרי כת"ם תו' פ' שני דייני גזירו' וכ"כ תוס' פ' הסולח דף נ"ח ובתוס' פ' הנושא אי' דאפי' בקבות סייבין לנרי דמתפיס בשבת מיהא גם לבנותיו ניחא לי' בהרואה דידהו וכן הוא בר"ן שם לפ"ז אפי' את בשבן לבות לריכות ליסבע לאתר שיגדלו ט"ם ולעכ"ד נראה דאין לריכות ליסבע כלל דאי נימא דקבות לריכות ליסבע אתר שיגדלו מ"כ היאך בנות קבו' ניזונות דסא אסור דאפיק סבורא על היתומים אינו גובה כלל כמבואר בש"ע אה"ע סי' ק"ב סעי' י"ב אסור לנבי יתומים סמחזיקו דאם אינו יכול ליסבע אינו גובה ט"ם ות"כ היאך גובין מזונות לקבות כיון דאאשה מסוס לנבות בני אדרי לא סייבי' כלל לנרי:

סעי' ז' (י') מבדו או מבכו או נתנו אין ניזונת מכן בפ' מינאת סאשה תנא לי' רב לרבי בימי מיטי סא אין בשיעבדו אבו סוי יתיב ר' חייא לקמי' מ"ל מבדו או מבכו ט"ם ובאידוסי פני יסוע כתב ז"ל לכאורה נראה דדוקא בתם כגון בפירות סוא דמספקא לי' כגון שנשתנו לפותקי או שנשתעבדו וכל הנכסים בפירות דסוי נמי מבכו ומבא"ם סיכא דלא מבכו בפירות אלא דליכא על סאבן מלוה בשטר שלו קודם שיתת לגבות אבל אם לא מספקא לי' דפשיטא דמוליאן מנכסים שלו לזון שאשה ושטות דלא מקרי נכסים משועבדים ופ"ז נראה לכאורה דאי' גמורה לשטת רב שאי גאון וסייעתו דפסקו מלוה ט"פ מוקדם קודם למלוה בשטר מאוחר וכ"פ בש"ע ח"מ סי' ק"ד ט"ם ובפ' ספלאה כתב כיון דאסיר למכור בנכסים מועטים ס"ל כאאי דאתריך לפ' ויש בע"ח על סראבן דאין ב"ד מנבין אאשה למכור כאבור בשבועה בש"ע ח"מ סי' רא"ח ט"ם ונראה דאין סגדון דומה לנאי דאשה בשאריך אם לא יגבו שב"ד לגבי"ה ותאאר שקרקע לאתריך ח"כ ממילא סוא שלו אבל שטרי שיעבוד שראבן וכשה בה לאותו פ' ושוא אינו חייב כלום לגבי"ה אבל שכא כיון דשטרות נאי אינן אלא בע"ח ואראבן ים עליהן שיעבוד בשטר ושטרות הן ב"ח בע"פ ואם שדין סוא דבע"ח בשטר קודם לבע"ח ע"פ שאוקדם ת"כ כדין שב"ד עושים שאנ"ג שבע"ח בשטר ואע"ג דשיי"ן גורמין שיהא לבעלת שהן אלא ט"פ מ"מ דיעת שכי סוא דשיב בשטר ים לו קדימה משי"כ אם רולים למכור שאם בודאי ליכא לאסורה לשפסיד לבעלת אבל אאשה באאריך לפ' אין סדין נוהן לשבעלת לבע"ח שטרי אם יאאייר לאאריך אין לבע"ח בוש שייכות בקרקע זו וכדין יוכה בו באאריך:

סעי' ח' (י"א) אין שבעלת ניזונת מאשעבדי אפילו קנו אאנו. פ' קונם דף ק"ב בגמ' מי לא עסקינן דאאי קנו אאנו קנין וס"ד כגון דגירשה ואאדשה אלא ליאאת באאנו ב"ד אאי ס"ד קנין בעלת לאיאנו באאנו ב"ד לא אאני אאו קנין אאנרע גרעי אלא בעלאיו ס"ל כיון דאאיאנו באאנו ב"ד אייבי' אאיאר לרבי אאפשטאו וכאבו אוס' סם ז"ל אאשה לרבי דבניאון פ' סאזקין אאן אין מוליאין לאאילת פירות ולבעל קרקעות ומזון האשה ושבעלת מנכסים משועבדים מבני אאקון עולם ואפרש בגמ' דף נ' טעאו לפי שאין כאאבן כו' ושבא אפשה טעאת אאם שאלו לרבי אאפשה ע"ם עוד שקבו בעלת לבני משעבדי אייבי' לנרי ולבני ארי לא אייבי'. ושגראה לע"ד דזה שאלו לבני בעלת ב"ד שאין לה אאנו לאיאשה דיאשה לי' לרבי לבעלת ע"ם לבעלאיו דאאי כל אאנגיע לה בסרוסה דידהו אלא דקשה לי' אאי בעלת ב"ד פרעתי אלא כשיבית רבי בעדים או בשובר וכ"ש סר"ן ר"פ אלמנה ניזונת בני יתומים אארו נתנו ושוא לוסאת לא נעלתי נכסי בשזקת אלמנה קיימי ט"ם בשאב ז"ל דרבנן שעאידו סנכסים בשזקת לאה שאוא משועבד לה משלי ב"ד כדי שלא יוכלו סיורשים לגעון פרעתי עכ"ל וש"ס בבני אבי דשעאידו בשזקת בעלת משלי ב"ד לא אייבי' לנרי דנבד משלי ב"ד לריך בירור אבל לשעשבדי דליכא משלי ב"ד דשא אין מוליאין לשזן שאשה ושבעלת מנכסים משועבדי אלא ט"י סקנין כן רוצות לטרוף משעשבדי שם לאאבו שפיר כיון דבשלי ב"ד סוא אייבי' לאיאור לנרי שאפשה ות"כ שאשה לנרי אלא טעא דכיון דליכא משלי ב"ד לריך שאפיס לנרי ולא שייך לאיאר שעאידו ונכסים בשזקתן שאשה משלי ב"ד דלבני משעבדי ליכא משלי ב"ד דשא אין מוליאין מנכסים משועבדים ושזון קנין דידי קאאתי לי ושפאא ייאא שם שאקנו בשום' דאאאי שפרש בפ' שאקין טעאי שאריני לשם שאין מוליאין לשזן שאשה ושבעלת תיפוק לי' משום לנרי שאי לאו דאין מוליאין ממשועבדי משי טעאי דאאור שאשה לפי שאין קונין שאין כשובי ושוי מיילא משלי ב"ד אף לשם עשבדי שו לא אייבי' לנרי דכיון דשוי מיילא משלי ב"ד שיו סנכסים בשזקת שבעלת שלא יוכלו לטעון נגדם פרעתי אלא בשטר או בעדי, אבל בשאר דלא שקנו לשאסיאד מין סנכסים בשזקתם וא"א כיון שאשה שאסייב משלי ב"ד אייבי' אאשה טוב, אאור לנרי שאפיס לשאסיאד מי שאאור בשאשה ושוא שנולדו לע"ד אייבי' לנרי אלא משום בשלי ב"ד ול"ל דשא שרא"ם בשטר ושאב בש"א ו"ד משום דגבי יתומים שאאמידו שאשה לשבעלת לבע"ח שטרי אם יאאייר לאאריך אין לבע"ח בוש שייכות בקרקע זו וכדין יוכה בו באאריך:

סעי' ח' (י"א) אין שבעלת ניזונת מאשעבדי אפילו קנו אאנו. פ' קונם דף ק"ב בגמ' מי לא עסקינן דאאי קנו אאנו קנין וס"ד כגון דגירשה ואאדשה אלא ליאאת באאנו ב"ד לא אאני אאו קנין אאנרע גרעי אלא בעלאיו ס"ל כיון דאאיאנו באאנו ב"ד לא אאני אאו קנין אאנרע גרעי אלא בעלאיו ס"ל כיון דאאיאנו באאנו ב"ד אייבי' אאיאר לרבי אאפשטאו וכאבו אוס' סם ז"ל אאשה לרבי דבניאון פ' סאזקין אאן אין מוליאין לאאילת פירות ולבעל קרקעות ומזון האשה ושבעלת מנכסים משועבדים מבני אאקון עולם ואפרש בגמ' דף נ' טעאו לפי שאין כאאבן כו' ושבא אפשה טעאת אאם שאלו לרבי אאפשה ע"ם עוד שקבו בעלת לבני משעבדי אייבי' לנרי ולבני ארי לא אייבי'. ושגראה לע"ד דזה שאלו לבני בעלת ב"ד שאין לה אאנו לאיאשה דיאשה לי' לרבי לבעלת ע"ם לבעלאיו דאאי כל אאנגיע לה בסרוסה דידהו אלא דקשה לי' אאי בעלת ב"ד פרעתי אלא כשיבית רבי בעדים או בשובר וכ"ש סר"ן ר"פ אלמנה ניזונת בני יתומים אארו נתנו ושוא לוסאת לא נעלתי נכסי בשזקת אלמנה קיימי ט"ם בשאב ז"ל דרבנן שעאידו בשזקת בעלת משלי ב"ד כדי שלא יוכלו סיורשים לגעון פרעתי עכ"ל וש"ס בבני אבי דשעאידו בשזקת בעלת משלי ב"ד לא אייבי' לנרי דנבד משלי ב"ד דשא אין מוליאין לשזן שאשה ושבעלת מנכסים משועבדים ליכא

כלל על הכתובה ועל כל תנאי כתובה דהז לפסר דנתן לגרי לבעותיו ומה דלא לקח הסטר מסס דסטר לא עליסס ונכתב הלוה על המסמך אבל אם כתב סטר בתנאי נפסי על הבעות או קנו ממנו לדבר זה בפני עצמו בין אחר הסעודין בין בשעת הסעודין כל זמן שהין ביד היורסים עובר לא חייבי לגרי רק הבעות נשבעין וטורפין ממשעבדי דכי' לו ליקח הסטר מיד או לכתוב עובר ולמסור ביד בניו כדי שלא יבאו הבעות לתבוע פעם שנית מסס עכ"ל. ולכאי קשיא לי דמה בכך שהסטר היו ביד הבעות והוא על עם שהמה הרי אם נתחייב לבניס ונתן הסטר ביד אחד מסס כל זמן שיהו לסטר בעולם ביד אחד גם הבני גובה דו ממשעבדי ולפי' אם פרע לאחד מסס צריך לפרוע לבני ועיין בח"מ סי' ל"ט סעי' י"ד חייב עצמו לבניס בקנין כו', ומסר שחייב הסטר לאחד מסס אע"פ שלא ידע הבני במסירה זו כו', זכה זה בחלקו וע"ס בש"ך ומשום דבקנין כזה תיקף. ולפסר לומר דהתם חייב עצמו לבניס וכתב הסטר על עם שניהס ומ"ס לפי' פרע לזה שהסטר בידו כיון שלא שהזיר לו הסטר ועדיין בידו הוא גובה הבני אבל הכא לא כתב כלל עם הבעות שלא דקנו מיני' על הכתובה ועל תנאי הכתובה בכלל וממילא זכו הבעות אבל הסטר היו כתוב על עם הבעות כלל שלא דלפ"ז קשה דהין הלו הבעות בכלל הקנין כיון דלא קנו מיני' אלא על תנאי כתובה ובני בעות דאיתנהו בעולם היינו דאיגרשה והדרה הין בכלל תנאי כתובה זו דהתנאי הוא על בעל מוקבין דהויין ולא על אלו שכבר נולדו לו ואין להן אלא מכח תנאי כתובה דראשה ולא מכח תנאי כתובה זו דאין בכלל ול"ב גס הקנין הין הל עליהן וע"כ כ"ל דקנו מיני' בפירוש על אלו הבעות וכתב עליסס הסטר אלא שכללן עם התנאי כתובה ול"ב הדרא קושיא לדוכתה דמה בכך כיון שזכיר עם הבעות ס"ל כחייב עצמו לבניס ונתן הסטר ביד אחד מסס דאין יכול לטעון פרעתי גס גבד הבני וכמ"ש בש"ס דפריך מי לא עסקינן דהוי בשעת קנין כגון דגירשה והדרי כו' אלא בנותיו היינו טעמא כיון דאיתנהו בתנאי ב"ד לימר לגרי לתפסינהו ל"ק מסתם תנאי כתובה דומיא דשת אחתו וכי היכי דשת אחתו מפורש בקנין ס"ל הבעות מפורש בקנין אף על גב דסטר ול"ל דקנו מיני' בכלל וה"ק גס הקנין הין הל עליהן וע"כ ל"ל דקנו מיני' בפירוש על אלו הבעות וכתב עליסס הסטר אלא שכללן עם התנאי כתובה וה"ק הדרא קושיא לדוכתה דמה בכך כיון שזכיר עם הבעות ס"ל כחייב עצמו לבניס ונתן הסטר ביד אחד מסס דאין יכול לטעון פרעתי גס גבד הבני וכמ"ש בש"ס דפריך מי לא עסקינן דהוי בשעת קנין כגון דגירשה והדרי כו' אלא בנותיו היינו טעמא כיון דאיתנהו בתנאי ב"ד לימר לגרי לתפסינהו ל"ק מסתם תנאי כתובה דומיא דשת אחתו וכי היכי דשת אחתו מפורש בקנין ס"ל הבעות מפורש בקנין אף על גב דסטר ול

יוחנן יתומים שקדמו ומכרו כו' ולא מצי לפנויי דמייר לאחר שעמדו בדין דלכתחי בעיס שייכי בגוייהו אלא דבעות הוו כחלוה בשטר לאפ גוף הנכסים דבעיס ניתנו ואין הבעות מתכילין ע"י מלוה בשטר דבע"ח אינו מתכיל ואם אותו שעובד בן הוא יש לו חלק בגוף הנכסים ופוסל ושיעבוד הבעות אינו מועיל להתכיל וכל זה נכון ודבור. ומיהו כל זה לר' יוחנן דמזיל בשיטתי' דס"ל טעמא דאין כתובין וכן לפוסקים דס"ל כר"י ור"ל בהא ואם סרי"ף ורמ"ם והטור וכ"פ הרשב"א הובא בב"ך שם סי' ס' ע"ם אבל לדעת הרמב"ם דפסק כר' אינא דטעמ' הוי משום אין קונין וכמבואר מדבריו פ' כ"ח מהל' מלוה ע"ם ס"כ בע"כ ל"ל דמזון בעות ה"ל דבר שאין לו קצבה דלא"ג דכתב לה עד דתבגרן מ"מ משום רפואה דאית בי' ס"ל דבר שאין לו קצבה וכמ"ם תוס' והרמ"ם אלא היכא דקני מיני' מיני טפי ומהני אפילו לדבר שאין לו קצ' אבל שטר לא מהני וכמבואר כל זה בב"ך שם ע"ם ס"כ דטעמא דדין דאינו אלא כחלוה בשטר וכיון דשטר לא מהני בדבר שאין לו קצבה ס"ם דטעמא דדין מאלא דלהרמב"ם אפי' לאחר שעמדה בדין אם מכרו מכור ואין בעות מועילין מלקוחות דלא עדיף משטר ועיין בב"ך שם שכתב בשם בעה"ת דאפי' קנו מידו לא מהני בדבר שאין לו קצבה לענין מצעבדי ע"ם מיהו בהא מודו ר"ע דטעמא בדין לא עדיף משטר גמור וכיון דשטר לא מהני בדבר שאין לו קצבה ס"ם טעמא בדין אף לפי דעת הפוסקים כטולא ור' יוחנן ור"ל דטעמ' משום שאין כתובין ניחא דנקט קדמו ומכרו דוקא קודם שעמד בדין ור"י גופי' פסיט דלטעמי' מזיל ויפה פירש"י ורשב"ם בחלתי' דוק' קודם שעמדו בדין הם נכון. ולפ"ז נראה דאפילו בנכסים מרובין כל שעמידו בעות בדין על מזונות ואיה להן כש"ד ליתן לאם משום ס"ל כחלוה בשטר ובוה מנכסים שעיבדו בעיס אב"כ ואמיל, ואמט דס"ם ואות טעם בזון האם, כל שעמד, בדין גובה מאשועבדים שאב"כ ועיין פרים, שכתב דוק, אם מכרו סירובין קרקע קודם שהזיקו סב"ד הקרקע בית האסה כמ"ם בסי' קי"ב בהגהה סעיף י"ד וים לחלק עכ"ל ולפמ"ש דגבי בעות אפי' בנכסים מרובין מכי העמד, בדין מ"כ פסיט, דה"ה למזון האשה ואין לחלק עוד וזה נ"ל ברור:

סי' קי"ג (מ') סעיף א' כך נותנים לה פרנס, מנכסי האם והוא דעת הרמ"ם הובא בגמ"י פ' י"נ ומסרי"ל סי' ע"ט דעתו דאין לה פרנס, מנכסי האם אבל אינה רשאי למכור דבר הוצאת פרנס, אינה אם, דף ס"ח דדחיק לפרש הא דאחר רב הוצאת פרנס, אינה כתנאי כתובה ואם אית, דאית לה פרנסה מנכסי האם ליפני להך מלת, דנגבית מנכסי האם ע"ם. ועיין בפרק נערה דף נ"ב דפריך מי אינ, מידי דרחמנ, אחר ברא לירות ברתא לא תירות ואתי רבנן ואתקני דברת, תירות ואפני הא נמי דאוריית' היא דכתיב קחו נשים וסולידו בנים ובנות וקחו לבניכם נשים ואת בנותיכם תתנו לאנשים בשלמ, בנים בידייהו קיימו אלא בנות מי קיימן בידי, אלא הא קמ"ל דנלבשה ונכסה ויתב לה מידי כי היכי דקפני לה ואתי נסבי לה ועד כאה אבני ורבא דאחרי תרווייהו עד עיסור נכסים ובפ"ק דקדושין דף כ"ט גרסי כל מצות הבן על האב מנשים חייבים ונשים פטורות ומפרשים בגמ' כל מצות הבן המוטלות על האב לעשות לבנו מנשים חייבין ונשים פטורות תניא להא דתנו רבנן האב חייב בבנו למולו ולפדותו וללמדו תורה ולהשיאו אשה ע"ם ובדף ל' שם להשיאו אשה מל"ל דכתיב קחו נשים וסולידו בנים ובנות וקחו לבניכם נשים ואת בנותיכם תתנו לאנשים בשלמא בנו בידו הוא אלא בתו בידוהיא הכי קאמר ניתן לה מידי ולבסוף, כי היכי דקפני עלייהו אינם ע"ם מוכח מזה דאשה חייבת להשיא את בנה לו בתה ועיקר תקנת פרנסה הינו אלא עיסור נכסים בתה שבעמידו על דברי תורה להשי' את בנותיו ואשה חייבת בכך ואע"ג דפרנסת הבת בע"ח דאחי הוא זה הוא משום שאנו חוששין דעת אביה שרוצה להשיא לותה לאיש לקיים מצוה זו דתנו בנותיכם לאנשים ואם"ה אע"פ שלא ניתה האב על נכסיו מחייבין היתומים בפרנסה זולת היכא דניתה בפירוש שלא יתפרנסו מנכסיו אבל אשה שאינה חייבת בכך אין היתומים מחייבין ליתן ולכן נראין דברי מהרי"ל. וכ"ש עייתי בגוף האתו' למהרי"ל וכת, ז"ל אלא ודאי דוק, מנכסי האב יפשינן עיסור דאין כותבין לנו אלא כדלפי, אקנו לבניכם כו' ואת בנותיכם תתנו לאנשים כו' ע"כ וגרע, אבן הן הדברים שכתבנו:

סעיף ב' (ב) ומן הרחוי כתב הטור ז"ל הבת לגבי עיסור נכסים כבע"ח של אחים לפיכך ווטלת מהם מזונות

בלא שבועה ומן הרחוי כגון אם את אבי בחיי זקנה ולא היה נכסים לאבי ואת"כ מת זקנ' וירשוהו אחי' ווטלת מהם עיסור נכסים ע"כ ורחיתי בחשה למלך פ"כ שכתב עלה ז"ל ודין זה הוא היתה בעיני דנהי דהבת הוי בע"ח דאחין היינו בנכסי' של אביהם אבל בכה"ג דאת זקנ' דאחי לאו מחמת אבוהו דאחי קא אחיל, ומעולם נכסים אלו היום של אביהם כי' אבל בכה"ג דאת זקנ' דאחי לאחיל אחמת אבוהו דאחי קאחיל, הוא היא, ולפ"ם בם, קלה"ח סי' ק"ד בהא דכתב הטור שם דאין הבע"ח ווטל דבן הבע"ח בנכסי אביו כתב דאחי אחר לאחיל עלה אכא אבוהו דאחי קא אחיל, ע"ם וכן בשוקי יוסף פ' מי שאת הרכיב שני הטעמים יחד משום דהבת קלה לא זכה משועה בשותן נכסים ואין אדם מקנה מה שלה בה לעשום כו' אלא שכך פסקו במערב' דאכא אבוהו דאחי קא אחיל אחת ע"ם ושם כתבנו שם דוחי עיקר דינא הוא דבן שבן אכא אבי אביו הוא בה וכדכתי' אחת אבותיך יהיו בניך אבל מ"מ שבן קודם לכתחלה מבן שבן ומ"כ יאחר הבע"ח אלא אכא אביך קא אחיל, שהוא קודם לנחלה ממך והוא חייב לי אלא דהיה אריך לטעמ' דאין בע"ח ווטל בראוי משום דלא עדיף שיעבוד לבבן מקנין לר' אחיר ולר"מ אפי' בנכסים שנפלו בשהוא כשהוא גוסס אינו מקנה כיון דלא בא לידו לבסוף כדאי' פ' עבדים יוחסין דף ע"ט ע"ם ומכ"ם בנכסים שנפלו לאחר מיתה ואפילו מאן דס"ל דבע"ח ווטל בראוי שייט משום דאוקי בכלי מיתה על היתומים לפרוע חובת האבות וכדאחרינן פרק מי שאת דאפי' ניחא דאקני לה שאינו משתעבד יורשין חייבין לפרוע משום מצוה לכך אינו אלא כאילו אחר מיתה, מכח אבוהו דאב' קא אחיל, ואין עלי מצוה לפרוע חובת אבות דלא אחרינן מצוה לפרוע חובת מוריהן אלא היכא דבע מכח אחרת מוריש לאותו בעל חייב לבע"ח אבל היכא דיכול לבוא מכח אבי אבי והוא הוא חייב לבע"ח ג"ל לפרוע וע"ם בבילור רחב ות"כ הכא דאבת בע"ח דאחין ייכולין לגבות מן הראוי אע"ג דאינו אלא מנכסים של אביהם ס"ל של אביהם הוא דאע"ג דכאיב חסת אבותיך יהיו בניך מ"מ אאב קודם לכל יוצאי יריכו ואחרינן דאביהם יורש בקבר ומבנים מיהם קא ירתי מ"ה כיון דאאב לפרוע כיון דת"מ עליו מיטל לפרוע אותו אחוב כיון דבאות בע"ח דאחין אן אחרינן דזה נכסי אבי אבי ודו"ק היטב. (ג) יש אומרים דוקא לאטוטי מעיסור נכסים אבל לא להרבות. בתוס' פ' נערה דף נ' ד"ה ומאי עלי כתבו ז"ל בפ' מיאת האשה דף ס"ח פי' ד"ה דהא דאחר שאוכל אחין בחב לא ליפות כח הבת ליתן לה יותר מעיסור נכסים אם האב היה ותנן אלא לברוע כאה וליתן לה פחות מעיסור נכסים אם אנו יודעין שהוא עניין כו' כדאי' פ' מיאת האשה ומעשה ונתן לה רבי עד שיש עשר בנכסים ולקמן נמי מסמע דדוק' עד עיסור אבי רבנן טפי לא דאי עיסור, אחסנת, דפריך מי אינ, מידי דרחמנ, אחר ברא לירות ברתא, לא תירות ואתקני רבנן כו' ומסיק עד כאה מסמע עד כאה אבי רבנן אע"ג דדמי לעיסור, אחסנת, עד עיסור נכסי כו' וה"ת דבפ' מיאת האשה תנן ר' יהוד' אומר אם הבי' את הראשונה יתן לראשונה ומסמע אפי' נתן לשניה כדרך שנתן לראשונה ומסמע יאחר מעיסור נכסי מהקמהדרי ליה רבנן פעמים שאדם עשיר ומעני פי' עשיר בדעת ומעני בדעת ולא יתן לאחת כמו שנתן לראשונה אלא שאין את הנכסים ועיסור נכסים יתנו ולא יאחר ומשמע דאחר אחין אחד כב"י ס"ל עכ"ל וכן הקשה הרא"ם ז"ל ע"ם. ולפע"ד נראה דשיטת הר"ח הוא דלא ס"ל לרבנן ולר"י עיסור נכסים אלא לרבי לאחודי, הוא דס"ל הכין ותנן קי"ל כותיה אבל ר' יהודה ורבנן היכא דאחרי אחין את הנכסים אין כוחן לשום הנכסים ולתן לה עיסורן אלא כמ"ש הר"ן דאחין את הנכסים אין הפירות עיסור כפירמ"י ותוס' אלא גוד' אחריתי דאיתו אחין ורוצין שכנגדן סילק מתפרנסות מנכסים כיולא בהן וכ"כ בשטה מקובלת ז"ל ובודאי דלר' יהוד' כל היכא דליכ' חוששין לאחד מזלזלין בחר בומת הנכסים כרבנן והכי מוכח בתוספת' דגרסי התם כיצד הבעות ניזונות ומתפרנסות מנכסי מבירן אין אומרים אלו אבירן היה קיים כך וכך היו ווטלות אלא רואין שכנגדן כיצד ניזונת ומתפרנסות ונותנין לה רבי אומר כל אחת ואחת ווטלת עיסור נכסים ר' יהוד' אומר אם הבי' את הראשונה יתן לשניה כדרך שנתן לראשונה ע"ם ואחרין לקמן אליב' דרבי כי אינ, אומרי, לא אלא דוקא בחר עיסור נכסים ור"כ אחי אבי בין ר"י לרבי ואין לומר הלר"י כי היכא אומרי, לא אלא אילך עוד וזה הלכך ע"כ לר"י כי היכא אומרי, אזלינן בחר אומת הנכסים

כרבן וג' מחלוקת בדבר והלכה כרבי כריטב"ה ז"ל וכן פי' הריב"ם דהא דתנן שמין את הנכסים לא היינו עיסור נכסים אלא שמין את הנכסים ורואין את שכנגדן שים לב עוס' כזה כמה נותנין לבתם ורבי לחוד הוא דאית ליה עיסור נכסי כו' ומשמע דג' מחלוקת בדבר עכ"ל וכיון דלר' יהוד' ליח ליה עיסור נכסי אלא שמין בנכסים כיולא בהן מש"ה ס"ל דכי אית' אומד' יתן לשניה כדרך שנתן לראשנה ולדידיה ליכ' קנבה כלל לכך אין להלק בין להוסיף או לגרוע דהא אין כאן קנבה יהוע אלא אומד' דנכסים וכיכ' דאית' אומד' דאב לזוזין בתרה אלא לגרוע ולא להוסיף כיון דאית לן קנבה יהוע דעיסור נכסי ממז' כעבורי אחסנת' כשוסיפין וזה ברור. והחום' והרמ"ם שהקשו על הר"ח מהא דמ"ר יהוד' יתן לשני כדרך שנתן לראשונה ומשמע אפי' להוסיף היינו משום דאינהו מפרשי שמין בנכסי היינו לעיסו' אבל למאי דמפרשי כריטב"ה והר"ן והריב"ם דשלם מחלוקת בדבר אתי שפיר ולא תקשי כלל ובמידושי פני יהושע כתב ז"ל מיהו ים עוד שנה אחרת בזה דשנת ברא"ד ז"ל דר"ח גופי' לא קאמר אלא בהומדנא דאיירי בי' שמואל הוי דוקא לפחות משל"כ משלים דאיירי בי' ר' יהוד' הוי אף להוסיף עכ"ל וקשה דהא אחרו בגמ' אהא דשמואל ולימא הלכה כר' יהוד' אי אמר הלכה כר' יהוד' מ"מ דוקא בשלים דגלי דעתי' אבל לא בשלים לא קמ"ל טעמא דאלו' בתר אומד' ל"ם בשלים ול"ם לא בשל' ואפי' דקתני בשלים להודיעך כמן דרבן כו' ולדברי ברא"ד ז"ל ס"ל למימר אלי אפי' בשלים ואילו לא בשלים לאו דיתן לבני כדרך שנתן לראשנ' ואפי' להוסיף אלא בשל' לא אזלין בתר אומד' אלא לגרוע ולא להוסיף וגם בעיקר דברי ברא"ד ז"ל נראין דעטא כיון דל"ם בשל' ול"ם לא בשלים אזלין בתר אומדנא מכיכי תיתי מפלגיין לענין להוסיף בין בשלים ללא בשלים ולכן נראה בעטעמו של ברא"ד ז"ל דכיון דאפי' בחיי אחד לו לבתחלה להוסיף על עיסור נכסי דס"ל כמו עבורי ס"ל דוקא בשלים דגלי דעתי' אבל לא בשלים לא קמ"ל טעמא דאלו' בתר אומד' ל"ם בשלים ול"ם לא בשל' ואפי' דקתני בשלים להודיעך כמן דרבן כו' ולדברי ברא"ד ז"ל ס"ל למימר אלי אפי' בשלים ואילו לא בשלים לאו דיתן לבני כדרך שנתן לראשנ' ואפי' להוסיף ואילו לא בשל' לא אזלין בתר אומד' אלא לגרוע ולא להוסיף וגם בעיקר דברי ברא"ד ז"ל נראין טעמ' כיון דל"ם בשל' ול"ם לא בשלים אזלין בתר אומדנא מכיכי תיתי מפלגיין לענין להוסיף בין בשלים ללא בשלים ולכן נראה בטעמו של ברא"ד ז"ל דכיון דאפי' בחיי בשלים אין לו לבתחלה להוסיף על עיסור נכסי דס"ל כמו עבורי אחסנת' וכמ"ש הר"ן פ' מציעת השלם והרמ"ם פ' נערה וכ"פ רמ"א סעי' י"ח ועיק' דומד' הא לפי מה שהוא השלים לא עדיף מו ותרן ומש"ה אם הוא אחוד לו שדעתו דשבה אכתי לא אוכא שהי' מפזר לבתו יותר מעיסור נכסי דאפשר דשאחר חז"ל הי' מעבבו אלא הי' נותן יותר כיון דאסרו חכמי' ליתן יותר מעיסור נכסי' ואחרי אלא הי' עובר על דעת חכמים אבל היכא דאזלין בתר אומד' דיתן לבני כדרך שנתן לראשונה יותר מעיסור נכסי' ולא עבדו שאחר חז"ל שפיר דנתן לראשנה יותר מעיסור נכסי' ולא עבדו שאחר חז"ל דשפיר דמי לבתו יותר מעיסור נכסי אזלין בתר אומדנא דאב לזוזין בתר אומדנא דבין דידעינן בי' דהוא עניו וקמן לאחרי שסתמא גם לבתו לא יתן ואע"ג דמשום הוא ליתן עיסור נכסי' היינו אלא משום בעלמא וכיון שהוא קמן ס"ל כאומר אל יתפרנסו בניו מנכסיו בעיסור נכסי' ומידי ספיקא לא נפקא לכך לפחות אזלין בתר אומדנא ולא להוסיף דהיכא שיסורא דרבנן מחזקינן לי' אלא הי' עובר על ד"ת ואשמא ר' יהוד' ורבנן דאתי' ס"ל דאזלין בתר אומדנא דנכסי' ולדידהו ליכא לאפלוגי בין השלים ללא השלים וכמ"ש ותו לק"מ: ועיין בשלטי מקובצת פ' מציעת השלם שכתב ז"ל כתב ר"ט דכי אזלין בתר אומדנא דאב ס"מ לפחות מעיסור נכסי כו' ועוד ים דאי' מדאחרי' פ' נערה תקנו כתובת ב"ד שיקפון אדם ויתן לבתו כבנו ואחרי עד כמה עד עיסור נכסי אלמא אפי' בחייו ליח לי' לאיבד טפי כו' ואין דאי' כלל כו' והא דפ' נערה נמי היינו דבחייו מיירי ליכא למימ' שאם רצה להוסיף לה אלא יוכל להוסיף אלא תלמודא דבעי עד כמה היינו עד כמה היא אחידה ביומית לתת לבתו כו' וע"ש: והנה לכאורה משמע בש"ס דבחייו היינו יכול להוסיף בעובדא דרב פפא דאתעסק לברר' בי אבא סורא שמע יהודא כו' מרימר נפק אתא אתחזי לי' כו' חזי' דלא הוי ניחא לי' ז"ל ואי דעתך משום דא"ל שמואל לרב יהודא שיגע לא תהוי בעבורי אחסנתא כו' וע"ש הרי דהיינו יכול להוסיף אפי' בחייו אידרא כד מטייעינ אחתכא אפכא דאוכא מאתם דאדעתי' ליכא אסורא להוסיף דאחר שתם אתי נמי אקנתא דרבנן היא כדא"ר יוחנן משום ר' שמעון בן יוחאי כו' אלא הני מילי אדעתי' אבל לעשוי לא וכו' וא"ל יהודא בר מרימר מעלי דידי עשוי הוא וע"כ לענין יותר מעיסור נכסי' מיירי דאי לענין עיסור נכסי' בלאוד הוא אחתי אשתמיט יהודא ואיכי קאמר מעלי דידי עשוי הוא כיון דרב פפא לא אי' הפן יותר מעיסור נכסי' ומה בכך הא"ל עיסוי כיון דראוי ליתן לה עיסור ומלות אכנוי' כך היא אלא

ואאי מאמע דר"פ רנה יותר מעיסור נכסי לכך קאמר לי' יהודא בר"מ מעלי דידי עשוי הוא ומ"מ מוכח דאדעתי' יוכל להוסיף אפי' ביותר מעיסור ודברי הר"ן והרמ"ם שכתבו דאחייס נאי אין לו להוסיף ל"ע (הגה"ה ועיין בשטה מקובצת פ' מציעת השלם שכתב בשם הריב"ם שאלא בפסקי הרא ר' יצחי' מטרלאני' דלעולם אין מוסיפין לבת על חלק בנן כדאחרי' לעיל כדי שיקפון אדם ויתן לבתו כבנו אבל טפי אבן לא דאי לא"ה זאנין דאתעקרא נאלה דאוריית' כשאנן לראשנה כל אחי שאי' לו ואם יתן עתה לבני' כאו כן שבן נקי אלא די' שאטול אחלק שבן וע"ם שכתב דרבי אי' יכול להשיב כשהקשו לו לדבריך היינ עשר בנות ובן אין לו לבן במקום בנות כלום ומ"ל להשיב היכא דאיעקרא נאלה דאוריית' לא קאמינא אלא דקושטא דאלתת קא אסדר לי' דעיסור כל אחי שבירה כל אחת ואלא עיסור כל הנכסי' הן עוטלות ע"ם וא"כ אסור להרבות לבת יותר אחלק שיגיע לבן כיון דעל זה לא היתה התקנה כלל אלא כבנו ואלא טפי אבנו וק"ל.) (ד') כפי המתון שהניח כתב ב"ם ז"ל ועיין סי' כ' שם יבואי בטוב טעם דלא תקשי מ"ם שם דאם אח שפוסק פטורין היורשין ליתן לה מותו אסך שפסק וכאן אחרי שנותנין לבני' כל אחי שנתן לראשנה אכ"ם היא ליתן לה אם שפסק לה אבי' ע"כ ושם בסי' כ' כתב לייבב דאיירי בירד מנכסיו אחר שפסק וסיים שם ז"ל ואלאי לאוחרו לפי המתון שהניח בשעת מיתו א"כ אם הוא במעמד אחד מייב ליתן כאחי שפסק עכ"ל וע"ש ועיין שם שכתבנו דאפי' אם הוא במעמד אחד דוק דוק) לבת הוא דנותנין ואזלינן בתר אומדנא שבוש דאחי הוא שליו הז"ל ליתן פרנסה לבתו לכך אזלין בתר אומדנא אבל בבן לא אזלי' בתר אומדנא דאע"ג דנתן לבן אחד מזעי גדולה אין נותנין לבן השני כנגדו ואשמ דע"י אומדנא שרצה שאב ליתן עדיין לא קנה הבן ואפי' אמר בפירוש בשעת אחת לא שייך בשומדנ' ואפי' אחר בפירוש בעודו ברית שיתן לבנו כך וכך אין בו אשום אלא לקיים דברי אחת אע"כ השלים מחלה לכך וכמ"ש בש"ע ח"מ סי' רל"ג וא"כ בפוסק לבן אפי' הוא במעמד הראשון פטורין היורשים וע"ש. ולפ"ז נראה דה"ה אם היא בוגרת כשפוסק לה לדעת הרא"ם ושור ורמ"א דפסק כוותייהו נמי אין השלים לריכין ליתן לה אפי' הוא במעמד הראשון כיון דבוגרת ליח בה תקנתא דפרנסה ע"כ לא אמרי בה אומדנא ולא קנתה אע"כ השלים מחלה לכך ואומה ממש בן ואם היתה קטנה או נערה בשעה אחת אחד ואח"כ בגרה כבר זכתה עם חיתת אחד במה שפסק לה ולא השלימה במה שבגרה ואפשר דאפי' מחלה אינה לריכה לכשתבגר ואפילו אינה ניזונת מן האחין דעדיף, ומאחר בוגרת כיון דפסק לה אחד מהני אפי'

חריש קטנה לפי בוגרת נמי עכ"ם: ובס' בית מחיר רחיתי שכתב ז"ל ודברי המרדכי ג"ע דמה ענין מחילה למכירה דמחילה למתנה דומה דקי"ל בח"מ סי' רל"ב דמוטיל לף בנכסי לבניו לאחר שסגדילו ע"ם ונראה כיון דתנן יתומה שהשיאה אמה ואחי מדעתה וכתבו לה בחמה או בחמשים זוז יכולה היא לכשתגדיל להוציא מתחת ידן כו' אין זה מתנה גמורה אלא מכור כיון שנתנו לה אמה או מחשים ועיין פ' מי שמת דף קנ"ו דאמרי' קים להו לרבנן דיוקא מיקרבא דעתי' גבי זוזי ולי לאחרת זביני זבינו זמנין דמקרקעי לי' בזוזי מזיל ומזבון לכולהו נכסי לאחרת לבסוף גבי מתנה מי ללו דה"ל הנאה מינו לא הוי יהיב לי' מתנה אחרי רבנן תיובי מתנתו מתנה לשעבדו להו מילי כו' ע"ם ברי לפניהו דעיקר החילוק הוא אם קיבלה מעות או לא וכיון דלא מחלה בחמה אלא בחמה או בחמשים יכולה היא להוציא לפי' אחר שבגרה עד עשרים שנה ושפיר הקשה המרדכי דאם תית' דים לה דין קרקע הא קי"ל דלאכור בנכסי מבניו עד עשרים. ויחא זה הא דתנן ופסקו לה בחמה או בחמשים כו' ולא נקט רבותא יותר דאפי' לא פסקו לה כלום יכולה היא להוציא משתגדיל ויבי רבותא הא גדולה מחלה אפי' לא פסק לה כלום ולפמ"ש הכי רבותא טפי דאפי' פסקו לה בחמה גדולה ויחתם ט"ג דגבי מכירה נכסי מבניו עד עשרים הכא מסני. ובטעמא דמרדכי דמכני הכא מחילה ולא היי כמו קרקע דעד עשרים בנכסי מבניו כתב ב"ם ז"ל דין זה דומי למחילה ומכירת מטלטלין לף ט"ג דלדיל דם"ם חיכם גובה מלא ממקרקעי מ"מ מחילת זכות שלה הוי כמו מטלטלין ואם מחלה בפירו, מסני בסהגיע לכלל פעוטות עכ"ל ובס' בית מחיר שם כתב ז"ל וסברת המרדכי דמחילת זכיה לא נחשב מלא מטלטלין וט"כ ר"ל כיון דאין לה אלא שיעבוד על הקרקע ואי בעי מסלקי לה בזוזי נחשב כמטלטלי ולטע"ד ממה דקי"ל כפירת שעבוד קרקעות חשיב ככפירת קרקע עלמה משמע כסברת הרשב"ם עכ"ל. ואין זה נראי דהא הביא ב"י בח"מ סי' רל"ה בשם הרשב"ם לאט"ג דאין יכול למכור קרקעותיו פחות מכדי עשרים מ"מ יכול הוא לשעבדן ט"ם וכ"פ שם רמ"א בשלטי גבורים אלא ממקרקעי מ"מ מחילת זכות שלה הוי כמו מטלטלין ואם מחלה בפירו, משמע בשהגיע לכלל פעוטות עכ"ל ובס' בית מחיר שם כתב ז"ל וסברת המרדכי דמחילת זכיה לא נחשב מלא מטלטלין וט"כ ר"ל כיון דאין לה אלא שיעבוד על הקרקע ואי בעי מסלקי לה בזוזי נחשב כמטלטלי ולטע"ד

ובזן כך נפסל המטבע דחייב לכלם מטבע היוצא מח"כ והוכח בם"ד סי' ט"ד והסיב עליו ונס בחומי' שם כתב ה"ל מיברת לף דמין למחרם"ל דמי' מכם מ"מ מפשר דדימו מחת סומיל ודחסו בלך וסוב סיס גרם בהפסדו ומלו פרעו בזמנו סיס מוציאו במקום אחר אך מ"מ לא נראה לי הדא דסא גרם בעלמא הוא ועוד מתוס' דהקשו שם למה בלא שתגם נותן לו מטבע הנפסלה שא בגזל חומר לו שרי שלך לפניך משחע דלולא המטבע בעין חיו יכול לומר שרי שלך לפניך ובמלוה להוציא' ניתגם ס"ל כלו חיוס בעין וקשה חלי קשיא ליה שא בגזל הפסידו דלולא שגזלו סיס מוציאו בדוכתי טוב' קודס שנפסל וגרע מכלוס שדמה לחלוה בלך וסוב כי שם דרך הלוויס כך משמ"כ גזלן ברשיע לעשות וגרס רעק לחבידו וע"כ ס"ל דבשביל כך חין להייבו ממון ומכ"ם בעובדא דמהרם"ל ולכן ברור דמין להוציא מיד המוחזק עכ"ל ומכח לפניו רחיס ברורס דכל שהעיכוב חן כלים ס"ל הגזילה ממש וכל דליתי' בעין משלם כשעת הגזילה ומלוה נמי ס"ל ליתי' בעיבה וכמו שכח בפרגם' דלריך לשלם כשעת העיקר כל שהעיכוב ממנו. ובזה יתיישבו דברי תוס' פ' הזהב דף מ"ד ד"ה ס"מ למקח ומחכר ע"ם דכ"מ שם מכר לו חפץ בכ"ד חיסרין כשהן סולכין כ"ד בדינר והמתין עד שהוקירו לא יחזר לחתן כ"ד חיסרין חלא יתן לו דינר ע"ם ושוא תמי' דהא חיו לריך ליתן חלא חותו מטבע שהסק ושע"פ שהזל ובתבי' מוהרשד"ם סי' ס"ם הביא מזה רחיס דפוסק על המטבע והזל משלם כשעת העיקר ע"ם אבל כבר הלכה מרווחת ביהרחל דחין לריך לשלם חלא חותו מטבע שהסק שע"ג דהוזלו חכ"ל ולפי מ"ם אפשר לייישב דברי התוס' שהעיכוב היה מן הלוקח חלא סולק כרחוי ודחסו בלך ושוב לכך משלם כשעת העיקר ושו"ק. (ג) צריך לפרוש לה בזמן העיקר וכתב בע"ז בהוקרו מזוזות דלריך לקייים כפי מה שהסק היינו דוקא בעיקר דהכיא אבל יוקר חלא הכיא הוי כאומם חלא הכיא והוכח בב"ם ע"ם. ועע"ש חיכו נראה כן מדברי תוס' פ' נערה דף נ' ד"ה ומאי עלי' דשם ס"ל דבמזוזות ס' בני חייב נמי ברפואה שחין לה קנבה שאם דס"ל בכלל מזוזי ע"ם ועע"ג דחלה ס"ל חוסם כדמוכח רפ"ק דכתובו ע"ם ומפי הרא"ם דס"ל פ' הוחה דבמזוזות ס' בני חיכו חייב ברפואה שחין לה קנבה חיכו חלא חסום דס"ל שם דרפואה חיום בכלל מזוזות הייכח אחקבל על עלמו מין לח חבירו ע"ם. ומי ניחא דיוקר דלא הכיא חע"ג דשוי מזוזות ס"ל חוסם ולא חייחייב בי' ח"כ מ"ט גופי' נמי לא חייחייב ברפואה דס"ל חוסם ועע"ג דחוסי' ורא"ם רפ"ק דכתובות דף ג' ד"ה חיכא דאמרי שם מהלקין בין חוסם לחוסם וכתבו דחלה ס"ל חוסם דהכיא ולא הכיא ע"ם שאם שאני לגבי גיטין דאמרו דבעי דאין חוסם בגיטין מסוס מזוזות ופרוזות ובחוסם דלא הכיא כלל לא סייך טעמא דמזוזות ופרוזות ע"ם אבל בחלה שוי חוסם דהכיא וסייך טעמא דמזוזות ופרוזות אבל פשיטא דכ"ע מודו דחלה שוי חוסם גמור ויכול דמזון דחייב ברפואה ס"ם בזוקר בין הכיא חו לא הכיא כיון שהחייב במזוזות אין חילוק כן נראה לפע"ד.

(ג) סע"י ד' וזוקא שקנו מידו חו שחיי עלמו במזוזותי' בשטר ולדעת הרמב"ם פי"ח מהל' מכירה לא משני קנין חו שטר חלא בשעת קדושין ונשואין לא משני קנין חו שטר בחיוב מזוזות דשוי דבר שאינו קנוב ובכסף משום שם הביא רמי' לדברי הרמב"ם משא דאמרו ר"פ הנושא גמות חלא שיין בשעת קנין לא משני לשו קנין מי לא עשקי' דשיין בשעת קנין וס"ד כגון שגירשה ואחדרה ומדקאמר כגון דגרשה ואחדרה משמע דשני' דוקא שעת נשואין כו' וחלא בשעת נשואין לא משני שום קנין בשבר שאינו קנוב וע"ם. ואיכא למידק דשי לאין שדם יכול לחייב עלמו בשבר שאינו קנוב אבל זם שכבר נתחייב בחזון הבזות משני ב"ד חלא דלא נשתעבד לגבות משעבדי' אחרי לא יועיל הקנין לשעבל ונשיו אפי' לשבר שאינו קנוב דהא כתב בעה"ת לייבב דברי הרמב"ם ז"ל בשם שהקשו עליו משא דאמרו פ' עשרה יוחסין ובפ' ים מוחלין יניר לשם לי ומשני בנשסי' שנפלו לו לאחר מכלן הייחא לדבון דס"ל אין אדם מקנה שבר שלבל"ע חלא לר"ת אחי אייכא לאיחור ולדעת הרמב"ם אחי פריך לר"ת הא אפילו לר' אחי לא אני יהיב ונשים שיפלו לו לאחר איכן דס"ל שבר שאין לו קנבה אינו שהחייב בחזון הבזות שאינו קנוב דס"ל אחד בעה"ת דלר' אחיר דס"ל אדם אקנה שבר שלבל"ע גם שבר שאין לו קנבה יכול לשעבד לאחרי דה"ל שבר שלבל"ע פסק לדיין דקי"ל כרבנן ע"ם ואין קי"ל לשיעבוד לרבנן כאו קנין לר"ת ואם"ט יכול לשעבד לאחרי דה"ל שבר שלבל"ע

ות"כ גם שבר שאין לו קנבה יכול לשעבד ופ"ז הכא כבר נתחייב בחזון הבזות ע"י תנאי ב"ד ואין סקנין מועיל אלא לענין שיעבוד ונכסי קבי לאחי לא אחני ועיין ביאור דברי הבעה"ת בקנה"ח סי' ס' סק"ג. ונראה דטעמא דלר' אחיר יכול להקנות שבר שאין לו קנבה כאו שיכול להקנות שבר שלבל"ע שוא אשום דסוף הדבר לבא לידי קנבה ולכך יוכל להקנותו אלא דלרבנן לא אחני קאי לי' אלא אפילו שאין לו קנבה ואין להבשתא שוי שבר שאין לו קנבה ואין להבשתא לא חייל לבתר הכי נאי לא חייל ואשו' שוי ליכא אידי דהבשתא לא חל ולבתר הכי חייל אבל לר"ת דס"ל בשוחר לאחר שאתגייר או לאחר שאתגיירי דאילי קדושין לאחר שאתגיירו אע"ם בשבר שאין לו קנבה נאי אחני דהוי כמו שיכול להקנות שבר שלבל"ע שוא אשום דסוף הדבר לבא לידי קנבה ולכך יוכל להקנותו אלא דלרבנן לא אחני קאי לי' אלא אפילו שאין לו קנבה ואין להבשתא לא חייל לבתר הכי חייל אבל לר"ת דס"ל בשוחר

כלל מירוסלמי לכן ברור לו דדין זה ספיקא דדינא הוא ותוס' ורמב"ן ורשב"א לא ס"ל הכי דינא עכ"ל: ומכאן מ"ש דכל טעמו של הרמ"ם דמחלק בין מזונות דתנאי ב"ד כו' הוא מבוס דס"ל כפירש"י בגיטין דמזונות חשם שיש ס"ל קיין וקבי' לי' קושית התוס' דכל מזונות לא קיין ולכך נמית לחלק כו' המעיין ברמ"ם ר"פ הנושא יראה שכתב דין זה מסברא בלי שום סברא קושי' ע"ש שכ' ז"ל ואם תלתם תימו חייב לרפואתה ותע"ב דבמזון אשה ובגזות רפואה שאין לה קצבה הרי היא כמזונות ה"מ בחולנת בתנאי ב"ד אבל מחויב להספיק כל צרכי' לבל תמקבל עליו לפרנס מין הרפואה בכלל ט"ס ולא תניו לרמ"ם שיכתוב זה מחמת דוחק הקושי' גם מ"ש בתומי' לתוכיח מדברי הרמב"ן והרשב"א דלא ס"ל כהרמ"ם אשא דמייתו רמי' דהשם שיש ס"ל דבר שאינו קצוב מלתתו מזונות לא קיין ומי ס"ל כהרמ"ם אלא לא דמי' לאלדי דהכא היכא רפואה ולכך אינו קצוב משא"כ מזונות דעלמא דליכא רפואה ס"ל קצוב וכמ"ש לעיל סיין בד"ה ופשוטל סברי מזונות תמת מעבי ידיה ומעה כסף תמת מותר ורב אחא בר אחבה סבר מזונות תמת מותר ומעה כסף תמת מע"י במאי קא מיפלגי מר סבר מידי דשכיח בחידי דשכיח ומ"ס מידי דקיין בחידי דשכיח היינו מע"י ולע"ג דרפואה היא בכלל מזונות ורפואה לא שכיח וכמ"ש לעיל סק"ח ע"ש מ"מ עיקר שתקנה לא היתה אלא לעיקר מזונות ועיקר מזונות שכיחי אלא כשחיקנו לה מזונות תיקנו שיספיק לה כל צרכיה אבל אין הרפואה בכלל תקנת מזונות תמת מע"י תדע שברי כשבעל חי חייב לף ברפואה שים לה קצבה וכבר כתבנו לעיל סי' ע"ט דלאו משום חיוב פרקונה אתי' עלה שיסי' תמת פירות אלא דסבי תיקנו שיסי' בכלל שמזונות להספיק כל צרכיה בין שכיח בין לא שכיח בין קיין בין לא קיין אלא דעיקר שתקנה שתמת מע"י היא למזונות דתרוייהו שכיח' וממילא חייב להספיק כל צרכיה וכלך שפיר מייתי ראיה דגם מזון ה' שיש אינו קצוב מקרי אע"ג דליכא רפואה דאי ס"ד דמזונות דקיין הוא קאמר רב אחא ב"ש אבל דלא קיין אינו מזונות בחידי דלא קיין אינו מותר אלא עיקר שתקנה שיתה על עיקר מזונות וכיון דאמרינן דמזוני לחודייהו הוי קצוב מ"ש הוי חידי דקיין ואלא דאיכא רפואה לא אכפת כחו שבזחרנו אליבא דרב ושמואל ואין לומר דבשלא פליג רב אאדא וס"ל דכיון דגם רפואה בכלל ס"ל אינו קצוב דא"כ אמאי נדי רב אאדא מסברת רב ושמואל ס"ג ליתא אילו מידי דלא שכיח היינו מזונות עם רפואה בחידי דלא שכיח היינו מותר אלא ע"כ בעיקר מזונות חייבי דעיקר שתקנה עליהן היא וס"ס נכנין קיין ודו"ק: ומה שהקשה בתומי' אשא דפרק הנושא דפריך בנות נחי ומאי פריך דלמא שאני בנות דס"ל דבר שאינו קצוב לא אמרי קיין כו' נראה דאכי פריך מי אכי בנות נחי דכי דבת אחתו גובה ממשעבדי אשום דרפואה היא בכלל מזונות וס"ל קצוב א"כ בנות נחי כשקנו אידו על מזונות ניחא דאין הרפואה בכלל הקיין דרק אשום תנאי ב"ד חייב ברפואה אבל היתה שתקנה שיספיק כל צרכיה אבל אין הרפואה בכלל מזונות וכיון דשקיין לא היא רק על מזונות אין רפואה בכלל וס"ל קצוב ותטרוף ממשעבדי למזונות אם אמני דגם במזונות לחודייהו כיון דאית לה בתנאי ב"ד חייב נראי לתפסה. ומ"ש עוד ואפו שלמד סריטב"א מכירוסלמי אבל גוף הדין אין לו רמי' כלל מכירוסלמי הגם בשטה מקובצת פ' האשה כתב ז"ל וכן אמר בירוסלמי אלתה כמי שנשאת אתה כבר אתה כו' ולמדנו מירוסלמי הזה שהמתחייב לזון מבירו ואלה אינו חייב לרפואתו אבל חייב לתת לו דמי מזונות שהי' נריך כשהי' בריא מדקאמר אלתה כמי שנשאת וכן הגתי לפני רבותי והודו לדברי סריטב"א ז"ל עכ"ל סרי מבואר דעיקר דינו למד מכירוסלמי דמתחייב לזון את מבירו אינו חייב ברפואתה וע"ש ולכן עיקר בדברי הש"ע בא"מ סי' ס' לאינו חייב בהרפואה:

(ה) בעיף ה' מתה הבת אין יורבי' יורשין מזונות ומות ברמ"ם ר"פ הנושא שהבית זה מכירוסלמי שהבאתי לעיל ס"ק ד' וז"ל ואפי שהיה בבעלת חוב פי בבע"ח אבל ממשעבדי ולא בבע"ח אחם שאם אתה אינו אלא בחידי, בירוסלמי חלת, כמו שנשא אתה בבר אתה עכ"ל ומכאי דכל שהי' רחוי ליזון אבל אפי אינה נריכה אבל אתה דאינה רחוי ליזון לא שלא נתחייב אלא לזונה ורחיתי בש' שפלאתה סי זה שהבית קושית בשם גדול אחד דלמה סומך הרמ"ם להבית מן הירוסלמי הא גמרא ערוכה היא ר"פ מי שאחז בת אחתו ומאו שהחזיק בנכסים מי אחרינן כיון דכי אינסבא נמי אית לה לא ממשעבדי ומפורש דאתה אית לה מזוני וכתב בס' הע"ל לייבב לפ"מ שהקשו דבה"מ סי' ס' מבואר דאחייב עצמו לזון את פ' כל זמן שרוצה אבל ע"כ בת אחתו בנשואת היא נריכה עוד מזונות דהא בעלה יחיב לה מזונות ואפ"ה אבלה דמי מזונות ותירץ שגלון מ"ל בסי' ס' שם בסג"ה לט"ז דפוסק ס' בית אפילו היא נריכה למזונות בכלל מבמ"ב פוסק לון שאם היו אלא כל זמן שרוצה ואיכא למימר דר"פ מי שאת מיירי בפוס' לבת אחתו אלא קשה' ואיו אלא כ"ז שרוצה וכשאת היא נריכה עכ"ל ולישא דהא אחרו שם מי אחרינן כיון דמי מיסבא נמי לית לה בחידי אלא דמי לאלדי דהכא היכא רפואה ולכך אינו קצוב מבע"כ ולישא דהא בעלה יחיב לה בכחוב נריכה ע"כ כי מיסבא נמי לית לה דהא לא נריכה דבעל יחיב לה: (ו) אין יורבי יורשין מזונתי' כתב ב"ם ז"ל מסתמא דמלתא לא בי' הכוונ' רק אימי' לה מזונות ולא לאורשים ליתן לן מתנה כתב ט"ז יש לנלמד מכאן מי שהבטיח לחבירו ליתן לן מתנה ונתן לו ת"ל ואת אין נריך ליתן ליורשין ולכאורה נראה דלא דמי לכאן דכאן מיירי במזונות להבא דאינו חייב ליתן ליורשין אבל אם שעבר כבר חייב ליתן כו' ואפשר שע"ז נמי מיירי בזה שאת קודם שהגיע הזמן ליתן המתנה עכ"ל. ובש' בית מאיר כתב ז"ל וכמדומה שהט"ז למד כו' שהעיקר בזה שחייב לזון את מבירו חייב ונתלה שבעים כגון לזון ה' שים אז אין שחייב גמור מעכשיו עד בוא זמן שגם בשגם חל עליו שחייב ליתן ואין להקשות איך גבית ממשעבדי מזמן שהעשיר כי עיין סי' ס"ו סעי' ג' וכבר הק"ל לי ולא לורשי וה"ה לך ולא ליורשך כו' ע"ש ואינו נראה דמזונות חשם שיש בגבי ממשעבדי ע"כ שחייב חל מעכשיו וכחבואר להדיא בחשו הרשב"א בתשובה ב"י בשע"מ סי' ק"ד ח' והש"ך בח"מ סי' ע"ב ס"ק קס"ב ע"ש דבשום אופן לא שכחת לה בגבי ממשעבדי שם אין שחייב חל קודם שהעשיר ואם שהבית הב"ם רשי' מסי' ס"ו סעי' ג' ע"ש שכתב דלשרמ"ם אין חייב חוספת כחובה עד שתתלמן וא"א גבית ממשעבדי ולא קשי' סיכי גבי' ממשעבדי כי עיין בח"מ

סי' ס"ו סעי' ל"ה וסי' ס"ח סעי' ז' ע"ש והמעיין שם בח"מ יראה דשם המיוב הוא מיד ומעכשיו ובתנאי כשיודע לח"כ לו כשימחול לח"כ שיהי' הל המיוב מעכשיו אבל אם המיוב מעכשיו אינו גובה ממשעבדי שקנו קודם המיוב וזה פשוט. ובעיקר הטעם שכתב ב"ש דמשתמת דמלתא לא הי' ברור לו משום אינו מזונות ולא לתורים ליורשין נראה לע"ד דאין זה עיקר הלא כמו שמבואר בשטה מקובצת ר"פ הנושא ז"ל מפני שהיא בבעלת הוב ים שהיו סבורי' לומר שאם מתה הבעל חייב לתת ליורשין דמי מותן מזונות עד סוף הזמן שהקנ שהרי היא כבע"ה אבל זה אינו אלא שתחייב לזון אלא כשראוי לזון ואע"פ שאינה צריכה נותן לה דמי מזונות אבל מתה פטור אלא שתחייב אלא לזונה וזו אינה מזונות משא"כ בשאת שרואי למזונות ולא רצתה שתהא מחלת לה ומקבלת מזה וכן אי בירושלמי אלתה כמו שנשאת מתה כבר מתה טע"ל ותיינו דכל שרואי למזונות נתחייב לה ויכולה לתבוע ממנו דמי מזונות אפי' כשהיא ניזונת ומקום אחר אבל אינה רואי' לה נתחייב כלל בדמי מזונות ולפ"ז אם שלחה טע"ז מכאן לענין מתנה בת"כ חיינו נשחט מכאן ועת"ש בספרי קנא"ח סי' ער"ח ס"ק ט"ו.

הלכות גיטין

סי' קכ"ז סעי' א' (ח) צריך לכתוב זמן בגט פ"ב דגיטין דף י"ז מפני מה תקנו זמן בגיטין

ר' יוחנן אחר משום בת אחותו רים לקים אחר משום פירות ר' יוחנן מ"ט לא אחר כרים לקים קסבר ים לבעל פירות עד שעת נתינה ור"ל מ"ט לא אחר כר"י זמות לא שכיחה וכתב תוס' ד"ה זמות לא שכיח ומה תקנו בתולה בשלת ליום סרביעי שאם סי' לו טענת בתולי' כי' דטעי אינה למיחם לשחת תזנה ומשמע זמתם ע"ש. ובירושלמי הדברי נראה דאתם בתקנתא דבתולה נשאת ליום סרביעי הוא משום דמייחסין שמא תזנה אחר שמופה וטעי מייחסין שמא תזנה כמו שאחרו שמא מת לא אחרי' שמא יומת אחרי' ומע"ג דכתב בה"מ סי' ס"ח סק"ח דבזמן הזה שאחקדשין תחת שמופה ולאי זנתה קודם שמיפה דאין שכלה מתיחדת עם איש אחד ותמיד יש עמה בושבינין ומשום ומיגו מלוי שתזנה בתוך זמן זה ותולין במלוי ע"ש מיגו מוכרח דשא ס"פ שחדיר כתבו שתום' בשא לתקן משאירסתני נאנסתי נאנסתי דברי ר"ג סיגו משכנסתני נאנסתי ע"ש משום דטעמא דר"ג דכל מי שגולד עסקק ברשותו עליו להביא רצי' ול"כ ל"ל דטעמא משכנסתני נאנסתי דבעודה לרושה עדיין מיגו ברשות שבעל וע"ש ומי ניחא דתולין במלוי שתיגו מזנה אחר שמופה נאנסתי ואפשר דה"מ לה כתב אלא לומר דהוי שתירה מעולה בשושבינין ומשום אחר שמופה אבל בזמן שגמרא ודאי דלא כי כ"כ שתירה דכיון דמזמן דנאמנת להויא ממון שכתובה מיד בעלה בטענת משאירסתני נאנסתי מכ"ש דחייבי' לתיסורא משלי טענת ומש"ה תקנו שתתי' בתולה נשאת ליום סרביעי שאם תזנה אחר שמופה יבניס לב"ד אבל בגט דתקנו זמן סיגו משום זמות שעבר שכבר זינתה ושוה רוצה לחפות עלי' ובשא ס"ל לרים לקים דזמות לא שכיחא: (עיין בשיטהם"ל שכתב ג"כ כדברי מהרן ז"ל דכמות תום' הוא לשאת חייבי' שאת תזנה ושביא רצי' לשברתם משא דאחרי' לשאת את לא חייבי' שאת יומת חייבי' ע"ש ושיטה לשיטתי' דלפי דברים מודה רים לקים דחייבי' לשאת תזנה אלא לשאת זינתה לא חייבי' ח"כ חבי' ן בשא דאיתא פ' ד' אחין דף ל"ח ע"ב ושמו דקדושין לשטוטי זמן דקדושין דליכא יפריך סיניא לא"ד משום פירי אחרוש ליה לה פירי אלא לא"ד משום בת אחותו ליתקן ע"ש ושבתא לפי שבתם אפי' לא"ד משום פירי קבי' דגבי קדושין ליתקן זמן משום בת אחותו דשא מודה לשאת תזנה חייבין ושבתם בקדושין שאשם הוא שאת תזנה ושיחק לומר דאאי דקאאר לא"ד משום פירי כוונתו לטענא דפירי דאין זו מסוגית שם"ס ופ"ע). וטענא דר"י לא אחר כר"ל קסבר ים לבעל פירי עד שעת נתינה ופירש"י ז"ל וזמן לא מצי עד דאייתא רחיס אימת אלי גיט' לידא ע"ש ושקשו עליו תו' ושרשב"א ושרא"ש משא דפ"ק דאיבעיא דף י"ז גבי מזא גט אשם בזמן שהבעל מודה יחזיר לאשם ופריך וניחום שאת כתב ליתן בניסן כו' ואמני כי אתי לאטרוף אאחרי' לה אייתי רחי' אימת אלי גיטא לידך ואשמע דוקא בנפל לאתרע הוא דאאחרינן לה אייתי רחי' כו' אבל בשאר גיטין לא וע"ש ובב"י שהביאם: ושנה לפי שם שיתבאר לקמן בשם שר"ן דלא חייבין לקמוני לאלא דנפל ולאתרע אבל בשאר גיטין שאבעל מודה ולשכי כל גיטין שבעול' לע"ג לריך' לשבי' רחי' אימת אלי

חייסון: ומה דפריך בגמ' כתבי ומותבי בכוסתי מאי פירס"י דפריך בין למ"ד מסוס פירי בין למ"ד מסוס בת לחמותו ובתיום, סס ד"ס כתבי, כו' פירסו דלא פריך מלא למ"ד מסוס בת לחמותו לחבל למ"ד מסוס פירי לא פריך דכדין טרף מבעת מתיומה ע"כ לבויות חוס' בפיר מעיו לחיומר כדעת סס"מ דלא סמכי לחך סברא דלא מקדיס כו' מלא לעיון חכם זות דלא סביס' לחבל לתקנת לקוחות לעולם חייבי' כל מה דלפבר ומס"ס בפיר לחי' ביעת סתוס' בפירסו יס לבעל פירות דלחר נתיום דיכולס להביא גיטה בד"ל ועיקר תקנה לליבה דרים לקים לה סוא מסוס פירי מבעת מתיומה עד בעת נתיום ומע"ג דלא מקדיס ליום כו' מ"כ לעולם סהתיומה ומהתיום ביום לחד מסוס תקנת לקוחות לא סמכינן לחך סבר' דלא מקדיס וחייסינן כל מה דלחיכא לחיוסי וחעין דמקדיס לחבל לפירס"י וביעתו דס"ל דסה דפריך לוחבי' בכסתי' ומסני לא מקדיס לליב' דתרווייהו קלי ומ"כ לפילו לעיון מבם פירות לא חיישינן מבעת מתיומה עד בעת נתיום כיון דלא מקדיס ליום לחד מסוס פירי לחחר נתיום ומהתיום ביום לחד מסוס פירי מבעת מתיומה עד בעת נתיום כו' מ"כ לעולם סהתיומה ומהתיום כן לקוחות לא סמכינן לחך סבר' דלא מקדיס וחייסינן כל מה דלחיכא לחיוסי וחעין דמקדיס לחבל לפירס"י וביעתו דס"ל דסה דפריך לוחבי' בכסתי' ומסני לא מקדיס לליב' דתרווייהו קלי ומ"כ לפילו לעיון מבם פירות לא חיישינן מבעת מתיומה עד בעת נתיום ומהתיום ביום לחד מסוס תקנת לקוחות לא סמכינן לחך סבר' זו לפילו לחבם לקוחות סמכינן עלה מלקמתרץ לה לליב' דר"ל סוא מס"ס סוכרס רס"י ז"ל לפרס לעיקר תקנת לר"ל סוא מסוס פירי לחחר נתיום ומ"כ ע"כ סה לקחור קסבר ר"י יס לבעל פירות עד בעת נתיום סייט מסוס לעולם לחמרינן לה חייסי רחיום. חך לפ"ז קבה לפירס"י לחחי לחמרי לה לר' יוחנן חייסי רחי' חיוחת מטי גיטה לידך כיון לכתוב בו זמן ניחא דולחי בו ביום נמסר דלא מקדיס חיום כו' עוד נרחה בחס לסקבה סרבב"ח ז"ל לסיוסת סחוס' בפירסו סחקל' פירות סוא מבעת מתיומה עד בעת נתיום תפוק לי' דביום נחתם נמסר דלא מקדיס חיום כו' דסרא"ס כתב וז"ל לי חי נחי לסבי כוחבין בט לחיום לע"פ סחין לחבחו טחו מבוס דלא בביה דכתב בט קודם סנתיום דלא מקדיס פורעות לעבדי' ולחר סנתיום סוא נותנו מיד לידה חו ליד שלוחה חו ליד בעיה לבולך לה וחז סיי כחו גיטין סבחין מחד"ס דחי' לחו קלא לפי בים קיל לסולבת סבעיה ע"ס וכ"כ סרבב"ח בחידושיו וכיון דחפי' בגיטין סבחין מחמד"ס לא חבני קלא חלא חחחת סזחן בים בו וכח"ס תוס' דחס"ס תקנו זחן בגיטין סבחין מחמד"י דע"י סזחן זוכרין יום סנתיום וע"ס וח"כ בפיר תקנו זחן מבוס פירי דחבעת חתיומה עד בעת חסירם לידה דחמת נתנו נבעיה לסולבה דלא שייך לא מקדיס חיום כו' סיכא בחוילוי חידו ולחי לחו זחן חפי' בבעיה לסולבה ליח לי' קלא. (ג') זבן בגט וכתב סטור ז"ל שפעחים לחם נבוי קרובתו וחזנה תחתיו וירנה לחפית עלי' ויתן לה גט לחר סזנות ולא יכתוב בו בזחן היה תחר תחר קודם סזנות נתגרשתי לחבל כיון שתקני לכתוב זחן חס תחר כן לריכה להביא רחי' ע"ל חבותר חדבריו דעכבו שתקנו זחן חס חזנה ותוילא גט בלא זחן תבא לריכה להביא רחי'. ושקבו עליו דחכתי היחך קטלינן לה חספיקא וחב"ח כתב דקחי על בחר דברי' דסיינו בני' יסיו ס' חחזרי' ותילסר עליו חספק דחחרינן בבו חספיקא ונלריכה חלילה ואכתי תקבי כיון דעיקר תקנת סזחן חבוס בת לחחותו סיינו לעניו חיתה וכח"ס ברא"ס דחבוס בני' חחזרי' חו חיסור סחזרת גרושתו לא סיו חתקנים חלא כיון שתקנו חבוס זנות בעדי' וסתרלה לעניו חיתה חחילה עבו סחוכי' לתקנתן לף בזה"ז שלא יחפה טל בני' חחזרי' ע"ס ח"כ חס סויעילו חכחי' בתקנ' לעניו חיתה דבא חס יתן לה בזחן חזה ועוד דחזון להבא ח"כ לא סי' נריך סטור לומר סטעם חבוס לבריכה להביא רחי' לדברי' דחיפוק לי' דחסני לבתחלה לא תגבא ועוד בגמ' חמרו בסדיא חלא בא לתנן ג' גיטין פסולין ואס ניסת סולך כסר ואי סויעילו חכחי' בתקנתן ושסקינן חסני לבתחלה לא תגבא ות"ל לתחלה ד"ס חבוס בת לחמותו ז"ל שלא יחפה טלי' כשאין זו זחן ולא תחרינן לחחזיר דחין לדבר סוף חבל כד חטי סגחה לידי' ושכיח חתקני רבנן ואיכא למיחר שלא סכשיר ר' שחעין שלא שכחבוהו ביום ודאי וחחחוהו בלול' חבל בשאין סעדי' יודעים ליחת נכחב לא חחחי חייסינן ואי קבוה בא לחחרי' פ"ק דחליעא גבי חזה גט חבה בסוק בזחן שהבעל חודה ושוב ושוין בה ולימוה כי' חלחת בעל לא חסיחן לחו קושי' דחכי דחתרא לא חסיחן חיכו לבתחלה לא חייסי' לרחתי חבוס קנוסת סחין חני חחרחין לרחתין דחין לדבר סוף חבל כד חטי סגחה לידי' ושכיח חתקני רבנן ואיכא למיחר

התום' דכשמין הטדי' יודעי' ליתת נכתב מיישין שמת טבשיו כתבו והקדימו ומיישי' לטרפית לקומות שלא כדין ומ"כ מוכח לפי' בידיעת הבעל מיישי' לקומית נגד הלקומות ועוד לפי' לת"ס הרמב"ן בתחלה דלא חיישין שמת הקדים היינו היכא דלא ידעין שהקדים לא חיישין שהקדים כדי להפסיד ללקומות ולקומי' דכיון דשלא כדין טרף, ומיסורא הוא לא חיישי' לרמתי ולהשיטי היכא דלא אתרע אבל היכא דידוע שהקדים הזמן ליום הכתיבה לפי' בידיעת הבעל שמחל הפירות הרי הוא מפסיד לקומות שלא כדין פשיטא דלא מהני בזה ידיעת הבעל ומחילתו להפסיד ללקומות שלא כדין. ומוכר"ם מיקן בתשו' סי' ט' כתב ז"ל וזה ליכא רמי' כלל להכשיר מוקדם דיקן דע"כ צריך להלק בין מוקדם למוקדם דהא הרמ"ם מכשיר מוקדם בשעת הדחק כאשר הבאתי לעיל והרא"ם כתב בתשובה אם נתגרש בגט מוקדם ולא ידע פיסולו עד לאחר שקדשה לאחר דלא תפסי בה קדושין של הטני ואין צריכה גט ממנו ומותרת לחזור לראשון וזה משמע ליפכא וע"כ צריך לחלק ולתרץ דלעיל כשר מוקדם שהוא דוקא שידעי' העדים שהוא מוקדם וכיון דיודעי' שנכתב לכני עשרה ימי' ונחתם עתה לכך ליכא פוסל דעדי' מסקו מדעתייהו לידע יום המסירה אבל אם שכתב בתשו' אף"כ דלא סוי גט כלל שהו מיירי דוקא דלא ידעי העדים פסולו עד לאחר זמן אף"ס לא מסקי מדעתייהו לזכור יום המסירה וזה סוי פסול גמור וכן מוכח מלשון התשובה ז"ל אם נתגרשה בגט מוקדם ולא ידע פיסולו כו' וכן ליתי' חילוק זה בסדיני בתום' פ"ב בשיטת מפני מה תקנו זמן בגיטין בדיעבד הני קלא ליתת להו ועש"ם וא"כ עובדא דלא ידע פיסולו עד לאחר זמן שהו פסול גמור עכ"ל. ובדברו לא נתברר לע"ד דהא הרמ"ם פסק כר' יוסוע בן לוי דאמר כדאי הוא ר"ם לסמוך עליו בשעת הדחק וכיון דס"ל לר"ם עיקר טעמא משום פירי וס"ל כיון שנתן עיניו לגרשה שוב אין לבעל פירות א"כ נכתב ביום ונחתם בלילה ודאי כשר אע"ג דלא ידע פסולו עד לאחר זמן ואע"ג דלא מפקי עדי' לקלא כשר הגט לר' אמעון ולכן גזה נרשה עיקר כדברי הב"ח דהא דפסל הרמ"ם במוקדם היינו בהקדים זמן הכתיבה דכש"ג אפי' לר"ם פסול כיון דעדיין לא נתן עיניו לגרשה מיהו מ"ש הב"ח בדיעבד הבעל אפי' מוקדם הוה כשר כבר כתבנו דלא נודע לבעל להפסיד ללקומות. ויכיה דלא נודע לבעל שהקדימו הזמן נרשה דהגת אפי' לדעת מותן הפוסקי' דס"ל במוקדם לא הגת אבל בכש"ג דהקדימו הזמן שלא בידיעת הבעל ס"ל נכתב שלא לשמה כיון דזמן הוא מתוקף הגט ומים ומשום והזמן נריכי' להיות לשמה וכל שלא נעשה בעוי הבעל הוא בכלל שלא לשמה מ"כ כל שהקדימו הזמן שלא בידיע' הבעל ס"ל נכתב זמנו שלא לשמה וכל שפסולו בגיטין מחרי' הגת וכת"ם הר"ן בחידושיו לגיטין פ' המגרש דמה שתקני בגיטין לחוד כגון בפני נכתב ובפני נחתם מו כתב לשום מלכות מחרת דבגיטין בלבד הוא שתקנו בזה הוא דס"ל לר' מאיר הוא ממזר דמשום מחטובב שנבעו חכמי' בגיטין אבל בדרכי שלא נתקנו בגיטין בלבד אלא גיטין ושאר שטרות סוין כך הדין דבמידי דבשאר שטרות פסול כגון הי' בחזרת וכתב במערב דאפי' בשאר שטרות פסול שהחיר ר' מאיר בגיטין היכי הוא ממזר אבל כתב בכת"י מו שאין בו זמן כיון דבשאר שטרו' כשר בגיטין נמי כשר אלא כיון דבשאר שטרו' לא שטר' מעלי' הוא לגבו' בו ממשעבדי שחמירו בגיטין ופסלו' אבל לא פסלו' לגמרי היכי הוא ממזר עכ"ל ומ"כ אפילו לדעת הפוסקים דמוקדם לא אלא לו בגט שאין בו זמן היינו משום דס"ל דמוקדם נמי בשאר שטרות כשר למגבי בי' מבני מורין אבל שלא לשמה ס"ל שקנת גיטין בלבד וכמו בפ"י ובפ"ג כה"ג לחכמים אלא ולר' מאיר הוא ממזר וכל שהקדימו הזמן בלא ידיעת הבעל שהרי לא היום הבעל להקדים הזמן וכל שפסולו בגיטין בלחוד אם ניסת אלא. ומ"ש הב"ח ז"ל ושעת הדחק פירש"י שניסת או שהלך למדינת הים ואין לו אפשרות לגרשה אלא בגט זה אע"ג דלא נשמע מזה דס"ל לא ידע שבעל אלא כשני פוסקי' שהביא סק"ג דס"ל במוקדם לא אלא אפי' לרבנן דמ"כ היכי כתב רש"י שעת הדחק היינו שניסת או שהלך למדינת הים ואין לו אפשרות לגרשה אלא בגט זה ומ"ש ר"ת שאין לו אפשרות לגרשה אלא בגט זה אינו אלא לדעת הפוסקי' דס"ל במוקדם לא אלא אפי' לרבנן דמ"כ היינו משום דלא ידע שבעל אבל לדעת הפוסקי' דס"ל במוקדם אלא אפי' לרבנן דמ"כ היינו משום דלא ידע שבעל

כתוב בגט בפירוש אלא משום שאינו מוגבל בזה מחרימין דהכי לקמיה. ויתיישב בזה קושית התוס' שהקשו בגיטין הבאין ממדה"י למה תקנו להן זמן דלפי מ"ש לא קטלינן לה מספיקא אלא דהכי לקמי' כיון שלא תחזר שהקר מתוך הגט ומ"כ ט"כ גריך שיהי' בו זמן כי היכי דליהני טב"פ לקמי' וד"ק: (ה') משום דאית להו קלא ושיעו משום דרובין זמן שכתיבה הוא קודם לזמן שנתינה ומתניס דעת לכתוב יום שהשירה ממש ובתו' ד"ה עד שעת נתינה כתבו ז"ל ומ"ת ולר' יוחנן שיהא כותבין גט לאיש שע"פ שאין לשבתו עמו ניחום שמא יכתוב בניסן ולא יתן עד תשרי כו' וי"ל דגבי כותבין שטר ללוה פריך משום מתן דיוקי בגמרא יוקי ויש לחוש שלאחר זמן ימסור לו בגמרא כו' אבל גט נריך עדי מסירה וכו' ודעו לקומות שלא נתגרשה ביום שכתיבה ויאמרו לה שייתי רחיה חיית מטי גיטא לידך מיהו במקלים גט לשבתו דשמעתין ליכא למיחש לר' יוחנן למידי לא משום פירות ולא משום שמא יפקה דניין זמן שכתיבה קלא חית לי' כדאמר בשמוך בגיטין שבאין ממדה"י ומ"ת נכתב ביום ונחתם בלילה אחתי פסול הא חית לי' קלא ויש לומר דלא שייך לומר קלא חית לי' אלא כשמגרש ט"י שליח אבל בנכתב ביום ונחתם בלילה יש לחוש שימסור לה בעלמו בגמרא לחפות עלי' כו' ע"ש. ובירושלמי דבריהם שמא שהקשו לר' יוחנן הימך כותבין גט לאיש כו' היינו משום שבשעת פירות כיון דים לבעל פירות עד שעת נתינה ולקומות יסברו שבשעת נכתב נמסר וע"ז תירנו דגט חיינו נמסר אלא בפני עדי מסירה ואית לי' קלא שלא נמסר ביום שכתיבה ויאמרו לה לקומות חייתי רחי' ובסוף הדיבור שהקשו עוד מיך כותבין גט לאיש כו' ניחום שמא חזנה ויחסור לה בגמרא כדי לחפות עלי' וכוותם דמשום פירות לא חשיבי לקלקלה ולחסור לה בגמרא אלא עדי מסירה אבל משום חיפוי עביד דמסר לה בגמרא ושורכו לתרץ דלא מקדים איש כו' ומ"ם תוס' ומיהו במקלים כו' ליכא לאיחם לר"י כו' ולא משום שמא יחפה דניין שרווחין זמן שכתיבה קלא חית לי' כדאמרינן בגיטין שבאין ממדה"י כוותם ממ"ם בחי מוסרש"ל דאשמוך בגיטין שבאין ממדה"י כוותם ואף שאין זוכרין יום שמסרו לה בגמרא כיון די בכך שלקומות יאמרו לה חייתי רחיה חיית מטי גיטא לידך אבל לענין בת אמותו אף לליכא לאיחם שיאמרו לה בגמרא כיון שהשלים ביד אחר ובודאי יאמרו השלים בפני ע"מ ומפקי לקלא ושמר ביום שכתיבה מ"מ לא אחרי לה חייתי רחי' דמספיק' לא קטלינן לה ומ"כ ליכא לאיחם לחיפוי לכך מתרני חוס' דאשלים דמי' לגיטין שבאין ממדה"י דט"י שליח קלא חית לי' ומפקי אדעתייהו לזכור יום שמסירה ממש ותו ליכא חיפוי כלל וע"ש. ולדבריו יש לדקדק בדברי חוס' שכתבו ומ"ת נכתב ביום ונחתם בלילה אחתי פסול הא חית לי' קלא ותירנו דנכתב ביום כו' ים לחוש שיאמרו לה בגמרא לחפות עלי' ותיפוק לי' חפי' יאמרו בידי מסירה ומי ליכא לאיחם לחפוי כיון דליתי' ט"י שליח לא מפקי עדים לקלא אלא קלא ומסר ביום שנכתב ולא קטלינן לה מספיקא. ורמה דנכתב ביום ונחתם בלילה חפי' יאמרו בפניהו שלא ט"י שליח כיון דבעדים יהיב לה ליכא חשש דשמא יחפה דהא הכא ליכא לאיחם אלא שמא יחתם ביום שכתיבה ותאחר שנתגרשה בו ביום שנכתב שבו ג"כ נמסר וכיון דטב"פ זוכרי' העדים ומפקי לקלא שלא נמסר ביום שכתיבה ולכל הפחות יום אחד אחר שכתיבה נמסר מ"כ קטלינן לה על זמת שלא יום שכתיבה דלא אלי לאיחם' שנמסר ביום שכתיבה דהא העדים זוכרין טב"פ שלא נמסר ביום שכתיבה ומ"כ תו ליכא חשש שמת בנכתב ביום ונחתם בלילה ודוקא בנכתב בניסן ולא נתן עד תשרי בפני' שיאמרו ט"י שליח כדי שיזכרו יום שכתיבה ממש דאל"כ לא קטלינן על זמת שאחר יום שכתיבה ומ"כ תו ליכא אבל בנכתב ביום ונחתם בלילה דאין החשש של זמת אלא על יום שכתיבה למוד וזה מתבדר שפיר ט"י העדים כיון דטב"פ זוכרי' שלא נמסר בלותו יום אפי' שלא ט"י שליח וקטלינן לה על זמת יום שכתיבה ומ"ש הוצרכו חוס' לומר דנכתב ביום ונחתם בלילה ליכא לאיחם שיאמרו בפניהו אלא עדי מסירה ואשש זה דיאמרו בפניהו אינו אלא שמא יחפה על ד"א אבל משום פירי ליכא לאיחם להכי דלא אשדי לקלקלה ולאחסור לה בגמרא דלא הוי גט כלל משום שמא יחפה הפירות וכמ"ש לאחלה ודו"ק. ובזה יש לייישב מה שהקשו בחוס' על רש"י שפי' קשבר יש לבעל פירות עד שעת נתינה ויאמרו לה חייתי רחיה דפ"ק דמציעא גבי אלא אשה בזמן שהבעל מודה יחזיר לאחשה פריך ואיחום שמא כתב ליתן בניסן ולא נתן עד תשרי ומפקא לפירי כו' ומשני דאחמרו לה חייתי רחי' ומשמע הא בגיטא דעלמא לא אחרי' חייתי רחי' אלא משמע דיום שנכתב נמסר דהכא לאחר שכתיבה אלא משום חשש שיאמרו לה בגמרא ולכאורה לאחלה דאשום חשש שמא יחפה הפירות אלא משום חשש שמא יאמרו לה בגמרא בפני עדי מסירה וכבר כתבו הרא"ש והטור דאין לאחר שכתיבה מזמן שכתיבה משום חשש שמא יחפה אין לו תקנה אלא שתאחר ט"י שליח דאית לי' קלא שזוכרין יום שכתיבה ומש"ה לדידן דקי"ל כר' יוחנן דאחר משום שמא יחפה ואין לאחר הגט בין שכתיבה לנתינה כל אשה שבאה לפניו בגט שבידה לטרוף אחרי' ודאי יום שנתחתם נמסר שהרי אם מי' שתאחר בין שכתיבה לנתינה מי' פסול משום חשש זנות ואחזוקי ריעותא לא מהזקינן ואיקשין לגיטא בחזקת כשרות שנמסר כדיוו ביום שכתיבה ושכתיבה ולכך לא אחרי' לה חייתי רחי' אבל אי לאו משום שמא יחפה אלא משום פירות לחוד היו בשעת שנתן לאחר שכתיבה מיו' שכתיבה דליכא לאיחם לפירי דניי ובניו שהרי עידי מסירה מפקי לקלא שלא נמסר ביום שנכתב ואחרינן לה חייתי רחיה ושם"ה בשה לאחרו ר' יוחנן מ"ט לא אחר כר"ל שפיר שבני קשבר יש לבעל פירות עד שעת נתינה ו"כ הזמן חיינו מועיל לגטולם אחרינן לה חייתי רחיה חיית מטי גיטא לידך כיון דרשאין לאחר שכתיבה ולאחסור לה בעידי מסירה כיון דלבת אחותו לא חיישי' אלא משום פירות לאחדי סני שיזכרו שלא נמסר ביום שכתיבה ויאמרו לה לקומות חייתי רחי' חיית מטי גיטא לידך ולא שייך לומר בזה חוקי גיטא בחזקת כשרות כיון דלטעמ' דפירות לחוד כשר לכתחלה לאחר יום שכתיבה ולאחסור בעדי מסירה אבל לאחי דאשקי ר"י משום ב"ח ו"כ אין רשאין לאחר שכתיבה משום חשש שמא אחותו ואם נשתחתם פסול שמא יזנתה ו"כ לאחזוקי ריעותא לגיטא מחזיקינן ומוקמינן ליה בחזקת כשרות דנמסר ביום שכתיבה ומש"ה בגיטין דעלמא לא חייתי שמא כתב ליתן בניסן כו' ולא אחרי' לה חייתי רחיה דלא מחזיקינן לגיטא בפסול משא"כ בנפל לאחרע חיישי' שמא כתב ליתן בניסן כו' ולכך משני דנפל יאחרו לה לקומות חייתי רחיה חיית מטי גיטא לידך אבל בשאר גיטין לפי אשקנא דקי"ל כר"י דאשיי' שמא יפקה תו ליכא לאיחם שמא נתאחר שכתיבה דהא פסול הוא אם נתאחר דאשאשע דשת אחותו חיישי' שמא יאאסור לה בגיטו' שלא יהיו אשקי מסירה לכך אחרי' דאשתאא כדין נעשה ונאסר ביום שכתיבה ולא אחזקי ריעותא בגיטא ו"כ אשאא לדידן דקי"ל כר"י גם לשיטת רש"י ליכא להניא רחיה חיית מטי גיטא לידה שלא בנפל ואארע וד"ק: ובשא דפריך בגמ' גיטין שבאין ממדה"י דאיכתבו בניסן ולא אאסרי עד תשרי אם סועילו אכאים בתקנתן פירות"י ז"ל הכאים בתקנתן בין לענין זנות בין לענין פירות דטרפא לקומות אאיס שכתיב' ואשני אני קלא אית לאו ופירש"י ובין לענין זנות ובין לענין פירות בעיון לאתויי רחי' חיית מטי גיטו' לידה ט"כ וע"ש. ושקשו בתוס' אאוה דגיטין שבאין ממדה"י פירש"י דלאתרוייהו פריך קלת קשה דלאה לא יפסיד משעת אחיאה לרים לקים ע"ש ולפי מ"ש לאשבר לוחר דכותם רש"י ז"ל במ"ש בין לענין זנות בין לענין פירות לאו אלינא דרים לקים אלא אדעייהו אליב' דר' יוחנן פריך דיאאום לדידי' לאדרוייהו לזנות ולפירות ולפי מ"ש אלא אחרי' בשאר גיטין חיישי' רחי' ואחרינן אשאא' דיום שנכתב ונאסר ובדין נעשה בכשרות מ"כ בשני גיטין שבאין ממדה"י אקשי בין לענין זנות בין לענין פירי דטרפא שלא בדין ביום שכתיבה לשכי אשני קלא אית לאו ובין לענין זנות ובין לענין פירות בעי' לאאוי רחי' וק"ל:

סעי' ה (ו) אין אקנה לשכשיו אלא שישלאנה לה ט"י שליח ואפי' נכתב ביום ונחתם בלילה ואי אית ליה אקנה ליתן ט"י שליח דאית ליה קלא אבל ט"י עדי אשירה אט"ג דאפקי לקלא שלא נאסר ביום שכתיבה כיון שאיאו ט"י שליח זוכרין יום שאשירה אאם ואט"ג דידעי שלא נאסר ביום שכתיב' ויאארו לה חייתי רחי' חיישי' אטי גיטא לידך היאו לענין פירו' אבל לענין זנות אספיק' לא קטלינן לה ויכול לאפות עליה. אאנס לפא"ש בס"ק שלפני זה בנכתב ביום ונחתם בלילה בפסול אין החשש אלא שמא זיאתה ביום שכתיבה ואם יאסור לה בעידי אשירה כיון דאפקא לקלא שלא נאסר ביום שכתיב' ודאי קטלינן לה כשזינת' ביום שכתיבה ועיקר הפסול הוא אאשש דשמא יאסור לה בגיטא שלא עידי אשירה כדי לאפות עליה וכיון דאתן נכתב ביום ונחתם בלילה פסול ולא אקאי

תקנתא שיתנו לה בפני עידי מסירה ובפרט דכל הגיטין צריכין עידי מסירה מן הדין או כדי לפרסומי מ"כ קשה לתני הכי תקנתא דהא גבי נכתב ביום ונחתם בלילה מבני ע"מ כמו שליח כיון דעכ"פ יתברר על פיהם שלא נמסר ביום הכתיבה קטלינן לה על זנות של אותו היום ע"כ נ"ל דכיון שהחתימה היתה בפסול שפיר, להם לחום שמא יתנו לה בלילעה לחפות עלי' לפיכך כי יהיב לה בתר הכי בפני ע"מ לא מהני כיון שכבר נעשה בפסול מה"ט נמי לא מהני בנכתב ביום ונחתם בלילה כשמוסרו ע"י שליח משום דנעשה בפסול וכמו שכתב ב"ח תו ליה ליה תקנתא להכשירו. ובתוספו' שם ד"ה מין לבעל פירות הקשו היאך כותבין גט לחום מע"פ שמין מחתו עתו ניחו' שמא חזנה ויתן לה בלילעה כדי לחפות עליה וי"ל דמסתמא חיד מחר שכתיב' יתנו לה דלא מקדים חיום כו' ולמ"ש תוס' שם לעיל בשא דאמר לר"ל זנות לא שכיחא מע"ג דגבי בתולה נשלח ליום הרביעי חיישינן לזנות ותירצו דים חילוק בין שמא זינתה לשמא חזנה ומ"כ לשמא חזנה לכ"ע חיישינן וכשתם מתני' דבתולה נשלח ליום הרביעי ועמ"ש לעיל סק"ח ולפ"ז קשה לר' שמעון אמאי מכשיר בנכתב ביום ונחתם בלילה דגבי דמי ד"ל טעמא משום פירות מ"מ מודה דחיישינן לשמא חזנה מ"כ הכא ניחום שמא לא יתן לה עד תברי וחזנה בין ניסן לתשרי ויפסדו בלילעה, לחפות עליה ומי משום דלא מקדים כו' ובודאי יתן לה לאלתר דהא חזין זה הקדים פורעות לנפשי' שהרי נכתב ביום ולא נחתם לאלתר מ"כ כבר יצא זה מחותם חזקה דלא מקדים חיום כו' ומ"כ בשעת החתימה היה לו לחום שמא יעכבנו בידו עוד זמן מרובה ושמא חזנה ביניתיים ויפסד עליה ומ"כ לא היו העדים רשאין לחתום בכה"ג דאיכא למיחש שמא חזנה דכה"ג לכ"ע חייבי' וטיין בחידושי מהרש"א מ"ש בתוס' ד"ה קשה מין לבעל פירות וכיון שנעשה בפסול שוב אין לו תקנה ומ"כ קשה מה"נ מי אחרי' דכל שנחתם בפסול לא דהיכא תקנת' כשימסרנו לה מיד בפני ע"מ לא מהני אחתי מכשיר ר' שמעון דהא לדידיה נמי הוי נחתם בפסול דהא חיכא למיחש שמא לא יחסרנו עד תברי ושמא חזנה ביניתיים דבהא כ"ע מודי דחייבי' ומע"ג שמוסרו לה מ"כ מיד בפניהם מ"מ מחתימה היה בפסול דשמא לא יחסרנו תיכף ומי משום כיון דמסר לה בתר הכי סמכין אמעידי מסירה מ"כ מ"ט דרבנן דפסלי דהא עדי מסירה מפקי לקלא דלא נמסר ביום הכתיבה ומ"כ בנכתב ביום ונחתם בלילה תקנתי' מעלי' הוא דהא קטלינן לה מתוך עדות זו על זנות של יום הכתיבה אלא ע"כ כיון דהחתימה היה בפסול לא מהני תו תקנתא מ"כ ס"ס לר' שמעון נמי דטעמא דבעא אחותו משום שמא זינתה לא ס"ל אבל שמא חזנה ושמא יעכבנו תחת ידו זמן מרובה ולא שייך כאן לחיישר לא מקדים חיום כו' דהא חזין שהקדים וכמ"ש וע"כ ס"ל כתירץ רחשון של תוס' דדוקא זנות בלא עדים ושתרלה שכיחא וזנות בעדים ושתרלה לא שכיחא. וב"ח הוכיח מדברי הרמ"ם שכתב בתירוץ הרחשון דעדי מסיר, אפילו בלא שליח יש לו קול ומ"כ נכתב ביום ונחתם בלילה אחתי פסול ע"כ משום דנחתם בפסול שוב אין לו תקנה ע"ש ואינו מוכרח דהרמ"ם לא הקשה אלא קושיא רחשונה של תוס' דאיך כותבין גט לחיום כו' שיחום שמא כתב ליתן בניסן כו' וטרפ' לקושית שלא נמסר ביום הכתיבה ויאמרו לה לקושית דע"מ מפקי לקלא שלא נמסר ביום הכתיבה ויאמרו לה ע"מ דלא חייתי רחיה ואין לחום שמא ימסרנו בלילע' בלא ע"מ דלא חשידי לקלקלה משום פירות משא"כ נכתב ביום וכ"ב דפסול משום בת אחותו בעי שליח דוק' דע"מ לאחריכו אין זוכרין יום המסירה מאם ולא אחרי' לה חייתי רחיה דאדרבה מספיקא לא קטלי' לה אבל לפמ"ש לאעלה דנכתב ביום וכ"ב עיקר אחשש הוא שמא זינתה ביום הכתיבה וסני לן כשיזכרו העדים שע"פ נמסר ביום שלאחריו וקטלינן לה על פיהם שפיר מוכח דאיכא דנחתם בפסול לא מהני תקנתא וכמ"ש לעיל ושא דלא פסיל הרמ"ם נתאחר המסירה משום זנות דבין התיתה למסירה יתבאר לקמן בעזה"י. (ז) על ידי שליח בירושלמי פ"ק דגיטין אית' שליח המביא גט ממדה"י צריך שיאמר בפני נכתב ביום ונחתם ביום ומשום דס"ל שאין בקיאין בדקדוקי גיטין וכדאיתא שם מ"ר יהושע בן לוי לפי שאין בקיאין בדקדוקי גיטין. ובחידושי פני יהושע הקשה פ"ק דגיטין לדעת הפוסקים דאפילו מוקדם מאם אית ליה תקנה ע"י שליח מ"כ בפני נכתב ובפ"ג דמיירי ע"י שליח למה צריך שיאמר בפני נכתב ביום ובפ"ג ביום ע"ש ורואה דוהמי הא דאמרי' בגיטין שמדה"י קלא אית להו

ולמי מנפשייהו ומדכרי ושמע נלמד דלא סמכו על ירושת קול אלא בגיטין מהדה"י דל"ת בלא"ס ומשום עגונה הקילו אבל בגיטין דעלמא דמפסר ליתן ביום כתיבתו לא הקילו אלא דמשלים גט למחר וקבי דמפסר בלא"ס אלא נרמה בלמון הרמשון שכתבתי למעלה דדוקא בגט המשתלח או מיתון ביד שלים הוא דאמרי' יש לו קול אבל בגיטין דעלמא לא ולפ"ז אפי' גט מוקדם אם נתנו ט"י שליח בשר עכ"ל ומבואר מדבריו דאי נאו דקבי' לי' משלים לא מי' מחלק כלל בין שליח או לא אלא כל שים מקום עיגון שאכי אלא דעדי מסירה למוד ומוקדם דתנן בפתני' דפסול חיירי שלא במקום עיגון אלא משום דקבי' לי' משלים סוגרך לחלק בין ט"י שליח או לא ומ"ש לדברי הר"ח דמפרש שך דמשלים גט נאי במקום עיגון ומיירי שהלך למדינה ש"כ אין אנו נריכין לחלק בין ט"י שליח או לא אלא מוקדם דפסול סיינו שלא במקום עיגון וגיטין הבאין ממדה"י וכן משלים גט דמיירי במקום עיגון וכפרש"י שהלך למדינה אלא דעדי מסירה למוד אלא דלפ"ז קשה בהא דר' יוסוע בן לוי דף י"ח בשטות גיטה דחתני בי תרי ביומי ואיזיך מכמן ושד עשרה ימי' דמריב"ל כדאי הוא ר"ם לסמוך עליו בשעת הדחק ופירש"י שעת הדחק סיינו שיסת אי שהלך למדינה ואין שהלך למדינה לדעת ס"ל מקום עיגון ומ"ש הר"ן במשלים גט א"כ אמאי נריך לסמוך על ר"ם הא אפי' לרבנן כשר מוקדם בשעת הדחק כשים מקום עיגון ע"י עדי מסירה ומ"ש כשיסת דאפי' במוקדם ממש נא תלא לדעת כמה פוסקי. אולם לפי מ"ש דלמ"ד משום פירות אפי קלא דעדי מסיר משום דס"ל דאין לבעל פירות משעת אחיזה ופסול דנכתב ביום ונאחתם בלילה הוא משום פירי דבין כתיבה לאחיזה ויסי סבורי ביום שנכתב נאחתם ועדי' לא אפקי לקלא אלא שאחסירה לא סי' באותו יום אבל יום שאחיזה לא רמי' אדעאחייסו כלל א"כ י"ל דריב"ל לשיטתי' אזל דס"ל כרים לקים וכמו שבוארנו לעיל בשא דאמר בירושלמי שאביא גט ממדה"י נריך לומר בפ"ב ובפ"ב ביום אחד ואמר עלה ריב"ל אפי' אאין בקיאין בדקדוקי גיטין וקשה דשא ט"י שליח אפי' מוקדם כשר והוכהנו לעיל דירושלמי ס"ל טעמא משום פירי ופסול משום פירי דבשעת כתיבה עד שעת אחיזה ובזה לא אבני קלא דע"מ וכמ"ש לעיל וכיון דלריב"ל לא אבני קלא דעדי מסירה ואפי' ט"י שליח לא אבני לכך הולרך לסמוך על ר' אאשע בשעת הדחק. ובר"ן פ' האגרם כתב במוקדם לא תלא כיון דליכא חשש מיפוי במוקדם יותר מבגט אאין זו זמן דלא קשיא לה ואפ"ה אם ניסת לא חלא ומשום פירי נמי ליכא לדעת רש"י ז"ל דבכל סגיטין אחרי לא חייתי רחי' חיאת אטי גיטא לידך ט"ם ואשמע דלדעת רש"י במוקדם אם ניסת לא תלא ואל"כ קשה הא דכתב רש"י גבי כדאי הוא ר"ם לסמוך עליו בשעת הדחק כגון שניסת אי שהלך לדרכו דהא אפקי אפי' לרבנן אלא במוקדם ממש והוא שהקשה ב"ם סק"ד הבאתיו לעיל ולפמ"ש דס"ל דריב"ל ס"ל טעמא משום פירות וא"כ אין לבעל פירות משעת אחיזה ולא אחרי לא חייתי רחי' חיאת אטי גיטא לידך נפקותא בשוסירה ועל אחיזה פשיטא דלא אחרי' חייתי רחי' חיאת נאחתם דלא אחזקינן בפסולת דהא נכתב ביום ונאחתם בלילה פסול הוא משום פירי דאשע כתיבה עד שעת אחיזה סבורים דיסיו שנאחתם ביום הכתיבה א"כ לא קבי' דברי רש"י כלל דדוקא אליבא דר' יוחנן כתב סר"ן דלשיטת רש"י במוקדם אם ניסת לא תלא דלדידי כתב רש"י דאאמרי לא חייתי רחי' חיאת אטי גיטא לידך דהא ס"ל דיש לבעל פירות עד שעת אחיזה משא"כ לא"ד משום פירי ודאי במוקדם תלא דהא לא אחרי' חייתי רחיים וכמ"ש. אאנם לפמ"ש לעיל סק"ם בשיטת רש"י דלאסקנא לפי מה דאמר ר' יוחנן משום בת אאמו בכל הגיטין לא אמרי' לא חייתי רחי' חיאת אטי גיטא לידך דכיון דנאחתם שאחיזה פסול משום זנות לא אחזקינן ריעותא ואוקאינן לגיטא בחזקת כשרות שאשר ביום שאחיזה ולא אחרי' חייתי רחי' וע"ש ול"ל לדידן במוקדם אם ניסת תלא משום פירות אף לר' יוחנן דקי"ל כותי' ודו"ק:

סעי' ו' (מ) ונתאחר סדר כתב שרמב"ם פ"ג מגירושין כותבין ואותאן לו הגט ואוא מגרש בכל עת שירצה

וכתב ב"י משמע דס"ל כתירוץ הרמשון שכתב שרמ"ם הגט שלא נשטר ביום שכתיבה רשאי לשטור אאדו לידם כי עדי מסירה זוכרין יום שאחיזה כיון שלא נשטר ביום שכתיבה כו' ושא דפסול נכתב ביום ונאחתם בלילה ג"ל משום דשאחיזה' סי' בפסול אבל אם שכתיבה ושאחיזה כתב ז"ל ושא דאאמרי' דלא אקדים אאם ט"ם. ושרמב"ן בשידושיו כתב ז"ל ושא דאאמרי' דלא אקדים אאם פורעניותא לנפשיה לאיטרפא דלא אשבו דשכר ונרשה מדבריו דטעמא נאשום דשוי שלא אשבים שכיאה דשכר ונרשה מדבריו דטעמא בשטיות בנאחתם ביום שאחיזה דשכר ונרשה מדבריו דטעמא משום דשוי שלא אשבים אאם פורעניותא לנפשי' ולכך אם אירע שאקדים שאחיזה לשיטה לא שקנו בו רבנן לפסולי דלא שכיאה וקשה לפ"ז בנכתב ביום ונאחתם בלילה נמי לא שכיאי דלא אקדים אאם כו' ומשתמי ביום שכיתבו הוא חותמו ומוסרו ואפ"ם כפשיטו רבנן בתקנתן ואין לומר דלא אאמרי' לא אקדים אאם פורעניו' אלא בשאחיזה אבל בכתיבה לא הוי ליה פורעניות דמ"ם דוקאי כי היכי דלא אקדים לאותאי ס"ל לא אקדים לכותבו ואפ"ם תיקנו רבנן לפוסלו לכן נרשה לע"ד כיון דבאאת בדיעבד לא אמרי תקנת זמן לענין בת אאותו שאם ניסת בגט בלא זמן לא תלא וסולד כשר ולא אאמרי שאכי בתקנתן אלא לכתחלה לא תנשא ול"ש כשנכתב ונאחתם ביומו אלא שנאחתם שאחיזה אין לפוסלו משום בת אאותו דאאמרי אאמי לא בתקנתא דאי משום דיעבד הא אדאריתא הוי גיטא ולא גרע דאין בו זמן דלא תלא וסולד כשר דאדיעבד לא תקנו כלל ואי כדי דלכתחלה לא תנשא ובלא יאתאו הטעדים גט זה לא שייך הכא דהא נאחתם בכשרות וסרי בידו גט כשר ובידו לאוסרה אפילו בניעע כשירנה לאפות עני' ול"ש אאי הוציאו בתקנתן דלאו אם ניסת נאאמר לכתחלה לא תנשא אלא ט"א אדרבה אאמי לאאמרי' לאאמרי' לא חייתי רחיים וכמ"ש. אאנם לפמ"ש לעיל סק"ם בשיטת רש"י דלאסקנא לפי מה דאאמר ר' יוחנן משום בת אאמו בכל הגיטין לא אמרי' לא חייתי רחי' חיאת אטי גיטא לידך דכיון דנאחתם שאחיזה פסול משום זנות לא אחזקינן ריעותא ואוקאינן לגיטא בחזקת כשרות שאשר ביום שאחיזה ולא אחרי' חייתי רחי' וע"ש ול"ל לדידן במוקדם אם ניסת תלא משום פירות אף לר' יוחנן דקי"ל כותי' ודו"ק:

סעי' ו' (מ) ונתאחר סדר כתב שרמב"ם פ"ג מגירושין כותבין ואותאן לו הגט ואוא מגרש בכל עת שירצה

וכתב ב"י משמע דס"ל כתירוץ הרמשון שכתב שרמ"ם הגט שלא נשטר ביום שכתיבה רשאי לשטור אאדו לידם כי עדי מסירה זוכרין יום שאחיזה כיון שלא נשטר ביום שכתיבה כו' ושא דפסול נכתב ביום ונאחתם בלילה ג"ל משום דשאחיזה' סי' בפסול אבל אם שכתיבה ושאחיזה כתב ז"ל ושא דאאמרי' דלא אקדים אאם ט"ם. ושרמב"ן בשידושיו כתב ז"ל ושא דאאמרי' דלא אקדים אאם

קלא חיית להו ולכך מותר לכתחלה לעדים להחתם אבל בסתם גיטין שנתאחר, שנתינה אין כאן לכתחלה גבי חתימה דהא מסתמא חזקה דלא מקדים אינם כו' ובודאי ימסרנו חיכף וספיר עביד דחתמי ואחר שחתימה אי לתרמי שנתאחרה שנתינה תו ליח לי' תקנתא וזה נראה לי כדעת הרמב"ם גם במה דס"ל גזי' לזמן כשר ליתן לכתחלה ומשום דכל שניטו בידו תו ליתי בתקנה שכרי בידו למוסרו בניעתא ושגט כשר מן התורה ולא קטלינן לה והרשב"א והר"ן הסכימו על הרמב"ם בזה ולפמ"ש ניחא ודוק כי נכון הוא. לישראל כל זה ליתי לטעמי' דבת אמותו דגם אם נפסול אותו לכתחלה מכחי בידו לחפות עליה בגט שכרי גט כשר הוא מן התורה ומספיקא לא קטלינן לה אבל לטעמא דפירות דחיישינן לפסיד' דלקוחות לפירי דמשנת שתיימה עד שעת נתינה ואפי ליתי בתקנת חדא דכשר כתבו דמשום ריוח פירות לא חשידי לקלקולא ולא יחסרנו לה בניעתא וכיון דודאי יחסרנו בעדי מסירה שכיר ליכא תקנתא שלא יהיו עד"מ נזקקין להן כשנתאחרה הנתינה כיון דלכתחלה פסול ועוד שנית לפמ"ש בסי' ע"ח בזיהור דברי חוס' גיטין דף ג' ד"ה כתב בכ"י דטעמא דפסול דתפסיד הסתם שלא כדין משום דאין לא נסתוך על הזמן דחבדינן ליה שמא הקדים הוא הזמן ולכך פסלוהו לכתחלה דהשתא כדין תפסיד פירי ולא תטרוף הסתם כו' שהגט פסול וט"ס וסם כתבו דכל שהגט פסול מדבריהם ס"ל לחוס' דבעלה עדיין חייב בפרקונה ויש לו פירות ודינו כמגורשת ואינה מגורשת דכתב בשטה מקובצת פ"ק דמציעא דף י"ג בכל שהיא מגורשת ואינה מגורשת ים לבעל פירות וחייב בפרקונה ע"ש ויבואר עוד לפנינו בעזה"י. ומ"כ שפיר ליתי' בתקנתא דיפסל הגט שנתאחרה הנתינה ותו לא תטרוף כיון שהגט פסול עדיין ים לבעל פירות. ומיהו לזה שפיר מהני תירוצו הרשאון של הרמ"ם דכיון דעד"מ מפקי לקלא שלא נמסר גיום הכתיבה אחרי לייתי לישא אינתו גיטא לידך וכן הוא שיטת חוס' דבעידי מסירה לפילו שלא ע"י שליח מפקי לקלא שלא נמסר גיום הכתיבה ויאמרו לה לייתי לישא אינתו ומ"כ לתרתי טעמי כשר דחשום בת אמותו ליכא למיפסל דהא ליתי' בתקנתא ולעניין פירי ליכא חשבא דהא ע"מ מפקי לקלא ויאמרו לה לייתי רחי'. ומיהא זה הא דכתב הרמ"ם ז"ל מי ומי להכי כותבין גט לאים אע"פ שאין אשתו עמו משום דלא שכיח דכתב גט קודם הנתינה לא מקדים אינם כו' ולפי טעם זה אי לתרתי טעמי הכי שלא נמסר גיום הכתיבה לא מתכשר הרי גיטא אם לא ע"י שליח להולכה דאית לי' קלא דאם כי' סבעל מותו לאשה אית לי' קלא ואתי למיטרף לקוחות שלא כדין מיום שנכתב עכ"ל ואשה לאו כתב משום טריפת לקוחות שלא כדין והיא עיקר התקנה משום זנות דקי"ל כר' יוחנן ולפמ"ש ניחא דמשום טעמא דבת אמותו לא חשיב להפסדי לפירות דהא ליתי' בתקנתא כמ"ש או דהעדים לא ירבו להיות עדי מסירה בגט וגנטעה לא יתן לה דלא חשידי לקלקולא או לאחר שנתו פוסלין אותו לא תטרוף ומ"כ לפ"ז דין זה דנתאחר הנתינה תלוי בשני התירוצים שברמ"ם דהא משום זנות אין לפוסלו לאחר שנכתב ונחתם בכשרות דהא ליתי' בתקנתא שלא משום חשש פירי ים לפוסלו ולפי תירוץ הרשאון ליכא חשש פירי דכיון דחסרו לה בפני עדי מסירה מפקי לקלא ויאמרו לה לייתי לישא ולפי תירוץ השני ליכא קול כלל ע"י עד מסירה ולא יאמרו לה לייתי רחי' וכשנותנו שלא ע"י שליח ליכא חשבא דפירי והרמב"ם דמכשיר לגמרי בנתאחר הנתינה ס"ל בתירוץ הרשאון שלא הרמ"ם וגם בחוס' ד"ה כשבר אין לבעל פירות מבואר שס"ל בתירוץ הרשאון שלא הרמ"ם לכל שנמסר בפני עד"מ אפי' שלא ע"י שליח מפקי לקלא שלא נמסר ביום הכתיבה וליכא חשבא לפירי דיאמרו לה לייתי רחיה ואע"ג דבתר הכי כתבי חו' ג"כ בתירוץ שני שלא הרמ"ם דלא מקדים אינם כו' כשר כתבו לעיל בשיטת התו' מדלא תירצו כך תירוצא דלא מקדים כו' לעיל בקושי' הרשאוה שהקשו ליתום לפסידא דלקוחות מוכח שס"ל כמ"ש בשטה מקובצת דלא סמכינן אהך סברא דלא מקדים כו' אלא לענין חשש זנות אבל לענין פסידא דלקוחות לא סמכינן אהך סברא וכמ"ש לעיל וא"כ ע"כ צריכין אנו לומר דעדי מסירה אפי' מפקי לקלא וליכא תו חשש פירי מש"כ ע"פ תירוצו השני שלא הרמ"ם ס"ל דסמכינן על הך סברא דלא מקדים אפי' לגבי חשש לקוחות וא"כ הרי הרמב"ם והתו' בחדא שיטה קיימי ולעניין דינא ים להכשיר הגט במקום הטורח בנתאחרה הנתינה ודו"ק. ואם נתאחרה הנתינה יום אחד נראה דים להקל טפי דכבר כתבנו

בנכתב ביום ונחתם בלילה דפסול חשוש בת אחותו שיינו חשוש דנחתם בפסול דהא עידי מסירה אפי' שלא ע"י שליח מפקי קלא שלא נמסר ביום שנכתב ואחרי לה לייתי רחיה אלא דבזנות לא אחרי' לייתי רחיה דמספיקא לא קטלינן לה וכתבנו לעיל דזה שייך בנכתב בניסן ונחתם בתשרי אבל נכתב ביום ונחתם בלילה דאין החשש של הזנות אלא על יום הכתיבה ולזה ודאי מהני עדי מסירה כיון דילעיון שלא נמסר עכ"פ ביום הכתיבה פסיטא דקטלינן לה לזנות של יום הכתיבה ומ"כ עיקר פיסולו היינו אלא משום שנחתם בפסול כיון דחיישינן שיחסור לה בנעניא ומ"ש אפי' כשמוסר לה בפני עדי מסירה כבר נעשה חתימתו בפסול וכמו שנתבאר לעיל ומ"כ בנתאחר הנתינה יום אחד דתו ליכא חשש כלל דאי משום לקוחות הרי ע"י מפקי לקלא שלא נמסר ביום הכתיבה ואחרי לה לייתי רחיה ואי משום זנות נמי קטלינן לה לזנות של יום הכתיבה דהא בריר לן שלא נתגרשה בלותו יום ואתיימתו לא היה בפסול וודאי דים להקל בזה. וייתיישב זה שם שהקשה הרמב"ן לחלן דפוסל בנתאחרה הנתינה דמ"כ ליתני בחתני נכתב ונחתם ביום ונמסר בלילה ולפמ"ש ניחא דהיכא דלא נתאחר אלא יום אחד ודאי כשר דתו ליכא חשש פירי ולא חשש זנות כיון דידע שנתן ביום הכתיבה ואם נכתב ביום ונחתם בלילה דפסול אינו אלא משום דחתימתו בפסול היתה שמא יחסרנו בניעתא לחפות עליה וזה לא שייך בנמסר יום אחד אחר שחתימתו וכ"ל אבל נתאחר יותר מיום אחד שפיר היכא לחיתר דפסול משום חיפוי דבת אמותו ואע"ג דמסר לה בפני עד"מ כיון שהוא שלא ע"י שליח לא מפקי לקלא יום שחסירה מחם אלא שלא נמסר בלותו יום ולגבי פירי שפיר חחרינן לייתי רחיה אבל גבי זנות לא קטלינן לה מספיקא ודו"ק. ובפ"ק דמציעא גבי מעה גט חשש בזמן שהבעל מודה יחזיר לחשש דפריך ומשום שמא כתב ליתן בניסן כו' הניחא למ"ד מבעל פירות מבעל פירות מבעל שחתימתו בפיר אלא למ"ד מבעל נתינה מאי ס"ל ומסיק דחחרי לה לייתי רחיה חיתת לית לים וכמ"ש בשטה מקובצת שם וידעו לקוחות ליחר לה לייתי רחיה ולכאורה קשה כיון דגט פסול הוא שיתך יסבירו לה ואף דיחחרו לה לייתי רחיה מ"מ גיטא גופא פסול הוא כיון דחייישינן לכתב בניסן ולא נתנו עד תשרי ובב"ח סי' קמ"ג סק"ב כתב ז"ל ולכאורה נראה דאינו נותנו לה הבעל אלא נותן לה ע"י שליח כיון דנתאחר בין כתיבה לנתינה ואפשר דסוחיל ולפי דבריו גירש כבר אע"ג דהוא אינו נאמן על הטעבר מ"מ לא חיישינן כה"ג משום סחיורי דאפשר דגירש אותה ביום הכתיבה עכ"ל. ומה לפמ"ש לעיל בדברי הרמ"ם שכתב בתירוץ השני דאם נתאחר הנתינה פסול משום דאחי למיטרף לקוחות שלא כדין פירי דחשש שנתאחר הנתינה עד שעת נתינה ולא כתב הטעם משום שמא יחפה כיון דקי"ל כר' יוחנן והוא משום דאחר שנכתב ונחתם הגט כדינו אי ליכא תקנתא לגבי זנות דגם אם אנו פוסלין אחתי יכול למוסרו לה בניעתא בלא עד"מ כדי לחפות עליה לכך כתב דעיקר טעם פסולו בנתאחר הנתינה הינו אלא משום פירי ומ"ש בש"ם דפריך ומשום שמא כתב ליתן בניסן ולא נתן עד תשרי ואחי למיטרף לקוחות שלא כדין ולא פריך וליחוש משום זנות ומשום דנתאחרה הנתינה אין פסולו אלא משום לקוחות בלחוד ה"ל שפיר דאחרי לה לייתי רחיה משום דפעל קלא אית ליה וכ"ג לפי' מוקדם כשר דכל שכתוב על גבו דלא למיטרף אי משום דנתאחר הנתינה פסול כה"ג כשר דדוקא כשבא בפסולו לפי ב"ד וכמבואר בש"ך סי' מ"ג וכן בגט כה"ג כשר כמבואר לעיל סעי' ג' וכיון דגט שנפל קלא אית לי' כשהוזר לב"ד ה"ל כאילו נכתב על גבו דלא למטרף ביום הזמן רשאון כיון דקלא אית ליה וידעי לקוחו' ויאמרו לה לייתי רחיה ובודאי לא תטרוף מזמן רשאון הכתוב בו. ומיהו לפי מ"ש לעיל דנתאחרת הנתינה פסול גם משום חשש דבת אחותו מ"מ לא קשה לאחי לא פריך הש"ס גבי מעה גט ניחוש שמא יחפה על בת אחותו משום דאע"ג דלא נחזור לה הגט מי לחשבר למיקטלה שברי לא ימנו מידי ספק כיון שהגט לפנינו מזמן הקדום ונהי דנפל לחתרא מ"מ מספיקא לא קטלינן לה וכך פריך ניחוש לפסידא דלקוחות ולא נחזיר לידה ואחרי לחחרי לה לייתי רחיה וליכא לפסידא דלקוחות והא דלא מיפסל מפילו על להבא משום זנות הוא ה"ל כגט שלין בו זמן היינו משום דכיון דהבעל לוחר שנתן לה ביום הכתיבה נהי דלא מהימן למפרע מ"מ כיון דלקוחות לא מפסדי דאחרי לה לייתי רחיה לענין פסול זנות הבעל נאמן להבא שהוא גט כשר כיון דבידו לגרשה ומיהו יותר מסתבר

כדאמרן לעיל דברמ"ם דפסול דמתחרם הגתיה חיו חלה
מסוס פסידא לקומות ולא מסוס זנות ומטעמא דכתיבנא ודו"ק:
סעי' ז' (ט) וכן אם כתוב בו ביום גירשתי כאן בפ' גט פשוט
דף קע"ג אבל אם שמול לומר אם כתוב בו גירשתי
היום כאן ואיכא למידק חיים למ"ד מסוס בת לאומתו דתו לא
מני לפסוק עלי' דאם זיבתה ותוליח גט זה בב"ד למחרי מדכתב
בו היום יומא דנפק בבי דינא מסמט והיום הוא שגירשה
וקטלינן מזנות שלפני יום זה אלא למ"ד מסוס פרי והיינו שלא
תפסיד פירי דמשעת החיתום עד שעת נתינה וכמ"ש התוס'
והרשב"א והר"ן ומ"כ שכא כשכתוב בו היום תפסיד פירות
שחיום החתימה עד יום שנתינה להיום מסמט הסוא יומא דנפיק
בבי דינא ואחרי דהיום נתגרשה. וגראה דאתם בפ' ג"פ מ'
הסוא שטרא דנפק בבי דינא דרב הונא דהוי כתיב בי' מני
פב"פ ליתי מחך מנה אמר רב הונא מחך ואפי' מריש גלותא
ואפי' מאבוד מלכא מ"ל רב מסדא לרבה פוק ועיין שם דלאירתא
בעי מיניך רב הונא נפק דק ומשכח גט שחין בו זמן אבל שמול
לומר אם כתוב בו גרשתיך היום כשר אלמא היום הסוא יומא
דנפק בי' מסמט ה"נ מיניך שאי גברא דנפיק מתיתי ידי' מסמט
מ"ל אבני דאלמא אבל שמול כר' אליעזר מ"ל דאחר עדי מסירה
כרתי אבל הכא ניחום לנפילה יפרשב"ם דלר' אליעזר לא מיבעיון
כלל לומן דעדי מסירה אם יעידו על הזמות ועל הפירות והא
דבעי היום אלא אלמא להיות מוכח מתוכו ע"כ ורמב"ן כתב
ז"ל ואינו נכון שתקנה שתקנו בו מסוס פירות לו מסוס בת
לאומתו אין עדי מסירה מועיל בכך דשמא לא יהיו זכורין לעולם
וכ"ם לדברי האומר לא שכשיר ר' אליעזר אלא לאלתר אבל מכאן
ועד עשרה ימים לא ועוד שים גיטין בעידי שחיתום בגבך ולפיכך
תקנו זמן בכולהו אלא שכי קאמר מעיקרא מחך ואפי' מריש
גלות' וכיון דלא פיר' לא שיעבוד עשו לסוס אדם בעולם
ושטרא כאלן דליתי דמי והדר פשיט רבא ואמר מהאמרי' בגיטין
גרשתיך היום כשר אלמא מססוס יומא דנפיק בי' מסמט ולא
לאחרי' כולהו יומי מסמט ולאו כרות גיטא הוא וה"נ מסאי גברא
דנפיק מחותי ידי' בב"ד למא לעולם גבי
גט לאו מסאי דנפיק מידה מסמט אלא מססוס יומא דמסרה
ניהלה ודאי מסמט ומ"ת מ"כ אין זה כריחות דאין מוכח מחוכו
אימת סגיט גט לידה אבל שמול כר' אליעזר מוכח מחוכו וכו' ועוד אבל
יבואו ויעידו ולא בעי ר' אליעזר מוכח מחוכו וכו' ועוד אבל
הכא ניחום לנפילה כו' עכ"ל ע"ם בחידושי הרשב"ן. ומ"כ מי
נימא כרב הונא וכאביי דהיום לא אחרי' מססוס יומא דנפיק
בי' מחותי ידה בב"ד מסמט ואינו מוכח מתוכו ולא הוי גט
כריחות אלא מסוס דס"ל כר' אליעזר דלא בעי' מוכח מחוכו
מ"כ בכס"ג לא מפסיד הבעל פירי מסעת אחיתה כיון דעדי
אחיתה אין מועיל בזה כלום דכיון דאינו מוכח מתוכו עדי אחיתה
כאלן דליתנהו דמי ואית לי פירי עד שעת נתינה אם"ם בכתוב
בו היום כשר כיון דאינו אלא מ"י עד"מ ועד"ה לא אבני כלל
כיון שאינו מוכח מתוכו ולפירי דמשעת נתינה ליכא אשכא כלל
דשא יכולה להביא גיטה בב"ד וכמ"ש תוס' בגיטין לפיכך ים
לומר דרים לקים לס"ל טעמא מסוס פירות כי היכי דלא תקנו
לי' מחך דאבא שמול ס"ל כרב הונא לאביי וה"כ ס"ל אינו מוכח
מתוכו ויש לבעל פירות עד שעת נתינה ולדידן דקי"ל כרשב"ם
דמיניך מאלי גברא דנפיק מחותי ידי' מסמט וכמבואר בטור"ם
ח"מ סי' נ' סיינו מסוס דקי"ל כר' יוחנן דאמר מסוס בת לאומתו
ולזמות ודאי לא חייבי' דהיום שהוא יומא דנפיק מחותי ידה מסמט
וקטלינן לה מזנות מלפני היום הזה וכמ"ש לעיל. ויתיישב בזה
מה שהקשה בחי' פני יהושע בשא דאמרי' ר' יוחנן ס"ל יש לבעל
פירי עד שעת נתינה מנא לי' לר' יוחנן הך סברא הא כיון דלר'
שמעון ודאי אין לבעל פירות משעת כתיבה וה"כ דלמא רבנן
לא פליגי עלי' בזה ושא מדסברי נכתב ביום ונחתם בלילה פסול
סיינו מסוס בת לאומתו ע"ם ולפמ"ש יש לומר דמוכך מסך ברייתא
דאשא שמול דים לבעל פירי עד שעת נתינה דאל"כ גרשתי היום
אאלי כשר כיון דלדידן אאך מסאי גברא דנפיק מחותי ידי'
מסמט וה"כ היום ומי הסוא יומא דנפיק בבי דינא אשמ' ואל"ד
עדי אחיתה כרתי ובעי' מוכח מתוכו מ"כ אאלי כשר הא ע"פ
הגט מפסדת הארה פירי דמשעת נכתב עד שעת נתינה
(הג"ה אם ואין לומר דכיון דאאלתה נכתב לא גרע מגט מאוחר
לדעת הרשב"ד כדלקמן סעי' ט' דאין כאן אאם פירות כא"ם
ב"ם ס"ק ט"ו מסוס דשא אאלה לו הפירות דשאלי הארה דשעה
דקאי בגיסן ונכתב זמני' בחברי שלאאריו ודאי לאסיק אדעתה
ואאלה לפירי עד חברי אאמ"כ הכא דכתבתו היום וסברי דאמסמט

יומא דקאי בי' והוא יום שכתיבה ובאמת לאחר זמן כשתבא
לב"ד לא נדין אלא היום שבאה לב"ד ותפסיד שלא כדין פירי
מיום שכתיבה עד יום שבאה לב"ד דאל"כ בלא זמן ואי יומא
דידעה ואאלה לפירי עד שעת נתינה שאוכל לבוא לב"ד כא"ם
תוס' ואאאי תקנו זמן כלל אלא ע"כ דלא אסיק אדעתה לאאול
אלא כשנכתב בפירוש זמן מאוחר אאא"כ בלא זמן מו כשנכתב
היום לא ידעה דאאלה ז"ב) ע"כ לדידן לאריכין ים לגבעל פירות
עד שעת נתינה ואיכא אפסדת כלום ולעניין פירי דאחר נתינה
ליכא אאם כלל דאוכל להביא גיטה לב"ד וכא"ם תוס' ודו"ק:
סעי' ח' (י) כתב בו זמן ואחך אאאו זמן דעת אראב"ס ז"ל
להכשיר אדפריך אאלאה גיטין פסולין ואם ניאת הולד
כשר אם סועילו אכאים בתקנתן ואבני אאגי לגכתאלה לא תגשא
ואדר פריך גזי' לזמן ויאבי' ניאלא אאי אאא' דבגזי' לזמן אפי'
לכתאלה כשר ודעת ארשב"א דפסול שברי אין בו זמן ולכתאלה
לא תגשא ואא פריך גזי' לזמן אאי סיינו אסוס דבגט שאין בו זמן
כיון דלכתאלה לא תגשא לא יאתאו אעדי' ואפיר אאגי באאי
דלכתאלה לא תגשא גזי' לזמן אאי סועילו וע"ם וכשר
כתבנו לעיל סעיף ד' דאאלי טעאא גופיא אכשיר ארשב"ם גזי'
לזמן כיון דליאיס בתקנאא לעניז זאת דגם אם נפסול אותו
לכתאלה אכאי יכול לאפות עליה כיון שנאאתם בשכשר וכשאוסרו
לם אז לא קאאיז לם עד ידי גט זה ועי"ם אלא דפריך גזי'
לזמן אאי ר"ל אם סועילו הכאים בגיף שתקנה לכתוב זמן בגט
ואלא יאתאו עדים בגט בלא זמן דאכאי לעולם יכול לבוא הזמן
לזה אאגי לראאי לא אייעיגן ואי אתראי דגזי' לזמן כשר לכתאלה
כיון דליאיס בתקנאא וטעאא דארשב"א וארי"ף דפסלי בגזי'
לזמן לף על גב דליאיס בתקנאא וליכא למיאר דעדי אסירה
יאגעו אליאנו בפיאסם דאם כן כי פריך גזי' לזמן אאי סיאי
לכתאלה לא תגשא ויאגעו עדי אסירה אלאסור בפיאסם אלא
ע"כ ל"ל אאוס היפוי דבת אאויאו עביד דאסיר לם בגיאעא
ואין תקנה ע"י עדי אסיר' וגריך לאאר דארשב"א וארי"ף סברי
כיון דכשר תקנו אכאים לפסול גט שאין בו זמן לא פליג וגזי' לזמן
אאי דינא דאין בו זמן אית לי' ופסול: ובאידושי ארשב"א כתב על
דברי ארמב"ם ז"ל ואאיכא לי דאאי אילא בין לא כתב בו זמן
ובין כתב בו זמן וגזי' לאאי אעברת קולאם בקלף אכשירו ועוד
אאן ליאא לן דבאותו קרע זמן סיא כתוב בו לאאת קרע סיא
אעיקרי עכ"ל ולפא"ם ניחא דאין בו זמן תקנו דלא תגשא בו
לכתאלה ולאאוע הבעדים שלא יאתאו בו לכתאלה כדי שלא יבא
לחפות עליה אבל אם כשר אתיאים בו עדים ודאי שכיון כתוב
בו זמן ואו ליאי' בתקנאא ואם שכיון בידם לתקן תקנו ואם דאי
אאסר בתקנה סיאו כאו שכיון וא"ם ארשב"א אאן ליאא לן
דבאותו קרע סיא בו זמן אאשר ליאר דכיון דאין הבעדים רשאין לאתיס
בלא זמן אוקאינן לסו בהזקת כשרות דודאי כדין עשו וסיא שם זמן.
סעיף ט' (י"א) גט שזמנו אאוחר כשר לגרש בו בתוס' שקשו
על גט אאוחר ניחום אסוס פירות בתפסיד
שאשם וכתבו שכדין אפסדת הפירות לפי שאין סגט חל עד זמן
שכתוב בו ודעת ארא"ש בב"ד בשאגות פ"ח אגירושין
פירות עד הזמן שכתוב בגט ז"ל ברא"ש בשאגות פ"ח אגירושין
כתב ארא"ש בב"ד ז"ל טעם באאוחר דשאר לשאשם בו ולא תיאא
לזמן שגט אלא כדקיימא בב"ד בגיטה או שנתנו לה בעדים ולא
שזכיר לה ניאוד הזמן אותרת ליאשא אאד לפי שאינו יכול לקלקל
ואאר אגי שאוכל פירותיה עד אותו הזמן ואיאם גופם כתובתם
עד אותו הזמן שלכך ניאדרם וכאי שבתנם עאם הוא וכל שפוסל
גט אאוחר אפריז כי' דאי סיא פסול עד שבשיב רבי את רבי
חייא בן גאליאל אשטר אאוחר ואתרץ או כותבין שובר יפיב
עליו אגט שאינו יכול לתרץ אלא ב"א לדברי שכל שכשר עכ"ל:
וארא"ם כתב על דברי ארמב"ד דאשכיר גט אאוחר ובעל אוכל
פירות עד הזמן שכתוב בו וז"ל ודבריו ניאם אבוארים כיון
שבעבל אעוה לכתוב את שגט ואגרש את שאשם בע"כ לאה
תפסיד שאשם פירותיה אם שבעל ליום לאחר הזמן אלא כך
יש לייאב דבריו לאשכיר שגט אם נכתב הזמן אאוחר אדעתה
שאשם לו אאלה שאשם פירותיה לבעל עד הזמן שכתוב בגט
ושגט כשר כדי, שטר אאוחר דכשר ואם נכתב אלא אדעתה
שאשם ארשה שאשם גיטה בב"ד ויכתבו לה סב"ד שסיום נתגרשה
וזכתה שאשם בפירותיה עד שביום שבעל ארום שאדעתה נכתב הזמן
אאוחר בגט עכ"ל. וקשיא לי טובא בא"ם ארא"ם לפרש דברי
ארמב"ד דאייירי דוקא אדעתה שאשם ואיו אפירות אבואר כן בדברי
ארמב"ד דברי שתאא כתב דאוכל פירותיה עד הזמן שכתוב
בשטר ולולא דברי ארא"ם ז"ל סייתי לואר דפירותיו, שאוכל עד

הזמן שכתוב בשט' הוי מסוס דהוי כאלו כתוב עליה וכמ"ש הרמב"ד שלכך חיתרו וכמי שכתוב עמה הוא הוי כאלו חתר ט"מ שאוכל פירות עד הזמן הסוף ואלא תגבה כתיבתה עד היום הסוף ומחילא אם בתה לחבוש הפירות או שכתובה אחר הגט קודם הזמן שכתוב בו אין הגט הל כלל כיון דלדעתה דהכי יהבי' מיהלה שיהי' לו דין פירות עד אותו זמן ואלא תגבה כתובה עד הזמן הסוף ואם לאו יהיה הגט בטל ומ"כ אין זה גט בע"כ דאם אין אתה רוצה בקיום שתגלי ותרצה לחבוש פירות ובתובה תיקף אחר הגט אין הגט כלום וכ"ג אם נותן לה גט בע"כ ט"מ שתתן לו מאתים זו אם נתנה מגורשת ואם לא תחפון בגט לא תתן ולא תתגרש ומ"כ אין זה כופה אותה בקיום שתגלי ומ"כ מה לי שתגה ט"מ שתתן לי מאתים זו או ט"מ שתאחול לי פירות עד אותו הזמן וכדה תלוגת הרמ"ם מעל הרמב"ד והרי הרמ"ם ל"ט ואפשר דטעמא דהרמ"ם דאי אפשר שלא תהא לו תקנה בגט אין הגט כלום וכ"ג אם כפילת שתגלי ומ"כ הוי אלא אפשר שאם שתגה ומ"ם צריך להיות שאיחור מלעתה דוקא: ובזה אפשר לייבד מה שהקשה הרמב"ד על מי שפוסל גט מאוחר דעד שהגיע רבי לר' חנינא בן גמליאל מצטר מאוחר יביא לו הגט מאוחר כו' ט"ם אפשר דאיכא לאיתר מתן דפוסל גט מאוחר הוי אפשר אפשר פירות שלא תפסיד שאתה עד הזמן שכתוב ואע"ג דכל שאיחרו ה"ל כאלו שתגה שאתה רוצה שיהי הגט בטל אלא תהי תובעתו לתבוע הפירות וכשתובה קודם הזמן יהיה הגט בטל דלדעתה דהכי גידתה שאתה ואע"ג דלא בעינן כפילת שתגלי כלל פרק האומר אדר, שאיר יש"ל דלא בעינן כפילת שתגלי כלל ותגלי בני גד וב"ר סוגרך הדבר לאומרו ט"ם בסוגי' פ' שאומר ח"כ לדידיה שאומ' כבר לויכא שאם שפסד פירות דכל שאיחרו ה"ל כאלו שתגה שיהיה לו הפירות עד אותו הזמן ולכך לא היה רבי יכול להכשיבו הגט שאחר ושכוב לו מצטר שאחר: מיהו בדעת הרמב"ד נראה דאפילו תגלי קאתי עלה ול"כ אפי' אלא שדעת שאתה אפשר שאי היה רוצה בקיום שתגלי ותרצה לחבוש הפירות ושכתובה קודם הזמן יהיה הגט בטל דלדעתה דהכי גידתה שאתה ואע"ג דלא כפלית לתגלי, שאתה שאי הפירות אלו עד אותו הזמן כיון דלא ה"ל כאלו שתגה שיהי שפירות אלו עד אותו הזמן שכתוב ושכזותה בלא זה אין בה לא דין פירות ולא דין כתובה וה"ל כגון שתקיים שתגלי ועדיין היא ה"ל וה"כ קטלינן מהאת חזקת ה"ל ואחרי שאתה היא שקיבלה הגט ואי, גרוש, כלל דאה זותה קודם הגט וה"ל כאלו לא שתקיים שתגלי ודו"ק: (י"ב) אין הגילוסין הלין עד הזמן בתוס' ד"ה רים לקים לאר מכוס פירות כתבו ז"ל כדי שאחדש שאתה אחי נכתב ונאחס ולא תפסיד פירי עד שעת שתיגה וה"ת גט שאוחר שפסל אסלי עשאת וכב' גט פשוט מוכה דכשר כו' ושבואר שדברי תוס' דאפי' בשאוחר ליכא למיחש לפירי שאחר שתיגה דאי יכולה לגרש לב"ד ולהרחות גיטה אלא אלא תפסיד פירי דאשת שתיגה שתיגה עד שעת ושתיגה ושלחת שעלו שדכשר גט שאוחר שאין הגילוסין הלין עד הזמן וסר"ן פתב ז"ל ושיכן ר"י דבגט שאוחר ליגה שתגרשת אלא מזמן הגט ושלך כו' דכי שפסיד בעל פירי שעשת שתיגה או שאפשר שיאחר שגט אלא בגט הרחוי לגרש בו לאלתר שבל בגט שאוחר ליגה שפסיד פירי אלא שעשת שתיגה (ול"ל שזמן הגט) ושלך ולפ"ז שפשר לומר ס"ם דבכל שטרי שקנאה כלומר שליגה לרחי, בעלמא אלא שטר בעלמו שקנה שאם הוא שאיח, אלא קנה שלוקה או שקבל שתגה עד זמן שטר דס"ל כאלו שתגה שותן בכך ע"ל. ושגה ש"ם סר"ן דאפשר דס"ם בכל שטרי שקנאה כו' ק' לכאורה למה לי' לאוכוחי שכן שתרוצי של ר"י שפוק לי' דשא שבואר בש"ם פ"ק דע"ז דף ז' שלוחר עד דאטי זימני' לא טריף אלא אלא שיקני עשעודא עד זמן שטר וס"ם בשטרי קנין אלא שיקני עד דאטי זימני' גם בתים' משמע בלא אוכיחו דין זה דאין הגילוסין אלין בשאוחר עד זמן הגט אלא שאשכר גט שאוחר ולא חיישי' לפירי ע"ם וגאכוחים ק' בלא"ה ש"ם שטר שיעבוד אלא טריף עד דאטי זימני'. ונראה דשאשם ליכא למידק כלל דאשם חיישי' בשטרי דאי' דאינו אלא לשפוקי קלא ע"י עדי שאתיאשם כדי שיאשרו עשאם שלקוחות וכל שזמנו שאוחר אין העדים שוציאים שקול עד הזמן שכתוב בו וכיון דלא שפקי לקלא לא שפסדי לקוחות אלא שטשות שעשת דשפקי שאדי לקלא שבל שטרי שקנאה דלאו בשפוקי קלא אלא אלתא בלוח שאלא בנוף שאשטר שקיים לשלתר שם"ם שוכרחו שוס' לשוכיח שדכשר גט שאוחר ולא חיישי' לפירי שזמן שאתיאשם עד זמנו של הגט שוכח דנוף הגילוסין אינן חלין עד הזמן שכתוב וגם שר"ן שכתב דשם"ם בשטרי רבי' פשיטא לי' דלא טריף עד דאטי זימני' כיון דאיאו אלא לשפוקי קלא וכדאשרי בגמ' דע"ז כל"ל וכ"ש ב"ש בש"ם סי' מ"ג דשטר שאוחר לא טריף עד דאטי זימני' ע"ש ולא הוכרך הר"ן להשאיעו אלא בשטר שקנאה דלא אלי' בשפוקי קלא ואפ"ם לא חייל עד דאטי זימני': ולפ"ז אין אנו גריכין לומר דבאוחר אין הגילוסין חלין עד הזמן שכתוב בגט דכיון דשיקר שקושי שאם שכריח שוס' לומר כן הוא דאשרי גט שאוחר כשר גהום לפירי דאשעת שאיאה עד שעת שתיגה ה"כ שיעו לאיאר דלעולם הגילוסין חלין לאלתר ואי"ש לא ק"ש דשיקר טעשת דאין לבעל פירות אשעת שאיאה כשבו שוס' אשם

דלרבנן בעינן לשיפוק קלא ולכך לא מפסיד מצעת כתיבה לית לי' קלא מלא מצעת מתימה מפקי עדי' לקלא מ"כ בתמיהה דלא מפקי לקלא עד הזמן הכתוב בו כדאמרי' בגמ' מהומר עד דאטי זימני' לא טריף וכמו שביארנו לעיל פסיטה דלא מפסיד הבעל פירות מצעת מתימה שהרי עדיין לא יצא הקול לגבל בצעת נתינה שפיר מפסיד פירות כיון דאילי סגירולין ומצעת ליכא כלל דהא יכולה לבא לב"ד ולהרחות גיטה ודו"ק. ובהכי ניחא לישב מאי דקאי לן בדברי הירושלמי ר"פ הזורק דאיתא התם גבי מתימה אין מצועבדי' לעיל לחכיל' פירות ר' יוחנן בשם ר' יוסי עד שיכתוב לה דין ודברי' אין לי בגכסייך ובפירותיהן כו' וכוונה בתוס' ר"פ הזורק דף ע"ז ד"ה מה שהנתה אמה ע"ש וקשה דהא בירושלמי מוכרו דתקנת זמן בגיטין שבר ר' יוחנן מצוי פירות וכמבואר ברמ"ם בירושלמי פליג אתלמודא דידן דס"ל לר"י טעמא מצוי בת אחותו אלא ס"ל מצוי פירי ולא"כ ע"כ ר' יוחנן ס"ל דאין לבעל פירי מצעת בתתימה ולא"כ אחר שנחתם הגט שוב אין לו שיעבוד בתתימה לאכילת פירות ולא"כ אתאי בעי ר' יוחנן לתרוצי בכותב לה דין ודברי' כו' ועיין מ"ש יבוא שם לקמן סי' קל"ט וע"ש. ואתוס לפמ"ש ניחא דהא דאין לבעל פירות מצעת מתימה היינו מצוי דתקנו לקלא ושם מסתתא כל הגיטין ביום שנכתבו נמסרו ללא תקלי' לוכם ופורעניותא לנפשי' וכשנתינ' בוא ביום התתימה עדיין ים לו לבעל פירות דעדיין לא תפקי לקלא אלא מסוף היום כיון דלא כתבינן שעות וכמ"ש הר"ן בפ' מי שהי' נשוי בשא דתנן היו כולן יולאות בשעה אחת כולן בוין וכתב שם לפי שבשהי שלותה לפי' לוה מזה תתלה וכתב ומסר לו ותמ"כ כתב ומס' לבני תפ"ה חולקין בצוה לפי אתין שיעבוד השטר חל אלא מצעה שוכה מתוכו והיינו מסוף היום דאם שטר שכתוב בו מסן סתמא היינו טורף מאשועבדי' אלא בשבין הקול ואין הקול יולא אלא מן הזמן שוכה מתוכו ו"ש וכיון דאין הקול אלא מסוף היום מ"כ בגט שנאסר ביום התתימה עדיין יש לבעל פירות דאיכא דאמרי אפי' בשהי בתתימה אין לבעל פירות כלום ובפיר פריך בירושלמי ולכך בעי ר' יוחנן לאוקמי בכותב לה דו"ד כו'. ובשטה מקובלת פ"ק דמציעא בשה דאיתא שם גבי מצה גט אשה לאמרי לה מיתי רבי' אימת מטי גיטא לידך כתב ז"ל יש שפירש דהוקא בשה דנפל ואחרע אבל בעלמא לא כו' ואין פירוש זה נכון דמ"כ בשעלמ' לא אמרי' הכי היאך כותבין לאים ניחום שאת יסתקע קול הנפילה כו' ושוד היאך כותבין לאים תפ"ש אתין אשה אחתו עמו ניחום לתקנתא דלקוחות דלמא כתב ליתן בניסן ולא נתן עד תצרי וטרפא לקוחות מניסן כו' אלא ודאי הכא הכי פי' דבכל אשה השה לטריף מלקוחות אחרינן לה מיתי רבי' אימת מטי גיטא לידך כו' ואין להקשות הא דתנן כותבין גט לאים תפ"ש אתין אשתו עמו דסמכינן אטעמא דאחרי לה מיתי רבי' אימת מטי גיטא לידך ואלו לגבי בע"ח קי"ל דבשטרא דלאו מקנייתא אין כותבין לזוה אא"כ אלוה עמו דהייסינן שאת כתב לזוות בניסן כו' ואאמי ניאת היכתבו שטר לזיה תפ"ש אתין אלוה עמו ואיאת ליה למלוה מיתי רבי' אתין אשה שטרא לידך וי"ל דהא ליתי' אתין בע"ח טורף לעולם אלא אדין השטר שים לו קול והכא דאדין לא השטר אינו גובה אתינו מוכיח אאתוכו אימת מטי שטרא לידיה אינו גובה אלא ע"י העדים שיעידו בדבר ואאי עדות כאלוה תפ"ש אתין לו קול אבל השאת דתקנו אתין כותבין שטר ללוה אא"כ אלוה עמו ויתנכו לו ביום שנכתב הרי הוא כאלו אוכא אתוכו שבו ביום הגיע לידו הריטב"א ז"ל טכ"ל: וקשה לפ"ז בגט דתקנו זמן לרים לקים אשום פירי והיינו אשום פירי דאשעה אתיאה עד שעת נתיאה כא"ש אתוס' לאה לתקוני זמן כיון דבלא"ה ליה לה פירי דעיקר טעמא דאפסיד בעל פירי אשעה אתיאה הוא אשום קול שיולא אשעה אתיאה ואם אין בו זמן לא יצא הקול וכדין לא טריף ואתי אפסיד אתיאה דאשה אינה דאשעה אתיאה דאשה אאוכר בש"ע ת"א סי' א"ג דשטר אתין בו זמן אפילו רחוקו עדיים בידו אינו גובה אלקוחות כו' ואם אאוכר שאם קנו אאר שרלו העדים השטר כתוב ואחוס טריף אשם ואשעה שאינו אלא בשם ים אאוכר כן ע"ש וא"כ אי נימא דשטר שאין בו זמן אפי' קני אאר שראוכו עדיים אינו גובה אכן ואשום דליה ליה קלא אאוכו אא השטר וכן נרא' אדברי השטה אקובצת אכ"ל דכל שאינו אוכא אאוכו אלא ע"י עדיים שאעידים בדבר ה"ל כאלוה ע"פ דליה לי' קלא ולא גביא אאשועבדי א"כ למה תקנו זמן כדי אלא תפסיד דאשעה אתיאה אלא כדין תפסיד דשטר אתין בו זמן ליה לי' קלא ע"י עדי השטר כיון שאינו אוכא אאוכו: ובגכ"ש ה"א אם סי' א"ג כתב ז"ל ויש אי שאומר לענ"ד כן עיקר אדאחרינן פ"ק דמציעא גבי גט

אשה וגט שאכור שנפל אין טורפין אזמן אכתוב בו דשאא לא נתן לידה אלא לאחר זמן אלא כי אתי לטרוף אאחרי לה לייתי רבי' אימת מטי גיטא לידך הרי זה הוי כאין בו זמן שהרי הזמן אין מועיל בהן לטרוף ואפ"ה אשאא דאאכי לטרוף אזמן שאביא עדיים שהאו הגט בידה וכן אשאא בפוסקים פ"ב דגיטין דף י"ז בסוגיא דאפני אה תקנו זמן בגיטין אשום פירות טכ"ל: ואין זה רבי' שהרי נתבאר אאוך דברי אשטה אקובצת אנ"ל דגבי ס"טא שאין אכתב ב"ש טורף לעולם אלא אדין שטר שים לו קול וכיון דאין בו זמן דאכא השטר אינו גובה שאינו אוכיח אאתוכו לייאת מטי שטרא לידי' ואינו גובה דאכי אתיאה עדיים בדבר ואאי עדות כאלוה ע"פ שאין לו קול אבל השאת אשעה שאביא עדיים שהאו הגט בידה וכן אשאא בפוסקים פ"ב דגיטין דף י"ז בסוגיא דאפני אה תקנו זמן בגיטין אשום פירות טכ"ל: ואין זה רבי' שהרי נתבאר אאוך דברי השטה אקובצת אנ"ל דגבי ס"טא שאין אכתב ב"ש טורף לעולם אלא אדין שטר שים לו קול וכיון דאין בו זמן דאכא השטר אינו גובה שאינו אוכיח אאתוכו לייאת מטי שטרא לידי' ואינו גובה אאשועבדי': ואשה דפריך פ"ק דמציעא גבי שטרי אתנה דנפל לאאי יהיה אשום שאינו אוכיח אאתוכו לייאת מטי שטרא לידי' ואינו גובה אלא ט"י עדיים שיעידו בדבר ואאי עדות כאלוה ע"פ שאין לו קול ואדין לא טריף ואשה דפריך פ"ק דמציעא שאין בשטר אלא שאר אדם ואין בו זמן אפילו רחוקו עדיים בידו אינו גובה אלקוחות כו' ואם אאוכר שאם קנו אאר שרלו העדים השטר כתוב ואחוס טריף אשם ואשעה שאינו אלא בשם ים אאוכר כן ע"ש וא"כ אי נימא דשטר שאין בו זמן אפי' קני אאר שראוכו עדיים אינו גובה אכן ואשום דליה ליה קלא אאוכו אא השטר וכן נרא' אדברי השטה אקובצת אכ"ל דכל שאינו אוכא אאוכו אלא ע"י עדיים שאעידים בדבר ה"ל כאלוה ע"פ דליה לי' קלא ולא גביא אאשועבדי א"כ למה תקנו זמן כדי אלא תפסיד דשטר אתין בו זמן ליה לי' קלא ע"י עדי השטר כיון שאינו אוכא אאוכו: ובגכ"ש ה"א אם סי' א"ג כתב ז"ל ויש אי שאומר לענ"ד כן עיקר אדאחרינן פ"ק דמציעא גבי גט

ל"ל דס"ל כאותו ים מי שאומר בא"מ סי' מ"ג דבשט"ס דמין בו זמן נמי משעבדי כי מייתי רמי' ליימת מטי שטרי לידיה ומ"ב כי לית ביה זמן נמי אין לו לבעל פירות משעת מתימה דהא מני מסר לה ואית ליה קלא תיד: מיהו במאומר ודאי לית ליה קלא עד שזמן הכתוב בו דהא גמרא ערוכה היא בע"ז דף ט' שטר מאוחר עד דמטי זימני' לא טריף וכן בכתוב בו מדם לית ליה קלא אלא מסוף המדם וכמו ביום פ' דלא מפקי לקלא עד סוף היום וכאומר בר"ן להדי' פ' מי שהיה נשוי ומ"ב אין בו זמן עדיף מכתב בו הדם דהא בכתב בו ניסן סתם' כתב הר"ן להדיא דלא מפקי לקלא עד סוף ניסן ואע"ג דמסר לה בתחלה או באמצע ע"ם בר"ן פ' מי שהיה נשוי בלי בזמן בו זמן עדיף ונופב ממשעבדי אם ידוע בעדים ליתת מטי לידיה: ועיין בתוס' פ"ק דגיטין דף ג' ד"ה כתב בכ"י ואין עליו עדים ז"ל טעמא דפסול משום שיכול לכתוב הזמן כמו שירצה ות"ת בשלמא לת"ד כו' משום בת אמותו כו' אבל לת"ד משום פירי דקסב לכ"י אם הכסב ים בכ"י כו' מ"כ לא נסתיק עליו לטרוף מזמן הכתוב בו וי"ל דודאי היינו נאמן ולכך פסלוהו דלפעמים תפסיד האשה שלא כדין כשיכתוב הבעל יום שעומד בו ולא יקדים הזמן והיה יכול לטרוף מזמן הכתוב בו והיה לא תוכל לטרוף לפי שהוא מיבדין אותו שהקדים הזמן ולכך פסלוהו דהשתא בדין לא תטרוף האשה מזמן הכתוב בו שהגט פסול דזוקא בגט כשר גובה מיום הכתיבה ע"ל: וקשה מי משום פירי דאחר הגיתים הוא משעה שהגט בידה דהא יכולה לגבות לב"ד ולהרשות גיטה ומי משום פירי דאחר הגיתים הא כ"י ליתת ליה קלא וכדין אית ליה פירי עד שעת גיתים ולפי מ"ש בשיטת הרי"ף והרמב"ם טעמא דאין לבעל פירי משעת הגיתים משום דאחר הגיתים לא מיסתרא מידי דיכול ליתן לה ביום וביום מ"כ ה"ה בכ"י דה"ל כאשה עדים אלא לפי מ"ש תוס' טעמא משום דמפקי לקלא ובכתי"י לא גבי משעבדי ליתת ליה קלא ועת"ש בשיטת הרמב"ד ז"ל דה"ל דאמאומר בגירושין אין אדם אלא מה"ל כאילו כתבה סיפי, לעיל פ' פירות ואלא תוכל לתבוע כתובתה עד יום פ' שלך ליתהו קשיא לן דהא קי"ל דאין כותבין תנאי בגט קודם לתורף וכאמאומר ברמב"ם פ"ח מהל' גירושין ומשום דאין ברירה כא"ם הרא"ם שם אלא הוי כתיבה לבתה וכיון דזמן הגט הוא מתורף הגט היכא מצי תנאי במקום תורף גופי' ואפשר דהרמב"ד ז"ל לא ס"ל הך דהרמב"ם ז"ל ודידיה שפיר מצי תנאי אפילו במקום תורף כל שנתקייס התנאי אח"כ הגט כשר. ועש"ב לקמן סי' קס"ט סעי' ג':

כי' קכ"ט סעי' י"א אם לא כתב שם הימים ומשלה בגט פסול ובניה ממזרים כתב ב"ם מיהו יש לומר דמיו פסול אלא מדבנן ות"ם סב"י בשם התוס' דף כ' דבטל מדאורייתא היינו מוכרח כי תוס' לא כתבו זאת אלא לגיבא דר' מאיר דס"ל ט"ח כרתי וגריך שיהיה מוכח מתוכו מ"מ מדאורייתא בטל הגט אבל לדידן דקי"ל כר' אליעזר דאמר עדי מסירה כרתי מ"מ אפילו היו מוכח מתוכו כשר מע"ג דלכתחילה גריך להיות מוכח מתיכו מכל מקום בדיעבד אין שאם ממזר עכ"ל: ובתוספ' ר"פ המגה דף ק"ב ד"ה אלידה דבן נמס כתבו ז"ל אבל לפי הקונט' דמטעם הודאה לא כתב בו אלא ואני ערב ומסר לו בשטר בפני עדים ופליגי בן נמס ור' יהמעאל מי הוי הודאה או לאו וא"ת אמאי לא הוי שעבוד בזה בשטר כמו ע"מ וי"ל דלא מצינ שטר להשתעבודי בית כיון שאין כתוב בו שם הערב אלא כתיבתו דכיון שהיו מוכח מכתיבתו שהוא מסרו לא מצי להשתעבודי בית עכ"ל ודברי מבואר דאפילו לת"ד ע"מ כרתי כל שהיו כתוב בו שמו כלל אלא שטרא הוא ואם כן כ"ש לענין גיטין:

כי' קל"ץ סעי' א' (מ) ולא אאר כלום שרי זה גט פסול ודעת הרמב"ם דבר תורה מגורשת אפי' בשחקה והיו שמו משום דגופו של גט כתוב בו תורת כריתות ע"ם פ"א מגירושין ובמ"ם הרא"ש ושא דבקדושין אפילו בקדושי שטר אין בו משום קדושין בשחקה היו משום דבקידושין בעינן דעתה ואם נותן לה בשחקה היו מוכח דלא דעתה לקידושין וכמ"ש ב"ם ע"ש: ואיכא למידק בשא דתנן פ' הזורק דף ע"ח אאר לה כנסי ס"ח זה לו שנאלתו מאאוריו ושלחי לה שיהא גט עד שיאאר לה הא גיטך ואאאי הא כיון דשחיקה מצי דבר תורה מ"כ קנאתו לאיפסל מכשעה ואיכא דאיפשלה לכשעה לגריך הוא לשזור וליטלו היינה. ובשלאת כנסי ס"ח דכא"ג גרע משחקה

מ"כ אפי' ד"ת פסול אבל מנאתו מאאוריו קשה היכו לפש"ם ב"ם סי' קל"ח סק"ח דהיכא דמנאתו מאאוריו דהוי לי' נתינה גרועה גם הרמב"ם מודה דפסול וע"ש ניחה:

(נ) **בעי' ה'** בתורת שהוא שט"ח בפ' הזורק דף ע"ח תנן אאר לה כנסי שט"ח זה לו שאנאתו מאאוריו קולאתו והרי הוא גיטה היא עד שיאאר לה הא גיטך נתן בידה והיא יכשה גיטה קולאה והרי הוא גיטה היא עד שיאאר לה הא גיטך והשתא דזו הרא"ש והר"ן מהא דאארי' פ' האיזהו נשאל על ר' יוחנן בן גודגדא נשאט אאר לעדי' רלו גט זה ואא"כ אאר לאשתו כנסי שט"ח זה הרי זו אגרושת והעלו מזה הרא"ש והר"ן דאאני' ליתי אלא אאר לעדים אאיקרא רלו גט זה ואין בעיגן שאדם שאשה לו העדים איתן לה בתורת כריתות ובאאני' לא אאר לעדים א"כ לא הי' לא ידעת האשה ולא ידעת העדים ואש"ס לא אאני ות"ת אאי קא"ל בשאאר כנסי שט"ח לו אנאתי אאחזירו הא אפי' נתינה אעלית לא אאני כשנתן לה בשחק, לזה תירלו דאייירי שהיו עסיקין בלותו ענין אבל באנאתו אאחזירו לא אאני אפי' עסיקין בלותו ענין דלא אאני עסיקין בש"ע אלא היכא דהי' אדבר של עסקי גיטה ושאשה אשאשה נתינה על זה דאשאאת הי' שאתינה על שם שהי' אדבר שהש"כ באנאתו אאחזירו שהיא נתינה גרועה לא אאני עסיקין בש"ע היין שהיה לקאת אעלאת אט"ע לשייך לה אדלין ואסייע לה לא הוי נתינה אעלית ע"ש וגבי גיטה כתב הרמב"ם בשידושין דאייירי שאאר לעדים רלו גט זה דעסיקין בש"ע אין לה שייך בינתינה ולא אאני אפי' שהיא לעדים אשום דינשה לית לה יד או אשום שהיו אשאשה אשתאר ט"ש וט"ש בר"ן שכתב דכי אאר לה אש"כ הא גיטך דאאני אט"ע דנתינה שראשונה לא אאני אינה דינשה אבעל אפי' בתורת פקדון אקרי ונתן בידה וט"ש היטב ברמב"ם ובר"ן: ואגה אדברי הרא"ש נראה דלא אאני נתינה לפקדון שכתב בפ' הזורק גבי גט בידה ואשאשה בידו ז"ל וי"ו יואר דאקרי בפיר נתינה הואיל שהשתאל הנתינה כו' וכן לעיל סוף פ"ב לא תנדאי אלא בא"ד פ' ולכי אטי לאשה לאשה אגירשה ואשתדרא אפי' שיוצאה הגט אראשותה בעיתי ואוב נטלתו ובאה לא"ד אט"ש בשטילה אחזוק לא בא לידה אין בדאשה כיון דאשאשה אגיטה נתינתו לפקדון שכתב בפ' הזורק דף ע"ח אשאשה אשתגרשת בא"כ א"א לריך לומר שהוא גיטה כדי שאדע אבעל שיוצאו, ואיכא אחזרת אוס, מיידי שאאר לעדים רלו גט זה ואינו לריך להודיע לה אלא כדי שאדע אבעל שיוצאו, ואש"ה סגי כשאודיע לה אפי' אא"כ ולכך בכנסי שט"ח זה לו בשלאתו אאחזירו ס"ל תורת גירושין דכל שהודיעה לה אא"כ יצא שהרי אשאשה אשתגרשת לשפרע כיון דגוף שהודעה אינו אלא בכדי שאבעל שאולאת ואינה חוזרת וא"כ בשאלה הי' שאינה לשם גירושין אשם וכן ביבמה שא"ג דאינה שנושאת לשפרע דהא כשהיא יבמה אין לה יד ואינו אשאחר א"א מהני נתינה לשאינה כיון דהשבעל נתנו לה לשם גירושין ולא גרע אשם נתני לה ואאר לה לא תשגרשי אלא בא"ד פ' וא"כ אינה נאינר דאיכא לשאינה שי' שאינה לשם גירושין כלל אלא לשם פקדון לא קריגן בי' נתן כללאבל לם יטת הרמב"ם והר"ן דאייירי בלא הודיע לעדים ועסוקין בתותו ענין ואי לא אהני נתינה גרועה ג"כ לא הוי אלא כאינו נתן בשחיקה ואאחזירו הא"ל נתינה גרועה ואלא בתורת פקדון ואפ"ם אהני כשלאאר לה אא"כ הא גיטך ולכך אוכח שפיר לשטתם דאפי' נתנו בפקדון ואי ונתן קריגן בי' אא"ם הר"ן. ובאחידושי הרמב"ם פ' האגרש דף פ"ז בשא דאון אפ' כיון ואעשה יטלו שינה ויאזור ויתנה לה אתן תנא אאר שאר דמב"ם הוא דתניא רמב"ם אומר עד שיטלו שינה ויאזור ויתנו לה ויאאר לה הא גיטך ר' יוחנן אאר אפי' תינא רבי דילכון אאר שאני הכא הוחיל וקנאתו ליפסל אן הכשעה ושביא שם גרסת ר"ת שאני התם הוחיל וקנאתו ואפי' כיון דקי"ל אטעותו של ר' יוחנן בן גודגדא דלא בעיגן דעתה של אשה כאפורש פ' האיזהו גט הוא וקנאתו לפיכך שני לה בשא גיטך אבל הכא דאאר לה און דלישתא לגירושין כלל אפי' רבי אודה וכתב עלה הרמב"ם ז"ל ותאני דשא אי לר' יוחנן ב"ג אדתנית לה אפי' הא גיטך אינו לריך

דמסתמתו לה מגורסת חלה ודלי לה דמי דסכא ליכא לה דעת האשה ולא דעת העדים ומן ונתן בידה ספר כריתות בעיגן כלומר שיתן בדעת ספר כריתות לו לדעתה לו לדעת העדים ומפי רים הגט מן בו טכ"ל. ולעני"ד נראה דסטות ר"ת נכונה ומיה בעלמה סיטת התוס' דסא דצריך להודיע ולומר לה סא גיטך לימו חלה בכדי שחדע מסילוחי שחשא ומיגה מוצרת ות"כ קנאתו למפרע ומתגרשת תיכף ומ"ם מכני כשלומר לה אם כ"כ סא גיטך לפי שסי' ומיגה בתורת גירושין אע"ג דלא נתגרשה מיד משום דלית לה יד ולימו משחחר מ"מ לא גרע מלומר לה אל תתגרשי אלא בצ"ד פ' אבל בלומר חוץ מפ' דלא סוי גירושין כלל ולימו אלא כמו נתיגה לפקדון דלא מכני ומצומר מזה דר"ת נמי ס"ל דתיגה לפקדון לא מכני אלא בציגין שיתן לגירושין גמורין ואע"ג דתיגה מתגרשת מיד לא אכפת לן כל שעותו לה לשם גירושין גמורין ס"ל נתיגה משג"כ בלומר חוץ מפ' כיון דלימו כריתות כלל לא סוי נתיגה לגירושין כלל אלא כפקדון בעלמא וכצר כתבנו דנתיגה לפקדון תלי בסיטתם גבי כוסי שט"ה דלסיטת הרשב"א יכול בלומר חוץ מפ' מוכח מסתם דמכני סתים, והרמ"ם לא מכני וכן ס"ל לר"ת: וע"ל דלסיטת הרשב"א דמכני נתיגה לפקדון כשלומר אע"כ סא גיטך ס"כ אפי' הוציאה גטה מתחת ידה בימתים וסוב נטלתו ואמר לה סא גיטך דמכני דכי סיכי דלסיטת הרמ"ם דצציגין נתיגה לגירושין אם נתנו לה לגירושין והוציאה הגט מידה בימתיים וחזרה וקיבלתו מכני כמ"ש להלימה בפ' סזורק וכמ"ש למעלה ס"ש בנתיגה לפקדון להרשב"א ומכ"ן כשלומר לה אם"כ סא גיטך כמו נתיגה לגירושין להרמ"ם ועיין מ"ש בסי' קמ"ג סעי' ס':

סעי' ז' (ג) אם הגט בכשובתו יקנה לה מותו. בר"פ הזורק ליקני, נהלה הסוא דוכתא דיתב ביה גיטה ותיזל לימו ותימה ותפרש ותחזיק בי' ופירש"י ז"ל דהכתם קא יהיב לה חגר וגיטה בתוכו ותנן נכסים שאין לחן מחריות נקנין עם נכסים שיש לחן מחריות בכסף בשטר ובחזקה עכ"ל והרמב"ן והרשב"א ז"ל הסיגו על רש"י והעלו דליתיה לעניין חגב גבי גט דאל"כ למה לי הסוא דוכתא דיתיב ביה גיטה ושא קי"ל דאגב לא בעי לצורין חלה ודלי דאין קנין אגב בגט ומכוש חגר הוא וע"ש בחי' הרמב"ן לגיטין ובחידושי הרשב"א ור"פ הזורק ועמ"ש בספרי קנה"מ סי' ר"ב: ובפ"ב דגיטין דף כ"א סש כתב לה גט ונתנו ביד עבדו וכתב לה שטר שתנה עליו קנאתו ושתגרשת בו כו' אחר אבני מכדי חגר מסיכא שתרבאי אידה אם ידה בין שדעתה בין בע"כ כו' עוד שם פריך ושא חגר שמלכת הוא ע"ם ושאי קושיא ניחא דמכוש אגב קני לה לגט דשא שטלטלין נקנין אגב עבדים בעודן עליו וכדאיתא פ"ק דצ"ק דף י"ב ושפשר כיון דבקנין אגב צריך למיחר אגב ושפי בצבורין צריך שיחחר כן ושף דעת הרשב"ם ז"ל דבצבורין אין צריך שיחחר אגב מ"מ נחלקו עליו כל הפוסקים וס"ל דלעולם בעינן אגב ושפי בצבורין ועיין בח"מ סי' ר"ב ושם"ה ליכא למיחר דשאי דעתו ביד עבדו וכתב לה שטר שתנה כו' מיירי בקנין אגב כיון דלא אחר לה אבל בסך הר"פ סזורק דאיירי בשב"ח אע"ג דלא אחר בשדיה אבני דשב"ח מקנר בדבריו ודעו אותו כאלו אחר כל זה שטוטל עליו לומר וכמ"ש בשימוקי יוסף פ' הספיעה גבי שב"ח שנתן שט"ח לחבירו דאין צריך לומר לימו ובל שיעבודי דשב"ח בעי לקנר בדריו וכאו שהקילו בגט דשב"ח שאומר כתבו ואע"פ שלא אחר תאו דבריו קיימין ואלו בצריא צריך שיאחר תאו ע"ם ואע"ג שב"ח לעניין אגב יש לומר דאין השב"ח תאו צריך לומר אגב אע"ג דצריא לומר אגב ומ"ם סך דנתנו ביד עבדו דאיירי בצריא ע"כ בתורת אגר שקנה לה אם בתורת אגב ס"ל למיחר שכי בשדיה: ומשא דאחרינן כתבו על שאחובר פסול משום דאחסר קנייה ואע"ג דהאשה יכולה לקנות הגט כשטוח אאובר ע"י חזקה דקרקע נקנית בחזקה וא"כ למה לי קנייה חזה אשאע דאגב בעינן דאתי ליה מו לתוך רשותה ממש ונקין אחר לא אבני ליה חזה לדברי הרמב"ן והרשב"א דאגב לא אבני קנין אגב דכיון דקנין חזקה לא אבני כ"ש אגב דקנים טפי אבל לסיטת רש"י ז"ל דקנין אגב אבני בגט א"כ כ"ש קנין חזקה דאגר ולפ"ז יקשה לו אאתי פסול בכתבו על שאחובר דכיון דאתי קני ליה עדיפו אאובר ע"י קנין חזקה אינו אחסר קנייה כלל: אינו יש לומר דאאובר פסול אפי' ע"י קנין חזקה אשום דליכא נתיגה וא"ל כאומר טלי גיטך אעל גבי קרקע דלא אבני ואם"ש גריך קנייה כדי שיהיה סיך דו נתיגה לכך כתבו על האחובר פסול כיון דאאחסר קנייה ועיין מ"ש לקמן סי' קל"ט סעי' י"ח:

סי' קל"ז בעי' א' (א) אאר לה הרי את אגרשת לכל אדם חוץ אפ'. ר"פ האגרש את אאתי ואאר לה הרי את אגרשת לכל אדם חלה לפ' ר"ת אתיר ואכאים לוסרים ואארו בגאו' ת"ט דר"ת ר' יוחנן אאר טעאת דר"ת אבכא ואאה גרושה אאיה לה יקאו אפי' היה גרוש חלה אאיה נפשלה אן הכאושה חלאת הרי גיטה ודבן ליסור כאושה שאני ובאוס', ד"ה אפילו לה שתגרשה חלה אאיה ו"ל ות"ת והא ודלי דליסור כאושה שאני דהא אס לה שתגרשה חלה אאיה ולא הוצרה לבוש אדם פסיטת דאפי' לר"ת לה היי גט כלל בעלאת ואס את אוצרת לאחייבא אע"פ שפשולה לכאושה וי"ל דהכי אייתי דכיון דאפי' לה שתגרשה חלה אאיה פשולה לכאושה ס"ב כי אאר חוץ אפ' הרי גט גאור דאי הרי לה היי גט סברת הוא דבלה שתגרשה חלה אאיה אפי' ריש הגט לה הרי ולא היש ליסרה הכתיב אפילו לכאושה לאחר ע"כ ולא ידענא אאי פסיטותיהו דלר"ת אוצרת לאחייבא בכאה"ג ואלבון רש"י ז"ל בשאעתין שכתב ואפשל לכאושה לאחר גט הרי לכל אדם כו' לבון זה אשאע דבאי אוצרת לכל אדם אי אפשר לה להנשא אד אתגאי כו' ולולא דברי האוס' היש ס"ל דשא האודה ר' אלישוב בולי את אוצרת לכל אדם חלה הרי גט היו אפשרים דקרא ויולאה והיתה לאיש אאר לאיש אחד וכל שאיש יכולה להנשא לה הרי גט כלל עכ"ל: ולי נראה שה דפסיטת לאו לתוס' דהיכא דלא אוצרה לבוש אדם לפ' לראי, לא הרי גט כלל ואוצרת להתייבא לאדו כן אשה דאארו סם בגא' בני ר' אבא בקדושין היקף תיבי לר"ת תיבני דיו לר"ת ובין לרבן כו' לבתר דבני אדר פסטא בין לר"ת ובין לרבן בני ויולאה והיתה אאר אבני את"ל לית לדר' אבא בא רשיב וקדשה אוך אשטון וקדשה אוך אראובן ואתו סייסה אתיבאת לגוי ואין לני קורא בה אסת בני אתים א"ט קדושי ראובן אאבי אדשון לה אאבי אאע"ג ואלא אבת ג' אתים היכא אשכאת לה בגון שבא ראובן וקדשה אוך אשטון ובא שטון וקדשה שאם בקידושי ראובן אאבי לאיסרה לראובן וכתב אר"ן בחידושי ובשם הרשב"א ז"ל כתב הרשי"ם ז"ל אדאאר לה אאבי אשאע גרשה ראובן שריא לעלאא ואיכא לריכא גט אשטון דכל קידושין שאין אוסרין לאו קדושין אינו כלל וקדושי שטון שרי לה אשרה לבוש אדם עכ"ל ול"ב היכא אם"ם להיא דהיכא דקידשין לה אבאי לאסרה על בוש אדם אע"ג דקדשה לגבייה לה הוי קידושין כלל אלא היכי דאבאי לאסרה עכ"פ על אדם אחד וא"כ אי נימא דבגירושין אם לה נתגרשה אלא אאיה הוי גרושה לעלאא ואסירה לאחייבא ס"כ ק' הא דאאר אבני לה היתא לדר' אבא בא' אקשין אקדושי ראובן אאבי קדושי שטון לה אבאי הא לר' אבא בא' אקשין הוי ליתי, ובגירושין אבני גיטא לעבדי אע"ג דלא אבני בקידושין אע"ג דלא אבני לעלאא ס"ל אבת ג' אתים אע"כ דר"ת נאי אדם לעלאא, אבני לעבדי, וה"ל אבת ג' אתים אע"כ דר"ת נאי אדם בגט כלל ואם"ה בקדושין נאי היכא דאיכא אוצרה לבוש אדם לה הוי גט כלל ואם"ה גיטא הוא דכיון דלר"ת בחוץ שפיר הוי גיטא ס"כ נימא היכא דאיכא אוצרה לבוש אדם ולאו אגרשה אגרשה אלא ע"ג דלא אסרה על בוש אדם וכן נראה טעאת כא"ם בפ"י דבעיון ויולאה והיתה אלא דבפ"י כתב זה אשמע דבאי דנפקי, אאוש נראה כן להדיא אבבת הם"ם פ' אאגרש דף פ"ב בעי אינו רבא אר' נאאן חוץ אקדושי קטן אאו אי אאריון לאחר ליה לדברי הרשב"ן והרשב"א דבגט לא אבני קנין לגבי דכיון דקנין חזקה לא אבני כ"ש לגבי דקלים טפי אבל לסיטת רש"י ז"ל דקנין אגב אבני בגט א"כ כ"ש קנין חזקה דאלים טובא ולפ"ז יקשה לו אאתי פסול בכתבו על שאחובר דכיון דאתי קני ליה עדיפו אאובר ע"י קנין חזקה אינו אחסר קנייה כלל: אינו יש לומר דאאובר פסול אפי' ע"י קנין חזקה אשום דליכא נתיגה וא"ל כאומר טלי גיטך אעל גבי קרקע דלא אבני ואם"ה גריך קנייה

הוי גט פגרת הוא דבלא נתגרשה הלא מחוסר אפי' ריח פגט לא הוי ולא הי' מסרה בכתוב לאפוקי ואינו מוכן כיון דסוף סוף חיסור כתו' שמי מ"כ ניחא אפי' לא הוי גט בתורת מון אף"ה מסרה בכתוב לכהנים ולפמ"ם נראה דלרבנן דס"ל בתורת מון לא הוי גט היינו משום דבעי' ספר כריתות וכל דתניא בי' לגבי חד גברא לאו כריתות הוא ולא הוי גט כלל ומ"כ הוי כאלו נתן לה ניירא בעלמא ומ"כ זה לא היה מסרה בכתוב לכהנים אבל לר"מ דס"ל דבתורת מון הוי גט ולא בעי כריתות ומאי דבעי שיתירנה עכ"פ לאדם אחד הוא בכדי לאיסוי וילפה ואיתה לאיש אחר. מ"כ כיון דגט מיהו הוי אע"ג דלא מהני כיון דצריך וילפה ואיתה מ"מ מסר, ואיתה אבל לכהנים ומ"ם כשהקשו תום' דסח ודאי איסור כהונה שאני דבלא נתגרשה אלא מחוסר ר"מ מודה דלא הוי גט ומותרת להתייבם וכמו שהוכחנו מקדושין כה"ג דלא מסרה על שום אדם והייט משום דבעינן וילפה ואיתה שיתירנ' עכ"פ לאדם אחד ומ"כ איסור כהונה שאני לאו היתר כיון דשכולה לכהונ' בלא נתגרשה אלא מחוסר ר"מ ע"כ גט הוי אלא מטעם אחר לא משום דבעינן וילפה, ואיתה אבל מ"מ כריתות לא בעי ובנוף גט אין בו ריעותא מ"כ מוכח דמון הוי גיטא דסח כריתות לא בעי והכי התיר, לאדם ושייך ביה וילפה ואיתה אבל אי נימא דבמון לא הוי גט כלל ע"כ משום דכתיב כריתות מ"כ אין זה אלא ניירא בעלמא אפי' ריח פגט אין בו וכו', לה לפ"י בחידושי מותרת לפ לכהנים. ויתייבב בזה מה דקאמי' ליה לפ"י בחידושי סם עוד בדברי תום' בסח דדייק הס"ם לקמן במאי דאמר ר"ע ק"ו מה גרושה שהוא קלה מסורה בשביל מ' גירושין שבא מ"ה שהיא ממורה לא כ"ש סח לומר שאין זה כריתות ואמר רבא דאית ליה פרכא ומדייק הס"ם מאי פרכא אי לימא חיסור כהונה שאני סח ר"ת נמי מחיסור כהונה מייתי לה ואלו לבסוף התום' שפיר קאמר רבא דאית ליה פרכא לר"ע דסח ר"ת ס"ל נמי דחיסור כהונה חמור טפי ומ"כ חזיל לי' ק"ו דר"ע ואפ"ה קאמר ר"ת שפיר דשרינן הוא דכיון דבומי אית מותרת לכל אדם מסורה לכהנים ממילא במון הוי גט גמור וע"ע עכ"ל. ולפמ"ם ניחא דלר"ת לא אתרינן חיסור כהונה שאני היכא דחיסח דשרון בגט גופי' כיון דאיכא אחיר אלא היכא דגיט' גופיה שפיר הוא רק דאיכא אחיר מטעם אחר והייט משום דבעי וילפה ואיתה בזה אתרינן כיון דגיטא גופיה מטלית מסרה בכתוב לכהנים ולרבנן אתרינן חיסור כהונה שאני ואפי' היכא דגיטא גופיה לא הוי גט דליתי ספר כריתות אף"ה מסורה לכהנים ומ"כ ר"ע דדחין ק"ו דגיטא גופיה דאם בכתוב מסרה לכהן אבל ישראל שבא אינו אפשר דין שתאסר אבל מי שמחירה אלו אבל אשת שבא ומ"כ אי נימא דהא לאסרה בכתוב לכהנים אבל אשת ישראל שבא אינו אפשר לאסור בחיסור כהונה אלא היא היכא דגיטא גופיה אף"ה מסרה התורה לכהנים מ"כ ר"ח לא אתי ילף מחיסור כהונה דהא לר"ח לא אתרינן חיסור כהונה שאני לאסור במקום שלא היא אלא מ"ד (ועדיין ל"ע דודאי ספר כריתות הוא לר"ח אף אם אומר מון ומ"ם מסורה לכהן אבל אשת גירושין שבא לגבי עלמא ואפ"ה לא נאסרה לעלמא אבל אשת גירושין דמון לא אתרינן חיסור כהונה שאני אפי' אם היינו אומרים דמון לא אתי חיסור כלל ואוי כגייר' בעלמא, לא היא בכתוב מסרה לכהנים וכמ"ם מאחין ז"ל ולולא דברי רז"ל הייתי אומר דסברת התום' הוא דגרוש, אפילו אשת אחרת להתייבם אשום דאתנה לעקור דבר מן התורה שבתי כיון שאסורה לכל העולם שהית' אסורה אשום ר"ח ובאלוקה הבעית נאסרה על היבם או על הכהן אף אחר אילת הבעל אם שהיתה אותרת להם אם לא היה נותן לה הגט ואנה מדאשה התורה לאם מגרשה בגט שאין בו כח אתתיר רק כח היחיד בלבדו הוא פוסל לכהונה וזה ביאור אמרם ז"ל אפי' לא נתגרשה אלא נאשה ואנה אמרי' התתיר אסורה לכהונה לאנשי מבואר בזה עוד חילוק אחר דגם בכח זה האוסר לא אסרה בכולה ואפאר קלתו שהרי לא אסרה לאחיו מלהתייבם כאשר ביארנו לאעלה שאין בידו לעקור דבר מן התורה לכיון שלא התירה עדיין לאשתו היא ואע"פ שצייר אקלת כח האוסר אף"ה פוי גיט, לפסול מן הכהונה ובשה פליגי ר"ת ורבנן דר"ת כשר דוקאי קושט' הוא דאיסור כהונה שאני ר"ל דבכהונה אדשה התורה דיעין ואיסורים יותר וזה שאנה איסור כהונה אאיסות דאיסור דבאיסור כהונה נקרא גט כח האוסר לבדו כמ"ש ואשה גרושה אאיסה. וזהו שאדשה תורה באיסור כהונה שיהיה כח האיסור בלאוד עושה גירושין שיהיה לפסול לכהונה אאנס בתנאים התלוים בגירושין דאוי להיות בזה איסור כהונ', לאיסור איסות ואם איתא דבאאיר אין לא הוי גיטא ר"ת כי היכא דבכח האתיר אי אצייר בהתיר, לא הוי גיטא ס"ל בכח האוסר כיון דאצייר בי' לגבי יבם היה בכאוד לוסר, לכהונ' כיון דכה"ג לאו גיטא הוא וחזקיה דאתיר לאסר ואדשה הוא דאמרי' לכהונ' אע"ג דאתצייר בהתיר, אבל אעולם לא אי' ר"ת דומה להוכיח דאדאמרי' לאוסר, לכהונ' אע"ג דאצייר בהתירא ס"ל בלאוד אין לאו אינו דבאי לגבי יבם רבנן אודה דאתירא לא אגרע בהתירא בגירושין_ואפ"ה בשורת לגבי כהן לא כן דעת רבנן דס"ל דאיסור כהונה שאני לגאתי לאפוקי דבאיסור כהונה לא גרע בשור, דאיסור, מ"מ באיסות גרע טפי ואי צייר בהתירא לאו גיטא הוא ואאר אדהוא אתרנו תום, שפיר דלר"ת סברת הוא דאם נאאר דבאין לא הוי גט כלל ונאאר מ"כ דצייר אבטל גיטא כי לא נתגרש, אלא אאיסה אפי' ריח הגט לא הוי ולא היה אוסרה אכאוד לכהנים ר"ל דאפי בצייר בגירושין ולא שאני איסור כהונה אאיסור איסות אלא בגוף האיסור שאתאדם בהם היינו אנקרא גירושין באיסור, לאודי אבל בתנאים התלוים באשפטי הגט ראוי להיות בזה איסור כהונה לאיסור איסות וכנ"ל. ובזה סרה תלונת הפ"י דשפיר פריך ליה ר"ע לר"ת דק"ו הוא אם גרושה שהיא קלה אסורה לכהן בשביל לד גירושין שבא לעלמא מ"ת שהיא אמור, לא כ"ש שתיאסר לעלמא אפני לד מ"ת שבא לאותו פ' ואין להשיב איסור כהונה שאני דבכה"ג ס"ל לר"ת דלא אתרינן איסור כהונה שאני דמ"כ מצינו לאימר דצייר פוסל בגט ואיסור כהונה שאני וע"כ לר"ת דילף אאיסור כהונה ס"ל דבתנאים התלוים באיסור אין לחלק ומ"כ ס"ל וזה ברור למבין. ובזה נראה לי לייבב אם אקאשה הרשב"ץ בחידושי' על הר"ח ושייעתו דס"ל בחנן אפלוגי דלא פסלה לכהונה והקאשה הרשב"ץ לאאטו מי גרע מלא נתגרשה אלא מחיסה ומוכיח אם דהוי פסולה מן התורה ע"כ ולפמ"ם יש לחלק דבאומר הרי את מגורשת אאני ואי את אותרת לכל אדם לא נתן גט זה אלא בכח האוסר ובפה בעני כריתות לדעת רבנן ולא הוי גיטא כלל ואין לומר בזה איסור

כסומא שאני סברי לא נתכוין זה לגט של חיסור כסומא חלא לגט ממש כשא להתיר וכיון דלא מכוי להתיר ס"ל ניירא בעלמא כנ"ל ובשא דלאומר מון מאמי דמודו רבנן דלא סוי סיורא ונחבאר בדברינו דטעוות סוי משום דלא שייר בשתירא מידי שהתיר מה שהי' לו להתיר ומה ששייר בחיסורא ס"ל שאינו חוסר מה שהי' לגט לחסור לאו סיורא הוא לגבי התירא לעני"ד עוד טעם לחר לשבא דכל שמשייר בה לחמר מותי לאו סיורא הוא כיון דכל כמה דחיכו קיים לא חגידא גבי' שפיר סוי כריתות דשלמא בחומר מון מפ' חכתי חגידא גבי' בחיסות לגבי שאי פלוגי משנ"כ שכא אין כאן שום חיסות כ"ז שהות קיים חלא דחכתי הל"ל דחסירה משום דס"ל כחומר ע"מ שלא תשתי יין כל ימי חייבי דחט"ג דאין כאן שיור מ"מ לא סוי כריתות כיון דחגידא בי' בתנאי ס"ב חגידא בי' דאי חיית מזקקה ליבם ולכן נראה דס"ל לרבנן ג"כ דבכה"ג אי ניסת לאחר נתרוקנה רשות בעלה מרחטון ואיסותו לגמרי ומנאת גרושה חף לאחיו ולכך שפיר סוי גט דשיור לא סוי כדי שיפסל הגט מיד שאני לא שייר בשתירא נחנא שאותרת להשבא תיקף לאחר אחי אחרת אם יחות השגרש תשא זקוקה ליבם זה אינו שכבר נתרוקנה איסותו לגמרי בינותין. ועוד ולעני"ד כיון דאסורה להתייבם שפני לד גרושת אחיו שבם לעולא ס"ב שפני לד קידושין על השבא שאפשי בם אין אני אומרת קורא בה יבאה יבוא עלי' וכל שאינה עולה ליבום אינה עולה לחליצה חון שחייבי לאוין דגזירת הכתוב הוא משנ"כ הכא דחייבי כריתות הוא הלכך שותרת לכל הדם מיד ואין להאריך כעת חמ"ו חנאתי בס' שכתב חלאי שער ס' ספ"ט כתב ג"כ דחון שאחי לא סוי סיורא דבלא"ה אסורה לו משום גרושת אחיו שאני גירשה לכ"ע אלא שהלבון אינו שדוקדק שכתב וז"ל אבל גבי אחיו אפי' כי חיית אינו בלא סיורא שאסרה עליו אסורה משום גרושת אחיו שאני גירשה לכ"ע חון שאמו ושב"ם לא סוי שיור ועוד דכי חיית בטיל סיורא ולע"ז דאחר שאתרת חון שפלוגי שותרת לכ"ע חון שאותו פ' כי חיית שמגרש שותרת לפלוגי משום שלמא עכ"ל גרשה שהבין כאלו סי' קשה גבי חון שאחי לאיסוי סיורא שאני אסורה לאחר אותו וט"ז שתרץ דבלא"ה אסורה לו ועוד דכל היכא דסוי סיורא שותרת לאחר אותו ובאחת אין הדבר כן דאין קשי' לן הא שייר בשתירא ר"ל דבלא הסייר היתה אסורה לאחיו ועכשיו שותרת וט"ז סי' לו לתרץ דלא שאני בשורא דאחתי אסורה לו משום גרושת אחיו שאני גירשה לכ"ע וכדבריו למעלה. אמנם מלתא דפשיטא לי' להגאון בעל שכתב שלאי מיבעי' לי לכאורה דאל"ל דבאומר חון שאחי דאסורה לו משום דסוי גרושת אחיו לגבי כ"ע דסברא זו שמעו שלמד רע"ק בק"ו מגרושה אגל כאן וכבר פרכה רבא לאיסור בהוא שאני משאט דלדידן אפשר אף משום גרושת אחיו לגבי כ"ע כיון דלדידי' עדיין אשת אחיו היא שותרת להתייבם שידי דסוי אחון שפלוגי דסוי ס"א לגבי שאי ושרי לכ"ע שי ללו דס"ל כר"א בן עזריה דבעינן כריתות דבר שכורת בינו לבינה כאמור בש"ם וללו משום פרכא דרע"ק דאע"ג דסוי ס"א גבי פ' שותרת לכל שדם למי שאתגרשה אללו ול"כ ה"ם שכא כיון שעדיין אללו אשת אחיו היא שתייבם לו. ולאחתי דבר זה שבדברי הרשב"א בשי' שם בגיטין דף פ"ב ט"ב בד"ה ושא דאחרי שכא אלא באשת ב' שתים שכתב ז"ל שא דאחרינן קדושי דאחון שאני קדושי שאטון לא שאני לאו שיורא אלא שאני כלל דשא ושאי שאני לשיסרה בשיאה שלאחון לשיורא אלא שאני כלל דשא ושאי שאני לשיסרה שלאחון דכיון דשפסי קדושי שאטון לגבי אחון שם לא שאני שם אחת שאחון ול"כ אפי' בשים עדיין היא אסורה לעולא שאשת קדושי שאטון ול"כ אפי' לאחון אסור לבוא עלי' שאני דשאתם בנד שקודם שבא לשאטון ולכך אסורה היא לשיבא אלא שכי קאשר לא שאני דיבוריו לשיסרה שלאחון שהוא לא אסרה שלאחון דאחון שאחון קאשר ושא דאסורה לאחון שאני שאני' דאיסורא דרביע עלה דאי אפשר להשתאם שם לא' שאם שא"כ שתאם בנד איסות שבא לגבי שי אבל כי אשר לא שאחי שאני שאחון ול"כ אפי' אחון שאני שאני' דאיסורא דאחון שאחון שאני'

וכ"ש לן הכא דעל מפר עד שתיכנס לרשותו ותחזיק בגמ' טעמא דר' אליעזר דכל הנודר, על דעת בעל' הוא נודרת הואיל וחייב במזונותי' ו"כ משמע דלרבנן דסברי דלעב"ג דחייב במזונותי' ליכא לספר חלוה מיד הבעל ו"כ משכחן זה חוסר וזה מחיר. וצ"ל דחייבו מה שהקשה הרשב"ם ז"ל בחידושי' פ' המגרש שם גבי נעמה ר' טרפון ותמר הרי שהלכה זו ומשתא לתחיי שם זה שנתברר עליו לא נחלה זה עוקר דבר מן התורה כו'. ובמתי לי ליתא בתוך מסרי שרי ר"ת דתניא מודה ר"ת במגרש כו' חלה בע"מ ע"ם והקשה הרשב"ם דהא כיון דמוקי לה בע"מ ת"כ ע"כ לא תניא הך דמודה ר"ת במגרש כו' ומשתא לא' כו' שזו מותרת לזה שנתברר כו' דדוקא בתוך שייך למימר הכי אבל גבי תנאי ודאי לעולם אסורה ומ"כ ניחא דחייבי בתוך ולא ס"ל הך דמודה ר"ת וליכא למימר דפריך דמסברא ליתי לן למימר בתוך תוך ומשתא לתחר דמותרת זה שנתברר זה חוסר וזה מחיר ע"ם. ולפמ"ש י"ל דכיון דתני שם הטיב רשב"ם תשובה לדברי ר"ת היכן מציו זה חוסר וזה מחיר ת"כ י"ל דרשב"ם נמי ס"ל הך סברא דמותרת בשתא לתחר חלה שהטיב תשובה לדברי ר"ת כיון דר"ת ס"ל גבי נערה המאורסה שנודרת הואיל ובעלה מייב בתזונותי' יפר חלמא ס"ל כדרב פנחס דכל שנודרת כו' ת"כ היכן מציו זה חוסר וזה מחיר אבל לדידן דליתי לן הא דר"פ וגבי נודרת ליתי לן לדר"ת ת"כ שנכנס שפיר זה חוסר וזה מחיר גבי ספרה דבעל ותו לא מצי הש"ס לתוקמי לדר"ט בתוך דעגמה ר"ט משמע לנפשי' ס"ל הכין ולדידן סברא הוא לומר שהותרה זה שנתברר עליו שהרי מציו

במיסוף מנו דמיתוסף גבה מיסורת תכ"ע מכוס מ"ח מיתוסף
נמי לגבי מבוי ומבת' כיון שגרמה לכל מדם חון מאביי נסתלק
המיסוף ומזר הדין שמין מיסור מ"ח הל טל מיסור בתו ז"ל
דכיון דבשעת סתחלת סהיסיר סיו מ"מ מוסיף מע"פ שנסתלק
תם"כ לח פקע מיסורת כדאמרינן פ' ד' לחין דף ל"ב סיכא
דנפח מי ותם"כ נפה תת מנו דתתוסף מיסור לגבי לשין מתיסף
מיסור לגבי דידי ע"ש. תע"ג דסבתח שתת מהיו פקע מיסור
תבת תם לגבי שתר לשין מ"מ הייל לגבי דידי כיון דלח תני
יבותי ונשתר סהיסיר בתקומו כיון שבשעת תלות סהיסור ס"ל
מיסור מוסיף וס"ס הכא. לשנס גלע"ד לפת"ס לעיל בשם
סירובלמי וסרשב"ם דסיכא דסיכא לד מיסות לשהר לף מי תפסי
לסלי נמי קדושין מ"מ מי שפשר לסשתתם בם דומלא מבתתם בלד
מ"ח של מבירו מ"כ כיון דתנן סתתם כשר מוכח דפקע מיסור
מ"ח תפי לגבי מבי דתל"כ נסי דגיטה סיו גט בשורה כי סלי
לח תכפת לי מ"מ כיון דתשתייר מיסות תסור לסשתתם בם
דומלא מבתתם בלד מ"ח של סרתשן לגבי מבי תלא ע"כ דפקע
לגמרי ותם בת עלי תבי תיו תייב מבוס מ"ח וטעמת דתלתת
גלע"ד דלח מיקרי מיסות תלא כשגתסרם על שום תדם ע"י
תותו מיסות ותפי לדעת סרשב"ם דס"ל דמתי דתתרינן קדושי
שתטן לח תבני סיינו דלח תבני דיבורי תבל מ"מ תבני למיסרם
תרתוכן כו' ע"ם סתס כדתפרם טעמת כיון דתייל לגבי עלמת
שתם תת רתוכן וסי לו בתם עדיין תסורם לטלמת תכת שתטן
סרי שהועיל קדושין וסי מיסות תשב"כ בתבי דלטולם יועיל
בתיסות סנשתר דלטולם תסורם עליו תבוס בתו תו כלתי דתני
לח מיקרי מיסות כלל וכ"ם לדעת סרשב"ם שהביא סר"ן בתידושי
דקדושי שתטן לח תבני כלל ולח תפסי כיון דלח תסר לם על
שום תדם תע"ג דתי מיית רתוכן יועילו קדושי לתיסרם תכ"ע
כת"ם סרשב"ם תפ"ם ס"ל להרשב"ם דכיון דלח תבני טבבי
לח מקרי קדושין כלל ותפי' כי מיית רתוכן תותרת לכל הטולם
דקדושי שתטן לח תלו כלל כ"ם הכא דלח מיקרי מיסות כיון
דלח תבני מיסורת תודי ולטולם לח יועילו כת"ם. ותפשר דלדעת
סרשב"ם ז"ל סיינו טעמת דתודם ר"ח דתם נשתת לח' תן סבוק
דתתרוקן רבות סרתשן ותותרת תח"י לסם שתסרם עליו תבוס
דכיון דתפסי בם קדושין של סרתשן יוסיר תכ"ע ונמלא
דלח תבני מיסות של סרתשן שבייר לטלמו גגד זה דבלח"ם
תסורם לו תמתת קדושי' של הבני לכך לח מיקרי תו מיסות
תפי' לגבי זה שתסרם עליו תע"ג דתי מיית זה הבני ייעיל
תיסות שבייר סרתשן למיסרם תבתי מ"מ לח לתבי מיקרי כיון
דשבשיו לח מבני כי כן תוא דעת סרשב"ם ז"ל וכ"ל ותע"ג
דסרשב"ם לח כתב כן תלא גבי בני דלא תפסי קדושין כיון דלא
תבני תבי של סרתשן דתפסי קידושין כשר לח תמר דפקעו מבתי
טעמת דסא בקדשה רתוכן תון משטעין וקדשה שתטן שתם
דשבשיו לח תבני קדושי רתוכן ותפ"ם תני קורא בה תבת ב'
מתיס ולח תתרינן דקדושי רתוכן פקעי כיון דשבשיו לח מבני
הכא שתי כת"ם שתוס, ד"ם כגון שבא רתוכן וקדשה כו'
שהקבו כן בשם ר"י תתי לח פקעי קדושי רתוכן כתו בגט
תון ותילו דבגט כיון דלרתוק קלתי ותתיל לנתקה תתגלו ע"י
שנשלת לתחר תיתקה לגמרי תבל הכא שבא לקדשה ע"י
שתקדשה לתחר לח נתקה ע"ם ופ"י פשיטא דלא שייך דין זה
תלא גבי תיסות תשב"כ בדיני תמוות דלא שייך כל זה ודתי לח
נתרוקן רשות סרתשן וכדברי תתרן סתרוסים. וכ"ל דשם קדשה
ע' תן שבוק בתון תתותו פלוגי תו לח שרי לזה תפי' לתחר
שנתגרשה תזה לח תיבעי' לפי תס שכתבתי לדעת סרשב"ם
דטעמת הוא כיון שקדשה שבני שורה של סרתשן שהכא לח שייך
תתי טעמת כיון שבני קדשה תון תתותו פלוגי ת"כ תכתי
תבני שורה למיסרם תבתי ולח פקע לטולם ותפי' לדעת
סרשב"ם ושתר פיסקים שבני דלא תבוס תתי טעמת סיו תלא
כיון שהתורם נתנה רשות לבני להפקיע תיסות סרתשן וכתו
שכתבתי לעיל ת"מ דוקא בשקדשה שבני שתם הוא דתתרינן
כשתברשה תו כשתת תותרת גם זה תבל תם תיתר בפירום
שתקדשה תון תתותו פלוגי ת"כ תיסור, כדתקי קתי ולח שבייר
בגירושין דידי, תלא שתסורם להנשא זה תבוס דשתתם בגד
ת"ח של תבירו כיון דלא פקע עדיין וכתו שכתבתי לעיל ודו"ק.)

(ג) אבל תם תתר על תנת סרי הוא כשתר תנושים. בתוס'
ר"פ שמגר, ד"ה תפי' לא נתגרשה ז"ל ות"ת לר"ת דלא שבוק
בע"ת שורה ולתנא דתתני דרבנן נמי תודו דלא הוי שורה תתי
לא תני בתתני' ביבמות ט"ז נשים פוטרת נרותיהן ולשבוק בשדייהו
תבת תים דפוטרת נרתם כגון שגירשה זה ע"י שלא תנשא לפי
ונשתה לתחיו ונרשה לייבב לפת"ם סר"ן פ' השגרם בשה דתתרו
בזנות תו שלא תבעלי גרידא שיכולה להתקדם לא קשב דלא דתי
לתחות תשב שתסורם גם בזנות ותיוה יכולה להתקדם תבל ע"ת
שלא תנשאי ולא תבעלי קבי' טע"ל ובתוס' יבמות פ"ק דף ו'
ד"ה לטולם הקבו ג"כ קובי' זו וכתבו שם ג"כ דע"ת שלא
תנשאי גרידא דמותרת בזנות תו לא תבעלי גרידא שיכולה
להתקדם תיוה קובית דל"ד לתחות תשב ותע"ת שלא תנשאי ולא
תבעלי להך ליבעה דבורה סיו נמי ס"ק דס"ל כתותר תון וכשבאת
זה תותרת להתייבם תבל להך ליבעה דתנשאי סיו ונתו שורה
קשב טע"ל ובתם שכתבו התוס' דלהך ליבעה דע"ת שלא תנשאי
ולא תבעלי שורה סיו ס"ל כלתותר תון ל"ל לייבב קובי' סרשב"ם
בתי' בשה דתניא ונעשה ר"ט ותחר סרי שהלכה זו ונשתת לא'
תן שבוק ונתתרתלם תו נתגרשה ועתדה ותע"ת שלא תנשאי זה
עליו לא נתלה גט בטל ובני' תחזרין סה לתדת שתין כשר ותת שתגרשה
דבר תחר סרי שהי' זה שגתסרם עליו כשן ותת שתגרשה כו'
וק"ו ותם גרוש' שהות קלה לתסורם תשום לד גירושין שבשה ס"ת
שהות תמירם לא כ"ם ופריך עלה בתתי תילוקת בע"ת סרי גרושה
תגלו בזנות תלא בתון ופריך ורע"ק לי תון ס"ל לותיב תון ותי
ע"ת ס"ל לותיב ע"ת ט"ם וכתב סרשב"ם ז"ל תסכה תשתע כתידך
פירושה דפירושת לעיל דלר"ט ס"ל דבע"ת פליגי תבל בתון תודו
ולר' יוסי ס"ל דבתון פליגי דתי תיתא תיכא ת"ד דבתרתי פליגי תתי
קא קשבי' לי' לרע"ק לי לבתון ס"ל לותיב תון ותי ע"ת ס"ל לותיב
ע"ת דלתא רע"ק ס"ל דבתרתי פליגי ותותיב בתון ותותיב ע"ת
שכ"ל ולפת"ם שתוס' נימא דתי נימא דבע"ת פליגי נמי ת"כ
תא דפשלי רבנן בע"ת סיינו תשום דתשיב שורה ותפי' ע"ת
שלא תנשאי גרידא נמי תשיב שורה ות"כ ר"ת נמי תני סשיב
בשה תלתא כרבנן דע"ת סי שורה ות"ת תכשיר ר"ת דתפי'
בשיר גמור כתו תון נמי תכשיר דשה שתרין לטיל לגבי עלמת
פליגי ות"כ תתי פריך רע"ק תשלכה ונשתת לתחד תן שבוק
ונתתרתלם תו נתגרשה ונשתת לה לא נתגת בטל ובני'
תתזרי' דשה תיכא לתיתר דשורה סיי כתו לרבנן ותותרת שכשיו
לה שגתסרם עליו כתו בתון שתם נשתת לא' תן שבוק ונתתרתלם
תו נתגרשה שתותרת לה שגתסרם עליו תלא ע"כ תדפריך
רע"ק תשה דעתדה ונשתת בע"ת נתלא גט בטל ובני' תתזרים
ס"ל דפליגי בע"ת לתודי' תבל בתון תודה ר"ת דפשיל ות"כ ס"ל
לי' לר"ת דע"ת שלא תנשאי לתו שורה דתי סיו שורה סיו תודה
בי' ר"ת כתו בתון דתיהם תלא כתני' דעלמת סיו ות"כ שפיר
פריך רע"ק נתלא גט בטל כי' ולכך שפיר פריך תס"ם לרע"ק
תי תון ס"ל לותיב תון כי' דשה בתדה סוא דפליגי וכי' ודוק.
תלא דבעיקר סברת התוס' לא נתברר לי סיטיב ותיוי תובן
לטע"ד דנתי דס"ל לתד ליבעה דשורה סיו תי נפקא תכלל תני
דעלמת וכל בנתבטל התני' ידתי שגט בטיל תלא דס"ל דתע"ג
דתיוי תלא תני' ת"ת כיון דע"י התני' תסורם לשבשה ס"ל שיר
בגט ובטיל תבל תכלל תני' לא נפקא ות"כ תפי' כבר נשתת
לתחר תסורם לזה בשתסרם עליו וצריך לומר דס"ל לתוס' דתי
סיו תני' תע"ג דתון לה רשות לשבשה זה לא סיו נפקא תכלל
תני' דעלמת וט"כ תתן דס"ל שורה סיו ס"ל דע"ת שלא תנשאי
ס"ל ממש כתותר תון ושורה סיו שלא תנשאי זה לתע"ג דתתרם
בלשון תני' וכבר תיפלגי בי' תני' תי ע"ת שורה סיו תי תני'
סיו בפ"ב דשיר ע"ש ובפ' תזרוע ותלתיים דף קל"ד ובפ' תתיכר
תת שבי' דף ס"ג בתוש' ע"ת שתטשר שלי ושם כתב הרשב"ם
דשתי תני שבר ע"ת שורה סוא ותתן קי"ל כתתן דתתר ע"ת
תנשא וכת"ם ב"י בש"ת ס"ט ע"ם ועיין ש"ך יו"ד סי' ס"ת
ובט"ז ח"ת סי' רי"ב ובתם שתתריך שם תגתון תכם שבי ז"ל
וס"ל לתוס' דסכא דשה דתתרינן בטעמת דרבנן דתסרי בע"ת
תסוס דבכל תני' דעלמת לא שייר לה בגט תכא שייר לה בגט
סיינו תסוס דסברי ע"ת שורה סוא ות"כ שפיר כתבו תוס'
בע"ת שלא תנשאי ולא תבעלי תי סוי שורה תותרת לסתייבם
ולתו דוקא ע"ת שלא תנשאי ולא תבעלי תלא ס"ם ע"ת שלא
תנשאי גרידא שורה סוי ות"כ לפ"ז ניתא דלא תני למיתר
דבתרתי פליגי ס"ל לרע"ק בע"ת ובתון דת"כ ניתא דר"ת נמי
ס"ל ע"ת שורה סוא תלא תתיר בע"ת תסוס דתתיר נמי בתון
ות"כ בנשתת לתחר תותרת תת"כ לזה ט"כ ג"ל דתתן דס"ל בע"ת
פליגי ס"ל דתודה ר"ת בתון ות"כ בע"ת לתו שורה סיו תלא
תנשאי ות"כ תסורם לטולם לכך פריך תגת' שפיר ורע"ק תי ע"ת
ס"ל לותיב ע"ת כו' ודוק. ובטיקל קובי' תוס' שהקבו לתיתיב
ט"ז נשים פוטרת נרותיהן וכגון בתיתר ע"ת שלא תנשאי זה
ונשתת לתחיו ונרשה לייבב לפת"ם סר"ן פ' השגרם בשה דתתרו

שם הרי שהלכה ונשאת לא' מן השוק וכו' לה בניס ותח"כ ונשאת לזה לא נזכרה גט בטל ובני ממזרים וכתב שם הר"ן ז"ל ות"ת היינך יהי' הגט בטל ובני ממזרים הא ליתא יכולה לעגור על תגלה שהרי שם ונשאת לזה שנאסר' עליו ונזכרה גט בטל ומיהו קדושין תופסין בה ונזכרה שמי שאפשר לה להיזקק כו' והרמב"ן ז"ל תירץ דכי אמר לה שלא תנשאי לאו ניחותין גמורין קאמר שהרי מי שאפשר שלא שלא תנשא ונשאת כדרך שנותין כו' ולי נרא' כיון שמי שאפשר לגט להתבטל שלא מחמת חלות הנתונין על כרחין הנתונין חיילי שהין לך דבר שתעכב חותן מלחול שהרי מגורשת גמורה היא אלא כל מדם שלא שהתנה עלי' בתנאי בעלמא והרי הוא כאלו אמר לה הרי את מותרת לכל מדם ולנשא לכל מי שתרצי שלא שאם תנשאי לפלוני הרי את נשואי עד שעת ניתונין ונשעת ניתונין ואילך שלא שבשעת ניתונין מי שת נשאי ואע"ג דמסקינן לקמן בהיום מי שת נשאי ואחר שת נשאי כיון דפסקה פסקה ס"מ היום א' שפסקה לגמרי אבל הכא לא שפסקה אלא שאפשר לנתונין חותנו פ' לחול עכ"ל. ולפ"ז שפיר מתייבת דאע"ג דהתנה ע"מ שלא תנשאי לזה כיון דבשעת נתונין חייל גיטא ס"ל ואע"פ שאשעה בה קנשה מ"מ חיתה למוזה עד גמר בילה דיבמה יבמה עלי' גמר בילה ונשאת שלא שריבה הכתוב לה הערשה עכ"ל. וכ"כ הרשב"א בחידושיו ליבמות ט"ש. ומ"כ שפיר קאמר ר"ט דעוקר דבר מן התורה דכיון דבשעת קומה לותה מ"כ ס"ל ניתונין ובזה עבדה על התנאי ומשעת הערשה ואילך ס"ל נשאנו של הרשבא ט"ח ומוזת יבום בגמר בילה ונ"מ לא תקבי לחזוב ט"ז נשים פוטרת לרוחיהן דהא חפי' היא גופה מבשהת לה קנין יבום ע"י הערשה מ"כ ואפי' היא גופה רחמי ליבום בהערשה וכמ"ש שלא שבשה על תנאה מ"כ חלין הניתונין והוק ועמ"ש בסי' קמ"ג על דברי הר"ן הנ"ל: (ולפי מפשט בש"ם מתרן ז"ל לגר"ט הוי מתנה לעקור דבר מן התורה דבשעת הקיא לה ומשעת הערשה ואילך ס"ל ט"ח ומוזת יבום הוא בגמר בילה דהא כיון דעבדה על התנאי ועשה ט"ח לאפרוע מ"כ בטלי קדושין לאחיו של היבם ומוזה כשאר שלין זו יבמה של זה כלל רק נכרי ונשבית לו והוי כשאר קדושין דאחרינן דעתו לגמר בילה ולא קני לה אלא בגמר בילה כש"ם סי' ל"ג סעיף ד' ט"ש ומ"כ עכ"פ מותר לו לגמור בדילה דהא כיון שעבדה על התנאי נתבטל הגט עד עכשיו כש"ם הר"ן בשעתו ומ"כ קדושי אחיו לא תפסי בה כלל ומוזה הוא מקדם אותה בבילה זו ודעתו על גמר בילה ואין לומר לדעת הר"ן דהוי כאלו אמר ניסיו גם קדושי אחיו חלין בכדי שתוכל להתייבם לזה דבכה"ג הוי אחרינן כיון דפסקה פסקה דהר"ן לא חלק אלא משום דהכא לא אפשרי' אלא בכדי שאפשר לנשואי אחרו פלו' לחול אבל אי אפשר לחול הגט בכדי קדושי הרשבון ויבומי הבאי ודאי אחרינן כיון דפסקה פסקה ע"כ לומר דבטלה קדושי רשבון ומ"כ אי אפשר שתעבור על התנאי אלא בגמר בילה או בילה אי אפשר בפירום שדעתו בהערשה וכש"ם לעיל בש"ט סי' ל"ג ובלא"ה אינו יכול להלוש דברי מתרן ז"ל בשם התרן קושי' תוס' שפ"ד הר"ן הכא עיקר קושייתם היא בע"מ שלא תנשאי ולא תבעלי אם תחייבא לו בעיל גיטא לגמרי ולא נריכין לסברת הר"ן לומר דבשעת ניתונין חייל גיטא דהר"ן לא כתב כן רק בלא תנשאי ומשא"כ בלא תבעלי ושוא פשוט ודו"ק: ועוד נלע"ד לחפי' אם רוצה לקדשה ולשא אותה מיד נתונין לא תפס כלל אע"ג דכתב הר"ן דעל שעת נתונין חייל גיטא ה"מ היכא דלא נשאת עדיין לשום אדם אבל הכא שכבר נשאת לאחיו של זה ואי אפשר לו ליבשה כש"ם דמ"כ בעלי קדושי אחיו מ"כ ס"ל אשת אחיו שלא בשקום יבום ולא תפסי בה קדושי כלל ומ"כ אי אפשר לה להנשא לו ואין לומר כיון שאם תנשא נשאת לו לא תכא אשת אחיו אשת אחיו לשפרע דהא מ"מ אשת אחיו לשפרע חדא דהא מ"מ אשתקד לו בתחלה והכא לא תפסי קדושין דבשעת קדושין עדיין לא עברה על תנאה וכש"ם אתרן לקמן בשם אחו' ב"י ע"ש ומ"כ עדיין ס"ל אשת אחיו ואפילו אי אפשרי לה שיהי' הקדושין והנתונין

בשת אחת כגון שנשאת לבית ונא עליה וכש"ם הר"ן הביאו הרא"ש לעיל סי' ל"ב ע"ש בא"מ וב"ש מ"כ לפש"ם בשמוך בשם אחוס' דבקדושין ג"כ עברה על תנאה מ"מ הכא לא אפשי דהר"ן לא כתב אלא משום דכיון שהתנה עליו שלא תנשאי ואי אפשר לגט להתבטל אלא עם אלות הנתונין ע"כ היה דעתו שאל תנאו אינו מעכב על הקידושין משיחולו שאם אתה אומר שלא יחולו הנתונין מ"כ אי אפשר לגט להתבטל והרי הוא שהתנה שיתבטל הגט כן מוכח לשעיין שם בר"ן מ"כ אלא תנאו בלאוד הוא אלא מעכב הנתונין אבל אם דבר אחר גורם שלא יחולו הנתונין ואפי' אם אחרינן שנתכוין זה לבטל הגט בבדי שיחולו הנתונין לכך לא אחרינן דבטיל גיטא ופקעי קדושי אחיו בבדי שיחולו נתונין אלרבא אחרינן אלא תפסי קדושין בידי' ולא הוי נתונין כלל דס"ל אשת אחיו ומ"כ לא עברה על תנאה ועוד נ"ל פשוט דהאש קאחר סר"ן דכיון דאי אפשי בגיטא ואפי' הוא יכול לגרשה ולא תנשא לזה אפי' הכי לא עברה על תנאה דהא לא

בין ט"מ שלא תבעלי בין ט"מ שלא תסיח מותרת לפ' כיון שהזכיר ט"מ תנאה היו ושרי לטלמא טכ"ל. ורלמיתי בספר מכתב מאלי שכתב ז"ל ודעת הרשב"ם כהרמ"ה ז"ל שהרי כתב ר"פ המגרש ז"ל והאי ט"מ משמע לפי' דומיא דחון ט"מ שלא תבעלי ולא תנשאי ללא הותרה אגלו לפי' בזנות דאין זה שייר בגט דהא לא שייר בגט כלל שאינו אומר לה שלא תסיח מותרת זה אלא היו כאלו מחירה לכל ולפי' זה ומגורשת היא אגלו ותנה עליו משום לד אחר ט"מ שלא תבעל לו לא בזמנין ולא בזנות טכ"ל הרי מבואר שהוא תופס שהם אחר ט"מ שלא תסיח מותרת זה היו שייר מהטעם שאמרנו ולעניו הלכה פסק מר"ן בשם"ע כהרמ"ם ז"ל. והנראה ודאי שלא ראה להרשב"ם שהוא מסכים עם הרמ"ה טכ"ל אחנם נראה טעמא דהרמ"ם שכתב בהתנה ט"מ שלא תסיח מותרת דלא היו שייר דכיון שהזכיר על מנת תנאה היו שיינו דס"ל כאלו התנה שתהי מותרת לכ"ט גם לפ' ט"מ שלא תנשא לפ' דאם איינו אומר לפ' כלל היו לו לומר מון מפלוני דהוי שייר אבל תנאי ט"מ לא היו שייר וכיון דלאו שייר הוא ט"כ מחיר לוותה לפ' ואיינו אלא תנאי שלא תנשא ולא תבעל ולכאור' נראה דאפי' תנאי נאי לא היו דבשלמא בתנאי שלא תנשא ולא תבעלי הוא מחיר, לנאהי אפי' לאותו פלוני בתנאי שלא תנשא ולא תבעל לו אבל מ"מ היא מותרת לו בכל עת אבל בט"מ שלא תסיח מותר, לו ס"ל תנאי ומעשה בדבר אחד דהא התנאי סותר המעשה, וכס"ג המעשה קיים והתנאי בטל וכדאי' פ' מי שאחזו דף ט"ה וט"ם בחוס' ד"ה דתנאי ומעשה בד"ה אלא דס"ל דתנאי שלא תסי מותר, ט"כ אין כוונתו שלא להסחיר לפ' דא"כ הי' לו לומר מון מפ' דלמון תנאי שייך בדבר שתלוי בקוס מו בשב ואל תעשה, ובכל דבר שתאיר לסיות מו להתגלות אחר המעשה וט"ז שייך לומר ט"מ שלא תסיח מותר, הרי כיון שהחיר לפ' הרי היא מותר לו ואם היה רצונו שלא להחיר לכלוני הי' לו לומר מון מפ' ולא היה לו לתלותו בתנאי כיון שעתה הוא עומד על הדבר אלא ט"כ כוונתו היה שלא תנשא ולא תבעל לו אבל תנאי ולא אבל שיור כלומר שאם תנשא לו יבטל הגט אבל כ"ז שלא נשאת לו מותר, היא לפ' וכיוצא בזה כתב הרמ"ם בתשובותיו גבי מתנה ט"מ שלא יוכל לחזרו לפ' ט"ם כלל ט"ד סי' ג' שכתב דזה היינו תנאי מדין תנאי משום שיכול להתנות שלא יאכור לפלוני אבל שלא יוכל לאחרו היינו יכול להתנות שהרי ט"כ יכול הוא שהרי נתן לו ואלו הוא אלא כוונתו שלא יוכל לאחרו מפני תנאי זה שאם יאחרנו תהי' האחנת בטלה וא"כ ה"ה הכא נאי כוונתו שלא תסיח מותר, לפלוני מאחת תנאי זה משום דקפיד שלא תנשא ולא תבעל לו שאם תעשה כן יהיה הגט בטיל. אבל תנאי אחם שלא תסיח מותר, לפלוני לא בתורת מון אלא בתור, תנאי לא היו תנאי כלל ומותר, היא לו לאינו יכול להתנות ט"ז. והרמ"ם ס"ל דאל שהתנה בדרך זה שלא תסיח מותר, לפלוני אך ט"מ שיורא היו דאט"ג דקי"ל דאל טאומר ט"מ לאו כאומר מין הוא אלא תנאי אחם וכאו"ם ג"י בא"מ סי' ר"ט ט"ם כבר כתבו האחרונים לחלק בין אם דקי"ל בהתנ' בן לו ט"מ שהמעשה שלי היו שיורא וכאומר מון דמי ואילו גבי מתנ' כשנה קי"ל בי"ד סי' ס"ו תנאי היו ובטיל ומיהם דברי הרשב"ם ט"ם וכתבו האחרונים דאכל הולך אחר הוכחת דברים דהיכא דאוכח דאין כוונתו לתנאי היו הכונה כאומר מון ושיורא היו ועיין בדברי הגאון חכם צבי בהגהותיו לט"ז בא"א סי' רי"ב וס"ל להרמ"ה בט"מ שלא תסי' מותר, לפלוני דכיון דאינו מועיל כלל בלשון תנאי גבי מיסור והיתר דאינו יכול להתנו' בדבר האותר שיסיח אסור מ"ב ט"כ הכונ' בט"מ אין מון ושיורא היו. אאנם דעת הרמ"ם דהוי תנאה והכונה שלא תסי' מותר, לעולם אאחת תנאי זה והכונה שלא תנשא ולא תבעל לו וכמ"ש אבל אם שכתב הרשב"ם בחידושיו דאין זה שיור בגט דהא לאו שייר בגט כלל שאינו אומר לה שלא תסי' מותר, לזה היינו שאינו אומר לה בלא לשון תנאי סך לינשא שלא תסי' מותר, לה דבכה"ג פשיטא דהוי שיורא כמו שאומר מון אבל באומר בלשון תנאי ט"מ שלא תסיח מותר, לפלוני לדידן דקי"ל דתנאי הוי מ"ב אינו יכול להתנו' שלא תסיח מותר, לזה וזהו טעמא דהרמ"ם ז"ל שכתב בפסקיו בין ט"מ שלא תבעלי בין ט"מ שלא תסיח מותר, לפלוני כיון שהזכיר ט"מ תנאה היו ותנאי כה"ג לא מהני וט"כ כוונתו שלא תנשא ואם כן הרשב"ם אינו מולק בזה על הרמ"ם לדינא ודו"ק. (ו)ויש מאחרין לפילו באומר ט"מ. כתב הרשב"ם בתשו' סי' חלק קס"ח ז"ל שאלת שנתן גט לאשתו ט"מ שלא תנשאי לפלוני מהו. תשובה ר"מ והרי"ף פסקו בריש פ' המגרש הר"מ ורבנן בחון הוא דפליגי אבל בט"מ מודו רבנן כו' ואט"פ שים מקלת מגדולי הראשונים שכתבו דבתרתי פליגי ויש לדבריהם קלת ראיות מ"מ לאלה הגאונים ז"ל שהבאתי שומעין שים לדבריהם ראיות מזקות ועוד שקבלת הגאונים הוראה היא טכ"ל וט"ם: ומיהו במרדכי ר"פ המגרש כתב וז"ל הכי אמר הרב נטרוני גאון המקנא לאשתו ורואה לנדסה והוא מוסד אותה על שום אדם כיוצ יעשה אית"ל יאמר לה מון מפלוני לו ט"מ נאנא בט בטל ובניו מאזרים אלא לומר לב"ד ואם מוחים בידם אלא יאמו זא"כ לטולם ואאר כך נותן לה גט ואומר לה הרי את מותרת לכל אדם טכ"ל: והנה לפמ"ש לטיל דטעמא דהך ליטנא דפליגי בט"מ היינו משום דסברי רבנן דהך ט"מ שלא תנשאי לפ' הוי שיור בגט וכשאי תנא דם"ל פ' הזרוע והלחוי' גבי כהן שאכר פרה ט"מ שהאתנו' שלו דפליגי תנאי אי הוי כאומר מון ופטור מן האתנות אי הוי תנאה וס"ל אתנה טמ"ם בתורת ט"ם בתוס' ופסק הרמ"ם דט"מ תנאה הוי וכ"כ ב"י בח"מ סי' ר"ט דקי"ל ט"מ תנאי הוי ובאהדושי הרשב"ן פ' האוכר את הבית דף ס"ג גבי ט"מ שהשבר שלי כתב ז"ל והביאו הגאון ז"ל כתב בס' האקנה לא שנה בהיתנה על סלוקה בלשון מון אי שסייר בלשון ט"מ בכל שיורא כדאאתרין אקום אעשר שיורי שייר ואדאי לה נאי כהאי דגרסינן בהילון דף קל"ד גבי ט"מ שהאתנות שלו אאר סבר ט"מ כאומר מון דאי ואי"ם ט"מ לאו כאון דאי מון שיורא ט"מ לאו שיורא טכ"ל: וכיון דפסק הגאון בס' האקנה דט"מ כאומר מון ח"כ ואלו בלאומר אין ט"מ שלא תנשאי לפ' נאי כאומר מון ושיורי שייר ח"כ מ"ם הרשב"ם דקבלת הגאונים הוראה הוא לאו שכרעא הוא לסקל דהרי לפיאו דעת הגאון בס' האקנה ודעת רב נטרונאי גאון שבזית במרדכי לדעתם בט"מ נאי שיורא הוא וא"כ מידי ספיקא לא נפקא וט"כ ראוי להחמיר: כעי' ג' (ז) או שאמר לה מון מזונתיך. כתב ב"ם ז"ל ונראה דאם הי' אומו פ' אין קדושין תופסין לו בה ואתנ' על זנות לא הוי שיור כמו בזמנין אט"ג דאמרינן לא שייך בי' וזנות שייך בי' וכן משמע להדיא בש"ם ד' תניגא הזנות הוי שיור ומ"מ בתבא ואחיך לא הוי שיור ולאסקנא לא אאינו סתירה לזה טכ"ל ושיינו מדלמדינן שם פ' האנרם מון מזונתיך מאו בזמנין הא לא שי' ח"ד שייר בגיהא ח"ל תניתאו לאחיך ולאחיך בני בזמנין ניאו אלא בזנות ולאחיך הוא דלא הוי שיור דבלא"ה נאי אסורה ולכאורה קשה דאם באמנה שם פ"ם תנן הרי את מותר לכל אדם אלא לאבא ולאחיך כו' כשר הרי את מותרת לכ"ע אלא אלמנה לכה"ג גרושה וחלוצה לכהן הדיוט כו' ולכל אי שים לה עליו קדושין אפי' בעבירה פסול ושיין דבש"ד אפרש לאבא ולאחיך דהיינו בזנות ח"כ טעמא דלא הוי שיור היינו אשום דבלא"ה נאי אסורה וא"כ מ"ם יש לה עליו קדושין או אין לה עליו קדושין כיון דבזנות מיירי בקדושין לא קא מיירי ואין לומר אשום לאסורה וקיימא לאו הא בים לה עליו קדושין נאי אסורה עליו בזנות ואין לומר אשום דלאלמנה לכה"ג גרושה ואלוקה לכהן הדיוט הוי אלא בזנות אינו אלא מיסור לאו ואפשא לאומר מון חייל עלי' מיסור אבל אים אחמור דהא אשוב גבי לאבא ולאחיך נכרי ועבד ואי אמרת דאיירי בזנות ואשום דאסירה וקיימא באיסור אחמור אינא אבא ואחיך עבד ונכרי אאי אית לך למיאר דהא בעבד ונכרי נאי ליכא איסור כר' וא"כ מ"ם נכרי ועבד לעניו זנות או אלמנה לכה"ג דבאינהו לאסורה וקיימא באיסור אחמור אינא אבא ואחיך עבד ונכרי נאי איכא איסור כר' ואפי' אית לך למיאר דהא בעבד ונכרי נאי איכא איסור אלא בזנות אבל בלא זנות ליכא איסור כלל ואפי' הכי קאמר הכא דאפי' בזנות אסור ואפי' הכי קאמר הכא דאפי' בזנות אסור ואפי' הכי קאמר הכא דאפי' בזנות אסור

ס"ל ספיר סיורא בזוות ועיין בחידושי רשב"ץ שכתב דהא דנקט אלמנה לכ"ג גרושה וחלוצה לכהן הדיוט לא הוי לי' למיתני הכי אלא הרי את מותרת לכל אדם אלא לכה"ג וכהן הדיוט דהכא משום גירושין אלו עצמם היא אסורה לכל כהן אלא משום סרכי' דליסגא נקיט משום דכולי' תלמודא נקט הכין עכ"ל וכ"כ הר"ן ז"ל ע"ש. אמנם תימה לפמש"ל ז"ל דבכל חייבי לאוין בעל כרחיה ליכא חיוב עליו בזה כל חכמי לוגל והבאים מהריו דודאי בכל חייבי לאוין בעל לחוד ליקה לבד במחזיר גרושתו דבעל ולא קדם הוא ליקה ומ"כ סדרת קושי' לדוכתא לפי מה דס"ד דמיירי בזוות מ"ם לעבד וכרי דכשר ולאו סיורא הוא משום דבלא"ה מסירא לי' ותע"ג דליכא חיסור כרת והילו בחלמה לכה"ג ממזרת ונתינה כו' פסול הא בפרק ומי בלא"ה מסירא להוי. ומפשר לומר לפמ"ם רש"י ז"ל בהא דחידבי' לן בזוותיך מהו בגשואין הא לא סייר מו דלמא הא סייר בביאה ופירש"י ז"ל הא סייר בביאה בעלמא ונד חיבו' קריגא בי' ע"כ ומ"כ עכ"פ הזוות לאו סיורא הוא דלא סייר בגשואין אלא משום דביאה גד חיבו' קריגא בי' ומש"ה בהגידתפסי בהו קדושין גם זוות סיורא הוא כיון דאית בהו גד חיבו וכיון דסייר בביאה גד חיבו' קריגא בי' משמ"כ בהרך דלית להו קדושין דאין בהם גד חיבות כלל וגשואין גופייהו לאו סיורא הוא לגבייהו דאין להם גד קדושין כלל ה"ם ביאה לאו סיורא הוא גבייהו דאיכא אלא משום גד חיבות קריגא בי' והכא לא סייר גד חיבו' כלל. אלא דלמון רש"י ז"ל שכתב אלא לאו בזוו' ולאבא ואבייך לא הוי סיור משום דבלא"ה מסירא וקיימא. לכאורה לא משמע הכין ואולי הכוונה דמסירא וקיימא ואין בהם גד חיבות וזוות אי לאו משום גד חיבות לאו סיורא הוא כלל ודוק: (לולא דמסתפינא לעמוד במקום גדולים סי' נראה לי דרך אחר פשוט כי הרואה ירואה כמה דוחק סובל אחר"ן ז"ל בכוונת דברי רש"י ז"ל שכתב דבלא"ה מסירא וקיימא ולעכ"ד קושי' מעיקרא ליתא דהאדקדק בגמ' ירואה דלא קאמר בהם"ם שאחרי לה בפירוש מון מזוותיך דלא נחית הם"ם לזוות לבון שתגאי סתבאר במשנה שאמר לי' הרי את מותרת לכל אדם אלא לאבא כו' אלא דאחייק הם"ם ובאחי מיליאת בגשואין ר"ל בחאי קמ"ל אחי' דלא הוי סיורא מכלל דס"ד דסיו סיורא וכן מוכח להדיא מפירש"י שכתב ז"ל אבא ואבייך בני גשואין ניאסו דאיכא לאחויי דבעי לאחנויי בהדם הא לא אפסי בה קדושין ע"כ. ר"ל ודאי לא הוי כזות סאגרם בחאי זה על גשואין כיון דאי אפשר לה להתקדם להם אלא בזוות ר"ל כזות סאגרם בחאי סי' על זוות וע"ז קמ"ל אחי' דמ"מ לא הוי סיור דבלא"ה מסירא וקיימא משא"כ בחלמה לכ"ג ובאחי דאפסי בהו קדושין ודאי הוי סיורא דכזות סאגרם סי' גם על קדושין שהרי הוא אסר אתם אלא לכ"ג אי לכהן הדיוט כו' וזה פשוט ועיין לקמן שהוכחתי שהרי מר"ן ז"ל מוכרחים.) שוב ראיתי בס' שער המלך פ"ו מגירושין שכתב דכל היכא דמדרבנן אסורה מחמת החאי כל ימי' תו לא הוי דבר הכורת בינו לביאה ולא הוי גט כלל ע"ש שכתב ז"ל וים לי ראי' ברור, זה מאותה שבינו פ' האגרם דף פ"ה הרי את מותרת לכל אדם אלא לאבא ולאבייך כו'. לעבד וכרי ולכל מי שאין לה עליו קדושין כשר ושפחה קשה לדעת רבינו ז"ל דס"ל לחיסור ישראלית לעבד חינו אלא מדרבנן ומש"ה שרשב"ז בחשו' סי' קפ"ח תקשי לן דהיכי קאתי אחי' ס"ז גט הא מדאורייתא גט בטל הוא דסיורא הוי אלא לא הוי אסייר לעבד הי' מותר גם מן התורה להנשא דרך אחר ואפי' משום חיסור חיות שגם אסורה להנשא לו מדאורייתא ושרי בחייבי לאוין דמדאורייתא אסורה להנשא אלא מאחת תגאו אחי' ס"ז גט הא מדאורייתא

עלי קידושין היכא נקרעת ח"ת אלא במה שחל עלי איסור ח"ת לגבי מי שים לו בה קדושין דלומי לומר דשוב אסת איש איני נקרעת ח"ת לגבי קרובי וכרי ועבד דלא תפסי להו קידושין בה ואת דמייל עלייהו איסור ח"ת כדאמרי אמותו ועשה ח"ת כו' וכן בנכרי ועבד גהרגים עליה משום ח"ת כמ"ש סרמב"ם פי"ז מה"ל מ"ב היינו משום איסור ח"ת שבה לגבי כ"ע דתפסי להו בה קידושין וכמו שביארתי לעיל בשם סירושלמי והרמב"ת דגם בקידושי חוץ מפ' דאמ"ג דלגבי האי פ' עדיין פניו' היא לו וקידושיו תופסין לו בה מ"מ חייב עליה משום ח"ת שבה לגבי עלמא ום"ס בכל ח"ת שבעולם לגבי הני דאין להם בה קדושין לא הוי ח"ת לגבייהו אלא דמייל עלייהו איסור ח"ת שים בה לגבי עלמא, ויש לנו מזה דין מפורש בחומר סרי את מקודשת לי חוץ מאבא ואחיך ונכרי ועבד הוי קדושין גמורין לכ"ע דלא הוי שורת כלל משום דלגבייהו בלא"ה לא נעשית ח"ת שהרי אינם בתורת קידושין אלא ואם דמייל עלייהו איסור ח"ת אלא היינו אותו גד איסור ח"ת שבה לגבי עלמא ואת"ל שבשם אומרים שהרי את מקודשת לי חוץ מאבא ואחיך ונכרי ועבד הוי קדושין גמורין לכ"ע דלא הוי שורת כלל משום דלגבייהו בלא"ה לא נעשית ח"ת שהרי אינם בתורת קידושין אלא ואם דמייל עלייהו איסור ח"ת אלא היינו אותו גד איסור ח"ת שבה לגבי עלמא, ואת"ל דמ"ש חוץ מאבא כו' עדיין אם עליהם אותו איסור ח"ת שבה לגבי עלמא כמ"ש הרמב"ת בשם סירושלמי וכ"ז לעיל. ולפ"ז גם בגירושין אם אמר לה חוץ מאבא ואחיך ונכרי ועבד אין כאן שיור ואין כאן איסור ח"ת כלל אפי' אלא לגבי מי שמין לו בה קדושין לא אתה מעולם ח"ת ואם אתאתה אהדרה עליהם משום ח"ת היינו משום אותו איסור ח"ת שבה לגבי עלמא, ואפשר, פקע לי' ואזיל וא"כ גם בשאר חוץ מזיותיך עם אבא ואחיך ועבד ונכרי לאו שור הוא ואין עליה שום איסור ח"ת אלא אם אמ"פ שאמר חוץ שהרי לא אתה אלא מעולם ח"ת ולגבי כ"ע כבר אהדרה ואו ליכ' שום גד ח"ת היינו חייבי עליה כ"ז ל"ל בדור ודו"ק:)

סי' קל"ח סעי' א' (א) ואפי' היה חוגה ע"ג ידו. כתב הטור ז"ל נחיותו לריך שיהיה חידו ממש כו' אבל קבלתה ח"ל שתקבלנו בידה ממש אלא לרשותה עכ"ל ורשותה מדלא כתב ונתן לה אלא בידה דרשין לרשותה עכ"ל ומקבלה ג"י דבר"פ הזורק משמע דמרבינן רשותה מוסתן וט"ם אהירץ דהי לא הוי כחיב ונתן לה לא הוי מרבינן רשותה אלא אבא' דכתיב בידה משמע נמי רשותה כדכתיב ויקח כל אלעה מידו ט"ם. ובט"ז מקשה דהוה נגד סוגית הש"ם פ' הזהב דף ת' דמקשין הך דכל אלעו מידו דמשמע רשות אחר אחרת טעמ' דכתב ונתן הא ל"ה ה"א ידו ממש ומשני כל היכא דכתיב ידו ידו ממש דכאן היינו ידו ממש ט"ם. וכן נראה כדברי הט"ז מלחזיון דרבי הש"ם אחר המשתחרת ועומד בגדו משום דבעינן דומיי דידה מזה משמע דידה היינו ידה ממש דאי אחרת ידה היינו רשותה היכי מוכח דבעינן משתחרת ועומד בגדה. ובר"פ הזורק פריך הש"ם אחירה מה שקנתה עבד קנה בעלה רבא אמר אטו ידה מי לא קני' ליה לבעל אלא גיטה וידה באחד ה"ג גיטה ואחירה באחד ח"ל רבינא לרב אבי רבא יד דאשה קא קני' ליה נסי דקני לה לאשה ידיה ידה גיפה מי קני' ליה ת"ל רבא יד דעבד קא קנה ליה ושקבו בתום' ד"ה ידה גופה מי קני' ו"ל ות"ת אחירה נמי אלא קני' ליה גופיה אלא פירי ט"ם. וגראה לייבב קושית התום' דוקאי אחירה לא בחיב בתורה בשדיה אלא דמרבינן רשותה מוסתן בידה וש"ם פריך אחירה לא כחיב בתורה בשדיה אלא דמרבינן רשותה מוסתן בידה אחירה מה שקנתה אשה קנה בעלה דאשה הסכורה קושה לשוכר מפני שהיא רשות השוכר אע"ג דגוף אלא שכיר של מסכיר דקנין פירות ללו בקנין גוף אלא משום דקנין אשה לא אמני אלא שהיא בתורה בשדיה אלא דמרבינן רשותה אלא אבא' דכתיב בתורה בשדיה אלא דמרבינן רשותה מוסתן בידה וש"ם פריך אחירה לא כחיב בתורה בשדיה אלא דמרבינן רשותה מוסתן בידה אחירה מה שקנתה אשה קנה בעלה דאשה הסכורה קושה לשוכר מפני שהיא רשות השוכר אע"ג דגוף אלא שכיר של מסכיר דקנין פירות ללו בקנין גוף אלא משום דקנין אשה לא אמני אלא שהיא

בתורת רשות דס"ל תנר מהלכת ומס"ס עבד עברי קונה החזיקה לעצמו וד"ק:

סעי' ב' (ב) אבל אם הבעל מלוה לה לקפון כו' בד"מ כתב כן לייסב קושית הב"י שהקשה על הטור שכתב בריש הסימן שאם אחז הבעל ברשם הגט והושיט לה והיא אחזה ברשם הבני הוי גט וגבי גט בידה והחזיקה בידו כתב דלא מהני קפילה לה כתב דברים הסימן מיירי בשקפלה ברצון הבעל וע"ש. והנה המעיין בדברי הרמ"ם ירחה דלהי מהני טעמא אחי עלה ה"ל הרמ"ם פרק הזורק אחר רב מסדה גט בידה והחזיקה בידו אם יכול להחזקו ולהבידו אלו הוי מגורשת ואם לאו מגורשת פי' ר"ת כגון שהגט כבד והחזיקה דקה דהי מהני ליה לגבי מיפסק וכו' אבל אם קפלה ידה ואחזת זה יפסוק המוט כשהוא מושך לא הוי נתינה וה"י לומר דמקרי שפיר נתינה כיון שהוא התחיל הנתינה קרינא ביה שפיר ונתן לה"פ שהיא גמרה הנתינה וכן לעיל פ"ב אל תתגרשי אלא בב"ד פ' אחרי' אבי מטי להתם מיגרשא לה ומסתברא לפי' הוילחה הגט מידה ביתחיים וסוב נעלתו ובחה לאותו ב"ד אע"פ שבטל אחרונה לא בח הגט לידה מיד הבעל כיון דתחל' נתינתו להתגרש נתן בידה ונתן קרינא ביה ולא טלי גיטך מע"ג קרקע כו'. ונראה לי דלא דמי דמעיקרא נתינה מעלית היא לע"פ שים הפסק ביתחיים מ"מ כשניגע הזמן והגט בידה מגורשת ע"י הנתינה הראשונה אבל הכא מעיקר' לא הוי נתינה דכל זמן בידה פתוחה יכול להחזקו ולהבידו אלו ואע"ג דכשקפלה ידה היא עושה כל הנתינה עכ"ל. ולי ניחא דמיירי שקפלה אלא ברצון הבעל היכי מידחי לה לטלי גיטך מע"ג קרקע דהתם ע"פ מוטלת מעל הקרקע ברצון הבעל שאומר לה טלי גיטך כו' והכא שקפלה אלא ברצון הבעל לא הוי נתינה כלל אלא ודאי מיירי שקפלה ברצון הבעל ואפ"ה לא מהני לפי שהיא עושה כל הנתינה וא"כ גם הטור דאזיל בשיטת אביו הרמ"ם ז"ל אפי' בקפלה ברשות הבעל ס"ל דלא הוי נתינה. ומכח בתוס' כתבו דאיה דאמי קפלה ברצון הבעל דלא גרע מעייק לה תרני' וע"ש. ולפמ"ש בדברי הרמ"ם דאפילו קפלה ברצון הבעל לא מהני תקבי תוס' מעייק לה תרני'. ולכן נראה לע"ד דהא דעייק לה תרני' מהני היינו כשאומר בשעה דמעייק תרני' שתטול גיטה ובו תהא מגורשת דהוא עושה כל הנתינה כיון דעייק לה תרני' אבל אם אינו אומר לה כלום בשעה שאחר לה טלי תרני' וא"כ אומר לה טלי גיטך בשעה שאחר לה טלי גיטך אינו מסייע כלל בנתינה ובשעה שהיא מסייע בנתינה לא אחר לה טלי גיטך וכבר כתבנו לדעת הרמ"ם אפילו נתינה אחת כל שלא אחר לפס גירושין לא מהני אפילו אחר לה אחר כך לפס גירושין ואפילו לדעת הראב"ד והר"ן שכתבנו בסי' ל"ז בשאר דאחני כל שבא לידה בנתינה אחד הבעל ואפי' לפום פקדון מהני כשאומר לה אח"כ לגירושי. היינו דוקא בנתינה גמורה אבל בנתינה גרועה כי הך בעינן שיהי' כריתות בשעה דעייק לה תרני' ותדע דהא דעת כמה פוסקים דאפי' קידש לה הגט נמי מהני ול"ב לעולם לא מהכחת לה טלי גיטך מע"ג קרקע דהא אי אפשר שיגיע הגט על הקרקע אם לא ע"י קירוב דאעיקר' היה הגט בידו אי בזיתו וקידשה לה שהיתו ע"ג קרקע אלא ע"כ דלא מהני קירוב אלא כשאומר לה הרי גיטך בשעה שקידש אבל אם כבר קידש הגט מבעוד ושהיתו ע"ג קרקע ואח"כ אמר לה טלי גיטך מע"ג קרקע לא מהני ס"ס עייק לה תרני' דהיינו אלא סיוע דמסייע לה הבעל וס"ל כמו קידש לה הגט דלא מהני אלא כשאומר לה בשעה שאחר לה הרי זה גיטך אבל אי בתר דעייק לה תרני' אחר לה הא גיטך לא מהני כיון דלא היה בתחלה אלא סיוע ולא נתינה גמורה. ומזה נראה דס"ס בגט בידה ושהיתו בידו ואחר לה בשעה שנתן הגט לידה והשהיתו בידו שתקפון ידה ותחזרת בגט זה נמי מהני דכה"ג לא גרע מעייק לה תרני' כיון דאיכ' סיוע רבה בתר שהושיט לה הגט אבל אם בשעה שנתן לה הגט והשהיתו בידו לא אחר בתחלה שתקפון ידה אלא אחר הנתינה אחר לה שתקפון ידה ואע"ג דאחר לה בתחת הא גיטך לא מהני כיון דבשעת סיוע הבעל היינו בשעה שהושיט לה הגט קפילת ידה ואח"כ כשקופלת כבר חזרה לה סיוע הבעל וס"ל כמו טלי גיטך מע"ג קרקע וכן אם הבעל אומר ברשם הגט והושיט לה ברשם ואומר לה הא גיטך לדעתא שתטול כל הגט לא גרע מעייק לה תרני'. אבל אם אינו אומר לה הא גיטך בשעה שהושיט אע"ג דאח"כ אחר לה הא גיטך מינו מועיל דסיוע לא הוי כמו נתינה ממש סגי אפי' לפום פקדון כשאומר לה אח"כ הא גיטך היינו דוקא בנתינה ממש ולכך אפי' לדעת הראב"ד והר"ן דנתינה ממש סגי אפי' לפום פקדון כשאומר לה אח"כ הא גיטך היינו דוקא בנתינה ממש אבל סיוט וקירוב בעינן היכי' בשעת גירושין ממש ושתהי' מגורשת בשעה שמקרב ומסייע וכמ"ש דכן מוכח מהא דטלי גיטך מע"ג קרקע אע"ג דבשעה שהושיט לה הגט על הקרקע אלא סיוע בעלמא הוא ודאי דקירוב בעינן לה מהני אלא בשעת הגירושין ממש וזה נראה ודו"ק. והרמב"ם בפי' המשניות בפ' הזורק כתב ז"ל מה שאמר מלאתו מאמוריו הינו גט עד שיאמר הא גיטך בתנאי שירצה לה שתקבלנו והוא בידו או קסור על גבו לא שיהיה ע"ג קרקע אחנם אחר שגיגע לידה הוי מועיל אום דבר עכ"ל. וזה מורה למ"ם דעייק לה תרני' לא מהני אלא בתנאי שירצה לה שתקבלנו אז אבל אם עייק תרני' ורצה לה אח"כ שתקבלנו אז לא מהני דעכשיו ליכא סיוע מן הבעל. אחנם נראה לדעת הרשב"א והר"ן כיון דאכתרי כל שבא לידה מן הבעל בנתינה גמורה ואפי' לפום פקדון גבי גט בידה והשהיתו בידו אפי' לא תהא מגורשת בו אחר שקפלה ידה דהא גט בידה ומשהיתו בידו מקרי נתינה מעלית כדלעית, פ"ק דמציעא דף ז' גבי מאי סודרא כמאן דפסיק חלא גבי גט הוי נתינה ס"ל נתינה מעלית היא ואפי' לפום פקדון מגורשת ומהני אלא שהם דבעינן כריתות ומ"כ כיון דלפי' נותן לה בתורת פקדון מקרי שפיר נתינה ומהני כשאומר לה אח"כ הרי זה גיטך ואע"ג דבשעת נתינה לא היה לפום כריתות ס"ה גט בידה ומשהיתו בידו דס"ל כאלו דפסיק לענין שאר דברים ס"ל נתינה מעלית ואח"כ כשאומר לה בשעה שקפלה ידה ברצון הבעל שאומר לה טלי גיטך מהני אלא ס"ז גיטך מהני דאתחת אינ' לפום כריתות ומ"כ כיון דלא מהני אלא משום דס"ל דלא מהני נתינה לפום פקדון אלא לפום כריתות דאח"כ גט בידה לא הוי נתינה לפום כריתות ומ"כ כיון דלפי' נותן לה בתורת פקדון מהני אפי' לדעת הרמ"ם ודלא כמ"ם לדעת הרשב"א והר"ן דאפי' נתינה לפקדון היינו דוקא נתינה מעלית אבל נתינה גרועה כי הך דאינו אומר לה אח"כ הא גיטך: ובכי ניחא מ"ם הרמב"ם פ"ה מהל' גירושין דאינה מגורשת עד שתפסוק השהיתה משמע דלאחר שנפסק השהיתה הוי גט ולא הוי כטלי גיטך מע"ג קרקע ולולי גבי מלאתו מאמוריו כתב בפי' השמעיות דצריך שירצה לה שתקבלנו והוא בידו ומשמע דדוקא בשעה דעייק לה תרני' צריך שירצה לה אבל אחר כך אין לא מהני דס"ל כמו טלי גיטך מע"ג קרקע: ולפי מ"ש דגט בידה ושהיתה בידו ס"ל נתינה שאינה דכמאן דפסיק דמי אלא לענין גיטין לחודי' לאו כריתות הוא דלגיד גביה מ"ה כל שנפסק השהיה דאו לא לגיד גביה מהני ולא הוי כמו טלי גיטך מע"ג קרקע כיון דכבר היה נתינה שלימה וכיון שבא לידה בנתינה שלימה לפי' לפום פקדון מהני וכמ"ש הרשב"א והר"ן וה"נ נהי דלא הוי כריתות מהום דלגיד גביה מ"מ לא גרע מלבש פקדון וכיון שנפסק עתה השהיה וכוי כריתות מהני וד"ק:

סי' קלט סעי' א' (א) זרק לה הגט בחצירה. בר"ם הזורק פריך חצירה מה שקנתה אשה קנה

בעלמה ופירש"י שהשליך משוטבד לבעל לפירות ובמי פני יהושע שקשה למ"ד אין לבעל פירות משעת נתינה מ"ש אחר שהשליכה אין לבעל פירות ואחר דידה הוא לגמרי וכתב לישב דמרמה דמשעתא הוא רבי אליעזר דמשני בכותב לה דין ודברים אין לי כו', ור' אלעזר הוא מתלמידי ר' יוחנן דס"ל יש לבעל פירות עד שעת נתינה: ואיכא למידק דהא בירושלמי אחר ר' יוחנן אפי' מה שקנו זמן בניטין משום פירות ומה"ט ס"ל לבעל הטיטור דהא דמסקינן בניטין דף י"ז אישוך סיוע אישוך קחייתא ור' יוחנן סבר משום פירות ורים לקים סבר משום בת אחותו והובא ברא"ם פ"ב דגיטין ע"ם אלא דהרמ"ם פליג עליה ודחו ליה דס"ם דילן פליג על הירושלמי משום דבירושלמי לא הזכר כלל סך טעמא דבת אחותו וסבר ליה אליבא דכ"ע משום פירי אבל תלמודא דידן סבר דר"י ס"ל משום בת אחותו ואישוך בתרייתא ע"ם: ובירושלמי ר"פ הזורק פריך אחרינא הא משוטבד לבעל לפירות ומשני רבי יוחנן בשם ר' יונתן בכותב לה ושוטבד אחרוסה דין ודברים אין לי בנכסייך ובפירותיכן והשתא קשה כיון דלשיטת הירושלמי ר' יוחנן ס"ל טעמא משום פירי ואחן דשבירא ליה משום פירי ע"כ סבר דאין לבעל פירות משעת אחיתה כשאומר בשוגיא פ"ב דגיטין דף י"ז אם כן אחמי הוגרך רבי יוחנן לאוקמי בכותב לה דו"ד אין לי כו' כיון דלשיטת הירושלמי לא אחמר טעמא אחרינא אלא משום פירי

ומצעת מחיצה אין לבטל פירות: ולכן נראה דקושי מעיקרא ליתא דכבר כתבו הרשב"ץ והר"ן בחידושם פ"ב דגיטין דאפי' לת"ד אין לבטל פירות מצע, מחיצה היינו היכא שאנחנרשם לבסוף אבל אם אינה מתגדרת לבסוף ודאי דאית לבטל פירי עד דמטי גיטא לידה ואז מבטל מפסיד פירות למפרע ומצעת מחיצה ואפי' מתגדרת לבסוף אלא שהיה פיום אחר המחיצה מע"ג דלת"ק נתן לה מותו הגט אית ליה לבטל פירי עד שעת נתינה כלומר היה מגדרשם בגט אחר ע"ם בחי' הרשב"ץ דף י"ח בשם דפריך וליחום שמא פיים ות"ק פריך שפיר מצירה מה שקנתה אשה קנה בעלה דהא בשה אלא כיון דזרק לחצירה והוא מצוצד לו לפירות שרי עדיין לא נתגדרשם וכיון שלא נתגדרשם שרי עדיין שפירות שלו לכך כולרך ר' יוחנן לאוקמי בכותב לה דין הדברים כו' לו משום דגיטה וחצירה בחין כאחד ואז מצי מפיל ולא ל"ד ים לבטל פירות עד שעת נתינה דהא שאני היא שעת נתינה ושפקעת פירותי' וגיטה בחין כאחד כ"ם ל"ד אין לבטל פירות מצעת אחית' דלית ליה למפרע מצעת מחיצה ועת"ם עוד יסוד לקושי' זו לעיל סי' קכ"ו ס"ק י"ב: ובחום' ד"ה מה שקנת אשה קנה בעלה ז"ל וא"ת והא אמרי' בפ' מזקת דף כ"ח בחתנה קנתה ואין הבעל אוכל פירות כו' ור"ת מפרש דאע"ג דבחתנה אין הבעל אוכל פירות כיון דאם מכרה ונתנה אינו קייס כדאמרי' פ' חז"ה אם אינה כאלו הוי דבעל עכ"ל וכוו נתס בת"ם כדאמרינן פרק מזקת הבתים כו' היינו לת"ם חוס' אם בד"ה בחתנה קנתה דאסתחא אין הבעל נותן לה אלא שאינו אוכל ותתן לאחרים ע"ש: ובחידושי פי יסוע כתב על דברי התוס' דאחר האירוס והנשואין לא אלא כן בת"ם והניח דבריהם בע"ע ט"ש: ובאמת אין כוונת להניח דאינו אלא דברי הת"ם רק מדבריהם בעלמא שכתבו אם כן בת"ת ועיין בחוס' שכתבו בשם ר"ת דאף בחכילת פירות אלא אם אכרה ונתנה קייס הוא אצירה ואם אכרה בטל לא הוי אצירה ובשם ר"י כתבו דאפילו בחכילת פירות והביאו דאי' לגיטת ר"י מהירושלמי דפריך גבה ואצירה אין מצועבדים לאכילת פירות ואמרי ר' יוחנן בשם ר' יונאי עד שיכתוב דו"ד אין לי בנכסייך ובפירותיהן ע"ש: ואחוס לפ"ח שבירו בחוס' פ' מקזת בשם ר"ת הטעם דאין הדבר תלוי בחכילת פירות אלא דאפילו אין קי"ל כאין פירות לאו בקנין הגוף אמי ע"ש לפ"ז אין רואי' מדברי הירושלמי דהא ר' יוחנן ס"ל ס"פ השולח קנין פירות בקנין הגוף אמי ע"ש ואם"ה הוצרך לומר שכתב לה דו"ד אין לי בנכסייך ובפירותיהן אבל לדידן דקי"ל קנין פירות לאו בקנ"ג אמי לא אכפת לן בחכילת פירות. (ג) בד"א כשהיא עומדת בחצירה. כתב בחידושי הרשב"ץ פ' הזורק דאם אחרה לו תזרוק הגט בחגרי ותקנה לי חגרי דאמרי אפי' אינה עומדת בגדה כיון דאגר לא גרע מחליחות כו' ואי קשיי לך הא דאמרו בפלוגתא דעולא ור' חוסעיא ניחא בשא קאמיפלגי מ"ם אגר אשום ידה אתרבאי ומ"ם אגר אשום חליחות אתרבאי וע"כ דוקא מדעתה דומיא דאגיח ואפ"ה פליג עולא ואתר והוא שעומדת בגד ביתה ים לומר דאתם לאו בתומרת תקנה לי חגרי אלא בתומרת ניחא לי שתזרוק בחגרי אלא הוי כעין שליח קבלה אלא סובתה עכ"ל וע"ש: ולפי מהשם זה דודאי אם אין האשה רוצה שתתגרש בחגרה בתורת שליחות לקבלה אלא בתורת שליח להולכה קשי' מ"ט דר' חוסעיא דנפי דס"ל דאגר אשום שליחות כיון דלא ניחא לה שתתגרש מיד אלא כעין שליח הובתה ודאי אינה מגורשת עד שיגיע גט לידה. ועוד דאפי לעולא טעמ' דאגר אשום יד אתרבי ניחא דאיכא ס"ל נמי אשום שליחות אלא אשום דלא אמרה אקנה לי חגרי אלא ניחא לי שתזרוק לאגרי ולא ניחא לי שתתגרש מיד אלא שיהי אגר כעין שליח להובתה. ולכן נראה לענ"ד דלאפי' דס"ד דפליגי באגר דגט מי אשום יד היינו אפי' בע"כ דהא שתא, אין זרק לה גט בחצירה אשתא אפי' בע"כ. (הגה"ה. ועוד דהא אאמרי' בב"מ דף י"ב דלעולא אגר אשום יד אתרבאי ולא גרעה משליחות אלא גדי גט דאוב הוא לה אין תבין לאשה אלא בפניו וט"ש ברש"י דזוק, אלא אדעתה נריכה לאיתות אשום יד אבל אדעתה ס"ל שליח אגר אתתה ואצירה. ואפי' אי אוסעי דפליג עלי' דעולא אפי' אלא אדעתה פליג דאל"כ אאי פירש"י) ואל"כ אשום שליחות אפי' בע"כ הוי אצירה ואע"ג אלא אשתכח שליח לקבלה גרעה טעמ' דאך אלא אשום דאשתה שליח לקבלה ואל"כ אזרה בה דפליגי ר' יוחנן וריש לקיש וסבר ריש לקיש דאיכא אזרה אחרת אלא אחי דיבור ומבטל דיבור אבי כל שעאתה או לא אאי אדעתה בה ועשאה שלוחה בע"כ שליח ור' יוחנן לאחר מחרת היינו אשום דאחי דיבור ומבטל דיבור וכאילו לא עשאה אותו שליח כיון שלא נעשה אלא ע"י דיבור, ואל"כ היינו דוקא בשליח הנעשה ע"י דיבור בשה הוא דס"ל לר' אחי דיבור ומבטל דיבור: אבל אגר שאו שלוחה ממיל' אן שתורה היינו אחרת שפרי לא ע"י דיבורה הוא נעשה: אאנס בשקנין אסקינן דכ"ע אגר אשום ידה ואשום דס"ל דאטעום לא נעשה אגר שליח לחובה אלא לאחי לאחי זכות וכאל"ם דס"י פ"ק דאאמע בשאי זכות נייחא לי' היכי' שאגר שלוחו אשא"כ בשאי דחובה ע"ם ואל"כ גט דאוב הוא לה אטעום לא נעשה שאגר שלוחה. (הגה"ה ואפ"ה פליג ר' חוסעי' וס"ל דנהי שליח דאגר הוי יד אישה הוי כיון דאשתמרת לנעת' ס"ל יד אריכא כי הא דכתב הנאי' פ"ק דאניעת שם בשם הר"ן ב"כ לענין אאיתה דכאשינו עומד בגדו דקונה לו אשום יד אלא שייך שליחות כשאין שם לא נעת שליח ואלא נעת אשלח ואלא נעת בעל אאתון אאקנה כיון דאניתה והפקר הוא אלא אשום דס"ל יד אריכא ע"ש: אלא דשתא דוק לזכות הוא לאחרי הכין וכאל"ם נאי' דכיון אזכות הוא לו אין שאדי דיש' לי שאשה אניאו כידו אשו' דקי"ל כעולא אבל לר' חוסעי' אפי' בע"כ ס"ל יד אריכ' דלכך נתרצה אגר אשום ידה). ולפי ס"ד דס"ש דר' חוסעי' ס"ל אגר אשום שליחות ות"כ הוי ס"ל דאגר נעשה שליח אפי' באיני דלאו זכותו הוא ת"כ תו לא אני' אדרא שאשה בה דכבר נעשה שליח אשתו הוא לכל אילי ולא אאי דיבור ומבטל אעשה אגר שאוא שליח אאיל אן שתורה ום"ל כשאי דאאתרו ס"ב דגיטין דף כ"א ע"ב שליחות לקבלה נאי אשכאן בע"כ שאן אין אבטל אקבלה אלא אאיל דאטו קאאי בע"ם ות"כ אגר לפ"ם דאאי דאאתרו בע"כ הוי אשתחר אפי' ב"ב של ר"ג שיכולי' ליטלן אשם אבל אם שהוא על אאחיות בחויר הין בני אחיוה יכולין ליטלן אשם אאה אאו' פורא בחויר ע"ש: ונראה דאחום, ס"ל אוזרת היינו אשום דאחי דיבור ומבטל דיבור וכאילו לא עשאה אותו שליח כיון שלא נעשה אלא ע"י דיבור, ות"כ היינו דוקא בשהיה הנעשה ע"י דיבור בשה הוא דס"ל לר' אחי דיבור ומבטל דיבור: אבל אגר שאו שלוחה ממיל' אן שתורה היינו אחרת שפרי לא ע"י דיבורה הוא נעשה: אאנס בשקנין אסקינן דכ"ע אגר אשום ידה ואשום דס"ל דאטעום לא נעשה אגר שליח לחובה אלא לאחי לאחי זכות וכאל"ם דס"י פ"ק דאאמע בשאי זכות נייחא לי' היכי' שאגר שלוחו אשא"כ בשאי דחובה ע"ם ואל"כ גט דאוב הוא לה אטעום לא נעשה שאגר שלוחה. (הגה"ה ואפ"ה פליג ר' חוסעי' וס"ל דנהי שליח דאגר הוי יד אישה הוי כיון דאשתמרת לנעת' ס"ל יד אריכא כי הא דכתב הנאי' פ"ק דאניעת שם בשם הר"ן ב"כ לענין אאיתה דכאשינו עומד בגדו דקונה לו אשום יד אלא שייך שליחות כשאין שם לא נעת שליח ואלא נעת בעל אאתון אאקנה כיון דאניתה והפקר הוא אלא אשום דס"ל יד אריכא ע"ש: אלא דשתא דוק לזכות הוא לאחרי הכין וכאל"ם נאי' דכיון אזכות הוא לו אין שאדי דיש' לי שאשה אניאו כידו אשו' דקי"ל כעולא אבל לר' חוסעי' אפי' בע"כ ס"ל יד אריכ' דלכך נתרצה אגר אשום ידה). ולפי ס"ד דס"ש דר' חוסעי' ס"ל אגר אשום שליחות ות"כ הוי ס"ל דאגר נעשה שליח אפי' באיני דלאו זכותו הוא ת"כ תו לא אני' אדרא שאשה בה דכבר נעשה שליח אפי' בע"כ ס"ל יד אריכ' דלכך נתרצה אגר אשום ידה ואשום דס"ל דאטעום לא נעשה אגר שליח לחובה אלא לאחי לאחי זכות וכאל"ם דס"י פ"ק דאאמע בשאי זכות נייחא לי' היכי' שאגר שלוחו אשא"כ בשאי דחובה ע"ם ואל"כ גט דאוב הוא לה אטעום לא נעשה שאגר שלוחה. (הגה"ה ואפ"ה פליג ר' חוסעי' וס"ל דנהי שליח דאגר הוי יד אישה הוי כיון דאשתמרת לנעת' ס"ל יד אריכא כי הא דכתב הנאי' פ"ק דאניעת שם בשם הר"ן ב"כ לענין אאיתה דכאשינו עומד בגדו דקונה לו אשום יד אלא שייך שליחות כשאין שם לא נעת שליח ואלא נעת בעל אאתון אאקנה כיון דאניתה והפקר הוא אלא אשום דס"ל יד אריכא ע"ש: אלא דשתא דוק לזכות הוא לאחרי הכין וכאל"ם נאי' דכיון אזכות הוא לו אין שאדי דיש' לי שאשה אניאו כידו אשו' דקי"ל כעולא אבל לר' חוסעי'

דלט"ג דמסתמר ט"י גופיה היינו משתמר לדעתה וגם גט בעין משתמר לדעתה הכא נתן ביד עבדה ניעור לה מכאי משום דהוי חלר המשתמרת שלא לדעתה חשיב היינו משתמר וה נרחה עיטת התוס' ד"ה כגון שהיו מחיות המתחזות עודפות שהקטן בחומר זרוק בגופותיך למחירי כו' ולעניו קנין עד דמטי תיך המחיות ט"ם. והיינו משום דכל מה שעל גבי המחיות לא חשיב משתמר לדעתה דמשתמר מפני גופו ס"ל משתמר לעלמו לא לדעתה (הגה"ה ונ"ע הכא דוק' לעניו גיטין בעין משתמר לדעתה משמ"כ לעניו ממון קטן חלר המשתמרת בפני עלמה אפי' שלא לדעתו) ומשיטת רש"י נרחה הא דבעין תוך מחיות היינו משום דלא ליבדי' זיקא: ודוקא גבי גט שייך למיתם לזיקא אבל לא גבי שאר דברי שכבדי' דלא אתי זיקא ובדי' לי' אבל מדברי תוס' נרחה כמ"ש דגבי גט חט"ג דמשתמר מפני גופו אין זה שלא משתמר לעלמו ולא לדעתה וכ"ל כמו עבדה ניעור וכמ"ש: (ד) והגיע לתוך ג' טפחים בפ' הזורק דף ט"ט פריך והא לא מיעטר ימצי בגג שים לו מעקה ומצמי לאביתי מצי דכא בפחות משלשה סמוך לגג עשקי' דכל פחות משלשה סמוך לגג כגג דמי ופירש"י והא לא מיעטר חויר הגג דאתי זיקא ובדי לי' אחר שבא לו מקומי לגוחם וכי לא שדי' זיקא ואידע לו דבר אחר שבא כלב וקלטו או גשמים משקוטו אחתי קאתי מגורשת מן החויר הא בעין חויר שפיפו לגוח עכ"ל ונרחה משברי רש"י דאין הקוטי' והא לא מיעטר משום חלר שחיפה משתמרת אלא משום חויר דאין שפיפו לגוח ועוד משכחב רש"י ז"ל וכי לא שדי' זיקא ואידע לו דבר אחר כו' ואי משום חלר שחיפה משתמרת אפי' לא אידע לו כלום אין החלר קונה ואי"כ ט"כ י"ל דש"ל לרש"י דאמר' זיקא ס"ל משתמר דכי אתי' זיקא ואיה עומדת אצלו יכולה לתופסו בידי' אלא דפריך משום חויר שאין שפיפו לגוח ואשיב לי' כאן עומדת על גבי הגדר דאעיקרא אין שפיפו לגוח וכן זיקא כיון שהוא רוח אחוי' לעולם קודם לגט ואם"ם אע"ג דיכולה לתפוס בגט בידה ואשיב לי' משתמר אבל חויר גופי' אין שפיפו לגוח ולא קני' אלא כי אתי גיטא לגבי ואזיגין דלא אלטא בי' זיקא ס"ל גט למפרע דהא חויר זה שפיפו לגוח כי' לכך כתב רש"י דאם אידע לו דבר אחר כגון שבא כלב וקלטו דאי לא זיקא כבר היתה מגורשת כשבגיע לחויר הא ס"ל חויר שפיפו לגוח דמה שאטפו כלב או אחקומו גשמי' לא אכפת לן כיון דאח"כ הוא דאתהוה ובשעה שבגיע לחויר הגר ס"ל חויר שפיפו לגוח דמה שאטפו כלב או אחקומו גשמי' לא אכפת לן כיון דאח"כ הוא דאתהוה ובשעה שבגיע לחויר כי' שפיפו לגוח אבל זיקא שהוא רוח אחוי' והוא לעולם קודם לגט ס"ל חויר שאין שפיפו לגוח ואח"כ היינו סי' שפיפו לגוח ולא פירש כשפשטו שלא מיעטר וס"ל חגר שהיה משתמרת מהוא דא"כ אאי אשני לי' אבייתי בפחות מג' סמוך לגג כיון דפחות מג' נמי אתי זיקא ובדי לי' וכל שהיו משתמר אפי' גם בחגר נמי לא קנה לה פירש"י דלאו מהוא שיהיר קא קבי' לי' דשפיר משתמרת על ידה כיון שהיא עומדת אצלו ותוכל לתופסו בידה כי היכי דלא ליבדי' זיקא שלא אהוא חויר שאין שפיפו לגוח הא קבי' לי' ולכך שפיר אשני לאביתי דמיירי בפחות מג' סמוך לגג דס"ל לבוד וכאי שנח ט"ג קרקע דאי ואפי' אידע לו אח"כ שקלטו כלב או אחקומו גשמים כיון שבבר נח ט"ג הגג ט"י לבוד א"כ כבר נתגרשה ולא אכפת בהה שעשתה בו אח"כ. וניחא זה הא דנתן קנה בר"ה גבוה אלא לאחם לטעין שבת אשי ולטעין גט לא אשי אהוא שהוא שאשתה יכולה לתפוס בידה אפי' לבוד א"כ אשיב היינו משתמר ואפי' נח אחם אשיב לי' היינו משתמר וכ"כ שרשב"ם בחידושיו דגבי קנה גבוה אלא לאחם היינו משתמר כלל לגבי זיקא אפי' שלא אוכל לתפוס בידה אפי' גופו ס"ם והוא שיטת רש"י ז"ל דלעניו חגר משתמרת מיעטר לי' שפיר שיכולה לאוחזו בידה ולכך פירש והא לא מיעטר דס"ל חויר שאין שפיפו לגוח וכמ"ש: וב"ם כתב בשיטת רש"י דאפי' לא מיעטר לגבי זיקא היינו דאמר לגבי בני אדם שיכולין לתפוס בידם אבל אנו אין דעתם אלא לגבי בני אדם אבל לא לגבי

דרך עלי' דמיכבד טפי סהוא מתרמק מן הסנהה סהולך כלפי מעלה לאבל סחס לא מיירי כדרך עלי' ע"ש: ולעני"ד נראה טעמא דמש"ס לא מסני דרך עלי' דכל דרך עלי' ס"ל הגבהה וכמבואר בח"מ סי' רס"ט וסוא מדברי תוס' והרא"ש והמרדכי פ"ק דמציעא ע"ש דכל סמוגבה מכמו דרך עלי' ס"ל הגבהה מע"ג דלא נקיט לי' בידו, וכדלמרי' פ' שילוח הקן ז"ל וטרף מקיעא כי היכא דלגבינהו ולקיימהו לאבל דרך ירידה לאו הגבהה היא כדמוכח פ' הגוזל קף כ"ח בהסו' דלמדי מהויי ע"ש וכיון דדרך עלי' ס"ל הגבהה קונה בכל מקום אפי' ברשות מוכר ס"כ כל סמגביהו ס"ל כאילו סוא בידו ממש מש"ה לא מסני נמחק או נסרף דרך עלי' דנסי ס"ל מגירה אפי' דרך עלי' דסא מ"מ לוי מגירה סוא כיון דס"ל הגבהה סרי סוא כאילו עדיין בידו סוא דכל הגבהה כידו ממש סוא ולכך קונה אפי' ברשות מוכר ומ"כ ס"ל כאילו נקטו בעל בידו כיון דמוגבה מכמו ואילו נקט לי' בעל בידו לא מסני אפי' בגירה לכך כל דרך עלי' לא סוי גט דס"ל כאילו סוא עדיין בידו ממש עד דמזיל לי' דרך ירידה דמ"מ כלתה לס הגבהת הבעל דדרך ירידה לאו הגבהה היא וקנתה לס מגירה ודו"ק סיטב ועש"ם בס' קצוה"ח סי' ער"ג סק"ד: וז"ל רמ"י ליתא מגורסת דדרך סילוקו לא מקרי נתינה אלא דרך הנחתה לבעל לרשותה עכ"ל ואפשר שכיון למ"ש דכל דרך עלי' לא מקרי נתינה כיון דס"ל הגבהה וקונה בכל מקום ואפי' ברשות מוכר מ"כ עדיין לא יצא מרשות הבעל ודו"ק: כאילו עדיין בידו ולא מסני מגירה כיון סהוא בידו הבעל ודו"ק:

סעי' ח' (ז) ויצא מזן לרשותה ליתא מגורסת וכתב הרש"ך פ"ס מה' גירושין ותע"ג דגבי ממון סרק מהניא בפחות זה ויש בפחות אחר כיון דהוי בעל פשיטא. לענין גיטין בעינן דוקא שיהא שפופו לגוה ט"כל וב"ם כתב עליו דלא סי' נראיה לה דסא כתב הרמב"ם פ"ד ממעשה הקרבנות שיהא שאין שפופו לגוה ליתא וכתב הרמב"ם פ"ב בעיא לפשיטא היא ע"ש דף כ"ס ת"ל לאו כמוגה דמי שיהא שפופו לגוה ליתא מהו והרמב"ם ס"ל כפשיטא דלא ת"ל בעיא לפשיטא הוא ומ"כ להרמב"ם ליתא מגורסת בודאי אבל בטור מ"ם ליתא מגורסת ים לפרש ליתא מגורסת בודאי אבל היא ספק מגורסת ט"ם וכ"כ בס' ברכת הזבח פ"ב הזבחי ט"ם שהיא בקוסיא דברי הרא"ש והטור שכתבו בשיהא שאין שפופו לגוה דס"ל ספק מגורסת דסא בזבחי לפשיטא דלאו כמוגה דמי ט"ם שהיא בע"ע. ומשעיין שם בזבחים דף כ"ס ירא דשתא מלתא לחריתא היא דגרסי' שתא הטוסט שריך שיתן וירדין לתוך הכלי שתחר נמי אמר ר' יוחנן וירדין שריך שירחו שיהא הכלי בעת מיני' ר' חסי מדבי יוחנן מי' מקבל ונפתחו שירי המזרק עד שלא יגיע הדם לשיהא מהו שיהא שאין שופו לגוה כמוגה דמי או לא ול"ל רש"י עד שלא יגיע הדם לשיהא המזרק לבית דופני המזרק בעוד הדם למעלה מכן מיכו על כנגד שיהיו כן דסא וירדין רוחין שיהא כלי שיהא שאין שופו לגוה בגון סאי שהתידין שוליו ליפול עד שלא יגיע הדם לתוכו כמוגה דמי וס"ל כמי שהתקבל ונשפך וכשר לאפוקי או לאו כמוגה דמי וס"ל כמי שנשפך מן האויר לרצפה דפסול וכשהגיע הדם לשיהא דופמותיו עד שלא נפתח שוליו לא מיבעי' ליה דמשכחים לתוכו סוי קבלה ע"כ ל"ל רש"י. ומשוהר מזה דהתם לא מיבעי' לי' אלא היכא שעדיין לא הגיע לתוך מחיצות הכלי אלא למעלה בשיהא שכנגד תוכו של הכלי אבל אם הגיע לתוך שיהא של כלי שע"ג שנפתחו שוליו ומי רמוי שיפתחו שוליו אפ"ה משכחים לתוכו ס"ל קבלה אלמא תוך שיהא כלי סוי כמוגה שע"ג שלא היה סופו לגוה ואלו הכא הגיע לשיהא המחיצות תוך המחיצו' ונם בעיא דרבא גבי זרק מרנקי מיירי נמי דסוא תוך המחיצות ועל כרסך אין למדין דין קיון שיהא חגר מסני' דזבחים דהתם לענין קבלה בכלי מקרי קבלה כשסוא בתוך המחיצות משא"כ הכא וזה ברור. וכן מוכח מהא דבעי שם שיהא שסופו לגוה מהו ופשיט לי' מזרק אי אתה מודה במזרק שאי אפשר בלא זיוק ופירש"י לא ולמד מקבלת דם אי אתה מודה במזרק שאי אפשר בלא זיוק אלא מקבלה לרוחב הכלי ואין הדם שותת במקומו אלא מקבלה לרוחב הכלי עד להלן ואי שיהא שסופו לגוה כמוגה נמצא כשסוא יורד לכלי מן האויר סוא בא ולא מן הפר ומחורה מחרם דם מהפר קבלהו ט"ל ומכאי תקבי הא אי אפשר בלא זיוק אלא יהי' מעט דרך עליה כדרך הזיוק ועיין בחולין דף ל"ז וכל דרך עלי' לאו כמוגה דמי לפמ"ש תוס' והרא"ש הבאתי דבריהם לעיל גבי נחתך דרך עלי' שיהא שסופו לגוה כמוגה דמי דדרך עלי' סוי עומד כל כך לגוה ומ"כ לא סוי דם מהפר כשזיקה מעט דרך עלי' ויורד אח"כ לכלי אע"ג דיכיל לומר כמ"ש לעיל בשם סרמב"ם דאין קונין מהפך הזבחים לענין קבלה בכלי וכמ"ש. ומ"ש הב"ח טעמא דהרמב"ם מטום דס"ל שיהא סופו לגוה בשעת הזיה ולא מיירי כדרך עלי' ע"ש: ולעני"ד נראה טעמא דמש"ס לא מסני דרך עלי' דכל דרך עלי' ס"ל הגבהה וכמבואר בח"מ סי' רס"ט וסוא מדברי תוס' והרא"ש והמרדכי פ"ק דמציעא ע"ש דכל סמוגבה מכמו דרך עלי' ס"ל הגבהה אע"ג דלא נקיט לי' בידו, וכדלמרי' פ' שילוח הקן ז"ל וטרף מקיעא כי היכא דלגבינהו ולקיימהו לאבל דרך ירידה לאו הגבהה היא כדמוכח פ' הגוזל קף כ"ח בהסו' דלמדי מהויי ע"ש וכיון דדרך עלי' ס"ל הגבהה קונה בכל מקום אפי' ברשות מוכר ס"כ כל סמגביהו ס"ל כאילו סוא בידו ממש מש"ה לא מסני נמחק או נסרף דרך עלי' דנסי ס"ל מגירה אפי' דרך עלי' דסא מ"מ לוי מגירה סוא כיון דס"ל הגבהה סרי סוא כאילו עדיין בידו סוא דכל הגבהה כידו ממש סוא ולכך קונה אפי' ברשות מוכר ומ"כ ס"ל כאילו נקטו בעל בידו כיון דמוגבה מכמו ואילו נקט לי' בעל בידו לא מסני אפי' בגירה לכך כל דרך עלי' לא סוי גט דס"ל כאילו סוא עדיין בידו ממש עד דמזיל לי' דרך ירידה דמ"מ כלתה לס הגבהת הבעל דדרך ירידה לאו הגבהה היא וקנתה לס מגירה ודו"ק סיטב ועש"ם בס' קצוה"ח סי' ער"ג סק"ד: וז"ל רמ"י ליתא מגורסת דדרך סילוקו לא מקרי נתינה אלא דרך הנחתה לבעל לרשותה עכ"ל ואפשר שכיון למ"ש דכל דרך עלי' לא מקרי נתינה כיון דס"ל הגבהה וקונה בכל מקום ואפי' ברשות מוכר מ"כ עדיין לא יצא מרשות הבעל ודו"ק: כאילו עדיין בידו ולא מסני מגירה כיון סהוא בידו הבעל ודו"ק:

סעי' ח' (ז) ויצא מזן לרשותה ליתא מגורסת וכתב הרש"ך פ"ס מה' גירושין ותע"ג דגבי ממון סרק מהניא בפחות זה ויש בפחות אחר כיון דהוי בעל פשיטא. לענין גיטין בעינן דוקא שיהא שסופו לגוה ט"כל וב"ם כתב עליו דלא סי' נראיה לה דסא כתב הרמב"ם פ"ד ממעשה הקרבנות שיהא שאין שופו לגוה ליתא וכתב הרמב"ם פ"ב בעיא לפשיטא היא ע"ש דף כ"ס ת"ל לאו כמוגה דמי שיהא שסופו לגוה ליתא מהו והרמב"ם ס"ל כפשיטא דלא ת"ל בעיא לפשיטא הוא ומ"כ להרמב"ם ליתא מגורסת בודאי אבל בטור מ"ם ליתא מגורסת ים לפרש ליתא מגורסת בודאי אבל היא ספק מגורסת ט"ם וכ"כ בס' ברכת הזבח פ"ב הזבחי ט"ם שהיא בקוסיא דברי הרא"ש והטור שכתבו בשיהא שאין שופו לגוה דס"ל ספק מגורסת דסא בזבחי לפשיטא דלאו כמוגה דמי ט"ם שהיא בע"ע. ומשעיין שם בזבחים דף כ"ס ירא דשתא מלתא לחריתא היא דגרסי' שתא הטוסט שריך שיתן וירדין לתוך הכלי שתחר נמי אמר ר' יוחנן וירדין שריך שירחו שיהא הכלי בעת מיני' ר' חסי מדבי יוחנן מי' מקבל ונפתחו שירי המזרק עד שלא יגיע הדם לשיהא מהו שיהא שאין שופו לגוה כמוגה דמי או לא ול"ל רש"י עד שלא יגיע הדם לשיהא המזרק לבית דופני המזרק בעוד הדם למעלה מכן מיכו על כנגד שיהיו כן דסא וירדין רוחין שיהא כלי שיהא שאין שופו לגוה כמוגה דמי וס"ל שהתידין שוליו ליפול עד שלא יגיע הדם לתוכו כמוגה דמי וס"ל כמי שנתקבל ונשפך וכשר לאפוקי או לאו כמוגה דמי וס"ל כמי שנשפך מן האויר לרצפה דפסול וכשהגיע הדם לשיהא דופמותיו עד שלא נפתח שוליו לא מיבעי' ליה דמשכחים לתוכו סוי קבלה ע"כ ל"ל רש"י. ומשוהר מזה דהתם לא מיבעי' לי' אלא היכא שעדיין לא הגיע לתוך מחיצות הכלי אלא למעלה בשיהא שכנגד תוכו של הכלי אבל אם הגיע לתוך שיהא של כלי שע"ג שנפתחו שוליו ומי רמוי שיפתחו שוליו אפ"ה משכחים לתוכו ס"ל קבלה אלמא תוך שיהא כלי סוי כמוגה שע"ג שלא היה סופו לגוה ואלו הכא הגיע לשיהא המחיצות תוך המחיצו' ונם בעיא דרבא גבי זרק מרנקי מיירי נמי דסוא תוך המחיצות ועל כרסך אין למדין דין קיון שיהא חגר מסני' דזבחים דהתם לענין קבלה בכלי מקרי קבלה כשסוא בתוך המחיצות משא"כ הכא וזה ברור. וכן מוכח מהא דבעי שם שיהא שסופו לגוה מהו ופשיט לי' מזרק אי אתה מודה במזרק שאי אפשר בלא זיוק ופירש"י לא ולמד מקבלת דם אי אתה מודה במזרק שאי אפשר בלא זיוק אלא מקבלה לרוחב הכלי ואין הדם שותת במקומו אלא מקבלה לרוחב הכלי עד להלן ואי שיהא שסופו לגוה כמוגה נמצא כשסוא יורד לכלי מן האויר סוא בא ולא מן הפר ומחורה מחרם דם מהפר קבלהו ט"ל ומכאי תקבי הא אי אפשר בלא זיוק אלא יהי' מעט דרך עליה כדרך הזיוק ועיין בחולין דף ל"ז וכל דרך עלי' לאו כמוגה דמי לפמ"ש תוס' והרא"ש הבאתי דבריהם לענין נחתך דרך עלי' שיהא שסופו לגוה כמוגה דמי דדרך עלי' סוי עומד כל כך לגוה ומ"כ לא סוי דם מהפר כשזיקה מעט דרך

סעי' י"א (ט) והשאיל לה הבעל מקום בחצירו. ז"ל הרמב"ם השאיל לה הבעל מקום בחצירו ולא ייחדו לה וזרק לה גט והגיע למרבע לחות שלה שהיא עומדת בהן הרי זו מגורשת ונתגלגל ונפל על גבי קורה או ט"ג שלט רחוק ממנה אם המקום שנפל עליו אין בו ד' לחות על ד' לחות כו' הרי זה לא חלק רשות לעצמו עכ"ל. וכתב הה"מ ז"ל בפירושו הראשון שאם זרקו לה ברחוק ד' לחות שהיא עומדת בהן לא נתגרשה ומה שאמר שאם המקום שנפל עליו אין בו ד' לחות על ד' לחות כו' הוא שבתחלתו מן תוך ד"א שהיא עומדת ואח"כ ונתגלגל ונח בחותו מקום וזהו שכתב רבינו מנחלל ונפל כו' לומר שאם בתחלה מן ברחוק ד' לחות אינה מגורשת ויהיה הטעם שלו מפני שאע"פ שהשאיל לה מקום בחצירו אינו מקום קבוע אלא בקירוב מקום שהיא עומדת בו שהרי בחצר שלה אינו קומה לה הגט אלא בעומדת בגדה כמו שנתבאר ואם נפל ברחוק ממנה נמצא שאותו מקום בלבד מושאל לה ונמצא שאינה עומדת בגד המקום המושאל לה והילך תחגרם דלא עדיף ודאי מהגירה שאינה מתגרשת אלא בעומדת בגדה או באחת דעתו ז"ל שכל שנפל תוך ד' לחות שהיא עומדת בהן מגורשת אע"פ שנפל במקום שים בו ד' על ד' או גבו' עשרה ולא לחותו שאינה מגורשת במקום כזה אלא ברחוק ממנה וזה שכתב רבינו או ט"ג שלט רחוק ממנה לומר שאם היה קרוב לה בכל גווני מגורשת כו' ומ"מ נראה שכוונתו היתה למ"ש תחלה עכ"ל. ומדברי הר"ן נראה שאפרם כפירוש השני של הרב המגיד אלא שכתב עלה בע"ש מינן לו זה. ולכן נראה לעני"ד עיקר כלשון הרמבן של הה"מ אלא שדבריו צריכין ביאור וצריך לומר דכל שהשאיל מקום בחצירו אינה קונה לה ולכך אם הגט מונח ברחוק ממנה כיון דרחוק מן הגט ד' לחות נהי דקנתה מקום הגט ואם במקום שהוא מונח הוא חצירה הרי אינה עומדת בגדה ולא קני אפל נפל הגט תוך ד' לחות שלה כיון דמקום שנפל הגט הוא חצירה ס"ל עומדת בגדה דהא קרוב הוא לה תוך ד' לחות ולכך קני והיכא דנפל לתפילה אים בו אחד מג' לבריס שחולקת רשות בפני עצמה וזה לא הקנאו לה אפי' גח בו הגט ואם"ס אפי' נפל תוך ד' לחות שלה ונתגלגל ונפל ע"ג קורה או ט"ג שלט לא אמרי כיון דנתגלגל מתוך ידה לא אמרי בגיטין כמ"ש הרשב"א בחידושיו פ' הזורק גבי עשאה ידה כקטפרס ואשוה דבעינן נחיצה מעלייתא וכן פסק הרמב"ם וש"ע ט"ו סעי' ט"ו ואם"ס אפי' גח בתחלה תוך ד"א שלה כיון דנתגלגל לחוץ לרשותה לא עדיף מידה שנתגלגל מחוכה דלא אמרי אלא היכא דנפל הגט תוך ד"א שלה ונתגלגל ברחוק על פיסלא שאין בו ד' אשלשה דרכים שחולקת רשות לעצמה ס"ז מגורשת כיון דהשאיל לה מקום לקוות הגט כל היכא שהגט יורד ומתגלגל שלה הוא ונמצא שהשאיל מקום חצירה בקרוב לה תוך ד' לחות ונמצא לה בחצר עד מקום שגח הגט וכיון דהשאיל לה מקום לגט הרי הוא עומדת בגדה כיון דחצרה מתחלת תוך ד' לחות שלה ונמצא להלן ואף לא בעינן גבי חצר דידה רק שתהא עומדת בגדה ר"ל בגד החצר אף שהגט מונח להלאה ברחוק מקום רק שיהא מונח בחותה חצר ולא בעי שתהא עומדת בגד הגט אלא בגד חצירה וכיון שגח קרוב לה ונתגלגל אח"כ עד הפיסלא כל לחותו החצירה הוא שלה והרי היא עומדת בגד חצירה ודו"ק. וב"ש כתב על דברי הרמ"ה וז"ל ופי' זה חשוב דאם גח תוך ד' לחות שלה מיד היא מגורשת ואם לי שנתגלגל אח"כ וכן הקשה הש"ך עכ"ל ולפי מ"ש ביאור הדברים לא קשה מידי. אך קשה דכאן משמע מדברי הרמ"ה דעומד בגדו היינו בקירוב ד' לחות לחצירה ופי' מנזילה כתב הרמ"ה דעומד בגדו היינו בחוכו ולא בגדו וכ"כ הרא"ש בא"ח סי' כ' ע"ש. וכאן בדין חצר לא הביאו ע"ש. ועיין פ' הזורק דף ט"ט דקאמר ואלא בגג דידי וחצר דידה ריפא בגג דידה וחצר דידי וכו' אלא לאו דאושלה מקום מושלי לאינשי חרי מקומות לא מושלי לאינשי ע"ש. ועיין לעיל דף ע"א בתוס' ד"ה ותשגרם מחוירא שכתבו דד' לחות קנות לפי' לא מינטר מי מטות דכל תוך ד"א מסיד מינטר מי מטות אלא בעי' מינטר גבי ד"א ומה לפרוך בגמ' ומה לא מינטר ולא מטי לחיורי דעומדת תוך ד"א של הגט מטות דעומדת על הגג מיירי לפילו תוך ד' ע"ש ולפי מ"ש הרמ"ה דגבי אושלה מקום לריכה לעמוד תוך ד' לחות של הגט כדי לקנות לפי שאין נקנה לה אלא מקום הגט ואי לא קני גבי ליכא עומד בגדו ה"ל כהדרי קומיה התוס' לדוכתה דחתי פריך ומה לא מינטר ליטי ליה תוך ד"א לא בעי' מינטר ואפשר דמטות הכי לא מטני ליה דחיורי תוך ד"א כי היכי דלא תפטוט בעיא דר' אלעזר מרבע לחות שאחזו שם לטת חוור או לא דהא בחתני תנן כיון שהגיע לחוור הגג מגורשת. (הגהה. ל"ע דלתירוץ רחשון של תוס' כל ד' לחות ס"ל מינטר אלא דחיבעי' ליה לר' אלעזר אע"ג דמינטר כיון דד"א רבנן הוא דתקינו ליה אין להן לחוור ואלא דמיא לחנר שהוא שלו לגמרי דים לו לחוור ט"ם היטב ל"ל אי הוי מטי דעומדת תוך ד"א של הגט לא חיפטיטא חיבעי' דידי' דהא חיכו מוכיל לה מקום הגט וה"ל חנר דידה ממש ופשיטא דאית לה לחוור ומה דבעינן שתעמוד תוך ד"א של הגט הוא רק כדי שתהא עומדת בגד החנר אבל הקנין אינו קנין ד' לחות שתקנו חכמים רק קנין חצירה ויש לה לחוור. אמנם לתירוץ ר"י שבתוס' שם פשיטא דקושיא מעיקרא ליתי' דחיכו מפרש חיבעי' דר"א לגיד שגיסא לקף תוך ד"א לחפשר דלא מינטר ובחנר דידה כה"ג ודאי לא קני אלא דחיבעי' לי' לר"א בקנין ד"א לחיקנו ליה רבנן כיכו שלו אע"פ שבאחת אינן שלו לחפשר ט"ם מינטר ט"ם ה"כ בחוור הגג דאחרינן דהוי חנר דידה ממש דחיכו מוכיל לה מקום הגט ולא מטוס תקנת חכמים הוא פשיטא דהיכא דלא מינטר לא קני ואפי' תוך ד"א ושפיר פריך הש"ס ומה לא מינטר. ולפ"ז צריך לומר דס"ל להרא"ם כשיטת הר"י ואתי שפיר ודוק היטב). והנה לפמ"ש הרא"ם דלא קנתה בחנר רק מקום הגט צריך לומר דכי נפל הגט בחוור החנר קנתה גם גוף הקרקע שכשגד הגט דבאחתי' תנן כיון שיצא מחיצת הגג הרי זו מגורשת אע"פ שאשרף או נאחק ואי ס"ד דלא קנה קרקע היכא מטי לחוור בחנר הא לפילו היכא דמפסק כלי לא מטי לחוור החנר וכדאמרינן פ' הטומל דף ק"ב ע"ש כ"ש היכא דקרקע גופה לא קני לה רק לחוור החנר לחוד פשיטא דלא קנה לחוור אע"כ ל"ל דכיון דלחובלה מקום הנחת הגט ניחא ליה שתקנה כל מקומו וכי נח בחוור החנר שתקנה גם קרקע שתחת הגט ולכך מחילה גם לחוור החנר קונה:

סעי' ג' (י) היה קרוב לה כדי שתשוט ותטלנו בפ' הזורק דף ע"ח אחר לי' שמואל לר' יהודה בישנא כדי שתשוט ותטלנו ואח"ל תעביד טובדא עד דאתי גיטא לידיה ופירש"י כדי שתשוט ותטלנו הוא דאוי קורבא דאתני' וכתבו תוס' דאיכא דוקא ברשות הרבים אבל בחצירה אין צריך שיגיע גט לידה ע"ש ואם לכאורה שמואל דלא כאחן דאמר לה אקרוב לה אחר רב ד' לחות ור' יוחנן אחר אם יכולה לשמעו וא"כ שמואל דלא כרב ולא כר' יוחנן. ואפשר דשמואל נמי ס"ל קרוב לה היינו ד' לחות כרב ואע"ג דקאמר שטורא כדי שתשוט ותטלנו היינו משום דכדי שתשוט ותטלנו הוא שעה פחות מד' לחות לפי שיעור קומת אדם בינוני ג' לחות וכמ"ש הר"ן שם וצריך שיהיה הגט מונח בפחות מד' לחות משום דבעינן שיוכל בנו וכבר פסק רמ"א בס"ח סימן כ' דעומד בגדו היינו בחוכו ולא חוכה לו ואות מדברי הרא"ש פי"ו מגזילה ולכך צריכה שתעמוד תוך ד' לחות שהיא חצירה ומש"ה צריך קורבה בכדי שתהא עומדת תוך ד' לחות שהוא חוך חצירה וק"ל:

סעי' י"ד (י"ח) אין להחזירה לעולמה עד שיגיע גט לידה שם פרק הזורק אחא לא תעביד טובדא עד דאתי גיטא לידה ס"ל כר' מרדכי לרב אחי לא טובדא אלא כי היכי דאתי גיטא לידה ואנרכה חצירה ובבר כתבתי בשם תוספ' דדוקא ברה"ר אבל בחצירה אין צריך שיגיע גט לידה כדאחרינן לעיל חיזל וחיחוד ואפתח ט"ם. ובחידושי הרמב"ן כתב בשם רבינו חננאל דאפילו זרקו לחצירה לא חשתריא אלא עד דאתי גיטא לידה ורבא דאחר לעיל חיזל וחיחוד ואפתח אחא לפוסלא על האחין שיהיו כופין אותו לחזור עכ"ל ונראה להחוס' לביטחייהו שפיר בוכיחו דבחצירה חשתריא לעולם אע"פ אלא שיגיע גט לידה דאיתא בשטה מקובצת פ"ק דב"מ דף י"ב גבי מגורשת ואינה מגורשת בעלה חייב במזונותי' ומיאחתא בלא ט"ם שבעית בשם הרמ"ך ז"ל וקרוב לומר שאם נשבית אינו חוזר לפדותה כיון שהיא ספק מגורשת אין אני קורא בה ואהדריך לי לאחרו וה"פ שאינו מוכל פירות כיון שנחן לה גט ומפשר לומר שאינה מגורשת ודאי עדיין אשתו היא לכל דבר חוץ ממיאחתה עכ"ל וכבר כתבנו לעיל סי' ט"ח סק"ח שכן היא דעת התוס' דכל שאינה מגורשת גירושין גמורין אים לבעל פירות ט"ם שהוכחנו כן ברחיה ברורה מדכתבו גבי ג' גיטין דים לבעל פירות כיון דלהחחלה לא חשתא אע"ג דשאת לא חלה כ"ש במגורשת ואינה מגורשת דאפילו אם נשאת חלה וט"ם ושם ברים פרק הזורק גבי הא לאחר דבעי חיזל וחיחוד ואפתח אי ס"ל דב

עיש לרבא מה שקנתה אשה קנה בעלה כו' הדר אחר רבא ל"ם מרומה ל"ם שומא גיטה וחזירה בחין כאחד ואי ניחא כדעת ר"ח דבחזירה לא משתרית לגלות אלא לפוסלה על האחין אם כן גם לאחר שנה הגט לחזירה עדיין משועבד לבעל לפירות וא"כ היכי קאמר רבא עלה גיטה וחזירה בחין כאחד כיון דעדיין הבעל לוכל פירות אלא ע"כ דבחזירה משתרית לעלמא ומגורשת גמורה היא ושפיר קאמר רבא עלה גיטה וחזירה בחין כאחד אחוס לפיטה רבינו מנחם דמפרש חיזל ותיחוד ותפתח היינו לפוסלה על האחין אפשר דס"ל כמ"ם ברמ"ך בתחלתו דכיון דאין לו חזרה בה ואסדריך לי לאיתתי אין לוכל פירות ואינו חייב בפרקונה ע"כ שפיר קאמר גיטה וחזירה בחין כאחד ודוק. ואפשר לפרש בזה אם שפירש"י גבי ותיחוד ותפתח שתקנה הגט בתורת חגב ע"ש. והוא לכאורה תמוה אחתי לא פירש בתורת חגר וכן פירשו בתוס' הרשב"א והר"ן ז"ל ע"ש אך לפמ"ש יש לומר דס"ל לרש"י כמ"ש ר"ח שקבלנו מרבותינו דע"י חגר לא עבדי' טובדת עד דאתי גיטה לידה דכיון דע"י קרוב לה שהוא כחזירה לא עבדי' טובדת משום גזירה שמא יאחרו על קרוב לו שהוא קרוב מש"ט גזרו אפי' בחזירה אחם שלא תחגרם ע"י קרוב לה עד שיגיע לידה וחדא גזירה דכולהו משום קנין חגר ניחנו לכך לא ניחא לי' לרש"י לפרש בתורת חגר דלא ניחא לי' לאיתר לפוסלה על האחין לחוד קאמר. אי נמי דס"ל דאגורשת ואינה מגורש, יש לו פירות ותו לא שייך גיטה וחזירה בחין כאחד וכדפרישית לכך פירש"י משום חגב כיון שהוא קנין אחר לא שייך גבי הך גזירה דקרוב לה ואגורשת גמורה ואותרת לעלמא כאלו בא לידה אחם ודו"ק:

שעי' י"ח (יב) וכן אם נתן הגט בחזירו ואכר לה האחר. ר"פ הזורק ליקני' מיהא להשוה דוכחא דיחיב בי' גיטה ותיזל ואיכי אחי ותיחוד ותפתח ותחזיק בי' וכחבו שם בתו' ז"ל ולא הוי כאו טלי גיטך אע"ג קרקע דכיון שהגט בא מרשות הבעל לרשותה ס"ל כאלו נתנו לה ע"כ"ל. ואינו מובן דאם בכך שבא מרשותו לרשותה הא אפי' הגט מונח על יד הבעל ואחר לה טלי גיטך מידי נמי לא מהני וכאשואר לעיל סי' קל"ח ס"ו, וכן הקשה בחי' פני יהושע והניח בצ"ע ולו בל"ע ע"ש. ונראה ביאור בדבריהם דולאי טלי גיטך אע"ג קרקע אי אפי' אע"ג ידי לא אהני משום בעני בנתינה אלא היא מעלמא לוקחת-יהד הבעל לא אהני אחנם כאן גבי אחר אין האשה לוקחת כלום אלא אחירה הוא שזוכה לה ואחר זה אי' עד שיעשו שלומו של הבעל ועכשיו בקנין זה נעשה אחר שלה וזוכה לה וה"ל כאילו שלומו של הבעל נתנו בחזרה בשעה שהיא אמונה בחלוקו מרשות הבעל אחר שלומו לאחר האשה שהיא כידה וכשנעשה אחר הבעל אחר לאשה ה"ל כאילו נותן אחר לאחר ומקבל אחרה אחיא כידה אחצירו שהוא שלומו וכן נראה מלשון הרמב"ן בחידושיו שם גבי חיזל ותיחוד ותפתח ע"ש דאשה לה שהוא מונח בבית שלה ולפיכך לאחרי שיקל בעיני' שהוא שלה להוליכה אחירו לאשה זו ותחגרם כאיד הבעל כדאחרי קנאתו ואחגרשה בו דוקא אבל שלה היא כידו היא עכ"ל וא"כ אם שמקבל רשות אחרשת הוי לי' כאלו שלומו נותן לידה או ליד שלומה ואע"פ דוקא באחר דבעל אחני זכי' אבל באחרי הבאה לאחר היכן כגון אפי' הגט מונח באחר דאחרים ולא הי' שלה הבעל לא אהני הקנאת האחר דאחני טלי גיטך אע"ג הקרקע הוא. אך קשה לפ"ם דאסקי' פ"ק דאציעא דף י"ב דאחר דגברא אשה שלוחת אתרבאי ואחר דאשה אשה וא"כ אחר דבעל לא הוי אלא שלה דבעל ואפי' לא אזרה שלוחת אחל הבעל כדפריך פ"ב דגיטין גבי האשה עצמה אביאה את גיטה ואוקאינין לה בעומר לה הוי אח שלה להוליכה עד דאתית להאש וכי אתית להאש הוי שלה לקבלה ופריך עלה והא לא אזרה שלוחת אחל הבעל ופירש"י שלה לא אקרי אלא אחשאלת אשה לאחר אחל שולחו ועומר עשיתי שלוחת לאחיך וזה אינה רשות לאזור אחל שולח, אפי' לא נאשלחה אלא לעצמה וא"כ נעשית היא בעל אעשה ובעל השלוחת קודם שאחזור ע"ש וה"נ האחר דבעל אפי' שלה הבעל נעשה יד האשה והיא בעל האעשה. ואפשר לאחלק ולומר דוקא היכא דנעשה אשלוח להוליכה שלה לקבלה כאשיא לר"פ אאקבל וכן היכא דשלה נעשה בעל האעשה כאשיא לפ"ב דגיטין דכיון דשלה זה נאשלחה אל עצמו לא אזרה שלוחת לבעלים כיון דאשלוח הוא עצמו בעל אאחת בע"ד כאחי לפ"ב דגיטין אפי' אאשה אין בעל האעשה

אאחגרשת או אשוה שלה אל האשה ושלוחו אל האשה כאותו ואחרי הוא עצמו בעל האעשה אחבל גבי חגר אין האחר נעשה עצמו בעל האעשה כיון דאחר דאשה אשוה ידה אאחרבי ונעשה האחר כיד אחריכתא אל האשה והאשה היא בעלת האעשה אאקבלת ע"י יד אחרוכה לכך שפיר יכול ליעשות האחר שלוחו אל בעל יד האשה ואחרי בא הגט אשולחו ליד האשה אע"כ בשלה הוכחה שנעשה שלה קבלה כיון דאשלה קבלה אינו כיד האשה אלא שלוחה אלא שאלוחה כאותה ועיומד במקומה ואחרי הוא עצמו לכך אין אאחר שנעשה עצמו בעל האעשה ואלו נאשלח לעצמו לכך לא אקרי שלוחת אבל האר שנעשה יד האשה ס"ל האשה בעלת האעשה אלא שלוחת אתרבאי ע"י יד אחרוכה ואשיר בא הגט אשולחו ליד האשה ודו"ק. ועיין פ"ב דגיטין דף כ"ח בשה שאחר רבא כאב לה גט ואתו ביד עבדו וכאב לה שטר אאנה קנאתו ואאחגרשת בע"כ כו' אחר לי' אבני אבדי אאר אאיכא אאר אאתרבאי אידה אם יש לאיתא אין בע"כ והא אאנה אבעלה אידה כיון דאאנה בע"כ לאיתא אביד עבדו אאחגרשת ה"ה שטר אאנה אאיכא אאר אאתרבאי אוסלאה אאקבלה. ואאקשו באוס' ד"ה אטו שלוחת ז"ל וא"ת בפ"ק דאאיעא אאתרבאי, אאר אאוס יד אאתרבאי ולא גרע אאלוחת כו' ל"ל הכא דכאב לה שטר אאנה עליו אע"ג דלא אאנה קנאתו ואאחגרשת בע"כ כו' אחר לי' אבני אבדי אאר אאתרבאי אידה אם יש לאיתא בין אבעלה בין אבע"כ והא אאנה אבעלה לאיתא אם יש לומר דס"ל לרש"י כאמ"ש ר"ח שקבלנו אבעלה אידה אאר אאתרבאי ע"י

ואינו חלה משום גיטה ודמה בחתם כחתם דבחתם כה' תו לא מיי טלי גיטך מע"ג קרקע לפי מ"ם המרדכי מיהו לפי המסקנא שם ניחא דאמר לי' רבינא לרב אחאי רבא יד דאחאה קא קאי. נהי דקני לה למעשה ידי ידה גופה מי קא קני לה מ"ל רבא יד דעבד קא קאי לי' כו' ומ"ב ביד דאחאה לא קריבנא לגיטה וידה בחתם כחתם ומ"ש שפיר קאמר רבא דטלי גיטך מע"ג קרקע לא אחאי. ולפ"ז ביד דעבד דודאי קאי לי' דהא קני לי' לרבי' וע"ב קריבנא למימר דגטו וידו בחתם כחתם מ"ב תו לא אכפת לן אם לומר לעבדי טול גט אחרוך מע"ג קרקע ואוי אחרו' ואע"ג דילפינן לה מאחאה לכל מילי מ"מ כיון דגבי עבד גיטו וידו בחתם כחתם תו ליח בי' אחוס טלי מע"ג קרקע. ובספר מכתב מאלי' סעיף ו' סי' ח' רחיתי שכתב ז"ל אחר ע"ב נראה דאך דיעת דטלי גיטך מע"ג קרקע דקאמר רבא דלאו מידי הוא לא הוי אלא גבי גט אחה דוקא ואכי מוכחא סוגיא דפ"ק דגיטין דף ט' גבי אתני' דאחד גיטי נאים ואחד אחרוני עבדים שיש לאוליך ואביא כו' דפריך ואי ליכא ואה אינא לאחה כו' ולא פריך ואה אינא טלי גיטך מע"ג קרקע ע"כ נראה דבדבר זה לא שוו גיטי נאים לאחרוני עבדים וכן אתבאר ג"כ אדברי הרמב"ם פ"ו אחל' עבדים שכתב בשאה דבריה שיש אחרוני עבדי לגיטי נאים ובשאר דבריה הרי הן כשאר כל השטרות כו' ע"ש אבר אחזור דלעניו נטילה אע"ג קרקע אלא אינ אכר אכלל שאה דבריה אין אחרור עניו לגט כלל אבל גבי גט אחה שע"י אלית דיוה כחתם עצמה ולא אחני טלי גיטך אע"ג קרקע עכ"ל. ולפי ה"ה נראה טעם נכון דטלי גיטך אע"ג קרקע אחני גבי אחרור וכדאחרן כיון דגיטו וידה בחתם כחתם אלא אחני טלי אע"ג קרקע כי היכי דבאחת אחני גבי אחר וכלעיל. אחנם בחידוש' אריטב"א פ"ק דקידושין דף כ"ג כתב בשאיטות דגבי עבד פסול טלי גיטך אע"ג קרקע וע"ש זה אלא כה"ה בס' אכתב אחלי' ואה שאוכיח אאת אתן ח' גיטי נאים ואחד אחרוני עבדי כו' ואה אינא טלי גיטך אע"ג קרקע נראה דלפי אה דאמרי אחרי דאית בי' הוא אבל קידושי שטר דילף אויאהה ושיאה בעי' נאי נאיל' ולא אחני טלי שטר קידושין אע"ג קרקע ט"ם. ולפאה"ם לעיל סי' קל"ו סעי' ז' טעאת דאאוכר פסול אשום אחוסר קנינא אע"ג דיכולה לקנות שגט בעודו אאוכר אחורת אזקה אלא קנינא דקרקע נקנית בחזקה אלא אשום דאאוכר ה"ל טלי גיטך אע"ג קרקע דליכא נאינה ט"ם ול"ב בחאי דפריך ואה אינא אאוכר אינלל בי' טלי גיטך אע"ג קרקע ובחאי דאחני לי' אינפרקא נאי הא ואלא אלתא הוא ודו"ק אחנם לפי מ"ש בשם אארדכי דאינא קרקע דגיטה ואצירה בחתם כחתם ליח בי' אשום טלי גיטך אע"ג קרקע ול"ב גבי אחרור כיון דע"ב בעינן גיטו וידו בחתם כחתם גבי עבד דידו קני לי' וכדאחר רבא ליח בי' אשום טלי גיטך אע"ג קרקע וכאע"ם כל זה דוקא אינא שאעבד בעצמו אקבל אח גיטו דאז חיו לריכין לומר גיטו וידו בחתם כח' אבל אינא כאחר כשאומר זוכין בשחרור ואשום דזכין לאדם אלא בפניו אז לא אחני כשאומר להזוכה בשביל שעבד טלי שחרור זה אע"ג קרקע דשכא ליכא גיטו וידו בחתם כחתם ועאם"ם בס' קכ"ה סק"ד ודו"ק:

סעי' י"ח (יג) כיון שקנתה שלה ומשקינן יד לעבד אי לא קני לרבי' אלא גיטו וידו בחתם כחתם ה"נ גיטה ואצירה בחתם כחתם. ואינא דכותב שטר אחנה לאשתו על אחר ואינא שטר אחנה ואגט בחוכו לכאורה יש לומר דכי אינא דקנתה אגט ע"י גיטה ואצירה בחתם כחתם ה"נ נקנה שטר אחנה לאשה ואשום דבחתם כחתם יד לעבד כולו לרבו ואפ"ה קונה שאחרור משאגיט לידו ואשום דבחתם כחתם ה"נ שטר אחנה ואגט בחתם כחתם וכאלו אי מגיט לאצירה. אך לא יאכן לומר כן דא"כ אי שכותב שטר אחנה על ביתו לאחדירו ושטר אוגח אוך ביתו שכי יעלה על אדעת שיקנ' אאקבל אחנה ע"י זה שנאמר שבחתם כח' הא ודאי לית' וטעאו של דבר אע"ג דגבי יד לעבד נאי אוי כאלו אוגח בפניו ואפ"ה קונה. כבר ביארנו בס' קטו"ח סי' ר' ס"ק להאחס גבי גט ואחרור אינו בחורת זכי' וקני' להא אינ' בע"כ וקנין בע"כ ליח' אלא ודאי דגבי גט אשום ועבד לא בעינן אלא נחינה לידה וכל שנתן לידה אע"פ שאינה רואה

לזכות בגט אינו אשום זכי' אלא אשום נחינה וכן בעבד ואש"ה אחרי' בשו גיטך וידן בחתם כחתם ואינו שפירש"י ר"פ הזורק עם נחינתו בשאה לידה ואיינו עם נחינתו נעשה ידה וכן בעבד עם נחינת השחרור בשאה לי' יד דכיון דאתן לריך זכי' רק נחינה גאורה אחרי' עם הנחינה זכה בידו אבל בשטר אחנה דבעי' שיקנה אאקבל אחנה בשטר בחורת זכי' ואינא שטר לרבותו אחם שיזכה בו בדרך קנין גאור לא שייך למימר שטרו ואגרו בחתם כחתם דכל זאן אלא אגח זכה בשטר אחנה ולינא אגר דלא אחני אשום נחינת השטר כאו בגט דשגי בנחינה לאודה אבל הכא זכיית השטר בעי' וכל שלא זכה בשטר ליכא אגר וא"ב אין כאן לא שטר ולא אגר וע"ש. ואש"ט ג"ל דדוקא בגט אשה ושחרור פשקי כתבו על אסורי אגחה כשר אבל בשאר שטרי אקנאה נראה דלא אחני שכתבו אם כתבו על אסורי אגחה וראי' דבפ"ק דקדושין לא אני אלא כתבו על אחרים שיאה בו ס"פ דכתבו אם אאוש' דף ט' דקא"ל אע"ג דכתיב ואקח אח ספר אחריח ע"ד דבעי ס"פ כו' ע"ש וא"ב לא קאאר אלא דאע"ג דאין בו ס"פ אבל איסורי נראה לא ואשום דגבי גט דוקא אלא בעי אלא נחינה ואית בי' אשום זכי' וכא"ש אש"ה כתבו על אסורי אגחה נאי אית בי' נחינה אבל שטר אקנאה דבעי קנין וזכי' בגוף השטר ואשום דכתיב ואקח אח ספר אאוכיח נראה דלא אחני באסורי אגחה דלא שייך בי' זכי' ולא קריגן בי' ואקח אח ספר אאוכיח ואע"ג דכתב אריב"ם בשי' ת' דבאסורי אגחה נאי אית בי' אשום זכי' ט"ם היינו היכא דאאכיון לזכות בו באסורא אבל ש"מ אשור הוא לזכות בו וא"ב בשאר אסורא לא ניחא לי' למיעבד וכל באינו רוצה לזכות בו לא קריגן בי' ואקח אשה"כ בגט אשה ועבד דלא בעי' ואקח אחיתי' בע"כ ולא בעי' אלא נחינה וניחא לי' בזה ש"ש אחום פ' אזהב דף ש"ז ד"ה קונין בכלי אע"פ שאין בו ס"פ כו' דלא בעיגן בחליפין ס"פ כו' אשום דונאן לרצונו נחינת שעל ולא נחינת שאון כאו גבי גט ט"ם וקבי' לן ש"ם גבי גט דכתבו על אסורי אגחה דכשר ואלו גבי אליפין לא אני באסורי אגחה כדאי' פ' אזהב דף כו' אלא כדאאכין דגבי גט לא בעי' זכי' בגוף אאלא אלא נחינת שאון כאו גבי גט ט"ם וקבי' לן ש"ם גבי גט דכתבו על אסורי אגחה דכשר ואלו גבי אליפין לא אני באסורי אגחה כדאי' פ' אזהב דף כו' אשום דונאן לרצונו נחינת שעל ול

ושליחות שלחו רחוי לחזור ולסגיד לחיו שליחות עכ"ל ובספ"ב דגיטין לחתר לה הוי שליח להולכה עד דמטית לפתם וכי מטית פתם הוי שליח לקבלה וקבלי את גיטך והא לא חזרה שליחות אגל הבעל וכתב רש"י ז"ל לא חזרה שליחות שליח לא מקרי אלא המשתלח מזה לזה שרחוי לחזור אגל שולחו ולומר לו עשיתי שליחות לחברך וזו היא רחוי, שהרי לא נשתלחה אלא לעשות ואת"כ נעשית היא בעל המעשה ובעל השליחות קודם שחזור עכ"ל: ובתוס' שם ד"ה והא לא חזרה ז"ל שליח לא מקרי אלא המשתלח מזה לזה שרחוי לחזור לשולחו ולומר עשיתי שלימותך קודם שנעשה שליח לאחרי ובקונטרס לא פירש כן עכ"ל. ולכאורה תקשי כיון דרש"י גופי' בפ' השתקבל מפרש שך דלא חזרה שליחות אגל הבעל על הדרך שפירשו תוס' אחאי דלי ספ"ב דגיטין מהאי פירושא ולא פי' כן: וגראה דשוי קשיי לי' לרש"י ז"ל מה שהקשה הרשב"א בחידו' ספ"ב דגיטין בהא דפריך פתם בפשיטות והא לא חזרה שליחות אגל הבעל ואלו בפ' השתקבל מספקא לן בזה ע"ש ולזה כתב רש"י ז"ל בפ"ב טעמא מאי שלא נשתלחה אלא לעשות ונעשית היא בעל המעשה ובעל השליחות קודם שתחזור ומש"ה פשיטא ליה לש"ס ספ"ב דכת"ב לא חזרה שליחות כיון שנעשית היא בעל המעשה ולא נשתלחה אלא לעשות משא"כ בפרק בפ' השתקבל דלא נשתלחה לעשות אלא דעשתה שליח לקבל, לקבל מיד שליח של הבעל בזה הוא דמספקא לן מי שניון חזרת שליחות אגל הבעל ופתם פ', השתקבל דלא נעשה היא בעל המעשה לכך פתם פירש"י כפי התוס', ובהא מספקא לן מי הוי גט או לא אבל היכא שנעשה בעל המעשה פשיטא לן דהוי גט: ותמוה בשיטת התוס' שפירשו גם בספ"ב דגיטין מטוס דשניון שרחוי לחזור וזה ניתוק משליחות שלמשון כו' מ"כ הא דפריך בפשיטות והא לא חזרה שליחות ואלי בפ' השתקבל מספקא לן בזה. ל"ל דס"ל לתוס' כמ"ש הרשב"א בחי' שם לחלק דפתם ספ"ב בתחילת השליחות היה רחוי לחזור אבל בפ' השתקבל בתחילת השליחות היה רחוי לחזור אלא דאת"כ נעשה שליח לקבלה וכה"ג בשליח דתעם, חותו שליח עשו לקבלה ומהו"י משום דאותו השעה שלא חזר שליחות אגל הבעל ואהו"י משום דאותו השעה שלא חזר, לאחר מיכן ז"ל וא"ת למה ליה למימנקט משום חשירה שבאה לאחר מיכן ס"ל למימר משום שליחות עשמה שבעל עושה שליח לאולכ' ומשם, תעם, חותו שליח עשו לקבלה וכה"ג לא מהני משום דלא חזר שליחות אגל הבעל ואהו"י משום דאותו השעה שלא חזר, שליחו, אגל הבעל אהו ברור כל כך דמספקא לן פ' השתקבל עכ"ל: וכתב עלה בפ"י ז"ל ברור דקושית התוס' הוא לשיטתם שפי' לא חזרה שליחות אגל הבעל קודם שנעשה שליח לאחרים אבל לפי רש"י בעיון שיהי היא בעל המעשה וא"כ גבי שליח להולכה שיעשה אח"כ שליח לקבלה מהני לפי פירש"י עכ"ל וע"ש: ודבריו תמוהין דמה שבותר להדיא בפ' השתקבל כה"ג בשליח להולכה שנעשה שליח לקבלה דמספקא לן וכמו שפירש"י שם כפירושן של תוס', וע"כ גם לפירש"י צריך לומר כמ"ש תוספו' שאותו השעה ברור דמספקא לן זה פשוט: ומה לפירש"י ותוס', בפ' השתקבל בשה דמספקא לן מי לא חזרה שליחות אגל הבעל השיעותא היא אגל שליחות להולכה כיון שניתק משליחותו ואינו יכול לחזור ולומר עשיתי שלימותך וא"כ אפי' כשניגיע הגט לידה לא תתגרש שכבר ניתק משליחותו להולכה ונתקלקל אותו שליחות השיקר השיעותא היא בשליחות להולכה: אמנם הרש"ם פ"י מהל' גירושין כתב לפרש לא חזרה שליחות אגל בעל היינו דהספק הוא אם יכול אותו השים להיות ונעתק משליחות להולכה שמיגו שבעל לשליחות קבלת האשה כיון דעדיין לא נגמר שליחות הבעל וס"ל כה דאמרי' לא חזרה שליחות אגל הבעל היינו לא נגמר עדיין ואינו יכול להיות ונעתק לשליחות קבלה ועיין ב"ש סק"ח. אם כן לפירושו עיקר השיעותא היא בשליחות לקבלה אם אפשר לו להיות שליח קבלה ולפ"ז אם הגיע הגט לידה מגורשת בודאי דשם שליחותו להולכה לא נתקלקל ואמ"כ מגורשת וגראה לשכך כתב הרש"ם פירושו כן השיעותא היא בשליחות לקבלה משום דהרמב"ם פסק דאם הגיע הגט לידה לחינו לפירש"י ותוס' השיעותא היא בשליחות להולכה אפי' הגיע הגט אע"פ לידה חינם מגורשת ודאי וכמ"ש ועדיין צ"ע:

(ב) ויש לומרים שאין האשה יכולה לעשות שליח לקבל גיטה מיד שליח בפ' השתקבל דף ס"ב אמר רב אין האשה יכולה לעשות שליח לקבל לה גט מיד אבל בעלה יכולה לעשות בזיון דבעל ואבע"ה משום חשירה שבאה לה לאחר מיכן אחי בזיוי היכא דקדמה חיסי ושוי, שליח מעיקרא ושש"מ ויש לומרים כן היא דעת הש"ג והרמב"ן והר"ן שפסקו כרב וכתב ב"ש סק"ב ואם עשתה שליח בתחלה דאז משום חשירה הבאה לה הוי עשתה שליח להולכה ולא מהני מיכן ליתא משום בזיון היכא הש"ג דהיא עשתה שליח קודם לכן עכ"ל וע"ש: ולפ"ז היכא דעשתה שליח מתחילה ואמנם שבעל ולא הקפיד מהני לכ"ע דאם היכא משום בזיון דבעל ולא משום חשירה הבאה לאחר מיכן וכן נראה מבואר בש"י ותוס' ספ"ב דגיטין דהיכא דקדמה חיסי ועשתה שליח היכא משום חשירה הבאה כו' וכ"כ הרשב"א בחידושיו וכ"כ הר"ן שם אמנם מדברי סמ"ת נראה דאפי' קדמה חיסי יבוי שליח היכא משום חשיר הבאה לאחר מיכן וכן הוא בסמ"ג עשין דף ק"ל ע"ש וכתבו שם דלטעמא משום חשירה הבאה לאחר מיכן בשום עניין אין אשה יכולה לעשות שליח לקבל גיטה מיד שליח בעלה וכן משמע בשג' מיימוני פ"ו מגירושין וע"ש:

כעיף י"ט (ג) כל השומע קולי יכתוב גט לאשתי כתבי תוס' פרק השומר דף ס"ו ד"ה כל השומע קולי ז"ל אע"פ דאמרי' פ' אין בין השומר דף ל"ו גבי מודר הנאה מחבירו דתורם לו תרומתו לדעתו ודייק בגמ' לדעתו דאמן אי ליתא לדעתא דידיה אמן בויה שליח אלא לדעת בעל הכרי הא קא משני ליה דעביד שליחותי, ומוקי לה בשומר כל הרוצה לתרום יבא ויתרום לא משום דכי אמר הכי אלו שליחותיה הא עביד דאתרומה בעיון שליחות אלא לעניין מידר הנאה דוקא לא אבעי ליה שליחות שיהא בך כשהגה לו כיון שלא ניוה לו לעשות בי אמת ים לחלק דהכא לא קאמר כל הרוצה לכתוב אלא כל השומע דיהודי מיהדי ליה למי שמשומע קולו ע"כ: וב"ש ס"ק כ"ז כתב ז"ל ועל חילוקן של תוס' קשה דהא ר"פ השדיר הקשה בהא דשומע קולי יכתוב דנעשה שליחו ואמאי בשדיר יכול לומר כל הרוצה לתרום כי' דזה הוי שליח מ"מ הנאה לא מקרי מאי דעביד שליחותיה כיון דלא ניוה לו בפירוש והנאה אחרת ליכא הכא אבל אתם בשדיר דהספר לתרום כי' דזה הוי שליח מ"מ הנאה לא מקרי מאי דעביד שליחותיה כיון דלא ניוה לו בפירוש והנאה אחרת ליכא הכא אבל אתם בשדיר דהספר לתרום כי' דזה הוי שליח מ"מ הנאה לא מקרי מאי דעביד שליחותיה קא עביד ולפי זה הנאה מן השדיר ע"י שליחו שנותן לה מזונות הם ולפי מסור כיון דשליחו דשדיר הוא: ומ"ש ב"ש וג"מ מהני שי תירוצי מ"ש בסי' ט' בשם בעה"ת כותבו בשם בסי' ט' הביא בשם בעה"ת שער כ"ה שאומר כל הזן חיבו מפסיד ועמד אחד ופרנס אותם אבד מטותיו משום דשליח כדאי' פ' השדיר כשהדיר אותם יעמיד פרנס וסיבו שיאמר כל הזן חיבו מפסיד וע"כ לאו שליחו הוא וכן אם אחר לחנוני הרגיל אצלו פ' הר ממני הנאה ואיני יודע מה אעשה לו ונתן לו שחנוני חין נריך לשלם עכ"ל ורצוי לומר דלתירוץ ראשון בשומר כל הרוצה עדיין שליחו הוא ונריך לשלם משא"כ לתירוץ שני לא הוי שליח כלל ופטור משלם: אמנם לפמ"ש חיבו עניו לכאן דהיכא דעתן אשלו ש"כ כל מקום שנעשה שליח ס"ל כאלו נתנה חן השדיר ע"י שליחו ופשיטא דאסור דשליחו כמותו ואע"ג דלא מקרי הנאה מעשה השליחות מ"מ הנאת ממון יש כאן ומש"ה חיבו מוחר אלא בעניו שלא יהיה שליחו כלל אבל היכא דחורם אשל חורם משל בעל הכרי כשהי דשתם דחורם שלא מדעתו שהוא חורם משל בעל הכרי דליכא הנאת ממון אלא בשליחו דעביד שליחותיה: ש"כ היכא דלא ניוה לו בפירוש אע"ג דנעשה שליחו לא מקרי הנאה בשהי דעביד שליחותיה כיון דלא ניוה לו בפירוש (הג"ה. מיהו מ"מ שפיר היכא נפקותא בשאר בני אדם שלא בשדיר כשחחר כל הרוצה נתן דלתירוץ ש' סוי שליח ונריך לשלם ולתירוץ ג' לא סוי שליחו כלל ואבד מעותיו):

סעיף כ"ט (ד) שלא יטיל בו סוס חגלי וסוא בטור בשם הרי"ף ובתב עליו בב"י ותשכני לחתי לא יטיל בו חגלי מ"ם מחגרת לאשה עשמה וע"ש מ"ם בזה ובב"ח בתב הטעם משום דהאשה יכולה לומר לא מיחי שליח אא"כ שיקבל בלא חגלי ע"ם וכ"כ בתשו' מבי"ט סי' קט"ז מחלק ב' ולפ"ז אם אחרה בעיני בחגלי יכול הוא להטיל בו חגלי וכ"כ בט"ז ס"ק: ולפי בשדרי הרי"ף גלחתי בסחם ומשמע דלטולם לא יטיל בו חגלי בלטע"ד לפמ"ש לטיל סק"ב בשם סה"ת ושג"מ פ"ו מגרושין דאין האשה יכולה לעשות שליח לקבלה מיד שליח בעלה ואפי' קדמה ושויתיה שליח וכ"כ בשמ"ג עשין דף ק"ל לפיקך

משום טעמא דמלירה שפיר לאחר מיכן בשום אופן אין האשה יכולה לעשות שליח לקבל גט מיד שליח בעלה ומאחר שלא נתברר מתוך התלמוד איזה טעם עיקר ים להחמיר בדבר ע"ם. ומ"כ לפ"ז לעולם אין שליח לקבלה יכול לקבל הגט מיד שליח הבעל אם"ס אינו יכול להטיל בו תנאי לפ"מ שמבואר פרק המדיר גבי חלילה כיון שהי לאפסר לקיומי ע"י שליח המעשה קיים והתנאי בטל ומ"ם כתבו הפוסקים במשפטי התנאי שלריך שיהי המעשה יכול להתקיים ע"י שליח ועיין לעיל סי' ל"ח בב"י: ולפ"ז דוקא היכא דמגרם לאשה עלמה יכול להתנות כמו בירושה שהרי יכול להתקיים ע"י שליח לעולם אבל אם עשתה היא שליח לקבלה והוא בא להתנות עם שליח לקבלה כיון דעכשיו אי אפשר לקיומי למעשה דידיה ע"י שליח שהרי שליח לקבלה אינו רשאי לקבל מיד שליח בעלה וכיון דאי אפשר לקיומי ע"י שליח ליתי בתנאי ואע"ג דהא דאין אשה עושה שליח לקבל מיד שליח בעלה אינו אלא משום חשדה שמא לאחר מיכן יחזור בה ויאמר שוף שוף ליתי שליח לקבלה ע"י שליח בעלה ס"ל אינו מתקיים ע"י שלוחו ומעשה קיים ותנאי בטל לכך הרחיקו ממנו כל דיני תנאי. זה נראה לע"ד לייישב דברי הרי"ף וק"ל:

סעיף ם' (ה) והוא שיבטלו בפני שנים. כ"פ הטולא דברהסנוה היה עושה ב"ד ממקום אחר ומבטלו בתקון הטולא ואחרי שלא ר"ג הזקן שלא יהיו עושין כן מפני תיקון הטולא ואחרי שלא נמצ' בפני כמה היה מבטלו רב נחמן אחר בפני שנים רב אשי אחר בפני ג' ובדף ל"ג שם אמי מפני תיקון הטולא ר' יוחנן אחר בפני ג' ובדף ל"ג שם אמי מפני תיקון הטולא ר' יוחנן אחר מפני תקנת ממזרי רים לקים אחר מפני תקנת עגונות ר"י אחר מפני תקנת ממזרים סבר לה כרב נחמן דאחר בפני שנים ובי תרי ליח לי' קלא והיה לא שמעה ולא ידעה ואזלה ומינסבא ואיכא ממזרים ורים לקים אחר מפני תקנת עגונות כו' ע"ש ופירש"י ותוס' דאנריכיהו לילך אחריו אז לשלוח שליח והוא לא יטרח בכל אלא בשביל לעגנה וכתבו התוס' הע"ג דבדין לא מיגסבא חציף עיגון: והרשב"א בחידושיו כתב בשם הירושלמי אמן לאחר שלא תהא יושבת עגונה סבורה שביטל והוא לא ביטל ואי אפשר לומר סבורה שביטל ולא ביטל כלל דהא אמן לחית ליה מפני תקנת עגונות חית ליה דרב שמא לאחר בפני שנים שלשה דקלא חית ליה ועוד דאין סבורה לומר כן דאע"פ שלא יגיע עליו קול שביטלו שמא חוששת שמא ביטלו שלא ואי אפי פירושו כגון שיגיע קול שביטלו ותהא סבורה שביטלו קודם שהגיע גט לידה ותהא יושבת עגונה עכ"ל: והא דאמו רש"י ותוס' מדרך זה נראה כיון דאמן קי"ל כרבי שם"ל בטלו מבוטל ותקנת ר"ג לא היתה אלא להתחלה מ"כ תו ליכא לפרושי התקנת עגונות בדרך זה שיגיע קול שביטל קודם והוא לא ביטל אלא אחר שהגיע גט לידה דאי לכבי מיישת לא אמרי ר"ג בתקנתי דעדיין כיון דבדיעבד בטלו מבוטל אם תאמר שביטל קודם שהגיע גט לידה ותהא יושבת עגונה ע"כ ל"ל דבירושלמי לא פירשו כן אלא ל"ל דאי אפשר דאם בטלו אין לפרושי שאנו בקיאין בקלות קודם לא חשוב ולא נתבע כיון דהיא הוא דאיתא מבוטל אבל אין דקי"ל כרבי דאם בטלו מבוטל תו ליח לן לפרושי כטעמא דירושלמי לכך פירש"י ותוס' שהוא לא יטריח בכל אלא ומ"כ אמי לכתחילה לא יעשה כן לעגנה: ובזה יש לייישב דברי תוס' פ' השולח דף ל"ג ד"ה רבי שבר עדות שבטלה מקלתה וז"ל ומתוך פי' הקונטי, משמע דלרשב"ג דבטלה כולה אף זה מתקנת ר"ג ועכ"ל ל"ל ד"ה אפי תקנת עגונות אינו אלא שיטתך ליל מחריו או לשלוח שליח והוא בשביל לעגנה ומ"כ תו אין לריך לתקן שיבטל בפני כולם: ובשמעה למלך פ"ו מגרושין כתב עלה ז"ל וקשה לי לשברא זו דתקנת עגונות ליכא היכא שביטלו בפני שליח מ' ומ"כ הא דאמרו שם ואי ס"ד מידך ימי כרשב"ג למה לנו לטעמורי ליבדרי מבדורי ואמי מפני מבדורי הא יכול לבטל בפני ג' ובפני שליח אחד דתו ליכא תקנת ממזרים דהא ליכא ג' ותקנת עגונות ליכא דהא ביטל בפני שליח אחד ולפמ"ם תוס' שם דהיכא דהוה עדות שבטלה מקלתה בטלה כולה לא אמרי ב"ד אפי תקנת עגונות ליכא דהא ביטל בפני שליח אחד דהא מכתי ליח ביטול בפני ב"ד ובפני שליח אחד דהא מכתי ליח ביטול בפני ב"ד ובפני ג' ולא אמרי ליח ביטול בפני ב"ד ובפני שליח אחד דהא מכתי

לדברים שבלב וגם דיבור גרוע לא סוי דסח לומרו בפני ג"ד ויפה כתו ודיש רתוי להיות תוטיל תן סדין ודח דתיתו תבוטל תלח תפני סתקנה לכך פריך שפיר ותסוס תס ב"ד יפה שריתן ת"ח לעלתח ותיטטריך לסניי כל דתקדם כו' תסת"כ לרבי ס"ל דברים שבלב תו דיבור גרוע ולית ליה לרבי תקנת תחזרים כלל וח"כ בתסירת תודעה דלח תכא לדיבורא קתח תלח על להבא הוח תבטל ותוסר דברים לכך לא בעיתן ב"ד כלל. ודרתב"ס פ"ו תגיטין כתב ז"ל שלח הגט ביד שיש שרי זה יכול לבטל זה שלח בפני זה ותפילו סיו עשרה תשבטלו בפני תחד תסס בטל הגט טכ"ל וטטעתים תסוס דס"ל שלימות שבטלה תקנתה בטלה כולה וכת"ס בכסף תסנה שס ועיין בר"ן. וקשה לי תכת' סיכח תסני ביטול בפני תחד תסס כיון דנתבטל שלימות כולס תחתי לח ניתום לחזלי תכך ויסבי לה וחזלה ותיכסבא ותיכא תקנת תחזרי כיון דסיש שביטול פחות תבטיש חתוס לפת"ס ניתח כיון דסח דבעינן ב"ד חיו שלח תסוס דעשתים כדברים שבלב ושלח תתי דיבור גרוע ותבטל דיבור תטוטיל שסיש בפני סשליח ודוסה לדברים שבלב וכת"ס וכ"כ סיכח דתבטל בפני שליח תחד שס כן דיבור זה לח גרע תדיבור רחבון ותחילה בטלה כולה וכיון דדיבור בתרת סוי בפני סשליח תו לח תקרי דיבור גרוע ותבטל שפיר לדיבור קתח תן סדין ולח תבניחין לתקנת תחזרי ודוק. ליברת תדברי תתוס' ד"ה ורב נחתן תתר בפני שיש שבתבו בטעתת דרבי דבעי ב"ד סוי ותי תסוס תקנה ותסוס דכל שהוח בפתות תשיש בתד לח תפרשתת תלתת ת"כ תס"ט תפי' תסר תודעה בפתות תשיש בידד ותי שייך בי' תקנת תחזרי ות"כ תתי דיעת דהריב"ש לח נפקא תיבי שפיקא דלטיטת סר"ן ותוס' ר"פ תסולה ד"ה תהו דתיתת לח בעי שיש בתסירת תודעה ולפי טיטת התוס' ד"ה ורב נחתן בעי שיש גם בתוסר תודעה וכת"ס ודו"ק.

סעיף ס"א (ז) יכול לכתחילה לבטל זה שלא בפני זה כתב הטור ז"ל ודוקא שלא יבטל שליחות כולן זה שלא בפני זה דכיון דתפילו ביטל לכולן שלא בפיהם סוי ביטול נפיק תיהם תורבא דזיתין דבטיל לכולהו שלא בפיהם ולא ידעי ותזלי ויסבי לה ביטול ותזלה ותיכסבא ביה ותיהו תם עבר וביטל כולן סוי ביטול עכ"ל. וכתב ב"י לתון זה קשה בעיני דתתי תרי' לבטל כולן שלא בפיהם תפי' לבטל תחד שלא בפניו ותי תסור לכתחלה תסוס דנפיק תיהי' תורבא ותין לפרש הטת"ש כשתתר שלא יבטל כולכם כתיבו ותתי שלא יבטל שליחות כולם דקתתר לתם לי וזתינן דבטיל לכולהו ותיהו תם עבר וביטל כולן דקתתר לתם לי ביטל כולן הא בביטול תחד תכן נתבטלו כולן עכ"ל. וכשה בפ' הסולח דף ל"ג תי' תיבעי' להו כולכם תכו טעתת דרשב"ג קסבר עדות שבטלה תקנתה בטלה כולה כו' ותבי כיון דתתר להו כולכם לא תי כתבי ויסבו תו דלת' טעתת דרשב"ג תסוס דקסבר כל תלתא דתתעבדא בתפי עשר' גריכא בי עשרה לתסלפא ותלכך תפילו כולכם ותי. ולכאורה קשה לפי תה דקי"ל בתיתר כולכם דשיש תסוס עדים ותיכך תסוס תגיי כת"ס בטור וס"ע סי' ק"כ היכי תתרי' בהו עדות שבטלה תקנתה בטלה כולה הא תיכהו לא סוו שלא תסוס תגיי. תיברת הא לא קשי' כיון דכולהו תזיין לעדים ותי בעי הני שרי תתתו להו בשהדי ותיכך סוו לתגיי וכן כל תרי ותרי תגו הני עשרה כולהו תזיין לעדים תס"ה תתרי' בהו עדות שבטלה תקנתה בטלה כולה דהא תפילו תתר לעשרה כתבו ולא תתר כולכם תתרינן עדות שבטלה תקנתה כו' והא התם תין לריכין לתתוס שלא תרי ותיכך תפילו לתגיי לא בעי' להו שלא ללתתתו תרי תגו תכך עשרה ותפ"ה תתרי' עדות שבטלה תקנתה כו' תע"כ תסוס דכולהו תזיין למסוי שהדי ולא תתברר הי תייסיו תתרי' דו עדות שבטלה תקנתה בטלה כולה. שלא תי קשי' הא קשי' לסך ליתנא דלא תתרינן עדות שבטלה תקנתה כו' שלא תסוס דכל תלתא דתתעבדא בתפי עשרה לריכא בי עשרה למסלפא ותפי' כולכם נתי ותסתא דלת"ד התם דלא לריכי בי עשרה למסלפי' בטלו הני שניס שביטל ותתי תסני ביטול זה דתכתי לתתתי תיכך בשהדי ותני יהיו לקיים התגיי ויתקיים התגיי בע"כ דכך היא התדה דתע"ג דתיתו רוצה בקיום התגיי תתקיים הוא בע"כ ודיבר תטור בתומר כולכם ותייסב' קושייתו שהקשה הא בביטול ת' תסן נתבטלו כולן דלפי ת"ס בביטול תחד תסן לא נפיק תורבא כלל וכת"ס ודוק סיטב. (הגה"ס. כבר תתרו ולא סבייתן לתד ותני תרתה דתתעבדא ולא תבין דברי רבינו הב"י דתיך תפשר לפרש דברי הטור בתומר כולכם ת"כ תתתי לא יבטל זה שלא בפני זה כיון דלא יהבי לה עד דתתתי כלתו והגהו דבטיל לתו לא תתתי ליכא תורבא כלל כדתתרינן בגמ' ותין לומר דכוונתו לומר שלא יבטל שלא בפני כולן היינו שלא בום אחד תסס הזה פטיטת דשלא בפניהם כלל תסור וגם הטור כתב בהדיא לבטל זה שלא בפני זה וכיון שתבטל בפני תחד תסס שרי תורבא לא נפיק תיהי' ת"ת תסס בטל תת כולם ותי לא נתקיים, ממילא זכה בשה כיון דתתר ט"ת שתכתבו הבטר ושרי לא נתקיים תבל הכא דתיכן תלא לתגיי יכולין לתתוס בט"כ כיון דתיכך הוא דתתתי לסוס עדים והכך דלתגיי תין עדים וסבי לתו בקרוב תו פסול ות"כ יתקיים התגיי בט"כ ותט"ג דשם רגה לבטל העדים שלא יתתיתו יכול הוא לבטל ת"ת הכא תתרי' דלא ביטל ת' העדים והגהו דביטל לסס תגיי לתתתי ויתקיים הגט בתותתיו לסוס עדים ט"י לתברים וכה"ג תתרי' לקתן דף ל"ד תטו שתם לבטולי גיטא בעי שתם לקיומי תגיי' קא בעי ושא לא תקיים ט"ס וה"נ כיון דתיתו תבטל גוף העדים תלא תרי תייסיו תתרי' ליכך לתתתי לסס עדים ושבי לתגיי לתתתקיים התגיי בט"כ וכת"ס. ולכן נרתה דלת"ד לא לריכי בי עשרה למסלפי' הגט תתקיים ט"י לתברים שיתתתו לסס עדים ושבי תרי תפי' לקיום התגיי תין לריכין לתתוס שברי ביטל תגיי וגדס ושתגיי בטל ושטעשה קיים תסוס דתתי דיבור ותבטל דיבור כתבואר לעיל סי' ל"ח דאם תיחל תו תבטל שתגיי תתקיים תטעשה בלא שתגיי ט"ס וה"כ ס"ל לת"ד לא לריכי בי עשרה למסלפי' תס ביטל תרי תייסיו ס"ל כתילו ביטל שתגיי שעליסס ושטעשה קיים ט"י שיש לתברים שיתתתו לסוס עדים ושסה שגשתרים לסס תגיי דיכול הוא לפחות תגיי כתבואר בשי' ל"ח לתבל לת"ד לריכי בי עשרה למסלפי' תיו יכול לבטל כלום תלא בפני כולם וה"כ לריכין כולן לתתוס ג' לסס עדים ושתוס לסס תגיי ויכולין תותן הסיוס להיות בעלתם עדים ג"כ שלא בטטעת דרבי דבעי ב"ד סוי ותי תסוס תקנה ותסוס דכל שהוח בפתות תשיש בתד לא תפרשתת תלתת ת"כ תס"ט תפי' תסר תודעה בפתות תשיש בידד ותי שייך בי' תקנת תחזרי וה"כ הא דיעת דהריב"ש לא נפקא תיבי שפיקא דלטיטת סר"ן ותוס' ר"פ תסולה ד"ה תהו דתיתת לא בעי שיש בתסירת תודעה ולפי טיטת התוס' ד"ה ורב נחתן בעי שיש גם בתוסר תודעה וכת"ס ודו"ק.

סעיף ס"א (ז) יכול לכתחילה לבטל זה שלא בפני זה כתב הטור ז"ל ודוקא שלא יבטל שליחות כולן זה שלא בפני זה דכיון דתפילו ביטל לכולהו שלא בפיהם סוי ביטול נפיק תיהם תורבא דזיתין דבטיל לכולהו שלא בפיהם ולא ידעי ותזלי ויסבי לה ביטול ותזלה ותיכסבא ביה ותיהו תם עבר וביטל כולן סוי ביטול עכ"ל. וכתב ב"י לתון זה קשה בעיני דתתי תרי' לבטל כולן שלא בפניהם תפי' לבטל תחד שלא בפניו ותי תסור לכתחלה תסוס דנפיק תיהי' תורבא ותין לפרש הטת"ש כשתתר שלא יבטל כולכם כתיבו ותתי שלא יבטל שליחות כולם דקתתר לתם לי וזתינן דבטיל לכולהו ותיהו תם עבר וביטל כולן דקתתר לתם לי ביטל כולן הא בביטול תחד תכן נתבטלו כולן עכ"ל. וכשה בפ' הסולח דף ל"ג תי' תיבעי' להו כולכם תכו טעתת דרשב"ג קסבר עדות שבטלה תקנתה בטלה כולה כו' ותבי כיון דתתר להו כולכם לא תי כתבי ויסבו תו דלת' טעתת דרשב"ג תסוס דקסבר כל תלתא דתתעבדא בתפי עשר' גריכא בי עשרה למסלפא ותלכך תפילו כולכם ותי. ולכאורה קשה לפי תה דקי"ל בתיתר כולכם דשיש תסוס עדים ותיכך תסוס תגיי כת"ס בטור וס"ע סי' ק"כ היכי תתרי' בהו עדות שבטלה תקנתה בטלה כולה הא תיכהו לא סוו שלא תסוס תגיי. תיברת הא לא קשי' כיון דכולהו תזיין לעדים ותיכך סוו לתגיי וכן כל תרי ותרי תגו הני עשרה כולהו תזיין לעדים תס"ה תתרי' בהו עדות שבטלה תקנתה בטלה כולה דהא תפילו תתר לעשרה כתבו ולא תתר כולכם תתרינן עדות שבטלה תקנתה כו' והא התם תין לריכין לתתוס שלא תרי ותיכך תפילו לתגיי לא בעי' להו שלא ללתתתו תרי תגו תכך עשרה ותפ"ה תתרי' עדות שבטלה תקנתה כו' תע"כ תסוס דכולהו תזיין למסוי שהדי ולא תתברר הי תייסיו תתרי' דו עדות שבטלה תקנתה בטלה כולה. שלא תי קשי' הא קשי' לסך ליתנא דלא תתרינן עדות שבטלה תקנתה כו' שלא תסוס דכל שהוח בפתות תשיש בתד לא תפרשתת תלתת ת"כ תס"ט תפי' תסר תודעה בפתות תשיש בידד ותי שייך בי' תקנת תחזרי וה"כ הא דיעת דהריב"ש לא נפקא תיבי שפיקא דלטיטת סר"ן ותוס' ר"פ תסולה ד"ה תהו דתיתת לא בעי שיש בתסירת תודעה ולפי טיטת התוס' ד"ה ורב נחתן בעי שיש גם בתוסר תודעה וכת"ס ודו"ק.

סעיף ס"א (ז) יכול לכתחילה לבטל זה שלא בפני זה כתב הטור ז"ל ודוקא שלא יבטל שליחות כולן זה שלא בפני זה דכיון דתפילו ביטל לכולהו שלא בפיהם סוי ביטול נפיק תיהם תורבא דזיתין דבטיל לכולהו שלא בפיהם ולא ידעי ותזלי ויסבי לה ביטול ותזלה ותיכסבא ביה ותיהו תם עבר וביטל כולן סוי ביטול עכ"ל. וכתב ב"י לתון זה קשה בעיני דתתי תרי' לבטל כולן שלא בפניהם תפי' לבטל תחד שלא בפניו ותי תסור לכתחלה תסוס דנפיק תיהי' תורבא ותין לפרש הטת"ש כשתתר שלא יבטל כולכם כתיבו ותתי שלא יבטל שליחות כולם דקתתר לתם לי וזתינן דבטיל לכולהו ותיהו תם עבר וביטל כולן דקתתר לתם לי ביטל כולן הא בביטול תחד תכן נתבטלו כולן עכ"ל. וכשה בפ' הסולח דף ל"ג תי' תיבעי' להו כולכם תכו טעתת דרשב"ג קסבר עדות שבטלה תקנתה בטלה כולה כו' ותבי כיון דתתר להו כולכם לא תי כתבי ויסבו תו דלת' טעתת דרשב"ג תסוס דקסבר כל תלתא דתתעבדא בתפי עשר' גריכא בי עשרה למסלפא ותלכך תפילו כולכם ותי. ולכאורה קשה לפי תה דקי"ל בתיתר כולכם דשיש תסוס עדים ותיכך תסוס תגיי כת"ס בטור וס"ע סי' ק"כ היכי תתרי' בהו עדות שבטלה תקנתה בטלה כולה הא תיכהו לא סוו שלא תסוס תגיי. תיברת הא לא קשי' כיון דכולהו תזיין לעדים ותיכך סוו לתגיי וכן כל תרי ותרי תגו הני עשרה כולהו תזיין לעדים תס"ה תתרי' בהו עדות שבטלה תקנתה בטלה כולה דהא תפילו תתר לעשרה כתבו ולא תתר כולכם תתרינן עדות שבטלה תקנתה כו' והא התם תין לריכין לתתוס שלא תרי ותיכך תפילו לתגיי לא בעי' להו שלא ללתתתו תרי תגו תכך עשרה ותפ"ה תתרי' עדות שבטלה תקנתה כו' תע"כ תסוס דכולהו תזיין למסוי שהדי ולא תתברר הי תייסיו תתרי' דו עדות שבטלה תקנתה בטלה כולה. שלא תי קשי' הא קשי' לסך ליתנא דלא תתרינן עדות שבטלה תקנתה כו' שלא תסוס דכל שהוח בפתות תשיש בתד לא תפרשתת תלתת ת"כ תס"ט תפי' תסר תודעה בפתות תשיש בידד ותי שייך בי' תקנת תחזרי וה"כ הא דיעת דהריב"ש לא נפקא תיבי שפיקא דלטיטת סר"ן ותוס' ר"פ תסולה ד"ה תהו דתיתת לא בעי שיש בתסירת תודעה ולפי טיטת התוס' ד"ה ורב נחתן בעי שיש גם בתוסר תודעה וכת"ס ודו"ק.

דכיון דלמאד מסס יהוט בביטולן ליכא חורבא שהרי לאחר כולכס ולא יתנו בלעדו וכדלאחרי בסי"ס ול"ט). ועיין ב"י סי' ק"כ שכתב וז"ל היכא שאזר הבעל והוציאו מכלל עשרה לא"ד מסוס עדיס צריך לבטל עדות כולס ולמסור עדות לכשריס לבדס ולא"ד לוקך מסוס תנאי כיון שביטל את הפסול כשר הגט ואין צריך לחזור ולמסור העדות כנ"ל עכ"ל. והיינו מסוס דיכול לאחול ולבטל התנאי ויהיה המעשה קיים: (ס') ובעשרה שעשאס שלוחי בפ' השולח ת"ר לאחר לעשרה כתבו גט לאשתי יכול לבטל זה שלא בפני זה דברי רבי ר' שמעון ב"ג לוומר לוו יכול לבטל חלא זה בפני זה בשאי קאמלגי בעדות שבטלה מקלתה בטלה כולה רבי סבר עדות שבטלה מקלתה לא בטלה כולה ורשב"ג סבר עדות שבטלה מקלתה בטלה כולה ושך לא ידעי ואולי וכתבי ויהבי לה ושרי אשת איש לעלמא וכתבו חוס' שם ז"ל ותיומא כיון דמדאורייתא יכול לבטל אפילו שלא בפניס אאשי תקנו חכמים שלא יועיל ביטול לגבי לוותן שיס עלמס וי"ל כיון שאומרו חכמים לתקן שלא יועיל הביטול לגבי אחרים תקנו שי שלא יהיה לו כח לבטל בזה הגט כלל עכ"ל וקושית החוס' לוינו אלא לאך ליטעה דפליגי בעדות שבטלה מקלתה כו' אבל להך ליטעה דפליגי אי כל אלתא דאתעבד בחפי עשרה לריכי בי עשרה למהלפי' ואי לאין הביטול מועיל אפי' לאותן שיס שביטל לאין לו כח לבטל שום דבר אלא בפני עשרה וכאי"ם שאי מהרא"י ע"ש. וגלעו"ד לייבב קושית החוס' לפאי"ם שהשב"א בחידושי' רפ"ק לכתובות בשא לאחרו שם אין חוש בגיטין משום תקנת עגונות ופריך אי היכא אידי דאדאורייתא לא הוי גיטא כו' ומסיק כל דאקדם אדעתא דרבנן קא אקדם וכן אאריכן שכא לרשב"ג בטלו לינו אבוטל לכל דאקדם כו' ובתוס' ד"ה ואפקעיטהו רבנן הקשו ה"ל כל אדם יהפס על בת אחותו שיטלה לה גט ויבטלו וכן שקשה השב"א שאי בביאין ושם בכתובות ושלא בזה כיון דכל דאקדם אדעתא דרבנן קא אקדם ואם היה הגט בטל היו אחכמים עוקריס הקידושין לאפרע וה"ל היו כל בעילותיו זנות ואין סאדי אם"ה דגאר ויהיב גיטא כדי שלא יהיו בעילותיו ב"ז לאפרע וע"ש שהקשה בשם ר"ח חיגא שאומה אדיוסף אאי ליכא למיאר. ובחידושי רפ"ק דכתובות שעלה לכיון דאם אבטלו לגט אפקעיטהו רבנן לקידושין איני ואו לא אאי לאיקיימה וכיון דעכ"פ לא אדרא לי' גאר ויהיב גיטא ע"ש שאאריך בזה והוכיח ביטאו דכל היכא דאחרינן אפקעיטהו רבנן לקידושין איני' בשם ירלה לעאוד לבעלה אפילו אחכמים לקידושי' וכיון שכן אף הוא גאר ואגרש דאלת"ה ניאח דאותרת לכאן וכן יהיו אותרים זה בזה בקרובים כיון דאחרת דבאאת אפקעיטו רבנן לקידושין אייתו אע"ב שכי קאאר' כיון שאם יעאוד בביטולו יפקיעו אכאים לקידושי' הלכך אף הוא גאר ואגרש ואם שביטלו היו בלב שלא וכן בחוגם בתנאי גאר ויהיב לבטל התנאי והיהיב השעשה קיים ע"ש. לפ"ז ניחא דאפי' אותן שביטל בפניהן דשאין לאחוס לכיון דס"ל לרשב"ג עדות שבטלה אקלתי בטלה כולה ושך דלא ידעי ואולי וכתבי ויהבי לה שריא אשת איש לעלמא וע"כ אפקעיטהו רבנן לקידושין אייתו היכא וכיון שכן אף הוא סוא גאר ואגרש כדי שלא יהיו בעילותיו זנות אאי לאחזר אחרי שי שלא בפני ב"ד לאחרי שי שלא בפני ב"ד ואפי' אי לא אפקעיטהו רבנן לקידושין אייתו היכא ליכא למיאר. ובחידושי רפ"ק דכתובות שעלה לכיון דאם אבטלו לגט אפקעיטהו רבנן לקידושין אייתו ואו לא אאי לאיקיימה וכיון דעכ"פ לא אדרא לי' גאר ויהיב לבטל התנאי ואם"ה דכל היכא דאחרינן

כולה אע"ג דמתרמה אח"כ תו לא מסני כיון דלא שמעו מפיו וא"כ יהיו נרייני להפקיע קידושיו למפרע ותהי' בעילתו בע"ז ע"כ לא מי' כוותו לבטל בלב שלם ולכך מי דביטלן נמי רשאין למחום אבל בשומר תנו דמוי עדי הולכה דזה הדרת קושית תוס' לדוכתא דמיתא דהביטול מי' בלב שלם אלא שמתרמה אחר הביטול שיהיו מותן שלא היו כאן שלוחין וכנ"ל. ונריך לומר בעדי הולכה כתירוץ התוס' דכיון שהוברכו לתקן שאין ביטולו מועיל לגבי אחרי שלא היו בשעת הביטול תקנו שלא יועיל הביטול כלל וכמ"ש התוס'. (הגה"ט. גם כאן ל"ע קלת די"ל דוקא היכא דגילה דעתו בפירוש שרוצה בתיקת הגט כמעשה דהרשב"ם שאזר בו בפירוש מביטולו וע"כ אחר כן בפני עדים לכך מסני מע"פ שלא ייחד השליח וכמילו אחר כל השומע קולי כי'. אבל אם לא אחר כלום אלא שמתרמה בלבו פשיטא דלא מסני כלל דלריך שיסמעו עדים עכ"פ וא"כ בביטל זה שלא בפני זה לרשב"ג דבטלו כולם לף שמתרמה אח"כ בלבו שיהיו מותן שלא ביטל שלוחי מאי מסני היון שלא אחר כן בהדיה דגם כל השומע קולי כי' נמי נריך שיאחר כן בפיו ולא שיחשוב בלבו וכ"ל דכוותה רביעו ז"ל דלמה לכו לחז"ל לתקועי לעקור הביטול לגמרי יתקנו שיאחר אחר הביטול שרולה במותן שלא יועיל בזה הגט כמו ביטלן וכ"ע). אלא דאכתי ליכא לתקוויי אחתי הוברכו לתקן שלא יועיל בזה הגט ביטול כלל כי מסום דחזלה ומיסבא ושרי ר"ת לעלמא ניחא לפקשיעכו רבנן לקידושין מיני אם לא יתרמה אח"כ במותן שלא ביטלן וא"כ ע"כ נתרמה אח"כ במותן שלא ביטל כדי שלא תהי' לפרע בעילתו בע"ז וא"כ יהי' ביטולו קיי' גבי מותן שביטל ולא יהיו רשאין לאחום. ונראה לפמ"ש שרשב"ץ בתידושיו גבי מה דפריך ולידר חיבדורי ז"ל היינו לומנא דנריכי בי עשרה למבלפי' דלמאי ליבנה דעדות שבטלה מקלתה בטלה כולם מאי קאמר ולידר חיבדורי לעולם כרשב"ג והיינו טעמא דתימידרי דלמא כי מבכה לאו כי מבדרי ויתבי מבטל לאו לכולהו אלא"כ תדמה דכיון דאבו מבחיש משום תקנת ממזרי דעדות שבטלה מקלתה בטלה טעם כולם לף כשהלך אחד כולן כיון שלא ביטל בחעמד כולן אלא שביטל זה בפני עלמו וזה בפני עלמו היו מבוטל לפי שבשעה שביטל זה לא מי' מועיל ביטולו כיון דליכא למיחש דלמא אזלי הך דלא ידעי וכתבי ויהבי וכן אחם אומר בפני ובבלבי אע"פ שבשוף ביטל לכולן אין בכך כלום כיון דביטולו בשעתו לא מי' מועיל לף לבשוף היו מוזר ונראה. זה דחוק עכ"ל. אחנם דעת התוס' ונראה דסכי ס"ל שכתבו בד"ה ולידור חיבדורי ז"ל אבל לרשב"ג דס"ל דאין יכול לבטל זה שלא בפני זה אין בביטולו כלום אפי' אבטל כולם כל אחד בפני עלמו אע"ג דשעה ליכא למיחש דלמא אזלי הך דלא ידעי וכתבי ויהבי לה היו ביטול עד שיבטל כולם יחד זה בפני זה עכ"ל. והיינו כיון דשעתו היו מועיל אוב היו מוזר ונראה לפ"ז לף אם נאמר שאחרים שלוחי הך וכתבי ויהבי לה בחורה אלא שביטל לו שלוחי ואע"ג דליכא למיחש דלמא אזלי הך שאחרים לא מועיל כיון דבשעתו היו מועיל אחרים לא מי' מועיל לבטל אחר שביטל שעדיין לא נתרמה אח"כ בחורה אחרים אין הביטול מוזר ונראה. מיהו אח"ש רשב"ץ על שברחו דהיו מוזר ונרא' דזה דחוק ליכא למידק דאפי' מי נימא דמוזר ונראה כיון דלמ"ד עדות שבטלה מקלתה בטלה כו' יכולין הך שביטל בפניהם נמי לחזור ולחתום כשביטל זה שלא בפני זה מ"כ אפי' אם מבטל אח"כ בפני שבני ובפני שבליפי כיון דלא ידעי היו בשני שבר כל אד דלדידי' לאוד ביטל ויכול הוא עלמו לחתום. אחנם נראה דאי אחרי' דשני כשחבטלן כולן זה שלא בפני זה אע"ג דליכא למיחש שמא יחתימו אותן שביטל לכיון דשבטל נאמן לומר שביטל מת הגט במגו דאי בטי מבטל עבדיו וכמ"ש שרשב"ץ בשי' ר"פ שטולה ועיין ב"ש ס"ק מ"ח שיכול לבטל מת כולן זה שלא בפ"ז ויודיע לכל אחד ואחד שביטל כולן זה שלא בפ"ז ויסי נאמן במיגו ומ"כ יהי' ביטולו קיים לכך נריך לשברתו לחיות חוזר ונראה. וזה יתיישבו דברי שרשב"ץ פ"ו מגירושין שכתב דשליחות שבטלה מקלתה בטלה כולם והוא אחי דהא לפי מאי דאוקמי' בעדי הולכה מ"ב ע"כ ס"ל לרבי דלא בטלה כולה אפי' בשליחות וקי"ל כרבי. אלא לפמ"ש בישוב קושי' התוס' דאי אפשר לומר שיהי' ביטולו קיים בהך שביטל בפניהם משום דמ"כ יהי' בעילתו ב"ז לפרע כשיכתבו הך דלא ידעי ויתנו לה שלא בפ"ז ויסי לפרע וע"כ היו מבטל בלב שלם וכמ"ש לעיל. ועיין תוס' ד"ה ורב נחמן אמר בפני שנים דלרבי דבעי ב"ד נמי משום תקנת ממזרי, ע"ש וא"כ ע"כ היו מבטל בלב שלם וליכא למימר דלעולם בלב שלם מבטל אלא דאח"כ נתרמה בשלא ביטל שיהיו שלוחיו ועדיו דהא בעדי כתיבה בעיון שיאמעו מפי שבעל ולא מסני שלוחות שלא בפניו ומש"ה ע"כ ס"ל דס"ל לרבי דלא

בעדי הולכה. אבל כי מוקמינן לפלוגתייהו בעדי הולכה דזה מסני שלוחות שלא בפניו א"כ מעשו למימר דרבי נמי ס"ל שלוחות שבטלה מקלתה בטלה כולה אלא דלמאי דהוברכו לתקן שלא יועיל ביטולו תקנו היינו לשותן שלא ביטל בפניהם ולמאי דלא הוברכו לתקן והיינו לשותן שבפניהם לא תקנו ומי מצוה שלא יהי' בעילתו ב"ז שנתרמה אח"כ בשותן שלא ביטלו וכמ"ש בשי' ורשב"ג סבר דכיון דהוברכו לתקן שלא יהי' מועיל הביטול גבי שותן שלא ביטל בפניהם תקנו שלא יהי' הביטול מועיל כלל וכמ"ש תוס' ואפי' נתרמה אח"כ תו לינו מועיל דכיון דקודם שנתרמה לא הי' מועיל בשעתו תי לינו מזר ונראה וכמש"ל ומש"ה פריך שפיר ואי ס"ד כרשב"ג וליבדורי חיבדורי דליכא למימר שיבטל כולן בזה אח"ז דאח"כ מיכח דלרשב"ג ס"ל דכל שלא הועיל הביטול בשעתו תי לינו מזר ונראה מדלא מסני שנתרמה אח"כ לגבי חיך וע"כ משום דשוה מזר ונראה וכמ"ש ר"ת ליבדור חיבדורי ודוק: (ט) ויש מי שאומר דבשלוחות אם ביטל אחד מהן נתבטלו כולן אם בשוניא מאי מפני תקון הטוף' ר' יוחנן אחר מפני תקנת ממזרי סבר לה כרב נחמן דאמר בפני שנים ובי חרי ליח לי' קלא ומקשו בתוס' ליתקנו שיבטל בפני שלשה ע"ש. עוד אם רוים לקיים אחר מפני תקנת עגונות סבר לה כרב שאת דאמר בפני שלשה ובי תלתא ליח לי' קלא ומקשו ע"פ לא גבי מתבעבדי אפי' בלוחו בפני כמה עדים ע"ש. עוד אם בתוס' ד"ה רבי סבר עדות שבטלה מקלתה לא בטלה כולה ע"ש שמקשו דלמא רבי נמי סבר בטלה כולה ומפ"ש יכול לבטל בדיעבד דהא ס"ל לרבי בטלו מבוטל ע"ש. עוד שקשו שם בחיתו דיבור דלפי' שקושו, משמע דלרשב"ג דבטלה כולה לף זה מתקנת ר"ג וע"כ לא"ד מפני תקנת עגונות לא דמי מהדי ע"ש ועיין בשנה לחלק פ"ו מה' גירושין ביחורו משום דתקנת עגונות לא שייכא כל שביטל ע"כ בפני אחד ע"ש ועיין לעיל שק"ס. עוד שם בתוס' ד"ה וחזר בו רבי ועשה כרשב"ג שקשו ז"ל ות"ת מל"ל כי דלמא שהיא דשום שליחים דמי טפי לביטלו שלא בפ"ד דהתם מודם רבי דלמא מבוטל דלמחרי, מ"ש כח ב"ד יפה ועיין ביחורו בחי' מהרש"ח משום דכל שביטל בפני ב"ד לאחרי דכח ב"ד שני עדיף שיכי' שביטל מועיל ע"ש. והרמב"ם פ"ו מה' גירושין כתב ז"ל אחר לטשרה כתבו וגט יתנו להשתי יכול לבטל זה שלא בפני זה ואפי' בפני שנים אחרים וכתב הרש"ש ז"ל שכיון דקי"ל כרבי דלאחר בטלו מבוטל לאפי' בפני אחרים לא גרע כשבטלו בפני שנים מן השטרה משלח בטלו בפני אחרים שאיון משם שזה שכתב רבינו ואפי' בפני שנים אחרים ע"ש משמע מדבריהם דשסוגיא מיירי שביטל לכולן בפני שנים מהן. ולפ"ז כל שסוגיא מוקשה בשא לאחרי' דרבי ס"ל עדות שבטלה מקלתה לא בטלה כולה דשא בטיל לי' לכולהו ועיין בלחם משנה. ולייבב כל שלא נראה לטע"ד וכוא דבטור ום"ע ח"מ סי' ל"ט סעי' ט' פסקו דמעשה ב"ד יש לו קול וגובה מהשעבדי ודעת הסמ"ע שם ס"ק כ"ד דכל הילהה בב"ד יש שם קול אפי' לא שלחו אחריו וגובה מהשעבדי אם נתברר שלא פרע ושא דבעיינן קבעו ושלחו היינו לעניין טעות פרעתי אבל מהשעבדי לעולם גובה ע"ש ובשך שם ס"ק כ"ז חולק עליו והעלה דהולהה בב"ד לינו גובה מהשעבדי אלא דוקא בקבעו ושלחו או בנתחייב ע"פ ב"ד דבזה דוקא אחרי' מעשה ב"ד יש לו קול אבל לא שלחו אחריו וגם שנתבע הודם מעשה אין זה מעשה ב"ד ולית לי' קלא וע"ש בשך ס"ק י"ה שכתב בשם הימוקי יוסף דשאני חילי דבי דינא מהודשה כלומר בלין שב"ד מחייבין אותו בשלוח רק שמודם בפניהם כמודם בפני שאר עדים לכך אין שם דיוש עליהם אבל במודם ע"י תביעה בפני שלשה כלומר שחיבעו בפני שלשה לדין ואינו רולה ליתן להחיבע מעשו אלא שמודם ע"י תביעה שנתחייב בהודאתו מכח תביעתו כגון שכיבין שב"ד שמכח טעותיהם הוא חייב לו ה"ז ב"ד גמור ולא בעי קבעו ושלחו עכ"ל. וכבר כתבנו בס' קנוס"ח סי' ט"ו ס"ק דכדברי הש"ך מבואר בדברי התוס' כאן שסקשו בשא לאחרי' בי תלתא ליח לי' קלא מכח דאלוה ע"פ אינו גובה מהשעבדו ואפי' בפני עשרה ע"ש וכן הקשה הרשב"ש ז"ל בחידושיו ואי כדברי הסמ"ע מאי קושי' דשא ברשאוה סי' עוכה ב"ד ומבטל וכל מעשה ב"ד יש לו קול. אלא ע"כ כדעת הש"ך דכיון דאין ב"ד עושה שום מעשה ב"ד אלא שהוא מבטל בפניהם בגט זה אלא כמודם בפניו לית לי' קלא אלא בקבעו ושלחו אחריו וגבי ביטול הגט לא שייך שלחו. וע"ש. אחנם לפמ"ש הר"ן בשא דברשאוה היה עושה ב"ד וכ"כ ג"ל דס"ל לרבי דלא

מסוס דלא מחי דיבור גרוע דסלית בפני סכלית ומבטל ליה לדיבור קמח סהיס בפניו וכן הוא בירושלמי מסוס כח ב"ד יפה סבחתי דבריסס לעיל סעי' ס' ע"ס וכיון דמין סביטול מועיל אלא מסוס כח ב"ד יפה סדר ס"ל מעשה ב"ד סא הוי מילי דבי דינא ויש לו קול. ומתיישב זה קושית סתוס' בסא לאמר לרב ששת בי תלתא הוי ליה קלא ובא אלוס ע"פ לא גבי ממשעבדי אפילו סלוהו בפני כתה עדיס מסוס דסכא כיון דמין ביטול מועיל אלא מצד מעשה ב"ד ומסוס אחי דיבור גרוע דסלא בפניו ומבטל דיבור מעליא וע"כ היינו אלא מסוס כח ב"ד יפה ומילי דבי דינא הוי ליה קלא מסא"כ בחלוס ע"פ דסחיוב נעשה מצד עצמו בלא סב"ד מין זה נקרא מעשה ב"ד וכמ"ש סס"ך. אבל ר' יוחנן ס"ל כרב נחמן דאמר בפני סיס וא"כ בראסוה היס מבטלו בפני סיס וסגי לעניו סביטול בסכי כשסתקין ר"ג הזקן מסוס תקנת ממזרות דבי תרי לית ליה קלא לא היס יכול לתקן סיבטל בפני שלשה דאמרי לא ידיס לו קול דסא לעניו סביטול בעלמו סגי בפני סיס לבטל דבורו בראסוה א"כ אף אס מבטלו בפני ג' אי בפני מאה לית ליה קלא כיון דלא הוי מילי דבי דינא דסביטול מצד עצמו סגי בפני סיס ומירוף סשלישי אינו מעלה לעניו גוף סביטול ואי לא הוי מעשה ב"ד לכך לא הוי תקנה לבטלו בפני ג', ובזה נסתלקה קושית סתוס' ד"ה ובי תרי כו' ומש"כ לרב ששת דס"ל דעיקר סביטול צריך סיסיס בפני ג' מסוס דדבור גרוע דשלא בפניו אינו אל אלא ע"י כח ב"ד ור"ל מילי דבי דינא וכל מעשה ב"ד יש לו קול כאו נתחייב ע"פ ב"ד וזס נכון. ובזה נראה לייישב גס קושית סתוס' שהקשו מנ"ל דרבי שבר לא בטלה כולה דלמא רבי נמי שבר בטלה כול אלא דהכא בדיעבד בטלו מבוטל דהגס סתוס' כתבו שם דרבי מודה היכא דליית ליה קלא ואיכא תקנת ממזרות דבטלו אינו מבוטל מיסו דעת ברמב"ס בשלישות להולכה דאפילו היו עברה שלוחים ובטלו בפני אחד מהן נתבטלו כולן ואסוס דבשלישות לכ"ע מחריגן בטלו כולה וסגס בראשונה לא היס עמ"ס ביטל בפני אחד מהן אפילו דהא גס בראשונה לא היס מבטלו בפני אחד אלא היס עושה ב"ד וא"כ בפני אחד לא אפילו כלל לכך נראה דברמב"ס ס"ל דלדיון דקי"ל כרב נחמן דאמר בפני סיס ובי תרי לית ליה קלא וכיון דאמר רבי בטלו מבוטל מ"כ ליה תקנת ממזרות והא דבעי בפני סיס היינו אסוס דלא אחא דיבור גרוע דשלא בפני סשלים ומבטל ליה לדיבור קמח סהיס בפני סשלים וכמ"ש בשם הירושלמי וכר"ן בכ"ל אם כל שמבטלו בפני שלשה אחד תו לא הוי דיבר גרוע לגבי דהא בפניו הוא לכך יכול לבטלו אפי' בפני אחד מהן וא"נ ב"ד כלל דתקנת ממזרות ליה ליה לרבי ודיבור גרוע לא הוי דהא בפניו הוא ואע"ג דנתבטלו כולן ואיכא שלא בפניהם הוא סביטול ובעי ב"ד זה אינו דביטול זה מועיל הוא דהוי כיון שבטל מקלתה היינו זה שבפניו בטלה כולה וזה שבפניו דיבור מעליא הוא וא"נ ב"ד: וא"כ לביטת ברמב"ם ליה ליה לרבי תקנת ממזרים כלל בדיעבד ותקנת ר"ג היס אסוס ממזרות ולרבי דסגי בדיעבד בסיס כרב נחמן ואע"ג דבי תרי ליה קלא ס"מ דלא חיים רבי לתקנת ממזרים והא דאריך ב"ד הוא אסוס דלא אחי דיבור גרוע ומבטל ליה לדיבור קמח לפיכך כשמבטלו בפני ג' אסס דהוי דיבור מעליא גבי המי דבטלי' בפניו אי לא בעי ב"ד ואיכא מחילה בטלי אסוס שלישות שבטלה מקלתה בטלה כולה ואע"ג דאסוס' כאחד דפאות אסגיס לא מפרסמי כלל ע"ס ורמב"ס ליה ליה הכין אלא בטלי מבוטל ובלבד שיסיס דיבור מעליא ואע"ג דליה ליה קלא בטלי אסוס שלישות שבטלה מקלתה בטלה כולה וכמ"ש. אחד ב

תרתי מדת כרבי וחדת כרשב"ג ולא ידענא מי מינייהו כרבי כו' ט"ס ולפי דבריהם מי ס"ד דס"ל כרשב"ג דבטלו ליכא מבוטל היינך מפסר דס"ל דיכול לבטל זה שלא בפני זה הייט שיבטל כולן בפני אחד ועיין בלח"מ: שלא לפמ"ש ניחא דתרתי גווני משכחת לה דאפסר דס"ל כרבי אם בטלו מבוטל ואפ"ה ס"ל בחידך כרשב"ג דהייט יכול לבטל כולן בפני אחד אפס אפוס דס"ל עדות שבטלה מקנתה בטלה כולה ותו לא סוי מעשה ב"ד ואיכא אפס ממזרות דאפילו לרבי ליכא למימר דסבירא ליה תקנת ממזרי היכא דליכ' קלא ואפ דבטלו מבוטל הייט דוקא היכא דליכא קלא וכן להיפך ים לומר ס"ל כרשב"ג דבטלו ליכא מבוטל אפי' בפני ג' ואפוס תקנת עגונות ואפ"ה ס"ל בחידך כרבי דיכול לבטל כולן בפני אחד אפן אפוס דסבר עדות שבטלה מקנתה לא בטלה כולה וא"כ חיוך לא בטלי אחילא שלא אפוס כה ב"ד יפה ואיכא ליה קלא ותו ליכא לא אפס ממזרות ולא עגונות תקנת ממזרות ליכא דאפ לית ליה קלא ותקנת עגונות אפי ליכא דאפ סוגרך לבטלו עכ"פ בפני אחד אפס במשנה לחלך דכיון דאטריכוהו לחזור אחר אחד אפס אין לריך לאטריכוהו יותר ולכך קאמר שפיר ולא ידענא מי כרבי ומי כרשב"ג: ובאפ ניחא לייטב קושית תוס' ד"ה חזר רבי ועשה כרשב"ג דאקשו דילמא אסוה דאפוס הדיינן דמי טפי לביטולו שלא בב"ד דמודה רבי דאינו מבוטל לאחרי' אפ כה ב"ד יפה ט"ס ור"ל דכל שביטלו בפני ב"ד כה ב"ד יפה ועדיף שיועיל הביטול וכמ"ש בחי' מוהרש"א ט"ס: ולפמ"ש שפיר קאמר רב יוסף נחזי אנן כו' וחזר רבי ועשה כרשב"ג דאי ס"ד דס"ל בטלו מבוטל אפוס דכה ב"ד אי יפה ובאפ פסק כרבי ה"ל היינך פסק בחידך כרשב"ג דאינו יכול לבטל זה שלא בפני זה אפ קי"ל בטלו מבוטל וכ"ת הכא אין לריך ב"ד כיון שביטל בפני אחד אפן ואיכך אחיל סוא דבטלי אפוס דבטלה כולה וכמ"ש תו לא סוי מעשה ב"ד ואיכא אפס ממזרות ואוקי רבי דאינו אפוס כה ב"ד יפה וכמ"ש תוס' דף ל"ג ד"ה ורב נחמן אחר בפני בעי דאי ס"ד יפה אפילו לעולם יכול לבטלו ט"ס וכיון דאחרי' דאיכא דאיכא כה ב"ד אי לא אחרי' על ב"ד לאפון אפ כה ב"ד יפה ה"ל היכא דאי אפס ממזרות ולית ליי קלא ליה לן לאיחר בטלו אפוס כה ב"ד אי כיון דטכ"פ ב"ד יש כאן וא"כ אחילא ליכא נאי אפס ממזרות דכיון דט"י כה ב"ד אי סוא דאחרי סוי בפיר מעשה ב"ד ואיכא ליה קלא אלא ואלי דאין ב"ד אי מועיל לבטל כה ב"ד יפה וה"ה נגד תקנת ר"ג לא אפוי כה ב"ד אי אלא ובטלו מבוטל ואלי דאין אפוס כה ב"ד אי אלא אפוס דלא ס"ל כלל סך סברא דאפ כה ב"ד יפה גבי תקנת ר"ג וכיון דאטעיק דאזל בו רבי אפאי ועשה כרשב"ג אפוס אפ כה ב"ד יפה בכל ב"ד ס"ס בתקנת ר"ג ליכ ליה אפ כה ב"ד יפה ובטלו אינו אבוטל אפילו ט"י ב"ד אי ואאכך כרשב"ג בחיוך ס"ל כרבי דיכול לבטל זה שלבפ"ז ר"ל יכול לבטל כולן בפני אחד אפן אפוס דעדות שבטלה אקנתה לא בטלה כולה ואפוס כה אעשה ב"ד סוא דאפאי אלא יפיס אפס ממזרות דאפ אלא תקנת עגונות ליכא דאפילו לרבי ליכא למימר דסבירא ליה תקנת ממזרי היכא דליכ' קלא ואפ דבטלו מבוטל הייט דוקא היכא דליכא קלא ואין להפיך ים לומר ס"ל כרשב"ג דבטלו אינו אבוטל אפי' בפני ג' ואפוס תקנת עגונות ואפ"ה ס"ל בחידך כרבי דיכול לבטל כולן בפני אחד אפן אפוס דסבר עדות שבטלה אקנתה לא בטלה כולה וא"כ חיוך לא בטלי אחילא שלא אפוס כה ב"ד יפה ואיכא ליה קלא ותו לא אפס ממזרות ולא עגונות תקנת ממזרות ליכא דאפ לית ליה קלא ותקנת עגונות ואי ליכא דאפ סוגרך לבטלו עכ"פ בפני אחד אפן אפוס בחשנה לחלך דכיון דאטריכוהו לחזור אחר

סיזבו ד' מחותיו להקדם ומכח גבי גט דלא מסני כלל ליפטר דמחילה כוונתו שע"י מחירתו יהיה בטל כמו דאמרינן גבי בטל הוא ומש"ה עלתה בתיקו ודוק:

ס' קמ"ג סעי' ט"ן (ח) אמר לס ע"מ שתגשתי לפלוני. פ' המגרש דף פ"ד ת"ב ס"ז גיטך ע"מ שתגשתי לפלוני ה"ז לא תגשה ואם נשתה לא תגע בו הוא דלא תגשה לאחר שתגשה היא בעני לקיומי לתגלי וכ"ת תפשר דמשמע היום ומיגרשה למחר ומיקיימא לתגלי כו' הכא בדידה קיימא למגרושי אלא מחר דבעי ה"ז לא תגשה לו ולא לאחר לו לא תגשה אלא יאחרו כשותיכן מיתנין זה לזה בשתגה לאחר לא תגשה דבעי לקיומי לתגלי ואם נשתה לאחר תלה דמשום גזירה לא מפקינן לה מיני ואם נשתה לאחר דבעי לקיומי לתגלי. וכתב הרמב"ם דאם נשתה לאחר קודם שתגשה לפלוני בני ממזרי הע"ג דלבסוף נשתה לאותו פ' ואחו וסרה"ם חולקי בזה וסברי כיון דלבסוף קיימה לתגלי ומתקדשה לפ' הרי היא מגורשת למפרע. וכן דעת הרשב"א בחידושיו וסבירא ליה דאפילו לקיומי לתגלי. ולפענ"ד נראה טעמא דהרמב"ם שלגריך לקיים שתגלי ושתגשה לפ' קודם שתגשה לאחר היינו משום דמסקינן בש"ס דלאו בידה קיימא למגרושי ובודאי לא שתגה עלי' בדבר שאינו בידה ומש"ה מחרינן דודאי קפיד בתגלי שלא תגשה לאחר קודם שתגשה לאותו פ' ואי הוי לחרינן דבידה קיימא למגרושי אין ס"ג דלא הוי קפידה חיישת דתפשר דמשמע היום ומיגרשה לאחר ומיקיימא לתגלי ואפי' ס"ל דבידה קיימא למגרושי שפיר הוי ס"ל דהוי קיים שתגלי כשנשתה לפ' לף אחר שנשתה לאחר. אבל למאי דמסיק דכתב לאו בידה קיימא למגרושי ש"כ ודאי זה לא שתגה אלא עד שנשתה קודם לאותו פ' ומש"ה כל שתגלי שלא תגשה לאחר עד שתגשה קודם לאותו פ' ומש"ה כל שנשתה לאחר מע"ג דמיגרשה ונשתה אח"כ לפ' בני מן הרמב"ן ממזרי ולא מכני לה קיים שתגלי ז"ב. וכן מנהגי בפשוט לתלך פ"ח מש"ל מכירה שכתב הרמב"ם ואם לא קיים שתגלי ומכרו לאחר כו' וכתב הוא ז"ל ל"ל דמה שהוקרך רבינו לכתוב זה כו' ויש מי שרגש לומר דבא להשמיענו דאם שתגה ע"מ שתשתנו אי שתמכרנו לפ' ומכרו לאחר מע"פ שלקחו אח"כ ממנו וחזר וקיים תגלי קפידא הוי שלא שתגה אלא על מה שביד לו לקיים אבל לאחר ואפשר שלא ירגה זה למכרו לו ואע"פ שמכרו וקיים תגלי קפידא הוי ס"ל. ובהי פ"י שם רלמיתי שכתב ז"ל ולטע"ד נראה לייצב משום דלכתורה מוכח להדיא מבריית דהי אפשר לומר דאם נשתה לאחר תגשה דא"כ לא שתירה בגט זה לשום אדם כי אם לפ' וה"ל סיור בגט ומאי שנא מאם אמר הרי את מותרת לכל אדם חוץ מפ' דלא הוי גט וכ"ם הכא דלא שתירה לשום אדם אלא לאדם אחד ויכא למימר דאמאי הכא ליתא דהא בחוץ מפ' נמי מותר, לאותו פ' לאחר שנשתה לאח', מן הסוק ומתאמתל, או נתגרשה כי' וע"ם שהגיך בזה וכתב דלמע"ג אלא שתירה לשום אדם אפיר מכני כיון דסוה שנשתה לאח' ע"ם. אחנם לי נראה דמין גריך לכל זה דאפי' לדעת הפוסקים דס"ל דע"מ שלא תגשתי לפ' הוי סיור בגט הכא בע"מ שתגשתי לפ' מכני ולא תסא דשאני להגשה לאחר קודם שתגשה לפ' כמ"ש הרמב"ם והא דלא הוי סיור בגט היינו משום שמותרת לכל אדם אחר שתגשה לפ' ותתגלגל אי שתגרש ומ"ם דשא בחוץ נמי מותרת לאחר אינשת לאחד מן הסוק אין זו קושי כלל דודאי בשאר חוץ מפ' לא שתירה שתגרש לאותו פ' לעולם ושא דשותרת לו לאחר אינשת לאחד מן הסוק ושתגרשה ללאו מכח גירושי הרשתון הוא שלא משום אינשת לבני ניתק שאינשת מן הרשתון לגמרי להכני וכמו שפירש"י להדיא שם דף פ"ב בשא דתניא מודה ר' אליעזר כו' ע"ם וכ"כ שם שתום' ז"ל וטעמא כיון שנשתה זה שותרת לו ונתרוקן לו כל שאינשת ופקע אינשת של הרשתון לגמרי ע"ם. (וכן מוכח מלשון הברייתא שכתב הרמב"ם וכי תניא זה חוסר וזה מתיר ע"ם) מ"כ ללאו מכח בעלה שותרת לכך הוי סיור בגט ופשוט אבל בחוזר על מנת שתגשתי לפלוני מה שותרת לכל אדם אחר שתגשתי לפלוני מכח הגט הרשתון הוא שותרת ואפיר הוי כריתות ואם"ם לא הוי סיור ודו"ק. (עיין בחידושי הרמב"ם דף פ"ב ד"ס אלא בעל מנת שכתב ז"ל ואפי' אחר לה ס"א שותרת לכ"ח ע"מ שלא תגשתי לפ' מכאן ועד שלשים יום אין זה כריתות כו' וכן נראה מדלא פליג ר' טרפון בין על מנת

לט"מ דמ"כ ס"ל לפרושי בהדיא סרי שאמר לה כו' ע"מ שלא תגשתי לפלוי מכאן ועד י"ב חודש כו' אלמא אפי' שלא תגשתי עד ל' יום אינה למיפרך וכ"ם כשאמר לה עד י"ב חדש דאינו דומה לזה גיטך לאחר י"ח דשאני לא חל הגט ולא כורתת כלל עד י"ח ולאחר י"ח כורתת לגמרי אבל כל אדם ואין שיור בגט זה כלל אבל אם נשתה וכרתת שקלת לגמרי אבל שאמר ולזה לא כרתת ס"ז שיור בגט ואין זה כריתות ואי"ג למ"ד בע"מ לא פליגי בחוץ נמי דכותה היא כגון דאמר לה ה"ה מותרת לכ"א חוץ מפ' שלא תגשתי לו עד ל' יום אין זה כריתות לפי שבשעה שאל הגט להיות כורת אינו כורת לגמרי אבל הכל ואין זה כריתות ע"ל מבואר מזה דכל דהוי שיור בגט אפילו לזמן מועט אי לא הוי כריתות דבשעה דבשעה שהוא כורת יהיה כורת לגמרי אבל כל אדם ולא אמרי אם שותרת אח"כ לכל אדם ואע"ג דבלא"ה אסורה ליגשה תוך ג' מדשיש היין דמדלורייתא מותרת ליגשה מיד ולזה אסירה אינשה אלא משום שיורה אין זה כריתות כן מבואר שם בדברי הרמב"ן ע"ש לפ"ז לף שנשתה רלייתו של הגמון פ"י אמא דחוץ ומיסת לא' מן הסוק וכאו שאביב עליו מרן ז"ל בטוב טעם מ"מ סדין דין אחת דכל דהוי שיורה אפילו בשעה הזה אין זה כריתות דבשעה שהוא כורת לריך שיהיה כורת לגמרי ונראה שבן גם דעת הרמב"ם ז"ל שהרי הוא פסק דעל מנת לא הוי שיור ואפ"ה לריך שיקבע זמן כמבואר בדבריו פ"ח מגירושין דאם אחר שלא תגשה לאחר קודם שתגשה לאותו פ' ודאי בתגלי שלא תגשה לפ' ואם"ה אפי' אחר שלא תגשה לאחר קודם שתגשה לאותו פ' ואי הוי לחרינן דבידה קיימא למגרושי אין ס"ג דלא הוי קפידה חיישת דתפשר דמשמע היום ומיגרשה לאחר ומיקיימא לתגלי ואפי' ס"ל דבידה קיימא למגרושי שפיר הוי ס"ל דהוי קיים שתגלי כשנשתה לפ' לף אחר שנשתה לאחר. אבל למאי דמסיק דכתב לאו בידה קיימא למגרושי ש"כ ודאי זה לא שתגה אלא עד שנשתה קודם לאותו פ' ומש"ה כל שתגלי שלא תגשה לאחר עד שתגשה קודם לאותו פ' ומש"ה כל שנשתה לאחר מע"ג דמיגרשה ונשתה אח"כ לפ' בני מן הרמב"ן ממזרי ולא מכני לה קיים שתגלי ז"ב. וכן מנהגי בפשוט לתלך פ"ח מש"ל מכירה שכתב הרמב"ם ואם לא קיים שתגלי ומכרו לאחר כו' וכתב הוא ז"ל ל"ל דמה שהוקרך רבינו לכתוב זה כו' ויש מי שרגש לומר דבא להשמיענו דאם שתגה ע"מ שתשתנו אי שתמכרנו לפ' ומכרו לאחר מע"פ שלקחו אח"כ ממנו וחזר וקיים תגלי קפידא הוי שלא שתגה אלא על מה שביד לו לקיים אבל לאחר ואפשר שלא ירגה זה למכרו לו ואע"פ שמכרו וקיים תגלי קפידא הוי ס"ל. ובהי פ"י שם רלמיתי שכתב ז"ל ולטע"ד נראה לייצב משום דלכתורה מוכח להדיא מבריית דהי אפשר לומר דאם נשתה לאחר תגשה דא"כ לא שתירה בגט זה לשום אדם כי אם לפ' וה"ל סיור בגט ומאי שנא מאם אמר הרי את מותרת לכל אדם חוץ מפ' דלא הוי גט וכ"ם הכא דלא שתירה לשום אדם אלא לאדם אחד ויכא למימר דאמאי הכא ליתא דהא בחוץ מפ' נמי מותר, לאותו פ' לאחר שנשתה לאח', מן הסוק ומתאמתל, או נתגרשה כי' וע"ם שהגיך בזה וכתב דלמע"ג אלא שתירה לשום אדם אפיר מכני כיון דסוה שנשתה לאח' ע"ם. אחנם לי נראה דמין גריך לכל זה דאפי' לדעת הפוסקים דס"ל דע"מ שלא תגשתי לפ' הוי סיור בגט הכא בע"מ שתגשתי לפ' מכני ולא תסא דשאני להגשה לאחר קודם שתגשה לפ' כמ"ש הרמב"ם והא דלא הוי סיור בגט היינו משום שמותרת לכל אדם אחר שתגשה לפ' ותתגלגל אי שתגרש ומ"ם דשא בחוץ נמי מותרת לאחר אינשת לאחד מן הסוק בחוץ מפ' לא שתירה שתגרש לאותו פ' לעולם ושא דשותרת לו לאחר אינשת לאחד מן הסוק ושתגרשה ללאו מכח גירושי הרשתון הוא שלא משום אינשת לבני ניתק שאינשת מן הרשתון לגמרי להכני וכמו שפירש"י להדיא שם דף פ"ב בשא דתניא מודה ר' אליעזר כו' ע"ם וכ"כ שם שתום' ז"ל וטעמא כיון שנשתה זה שותרת לו ונתרוקן לו כל שאינשת ופקע אינשת של הרשתון לגמרי ע"ם. (וכן מוכח מלשון הברייתא שכתב הרמב"ם וכי תניא זה חוסר וזה מתיר ע"ם) מ"כ ללאו מכח בעלה שותרת לכך הוי סיור בגט ופשוט אבל בחוזר על מנת שתגשתי לפלוי מה שותרת לכל אדם אחר שתגשתי לפלוי מכח הגט הרשתון הוא שותרת ואפיר הוי כריתות ואם"ם לא הוי סיור ודו"ק. (עיין בחידושי הרמב"ם דף פ"ב ד"ס אלא בעל מנת שכתב ז"ל ואפי' אחר לה ס"א שותרת לכ"ח ע"מ שלא תגשתי לפ' מכאן ועד שלשים יום אין זה כריתות כו' וכן נראה מדלא פליג ר' טרפון בין על מנת

סעי' ט"ן (3) ואין תקנה להתירה אא"כ יקדשנה אחגרש כן הוא בתשובת הרא"ם כלל ח"ס סי' כ"ט ז"ל

רחובן גירש את אשתו ע"מ שלא תנשא לאחיו אם יכול לבטל תגלו אא"כ מ"ל מה ומאו שיחזור רחובן ויטלני שימנה ויתנו לה בלא תגלי ויבטל הא'. תשובה. לבטל התגלי אינו יכול כיון שנתן לה הגט בתגלי אינו יכול לבטלו ובטולת הגט תמנה ויחזור ויתנגה לה פעם אחרת אין תקנה כי כבר נישא אשתו כי נתן לה גט גמור בלי שיור אלא שבטול בו תגלי ואין תקנה אלא שיקדשנה ויתן לה גט גמור בלי תגלי ע"ל ובתבו' מהרי"ט ה"ח סי' מ"ט כתב עלה וז"ל ותמה אני למה לא ייעיל ביטול התגלי כו' והרא"ם עלמו בכלל מ"ז סי' ד' וכ' כתירך ובילך שבישל התגלי מועיל לתלי דיבור ומבטל דיבור כו' וכילך כתם עלינו לת הספתה כלן בתשובה זו ואחר דאין תקנה אלא שיקדשנה ויתן לה גט גמור ולאיתי בדברי תוס' רים התגרש לף בתגלי דע"מ שלא תגשתי לפ' בהדיא שיכול לבטל התגלי ע"ב ד"ה אפי' לא נתגרשה אלא מאישה בסוף הדיבור הבינו מה שהקשו בירושלמי מ"ט לא תני בהדי ט"ן וסיס שפוטרת לרוחיהן ומבני תמן מן התורה אסר עליו כו' ופי' התוס' אבל בע"א שאינו חלוי בתגרש שלא יתירנה ליבא קודם שיחזו אחזו אחת שנשאה כו' ואם לאחבך אלא שאין שאין לומר דברי הירושלמי אמורים אלא בתגלי חוץ לאיבא דר"ת דשותיל ולאותו פ' לא נתגרשה אשתו יכול הוא לחזור ולגרשה אבל בתגלי דע"מ כיון דנתגרשה לגמרי אין כל אלא שבטול בו תגלי שוב לא שייך עוד גירושין אחרים וגם ביטול לא מהני אלא אם כן אחתא לחזור בו דבתגלי חון לא שייך לאקשויי כלל אחתי לא תני לה בהדי ט"ו וסיס כו' דאחתא רלוחן כבר הותרה לאחיו דאמיא שהם מודה ר"ת בתגרש את אשתו כו' חוץ מפ' והלכה ונשאת לאחד מן הסוק ואתארמלה או נתגרשה אחותרת הוא שנאסרה עליו כו' ועוד אני תמי' אפי' תימא דביטול לא יועיל לאחר הלריך לקדשה כדי לגרשה ויכתוב לה גט אחר ויתן לה בלי שום תגלי דאין אחר לומר דאחאחר שנתגרשה ממנו לגמרי אין גט אחר כלל דא"כ אפי' ר"ת לאותו פלוי נתבטל הגט הרשתון שהוא בלי שום תגלי יש לאחר לומר שפיר הגט הרשתון והרי היא כ"ת למפרע ויכול

מסת דמחרימין פ' נערה קדשה על תנאי וכנסה סתם מקודשת ומחרי' משום דאין אדם מוחה בעילתו בעילת זנות הרי כאן לע"פ שהיתה מתחילה מקודשת גמורה אלא שהטיל תנאי בקדושין חיילי ספיר קידושין המחרושים שהיו בלי שום תנאי דכיון שנתבטלו הקידושין הרחשושים חלו המחרושים ולפ לגבי גט כיולא בו ודחי' לשבועה דתן פ' שבועות שהיו שבועה אלא ליכלגה שבועה אלא ליכלגה כו' ומחרי' בגמ' דכי מסכת רוחמא היל כדרבא שהם שחל על הרחשושה עלמה לו שהיה וכן מוכח להדיא מדברי רנ"ה שהביא הטור דבריו סי' קמ"ג גבי ט"מ שתנאתי לפלוני כו' אבל אם נתקדשה לו לבד תנאי ולא יחזיר אלא לאחר מיתת הבעל או שיתן לה הבעל גט שני אלא תנאי הרי מוכח מדבריו שהם גט אחר גט לפ שהרחשון היה גט גמור ותשובה זו מי מר התיס עלה ע"ע עכ"ל וט"ס שהתיך כזה עם הרבינו הגדולים ה"ס מ' יעקב חבולחפי' עם ס"ס מ' משה קאסטילץ וט"ס בתורך סי' נו"ן וכל מ"ם מהרי"ט בשם לחות דברי הרבינו בשם שכתבו לחלק ורחין דברי מהרי"ט בכל עניניו. וכבר עמד בזה חביו בתשו' חבי"ט ח"ב ס' ס' וכתב שם שחלה לסר"ם בן הרשב"ץ ליפשו ע"ם דברי מסר"ם גם מ"ם המבי"ט ביסוכן מדידי ובכל חלה לה מלחמו מרגוע לדלות שכללו. והנה בב"ם כתב לחלק משום דתנאי דע"מ שלא תנשא לפלו' היה בשב ואל תעשה ומותרת להנשא מיד ומש"ה חינו יכול לבטל התנאי ע"ם וכבר היה הסילוק הזה לפני מהרי"ט ודחמה משום דהא דבתנאי דקום ועשה דחינה מותרת ליגשא עד שתקייים תנאה חינו אלא מדרבנן אבל מלמולייחא חין חילוק בין תנאי דקום ועשה לו בשב ות"ת ע"ם וחנהם הקושיא שהקשה מהרי"ט לחתי לא מהני הכא גט אחר גט כיון שאם תנשא לאותו פ' יתבטל הגט הראשון ויחול גט השני למפרע מזה לא הזכיר בב"ם כלום. (עיין בספר מכתב מלילהו שער ח' משפטי התנאי סי' י"ח שהביא כל דברי המבי"ט והר"ם ודברי מהרי"ט והתריך בפלפולו לקיים דברי הרא"ם ז"ל ולהגילו מהשגת מהרי"ט ותוקף דבריו דכיון דהשתא מותרת ליגשא לאו אשתו היא ולא תחרין כיון שעברה על תנאה מדרבנן אבל מלמולייחא חין חילוק דקום ועשה לו בשב ות"ת ע"ם וחנהם הקושיא שהקשה מהרי"ט לחתי לא מהני הכא גט אחר גט כיון שאם תנשא עד שתקייים תנאה היו חלה מדרבנן ויחול גט השני למפרע דבשב"ג לא תחרין בדיבה בדבר שאין בידו לעשות מיד והביא רחיה מדברי מהרלנ"ח סי' קי"ט דף קט"ס ע"ג ע"ס שהעלה לקיים דברי מהר"ח קלטשלין גם העלה דדברי הירושלמי שהביאו התוס' הם דוקא בחיתר מין ושהשת הירושלמי דלא תחרין נתרוקן והותרה לזה שנאסרה עליו אלא היכא שנתחרלה שלא בחקום יבא אבל בחקום יבא לא תחרי' נתרוקן ועדיין חסורה לו ובהא פליג הירושלמי אם"ם דילן ע"ם בתוך שהביא רחיה לדבריו. ולענ"ד דבריו לע"ג הדא במ"ם הירושלמי פליג אם"ם דילן וס"ל דלא נתרוקן חיתות של הראשון אלא בשעת שהיתר כגון שנתגרשה או נתחרלה שלא בחקום יבוא אבל כ"ז שהיא תחת בעלה עדיין חיסור ח"ח של הראשון עליה לגבי פלוני וכן בחקום יבא עדיין לא הותרה דיבא בחקום בעל קלי וס"ם דילן פליג בהא וס"ל דע"י נשואין של זה חן הבעל נתרוקן חיתות הראשון לגמרי וכחו שבילרו בהירושלמי דם"ס דילן ותוס' והרשב"א ושכל רחייתם והוכחתם מהפריך בם"ס דילן הא דר"ט ע"ם והוא תמוה דהא חיתא דחפשר לחלק בכך קשה חלי פריך בם"ם חר"ט חיתא חין ה"נ דבחקום יבא עדיין לא נתרוקן וכדעת הירושלמי לפי סברתו ומדחזינן דחקשה בפשיטות לי בחון חשרי שרי ר"ח וגרשה בחקשה בכח ע"כ ליתר דחי חפשר לחלק בשכי וע"כ עם נשואי זה חן הבעל נתרוקן חיתות הראשון לגמרי וכח"ם רם"י ותוס' והרשב"א ושכן הדבר מוכרח מעלמו כחו שיבואר לפינו ולכך ספיר חקשה לי בחון חשרי שרי ר"ח ועוד שיית שכבר בירחנו לעיל סי' קל"ז דהא לא היה נתרוקן חיתות הראשון לגבי חותו פ' היתה חסורה להשתחם לכל העולם שהרי חשתחם בגד ח"ח של חבירו הבעל שהא ורחה שהוכחתי כן מדברי הירושלמי ומלשון התוספתא דפרקין ומדברי הרשב"א בחי' ושכן מבואר בתשוב' הרא"ם כלל מ"ה סי' י"ז ע"ם ות"ל ח"ח לומר שלא נתרוקן החיתות עד אחר שהותרה מהשני חלה בשעת נשואי השני נתרוקן לו כל החיתות וכשברת ה"ם דילן כן הדבר מוכרח מעלמו ועוד שה שיטת בח"ם הירושלמי שהביאו התוס' דפריך ולתני ט"ז נשים פוטרות לרותיהן לדברי ר"ח ומשני תחן התורה מהרתה ברם הכא הוא חוסרה ופירשו התוס' שביד המגרש להתירה ליבא אחר שנשאת לאחיו וכתב הוא ז"ל דהירושלמי מיירי בחן וכח"ם מהרי"ט ולית ליה לירושלמי שנתרוקן חיתות לגבי יבא וכל"ל ט"ם לפי' ניחא הרי עדיין תקשי לן חלי חשני הכא כולה לפני היבא להתירה הא לי לחפשר להתירה דכל שהיתה כולה לפני היבא

ס"ל שהוא ונרחה שהם כח"ם הרשב"א בחי' לעיל ד"ה ושה דחחרין הכא חלה חשת ג' חתים ט"ם שחמותר בדבריו דאותו לד שהיו זקוק ליבם ס"ל שהוא שהיה יכולה להתייבם ורבי היא כשהוא ונרחה שפטורה מן היבום וכן חמותר בירושלמי הביאו שם הרשב"א דשם קדשה רחובן חלוה ולחחר ל' יום ושחטען לחיי קדשה לשחר כ' יום ושת שחד חלה חלה חשן הבי שהיא חותר בה חת נפשך חת שקנה בה קנה ושלשר נפלה חחשת לחיי ר' יוחן בן פזי חסור בה מ"ר יוסי טעמא דר"י ב"פ דכל יבמה שהיה כולה לפני לד שקנוי שבה נידון חשום שהוא ושהוא פיטרת נרחה ושחותר שם הרשב"א דם"ם שם לה קדשה שחטען כלל חלה שקידושי רחובן היו בשיירה ג"כ חני קורת בה כל יבמה שהיה כולה לפני לד שקנוי שבה ט"ם שכתב ז"ל בר חן דין ובר חן דין להסורה ליה ללוי דכי חייה ליה רחובן לה נפלה קחי לוי חלה פלגא וכל יבמה שהיה כולה כו' ע"ם. ות"כ ה"נ חם חיתא דבשעת נישואין של זה עדיין לא נתרוקן חיתות הרחשון לגבי חחיו ח"כ קדושין לא היו חלין לגבי חחיו בעודיין ח"ח היה לגבים חן הרחשון וה"ל קידושין חוץ מחשעון חחיו ות"כ חי חין בידי שחגרש להסירה לחחיו דלמ שם יבשגשה עכשיו שיית למ לגבי שחטען ח"ח קידושי חחיו לא חלו לגבי שחטען דבשיתה בשעה עדיין היתה ח"ח גבייה והרי היא עתה פנוי לגבי שחטען ותני קורת בה כל יבמה שהיה כולה לפני לד שקנוי שבה שהרי היא קנויה לרחובן חוץ מחשעון וח"כ עדיין הוא ערוה לגבי שחטען ותסורה להתייבם. חיברת שה חיכא לחרוני דחפשר לומר דכיון דבחתת רחובן קדשה סתם והעתו לקנות כל חיסות שבה בלי שום שיור חלה שלא היה חפשר לחול לגבי שחטען חפני חיסות הרחשון בשה שחרי לחר שנתגרשה חהרחשון פעם שנית לה לגבי שחטען גמרו קידושי רחובן לה לאותו לד דלגבי שחטען לחיו והיינה לשה דחחרין לעיל פ' הבועל גבי חלי שבשה והכיא בה סורין שנתקדשה לרחובן ונשתחררה והזרה ונתקדשה לשחטען דלמר ר' זירא גמרו קידושי רחשון ושע"ג דפליג התם ר' יוסף ב"ח ודלידן הוי ספיקא דדינא כחבואר לעיל סי' ח"ד ט"ם הכא שחני דכבר פירש"י התם ז"ל פקעי קידושי רחשון ולחפי' לח"ד חקודשת בא מהחרוב ומקודשת לבני שהרי נשתנה גופה והיי כקטן שגדל עכ"ל ולפ"ז התם דחיכא לחיחר פקעו קידושי רחשון דחשתו גופה חשה"כ הכא דלא חשתני גופה כלל לי לחפשר לומר דפקעי קידושי וכ"כ ליחר דגמרו ולכך חותרת להתייבם לשחטען לחחיו ודו"ק חחנם הקושיות הרחשונות בחקומן ציחדות ועדיין הדבר ק"ע ועיין ח"ם חלרן ז"ל סוף ס"ק זה: ורחיתי להחד חגחוני הח חרחושים שריצה לייבד קושית מהרי"ט וכתב לחלק דבשאר תנאי שפיר יכול לבטל התנאי שהרי חם לא קיימה התנאי הנעלי חלתה למפרע דניעת בחורת פקדון היה בידה חחילה יכול לברשה בחחירה ציית הא ניטך שתם חשה"כ להתירה ליבא לפ' מי לחפשר דכ"ז שלא נתבטל התנאי בפועל לא חשני לחחירה דהא חגורשת ועומדת הוא ולחר שנתבטל התנאי בפועל הסיעה ציחדות ציית שהיא חגורשת ולא חשני לחחירה לפלו' ולפי' לדעת הר"ן דס"ל דהגט חל בשעת נשואין ולא קודם ולא חח"כ ח"כ כבר קנתה לגיטה לעניין נשואין ולא חני לה להגרש בו חלו שם תירף דבריו בקנרס והנה בח"ם לדעת תוס' ח"ח לתנאי להתבטל שחין הנשואין חלין כלל ולעולם לא בטל גיטה קחת כבר קדמו בזה הגלון בטל מכתב מלילהו ז"ל ט"ם: ולענ"ד לא כיוני יפה בזה דהכא חודו תוס' דהנשואין חלין דעיקר טעמא דתוס' הוא משום דלחר שהנשואין חלין ובטל גיטה ח"כ חזרה להיות ח"ח ושוב חין הנשואין חלין ונחלה שלא עברה על תנאה וכן חבואר להדיא לכל חניין בדברי תוס' והרחב"ן והר"ן ט"ם וח"כ הכא לא שייך לומר כן דשפיר חניו לחיחר דעברה על תנאה בנשואין פ' ובטל גיטה קחת והנשואין חלין מחמת הגט הנשני והו"ק: ועוד בלח"ם הא ס"ל להרא"ם בחבי כלל מ"ם סי' י"ז דניסת בחיי המגרש בטל גיטה ובני ממזרי הם שלא כדעת תוס' והביאו ב"י סי' זה ט"ם ומ"ם עוד דלדעת הר"ן כבר קנתה לגיטה לעניין נישואין נשואי פלו' חיני חודן כלל שהרי בשעה שחוחר לגיטך שלא היה ביכולת לגרשה עדיין שהרי עדיין לא נשתה חת גיטך בלא תנאי עדיין לא נשתה לפלו' ח"כ לחחר שתנשא לאותו פלו' שפיר נחחר חנאי חלתה למפרע שלא היה לאותו הגט חל עדיין בשעה שחחר לה פעם שנית הא גיטך שלא היה תלוי בחם וכחילו חחר לה חם תנשאי לפלוני יהיה הגט חל בחותה שעה וכבר כתב הוא בעלמו דבתנאי בחם יכול לבטל הנחינה הרחשונה שהרי

יכול לבטל הגט ומ"כ יכול לבטל התנאי ולומר שהתגרש מיד ואם כן מי שהגרש מיד ואם כן מי שהגרש מיד ואם כן מי שה

חל למפרע ולטולם ואם לא תקייס יסיס חל סעה אחת וכל כס"ג לא ילפינן מתגלי ג"ג וצ"ל דתגלי זס סוא גדר וסדר חלות המעשס ואין אחד עומד בפ"ע זולת הבירו לכך תו ליתי בביטול התגלי דלא סייך סכא אתי דיבור ומבטל דיבור מבו' דגס סתגלי סייך אל המעשס ומסך ממנו ודוק: (על פי סדברים סללס אחרנו לייסב קושית סרסב"ח בחי' סס פ' סמנרס דף פ"ב ד"ס מתנס מי קאמר לס דלא סגיא כו' וז"ל וקבי' לי מדקא מתמס מתנס מי קאמר לס כו' מתנס דמי אמר לס סוי מתנס על מ"ס בתורס וכנון דאמר לס ע"מ שתגמי לרלוזן ולא תגמי למטען אמיו ואי אמר לס סכי סוי פסיטא לן טפי דקבי' עליס דר"ס דאמר ס"ג מגורסת ותמס על עצמך מי מתנס עמ"ס סוס בין לרבן בין לר"ס לסוי גיטס ותשתרי אפי' לסלי דתנס עמ"ס תגלי בטל ומעשס קייס עכ"ל ולפי דברי מסרן ז"ל י"ל דסנס סתום, כתבו פ' אט"פ דף כ"ו ד"ס ס"ג מקודשת ותגלי בטל וז"ל ואור"י דאי נאו דילפי' מתגלי ג"ג וב"ר סוי אמרי' דסוס תגלי אינו מבטל את המעשס ואפי' לא יתקייס בכוף המעשס קייס ומשתא דילפי' מסתס דתגלי מבטל המעשס אמרי' דוקא כשאין מתנס עמ"ס בתורס דומיא דתגלי ג"ג וב"ר שלא נתנו עמ"ס עכ"ל לפ"ז יש לומר דשפיר קאמר שס"ס דאי אמר לס ע"מ שתגמי לרלוזן ולא תגמי לשטען אמיו סוי קבי' טפי עליס דר"ס ולא אמרינן דסוי מתנס עמ"ס בתורס ותגלי בטל ומעשס קייס שתגלי שתגמי לרלוזן לא סיס על מ"ס בתורס שלא תגמי שתגמי לשטען אמיו ובזס שתגלי לא סיתס כיוצא לבטל מעשס שתגמי אפי' לא יסיס תגמי זס שלו מתנס לו יסיס סגט של נאותס שעס בלבד וכדברי סר"ן ותגלי שלו אמר לס ג"ג וב"ר יליפינן לי' ומ"ל אט"ג שסוא מתנס על מ"ס בתורס אי שיפיר סאמר שיתבטל סתגלי ומעשס יסיס קייס שלא לרלוזן ולא תתייבס ר"ל שתתייבס לשטען אמיו ומ"ל סוא עיקר דבר מ"ס לו ביתבטל סתגלי ר"ל שתתייבס לשטען ואי גס מעשס בטל ואינס מנורסת כלל ואתי בפיר לרבן ולר"ת סוא דסוי קבי' כנ"ל). לאתגס מס שסקשס מסרי"ט במ"ס סרמ"ס דגס לסזור ולימלו מתנס ולימלי' לס לאן תקנס כי כבר אינס יכולס לסלוזן אלא אס כן נאמר שפיר מסני גט אסר גט כיון שאס תגשא לפלוני תגלי מלתא למפרע שיתבטל אותו סגט ושרי סיא לשאו ושפיר מסני סנתינס בסיות שגס סקונסיא סזאת עדיין במקומס עומדת לף לפמ"ס לסיטת סר"ן דסגט סל בשעת נשואי פ' מ"מ עכ"פ למפרע לא סל ומ"כ שפיר סייל גיטא לסריעא מו לוותו סגט: (סגס"ס. ונסולס מזו נ"ל דסכא כיון שגשאת סלו למפרע גירושין שניים וגירושין סראשונים לפי' בשעת גשואין לא סיילי דאין גט אסר גט ובבר תגלי למפרע דגירושין שניים ושביב ס"ג): אולס סגרלס בזס לפמ"ס בס"ג בביאולו סרשב"ץ ושר"ן בסי' וסרס"ס פ"ס מסל' גירושין ז"ל אסר לס ט"מ שלא תשאי יין כל ימי סיי פ' ואנסיבא נאלתר ושוי לס בגין שאסר מיתסי בסיי בעל לרלוזן ויתי בעל לרלוזן ושלר בעל לרלוזן ומ"ס בגין שאסר מיתסי ועדיין סלי לתני, לתגלס בגופיס קייס בסיי יבשת יין לאסר מיתתו דבטל בטל ניס גיטא למפרע ובני, קאמי מאזרי בתרלי לא סוי מאזרי ואסירא לבני כיון דבטיל ניס גיטא למפרע כי סך גבס ס"ל סוי ותני כשס שאסירס לבעל לך אסירס לבועל ושס פליגי רבן שמעון ס"ג סוי קאמרי כיון דבסיי בעל לא עבדי עליס לתגלס ולאסר מיתס סוא דעבדי וכיון דבטל מית בטיל ניס לתגלי ולא בטיל גיטא למפרע ס"ס דסך רבן פליגי וסברי דבמית בעל לא בטיל גיטא למפרע לאו בגיתס תליא מלתא דודאי סוותן מתנס לסבירי של תגלי אע"ג דמת סוותן לא נתבטל סתגלי ואס ביטל סתגלי מתנס נתבטלה סמתנס למפרע וקיימא לן ברשות יורשי סוותן אלא טעמא דשס דמית בעל בטיל לתגלי משום לאסר מיתת סבטל תו לא תגידא גבי' דמיתת סבטל מתיר ולכך לאסר מיתת סבטל לא יבטל גיטא למפרע כיון דבסיי סבטל לא עבדי על תגלס וסשתא לא בעי' גיטא סברי סותרס במיתת סבטל ע"ס: ולפ"ז בגירס ע"מ שלא תגשאי לפ' ואס"כ נותן לס גט אסר לאסר מ"ל שאזר ומוטל סגט סרשות ממנס ונותן לס סיות בלא תגלי ומגרסס לגמרי כמ"ס מוסרי"ט אס תגשא לא"כ לאותו פנו' לא יתבטל סגט סרשות למפרע סברי בתחלס תודסר, בתגלס ולא עבדי עליו ועכשיו שכבר גירשס אינס מגידא ס"ל כמו מית בעל דלא בטיל גיטא למפרע אע"פ שגשאת לאותו פ' אס"כ וכיון דגט רשות לא בטל למפרע לף גם גירשס אס גאסר כשגשאת לאותו פ' כיון שגשאת לאסר סגט סשני בתר דלא מגידא בי' כנ"ל א"כ תו לא סייל סגט סשני דאין גט אסר גט סברי

סגט סרשות ועדיין סיס אל וכיון דסגט סשני לא סייל דאין גט אסר גט אפי' לא נפלו ובטלס לתגלי, ולכך אין תקנס בגט שני דעל כרסך אי שיסיו שניים אלין אי יתבטלו שניים לגמיים לאול אי אפשר דאין גט אסר גט וכיון שאין סשני אל סרשות נתבטל סתגלי ואס סיס סשני אל לא סיס סרשות מתבטל בגיטול סתגלי ואי אפשר לשני למפרע ואי"ס: וכל זס סוא כשסתגלי סוא בשב ואל תעשס דבפס"ג סיא דס"ל לרבן קאמי דכיון דאזדסרס בי' בתגלי, בסיי סבטל ולא עבדס עליו ולאסר מיתס סוא דעבדס עלי' כיון דמית בטל ולא תגידא בי' פקע תגלי, אבל בתגלי בסוא בקוס ועשס ועדיין לא קיימס לתגלס מיד רבן קאמי דגריבא לקיימי' אסר מיתת סבטל ואס לא קיימס בטיל גיטא למפרע וכאזאר אינו נקמן סק"ד בשס סי' מכתב מאליסו ע"ש. ומזה לפ"ז בע"מ שלא תגשאי לפ' דסוי בשב ומ"ת כיון דלא עבדס על תגלס אלא אסר מיתת בטל אי אסר גירושין שניים פקע תגלי, ולא בטיל גט לרבן למפרע וכיון דלא בטיל גט לרבן למפרע אי אפשר לשני לאול לתין גט אסר גט וכיון דלא סייל גט שני שתייר גט לרבן גירושין וכשגשאת לפ' ועבדס על תגלס בטיל לי' למפרע כלו של דבר זס דע"י חלות סגט סשני אל גס לרלוזן מע"פ שעבדס על סתגלי ובזיו, חלות סגט סרשות לרלוזן אי אפשר שיאול סשני לתין גט אסר גט ובביטול סשני בטל גס לרלוזן כאמיאר ע"כ לין לס תקנס אסרת אלא שיאוד ויקדשנס כת"ס סרמ"ס ואפי' לפי' לבוך רבן קאמי דס"ל דכיון דמית בעל פקע תגלי, ולא בטיל גיטא למפרע דמ"מ לין זס גט אסר גט סברי חזר וקדשס. ועיין בתשו' סרשב"ץ ס"ח סי' י"ח בכתב בזך דבפ"ג. ז"ל ואס אסר גט סרשות ואסיר לסנסוי בסס ואסיר לסנסוי בסס ואסיר לסנסוי בסס

גירושין וקידושי לוי ללמוד קידושין מיעוט ואפי' לפי שי' מחזיר גרושתו ממש ובטל שלוק' שלי' מאחר שנאסרה לכל העולם בקידושין שניים ומצא עלי' במיתת ב"ד קידושין גמורין הן כשאר קידושין שלין בהם שום איסור וכשנתרצה שתה הותרה לף למטען עכ"ל: וקשה לי טובא בתשו' ב"י זו שכתב בפשיטות דאע"ג שהם נשתה אח"כ למטען ותבטל הגט הראשון ומילתו קידושין הראשונ' במקומו וקידושין שניים הוים כלום כו' לפ"ה כיון שחזר וגירשה שתה שרי בטל התנאי שהתנה והותרה בגט שני זה גם למטען. ומ"כ לך דברי"ם שכתב לתין לה תקנה אלא שיהזור ויקדשנה ויגרשנה בלא תנאי היכי תשכחת לה ודך תקנתא מאי אתני לה דכיון שהם נשתה אח"כ למטען בטל הגט הראשון ושרי הקידושין הראשונ' במקומן עומדין וקידושין שניים לא הוו כלל וא"ת מאחת הגט השני שנתן שתה בלא תנאי הותרה ונתבטל התנאי מ"כ לאחי שלריך הרא"ם שיחזור ויקדשנה יתן לה גט שני שתה ויהי' התנאי בטל. ולפמ"ש ניחא דעיקר מה שלריך קידושין שניים הוו אלא משום ספיקא דדינא דחיישינן לדעת רבנן קמאי שבידא דאחר מיתת הבעל אפי' עבדוה על תנאי, לא נתבטל הגט למפרע כיון דלא אגידא בי, וקמ"ל כיון שלא הכריעו בדבר ולדעת שני רבותא הוא דאפי' בגט שני שתה בלא קידושין שניים לכיון דאל גט שני ותו לא אגידא גבי' פקע תנאי, ואפי' נשתה לפ' לא בטיל גט ראשון למפרע וכמ"ש לעיל וכיון דגט ראשון לא בטיל לא חייל גט שני לתין גט אחר גט לכך הוא תקנה אלא שיקדשנה לאף שנשתה אח"כ לפ' כיון דשתה תו לא אגידא גבי' שכבר נתגרשה בגט שני גירושין גמורין אחר קידושין שניים תו לא בטיל גיטה קמא כמו בחת הבעל ושפיר אלו הקידושי' האחרונ' וגם הגט השני שפיר חייל ולא הוי גט אחר גט שהרי הפסיקו קידושין גמורין ואי אישה דכיון שנשתה לפ' נתבטלו קידושין שניים ומשום דבטיל גיטה קמא למפרע ות"כ ט"כ כדעת בה"ג ס"ל דלא בטיל תנאי לפי אחר מיתת המגרש מ"כ הגט השני שנתן שתה אהני לקידושין הראשונ' ולא הוי גט אחר גט כיון דאחרת שנתבטל הגט הראשון ות"כ עיקר תה דלריך קידושין שניים אישה אלא לאחוש לדעת רבנן קמאי דס"ל בחיית קידושין שניים אישה כיון דלא אגידא בי וגיטא קמא חייל ואהני קידושין שניים אישה הגט השני ולא יהי' זה גט אחר גט ובאחת לדעת בה"ג דבטיל גיטא קמא לף היכא דעברה על תנאי בתר דלא אגידא גבי' אפי' נשתה בגט שני שתה ולא הוי גט אחר גט כיון דאחרת שנתבטל הגט הראשון ות"כ עיקר תה דלריך קידושין שניים אישה אלא לאחוש לדעת רבנן קמאי דס"ל בחיית

ודחית להה דאמרי' גבי תנייך מקודשת לי דלמא מהני וגבי חציה שפחה וחצי ב"ח שפיר מיילי ומשום דלמא שייר בקניינו מיהו בגוף חלות הגט דברי הר"ן ל"ע דהא רבא קאמר דאפילו ר"ח דאמכשיר בשיורא דמון הכא פסול ומשום דלמען דקא שרי לה שרי לעולם כ"ש לרבנן דפסלי בשיור חוץ ולא נסתפק רבא להכשיר כאן אפילו לרבנן דלמא משום דכיון דפסקא פסק ולישא שיורא מ"כ הכא דס"ל לסר"ן דלמא לאחרי כיון דפסקא פסקא פשיטא דסי שיורא ופסול אפי' לר"ח ול"ע. אחנס קסה בסה דאמרו ר"פ המגרש ת"ר יוסי בר"י לא נחלקו כו' על מה נחלקו על המגרש את חבתו ואמר לה הרי את מותרת לכל אדם ע"מ שלא תנשאי לפלו' ר"ח אחיר וחכמים אוסרים מ"ט דר"ח מידי דהוי אכל תגלי דעלמא וירבן כל תגלי דעלמא לא שייר לה בגיטה הכא שייר לה בגיטה ופירש"י שלא התירם בגט זה לכל אדם עכ"ל ואחאי הרי התירה לכל אדם שהרי בידה להנשא לכ"ת וייהו גירושין גמורין ואף לאותו פלו' אם תנשא לו יהיו נשואיו חלין אלא שאח"כ יתבטל הגט למפרע מאחת ביטול התגלי והרי בכל גיטין דעלמא חיישי' שתנשא בפעם אחת לכתה לנשוי אלא לכל אדם שתרצה וס"ג הרי אפשר לה ליעשות לכל מי שתרצה ואף לאותו פלוני לזמן מוגבל. ואפשר דהיינו נמי טיור בגט כיון שלא התירם לפ' אלא לזמן נשואין דידיה ולא התירה לו לגמרי ואע"ג דבאומר חוץ מקדושי שטר חיבורי' לי' בגמר' דף פ"ס ומשום דאפשר דמקדש לה בכסף ובביאה סיימו משום דהתם בהמקדש בכסף ובביאה מותרת לו לעולם אבל בע"א שלא תנשאי לפ' לא התירם לפ' עולמית דמיד לאחר הנשואין הרי היא אשתו של הראשון. ואכתי י"ע דאי ניחא דכיון דלא התירה עולמית היו ליה שייר בגט אי הרי לא התירה עולמית וע"כ י"ל דמהני גיטא לעשה ולנשואי פלוני ואי"כ ע"כ שלא תנשאי לפ' אחאי היו שיירה לה דר' יוסי בר"י כיון דהתירה לפ' אפי' עכ"פ לעשה. וי"ע. ואפשר דמה"ט נהו התוס' וסרמב"ן מסברת סר"ן ומשום דאי אפשר להיות הגט חל בעשה נשואי פ' ויפקע אח"כ אי משום דכיון דפסקא פסקא או משום דאפשר לגט לחול על עשה אחת. ולפ"ז בתקח וחוכר כה"ג כגון שאומר ס"ז קנוי לך ע"מ שלא תחברנו לפלו' ולך וחברו לפלו' דנתבטל הקנין לחפרע לכ"ע ואפי' לעשה אחו' דסבירא ליה דכל שאין הנשואין חלין לא נתבטל הגט ולא תבטחת לה שיתבטל הגט אלא כשנשא' לאחר שיתח שהגרש ויהיו דיוקא גבי גט דאי אפשר שתהיה נשואה ותיקף יפקעו הנשואין ותבח"ג במקח ומחכר שפיר מני חיול תנאי על מנת שלא תחברנו לפ' וכותבו בעשה שיחברנו יהיה מכור לעשה בכדי שיע"כ יעבור תנאו ויוצא לח"כ משום דבחזון מהני מכירה לעשה וכיון דחל המכירה לעשה עבר על שתנאי ונתבטל המקח הראשון. ובכי ניחא לייבב מה דכתב הטור ח"מ סי' רמ"ח בשם הרמ"ם בתשובה, כשהתנה ע"מ שלא תחברנו לפלו' ועבר ומכר לפלו' נתבטלה המכירה או המקח ע"ש. ומקשו ע"ז מה תיקח לדעת הרמב"ן דס"ל בע"מ שלא תנשאי לפ' לף שלא נד דלא חיילי נשואין כיון דעשה דרך נישואין עבר על תנאו אבל לדעת תוס' פרק המגרש דבע"מ שלא תנשאי לפלו' לא מבטח לה שתעבור על תנאה אלא בנשאת לאחר שיתח שבטל ומ"כ בתקח ומחכר כיון שהמכירה לא חיילא לא נתבטלה שהתנה ועיין בחבו' מהר"ם מלבי"ך ובכנה"ג סי' קי"ח בהג"ה לטור אות ט' מ"ש בזה. ולפי מ"ש יש לומר דבתקח ובמתנה כ"ע מודו דשפיר חיילא שהכירה לאותו פלו' ומשום דסבי הוי תנאי כשחברנו לפלו' תסיה מכירה לעשה ויוצאת לבעליו הראשונים משא"כ בגט דלא מהני לעשה דה"ל שיור בגט ואין בעיון כריתו' ולישא ובמ"ש:

סעיף ב"א (ד') ע"מ שלא תלכי לבית אביך עד זמן פ' כתב הר"ן פ' המגרש ז"ל כתב בה"ג ואחר לה ע"מ שלא תשתי יין כל ימי חיי פ' ואינסיבא לאלתר והוו לה בנין בחיי בעל ראשון ומייתי לה בעל ראשון והדר הוי לה בנין אחר מיתתו ועדיין הסוגיא פ' דתלי לתנאי בנופי קיים בחייס ושתת יין אחר מיתתו דבעל בטיל ליה גיטא לחפרע ובני קאתי ממזרי בתראי לא הוו ממזרי ואסירת לבני דכיון דבטיל גיטא לחפרע כי דר גבה מ"ש הוא ותן כסף שאסורה לבעל כך אסורה לבועל והוו פליגי בזה רבנן והוו קאחרי כיון דבחיי בעל לא עברה עליה תנאי ולאחר מיתתו הוא דעברה כיון דבעל מית בטל ליה לתנאי ולא בטיל גיטא לחפרע ט"כ. ובחוס' אחרו שהגט בטל לחפרע וכן עיקר דאי לא תית הכי אפי' אחר לה כל ימי חייהי הרי זה כריתות שאין התנאי ומשך אלא כל ימי חיי הבעל עכ"ל הר"ן וכן כתב הרשב"א ז"ל רואיה זו עצד רבנן דפליגי דמ"כ ומצא חע"פ שהתנה עליה לעולם אינה אסורה אלא כל ימי חייו ומ"כ אחאי אין זה כריתות ע"ש גם הרמ"ה פ"ה מגירושין כתב דואיה זו לחות דברי רבנן הנ"ל ע"ש. (ולפע"ד נראה להוכיח כדעת הי רבנן הכל היכא דאית בעל בטיל תנאי דברי אחר הרי שהיה כאן זה שנשתרה עליו ואת השגרש לא נאלצה אלא בזנות אבל בזנות אחר הרי שהיה כאן זה והוא תמוה דס"ל לאיפרך אי בע"א הרי אלאנס אבל כל אדם דכיון דקדושי בתח מקדשה וכבר כתבנו לעיל סי' קל"ו בשם הרמב"ן ז"ל דבע"י קידושין לבד עבדה על תנאה ע"ש וע"כ בטיל גיטא לחפרע וכי אדר בעיל לה בהתירה היא גביה שכבר היא אלאנס לחפרע אלא אפילו לאחני אינה מתיר' אחנשא בפעם אחת לכתה לנשוי אלא לכל אדם שתרצה וס"ג הרי אפשר לה ליעשות לכל מי שתרצה ואף לאותו פלוני לזמן מוגבל. ואפשר דהיינו נמי טיור בגט כיון שלא התירם לפ' אלא לזמן נשואין דידיה ולא התירה לו לגמרי ואע"ג דבאומר חוץ מקדושי שטר חיבורי' לי' בגמר' דף פ"ס ומשום דאפשר דמקדש לה בכסף ובביאה סיימו משום דהתם בהמקדש בכסף ובביאה מותרת לו לעולם אבל בע"א שלא תנשאי לפ' לא התירם לפ' עולמית דמיד לאחר הנ

תהיה מיתת הבן בע"מ שלא תשתה יין לעולם אין זה כריתות שהרי הגידה גבי לעולם אלא לאחרת הרי תהיה מותרת לשתות יין לאחר מיתת הבעל ומשום דבטיל לתגלי' הוה בתו לכלל ביטול התגלי בחיי הבעל דאלו שלא תשתה יין כל ימי חיי הבעל עדיין אין זה קיום התגלי כיון שהתנה עליה לעולם ואכתי הגידה היא ואין זה כריתות אלא שתלטרך לומר עתה בחיי הבעל שתשתה יין לאחר מיתת הבעל ולא הגיד אלו ע"כ בחיי לידי ביטול התגלי בחיי הבעל דהא לא מצית משוי ליה גיטא אלא כמה שתאחר עתה שיתבטל תגלו לאחר מותו. ומש"כ בע"מ שלא תשתי יין כל ימי חיי פ' אין אלו צריכין לדון על ביטול התגלי כלל שהרי אפשר שהקיים התגלי ולא תשתה יין כל ימי חיי פ' ואפי' לאחר מיתת הבעל ואפ"ה הוי כריתות ולא הגידה גבי כיון דאפשר לה שתשתה לאחר מות אותו פ' וע"כ בחיי הבעל אין אנו דנין בביטול התגלי כלל מדהדר אחרי' שיתקיים התגלי בפלוגתו דאפשר הוה להתקיים ולא יהיה ביטול כריתות ובתר הכי כי מיית בעל אחרי דגיטא קיים ותגלית בטיל ממילא אבל בתומר לעולם אי אפשר שיהול הגט אלא בשנאחר שלא תלטרך ליהר בתגלו אחר מותו דאל"כ אין זה כריתות דהא הגידה גבייהו אלא ע"כ לומר שלא תלטרך לקיים אחר מותו וארי הוה התנה עליה שלא תשתי לעולם ג"כ בקיום הגט אלא אתה מבטל תגלו שהרי קיום הגט תלוי בביטול התגלי משא"כ כל ימי חיי פ' אנו אומרים כל ימי חייו שתקיים תגלו לגמרי ואפ"ה הגט קיים דלא הגידה גבייהו ובתר דאיית בטיל תגלי ממילא וגיטא קיים דהו לא אכפת לן כיון דעכ"פ בחייו לא בתנו לדון על ביטול תגלו ודוק היטב. ובספר מכתב מאליהו שער ת' סי' כ"ח כתב ז"ל עד כאן לא קאמרי רבנן דבאיתת התגרם בטיל לתגלי' אלא בע"מ שלא תעשי שקיימו בחיי ואל תעשה ואבר קיימה תגלו בחייו וכדי שלא ימשוך הקיום גם לאחר מיתתו קאמרי דבאיתת התגרם ליבטל תגלה בעשי דבר פ' שקיימו בקום ועשה וביטלו בחיי וא"ת מידו רבנן דכיון דבחיי הבעל לא עבדה בהו תיקול לקיימו עוד וכי קאימנא על דברי בע"ג ולשון מתחייבו דרבנן הזיק בהדיא דכך היי דעתייהו בלי ספק דהא קתני וכוו פליגי בה רבנן דכיון דבחיי הבעל לא עבדה עליה תגלה ולאחר מיתה הוא דעבדה כיון דבעל מית בטיל תגלה ולא בטיל גיטא למפרע ע"כ. ובהתה נהזי מצן למה להו כל הטרוכות הלו הלא לסתור דיבו של בה"ג די בחיי דברו הטחבריבו כיון דבעל מית בטיל לתגלי' כו' ואם להם לכל הטרוכות כיון דבחייו דבעל לא עבדה כו' דהכל הוא שפת יתר ללא צורך ואחנם נרחה להדיא שכיוונו לומר דוקא בבע"ג דלא עבדה בחייו עליה תגלי אלא אדרבה היתה מתעסקת בקיומו בשב ואל"ת מכ"ש כי מיית בעל בטל תגלה ולא תלטרך עוד לעשות בקיומו אבל בגוונא שביטלו של תגלי הוא בשב ואל"ת וקיומו הוא בקום ועשה לא אחרי דבחיי הבעל בטל לתגלי' ולא תוכל לקיימו בחיי כו' בתוכן דזה שכתבו רבנן קאמרי דבחיי, הטגרם ליבטל לתגלי' לא קאי עלייהו אסוגיית הגמ' ואחרי דאני פ' מי שאחזו דף ע"ב ד"ה גיטך ע"א שתאני לי אלחים זה ואת אתנה אינה זקוקה ליבם כו' אין להוכיח אפי דגם אחת לא ליבטל תגלי' וגד ת"ם רבנן קדאחי דאחם שאני שהרי בקום ועשה כו' ולעניו הלכה אדן ז"ל בש"ע לא הביא אלו כלום ונרחה טיש להאחיר בדברי שניהם עכ"ל החת"ם. והנה לפי לפחו"ם כוונה אחרת בדברי רבנן קדאחי ת"ת נרחין דברי אכתב אלאיהו דע"כ לא קאחרי רבנן אלא בתגלי בשב ואל"ת דבבר קיימה התגלי בעוד הבעל קיים אבל כל שלא התחילה עדיין לקיימו וכגון בקום ועשה אזדו רבנן דליכא לקיים התגלי אחר מותו ואפי קיום זה וכאו שהוכיח בזלק אפא דע"ת שתאני לי אלחים זה נתנה אינה זקוקה ליבם. אינרא אכתי אינא למידק אפא דאתנן בקידושין דף ס"ג ע"א טילתא אלא רבא אחד אקודשת לו' אח הבן אלאיהו אח אחד לומר אינו הולא וכאו שלא תזקוק ליבי' וכדפירש"י ואפשם בגמ' אוקי לה להך דאח הבן אלאיהו אח אחד לו' שהרי אומ' אבל אי אפשר דלא נאחר אחד אלא ע"כ אלאיהו אח אחד לומר שלא יהא הולא אלא לאחר שיהא הבן אלאיהו אח אחד ואחר אינת הבן הרי התגלי בטל ואינה זקוקה ליבם אלא ע"כ לא אי סוס שתאחה לקיום התגלי עד שעדיין לא שאט ת"כ לא אי סוס שתאחה לקיום התגלי עד

לף אחר מיתת המותן או דלמא אין התנאי קיים אלא בחיי המותן ולכאורה נראה דדין זה תלוי במחלוקת הגאונים במגרש ע"מ שלא תסתה יין ונתנה לאחר מיתת המגרש דיש מי שסובר שהתבטל הגט ויש לומרי שלא נתבטל כמו שהביא פלוגתא ז' הרא"ש פ"ח מס"ל גירושין ונראה דיש ללמוד מסס לענין ממונות כגון המותן מתנה לבנו ואין לו יורש לאחר ע"מ שלא יעשה חיזה דבר לאפשר דדמי לגט ונ"מ לבע"ח של מותן שהי' לאחר המתנה דלי לאחרת ונתבטלה המתנה לתי ב"ה וטרוף ומ"מ נראה דהכא לכ"ע כל שעבר על תנאו ונתבטלה המתנה עכ"ל ומדכתב הגאון ז"ל בתנאי שלא יעשה חיזה דבר שעבד ות"ת מסתע דס"ל כדעת המכתב מלחמה דבקוס שהוא בשב וכן נראה קמאי שנריך לקיים לאחר מותו וכנ"ל. ועוד ועשה מותו רבנן קמאי שנריך לקיים לאחר מסתע הא לאו ים לו מוכח מדבריו שכתב ואין לו יורש לאחר מסתע יורש לאחר מיתת המותן וכיון דלמי שמוש ירושה הרי ים לו עוד יורשי' אחרים במותו וכיון שנריך גם עכשיו לקיום המתנה נריך ג"כ לקיים כל התנאי שלא נתקט שלא יהי' לו יורש לאחר מיתת המותן לא בטל תנאי' לגמי דאותה מתנה ואפי' לאחר מיתת המותן לא בטל תנאי' לגמי דלא נתקט שלא יהי' לו יורש לאחר מ"כ הרי הוא דומה לגירושין שעכשיו חיזה נריכה לגיטו ולכך חיזה נריכה לגיטו דאי כיון דאחר מיתת המותן ממילא הוא יורשו דהא ליתי לי' יורש לאחר מיתה דלפ"ז אכתי לדין שפיר ים כאן בע"ה של מותן שנתחייב לו לאחר המתנה והרי הוא נריך גם עכשיו לאתנתו דהי שמוש ירושה שי' בע"ח גופה ממנו וכיון דנריך עכשיו לקיום המתנה נריך ג"כ לקיומי לתנאי אפי' לאחר מיתת המותן ולא דמי לגט דלגט לחיירי שי' רבנן קמאי דלא בעי' שתסתה אלא כי היכי דלא לבוי בני קמאי ממזרי ובחיי הא לא עברה על תנאה וזהו כוונת המרדכ"י דמסיים דהכא כ"ע מודו דכל שעבר על תנאו נתבטלה המתנה וכנ"ל. (הנה לפי המבואר כאן בדברי מרן ז"ל אין מקום לחלוקת זו שים לבאורו' ז"ל בדין ממון ולא נ"מ מידי חיברה לדידי מכחת לה גוונא בדין ממון דתליא ממם בפלוגתא של הגאונים ז"ל כגון בחכר כה"ג שחכר האב לבנו ע"מ שלא יעשה דבר פ' ואם יעשה תבטל החכירה לחפרע ואין שום יורש אחר מלא שוא וקי"ל ביו"ד סי' קע"ד ובח"מ סי' ע"ז דכל היכא דבטלה החכירה פירות שהכל לוקח רבית קלוקה הוא לדעת הרמב"ם והמחבר ע"ם ות"כ נפקא מיני' לי מיית האב ואח"כ עבר הבן על התנאי דלדעת הב"ג בטלה החכירה לחפרע ואעות דידי' בחלוה הוי גבי האב ופירות שהכל רבית היא ואיסורא קא עביד ולדעת הגך רבנן לא בטלה החכירה לחפרע כיון דהשתא ליכא איסורא אפי' אם בטלה החכירה שפרי זכה בם בחיית האב אכא ירושה ואחי ממש לגירושין וא"כ לדעת רבנן קמאי מותר לו שהא לעבור התנאי ולא יעשה איסור לחפרע ולפע"ד כי לאפשר לומר דה"ג כ"ע מודו דצריך לקיים התנאי כיון דגם עכשיו צריך לקיום החכירה דאל"כ הוי רבית קלוקה לחפרע ואי' צריך להוציא מחבירה ואעפ"כ אי אפשר לקיים התנאי כמו שהוא בגזל אביו כדאי' בבוה"ט ס"ח סי' סס"ו סעי' ה' והוא משם"ס דסוף ב"ק וכיון דצריך עכשיו לקיום החכירה ע"כ צריך לקיים תנאי' ואי בטלי' לתנאי' בטלה החכירה לחפרע כמו בגירושין במקום יבם וכמו שביאר מרן ז"ל לאל לאחר מיתה שיון זה היו דלא מיבעי' לפמ"ש הרב בד"ח שם סי' סס"ז דדוקא גזל ומשבע דיעה הכי לאבל לא נשבע ס"ל להוציא החעו' מידו ע"ם פשיטא דהכא לא בעי' לאפוקי מת"י אלא אפי' לאאי דאפשר לי' לב"י שם דאפי' בלא שעשה צריך להוציא החעות מת"י מ"ת נראה דהכא אפי' ברבית קלוקה ס"ל להוציא החעות מת"י וכן משבע מסתיית הפוסקי' שלא הזכירו דין זה גבי רבית וטעמא דאלתא דאאי גזל דאחיון לגבסי' ועוד דאית בי' חשוה ומשיב את הגזילה לכך נריך להוציא הגזילה מת"י כי היכי דליקיים מצות השבה וחיובא רבא היכא דהא נחיון לגבסי' אבל ברבית דלא נחיון לגבסי' כיון דאדעתי' יהיב לי' אלא שאכין אותו עד שתצא נפשו לקיים מ"ע וכי אאיך עשך כאבואר ברמב"ם פ"ל רבית ובי"ד סי' קס"ח וזה דוקא כשחבעו הלוה כאבואר שם בע"ז דאפי' בע"ח לא אני גבי אאי' בשעבודא דר"י כיון דלא נחיון לגבסי' ולא אייחיב אלא

מסוס וכי אאיך עשך דלא שייך השתא ש"כ פ"ג אין נריך להוציא החעות מת"י לאפי' ברבית קלוקה דהא לא שייך וכי אאיך עשך ולא נפקא מיני' השתא מידי אלא לי מיסור' למפרע ודאי ממש לפך הבה"ג דלא ס"ל אלא דלא לסוי בני קמאי אאזרי ולרבנן קמאי לא בעי תו לקיומי לתנאי' וזה ברור: ומכל זה נראה דאם היה זקוקה ליבם אפי' בתנאי דשב ות"ת נאי מוד רבנן קמאי דכל שלא נתקיים התנאי אפי' אחר מיתת המבעל בטל הגט למפרע כיון דמיתת המבעל היו מאיר במקום יבום ונריכה היא לגט ולקיים התנאי המשך לקיום הגט הי"ק. ונראה לי להביא עוד ראי' לדברי הגאון בעל מכתב מאליהו דבקוס ועשה מודו רבנן דלא בטיל לתנאי' אפי' אח"מ מטיקר תנאי שאעו למדו מז"ל דיני התנאי והוא תנאי ב"ג וב"ד בהתנה אפי אם יעברו ב"ד וב"ג ונתחתם כו' ואפי הוא דאתני בסדייהו ועיין פ' המדיר דף ט"ד גבי תנאה דאפשר לקיומי ט"י בלים פירש"י ז"ל כי התם בהרי אפי הוא ליכוסט לתת להם הארץ אפי' אלוהו של אפי ט"כ ואזיגין דאייבעו יכוסט לקיומי לתנאייהו שהתנה עמהם אפרע"ה והרי כיון דאית אפי בטל תנאי' וכו' ועיין בר"ן פ' לאאר כיון דהוי בקוס ועשה לא בטיל תנאי' וכו' ועיין בר"ן פ' תיכף ואם לא יעברו יוציאו לאותן מידן ודו"ק:

כעי' כב (ס) או כל יאי חייבי. ומיהו אפי לפך הבה בי' לעולם ואין זה כדיתות כאב בהנה לאלך פ"ה מגירושין ז"ל ומתפקחי בוותן גט של תנאי אלא שהתנה שי תנאי' שהתקיים לאד אפי גט כגון שאומר ה"ז גיטך ע"מ שהתקיים לאד אפי גט כגון שאומר ה"ז גיטך ע"מ שאתני לי מאתים זו אלא תשתי יין לעולם וכוותו שלא תתן לו ר' זו יאי גט ויכולה לשתות יין וכן אם לא תשתה יין יאי גט לף אלא תתן מאתים זו עכ"ל ומיהו בשפק. ונראה דהכא סוי כדיתות ורבי' אפרי תוס' פ' המגרש דף פ"ג ד"ה כל יאי חייבי אין זה כדיתות כל יאי חיי ואחי פ' ה"ז כדיתות תיאה לרבינו יאחק דפ"ק דיומא דף י"ג גבי לף אפי אחרת מתקיים לו מייתי מלתא דרבא דכתב בענין אחר כו' ומיהו קשה לר"י התם לאאי לא סוי כדיתות דבע"מ שתשות אחת מכס דת"ה אחיי פ' דסוי כדיתות דשביל שלא לף בשתשה וזהו כוונת הגר"א בע"ל ומבואר בשפשה שי תנאי' בגוונא דשפשה לאלך סוי גט דלא"כ לא סוי מקבי תוס' מידי דהא כיון דשלא התנאי גם בשתשה גרע טפי לא בעי תוס' דהא בפשיטות דכל כה"ג לא גרע כיון שבשתקיים האמד דלא מבדת בי' יאי גט וצ"ע. (מתוך דברי מרן ז"ל נראה שבשתנו ממנו דברי שתוס' למסקנתם שם רפ"ק דיומא דף י"ג ד"ה כל יאי חיי ואייבי שבקבי בשם ר"י כאן שבקבו כאן יע"ש שכתבו וז"ל וא"ל דנקט שכא כו' דלא"ב ג דלאו לא אאר לא מייתי ע"מ שתשות חבריך סוי גיטך שתשה דשלא התנאי נאי שתשה בשתשה אינא לאיאר דאיכא לקיים בשתשה ויאזלו קיום התנאי ושבט בשעת שתשה אין זה כדיתות ושכא נאי מייתי אינו בריאה שרי אל קיום שבט ושתנאי יאד בשתשה ולא דאי לאזאר ט"א שתשות חבריך דאי מייתי בריאה חיילא גיטך בחיי של זאת ואי היא מייתי בריאה לא אל גיטך טל"ל שבואר מדבריהם שמקנתם דבשבי גרע טפי כיון שתלאו לבט נס בשלתא דאגידא בי' ומשא לפ"ז יאשתה שדין שפק של שרב מש"ל ומספיק הוא שתם שרלה מרן ז"ל לפשוט שדבשה לא סוי גט כלל כיון שתלאו גם בשבר שאין זו כדיתות סייאו שלא תשתה יין כל יאי חיי ולכאורה דברי התוס' נראין תמוהין דאפי דלאותו תנאי שאם תאית היא יאא גט הוא בטל ואם שתה לאאו גט דליכא כדיתות לא יאא שלא בשתשה שכותה לגאי התנאי לריכי סיסיו או שתאי גאורה או שתאי שגורשת לגאי ולא תאא אגידא גבי כלל וכל שים בגט אד כדיתות ולא כדיתות גאור בטל כל הגט אפי' לאותו שלד שכותה לגאי וסברא זאת שלאו להרשב"א ז"ל לענין סיור טיין בשי לגיטין דף פ"ג ד"ה שלא בעל שנת שכתב ז"ל ואפי' שאר לה הרי שת שותרת לכ"ש ט"א שלא תשאי לפ' עד שלשים יום אין זה כדיתות כי' דאיאו דומה לזה גיטך לשאר י"ב שדשים ולשאר י"ב שדשים כותה לגאי התנאי כלל עד י"ב שדשים ולשאר י"ב שדשים כותה לגאי שאר שיור בגט ואין זה כדיתות וש"י לאל השאר ושה לא כרת ס"ז שיור בגט ואין זה כדיתות וש"י לאד בע"מ לפ' בשון שי דכותה סיא כגון דש"ל ה"א שותרת

לכ"ע חון מפ' סלא תגסלי לו עד ל' יום חין זה כריתות לפי שבשעה שחל הגט להיות כורת חינו כורת לגמרי חלל הכל ומין זה כריתות עכ"ל וה"ג הי' לנו לומר נהי דעד ל' יום הוי שיור ולא הוי גט מ"מ יחול לחחר ל' יום דחז כורת לגמרי ולא יהא חלא כלומר זה גיטך לחחר ל' יום דחהני וכיון דלא חחרי הכי מוכח דגרע טפי היכא דרצונו שיהי' כורת ולא יהי' כורת לגמרי חחם לא הי' כורת חז כלל וה"ג דכותי' חם הי' לומר חם חחות חברתך יהי' גט וחם לאו לא יהי' גט כלל שפיר הוי כריתות כיון דחין כחן כריתות חלא על חותו ד' חחות חברתה ויהי' חז כריתות גמור משנ"כ עכשיו שחחר חחם לא חחות חברתה וחחות היה ג"כ יהי' גט וה לאו כריתות גמור וחנן בעיגן שכל שכורת הגט יהי' כורת לגמרי וחם לאו בטל כל הגט ולכך בטל לגמרי וה גרחה ברור בכוונת התוס' וה"ג בנדון של המ"ל חם הי' חומר חם לא תתן ר' זו לא יהי' גט בלל שפיר הי' הגט קייס כשתתן דחותו ד' שבגט כורת הי' כורת לגמרי חבל הגט בעלמה שחחר גם חם לא תתן ר' זו יהי' גט בתנחי שלא תשתה יין כל ימי חיי וה לאו כריתות הוא לכך בטל לגמרי

כן נלע"ד נכון:)

קמ"ט סעי' ג' (ח) מי שבלה גט לחשתו. כתב הרח"ש בתשו' כלל מ"ה סי' ט' על מי שעשה שליח לגרש ולא רלה ליתן לה הגט חלא ח"ל תתן לו כך חעות חחר לו חחד חן הזקנים חתה עושה כן כדי שלא תגשא בלא דעתך תן לנו הגט וכשתרלה לישא נודיעך וכן עשה לחחר זמן בא הבעל ועדיין הגט הי' ביד הזקן ובטל הגט ונתייחד עמה כו' ושניד ז"ל ומה שנתייחדו להחים ומשם מתוך לשון השאלה משמע שנקיון כפי הי' שהיו שבורי' שהגט לא הי' גט ובטלו שלא יועלו דבה עליה ח"כ מוכח שלא בא עלי' לשם קידושין ואפי' לכ"ש לחמרי הן הן עדי יחוד כו' עכ"ל. ובמשנה למלך פ"י מבירושלמי הביא כך הרח"ש וכתב עלה ז"ל ויש לגמגם קלת שנראה שהרב הפריז על המדה בעניין יחוד זה דע"כ שנתייחד בפני עדי דהי לא חיישין לקידושין דהמקדש שלא בפני עדים ללו כלום הוא ח"כ בשעת היחוד הוא דלחמרי ב"ש הן הן עדי יחוד הן הן עדי קדושין וחיישינן לשום קדושין בעל ומה לנו בביטולו שלחר מיכן דמורה שהי' שבור שלא הי' גט דכי היכא דשם חומר חח"כ דלא בעיל חו שלא הי' לשם קידושין לא מהיחנין לי' הוכחתו ומי לא מהני והדבר ברור תלמוד ערוך ע"ל. ולענ"ד נראה דכבר תלמוד ערוך הוא בש"ס ס"פ מי שחחזו דף ע"ג ברחובו שנתייחד עמה ע"ש דגרסי' ואמר רב נחמן חמר רבה בר חבוה הכי קחמר רחוה שנבעלה חושבין חשום קדושין נתן לה כספים חושבין חשום זונות ואין חושבין חשום קידושין בחחנגה נתן לה ואין חושבין חשום קידושין ר"י ב"ר יהודה חומר לף בזו חושבין חשום קידושין ופירש"י נתן לה כספי' חחר הבעילה חושבין חשום זונות ותולין בילה זו בזונות ואין חושבין חשום קידושין דחי חשום קידושין בעיל לא הוי יהיב לה כחתן ול"י סבר לף בזו חושבין חשום קידושין דלף נתן לה כספי' חושבין לשום קידושין ואפי כספי' לאו כחתן ניהו חלא מחנה בעלמא ע"כ מבואר דחע"ג דבדיבורה לא מהימני כלל לומר שלא לשם קדושין נתכוונו אפ"ה כל שים הוכח' ניכרת מתוך מעשיהם מהי דהא ת"ק כספי' שנתן לאחר היחוד הוי רחי' שלא לי' לשם קידושין ואפי' ר"י בר"י דפליג היינו חלא חשום דס"ל דלאו הוכחה הוא דהיכא דחיכא למימר למחנה בעלמא יהיב לה וכמו שפירש"י חבל היכא דחיכא הוכחה גמורה הניכרת לב"ד דהיינו לשם קידושין חע"ג דהוכחה בחה לאחר היחוד מ"מ הוי רחי' ותגלגלי חלחא שלא לי' לשם קידושין וזו רחי' ברורה לדברי הרח"ש ז"ל.

סי' קנ"ו סעי' ד' (ח) נפלה לפני יבם מומר. במרדכי פ' המולן הביא בשם מר רב יהודאי גחון ומאר גחוני שכתבו דיבם מומר היינו זוקק לשתא לחחיו ופטרו שלא חלילה וכן אם לי' על מומר ומת בהמרתו אין לשתו לריכה חלילה ט"ס שכתב במרדכי טעמא דגחוני ז"ל חשום להכעיס מותר להלוות ברבית חשום שלאו לחיוך הוא וגבי נשך כתיב לחשום ע"ם וקשה לי דהתם מיירי בחשום דחשות שהרי לפי' היינו לחיות חחם חשוב להלוותו ברבית שלא חשום לכל ישראל לחי' בחשות ניכרו ולכאי בחומר דלאו לחיות בחשות חותר להלוותו ברבית חבל ביבום מיירי בחחים חחם ח"כ לפי' היינו לחיות בחשות ח"ם לחיות הוא. ועיין ב"י שכתב ז"ל ויש לתמוה על מי שעלה על דעתו היתר זה ועל מר יהודאי גחון שכתב בשמו חשום דגחוני דחמור עינים הוי ולפעמים כותבי תלמידיו

בשמו חם שלא עלה על דעתו לך על תלמידיו הכותבין כן ים לתמוה ועל בעל הטיטור שהעתיק דבריהם למה לא דקדק כו' דדבר פשוט הוא שחין לדבריס חלו שורש ועוף ולא שום לד שמך כלל עכ"ל וע"ש. וכדי שלא להשוות הבעל הטיטור ותלמידי הגחון ס"ו כטוטיס בדבר משנה נרחה לענ"ד בטעמא דגחוני' חשום דכבר כתבו הגחוני' דחומר חינו יורש דבר תורה ובתשובת הרח"ש כלל י"ז כתב בשם רבינו חשולם בשם רבינו קלונימוס דכי המיר לא חקרי זרעי ולא ירית לי' לחבוסי כדכתיב להיות לך לאלהים ולזרעך חחריך כו' עד חי שזרעו חיושם חחריו יצא חומר שחין זרעו חיושם חחריו ע"ם וכן במרדכי פ"ק דקידושין פסק חר רב לדק גחון דחומר חינו יורש חת חביו וכח דפריך ולמא ישראל חומר שחני הכי פירוש לשא ישראל חומר חורים לבניו ע"ם ומשמע מדחורייתא קאמר מדקאי לי' הא דישראל חומר שחני וכן הכריח מהרד"ך בתשו' בית כ"ח ע"ם. וכיון דחינו יורש חת חביו ד"ת ממילא חינו זוקק חשת חחיו ליבום דיבום בנחלה חלי' רחמנא כדחמרי' פ"ק דיבמות דף י"ז יחדו חיוחדי' בנחלה פרט לחחי' חן הוא ופירש"י שיורשין נחלה חחת ויוצאין זה חת זה וכיון דחומר חינו יורש חת חביו לא הוו חיוחדי'

בנחלה וה"ל כחחין חן הוא שחינו זוקק ליבום:

סי' קס"ט סעי' נ"ו (ח) ואחר שחלצה כותבין לה ג"ד ומדין זמן בשטר חלילה. עיין בתשו' הריב"ם סי' שפ"ה שכתב להרב ר' משלמי ז"ל וזוה שכתב בשולך שמדברי נראה שבאחי לדמות היתר זה שלא הוא בעת חלילה חנוסה לא נתקן זמן בגט חלילה כו' ואחרת שמדין עמי בדין זה דודאי טעם גט הוא לשון שייך בגט חלילה דיבם אין לו פירות וזוה דבת אחותו שחנשא לאחיו ותפול לפניו ליבום ותזנה בזמן מועט שבין מיתה ליבום או לחלילה אפי' לר' יוחנן ודאי לא שכיח ולא חיישי' לכבי וכ"ם לדעת רש"י שאין ביבמה לזוק אפי' חיסור לאו כו' ואני לא הייתה זאת כיוצאי דמה שלא נתקן זמן בגט חלילה לא אין הטעם הוא זה כי' שברי יבם יש לו פירות כו' ואפשר דביבמה משום זוות ליכא ולא אין הטעמים שכתבו הטא לר' יוחנן דחיים לבת אחותו כי' כשאני דין על היבמה יש לנו לחוש בה משום בת אחותו כי' ואי משום זמן מועט שבין מיתה לחלילה הלא בגמ' חשבו לנכתב ביום ונחתם בלילה משום זוות זמן מועט בתכלית כו' אבל טעם אחר אפשר לומר ביבמה משום דאין בה אלקות משום זוות גרידא כי אם בשקידם ובעל כמ"ש הרמב"ם ז"ל ועט"פ שהלקו בשאר חייבי לאוין ביבמה מודו לי' משום דכתיב בה כי' דומיא דשני לאחי דכתיב בהו קיחה כמ"ש הרמב"ן ז"ל פ' עברה יוצרה זוות כי אחי ט"י קידושין אפשר דלא שכיח אלא כל היכא דאיכא למיחש חייבי' משום חת אחותו לר' יוחנן אע"ג דלא שכיח ומיהו אף אם נאמר דליכא משום זוות משום פירות שפיר שייך למיחקן בי' זמן אפי' לר' יוחנן דהא ר' יוחנן לא פליג עלי' דרים לקים אלא משום דס"ל דים לבעל פירות עד שעת נתינה הא אלו הכי שפיר ליכא לתקוני משום ליתא דידי' עכ"ל. והנה מ"ש דאפי' בזמן מועט דבין מיתה לחלילה חייבי' לזוות מדאשכח בנכתב ביום ונחתם בלילה לזמן מועט בתכלית לע"ד יש לחלק לפ"מ שאמרו פ"ב דגיטין דף י"ז גבי תקנת זמן כתב בו שבוע אחד שאם ובעת ואי ס"ל מותר ואהני לשבוע לקמי' ולבעוע לאחרי' דאלת"ה יומא גופי' לא ידעינן אי בתחלת אי בסוף יומא כו' ע"ם לפ"ז גם שם היו מתקני' זמן בחלילה כי' כבר נכתוב בו שאם אי שבוע והכא לא אהני תקנתא מידי דלא שייך לומר אהני לשבוע לקמי' כיון דזוות שבין מיתה לחלילה חינו אלא זמן מועט ואם נכתב ביום ונחתם בלילה פסיל ע"ג דאהני לשבוע לקמי' כבר כתבו שם אחו' דהתם אחי לחפות בשקר שסבורין שנכתב ביומו אבל לתקן לכתחלה זמן משום זוות זמן מועט לא אמרי' כיון דלא אהני תקנתא אלא לקמי' ולבאחרי' כמ"ש בש"ס וע"כ אין חילוק בין יום לשבוע ואדם דכבר לכתחלה כמ"ש תוס' ורש"י שם וע"כ לא אהני ממילי. אלא דעיקר הסברא ודאי לאחר דחיים לזוות הי' רלוי לתקן גם בחלילה כיון דלפעמי' שוטין הרבה שיש בין מיתה וחלילה ואע"ג דלא שכיח מ"מ מאן דחיים לזוות אף בלא שכיח ואהני לשבוע לקמי': ולענ"ד מאד אחר הא דלא תיקנו זמן בחלילה משום זוות משום דכבר הקנו שם בתום בסוגיא דזמן בשה דמ"ר יוחנן משום בת אחותו תיגח בזמן המקדם בזמן הזה הוא ותירצו שלא יאפה על הבעיס שלא יהיו מחזירים מ"ג שיראה להחזירה ויאחר אחר גירושין זוחה וע"ם וכ"כ שם הרמ"ם וע"ם לפ"ז ביבמה לשון נהי דאיתא בה מלקות מ"מ

בזמן הזה דליכא מלקות לא נריכין לתקנה זו דמי מצוה שלא יחפה על בני ממזרים ביבמה לכוך אין סוד ממזר ומי מצוה שרוצה להחזיר הא שורת יבם שזיקת ליבם ועוד דאחר חליצה כיון שלא בנה בנה סוג לא יבמה ואסורה לו בלא"ה: ומ"ש הריב"ם עוד דליכא לתקוני זמן בחליצה מצוה פירי הנה בהא דאחרו שם קסבר ר' יוחנן ים לבעל פירי עד שעת נתינה פירש"י ז"ל דכיון דים לבעל פירות עד שעת נתינה זמן לא מצני מידי דיאחרו לה לקוחות חייתי רחוי חיימת מטי גיטא לידך ע"ש לפ"ז הכא גבי חליצה שפיר מצי זמן דסכא לא מצי לקוחות למיימר חייתי רחוי חיימת מטי שטר חליצה כיון דשטר חליצה לא כתבו ב"ד אלא אחר שכבר נחלצה ואו ליח ליבם פירי ור"ל אפי' ר"י מודה לגריך זמן מצוה פירות: אחמס ביוצת התוס' שם כיון דים לבעל פירות עד שעת נתינה אין גריך זמן דתיקף אחר הנתינה תוכל להביאה גיטה לב"ד או שתרחמו בפני עדים ויכתבו לה חיימת מטי גיטא לידה ט"ס כ"כ הרמב"ן והרשב"א בחידושיהם ע"ש לפ"ז סיפ גרשה לכאור' דגם בשטר חליצה לא בעי זמן מה"ט כיון שיכולה להרשותו לב"ד או לעדים ויכתבו לה חיימת מטי לידה אלא לאחר הענין זה חיו דבאחי שהם גבי גט שבעל כותבו ותקנו חז"ל שיכתוב זמן ושיהי מתוקף הגט וליבעי לשמה דוקא ועיין בחי' פני יהוש שם לכך שפיר קאמרי' דא"ל לתקנה זו כיון שתוכל לבא אח"כ לב"ד שיכתבו לה חיימת מטי לידה אין לנו לעשותו מעיקר הגט ולהטילו על הבעל אבל הכא גבי חליצה שאב"ד כותבין לה שטר חליצה שפיר יש לנו לתקן שיכתבו בו זמן ולא שייך לומר שתוכל להרשותו מיד בפני ב"ד או עדים דמה לי ב"ד זה או אחר מהדבא הרי היא עומדת בפני ב"ד שכותבין לה השטר חליצה יכתבו הם בעצמם גם הזמן: מיהו לשיטת הר"ן בחידושיו לגיטין שם דמפרש הא דאמרו קסבר יש לבעל פירות עד שעת נתינה משום דאחר שנתינה תוכל להוציא שפירות מתחת יד הבעל ולא יהיו בידו למוכרם ע"ש ק"כ בשטר חליצה לא בעיון זמן דהא בידה להוציא שפירות תיקף מיד שיבם ולא יהיו בידו למכור אלא דהריב"ם מסיק שם בטעם אחר מה שלא תקנו זמן בשטר חליצה משום פירות ושוא דזוקא גבי גט אבל בשטר חליצה מתיר לע"ג דשטר חליצה אין בו שום פירות כלל ואפי' בגט בשם זמן גופא חני בברייתא שטר גט שאין בו זמן הרי זה גט פסול משום דסוי מצוה ממטבע שטבעו חכמים אלא שאין הכל מחזר אחר גט חליצה דאינו אלא לרחוק בעלמא וחליצה היא שתתיר ק"ל כשאר שטרות שכשרים בלא זמן וזה טעם יפה:

סימן קע"ד

סעיף א' (א) יבמה שהיא אסורה ליבם בלאו או בעשה כי' ואם עבר ובא עליה קנאה. פ' כיצד דף כ'.

אלמנה לכה"ג קא פסיק ותני ל"ם מן הכתובין ל"ם מן האירוסין בשלמא מן הכתובין עשה ול"ת ואין עשה דוחה לא תעשה ועשה אלא מן האירוסין ניתי עשה ונדחי ל"ת מ"ב גידל אחר רב אחר קדש ועלתה יבמתו שבערה כו' ואימא חייבי כריתות אחר קרא אם לא יחפון הנים לקחת כו' כל הטועה ליבום טועה לחליצה מ"ם חייבי לאוין נמי הא רבי רחמנא יבמתו ואחי רחוק מסתברא חייבי לאוין תפסי בהו קידושין חייבי כריתות לא תפסי בהו קידושין כו' מתיב רבא פטור הכא וכרות שפכה וסריס אדם כו' ואם בעלו קנו ואסור לקיימן מגאחר לא יבא פטור הכא ואי ס"ד חייבי לאוין מדאוריתא לחליצה רחוק ליבום לא רחוק אם בעלו אחמי קנו אלא אחר רבא גזירה היא דאסורה אטו היא שמה כו' וע"ש: ורלוחי בפ' שטר חלוץ פ"ו מה"ל יבום וחליצה שכתב ז"ל הנה רבינו הגדול בפ' פרשת דרכים נסתפק בכ"ג שנפלה לו אלמנה מן הכתובין דמן התורה לא מייבם אלא אחי עשה ואחי ל"ת ועשה אם עבר ובא עלי' אם חייב כרת כיון דמדין תורה אינה עולה ליבום ס"ל אחת אחת בלא במקום מצוה דשא מן הדין אפי' חליצה אינה נריכה אלא דריבה אותה שכתוב מדכתיב יבמתו ומסי דריבה אותה שכתוב לחליצה ליבום אפשר דבאיסורא קיימא והדבר נריך תלמוד לאפשר כיון דריבה אותה שכתוב לחליצה פקע ממנה איסור אחת ונ"ע: וכתב עשה בפ' שעשה"מ ז"ל ואחר שעיון נראה שם להכריע דכל דמדאוריתא לא חזי ליבום קיימא באיסור אחת אח בכרת ולא קנאה כלל מדאותבינין עלה לת"ד אינה פוטרת משום דאין עשה דוחה ל"ת אחתי דקאמי פ"ד וכ"ש אם בעלו קנו ואסתא כפי דברי הרב ה"ם דכתב דאפי' לת"ד אינה פוטרת מ"מ היא גופה סגי לה בגט כיון דקידושין תופסין בחייבי לאוין מ"כ אחי חיובתי' אע"ג דאינה פוטרת מ"מ היא גופה קנאה וסגי לה בגט ופשיר קאתי בחתני' אחא בעלו קנו לעניין שהיא גופה יוצאה בגט אלא חליצה שהרי בחתני' לא סוכר לרתה כלל אלא מבואר דלת"ד אינה פוטר' ס"ל אחת אח אלא במקום מצוה בכרת ולא קנאה כלל וע"ש שהאריך בפלפולו הנעים וכתב ז"ל וסברתה לומר דתלמודא הכי פריך מצוה דבריסא דחתני' קאתי פ"ד וכ"ם אי חולין אי מייבמין כלך אחו ולסם נשים ולסם אחים כו' אם בעלו קנו ושפיר מצוה בחתני' דאע"ג דאם בעלו קנו דשיפא דומי' דריבה בפ"ד בחת ויבם אחיו את אשתו פשיטא ודאי דשיפא לרתה ואם כן כי קאתי שיפא נמי אם בעלו קנו מבחע נמי דשיטת לרתה דאל"כ ס"ל למיתני בשיפא ואם בעלו קנו ואינה פוטרת לרתה כו' ואי דגבי יבם קי"ל דאם בא עלי' בהוגם קנאה מגזירת שכתוב ובאי חזיין ליבום ד"ת דאף בא עלי' דאף דיחמ דפקע מיני' מיסור לאחי אח ואם בא עלי' קנאה סיוו מדין איסות כדקיימא לן בעלמא קידושין תופסי' בחייבי לאוין: אחמס אם בא עלי' בהוגם או בעונג פשיטא דודאי לא קנאי כיון דלא חזיא ליבום ומדין איסות נמי לא קנאה וא"כ סיכי קאתי מתני' בסתמא דאם בעלו קנו אמאי כדין שאר יבמה דעלמא אלא ודאי מסתמא דמדאוריתא חזיא ליבום כן ס"ל לייצב ד"ת בא עלי' בהוגם קנאה מגזירת שכתוב ובאי חזיין ליבום ד"ת דאף בא עלי' קנאה ס"ל דאף דיחמ דפקע מיני' מיסור לאחי אח ואם בא עלי' בהוגם או בעונג פשיטא דודאי לא קנאי כיון דלא חזיא ליבום ומדין איסות נמי לא קנאה וא"כ סיכי קאתי מתני' בסתמא דאם בעלו קנו אמאי כדין שאר יבמה דעלמא אלא ודאי מסתמא דמדאוריתא חזיא ליבום כן ס"ל לייצב ד"ת בא עלי' בהוגם קנאה וסגי לה בגט ושפיר קאתי בחתני' שאם בעלו קנו לעניין שהיא גופה יוצאה בגט אלא חליצה שהרי בחתני' לא סוכר לרתה כלל ואל"כ ס"ל אחת אח ואם בעלו קנו אלא בחקום מצוה בכרת ולא קנאה כלל וע"ש שהאריך בפלפולו הנעים וכתב ז"ל וסברתה לומר דתלמודא הכי פריך מצוה דבריסא דחתני' קאתי פ"ד וכ"ם אי חולין אי מייבמין כלך אחו ולסם נשים ולסם אחים כו' אם בעלו קנו

דסיום הכתוב לעכב וכמו שפירש"י שם ע"ס וכ"ז דוקא בשעדיין זקוקה לו דאז הוי גזירת הכתוב דוקא אבל אם נפקע הזיקה כגון שמתה אחותה ומת"כ מתה אשתו יכול לקדשה בכסף ובשטר כמו אשה דעלמא דאיסור אשת אח דידה כבר חלף הלך לו ומש"ה ניחא דאחר שחלץ לה ונפטרה מזיקתה ואיסור אשת אח שבשה כבר הותר לו ואי היה לו כשאר נשים אלא דאחלוצה היה לו אסורה עליו בלאו וכיון דקידושין תופסין בחייבי לאוין מתקדשת נמי בכסף ובשטר כיון דכבר קותר איסור אשת אח: (דברי הש"ג אלו הם ס"ס ערוך פ' רבן גמליאל דף ל"ב ע"ב דאי' התם ת"ר אין מדברים אלו אחורי' אלא מלימה דר"ע שהי' עושה מלימה בערוה אבל חכמי' אומרי' ים אחר חלימה כלום כו' תניא אידך שחולץ ליבמתו וחזר וקדשה רבי אומר אם קדשה לשם אישות בריכה שיתנו גט לשם יבמות אינה בריכה שיתנו גט ואכ"מ בין שקדשה לשם יבמות בריכה שיתנו גט ופסקו הרי"ף והרמב"ם והרא"ש כחכמי' דאפי' לשם יבמות בריכה שיתנו גט והרא"ד פסק כרבי ועיין בטוש"ע לעיל סי' ק"ע וש"ג פסק ג"כ כהרי"ף וכדבר אם בחוקיומתא דקונסא דמוקי לה דפליגי בים זיקה ובבן ס"ל אין זיקה ושכי קי"ל ולכך מצי למיזל קידושין גמורין ודבר זה פשוט הוא דלאחר שפקעה הזיקה ע"י חלימה הרי היא כשאר נשים דעלמא ושייכא בקידושי אישות אלא דאיכא עלי' לאו דלא בגא ותו לא שייך גבה קנין בילה דיבמה ודוק): ומיימו נמי טעמא דקידש אפטרה מזיקתה בעיון דוקא בילה לשם מצות יבום לדברי אבא שאול ואלו לשם זנות ס"ל לאבא שאול דקדוש מדבר אחר ואילו לאחר שפקע הזיקה כאשר אמרו אשתו ואחת דמותר לא"כ ביבמתו וכוונתם לבום מאי דבעי אפי' לאבא שאול ושיימו משום דכל שעדיין זקוק, גזרה שמורה ויבמה ולעכב שיהא שכתוב אלא בכסף ובשטר רק בבילה ובעי נמי לשם מצות יבום לאבא שאול אבל לאחר שנפטרה מזיקתה דכבר פקע מיסור אשת אח הרי היא כאשר נשים דעלמא ושכיח בקידושי אישות אלא דאיכא עלי' לאו דלא בגא ותו לא שייך גבה קנין בילה דיבמה ודוק): ומיימו נמי טעמא דקידש אפטרה מזיקתה בעיון דוקא בילה לשם מצות יבום לדברי אבא שאול ואלו לשם זנות ס"ל לאבא שאול דקדוש מדבר אחר ואילו לאחר שפקע הזיקה כאשר נשים ומקודשת בכסף ובשטר לריכה גבה בילה בחול, יבום אלא תורת קידושין ואו"ק: אחוש קודם שנפטרה מזיקתה ואלו אין בה תורת קידושין אלא יבום וכדאמרי', ויבמה בילה גומרת בה ולא תורת קידושין וא"כ בחייבי עשה אם אינו קונה בתורת יבום מחילה ליה בה תורת קידושין וע"כ מי אמרי' דאם בעל קנאה היינו בתורת יבום דקידושין תופסין בחייבי עשה. ואלו דמותיב אם"ס מאי דאם בעלו קנו כיון דאמרי' דבילה בחייבי לאוין ועשה קונה קנין יבום כמו שקידושין תופסין בהן ס"ל דעיקר פירכא הוא משום דמשמע הא דאם בעלו קנו דוקא דקנו לגמרי אפי' לפטור צרתה וכמ"ש אם בשטר המלך ע"ש: עוד נראה לעג"ד לייש דלפי מה דס"ד דאם"ס דמכך דיבמתו נילף לחייבי לאוין דטולא לחלימה ואינה עולה ליבום שפיר הוי פריך מאי דפטור דכת דאחות, כתבו אם ד"א מסתברא ז"ל תימה מנין לחוקמי קרא בחייבי לאוין נוקי קרא בחייבי עשה כו' אבל חייבי לאוין יימא דאתי עשה ודלא לא תעשה וי"ל דמשמע ליה לדרום מקרא דיבמתו לאסור יבום ולמגריך חלימה ע"ש: וכתב הרשב"א בחידושיו שם ז"ל ומש"ה פריך בגמרא ונילף מיניה בעלמא דאין עשה דוחה ל"ת וכדפריך בפ"ק ויל דאמי הכא דיבום חידוש הוא שהי' מסרי התורה אשת אח וכיון שכן מה שחידש הותיר ומה שלא חידש נאמר בכלל איסוך הרחמן ואין להקשות למה לא אתיר יותר דאין לך בו אלא חידושו בלבד עכ"ל: ולפ"ז ע"כ ל"ל דבחייבי לאוין אפי' נמי באיסור אשת אח אם דאי תימא דפקע איסור אשת אח ואיכא אלא חייבי לאוין ליתי עשה ולדאי ל"ת כדאמרינן בעלמא כיון דאיסור אשת אח פקע וע"כ ל"ל דגבי חייבי לאוין עדיין קאי באיסור אשת אח אלא אחירתו אתורה אלא כשאול לבדו אבל כשמיתסף עליו איזה איסור שאחר איסור של אשת אח בחקומו ולא חילפה בו אתורה אין שכן שפיר פריך מאי דאם בעלו קנו דכיון דקאי באיסור אשת אח לא תפסי בה קידושין דה"ל אשת אח אלא במקום מצוה ול"כ אם בעלו אאי קנו: ובזה יש לייש אאיסא דאמרינן דאשיקרא מותיב רבא אי ס"ד חייבי לאוין לחלימה רמיא קאי ליבום לא רמיא קאי, אם בעלו אאי קנו ומסיק רבא גזירה היא, דאשמעה אלו בילה אניש ואדר אאר רבא כו' לאו מילתא היא דאארי דאמ' ריש לקיש כל מקום שאתה מוצא עשה ול"ת כו' ה"נ אפשר דאיקיים עשה ול"ת בחלימה מיתבי ואם בעלו קנו תיובתא ואכתבו תוס' ז"ל תימה דרבא גופי מוחיב מהך בריית והשתא מיתוקב מיניה עכ"ל. ולפמ"ש מתייש שפיר דבחלה הוי ס"ד דחייבי לאוין לימעטו מיבום מן אתורה ואלו קשה אאי אית עשה ודאי ל"ת אז הוי גזירת אשת אח אפי' בחייבי לאוין ואם בחייבי כריתות היה לילך ריבתא עד שיהא עשה דוחה ל"ת כאו שמחייבים בשעה"מ דעשה זו להרשב"א והריטב"א ואם חייבי כריתות היה לילך ריבתא

התורה לחלוצה דבחייבי כריתות ודמי חלוצה נמי לא בעי ומה"ט
לא הכריע בפ' דרכים אם כחייבי כריתות היא כיון שריבתה
התורה לחלוצה מוכח דלאו כחייבי כריתות היא ופקע מיסור
חסת חת. ולכן נראה דבחייבי עשה נהי דאם בא עלי' ס"ל
חייבי כריתו' כיון דלא הותרה לו ביאה זו מן התורה ס"ל כאו
שאר חייבי כריתות אפ"ה חלוצה בעי' ומכוש דס"ל כאו דבר
אחר גרם לה ליאסר דמאד חסת חת גופי' ליכא ליסור כיון
דאין לה בנים אלא דכי בא עליה באיסור עשה אלא בדרך היתר
ס"ל כאו חייבי כריתות וזה מקרי דבר אחר גרם לה לאיסור
והיינו חיוב עשה שבה וקרא דמעטה כל שאינו עולה ליבום אינו
עולה לחלוצה לא מיירי אלא באיסור ערוה ובזו נהי נמי דאם
יבא עלי' חיאסר באיסור ערוה מ"מ ס"ל דבר אחר גרם לה
ומ"כ שפיר מייתי הרמב"ם ראי' דכל היכא שדבר אחר גרם לה
ליאסר בעי חלוצה מדנזרת בעי' חלוצה אע"ג דמן התורה
אינה עולה ליבום ואם יבא עליה הרי הוא בכרת וכמ"ש לכל
שבא עליה באיסור ס"ל איסור ערוה ואפ"ה בעי' חלוצה ומוכח
דכל היכא שדבר אחר גרם לה ליאסר בעי' חלוצה ואין ס"ל
דמ"ל להרמב"ם להוכיח דין זה מחלוצה לכ"ג מן הכתובין דבעי'
חלוצ' אע"ג דאינה עולה ליבום ואם בא עליה הוא חייב כרת
וכמ"ש לכל שבא עליה באיסור סו"ל ערוה ואפ"ה בעי' חלוצה
אלא משום דבחלוצה לכ"ג היכא לאיתמר אלא בעי חלוצה מה"ת
אבל מהך דנזרת משמע לי' להרמב"ם מסא דכופין אותו להוצ
דס"ל מדאורייתא דהתם לא שייך לאיזנר אטו שאר חייבי עשה
ולאיזן דמשמע בש"ס דלא גזרינן אלא איסורי כהונה זה אפני
זה וכמ"ש הרמב"ם שם בהא דאתר רבא גזירה אלמנה מן
האירוסין אטו אלמנה מן הכתובין דפריך מי הכי מחזרת ונתינה
אע"ל וכתב הרמב"ם דלא אלי לאותבי' מגרום, וחלוצה לכל איסורי
כהונה גזרי זה אפני זה ע"ש לכך אסך דבחלוצה מן הכתובין
ליכא לאוקומי דבעי חלוצה מדאורייתא דאיכא לאיתאר דהוא
אחרבן וכמ"ש הרמב"ם ג"כ בהא דאתרו בשלמא מן הכתובין
עשה ול"ת ומקשה ל"כ אאי מולת ול"ל דגריכה חלוצה
אחרבן גזירה אטו חייבי לאוין גרידא ע"ש. אבל אסך דנזרת
אפיר מוכח דחלוצה דחייבי לאוין ועשה אדאורייתא היא דלא
גזרינן זה אפני זה אלא איסורי כהונה לאוד וכ"כ טעמא הוא
משום שדבר אחר גרם לה ליאסר איסור ערוה. הה נכון
היטב ודו"ק. ולפמ"ש הס"ל לרבי בפסחים דף ל"ג היד
במעשה בחיתה לפ"ז בנזרת הס"ל קומות דבמעשה
נראה דלא חפסי בה קידושין דלא מיירו רבוי לתפיסת קידושין
אלא בחייבי לאוין ועיין שם, קרבן אהרן פ' ויקרא דכתב
דמיתה בידי שמים אחירא מכריתות ע"ש וא"כ נראה דלא
חפסי קידושין בחייבי מיתה בידי שמים כמו בחייבי כריתות ודוק:
עוד ראיתי שם בשעטמ"ס שכתב ז"ל ודע שאני מסתפק בישב
ישב את המחזרת או אינה ואתעברה מבילה ראשונה או
הולד מחזר כיון דאן התורה רמי' קמי' ליבומי דאחי עשה ודאי
ל"ת אי נימא דאין מחזר אלא מחייבי לאוין וכך כיון דבילת
היתר היא לא הוי מחזר או דלמא אע"ג דבילת היתר היא
אפ"ה הולד מחזר דומיא דגר שנשא מחזרת דקי"ל הולד מחזר
אע"ג דגר מותר בממזרת ובפ' החומר אחותי' דתנן כל מקום
שים שם קידושין ואין עבירה הולד הולך אחר הזכר ופרכינן
וכללא הוא והרי גר שנשא ממזרת שים קידושין ואין עבירה
והולד הולך אחר הפגום כו' ומשני אחני' ר' יהודה דאמר גר
לא יבא ממזרת שים קידושין שים עבירה ע"ש והשתא אם איתא
דיבם שיבם את הממזרת הולד ממזר אכתי תקשי לי' הרי יבם
שים קידושין ואין עבירה והולד הולך אחר הפגום שים לדחות
וכעת דין זה ל"ע עכ"ל. (אפשתי בס' קרבן אהרן ועדיין לא
מצאתי ואולי נעלם מעיני ועדות מרן ז"ל נאמנה אאמנם הדברים
מרפסן אגרי סאותרי, ס"ס ערוך בפסחים דף ל"ג ע"ב דאסיק
בהדיא דכרת אחירא וכן הוא סוגיא דשחטה דס"ס שבת דף
כ"ה ע"ב דאאמרי' קדם אמור דעשה כרת ל"ע ובשה דנזרת
שנאה מיבמה בחיי בעלה דקרי לה הרמב"ם ז"ל אינה עולה
ליבום לכאורה ליכא לאיזדק דשם אחת מיירי דאסרה שנאת
ישב עלי' וקי"ל דיבמה נקנית בחופה כברון וכיון שהיא לא
אסרה שנאתה עליו אלא שנאתו עלי' ס"כ אינו לא עביד
איסורא ואסכחת לה שהבא עולה ליבום לאוקמה כיון דאוקמה פטרי'
וחפשר כיון דאין מאכילין לאדם דבר האסור לו בדיבי' נאי
איסורא ליכא לאוקמה אוקמי אינה עולה ליבום ונ"ע דהאי

מיסורא לא עשה ולא לאו הוא ואאאי לדאי עשה דיבום אקאי
ונ"ע. ובעיקר ספיקא דדינא בנאאבטו בו הגאונים ז"ל ביבם
שבא על חייבי עשה אי חייב כרת אאום דלא פקע איסור אשת
אח נלע"ד להוכיח שדעת כל הפוסקים שוה דאין כאן איסור
אשת אח ואיכא כרת כלל ואפי הרמב"ם והריטב"א מודים בזה
ודלא כדעת השעטמ"ל שהוכיח לדעתם דאיכא כרת בזה ועשה
מאלוקת בין הפוסקים לגא טורך ובאאלה אומר דאין שדעת
עוטה כלל שאאה אשת אח מולת ואאה אסורה אאום אשת אח
ובברת זה שני הפכים בעשה אאד ולא אניאו גזירת הכתוב
כה"ג וראי' מדאאריכין בעיל פ"ק דף י' ע"ב האוכן ליבאאו
ואזר וקדשה רים לקים אאר הוא אינו חייב על החלוצה כרת
והאאי חייבים על החלוצה כרת על הערה בין הוא בין אחיו
חייבים -עלי' כרת ור' יוחנן אאר בין הוא בין אחיו אין הייבין
לא על החלוצה ולא על הערה כרת ואפרם טעאת דר"ל דנבי
אוכן אאר אאר לא יבא ס"כ לא גלי קרא שנאקו אכרת ללאו
אלא גבי חלון וחלוצה להדייאו ואיכ דקיימי קיימי באיסור
אשת אח ור"י ס"ל דאין סברא לאאר כן אאום דאי היכא אידי
דאעיקרא אי בעי בהי אין ואי בעי להשיא אין כו' והשתא
קאי עלה בכרת אלא היכא שליאותא דאאין קא עביד אינו נאי
כו' וקי"ל כר"י לגבי ר"ל. ולכאורה יש לדקדק אאאי נקט ליבאא
דאי בעי להאי אין כו' אאאי לא קאאר דאי בעי להשיא
אינש אאום דבאלאה לכ"ג היכא לאיאר אלא בעי חלוצה אה"ת
אלא אדרבא אאום דנזרינן באלאה אן הכתובין אטו אן האירוסין
אבל אסך דנזרת אשאע לי' להרמב"ם אאא דכופין אותו להוצ
דס"ל אדאורייתא דהתם לא שייך לאיזנר אטו שאר חייבי עשה
ולאיזן דאשאע בש"ס דלא גזרינן אלא איסורי כהונה זה אפני
זה וכא"ם הרמב"ם שם בהא דאאר רבא גזירה אלמנה אן
האירוסין אטו אלמנה אן הכתובין דפריך אי הכי אאזרת ונתינה
אע"ל וכתב הרמב"ם דלא אלי לאותבי' אגרום, וחלוצה לכל איסורי
כהונה גזרי זה אפני זה ע"ש לכך אסך דבחלוצה אן הכתובין
ליכא לאוקאי דבעי חלוצה אדאורייתא דאיכא לאיאר דהוא
אחרבן וכא"ם הרמב"ם ג"כ בהא דאארו בשלאה אן הכתובין
עשה ול"ת ואקשה ל"כ אאאי אולת ול"ל דגריכה חלוצה
אחרבן גזירה אטו חייבי לאוין ועשה אדאורייתא היא דלא
אפיר אוכח דחלוצה לחייבי לאוין ועשה אדאורייתא היא דלא
גזרינן זה אפני זה אלא איסורי כהונה לאוד וכ"כ טעאת הוא
אשום שדבר אחר גרם לה ליאסר איסור ערוה. הה נכון
היטב ודו"ק. ולפא"ש הס"ל לרבי בפסחים דף ל"ג היד
באעשה בחיתה לפ"ז בנזרת הס"ל קומות דבאעשה
נראה דלא חפסי בה קידושין דלא אניאו רבוי לתפיסת קידושין
אלא בחייבי לאוין ועיין שם, קרבן אהרן פ' ויקרא דכתב
דאיתה בידי שאים אחירא אכריתות ע"ש וא"כ נראה דלא
חפסי קידושין בחייבי אאיתה בידי שאים כאו בחייבי כריתות ודוק:
עוד ראיתי שם בשעטמ"ס שכתב ז"ל ודע שאני אסתפק בישב
ישב את המחזרת או אינה ואתעברה אבילה ראשונה או
הולד אחזר כיון דאן התורה רמי' קמי' ליבומי דאחי עשה ודאי
ל"ת אי נימא דאין אחזר אלא אחייבי לאוין וכך כיון דבילת
היתר היא לא הוי אחזר או דלמא אע"ג דבילת היתר היא
אפ"ה הולד אחזר דומיא דגר שנשא אחזרת דקי"ל הולד אחזר
אע"ג דגר אותר באחזרת ובפ' החומר אחותי' דתנן כל אקום
שים שם קידושין ואין עבירה הולד הולך אחר הזכר ופרכינן
וכללא הוא והרי גר שנשא אחזרת שים קידושין ואין עבירה
והולד הולך אחר הפגום כו' ואשני אחני' ר' יהודה דאמר גר
לא יבא ממזרת שים קידושין שים עבירה ע"ש והשתא אם איתא
דיבם שיבם את הממזרת הולד ממזר אכתי תקשי לי' הרי יבם
שים קידושין ואין עבירה והולד הולך אחר הפגום שים לדחות
וכעת דין זה ל"ע עכ"ל. (אפשתי בס' קרבן אהרן ועדיין לא
אצאתי ואולי נעלם אעיני ועדות ארן ז"ל נאאנה אאאם הדברים
ארפסן אגרי סאותרי, ס"ס ערוך בפסחים דף ל"ג ע"ב דאסיק
בהדיא דכרת אחירא וכן הוא סוגיא דשחטה דס"ס שבת דף
כ"ה ע"ב דאארי' קדם אאור דעשה כרת ל"ע ובשה דנזרת
שנאה אינאה בחיי בעלה דקרי לה הרמב"ם ז"ל אינה עולה
ליבום לכאורה ליכא לאיזדק דשם אחת אייתי דאארה אנאת
אישם עלי' וקי"ל דיבאה נקנית בחופה כברון וכיון שהיא לא
אסרה שנאתה עליו אלא שנאתו עלי' ס"כ אינו לא עביד
איסורא ואסכחת לה שהבא עולה ליבום לאוקאה כיון דאוקאה פטרי'
וחפשר כיון דאין אאכילין לאדם דבר האסור לו בדיבי' נאי
איסורא ליכא לאוקאה אוקאי אינה עולה ליבום ונ"ע דהאי

חלוצה חלה משום דכתיב ולקחה לו וגו' דרשינן מיני' כיון שנשתה סרי היא כאשתו לכל דבר. וכיון דגלי רחמנא בחייבי עשה דחייבה עולה ליבום ות"כ חייבה בכלל ולקחה גו' ולעולם זיקתה עלי' עד שתחלין. ואין זה ענין למה שקידושין תופסין בחייבי עשה דנשתה דעלמא דתפסי בה קידושי' יוצאת בגט ואשתו היא. אבל הכא כיון דלא רמי' קמי' ליבום חייבה יוצאת מידי זיקה לעולם בלא חלוצה דאפי' יבמה כשירה לה היתה יוצאת בלא חלוצה מי לאו דכתיב ולקחה. אלא דלמה מפני מה שקידושין תופסין בה דתפיס בה זיקה ולכך היא עולה לחלוצה. וכ"כ הרמב"ן בחידושיו שם ד"ה קא פסיק ותני וז"ל ואיכא למידק מן הנשואין מי ניחא כיון דלא אתי עשה ודחי ל"ת ועשה אחמי חולצת ה"ל כה"כ. ות"ל דס"ל זיקה בכדי לא פקעה דה"ל לא מפקע קידושין ע"כ וכ"כ הרשב"א בחי' ד"ה אלמנה לכ"ג וז"ל ת"ל ועשה חולצין ד"ת זיקה בכדי לא פקעה כיון דבעלמא תפסי בהו קידושין וזיקה כעין קידושין הוא עד כאן לשונו: ובספרי ניחא מה שפירש"י בפלוגתא דר"י ור"ח בבילת כה"ג בחלוצה דפליגי מי פוטרת חיתה וגרתה מחלוצה יבמי לה בגט ודלא כהפרש"ח שכתב דלחפילו בחלוצה מן הנשואין סגי לה לחיות גופה בגט דקידושין תופסין בה"ע וכרי היא אשתו לכ"ד. ד"ח וכמ"ש לכיון דחיובה בכלל ולקחה גו' חיובה יוצאת מידי זיקה לעולם עד שתחלין. ואין חילוק בינה לגרתה לענין זה דלא מבני גט כלל. ומדוקדק לשון רש"י שלא כתב דפליגי מי ה"כ על בילתה ז' משום דפשיטא לכל היכא דחייבה זיקה ליבמה כרת בילתה קרינן לה. וכן מוכח מגוף לשון הש"ס שהיו מזכיר בשום מקום ה"כ כדאתמר' לעיל דף י' גבי המולך ליבמתו וחזר וקדשה ודפליגי ר"ל ור"י אי ה"כ. והכא לא הזכירו כרת כלל ה"ו כמ"ש לכיון דחלין לה פשיטא לי' כרת. ובזה נסתרו דברי שעמ"ש שהשוה את המדות ותופס דעת רש"י דה"ל לחלת את שלא במקום מצוה ובכרת ולפמ"ש זה ניחו. ובזה עלו כסונן דברי מהרש"ל בים"ש ודברי הב"ח סק"ג שהסכימו למ"ש לכל שחייבה בכלל ולקחה גו' חייבה יוצאת מידי זיקתה בלא חלוצה ועי"ש בים"ש שסיי' וכתב ז"ל ולא נפטרה לעולם מהאי זיקה דהשתא חלה בחלוצה לו ממנו אי מאחיו מאחר שהבילתה חייבה קיימה קיימה קנין גמור הנלע"ד כתבתי עכ"ל וזה מסכים לדבריהו וכמ"ש וסרים זה קושית הסעמ"מ בשם דפריך אם בעלו לחמי שלא בכלל ולקחה ולא פקע זיקה יפטר פריך לחמי קנו. ומעתה נלחר דגם הרשב"א והריטב"א שהביא בשעמ"מ ג"כ מסכימים לדעה זו לחיסור לחת לח פקע וליכא כרת ולא כמ"ש הוא ז"ל דז"ל הרשב"א בחי' ומסקינן מסתברא ח"ל תפסי כו' ופירש"י ז"ל שלכך בח"ל קרינן בה לקחת לח יבמתו בדיעבד כו' ואיכא מרבותא דקא מקבי עלי' דהא לחלי דס"ד השתא דח"ל ליבום לא רחיין אם בעלו לא קנו ומיבי קרינן בי' לקחת לחפילו עבר ונסיב. ופירש"י דה"ק חייבי לחיון תפסי בהו קידושין וקרינן בה יבמתו ח"כ לא תפסי בהו קידושין לא קרינן בה יבמתו עכ"ל. וכ"כ הרמב"ן בחידושיו כשחבו וכלשונו ע"ש: סרי שלא הזכירו בקושייתם חיסור לחת לח ולא כרת חלה דכיון דס"ד השתא דלא רחיין ליבום אם בעלו לא קנו לחפילו דיעבד. וכוותם לח"ם דכיון דחיובה עולה ליבום חיובה בכלל ולקחה ולא חלה מזיקתה ט"י ביאה. ולכך פירשו שם ז"ל ח"ל תפסי בהו קידושין וקרינן בהו יבמתו ר"ל כיון דקידושין תפסי ה"ה דזיקת יבמין תפסי וכמ"ש לחעלה וכיון דחפיס זיקה קרינן בה יבמתו ומולנת לבל ח"כ לא תפסי קידושין ומין כלן זיקה ולא בעי חלוצה וכמ"ש. ובעיקר הקושי שחפסי רבותא על רש"י ז"ל נראה לפי קט שכלי לייבב. דרש"י ז"ל ה"ק. דחשה דפריך ומה ראית כלומר מה חזית לרבות ח"ל לחלוצה יותר מה"כ. כיון שנישה חיון טולן ליבום מה עדיפותי דח"ל מה"כ כן פירשו הרשבו"ם. ומשי משתברא לחוקמי רבוי לחלוצה לח"ל משום דחי לאו הוי קרא שחיטת מיבום היו קרינן לקחת בדיעבד דכיון דקידושין תופסין בהו וקרא ליכא לחטיטתו מחורת יבום ח"כ הרי הן בכלל ולקחה בדיעבד. משא"כ ה"ה דלה בלא הוי קרא חיון בני יבום ואין בכלל ולקחה. ואחנם להרמב"ם ז"ל דרך אחרת בזה: שפסק פ"ו מהל' יבום דגם בחייבי עשה חס עבר ובעל קנה קנין גמור ופוטרת גרתה ויוצאת בגט. וכן פסקו הטור וד"י סי' זה וכבר תמה עליהם בים"ש דסוגיית הש"ס מוכיחי דדוקא חייבי לחיון דמן הדין עשה דוחה ל"ת ומדרבנן הוא דחיובה מחיבמת מבום גזירה בילתה דחשוב חלו שני לכך חס בעלו קנו אבל חייבי עשה מה"ת לא רמי' קמי' ליבום ואפי' עבר ובעל לא קנה. וכבר נתלבטו האחרונים לחחור אל ייסוב דברי הרמב"ם ועלה בידם דוחק גדול עיין בש' מחיר סי' זה סק"ח שבשיטם. וע"ש: ומתוך מה שכתבתי נלע"ד לייסב שיטת הרמב"ם במק וייסר. ובחלוה נתרץ מה שהיימו חוס' בחיומה הביאם מרן ז"ל למעלה. דמעיקרא מיחיב רבא מכך תוספתא דקתני וחס בעלו קנו ולבסוף לחוהב רבא גופי' מכך בריימא עיין שם: ומחר דלפ"ח שבילתו יוצא לו מבוחר דלי לא דמיעטה רחמנא ח"ע וח"ל מקרא דיבמתו שלא יהיו בכלל ולקח' גו' שוי לחרי כיון דקידושין תופסי בהו ואית בהו זיק' ואפי כן בכלל כל היבמות דאם בא עליהן קנאן לחיות כאשתו כמו ח"ל וח"ע דעלמא דאם קידם קנאן לחיות כאשתו לכ"ד. אלא לבחר דיולפי' מדרב גידל דאפקה רחמנא לח"ל ועשה מקרא דיבמתו שלא יהיו בכלל ולקחה גו' ושלא חפקעה זיקתן ע"י בילה ולעולם עדיין יבומי דאשוני' עלי' ואינם יוצאת מידי זיקה בלא חלוצה וכמ"ש בשם מפרש"ל. ולכך אם בעלו לא קנו. והשתא יבואר סוגית הש"ס לנכון דחטיקרא ס"ר גידל דא"ל וח"ע ניחעטו מדרשא דיבמתו דלא רחיין ליבום: ואחא פריך רבא שפיר מבריימא דאם בעלו קנו וכמ"ש לעיל: ומסיק רבא דא"ל חס"ח ליבום נחי רחיח לאחי עשה ודחי ל"ת אלא מדרבנן ומשום גזירה דבילה אני ל' דרשא חית לי' דרשא דר' נידל אלא לחיקי לה לחייבי עשה כיון שאינם רחוי ליבום עכ"פ לכחחלה אבל ח"ל דרחיין אפי' לכחחלה לא אחטוט מדרשא דר"ג וכמו שסקנו בחוס' שם ד"ה מסחברא כי' ע"ש. והדר אחר רבא נחי אלחא סוא דאחרי אלא דאחרי בא"ל אין עשה דיבום דוחה ל"ת שלכן ומשום דאפשר בחלוצה. יפריך לי' הש"ס אחא דאם בעלו קנו. דכיון דס"ל דגם בא"ל אינה רחוי ליבום לכחחלה משום דאפשר בחלוצה דחיקיים עשה ול"ת א"כ אין חילוק בין ה"ע וה"ל ומיקחיון דרשא דר"ג אחריוייהו יכיון דאחטיטו כולהו חקיון יבום ואינן בכלל ולקחה גו' קאי אם בעלו אחאי קנו אלא דרבא גופי' לא סוי קאי לי' מידי דאיסו אפשר דאית לי' דרב גידל כלל וכמ"ש סרחב"ן בחי' אם ד"ה לשון אחר ים לפרש כו' שכתב ז"ל ואסקנא דחיה רבא להאי דר"ג א"ל ופריש לם משום גזירה וי"ל דלא סבירא לי' כלל סני דרבי אלא ל"ת בחר טעמא אחם חפסי קדושי ולא פקעה זיקה אבל לא חפסי קדושי ופקעה זיקה כו' ע"ש. א"נ אפי' אית לי' דר"ג א"ר ומיקי לדרשא של אלמנה מן הנשואין לר"ג דאית בה לאו ועשה וכמ"ש סרחב"ן שם אח"כ וכן הרשב"א בה"ג וכמי שיבואר לפניו שם"ד: וכיון דמ"ל וח"ע לא אחטיטו מדרשא דיבמתו שפיר קאחי לחם בעלו קנו. דגבי לוכחחלה אין עשה דיבום דוחה לחתן א"א כיון שלא יהיו מכלל שאר יבמות שם בא עליהן קנאן לחיות כאשתו כמו ח"ל וח"ע דעלמא שחקבו דקנאן לחיות אבל ח"ל. ובעל שם"ם דחסיק לדרבא בחייבחא סיו סביר כהמיקרא דדרשא דר"ג ביאה בחייבי עשה כיון דלכחחלה חיוה רחוי ליבום ולכך מסיק בחייבחא לרבא כיון דס"ל השתא דגם בא"ל לא דחי עשה דיבום ות"כ חרייסו לא רחיי קמי ליבום ואם בעלו לא קנו. וכן פריך שפיר לקמן בפלוגתא דר"י ור"ח בביאת חלמה נכ"ג ומ"ד חיוה פיוטרת לרחה וע"כ ס"ל דדרשא דר"ג סייבא גם בא"ל דאל"כ אחאי ביאת חלמה מן החידושין חיוה פוטרת לרחה כיון דלא אחטיטו מחורת יבום ביאחה קושה קנין גמור מדאורייחא וכ"ל: אע"כ ס"ל דדרשא דר"ג סייבא גם בא"ל וח"כ אחאי בעלו קנו: אחנם סרחב"ם ז"ל אזיל בשיטת בה"ג וכמי שכתבנו סרחב"ן בשמו וז"ל. ואיכא למימר רבא מוקים דרשא דיבמתו בחייבי לחיון שים בהן עשה כו' ובה"ג בהלכות עריות מלאתי כן ומא דרב גידל א"ל מקיימא בחלמנה מן הנשואין כו' וכ"כ הרשב"א והרא"ם שם בשמו ע"ש. והוא משום דמסתבר לי' לחוקמי דרשא דר"ג בגוונא דאחיר טפי סיימו חלמנה מן הנשואין לכ"ג דאיכא לאו ועשה: אבל בא"ל ועשה לאוד ליכא דרשא דר"ג. ולכך פסק בא"ל דמדרבנן הוא דאינה מתיבמות משום גזירה: וכן בחייבי עשה לאוד אע"ג דמדאורייתא אינה רחוי ליבום לכתחלה א"א לא יצאו מכלל שאר יבמות דעלמא לענין דיעבד דנקנית בביאתה ופקע זיקה כיון דלא מיעטינהו קרא. אבל בחלמנה לכ"ג מן הנשואין דאיכא לאו ועשה ומיקמינן לדרשא דר"ג בהכי דמיעטה רחמנא מיבמתו שלא תהא נקנית ביבום ואינה בכלל ולקחה לכך אינה נקנית קנין גמור בביאתה ואינה פוטרת גרתה עד שתחלין. וה"ה היא עצמה אינה יוצאת בגט לאוד כיון שאין קנינה קנין מדאורייתא. וזה נראה ברור בדעת סרחב"ם ז"ל ודו"ק:) ומעה ברש"י פ' אלמנה לכ"ג דף ס"ח סוכיח דחייבי כריתות פסלי בביאתן מן התורה ה"ל סם ועוד סא תנן בחתני' דף ס"ט ממזר פוסל ומאכיל ולא מסכחת לה אלא בשם אחו ואי חייבי כריתות לא פסלי בביאתן מסכחת

לה בתמו דמחזר פוסל ומחכיל לת תמו כיוד בת כהן שבא עלי לחמ' מחמה והוא ישראל וילדה לו בן פוסלה מן התרומה ובת ישראל שבא עלי לחמ' מחמה והוא כהן וילדה לו בן והוא כהן הרי זה ממזר ומחכילה בתרומה תלת מדלת נקט לחמו ס"מ בית לחמ' לפי בלח ילדה ומי פיסלתה עכ"ל רש"י ז"ל. ומי נימא דכך יבוס בממזר ס"ל סולד ממזר מ"כ מסכמת לה דממזר פוסל ומחכיל לת תמו כיוד בת כהן שבא עלי יבם ממזר והוא ישראל וילדה לו בן והרי הוא ממזר ופוסלה מן התרומה. ובת ישראל שבא עלי יבם ממזר והוא כהן וילדה לו בן מחכילה בתרומה והכא לא פסיל לה המחזר בביאתו כיון דדרך מנוח קא עביד ולימא למימר עשאוה זונה הזה מיהו לא מסכמת לה ממזר כהן דכהן הבא על לחת מכל העריות ונתעברה מביאה דאשה אע"ג דאין סולד חלל מ"מ כיון דמחזר הוא גרע מחלל וכמ"ש בדרישה וז"ח בטור אה"ע סי' ז', ומ"כ לא מסכמת לה ממזר כהן שמחכיל. וכיון דלא מסכמת לה ממזר מחכיל חלת בשם תמו לכהני לא נקט גם בפוסל לא תמו: (דברי תורה ז"ל לע"ג. חדא דמשמע מדבריו שרצה להוכיח דלפי' יבם ממזר שבא על יבמתו הכשרה אין סולד ממזר. וזה תימה דבין שהולך לחר הפנוי ובין שהולך לחר הזכר יהי' סולד ממזר כיון שחביו ממזר ובהא ליכא ספיקא כלל. ג' בתם דמשמע דממזר יבם אינו פוסל יבמתו בביאתה לשמוה כיון דדרך מנוח קא עביד ודבר זה לריך יעוד דז"ל הרמב"ם פי"ח מה"ל מ"ב הלכה ה' הא למדת שאין ביאתה זונה תולה בבעילה של איסור שהרי שבא על האם ועל הקדשה והגרושת לבשתם ובעלה בעיל על איסור ולא נעשית זונה ומי שבשלת לחלל ובעלה בעילה של היתר כמו שיתבאר ונעשית זונה ואין הדבר תלוי אלא בפנימה ומפי השמועה למדו שאינה פגומה אלא מחללת הפסול לה. או מחלל כמו שאמרנו עכ"ל: ומ"כ לפ שים מנוח בבעילה מ"מ כיון שפגום הוא פוגם ופוסל ולא עדיף ממלל. דפשיטא דאם בא עלי' יבם חלל שנפסלה בביאתו כיון שאין הדבר תלוי באיסור הביאה אלא בפגימתו ואין חילוק בין זה לזה. ג' גם דעת הפרישה והב"ח לע"ג דמשמע מדבריהם דממזר כהן הוא מוכל בתרומה. דמדברי רש"י ז"ל שהביא מכן ז"ל כאן משמע לכאורה דממזר מוכל בתרומה שהרי כתב ז"ל ובת ישראל שבא עלי' אחי' מאמה והוא כהן וילדה לו בן והוא כהן הרי זה ממזר ומחכילה בתרומה כו' ט"ם. והכא היא מוכלת מכח הבן להכי הוא מחכיל דלאו קניגו היא שהרי אין לו בה קידושין ובזנות בא עלי'. מ"כ ע"כ ממזר מוכל בתרומה דאל"כ לא היתה אמו מוכלת מכאו. ועדיין אפשר לומר אף שהממזר הוא מוכל בתרומה מ"מ מחכיל את אמו מד שהוא זרע כהן ואף ע"ג שהאב הוא מחכיל שהרי קניגו. מ"מ הבן מחכיל ואף שהוא מוכל וכ"כ לכאורה מלשון הרמב"ם פ"ו מה"ל תרומות פי"ג שכתב ז"ל בשם שזרע ישראל מכשיר פוסל אותה כך זרע כהן מיטרפלית מחכיל אותה ואע"פ שהוא זרע פסול ע"ש. ומשמע בשם שזרע ישראל פוסל אף שבא עליה הישראל אלא ע"י קידושין ה"ה זרע כהן מחכיל אע"פ שבא עליה הכהן אלא ע"י קידושין ואע"ג שגם הזרע הוא מוכל מ"מ זרע כהן הוא. ולפ"ז ל"ע מה דנקט הם"ס והרמב"ם בת ישראל שנשאת לכהן ולא נקטי כהן שבא על בת ישראל אלא בדוק, נקט. אלא כהן שבא על בת ישראל בלא קידושין. הבן מחכיל מד זרע כהן אף שאין לאביו קנין וגם הוא פסול ועדיין הדבר ל"ע:)

סעיף ד' (ג) מי שים עלי זיקת שי יבמין. בר"פ המגרש ואלא מאת שי מתיש היכי משכחת לה כגון שבא ראובן וקדשה מוך משמעון ובא שמעון וקדשה שאם הקידושי דראובן מהני למיסרה לעלמא וקידושי שמעון מהני למיסרא לראובן. והרשב"א ז"ל בחידושיו סק' ז"ל ואכתי קשי לי כי לא קרית לה אלא ב' מתיש אחי הוי כו' תיפוק לי' משום כל יבמה שאין אחי קורא בה בשעת נפילה יבמה יבא עלי' הרי היא כאשת אח שים לה בניש ואסורה לעולם דהא כי מית לי' ראובן אסורה ללוי אפי קדושי שמעון ובכי הא ליכ' מאן דפליג דאפי' רב דפליג עלי' דר' יוחנן בישמות כ"ז אלא מאילין כל יבמה שאין אחי קורא בה כו' ה"מ כי קיימא באשה זיקה דרבנן אבל הכא דקאי באשה ערוה דאורייתא מודה דאחי אחש עכ"ל: וגראה לפמ"ש תוס' ריש יבמות במאי דקאמי' לאו דוקא שנפלה לפני יבם ומת כל שאין אחי קורא בה בשעת נפילה יבמה יבא עלי' הרי היא כאשת אח שים לו בניש. ותירלו דדוק' היכ' דאינה אסורה אלא ליבם בשעת נפילה הוא דאינה זקוקה לו לעולם אבל הא דלכ"ע אסורה וגריכה להמתין עד שתטהר גם לעלמא מש"ה גם ליבם זקוקה ותתייבם אחר שתטהר ע"ש. וא"כ ה"נ כאן הא דאסורה ללוי אשם קדושי שמעון הוא אינה אסורה אלא לאסורה על כל העולם ואינה מותרת לעולם עד שתתגרש או תתלמן ממנו מש"ה היתה זקוקה ליבם אי לאו אשם אשת אחי מתיש הרי מתיש דהך טעמא דאחין אחי קורא בה בשעת נפילה כו' לא שייך הכא וק"ל: (ואין לומר דאכתי לא סולד ממזר ס"כ מסכמת לה דממזר פוסל ומחכיל לת תמו כיוד בת כהן שבא עלי יבם ממזר והוא ישראל וילדה לו בן והרי הוא ממזר ופוסלה מן התרומה. ובת ישראל שבא עלי יבם ממזר והוא כהן וילדה לו בן מחכילה בתרומה והכא לא פסיל לה המחזר בביאתו כיון דדרך מנוח קא עביד ולימא למימר עשאוה זונה הזה מיהו לא מסכמת לה ממזר כהן דכהן הבא על לחת מכל העריות ונתעברה מביאה דאשה אע"ג דאין סולד חלל מ"מ כיון דמחזר הוא גרע מחלל וכמ"ש בדרישה וז"ח בטור אה"ע סי' ז', ומ"כ לא מסכמת לה ממזר כהן שמחכיל. וכיון דלא מסכמת לה ממזר מחכיל חלת בשם תמו לכהני לא נקט גם בפוסל לא תמו: (דברי תורן ז"ל לע"ג. חדא דמשמע מדבריו שרצה להוכיח דלפי' יבם ממזר שבא על יבמתו הכשרה אין סולד ממזר. וזה תימה דבין שהולך לחר הפנוי ובין שהולך לחר הזכר יהי' סולד ממזר כיון שחביו ממזר ובהא ליכא ספיקא כלל. ג' בתם דמשמע דממזר יבם אינו פוסל יבמתו בביאתה לשמוה כיון דדרך מנוח קא עביד ודבר זה לריך יעוד דז"ל הרמב"ם פי"ח מה"ל מ"ב הלכה ה' הא למדת שאין ביאתה זונה תולה בבעילה של איסור שהרי שבא על האם ועל הקדשה והגרושת לבשתם ובעלה בעיל על איסור ולא נעשית זונה ומי שבשלת לחלל ובעלה בעילה של היתר כמו שיתבאר ונעשית זונה ואין הדבר תלוי אלא בפניגה ומפי השמועה למדו שאינה פגומה אלא מחללת הפסול לה. או מחלל כמו שאמרנו עכ"ל: ומ"כ לפ שים מנוח בבעילה מ"מ כיון שפגום הוא פוגם ופוסל ולא עדיף ממלל. דפשיטא דאם בא עלי' יבם חלל שנפסלה בביאתו כיון שאין הדבר תלוי באיסור הביאה אלא בפגימתו ואין חילוק בין זה לזה. ג' גם דעת הפרישה והב"ח לע"ג דמשמע מדבריהם דממזר כהן הוא מוכל בתרומה. דמדברי רש"י ז"ל שהביא מכן ז"ל כאן משמע לכאורה דממזר מוכל בתרומה דאל"כ לא היתה אמו מוכלת מכאו. ועדיין אפשר לומר אף שהממזר הוא מוכל בתרומה מ"מ מחכיל את אמו מד שהוא זרע כהן ואף ע"ג שהאב הוא מחכיל שאינה קניגו. מ"מ הבן מחכיל ואף שאינו מוכל וכ"כ לכאורה מלשון הרמב"ם פ"ו מה"ל תרומות פי"ג שכתב ז"ל בשם שזרע ישראל מכשיר פוסל אותה כך זרע כהן מיטרפלית מחכיל אותה ואע"פ שהוא זרע פסול ע"ש. ומשמע בשם שזרע ישראל פוסל אף שבא עליה הישראל אלא ע"י קידושין ה"ה זרע כהן מחכיל אע"פ שבא עליה הכהן אלא ע"י קידושין ואע"ג שגם הזרע הוא מוכל מ"מ זרע כהן הוא. ולפ"ז ל"ע מה דנקט הם"ס והרמב"ם בת ישראל שנשאת לכהן ולא נקטי כהן שבא על בת ישראל אלא בדוק, נקט. אלא כהן שבא על בת ישראל בלא קידושין. הבן מחכיל אף זרע כהן אף שאין לאביו קנין וגם הוא פסול ועדיין הדבר ל"ע:)

סעיף ד' (ג) מי שים עלי זיקת שי יבמין. בר"פ המגרש ואלא מאת שי מתיש היכי משכחת לה כגון שבא ראובן וקדשה מוך משמעון ובא שמעון וקדשה שאם הקידושי דראובן מהני למיסרה לעלמא וקידושי שמעון מהני למיסרא לראובן. והרשב"א ז"ל בחידושיו סק' ז"ל ואכתי קשי לי כי לא קרית לה אלא ב' מתיש אחי הוי כו' תיפוק לי' משום כל יבמה שאין אחי קורא בה בשעת נפילה יבמה יבא עלי' הרי היא כאשת אח שים לה בניש ואסורה לעולם דהא כי מית לי' ראובן אסורה ללוי אפי קדושי שמעון ובכי הא ליכ' מאן דפליג דאפי' רב דפליג עלי' דר' יוחנן בישמות כ"ז אלא מאילין כל יבמה שאין אחי קורא בה כו' ה"מ כי קיימא באשה זיקה דרבנן אבל הכא דקאי באשה ערוה דאורייתא מודה דאחי אחש עכ"ל: ומרלה לפמ"ש תוס' ריש יבמות במאי דקאמי' לאו דוקא שנפלה לפני יבם ומת כל שאין אחי קורא בה בשעת נפילה יבמה יבא עלי' הרי היא כאשת אח שים לו בניש. ותירלו דדוק' היכ' דאינה אסורה אלא ליבם בשעת נפילה הוא דאינה זקוקה לו לעולם אבל הא דלכ"ע אסורה וגריכה להמתין עד שתטהר גם לעלמא מש"ה גם ליבם זקוקה ותתייבם אחר שתטהר ע"ש. וא"כ ה"נ כאן הא דאסורה ללוי אשם קדושי שמעון הוא אינה אסורה אלא לאסורה על כל העולם ואינה מותרת לעולם עד שתתגרש או תתלמן ממנו מש"ה היתה זקוקה ליבם אי לאו אשם אשת אחי מתיש הרי מתיש דהך טעמא דאח